Tĩrtũm kaper ã kagà nyw

Apinayé New Testament

Contents

Matêwre 1
Makre 79
Rukre 124
Juãw 206
Atre 264
Rõmãn 333
Wam Korĩt 373
Sikũn Korĩt 409
Karatas 431
Epes 445
Piripos 458
Korosẽ 466
Wam Tesarõn 475
Sikũn Tesarõn 482
Wam Ximotre 486
Sikũn Ximotre 496
Xitre 503
Piremõ 508
Eprêw 510
Xiakre 538
Wam Pêtre 548
Sikũn Pêtre 558
Wam Juãw 564
Sikũn Juãw 572
Hapuhã Juãw 574
Jutre 576
Apokarip 580

Tĩrtũm kapẽr ã kagà nyw

New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

ISBN 978-1-5313-0044-9

PDF generated on 20 Sep 2016 from source files dated 20 Sep 2016
383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *"filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea."* (Habakkuk 2:14)

Matêwre

Matêwre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Matêwre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre xwỳnh na pre. Nẽ kêp Ijaew. Hixi hõ pê na Rewi. Tã na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot pika hwỳr wrỳk nẽ kator nẽ tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ panhõ pahihti mex o mex ã harẽ nẽ hã kagà. Ã na pre Matêwre mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

*Apraãw kanr*ẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjê nhĩxi

Rukre 3.23-38

1 Amnepêm Jejus Kris kormã pika hwỳr wrỳk kêt ri hkukamã higêtjê nhĩxi na jajaja.
Wỳj ri higêtjê hõ nhĩxi na pre kêp Tawi.
Nẽ Tawi xwỳj ri higêt nhĩxi pê na pre Apraãw.
2 Nẽ Apraãw kra na pre kêp Ijak.
Nẽ Ijak kra na pre kêp Jako.
Nẽ Jako hkra na pre kêp Juta mẽ htõjaja.
3 Nẽ Juta hkra na pre wa kêp Pere nẽ Jera.
Nẽ Pere mẽ Jera wa katorxà na pre kêp Tama.
Nẽ Pere hkra na pre kêp Erõ.
Nẽ Erõ hkra na pre kêp Ari.
4 Nẽ Ari hkra na pre kêp Amĩnatap.
Nẽ Amĩnatap kra na pre kêp Nasõ.
Nẽ Nasõ hkra na pre kêp Samõ.
5 Nẽ Samõ hkra na pre kêp Poas.
Nẽ Poas katorxà na pre kêp Raap.
Nẽ Poas kra na pre kêp Opex.
Nẽ Opex katorxà na pre kêp Rutre.
Nẽ Opex kra na pre kêp Jese.
6 Nẽ Jese hkra na pre kêp Pahihti Tawija.
Nẽ Tawi hkra na pre kêp Sarumãw.
Sarumãw katorxàja Uristi hprõ na pre.
Tã nhũm pre Uristi ty nhũm Tawija hãmri mỳrpê Uristi hprõ ho hprõ nẽ kamã hkra. Nhũm wa hkraja kêp Sarumãw.
7 Nẽ Sarumãw kra na pre kêp Ropã.
Nẽ Ropã hkra na pre kêp Apiasti.
Nẽ Apiasti kra na pre kêp Asti.
8 Nẽ Asti hkra na pre kêp Josapa.
Nẽ Josapa hkra na pre kêp Jorã.
Nẽ Jorã hkra na pre kêp Ojis.
9 Nẽ Ojis kra na pre kêp Jotã.
Nẽ Jotã hkra na pre kêp Akaj.
Nẽ Akaj kra na pre kêp Ejekis.
10 Nẽ Ejekis kra na pre kêp Manase.
Nẽ Manase hkra na pre kêp Amõ.
Nẽ Amõ hkra na pre kêp Josis.
11-12 Nẽ Josis kra na pre kêp Jekonĩs mẽ htõjaja.
Kormã mẽ htĩr ri na pre Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ hwỳr hprõt nẽ mẽ unê. Ijaew piitã unênh pa nẽ ma akupỹm mẽ õ pyka hwỳr mẽ ho hapêx nhũm mẽ hpãnhã Papirõn kamã pa ho pa. Jakamã nhũm Josis mẽ hkra Jekonĩs mẽ htõjaja mẽ hipêêxà pyrà nẽ Papirõn kamã pa ho pa.
Nẽ Jekonĩs kra na pre kêp Saraxi.
Nẽ Saraxi hkra na pre kêp Joropape.
13 Nẽ Joropape hkra na pre kêp Apiux.
Nẽ Apiux kra na pre kêp Eriakĩ.
Nẽ Eriakĩ hkra na pre kêp Ajo.
14 Nẽ Ajo hkra na pre kêp Satok.
Nẽ Satok kra na pre kêp Akĩ.
Nẽ Akĩ hkra na pre kêp Eriux.
15 Nẽ Eriux kra na pre kêp Eresa.
Nẽ Eresa hkra na pre kêp Matã.
Nẽ Matã hkra na pre kêp Jako.
16 Nẽ Jako hkra na pre kêp Juje.
Nẽ Juje hprõ na pre kêp Marir.
Nẽ Marir Kra na pre kêp Jejus.
Mẽ kot kãm: "Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh" anhỹr xwỳnhta na pre.
17 Nhũm Apraãw kanrẽhã axte axpẽn kanrẽhã mẽ àptàr nywjaja Tawija wỳr kêp 14. Nẽ Tawi nhĩrô pê Papirõn hwỳr mẽ hapêx kêt ri axpẽn kanrẽhã mẽ àptàr nywjaja mããnẽn kêp 14. Nẽ ra Papirõn kamã mẽ pa nhĩrô pê axpẽn kanrẽhã Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta wỳr mããnẽn kêp 14. Ã na pre Jejus Kris xwỳj ri higêtjê nhĩxi anẽ.

Jejus Kris kator

Rukre 1.26-38, 2.1-7

18 Tã ã mẽ hixi jarẽnh kot anhỹr kanrẽhã na pre ã Jejus Kris kator anẽ. Nhũm pre kormã Jujeja Marir o hprõ kaxyw. Nom kormã ho hprõ hkêt ri nhũm htujarô. Kormã hkukrit tã nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ho nhũm htujarô. 19 Hãmri nhũm Jujeja harẽnh ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ htỳx nhãm mẽhõ kot kêp htu hã hkamnhĩx. Juje kot tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm hamaxpẽr jakamã tee ri kot ho hprõ hkukamã hamaxpẽr. Nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pa mãn ixte hture hã. Nhãm mẽhõ ra kot ã hipêx anhỹr kênã. Nà kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Nom kot paj ixkwỳjê mã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o amnhĩrĩt kêt nẽ. Kot paj anẽ nhũm mẽ kuma nẽ ho kapẽr punuj nhũm amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ. Ja pymaj kot paj ixkatàt kôt hkaga kurê kumrẽx. Nom ixkwỳjê hkàx ã hkaga. Anẽ.

[20] Nẽ ã hamaxpẽr anhỹrja o ra gõr nẽ nõ. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ hwỳr wrỳ nẽ hwỳr axàn kuri xa. Hãmri nẽ kãm:

—Pa Juje? E ot pa awỳr tẽ. Kwa tee ri Marir o aprõ hkukamã ajamaxpẽr punuj kêt nẽ. Mãmrĩ ho aprõ. Mẽhõ kot apê tanhmã ho hkêt. Tĩrtũm Karõ na pre ã hipêx anẽ. Jakamã kwa tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ mãmrĩ ho aprõ nẽ war apa. [21] Koja hkrare kato nẽ myre nẽ hprêk. Hãmri nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã pê mẽ utàr pa. Jakamã koja kato ka wa hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja kãm kapẽr anẽ. Ijaew kapẽr kãm Jejus jarẽnhja te kêp "Tĩrtũm kêp mẽ papytàr xwỳnh" anhỹr pyràk. Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja Juje õt kãm ã kãm Marir jarẽnh anẽ. [22-23] Nom kormã ã kãm kapẽr anhỹr xwỳj ri na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê hõja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

E mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ ho apa. Koja nhỹrmã pyka já kamã mẽhõ kormã hkukrit tã htujarô. Nẽ hkra kato nẽ myre. Nhũm mẽ omu nẽ hã hixi mẽ nhũm kêp Emanuew. Anẽ.

Ijaew kapẽr kãm "Emanuew" jarẽnhja te kêp "Ota ra Tĩrtũm mẽ pahkôt pa ho pa" anhỹr jarẽnhta pyràk. Jakamã nhũm pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhja Jejus kukamã ã harẽnh anẽ nẽ hã kagà.

[24] Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja Juje mã kapẽr par mẽ nhũm hkrãkato. Hãmri nẽ kot kãm ujarẽnh xá hkôt Marir o hprõ. [25] Nom kormã tanhmã ho hkêt nẽ ri o pa rãhã nhũm hkrareja kato. Hãmri nhũm wa hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus nẽ mããnẽn kêp Emanuew.

2

Kanhêti ho studa xwỳnhjê jarẽnh

[1] Nhũm pre Jejus Perẽj kamã kato. Pika pê Jutej kamã. Pahi Erox kormã kot Jutej nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa ri nhũm õ pika kamã kato. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã Kra kator jarẽnh xà hã kanhêti raxta õ nhô nhũm pika hõ kamã kanhêti ho studa xwỳnhjaja omu. Kanhêtija pumu nẽ hkĩnh nẽ axpẽn mã:

—Kwa ga mẽ kanhêti raxti mũj pumu. Mãn ra Ijaew nhõ pahi nywta kato nhũm kanhêti mũj kêp ho amnhĩrĩt xà hã ajêt. Kwa pu mẽ ma hapêr o mõ nẽ nhỹri tokyx omu nà.

Anẽ hãmri nẽ amnhĩ to pikuprõnh pa nẽ ma hapêr o pa. Ma myt gjêx xà hwỳr hapêr o pa hã apkati xohtô nẽ. Hãmri nẽ ra Ijaew nhõ pika hwỳr pôj nẽ krĩ pê Jerujarẽ hwỳr hapêr o mõ. Pahi Erox nhõ krĩja wỳr nhũm mẽ hapêr o mõ hãmri nẽ kamã pôj nẽ mẽ hkrare nywta ã krĩ nhõ xwỳnhjê kukjêr o mõ [2] nẽ mẽ kãm:

—Pa? Ot pa mẽ apê Ijaew nhõ pahi nywreta pumunh kaxyw mõ. Ham kator xwỳnhta. Mẽ inhõ pika kamã na pa prem kaxkwa hkrax rũm kot ho amnhĩrĩt xà hã kanhêti raxta pumu. Hãmri nẽ nhỹri pahi nywre pumunh nẽ kutã mẽ ixkõn krã ho ixtẽm nẽ ixkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kaxyw nẽtãnh mẽ inhõ krĩ rũm hapêr o mõ. Kwa mẽ inhmã harẽ. Nhỹri na? Na pa mẽ inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o hã mẽ hkukjêr o mõr jakamã nhũm mẽ piitã pahi nywja jarẽnh ma nẽ axpẽn mã harẽnh o hprõt. [3] Nhũm pahi Eroxja harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Pahi nyw kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkamnhĩx nhũm já kêp omnuj tỳx nẽ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ã hamaxpẽr anhỹr ã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ra kãm ma nẽ. [4] Hãmri nhũm pahi Eroxja amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ. Mẽ õ patre krãhtũmjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ hwỳr mẽnh mã xwỳnhta ã mẽ hkukjêr kaxyw. Nẽ mẽ kãm:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta ã na pa mẽ akukjêr kaxyw mẽ ato akuprõ. Kwa mẽ atõ inhmã harẽ. Koja nhỹrmã kator kaxyw nẽ nhỹri koja we kato? Xà jar mẽ panhõ krĩ kamã nà? Xà nhỹri krĩ hõ kamã? Anẽ.

[5] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ pika pê Jutej kamã koja xep kato. Krĩ pê Perẽj kamãã. Na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhja ra hkukamã mẽ panhĩgêtjê mã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

6 Pa Perẽj nhõ xwỳnhjaja? E mẽ anhõ krĩ grire htã kamã koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maatija kato. Koja mẽ pahpê Ijaewjê piitã mẽ pahto amnhĩptàr mex o pa. Jakamã mẽ anhõ krĩ grire htã koja Ijaew piitã axpẽn mã mex ã harẽnh o pa.

Ã na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta kukamã mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà anẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm pahi Erox tee ri ã harẽnh anhỹrja ma hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kot hã àhkukjêr o mõr xwỳnhjê hã karõ. Nom nhỹri Ijaew kàx ã. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ agjê nhũm mẽ omu nẽ pahi nywta ã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ aprĩ hã inhmã pahi kator nywta jarẽ. Tanhmã na pre ra mẽ ate kanhêti pumunh ã mytwrỳ kute? Xà ham na ka prem omu nà amnepê mã? E mẽ aprĩ hã tanhmã inhmã harẽnh to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ihõja kãm:

—Nà na ra hã amgrà axkrut kaxyw. Na pa prem omu hãmri nẽ inhnojarêt nẽ man ixpa ho ixpa ry rax nẽ mẽ awỳr pôj. Anẽ.

8 Nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nom jar amrakati. Perẽj kamã na xep kato. E mẽ mãmrĩ ma hwỳr mõ nẽ kamã hapêr. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã harẽ. Pa ijaxwỳja ma hwỳr mõ nẽ omu nẽ mẽ apyrà nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Ijaxwỳja inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

Nom hêx rom ã ri mẽ kãm kapẽr anẽ. Kot nhỹri harẽnh mar nẽ hã àmnênh nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm hêx rom ã kãm omunh prãm tỳx ã amnhĩ jarẽnh anẽ. 9-10 Jakamã nhũm mẽ kuma hãmri nẽ kato nẽ ma Perẽj wỳr mõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kormã mẽ õ pika kamã mẽ pa ri kanhêti ho studa xwỳnhta nhũm mẽ axte amnhĩ kukamã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nhũm ma Perẽj wỳr mẽ hkukamã mõ nhũm mẽ omunh pê ma hkôt pa rãhã hwỳr pôj. Nhũm kanhêtija pahi nywre nhõrkwỹ mỳri ajêt. 11 Jakamã nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ ixkreja wỳr pôj nẽ kapem xa. Hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ Jejus mẽ katorxàja wa omu. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho hkrĩ hpa nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Xugitre. Hêxta waa nẽ. Nà amex o amex. Kot kaj nhỹrmã axàptàr hãmri nẽ apê mẽ inhõ Pahi Maati. Nà ãm hãmri na pa mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ahpỹnhã kãm hkĩnh xà gõ. Kãm ôr kwỳ gõ nẽ kãm mẽhkuxwa xà hkwỳ gõ nẽ kãm te kot ràmre kuxware pyràk pê mĩraja nhũm mẽ kãm hkwỳ gõ. Mẽ hkĩnh xà hã kàxpore xohtô nhũm prem kãm õr pa. 12 Hãmri nẽ ra akupỹm Jerujarẽ kamã pahi Erox wỳr nojarêt. Nhũm kamàt nhũm mẽ gõr nẽ hikwỹ hãmri nẽ ra amỹti. Nhũm Tĩrtũm mẽ hpimtir kãm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Pa? E mẽ inhma. Kêr ka mẽ akupỹm pahi Erox wỳr amrar nẽ kãm mẽ hkrata jarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Nẽ kêr ka mẽ pry hõ hã mãn ma mẽ anhõ pika hwỳr akupỹm apa ho apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã nhũm apkati nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt ma akupỹm mẽ õ pika hwỳr pa kurê kumrẽx nẽ akupỹm pahi Erox wỳr mrar kêt nẽ.

Juje mẽ hprõ wa kot Erox pymaj ma Jejus o mõr

Apokarip 12.1-6, 12.13-18

13 Tã nhũm kanhêti ho studa xwỳnhjaja ma akupỹm hapêx hãmri nhũm Tĩrtũm axte Marir mjên Juje hwỳr kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ mẽ. Nhũm kê axte hpimtir kãm hwỳr wrỳ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Juje. E kwa kànhmã nhỹ. Na ra pahi Eroxja aprõ pê hkrata ã amỹnê. Koja tokyx pôristi hkwỳjaja mẽ anhõ krĩ hwỳr pôj nẽ war apê hpĩr kaxyw ri hapêr. Jakamã kwa wa tokyx akato nẽ ma pika pê Ejit wỳr amõr kurê kumrẽx. Nẽ Ejit kamã apa rãhã pa nhỹrmã akupỹn amnẽ war amẽ. E kwa tokyx. Anẽ.

14 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã nhỹ nẽ Marir mra nẽ war amnhĩ to akuprõ nẽ ra nojarêt. Hãmri nẽ krĩja pê Jejus o kato nẽ ma o mõr kurê kumrẽx. Wa mõr ryy nẽ hãmri nẽ Ejit wỳr pôj nẽ kamã pa ho pa.

15-20 Rôm nhũm pahi Erox tee ri amnhĩ wỳr kanhêti ho studa xwỳnhjê kamã hamak o pa nom nhũm mẽ akupỹm hwỳr mrar kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ kamã gryk nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa nà. Na mẽ ãm inhmã hêx nẽ akupỹn ixwỳr mrar nẽ nhỹri inhmã pahi nywta jarẽnh kêt nẽ. Nà kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Mẽ kot ixpê ho hpimxuure kaxyw ã. Nà kot paj mẽ kêp kupĩ nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu. Na xep prem kanhêti kot harẽnh xàja pumunh ã ra hã amgrà pyxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jakamã mãn mẽ hkrata ra hã amgrà axkrut kaxyw. Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kot paj Perẽj kamã mẽ hkra myjaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwỳnhjaja nẽ kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt xwỳnh piitã mẽ himex pa. Jao ra mẽ kamã pahi nywta pĩ. Nà ixte hpĩr mã kênã. Koja hprêk nẽ ixpãnhã Ijaew o amnhĩptàr kêt nẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ amnhĩ wỳr õ pôristi hkwỳjê hã karõ nẽ mẽ kãm mẽ hkrajê hã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma Perẽj wỳr mra nẽ kamã mẽ kêp mẽ hkra myrejaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwỳnhjê nhĩmex pa. Nẽ kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt xwỳnhjaja mããnẽn mẽ himex par kumrẽx. Nẽ Perẽj pu hã ri krĩ hkryre hkôt mããnẽn ri ajapôj nẽ ã mẽ himex par anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hwỳr mrar kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Perẽj wỳr pôj nẽ mẽ kêp mẽ hkra myre piitã mẽ himex pa. Jakamã nhũm mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxàjaja tee ri mẽ hkra htyk xwỳnhjê pumu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ mỳr rũnh nẽ. Nom na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh finat Jeremĩstija ra amnepêm ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Na pre mẽ kãm Ijaew kurê xwỳnhjê pynênh nẽ ma mẽ õ pika hwỳr mẽ ho hapêx par kaxyw. Hãmri nhũm mẽ panã Rrakewja te ra kot tee ri ja hã mẽ omunh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyràk nhũm Jeremĩstija tanhmã Ijaewjê jarẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

Amnepêm Perẽj kamã na pre mẽ panã Rrakewja hpijagri ho nõrja ã ra htyk kaxyw nẽ tee ri hkra kator mã xwỳnhta kukamã hamaxpẽr nẽ mỳr o nõ. Nhũm hkwỳjaja tee ri akupỹm tam hamaxpẽr kaxyw kãm kapẽr. Tã jarãhã Rrakew kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳ nijaja ra uràk nẽ tee ri mẽ hkrare ho hamak xàj mỳr o pa. Mẽ kot mẽ kêp utàr nẽ mẽ himex par jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ ho hamak xàj mỳr o pa. Anẽ.

Nhũm pre finat Jeremĩsja mẽ hkukamã ã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ. Tã ra jarãhã mẽni piitã Rrakew pyrà nẽ hkrajê o hamak xàj mỳr o pa.

*Wa kot akup*ỹm wa õ pika hwỳr Jejus o mõr

Juãw 7.41-42

Tã nhũm mytwrỳ grêre nẽ hapêx nhũm pahi Erox ty. Jakamã nhũm kamàt nhũm Jujeja gõr nẽ nõ. Nẽ kê õt kãm axte amỹti. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja axte hwỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa Juje? E na ra Marir pê hkra pĩr mã xwỳnhta ty. Jakamã kwa wa mãmrĩ ma akupỹm mõ. Ma akupỹm mẽ apê Ijaewjê nhõ pika hwỳr axàmnhĩx aprõ mẽ hkrata wa o mõ.

Anhỹr o kãm kapẽr. Na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja ja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot: "Ixpê Tĩrtũm kot paj nhỹrmã Ejit rũm ma akupỹm õ pika hwỳr ixkrata wa mẽ kumẽ." Anhỹr o kot hkukamã harẽnh nẽ hã kagà.

21 Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja ã Juje mã karõ anẽ hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm wa o mõ. Ma akupỹm mẽ õ pika hwỳr wa o mõ.

22 Tã ra akupỹm hpôx kaxyw htêp o mõ. Hãmri nẽ pahi Erox kra Akêrawja ra hipêêxà mỳr pê kot Jutej kamã mẽ ho amnhĩptàr hã harẽnh ma. Hãmri nẽ tee ri mẽ amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm mẽ hwỳr wa o mõr pyma nẽ.

Tã nhũm kamàt nhũm Juje ra gõr nẽ nõ nẽ kê axte amỹti. Nhũm kê axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja hwỳr wrỳ nẽ akupỹm õ pika hkwỳ pê Jutej wỳr mõr nê wa mẽ hkurê nẽ kãm:

—Pa Juje? E kêr ka Jutej wỳr wa mẽ amõr kêt nẽ. Pãnhã nhãm mẽ anhõ pika hõ hwỳr mãn mõ nẽ kamã ri apa.

Anẽ nhũm kuma nẽ hpãnhã wa mẽ ma mẽ õ pika hkwỳ pê Garirej wỳr wa mẽ juk nẽ ma mõ. 23 Nẽ kamã pôj nẽ krĩ pê Najare hwỳr mõ nẽ kamã amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx nẽ kamã wa mẽ pa ho pa. Nhũm pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja ra ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot:

Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta koja kêp Najare nhõ xwỳnh. Anẽ.

3

*Juãw Paxis kot Tĩrtũm kap*ẽr jarẽnh o pa
Makre 1.1-6; Rukre 3.1-14; Juãw 1.19-23

1 Nhũm pre Juãw Paxisja ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. Nẽ pika pê Jutej kamã mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o pa. No ãm krĩm pa hkêt
nẽ. Ãm mẽ hpu hã krĩ pê amỳm ri kapôt
ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa.
2-3 Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat
Ijais ra kot Juãw kukamã mẽ panhĩgêtjê mã
tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà xá hkôt. Na
pre hkukamã hã kagà ho:

Koja nhỹrmã mẽhõ mõn pôj. Kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm tanhmã mẽmoj tã karõ hto ho ri pa. Nẽ mẽ kãm: "Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihtija mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mexta pyrà nẽ amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ajamaxpẽr mex o ri apa. Kêr ka mẽ Pahihti kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa." Anhỹr o koja mẽ kãm ujarẽnh o pa. Anẽ.

Na pre finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã ã mẽ
kãm harẽnh anẽ nẽ hã kagà. Tã nhũm hã
kagà xàja kôt nhũm Juãw Paxisja mõn pôj.
Hãmri nẽ Ijais kot hkukamã harẽnh xà hkôt
kapôt ã ri mẽ kãm ujarẽnh o pa nhũm mẽ
kãm mar prãm xwỳnhjaja ma hwỳr mra.
Nhũm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E koja Tĩrtũm tokyx kot mẽ pakaxyw
ãm xwỳnhja o amnhĩrĩt. Jakamã kwa
mẽ tokyx kutêp amã amnhĩ tomnuj kaga
hprãm xàj tãm amnhĩ nhĩpêx o apa.

Anhỹr o Jejus kutêp mẽ kãm kapẽr o pa.

4 Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na
pre ê mex kêt nẽ pa. Ãm mẽmo mry pê
kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ
hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ
ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ
menh ôr o ri pa.

5 Jakamã nhũm kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o pa nhũm mẽ kot mar kaxyw
ma hwỳr mra. Pika pê Jutej kamã ri mẽ pa
xwỳnhjaja. Nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ
nhõ xwỳnhjaja. Nẽ pyhti pê Jotãw mỳri mẽ
pa xwỳnhjaja. Nhũm prem piitã harẽnh ma
nẽ kot mar kaxyw ma hwỳr mra. 6 Hãmri nẽ
kapẽr ma nẽ Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã kãm amnhĩ jarẽ. Mẽ kot
amnhĩ tomnuj kaga nẽ tam amnhĩ nhĩpêx
o pa hprãm xàj ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.
Nhũm Tĩrtũm kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ
kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ
tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt
nẽ. Jakamã nhũm pre Juãw Paxisja Tĩrtũm
mã gôx kãm mẽ hkrã kumrãr pa. Pyhti pê
Jotãw kamã mẽ hkrã kumrã.

7 Tã nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ
xwỳnhjaja mããnẽn mẽ hkôt ma Juãw Paxis
wỳr mra. Mẽ uràk nẽ mẽ kêp Ijaew jakamã
haxwỳja Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr
kaxyw ma hwỳr mra. No ãm hkwỳjê hkĩnhã
mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj kãm
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt
hkwỳjê hkôt hwỳr mra nẽ amnhĩ to kuma.
Nom nhũm Juãw Paxisja ra hprĩ hã ã mẽ
hamaxpẽr anhỹrja kôt mẽ omunh mex nẽ.
Jakamã mẽ kãm:

—Tk kwa nà. Kormã mẽ ate amnhĩ tom-
nuj pix o ri apa kênã. Xà kot paj mẽ ate
amnhĩ tomnuj o apa rãhã mẽ akrã kumrã
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja
kãm mex nẽ? Nà koja já kãm mex kêt
nẽ. Koja ja mỳrapê nhỹrmã tanhmã mẽ
atomnuj tỳx to ka mẽ tee ri umaj apimxur
prãm kaprỳ. 8 Na htem amnhĩ tomnuj kaga
nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tam axpẽn nhĩpêx.
Jakamã e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa
anẽ pa rĩ kormã mẽ akrã kumrã. 9 Na ka
htem atỳx ri ajamaxpẽr o: "Mẽ ixpê finat
Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ hkwỳ na pa
mẽ. Jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu
hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj o ixpa tã
nhũm ja hã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Koja
mẽ ixto mex nẽ." Anhỹr o atỳx ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr. Nom ja kot anhỹr kêt.
Mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ htã mẽ
ate uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêxre hã. Kot
kaj mẽ apê htàmnhwỳ htã amnhĩ tomnuj
o ri apa hãmri nẽ Tĩrtũm noo mã te mẽ
apê pikap kẽnre nhĩkwỹ pix pyràk. 10 Na
ra Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê
tanhmã mẽ ato kaxyw. Te ho mẽhõ nhõ
mẽmo hpàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh
nẽ krãhyr nẽ kuwy kamã mẽnh nẽ ho kaxàr
par pyràk o koja mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nê
kuwy hwỳr mẽ arẽ ka mẽ kamã amnhĩ xà
htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja Parijew mẽ Sa-
tusew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. 11 Hãmri
nẽ hpãnhã axte mẽ kot mar kaxyw hwỳr mẽ
mrar xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ra mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga xwỳnhjaja. Na pa Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr kaxyw gô pix o mẽ akrã kumrã. Nom koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh par jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm o ri ixpa. Koja mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê. Ka mẽ ỹ hã tam amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.

12 —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor pa. Nhũm mẽ hpãnhã hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx Tĩrtũmja mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Jakamã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj rãhã ho mẽ pa xwỳnhjaja koja jajê hkĩnhã tanhmã mẽ homnuj to. Nhũm mẽ ma kuwy raxja wỳr pa nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr.

Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr
Makre 1.9-11; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

13 Tã nhũm Jejus pika pê Garirej rũm kato nẽ ma Juãw Paxis wỳr mõ. Juãw kot pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrãr kaxyw ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Ate mẽ kuxwar ixkrã kumrãr kaxyw. Anẽ.

14 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Aa ate amnhĩ tomnure hã kot pa kêt ri akrã kumrã. Nà ka kot kaj ixkrã kumrã. Anẽ.

15 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà. Mãmrĩ ixkrã kumrã Juãw Paxis. Tĩrtũm kãm ja prãm kênã kot ka kêt ri axtem nẽ ixkaga. Kot puj mẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj akrã kumrã. Anẽ.

16 Hãmri nẽ pyhti hwỳr o wrỳ nẽ kamã hkrã kumrã. Hãmri nẽ wa akupỹm api nẽ gô mỳ ri ãm rãhã nhũm kaxkwa axkjê. Hãmri nhũm kurũm Tĩrtũm Karõja Jejus wỳr te tuuti pyrà nẽ ahpar mã hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. Nhũm Jejus arĩ amnhĩ wỳr wrỳk o htẽm kãm omunh o xa. 17 Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapẽr nẽ kãm:

Pa? E apê ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte ixkanrẽhã ã amnhĩ nhĩpêx mex anẽ. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

4

Satanasti tee kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak

Makre 1.12-13; Rukre 4.1-13; mããnẽn Eprêw 2.18, 4.15

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ma kapôt ã ri pa. Satanasti kot amnhĩ tã kamã hamak kaxyw nhũm ma kapôt ã ri pa. 2 Ri pa hã apkati xohtô nẽ. Ra hã arĩgro pê 40. Nẽ kormã apkur kêt jakamã ra kãm prãm tỳx kumrẽx nẽ ri pa. 3 Hãmri nhũm Satanastija nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa. E kwa mãn ka ra amã prãm tỳx nẽ nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã apê mẽmoj hihtỳx kêt. Tĩrtũm pyrà nẽ axàhpumunh o axàhpumunh kênã. Jakamã kwa kẽn nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ xihtỳx. E kwa tokyx kãm akapẽr. Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ inhmã mẽmoj gõ pa rĩ kormã kukrẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ htĩr nẽ pa. Anẽ.

—Ã kapẽr ã kagà kamã kot harẽnh kot anhỹr jakamã kot paj akapẽr kôt ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

5 Hãmri nhũm Satanastija tee ri kuma hãmri nẽ hpãnhã ma Jerujarẽ hwỳr o mõ. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hprêk nhĩmõk wỳr ho api nẽ kỳxpê hatur xà hã ãm nhũm xa. Hãmri nẽ amnhĩ parpê kẽn rũnh nhĩkwỹ xwỳnhja pumunh o xa nhũm Satanasti kãm:

6 —E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm ahpar mã ajarĩ nẽ ma tẽ nẽ pikap tẽm. Koja

Anhĩpêêxàja apumunh mex nẽ ka tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Tĩrtũm koja kapẽr o wrỳk xwỳnh kwỳjê mã ajarẽ ka ajarĩ nẽ ahpar mã tẽ nhũm mẽ kỳx pê amỳ nhũm mẽmoj akà hyr kêt nẽ. Anẽ.

—Ã kapẽr ã kagà htũm kot ajarẽnh anhỹr jakamã e tokyx ajarĩ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tk kot paj ri ate inhmã karõ xàja kôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tãm inhmã ijarĩ hã karõ pa rĩ mar xà hkôt ijarĩ. No kot pa ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã ixkamã ajamak kaxyw inhĩxi jarẽnh kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

—Ã kot ja nê kapẽr kot anhỹr jakamã kwarĩ ho kwarĩ. Kot paj ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt kumrẽx. Tĩrtũm tãm kot inhmã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã karõre hã. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Satanasti tee ri kuma nẽ hpãnhã ma nhỹri kẽn prêêti hwỳr o tẽ nẽ himõk ã axte o xa. Hãmri nẽ kãm pika piitã ahkre hpa. Nẽ mẽ hikukrêx piitã nhũm kãm ahkre ho xa. Kàxpore nẽ mẽmoj mex piitã nhũm kãm ahkre nhũm Jejus piitã omunh o xa. 9 Hãmri nhũm kê Satanasti axte kãm:

—E mãn ka kam ri mẽmoj mex mũj piitã omunh pa. Piitã inhõ na. Nom kot kaj ixkutã tẽm nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ pa ama nẽ amã piitã õr pa. Ka kam mẽmoj piitã ho anhõ nẽ ho amnhĩptàr o apa. Jakamã e kwa tokyx. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kuma nẽ axte kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk kwa ma nhỹhỹm tẽ Satanasti. Kot paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê kapẽr kãm hihtỳx kênã. Kapẽr kot:

Kêr ka mẽ ixkapẽr pix ma nẽ ixkutã pix mã akõnkrã ho akrĩ nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Anhỹr o kot hã karõ jakamã kot paj amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Anẽ.

11 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ma tẽ. Tee ri kãm kapẽr kaprỳja ã amnhĩ pumu hãmri nẽ hkaga nẽ ma tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ nẽ tanhmã ho mex to nẽ kãm õ nhũm kukrẽ nẽ akupỹm hihtỳx.

Jejus kot Garirej kamã kapẽr o pa
Makre 1.14-15; Rukre 4.14-15

12 Tã nhũm Juãw Paxisja mẽmoj tã pahi Erox mã akir nhũm amnhĩ tã kuma nẽ gryk xàj haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhũm Jejusja harẽnh ma nẽ ma akupỹm Garirej kamã krĩ pê Najare hwỳr ma akupỹm tẽ. 13 Hãmri nẽ ra pôj nom kamã ri pa hkêt nẽ. Nẽ hpãnhã kurũm kato nẽ ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr tẽ. Gô rax pê Garirej mỳri na pre. Pika hkwỳ pê Jepurõ mẽ Natari wa mẽ kamã na pre nhũm Jejus ma hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã pa. 14 Nhũm ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh finat Ijaisja Jejus kukamã ra mẽ panhĩgêtjê mã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽ nẽ hã kagà. Jejus kot ã mẽ hwỳr mõr anhỹrja kukamã nhũm pre harẽ nẽ hã kagà. 15 Pika hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja nhũm pre mẽ hkukamã mẽ harẽnh mex nẽ. Nẽ pika pê Garirej kamã mẽ pa xwỳnhjaja nhũm pre mããnẽn mẽ hkukamã mẽ harẽ. Nẽ pyhti pê Jotãw mẽ gô xujanãr wa hkaêx kãm pika piitã kamã mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ krĩ pê Garirej kamã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm pre mããnẽn mẽ harẽ. Ã na pre finat Ijaisja mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ piitã mẽ harẽ nẽ hã kagà anẽ. Jejus kot ma mẽ hwỳr mõrja kukamã nhũm ra hprĩ hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagàja o:

16 E. Kot paj mẽ amã mẽmoj mex jarẽ ka mẽ inhma. Mẽ ate Tĩrtũm pumunh kêt jakamã te mẽ ate kamàt kô kamã ri apa pyràk. Tã koja Tĩrtũm mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt ka mẽ hpãnhã te mẽ ate hirã kamã ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ ra hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Anhỹr o mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ hã kagà. 17 Tã nhũm ra kot hkukamã mẽ kãm ujarẽnh xà hkôt nhũm Jejusja mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho pa. Nom kormã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E na ra Tĩrtũmja kot mẽ akaxyw ãm xwỳnhta mẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kwa mẽ tokyx tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr

kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o pa pê mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa.

Jejus kot amnhĩ wỳr tep pynênh xwỳnhjê hwỳr

Makre 1.16-20; Rukre 5.1-11

18 Tã nhũm Jejus ma gô rax pê Garirej mỳ ri pa nẽ gôx kãm ja wa omu. Simãw Pêtre mẽ htõ Andreja nhũm wa gôx kãm kryhti rẽnh o wa xa. Hãmri nhũm Jejus wa hwỳr tẽ nẽ wa omu nẽ amnhĩ kôt wa kuwỳ nẽ wa kãm:

19 —Pa. E kwa ma ixkôt mãn war apa. Kot paj tanhmã war ajahkre hto ka wa ma mẽ kãm ijarẽnh o ri apa. Mẽ kot war amar nẽ ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Anẽ.

20 Hãmri nhũm wa kuma nẽ kryhti re nẽ wa ma hkôt htẽm kurê kumrẽx. 21 Hãmri nhũm mẽ ma nhãm axte mõ nẽ ra jajê hwỳr kato. Jepetew mẽ hkra Xiakre mẽ Juãwja nhũm wa mẽ hwỳr kato. Nhũm mẽ õ pàr kãm kryhti ho mex o wa mẽ nhỹ. Hãmri nhũm mẽ hwỳr mra nhũm Jejus amnhĩ kôt ja wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—Pa Xiakre mẽ Juãw. E wa ma ixkôt mãn wa apa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm wa kuma nẽ hipêêxà mã amnhĩ jarẽ nẽ ma hkôt pa ho pa kurê kumrẽx.

Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to

Rukre 6.17-19

23 Tã nhũm Jejus Garirej kamã Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hkrĩ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Ahpỹnhã tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex o pa. 24 Jakamã nhũm mẽ piitã pikaja kamã ri axpẽn mã harẽnh o hprõt. Nẽ pika pê Sir kôt mããnẽn ma ri axpẽn mã harẽnh o hprõt. Nhũm mẽ piitã harẽnh ma nẽ ma hwỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra. Ahpỹnhã ri tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja. Mẽ à htỳx xwỳnhjaja. Nẽ mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwỳnhjaja. Nẽ mẽ hkrã pipãnh xwỳnhjaja. Nẽ mẽkarõmnuti kot Satanasti nhỹ hã tanhmã ri mẽ ho xwỳnhjaja. Nhũm prem mẽ hamỳ nẽ ma Jejus wỳr mẽ o mra nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ ho mex pa. 25 Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ ma hkôt pa. Krĩ pê Garirej rũm nẽ Tekap rũm nẽ Jerujarẽ rũm nẽ pika pê Jutej rũm. Nẽ pyhti pê Jotãw nhĩkjê rũm mẽ pa xwỳnhjaja. Nhũm mẽ ã ohtô nẽ ma Jejus kôt omunh o pa anẽ.

5

Jejus kot tanhmã mẽ ahkre hto

Rukre 6.20-23

1 Nhũm Jejus amnhĩ kôt ri mẽ kot omunh o mẽ pa xwỳnhjê pumu hãmri nẽ mẽ ahkre kaxyw ma tẽ nẽ hixêt ã api nẽ himõk ã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ pu hã hkrĩ pa. 2 Hãmri nhũm mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

3 E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw tanhmã Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: "Koja Tĩrtũm inhĩhkô hã pa hkêt pa ixtỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa rãhã ho ri ixpa." Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ã ajamaxpẽr anhỹr ã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm apê hkra hã ato mex nẽ atãnopxar o akôt pa ho pa ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

4 Nẽ kot ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ apijaàm nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ akaprĩ xàj amỳr o nhỹ. Amỳr rax nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nẽ ato mex nẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

5 Nẽ kot ka mẽ atõ agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Nẽ kritpêm amnhĩ tã amã mẽ hkaprĩ ho ri apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ato mex nẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

6 Nẽ kot ka mẽ atõ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hprãm nẽ. Nhũm amnhĩ tã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ato mex nẽ tanhmã akrã hto ka hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

7 Nẽ mẽ kamã mẽ axukaprĩ ho ri apa
xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã
mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ.
Jakamã na hte mẽ hã mẽ apyrà nẽ
mẽ akamã ukaprĩ ho pa. Jao mẽ
ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ
axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.
8 Nẽ kot ka mẽ atõ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ
ajamaxpẽr o: "Nà kot paj ãm Tĩrtũm
kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o
ri ixpa. Ãm ja pix na inhmã hprãm."
Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm
Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ
ato mex nẽ. Ka mẽ ajamakêtkati
nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Nẽ
nhỹrmã Tĩrtũm wỳr api nẽ kuri
amex rãhã apa ho apa.
9 Nẽ kot ka mẽ atõ mẽhõ wa kot axpẽn
kutã amnhĩ xãm xwỳnhta axpẽn tã
wa omu nẽ wa kot tanhmã axpẽn
nhĩpêx tota nê tanhmã wa kãm
akapẽr to nẽ akupỹm tãm wa ãm.
Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu
nhũm ja kãm mex nẽ. Nẽ apê hkra
hã ajarẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmn-
hĩx akĩnh nẽ ri apa.
10 Nẽ koja mẽhõ mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar
xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ
apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx
kati hto. Tã nom koja Tĩrtũm arĩ mẽ
ato mex nẽ. Mẽ apê hkra jakamã
mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx hto htã
ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx
akĩnh nẽ ri apa.

11-12 —Kwãr mẽ mãmrĩ ixtã mẽ ato kapẽr rỳ mẽ ato hêx rỳ tanhmã ri mẽ atomnuj to. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nom kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx rãhã pê ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ixtã ã mẽ anhĩpêx anẽ nẽ mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽ. Amnepêm na prem ã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Jakamã koja mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã mẽ ato mex nẽ. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr pê mãmrĩ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã wa ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jejus krajaja te kot kaxwa mẽ kanê hpôk wa uràk
Makre 9.49-50; Rukre 13.34-35

13 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ ate kaxwa pyràk. Kaxwaja mẽ apkur xà ho ành mã mex. No koja mẽhõ tẽn kamã pika hkwỳ mẽ nẽ ho ahkà. Hãmri tanhmã kot wem ho nẽ akupỹm ho mex? Nà koja akupỹm mex kêt nẽ. Ãm mẽ kot hkapĩr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ rĩ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. Hãmri nẽ ra te apê kaxwa mẽ pika pihkàrta pyràk. Kwa mẽ ixujarẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

14-16 —Nẽ te mẽ ate kanê hpôk pyràk. Nẽ te mẽ ate hixêt prêk nhĩmõk ã krĩ xãm pyràk. Koja krĩja hixêt prêêti nhĩmõk ã xa nhũm mẽ piitã omu. Nẽ kanêja. Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro? Nà na htem hpôk nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã nhũm mẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex nẽ. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumunh kôt ra kaxkwa kamã Tĩrtũm mex ã harẽnh o pa. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã Mojes kap*ẽr jarẽnh to
Rukre 16.16-17

17 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ amnepêm Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã Ijaewjê mã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõja. Nẽ amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê kapẽrja. Ixte mẽ kapẽr o ijapêx kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ri ã axpẽn mã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kêt ixprĩ hã ixte mẽ amã mẽ kapẽr jarẽnh nhũm mẽ ate mar mex kaxyw na pa pre kaxkwa rũm mẽ awỳr wrỳ.

18 —Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj jarẽnhja. Koja ujarẽnh xà hkôt mẽmoj tanhmã amnhĩ to hpar mẽ nhũm rĩ kormã kaxkwa mẽ pika wa hapêx pa nhũm kapẽr ã kagàja mããnẽn hapêx. Nom nhũm Tĩrtũm kapẽr koja mẽmojja pyrà nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja rãhã ho rãhã nẽ aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã harẽnh anẽ.

19 —Nẽ kot ka mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr o pixire nẽ hirôp xa. Hãmri nẽ ra amnhĩ pyrà nẽ anhĩõ mã ja hã amỹnê. Apyrà nẽ kot hirôp ãm kaxyw ka kãm hã amỹnê. Kot kaj ã

amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Nom kot ka kêt mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ kãm akapẽr o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato hkra nẽ ato mex nẽ.

20 —No Parijew nhõ xwỳnhjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hãmri nẽ mẽ uràk nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ kamã apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh

*Rukre 12.58-59; mãã*nẽn Rõmãn 12.19; Epes 4.26; Wam Ximotre 2.8; Xiakre 1.19-20

21 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ amnepêm na prem mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr kwỳ jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

Kêr ka mẽ axpẽn par kêt nẽ. Kot kaj mẽ mẽhõx pĩ nhũm mẽ ja mỳrapê atomnuj nẽ. Nẽ ma mẽ anhõ pahihti hwỳr ato tẽ nhũm mỳrapê tanhmã ato rỳ hkôt apĩ. Anẽ.

Ãm hãmri na prem mẽ kãm ja jarẽ. 22 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ mẽmoj tã anhĩõ kamã agryk. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã apumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Jakamã koja mẽ anhõ pahihti tanhmã ja hã mẽ ato japêr hã koja ja mex nẽ. Rỳ kot kaj mẽ tanhmã mẽhõ japrỳ hto. Ho hagrô rỳ ho rop. Mỳrapê kop apu akwỳ kot apynênh nẽ anhõ pahihti hwỳr ato htẽm nẽ ĩhkram ajaxàr ronhỹx ja inhmã mex nẽ. Rỳ kot kaj mẽ tanhmã anhĩõ mã akapẽr punuj to nẽ kãm: “Tk. Ate ho warêhti hã. Te apê hagrô pyràk kênã.” Anhỹr o kãm akapẽr. Tã kop apu Tĩrtũm ra ã akapẽr anhỹrja mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr amẽnh ronhỹx ja inhmã mex nẽ. Ja pumaj kwa kêr ka mẽ ã axpẽn mã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Kêt mẽ axpẽn mã tãm akapẽr pix o ri axpẽn kôt apa.

23 —Nẽ kêr ka mẽ tanhmã ate anhĩõ nhĩpêx hto kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kêt nẽ. Kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o akrĩ hãmri nẽ ra mẽhõ kot mẽmoj tã akamã gryk xwỳnh mã ajamaxpẽr japêr. 24 Hãmri nẽ akato nẽ ma hwỳr atẽm kurê kumrẽx nẽ wa tãm axpẽn mã akapẽr nẽ tãm akupỹm axpẽn xãm. Hãmri nẽ rĩ kormã ma akupỹm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh jatur xàm amẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

25-26 —Na htem tanhmã axpẽn nhĩpêx to hãmri nẽ kot tanhmã war axpẽn to xwỳnhjê hõja ma õ pahi hwỳr tẽ nẽ kãm tanhmã kot ho xwỳnhta jarẽnh kaxyw nojarêt. Hãmri nhũm ra kamã gryk xwỳnhta kot pahi mã harẽnh kaxyw nojarêt ã harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ ma hwỳr tẽ nẽ wa akupỹm tãm axpẽn xãm. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pahi kot wa harẽnh mar nẽ tanhmã axpẽn tã wa ho pymaj na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tokyx tãm akupỹm axpẽn xunhwỳ. No koja mẽ anhỹr kêt nhũm pahija wa harẽnh ma nẽ wa kot tanhmã axpẽn to xwỳnhta õ jaxà nhũm tee ri kãm kator prãm. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ra amnhĩ pãnhã kãm amnhĩrer pa nhũm pahihtija rĩ kormã pôristi mã anẽ nhũm kãm ure nhũm kato. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhĩpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

*Tanhmã m*ẽ pahte mẽ pahprõjê nhĩpêx to

*Matêwre 19.3-9; Makre 9.43-47, 10.2-9; mãã*nẽn Rukre 16.18

27 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojesja mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ jarẽ nẽ mẽ kãm: “Kêr ka mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o ri apa. No mẽ kuhpa hã nhãm mẽhõ ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ.” Anẽ. Ãm hãmri na pre mẽ kãm ja hã karõ. 28 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ nhãm mẽhõ pumu nẽ amã ho amnhĩkati hprãm mã ajamaxpẽr. Jao te ra ate ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kormã ate ho amnhĩkati hkêt tã ra hkukamã ajamaxpẽr jakamã te ra ate ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 29 ã mẽ hamaxpẽr punuj anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma mra nẽ kamã pa rãhã ho pa. Jakamã kêr ka mẽ nhãm mẽhõ pumu nẽ amã hkĩnh japêr hãmri nẽ te ate ano kaxàr nẽ mẽnh nẽ axte ate omunh kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao hkàx ã rĩt nẽ ma nhỹhỹm atẽm kurê kumrẽx.

30 —Nẽ kot kaj mẽ anhĩhkra ho tanhmã
amnhĩ tomnuj to kaxyw. Hãmri nẽ tee ri
ja hã amnhĩ pumu nẽ te ate amnhĩ nhĩhkra
krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Mẽ ĩhkra
ho mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho mẽ
pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr
ma mra nẽ kamã pa rãhã ho pa. Anẽ.

Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt

31 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—Nẽ na pre finat Mojes mẽ panhĩgêtjê
mã Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ jarẽ nẽ mẽ kãm:
"Kot kaj mẽ atõ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ
ate hkaga hã amnhĩ jarẽnh ã kagà nhĩpêx
nẽ kãm agõ nẽ rĩ kormã hkaga." Anẽ. Ãm
hãmri na pre ã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm
jarẽnh anẽ. 32 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã
tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kêr ka
mẽ atỳx ri amã hprãm xà hkôt aprõ kaga
hkêt nẽ. Nom koja aprõ akuhpa hã nhãm
mẽhõ ho amnhĩkati ka harẽnh ma hãmri
nẽ amã ja hã hkaga hprãm nẽ mãmrĩ kam
nẽ hkaga. Ja tanhmã kute hkêt. Nom koja
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã ka amnhĩ krã
hkôt hkaga. Hãmri nhũm mẽhõ apãnhã ho
hprõ nẽ o pa. Hãmri nẽ ra kot apê aprõ
ho amnhĩkati ho pa pyràk o hipêx. Nẽ nija
haxwỳja. Te arĩ kêp aprõ htã akuhpa hã
nhãm myja o amnhĩkati o pa pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Anẽ.

*Tãm m*ẽ pakapẽr ã Jejus kot mẽ pamã
karõ

Xiakre 5.12

33 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—Nẽ na pre finat Mojes mẽ panhĩgêt nẽ
pahpãmjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽnh o:
"Kêr ka mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj to anhỹr ã
amnhĩ jarẽ hãmri nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt
kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nom kêr ka
mẽ atỳx ri kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho
amnhĩ to axêx kêt nẽ. Ãm akatàt kôt mẽ
ate amnhĩ jarẽnh to xà hkôt kãm tanhmã
mẽmoj to." Anẽ. Ãm hãmri na pre mẽ kãm
ja jarẽ. 34 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã
harẽnh to ka mẽ inhma. Kêr ka mẽhõ mã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm mã pix mã
amnhĩ jarẽnh kêt nhãm mẽhõ mã mããnẽn
tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ akatàt kôt
kãm amnhĩ jarẽ. Na ka htem mẽ kot mẽ
axêx kêt kôt mẽ apumunh kaxyw mẽmoj
nhĩxi jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Nom kêr ka mẽ
axte ã mẽmo nhĩxi hã amnhĩ jarẽnh anhỹr
kêt nẽ. Mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ akatàt kôt
amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. No mẽ kot axêx
kêt kôt apumunh kaxyw mẽmoj nhĩxi hkôt
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Tanhmãn kaxkwa
nhĩxi jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh
kêt nẽ. Kaxkwa kêp Tĩrtũm krĩ xà maati
kênã kot ka kêt mẽ axtem nẽ atỳx ri amnhĩ
kaxyw hixi jarẽ. 35 Rỳ mẽ kot axêx kêt kôt
apumunh kaxyw pika nhĩxi jarẽnh kêt nẽ.
Pika kêp Tĩrtũm par xãm xà kênã kot ka
kêt mẽ atỳx ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi
jarẽnh to. Nẽ krĩ pê Jerujarẽja mããnẽn kêr
ka mẽ ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarẽnh
to hkêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ awỳr
Jerujarẽ hwỳr ixpê pahi maati hã inhmẽ pa
kamã mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ. Jakamã
kêr ka mẽ ri atỳx amnhĩ kaxyw tanhmã hixi
jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ.

36 —Nẽ kêr ka mẽ kot axêx kêt kôt
apumunh kaxyw mẽ ri tanhmã amnhĩ krã
hkĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nẽ
ãm tanhmã hã harẽnh to kaprỳ. Xà kot kaj
mẽ ajamaxpẽr pix o tanhmã amnhĩ krã hkĩ
hto? Nà kot kaj mẽ ho anhỹr kêt nẽ. Jakamã
mẽ ri atỳx tanhmã harẽnh to hkêt nẽ.

Nẽ mẽ atỳx ri mẽmo nhĩxi jarẽnh kôt
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh o apa hkêt nẽ. 37 ãm
akatàt kôt tãm amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx.
Jao mẽ kãm: "Tỳ. Nà kot paj ho anẽ." Anhỹr
o mẽmoj tanhmã ho. Rỳ mẽ kãm: "Nà
kot paj ho anhỹr kêt nẽ." Anhỹr o mẽmoj
tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm akatàt kôt tanhmã
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh to xà hkôt ho anhỹr
kurê kumrẽx. Mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ
nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja na htem hêx
rom mẽmoj nhĩxi jarẽnh kôt tanhmã amnhĩ
jarẽnh to ho pa. Anẽ.

Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã
Jejus kot mẽ pamã karõ

*Rukre 6.27-30, 23.34; mããn*ẽn Atre 7.60;
Rõmãn 12.14

38 Nhũm Jejusja arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—Na prem amnepêm mẽ panhĩgêtjê mã
Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽnh o: "Koja mẽhõ
apê ano katõk nẽ hkapa hã koja mẽ anhõ
pahija atã mã ho anẽ nẽ kêp no kapa. Rỳ
koja mẽhõ apê axwa hõ hkwỹr hã koja atã
mã ho anẽ nẽ atã kêp wa hõ hkwỹr." Anhỹr

o mẽ kãm hã karõ. Ãm hãmri na prem ã ja
jarẽnh anẽ. 39 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã
tanhmã ja jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja
mẽhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ãm
amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt
nẽ. Koja anhĩnep akura ka ãm omu nẽ
tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Te ate kãm
ihkjê hpẽr nhũm kot ihkjê kamã hkuranh
pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nẽ.
No amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ.
40 —Nẽ koja mẽhõ anhĩnôhkà hã awỳ
nhũm mẽ anhõ pahija amã anẽ ka mãmrĩ
kãm agõ nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ.
Te ate hkôt kry pê kãm anhĩnôhkà hpakà
ry jagjênh xwỳnhta nhõr pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Nom kêr ka mẽ kamã agryk kamã
kãm õr kêt nẽ.
41 —Nẽ koja mẽhõ ate kãm jênh tur nẽ
hkôt ho amõr ryy kaxyw amã kapẽr ka
mãmrĩ kãm ho anẽ. Nẽ kot amã nhỹri
hã karõ xàja wỳr o pôj nom kamã kãm õr
kêt nẽ. Kãm ho hakrenh ryy nẽ rĩ kormã
akupỹm kãm agõ.
42 —Nẽ koja mẽhõ õ mẽmoj kêt nẽ awỳr
tẽ nẽ mẽmoj tã awỳ ka mãmrĩ kãm agõ.
Rỳ nhũm awỳr tẽ nẽ apê mẽmoj to ĩpresta
kaxyw ka mãmrĩ kãm ho ĩpresta. Kêr ka mẽ
ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã Jejus kot mẽ
pamã karõ
*Rukre 6.32-36; mãã*nẽn Rõmãn 12.14
43 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Nẽ na prem amnhĩ krã hkôt axtem nẽ
tanhmã mẽ panhĩgêtjê mã mẽmoj jarẽnh
to nẽ mẽ kãm: "Kêr ka mẽ amã mẽ
akràmnhwỳjê pix kĩnh nẽ tanhmã mẽ ho
mex to. No kêt mẽ kot tanhmã mẽ ato
xwỳnhjaja kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ kamã
axàhkurê ho ri apa." Anhỹr o mẽ kãm
karõ. 44 Nom pa kot paj mẽ amã Tĩrtũm kot
tanhmã ja hã karõ hto hã harẽ ka mẽ inhma.
Kêr ka mẽ kot tanhmã ri mẽ atomnuj to
xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt
nẽ. Ãm tanhmã mẽ ho mex to pix hkukamã
mãn ajamaxpẽr. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr
pix kukamã mãn ajamaxpẽr. 45 Na hte ã
kaxkwa kamã Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot amnhĩ tom-
nuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to mex
xwỳnhjaja nhũm hte mẽ ho hpimrààtã mẽ
ho mex o axpẽn pyràk. Jao hamẽ wa hwỳr
na rẽ nẽ hamẽ wa hwỳr myyti rẽ nhũm
hamẽ wa kãm hirã ho pa. Jakamã kêr ka
mẽ uràk nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx o axpẽn
pyràk. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê
mẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ ho
apimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.
46 —Nẽ xàt kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ ho
mex prãm kêt nẽ ãm mẽ kot mẽ ato mex
xwỳnh pixjaja ka mẽ amã mẽ ho mex prãm
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja
kãm mex nẽ nà? Nà koja kãm mex kêt
nẽ. Koja mẽhõ ato mex kêt tã kêr ka ãm
amnhĩ rom ho mex nẽ. Nhũm Tĩrtũm ja
hã apumu nẽ amnhĩm amex ã ajarẽ. Mẽ
kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm
mẽ kot mẽ ho mex xwỳnh pixjaja nhũm mẽ
amnhĩ xwar mẽ ho mex. No tãm mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mẽ piitã
mẽ ho mex o axpẽn pyràk. Mẽ kot tãm
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja nhũm mẽ ho hpimrààtã
mẽ ho mex o axpẽn pyràk.
47 —Nẽ na hte mẽ hkwỳjaja ãm amnhĩ
kwỳjê pix mã kapẽr mex o pa. Nom mẽ
piitã tãm mẽ hipêx kêt nẽ. Nom kêr ka
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kêr
ka mẽ kurom mẽ piitã tãm mẽ hipêx o
axpẽn pyràk. Mẽ akwỳjê mẽ mẽ akwỳ
hkêt xwỳnhjaja ka mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
Nẽ tãm mẽ kãm akapẽr o axpẽn pyràk.
48 Kaxkwa kamã Mẽpahpãm Tĩrtũm pyrà nẽ
mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ kot
amnhĩ to mex xwỳnhjaja mẽ ho apimrààtã
mẽ ho mex o axpẽn pyràk. Na hte ã
Tĩrtũmja mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

6

Mẽ pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho
mex rãhã hã mẽ pamã karõ
1-2 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Nẽ na htem mẽ piitã hkwỳjê noo mã
tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex
to. Nom kãm mẽ hkaprĩ kamã tanhmã mẽ
ho mex to hkêt nẽ. Ãm hkwỳjaja kot ja
hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh
pix kaxyw na htem krĩ hkôt ri mẽ kêp
amrakati xwỳnh piitã mẽ ho mex o pa. Nẽ
mẽ pikuprõnh xà hã ixkre kamã kuhê nẽ
tanhmã mẽ ho mex to. Mẽ hkwỳjaja kot
ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ
ho jarkrar kaxyw. Jakamã koja nhỹrmã
Tĩrtũmja axte ja hã mẽ kãm mẽmoj mex
nhõr kêt nẽ. Ra jar mẽ hkwỳjaja kot ja

hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽhõ ho mex to kaxyw nẽ akwỳjê no kuhpa hã mẽ hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. No kot kaj mẽ noo mã tanhmã mẽ ho mex to. Mẽ kot hã apumunh nẽ ato jarkrar kaxyw tanhmã mẽ ho mex to nhũm kaxkwa kamã Mẽpahpãmja ja hã apumu nẽ mẽ hã tanhmã ato mex to hkêt nẽ. Koja ãm hã apumu.

3 —Ja pymaj kêr ka mẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr kaxyw hãmri nẽ mẽ piitã mẽ no hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. Hãmri nẽ nhãm ri ja hã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Aprõ mã rỳ akrajê mã rỳ akràmnhwỳ mã hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. 4 Kot kaj mẽ no hkàx ã tanhmã ho mex to no nhũm Tĩrtũm tapxipix apumunh o nhỹ. Hãmri nẽ ja hã ato mex rax nẽ ka amex nẽ apa. Anẽ.

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ

Rukre 11.1-13, 18.9-14

5 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mããnẽn ja. Na htem hakwa pix o amnhĩ mex ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr agjê. Nẽ mẽ piitã mẽ noo mã kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Rỳ gàp kuhê nẽ mẽ piitã mẽ noo mã kãm amnhĩ jarẽ. Tã mẽmo kaxyw na htem mẽ noo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ? Nà ãm mẽ kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ ho jarkrar pix kaxyw. Nẽ mẽ harẽnh o: "E mũjti pumu. Na hte apkati mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot amnhĩ to mex xwỳnh mãn." Anhỹr ã harẽnh kaxyw. Tã ra mẽ piitã mẽ kot ja hã omunh nẽ amnhĩm mex ã ho jarkrar jakamã koja Tĩrtũm axte ja hã tanhmã ho mex to hkêt nẽ. Ra pika ja kamã mẽ kot mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã. 6 No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ akwỳjê no hkàx ã hitom wỳr agjê nẽ hitom kãm ahte kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tapxipix ja hã mẽ apumu. Mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã mẽ apumu. Hãmri nẽ mẽ ato mex nẽ.

7 —Nẽ mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja na htem sãnti mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ xatã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ xatã kàx pêê kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ hamaxpẽr o: "Kot paj xatã sãnti mã amnhĩ jarẽ nhũm inhmar japêr." Anhỹr o hamaxpẽr jakamã xatã kãm amnhĩ jarẽ. No ãm htỳx ã hamaxpẽr anhỹr kaprỳ. 8 Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm ra kot mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xàta ra ja kukamã kot omunh mex kênã kot ka kêt mẽ xatã hã hwỳr o akuhê.

9 —Nẽ kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to rỳ kãm amnhĩ jarẽnh o:

Pa Mẽinhĩpêêxà maati pê kaxkwa kamã ri apa xwỳnh? Amex o amex Tĩrtũm.

10 Apê mẽ ijamãr mex xwỳnh maati na ka.

Na hte kaxkwa kamã mẽ kot ri amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjaja akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã ijaxwỳja inhmã mẽ uràk nẽ akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm.

11 Nẽ kwa jarãhã mẽ inhmã mẽmoj gõ pa mẽ akukwak ri ho apku.

12 Na pa hte tõhã amnhĩ tomnuj nẽ Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ixtomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Nẽ ja ho ijamakêtkati nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

13 Nẽ kot paj nhỹrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw ka ja hã ixpumu nẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê ixto htỳx nẽ pa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Ãm mẽmoj punuj pê ixpytàr rãhã ho apa Tĩrtũm. Tã ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

—E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

14 —Nẽ koja mẽhõ tanhmã anhĩpêx to htã ka ho ajamakêtkati nẽ axte kãm ajamaxpẽr pix o ri apa hkêt nẽ. Hã koja kaxkwa kamã Mẽpahpãm maatija ja hã apumu nẽ apyrà nẽ tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. 15 Nom kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽ kot mẽ atota ã anohtỳx rãhã ho apa hãmri nhũm Mẽpahpãm maatija mẽ apyrà nẽ mẽ ate

tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati hkêt nẽ. Ãm hã nohtỳx rãhã ho pa ho pa. Anẽ.

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh to

Rukre 18.11-12

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ tõhã ho apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh jakamã hkuk kaprĩ nẽ hkwỳjê hkôt pa. Tã mo kaxyw na htem ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ? ãm mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ã mẽ omunh pix kaxyw. Tã ra jar pika ja kamã mẽ kot ja hã mẽ omunh jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. 17 Kêr ka mẽ tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ryy kaxyw axàpkur kaga hãmri nẽ amnhĩ krã kahõ nẽ amnhĩ jaxwỳr mux nẽ akuk kĩnh nẽ ri akwỳjê hkôt apa. 18 Hãmri nẽ nhỹri mẽ hkàx ã ahte kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ hkàx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ akwỳjaja mẽ axàpkur kaga hã mẽ apumunh kêt nẽ. Nhũm Tĩrtũm pix ja hã mẽ apumu. Hãmri nẽ nhỹrmã ja hã mẽ ato mex nẽ. Anẽ.

*Kaxkwa kamã m*ẽmoj mex

*Rukre 12.33-34; mãã*nẽn Sikũn Ximotre 4.8; Wam Pêtre 1.4; Eprêw 10.34

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mããnẽn ja. Kêr ka mẽ jar pika ja kamã akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Kêt jar mẽ hikukrêx koja kritpêm mex kêt nẽ. Kot kaj mẽ ho akuprõ nhũm amnhôre apê homnu rỳ paratre apê homnu. Nẽ kàx o mẽ akukrêx nhũm haxwỳja apê omnu rỳ nhũm mẽhõ apê hkwỳ ho ahkĩ. 20 Jakamã kêr ka mẽ akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Kaxkwa kamã Tĩrtũm kot mẽ akutêp mẽ akukrêx o pikuprõnhja na kêt mex kumrẽx o jar mẽ hikukrêx jakrenh par. Jakamã kêr ka mẽ amã nhỹrmã kaxkwa kamã akukrêx mex prãm xàj tãm mẽ piitã tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Nẽ Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Hãmri nhũm ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ mẽ akutêp mẽ amã mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ. Kaxkwa kamã mo amnhôre nẽ mo paratre? Nẽ kamã mo mẽ ahkĩnh xwỳnh? ãm kamã amrakati kumrẽx. 21 Kot kaj mẽ jar akukrêx rũnh hãmri nẽ ãm tanhmã apê homnu hto pix kukamã ajamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kaxkwa kamã akukrêx mã ajamaxpẽr rãhã ho ra akĩnh nẽ ri apa.

22 —Nẽ kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn hipêx. Jao te hirã kamã arĩt mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 23 No koja mẽhõ ixkapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nẽ te kamàt kô kamã mẽhõ rĩt mex kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

24 —Nẽ kot kaj apyxi nẽ anhõ patrãw hamẽxkrut hãmri nẽ arĩgro pyxi hã hamẽ wa kãm axàpênh o amỹkry hkêt nẽ. Kot kaj anẽ nẽ hõ gryk ã ihõ kaga. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ jar akàxpore nẽ akukrêx pix mã ajamaxpẽr nẽ amã hapê ho akwỳjê pê ho anhõxỳ ho ri apa. Nẽ gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã ho mẽ ho mex to hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã nẽ. Jao akàxpore nẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ

*Rukre 12.22-31; mãã*nẽn Piripos 4.6; Wam Pêtre 5.7

25 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Tanhmãn axàpkur xà rỳ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Jakamã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa kaxyw àhpumunh kêt? Nà ja kaxyw àhpumunh tỳx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwỳnh jakamã mããnẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ xwỳnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr xwỳnh.

26 —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Mẽ anhĩpêêxà maati tãm na hte kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ ajapê htỳx o kot kuwênhre jakrenh jakamã koja uràk nẽ mẽ amã mẽ anhõ rãhã ho pa.

27 —Nẽ xà kot kaj mẽ kritpêm atĩr prãm
xàj ja pix kukamã ajamaxpẽr rãhã nẽ ra
ajamaxpẽr kôt kritpêm atĩr nẽ apa? Nà kot
kaj mẽ anhỹr kêt nẽ.
28 —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrã
pumu. Na hte tee ri tanhmã kute hkukamã
hamaxpẽr o ra hkaprĩ nẽ harir kêt nẽ. 29 Tã
nom muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho
amnepêm pahihti Sarumãw xê mex pyràk
nom mex o hakre. 30 Pixôrãreja koja mẽmo
arĩgro hã htĩr nẽ mux nẽ harir tã mẽmo
arĩgro hã ra grà pa nẽ hapêx. Kêp pixôrã pix
nẽ hapêx tokyx anhỹr tã nhũm Tĩrtũm ho
mex nẽ nhũm mux nẽ harir. No mẽ kajaja
na hte mẽ ato mex o pixôrã ho mexta jakre.
Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka kêt mẽ tee
ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ
nẽ apa? Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr jao
kormã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr
tỳx kêt nẽ.
31 —Kwa mẽ tee ri axàpkur xà hkukamã
ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Nẽ tee ri
amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to ho
ri akaprĩ hkêt nẽ. 32 Mẽ kot Tĩrtũm kôt
amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ã
ri hamaxpẽr anhỹr o pa. Tã nom kêr ka
mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm ra kot mẽ
panhõ mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex
kênã. 33 Jakamã kêr ka mẽ hkôt ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa. Nẽ amã
ja pix tãnopxar prãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm
amnhĩ tã mẽ apumu nẽ apkati mẽ mẽ amã
mẽmoj nhõr o pa.
34 —Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt
nẽ. Tĩrtũm kot apkati mẽ mẽ pajamãr mex
jakamã kêr ka mẽ jarãhã amnhĩ kukamã
apkati mẽ ajamaxpẽr kêt nẽ. Kê apkati
mãn. Ãm jarãhã pix mã mãn mẽ ate
tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kukamã aja-
maxpẽr. Tĩrtũm kot mẽ pahpumunh mex
o pa rãhã kênã. Anẽ.

7

Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr punuj kêt ã
kot mẽ pamã karõ

*Rukre 6.37-38, 6.41-42; mãã*nẽn Rõmãn
2.1-3; Wam Korĩt 4.5; Xiakre 4.11-12

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Nẽ kêr ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt
tanhmã akwỳjê hõ kot amnhĩ tomnuj to hã
harẽnh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã harẽnh anẽ
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ kajaja
ã mẽ ajarẽnh anẽ. 2 Na hte tanhmã mẽ
pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh
kôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. 3-5 Jakamã kwa
kêr ka mẽ mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj
to hã omu hãmri nẽ hã kãm kapẽr tokyx
anhỹr kêt nẽ. Akumrẽx ate tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri
nẽ rĩ kormã ate mẽmoj tã omunh xwỳnhta
wỳr tẽ nẽ hã tanhmã kãm akapẽr to. Kêr ka
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.
—Nẽ xà koja mẽ akwỳjê hõ tanhmã
amnhĩ tomnuj to grire. Ka ate amnhĩ tom-
nuj tỳx o hakrenh tã ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã omu nẽ hã kãm akir nhũm amã ja
mex nẽ nà? Nà koja amã ja mex kêt nẽ.
Kot ka akumrẽx ate tanhmã amnhĩ tomnuj
tota kaga hãmri nẽ rĩ kormã anhĩõ tanhmã
kot amnhĩ tomnuj to grireta nê kãm akapẽr
nhũm ja amã mex nẽ.
6 —Nẽ xà na htem mẽ apkur xà mex jamỳ
nẽ rop mã kurẽ? Nà na htem anhỹr kêt
nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kaga
xwỳnhjê mã kapẽr jarẽnh o ri apa hkêt nẽ.
Anẽ.

Mẽ pahte mẽmoj to presija hã amnhĩ to
Tĩrtũm wỳr

Makre 11.24; Rukre 11.5-13; Juãw 14.13-14;
*mãã*nẽn Wam Tesarõn 5.17; Xiakre 1.5-8,
4.1-3

7-11 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Nẽ xà kot we akraja kãm prãm nẽ tep
ã awỳ ka axtem nẽ kagã hõ py nẽ kãm agõ?
Rỳ nhũm krãhyre gre hã awỳ ka axtem nẽ
makre hõ py nẽ kãm agõ? Nà na ka htem ã
mẽ hipêx anhỹr kêt. Na ka htem kot mẽmoj
tã mẽ awỳr xà hkôt kãm mẽmoj gõ. Mẽ
ate amnhĩ tomnuj tã na ka htem akrajê ho
mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na
hte mẽ ato mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mex
jakrenh. Kãm mẽ ajapê htỳx kôt na hte mẽ
amã mẽmoj mex nhõr o pa. Jakamã kot ka
mẽ mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate
mẽmoj tã hwỳr xàta kôt amã kugõ. Ãm xatã
mẽ ate hã axàhwỳr o ri apaja nhũm mẽ amã
hprãm xwỳnhta gõ. Ãm mẽmoj tã hwỳr
rãhã ho ri apa nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã
mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mẽhõ kãm
tep xành nẽ teprẽnhxà hpyr nẽ xatã gôx
kãm rẽnh o ãm pyrà nẽ xatã mẽmoj tã awỳ.
Hãmri nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã hprãm
xwỳnhta gõ. Te tep kanhêr xwỳnhta jatã

kot tep kanhêr pyràk. Jao mẽ amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ.

12 —Nẽ mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhĩpêxja
na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ
pyrà nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa.
Mẽ kot tãm mẽ anhĩpêx kêt tã kêr ka mẽ
axàmnhĩx mẽ kêp anhõxỳ hkêt nẽ tãm mẽ
hipêx. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ
finat Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr
o mẽ pa xwỳnhjê xujarẽnh xà hkôt axpẽn
nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

*Pry pijakrut jar*ẽnh
*Rukre 13.24; mãã*nẽn Piripos 3.19-21

13-14 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—Tĩrtũm kapẽrja mẽ kêp hihtỳx jakamã
na htem ohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
nẽ. Na htem ãm hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã te
Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã hpỹnhre
nẽ pa pyràk. No nhũm Satanasti hkôt mẽ
kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem
Satanasti kôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj
to hprãm. Mẽ kãm mex jakamã nhũm
mẽ amnhĩ nhĩpêx o te pry krepak rax ã
axpẽn kôt mẽ ohtô nẽ pa pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Axtem kuwy hwỳr pry krepakja
nõr tã nhũm mẽ htỳx kuwyja wỳr amnhĩ to
pa. Jakamã Tĩrtũm kapẽrja mẽ apê hihtỳx
tã kêr ka mẽ mãmrĩ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Jao Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã mãn
apa. Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjê jarẽnh
*Rukre 6.43-44; mãã*nẽn Xiakre 3.9-12;
Wam Juãw 3.10, 4.4-6

15 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—E kwa mẽ o kora. Mẽ akwỳjaja kot kêp
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ
jarẽnh tã na htem ja hã amnhĩ to hêx.
Nhũm htem kãm mẽ kapẽr mar prãm nẽ.
Te mẽ kapẽr mex pyràk tã no nhũm htem
ãm mẽ kãm amnhĩ to hêx pix o ri mẽ hkôt
pa. Mẽ kot mar nẽ axtem nẽ Tĩrtũm kapẽr
kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw
nhũm htem hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr
to. Jakamã kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm
ajamak rom nẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex
nẽ. 16 Kêr ka aprĩ hã mẽ piitã mẽ kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã
tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ hamaxpẽr punuj
xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnh kêt. No koja mẽ tãm hamaxpẽr nẽ
tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ
kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã
mẽ omunh kurê kumrẽx. Na htem hprĩ hã
mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã
mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh
to. 17 Na htem hamaxpẽr punuj hãmri nẽ
hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nom koja
mẽhõ hamaxpẽr mex nẽ hãmri nẽ hkôt tãm
amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 18 Na htem tanhmã
hamaxpẽr to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa.

19 —Nẽ koja mẽhõ õ pĩ hpàr ô hkêt
japêr nhũm tee ri omu hãmri nẽ krãhta
nẽ kuwym kumẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽhõ
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã omu hãmri nẽ ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja mỳrapê kuwy
hwỳr kumẽ. 20 Jakamã kot kaj mẽ tanhmã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã akwỳjê
pumu nẽ ra aprĩ hã tanhmã mẽ kute hã
mẽ omunh kurê kumrẽx. Mẽ kêp Tĩrtũm
nhỹ hã kapẽr xwỳnh ã mẽ omu rỳ mẽ kêp
hkwỳm ri kapẽr xwỳnh ã mẽ omu. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx mã
xwỳnhjê jarẽnh
*Rukre 13.25-27; mãã*nẽn Sikũn Korĩt 13.5;
Wam Juãw 2.3-6

21-23 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:

—Nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩja
wỳr koja mẽ piitã gjêx kêt nẽ. Ãm mẽ kot
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh
pixjaja koja mẽ nhỹrmã ma hwỳr agjê. Na
hte mẽ hkwỳjaja ixto "Pahihti" anhỹr ã
ijarẽnh tã no ãm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã wa inhõ krĩ
hwỳr àpir kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã mẽ piitã
mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to
ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ
harẽnh to. Mẽ mex ã mẽ hkwỳjê jarẽ nẽ
mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ hkwỳjê jarẽ.
Hãmri nhũm mẽ hkwỳ kot ixkôt amnhĩ
nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjaja kuwyta wỳr ma
pa pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr
hãmri nẽ tanhmã inhmã amnhĩ jarẽnh to
nẽ inhmã: "Kwa Jejus. Xà ate ixpumunh
kêt? Na pa pre amnepêm ixtĩr ri pikap
ixpare ri anhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anhỹr rax nẽ. Nẽ ixkwỳjê
nê mẽkarõmnuti jano nẽ mẽ kãm akapẽr
jarẽnh o ri ixpa. Kwa xà ate ja hã ixpumunh
kêt?" Anhỹr o inhmã amnhĩ jarẽ.

—Nom mẽ htĩr ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa htã ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot paj mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ amnhĩ nê mẽ hano nẽ mẽ kãm: “Tk kwa mẽ ma mra. Mẽ apê ixkwỳ hkêt. Mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apare hã. Ãm mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh na ka mẽ. E mẽ ma kuwy hwỳr amrar kurê kumrẽx.” Anhỹr o kot paj amnhĩ nê mẽ hano. Hãmri nhũm mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr gjêx pa. Anẽ.

*Ixkre pijakrut jar*ẽnh
*Rukre 6.46-49; mãã*nẽn Xiakre 1.22-25; Wam Juãw 2.3-6

[24] Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã awjarẽ ka mẽ ixujarẽnh ma. Nà mẽ kot ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot ixujarẽnh ja pyràk. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o te mẽhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpẽr mex nẽ aptỳx kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêxja pyràk. [25] Koja mẽhõ aptỳx kãm amnhĩm hipêx nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ gô htàm rax nẽ hanhi no nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot kaj mẽ te ixkre ja pyràk. Jao amex nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Te ho gô htàm kot ixkre janhir nhũm arĩ ãm tỳxta pyràk.

[26-27] —No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja. Te mẽ kot mẽhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpẽr mex kêt nẽ htỳx mõr nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx pyràk. Koja mẽmo arĩgro hã õrkwỹ hã kôk xàpêr tỳx nẽ na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm nẽ hanhi nẽ kêp grành pa. Jakamã koja mẽhõ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te mẽhõ aptỳx kãm õrkwỹ xãm xwỳnhta pyràk. Anẽ.

[28] Nhũm pre Jejusja ã mẽ kãm ujarẽnh ry anẽ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot tanhmã mẽ ahkre htoja mar o hkrĩ. [29] Hãmri nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr anẽ. àhpumunh tỳx kôt na hte ãm hãmri tanhmã mẽ pamã ujarẽnh to. Pẽr ãm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kurom àhpumunh tỳx kumrẽx. Anẽ.

8

*Kà nhy hkro xàpêr o pa xw*ỳnh jarẽnh
Makre 1.40-45; Rukre 5.12-16

[1] Tã nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr pa hãmri nẽ hixêt prêêta rũm akupỹn wrỳ nẽ ma tẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ma hkôt mra. [2] Hãmri nhũm mẽhõ my hkà nhy hkro xàpêr o pa xwỳnhja omu nẽ hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ hipô nẽ nhỹ nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka amã akupỹm ixto mex prãm nẽ mãmrĩ ixto mex. Anẽ.

[3] Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkà punuti hã ĩhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex. Anẽ.

Hãmri nhũm hkà akupỹm mex kurê kumrẽx. [4] Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka hpãnhã amnepêm finat Mojes kot mẽ ate akupỹm amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

*Pôristi krãhtũm mã àpênh xw*ỳnh jarẽnh
Rukre 7.1-10

[5] Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm Rõm nhõ xwỳnh pê pôristi krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ. Kêp Ijaew kêt tã hwỳr tẽ. Na pre kãm àpênh xwỳnh kêp à htỳx nẽ nõ nhũm omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ Jejus ra õ krĩ hwỳr hpôx ã omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

[6] —Pa Jejus? E ot pa awỳr tẽ. Inhmã àpênh xwỳnhja na ixpê à htỳx nẽ. Ra ĩ kamã htyk pa nẽ nõ. O mũj inhõrkwỹ kamã nõ. Anẽ.

[7] Nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tỳ? Tôe. Nà pa ma akôt tẽ nẽ akupỹm amã ho mex. Anẽ.

[8-9] Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa akĩnhã ixpê Ijaew kêt jakamã ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm. Ãm ja rũm mãn akapẽr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Ixpê mẽ hkrãhtũm na pa hte inhõ pôristi mã mẽmoj tã karõ nhũm mẽ inhmar xà hkôt inhmã mẽmoj tanhmã ho. Na pa hte mẽ kãm: “E mẽ ma mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx

anẽ." Anẽ nhũm htem inhma nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Rỳ pa mẽ kãm: "E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ." Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixwỳr mra. No kêt ixrom axàhpumunh tỳx kôt na ka hte mẽ àja mã akapẽr nhũm ama nẽ mẽ kêp hapôx nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Jakamã kwa ãm ja rũm akapẽr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Anẽ.

10 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ jaêr pê kot kãm ã kapẽr anhỹrta ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hã hkôt ri mẽ mõr xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa xà na ka mẽmyja kapẽr ma? Mẽ pahkĩnh ã kêp Ijaew kêt tã mẽ arom amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx nẽ. Aa mẽ atõ uràk nẽ ã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx anhỹr kêt tã nhũm mẽ arom kãm àpênh xwỳnh kaxyw ã inhmã hamaxpẽr tỳx anẽ. 11 Nà koja nhỹrmã mẽ hkwỳjaja kêp Ijaew kêt tã ohtô nẽ pika piitã kurũm ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ hwỳr agjê. Nẽ wa ixkuri wa inhõ krĩ kamã Ijaew pàr krax pê Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako mẽ pimrààtã pa ho pa. Mẽ kêp Ijaew kêt tã mẽ ĩhkô hã apkur mex o hkrĩ nhũm Tĩrtũm mẽ ho mex rax o pa. 12 No pẽr mẽ apê Ijaew kwỳjaja kot kaj mẽ hkôt hwỳr agjêx kêt nẽ. Tĩrtũm kãm hwỳr mẽ agjêx prãm tã ka mẽ axtem nẽ hkaga. Jakamã kot kaj mẽ ma kamàt kô xihtỳx rax wỳr ajapêx nẽ mẽ kêp awry rax nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta kamã apa ho apa. Hãmri nẽ tee ri mẽ ixwỳr agjêx prãm kaprỳ nẽ akaprĩ xàj mur nẽ amnhĩ kamã agryk tỳx nẽ. No ãm tee ri amnhĩ kamã agryk kaprỳ. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Jejusja mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nẽ pôristi krãhtũmta mã kãm:

—E mãmrĩ ma akupỹm tẽ nẽ amã àpênh xwỳnhta pumu. Ra ate kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã na pa ra akupỹm amã ho mex. E akupỹm tẽ nẽ omu.

Anhỹr o kãm kapẽr rôm nhũm ra akupỹm kãm mex kurê kumrẽx.

*Jejus kot ahp*ỹnhã mẽ à xwỳnhjê ho mex
Makre 1.29-31; Rukre 4.38-41

14 Tã nhũm Jejus ma Simãw Pêtre nhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ hwỳr axà. Nhũm Simãw Pêtre xupãnhgêx ra à nẽ hkà kagro htỳx nẽ nõ. 15 Hãmri nhũm Jejus hwỳr axà nẽ omu nẽ ĩhkra hã kupy nhũm hkà hakry nẽ akupỹm hihtỳx kurê kumrẽx. Jakamã kànhmã nhỹ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

16 Tã nhũm ra awjakry. Ra kamàtre ho mõ nhũm mẽ piitã Jejus wỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ piitã mẽ ho mex. Mẽ à xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti jano. Ãm kapẽr pix o mẽ nê mẽ hano nhũm mẽ kêp hapôj nẽ ma hapêx. 17 Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh finat Ijaisja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnepêm mẽ kãm harẽnh o:

Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhja
koja nhỹrmã wrỳ nẽ mẽ panê mẽ
paxà piitã rênh pa nẽ akupỹm mẽ
pahto mex pa. Anẽ.

Na pre ã finat Ijaisja Jejus kukamã harẽnh anẽ. Tã nhũm wrỳ nẽ kot harẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

*Wa kãm Jejus kôt amnhĩ xãm prãm xw*ỳnh wa harẽnh
Rukre 9.57-62

18 Tã nhũm Jejus amnhĩ pu hã rĩt nẽ tee ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê pumu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E ma pu mẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mõ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm mẽ nojarêt rôm nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh? E pa ma akôt ri ixpa ho ixpa nà. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ko ka mã. Kam nẽ rĩ ma ixkôt ri apa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Xore na hte pika hkre kamã hikwỹ. Nẽ kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỹ. No pa ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã mry hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte amarĩ nhãm krĩ hwỳr ixpa nẽ nhãm hõ hwỳr ixpa. Tã xà kot ka ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

21 Hãmri nhũm pãnhã hõja hwỳr tẽ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E pa amã amnhĩ jarẽ ka inhma. Kot paj ma akôt ixpa ho ixpa no ãm kormã. Koja nhỹrmã inhĩpêêxà tanhmã amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Kwa nà ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrẽx. Kê mẽmoj inhnê ano kupyr rỳ apê àmnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nẽ haxà. Anẽ.

*Jejus kot kôk o pinhkrênh jar*ẽnh
Makre 4.35-41; Rukre 8.22-25

23 Tã nhũm mẽ ra xarmã nojarêt nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja pàr wỳr agjê hãmri nẽ himô raxja ã ma xarmã mõ. 24 Hãmri nhũm Jejus ra õtxwa nẽ ra gõr nẽ nõ. Puh nhũm naja hkoko ho mõ nẽ kôk xàpêr tỳx kumrẽx. Nhũm gô kànhmã harĩ nẽ axpẽn tak tỳx nẽ. Xatã axpẽn tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra àr o mõ. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejusja htỳx gõr nẽ nõ. 25 Hãmri nhũm mẽ hwỳr hprõt nẽ kumra nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Kwa tokyx kànhmã nhỹ nẽ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe. Anẽ.
26 Hãmri nhũm hkrãkato nẽ kànhmã nhỹ nẽ kôk mã kapẽr nẽ kãm:
—E kwa hãmri anhĩkrê. Anẽ.
Puh nhũm hpinhkrênh pa nhũm gôja tãm nõr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr apkjê nẽ mẽ kãm:
—Hêxta waa nẽ. Kwa pẽr ãm kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt pyràk. Hã na ka mẽ amã ma xàj tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Anẽ.
27 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nẽ axpẽn mã:
—Kokỹỹ. Pẽr Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ pahtõ kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ kôk mã pakapẽr nhũm hpinhkrênh kurê kumrẽx? Nà Jejusja mẽ pakurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

*Jejus kot wa nê m*ẽkarõmnuti janor
Makre 5.1-20; Rukre 8.26-39

28 Tã nhũm mẽ ra himô rax pê Garirejja ã rê nẽ pika pê Geras wỳr pôj nẽ kamã mõ. Hãmri nhũm ra mẽhõ myja wa hamẽxkrut nẽ mẽ kutã tẽ. Ra mẽkarõmnuti kot hamẽ wa hwỳr gjêx xwỳnhja wa. Mẽkarõmnuti xohtô kot tanhmã wa ho jakamã nhũm wa oprê htỳx nẽ hihtỳx rax nẽ wa pa. Jakamã nhũm mẽ piitã kãm wa uma nẽ amnhĩ nê mẽ htykjê jagjênh xà hã kẽn kre kaêx kãm wa kumẽ nhũm wa kamã pa ho pa. Jakamã nhũm wa Jejus kutã tẽ nẽ amnhĩ wỳr omu hãmri nẽ amnhĩ nê tanhmã kãm kapẽr to. Nom mẽkarõmnuti nhỹ hã àmra kamã kãm kapẽr nẽ kãm:
29 —Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka mẽ ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Ate tanhmã mẽ ixtomnu hto hã arĩgrota kormã katoore hã. Anẽ.
30 Nhũm ra krĩ nhõ xwỳnhjê hkrit hagrô ohtô nẽ ri mẽ hpum pa. 31 Nhũm mẽkarõmnuti mẽ omu hãmri nẽ amnhĩ to Jejus wỳ nẽ kãm:
—Kwa kot ka jahti wa nê mẽ ijapôx japêr nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê nà? Anẽ.
32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tôe mẽ tãm mẽ hwỳr mãn mra. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ myta wa kêp hapôj nẽ hagrô hwỳr mrar kurê kumrẽx nẽ hpãnhã kãm gjêx pa. Hãmri nhũm hagrôta mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ ma hprõt nẽ himô hã hixêt prêk ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ pikaprãr pa. 33 Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri omu hãmri nẽ ma akupỹm krĩm hprõt nẽ mẽ kãm awjarẽ. Nẽ myta wa akupỹm tãm hkrã hã harẽnh o hprõt. 34 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja tee ri mẽ hkrit jarẽnh ma nẽ ma piitã Jejus wỳr mra nẽ hkaxpa. Hãmri nẽ amnhĩ nê kãm:
—E kwa mẽ ma amrar kurê kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm pan rê.

9

*ĩ kamã htyk xw*ỳnh jarẽnh
Makre 2.1-12; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38

1 Nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja awjanã nẽ ma akupỹm pàr wỳr mra nẽ gjêx pa nẽ akupỹm xarmã rê nẽ akupỹm Jejus nhõ krĩ hwỳr mõ. 2 Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ omu nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhja mỳ nẽ Jejus wỳr o tẽ. Nõr xà kamã nõr rãhã nhũm mẽ hã hije nẽ kumỳ nẽ hwỳr o tẽ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu. Ra mẽ kot hkràmnhwỳta

kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ
kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:
—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã aja-
maxpẽr kêt nẽ. Na pa ra apê tanhmã ate
amnhĩ tomnuj to ho ijapêx pa. Kot paj axte
kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.
3 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjaja tee ri ã kot kãm kapẽr
anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:
—Tk. Kwa mẽhõ myti mũj kêp Tĩrtũm kêt
tã te ri kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã amnhĩ
nhĩpêx. Tĩrtũm pix na kot mẽ nê mẽ kot
amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh. Anẽ.
4 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kuma nẽ
mẽ kãm:
—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
5 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx
par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate ja kôt ix-
pumunh kêt jakamã na ka mẽ ja kaxyw
ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ
anoo mã akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnhta o
mex ka mẽ apiitã hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt
ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ixpê Tĩrtũm kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta na pa. Ixte mẽ
anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na
pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. 6 Tã
mẽ ate ja hã ixpumunh kaxyw kot paj mẽ
anoo mã ja ho mex.
Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ĩ
kamã htyk xwỳnhta mã kãm:
—E kànhmã xa nẽ anõr xàta py nẽ ma
akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.
7 Puh nhũm kànhmã ãm kurê kumrẽx nẽ
nõr xà py nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỹm
õrkwỹ hwỳr tẽ. 8 Hãmri nhũm mẽ piitã no
hapôx rũnh nẽ omunh o kuhê nẽ kamã no
pyma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:
—Kokỹỹ. Kwa aa mẽ pahte ã mẽhõ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt tã jarãhã
ja pumu.
Anhỹr o Jejus jarẽ hãmri nẽ ỹ hã Tĩrtũm
mã mex o mex ã harẽ.

Jejus kot amnhĩ kôt Matêwre hwỳr
Makre 2.13-17; Rukre 5.27-32

9 Tã nhũm Jejus mẽ kêp kato nẽ hkôt mẽ
pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ ma mõ. Hãmri
nẽ pa ixpê Matêwre ixpumu. Ixte Rõm
kãm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh mã krĩ nhõ
xwỳnhjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh
na pa pre. Nom mẽ kot ho tewẽn kryre htã
ixte amnhĩm hkwỳ ho ixàrĩk prãm xàj na pa
pre hte mẽ kãm ho rũnh nẽ harẽ. Jakamã
nhũm mẽ piitã kãm ixkĩnh kêt nẽ. Tã pa
pre mẽ kêp kàxpore jamỳnh xà hã ixkre
kamã mẽ kêp hamỳnh o nhỹ nhũm Jejus mẽ
hkwỳjaja ijãnh mra nẽ ixpumu nẽ amnhĩ
kôt ixwỳ nẽ inhmã:
—Pa? E axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ
mẽ ixkôt mãn tẽ nẽ ixkôt mãn ri apa ho apa.
Anẽ.
Hãmri pa kuma nẽ ixàpênh kaga nẽ ma
hkôt tẽ. Nẽ hpãnhã hkôt ixpa ho ixpa.
10 Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr Jejus nẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjaja mẽ ixkràmnhwỳ hkwỳjê hwỳ.
Nhũm mẽ piitã mra nẽ inhõrkwỹ hwỳr
agjê nẽ ixkutã apkur o hkrĩ. Nẽ ixpyrà nẽ
Rõm nhõ pahi mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ
jamỳnh xwỳnh kwỳ haxwỳja ixwỳr mra nẽ
mẽ ixkutã apkur o hkrĩ. 11 Hãmri nhũm
Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ inhõrkwỹ
kapem mẽ ixàpkur ã mẽ ixpumu. Nẽ tee ri
mẽ ixkaêx ã Jejus pumu hãmri nẽ hkôt mẽ
pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ mẽ ixtã
mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ kot jajê kutã apkur kêt tã mẽ
akrãhtũmja axtem nẽ mẽ kutã apkur o nhỹ.
Kwa nà mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã.
Jejus kot amnhĩ to mex ronhỹx mẽ kutã
apkur kêt nẽ. Anẽ.
12 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã ã mẽ kapẽr
anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Nà ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na
pa mẽ kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte tôtôja
mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane?
Nà ãm mẽ à xwỳnhjê pix wỳr na hte mra
nẽ tanhmã mẽ hkane hto. Ra mẽ ate ja
pumunh mex. Tã ja pyrà nẽ na pa pre mẽ
kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwrỳk
kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix
wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr
kaxyw mẽ hwỳr wrỳ nẽ ã jajê kutã ixàpkur o
inhỹr anẽ. 13 Ga mẽ ma mra nẽ Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kot ja jarẽnhja kamã harẽ nẽ
ama. Harẽnh kot:

Na ka htem inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to kaxyw hãmri nẽ inhmã mẽmoj gõ
nẽ tanhmã ixto mex to. Nom kêr
ka mẽ ãm ja pix ho anhỹr kêt nẽ.
Mẽ mããnẽn mẽ piitã tanhmã mẽ ho
mex to ho ri apa. Anẽ.

—Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot anhỹr. Tã ja pyrà nẽ na pa pre mẽ
kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr wrỳ nẽ
mẽ kamã ixukaprĩ ho ixpa. Mẽ kot amnhĩ
tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx

kaxyw na pa pre ã mẽ hwỳr ixwrỳk anẽ. Tã ka mẽ ri atỳx amnhĩ krã hkôt ã ixto akapẽr anẽ. Anẽ.

Mẽ kot mẽmoj tã Jejus kukjêr
Makre 2.18-20; Rukre 5.33-35

14 Tã nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja Jejus wỳr mra nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pa htem tõhã Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ ixàpkur kêt kãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Tã nom akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Kwa mo na htem mẽ ixpyrà nẽ tõhã apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà mo kaxyw kot kêt mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ? Mẽ hkaprĩre hã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ ixkôt pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt o kamàt nẽ mỳr o hkrĩ? Nà na htem anhỹr kêt nẽ. Na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur o pa. Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ hkaprĩ htỳx nẽ rĩ kormã tõhã apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx
Makre 2.21-22; Rukre 5.36-39

16 Nhũm Jejus mẽ piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja ra mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw tota kaga. 17 Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã na ka htem ixkapẽr ma nẽ ãm ama. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmja gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ hkra htyk nẽ mẽhõ ni kamrô wa harẽnh
Makre 5.21-43; Rukre 8.40-56

18 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anhỹr o xa. Rôm nhũm mẽõ pahihtija tẽ nẽ mar o xa. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Jejusja ãm hãmri kêp pahi maati kumrẽx. Hã na ri ã kapẽr mex anẽ. E pa hwỳr tẽ nẽ ixkrare ho kuwỳ. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh? E ot pa awỳr tẽ. Kwa ma ixkôt tẽ nẽ inhmã ixkra nire pumu nẽ tanhmã inhmã ho kê akupỹm inhmã htĩr. Na ham ixpê ty pa kaxyw amã ijamaxpẽr nẽ man awỳr tẽ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hkôt tẽ. Mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma hkôt mõ. 20-21 Nhũm mẽhõ ni kamrô rãhã ho pa xwỳnhja ma mẽ ixkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã amgrà pê 12 nẽ tee ri kãm amnhĩ mex prãm o pa. Jakamã Jejus jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Ma pa kop ma hwỳr tẽ nẽ kêp ê nhĩrê pix kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ ohtôjê kaêx kôt hwỳr tẽ. Nẽ katut kôt tẽ nẽ kêp ê nhĩrê kupê. 22 Hãmri nhũm Jejus ho hakẽx nẽ amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã na ka ra akupỹm amex. E mãmrĩ ajamakêtkati nẽ ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm mex nẽ hkĩnh tỳx nẽ ma akupỹm tẽ. 23 Hãmri pa mẽ ma htyk xwỳnh nhĩpêêxà hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra mẽ hã htu rax nẽ. Nẽ omũj ri kaprĩ xàj pifti kakôr o hkrĩ nẽ omũj ri mur. Kàx pê mur nẽ amnhĩ tak o hkrĩ. 24 Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu. Nẽ ra kot my hkrata htyk ã omunh tã kuri mẽ mỳr o mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm ãm õt nẽ nõr ã harẽ nẽ mẽ kãm:

—Pa? Kwa mon ka mẽ ri akaprĩ nẽ amỳr o akrĩ? E mẽ ma mra. Na wa hkrata wa kêp htyk kêt nẽ. Na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma. Nhũm mẽ hkwỳja axtem nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o pikẽnh o hkrĩ. 25 Hãmri nhũm kapôt mã mẽ hano nhũm mẽ hapôj nẽ kapôt ã kuhê. Hãmri nhũm Jejusja htyk xwỳnhta wỳr axà nẽ hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm htĩr nẽ kànhmã ãm kurê

kumrẽx. [26] Hãmri nhũm mẽ piitã akupỹm
htĩr kãm omu nẽ ma ri krĩ piitã hkôt ri mẽ
kãm harẽnh o hprõt.

*Wa nohkre xw*ỳnh wa harẽnh
Matêwre 20.29-34

[27] Tã nhũm Jejus kato nẽ ma tẽ. Pa
mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt
mõ. Hãmri nhũm wa myja wa hamẽxkrut.
Hamẽ wa nohkre xwỳnh wa Jejus jarẽnh ma
nẽ hã ajêt nẽ hkôt rôrôk o mõ. Nẽ xatã
amnhĩ to hwỳr o hkôt rôrôk o mõ nẽ kãm:

—Pa Jejus? E Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw
axãm jakamã kwa wa ixpumu nẽ wa ixkamã
axukaprĩ kêt wehe. Anẽ.

[28] Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa hkukamã
nhỹri ixkrem axà nhũm wa hkôt axà nẽ xa
nhũm wa omu nẽ wa kãm:

—Pa? E xàn ka wa ra amnhĩ kaxyw inhmã
ajamaxpẽr tỳx nẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Wa ixte amnhĩ kaxyw amã ija-
maxpẽr tỳx kênã. Anẽ.

[29] Hãmri nhũm wa kuma nẽ hamẽ wa no
hã ĩhkra xi nẽ wa kãm:

—Tôe. Nà war ate tanhmã amnhĩ kaxyw
inhmã ajamaxpẽr to xà hkôt kot paj war
anhĩpêx. Anẽ.

[30] Hãmri nhũm wa akupỹm rĩt mex kurê
kumrẽx. Hãmri nẽ akupỹm kato nẽ ma
htẽm kaxyw nhũm wa kãm:

—E kêr ka wa nhãm mẽ kãm ixte war ato
mex ã ijarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

[31] Anhỹr tã no nhũm wa kuma nẽ ãm
kuma nẽ wa ma tẽ nẽ krĩ pu hã mẽ piitã mẽ
kãm ri war amnhĩ tã harẽnh o mra.

*Kap*ẽr kêt xwỳnh jarẽnh

[32] Tã nhũm Jejus ma axte nhỹhỹm mẽ ixto
mõ. Hãmri nhũm mẽhõ my mẽkarõmnuti
kot hwỳr àr nẽ tanhmã ho nhũm kapẽr
kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ Jejus wỳr o
tẽ. [33] Hãmri nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti
jano nẽ kãm:

—E kêp akato nẽ ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kurũm kato nhũm
akupỹm kapẽr mex kurê kumrẽx. Hãmri
nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja tee ri
kot mẽkarõmnuti janor ã omu nẽ kamã no
pyma nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot anhỹr
pumunh kêt kumrẽx tã na pu mẽ jarãhã ja
pumu. Anẽ.

[34] Nom nhũm mẽ hkwỳ pê Parijew nhõ
xwỳnhjaja axtem nẽ hã mẽ kãm kapẽr o:

—Tk. Kot amnhĩ krã hkôt mẽ hanor kêt
kênã. Mẽkarõmnuti nhõ pahi nhỹ hã kot
mẽ nê mẽ hanor kênã. Anẽ.

*Jejus kêp m*ẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh
Makre 6.34; Rukre 10.2-3; Juãw 4.35

[35] Tã nhũm Jejusja krĩ ho ohtô nẽ hkôt ri
mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Pa mẽ
hkôt ixpa. Na pre hte nhỹri krĩ hwỳr pôj nẽ
mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre
hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê jahkre. Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tĩrtũm kãm mẽ apiitã
mẽ ato hkra hprãm. Jakamã kwa mẽ ate
amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj hkôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jao
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Hãmri nẽ
ahpỹnhã ri tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê
ho mex. Nhũm mẽ ohtô nẽ hkôt mar o
pa. [36] Hãmri nhũm mẽ omu nẽ kãm mẽ
hkaprĩ nẽ. Na prem tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr o pa jao ra hkaprĩ nẽ. Nhũm Jejus
ja hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ mex kêt nẽ pa. Te
mẽ kêp ôwêhti jamãr xwỳnh kêt kot amnhĩ
nhĩpêx pyràk o htỳx ri pa. Mẽhõ koja kãm
mẽ hkaprĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa?
Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. [37] Hãmri nẽ
mẽ hã mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nà na mẽ kormã ohtô rax nẽ Tĩrtũm
kapẽr mar kêt nẽ. No ãm kormã mẽ ate mẽ
kãm kapẽr jarẽnh o apa kaxyw mẽ agrêre.
Te pur rax kãm ra harôj kamrêk par nẽ ãm
tã no ãm kaxyw hikẽnh xwỳnhjaja grêre
pyràk. [38] Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wỳ kê
axte mẽ kaxyw mẽ akwỳjê rê kê mẽ apyrà
nẽ ma mẽ hkôt ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o
pa. Anẽ.

10

*Jejus kot m*ẽ ho 12 nẽ mẽ rênh
Makre 3.13-19; Rukre 6.12-16

[1-4] Tã nhũm Jejusja hkôt mẽ ixpa ho mẽ
ixpa xwỳnhjê ho 12 nẽ mẽ ixrê. Mẽ ixte ma
krĩ piitã hwỳr inhmrar nẽ ỹ hã mẽ ahkre nẽ
tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê ho mex o ixpa
kaxyw. Nẽ ỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor
o ixpa kaxyw nhũm mẽ ixrê. Na pre mẽ ixto
12 nẽ mẽ ixrê. Ã mẽ inhĩxi kot anhỹr.

Pêtre kumrẽx na pre kuta. Hixi hõ pê
Simãw.

Nẽ hkôt htõ Andreja ta.

Nẽ hkôt Jepetew kra Xiakreja ta.
Nẽ hkôt Xiakre htõ Juãwja ta.
Nẽ hkôt Firiptija ta.
Nẽ hkôt Patoromewja ta.
Nẽ hkôt Tomasja ta.
Nẽ hkôt pa ixpê Matêwre nhũm pre mẽ hkôt ixta.
Ixpê pahi nhỹ hã kãm mẽ kêp ixujamỳnh xwỳnh tã nhũm pre jajê hkôt ixta.
Nẽ ixkôt Apew kra Xiakre hõja ta.
Nẽ hkôt Tatewja ta.
Nẽ hkôt Simãw Jeroxja ta.
Nẽ hkôt Jut Kariotja ta.
Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã nhũm Jejus kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ ixte ỹ hã mẽ ahkre o ixpa kaxyw mẽ ixrênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

*Jejus kot m*ẽ kêp 12jê mã mẽ àpênh ã karõ

*Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 10.1-12, 10.14; mãã*nẽn Atre 13.50-51, 18.6

5 Hãmri nhũm Jejus mẽ ixrênh pa nẽ ma mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh kaxyw tanhmã mẽ inhmã kapẽr to nẽ mẽ inhmã:

—E. Kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ kãm ri ijarẽnh o apa. No ãm kormã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pika hwỳr apa hkêt nẽ. Rỳ mẽ kêp Samar nhõ krĩ hwỳr ka mẽ apa hkêt nẽ. 6 Ãm mẽ pahpê Ijaew nhõ krĩ kôt pix mã mãn ri apa. Mẽ kot tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa jakamã te mẽ kêp ôwêhti pikunor nẽ htỳx ri mex kêt nẽ pa pyràk. 7 Jakamã kêr ka mẽ ma mẽ hwỳr apa nẽ ã mẽ hkôt ri mẽ kãm akapẽr o apa anẽ nẽ mẽ kãm: "E kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Jakamã e kwa mẽ tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳ." Anẽ. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm akapẽr anhỹr o ri mẽ hkôt apa. 8 Hãmri nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri apa. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja ka mẽ akupỹm mẽ ho htĩr o ri apa. Nẽ mẽ hkànhy rũnh xwỳnhjaja ka mẽ akupỹm mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ kamã mẽkarõmnuti xwỳnhjaja ka mẽ nê mẽ hano. E kêr ka mẽ ã inhỹ hã mẽ ho mex o ri apa anẽ. Na pa amarĩ tanhmã mẽ ato ka mẽ inhmã amnhĩrer kêt tã ra mẽ ate tanhmã mẽ ho mex to mã tãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ xwar amarĩ ri mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa. No ri mẽ ho mex pãnhã kàxpore hã axàhwỳr kêt nẽ.

9-10 —Nẽ kêr ka mẽ ma mẽ hwỳr apa kaxyw anojarêt hãmri nẽ amnhĩ kôt akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Ãm anhỹ kamã mẽ hwỳr apa. Nẽ akàxpore ho rax nẽ ho apa hkêt nẽ. Rỳ akawà kamã axê hkwỳ rỳ aparkà hõ xàr nẽ ho amõr kêt nẽ. Rỳ kô hõ py nẽ ri ho apa hkêt nẽ. Ãm anhõ mrykà pix jamỳ nẽ ma ho apa. Kêr kê mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre nẽ mẽ ho mex xwỳnhjaja mãn amnhĩ pãnhã mẽ amã mẽ axàpkur xà gõ ka mẽ kutã axàpkur o ri mẽ hkôt apa.

11 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hwỳr ajapôj nẽ kamã mẽhõ kot amnhĩ to mex xwỳnh japêr. Nẽ ra omu hãmri nẽ kuri mãn pôj nẽ hkôt apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nẽ ma nhãm krĩ hõ hwỳr mra.

12 —Nẽ kêr ka mẽ mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr pôj nẽ mẽ kãm: "E ot pa mẽ awỳr mõ. Nà koja Tĩrtũmja mẽ ato mex nẽ." Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. 13 Koja mẽ ama nẽ amnhĩ wỳr awỳ ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm: "E koja Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ ri axàmnhĩx apa." Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. No koja mẽ amnhĩ nhõrkwỹ nê mẽ akurê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex kêt nẽ.

14 —Nẽ koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽ akaga nẽ akapẽr mar kêt japêr. Ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hãmri nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma akupỹm apa. Nẽ akupỹm anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ nẽ ma apa. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ma nhỹhỹm hpãnhã apa. 15 Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre ã Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã hã mẽ homnuj tỳx to. Tã jar mẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu nẽ kot Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx o mẽ hipêx. No ãm tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre. Anẽ.

Nhũm pre Jejus ã mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã karõ anẽ.

*Jejus kot m*ẽ kêp 12jê hkukamã mẽ harẽnh

*Makre 13.9-13; Rukre 12.11-12, mãã*nẽn

Rukre 21.12-17; Wam Pêtre 3.13-17, 4.12-19;
Rukre 6.40; Juãw 15.20; Rukre 12.2-9

16 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ ixrênh xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Ma mẽ
ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt
apa kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ te ôwêhti
kot mry xoprê hwỳr amnhĩ to mrar nhũm
kot hkwỳ hpar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Koja
mẽ hkwỳjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja
mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã tanhmã mẽ
anhĩpêx to. Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr nẽ amã mẽ uma hkêt
nẽ.

17 —E kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ ma mẽ
hwỳr mra nẽ amnhĩ nê mẽ htãnopxar o ri
apa. Koja mẽ hkwỳjaja mẽ akapẽr ma nẽ
kêp mẽ aprãm nõkati. Nẽ mẽ apynê nẽ ma
mẽ utàr xwỳnhjê hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ
kãm tanhmã mẽ ato hêx to. Hãmri nhũm
mẽ mar xà hkôt mẽ atak. Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre xà hã ixkre kamã koja mẽ ã mẽ
anhĩpêx anẽ.

18 —Nẽ koja mẽ ixtã tanhmã mẽ ato kaxyw
mẽ apynê nẽ ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato
mra nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom
kwãr mẽ mamrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Koja mẽ
ato anẽ ka mẽ kutã akrĩ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽ. Ijaewjê mã nẽ mẽ kêp Ijaew kêt
xwỳnhjê mã.

19 —Nẽ koja mẽ ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ
ato mra nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ nom kêr ka
mẽ tee ri tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to
hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm
Karõ tãm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ô ri mẽ
kãm akapẽr mex nẽ. 20 Nẽ kot kaj mẽ amnhĩ
krã hkôt ri mẽ kãm akapẽr kêt nẽ. Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã kot kaj mẽ ô ri mẽ kãm tanhmã
axujarẽnh to.

21-22 —Nẽ koja mẽ hkwỳjaja ixtã mẽ akamã
gryk nẽ. Nẽ mẽ atã àmnênh pix o pa.
Nẽ mẽ kot mẽ apar kaxyw mẽ akwỳjê hã
amỹnê. Koja mẽ anhĩpêêxà hkwỳjaja mẽ
apê mẽ hkra hã amỹnê. Nhũm mẽ akra
hkwỳjaja mẽ apê mẽ hipêêxà hã amỹnê.
Nhũm mẽ atõ hkwỳjaja mẽ apê mẽ htõ
hã amỹnê. Nhũm mẽ akatorxàjaja mẽ atã
amỹnê. Hãmri nhũm mẽ apa. No ãm
kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Ã mẽ
kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã kêr ka mẽ tee ri
amnhĩ kukamã ajamaxpẽr pê ixkaga hkêt
nẽ. Mẽ ãm amnhĩ to htỳx rãhã ty. Hãmri
nẽ akaxwỳnhja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ
hwỳr axàpir kurê kumrẽx nẽ wa ixkuri
akupỹm amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.

23 —Nẽ koja mẽ nhỹri krĩ hkwỳ kamã ixtã
tanhmã mẽ anhĩpêx hto ka mẽ mãmrĩ mẽ
kurũm ajapôj nẽ ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr
apa. Nẽ hpãnhã kamã mẽ kãm ri ijarẽnh
o mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ kormã Ijaewjê
nhõ krĩ piitã hwỳr apa hkêt ri pa akupỹn
mẽ awỳr wrỳ. Kwa kêr ka mẽ ixkapẽr mã
ajamaxpẽr tỳx rãhã ri apa.

24-25 —Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnh na
ka mẽ. No pa na ixpê mẽ ajahkre xwỳnh.
Jakamã koja mẽ kot tanhmã inhĩpêx to ho
mããnẽn mẽ anhĩpêx. Koja mẽ nhỹrmã
tanhmã inhĩpêx to nẽ mã ixkôt mẽ ato anẽ
nẽ. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot axpẽn
pyràk. Jakamã koja mẽ ixpê Satanasti hã
ijarẽ nẽ mããnẽn tanhmã mẽ ajarẽnh punuj
to ho pa. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot
axpẽn pyràk jakamã koja mẽ panhĩpêx o
axpẽn pyràk.

26 —Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr pê amã mẽ uma ho apa
hkêt nẽ. Na htem piitã axpẽn pê tanhmã
hamaxpẽr punuj to ho hpimxur o pa nom
tee ri ho pimxur prãm kaprỳ. Koja nhỹrmã
mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj
piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã amn-
hĩrĩt par kumrẽx.

27 —Nẽ koja nhỹrmã mẽ piitã ixte amnhĩ
nhĩpêx kôt ixpumu. Na pa ra mẽ hkàx ã mẽ
amã ixujarẽnh rax nẽ. Tã kêr ka mẽ ma mẽ
piitã mẽ kãm harẽnh o ri apa. Nẽ ra ixte mẽ
hkàx ã ahte ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhta ka
mẽ hpãnhã ma mẽ kãm harẽnh o ri apa kê
mẽ apyrà nẽ harẽnh ma.

28 —E kêr ka mẽ amã mẽ kot tanhmã
mẽ ato mã xwỳnhjê pyma ho apa hkêt nẽ.
Mẽ kot mẽ apar mã tã koja mẽ ãm mẽ
akrãhkà pix pa nom tanhmã mẽ akaxwỳnh
to hkêt nẽ. Tĩrtũmja tapxipix na hte mẽ
hkrãhkà nẽ mẽ hkaxwỳnh mẽ ho pimrààtã
kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta
wỳr mẽ rẽnh pumunh. Tã kot hwỳr mẽ
arẽnh pymaj kêr ka mẽ amã kapẽr kwỳm ri
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyma ho ri apa.

29-31 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto hapêx par
pumunh tã mããnẽn kot mẽ pajamãr mex.
Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte
Tĩrtũm kuwênhre jamãr mex o pa. Mẽ piitã
mẽ kot ãm omunh tã nom nhũm Tĩrtũm
mẽ kurom hamãr mex pê mẽ htãnopxar
rãhã ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htỳx o kot

kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ pahtãnopxar rãhã ho pa. Kot mẽ panhĩ piitã omunh par. Nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽ uma ho apa? Anẽ.

Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr rỳ mẽ pahte hkaga jarẽnh

32 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kwa mẽ mãmrĩ akwỳjê mã mẽ apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri apa nẽ amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ kãm ra ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà nẽ kaxkwa kamã Inhĩpêêxà mã ra ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ ajarẽ. 33 Nom kot kaj mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã amnhĩ xwar Inhĩpêêxà mã mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr japêr. Anẽ.

Mẽ kãm Jejus ã hkwỳjê kurê xwỳnhjaja

*Makre 8.34-35; Rukre 9.24, mãã*nẽn Rukre 12.51-53, 14.26-27; Apokarip 12.11

34 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Ra mẽ awỳr ixwrỳk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwỳjaja ixkapẽr ma nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Nhũm mẽ akwỳjaja axtem nẽ kuma nẽ ãm kuma. Hãmri nẽ ixtã tanhmã mẽ atomnuj to ho pa ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa.

35 —Koja mẽ akrajaja ixtã mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kutã amnhĩ xunhwỳ. Nhũm mẽ wỳjjaja ixtã mẽ umregêxjê kutã amnhĩ xunhwỳ.

36 —Koja mẽ ã mẽ akwỳjaja ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwỳr anẽ. Mẽ anhõrkwỹ kamã mẽ akukwak ri pa htã ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwỳ.

37 —Nẽ mẽ amã mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà japêê. Nẽ mẽ amã mẽ akrajê japêê. Tã nom kot kaj mẽ gryk ã ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa hkêt hãmri nẽ apê ixkwỳ mã tãm kêt. 38 Rỳ nhũm mẽ nhỹrmã ixtã mẽ apar kaxyw ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ixkaga hã kot kaj apê ixkwỳ mã tãm kêt nẽ. 39 Koja mẽ nhỹrmã ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixpyrà nẽ ixtã mẽ apar mã tã kwa kêr ka mẽ amã atyk pymaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar amã amex nẽ apa hprãm xàj ixkaga hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ kot Jejus krajê ho mex xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 25.34-40; Makre 9.41; Juãw 13.20

40 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E koja mẽhõ nhỹri mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkra hã tanhmã mẽ ato mex to nẽ te pa kot ixto mex pyràk. Nẽ kot kaj mẽ tanhmã pa ixto mex to nẽ te Tĩrtũm o mex pyràk.

41 —Nẽ kot ka mẽ nhỹri Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ tanhmã ho mex to nhũm Tĩrtũm hã apumu nẽ nhỹrmã hã ato mex nẽ. Rỳ ka mẽ mẽhõ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hõ pumu nẽ tanhmã ho mex to. Nhũm Tĩrtũm hã apumu nẽ mããnẽn hã ato mex nẽ. Te ate mẽhõ ho mexta pyrà nẽ mããnẽn ato mex nẽ. 42 Nhũm mẽhõ nhỹri mẽ kot ixkôt kormã amnhĩ xãm nyw nẽ kormã àhpumunh tohtuj anhỹr xwỳnhjê hõ pumu. Nẽ kãm kôr ã omu nẽ hamaxpẽr o: "Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. Kormã kot Jejus kôt amnhĩ xãm tỳx kêt tã kêp hkwỳỳ. E kot paj kãm gô hkwỳ kê ho ixkõ." Anẽ hãmri nẽ kãm hkwỳ nhũm ho ixkõ. Hãmri nhũm Tĩrtũm hã omu nhũm kot kãm gô pix nhõr nhũm kot ho hkõm tã nhũm ja hã ho mex rax nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr ry rax anẽ. Mẽ ixpê 12jê mã ã kapẽr anẽ.

11

*Juãw Paxis kot Jejus jar*ẽnh mar

*Rukre 7.18-23, 7.5, mãã*nẽn Rukre 4.16-21

1 Tã nhũm Jejus ra kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nẽ kato nẽ ma

krĩ pu hã krĩ hkwỳjê hkôt ri pa. Nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa.
2 Nhũm Juãw Paxisja arĩ kêp prês nẽ mẽ
hagjênh xà kamã hkrĩ. Nhũm pre hte hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ
kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
pa hã harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma nẽ
tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hkôt
mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa kuta 3 nẽ
hwỳr wa kumẽ nẽ wa kãm:

—Kwa wa ma Jejus wỳr tẽ nẽ hkukja nẽ
kãm: "Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amẽ
nà? Xà kormã axtem mẽhõ na pa mẽ ri
hamãr o ri ixpa?" Anhỹr o hkukja hãmri nẽ
tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã ama nẽ man
akupỹn ixwỳr tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr
tẽ. Nhũm Jejus kormã tanhmã mẽ à
kute xwỳnhjê ho mex o xa. Mẽ nohkre
xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Nẽ
mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja
nhũm mẽ nê mẽ hanor o ãm rãhã nhũm
Juãw kôt wa pa xwỳnhta wa hwỳr tẽn pôj.
Nẽ kormã mẽ hã omunh o wa xa. Hãmri nẽ
kãm Juãw Paxis kapẽr jarẽ nhũm wa kuma
nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarẽ. Ixpê
mẽ ate ixkamã ajamak o apa xwỳnhta na pa.
Na ka wa kam ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
ixpumu. Jakamã wa ma akupỹm tẽ nẽ aprĩ
hã kãm ijarẽ. 5 Na pa hte akupỹm mẽ nohkre
xwỳnhjê ho mex. Nẽ mẽ hkànhy xwỳnhjaja
pa akupỹm mẽ hkà ho mex. Nẽ mẽ hyk o mẽ
pa xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hte ho mex.
Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho
mẽ htĩr. Nẽ mẽ kêp amrakati nẽ ri mẽ pa
xwỳnhjaja pa mẽ kãm mẽmoj mex jarẽnh o
ri mẽ hkôt ixpa. Ã na pa hte mẽ hipêx anhỹr
o ri ixpa. Jakamã e wa ma akupỹm Juãw wỳr
tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. 6 Kê ijarẽnh ma
nẽ ixkôt hamaxpẽr tỳx nẽ tee ri ixkukamã
hamaxpẽr kêt nẽ. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ
nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. E wa tokyx ma
akupỹm tẽ nẽ kãm ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã Juãw Paxis jar*ẽnh to
Rukre 7.24-35

7-9 Nhũm pre ã Jejus Juãw Paxis kôt wa pa
ho wa pa xwỳnhja wa kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ nẽ akupỹm hwỳr wa kumẽ nhũm wa
ma akupỹm hwỳr tẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ
kot mar o kuhê xwỳnhjê mã tanhmã Juãw
Paxisja jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Na ka pre htem kapôt ã Juãw Paxis
mar kaxyw ma hwỳr mra. Nom ê mex
ã omunh kaxyw rỳ hpijaàm kãm tanhmã
kapẽr to hã mar kaxyw na ka prem hwỳr
amrar kêt nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa
jakamã na ka prem ate mar kaxyw ma hwỳr
mra. Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã ijarẽnh o
pa xwỳnh na. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw
ixãm xwỳnh ã na hte ijarẽnh o pa. Nẽ
hprĩ hã tanhmã mẽ amã ijarẽnh to. Jakamã
kapẽrja mex o kot wam Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh xwỳnhjê kapẽr piitã hakrenh
par. 10 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Juãw
kukamã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr harẽnh
xwỳnhja mẽ nhũm ma ri kutêp mẽ
kãm harẽnh o pa. Mẽ kot mar
nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa
kaxyw.

—Anhỹr o Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã
harẽ nhũm prem hã kagà. Tã nhũm
ixkukamã mẽ awỳr kumẽ. 11 Juãw Paxisja
na mex kumrẽx. Na pre hprĩ hã ixkukamã
tanhmã ijarẽnh to ho pa. Tã nom ixkôt mẽ
pa ho mẽ pa xwỳnhjê hkĩnhã na pre ixkôt
pa ho pa hkêt nẽ. Jakamã ixkôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjaja kot ixkôt hprĩ hã ixkapẽr
mar o pa jakamã na mẽ mex o mẽ kot Juãw
Paxisja jakrenh. Anẽ.

12-13 —Na pre finat Mojes kumrẽx mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tã
nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnhjaja Mojes mỳr pê hkwỳ hã kagà.
Nhũm prem kamã harẽ nẽ kuma nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nhũm Juãw Pax-
isja mẽ mỳrpê kato nẽ tãm Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ
ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa nhũm mẽ ohtô
nẽ inhma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm
ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa
hprãm nẽ.

14 —Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja mẽhõja kukamã
tanhmã harẽnh to ho pa. Nẽ mẽ kãm
harẽnh o: "Koja nhỹrmã mẽhõ te Eris kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ
awỳr mõ. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kot mẽ awỳr
mẽnh mã xwỳnhja jarẽnh o pa ka mẽ ama."
Anhỹr o mẽ kãm mẽhõ jarẽ. Tã kot paj mẽ
amã kot hkukamã harẽnh xwỳnhta nhĩxi
jarẽ ka mẽ inhma. Nà Juãw Paxisja kukamã
na prem ã harẽnh anhỹr o pa.

15 —E kot pa mẽ amã mẽ piitã htỳx ri
tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho mẽ pa hã mẽ
amã mẽ harẽ ka mẽ harẽnh ma. 16 Te
mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na
htem amnhĩ nhĩpêx. Mẽhprĩrejaja na htem
mẽ õrkwỹ kapem mẽmoj to amnhĩkati nẽ
tee ri hkwỳjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ
mẽ kãm:

17 Kwa na pa mẽ amã gre htã ka mẽ ixkutã
anhõkrepôx kêt nẽ. Pa mẽ ja hã
mẽ apumu nẽ hpãnhã mẽ amã mẽ
htyk jarẽ htã ka mẽ akaprĩ nẽ amỳr
kêt nẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

—Mẽhprĩjaja na htem ã axpẽn mã kapẽr
anẽ. Tã te mẽ ate mẽ uràk. Tĩrtũm kot mẽ
awỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê rẽnh tã ka
mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ
mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ.

18 —Juãw Paxis na pre mẽ awỳr mõ nẽ
ixkĩnhã apkur mex o ri pa hkêt nẽ. Nẽ
ixkĩnh ã wĩhti ho hkõm kêt nẽ. Ka mẽ
ja hã omu nẽ hkaga nẽ atỳx ri Satanasti
nhỹ hã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã
hkamnhĩx. Hãmri nẽ mẽhprĩre kot amnhĩ
nhĩpêxta pyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ.

19 Tã hãmri pa hpãnhã mẽ awỳr mõ nẽ
Juãw Paxis rom apkati mẽ ixàpkur mex o
ri mẽ akôt ixpa. Nẽ kurom mẽ akutã wĩhti
hkwỳ ho ixkõm o ri ixpa. Tã ka mẽ ja hã ix-
pumu nẽ atỳx ri ixàpkur rũnh nẽ ixpipãnh
o ri ixpa hã ixkamnhĩx nẽ ã axpẽn mã
ixto akapẽr anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê hkôt ri ixpa xwỳnh ã axpẽn mã
ijarẽ. Ã na ka htem axpẽn mã ijarẽnh anẽ.
Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrà nẽ ixk-
aga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na hte
ã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho mẽ
pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anẽ. No tãm ri
mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja na htem ahpỹnhã
wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nẽ
axpẽn mã wa ijarẽnh o: "Nà ahpỹnhã wa
kot amnhĩ nhĩpêx tã no ãm hamẽ Tĩrtũm
nhỹ hã kapẽr mex o pa. E pu mẽ wa uràk
nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ." Anhỹr o
axpẽn mã wa ijarẽ. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr kêt
xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 10.13-15

20 Na pre hte Jejus krĩ piitã hkôt pa nẽ krĩ
nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj ã mẽ kãm kapẽr. Korajĩ mẽ Pese nhõ
xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

21-22 —E mẽ inhma. Amnepêm krĩ pê Sitõ
mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem
tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnujta ã tanhmã mẽ ho. Tã kwa mẽ o
kora Korajĩ mẽ Pesêj nhõ xwỳnhjaja. Ra ixte
mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ
ho anhỹr rax tã ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ
amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Arĩ tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Mỳrapê kot kaj
mẽ amex kêt nẽ. Kop apu Sitõ rỳ Xir kamã
mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx mẽ omu
nẽ mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr
tỳx kurê kumrẽx. Nẽ tee ri kot tanhmã kot
amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ
nẽ hkaga hpa. No mẽ kajaja na pa hte tee
ri mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj punuj kêt kwỳ
ho anhỹr o ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja hã ixpumu
nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt
nẽ. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm tanhmã
mẽ atomnuj tỳx to. Nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir
wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh to nhũm
mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà
htỳx kamã hamak rãhã ho pa. No mẽ kajaja
mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh
jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj
tỳx kumrẽx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã
ajamak rãhã ho ri apa kãm ga. Anẽ.

23-24 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
Nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê mã kapẽr
nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ uràk nẽ amex kêt
nẽ. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nhũm mẽ
ate hã ixpumunh tã amnhĩ tomnuj kaga
hkêt tã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr akrà.
No ãm hwỳr akrà kaprỳ. Kot kaj mẽ atõ
hwỳr axàpir kêt nẽ. Kop apu Sotõ nhõ
xwỳnhjaja mãn kot ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã ixpumunh ronhỹx mẽ ra kot amnhĩ
tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê
kumrẽx. No mẽ kajaja na ka mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ
nhỹrmã ma kuwy maatita wỳr ajapêx pa
kãm ga. Anẽ.

*Jejus kot õ Papaj mã amnhĩ jar*ẽnh
Rukre 10.21-22

[25-26] Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ
nẽ kãm:
—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhõ Pahi Maati
na ka. Pikap ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ kaxkwa
kamã mẽ pa xwỳnhjaja apê mẽ ixpiitã mẽ
inhõ Pahi Maati na ka. Ãm hãmri na ka
hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na ka
hte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ
to jarkrar xwỳnhjê mã axàhpumunh tỳx o
amnhĩrĩt kêt nẽ. Ãm mẽ àhpumunh kêt ã
mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pix mã na
ka hte axàhpumunh tỳx o amnhĩrĩt nhũm
mẽ tapxipixjaja ja hã apumu. Nà ãm hãmri.
Ãm hãmri na ka hte amã hprãm xà hkôt
ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa Papaj.
Jakamã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh
pixjaja na htem hprĩ hã ate amnhĩ nhĩpêx
kôt apumunh o pa. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh anẽ. [27] Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot mar
o kuhê xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nà na pre ra Inhĩpêêxàja inhĩhkra
kamã mẽmoj piitã hagjênh pa. Ixte kãm ho
amnhĩptàr o ixpa kaxyw. Jakamã tapxipix
na kot ixpê Kra hã ixpumunh par. No jar
pika ja kamã mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kot
ja hã ixpumunh kêt. Nẽ papxipix na ixte
Inhĩpêêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
omunh par. Jakamã na pa hte ã amnhĩ
nhĩpêx o ri ixpa anẽ nẽ inhmã hprãm xà
hkôt mẽ hkwỳjê mã ho amnhĩrĩt o ri ixpa.
Jakamã nhũm mẽ ixpyrà nẽ Inhĩpêêxà kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkôt omu.
[28-30] —Nẽ tee ri amnhĩ kukamã mẽ aja-
maxpẽr o ri apa xwỳnhjaja te mẽ ate mẽmoj
pytĩ rax tur nẽ ahte ho apa pyràk. Kwa mẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixte amnhĩ nhĩpêx
ã ixpumu. Ixte mẽ akamã ixukaprĩ xwỳnh
na pa. Na pa hte mẽ akutã inhnojarêt
rãhã ho ixpa. Jakamã kot kaj mẽ ixkôt
amnhĩ xunhwỳ pa te ixte mẽ anê mẽmoj
pytĩ ho ixwrỳk pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ tãm
mẽ axunhwỳ ka mẽ tãm ajamaxpẽr nẽ tãm
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mo kaxyw koja ixkôt
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhjaja tee ri
amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa? Nà na htem
ixkamnàr rom hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa
ho pa. Anẽ.

12

Jejus kêp arĩgromnu hpãm
Makre 2.23-28; Rukre 6.1-5

[1] Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja
kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ ixpa
ho mẽ ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma mẽ hpur
kôt ri nhỹhỹm ri ixpa. Hãmri nẽ ra mẽ
inhmã prãm nẽ mẽmo hy te kot harôj pyràk
xwỳnhja kwỳ rê nẽ kugrà nẽ ma Jejus kôt
hkanhar o mõ. Mẽ ixpê Ijaew na pa htem
axpẽn pur kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ixpa. [2] Hãmri nhũm mẽ ixkwỳ pê Parijew
nhõ xwỳnhjaja kãm mẽmoj tã Jejus o kapẽr
prãm jakamã ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã mẽ ixpumu nẽ mẽ ixtã Jejus kukjêr kurê
kumrẽx nẽ kãm:
—Kwa Tĩrtũm kapẽr tũm kot mẽ panhõ
arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ hpur kãm
mẽmoj nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê htã nhũm
ri akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri akôt pa. Mẽmo
hyta rê nẽ akôt hkanhar o pa. Kwa mẽ kãm
anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
Na htem arĩgromnu hã mẽmoj tã àpênh kêt
kênã. Anẽ.
[3-4] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:
—Tk. Xàn ka htem Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx tota kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ?
Na pre hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm
mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà
hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ õ patre
maatija mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ kãm
mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot
Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta gõ
nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot ja nê mẽ hkurê htã nhũm mẽ kãm prãm
tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ
kãm kugõ. Ãm mẽ õ patre pix kot ja hkur
kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ
kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu
nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Kot mẽ kamã
ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr ã omu nhũm ja kãm
mex nẽ.
[5] —Mẽ panhõ arĩgromnu htã na hte pa-
trejaja arĩ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà
hã ixkre kamã àpênh o pa. Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kôt na htem arĩgromnu htã
nhũm mẽ arĩ hã apê nhũm Tĩrtũm pê jam-
nuj kêt nẽ. Kumã mẽ àpênh xwỳnh kênã.
[6] ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta mex tã
nom ixpê Tĩrtũm Kra jakamã inhmex o ixte
ixkreta jakrenh. [7] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot ja harẽnh kot:

Kêr ka mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh kaxyw
nẽ ãm inhmã mẽmoj nhõr pix pê
inhmã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Mẽ
mããnẽn mẽ kamã axukaprĩ o ri apa
pê inhmã amnhĩ jarẽ. Ja na kêt
inhmã hprãm.

—Ã harẽnh kot anhỹr. Tã mẽ ate aprĩ hã ja mar ronhỹx ka mẽ ixkôt mẽ pa xwỳnhjê kot mẽmo hy rênh nẽ hkanhar o mõr ã mẽ omu nẽ ri tanhmã mẽ ho akapẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ kãm prãm ã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ.

8 —Kêt pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Kwa mẽ jajê pumu nẽ mẽ kamã axukaprĩ kêt wehe. Kwãr mẽ mãmrĩ mẽmo hyta rê nẽ hkanhar o ixkôt mõ. Anẽ.

*ĩhkra grà xwỳ*nh jarẽnh
Makre 3.1-6; Rukre 6.6-11

9 Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr anẽ hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà. 10 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tanhmã ho kapẽr to kaxyw htãnopxar o kuhê. Jakamã nhũm ixkre kamã mẽhõ my ĩhkra grà xwỳnhja mẽ pikuprõnh xwỳnhjê nhĩhkô hã nhỹ nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja arĩgromnu hã mũjti ho mex nà? Koja ho anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx. E pu mẽ kop xa nẽ hã omu. Anẽ.

Hãmri nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà na htem arĩgromnu hã akupỹm mẽ ho mex nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nẽ nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na htem arĩgromnu hã amnhĩ nhĩpêx to ho pa wehe? Xà koja we mẽ akrit ôwêhti ahkrehti kamã tẽm ka omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê ho axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ tee ri omu nẽ ho axàpir kurê kumrẽx. 12 Arĩgromnu hã mẽ ho mexja ja mex kênã. Tĩrtũm mã mẽ pahpê panhĩja na mẽ pamex o mẽ hkrit jakrenh jakamã kêr pu mẽ tee arĩgromnu htã pu mẽ hã tanhmã axpẽn to mex to ho papa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 13 Hãmri nẽ hpãnhã myta mã:

—E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ mex kurê kumrẽx. 14 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ Jejus kamã gryk nẽ. Arĩgromnu pê sap ã kot ho mex jakamã nhũm mẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma mra nẽ hapôj nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê tanhmã kot puj wem ho? ã kapẽr anhỹrja o te mẽ papamjaja mẽ pahte hkĩnhã mẽ kamã paxukaprĩ kêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpẽr. Kwa tanhmã kot puj wem ja nê ho?

Anhỹr o axpẽn kukjêr o kuhê.

*Jejus kêp Tĩrtũm kot m*ẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã harẽnh
Makre 3.7-12

15 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã Parijew nhõ xwỳnhjê jamaxpẽr kôt mẽ omu hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr ma tẽ. Nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnh piitã ho mex. 16 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E na pa akupỹm mẽ ato mex. Nom kêr ka mẽ amnhĩ tã ixto axàmra ho ri apa hkêt nẽ. Ixpê Tĩrtũm Kra hã mẽ kãm ijarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ kumrẽx.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 17 Na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh finat Ijaisja Jejus kukamã mẽ kãm tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm kapẽr pyràk o harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

18 Ota ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhta xa.
Pa na pa amnhĩ kaxyw ãm. Inhmã
hapêê. Na pa hte tanhmã kot amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã omu nẽ ixkĩnh
tỳx nẽ. Kot paj hwỳr amnhĩ karõ mẽ
nhũm hwỳr axà nhũm ma ỹ hã pika
piitã hkôt mẽ piitã mẽ kãm ijarẽnh
o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot hprĩ hã ixte
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã
ijamaxpẽr to hã ixpumunh kaxyw.

19 Nom koja ri amnhĩ to àmra o pa hkêt nẽ.
Rỳ kãm amnhĩ to rax prãm o mẽ
kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa
hkêt nẽ.

20 ãm kapẽr xukaprĩ pix o koja mẽ hirerek
xwỳnhjê mã kapẽr o pa. Nẽ mẽ
kot tee ri amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ

pumunh xwỳnhjê kamã ukaprĩ o pa.
Nẽ mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o
mẽ pa xwỳnhjê kutã nojarêt rãhã
ho pa jakamã nhũm mẽ hpãnhã tãm
amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt pa rãhã
ra akupỹm mẽmoj piitã tãm haxwỳr
pa.
21 ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã
koja pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnh
kwỳjaja kukwak ri amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

Na pre ã finat Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã kormã Jejus wrỳk nẽ kator kêt ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkukamã harẽnh nẽ hã kagà anẽ. Tã nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

*Jejus m*ẽ mẽkarõmnuti wa harẽnh
Makre 3.20-30; Rukre 11.14-23, 11.31-32, 12.10

22 Tã nhũm prem Jejus wỳr mẽhõ myja o mõ. Mẽkarõmnuti kot hwỳr àr nẽ ho nohkre nẽ ho kapẽr kêt xwỳnhta nhũm mẽ hwỳr o mõ. Hãmri nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti jano nẽ akupỹm ho mex kurê kumrẽx nhũm akupỹm rĩt mex nẽ akupỹm kapẽr mex nẽ. 23 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ hã axpẽn kukjêr o:

—Kokỹỹ. Jejus na hte ãm mẽ ho mex o mẽ ho mex o pa. Mãn kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta na nà? ã na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mãn kêp pahi finat Tawi kanrẽhã tàmnhwỳta na nà? Anẽ.

24 Nom nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx. Jakamã mẽ kot hã axpẽr kukjêr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem ã Satanasti nhỹ hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx ã hkamnhĩx anẽ. 25 Nhũm ra mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Koja pika nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã ri pa. Hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr kêt nẽ. Nẽ koja krĩ nhõ xwỳnhjaja. Rỳ mẽ kot axpẽn to hkwỳ xwỳnhjaja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ ahpỹnhã awry hã pa nhũm mẽ õ pahija tee ri kãm mẽ hamãr prãm kaprỳ. Mo mẽ hkwỳjaja kot ri mẽ hamãr o pa? No koja pahija tãm amnhĩ nê amnhĩ kwỳjê janor kêt nẽ. 26 Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa ronhỹx pa ri mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor kêt nẽ.

27 —No mẽ akwỳjaja? Xà Satanasti nhỹ hã na htem mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa? Kêp apu pa ixte ỹ hã mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx ronhỹx mẽ akwỳjaja ixpyrà nẽ ỹ hã mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Nà Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o ixpa kênã. Jakamã mẽ ate ã ijarẽnh anhỹrja mex kêt. 28 Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ixte mẽ nê mẽ hapôx jakamã kwa mẽ ja hã ixpumu nẽ ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kôt ixpumu kêt wehe. Pa na ka htem ijamãr o apa.

29 —Satanastija àhpumunh tỳx jakamã na htem tee ri kêp hkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytàr kaxyw nhũm mẽ nê mẽ omunh mex nẽ. Tã nom ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh par jakamã na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

30 —Ra mẽ amã ixkapẽr mar prãm tã nom kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Kwa wem ma amnhĩ to amõr gri nẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mẽ anhỹr kêt hãmri nẽ mẽ apê ixkutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

31-32 —Nẽ koja mẽhõ ixkapẽr ma nẽ kãm ixprãm kêt nhũm Tĩrtũm ixtã omu nom tokyx tanhmã ixtã ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã hamã. Karõ kot axte kãm ijarẽnh o amnhĩrĩt nhũm jatã kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkôt amnhĩ xãm prãm xàj nhũm kormã amnhĩ tã hamã. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm tanhmã ixto amnhĩrĩt to htã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyràk. Jao ra Karõ hã hpijaàm kêt o amnhĩ nhĩpêx. Mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kêp amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

Mẽ pajamaxpẽr xà hkôt tanhmã ri mẽ pakapẽr to
Rukre 6.43-45

33 Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ kot kaj mẽ atõ anhõ mẽmo pàr
nhũm amã ô mex nẽ. Ô rax nẽ. Ka omu nẽ
akĩnh nẽ amnhĩm mex ã harẽ. No koja apê
ô hkêt ka tee ri omu nẽ mex kêt ã harẽ. Na
htem ã amnhĩm mẽmo xô hpàr pumunh kôt
tanhmã kute hã harẽnh anẽ. Ja pyrà nẽ na
htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã
mẽ omunh kôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ
kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ rỳ mẽ
kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ.

34-35 —Nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr mex nẽ
hãmri nẽ kapẽr mex o pa. Nom koja
hamaxpẽr punuj nẽ kapẽr punuj pix o pa.
Nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
pa. Na htem ahpỹnhã amnhĩ jamaxpẽr xà
hkôt tanhmã kapẽr to ho pa. No mẽ kajaja
na ka htem kagã xoprê jamaxpẽr pyràk o
ajamaxpẽr punuj pix o ri apa. Jao akapẽr
punuj nẽ. No tãm ajamaxpẽr o tãm akapẽr o
ri apa hkêt nẽ. Na htem tanhmã hamaxpẽr
to xà hkôt tanhmã ri kapẽr to ho pa. 36-37 Koja
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ piitã tanhmã mẽ kapẽr
to hã mẽ mar xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to.
Jakamã mẽ akapẽr mex o mẽ apa xwỳnhjaja
koja mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Nom mẽ atỳx ri
akapẽr punuj o mẽ apa xwỳnhjaja koja mẽ
amex kêt ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ mẽ akapẽr
punuj o apaja mỳrapê mẽ atomnuj tỳx nẽ.
Anẽ.

*Jejus kot Jõhti jar*ẽnh
Makre 8.11-12; Rukre 11.29-32

38 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ahkre xwỳnh mẽ Parijew nhõ xwỳnh
kwỳjaja mẽmoj tã Jejus wỳ nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Mẽ inhmã aa mẽ ixte
mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Kot paj mẽ
omu hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh
ã apumunh kurê kumrẽx. Jakamã e mẽ
inhmã mẽmoj to anẽ nà. Anẽ.

39 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Pẽr ãm mẽ ajamaxpẽr punuj pix o
na ka htem apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr
inhmẽnh xwỳnh tã mẽ ate ja hã ixpumunh
kêt. Nẽ mẽ ate ja hã axpẽn mã ijarẽnh kêt
tã ixte mẽ amã aa mẽmoj pumunh kêt õ ho
anhỹr kaxyw hã ixwỳ. Nà pa mẽ amã ho
anhỹr kêt nẽ. Kormã. Ãm amnepêm Jõhti
kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pix kot paj
mẽ amã harẽ.

40 —Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh Jõhtija
amnepêm na pre tep rax kumrẽxja htĩr
rãhã kukrẽ. Nhũm õxàhkre kamã htĩr nẽ
hkrĩ hã apkati axkrunẽpxi hãmri nẽ htĩr
rãhã õxàhkre rũm kato. Tã ixpê Tĩrtũm kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kot paj nhỹrmã
kẽn kre kamã ixtyk nẽ inhnõr ã apkati
axkrunẽpxi. Jõhti hkĩnhã ixtyk kumrẽx nẽ
inhnõr ã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm
Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr.

41 —Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ
htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã akupỹm mẽ
ho htĩr hãmri nhũm mẽ piitã Inhĩpêêxà mẽ
wa ixkutã hkrĩ pa wa tanhmã mẽ harẽnh
to. Tĩrtũm mẽ wa ixkuri mẽ htĩr tũm
nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê hã mẽ
hkwỳjê jarẽ nẽ wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa
hkêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ piitã ã ahpỹnhã mẽ
harẽnh anẽ. Amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja nẽ
mẽ õ pahijaja. Jakamã nhũm Nĩnĩwe nhõ
xwỳnhjaja tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh
to. Jõhti kot mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja nhũm
mẽ tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ
wa inhmã: “Na pre Jõhtija man mẽ inhõ
krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ inhmã akapẽr jarẽnh
o ri mẽ ixkôt pa. Pa prem kuma nẽ mẽ
ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ
xunhwỳr kurê kumrẽx Tĩrtũm. No or war
akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ ata mẽ na pre
Akra Jejus tãm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm
kapẽr o ri mẽ hkôt pa nhũm prem mar tã mẽ
ixkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ ixkurom mẽ kot
Akra mar tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr
kêt nẽ.” Anhỹr o koja mẽ wa inhmã mẽ
ajarẽ ka mẽ tee ri mẽ ama nẽ ra mẽ amã ma
nẽ. Nom ãm mẽ amã ma kaprỳ.

42 —Nẽ sur kãm mẽ õ pahi nitita koja mẽ
hpãnhã tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ
wa inhmã: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw
kot war anhỹ hã àhpumunh tỳx ã harẽnh
ma hãmri nẽ inhmã mar prãm xàj ma awry
hã õ pika hwỳr mõ nẽ omu nẽ kapẽr ma.
Hãmri nẽ ma akupỹm inhõ pika hwỳr mõ
nẽ ixkwỳjê mã àhpumunh tỳx ã harẽnh o ri
ixpa. Tã Akra Jejus na kot àhpumunh tỳx
o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã
mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ ata mẽ. Mẽ kot kapẽr
mar tã ixkĩnhã kãm mar prãm kêt. Na prem
kuma nẽ ãm kuma.” Anhỹr o koja wa inhmã

mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ja hã mẽ amã akir ka
mẽ tee ri mar o akrĩ nẽ amnhĩ kamã agryk
o akrĩ. Nom ãm amnhĩ kamã agryk kaprỳ.
Anẽ.

*M*ẽkarõmnuti kot tanhmã mẽhõ hto hã
harẽnh
Rukre 11.24-26
43 Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê
mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Te mẽ ate ixte mẽhõ nê mẽkarõmnuti
japôx xwỳnhta pyràk. Nhũm te kêp kator
nẽ ma htẽm pyràk. Nẽ nhỹri amgrà kamã
ri pa pyràk. Koja ja kêp omnuj nhũm tee
ri kamã nhỹri hkôt xà japêr o pa. Nom tee
ri hapêr o pa kaprỳ. 44 Hãmri nẽ tanhmã
amnhĩ kukamã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr
o: "E kot paj ma akupỹm mẽ kot nê ixkator
xwỳnhta wỳr tẽ nẽ axà nẽ kamã mãn ri
ixpa." 45 Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma
akupỹm hwỳr tẽ. Nom kormã akupỹm
hwỳr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nẽ ri
pa. Jakamã nhũm akupỹm hwỳr axà. Nom
ahte hwỳr àr kêt nẽ. Amnhĩ kôt hkwỳjê
ho 7 nẽ hwỳr mẽ ho gjêx pa. Mẽ kêp 7jaja
nẽ wamta mẽ nhũm mẽ piitã hwỳr gjêx
pa. No mẽ kêp 7jaja na omnuj tỳx o kot
wamta jakrenh jakamã nhũm mẽ kot hwỳr
gjêx xwỳnhta mẽ ỹ hã ra amnhĩ tomnuj tỳx
nẽ oprê htỳx o pa. Wam pyxire kot hwỳr
àrta nhỹ hã nhũm amnhĩ tomnuj o ri pa
nom kawax pê oprê. Tã nhũm ra axte hwỳr
mẽ ohtô nẽ gjêxta nhỹ hã hãmri oprê htỳx
kumrẽx. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tokyx ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ hãmri nẽ amnhĩ
tomnuj tỳx pix o ri apa. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã hkw*ỳjê jarẽnh to hã
harẽnh
46 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm
nhũm katorxà nẽ htõjaja nhỹhỹnh hwỳr
mõn pôj. Nom kormã hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ
kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr
gjêx kaxyw kormã kapôt ã hã mẽ omunh o
kuhê. 47 Hãmri nhũm mẽhõja kapôt ã mẽ
omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja
awỳr mõn pôj nẽ tee àr kaxyw. O mũj mẽ
kapôt ã kuhê. Anẽ.
48-50 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Tôe. Nà kot pa ixkato nẽ mẽ omu.
Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ
Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ
rỳ ixkatorxà pyràk o pu mẽ axpẽn nhĩpêx o
ri papa. Pa inhmã ixkatorxà nẽ ixtõjê japê
pyrà nẽ mããnẽn inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

13

*M*ẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh
Matêwre 13.18-23; Makre 4.1-9; Rukre 8.4-8
1 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr pa nẽ
ixkre rũm kato nẽ ma himô rax wỳr tẽ nẽ
gô mỳri mẽ kãm ujarẽnh kaxyw nhỹ. Pa
mẽ ixpê hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma
hkôt mra. 2-3 Hãmri nẽ gôta wỳr pôj nẽ mỳri
ixkrĩ. Nhũm mẽ Jejus ã htu rax nẽ nhũm tee
ri mẽ omunh o nhỹ. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ
kànhmã xa nẽ tẽ nẽ pàr krem axà nẽ pàr kre
kamã mũtũm awry rũm mẽ ahkre ho nhỹ
nhũm mẽ piitã omunh nẽ mar mex o hkrĩ.
Nhũm mẽ kãm ujarẽnh o mẽ ahkre ho nhỹ.
Nom mẽ kãm tãm ujarẽnh kêt nẽ. Mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt amnhĩ
nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nẽ mẽ kãm
harẽnh o nhỹ nhũm mẽ amgrà kamã kỳx pê
mar o hkrĩ. Nhũm mẽ kãm:
4 —E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã
mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri
pa. Nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt
nẽ. Koja hkwỳja ahpỹnhã nhỹri rôrôk. Kwỳ
aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ
hwỳr mra nẽ hkrẽr pa.
5 —Nẽ koja kẽn kãm hkwỳ rôrôk nẽ ra hi-
grõt kutã nojarêt nẽ higrõt pa. Nom nhũm
kamã aptỳx nẽ kêp pika hkryre. 6 Jakamã
nhũm higrõt nhũm hã myt ahpa nẽ arĩgro
htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã
grà pa.
7 —Nẽ koja mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ
higrõt tã no nhũm utĩja kêp amỹtà nhũm ô
hkêt nẽ.
8 —No kêt hirã kamã pika mex kãm rôrôk
xwỳnhja hirã kamã rôrôk jakamã higrõt
mex nẽ piitã ô rũnh nẽ. Kamã ô hkwỳ kêp
30 nẽ kamã hkwỳ kêp 60 nẽ kamã hkwỳ kêp
100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 9 Kwa kêr ka
mẽ ixujarẽnhja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx
rãhã ho apa. Anẽ.

*M*ẽmo kaxyw Jejus kot mẽ ujarẽnh o mẽ
ahkre
Makre 4.10-25; Rukre 8.9-15
10 Hãmri pa mẽ ixpê Jejus kôt mẽ ixpa
ho ixpa xwỳnhjaja Jejus kot mẽ kãm ã
ujarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hkukamã
ijamaxpẽr. Hãmri nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa axujarẽnhta na pa mẽ ixprĩ hã hkôt mẽmoj pumunh kêt nẽ. Mon ka hte ãm mẽ ujarẽnh pix o mẽ ahkre? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã harẽ. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra. Ja na pa harẽ. No mũjjaja mẽ akĩnhã kãm ja mar prãm kêt jakamã na htem ixujarẽnhja ma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri pa.

12 —No kêt mẽ kajaja na ka mẽ ixkôt ri apa ho apa. Nẽ xatã ixkapẽr mar o apa jakamã na ka mẽ aprĩ hã ixkapẽr ma. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa jakamã na pa tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ aprĩ hã mar mex o mõ. No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja na mẽ akĩnhã inhmar tỳx kêt nẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ hã no hkêt tokyx anẽ htỳx ri pa.

13 "Ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax tã nhũm mẽ omu nẽ ãm omu. Nẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja nhũm mẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Nẽ mẽ kot ixkapẽr mar tã ãm inhma nẽ kãm hprĩ hã inhmar prãm kêt nẽ."

—Jakamã na pa hte ã mẽ kãm mẽmoj te ho tãm pyrà nẽ harẽ no ãm hã haxwỳ nẽ mẽ kãm ixujarẽnh anẽ.

14-15 —Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh Ijaisja amnepêm mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ hã kagà. Mẽ kot inhmar nẽ ãm inhmar xwỳnhjê jarẽ nẽ tanhmã mẽ hkukamã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

Koja mẽ ujarẽnh mex mar pymaj amnhĩ jamak pro nẽ amnhĩ no hpro nẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã koja mẽ kãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mex prãm kêt nẽ harẽnhja ma nẽ ãm kuma. Nẽ omu nẽ ãm omu. Mẽ kãm hprãm kêt jakamã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ronhỹx mẽ ra Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa. Hãmri nhũm mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ kapẽr mar mex o pa. Tã no nhũm mẽ Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

—Ã Ijaisja mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ.

16 —No kêt mẽ kajaja na ka htem ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã ixpumunh o ixkôt apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkôt apa. 17 Amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm ixpumunh prãm tỳx o pa. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tỳx o pa. No ãm mẽ akĩnhã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwrỳk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem arĩ htĩr nẽ pa ri ixpumunh kêt rãhã ra htyk pa. Ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pê ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkôt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar o ixkôt apa jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa pê akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

*Jejus kot hprĩ hã m*ẽmo hy jarẽnh
Makre 4.13-20; Rukre 8.11-15

18 Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã mẽ ujarẽnhta jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr xwỳnh ã ixujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr pyràk. Nẽ ahpỹnhã mẽmo hy rôrôk ã pikata te kêp mẽ apê panhĩ ahpỹnhã mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ahpỹnhã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota pyràk. 19 Jakamã mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot aptỳx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrẽr par xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma no nhũm Satanasti te kuwênh kot hy krẽr parta pyrà nẽ mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj hãmri ra tanhmã kapẽrja nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kuma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ pa.

20 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot kẽnre kamã hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ grà par tokyx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. 21 Tã nhũm mẽhõ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ Tĩrtũm kaga. Te mẽmo hy higrõt nom ra grà par tokyx anhỹrta pyràk.

22 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te
mrônhĩ kamã hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt
nhũm mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta
pyràk. Jao mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm
tã mããnẽn kãm mẽ hikukrêx rũnh nẽ mẽ
hikàxpore rũnh prãm. Hãmri nẽ ãm ja pix
kukamã hamaxpẽr o pa. Nẽ ja gryk ã axte
Tĩrtũm kapẽr mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ.
23 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te
hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ
higrõt nẽ ô rũnhta pyràk. Jao ixkapẽr ma
nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ. Nẽ ixkôt
ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Jakamã te
mẽmo hy ô rũnh nẽ ô mex pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. E ã ixujarẽnhja kot anhỹr. Anẽ.

*Harôj kaàkre jar*ẽnh
Matêwre 13.36-43; Makre 4.26-29

24 Nhũm Jejus axte mẽ kot mar o hkrĩ
xwỳnhjê mã awjarẽ nom hprĩ hã mẽ kãm
ujarẽnh kêt nẽ. Axte mẽ kãm mẽmoj tã kuxi
nẽ awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—Nà nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot kormã htĩr
ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã
mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ
harẽnh toja te mẽ ujarẽnh ja pyràk. Koja
mẽhõ harôj y mex o ukapêr kaxyw ma hpur
mã mõ. Hãmri nẽ hkre hpa nẽ ma akupỹm
mõ. 25 Tã nhũm kamàt nhũm ra gõr nẽ nõ.
Hãmri nhũm kãm hkurê xwỳnhja ma kêp
ihpur wỳr tẽ nẽ harôj mexta nhĩpy axtem
nẽ kêp harôj kaàkre hkre. Harôj kaàkreja te
kot harôj mex pyràk nom mẽ kot hkur kêt.
Tã nhũm kêp harôj y mex nhĩpy hkre hpa
hãmri nẽ ma akupỹm tẽ.
26 —Tã nhũm hamẽ higrõt nẽ anhĩpê ô.
27 Nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja tee ri
harôj mex kaêx ã harôj kaàkreta pumu nẽ
hpur nhõ dõn wỳr tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:
"Kwa ate harôj mex pix kre htã pẽr hkaêx
ã harôj kaàkre mããnẽn kato. Kwa tanhmã
na pre amnhĩ to nẽ hkaêx ã kato?" Anẽ.
28 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
"Nà mẽhõ kãm ixkurê xwỳnh na pre ã
inhĩpêx anẽ." Anẽ hãmri nhũm kãm mẽ
àpênh xwỳnhta kãm: "Kwa xà kot paj mẽ
tokyx ma hwỳr mra nẽ nê harênh pa nẽ
kurẽ nà?" Anẽ. 29 Nhũm mẽ kãm: "Nà kot
kaj mẽ anẽ nẽ harôj mexta mẽ ho apimrààtã
ixpê harênh pa. 30 Kwãr mãmrĩ harôj mex
mẽ hpimrààtã ô hpa mãn. Ka mẽ rĩ ma hwỳr
mra nẽ harôj kaàkre kumrẽx jarênh pa nẽ
axpẽn tã harê ho ê nẽ ma o mra nẽ hpôk.
Hãmri nẽ rĩ kormã hpãnhã harôj mex jakà
nẽ ho akuprõ nẽ ô ho mra nẽ ixkre kamã
haxwỳ." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr.

*Jejus te kot m*ẽmo hy hkryre pyràk ã
harẽnh
Makre 4.30-32; Rukre 13.18-19

31-32 Hãmri nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ
tã kuxi nẽ ujarẽnh o nhỹ. Nẽ tanhmã mẽ
kãm amnhĩ tã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te
ixte mẽmo hy pixire nhũm mẽ kot hkre
nhũm higrõt pyràk. Koja gaa nẽ hprêk.
Hãmri nẽ hpa anhgrà nhũm kuwênhre
hwỳr mra nẽ hôptĩ kamã amnhĩm haê
nhĩpêx nẽ kamã hikwỹ. Tã kot paj nhỹrmã
mẽmo hy jarẽnhta pyrà nẽ ixpyxi htã pika
piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh
mex rãhã ho ixpa. Anẽ.

*Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyràk ã
har*ẽnh
Rukre 13.20-21

33 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ tã kuxi
nẽ ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ kãm:
—E kot pa hpãnhã mẽ amã tanhmã pãwti
kaxkrit xà jarẽnh to ka mẽ inhma. Na
hte mẽnijaja pãwti nhĩpêx kaxyw hãmri
nẽ kaxkrit xà hkwỳ ho grire nẽ kupy nẽ
trik xôm mẽ ho ahkà. Hãmri nẽ ho pãwti
nhĩpêx. Kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã
ho kaxkrit mex nẽ. Tã ja pyrà nẽ ixpyxi
htã koja mẽ nhỹrmã pika piitã hkôt ixkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o pa.
Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ.

*Jejus kot m*ẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre
hã harẽnh
Makre 4.33-34

34 Na pre ã Jejusja mẽ ujarẽnh o mẽ ahkre
ho pa anẽ. Ãm mẽ ujarẽnh pix o mẽ ahkre
ho pa. Te tãm ujarẽnh pyràk no ãm mẽmoj
tã haxwỳ rỳ amnhĩ tã haxwỳ nẽ mẽ kãm
tanhmã amnhĩ jarẽnh to. 35 ã kot mẽ ahkre
ho pa anhỹr kukamã na pre ra amnepêm
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja
harẽ nẽ hã kagà. Te Jejus tãm tanhmã
amnhĩ jarẽnh to pyràk o hkukamã harẽ nẽ
hã kagà nẽ hã hkagà ho:
Kot paj mẽ kãm ixujarẽnh pix kãm mẽ
ahkre ho ri ixpa. Mẽmoj te ho tãm
pyrà nẽ harẽ nom mẽmoj tã haxwỳ
nẽ tanhmã mẽ kãm ixujarẽnh to. Nẽ

aa mẽ kot mẽmoj mar kêt xwỳnh
kwỳ kot paj mẽ kãm harẽ kê mẽ
kuma. Anẽ.

*Jejus kot hprĩ hã harôj kaàkre jar*ẽnh
Matêwre 13.24-30, 13.47-50

36 Tã nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh pa nẽ
mẽ kure nẽ ma tẽn ixkrem axà. Hãmri pa
mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma
hkôt mra nẽ ixkrem agjê. Hãmri nẽ harôj
kaàkre hã ujarẽnhta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã harôj kaàkre
jarẽnhta jarẽ nà. Na pa mẽ kormã ixprĩ hã
mar mex kêt nẽ. Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Ãm paa.
Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh
xwỳnh te ixte mẽmo hy mex o ukapêr
xwỳnhta pyràk.

38 Nẽ purta te kêp pika piitã pyràk.
Nẽ harôj mexta te ra mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳr nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa
xwỳnhjê pyràk.
Nẽ harôj kaàkreta te mẽ kot Satanasti
hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê
pyràk.

39 Nẽ kot harôj kaàkre hkre xwỳnhta te
Satanasti pyràk.
Nẽ harôj jakàr xà hã arĩgrota te Tĩrtũm
kot ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to xà
hã arĩgrota pyràk.
Nẽ mẽ kot harôj jakàr xwỳnhjaja te
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê pyràk.

40 Mẽ ujarẽnhja kamã na prem harôj kaàkre
kumrẽx jarê nẽ hã hpôk jarẽ. Ja pyrà nẽ
koja nhỹrmã Tĩrtũm kot ahpỹnhã tanhmã
mẽ harẽnh to xà hã arĩgrota ã hãmri ã mẽ
kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx
anẽ.

41 —Kot paj nhỹrmã kãm mẽ piitã mẽ ho
amnhĩptàr kaxyw hãmri nẽ kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ ma mran
wrỳ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix
o akuprõ. Nẽ mẽ kot nhãm mẽ hkwỳjê kot
mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa
kaxyw mẽ kãm anhỹr xwỳnhjaja nhũm mẽ
mããnẽn mẽ ho akuprõ. 42 Hãmri nẽ mẽ ho
pikuprõnh pa nẽ te mẽ kot harôj kaàkreta
nhĩpêx pyrà nẽ kuwy kamã mẽ rẽnh pa.
Hãmri nhũm mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã
hamak rãhã nẽ pa ho pa. Nẽ amnhĩ xà htỳx
ã maj tee ri mỳr rãhã ho pa. Nẽ tee ri amnhĩ
xà hã maj amnhĩ nham o axpẽn kamnhar
tỳx kaprỳ.

43 —No ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjaja koja mẽ mẽ kurom mex kumrẽx
nẽ pa. Kot paj mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ
mex rãhã nẽ pa ho pa. Tĩrtũm kot kormã
pika nyw nhĩpêx mã xwỳnhta kamã nhũm
mẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa. E kêr ka mẽ
ixujarẽnhja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho apa. Anẽ.

Mẽ hikukrêx mex o hpimxur jarẽnh
Piripos 3.7

44 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixpiitã mẽ inhmã
tanhmã ujarẽnh to. Nom hprĩ hã ujarẽnh
kêt nẽ. Kê axte mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ inhmã
tanhmã ujarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—Mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja te mẽ apê mẽ hikukrêx mex ã
pika japrôr xwỳnhta pyràk. Koja mẽhõ
mẽ hikukrêx mex jamỳ nẽ o tẽ nẽ nhỹri
amnhĩm ho amũxu. Kaxyw kakwỳ nẽ
kamã hagjê nẽ hity hpa nẽ ma akupỹm
tẽ. Hãmri nhũm jãã nhũm mẽhõ tẽn kãm
kato. Hã pikata kakwỳ nẽ kãm kato nẽ
omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hamaxpẽr o: "E pa
ma tẽ nẽ inhõrkwỹ kamã ixkukrêx piitã
ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ
nẽ ho amnhĩm mẽ hikukrêx mex ã pika
japrô nẽ amnhĩm mẽmoj mexta o ixàrĩk
pa." Anhỹr o hamaxpẽr nẽ akupỹm hity
hpa nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ mẽmoj
mexta gryk ã õ mẽmoj piitã ho wẽnê hpa.
Hikukrêx nẽ õrkwỹ nhũm piitã ho wẽnê
hpa. Hãmri nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ
ma o tẽ nẽ amnhĩm pikata japrô. Hãmri nẽ
ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ kamã mẽ hikukrêx
mexta kwrỳnh pa nẽ ho õ kumrẽx.

—Tã te mẽ ate mẽhõ kot ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr xwỳnhta pyràk. Na ka mẽ uràk
nẽ inhgryk ã amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ
hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhõ kot
mẽmo mẽ hikukrêx mex gryk ã hikukrêx
tũm piitã kaga hpar nẽ mẽ hikukrêx mex o
hpimxur xà hã pikata japrôr pyràk. Anẽ.

*M*ẽhõ kot kẽn jaxênh japrôr jarẽnh

45 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ
inhmã:

—Nẽ ja. Na htem kãm hkĩnh nẽ
hamakêtkati nẽ ri hpa hprãm xàj Tĩrtũm
kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
rãhã ho pa. Te mẽhõ my kãm kẽn jaxênh
mex prãm nẽ ma ri hapêr o pa xwỳnhta

pyràk. 46 Nẽ ra nhỹri omu nẽ ma tẽ nẽ prês
ã mẽ hkukja. Nhũm mẽ kãm hã ho ohtô
nẽ harẽ nhũm ma akupỹm tẽ nẽ kãm ho
õ hprãm xàj hikukrêx piitã ho wẽnê hpa.
Hãmri nẽ kàxpore jamỳ nẽ o tẽ nẽ amnhĩm
ho haprô. Kẽn jaxênh mexta pix gryk ã
hikukrêx piitã ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã ho
amnhĩm haprô.

—Tã ja pyrà nẽ na ka htem amex nẽ
ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa hprãm xàj
ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o apa. Anẽ.

*Kryhti jar*ẽnh
Matêwre 13.24-30, 13.36-43

47-48 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nẽ
mẽ inhmã:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã tanhmã mẽ
harẽnh to xà hã arĩgro kot paj ixprĩ hã
tanhmã mẽ amã harẽnh to. Te ho mẽmyjaja
kot himô kamã kryhti rẽnh pyràk. Koja mẽ
gôx kãm kumẽ nẽ akupỹm ho api nhũm
kamã tep ohtô nẽ. Nhũm omu nẽ kỳx pê
amgrà kamã hkapĩ nẽ ahpỹnhã ri tanhmã
kamã kute kawrà. Nẽ kamã mex kawrà
nẽ kawà kamã kugjê nẽ mẽ kot hkur kêtja
nhũm nhãm kurẽ. 49 Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot
ahpỹnhã ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx
to kaxyw arĩgrota ã ã mẽ hipêx anẽ. Koja
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja mẽ kot hkôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ kot amnhĩ
tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê kawrà hpa. 50 Nẽ te
mẽ kot tep mex nê tep punu kawrà nẽ nhãm
rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ ma kuwy hwỳr
mẽ o mra nẽ kamã mẽ kurẽ. Nhũm mẽ tee ri
amnhĩ xà htỳx ã maj amỹra nẽ tee ri amnhĩ
nhĩpêx kaprỳ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejusja axte mẽ ixpê hkôt mẽ
ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã ujarẽnh anẽ.
51 Hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E xàn ka mẽ atã aprĩ hã ixujarẽnhta ma
nà?

Anẽ pa mẽ kãm:

—Tỳ. Nà na pa mẽ atã ixprĩ hã mar mex
nẽ. Anẽ.

52 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà ãm hãmri. Na ka xep mẽ ra
ixte mẽ ahkre nywta mar mex nẽ. Nẽ mẽ
akwỳjaja mããnẽn Tĩrtũm kapẽr tũm mar
mex nẽ. Te mẽ apê mẽhõ apkur xà rax pyrà
nẽ ma ho mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt
paja pyràk. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ma mẽ
piitã mẽ hkôt Tĩrtũm mẽ wa ixkapẽr o mẽ
ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

*Najare nhõ xw*ỳnhjaja kot Jejus kaga hã
mẽ harẽnh
Makre 6.1-6; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11

53 ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh par anẽ.
54 Hãmri nẽ ma akupỹm Najare hwỳr mõ nẽ
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr
tẽ nẽ axà nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ
amnhĩ jaêr pê tanhmã kot mẽ ahkre hto
hã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ
axpẽn mã:

—Tk. Kwa kêp mẽ panhĩõ htã tanhmã
kot we amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt
mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ
kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o
pa? 55-56 Na pre mẽ panoo mã hprêk nhũm
mẽ pahte pahprĩ hã hkwỳjê pumunh. Kêp
pĩ kuprãr xwỳnh Juje mẽ hprõ Marir wa
hkraa. Nẽ kêp Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ
Jut mẽ htõõ. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa
nhũm mẽ pahte mẽ piitã mẽ omunh mex
kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx
anẽ. Anẽ.

57 Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga. Hãmri
nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm
mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krĩ kamã mẽ kot
karàre rũm hprêk kãm omunh xwỳnhjaja
na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

58 Tã mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr
kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ
kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax
prãm. No ãm mẽ kãm mẽmoj to grêre nẽ
ho anẽ.

14

*M*ẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harẽnh
Makre 6.14-29; Rukre 9.7-9

1 Tã nhũm pika pê Garirej kamã mẽõ
pahihti Erox Jejus jarẽnh ma 2 nẽ tee ri
hkukamã hamaxpẽr nẽ hã õ pôristi mã
kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa pẽr Juãw Paxis na nà? Ra ixte
hã ixàmnênh nhũm mẽ kot hpĩr tã mãn
tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr. Nà pẽr
tãm kênã. Jakamã na hte aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Anẽ.

3-5 Na pre ra Erox htõ pê hprõptàn ho
hprõ. Tõ arĩ htĩr tã nhũm axtem nẽ kêp
utà nẽ ho hprõ. Hãmri nhũm Juãw Paxisja
harẽnh ma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa Eroxis kêp atõ hprõ kênã na ka kêt axtem nẽ kêp utà nẽ ho aprõ. Kwa ja omnuj tỳx o omnuj tỳx. Anẽ.

Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk nẽ kot hpĩr kaxyw. Tã nom nhũm Ijaew kot axpẽn mã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽnh jakamã nhũm mẽ umaj hpĩr kêt nẽ. Ãm ho prês nẽ haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ.

6 Tã nhũm jãã nhũm Erox kator ã arĩgro kato nhũm mẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ nyw kra niti mẽ hwỳr axà nẽ ahte mẽ hipôk ri mẽ kãm gre. Mẽ kot omunh nẽ kamã hkurẽ kaxyw nhũm mẽ noo mã hpijaàm kêt nẽ mẽ kãm grer o xa. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ kamã nopyma nẽ. 7 Hãmri nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ inhmã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã kwa mãmrĩ mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkôt hã ixwỳ kot paj amã kugõ. Ãm hãmri na pa amã anẽ. E mẽmoj na amã hprãm? Anẽ.

8 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma Juãw Paxis krã na pa inhmã hprãm. Inhmã hkrã krãhta nẽ pasiiti kamã axà nẽ ixwỳr o tẽ nẽ inhmã agõ. Anẽ.

Ra katorxà kot kaxyw kãm karõ jakamã nhũm ã hã hwỳr anẽ. 9 Hãmri nhũm Eroxja tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Nom ra mẽ pikuprõnh rax xwỳnhjê nhĩpôk ri mẽ noo mã kot kãm: "E mãmrĩ amã mẽmoj prãm xà hkôt hã ixwỳ pa amã kugõ." Anhỹr jakamã kãm kot kêp nê hprãm kêt nẽ. Hãmri nẽ Juãw Paxis wỳr õ pôristi hkwỳ rẽ 10 nhũm mẽ ma mẽ hagjênh xàta wỳr mra nẽ unê nẽ mut krãhta. 11 Hãmri nẽ hkrã mỳ nẽ pasiiti kamã kuxà nẽ ma akupỹm nita wỳr o tẽ nẽ kãm kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

12 Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ kot hpĩr ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr mra nẽ kumỳ nẽ ma o mõn haxà. Hãmri nẽ ma Jejus wỳr mra nẽ kãm harẽ.

*Jejus kot m*ẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh

Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14

13 Hãmri nhũm Jejus Juãw Paxis jarẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ ma himô nhĩkjê hwỳr kapôt ã mõr kaxyw pàr krem axà nẽ ma mõ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra. Hãmri nhũm krĩ hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ inhĩhkrep pikap mra. Nẽ ra amnhĩ to wa nẽ mẽ inhmõr xàja wỳr pôj nẽ mẽ ixkutêp hkrĩ. 14 Jakamã pa mẽ mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex pa.

15 Tã nhũm ra myt àr kaxyw pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Kwa na ra amỹkry htỳx nẽ. Amnhĩ nê mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku. Mo jar mẽ apkur xà hã mẽõ? Jar akunĩ pix kênã. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà kot paj mẽ hanor kêt nẽ. Mẽ kajaja kot kaj mẽ kãm õ nhũm mẽ apku. Anẽ.

17-21 No nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx. Mẽmyjaja kêp 5.000. Nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ inhmã kapẽr anẽ pa mẽ tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nà mẽ panhõja raxti hã. Mẽ panhõ pãwti kêp sĩk pix. Nẽ kaxyw tep gràja pijakrutre kênã kot kêt mẽ piitã mẽ hipêx. Nà xà kot paj mẽ ma mra nẽ nhỹri mẽ kãm mẽ mẽmoj japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. Kot puj mẽ kãm mẽ panhõta o anhgrà. E mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ hpa. Anẽ.

Hãmri pa mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ piitã hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ tepja jamỳ nẽ kaxkwa hwỳr rĩt nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kugõ pa mẽ ô ri ho mẽ hipêx pa. Nhũm mẽ piitã apkur o hkrĩ. Mẽõja grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã. Hãmri pa mẽ akupỹm hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa.

*Jejus kot gô krãhkà hã ãm n*ẽ htẽm ã harẽnh

Makre 6.45-52; Juãw 6.15-21

22-23 Tã nhũm Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã anẽ pa mẽ akupỹm pàr

mã agjê nẽ ma xarmã hkukamã mõ. Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. Hãmri nhũm Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ahte tẽ nẽ hixêt ã api nẽ himõk ã kãm amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

Gaa nhũm ra kamàt nhũm arĩ ahte hixêt nhĩmõk ã nhỹ.

[24] Rôm pa mẽ pàr kãm mẽ inhmõr xwỳnhjaja kormã himô nhĩpôk ri mõ. Pu nhũm kôk xàpêr tỳx mẽ ixkaxpa. Nẽ gô axpẽn tak tỳx nẽ pa mẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx nẽ tee ri axpẽn pumu.

[25] Tã nhũm krãhyre kà nhũm Jejus man mẽ ixkôt gô krãhkà hã xan tẽ [26] pa mẽ amnhĩ wỳr omu. No nhũm kormã hirã mex kêt jakamã pa mẽ ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ umaj ixàmra rax nẽ. [27] Hãmri nhũm mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anẽ.

[28] Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ kãm:

—Kwa xà ka na ka tẽ? Tôe apê mẽ inhõ Pahihti jakamã kwa amnhĩ wỳr ixwỳ pa apyrà nẽ gô krãhkà hã xa nẽ awỳr tẽ nà? Anẽ.

[29] Hãmri nhũm kãm:

—Tôe mamrĩ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ pàr rũm kato nẽ hwỳr tẽ. Uràk nẽ gô krãhkà hã hwỳr tẽ. [30] Hãmri nẽ kormã htêp o htẽm mẽ kôk xàpêrta kamã ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê ra àr o mõ. Hãmri nẽ àmra kamã Jejus mã amnhĩ to akir nẽ kãm:

—Kwa tokyx ixto api Pahihti. Anẽ.

[31] Hãmri nhũm hpa hã kupy nẽ ho àpir kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm kormã ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt. Mon ka we ixkamnàr rom mãmrĩ man ixwỳr atẽmre hkêt nẽ? Anẽ.

[32] Hãmri nhũm wa akupỹn mẽ ixwỳr tẽ nẽ wa axà. Hãmri nhũm kôk katàt kôt pinhkrênh pa nhũm gô tãm nõr kurê kumrẽx. [33] Hãmri pa mẽ Jejus kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na hte amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽ. Nà apê Kra kênã. Anẽ.

*Jen*ẽjare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh

Makre 6.53-56

[34] Tã pa mẽ ra himô hã rê nẽ Jenẽjare hwỳr pôj. [35] Hãmri nẽ ma kapê hã ri ixpa. Hãmri nhũm pika nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ ahpỹnhã hwỳr nhỹhỹnh mẽ à xwỳnhjê hã karõ. Nhũm mẽ man mẽ ixwỳr mẽ o mra [36] nẽ mẽ ho Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa? Kwa kê mẽ à xwỳnhjaja akupỹm mex kaxyw apê axê kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Kwãr mẽ mãmrĩ mran hkupê. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pãnhã hwỳr mra nẽ kêp ê pix kupênh tã ra akupỹm mex nẽ ma akupỹm mra.

15

*Parijew nhõ xw*ỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh

Makre 7.1-13

[1] Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm ma Jejus wỳr mra. Na htem mẽ ixkukamã mẽ inhĩgêtjê pyrà nẽ apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy nẽ. Amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh nẽ hkrĩ hkêt nẽ ãm amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjêê nẽ. Nẽ õ prat kuhõnh japjêê nẽ kormã apkur kaxyw hkrĩ. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh ã amnhĩ kamnhĩx jakamã na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã nhũm mẽ ma Jejus wỳr mra. [2] Hãmri nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na prem apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nẽ rĩ kormã apku. Tã pa htem arĩ ijaxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa mo na htem amnhĩ nhĩhkra tyk kuhõnh tokyx anẽ nẽ hkrĩ nẽ apku? Anẽ.

[3] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Na ka htem ãm mẽ panhĩgêtjê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa no Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. [4] Tĩrtũm na pre mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ mẽ ho ajuta rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ tanhmã mẽ kãm akapẽr punuj to ho ri apa. Hã

koja mẽ akwỳjaja ja mỳrapê mẽ apa.
Anẽ.

—Na pre ã Tĩrtũmja mẽ pamã karõ anẽ.
5 No mẽ kajaja na ka htem ã akwỳjê mã karõ
anhỹr kêt nẽ. Ãm kapẽrja kwỳm na ka htem
mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore japêr
nom kêr ka mẽ ho tanhmã akatorxà
rỳ anhĩpêêxà ho ajuta hto kaxyw wa
kãm hkwỳ nhõr kêt nẽ. Ãm ho ate
wa ho ajuta hkêt ã wa kãm amnhĩ
jarẽ hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre hwỳr o tẽ nẽ
mẽ ixte tanhmã ixkreta ho mex to
kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja
hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ.
Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ri apa.

—Anhỹr o na ka htem mẽ kãm karõ ho ri
apa. 6 Nom Tĩrtũm kapẽr tũm kot ã ja jarẽnh
anhỹr kêt. Ãm amnhĩ krã hkôt na ka htem
ã mẽ kãm karõ punuj o ri apa anẽ. Te mẽ
akapẽrja mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh
pyràk. 7 Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx
ã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to axêx nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pre Tĩrtũm
amnepêm mẽ akukamã tanhmã mẽ ajarẽnh
to. Nhũm ỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh xwỳnh
Ijaisja ô ri mẽ kãm mẽ ajarẽ nẽ hã kagà. Te
Tĩrtũm tãm kot mẽ ajarẽnh pyràk. 8 Na pre
mẽ akukamã mẽ ajarẽnh o:

Mẽ kãm ixkĩnh ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh tã
mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem kãm
ixprãm ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.

9 Mẽ kot ixkuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj
tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na
htem kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa
hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Anẽ.

—Na pre ã Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ
akukamã mẽ ajarẽ nẽ mẽ atã kagà anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê
mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê
mã kapẽr anẽ.

Mẽmoj kot mẽ pahtomnu hã harẽnh
Makre 7.14-23

10 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar
o kuhê xwỳnhjê hwỳ nẽ axte mẽ kãm kapẽr
nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 11 Na hte
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja
amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra
kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ
amnhĩ krã hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã
mẽ amã karõ hto ho pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ
apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kaxyw
ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na
hte Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩhkra
kuhõnh to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã
mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Rỳ mẽ axàpkur xà
pumunh kôt mẽ mex ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ.
Ja tanhmã kãm kute hkêt. Na hte ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh xà hkôt
mẽ mex ã mẽ harẽnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ
harẽnh kêt nẽ. Na hte mẽmoj kur ã mẽ omu
nẽ ãm mẽ omu nẽ hã tanhmã mẽ harẽnh to
hkêt nẽ. Ãm mẽ kapẽr punuj rỳ mẽ kapẽr
mex ã mẽ mar kôt pix mã na hte tanhmã
mẽ harẽnh to. Anẽ.

12 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ
pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja
kuma hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa na ka ã mẽ kãm akapẽr anẽ nhũm
Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ama nhũm ja
mẽ kêp omnuj nẽ. Anẽ.

13-14 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã mẽ
inhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh to nẽ
hprĩ hã mẽ hkukamã mẽ harẽnh o:

—Tk. Kwãr mãmrĩ mẽ kêp omnuj. Mẽ
kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho pa htã
na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Jakamã
te mẽ nohkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk. Koja mẽhõ nohkre htã amnhĩ kôt
nhỹhỹm nohkre hõ ho mõ hãmri nẽ wa
hamẽ pry pumunh kêt nẽ htỳx mõ hãmri
nẽ nhỹri ahkrehti kamã tẽm. Tã Parijew
nhõ xwỳnhjaja te kot wam htẽm xwỳnhta
pyràk nhũm mẽ kot mẽ mar xwỳnhjaja te
kot wam htẽm xwỳnh kôt hõ htẽmta pyràk.
Jakamã Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ kot mẽ
mar o pa xwỳnhjê mẽ koja mẽ hpimrààtã
nhỹrmã te ahkrehti kamã rôrôk par pyràk o
amnhĩ nhĩpêx nẽ mex kêt nẽ pa ho pa. Koja
kaxkwa kamã inhõ Papaj nhỹrmã amnhĩ nê
mẽ hanor pa.

—Inhõ Papaj te kêp mẽmo hy hkre ho
pa xwỳnhta pyràk. Na htem mẽmo hy
hkre nhũm higrõt hapôj nẽ higrõt mex
nẽ. Hãmri nhũm mẽ hwỳr mra nẽ omu nẽ
nê mẽmoj nhĩgrõt punuj jarê nẽ kurẽ. Ja
pyrà nẽ koja nhỹrmã inhõ Papaj amnhĩ nê
Parijew nhõ xwỳnhjê janor pa nhũm mẽ
mex kêt nẽ pa ho pa. Jakamã kwa kêr ka
mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkôt ixpa
ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã Parijew nhõ

xwỳnhjê hkukamã ã mẽ harẽnh anẽ pa mẽ
mar o ixkrĩ. 15 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee
ri Tĩrtũm kot mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà
hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt ã harẽnh
ma. Nẽ ãm tanhmã mẽ kapẽr to pix ã mẽ
mar kôt tanhmã mẽ harẽnh toja ma hãmri
nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri ã ja jarẽnh anẽ Pahihti?
Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã mẽ
inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar
kêt nẽ? 17 E pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ ka mẽ
inhma. Nà na htem mẽmoj ku nhũm hte mẽ
hkrã hi hwỳr gjêx kêt nẽ. Na hte mẽ õhy pix
wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx.
Na htem mẽ apkur xàja ku nẽ ỹ hã tanhmã
amnhĩ tomnu hto hkêt nẽ. Jakamã na hte
Tĩrtũm ja hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ
harẽnh to hkêt nẽ. 18 ãm mẽ hkrã kamã mẽ
hamaxpẽr punuj pix nhỹ hã mẽ kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to jakamã na hte Tĩrtũm mẽ
hamaxpẽr ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ
harẽnh to. 19 Koja mẽhõ tanhmã hamaxpẽr
punuj to nẽ ra hkôt amnhĩ tomnuj pix o pa.
Na htem nhãm mẽ hpar o pa nẽ mẽ kêp
ahkĩ nẽ amnhĩ to hêx nẽ mẽ hakwa kamã
nhãm axpẽn mã mẽ hixi jarẽnh o pa. Nẽ
nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati nẽ mẽ
hkuprỳ hwỳr mra nẽ mẽ ho amnhĩkati. Nẽ
tanhmã ri axpẽn tomnuj to ho pa. 20 Mẽ
hamaxpẽr punuj nhỹ hã na htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa. No na hte Tĩrtũm mẽ
kot amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hkêt ã
mẽ omunh xà hkôt mẽ kot amnhĩ to mex
xwỳnh ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ja tanhmã kãm
kute hkêt. Anẽ.

*Jejus kot Ijaew kêt xw*ỳnh ni kamã ukaprĩ
hã harẽnh
Makre 7.24-30

21 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa
hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma hkôt mõ.
Ma Xir mẽ Sitõja wa pu hã ri ixpa. 22 Nhũm
mẽhõ nija omu nẽ hwỳr tẽ. Mẽ ixkĩnhã kêp
Ijaew kêt tã hwỳr tẽ. Kanaã nhõ xwỳnh na
pre. Tã Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Ka Pahihti Jejus? Apê Tĩrtũm kot
mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh jakamã xê ixu-
jarẽnh ma nẽ ixkamã axukaprĩ hkêt wehe.
Na mẽkarõmnutija tanhmã ixpê ixkra ho
nhũm ixpê omnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ ãm kuma nẽ
kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Jakamã pa mẽ ixpê
hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja kãm:

—Kwa hano kê ma akupỹm tẽẽ ri. Na ãm
ri mẽ pahkôt xatã hkrata jarẽnh pix o ri pa.
Anẽ.

24 Nom nhũm kot amnhĩ tã kamã hamak
kaxyw tanhmã mẽ inhmã hã kapẽr to nẽ mẽ
inhmã:

—Nà ãm Ijaewjê pix wỳr na pre Tĩrtũm
inhmẽ. Te mẽ kêp ôwêhti pikunor pyràk o
na htem htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã
ãm mẽ hwỳr pix mã na pre inhmẽ. Na
kormã inhmã tanhmã nhãm mẽ hkwỳjê
jarẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm nitita tee ri amnhĩ tã
kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho htẽm
nẽ nhỹ nẽ kãm:

—Xê ma we ixkamã axukaprĩ hkêt wehe.
Anẽ.

26 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm mẽ kêp
Ijaewjê pix wỳr inhmẽ. Jakamã na pa kormã
nhãm tanhmã mẽ akwỳjê ho mex to hkêt
nẽ. Anẽ.

27 Hãmri nhũm kãm:

—Ma ãm hãmri na ka akapẽr. Nom ixpê
Ijaew kêt tã mẽ kuxwar ãm ixto mex grire
kêt wehe. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã
ajamaxpẽr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê
mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã
apê ho hkêt kumrẽx.

Anhỹr o kãm kapẽrja rôm nhũm hkraja
akupỹm mex kurê kumrẽx.

*Jejus kot m*ẽ à xwỳnhjê ho ohtô nẽ mẽ ho
mex ã harẽnh
Makre 7.31-37

29 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ
ixrohã krĩja pê ixkato nẽ ma himô rax pê
Garirej wỳr mõ. Nẽ nhỹri gô mỳri hixêt
wỳr mõ nẽ hã api nẽ ixkrĩ. 30 Hãmri nhũm
mẽ ohtô nẽ ma mẽ ixkôt mra. Nẽ mẽ à
xwỳnhjaja nhũm mẽ hamỳ nẽ Jejus wỳr mẽ
o mra. Na prem ohtô rax kumrẽx. Ra ri mẽ
pa hkêt xwỳnhjaja nẽ mẽ nohkre xwỳnhjaja
nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kapẽr
kêt xwỳnhjaja nẽ ahpỹnhã ri tanhmã mẽ à
kute xwỳnhjaja nhũm mẽ hamỳ nẽ ma Jejus
wỳr mẽ o mra nẽ kutã mẽ haxwỳ. Hãmri
nhũm mẽ omu nẽ ahpỹnhã akupỹm mẽ ho
mex pa. 31 Jakamã na pre mẽ kapẽr kêt
xwỳnhjaja akupỹm kapẽr mex nẽ. Nẽ ri mẽ

pa hkêt xwỳnhjaja akupỹm mrar mex nẽ. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm tãm ri mra. Nẽ mẽ nohkre xwỳnhjaja akupỹm rĩt mex nẽ. Ã ahpỹnhã akupỹm mex par anẽ. Hãmri nhũm mẽ kot hwỳr mẽ hamỳnh nẽ Jejus wỳr mẽ o mrar xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỹm mẽ mex ã mẽ omu nẽ mẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Nà ãm hãmri mẽ panhõ Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽ ho 4.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh

Makre 8.1-10

32 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ nẽ mẽ ixkôt mẽ mrar xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ inhmã:

—E. Ka mẽ rĩ kam jajê pumu. Na pa ra inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Na mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunẽpxi nhũm ra mẽ kêp mẽõja hapêx pa. Koja mẽ apkur kêt rãhã ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr pa hãmri nẽ pry hã hirot nẽ rôrôk o pa. Mẽ õ krĩ hwỳr awryy. Anẽ.

33 Nhũm pre ã mẽ inhmã mẽ harẽnh anẽ pa mẽ tee ri kuma hãmri nẽ kãm:

—Kwa nom nhỹri kot pu mẽ kãm mẽmoj japrô nhũm mẽ tokyx kuku? Ja kapôt pix kênã. Nẽ mẽ ohtô griiã. Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute nẽ hikwỹ? Anẽ.

Hãmri pa mẽ kãm:

—Nà ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Kot mẽ ho dare kaxyw ã. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt mẽ mrar xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hkrĩ pa. 36 Hãmri nhũm pãwti mẽ tep grêreta jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Ãm amex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm mẽmojta o hkry hpa nẽ mẽ inhmã kugõ pa mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx pa. 37-38 Hãmri nhũm mẽ piitã apku nẽ õhy htu hpa. Nhũm prem mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽnijaja nẽ mẽhprĩjaja. Mẽ ohtô rax kumrẽx tã nhũm Jejus mẽõ ho mẽ hipêx pa. Hãmri pa mẽ hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. 39 Hãmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ hano pa mẽ pàr krem agjê hãmri nẽ ma ijaxwỳja mõ. Ma pika pê Makatã hwỳr mõ.

16

*Parijew nhõ xw*ỳnh kwỳ kot aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã Jejus wỳr ã mẽ harẽnh

1 Tã pa mẽ ra hwỳr pôj nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mra. Nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ nà? Pa mẽ ate ho anhỹr ã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akôt ijamaxpẽr kurê kumrẽx. E kwa tokyx. Anẽ.

2-3 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate hã ixpumunh nẽ ixkôt ajamaxpẽẽre kaxyw ã. Na ka htem kaxkwa kamã kakrã pumu nẽ axpẽn mã na wrỳk ã harẽ. Nẽ kaxkwa mex pumu nẽ axpẽn mã amgrà hã harẽ. Tã ixte tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to hã ixpumu nom Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 4 ãm mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ixte mẽ amã ho anhỹr kaxyw ka mẽ inhmã hã karõ. Nà kot paj mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Kormã. Kot paj ãm nhỹrmã te amnepêm Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E ja pix kot paj mẽ amã harẽ. Nom kot paj mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri pa mẽ ixrohã mẽ kêp ixkato nẽ ma ixpa.

*Jejus kot hkôt m*ẽ pa xwỳnhjê jahkre hã harẽnh

Makre 8.14-21

5 Tã pa mẽ Jejus mẽ ixrohã ma mõ nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã akupỹm rê nẽ hikjê hã mõ. Hãmri nẽ tee ri mẽ ixàpkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu mẽ panhõ pãwti ho pajamakêtkati nẽ kure. Anẽ.

6 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nẽ tanhmã mẽ inhmã Parijew mẽ Satusew nhõ

xwỳnhjê jarẽnh to. Nom pãwti hã kuxi nẽ
mẽ inhmã mẽ harẽ nẽ mẽ inhmã:
—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Parijew mẽ
Satusew nhõ xwỳnhjê mẽ kêp pãw kaxkrit
xà hkwỳ hpyr kêt nẽ. Anẽ.
7 Hãmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixprĩ hã mar
mex kêt nẽ. Nẽ arĩ kapẽrta ã axpẽn kukjêr
o hkôt mõ nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahte mẽ panhõ pãwti rer
jakamã mãn mẽ pahte mẽ õ pãw kaxkrit xà
kwỳ hpyr nê mẽ pahkurê nà? Anẽ.
8 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:
—Hêxta waa nẽ. Mon ka mẽ ãm axpẽn
mã mẽ panhõ pãwti hkêt pix jarẽnh o mõ?
Pẽr kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw inhmã
ajamaxpẽr tỳx kêt. 9 Jãã ixte mẽ anoo mã
pãwti kêp 5 pix tã nhũm ixte ho mẽ kêp
5.000tajê nhĩpêx par. Nhũm mẽ kot hkur nẽ
ho õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx
o apikuprõnh par nẽ ho kawà ho 12 nẽ
ho hipu. 10 Nẽ ham pãwti kêp 7 o mẽ kêp
4.000 nhĩpêx par nhũm mẽ kot hkur nẽ ho
õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx o
apikuprõnh raxja. 11 Ra ixte mẽ anoo mã
ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano
hkêt nẽ arĩ axpẽn mã mẽ paxàpkur xà pix
jarẽnh o ixkôt mõ. Nà mẽ paxàpkur xàja na
pa harẽnh kêt nẽ. Parijew mẽ Satusew nhõ
xwỳnhjê nhõ pãwti kaxkrit xà pix na pa hã
kuxi nẽ mẽ amã tanhmã harẽnh to. Anẽ.
12 Nhũm pre ã mẽ inhmã kapẽr anẽ hãmri
pa mẽ atã kuma nẽ kãm:
—Nà na pa xep mẽ hãmri tã ama. Xep
mẽ ixte Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nê na ka mẽ ixkurê
nẽ ã mẽ harẽnh anẽ. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh

Makre 8.27-30; Rukre 9.18-21

13 Tã pa mẽ axte Jejus kôt mõ nẽ pika pê
Sejarej Piripos kamã kormã mõ nhũm Jejus
amnhĩ tã mẽ ixkukja nẽ mẽ inhmã:
—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na
hte mẽ akwỳjaja axpẽn mã ijarẽnh to wehe?
Anẽ.
14 Hãmri pa mẽ kãm:
—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh
to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja ajarẽnh o
finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ
hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ
hkwỳjaja tõhã apê Tĩrtũm nhỹ hã akapẽr
o apa xwỳnhjê hõ akupỹm atĩr ã ajarẽ. Nẽ
tõhã finat Jeremĩstija rỳ axtem hõ hã ajarẽ.
Ã na htem ahpỹnhã axpẽn mã ajarẽnh anẽ.
Anẽ.
15 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:
—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka
htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.
16 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:
—Nà apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm
nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh na ka. Nẽ apê
mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Ã na
pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.
17 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ Simãw
Pêtre. Nom amnhĩ krã hkôt na ka ã ijarẽnh
anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm tãm kot amã ixto
amnhĩrĩt xà hkôt na ka ã ijarẽnh anẽ. 18 Nà
akumrẽx na ka ã ijarẽnh anẽ. Tã koja
mẽ apyrà nẽ nhỹrmã mẽ kot ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja ma hkwỳjê mã ja hã
ijarẽnh o ri krĩ piitã hkôt pa. Hãmri nhũm
mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ apyrà nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ kêp
ixprãm nõkati xwỳnhjaja tee ri tanhmã mẽ
kot ijarẽnh toja ma nẽ ã ijarẽnh anhỹrja nê
mẽ kãm kapẽr tã nom ho hkaprỳ. Ã koja
ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
mẽ kãm ijarẽnh o pa anẽ. Jao te mẽ apê
kẽn nhũm ixte mẽ ato amnhĩm inhõrkwỹ
nhĩpêx pyràk. Tã akumrẽx ate ã ijarẽnh
kot anhỹr jakamã kot paj te ixte akumrẽx
amỳnh nẽ ato ixtẽm nẽ inhõrkwỹ nhĩpêx
kaxyw amnhĩm akumrẽx axãm pyràk o an-
hĩpêx Simãw Pêtre.
19 —E kêr ka ma inhỹ hã tanhmã mẽ piitã
mẽ kãm ijarẽnh to ho ri apa. Mẽ kot
hprĩ hã amar kaxyw. Koja mẽ hkwỳjaja
ama nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Ka ja hã mẽ omu
nẽ mẽ kãm: “E ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr jakamã kot ka mẽ nhỹrmã ty nẽ
ma kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm mẽ wa kuri
amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.”
Anhỹr o mẽ kãm ijarẽnh o apa. No mẽ
kot akapẽr mar nẽ ãm mar nẽ ixkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ka mẽ kãm: “No mẽ
kajaja mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Krata
wa kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ.”
Anhỹr o ã inhỹ hã mẽ kãm akapẽr anhỹr
o ri mẽ hkôt apa. Jao te ate kaxkwa hwỳr
saf pyr nẽ Tĩrtũm krajê mã kahê xà rẽnh nẽ
Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê pê kahê pyràk o
amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr
anẽ. [20] Hãmri nẽ hpãnhã mẽ ixpiitã mẽ
inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:
—E. Kwa kêr ka mẽ kormã mẽ piitã mẽ
kãm Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh ã mẽ
kãm ijarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Kormã. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jar*ẽnh ã
harẽnh
Makre 8.31-33; Rukre 9.22
[21] Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã amnhĩ
kukamã tanhmã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh to
nẽ mẽ inhmã:
—Nà mẽ kajaja mẽ ate aprĩ hã ixpumunh
mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm hprĩ hã
ijarẽnh mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew
krãhtũmjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjaja nẽ patre krãhtũmjaja. Mẽ
kãm hprĩ hã ixpumunh nẽ kãm ixkapẽr
mar prãm kêt jakamã kot paj tokyx ma
Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm mẽ kamã ixpynê
nẽ ixtak rax nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã
apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm
ixto ixtĩr. Anẽ.
[22] Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kot ã
mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ
hwỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ mẽ ixpê ho kato
nẽ mẽ ixkàx ã o xa. Nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh
anhỹrja nê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa nà Pahihti. Ri ã amnhĩ jarẽnh
anhỹr kêt nẽ. Mo kot kêt mẽ ri axtem nẽ
ã anhĩpêx anẽ? Anẽ.
[23] Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr apkjê nẽ
omu nẽ kãm:
—Tk. Te apê Satanasti kapẽr pyràk o na
ka ã inhmã akapẽr anẽ. Kot kaj ã akapẽr
anẽ hãmri nẽ ixkôt apa hkêt nẽ. Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt na ã mẽ kot inhĩpêx
anhỹr kaxyw kênã. Tã ka Tĩrtũm jamaxpẽr
o ajamaxpẽr kêt nẽ amnhĩ jamaxpẽr o ã
inhmã akapẽr anẽ. Te apê ixpê axàmnàr
xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Jejus krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
*hã m*ẽ harẽnh
Makre 8.34–9.1; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-
*26; mãã*nẽn Rõmãn 15.1; Wam Korĩt 10.23-
24; Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1;
Apokarip 2.10, 12.11
[24] Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr
anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ ixpê hkôt ixpa ho
ixpa xwỳnh piitã mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:
—E kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã
amnhĩ jarẽ hãmri nẽ mããnẽn amnhĩ jarẽnh
o: "Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj
kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri
ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx
hto." Anhỹr o amnhĩ jarẽ.
[25] —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ tanhmã mẽ
atõ hto ka ty. Tã nom koja akaxwỳnh ma
ixwỳr àpir kurê kumrẽx. Hãmri ka ixkuri
atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom
kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ
inhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ.
[26] —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx rax gryk ã
Tĩrtũm kaga. Tã nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ
kôt hikukrêx õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ.
Koja tee ri kuwy hwỳr mõr pymaj amnhĩ
nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer
prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api?
Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
[27] —Nẽ ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh
xwỳnh kot paj nhỹrmã kaxkwa rũm akupỹn
mẽ awỳr wrỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Hãmri pa
inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ piitã tanhmã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh
xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to.
[28] ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh
anẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw man mẽ awỳr wrỳ. Tã kot
kaj mẽ akwỳjaja akupỹn ixwrỳỳta kukamã
tokyx ixte tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã
ixpumu. Anẽ.

17

Jejus kot hixêt prêk nhĩmõk ã hirã kamã ãm
*ã har*ẽnh
*Makre 9.2-13; Rukre 9.28-36; mãã*nẽn Sikũn
Pêtre 1.16-18
[1] Tã nhũm semãnja hapêx nhũm Jejus
ma nhỹri hixêt prêk wỳr mõ. Nẽ kaxyw
Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Xiakre htõ Juãwja
nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mõ. Nhũm
wa mẽ mõ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himõk
ã kuhê. [2] Hãmri nhũm Jejus xep ra axtem
nẽ xa. Axtem hkuk nhĩrã htỳx nẽ xa. Te
myyti nhĩrã htỳx pyràk. Nẽ ê haka htỳx
kumrẽx. [3] Hãmri nhũm xep ja wa kaxkwa
rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr o xa.
Mojes mẽ Erisja wa nhũm hwỳr wrỳ nẽ kuri
xa. Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir
tã wa akupỹn wrỳ nẽ Jejus mã kapẽr o xa.
[4] Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mõr xwỳnhjaja
wa mẽ omu nhũm Simãw Pêtre tanhmã
hamaxpẽr to nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã hõ nhĩpêx nẽ Mojes mã hõ nhĩpêx nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ amã ho anẽ nà?

Anhỹr o kãm kapẽr. Nom amnhĩ krã hkôt ã kapẽr anẽ. [5] Hãmri nẽ kormã ã kãm kapẽr anhỹr rôm nhũm ra kakrã jaka htỳxja wrỳ nẽ wa mẽ hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. E kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

[6] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ umaj pikap rôrôk nẽ htu mỳrpê hikwỹ. [7] Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kànhmã akuhê nẽ amã ma hkêt nẽ. Anẽ.

[8] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kànhmã rĩt nẽ Jejus pix pumu nhũm ahte xa nhũm kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api. [9] Hãmri nhũm mẽ kormã akupỹm hixêt nhĩmõk rũm mẽ ixwỳr wrỳk o mõ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ham ate mẽmoj pumunh xwỳnhta kormã nhãm mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã ty nẽ akupỹm ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri apa. Anẽ.

[10] Hãmri nhũm mẽ kormã akupỹn mẽ ixwỳr wrỳk o mõ nhũm mẽ Jejus mã:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na htem Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ijahkre xwỳnhjaja mẽ inhmã: "Eris kumrẽx koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm Krisja kormã hapu hã wrỳ." Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka ra wrỳ nom kormã akukamã Erisja wrỳk kêt. Anẽ.

[11] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na prem ã wa ijarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk xwỳnhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa. [12] Tã nom nhũm mẽ ja hã omunh kêt nẽ. Na prem axtem nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã hipêx to nẽ kupĩ. Tã koja mẽ nhỹrmã ã hipêx anhỹr pyràk o inhĩpêx. Anẽ.

[13] Hãmri nhũm mẽ ra hprĩ hã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa Juãw Paxis pimrààta na ã mẽ pamã harẽnh anẽ. Tapxipix na pre te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã tãm na mẽ pamã harẽ. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽhõ hkra nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh

Makre 9.14-29; Rukre 9.37-43

[14] Tã nhũm mẽ ra akupỹm ahpar mã man mẽ ixwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ ohtô rax nẽ Jejus kutêp kuhê. Hãmri nhũm mẽhõ myja mẽ omu nẽ mẽ kutã tẽ nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ hkra ho kuwỳ nẽ kãm:

[15] —Pa Jejus. Kwa inhmã ixkra kamã axukaprĩ nẽ. Na hte mẽkarõmnutija xatã tanhmã ixpê ho nhũm hte ỹ hã mra nẽ rôrôk nẽ tõhã kuwy kamã rôrôk nẽ tõhã gôx kãm mran mrõ nẽ ixpê homnuj tỳx nẽ. [16] Tã pa akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr o tẽ nom nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Kwa xà kot kaj akupỹm inhmã ho mex nà? Anẽ.

[17] Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa ryy htã kormã ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Nà kormã mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ ajamaxpẽr tỳx kêt jakamã na ka mẽ tee mẽ ho mex kaxyw. Anẽ.

Hãmri nẽ myta mã kãm:

—E amnẽ ixwỳr akrata o tẽ pa omu. Anẽ.

[18] Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr o tẽ nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnutija kator nhũm akupỹm mex kurê kumrẽx. [19] Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ja hã omu mẽ hkàx ã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ axwakre kamã tee ri nê hanor prãm kaprỳ. Kwa mon pa mẽ apyrà nẽ nê hanor nhũm kator nẽ ma htẽm kêt nẽ? Anẽ.

[20-21] Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kormã mẽ ate mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kêt. Nom kot ka mẽ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kukwak ri mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate mẽmoj tã axàhwỳr xà hkôt mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mũj mã akapẽr nẽ kãm: "Kwa amnhĩ jarê nẽ ma tẽ nẽ gô xujanãr kãm mãn mrõ." Anhỹr nhũm kot amar nẽ amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kurê kumrẽx pyràk. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw

Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kukwak ri mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj tanhmã ho rỳ mẽ amã mẽmoj gõ. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jar*ẽnh ã harẽnh
Makre 9.30-32; Rukre 9.43-45

22-23 Tã hãmri pa mẽ Jejus kôt ma mõ nẽ nhỹri pika pê Garirej kamã kormã ixpa. Hãmri nhũm Jejus axte amnhĩ kukamã mẽ inhmã tanhmã htyk ã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—Nà koja mẽ tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. Mẽ kot ixpĩr tã kot paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

Hãmri pa mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr
Rõmãn 13.5-7; Wam Korĩt 10.32–11.1

24 Tã pa mẽ Jejus kôt ma mõ nẽ ra Kapanaũ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kaxyw mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja mẽ ixpumu nẽ mẽ ixwỳr mra nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Pa. Kwa xà na hte mẽ ajahkre xwỳnhja mẽ pahpê hkwỳjê pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwỳ nhõr kêt nẽ nà? Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ kot mẽ kãm õr o pa kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ ixkôt tẽ nẽ mẽ ixkôt mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr axà. Hãmri nẽ kot Jejus mã mẽ harẽnh mã tã nhũm ra hamaxpẽr ã omu nẽ kumrẽx kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Simãw Pêtre. Xà na hte pahi hkrajaja õ papaj mã kàxpore hkwỳ nhõr o pa nà? Xà na hte ãm hkra hkêt xwỳnh pixjaja kãm hkwỳ nhõr o pa? Anẽ.

26 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ kêp hkra hkêt xwỳnh pixjaja na hte kãm õr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ. Na hte pahi hkrajaja õ papaj mã kàxpore nhõr kêt nẽ. Mẽ kêp hkra kênã. Tã ixpê Tĩrtũm Kra jakamã mo kaxyw kot pa kêt õrkwỹ hwỳr inhgjêx kaxyw kãm kàxpore hkwỳ gõ? 27 Tã nom kot paj õr kêt nhũm kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja tee ri ja hã ixpumu nẽ axpẽn mã ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã ijarẽ. Jakamã e ma gônhmã tẽ nẽ tep õ kanhê. Hãmri nẽ ho api nẽ apy nẽ hakwa jakjê nẽ kamã kàxpore htỳxre pumu. Nẽ apy nẽ man o tẽ nẽ pahpãnhã kàxpore jamỳnh xwỳnhta mã agõ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã karõ anẽ nhũm kuma nẽ ma hwỳr tẽ nẽ kot kãm karõ xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

18

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh
*Makre 9.33-37; Rukre 9.46-48; mãã*nẽn Piripos 2.3-7; Wam Pêtre 3.4, 5.5-6

1 Tã mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ tã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Nhỹrmã mẽ ixpê pahi nẽ anhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o ri ixpata ã mẽ ixtõ kot paj we mẽ ho amnhĩptàr rax o ixkwỳjê jakre? Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nẽ mẽ ixkuri xa. 3 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ hã mẽ inhmã:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hkêt hãmri nẽ nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ. 4 Jakamã kot kaj mẽ amã nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o apa hprãm. Hã kot kaj mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amã amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ apa.

5 —Nẽ kêr ka mẽ apê pahi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao nhỹri mẽhprĩjê hõ pumu nẽ kamã axukaprĩ nẽ kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh

6 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã mẽhprĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ mẽhprĩre na htem amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr o pa. Tã koja mẽhõ inhnê

tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ kot inhnê tanhmã kãm kapẽr to xwỳnhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhôr nẽ ma o htẽm nẽ gô xupỳm kãm mẽnh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o hakre.

7 —Nẽ koja mẽhõ inhnê tanhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõ mã kapẽr to. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kãm kapẽr to. Rỳ kot ixkaga hprãm xàj tanhmã kãm kapẽr to. Hãmri nhũm kuma nẽ mar xà hkôt ixkapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã koja Tĩrtũmja ja hã omu nẽ mããnẽn kot inhnê kêp àmnàr xwỳnhta pumu nẽ ã inhnê kãm kapẽr anhỹrja mỳrapê homnuj tỳx kumrẽx.

8-9 —E kwa mẽ okora. Kot kaj mẽ anhĩhkra ho tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te mẽ ate amnhĩ pê krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hã kêr ka kãm ajamaxpẽr pix o apa pymaj te mẽ ate amnhĩ pê ano katõk nẽ kaxàr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhãm arĩt kurê kumrẽx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nẽ arĩ akutã apar nẽ arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri apa htã ho amnhĩ tomnuj o apa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr ma mõ.

10-11 —Nẽ kêr ka mẽ mẽhprĩrejê kamã axukaprĩ rãhã ho apa. Na hte kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja Tĩrtũm mã mẽ hamãr mex o pa. Tã koja mẽhõ tanhmã kêp hõ hto nhũm mẽ hã omu nẽ ma tẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽnh kurê kumrẽx. Anẽ.

*ôwêhti pikunor jar*ẽnh
Rukre 15.3-7

12 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ ixujarẽnh ma. Nà koja mẽhõ my hkrit ôwêhti xohtô nẽ. Nẽ apkati mẽ ma hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ kêp akunok. Kwỳ kaga nẽ ma nhỹhỹm ahte tẽ nẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mytita ma akupỹm o mõr kaxyw hkwỳ ho pikuprõnh pa hãmri nẽ tee ri hkwỳ kaêx ã pikunor xwỳnhta japêr nom nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ ma hkwỳ ho mõ nẽ nhỹri kure. Kutêp apkur kaxyw nhỹri kure hãmri nẽ ma akupỹm pikunor xwỳnhta japêr o tẽ. 13 Hãmri nẽ hapêr ryy nẽ nhỹri hwỳr kato nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kutu nẽ ma akupỹm o tẽ. Na hte pikunor kêt xwỳnhjê nhỹ hã hkĩnh tã pikunor xwỳnhta mã kato nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Krit xohtô htã nom ãm kãm ho pixi nẽ ho hpikunor prãm kêt. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 14 Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kãm mẽhõ pyxi nẽ nhỹrmã ma kuwy wỳr mõr prãm kêt kumrẽx. Mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳrja na kãm hprãm. Anẽ.

*Jejus kôt m*ẽ pahtõjê hõ kot mẽ pahtomnuj jarẽnh

15 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ ja. Koja ixkôt mẽ atõ rỳ mẽ atõx tanhmã atomnuj to. Hã kêr ka ma hwỳr tẽ nẽ kot tanhmã anhĩpêx to hã amnhĩ tã kãm akapẽr. Nom kêr ka mẽ nhãm mẽhõ mã harẽnh kêt nẽ. Ãm tanhmã kot ato xwỳnhta pix wỳr tẽ nẽ kumẽ war axpẽn mã akapẽr nẽ war axpẽn ma. Nhũm ama nẽ akupỹm tãm anhĩpêx hã kêr ka akupỹm te ixkôt kêp atõ rỳ atõx pyràk o ka wa axpẽn nhĩpêx nẽ axte jam ajamaxpẽr kêt nẽ. 16 Nom koja ama nẽ ãm ama rỳ tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽnh japêr. Hã kêr ka ma akupỹm tẽ nẽ akupỹm amnhĩ kôt Kris kôt atõ rỳ atõx o axkrut rỳ mẽ ho axkrunẽpxi nẽ amnhĩ kôt hwỳr mẽ o mra kê mẽ axpẽn tã war ama. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh o:

Kêr ka mẽ atõ tanhmã axpẽn nhĩpêx to.
Hãmri nẽ hã axpẽn mã akapẽr kaxyw nẽ amnhĩ kôt akwỳjê ho axkrut rỳ ho axkrunẽpxi nẽ akupỹm hwỳr mẽ o mra kê mẽ axpẽn tã war ama. Anẽ.

—Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot anhỹr. 17 Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ kôt akupỹm kot tanhmã ato xwỳnhta wỳr mẽ o mra kê mẽ atã kuma. Hãmri nhũm arĩ mẽ kãm kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka tee ri amnhĩ tã omu nẽ ikrêsti hwỳr tẽ nẽ Kris kwỳ hã

mẽ pikuprõnh xwỳnhjê mã harẽ. Kê mẽ
ama hãmri nẽ ja hã axte kot tanhmã ato
xwỳnhta mã kapẽr. Nhũm mẽ mar kêt nẽ
arĩ kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka mẽ
amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Hãmri nẽ te
kêp Kris kôt mẽ atõ rỳ mẽ atõx kêt pyràk o
hipêx.
18 —Nẽ koja mẽhõ ixkôt amnhĩ xãm nẽ
Inhĩpêêxà Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Ka mẽ ja hã omu nẽ inhỹ hã tanhmã kãm
akapẽr to nẽ kãm: "E ra ate Jejus kôt amnhĩ
xãm jakamã kot kaj nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa
kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho
apa." Anhỹr o kãm akapẽr. Nom mẽ kot
ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ka mẽ
ã mẽ kãm akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm inhỹ
hã mẽ kãm: "No mẽ kajaja mẽ ate Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ
Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri atĩr tũm nẽ amex
nẽ apa hkêt nẽ." Anẽ. Kêr ka mẽ inhỹ hã ã
ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm akapẽr to ho apa
anẽ.
19-20 —Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh kaxyw te axkrutre rỳ axkrunẽpxire
htã axpẽn wỳr akuprõ nom mẽ kapxipixjaja
apikuprõnh kêt nẽ. Kot paj mẽ akaêx ã
mẽ anhĩhkô hã mẽ amar o xa. Mẽ ate ano
ho ixpumunh kêt tã pa wa mẽ anhĩhkô hã
mẽ amar o xa. Jakamã kot kaj mẽ axpẽn
wỳr akuprõ nẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nhũm
kaxkwa kamã ja hã mẽ ama. Nẽ mẽ ate hã
axàhwỳr xwỳnhta nhũm mẽ amã tanhmã
ho. Kêr ka mẽ ã ixkamnàr rom axàmnhĩx
amnhĩ to Inhĩpêêxà hwỳr anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ.

Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã
mẽ pamã karõ

Matêwre 6.14-15; Rukre 17.3-4; mããnẽn Epes 4.32; Korosẽ 3.13

21 Tã nhũm Simãw Pêtre Jejus wỳr tẽ nẽ
mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:
—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Xà
koja akôt ixtõ rỳ ixtõx tanhmã inhĩpêx to
pa amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ tã
tanhmã ho hkêt nẽ. Nhũm axte tanhmã
ixto nẽ axte tanhmã ixto ho 6 tã pa ãm
amnhĩ tã omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho
hkêt nẽ. Ãm ho ijamakêtkati nẽ axte kãm
ijamaxpẽr kêt nẽ. Ã amnhĩ tã hipêx anhỹr
o 7 nhũm ja amã mex nẽ nà? Anẽ.
22 Hãmri nhũm kãm:
—Nà kot kaj ã amnhĩ tã hipêx anhỹr o 7
pix kêt nẽ. Koja mẽhõ xatã tanhmã ato rãhã
nẽ ka amnhĩ tã omu nẽ ajaxwỳja amnhĩ
tã xatã tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm amnhĩ tã
omu nẽ ãm omu nẽ tãm hipêx rãhã ho ri
apa. Mãmrĩ ho anhỹr o apa rãhã nẽ aa jam
anhũrer kêt nẽ.
23 —E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã
ja jarẽnh to ka mẽ inhma. Tĩrtũm na hte
xatã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ
apumu nẽ mẽ anê rênh o pa. Te kot pahi
kot ã hkwỳjê nhĩpêx anhỹr pyràk. Koja mẽ
õ pahija kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot kêp
kàxpore ho ĩpresta hã mẽ omunh kaxyw
nhỹ. 24 Hãmri nhũm mẽ hwỳr ja ho tẽ nẽ
kutã ãm. Ra kot kêp hikàxpore ho ĩpresta
rax xwỳnhja. 25 Tã no ãm aa akupỹm kãm
õr kêt nẽ ra kêp ho hapêx pa. Hãmri nhũm
pahija tee ri amnhĩ tã omu nẽ hkwỳjê mã hã
amỹnê nẽ mẽ kãm: "E. Mẽ ma o tẽ nẽ hprõ
nẽ hkrajaja nẽ õrkwỹ nẽ hikukrêx mẽrohã
ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore py nẽ man
inhmã o tẽ. Kot ixpê ixkàxpore ho ĩpresta
nẽ akupỹm inhmã õr kêt mỳrapê." Anẽ.
26 —Hãmri nhũm kot ho ĩpresta xwỳnhta
tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kutã hkõnkrã
ho nhỹ nẽ amnhĩ to hwỳr kãm hihtỳx nẽ
kãm: "Kwa nà ri ixto anhỹr kêt nẽ pahihti.
Ixkamã axukaprĩ nẽ hkêt wehe. Nà kot paj
akupỹm amã kugõ kãm ga." Anẽ.
27 —Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm
hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ kãm: "Tôe. Nà
kot paj ã anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot paj
anhõ kõt kaxônh pa nẽ kumẽ ka mãmrĩ
ma ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx apa." Anẽ.
28 Nhũm ã kãm kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ
hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ ma tẽ nẽ kato nẽ
ixkre kapem pôristi hõ pumu. Na pre ra
kêp kàxpore hkwỳ ho grire nẽ ho ĩpresta
nhũm kato nẽ omu. Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ
amnhĩ kĩnhã õkre hã kumỳ nẽ kãm: "Kwa
tokyx akupỹm ate ixpê kàxpore ho ĩpresta
pãnhã inhmã agõ." Anẽ. 29 Hãmri nhũm tee
ri amnhĩ tã omu nẽ ra ham kot pahi kutã
amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ kutã hkõnkrã ho
nhỹ nẽ kãm: "Kwa nà. Kwa ri ixto anhỹr
kêt nẽ. Nà kot paj hpãnhã amã kugõ. Kwa
ixkamã axukaprĩ nẽ hkêt wehe." 30 Anhỹr tã
nom nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ hã amỹnê.
Hã hkwỳjê mã amỹnê nẽ mẽ kãm: "E mẽ ma
jahti ho tẽ nẽ haxà. Koja kot ixpê kàxpore
ho ĩpresta pãnhã inhmã kugõ nẽ rĩ kormã
kato nẽ rĩ amnhĩ pumu." Anẽ. Hãmri nhũm
mẽ kuma nẽ ma o tẽ nẽ haxà.
31 —Hãmri nhũm hkwỳjaja tee ri mar o
kuhê nhũm mẽ kêp ja omnuj nẽ nhũm mẽ

pahi hwỳr agjê nẽ kãm harẽ. 32 Hãmri nhũm
tee ri harẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ
akupỹm amnhĩ wỳr hã karõ nhũm akupỹm
hwỳr axà nhũm kãm: “Tk. Kwa na ka
pre amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Ate amnhĩ to
ixwỳr nhũm inhmã akaprĩ nẽ ixte anhõ
kõt kaxônh nẽ mẽnh tã 33 ka amnhĩ kĩnhã
anhĩõta kamã axukaprĩ hkêt nẽ ri ã hipêx
anẽ.” Anẽ. 34 Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hã
õ pôristi mã amỹnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ
haxà. Mẽ kot mẽ hagjênh xà hã ixkre kamã
apkati mẽ tanhmã mẽ kot hipêx to kaxyw
nhũm mẽ kãm hã amỹnê. Tanhmã mẽ kot
hipêx to rãhã nhũm kot akupỹm kàxpore
raxta nhõr par nẽ rĩ kormã kator kaxyw
nhũm mẽ ma o tẽn haxà. Ã mẽ ujarẽnh kot
anhỹr. Anẽ.

35 Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho
ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Hãmri nẽ mẽ
inhmã:

—Ja pyrà nẽ koja ixkôt mẽ atõ rỳ mẽ
atõx tanhmã mẽ atomnuj to ka mẽ amnhĩ
tã omu nẽ ãm omu nẽ ho ajamakêtkati kurê
kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Te
pahi kot mẽhõ nhõ kõt kaxônh par nẽ axte
kãm hamaxpẽr kêêta pyràk. No kot kaj mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm kaxkwa
kamã inhõ Papaj ja hã mẽ apumu nẽ te
ho pahi tee ri kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta
kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh nẽ hã àmnênh
nhũm mẽ kot apkati mẽ tanhmã omnuj tota
pyràk o mẽ anhĩpêx. Anẽ.

19

*Jejus kot m*ẽ pahte axpẽn kaga nê mẽ
pahkurê

*Matêwre 5.31-32; Makre 10.1-12; Rukre 16.18; mãã*nẽn Wam Korĩt 7.10-16

1 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa nẽ mẽ
inhmã anẽ pa mẽ ixrohã Garirej rũm ixkato
nẽ pyhti pê Jotãw hã rê nẽ hpãnhã ihkjê hã
ri ixpa. Pika pê Jutej kamã. 2 Hãmri nhũm
mẽ ohtô nẽ Jejus pumu nẽ man mẽ ixwỳr
mra nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm akupỹm mẽ
à xwỳnhjê ho mex. 3 Hãmri nhũm Parijew
nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Hêx rom kot
kamã hamak nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to
kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ.
Tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ
pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhĩgêtjê
mã karõ hto? Xà kot mẽ pahprõ pahkwỳm
ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ hkaga
nhũm ja Tĩrtũm mã mex nẽ nà? Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na ka mẽ aprĩ hã Mojes kot tanhmã
ja jarẽnh to mar mex kêt nẽ. Ja kot anhỹr
kêt. Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na
pre Tĩrtũm my nẽ nija wa hipêx. Axpẽn
kaxyw wa hipêx. 5 Hãmri nẽ wa hkukamã
tanhmã wa kot amnhĩ nhĩpêx to hã wa harẽ
nẽ wa harẽnh o:

Koja mẽmyjaja hprõ kaxyw hãmri nẽ gryk
ã katorxà mẽ hipêêxà wa hkaga nẽ
ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. Te
wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Anẽ.

—Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm
ja jarẽnh anẽ. 6 Jakamã koja te wa tipxi nẽ ri
wa pa pyràk o axpẽn nhĩpêx o pa. Tĩrtũm
tãm kot axpẽn mã wa õr kênã kot kêt wa
axtem nẽ ri htỳx ri hamaxpẽr nẽ axpẽn
kaga. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nom finat Mojes na pre mẽ
pakukamã mẽ panhĩgêtjê mã ã ja hã karõ
anẽ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ra
kêp aprõ hkêt ã hã kagà nhĩpêx nẽ
kãm agõ nẽ amnhĩ nê hano kê ma tẽ.

—Anhỹr o na pre mẽ kãm hã karõ. Tã ka
na ka mẽ ixte axpẽn kaga hkêt ã mẽ inhmã
karõ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ no ãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ
kãm ja jarẽnh anẽ. No amnepêm mẽmoj
piitã hkrax kãm na prem ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa hkêt nẽ. 9 Jakamã kêr ka mẽ
aprõ kaga hkêt nẽ apa. Kot kaj mẽ hkaga nẽ
hpãnhã nhãm mẽhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm
noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ
nyw o amnhĩkati pyràk. Tĩrtũm pê ja omnuj
tỳx nẽ. Rỳ koja mẽhõ hprõ kaga ka hpãnhã
ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam
mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Ja mãã nẽn
Tĩrtũm pê omnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Parijew nhõ xwỳnhjê mã
kapẽr anẽ. 10 Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho
ixpa xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ
kãm:

—Xà na hte mẽ mjên ra kãm mẽ hprõ
hkĩnh kêt tã hkaga hkêt nẽ arĩ hkôt pa ho
pa nhũm hte Tĩrtũm mã ja mex nẽ nà?
Jakamã kwa xà kot paj mẽ nhỹrmã ixprõ

kaga pymaj ixprõ hkêt kumrẽx nẽ ixpa ho
ixpa nhũm ja mẽ inhmã mex nẽ nà? Anẽ.
11 Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà ãm hãmri na ka mẽ ja jarẽ. No mẽ
ate harẽnhja na mẽ piitã mẽ kãm mex kêt.
Koja Tĩrtũm tãm amã aprõ hkêt ã ajarẽ ka
rĩ aprõ hkêt nẽ ahte ajamakêtkati nẽ ri apa.
12 Na htem piitã hprõ nẽ pa hkêt nẽ.
Na hte kamã tanhmã mẽ kute xwỳnhjaja
kormã hprĩre ri tanhmã kute
mỳrapê kãm hprõ hprãm kêt nẽ pa.
Nẽ kamã tanhmã mẽ ho mỳrapê nhũm mẽ
hkurẽ hkêt nẽ hprõ hkêt nẽ pa.
Nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ
to ho pa pix prãm xàj kãm hprõ
hprãm kêt nẽ pa.
Tã kot kaj mẽ jajê pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr prãm nẽ rĩ kam nẽ aprõ hkêt nẽ apa.
Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ nê m*ẽhprĩjê janor kêt ã
harẽnh

Makre 10.13-16; Rukre 18.15-17

13 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus pumu nẽ
hwỳr mẽ hkrarejê jamỳ nẽ mẽ o mra. Kot
mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr
kaxyw hwỳr mẽ o mra. Hãmri pa mẽ ixte
hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri mẽ omu
nẽ tanhmã nê mẽ kãm ixkapẽr to nẽ mẽ
kãm:
—Tk. Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ
o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Kwa mẽ ma
akupỹm mẽ o mra nà? Anẽ.
14 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nẽ mẽ
inhmã:
—Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt
nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra. Anẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ mẽ kãm hpa ho
apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri
kuhê nhũm mẽ omu nẽ mẽ hã mẽ inhmã:
—E mẽ jarejê pumu. Na htem
hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pa. Nẽ mẽ kãm
amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ. Tã Tĩrtũm kôt
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja
te mẽ kot jajê pyràà nẽ kãm amnhĩ to rũnh
prãm kêt nẽ pa. Anẽ.
15 Hãmri nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho
Tĩrtũm wỳ hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ
ma axte mẽ kurũm mõ.

*Kàxpore rũnh xw*ỳnh jarẽnh

*Makre 10.17-22; Rukre 18.18-23; mãã*nẽn
Rõmãn 3.19-20; Wam Ximotre 6.6; Xiakre
2.10

16 Tã nhũm Ijaew õja Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:
—Pa mẽ ijahkre xwỳnh? Kwa inhmã
mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot pa nhỹrmã Tĩrtũm
ri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kaxyw amnhĩ
nhĩpêx to wehe? Anẽ.
17 Hãmri nhũm kãm:
—Tk. Ra Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ atĩr tũm
nẽ apa kaxyw mẽmoj tã mẽ amã karõ nhũm
ate mar mex kênã kot ka kêt ri axte ja hã
ixkukja. Nà Tĩrtũmja mex o mex jakamã kot
kaj amã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kot
kaj kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx no ri apa. Anẽ.
18 Hãmri nhũm kãm:
—No nhỹ kapẽr kôt kot paj amnhĩ nhĩpêx
o ri ixpa wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Na pre mẽ amã mẽmoj tã karõ ho:
Kêr ka mẽ axpẽn par kêt nẽ.
Nẽ nhãm mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ mẽ kêp axàhkĩnh kêt nẽ.
Nẽ tanhmã mẽ ho axêx to hkêt nẽ.
19 Nẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã api-
jaàm nẽ wa ho mex pê wa kutã ano-
jarêt o ri apa.
Nẽ amã akwỳjê hã ma ho te ka amã
amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao
tãm mẽ hipêx o ri apa.
E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm
nẽ apa hprãm hã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa. Anẽ.
20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Ku nhũm. Ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te kormã ixtĩr
tũm nẽ ixpa kaxyw ixte tãm kêt pyràk. Kwa
axte inhmã mẽmoj jarẽ nà? Anẽ.
21 Hãmri nhũm kãm:
—Nà kormã mẽmoj pyxi nẽ arĩk. Na ka
amã akukrêx rax prãm tỳx o amã Tĩrtũm
prãm jakre. Jakamã ma akupỹm tẽ nẽ
akukrêx rax o wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore
jamỳ nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã
õr pa. Hãmri nẽ rĩ akupỹn ixwỳr tẽ nẽ rĩ
ixkôt apa ho apa. Anẽ.
22 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr. Kãm hikukrêx rax japê
nẽ kãm kamã ĩhkra karo hprãm kêt nẽ.
Hãmri nẽ tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ
anhỹrja ma nhũm ja kêp omnuj nẽ nhũm
ma akupỹm htẽm kurê kumrẽx. 23 Hãmri
nhũm Jejus tee ri omu nẽ mẽ inhmã:
—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh
xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê
xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa
hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp
hihtỳx. 24 Mẽ kãm hikukrêx rũnh mã ĩhkra

karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm Tĩrtũm kôt
amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te ho mẽhõ
kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk
prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm
kaprỳta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ.
25 Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx
japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ ixpiitã
nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa
hkêt nẽ nà? Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã
mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã
hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nẽ. Jao ra
mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ mẽ
apa ho mẽ apa mã xwỳnh. Anẽ.

27 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa no we mẽ pajaja Pahihti? Na pa
prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ
akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ
nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa
nà? Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ ixpiitã mẽ
inhmã:

—Tỳ. Kot paj nhỹrmã mẽmoj piitã ho
nyw pa hãmri nẽ ixte mẽ ho amnhĩptàr o
ixkrĩ xà maati kamã nhỹ nẽ mẽ piitã mẽ kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà
hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Tã mẽ kajaja
mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnhjaja kot kaj
mẽ inhmã Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã inhmã mẽ
harẽnh to. Mẽ mex ã mẽ harẽ rỳ mẽ mex kêt
ã mẽ harẽ. Kot kaj mẽ ã inhmã mẽ harẽnh
anẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr anẽ.

29 —Nẽ ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma
inhmã mẽmoj to anhỹr o ri apa. Tanhmãn
anhõrkwỹ rỳ atõ rỳ atõx re. Rỳ aprõ nẽ
akrajê re. Rỳ akatorxà mẽ anhĩpêêxà war
are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma
mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr o mẽ ahkre ho ri
mẽ hkôt apa. Hã kot paj mẽ apumu nẽ mẽ
ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ hkôt
apa nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o apa nhũm
mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ
kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer
par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ
htõ rỳ mẽ htõx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ
ato mex o pa. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ty nẽ
ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ wa
ixkuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho
apa. 30 Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ tã ja ma
nẽ amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ kamnhĩx
kêt nẽ. Jar mẽ kot amnhĩ to rũnh ã amnhĩ to
jarkrar xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ
to hkryre hã amnhĩ pumu. No jar mẽ kot
amnhĩ to hkryre xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh
xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh
ã amnhĩ pumu. Anẽ.

20

*Jejus kot nh*ỹrmã hkrajê ho mex ã
harẽnh

Rõmãn 9.14-16

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa
xwỳnhjê mã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ ato mex
to. Te ixpê hpur nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o mẽ anhĩpêx. Koja pur nhõ dõnja
ihpur kãm mẽmo xô ra hkà hpa nhũm omu
hãmri nẽ kaxyw mẽ àpênh xwỳnhjê japêr
kaxyw ma gàm tẽ. Nẽ gàp xa nẽ mẽ kãm
akir nhũm mẽ hã akuprõ. 2 Hãmri nhũm
mẽ kãm: "E. Kot kaj mẽ jarãhã inhmã ixpur
kãm apê. Kot kaj mẽ inhmã axàpênh o
amỹkry pa hpãnhã mẽ kot apkati pixi hã mẽ
àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer xàja kôt mẽ
amã amnhĩre." Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma
nẽ kãm: "Tôe. Nà kot paj mẽ amã apê." Anẽ
nhũm pur wỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma kãm
àpênh mã mra.

3 —Tã nhũm arĩ kỳx mã myt tẽ nhũm pur
nhõ dõn akupỹm gàm tẽ nhũm mẽ hkwỳja
arĩ kuhê. 4 Nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ kãm:
"Kwa mon ka mẽ axàpênh kêt nẽ arĩ akuhê?
E. Mẽ ma wamtajê hkôt mra nẽ inhmã apê
pa hpãnhã mẽ amã amnhĩrer mex nẽ." Anẽ.
5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hkôt
mra. Tã nhũm ra myt kaxkwa nhĩpôk ri ajêt
nhũm hpur nhõ dõnja mã hkwỳjê ho anẽ
nẽ. Kê axte mẽ hkôt jajê jano nhũm mẽ ma
mẽ hkôt mra. Tã nhũm ra myt ahpanh grire
nhũm ma akupỹm kêwe gàm tẽ nẽ mã mẽ
ho anẽ nẽ axte mẽ hkôt jajê rẽ.

6 —Tã nhũm ra myt grire nhũm ma
akupỹm kêwe gàm tẽ nẽ jajê pumu nhũm
kê wem arĩ gàp kuhê. Hãmri nhũm tee
ri mẽ omu nẽ mẽ kãm: "Kwa mon ka mẽ
axàpênh kêt nẽ atỳx gàp akuhê ho akuhê?"
Anẽ. 7 Hãmri nhũm mẽ kãm: "Nà mẽhõ kot
mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã karõre hã." Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm: "Tôe. Mẽ ma mẽ
hkôt ixpur wỳr mra nẽ inhmã mãn apê."

Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hkwỳjê
hkôt mra.
8 —Tã nhũm ra kamàt. Hãmri nhũm hpur
nhõ dõnja kãm àpênh xwỳnhjê krãhtũm
wỳr tẽ nẽ kãm: “E. Ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ
kãm anẽ kê mẽ àpênh kaga nẽ man akôt
mra ka inhmã mẽ kãm amnhĩre. Nom kêr
ka hapu hã mẽ mõr xwỳnhjê kumrẽx mã
amnhĩre nẽ wam mẽ mõr xwỳnhjê ho hapu
nẽ mẽ kãm amnhĩre.” Anẽ. Hãmri nhũm
kãm: “Tôe. Nà kot paj mẽ ho anẽ.” Anẽ.
9 Hãmri nẽ ã mẽ kãm amnhĩrer anẽ. Hapu
hã mẽ mrar xwỳnhjê kumrẽx mã amnhĩre.
Te mẽ kot kwỳhtã àpênh o amỹkry pyràk
o nhũm hpãnhã mẽ kãm amnhĩre. 10 Hãmri
nhũm wam mẽ mrar xwỳnhjaja ja hã mẽ
omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ htỳx hamaxpẽr
o: “Nà kot paj xep kàxpore jamỳnh rax o
mẽ hakre. Ixàpênh rax o ixte mẽ hakrenh
kênã.” Anhỹr tã no nhũm mẽ piitã mẽ kãm
amnhĩrer o axpẽn pyràk. Ra pur nhõ dõn
kot kãm hã karõ xà hkôt. 11 Hãmri nhũm
mẽ hamỳ nẽ tee ri hkre kamã omu nẽ we ra
hpur nhõ dõnja kamã gryk nẽ. 12 Hãmri nẽ
hwỳr mra nẽ kãm: “Kwa jajaja na mẽ amã
àpênh o ore pyxi nẽ. No kêt mẽ pajaja na
pa mẽ kwỳhtã ixàpênh rax o kamàt. Arĩgro
htỳx kãm ixàpênh o ixãm o ixtã kamàt tã ka
pẽr ãm mẽ inhmã amnhĩrer o axpẽn pyràk.
Kwa na ka mẽ ixtomnuj nẽ.” Anẽ. 13 Hãmri
nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Tk. Nà na pa
mẽ atomnuj kêt nẽ. Na pa kwỳhtã tanhmã
mẽ amã amnhĩrer to xà jarẽ ka mẽ inhma
nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ma hwỳr
axàpênh mã mra. 14 Kwa mẽ akàxpore jamỳ
nẽ ma mra. Ãm pa inhmã hprãm xà hkôt
na pa ã mẽ amã amnhĩrer anẽ. 15 Ixkàxpore
jakamã kot paj nhãm inhmã mẽhõ mã õr
prãm xà hkôt kãm kugõ. Tã ka mẽ ã mẽ hã
ixkamã agryk anẽ. E mẽ akàxporeja mỳ nẽ
ma mra.” Anẽ. Nhũm ã hpur nhõ dõn mẽ
kãm kapẽr anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.
Anẽ.
16 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh
anẽ nẽ mẽ inhmã:
—Ja pyrà nẽ wam mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja nẽ hapu hã mẽ kot
kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjaja
kot paj nhỹrmã mẽ apiitã mẽ ato mex
kumrẽx o axpẽn pyràk. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Makre 10.32-34; Rukre 18.31-34

17 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ
ixrohã ma Jerujarẽ hwỳr mõ. Mẽ ohtôjê
hkôt mõ. Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê
12jê mã anẽ nẽ mẽ ixkwỳjê hkàx ã mẽ
inhmã kapẽr kaxyw ahte hapu hã mẽ ixto
mõ. 18 Hãmri nẽ mẽ inhmã amnhĩ kukamã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:
—E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã
koja mẽ pahkwỳjaja inhĩpêx kati nẽ. Koja
mẽ patre krãhtũmjê mẽ Mojes kapẽr o mẽ
ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà nhũm mẽ
kot ixpĩr kaxyw ixtã amỹnê. 19 Koja mẽ
kãm ixkurê xwỳnhjaja ixpynê nẽ Rõm nhõ
xwỳnhjê nhõ pôristijê hwỳr ixto tẽ nẽ mẽ
kãm tanhmã ixto hêx to. Hãmri nhũm mẽ
kuma nẽ mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx
to. Nhũm mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ
nẽ ixtã akunha nhũm mẽ hkwỳjaja ixto
kapẽr punuj nẽ tanhmã ijaprỳ hto nẽ ixtak.
Hãmri nẽ ma ixto tẽ nẽ pĩ kahpa hã inhô
nẽ ixpĩ. Ã koja mẽ inhĩpêx anẽ. Nom kot
paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm
Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

*Xiakre m*ẽ Juãw wa katorxà kot wa ho
Jejus wỳr ã harẽnh
*Makre 10.35-45; mãã*nẽn Rõmãn 12.3,
12.10, 12.16; Epes 4.2; Piripos 2.3-8; Xiakre
4.6; Wam Pêtre 5.3
20 Tã nhũm Jepetew prõja amnhĩ kôt Jejus
wỳr hkra Xiakre mẽ Juãwja wa o tẽ. Kot wa
ho Jejus wỳr kaxyw hwỳr wa o tẽ. Mẽ ixpyrà
nẽ wa kot Jejus kôt pa ho pa xwỳnhjê hõ na
pre wa nhũm wa katorxàja Jejus wỳr wa o
tẽ. Hãmri nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ
21 nhũm kãm:
—Pa mo na? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Ma ixkrata na pa ixte wa ho awỳr
kaxyw awỳr wa o tẽ. Xê kot kaj nhỹrmã
ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ
nhũm ixkrata wa akutã anhĩjê nẽ wa kêp
anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ wa ato
nhỹ. Ja prãm xàj na pa ã wa ho awỳr anẽ.
Anẽ.
22 Hãmri nhũm kuma nẽ Xiakre mẽ Juãw
wa omu nẽ wa kãm:
—Nà na war akatorxàja htỳx ã war ato
ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ kot paj
amnhĩ xà htỳx kãm ijamak kãm ty. Tã xà
koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa
ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax
kãm ty nà? Anẽ.
Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà
nẽ amnhĩ xà htỳx kãm ijamak kãm ty. Anẽ.
23 Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà ãm hãmri na ka wa amnhĩ jarẽ.
War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx
kãm ajamak kãm atyk mã kênã. Tã nom
war akatorxà kot war ato ixwỳrta ã kot paj
tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Kêt inhõ
Papaj tãm koja ixkaxyw mẽhõ japêr nhũm
inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj amnhĩ kaxyw
mẽhõ jarẽnh kêt nẽ.
Anhỹr o wa kãm kapẽr. 24 Hãmri pa mẽ
ixte wa uràk nẽ Jejus kôt ixpa ho ixpa
xwỳnhjaja wa katorxà kot ã wa ho Jejus wỳr
anhỹrja ã kuma nẽ wa kamã inhgryk nẽ.
Hãmri nẽ axpẽn mã ixkapẽr o:
—Tk. Nà koja Juãw mẽ Xiakre wa nhỹrmã
kêp õ kôwenatô nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kêt
kumrẽx. Anẽ.
25 Nhũm Jejus mẽ inhma nẽ amnhĩ wỳr
mẽ ixpiitã mẽ inhmã hpa ho apê nẽ mẽ
inhmã:
—E mẽ amnẽ ixwỳr axkamẽ pa mẽ amã
awjarẽ mãn. Anẽ.
Hãmri pa mẽ hwỳr axkamẽ nhũm mẽ
inhmã:
—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê
nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri
pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ.
àhpumunh tỳx jakamã amarĩ ixkre hkre
jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpênh
xwỳnhjê pix mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ.
Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrĩ. Nẽ
mẽ kot mex ã harẽnh kaxyw tanhmã mẽ ho
mex to ho pa. 26-27 Tã no mẽ kajaja. Kêr ka
mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ
apa pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri apa. Nẽ te mẽ
apê mẽ kãm axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ
nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. No kêr ka mẽ
ho amnhĩptàr mã ajamaxpẽr o ri apa hkêt
nẽ. 28 Mẽ ate mẽmoj tã pa ixkutã anojarêt
ho apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk
kêt nẽ. Ixte amarĩ mẽmoj to mẽ kamjaja
mẽ akutã inhnojarêt o ixpa kaxyw na pa
pre mẽ awỳr wrỳ. Nẽ mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê nê ixtyk kaxyw na pa pre
wrỳ. Anẽ.

*Jejus kot no hkre xw*ỳnh wa ho mex ã
harẽnh
Matêwre 9.27-31; Makre 10.46-52; Rukre 18.35-43
29 Tã pa mẽ Jejus kôt kormã Jerujarẽ hwỳr
ra Jeriko htêp o mõ. Hãmri nẽ kurũm
ixkaton mõ nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ ixkôt
mra. 30 Nhũm pry nhĩhkjê hã no hkre xwỳnh
wa àhwỳr o hkrĩ xwỳnhja wa amnhĩ wỳr mẽ
inhmrar mar o nhỹ. Mẽ ohtôô nẽ Jejus kôt
mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nẽ mẽ kãm:
—Kwa mo na? Mẽmoj wỳr na ka mẽ
axohtô nẽ mra? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ wa kãm:
—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta kôt na
pa mẽ mra. Anẽ.
Hãmri nhũm wa mẽ kuma hãmri nẽ kàx
pê Jejus mã kapẽr nẽ kãm:
—Pa Pahihti? E apê mẽ inhõ Pahihti
mex na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahi-
hti Tawita pyràk. Jakamã kwa wa ixkamã
axukaprĩ nẽ akupỹm wa ixto mex. Anẽ.
31 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mõr
xwỳnhjaja wa kuma nẽ wa kãm:
—Tk. Kwa war akapẽr kêt nẽ nhỹ nà.
Anẽ.
Tã no nhũm wa ãm mẽ kuma nẽ xatã
amnhĩ to kuwỳ. Kàx pê amnhĩ to kuwỳ.
32 Hãmri nhũm Jejus wa kuma nẽ xa nẽ wa
omu nẽ wa kãm:
—Pa mo na? Tanhmã kot pa wa ato? Anẽ.
33 Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà akupỹm wa inhmã wa ixrĩt mex
prãm. Anẽ.
34 Hãmri nhũm kãm wa hkaprĩ nẽ wa
no htok nhũm wa akupỹm rĩt mex kurê
kumrẽx. Hãmri nẽ rĩt mex ã amnhĩ pumu
nẽ hkĩnh tỳx nẽ ma Jejus kôt hkwỳjê hkôt
mõ.

21

*Jejus kot Jerujar*ẽ hwỳr àr ã harẽnh
Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40; Juãw 12.12-19
1 Tã nhũm Jejus kormã Jerujarẽ hwỳr
kormã mõ. Pa mẽ hkôt mõ nẽ ra Petake
hwỳr ixàhtêp o mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti
ri na pre krĩja xa. Jakamã pa mẽ wa hwỳr
ixàhtêp o mõ nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa
ho ixpa xwỳnhjê wa ho axkrut nẽ amnhĩ
kukamã wa kumẽ. 2 Nẽ wa kãm:
—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa
tẽ. Nẽ wa hwỳr axà nẽ nhỹri jumẽnre mẽ
hkra wa kãm ê nẽ wa ãm xwỳnh wa omu
hãmri nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupỹn
amnẽ hamẽ wa o tẽ. 3 Koja mẽhõ ja hã war
apumu nẽ hã tanhmã war amã kapẽr to
ka wa kãm ã ijarẽnh anẽ nẽ kãm: “Nà mẽ
panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwỳr tẽ.”
Anhỹr o wa kãm ijarẽ. Hãmri nhũm war

ama nẽ war amã õr kurê kumrẽx. E wa ma hwỳr tẽ. Anẽ.

4 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ra kot ja kukamã harẽnh. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê hõ ja jarẽ nẽ hã kagà ho:

5 Pa Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr ho amã ma hkêt nẽ. Ota mẽ anhõ pahi nywta ra jumẽnre hã nhỹ nẽ mẽ awỳr hpôx o tẽ. Te kot amnhĩ to grire xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ tẽ.

6 Anhỹr o kot hkukamã harẽnh jakamã nhũm Jejus amnhĩ kukamã ja wa kumẽ hãmri nhũm wa ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx. 7 Nẽ krĩta wỳr pôj nhũm Jejus kot wa kãm harẽnh xà hkôt nhũm wa jumẽnreta pumu. Hãmri nẽ hamẽ wa kãm ê xà hpôt nẽ ma Jejus wỳr wa o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ kãm ho jumẽnre nywta kô kahty. Nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm Jejus hã nhỹ nẽ hã mõ. 8 Kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xê hkwỳptyr ho mõ. Nẽ pô hkwỳ jakà nẽ utyr o mõ. 9 Nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã hkôt mra. Nẽ piitã kàx pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ nẽ harẽnh o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta ra pôj. Ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja na mex kumrẽx. Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ. Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex.

Anhỹr o Jejus kôt Jerujarẽ hwỳr harẽnh o mõ. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx jakamã hkĩnh nẽ hkôt ã harẽnh anhỹr o mõ. 10 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja tee ri mẽ kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽhõ na we hpôx o mõ nhũm mẽ ã hkôt harẽnh anhỹr o mõ? Anẽ.

11 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê Jejus na. Kêp Garirej kamã krĩ pê Najare nhõ xwỳnhta na. Anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh

Makre 11.15-19; Rukre 19.45-48; Juãw 2.13-22

12-13 Tã hãmri nhũm Jejus Jerujarẽ wỳr axà nẽ jumẽnre rũm wrỳ nẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà. Hãmri nẽ tee ri mẽ kot tanhmã ixkre kamã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh o xa. Nhũm mẽ axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kãm hpar nẽ õr kaxyw mẽ kãm ho wẽnê ho kuhê. Nom axtem nẽ mẽ kãm hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ tee ri mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot kàxpore ho pinhpanh xwỳnhjê pê mẽ õ mêsti rẽnh pa. Nẽ mẽ kot tuuti ho wẽnê xwỳnhjê pê hkrĩ xà hkujate nẽ rẽnh pa. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ixkreja jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. E kwa mẽ ajapôx tokyx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kator pa nhũm mẽ ma hapêx. 14 Hãmri nhũm mẽ no hkre xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja mra nẽ agjê nẽ Jejus kutã kuhê nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ ho mex. 15-16 Hãmri nhũm mẽhprĩ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kuri kãm mex o mex ã gre nẽ kãm grer o:

Amex kumrẽx Pahihti.

Tĩrtũm na pre mẽ ixwỳr amẽ.

Kot kaj te anhĩgêt Tawi pyrà nẽ mẽ ixto amnhĩptàr o apa.

Anhỹr o kãm grer o kuhê. Hãmri nhũm patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ã mẽ grer anhỹr ã mẽ kuma. Nẽ tee ri Jejus kot mẽ no hkre xwỳnhjê mẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjê ho mex ã omunh o kuhê nẽ gryk nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa na mẽhprĩjaja mẽ grer kãm ã ajarẽnh anẽ ka mẽ mar kêt nẽ? Mẽ grerja mexti hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixte mẽ mar kênã. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na mẽ ã inhmã inhmex o inhmex ã ixtã grer anẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ hkukamã harẽnh kot anhỹr. Mẽ harẽnh kot:

Koja mẽhprĩjaja Pahihti mã mex o mex ã grer o kuhê.

Anhỹr o kot mẽ hkukamã harẽnh kênã. Tã mãn ka mẽ kormã kamã harẽnh kêt jakamã na ka mẽ ja jarẽnh mar kêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ã inhmex ã grer anẽ.

17 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixkreta rũm ijapôj nẽ ma akupỹm Petãn wỳr mra nẽ kamã amnhĩm hikra.

*Jejus kot m*ẽmo hpàr mã kapẽr ã harẽnh
*Makre 11.12-14; mãã*nẽn Xiakre 1.6

18 Tã nhũm kwỳhtã nhũm Jejus kànhmã nhỹ nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ kormã mõ nhũm Jejus pry kahti ri ra kãm prãm nẽ. 19 Hãmri nẽ mẽmo pĩ pê fikêhti jarẽnhja pumu nẽ kot ô hkwỳ rênh nẽ hkrẽr kaxyw hwỳr màt. Hãmri nẽ tee ri ô japêr nhũm ô hkêt nẽ ãm hô hpix harir. Hãmri nhũm tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrẽx.

Anhỹrja o nhũm grà par kurê kumrẽx. 20 Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja omu nẽ Jejus mã:

—Kokỹỹ. Kwa tanhmã na we amnhĩ nhĩpêx to nẽ grà kurê kumrẽx? Anẽ.

21 Nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ ixpyrà nẽ fikêhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm amã hprãm xà hkôt amã tanhmã hipêx to. Nom kêr ka mẽ ajamaxpẽr kati ho tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. No ãm ja pix kêt. Kot kaj mẽ mããnẽn hixêt mũj mã akapẽr nẽ kãm: "E anhỹr xàta rũm akato nẽ ma tẽ nẽ gô rax kãm mrõ." Anẽ nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

22 —Nẽ kot kaj mẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nẽ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx kãm hã awỳ nhũm amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ. Anẽ.

*M*ẽhõ nhỹ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harẽnh
Makre 11.27-33; Rukre 20.1-8

23 Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kêwe axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr axà nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ. Mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa kaxyw tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hãmri hwỳr mra nẽ hêx rom mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

24 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrẽx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ tanhmã inhmã harẽnh to pa rĩ kormã mẽ amã amnhĩ jarẽ. 25-26 Finat Juãw Paxis ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà? Xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr pê axpẽn pumunh o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem kãm ja jarẽnh to? Or mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽ. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã mẽ pahte kãm pakapẽr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ hãmri nhũm mẽ pamã: "Kwa ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr ma nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ?" Anẽ. Jakamã kot puj mẽ ja pymaj tanhmã kãm harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã Jejus mã nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm kaprỳ o kuhê. 27 Hãmri nẽ kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

*M*ẽhõ my mẽ hkra wa pijakrut ã wa harẽnh
Matêwre 7.21-23; Rukre 7.29-30

28 Hãmri nhũm Jejus axte Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjê mã

kapẽr nẽ mẽmoj tã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm
ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:
—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma. Koja
mẽhõ hkra my hamẽxkrut. Hãmri nẽ hkra
kot waja mã tanhmã kapẽr to nẽ kãm: "E
kêr ka jarãhã ma tẽ nẽ inhmã pur kãm apê."
Anẽ. [29] Hãmri nhũm kuma nẽ pur mã htẽm
kaga nẽ hitõt nẽ. Tãã no ãm hã ahtũmre
nẽ tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ ma hwỳr
tẽ nẽ kamã àpênh o xa. [30] Hãmri nhũm wa
hipêêxàja hpãnhã hkra kot hapu hwỳr tẽ
nẽ mã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm: "E kêr ka
ajaxwỳja atõ hkôt tẽ nẽ wa inhmã apê." Anẽ
nhũm kuma nẽ kãm: "Tôe. Nà kot paj ma
tẽ." Anhỹr tã no ãm hõta kĩnhã htẽm kêt
nẽ.
[31] —Jakamã e. Nhỹ hkra na pre hipêêxà
kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr
nhĩrôp ãm kêt nẽ? Xà kot waja nà? Xà kot
haputa? E mẽ atõ tanhmã inhmã wa harẽnh
to. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—Nà kot wata. Kot wata na hitõt tã
tanhmã hamaxpẽr to nẽ ma tẽ nẽ kãm apê.
Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tỳ ãm hãmri na ka harẽ. No mẽ kajaja
te mẽ ate hkra kot haputa kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx o apa hã amnhĩ jarẽnh tã hkwỳm ri
amnhĩ nhĩpêx o apa. Te mẽ ate kot hapu kot
hipêêxà mã àpênh ã amnhĩ jarẽnh tã kãm
àpênh kêêta pyràk. No kêt mẽ kot amnhĩ
tomnuj o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja na mẽ arom
Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Jao ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã mẽ
arom ma kaxkwa hwỳr pa kaxyw ra tãm nẽ.
Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. [32] Na ka
mẽ finat Juãw Paxis ã ixkukja. Juãw Paxisja
na pre hte mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
amã karõ ho pa. Tã no ka mẽ ãm ama nẽ
ãm ama nẽ aa kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ. Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa
xwỳnh kwỳjaja mẽ arom kuma nẽ Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ
ãm mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ àpênh punu xwỳnhjê jarẽnh
Makre 12.1-12; Rukre 20.9-18

[33] Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ
õ patre krãhtũmjê mã kapẽr. Nẽ mẽ kot
tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã
amnhĩ jarẽnh to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ
mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—Koja mẽhõ mẽ kot kãm pur kãm àpênh
kaxyw hkwỳjê mã karõ nhũm mẽ ma hwỳr
mra nẽ kamã mẽmo hy hkre nẽ hkre
pa. Hãmri nhũm hpur nhõ dõn nhỹhỹm
nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã
tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ kãm: "E or
ixpur nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ
mãmrĩ kamã axujamỳnh pa nẽ ho axkjê. Nẽ
ixkutêp inhmã inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ anhõ
tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho."
—Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ma
nhỹhỹm mõ. [34] Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj
hkà pa nom nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ
hõ kamã hã ujahkre ho ri pa htã kuri kãm
àpênh xwỳnhjê ho axkrunẽpxi nẽ akupỹm
mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Mẽ kot mẽ kãm hkwỳ
nhõr nhũm mẽ ma kot kãm o mõr kaxyw
nhũm ma mẽ hwỳr mẽ kurẽ. [35] Nhũm mẽ
ma hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra hwỳr pôj nhũm
mẽ amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ axtem nẽ mẽ
homnuj nẽ. Nẽ mẽ unê nẽ ja tak nẽ ja pĩ nẽ
hõja nhũm mẽ kẽn o htak hãmri nẽ amnhĩ
nê wa hano nhũm wa ma akupỹm ỹ kamã
mõ. [36] Hãmri nhũm mẽ õ patrãwja tee ri
wa omu nẽ hamaxpẽr o: "Kwa nà na mẽ
ixpê inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê homnuj tỳx
nẽ. Nà kot paj axte mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ.
Nom hpãnhã mẽ ho ohtô nẽ mẽ kurẽ. Kê
mẽ ohtô nẽ mẽ hwỳr mõ nẽ tã inhmã inhõ
hkwỳ jamỳ nẽ man ixwỳr o mõ."
—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ mẽ hwỳr
jajê rẽ nhũm mẽ ma akupỹm mẽ hwỳr mõ.
Nhũm mẽ amnhĩ wỳr mẽ ohtô hã nẽ mã
mẽ ho anẽ nẽ mẽ hipêx kati nẽ nhũm mẽ
ỹ kamã ma õ patrãwja wỳr akupỹm mõ.
[37] Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ hamaxpẽr
o: "Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ
nhĩpêx to? Nà kot paj pẽr mẽ hwỳr ixkraja
mãn mẽ. Inhmã hapê htỳx tã kot paj mẽ
hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri
nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê
ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ
gõ." Anẽ.
—Hãmri nẽ mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mõ.
[38] Tã hãmri ra mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm
mẽ amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã
omu nẽ axtem nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ
axpẽn mã: "E onẽj hpur nhõ dõn krata tẽ.
Koja nhỹrmã õ papaj mỳr pê amnhĩm hpur
ã pykata pytà nẽ ho õ. Jakamã kwa pu mẽ
hpĩr kurê kumrẽx nẽ kêp hpur ho arĩk nẽ
ho panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri." Anẽ.

[39] —Hãmri nhũm ra tẽ nẽ mẽ hwỳr pôj
nhũm mẽ unê nẽ hpur nê ho kato nẽ mã ho
anẽ nẽ kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.
[40] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ.
Hãmri nẽ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:
—E koja pur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma
hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ
tanhmã mẽ hipêx to wehe? Anẽ.
[41] Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà koja ma akupỹm mẽ hwỳr mõ hãmri
nẽ mẽ homnuj tỳx nẽ mẽ himex pa. Hãmri
nẽ hpãnhã nhãm hpur ã mẽmojjê rẽ nhũm
mẽ tã katàt kôt kãm àpênh o pa. Anẽ.
[42] Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:
—Tỳ ãm hãmri na ka ã mẽ harẽnh anẽ.
Kot mẽ ho anhỹr mã tãm kênã. Mãn ka
prem ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
tanhmã ja jarẽnh toja ma? Harẽnh kot:
Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw
nẽ kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj
ã hkamnhĩx nẽ hkagata. Mẽ kot
hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom
mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã
omunh kurê kumrẽx. Tĩrtũm kot
kẽn maati mex ã harẽnh xwỳnhta
mẽ pamã mex o mex.
Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh
kot anhỹr. [43] Ja pyrà nẽ na pre ra Tĩrtũm
amnhĩ kaxyw mẽ apê Ijaew xunhwỳ. Mẽ
apê hkra nẽ hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
kaxyw amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳ. Tã ka
mẽ axtem nẽ hkaga. Te mẽ kot kẽn maati
pumunh nẽ mex kêt ã hkamnhĩx nẽ hka-
gata pyràk. Jakamã koja mẽ apãnhã Ijaew
kêt xwỳnh kwỳjê xunhwỳ nhũm mẽ arom
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Jao ra mẽ kêp
hkra nẽ. Anẽ.
[44] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kẽn
maati pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.
Hãmri nẽ axte amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm
axte kẽn jarẽnh pyràk ã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ
kãm:
—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nẽ te
mẽhõ htỳx htẽm nẽ kẽn pumunh kêt nẽ
hã htêk nẽ tẽm pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
Jao ixkutã amnhĩ xãm. Rỳ ka tanhmã aja-
maxpẽr to nẽ ixkaga nhũm te kẽn maati kot
anhĩpy tẽm nẽ axôm par pyràk o anhĩpêx ka
mẽ amex kêt kumrẽx. Anẽ.
[45] Nhũm pre ã mẽ kãm ujarẽnh kãm mẽ
harẽnh anẽ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê
mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri amnhĩ tã
kuma [46] nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx jakamã
nhũm mẽ kãm unênh nẽ haxàr prãm nẽ. No
mẽ ãm amnhĩ tã kãm mẽ kot mar o kuhê
xwỳnhjê puma nẽ. Mẽ kurom Jejus kêp
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh ã hkamnhĩx
jakamã nhũm mẽ kãm mẽ uma nẽ. Hãmri
nẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ.

22

Pahi kot hkra hprõ kaxyw hkwỳjê hwỳr ã
harẽnh
*Rukre 14.15-24; mãã*nẽn Wam Korĩt 6.9-
11; Epes 5.5-6; Apokarip 19.7-8
[1-2] Tã nhũm Jejus axte mẽ kãm awjarẽ.
Ijaew kot Tĩrtũm kaga hã mẽ kãm hã kuxi
nẽ awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—E pa mẽ amã ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm
kapẽr mar nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma. Te mẽ kot pahi-
hti kot hkra hprõ kaxyw nhũm kot amnhĩ
wỳr hkwỳjê hwỳr nhũm mẽ kot harẽnh
mar nẽ ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Koja
pahihtija hkra hã hkĩnh nẽ hã apkur mex
kaxyw amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ. [3] Hãmri
nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja ra kot
amnhĩ wỳr mẽ hã karõ xwỳnhjê hwỳr mra
nẽ mẽ kãm nojarêt nhũm mẽ kuma nẽ ãm
mẽ kuma nẽ axtem nẽ mẽ kêp hitõt nẽ.
Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ akupỹm
tẽ nẽ pahihti mã mẽ harẽ.
[4] —Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ
harẽnh ma nẽ hpãnhã mẽ hwỳr axtem kãm
àpênh xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm mẽ ma mẽ
hwỳr mra nẽ mẽ kãm: “Pa. E kwa mẽ tokyx.
Na ra pahihti mẽ akutêp mẽõ nhĩpêx pa. Na
mẽ môx kwỳ hpa nẽ ho àr mex nẽ. Nẽ mẽ
akutêp mẽmoj nhĩpêx par jakamã e kwa mẽ
tokyx nà.” Anẽ. [5] ã mẽ kãm kapẽr anhỹr
tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ ma
ahpỹnhã nhỹhỹm mra. Nhũm ja ma àpênh
mã mra nhũm ja ma ihpur kãm àpênh mã
ma tẽ nhũm ja ma nhỹhỹm mẽmo to wẽnê
ho tẽ. [6] Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm ujarẽnh
xwỳnhjê pynê nẽ mẽ htak o mẽ kupa.
[7] —Hãmri nhũm pahihtija mẽ harẽnh ma
nẽ àhkurê nẽ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôristi
hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ
mẽ unê nẽ mẽ kupa nẽ mẽ õ krĩ hã hpôk
pa. [8] Hãmri nhũm pahihti kãm mẽ àpênh
xwỳnh kwỳjê mã kãm: “Kwa ra ixte mẽ
kutêp mẽõ mex kwỳ xunhwỳr tã nhũm mẽ
ixwỳr mrar kêt nẽ. Ixtỳx ho mẽ mex ã mẽ
hkamnhĩx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ no

mẽ mex kêt. Mẽ kot mẽ ixkutã apkur mã
tãm kêt. 9 E kwa mẽ ma krĩ hkôt axtem mẽ
hkwỳjê japêr o mra. Nẽ nhỹri mẽhõ pumu
nẽ kãm awjarẽ kê man ixwỳr tẽ nẽ ixkra hã
hkĩnh nẽ mẽ ixkutã apku. Mẽ ã mẽ kãm
axujarẽnh o amrar anẽ." Anẽ.
10 —Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ
hapêr o mra nẽ mẽ piitã mẽ kãm anhỹr o
mra. Nhũm mẽ kuma nẽ wam tajê rom
ma mẽ hkôt mrar kurê kumrẽx. Mẽ kot
amnhĩ to mex xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja hãmri piitã ma mẽ hkôt
mra. Hãmri nẽ ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr
gjêx kaxyw nhũm mẽ kãm mẽ ê mex gõ
nhũm mẽ hagjê hãmri nẽ kormã mẽ apkur
xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ ho nỳt pa. 11 Hãmri
nhũm pahihtija mẽ hwỳr axà nẽ mẽ piitã
mẽ omu. Nhũm ja pixi nẽ axtem nẽ hkwỳjê
hkĩnhã mẽ kot kãm ê mex nhõrja jaxàr kêt
rãhã axà nẽ apkur o nhỹ. 12 Hãmri nhũm tee
ri ja hã omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm: "Pa. Tk.
Kwa na htem ixkrem gjêx kaxyw nẽ mẽ kot
mẽ kãm mẽ ê mex nhõr jagjê nẽ rĩ kormã
hwỳr agjê nẽ apku. Tã mon ka akwỳjê
hkĩnhã haxàr kaga? Kwa na htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ." Anhỹr o kãm kapẽr
nom nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ tanhmã
kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm htỳx apkur o
nhỹ. 13 Jakamã nhũm tee ri omu hãmri nẽ
hã mẽ kot kãm àpênh xwỳnhjê mã amỹnê
nẽ mẽ kãm: "E mẽ hwỳr tẽ nẽ unê nẽ hpa
nẽ hte hpre nẽ ma o tẽ nẽ kamàt kô kamã
amẽ. Kê tee ri mur nẽ amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o amnhĩ nham o axpẽn kamnhar
tỳx kaprỳ ho nõ nẽ rĩ amnhĩ pumu." Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm ho anẽ. Ã
mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.
14 Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ
hãmri nẽ mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm kot pahihtita pyrà nẽ amnhĩ
wỳr mẽ ho ohtô nẽ mẽ hwỳr tã na hte mẽ
piitã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Jakamã
na hte ãm mẽ ho grêre nẽ amnhĩ wỳr mẽ ho
api. Anẽ.

*Parijew nhõ xw*ỳnh kot Jejus kamã
hamak ã mẽ harẽnh

*Makre 12.13-17; Rukre 20.20-26; mãã*nẽn
Rõmãn 12.1, 13.7

15-16 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja ã
Jejus kot mẽ kãm ujarẽnh anhỹrja ma hãmri
nẽ kurũm kato nẽ tanhmã hkukamã axpẽn
mã hã àmnênh to. Hãmri nẽ hwỳr mẽ
hkwỳjê mẽ Erox kôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ.
Hêx rom mẽ kot mẽmoj tã hkukjêr kaxyw
hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ
omu nẽ kãm:
—Kwa Jejus. Nà ãm hãmri na ka hte
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o ri apa nẽ mẽ
kamã akahak o apa hkêt nẽ. Mẽ kot tanhmã
ato kapẽr punuj to htã ka aprĩ hã mẽ ahkre
mex o ri apa. 17 E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ.
Rõm nhõ pahihti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ
pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã
karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu
mẽ kãm hkwỳ gõ? Nà xà kot pu mẽ kãm õr
kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã ja jarẽnh
to. Anẽ.
18 Nhũm prem ã hêx rom àhkukjêr anhỹr
tã no nhũm ra mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ
mẽ kãm:
—Tk. Kwa mon ka mẽ ã axêx rom ja hã
ixkukjêr anẽ? 19-20 E mẽ atõ inhmã kàxpore
htỳxre hõ gõ pa omu. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy
nẽ kànhmã mẽ kãm kupẽ nẽ mẽ kãm:
—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na ja hã?
Anẽ.
21 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ
nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot
hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja
na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ
jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.
22 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot
kàxpore jarẽnh anhỹrja ma nẽ axte kãm
tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nẽ akryk omu
hãmri nẽ ma akupỹm mra.

*Akup*ỹm mẽ htĩr ã mẽ harẽnh

*Makre 12.18-27; Rukre 20.27-40; Juãw 5.21, 6.39-40; mãã*nẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

23 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja
mẽ kot akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩx
kêt xwỳnhjaja na pre mẽ. Na pre htem mẽ
htyk nẽ mẽ hapêx kumrẽx ã mẽ hkamnhĩx
jakamã axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to nẽ
axpẽn mã:
—E kwa pu mẽ hwỳr mra nẽ mẽmoj
xihtỳx ã hkukja. Kê mẽ pama nẽ tee
ri tanhmã mẽ pamã kapẽr to hkukamã
hamaxpẽr kaprỳ. Kê mẽ piitã ja hã omu nẽ
àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrẽx. E
tokyx pu mẽ hwỳr.

Anhỹr jakamã Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà
nẽ hêx rom ma hwỳr mra nẽ hkukja nẽ kãm:
24 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ.
Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ
panhĩgêtjê mã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã
mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ
harẽnh o:
Koja mẽhõ hprõ nẽ kamã hkra hkêt rãhã
pan ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã
hprõ ho hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri
nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk
xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.
Ã na pre Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm
karõ anẽ. 25 Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh
ma. Koja mẽ kot axpẽn to htõ xwỳnhjaja
kêp 7. Nhũm kot waja hãmri hprõ nẽ wa
pa nhũm kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm
hkôt htõja hpãnhã ho hprõ 26 nẽ wa axpẽn to
pa. Nhũm mããnẽn kamã hkra hkêt rãhã ty.
Nhũm htõ hõta haxwỳja hpãnhã tãm o hprõ
nẽ we wa axpẽn to pa grire nhũm haxwỳja
kamã hkra hkêt rãhã ty. Hãmri nhũm htõ
hkwỳjaja ni pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ
hpa no mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa.
27 Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ
to hitep nẽ ty. 28 Tã Tĩrtũm kot akupỹm
nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp
nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ
kênã. E mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.
29-30 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêxja axtem na. Mẽ htĩr ri mẽ kot
Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na
htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte
kãm hprõ hprãm kêt nẽ pa. Jakamã hprõ
hkêt nẽ pa. Rỳ ni japêr nẽ mjên kêt nẽ pa.
Nom ri kãm mjên rỳ hprõ hprãm kêt nẽ pa.
Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê
pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã
nẽ pa ho pa. Pẽr mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã
kagà htũm mar mex kêt jakamã na ka mẽ
ã ja hã ixkukjêr anẽ. Tĩrtũm àhpumunh
tỳx o àhpumunh tỳx jakamã kumã mẽ ate
mẽmoj tã ixkukjêr xwỳnhta na tanhmã kêp
kute hkêt. Ra ja kukamã àhpumunh tỳx
kênã.
31-32 —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã
mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã
harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpôkja
kamã tanhmã Mojes mã kapẽr to. Mãn ra
mẽ ate mar. Na pre kãm:
Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn
ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ
Jako wa õ Tĩrtũm na pa.
Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma
nẽ hã kagà. Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx
pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ
harẽnh o: "Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ
htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na
pa pre." Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom
na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ
pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx
pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri ra
akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka
htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ
htĩr kêt ã mẽ harẽnh o apa.
Anhỹr o Satusew nhõ xwỳnhjê mã
kapẽr. 33 Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê
xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê kot mẽ ahkreja
ma.

*Tĩrtũm kap*ẽr maati jarẽnh
*Matêwre 10.37; Makre 12.28-34; Rukre 10.25-28; mãã*nẽn Wam Juãw 5.3

34 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja Sat-
usew nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma. Mẽ kot tee ri
kãm hamaxpẽr o Jejus jakrenh prãm kaprỳ
hã mẽ harẽnhja ma hãmri nẽ axpẽn wỳr
akuprõ nẽ Jejus wỳr mra. Kot mẽ uràk nẽ
hêx rom àhkukjêr nẽ hamaxpẽr o hakrenh
kaxyw hwỳr mra. 35 Hõja kêp Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh jakamã hêx
rom kamã hamak kaxyw kãm kapẽr nẽ kãm:
36 —Kwa Jejus. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa
mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm
ahpỹnhã mẽmoj to 10 nẽ hã mẽ pamã karõ.
Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw hã mẽ
pamã karõ. Tã nhỹ kapẽr na mex o kot
hkwỳ jakrenh wehe? Anẽ.
37 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà kot mẽ pamã hã karõ kot:
Kêr ka mẽ anhĩ piitã ho amã Tĩrtũm kĩnh
tỳx o apa. Mẽ amã hkĩnh tỳx o
mẽmoj piitã hakrenh par o apa.
38 E Tĩrtũm kot mẽ pamã hã karõ ja na mex
o piitã hakrenh par. 39 Nẽ hkôt ja:
Kêr ka mẽ amã akwỳjê hã ma ho te ka amã
amnhĩ tã ma pyràk. Jao ra tãm mẽ
hipêx.
40 ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pamã
hã karõ kot anhỹr. Ã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm
hprãm tỳx kumrẽx. Kot kaj mẽ ja wa hkôt
amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ mããnẽn
ra Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ

xwỳnh piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ja na pre Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã hã karõ ho pa. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ tã mẽ hkukjêr ã harẽnh
*Makre 12.35-37; Rukre 20.41-44; mãã*nẽn Rõmãn 1.3-4

41 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja arĩ Jejus mar o kuhê nhũm amnhĩ tã tanhmã mẽ hkukjêr to. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyràk o mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

42 —E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na ka htem axpẽn mã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta jarẽnh to? Kêp mẽhõ kanrẽhã htàmnhwỳ koja wehe? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja kato nẽ kêp pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ koja.

43 Anẽ nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Ãm hãmri na ka mẽ harẽ. No mo na htem axpẽn mã kêp pahi Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ nẽ mãã*nẽn* kêp õ pahihti hã harẽnh kêt nẽ? Tawi na pre Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

44 Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapẽr anẽ nẽ kãm: "E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa nẽ awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram mẽ haxàr pa." Anhỹr o pre kãm kapẽr.

45 ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr jarẽnh nẽ kêp õ pahi hã kagà anẽ. Mẽ kajaja na ka htem ãm kêp Tawi tàmnhwỳ pix ã axpẽn mã harẽnh o ri apa. No kêt Tawija na pre kêp õ Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.

46 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm kapẽr to hkukamã hamaxpẽr nẽ axte mẽmoj tã hkukjêr kêt nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hamaxpẽr o hakre? Na prem tee ri kãm hamaxpẽr o hakrenh prãm kaprỳ. Jejus mẽmoj piitã hkukamã àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.

23

*Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xw*ỳnhjê jarẽnh to
Makre 12.38-40; Rukre 11.43-46, 20.45-47

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã tanhmã Parijew nhõ xwỳnh mẽ Mojes kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

2 —Nà Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja na htem hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm mar mex nẽ. 3 Jakamã kêr ka mẽ mar tỳx nẽ mẽ kot ho mẽ ajahkre kôt amnhĩ nhĩpêx. No mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajahkre htã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 4 Te mẽ kot mẽhõ kot mẽ katut ã mẽ kãm mẽ jênh pytĩ janhôr tã no ãm mẽ kuxwar hkwỳ htur kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao mẽ amã mẽmoj tã karõ nẽ mẽ amã: "E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ." Anhỹr pix o mẽ amã kapẽr o pa. Nom mẽ tãmjaja amnhĩ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

5 —Na htem hkwỳjê kot mẽ omunh nẽ mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ mẽ mẽ noo mã mẽ ê mex pix kãm pa. Nẽ amnhĩm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ hã kagà nẽ amnhĩ nhõkrã hã hanhô nẽ amnhĩ pa hã hanhô nẽ hã pa. Mẽ kot hã nohtỳx rãhã hã mẽ hkamnhĩx kaxyw nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ harẽnh o paja nhũm htem kãm hprãm.

6 —Nẽ mẽ pahpê Ijaewjê nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã kãm hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ apkur xà mex ã arĩgro hã nhũm htem ma mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nhũm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã kãm hkrĩ hprãm. 7 Nẽ nhỹri pry hã mra nhũm mẽ kot mẽ omunh nẽ mẽ kêp mẽ ahkre xwỳnh maati hã mẽ hã hpijaàm kãm tanhmã mẽ kãm kapẽr mex toja nhũm htem kãm hprãm. Ã na hte Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja hêx rom mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

8-10 —No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kê mẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o: "Pahi Maati" anhỹr o mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Rỳ mẽ ajarẽnh o: "mẽ ijahkre xwỳnh maati" anhỹr o axpẽn mã mẽ ajarẽnh hkêt nẽ. Kêt paxipix na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm jakamã paxipix na ixpê mẽ anhõ Pahi Maati. Nẽ paxipix na ixpê mẽ ajahkre

xwỳnh maati. No mẽ kajaja ixkôt mẽ apê axpẽn to atõx nẽ atõ na ka mẽ.

—Nẽ kêr ka mẽ ri axpẽn jarẽnh o: "Mẽpahpãm" anhỹr kêt nẽ. Kêt kaxkwa kamã na Mẽpahpãmja.

11-12 —Nẽ kot ka mẽ amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho apa htã no nhũm akwỳjaja ama nẽ ãm ama nẽ akôt hamaxpẽr kêt nẽ. No kot kaj mẽ piitã mẽ kutã tanhmã anojarêt to ho apa nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Jakamã kot kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ kot mẽ amex ã mẽ ajarẽnh prãm hãmri nẽ ri mẽ piitã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pê mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽ hkwỳjê mã kapẽr tỳx ã harẽnh

Makre 12.40; Rukre 11.39-52, 20.45-47

13-14 Tã nhũm Jejus hpãnhã Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr. Nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—E mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. E mẽ inhma. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ apê mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt. Nẽ nhỹrmã atyk nẽ mẽ amã õ krĩ hwỳr axàpir prãm kêt. Nẽ akwỳjaja kot hwỳr àpir pymaj na ka htem akwỳjê nê tanhmã mẽ kãm axêx to ho apa. Mẽ kot mẽ apyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem amnhĩ mẽ tanhmã mẽ kãm axêx to ho ri apa. Jao te mẽ ate mẽ kêp Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr kahêxà kahê htỳx pyràk o apa.

15 —Nẽ mẽ akwỳjaja kot mẽ akôt amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem ma awry hã nhỹhỹm tanhmã mẽ kãm ri axujarẽnh to ho ri apa. Jakamã nhũm mẽhõ mẽ ama nẽ mẽ akôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ ajakre. Jakamã koja mẽ nhỹrmã mẽ apyrà nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr pa. Jakamã kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ.

16 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt kumrẽx. Na ka htem mẽ kêp mẽ hikàxpore jamỳnh prãm xàj atỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto ho apa nẽ mẽ kãm: "Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre nhĩxi jarẽnh kôt mẽhõ mã amnhĩ jarẽ nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: 'Ko. Apu ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm amnhĩ to hêx.' Anhỹr o hamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ ixkreta ho mex kaxyw mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ hãmri nẽ ate mẽ kãm õr xàta jarẽnh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: 'Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwỳ nhõr kôt ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Jakamã na amnhĩ to hêx kêt nẽ.' " Anhỹr o hamaxpẽr. Na ka htem ã mẽ ahkre ho apa anẽ. 17 Nom mẽ ate mẽ ahkreta mex kêt. Pẽr mẽ ajamaxpẽr mexti hã. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta mex o ixkre ho mex kaxyw kàxpore nhõrta jakrenh. Tã ka htem axtem nẽ mẽ kot kãm kàxpore nhõrta mex o ixkre jakrenh ã harẽ. No mẽ pahte ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh nẽ aa paxêx kêt rãhã ho papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

18 —Nẽ na ka htem mẽ kêp mẽ hikukrêx jamỳnh prãm xàj ã atỳx ri mẽ ahkre anẽ nẽ mẽ kãm: "Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija jarẽnh kôt mẽhõ mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nhũm mẽ ama nẽ hamaxpẽr o: 'Nà ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm inhmã amnhĩ to hêx.' Anhỹr o hamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija ã kãm mẽmoj xi. Hãmri nẽ ra mẽ ate kãm õr xàta jarẽnh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: 'Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr ã amnhĩ jarẽnh kôt kot amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã na amnhĩ to hêx kêt nẽ.' Anhỹr o hamaxpẽr." Anẽ. Na ka htem ã mẽ ahkre anẽ. 19 Mẽ ajamaxpẽr kêt xwỳnh na ka mẽ. Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija na mex o mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta jakrenh. Tã na ka htem axtem nẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta mex o mêsti jakrenh ã harẽ. 20 Nom Tĩrtũm mã mêsti mẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta te kot axpẽn pyràk jakamã kot kaj mẽ mêstija jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn mẽ ate hã Tĩrtũm mã mẽmoj xirja jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Hamẽ wa kot axpẽn pyràk jakamã hamẽ wa harẽnh pê amnhĩ to axêx kêt nẽ. Jakamã kêr ka mẽ mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh

kaxyw nẽ hamẽ wa harẽnh kôt ãm hãmri
mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ ho axêx kêt nẽ.
21 Tã kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh ã
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hkôt hã amnhĩ
jarẽ nẽ mãã̃nẽn Tĩrtũm kêp ixkre hpãm kôt
hã amnhĩ jarẽ. Jakamã kêr ka mẽ hamẽ wa
harẽnh pê amnhĩ to axêx kêt nẽ.

22 —Nẽ kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh
ã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kaxkwa
jarẽnh kôt amnhĩ jarẽnhja o mãã̃nẽn kaxyw
kaxkwa kamã Tĩrtũm krĩ xà maati hkôt
amnhĩ jarẽ. Nẽ mãã̃nẽn Tĩrtũm kôt amnhĩ
jarẽ. Jakamã kwa hamẽ wa harẽnh pê
amnhĩ to axêx kêt nẽ.

23 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ
xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt
nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka
mẽ. Na ka htem Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm hkwỳ kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Na ka htem ãm
kapẽr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx ã
amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã
amnhĩ jarẽnh o apa. No Tĩrtũm kãm hprãm
xà piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ
ate tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex nẽ mẽ
kamã axukaprĩ hã kot mẽ amã karõja. Nẽ
mẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx hã karõja ra mẽ ate mar tã hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate kapẽr piitã
hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ja mẽ amã mex
o mex. 24 Mẽ ate ãm kapẽr o hpỹnh nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã te mẽ ate atỳx ri
tanhmã axàpkur to ho mẽ akrĩ pyràk. Jao te
mẽ axàpkur xà hã mẽõ kamã pure pumunh
nẽ nê hanhir nẽ rẽnh tã mãã̃nẽn kamã kẽn
rax pumunh tã nê hanhir nẽ rẽnh kêt rãhã
hkur pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr o hpỹnhre
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx no piitã hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Pẽr mẽ ajamaxpẽr kêt tã na
ka htem atỳx mẽ ahkre ho ri apa.

25 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ
xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ.
Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Nà
mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjaja te mẽ ate
mẽ kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj
tã mex ã harẽnh nẽ kamã apkur pyràk o
na ka mẽ. Jao ãm mẽ akrãhkà rũm pix
mã mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex
pyràk no mẽ anhõxàhkre kaxwỳnh kãm mẽ
ajamaxpẽrja mex kêt. Mẽ akapẽr prãm
nẽ mẽ axàhkurê nẽ mẽ anhõxỳỳ. 26 Mẽ
ajamaxpẽr mex kêt kênã. Kwa kêr ka mẽ
tãm ajamaxpẽr o tãm akwỳjê nhĩpêx o ri
apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa. Kot kaj
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ.
No na ka htem amã mẽ amnhĩ to mex prãm
xàj ãm tee ri amnhĩ kuhõnh japjê kaprỳ.

27 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ
xwỳnhjê mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ahkre ho mẽ apa xwỳnhjaja kot kaj
mẽ amex kêt nẽ. Te mẽ ate mẽ htykjê
jagjênh xà pyràk. Na htem mẽ hagjênh xà
ho mex o pa nom kamã mẽ hi nẽ ahpunuj
pix. 28 Ja pyrà nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
anhỹr. Kapôt rũm mẽ anhĩja na mex. Te mẽ
ate mẽ ho mex o apa pyràk o na ka htem
amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ ãm akrãhkà pix
pumu nom ãm mẽ akrã hi kaxwỳnh kãm
mẽ ajamaxpẽr punuj rãhã hã mẽ apumunh
kêt nẽ. Mẽ ate tanhmã mẽ no kupyr to pix
kukamã ajamaxpẽr jakamã te mẽ ate mẽ
htykjê jagjênh xà pyràk.

29-30 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ
xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt
nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ.
Na ka htem ma mẽ hã pika hwỳr apa nẽ
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hã
pika ho mex. Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex
xwỳnhjê hã pika ho mex. Nẽ axpẽn mã mẽ
harẽnh o: “Hêxta waa nẽ. Na pre amnepêm
mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjaja Tĩrtũm nhỹ
hã mẽ kãm kapẽr xwỳnhjê homnuj nẽ mẽ
kupa. No kêt mẽ papajaja mẽ kamã ri papa
ronhỹx pu prem mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx
anhỹr kêt nẽ.” Anhỹr o axpẽn mã mẽ
hkaprĩ ho ri apa. 31-32 Nom ãm amnhĩ to
axêx. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa
kênã. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao ra
apê mẽ hkanrẽhã mẽ hkra kumrẽx ã amnhĩ
to amnhĩrĩt mex o apa. 33 Te mẽ ate kagã
xoprê kot mẽ hkamnhar nẽ mẽ homnuj
tỳx pyràk jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã ma
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr mẽ ajano ka mẽ ma hwỳr ajapêx.
Hãmri nẽ tee ri amã ajapôx prãm kaprỳ nẽ
rĩ amnhĩ pumu.

34 —Kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr inhỹ hã
ixkapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh kwỳ rẽ. Nẽ
inhỹ hã mẽ àhpumunh xwỳnh kwỳ rẽ. Nẽ
ixkapẽr o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ rẽ. Nom kot

kaj mẽ ãm mẽ kapẽr ma nẽ apê mẽ hprãm
nõkati nẽ tanhmã mẽ homnuj tỳx to ho apa.
Nẽ ixpê mẽ hkwỳjê hpar o apa. Jao pĩ kahpa
hã mẽ hanhôr o mẽ hkwỳjê hpa. Nhũm mẽ
hkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã
ixkre kamã mẽ ahkre ho hkrĩ ka mẽ omu
nẽ mẽ unê nẽ ixkreja kamã mẽ htak. Hãmri
nhũm mẽ apymaj nhãm ahpỹnhã krĩ hkwỳ
hwỳr hprõt nẽ mra. Ã kot kaj mẽ inhỹ
hã ixkapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr
o apa. 35-36 Na prem ra mẽ himex rax nẽ.
Amnepêm panhĩ kator krax rũm Atãw kra
Apewta na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa
nhũm htõja kãm mar prãm kêt nẽ kupĩ. Tã
nhũm Tĩrtũm axte mẽ hwỳr ỹ hã kapẽr o
mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm prem mã mẽ
ho anẽ nẽ mẽ hkwỳjê nhĩmex. Nhũm pre
xatã mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ xatã
mẽ kupa. Apew rũm Parakis kra Jakaris wỳr
na prem mẽ himex rũnh nẽ. Hãmri nhũm
prem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
kamã Jakarisja pĩ. Tã mẽ kajaja mẽ ate mẽ
uràk nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt
nẽ mẽ uràk nẽ amã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
xwỳnhjê nhĩmex prãm nẽ. Ã mẽ ate mẽ
anhĩgêtjê pyrà nẽ mẽ hipêx anhỹr mỳrapê
koja Tĩrtũm mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ hkra
nẽ mẽ htàmnhwỳjaja mẽ ato hpimrààtã
tanhmã mẽ ato htỳx to ka mẽ amnhĩ xà
htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

*Jejus kãm Jerujar*ẽ nhõ xwỳnhjê japê
htỳx ã harẽnh

*Rukre 13.34-35; mãã*nẽn Rõmãn 11.25-27

37 Hãmri nhũm Jejus te ra kot Jerujarẽ nhõ
xwỳnhjê pumunh nẽ mẽ kãm kapẽr pyràk o
tanhmã kapẽr to ho xa. Nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja.
Tĩrtũm kot xatã mẽ awỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnhjê rẽnh nhũm mẽ kot mẽ akôt mẽ
amã kapẽr jarẽnh o pa htã ka mẽ kapẽr mar
kêt kumrẽx. Nẽ axtem nẽ kẽn o mẽ htak
o mẽ himex o apa. Ã na ka htem amnhĩ
tomnuj o apa anẽ. Tã nom arĩ inhmã mẽ
ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot
nore hpro nẽ ho hikwỹ pyràk o na pa inhmã
mẽ anhĩpêx prãm nẽ. Nom mẽ amã ixprãm
nõkati nẽ mẽ ate ixkaga kumrẽx. 38 Mỳrapê
koja Tĩrtũm mẽ anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. 39 Kot
paj tokyx ty nẽ mẽ apiitã mẽ are nẽ ma
akupỹm api ka mẽ axte ixpumunh kêt nẽ.
Ãm akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota pix ã koja
mẽ akwỳjaja mẽ amỳrpê krĩ ja kamã ixpôx
ã ixpumu. Hãmri nẽ mẽ akurom ixpumu nẽ
hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kurê kumrẽx. Hãmri nẽ axpẽn mã ijarẽnh
o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta
wrỳ. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr
wrỳ. Ja mex o mex.

Koja mẽ ã axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

24

*Jejus kot m*ẽ pakukamã mẽmoj jarẽnh

*Makre 13.1-13; Rukre 21.5-19; mãã*nẽn
Wam Ximotre 4.1-3; Sikũn Ximotre 3.1-9;
Apokarip 6.1-17

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre rũm kato nẽ ma tẽ. Pa mẽ ixte
hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja kormã ixkreja
pumunh o ixkuhê nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Hêxta waa nẽ. Ixkreja ãm
mex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ inhmã:

2 —Tỳ mex nom koja nhỹrmã mẽ kãm
Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ
kẽn õ axkrutre nẽ axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt
nẽ. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ.
Anẽ.

3 Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri hkukamã
ijamaxpẽr. Hãmri nhũm Jejus ma tẽ nẽ
hixêt pê Oriwêhti hã api nẽ hã nhỹ pa mẽ
ma hkôt mra nẽ mẽ kot ã ixkre nhĩpêx
anhỹrta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreta
nhĩpêx anẽ? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã harẽ.
Xà koja mẽ nhỹrmã ho anẽ nà? Xà koja
mẽ tokyx ho anẽ? Nẽ akupỹn mẽ ixwỳr
awrỳk nhũm mẽmoj piitã hapêxja. Kwa
mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to wehe? Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ inhmã hprĩ hã tanhmã
mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã
ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ inhmã:

—Nà nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw
tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja kumrẽx kot paj
mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà koja mẽ
ohtô nẽ mẽ awỳr mra nẽ hêx rom te pa
ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx
o mẽ akôt pa. 5 Nẽ mẽ amã amnhĩ jarẽnh
o: “E Tĩrtũm na pre mẽ awỳr inhmẽ.
Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnhta na pa.”
Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o
pa. Jao ohtô nẽ mẽ nokupyr o pa.

6 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par
o pa nẽ mẽ atã axpẽn par o pa. Nom kêr
ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tokyx mẽmoj piitã

hapêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Kormã mẽmoj
piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã. 7 Koja
mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã
ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja pika hõ
nhõ xwỳnhjê kutã kuhê nẽ pijapu ho kuhê.
Jao ra axpẽn par o pa. Hãmri nhũm nhỹri
pika hkwỳ htertet tỳx kumrẽx. Nẽ mẽ hpur
kãm mẽõja hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx
nẽ pa. Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ prãm
xàj axkaprã. 8 Nom ja kormã mẽmoj hapêx
kaxyw krax pix na. Te ho mẽnijê hõ hpijagri
kaxyw nẽ kormã kawax pê õhy xà pyràk.

9 —Nẽ koja mẽ piitã ixkôt mẽ akamã gryk
nẽ kãm mẽ akurê htỳx o pa. Nẽ mẽ awỳr
mra nẽ ixtã mẽ apynẽ nẽ mẽ atomnuj tỳx nẽ
mẽ apa. 10 Jakamã koja mẽ kot ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja mẽ umaj tee ri
amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ ixkaga.
Nẽ ixkôt mẽ kãm axpẽn tã amỹnê nẽ axpẽn
kãm gryk o pa. 11 Nhũm nhỹri mẽ hkwỳjaja
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ
to hêx o pa. Jao mẽ ohtô nẽ mẽ nokupyr
o pa. 12 Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja
o ra piitã kãm axpẽn kamã ukaprĩ hkêt o
pa. 13 Koja mẽ ã ixtã mẽ atomnuj o pa anẽ.
Tã nom kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga
hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa
kamã akupỹm atĩr kurê kumrẽx.

14 —Nẽ kot kaj mẽ apê ixkwỳjaja ma krĩ
piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ
xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh
nẽ mẽ ho hkra hã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ
piitã mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ piitã mẽ kãm
ijarẽnh pa pa rĩ kormã akupỹn mẽ awỳr
wrỳ. Anẽ.

Mẽ pahtomnuj tỳx xwỳnh maati hã harẽnh

Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; mããnẽn Sikũn Tesarõn 2.3-4

15 Nhũm Jejus arĩ mẽmoj kukamã mẽ
inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh
finat Tãnĩewja na pre tanhmã mẽ atomnuj
tỳx xwỳnh maatija jarẽnh to. Tã koja
nhỹrmã ra kot harẽnh xà hkôt axtem nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr
axà nẽ Tĩrtũm xãm xà kamã xa. Ka mẽ ja
hã omu hãmri nẽ mẽ kot krĩ grành par ã
hkamnhĩx kurê kumrẽx. 16 Koja ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ
omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar
kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej
kamã mẽ apa xwỳnhjaja kaj mẽ omu hãmri
nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj aprõt nẽ ma
amrar kurê kumrẽx. 17 Rỳ ka mẽ anhõrkwỹ
hkrãmnênh o akrĩ japêr nẽ amỳm amnhĩ
wỳr mẽ omu nẽ akukrêx wỳr axàr nẽ hõ
hpyr mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm wrỳ nẽ
aprõt nẽ ma atẽm kurê kumrẽx. 18 Rỳ ka mẽ
apur kãm axàpênh o apa japêr nẽ amỳm mẽ
omu hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr axê
jamỳnh kaxyw atẽm kêt nẽ. Ãm mẽ umaj
aprõt nẽ ma atẽm kurê kumrẽx.

19 —No mẽ htujarô nẽ mẽ hkra karàre
xwỳnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj omnuj tỳx
nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ mẽ umaj
hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt
o mex kêt. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê
koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

20 —Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm
wỳ kê ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã
arĩgroja na wrỳk pê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Rỳ mẽ hkôt xà hã arĩgro pê sap ã ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

21 —Nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã arĩgroja ã koja mẽ piitã amnhĩ xà htỳx
kãm hamak tỳx kumrẽx. Amnepêm Tĩrtũm
kot pika ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa
xwỳnhjaja kormã aa kot ã amnhĩ xà htỳx
kamã hamak anhỹr kêt tã arĩgroja ã koja mẽ
amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã ama. Hãmri
nẽ axte pika ja kamã ã amnhĩ xà htỳx
kumrẽx kamã hamak anhỹr kêt nẽ. 22 Kop
apu Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ xà htỳx
kamã hamak xà hã arĩgro hkwỳ ho gri hkêt
ronhỹx ka mẽ apiitã apikaprãr pa. Ja pymaj
koja mẽ amã ho gri. Kot ra amnhĩ kaxyw
mẽ arênh xwỳnhjê japê xàj mẽ amã ho gri.

23-24 —Tã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jakamã koja mẽmojaja tanhmã mẽ amã ixto
hêx to nẽ mẽ amã: “Ota ra Kris akupỹn wrỳ.
Kwa mẽ hwỳr mra nẽ omu.” Anẽ. Rỳ mẽ
amã: “Krisja krĩ mũj kamã na raa. Kwa mẽ
ma hwỳr mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã
ixto hêx o pa. Rỳ mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã
amnhĩ to hêx nẽ mẽ amã: “E. Ot pa ixpê Kris
ã mẽ awỳr wrỳ. Tĩrtũm na mẽ awỳr inhmẽ
pa wrỳ.” Anẽ. Rỳ mẽ amã: “E ixpê Tĩrtũm
nhỹ hã ixkapẽr xwỳnh na pa mẽ awỳr mõn
pôj.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Hãmri
nẽ mẽ anokupyr kaxyw mẽ amã aa mẽ kot
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa.
Tĩrtũm kot amnhĩ kôt mẽ arênh xwỳnhjaja
kãm mẽ ate ja hã mẽ omunh nẽ mẽ gryk

ã ixkaga hprãm xàj koja mẽ ã mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ ka mẽ ixkaga hkêt nẽ.

25 —E kwa mẽ inhmar tỳx nẽ. Na pa ra ixprĩ hã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ã mẽ amã mẽmoj jarẽnh anẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê ã mẽ kot amnhĩ to hêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê pumunh mex o apa nẽ axkãm ajamak rom. 26 Rỳ koja mẽ tanhmã mẽ amã ixto hêx to nẽ mẽ amã: "Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta kapôt ã mõn pôj. E mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ omu." Anhỹr o mẽ amã ijarẽ ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hwỳr amrar kêt nẽ. Rỳ nhũm mẽ amã: "Ota hitom kãm xa. E mẽ mamrĩ hwỳr agjê nẽ omu." Anẽ no ka mẽ ãm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hwỳr agjêx kêt nẽ. 27 Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk kaxyw hãmri nẽ ixpimxur kãm ixwrỳk kêt nẽ. Koja pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja anhĩpê ixwrỳk kãm ixpumu. Te mẽ piitã anhĩpê mẽ kot na haxênh pumunh pyràk o kot kaj mẽ anhĩpê apiitã ixpumu. 28 Te nhỹri mẽmoj kro nẽ nõr nhũm nhônhti kot omunh nẽ hã htor nẽ hpinhpanh nhũm mẽ piitã hã omunh pyràk o kot paj amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

*Jejus akup*ỹn wrỳk xwỳj ri mẽmoj kukamã harẽnh

*Makre 13.24-31; Rukre 21.25-33; mããn*ẽn Wam Tesarõn 4.16-17

29 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt nhũm rĩ Tĩrtũm kaxkwa kamã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ja kukamã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

Koja Tĩrtũm kaxkwa ho àk nhũm kanhêti piitã rôrôk pa nhũm myyti ahtyk nhũm mytwrỳre uràk nẽ axte hpôk kêt nẽ. Anẽ.

30 Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr pa hãmri pa kaxkwa hã mẽ amã mẽmoj nhô. Hãmri nhũm pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja piitã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ mỳr rax kumrẽx. No mẽ kajaja kot kaj mẽ omu hãmri nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk nẽ mẽ ato amnhĩptàr mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kot paj kakrã kamã hirã htỳx kãm akupỹn ixihtỳx kãm mẽ awỳr wrỳ. 31 Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh maati mã anẽ nhũm pifti kakô hãmri nhũm hkwỳjaja kuma nẽ ma mẽ awỳr pika piitã hkôt anhgrà nẽ ma mra nẽ inhmã mẽ ato akuprõ. Ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnhjê o akuprõ nẽ man akupỹn ixwỳr mẽ ato hapêx. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽmo pàr o ejẽp jarẽnh

Makre 13.28-31; Rukre 21.29-33

32 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. 33 Ja pyrà nẽ koja ã ixte mẽmoj jarẽnh anhỹr xwỳnhja amnhĩ nhĩpêx par mẽ ka mẽ omu nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kot paj te ra mẽ anhõrkwỹ kapem ixãm pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 34 Nom akupỹn ixwrỳk kêt ri koja ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa akupỹn wrỳ.

35 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽrja koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽ pajarẽnh

*Makre 13.32-37; Rukre 12.37, 17.26-30, 17.34-36; mããn*ẽn Wam Tesarõn 5.2

36 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ ixte akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja haxwỳja kot ja pumunh kêt. Nẽ ijaxwỳja ixpê Tĩrtũm Kra htã ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. Ãm inhõ Papaj pix na kot ja pumunh.

37 —Nẽ kot paj nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã koja mẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa. Te amnepêm Noehti kormã htĩr ri mẽ pa xwỳnhjaja kot htỳx ri amnhĩ tomnuj o pata pyràk. 38 Na pre htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Rôm nhũm Noehtija gô htàm pymaj pàr rax nhĩpêxta mã axà. 39 Nhũm mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Hãmri nhũm naja mẽ haêr pê wrỳ

nẽ wrỳk rax o mẽ hanhir pa. Tã akupỹn
ixwrỳk xà hã arĩgroja ã koja mẽ htỳx ri ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o pa mẽ haêr pê
naja pyrà nẽ akupỹn wrỳ.
40 —E kot paj mẽ amã nhỹrmã akupỹn
ixwrỳk nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to hã amnhĩ
jarẽ. Te kot ja pyràk. Koja mẽmyjê hõ wa
hamẽxkrut nẽ hpur kãm àpênh o xa. Nhũm
hõja ra ixkôt amnhĩ xãm nhũm hõja ixkôt
amnhĩ xãm kêt japêr. Hãmri pa amnhĩ
wỳr ra kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta o api
nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhta
hpur kãm ahte arĩ xa. Hãmri nẽ tee ri
hkràmnhwỳ japêr rĩt o xa. 41 Rỳ nhũm
mẽnijê wa hamẽxkrut nẽ harôj kahuk o
xa. Nhũm hõja ra ixkôt amnhĩ xãm nhũm
hõja ixkôt amnhĩ xãm kêt japêr. Hãmri pa
amnhĩ wỳr kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta
ho api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt
xwỳnhja tee ri hkràmnhwỳ japêr rĩt o xa
hãmri nẽ hamaxpẽr rax kumrẽx. Kot paj
nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ.
42 Tã mẽ ate akupỹn ixpôx xà hã arĩgro
pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ijamãr
rãhã ho ri apa. 43 Na htem htỳx ri nhỹri
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm mẽ
kêp àhkĩnh xwỳnh mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ
mẽ kêp ahkĩ. 44 Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk
xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr
ka mẽ ixwakre kamã te mẽ apê mẽ õrkwỹ
nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ atỳx ri
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ.
Ixkutêp axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Jao
tãm ixkutêp amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.
Anẽ.

Mẽ kãm mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 12.41-48

45 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:
—E koja mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõ
àpênh mex o pa hãmri nhũm õ patrãw
àpênh ã omu hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõr
kaxyw nẽ ĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa
nẽ kãm: "E kêr ka ixwakre kamã inhmã
inhõrkwỹ tãnopxar mex nẽ. Nẽ inhmã mẽ
àpênh xwỳnhjê mã mẽ apkur xà nhõr o
apa." Anhỹr o kãm mẽmoj tã karõ hãmri
nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm mõ. 46 Hãmri nhũm
kot kãm àpênh mex xwỳnhja wakre kamã
kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm õ
patrãw akupỹn hpôx o mõ nhũm amnhĩ
wỳr harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tee ri
amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm uma hkêt
nẽ. Kot wakre kamã kutêp kãm àpênh
mex jakamã tee ri tanhmã amnhĩ kukamã
hamaxpẽr to hkêt nẽ. 47 Jakamã nhũm õ
patrãwja akupỹn pôj nẽ kot kãm àpênh mex
ã omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kot kãm
õ mẽmoj piitã hamãr o pa kaxyw ĩhkram
haxàr pa. 48 No koja axtem nẽ wakre kamã
kãm àpênh mex kêt japêr. Nẽ hamaxpẽr
o: "Tk. Nà koja tokyx akupỹn mõr kêt
nẽ." Anhỹr o hkamnhĩx. 49 Hãmri nẽ
wakre kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê htak
nẽ pipãnh pix o pa. Nẽ kãm kagôxỳhti xành
xwỳnhjê kôt pix mã pa. 50 Hãmri nhũm
õ patrãwja haêr pê akupỹn pôj nẽ tee ri
ja hã omu. 51 Hãmri nẽ kamã gryk tỳx nẽ
tanhmã homnuj htỳx to nẽ kãm mẽ àpênh
punuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã amnhĩ
nê mẽ kator pa. Hãmri nẽ mẽ kot kapẽr
kwỳm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mẽ mẽ ho
hpimrààtã tanhmã mẽ homnuj to nẽ amnhĩ
nê mẽ kator. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ mur nẽ tee ri amnhĩ
nhĩpêx. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho
mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ kurom ixwakre kamã
ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
apa. Anẽ.

25

*Kormã m*ẽ mjên kêt xwỳnhjê ho 10 nẽ
mẽ harẽnh
Wam Tesarõn 5.1-3

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:
—Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o
mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ akupỹn amnhĩ
wỳr ixkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nom
mẽ kêp Tĩrtũm prãm nõkati xwỳnhjaja koja
mẽ akĩnhã ãm htỳx tanhmã amnhĩ to pix
kukamã hamaxpẽr o pa. Te kormã mẽ mjên
kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk.
E pa mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ
inhma. Koja kormã mẽ mjên kêt xwỳnh
kêp 10jaja ma hkràmnhwỳ mjên mã xwỳnh
kutã pry hã mra. Amnhĩ kôt kanê jamỳ nẽ
o mra nẽ kutêp pry nhĩkrep hkrĩ. 2-4 Nhũm
mẽ kêp 5jaja hkwỳjê rom amnhĩ kukamã
hamaxpẽr mex nẽ kanê kaxyw amnhĩ kôt
orti hkwỳ ho mõ. No nhũm mẽ kêp 5 nẽ
mẽ hkĩnhã ãm htỳx kanê pix jamỳ nẽ o
mra. 5 Hãmri nẽ mẽ mjên mã xwỳnhja kutêp
axpẽn mã kapẽr o hkrĩ. Nhũm tokyx htẽm
kêt nhũm mẽ kutêp hkrĩ nẽ gaa nẽ ra õtxwa
nẽ gaa nẽ hikwỹ nẽ ra õt pa.

6 —Tã nhũm kôt ã kamàt hãmri nhũm
mjên mã xwỳnhta hpôx o tẽ. Hãmri nhũm
kot hkukamã harẽnh xwỳnhja mẽ õt o
mẽ hikwỹ xwỳnhjê mã amỹra nẽ mẽ kãm:
"Kwa mẽ hãmri. Ota mjên mã xwỳnhta tẽ.
Mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra."
Anẽ. 7 Hãmri nhũm mẽ hkrã hapôj nẽ kanê
hpôk. 8 Nom nhũm mẽ hkwỳjê hkĩnhã õ
kanê kaxyw orti ho pa hkêt xwỳnhjaja ra
mẽ kêp mẽ kanêja hkaprỳ hpa nhũm mẽ tee
ri kot hpôk kaxyw. Hãmri nẽ orti hkwỳ hã
hkwỳjê hwỳ nẽ mẽ kãm: "Xê mẽ inhmã orti
ho inhõ kanê go." Anẽ. 9 Nom nhũm mẽ
kêp nê nẽ mẽ kãm: "Ma mẽ inhõ kanê kamã
orti grire kênã kot pa kêt mẽ amã ho go. Xê
mẽ tokyx ma mra nẽ nhỹri amnhĩm hkwỳ
japrô mê." Anẽ. 10 Hãmri nhũm mẽ tee ri
mẽ kuma nẽ ma amnhĩm hkwỳ japrôr mã
ma mra.

—Rôm nhũm mjên mã xwỳnhta mẽ hãnh
tẽ nhũm kanê kamã arĩ mẽ orti xwỳnhjaja
omu nẽ hã jêt kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ma
hkôt mõn mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr
wa hã hkĩnh nẽ apkur kaxyw gjêx pa nhũm
mẽ hã kahê. Mẽ gjêx xà hã oreja ra hwỳr
hpôx jakamã nhũm mẽ hã kahê.

11 —Tã nhũm ma mẽ kot orti japrôr mã
mrar xwỳnhjaja hãmri amnhĩ to hapu nẽ
mra nẽ tee ri mẽ hã hakwakre kupê nẽ
htatak nẽ tee ri mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:
"Xê mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ awỳr
agjê." Anẽ. 12 Hãmri nhũm hprõ mã
xwỳnhta mẽ kuma nẽ mẽ kãm: "Tk. Nà ixte
mẽ apumunhre hã kot pa kêt mẽ amã kahê
xà mẽ. Kwa mẽ ma akupỹm mra." Anẽ. Ã
mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh
anẽ. Hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ te kot amnhĩ kôt orti hkwỳ
ho mõr xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
Mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh
kêt jakamã kêr ka mẽ apkati mẽ ixkamã
ajamak rãhã ho apa. Anẽ.

Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 19.11-27

14 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:

—E kêr ka mẽ ixwakre kamã inhmã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa pa
hpãnhã mẽ amã amnhĩrer mex nẽ. Mẽ ate
tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xà
hkôt kot paj mẽ amã amnhĩre. Te mẽhõ my
kot kãm mẽ àpênh xwỳnhjê nhĩpêx pyràk.
Koja nhỹhỹm nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh
xwỳnhjê mã hikukrêx piitã hkaga hpa.
Õrkwỹ nẽ hpur nẽ hkrit. Ãm mẽmoj piitã
mẽ kot wakre kamã kãm hamãr o pa kaxyw
mẽ kãm hkaga hpa. 15 Hãmri nẽ ahpỹnhã
mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ. Mẽ kot kutêp
kãm tanhmã ho rũnh to kaxyw ahpỹnhã
mẽ kãm õr pa. Kot kàxpore pumunh mex
xwỳnhja mã nhũm ho 5.000 nẽ kugõ. Nẽ
kot hkôt kax pê omunh xwỳnhja mã nhũm
ho 2.000 nẽ kugõ. Nẽ kormã kot omunh tỳx
kêt xwỳnhja mã nhũm ãm ho 1.000 pix nẽ
kugõ. Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ ma
nhỹhỹm mõ. 16 Hãmri nhũm kot ho 5.000
nẽ hamỳnh xwỳnhja kàxporeta py nẽ ma o
mõr kurê kumrẽx nẽ tanhmã ho àpênh to
ho mõr kãm ra hipy axte ho 5.000 nẽ kumẽ.
17 Nhũm kot ho 2.000 nẽ hamỳnh xwỳnhja
mããnẽn tanhmã ho àpênh to ho mõr kamã
ra hipy axte ho 2.000 nẽ kumẽ. 18 Nom nhũm
kot ho 1.000 pix nẽ hpyr xwỳnhja wa hkĩnh
ã axtem nẽ ma o tẽ nẽ kãm kakwỳ nẽ kamã
haxà nẽ hity hpa nẽ ma akupỹm tẽ.

19 —Tã nhũm mẽ õ patrãwja akupỹn mõn
pôj nẽ mẽ kãm: "E mẽ amnẽ ixwỳr mra
nẽ ixte mẽ amã kàxpore ho ixpigrành
xwỳnhta jarẽ. Tanhmã na ka prem ixkutêp
inhmã hipêx to?" Anẽ. 20 Hãmri nhũm kot
ho 5.000 nẽ hpyr xwỳnhta kumrẽx hwỳr tẽ
nẽ kãm: "E ota akàxporeta. Ate inhmã ho
5.000 pix nẽ õr tã pa amã ho rax nẽ amã hipy
axte ho 5.000 nẽ kumẽ nhũm ho axkamur
nẽ ra ho 10.000. Tã ota." Anhỹr o kãm
kapẽr hãmri nẽ kãm kugõ 21 nhũm amnhĩm
hamỳ nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:
"Nà ãm hãmri na ka inhmã ho anẽ. Ixte
amã ho 5.000 pix nẽ õr tã ka ra inhmã ho
rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh
xwỳnhjê hkrãhtũm. E amnẽ ixwỳr axà pu
mẽ apku nẽ pahkĩnh." Anẽ.

22 —Hãmri nhũm hpãnhã kot ho 2.000 nẽ
hpyr xwỳnhta hwỳr tẽ nẽ õ patrãwta mã
kãm: "E ota akàxporeta. Ate inhmã ho
2.000 pix nẽ õr tã pa amã ho rax nẽ amã hipy
axte ho 2.000 nẽ kumẽ. Tã ota." Anẽ.

23 Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩm hamỳ
nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm: "Nà
ãm hãmri na ka ã inhmã ho rax anẽ. Ixte
amã ho 2.000 pix nẽ õr tã ka inhmã ho
rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh
xwỳnhjê hkrãhtũm. E amnẽ ajaxwỳja
ixwỳr axà pu mẽ apku nẽ pahkĩnh." Anẽ.

24 —Tã nhũm kot ho 1.000 pix nẽ hpyr

xwỳnhta hapu hã wa hkôt tẽ. Hãmri nẽ õ
patrãw mã tanhmã kapẽr to nẽ kãm: “Nà ra
ixte apumunh tũm. Pẽr axàhkurê pix kãm
na ka hte apa. Nẽ amã akàxpore ho rax nẽ
anhõ ho rax pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa.
Nom mẽ pajaja mẽ ixàpênh rax pix kukwak
ri na ka hte akàxpore rax nẽ apa. 25 Jakamã
na pa inhmã apyma nẽ. Nẽ akàxporeta py
nẽ ma o tẽ nẽ kaxyw kre nẽ kamã haxà. Tã
ka akupỹn mõn pôj pa ajarẽnh ma hãmri
nẽ hkapa nẽ man akupỹn amã o tẽ. Tã ota
anhõ 1.000ta.” Anẽ. 26-27 Hãmri nhũm tee
ri kuma nẽ kãm: “Tk. Kwa amã ixpyma
nẽ ate ixpumunh mex anhỹr tã na ka ixte
amã kàxpore nhõrta pyr nẽ ma ho atẽm. Nẽ
mẽ kot mẽ kêp kàxpore jamỳnh o kuhê xà
kamã mẽ kãm õr nhũm mẽ ixkutêp tanhmã
inhmã ho rax to hkêt nẽ? Pẽr ãm amã kaga
nẽ ate amnhĩ tomnu pix o ri apa xwỳnh.”
Anẽ. 28-30 Hãmri nẽ kêp kàxporeta py nẽ
nhãm jam kugõ nẽ kãm: “E amỳ nẽ o tẽ nẽ
kot inhmã ho 10.000 nẽ õr xwỳnhta mã agõ.
Hãmri nẽ jahti pynê nẽ ma o tẽ nẽ kamàt
kô kamã amẽ. Apênh mexti hã. Koja tee
amỹra nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak xàj
tee ri amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx
kaprỳ nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anhỹr o kãm
kapẽr nhũm kuma nẽ hpa hã kupy nẽ ma
o tẽ. Hãmri nhũm mẽ õ patrãwja mẽ àpênh
xwỳnhjê mã kãm: “E mẽ ate ixwakre kamã
mẽ axàpênh mex xwỳnhjaja kot paj ã mẽ
ato mex rax anẽ ka mẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ
kot inhmã mẽ àpênh mex kêt xwỳnhjaja kot
paj mẽ kêp mẽõ mẽmojta jamỳ nẽ nhãm
mẽhõm kugõ nhũm hkaprĩ nẽ.” Anẽ. Ã mẽ
ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

*Jejus kot nh*ỹrmã mẽ piitã tanhmã mẽ
harẽnh to hã harẽnh

*Matêwre 13.35-43, 13.47-50; mãã*nẽn
Apokarip 20.11-15

31 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:

—Nẽ kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr
wrỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh
piitã man ixkôt wrỳ. Kot paj wrỳ nẽ ixpê
pahi maati hã ixkrĩ xà maati kamã inhmex
nẽ nhỹ. 32-33 Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ ma krĩ pi-
itã hkôt mẽ apiitã mẽ ato pikuprõnh pa nẽ
akupỹn ixwỳr mẽ ato hapêx. Pa mẽ apumu
nẽ tanhmã mẽ axunhwỳr to. Te ôwêhti
jamãr o pa xwỳnh kot ôwêhti kaêx ã motre
pumunh nẽ nhãm nê motre xunhwỳr parta
pyràk. 34 Hãmri nẽ ixupôk rũm mẽ ate ixkôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ mẽ
amã: “E mẽ kajaja kot kaj mẽ amex kumrẽx
nẽ ri apa ho apa. Amnepêm kormã mẽmoj
piitã hkêt ri na pa pre Inhĩpêêxà mẽ wa mẽ
akukamã tanhmã ijamaxpẽr to nẽ mẽ amã
mẽmoj mex xunhwỳr rũnh nẽ. 35 Tã ka prem
ajapôj hãmri nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ
tanhmã ixto mex to ho ri apa.

Na pa pre inhmã prãm nẽ ixpa ka prem ix-
pumu nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ inhmã
mẽmoj gõ pa kuku.

Nẽ na pa pre inhmã kôr nẽ ixpa ka prem ja
hã ixpumu nẽ inhmã gô pa ho ixkõ
nẽ akupỹm ixihtỳx.

Nẽ aa mẽ ate ixpumunh kêt tã ka prem
nhỹri ixpumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ
hwỳr ixwỳ.

36 Nẽ na pa pre ixê pynajti nẽ ri ixpa ka prem
ja hã ixpumu nẽ inhmã axê gõ pa
haxà nẽ ri hã ixpa.

Nẽ na pa pre ixà nẽ inhĩkwỹ ka prem ixwỳr
mra nẽ ixkane nẽ tanhmã ixto mex
to pa akupỹm inhmex.

Nhũm prem ijaxà pa mẽ hagjênh xà kamã
ixkrĩ ka prem ixwỳr mra nẽ tanhmã
ixto mex to.

Ã mẽ ate ixto mex anhỹr o ri apa jakamã
nhũm inhõ Papajja ixtã mẽ apumu. Tã koja
ixtã mẽ ato mex rax nẽ.” Anẽ.

37 —Kot paj ã mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê mã ixkapẽr anẽ. Hãmri ka mẽ tee
ri inhma nẽ amnhĩ tã ixkukja nẽ inhmã:
“Kwa xà mẽ pajaja na pa prem ã ato mex
anẽ? Nà mẽ ixte ã anhĩpêx anhỹr kãm
amnhĩ pumunh kêt tã na ka ã mẽ ijarẽnh
anẽ. Kwa nhỹri na ka pre amã prãm nẽ apa
pa prem apumu nẽ amã mẽmoj gõ ka aku?
Nẽ nhỹri na ka pre amã kôr nẽ apa pa prem
amã gô hkwỳ ka ho ixkõ? 38 Nẽ nhỹri na
pa prem apumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr
awỳ? Rỳ ka pre axê pynajti nẽ apa pa prem
amã inhĩnôhkà gõ ka hagjê? 39 Nẽ nhỹri
na ka pre axà nẽ anhĩkwỹ pa prem apumu
nẽ akane? Nẽ nhỹri na prem ajaxà pa mẽ
hagjênh xàja wỳr mra nẽ kamã tanhmã ato
mex to? Nà mẽ pa hkêt.” Anhỹr o amnhĩ
tã ixkukja. 40 Hãmri pa mẽ amã: “Nà mẽ
kêp amrakati xwỳnhjaja na pre htem pa
pyràk. Tã ka prem mẽ kamã axukaprĩ hã
tanhmã mẽ kutã anojarêt to ho ri apa jao
te pa tanhmã ixto mex to ho apa pyràk. Ãm
hãmri na ka prem ã mẽ ho mex anhỹr o ri

apa.” Anẽ. Kot paj ã mẽ ate amnhĩ to mex
xwỳnhjê mã ixkapẽr anẽ.
41 —Hãmri nẽ hpãnhã apke rũm mẽ kot
ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mã
tanhmã ixkapẽr to nẽ mẽ kãm: “No mẽ
kajaja kot paj ixupôk rũm mẽ unhwỳr
xwỳnhtajê hkĩnhã mẽ ato mex kêt nẽ. Am-
nepêm na pre Tĩrtũmja Satanasti mẽ mẽ
kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ
pa xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã mẽ kaxyw
kuwy rax kumrẽxja nhĩpêx. Mẽ kot amnhĩ
tomnuj tỳx mỳrapê nhỹrmã kamã amnhĩ
xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa
kaxyw. Tã kot kaj mẽ ajaxwỳja ma mẽ hkôt
hwỳr ajapêx. Mẽ apê Satanasti hkôt mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnh jakamã kot
kaj mẽ uràn ma hwỳr ajapêx pa. 42 Aa mẽ
ate tanhmã ixto mex to hkêt. Na ka pre
htem inhmã prãm nẽ ixpa hã ixpumu nom
inhmã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Nẽ inhmã kôr nẽ
ixpa hã ixpumu nom inhmã gô hkwỳ hkêt
nẽ. 43 Nẽ nhỹri ahte ixpa hã ixpumu nom
amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳr kêt nẽ. Nẽ ixê
pynajre nẽ ixpa hã ixpumu nom inhmã axê
nhõr kêt nẽ. Nẽ ixà nẽ inhĩkwỹ hã ixpumu
nom ixkane hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot ijaxàr nhũm
arĩ ixkrĩ hã ixpumu nom ixwỳr amrar nẽ
tanhmã ixto mex to hkêt nẽ. Ã mẽ ate
inhĩpêx anhỹr o apa jakamã e mẽ ma kuwy
hwỳr apa kurê kumrẽx.” Anẽ. Kot paj ã
mẽ kãm ixkapẽr anẽ. 44 Hãmri nhũm mẽ
tee ri inhma nẽ amnhĩ tã ixkukja nẽ inhmã:
“Kwa nà ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Aa
mẽ ixte ã anhĩpêx anhỹỹre hã. Nhỹri na
pa prem tanhmã akute hã apumu? Nà aa
mẽ ixte nhỹri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
apumunhre hã.” Anẽ.
45 —Koja mẽ ã inhmã amnhĩ tã aprãr
anhỹr kaprỳ. Kot paj mẽ kãm: “Nà na ka
pre htem mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pumu
nẽ ãm mẽ omunh o ri apa nẽ mẽ kamã
axukaprĩ hkêt nẽ. Ã mẽ hipêx anhỹr jao te
pa ã inhĩpêx anhỹr pyràk. Jakamã kwa mẽ
tokyx ma kuwy hwỳr ajapêx kurê kumrẽx.”
Anẽ. Kot paj ã kuwy hwỳr mẽ hanor anẽ.
46 Hãmri nẽ hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ ma
hwỳr hapêx nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa kator kêt
kumrẽx. No kêt mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx
o mẽ apa xwỳnhjaja kot kaj mẽ kurom ma
Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ kamã
amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho pa. Kot paj ã
ahpỹnhã mẽ apiitã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus akupỹn wrỳk ã amnhĩ
kukamã mẽ inhmã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ
mẽ inhmã ujarẽnh pa.

26

Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã amnhĩ jarẽnh
Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa
xwỳnhjê mã ujarẽnh pa nẽ mẽ inhmã:
2 —E kot puj mẽ axte pahtã apkati axkrut
hãmri nhũm arĩgro pê Pas kato. Jakamã
koja mẽ piitã amnepêm Tĩrtũm kot Ejit nhõ
xwỳnhjê pê mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjê
kator mã hamaxpẽr nẽ hã hkĩnh kaxyw
Jerujarẽ hwỳr akuprõ. Kamã koja mẽ ix-
pynê nẽ pĩ kahpa hã inhô nẽ ixpĩ. Koja mẽ
tokyx ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã amnhĩ kukamã mẽ inhmã
amnhĩ jarẽnh anẽ. 3 Rôm nhũm Jerujarẽ
kamã patre krãhtũmjê mẽ Ijaew pigêtjaja
patre maati Kajpasja nhõrkwỹ kamã axpẽn
wỳr akuprõ. 4-5 Ra mẽ kãm Jejus pĩr prãm
tã mẽ kãm mẽ kot hkôt kapẽr mar o
pa xwỳnhjê pyma nẽ. Hãmri nẽ tee ri
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot puj wem
ho nẽ kupĩĩ? Kot puj mẽ pahkĩnh kãm
tanhmã ho nhũm mẽ hkĩnh xwỳnhjaja hã
mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Pu mẽ hã axpu nẽ
hã tanhmã axpẽn to. Jakamã kwa pu mẽ
kormã tanhmã ho hkêt nẽ.
Anhỹr o axpẽn ma.

Mẽhõ ni kot Jejus krã gregrer ã harẽnh
Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8

6 Tã nhũm Jejus kormã krĩ pê Petãn
kamã Simãw nhõrkwỹ kamã apkur o nhỹ.
Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa
nhũm Jejus ra arĩgro hõ hã akupỹm hkà ho
mex. Hãmri nẽ akupỹm õ krĩ hwỳr pôj nẽ
õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ kuri apkur o nhỹ. 7 Hãmri
nhũm mẽhõ nija hpôx ã omu nẽ hamaxpẽr
o:
—Ma koja pẽr Jejusja pa hã apkati grêre
hãmri nẽ ty. An pa ma hwỳr tẽ nẽ
mẽhkuxwa xà ho hkuxwa.
Anẽ hãmri nẽ kẽn jaka ho kàx kãm
mẽhkuxwa xàja nhũm kumỳ nẽ ma hwỳr o
tẽ. Hãmri nẽ ho hkrã gregrer nẽ hã hkapĩr
pa nẽ ho hkuxwa hpa. Mẽhkuxwa xà hã
kàxpore xohtô rax tã nhũm ã hã hkapĩr par
anẽ. 8 Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho
ixpa xwỳnhjaja tee ri ã kot hipêx anhỹr ã
omu nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na hã mẽhkuxwa xàta kapĩr
pa. [9] Kop apu ma kot o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ
hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamỳnh
nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx par
o nhỹx ja kãm mex nẽ. Kwa mo na we ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Anẽ.
[10] Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ inhma
nẽ mẽ inhmã:
—Kwa kot ixto mex kaxyw kênã na ka mẽ
axtem nẽ ixtã kãm akir. [11] Mẽ kêp amrakati
xwỳnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ.
Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã tanhmã mẽ ho
ajuta hto hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta
hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj
ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa
hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ are.
[12] Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã
ixkuxwa anẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ.
[13] ãm hãmri na pa mẽ amã kot ã inhĩpêx
anhỹrja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn
mã ijarẽnh ã kagà kamã ijarẽnh o pa nẽ
kamã nija kot ã inhĩpêx anhỹr kamã harẽ
nẽ kuma. Anẽ.

Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh
Makre 14.10-11; Rukre 22.3-6

[14] Tã nhũm Jut Kariotja. Kêp mẽ ixpê Jejus
kôt ixpa ho ixpa xwỳnh pê 12 hõ htã ra
tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ Satanasti
nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwỳr tẽ nẽ
tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:
[15] —E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà
kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã
inhmã amnhĩre nà? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ kãm:
—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.
Anẽ hãmri nẽ kãm kàxpore ho 30 nẽ õr
kurê kumrẽx nhũm hamỳ nẽ hkĩnh nẽ kato
nẽ ma tẽ. [16] Hãmri nẽ mẽ kãm Jejus pynênh
kaxyw tãnopxar o ri hkôt ri pa. Mẽ kot mar
o ri pa xwỳnhjê hkàx ã unênh nẽ ma mẽ
hwỳr o htẽm kaxyw.

Jejus kot hkôt mẽ pa xwỳnhjê kutã apkur
Makre 14.12-21; Rukre 22.7-13; Juãw 13.21-30

[17] Tã nhũm mẽ hkĩnh pê Pasja kato. Am-
nepêm kormã Ejit kãm mẽ pa ri na pre mẽ
inhĩgêtjaja ôwêhti hkrare hkwỳ hpa nẽ ho
anẽ nẽ kuku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh
nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê nê mẽ kator kaxyw
nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã mẽ
ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja na pa
htem arĩ amgrà mẽ arĩgro pê Pasja ã axpẽn
wỳr akuprõ nẽ jam ijamaxpẽr pê mẽ uràk
nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ pa nẽ pãwti kaxkrit
kêt kãm kuku. Jakamã pa mẽ ixte Jejus kôt
ixpa ho ixpa xwỳnhja wa axkrut nẽ Jejus
wỳr tẽ nẽ amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:
—Kwa nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ
akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anẽ.
[18] Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà wa mãmrĩ ma Jerujarẽja wỳr wa tẽ.
Nẽ krĩm axà nẽ mẽhõ myti pumunh kurê
kumrẽx nẽ kãm: "E Jejus na wa inhmẽ pa
wa awỳr tẽ. Na awỳr hpẽr mẽnh o: 'E na
pa ra inhnojarêt. Jakamã nhỹri kot paj we
ixkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Pas ã
axpẽn kutã apku?' Anhỹr o awỳr hpẽr mẽ."
Anẽ. E wa ã kãm akapẽr anẽ kê war ama
nẽ war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ
jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã
mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmrĩ
mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.
[19] Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma Jerujarẽ
hwỳr tẽ. Nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot
wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã
omu hãmri nẽ mẽ ixkutêp mẽõ hã àpênh o
wa xa.
[20] Tã nhũm kamàt pa mẽ Jejusja kôt
ixkreta wỳr ixpôx pa nẽ hwỳr agjê nẽ ixàp-
kur kaxyw ixkrĩ. Mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho
ixpa xwỳnhjê pê 12jaja pa mẽ ixpiitã Jejus
kutã ixàpkur o ixkrĩ. [21] Hãmri nhũm Jejus
tanhmã mẽ inhĩõ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:
—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma.
Kot kaj mẽ atõ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê
nhĩhkram ijaxà. Anẽ.
[22] Hãmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixkaprĩ
htỳx nẽ. Hãmri nẽ axpẽn pãnhã amnhĩ tã
hkukja nẽ kãm:
—Kwa xà pa? Nà pa hkêt. Kot paj ã
anhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx Pahihti.
Anhỹr o axpẽn pãnhã kãm amnhĩ tã aprã.
[23] Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr.
Mẽ ate ixkutã guhkrax kãm anhõ pãwti
ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot
kaj mẽ kãm ixtã amỹnê. [24] Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm ra kot ixkukamã harẽnh xà
hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ.
Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta
hêxta waa nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja
mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax
kumrẽx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre
rũm kator kêt ronhỹx ja kãm mex nẽ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm Jut Kariot kot mẽ kãm hã
àmnênh mã xwỳnhta hãmri amnhĩ tã kuma
nẽ kãm:
—Kwa xà we pa Jejus? Xà pa kot paj ã
anhĩpêx anẽ? Kwa nà pa hkêt. Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ. Ka ã ate inhĩpêx anhỹr mã kênã.
Anẽ.

Jejus kot amnhĩ kamrô pikapĩr kukamã harẽnh
Makre 14.22-26; Rukre 22.14-23; mããnẽn Wam Korĩt 11.23-26

26 Tã nhũm Jejus pãwti hõ py nẽ Tĩrtũm
mã harẽ nẽ mẽ inhmã ho hkry nẽ ho mẽ
inhĩpêx pa nẽ mẽ inhmã:
—E na pa ã mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ
amã õr anẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhĩpêx
anẽ nẽ te ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa
amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom
mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmrĩ aku.
Anhỹr o mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ
kuma nẽ kot mẽ inhmã ho hkry xwỳnhja ku.
27-28 Hãmri nhũm hpãnhã kop py nẽ mã ho
anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ mẽ inhmã kugõ
nẽ mẽ inhmã:
—Mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgroja ã koja
ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ix-
pĩr nhũm amarĩ ixkamrô hpikapĩr kêt nẽ.
Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram
amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ
ixpĩ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm
omu nẽ ixkukwak ri mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ ate amnhĩ tomnuj
piitã te amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o
hipêx nẽ mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot
ã amnhĩ jarẽnh anhỹr xà hkôt. Jakamã e
mẽ ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpẽr pê wĩhti
ho akõm o axpẽn nhĩpêx. 29 ãm hãmri na
pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot paj
axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhũm nhỹrmã
inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri
pu mẽ akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota ã
pahkĩnh rax kumrẽx. No ãm axtem tanhmã
hã pahkĩnh to. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Pa mẽ axpẽn pãnhã kopta py nẽ
wĩta kwỳ ho ixkõ. 30 Hãmri nẽ mẽ ixpiitã ho
ixkõm pa nẽ Tĩrtũm mã mex ã gre. Hãmri
nẽ ijapôj nẽ hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr
ma mra.

Jejus kot Simãw Pêtre mã kapẽr ã harẽnh
Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38

31 Tã nhũm Jejus tanhmã mẽ ixte hkôt
ixpa ho ixpa xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ
inhmã:
—E Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta kot
tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ
ajarẽnh kot:
Kot paj ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja pĩ hãmri
nhũm ôwêhti hpigrành pa nẽ ma
anhgrà nẽ ri mra.
Anhỹr o kot mẽ ajarẽnh. Te ho mẽ apê
ôwêhti pyrà nẽ ã mẽ ajarẽnh anẽ. Tã kamàt
ja kamã koja mẽ tanhmã inhĩpêx to ka mẽ
ixtã mẽ omu nẽ mẽ umaj ôwêhti pyrà nẽ
apiitã ixkaga hpa nẽ ma aprõt nẽ mra. 32 Nẽ
mẽ kot ixpĩr tã kot paj akupỹm ixtĩr. Hãmri
nẽ ma akupỹm mẽ akukamã pika pê Garirej
wỳr mõ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn
pumu. Anẽ.
33 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri tanhmã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã amnhĩ
jarẽnhja ma nẽ hkaprĩ nẽ kãm:
—Tk. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ Pahihti. Koja pahkwỳja akaga japêr
no pa kot paj aa akaga hkêt nẽ. Kot paj akôt
ixpa rãhã nẽ. Anẽ.
34 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Nà ra ixte akukamã ixàhpumunh mex.
Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra
mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ
tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa jam
ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.
35 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ axte kãm:
—Kwa nà. Mẽ kot ajaxàr nẽ apĩr tã kot
paj arĩ akôt ri ixpa nhũm mẽ pahto amỹrà
nẽ tanhmã panhĩpêx to. Nà kot paj aa akaga
hkêt nẽ.
Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Pa mẽ ijaxwỳja
ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

*Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jar*ẽnh
Makre 14.32-42; Rukre 22.39-46

36 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma
nhỹri mẽ kot kãm "Gesẽm" anhỹr xwỳnhja
wỳr mra. Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mũtũm tẽ
nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.
37 Hãmri nẽ mẽ ixkwỳjê ho axkrunẽpxi
nẽ amnhĩ kôt mẽ kuwỳ. Simãw Pêtre nẽ
Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nẽ Juãwja
wa nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ
ma hkôt mra. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ
kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpẽr
o hkaprĩ nẽ amnhĩ kamã kahak tỳx nẽ.
38 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ra ixkaprĩ nẽ. Te ixkaprĩ kot ixpĩr o mõr pyràk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtũm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihtỳx nẽ. Anẽ.

39 Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê tẽm nẽ pikap nõ nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrẽx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anẽ.

40 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm Simãw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nẽ tee ri mẽ omu nhũm mẽ ra õt pa nẽ hikwỹ. Nhũm mẽ omu nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simãw Pêtre. E mẽ hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtỳx grire 41 nẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm nom kormã mẽ amã maa.

42 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Nà inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt. Na pa amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx kumrẽx. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx kê mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Nom ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã ja prãm xà hkôt kêt. Anẽ.

43 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ Simãw Pêtreja mẽ hwỳr akupỹm tẽ. Nẽ mẽ omu nhũm kê mẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Ra mẽ õtxwa htỳx nẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Nhũm Jejus tẽ nẽ tee ri mẽ omunh o xa 44 nom axte tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm awjanã nẽ akupỹm tẽ nẽ kê wam kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt axte kãm amnhĩ jarẽ. 45-46 Hãmri nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra mẽ kot ixwỳr mrar nẽ ixpynênh mã. Koja mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ixtã amỹnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnênh xwỳnhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anẽ.

Mẽ kot Jejus pynênh ã harẽnh

Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53; Juãw 18.2-11

47 Nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr o ãm rãhã nhũm Jut Kariot pê mẽ inhĩõja hwỳr tẽ. Nẽ amnhĩ kôt mẽ ohtô nẽ hwỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkôt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjaja kot Jejus wỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja nhũm mẽ man hkôt Jejus wỳr mra. 48 Na pre ra Jut Kariot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj ixkumrẽx hwỳr tẽ ka mẽ ixkôt hapu hã mra. Kot paj hwỳr tẽ nẽ kãm ixkapẽr nẽ kahti hkôt kumỳ. Ka mẽ hã ixpumu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. Ixte kahti hkôt mỳnh xwỳnhta kot kaj mẽ unê. Anẽ.

49 Hãmri nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Xàn ka kormã anhõt kêt nẽ xa?

Anẽ nẽ kahti hkôt kumỳ. 50 Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Kwa Jut. Ate tanhmã ixto kaxyw mã xwỳnh jakamã e kam nẽ mãmrĩ tanhmã ixto. Anẽ.

Hãmri nhũm Jut kôt mẽ mrar xwỳnhjaja Jut kot kahti hkôt mỳnh ã omu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. 51 Hãmri nhũm mẽ inhĩõja tee ri ja hã mẽ omu nẽ õ wapo kapa nẽ patre maati mã àpênh xwỳnh kot mẽ hkôt htẽm xwỳnhta mã ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh mã tã kuhpaw nẽ upôk rũm hamak nhĩkjê pix krãhta. 52 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa akupỹm awapota hkàm haxà nẽ amarĩ xa. Na htem wapo ho mẽ oprê ho pa nhũm mẽ amnhĩ xwar wapo ho mẽ kupa. 53 Xà kot paj amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm ãm inhma nẽ tanhmã jajê pê ixpytàr to hkêt nẽ? Nà kot paj amnhĩ to kuwỳ nhũm ixwỳr kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽnh kurê kumrẽx nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ wrỳ nẽ mẽ kêp ixpytà. 54 Nom kot paj ã amnhĩ to hwỳr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot amnepêm ixkukamã ã mẽ kot

inhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh jakamã kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

55 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot unênh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ kãm ixujarẽnh o ixpa. Ka prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ ixwỳr wapohti nẽ kô hã akapẽn nẽ ixwỳr tẽ. 56 Tã nom ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnh kot mẽ akukamã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ atã kagà xà hkôt na ka mẽ ri ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejusja amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ mẽ umaj ixprõt nẽ anhgrà nẽ ma inhmrar kurê kumrẽx.

Mẽ kot patre maati hwỳr Jejus o mõr ã harẽnh

Makre 14.53-65; Rukre 22.54-55, 22.63-71; Juãw 18.12-14, 18.19-24

57 Nhũm pre Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra patre maati Kajpas nhõrkwỹ hwỳr akuprõ nẽ Jejus kutêp hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ kot unênh xwỳnhjaja ma mẽ hwỳr o tẽ. 58 Hãmri nẽ mẽ hwỳr ho axà nẽ hkôt gjêx pa. Nhũm Simãw Pêtre mẽ hkôt hapu hã mẽ htãnopxar o tẽ nẽ kĩtare hwỳr axà nẽ pôristi nhĩhkô hã nhỹ. Hãmri nẽ tee ri Jejus kukamã hamaxpẽr o nhỹ nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã koja mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihti nhĩpêx to? E pa jar amỳm tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ omunh o nhỹ. Anẽ.

59 Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ juistijaja kãm Jejus pĩr prãm tỳx nẽ. Jakamã na prem Ijaew wa ho hamẽxkrut nẽ axpẽn kôt tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kot hã wa mar nẽ ra hpĩr kaxyw mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kapi. 60 Jakamã nhũm prem axpẽn pãnhã mẽ hwỳr mra nẽ tanhmã ho hêx to. Nom axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Ãm ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh to nom wahõ wa axkrut nẽ axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hã mẽ kuma.

Tã nhũm ja wa mẽ hwỳr tẽ nẽ axpẽn kôt harẽ nẽ mẽ kãm:

61 —Nà na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jarẽnh to nẽ harẽnh o: "Kot paj nhỹrmã inhmã ixkreja grành par prãm nẽ kugrà hãmri nẽ ãm ixtã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm hipêx pa. Ja kaxyw ixàhpumunh tỳx." Anhỹr o na amnhĩ jarẽ pa wa kuma.

62 Anhỹr o mẽ kãm ho hêx. Hãmri nhũm patre maatija wa kuma nẽ kànhmã xa nẽ Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri na wa ã ajarẽnh anẽ nà? Xàn ka pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ? E mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.

63 Nom nhũm amarĩ mẽ kãm xa nẽ mẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm patre maatija tee ri omu nẽ axte kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm noo mã amã ixkapẽr jakamã kêr ka akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ. Xà apê Tĩrtũm Kra? Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

64 Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnhta na pa. Na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã kot paj nhỹrmã axte kaxkwa rũm amnẽ akupỹn kakrã kamã mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ Tĩrtũm xàhpumunh o àhpumunh xwỳnhta nhĩhkô hã nhỹ hãmri nẽ pam tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ inhma. Anẽ.

65 Hãmri nhũm patre maatija tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ gryk xàj kêp patre maati hã ê kapa nẽ hkaxônh pa nẽ kumẽ nẽ hkwỳjê mã kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh xwỳnh õ japêr? Tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte mar kênã. 66 Jakamã e kwa tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mỳrapê koja ty. Ra htyk mã tãm kênã. Anẽ.

67 Hãmri nẽ tanhmã hipêx kati hto. Mẽ hkwỳjaja hkuk kuhtô nẽ ĩhkra ho htak nhũm mẽ hkwỳjaja ĩhkra hpo ho htak nẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ kãm:

68 —E apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx.

Jakamã e mẽ kot atak xwỳnhta nhĩxi jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã amnhĩ jarẽnh
Makre 14.66-72; Rukre 22.56-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27

69 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênh xwỳnh nitita omu nẽ hprĩ hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

70 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm mẽ uma xàj mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

71 Hãmri nẽ mẽ umaj kànhmã xa nẽ tẽ nẽ kĩtare hwỳr hakwakrem ahte mẽ hkàx ã xa. Tã nhũm hpãnhã hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma pẽr ãm hãmri na mẽ harẽ. Kêp Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pẽr. Anẽ.

72 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Ixte aa mẽhõta pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

73 Tã nhũm mẽ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm kapẽr nhũm tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus kwỳ na ka. War akapẽr kot axpẽn pyràk kênã. Anẽ.

74 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma mẽ kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràk ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpẽn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi nhũm krãhyre hkàr kurê kumrẽx. 75 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ ra Jejus kot hkukamã krãhyre hkàr kêt ri kot hã amnhĩ aprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhta mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx nẽ kĩtare pê kato nẽ tẽ nẽ awry hã xa nẽ mỳr rax nẽ.

27

Mẽ kot pahihti Pirat wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh
Makre 15.1; Rukre 23.1-2; Juãw 18.28-32

1 Tã nhũm ra myt kator o mõr mẽ nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre krãhtũmjaja axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nẽ Jejus ã axpẽn mar o hkrĩ nẽ axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ hã amỹnê kê mẽ kupĩ. Kêp Tĩrtũm Kra hã kot amnhĩ jarẽnh o amnhĩ to hêx kênã. Anẽ.

2 Hãmri nẽ mẽõ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ hpa hpre hpa nẽ ma pahihti Pirat wỳr o tẽ. Pirat kêp Rõm nhõ pahihti nhỹ hã mẽ ixpê Ijaewjê ho amnhĩptàr jakamã nhũm mẽ ma hwỳr o tẽ nẽ ĩhkram haxà.

Jut Kariot kot amnhĩ pĩr ã harẽnh
Atre 1.15-19

3 Rôm nhũm Jut Kariot tee ri mẽ kot Jejus pĩr kaxyw mẽ harẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ. Ra kot mẽ kãm hã àmnênh tã mẽ kot hpĩr kaxyw ã mẽ harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mo na pa pre ri axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ ra mẽ kot kãm kàxpore ho 30 nẽ õrta jamỳ nẽ ma akupỹm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew pigêtjê hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr mẽ hwỳr axà 4 nẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E ota mẽ akàxporeta. Na pa ã mẽ amã Jejus ã ixàmnênh anhỹrja o amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa htã pa axtem nẽ ã mẽ amã hã ixàmnênh anẽ. Jakamã e mĩ. Mẽ akupỹm akàxporeta jamỳ. Kot paj amnhĩm hamỳnh kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kokỹ. Nom ka na ka pre mẽ ixwỳr tẽ nẽ ho mẽ inhmar kênã. Anẽ.

5-7 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ pikap kàxpore rẽnh pa nẽ ma tẽ nẽ kato. Hãmri nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa we amnhĩ to? Nà kot paj amnhĩ pĩ. Anẽ.

Hãmri nẽ krĩ pê kato nẽ ma mẽ kot pika kakwỳnh nẽ ho amnhĩm poti nhĩpêx xà hã pika hwỳr tẽ hãmri nẽ amnhĩ mut mã ê nẽ

ho amnhĩ pĩ. Hãmri nhũm patre krãhtũm-
jaja harẽnh ma nẽ tee ri kot kàxpore rẽnhta
kawrà nẽ hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem ja ho? Jut kot
mẽ pamã Jejus ã àmnênh nhũm mẽ pahte
hpĩr xà hã kàxpore na. Jakamã kot puj mẽ
ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
ho mex kêt nẽ. Finat Mojes kot ja nê mẽ
panhĩgêtjê kurê jakamã na htem mẽ hpar
xà hã kàxpore ho ixkreta ho mex kêt nẽ.
Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Hãmri nhũm ja mẽ kãm:

—E na pa ra ijamaxpẽr. Pu mẽ ho Jut kot
amnhĩ pĩr xà hã pikata japrô hãmri nẽ kamã
jar mẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt htyk xwỳnhjê
jagjênh o papa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm
mex nẽ. Jakamã nhũm arĩgro hõ hã nhũm
mẽ ma hwỳr mra nẽ haprô. [8] Hãmri nẽ hã
hixi mẽ nhũm kêp "mẽ hkamrô pikapĩr xà
kamã pika". Mẽ kot Jejus pĩr xà hã kàxpore
ho haprôr jakamã nhũm prem ã hã hixi
mẽnh anẽ. Nhũm htem arĩ axpẽn mã ã
hixi jarẽnh anhỹr o pa. [9-10] Nhũm pre ra
amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh
finat Jeremĩsti mẽ hkukamã hprĩ hã ja jarẽ
nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà o:

Koja Ijaew nhõ patrejaja mẽhõ kot mẽ kãm
mẽhõ my hã àmnênh pãnhã kãm
kàxpore ho 30 nẽ õr xwỳnhja jamỳ.
Hãmri nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri mẽ kot
amnhĩm pika kakwỳnh nẽ ho poti
nhĩpêx o pa xà hã pika hkwỳ japrô.
Ra Tĩrtũm kot inhmã mẽ harẽnh xà
hkôt koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Anẽ.

ã finat Jeremĩsti kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ
hkukamã mẽ harẽnh nẽ hã kagà anhỹr xàja
kôt nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Pahihti Pirat kot Jejus kukjêr ã harẽnh
Makre 15.2-5; Rukre 23.3-5; Juãw 18.33-38

[11] Rôm nhũm mẽ pahihti Pirat wỳr Jejus
o tẽ nẽ hwỳr ho axà nẽ kutã ãm nhũm xa
nhũm Piratja omu nẽ kãm:

—E. Kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew
nhõ pahi na ka nà? Xà ka na htem amnhĩ
wỳr ajamãr o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ijarẽ. Anẽ.

[12] Hãmri nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre
krãhtũmjaja pahihti Pirat mã tanhmã ho
kapẽr punuj to. Nhũm amnhĩ tã mẽ kuma
nom tanhmã kãm amnhĩ tã àprãr to hkêt
nẽ. [13] Jakamã nhũm pahihti Pirat tee ri ja hã
omu nẽ kãm:

—Kwa xà na ka ã mẽ kot ato kapẽr
anhỹrja mar kêt nẽ nà?

[14] Anhỹr tã nom nhũm Jejus akryk xa nẽ
axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm
Pirat tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu
nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Mẽ kot ho kapẽr punuj tã nhũm
ãm mẽ kuma nẽ te kãm mẽ uma hkêt pyrà
nẽ tanhmã inhmã amnhĩ tã àprãr to hkêt
nẽ. Anẽ.

Pirat kot Jejus pĩr kaxyw hã àmnênh ã harẽnh
Makre 15.6-15; Rukre 23.13-26; Juãw 18.39–19.16

[15-21] Tã nhũm Pirat kormã mẽ kot axpẽn
mar xà hã ixkre kamã ỹr rãhã nhũm hprõja
hwỳr hpẽr mẽ nẽ kãm:

—Xê tanhmã mẽ kãm Jejusja ã axàmnênh
to hkêt nẽ. Na pa kamàt ja kamã hkôt amỹti
nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Kot amnhĩ
to mex xwỳnh na. Aa tanhmã kot amnhĩ
tomnuj to hkêt jakamã xê tanhmã mẽ kãm
hã axàmnênh to hkêt nẽ. Kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm Piratja kuma nẽ hamaxpẽr
o:

—Nà ixte Ijaew krãhtũmjê pumunh tũm.
Ijaew kwỳjaja kãm Jejus kĩnh nhũm mẽ
hkrãhtũmjaja kot mẽ hã Jejus kamã gryk nẽ.
Jakamã ixte tanhmã mẽ kãm hã ixàmnênh
to kaxyw na mẽ ã ixwỳr o htẽm anẽ. Anẽ.

Na htem Pas nhõ arĩgrota hapôx mẽ
nhũm pre htem Ijaew o amnhĩptàr xwỳnhja
mẽ kãm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ xwỳnhjê
ho hpỹnh nẽ mẽ hapôj. Mẽ kãm hprãm
xà hkôt nhũm mẽ kãm mẽ hapôj nhũm mẽ
akupỹm kapôt ã hamakêtkati nẽ amnhĩx
pa. Jakamã nhũm ra mẽ hagjênh xà kamã
mẽhõ my pê Parapasja hkrĩ. Na pre tanhmã
amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ mỳrapê unê nẽ
haxà. Jakamã nhũm Ijaewjaja mẽ ho amn-
hĩptàr xwỳnh Pirat wỳr akuprõ nẽ kuhê
nhũm mẽ kãm:

—E kot paj jarãhã mẽ amã mẽ hagjênh
xà kamã mẽ hkrĩ xwỳnhjê hõ mã inhũre
kê àmnhĩx kato nẽ ri pa. Nhỹ kot paj mẽ
amã kãm inhũre? Xà Parapas nà? Xà mẽ
akwỳ kot amnhĩm ho mẽ anhõ pahihti Jejus
pê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnhta kot
paj mẽ amã kãm inhũre? Nhỹ wehe? E mẽ
inhmã nhỹ jarẽ. Anẽ.

Pirat na pre mẽ inhõ patre krãhtũmjê pumunh mex nẽ. Ijaew kãm Jejus kapẽr mar prãm tỳx ã nhũm mẽ hã kamã gryk tỳx nẽ hwỳr o mrarja kôt nhũm mẽ omunh mex nẽ. Jakamã ã hã mẽ hkukjêr anẽ. Hãmri nhũm mẽhpigêt mẽ patre krãhtũmjaja kuma hãmri nẽ mẽ pikuprõnh nẽ mẽ kuhê xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ pamã Parapas mã mãn ure nẽ mãmrĩ Jejus Kris pĩ. E kwa mẽ tokyx kãm anẽ kê Parapas mã ure. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ mẽ kuma nẽ pahihti Pirat mã kãm:

—Nà mẽ inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

22 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa no mẽ ate Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh xwỳnhta? Tanhmã kot paj hipêx to? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Apĩ ri. Tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

23 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa kêt ri pĩ kahpa kunhô nhũm ty. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ xatã àmra kamã kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty. Kwa tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm tee ri ja nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to no nhũm mẽ mar kêt nẽ. Nhũm tee ri mẽ àmra mar o xa. Hãmri nẽ kãm Jejus pĩr prãm kêt jakamã amnhĩm gô hkwỳ janhi nẽ mẽ piitã mẽ noo mã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh o xa. Mẽ kot hã omunh xà hkôt kãm hpĩr prãm kêt ã omunh kaxyw. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E na pa mẽ anoo mã ã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh anẽ ka mẽ ja hã ixpumu. Nà inhmã hpĩr prãm kêt. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. Mẽ kaxipixjaja mẽ amã hpĩr hprãm jakamã mẽ kam nẽ tanhmã ho. No pa kot paj tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà ãm hãmri. Kot paj mẽ pamjaja amnhĩ tã htykja nhô. Nẽ mẽ ixkra nẽ mẽ ixtàmnhwỳjê mẽ amnhĩ to ixpimrààtã amnhĩ tã kunhô. Kê Tĩrtũm kãm tanhmã hã mẽ ixtõ hto hprãm nẽ mamrĩ tanhmã hã mẽ ixtõ hto. Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm Jejus ã amỹnê nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra Parapas kot pahi Pirat pê õ pôristi kutã amnhĩ xãm nẽ kêp hõxpĩrja mỳrapê nhũm mẽ kot unênh nẽ haxàr tã Ijaew kãm hprãm xà hkôt akupỹm kãm ure. Hãmri nẽ õ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ Jejus tak. Nẽ htak rax nẽ hãmri nhũm Pirat mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr o hpĩr kaxyw ma o tẽ.

Pôristi kot Jejus ã hpẽr o pikẽnh ã harẽnh
Makre 15.16-20; Juãw 19.2-3

27 Tã nhũm pôristijaja mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr kaxyw ma o tẽ nẽ pahihti Pirat nhõrkwỹ kamã ixkre hõ hwỳr ho axà. Nhũm pôristi ohtô nẽ hwỳr akuprõ nẽ hã pẽr o pikẽnh kaxyw axpẽn mã:

—E kwa tokyj pu mẽ kãm pahi xê jaxà ri. Kêp pahi hã kot amnhĩ jarẽnh kênã. Anẽ.

28 Hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ hpãnhã kêp pahi hã mẽ ê kamrêk mexja py nẽ kãm haxà. 29 Nẽ kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ hikãx nẽ hkrãm haxà. Nẽ kãm pahi hã kô gõ nhũm kupy nẽ o xa. Hãmri nhũm mẽ ho anhỹr pa nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa nẽ hã pẽr o pikẽnh kamã kãm:

—E ãm hãmri. Apê Ijaew nhõ pahi punuti na ka. Anẽ.

30 Hãmri nẽ kànhmã kuhê nẽ hkuk kuhtô nẽ kêp kô pytà nẽ xatã ho hkrãx pê htak. Nhũm prem ã pẽr o pikẽnh kãm hipêx anẽ. 31 Hãmri nẽ kêp pahi hã ê kapa nẽ akupỹm kãm ê jaxà nẽ mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ho kato nẽ ma o tẽ.

*Pôristi kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã har*ẽnh
Makre 15.22-32; Rukre 23.27-43; Juãw 19.17-25

32 Nhũm pôristijaja Jejus o kato nẽ ma kapôt mã o tẽ. Nẽ kãm pĩ kahpa pytĩja gõ nhũm kumỳ nẽ mẽ hkôt o hkwỳ. Nom ra hirot tỳx nẽ nhũm mẽ tee ri ja hã omu nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot omunh xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw kà htyk pumu nẽ unê nẽ kãm kot Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm hwỳr tẽ nẽ kêp pĩ kahpata mỳ nẽ hkôt kãm kumỳ nẽ o tẽ. 33 Hãmri nhũm mẽ kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyràk xwỳnhta wỳr mẽ o pôj. Mẽ kapẽr kãm na prem hixêtja jarẽnh o: “Korkot.” No mẽ pakapẽr kãm

Korkot jarẽnhja kêp “mẽ hkrã hi xà” nhũm
mẽ ma hwỳr Jejus o pôj. 34 Hãmri nẽ mẽ
kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw nhũm à htỳx
kumrẽx kamã hamak pymaj kãm mẽmo mẽ
hkanexàja gõ. Wĩhti mẽ mẽmo mry ma xà
ho pihkàr nhũm mẽ kãm hkwỳ gõ. Nom
nhũm hkaki nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak kêt xà hã omunh kurê kumrẽx nẽ
hkaga. Nhũm mẽ tee ri ja hã omu hãmri
nẽ kêp ê kapa nẽ kumẽ nẽ pĩ kahpa hã
kuxi nẽ prek o ĩhkra nẽ hpar o htỳx pa.
Hãmri nẽ kànhmã pĩ jarĩ nẽ ahkre kamã
ãm nẽ ho htỳx nhũm kỳxpê ajêt. 35 Hãmri
nhũm pôristi hkwỳjaja axpẽn mã ê hkwỳ ho
pigrành kaxyw hã kẽnre ho jôka. 36 Hãmri
nẽ ho anhỹr pa nẽ pikap Jejus jamãr o hkrĩ.
37 Na htem mẽ hpar kaxyw nẽ tanhmã mẽ
kot amnhĩ tomnuj to hã kagà nẽ mẽ mỳri pĩ
kahpa hã hanhô. Jakamã na prem tapti hõ
py nẽ tanhmã Jejus ã kagà hto nẽ hã kagà
ho:

IJAEW NHÕ PAHI NA JA
HIXI PÊ JEJUS

Hãmri nẽ hwỳr ho api nẽ mỳri kunhô. Ã
Jejus kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja mỳrapê na
prem kupĩ.
38 Hãmri nhũm mẽ hpãnhã wa àhkĩnh
xwỳnh wa ho axkrut nẽ mããnẽn pĩ kahpa
hã wa kunhô. Nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nhũm
war ajêt.
39 Tã nhũm pry hã mẽ mrar xwỳnhjaja
Jejus pumu nẽ hã hpẽr o pikẽnh o mra nẽ
kãm:
40 —Kwa ka na ka pre ate Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par nẽ
atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx
par ã amnhĩ jarẽ. Nẽ apê Tĩrtũm Kra
hã amnhĩ jarẽ. Nẽ axàhpumunh o axàh-
pumunh jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ
pa mẽ ja hã apumu. Kwa tokyx. Anẽ.
41 Nẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh mẽ mẽ
hkrãhtũmjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpẽr o
axkẽ. 42 Nẽ axpẽn mã harẽnh o:
—E jahti na xep pre mẽ kamã ukaprĩ ho
pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã
nom tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt
nẽ. Kwa pu mẽ arĩ pakuhê nẽ kot amnhĩ
kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu
mẽ omu nẽ kêp mẽ panhõ pahihti hã hkôt
pajamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ
Jejus. Pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot
kaj awrỳk rax nẽ. 43 Na hte amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa. Nẽ kêp Kra hã
amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã e. Kẽ Tĩrtũm
tãm hwỳr tẽ nẽ kêp Kra hã akupỹm mẽ
pahpê utà. Anẽ.
44 Hãmri nhũm wa kot akutã hijê nẽ jêt
xwỳnhta wa haxwỳja mẽ mar xà hkôt mã
ho kapẽr anẽ.

*Jejus tyk ã har*ẽnh
*Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30; mãã*nẽn Eprêw 10.19-20

45 Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt ỹr mẽ
nhũm te kamàt pyràk nhũm kamàt kô rax
kumrẽx. Jao hã awry mẽ nhũm ra akupỹm
myt katêr o mõ. 46 Hãmri nhũm Jejus kapẽr
kãm hihtỳx nẽ àmra htỳx kãm Tĩrtũm mã
kapẽr nẽ kãm:
—Inhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka
ixkaga? Anẽ.
Nom kapẽr kamã kãm kapẽr o:
—Eri Eri. Rãmã sapatanĩ. Anẽ.
47 Hãmri nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja kot
Eri jarẽnh ã kuma nẽ htỳx ho finat Eris
mã kapẽr ã hkamnhĩx. 48 Nhũm Jejus par
pê guhkrax kãm wĩhti punure xa. Jakamã
nhũm mẽ ã kapẽr anhỹr ã kuma nhũm
mẽhõ kãm hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ mẽmo
rerek py nẽ o tẽ nẽ kaxyw pĩ rytija py nẽ
ho hkanhwỳ. Nẽ akupỹn o tẽ nẽ ho wĩhti
nhek nẽ Jejus kot hkaôr kaxyw kãm kupẽ.
49 Hãmri nhũm hkwỳjaja tee ri ja hã omu nẽ
nê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Tk. Kwa nhãm xa. Pu mẽ kop Eris jamã
mãn. Koja hwỳr tẽ nẽ ho wrỳk japêr. Anẽ.
50 Hãmri nhũm kamàt kô mẽ nhũm Je-
jus ra htyk kaxyw nẽ axte àmra htỳx nẽ
hãmri nẽ ty. 51 Tykja kôt nhũm Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre
hã kupẽxêja kỳj rũm ahpar mã axkjê nẽ
amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax
tã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk
o te kot mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre
kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Nhũm pika htertet tỳx kumrẽx o kẽn rũnh
kwỳ ohtô nẽ hkrakrak pa. 52 Hãmri nhũm
mẽ htyk ã pika kamã mẽ htykjê nhõrkwỹ
ho ohtô nẽ mẽ hã axkjê nhũm mẽ hikwỹ
xwỳnhjaja akupỹm htĩr nẽ hapôj nẽ kuhê.
Na prem kormã htyk kêt ri amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm kôt hamaxpẽr. Tã nhũm Jejus ty
nhũm mẽ ohtô nẽ akupỹm htĩr nẽ hapôj nẽ
kuhê. 53 Nom kormã nhỹhỹm mrar kêt nẽ.
Arĩ mẽ hã pika nhĩpy Jejus akupỹm htĩr ã

hamãr o kuhê. Tã nhũm Jejus apkati hõ hã
akupỹm htĩr ã arĩgrota ã nhũm mẽ rĩ kormã
ma Jerujarẽ hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nhũm
mẽ ohtô nẽ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ omu.
54 Nhũm kormã Jejus htyk o mõrta ã nhũm
pôristi krãhtũm mẽ pôristi hkwỳjaja hãmri
hparpê hamãr o kuhê nẽ htyk kãm omu.
Nẽ pika htertet kamã ama nẽ mẽmoj kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pumu nẽ tee ri
hamaxpẽr nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Hãmri
nẽ axpẽn mã:
—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre
htyk xwỳnhta amnhĩ jarẽ. Kêp Tĩrtũm Kra
kênã. Tã pu mẽ amarĩ pahtỳx kupĩ. Anẽ.
55-56 Nhũm pre mẽnijaja ohtô nẽ amỳm Je-
jus tyk kãm omunh o kuhê. Marir Matarẽn
nẽ Xiakre mẽ Juje wa katorxà Marir nẽ
Xiakre hõ mẽ Juãw wa katorxàja nhũm mẽ
kormã htyk kãm omunh o kuhê. Na prem
Garirej rũm hkôt tanhmã ho ajuta hto ho
hkôt Jerujarẽ wỳr mõ.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã harẽnh
Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

57 Tã nhũm ra myt grire nhũm krĩ pê Ari-
matej rũm hikàxpore rax xwỳnh pê Jujeja
tẽ. Nom axtem Juje hõ na pre. Ra kot Jejus
kôt amnhĩ xãm jakamã kãm ho wrỳk nẽ
haxàr prãm nẽ. 58 Hãmri nẽ ma pahi Pirat
wỳr tẽ nẽ ĩ hã kuwỳ nẽ kãm:
—E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk
xwỳnhta gõ pa ma o tẽ nẽ haxà nà? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kãm harẽ nhũm
ma o tẽ nẽ haxà. 59 Kaxyw kupẽxê mex
õ py nẽ ho hkupu pa 60 nẽ ma o tẽ nẽ õ
kẽn kre kamã haxà. Na pre htyk kukamã
kẽn kre kakwỳ nhũm mẽ kot kormã kamã
mẽhõ jaxàr kêt tã kamã na pre Jejus jaxà.
Hãmri nẽ hã kẽn rax õ xãm nẽ ho hitom nẽ
ma akupỹm tẽ. 61 Nhũm Marir Matarẽn mẽ
Marir õja wa kẽn kreta kapem omunh o wa
nhỹ.

*Pôristi kot k*ẽn kre jamãr o kuhê ã
harẽnh
62 Tã nhũm apkati nhũm mẽ inhõ arĩ-
gromnu pê sap kato. Hãmri nhũm Pari-
jew nhõ xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja ma
pahi Pirat wỳr mra nẽ kãm:
63 —Kwa pahihti. Nà amnhĩ to hêx o pa
xwỳnhta na pre kormã htĩr nẽ pa ri tanhmã
amnhĩ jarẽnh to ho pa. Nẽ nhỹrmã ty nẽ
htyk ã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm
htĩr ã amnhĩ jarẽ. 64 Jakamã kwa hwỳr
anhõ pôristi hkwỳ rẽ kê mẽ ma hwỳr mra
nẽ hamãr mex o apkati axkrunẽpxi. Kot
ka anhỹr kêt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja ma hwỳr mra nẽ ho ahkĩ nẽ
ma o mra nẽ nhỹri haxà nẽ mẽ piitã mẽ
kãm ra akupỹm htĩr ã harẽnh o hêx o pa.
Te tãm kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh
pyràk. Nom mẽ kot axte ã harẽnh anhỹrja
koja omnuj tỳx o tãm kot ã amnhĩ jarẽnh
anhỹrja jakre. Anẽ.
65 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tôe. Nà koja mẽ ho anẽ. E mẽ ma
hwỳr amnhĩ kôt pôristi hkwỳ ho mra kê mẽ
hakwakre kahê xà jamãr mex o kuhê. Anẽ.
66 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr
mra nẽ hakwakre hã kẽn raxta o htỳx pa.
Nẽ mẽhõ kot omunh nẽ kahê mẽnh pymaj
menh ê ho hkukõ. Hãmri nẽ ho anhỹr pa nẽ
pôristi mã kãm:
—E Kêr ka mẽ jar kuri hamãr mex o
akuhê. Kê mẽhõ tẽ nẽ tanhmã ho hkêt nẽ.
Anẽ.

28

*Jejus akup*ỹm htĩr ã harẽnh
Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10

1 Tã nhũm apkati nhũm tômĩk. Hãmri
nhũm Marir Matarẽn mẽ Marir õja kwỳhtã
kànhmã nhỹ nẽ ma akupỹm kẽn kreta wỳr
wa tẽ. 2 Puh nhũm pika htertet tỳx nẽ nhũm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja kẽn kre
wỳr wrỳ nẽ nhãm hakwakre nê kẽn raxta
mẽ nẽ hã nhỹ. 3 Hirã htỳx kãm nhỹ. Te
na jaxênh pyràk. Nẽ ê haka htỳx kumrẽx.
4 Nhũm pôristijaja tee ri omu nẽ kãm ma
htỳx nẽ htertet nẽ umaj pikap rôrôk pa nẽ
te htyk pyrà nẽ hikwỹ. 5 Hãmri nhũm wa
nita kẽn kre hwỳr pôj nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhta pumu. Nhũm wa kãm:
—Kwa wa amã ma hkêt nẽ. War ate
Jejus pumunh kaxyw na ka wa tẽ. Mẽ
kot pĩ kahpa hã nhôr xwỳnhta. 6 Nom jar
amrakati. Na ra akupỹm htĩr nẽ kato nẽ ma
tẽ. E wa kam nẽ amnẽ axà nẽ nõr xà kaprỳ
pumu. Anẽ.
Hãmri nhũm wa kuma nẽ tee ri kẽn
kre kamã Jejus japêr nhũm kamã amrakati.
7 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh
wa kãm:
—E wa tokyx ma akupỹm tẽ nẽ hkôt mẽ
pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ. Koja ma
Jejus mẽ akukamã akupỹm Garirej wỳr mõ.

Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpẽn pumu.
Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. E kwa
wa tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ. Anẽ.
8 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma akupỹm
hprõt nẽ htẽm kurê kumrẽx. Kãm ma htã
hkĩnh nẽ. Nẽ ma Jejus kôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjê mã ujarẽnh kaxyw ma mẽ hwỳr
hprõt nẽ wa tẽ. 9 Pu nhũm ra Jejus tãm wa
kutã tẽ nẽ wa hkaxpa. Hãmri nẽ wa haêr pê
wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:
—Pa? Nhỹhỹm na ka wa tẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm wa omu nẽ hkĩnh tỳx
kumrẽx nẽ hwỳr hprõt nẽ hpar pê hkõn krã
ho tẽm nẽ akutã hpar ã kumỳ nẽ kãm mex
o mex ã harẽ nẽ kãm:
—Hêxta gàà nẽ. Ma amex kumrẽx. Amex
o amex. Anẽ.
10 Hãmri nhũm wa kãm:
—E war amã ma hkêt nẽ. Mamrĩ ma tẽ nẽ
ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ijarẽ kê
mẽ ma Garirej wỳr mra. Kamã kot paj mẽ
axte axpẽn pumu. Anẽ.

Pôristi kot kàxpore hprãm xàj Jejus o hêx ã harẽnh

11 Rôm nhũm pôristi hkwỳjaja akupỹm
tãm hkrã hãmri nẽ ma kẽn kreta rũm
akupỹm krĩm mra. Hãmri nẽ patre
krãhtũmjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm ujarẽnh
pa. 12 Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ
mẽhpigêtjê ho akuprõ nẽ mẽ hã axpẽn mar
o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mar pa nẽ pôristi
mã amnhĩrer rax nẽ mẽ kãm:
13 —E mẽ amnhĩm kàxpore jamỳ nẽ ma ri
ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o apa. Nom
kêr ka mẽ kãm amnhĩ to axêx nẽ mẽ kãm:
"Na pa prem kẽn kre kapem ixtỳx gõr nẽ
inhĩkwỹ nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja mra nẽ mẽ ixpê ĩ ho ahkĩ nẽ ma o
mra." Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ to axêx o apa.
Mẽ ixte kàxpore ho mẽ amã amnhĩrerta
pãnhã. 14 Koja pahihti Piratja mẽ anhõt ã mẽ
ajarẽnh ma nẽ hã tanhmã mẽ ato kaxyw hã
kot paj mẽ axy pê tanhmã kãm ixkapẽr to
nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Jakamã e.
Mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.
Mẽ mãmrĩ ma mra nẽ ã mẽ kãm axujarẽnh
anhỹr o ri apa. Anẽ.
15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot amnhĩ
to hêxta pãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma mẽ mar
xà hkôt mẽ piitã mẽ kãm Jejus kôt mẽ pa
xwỳnhjê ho hêx o pa. Tã na htem arĩ jarãhã
Ijaewjaja ã axpẽn mã mẽ harẽnh anhỹr rãhã
ho pa.

Jejus kot hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ àpênh ã karõ

Makre 16.14-18; Rukre 24.36-49; Juãw 20.19-23; Atre 1.6-8

16 Tã pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa
xwỳnh pê 11jaja hãmri akupỹm Jejus htĩr ã
harẽnh ma hãmri nẽ ma Garirej wỳr mra.
Nhỹri Jejus kot mẽ inhmã mẽmo hixêt prêk
jarẽnhja wỳr.
17 Nẽ ra hwỳr ixpôx o mrar mẽ Jejus
pumu. Tã nom nhũm mẽ ixkwỳjaja tee ri
omu nẽ htỳx ho nhãm mẽhõ hã hkamnhĩx.
No kêt mẽ pajaja na pa prem ixprĩ hã
omunh kurê kumrẽx nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ
ixkĩnh nẽ hwỳr ixprõt nẽ kãm:
—Pa Jejus? Hêxta waa nẽ. Amex o amex.
Anẽ.
18 Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—E na pre Tĩrtũm ã inhmã kapẽr anẽ nẽ
inhmã: "E kêr ka amnhĩ nhỹ hã mẽmoj piitã
tanhmã ho ho apa. Kaxkwa kamã nẽ pika
kamã. Mamrĩ nhỹhỹm amnhĩ krã hkôt amã
tanhmã amnhĩ to hprãm xà hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa." Anẽ. Na pre
mẽ akaxyw ã inhmã kapẽr anẽ.
19 —Jakamã e. Kêr ka mẽ ma pika piitã
hkôt ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa. Kê mẽ ixte
mẽ nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh
ma hãmri nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt
ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ kêr ka mẽ ja hã
mẽ omu nẽ Tĩrtũm mẽ wa inhmã mẽ hkrã
kumrã. Wa ixkarõ nhỹ hã mẽ hkrã kumrã.
Mẽ kot wa inhỹ hã pix mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa kaxyw.
20 —Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ ixkapẽr piitã
hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. E kêr ka mẽ
ma mẽ kãm ã ijarẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt
apa. Kot paj mẽ anhĩhkô hã ri ixpa rãhã
nhũm nhỹrmã pikaja hapêx o hapêx. Anẽ.
Na pre ã Jejus mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã
karõ anẽ.
Matêwre kot Jejus jarẽnh nẽ hã kagàja ja
kôt na hapêx.

Makre
Makre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw Makre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre hte ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri pa. Na pre ra Simãw Pêtreja hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr o ahkre nhũm kuma nẽ mar tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ pamã tanhmã Jejus ã kagà hto. Simãw Pêtre xô ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kagà. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã nhũm pre harẽ nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh ã harẽ nẽ hã kagà. Ã Juãw Makreja mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

Matêwre 3.1-10; Rukre 3.1-9; Juãw 1.6-8, 1.19-23

1 Pa Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. E kot paj mẽ amã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama. Kêp Tĩrtũm Kra na. Tãm na pre mẽ pakaxyw ãm nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Tã tãm kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kot paj mẽ amã ixprĩ hã harẽ nẽ hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama.

*Juãw Paxis kot Jejus kukamã har*ẽnh

2 Kormã Jejus mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnhjê hõ pê Ijaisja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ Jejus kukamã harẽnh o mõr xwỳnh Juãw Paxisja nhũm pre mããnẽn hkukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm hamaxpẽr pyràk o harẽ nẽ harẽnh o:

E kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr kot harẽnh xwỳnhjê hõmẽ kê ma kutêp mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

3 Koja kukamã harẽnh xwỳnhja ma kapôt ã ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm: "E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ pu mẽ pahpiitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nom pry kumrẽx o mex kêt nẽ. Ãm amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kot pry nhĩnur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Jakamã kot kaj mẽ Pahihti nyw kutêp ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm ra katàt mux nẽ nõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa kêr ka mẽ ã kutêp amnhĩ nhĩpêx anẽ." Anhỹr o koja mẽ kãm harẽnh o pa. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽnh anẽ nhũm ỹ hã kapẽr xwỳnh pê Ijaisja mẽ pamã hã kagà.

4 Tã ra kot harẽnh xà hkôt nhũm Juãw Paxisja tẽ. Hãmri nẽ kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Pa mẽ piitã mẽ kot ra mẽ apê hkra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã. Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot kapẽr mar kaxyw ma nhỹhỹnh hwỳr kapôt mã mra. Pyka pê Jutej rũm nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ rũm nhũm mẽ ohtô nẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ kãm:

—E ixte amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj na pa awỳr amnhĩ to tẽ. Na pa hte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ ra inhmã amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm Juãw Paxis gôx kãm mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw kamã. 6 Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nẽ pa. Ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ menh ôr o ri pa. 7 Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Koja tokyx Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta mẽ pahwỳr wrỳ. Ahpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na

pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã
hã ixpijaàm rãhã ho ri ixpa. Te ixkràm ã
ixpijaàm o amnhĩ nhĩpêx pyràk. [8] Na pa hte
gô pix o Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr o ri
ixpa. Nom mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhja
koja mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ
akaxwỳnh mã agjê. Ka mẽ ỹ hã tãm ri
amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

*Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã har*ẽnh
Matêwre 3.13-17; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

[9] Tã nhũm Jejusja tãm Juãw Paxis wỳr
tẽ. Garirej kamã krĩ pê Najare rũm ma
hwỳr tẽn pôj. Hãmri nhũm Juãwja hkrã
hkumrã. Pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrã.
[10] Hãmri nẽ wa gôj rũm api nẽ mỳr ri kaxkwa
pumunh o xa. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm
kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrà nẽ Jejus
wỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa nhũm amnhĩ tã
omunh o xa. [11] Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa
rũm kãm kapẽr nẽ kãm:

E apê Ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte
ixkanrẽhã amnhĩ nhĩpêx mex o apa.
Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho
apa. Anẽ.

*Jejus kot Satanasti kaga hã har*ẽnh
*Matêwre 4.1-11; Rukre 4.1-13; mãã*nẽn
Eprêw 2.18, 4.15

[12] Tã nhũm Tĩrtũm Karõja ma kapôt mã
Jejus o mõ [13] nhũm kapôt ã mry xoprê kaêx
ã ri mrar o hã arĩgro pê 40. Hãmri nhũm
Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt
pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm
kapẽr to nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ xãm
prãm xàj ma hkôt pa. Nom nhũm Jejus
hkaga kumrẽx nhũm tee ri ho anhỹr kaprỳ
nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ
nẽ tanhmã ho mex to.

*Jejus kot Tĩrtũm mã àpênh krax ã har*ẽnh
Matêwre 4.12-17; Rukre 4.14-15

[14] Nhũm pre ra mẽ ixpê Ijaew o amnhĩptàr
xwỳnh pê Eroxja Juãw Paxis kot mẽmoj
tã kãm àkjêr mỳrapê nhũm pre ra unê nẽ
haxà. Tã kot haxàr jakành pê nhũm Jejus
ma akupỹm pyka pê Garirej wỳr mõ nẽ
kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ
Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽnh ã amnhĩ jarẽnh
o pa. Nom te nhãm mẽhõ jarẽnh pyràk o
amnhĩ jarẽ [15] nẽ mẽ kãm:

—E na Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm
nẽ. Jakamã na ra kot mẽ awỳr ãm xwỳnhta
mẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ. Kwa mẽ tokyx
kapẽrja ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt aja-
maxpẽr. Hãmri nẽ ate amnhĩ tomnuj kaga
nẽ Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm
Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra.
Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kôt tep pynênh xw*ỳnh wa
hwỳr ã harẽnh
Matêwre 4.18-22; Rukre 5.1-11

[16] Tã nhũm Jejus ma Garirej kamã gô rax
pê Garirej mỳri mõ. Hãmri nẽ Simãw mẽ
htõ Andreja wa hwỳr kato nẽ wa omu. Wa
kot tep pynênh xwỳnh jakamã na pre wa
gôx kãm kryhti rẽnh o xa nhũm Jejus wa
hãnh tẽ nẽ wa omu. [17] Hãmri nẽ amnhĩ kôt
wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—E war amnẽ ixkôt tẽ nẽ ixkôt mãn apa.
War apê tep kanhêr rax o ri apa xwỳnh tã
kêr ka war axàpênhta kaga nẽ hpãnhã ixkôt
apa ho apa. Kot paj tanhmã war akrã hto
ka wa tep pynênh pãnhã ma ri mẽ hkôt
mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Mẽ ohtô
nẽ mẽ kot war amar nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ
xunhwỳr kaxyw. Jao kot kaj te war ate tep
kanhêr rax nẽ Tĩrtũm mã õr pyràk o amnhĩ
nhĩpêx.

Anhỹr o wa kãm kapẽr. [18] Hãmri nhũm wa
kuma nẽ kryhti kaga nẽ ma hkôt pa ho pa
kurê kumrẽx. [19] Hãmri nẽ mẽ gô mỳri mõ
nẽ Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãw wa hwỳr
kato nẽ wa omu. Nhũm wa kormã hipêêxà
nhĩhkô hã pàr kãm kryhti ho mex o wa nhỹ
nhũm Jejus wa mẽ hwỳr kato nẽ wa omu
nẽ amnhĩ kôt wa kuwỳ. [20] Hãmri nhũm wa
kuma nẽ ma hkôt pa ho pa. Pàr kre kamã
mẽ kãm àpênh xwỳnhjê ri hipêêxà re nẽ ma
Jejus kôt pa ho pa.

*Jejus kot m*ẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã
harẽnh
Rukre 4.31-37

[21] Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ
hãmri nẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ ixpê
Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm
Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã
ixkre hwỳr tẽ nẽ hwỳr axà. Hãmri nẽ kamã
mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr
mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre ho nhỹ. [22] Nẽ
mẽ ahkre mex nhũm mẽ kuma nẽ tee ri
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na ã mẽ
pamã mẽmoj jarẽnh anẽ. Tĩrtũm kapẽr tũm

o mẽ ahkre xwỳnhjê rom àhpumunh tỳx
kôt na hprĩ hã mẽ pajahkre mex nẽ. Anẽ.
23 Hãmri nhũm mẽhõ myja mẽ hwỳr axà.
Na pre ra mẽkarõmnuti hwỳr axà nhũm ỹ
hã amnhĩ tomnuj o pa. Hãmri nẽ mẽ hwỳr
axà nẽ Jejus pumu nẽ kãm kapẽr. Nom tãm
kapẽr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm
kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:
24 —Pa Jejus? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt
nẽ. Ixte apumunh mex. Apê Najare nhõ
xwỳnh tã mããnẽn apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr
amẽnh xwỳnh maati na ka. Tĩrtũm rũm na
ka pre mẽ ixwỳr wrỳ. Kwa xà kot kaj mẽ
ixto ajapêx nà? Anẽ.
25 Hãmri nhũm kãm:
—Tk. Kwa anhĩkrê nẽ myta kurũm akator
kurê kumrẽx. Anẽ.
26 Hãmri nhũm kuma nẽ àmra htỳx kãm
myja o àk tỳx nẽ kêp kato nẽ ma tẽ nhũm
akupỹm mex. 27 Hãmri nhũm mẽ piitã omu
nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ xatã axpẽn
mã harẽnh o pa nẽ axpẽn mã:
—Kokỹỹ. Jejus na pre àhpumunh tỳx
kôt mẽkarõmnuti jano nhũm kuma nẽ mẽ
kurũm hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.
28 Hãmri nhũm Garirej kamã mẽ piitã ri
axpẽn mã harẽnh o pa.

*Jejus kot akup*ỹm Simãw xupãnhgêx o
mex ã harẽnh
Matêwre 8.14-15; Rukre 4.38-39
29 Tã nhũm Jejus Xiakre mẽ Juãw mẽrohã
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre rũm
kato nẽ ma Simãw mẽ Andre wa õrkwỹ
hwỳr mõ. 30 Hãmri nẽ mẽ hwỳr agjê. Nhũm
Simãw xupãnhgêxja ra à nẽ hkà kagro htỳx
nẽ nõ nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nhũm mẽ
kãm harẽ. 31 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr
axà nẽ omu nẽ hpa hã kupy nẽ kànhmã
ỹr nhũm hkà hakry nẽ akupỹm mex kurê
kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ tẽ nẽ mẽ
kãm mẽmoj nhĩpêx nhũm mẽ hkur o hkrĩ.

*Jejus kot akup*ỹm mẽ hkwỳjê ho mex ã
harẽnh
Matêwre 8.16-17; Rukre 4.40-41
32-33 Tã nhũm myt axà nhũm mẽ ohtô nẽ
Simãw mẽ Andre wa õrkwỹ hwỳr mra nẽ
hakwakrem Jejus ã akuprõ. Nẽ amnhĩ kôt
mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nẽ mẽkarõmnuti kot
mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr
mẽ o mra. 34 Hãmri nhũm Jejus mẽ omu
nẽ akupỹm ahpỹnhã mẽ piitã mẽ ho mex
pa. Nẽ mẽkarõmnutija nhũm mẽ kurũm mẽ
hapôj. Mẽkarõmnuti kot kêp Tĩrtũm Kra
hã omunh tã no nhũm kapẽr nê mẽ hkurê
nẽ mẽ hano nhũm mẽ kapẽr kêt rãhã mẽ
kurũm hapôj nẽ ma mra.

*Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jar*ẽnh ã
harẽnh
Rukre 4.42-44
35 Tã nhũm apkati nhũm kormã myt kator
kêt ri nhũm Jejus kànhmã nhỹ nẽ tẽ nẽ kato.
Hãmri nẽ ma kapôt ã ahte nhỹhỹm tẽ nẽ
nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.
36 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkwỳjaja
hkrã hapôj nẽ tee ri ixkre kamã hapêr.
Hãmri nẽ hapôj nẽ ma hpry jakop o mõ.
37 Hãmri nẽ hwỳr kato nẽ omu nẽ kãm:
—Pa. Kwa na mẽ piitã tee ri ajapêr. Anẽ.
38 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tô ma pu mẽ mõ. Nom kot puj mẽ
akupỹm mẽ hwỳr pamõr kêt nẽ. Kot puj
mẽ hpãnhã nhãm krĩ hkwỳ hkôt mãn ri
pajapôj. Pa kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ
mãn. Ja kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ. Krĩ
piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja kot kapẽr mar
kaxyw. Anẽ.
39 Hãmri nẽ mẽ ma axte Garirej kamã krĩ
hkwỳ hkôt pa. Nẽ krĩ piitã hkôt Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽ kurũm
mẽkarõmnuti japôx o pa.

*Jejus kot akup*ỹm mẽhõ hkàmnu ho mex
ã harẽnh
Matêwre 8.1-4; Rukre 5.12-16
40 Tã nhũm mẽhõ hkà hkro xàpêr tỳx
xwỳnhja Jejus wỳr tẽ. Hãmri nẽ hã hpijaàm
kaxyw kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm:
—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to
tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàh-
pumunh tỳx jakamã kot ka akupỹm amã
ixto mex prãm nẽ mãmrĩ akupỹm ixto mex.
Anẽ.
41 Hãmri nhũm kuma nẽ kamã ukaprĩ nẽ
hã ĩhkra xi nẽ kãm:
—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex.
42 Anhỹrja kôt nhũm akupỹm hkà mex
kurê kumrẽx. 43-44 Hãmri nhũm Jejus kãm
kapẽr kãm hihtỳx nẽ hano nẽ kãm:
—E kêr ka amnhĩ tã akwỳjê mã tanhmã
ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ
kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka
amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỹm mẽ
amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx

to hã karõ xwỳnhta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

45 Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ. Nom axtem nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jejus kot kãm karõ xà kuhpa hã ma mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jakamã nhũm mẽ kuma nẽ piitã nhỹhỹnh Jejus wỳr mra. Mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ hwỳr mra nhũm tee ri mẽ noo mã nhỹri krĩm pa mã. Hãmri nẽ ãm krĩ pu hã ri pa htã nom nhũm mẽ arĩ ohtô nẽ hwỳr mra.

2

*Jejus kot akup*ỹm ĩ kamã htyk xwỳnh o mex ã harẽnh

Matêwre 9.1-8; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38

1 Tã nhũm Jejus hã apkati grêre nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm Kapanaũ wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm mẽ piitã nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ kamã hpôx kôt harẽnh ma nẽ hã akuprõ. 2 Ra hã pikuprõnh rax nẽ ixkre nhĩtom pa. Nhũm mẽ hkwỳjaja kapôt ã kuhê nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 3 Hãmri nhũm mẽmyjaja kêp kwat nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhja mỳ nẽ Jejus kot ho mex kaxyw hwỳr o tẽ. 4 Hãmri nẽ tee ri hã mẽ pikuprõnh rax xwỳnhjê pumu nẽ nhỹhỹnh kot hwỳr o àr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ himõk kwỳ grà nẽ hkôt ĩ kamã htyk xwỳnhta nõr xà mẽrohã hkôt Jejus wỳr haxà. 5 Hãmri nhũm mẽ kot kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra anê ate amnhĩ tomnuj piitã ho ijapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

6 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hamaxpẽr o:

7 —Tk. Kwa pẽr mẽhõ myti mũj kêp Tĩrtũm kêt tã te kapẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm pix kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx kênã. Anẽ.

8 Nom nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm pix kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kôt mẽ hamaxpẽrja nhũm mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. 9 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate mẽ ano ho ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka htem ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm myja o mex. Ka mẽ ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 10 Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã mytija ho mex.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà mỳ nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ akupỹm mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõr xà mỳ nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hapôx kaxyw nẽ hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no pyma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt kumrẽx tã jarãhã ja pumu. Nà Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ w*ỳr Rewi hwỳr ã harẽnh

Matêwre 9.9-13; Rukre 5.27-32

13 Hãmri nhũm Jejus mẽ ma mra nẽ akupỹm gô rax pê Garirej wỳr mra nẽ gô mỳ ri pa. Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ hwỳr mra nẽ hã akuprõ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 14 Hãmri nẽ mẽ kure nẽ axte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma axte mra nẽ nhỹri Apew kra Rewija pumu. Rõm kãm mẽ õ pahihti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm àpênh o nhỹ nhũm Jejus hãnh tẽ nẽ omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt mãn ri apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga nẽ ma hkôt mõ nẽ hkôt pa ho pa.

15 Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Hãmri nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ kuri apkur o hkrĩ. Nẽ mããnẽn mẽ kêp Rõm nhõ pahi mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh

xwỳnh kwỳ nẽ mẽ ohtô nẽ mẽ kutã apkur o hkrĩ. 16 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu. Nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã apkur kêt tã ka mẽ Jejus mẽ apimrààtã axtem nẽ mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw ixte mẽ kutã ixàpkur o inhỹr kênã. Xà na hte tôtô mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane? Nà na hte ãm mẽ à xwỳnhjê pix kane ho pa. Ra mẽ ate ja pumunh mex. Ja pyrà nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hwỳr wrỳ nẽ jajê kutã ixàpkur o nhỹ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akamã ixukaprĩ ho ri mẽ akôt ixpa. Tã ka mẽ atỳx ã ixte mẽ kutã ixàpkur anhỹrja ã ixto akapẽr anẽ. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽõ kaga hã mẽ harẽnh

Matêwre 9.14-17; Rukre 5.33-39

18 Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja na prem tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kamã kãm amnhĩ jarẽ. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm amnhĩ jarẽnh prãm nẽ apkur kãm amnhĩx kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Pa? Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Kwa mo na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Anẽ.

19 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Tk. Mo kaxyw kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ hkôt ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã kapẽr kaxyw nẽ ho apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Nà na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur kãm kãm amnhĩ jarẽnh o pa. 20 Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ kormã hkaprĩ htỳx kãm ho apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ axte mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

21-22 —Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã na ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã kot amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 12.1-8; Rukre 6.1-5

23 Tã nhũm mẽ ixpê Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma nhỹhỹm mõ. Ma mẽ hpur kahti hkôt nhỹhỹm mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ. Hãmri nẽ prãm xàj purta kamã amnhĩm mẽmo hy te kot harôj pyràk xwỳnhta kwỳ rê nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mõ. Mẽ ixpê Ijaewjaja na pa htem axpẽn pur kãm ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 24 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa jarãhã sap tã akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmo hy hkwỳ rê nẽ akôt hkanhar o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽmoj nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê kênã. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

25-26 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ? Kormã Apiatar kêp patre maati ri na pre Tawi hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm Apiatar mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Patre kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr nhũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

[27] —Na pre Tĩrtũm panhĩ kumrẽx o kato nẽ kormã mẽ hkôkôt nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr o hkrĩ kaxyw arĩgromnu ho kato. No na pre arĩgromnu kumrẽx o kato nẽ hpãnhã kaxyw panhĩ ho kator kêt nẽ. [28] Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ mẽmojta rê nẽ ixkôt hkanhar o mõ. Anẽ.

3

Jejus kot akupỹm ĩhkra grà xwỳnh o mex ã harẽnh

Matêwre 12.9-14; Rukre 6.6-11

[1] Tã nhũm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr tẽ nẽ axà nẽ kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ my ĩhkra grà xwỳnhja mẽ ĩhkô hã mar o nhỹ. [2] Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽ hkrãhtũmjê mã Jejus o kapẽr prãm jakamã htãnopxar o kuhê nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã ĩhkra grà xwỳnh mũj o mex nà? Jarãhã arĩgromnu kênã kot kêt kãm ĩhkra ho mex. Koja ho anẽ nẽ ra Tĩrtũm kapẽr tũm nhĩrôp xa. E pu mẽ xa nẽ hã omu. Anẽ.

[3] Hãmri nhũm Jejus ĩhkra grà xwỳnhta pumu nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã xa. [4] Hãmri nhũm Jejus mẽ kot omunh o hkrĩ xwỳnhjê hwỳr rĩt nẽ arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to wehe? Xà kot ka mẽ arĩgromnu hã axà htỳx nẽ amex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ nhũm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pê akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ? Rỳ nhũm apumu nẽ tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nê ajano nhũm ja amã mex nẽ? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ hã axpẽn kãm paxukaprĩ rỳ hã mẽ pamã axpẽn kurê ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pê mẽ utà rỳ kot puj mẽ ãm arĩgro mex pix ã mẽ utàr kaxyw arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Ra kot hprĩ hã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh mex nẽ ã hêx rom mẽ hkukjêr anẽ. Nom nhũm mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Mẽ ãm piitã akryk mar pê omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. [5] Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ ukaprĩ hkêt ã mẽ omu nẽ hkaprĩ nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ĩhkra grà xwỳnhja mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã ujarẽnh tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ akupỹm mex kurê kumrẽx. [6] Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ã Jejus kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kot sap ã akupỹm myta o mex ã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hapôj nẽ ma pahi Erox kôt mẽ pa xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm harẽ nẽ tanhmã hã axpẽn kukjêr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ã kapẽr anhỹrja o mẽ pahto kapẽr punuj nẽ. Te hkĩnhã mẽ papamjaja mẽ kamã paxukaprĩ hkêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpẽr o pa. Ja pymaj kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Mẽ ohtô nẽ kot Jejus kapẽr mar kaxyw hwỳr mrar ã mẽ harẽnh

Matêwre 4.23-25; Rukre 6.17-19

7-8 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm gô rax wỳr mõ nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra. Pyka pê Garirej mẽ Jutej wa kurũm nẽ krĩ pê Jerujarẽ rũm nẽ pyka pê Itumêj rũm nẽ pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã krĩ hkwỳ rũm nẽ krĩ hkwỳ pê Xir mẽ Sitõ wa pu hã krĩ hkwỳ rũm ohtô nẽ ma hwỳr mra. Na prem ra harẽnh ma nẽ nhỹhỹm mõr ã omu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—E kwa tokyj pu mẽ ma hwỳr mẽ à xwỳnhjê o mõ kê akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr mẽ o mra nẽ hã pikuprõnh rax nẽ. 9-10 Hãmri nhũm Jejus akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Gô mỳri xa nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã nhũm mẽ axte ohtô nẽ hwỳr mra nẽ piitã kot htok nẽ akupỹm mex kaxyw hwỳr axpẽn nhĩgã. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—Kwa mẽ ma mra nẽ amnẽ kanôre jêt mũj kjênh o tẽ nẽ jar inhmã anhô. Kê mẽ ixtã axpẽn nhĩgãnh o ijanênh japêr pa hwỳr axà nẽ amỳm mẽ ho hpỹnh nẽ akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ kãm ja o tẽ nẽ kunhô. 11 Na pre mẽkarõmnuti hkwỳja mẽ hkwỳjê hwỳr agjê. Jakamã nhũm mẽ Jejus pumu nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã hkõnkrã ho hkrĩ nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa apê Tĩrtũm Kra na ka. Anẽ.

12 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma. Kãm mẽkarõmnuti ã kot harẽnh anhỹr prãm kêt nẽ. Ãm mẽ piitã mẽ kot kapẽr mar nẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pê kêp Tĩrtũm Kra hã omunhja na kãm hprãm. Jakamã nhũm mẽkarõmnuti ã harẽnh anẽ nhũm ja nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk kwa nà kêr ka mẽ tanhmã ijarẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kaxyw m*ẽ kêp 12 rênh ã harẽnh

Matêwre 10.1-4; Rukre 6.12-16

13 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê mã kãm:

—E pu mẽ ma mõ nẽ krãhakỳx mũj ã api. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ ma hwỳr mõ nẽ hã api 14 nhũm Jejus amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ kurê. Mẽ kot ma ỹ hã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre 15 nẽ ỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa kaxyw. 16 ã mẽ hixi kot anhỹr.

Na pre ja kêp Simãw no nhũm Jejus hpãnhã hã hixi hõ mẽ nhũm hpãnhã mããnẽn kêp Pêtre.

17 Nẽ hkôt Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãwja wa kuta.

Hãmri nẽ kot Simãw nhĩpêx pyrà nẽ wa hã hixi hõ mẽ nhũm wa hpãnhã mããnẽn kêp Poanes. Wa kot amnhĩ prêprêk jakamã nhũm ã wa hã hixi mẽnh anẽ.

18 Nẽ hõ pê Andreja ta.

Nẽ hkôt Andre htõ Firiptija ta.

Nẽ hkôt Patoromewja ta.

Nẽ hkôt Matêwreja ta.

Nẽ hkôt Tomasja ta.

Nẽ hkôt Arpêw kra Xiakreja ta.

Nẽ hkôt Tatewja ta.

Nẽ hkôt Simãw õja ta.

Simãwja na pre kãm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ pika pê Ijaew kĩnh tỳx nẽ. Jakamã na pre kãm nhãm pika hõ nhõ pahi kot mẽ ho amnhĩptàr prãm kêt nẽ pa.

19 Nẽ hkôt Jut Kariotja ta.

Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã nhũm Jejus kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

*Jejus m*ẽ mẽkarõmnuti wa harẽnh

Matêwre 12.22-32; Rukre 11.14-23, 12.10; Juãw 10.19-21

20 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê rênh pa nẽ ma amnhĩ kôt mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr mẽ o mõ. Na prem apkur kêt ry rax nẽ ra kãm prãm tỳx nẽ nhũm ma mẽ apkur kaxyw amnhĩ kôt mẽ o mõ. Hãmri nhũm axte mẽ à xwỳnhjaja mẽ omu nẽ Jejus wỳr pikuprõnh rax nhũm mẽ tokyx apkur kêt nẽ. 21 Hãmri nhũm Jejus katorxà nẽ htõjaja tee ri mẽ apkur kêt ã mẽ harẽnh ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn ãm ra tanhmã hkrã amnhĩ to nà? Hã na mẽ kot omunh kaxyw hã hpikuprõnh rax jakamã nhũm kormã apkur kêt nẽ. E tokyx pu mẽ ma hwỳr mra nẽ omu

nẽ mẽ kêp utà nẽ akupỹn amnhĩ kôt o mõ. Anẽ.

22 Rôm nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm Jejus wỳr mõn pôj. Hãmri nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to. Kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx jakamã harẽnh o:

—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem ỹ hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã hkamnhĩx. 23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ wỳr mẽ kãm hpa ho apê nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nom amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Xà na hte Satanasti mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o pa? Nà na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 24 Na hte pika nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã ri pa nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr o pa hkêt nẽ. 25 Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja. Mẽ kot axpẽn to hkwỳ xwỳnhjaja koja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ anhgrà nẽ ahpỹnhã pa hãmri nhũm mẽ õ pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo hkwỳjaja kot kêt ri mẽ hamãr o pa? Nom tãm kot amnhĩ nê mẽ hanoore hã. Mẽ tãm-jaja na prem axpẽn kãm gryk nẽ anhgrà nẽ ahpỹnhã pa. 26 Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa ri mẽ kurũm amnhĩ kwỳjê japôx o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽkarõmnutijaja kêp Satanasti hkwỳ kênã. Koja Satanasti ixte mẽ kurũm mẽ hapôx kaxyw tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. 27 àhpumunh tỳx jakamã na hte mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh tỳx o pa nhũm mẽhõ tee ri kêp mẽ utàr kaxyw. Tã ixàhpumunh tỳx o ixte hakrenh jakamã ixte kêp mẽ utàrja inhmã tanhmã kute hkêt. Na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Satanasti tee ri mẽ hã ixpumunh o pa kaprỳ.

28 —Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. Kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa. Nẽ amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx rãhã ho apa. Rỳ tanhmã akapẽr punuj to ho apa. Rỳ tanhmã Tĩrtũm o akapẽr punuj to ho apa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nẽ mẽ akapẽr punuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Koja ho hapêx par kumrẽx. 29 Nom koja Tĩrtũm Karõ xatã mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ te kêp amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao Tĩrtũm Karõ hã apijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te mẽ apê amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà wỳr ma apa nẽ kamã apa rãhã apa ho apa. Anẽ.

30 Mẽ kot Satanasti nhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa hã hkamnhĩx jakamã nhũm pre Jejus ã mẽ kãm kapẽr anẽ.

*Jejus katorxà m*ẽ htõjê jarẽnh
*Matêwre 12.46-50; Rukre 8.19-21; mãã*nẽn Eprêw 2.11-12

31 Rôm nhũm Jejus katorxà mẽ htõjaja hwỳr mra no ãm kormã hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw kormã kapôt ã kuhê. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hõ mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa ma tẽn Jejus mã mẽ ijarẽ kê mẽ ixwỳr kato. Anẽ.

32 Rôm nhũm ixkre kamã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja awỳr mra nẽ pôj nẽ tee ri awỳr gjêx mã nẽ kormã kapôt ã kuhê nẽ atã karõ. Anẽ.

33-35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỳ ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o pu mẽ axpẽn nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nẽ inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

4

*M*ẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh
Matêwre 13.1-9; Rukre 8.4-8

1 Tã nhũm Jejus axte gô jakàx ã mẽ ahkre ho nhỹ. Hãmri nhũm mẽ axte hã htu rax jakamã nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ pàr krem axà nẽ gôx kãm amỳm mẽ ahkre ho

nhỹ. Nhũm mẽ piitã kỳxpê omunh nẽ mar
mex o kuhê. 2 Hãmri nhũm mẽ ahkre ho
nhỹ. Nom mẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre.
Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt
amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nẽ
mẽ kãm hã ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ kãm:

3 —E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã
mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o
pa nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk
kêt nẽ. Koja ahpỹnhã rôrôk. 4 Koja hkwỳ
aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ
hwỳr mra nẽ hkrẽr pa. 5-6 Nẽ koja kẽn kãm
hkwỳ rôrôk hãmri nẽ higrõt kutã nojarêt nẽ
higrõt pa. Nom nhũm kamã aptỳx nẽ kamã
kêp pika hkryre jakamã nhũm higrõt nhũm
hã myt ahpa nẽ arĩgro htỳx mẽ nhũm grà
pa. Harê hkryre jakamã grà pa. 7 Nẽ koja
hkwỳ mrônhĩ kamã rôrôk nẽ higrõt tã no
nhũm utĩja kêp amỹtà nhũm ô hkêt nẽ.

8 —No koja hirã kamã pika mex kãm hkwỳ
rôrôk. Hãmri nẽ hirã kamã rôrôk jakamã
higrõt mex nẽ piitã ô rax nẽ. Kamã ô hkwỳ
kêp 30 nẽ kamã hkwỳ kêp 60 nẽ kamã hkwỳ
kêp 100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 9 Kwa mẽ
ama nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.
Anẽ.

*Jejus kot hprĩ hã m*ẽmo hy jarẽnh
Matêwre 13.10-23; Rukre 8.9-15

10 Hãmri nhũm mẽ Jejus xujarẽnh mar pa
nẽ anhgrà nẽ ma akupỹm mra nhũm hkôt
mẽ pa ho pa xwỳnh pê 12 mẽ hkwỳjaja pix
Jejus ri arĩk. Hãmri nẽ ujarẽnhta ã hkukja
nẽ kãm:

—Kwa mon ka hte ã mẽ kãm axujarẽnh
anẽ Pahihti? Na pa mẽ ixprĩ hã amar mex
kêt nẽ. Anẽ.

11-12 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ.
Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm
jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã
harẽnh to. Nà mẽ kot amnhĩ tomnu kaga
nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh xà hkôt
mẽ ho hkra hã harẽnhja na pa hte mẽ kãm
harẽ. No mũjjaja mẽ akĩnhã mẽ kãm mar
prãm kêt jakamã na pa hte mẽ kãm mẽmoj
tã haxwỳ nẽ awjarẽ nhũm mẽ ãm ixujarẽnh
pix ma.
Na htem kuma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri hã
pa. No kêp apu mẽ kãm hprĩ hã mar
prãm ronhỹx mẽ ra hprĩ hã kuma
nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm
amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj o hapêx. Nom mẽ kãm mar
prãm kêt. Anẽ.

13 Tã mẽ ate aprĩ hã ixujarẽnhja mar mex
kêt jakamã tanhmã kot kaj mẽ amnhĩ to nẽ
ixujarẽnh piitã ama? E kot paj ixprĩ hã mẽ
amã mẽmo hyta jarẽ ka mẽ inhma.

14 —Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr
pyràk. Nẽ ahpỹnhã rôrôk xà hã pikata
te kêp ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
mar xwỳnhjê kot mar nẽ ahpỹnhã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to pyràk. 15 Jakamã mẽ kot
mar xwỳnh kwỳjaja hte kot aptỳx kãm
hkwỳ rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar
nẽ hkrẽr par xwỳnhta pyràk. Jakamã na
htem Tĩrtũm kapẽr ma nom nhũm Sa-
tanasti te kuwênh kot hy hkrẽr parta pyràk
o mẽ hipêx. Nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj
tanhmã nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm
mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nom ho hamakêtkati
tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

16 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot
kẽnre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm
te hã myt ahpa nhũm grà par tokyx anhỹr
xwỳnhta pyràk. Na htem Tĩrtũm kapẽr
ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ.
Te hy higrõt tokyx anhỹrta pyràk. 17 Tã
nhũm mẽhõ tẽ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ
kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ hkaga.
Rỳ nhũm mẽ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ homnuj
to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ
hkaga. Te mẽmo hy higrõt nẽ grà par tokyx
anhỹrta pyràk.

18 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot
mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm
mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta pyràk.
Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ.
19 Nom mããnẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàx-
pore rax prãm jakamã ãm ja pix kukamã
hamaxpẽr o ri pa. Jao ra gryk ã axte Tĩrtũm
kapẽr mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Te mrônhĩ kot higrõt pê àmnàr
nhũm ô hkêêta pyràk.

20 —No mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te
hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ
higrõt nẽ ô raxta pyràk. Na htem ixkapẽr
ma nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ. Nẽ
ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa.
Te mẽmo hy hkre kamã ô hkwỳja kêp 30
nẽ kamã kêp 60 nẽ kamã kêp 100ta pyrà nẽ
Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã
ho pa. E ã ixujarẽnhja kot anhỹr. Anẽ.

*Kanê hpimxur ã har*ẽnh
Rukre 8.16-18, 8.24-25; Matêwre 13.10-15, 25.14-30

21 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro rỳ hitom kãm par krak ri unhwỳ? Nà na htem hpôk hãmri nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ. 22 Ja pyrà nẽ mẽ piitã kot hkwỳjê pê tanhmã hamaxpẽr punuj to ho hpimxur prãm tã tee ri kot ho hpimxur prãm kaprỳ. Koja nhỹrmã mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Te mẽ kot kanê hpôk nẽ kỳx pê unhwỳr nhũm amnhĩrĩt mex pyràk. Ja pyrà nẽ na pa hte Tĩrtũm kapẽr o ri ixpimxur o ixpa hkêt nẽ. Na pa hte ixprĩ hã mẽ amã harẽnh mex o ixpa. 23 Kwa mẽ ixujarẽnhja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. 24 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ akamã ukaprĩ pê mẽ ato mex o pa. 25 Koja mẽhõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to pa ja hã omu nẽ kot inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nẽ. No koja inhmã àpênh mex kêt pa ja hã omu nẽ hã ho mex kêt nẽ.

—Nẽ koja mẽhõ kãm ixkapẽr mar prãm nom kormã hprĩ hã mar mex kêt tã arĩ mar o pa nẽ gaa nẽ mar tỳx o mõ. No koja kuma nẽ ãm kuma hãmri nẽ gaa nẽ hã no hkêt. Anẽ.

*Pur kãm m*ẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh
Matêwre 13.24-30

26 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã tanhmã mẽ kot ixkapẽr mar tỳx xwỳnhjê jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ ixkapẽr mar tỳx nẽ ra hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nyw o hamaxpẽr o pa nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. Te mẽ hpur kãm mẽhõ kot mẽmo hy hkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte hyja kre ho pa. 27 Hãmri nẽ hkre hpa nẽ kamàt mẽ õt o hikwỹ nẽ arĩgro mẽ mẽmoj tã àpênh o pa. Rãhã nhũm mẽmo hyja arĩ hikwỹ ho hikwỹ hkêt nẽ. Koja amnhĩ nhĩpêx õ ho amnhĩ nhĩpêx nẽ higrõt kato nẽ hprêk. Kre xwỳnh kot tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh kêt tã nhũm kãm hprêk.

28 —Na hte hpõm hapôx o pa nẽ higrõt o pyka kahte. Hãmri nẽ hprêk nẽ hô axpôt nẽ gaa nẽ hpãnhã ô. Hãmri nẽ hkamrêk pa nẽ xa. 29 Hãmri nẽ mẽ kot hikẽnh mã mex nẽ nhũm kot hkre xwỳnhta omu nẽ amnhĩm hamỳnh pa. Tã mẽ kot ixkapẽr mar mex xwỳnhjaja te mẽmo hy ra higrõt kator nẽ hprêk nẽ hô pipôt nẽ ô xwỳnhta pyràk. Nẽ uràk nẽ amnhĩ nhĩpêx õ ho amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

*Jejus te kot m*ẽmo hy pyràk ã kot amnhĩ jarẽnh
Matêwre 13.31-32; Rukre 13.18-19

30-32 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te ixte mẽmo hy pixire pyràk. Koja mẽhõ mẽmo hy hõ pixire nẽ hkre nhũm ra higrõt. Nẽ gaa nẽ hprêk. Hãmri nẽ hpa anhgrà nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hôptĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Mẽmo hyta grire htã nhũm hkre nhũm higrõt nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã kot paj nhỹrmã urà nẽ ixpyxi htã kot paj pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Ã na pre Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽnh anẽ. 33 Mẽ kãm ujarẽnh kãm mẽ ahkre ho pa. Te nhãm mẽmoj jarẽnh pyrà nẽ amnhĩ tã haxwỳ nẽ harẽ. Mẽ kot tanhmã mar to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to. 34 Na pre ãm ujarẽnh pix kãm mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho pa. No mẽ kot hkôt pa ho pa xwỳnhjê mã nhũm hprĩ hã ujarẽnh jarẽ nhũm mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

*Jejus kot kôk o pinhkrênh ã har*ẽnh
Matêwre 8.23-27; Rukre 8.22-25

35 Tã nhũm amỹkry nhũm Jejus arĩ pàr kre kamã nhỹ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm: “E pu mẽ ma xarmã mõ.” 36 Anẽ hãmri nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê re nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mõ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika hõ hwỳr mõ. Nhũm pàr kwỳja ma mẽ hkôt mõ. 37-38 Nhũm Jejus ra õtxwa nẽ tẽ nẽ pàr kre kamã hkrã japar xà hã hkrã xi nẽ ra õt tỳx nẽ nõ. Nhũm kôk àpêr tỳx nẽ nhũm gô kànhmã harĩ nẽ axpẽn tak. Ra ri xatã axpẽn

tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra mẽ kêp àr o mõ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus wỳr hprõt nẽ kumra nẽ kãm:

—Kwa kànhmã nhỹ Pahihti. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Anẽ.

39 Hãmri nhũm hkrãkato nẽ kànhmã nhỹ nẽ kôk mẽ gôta pumu nẽ wa kãm kapẽr o:

—E kwa wa anhĩkrê. Anẽ.

Hãmri nhũm gô mẽ kôk hpinhkrênh kurê kumrẽx.

40 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt. Hã na ka mẽ ri amã ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri axpẽn pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ pahtõ kot pu te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ kôk mã pakapẽr nhũm anhĩkrê? Nà mẽ pakurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

5

*Jejus kot m*ẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã jarẽnh

Matêwre 8.28-33; Rukre 8.26-34

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã mõ nẽ xarmã Geras wỳr pôj. 2-4 Hãmri nẽ pàr rũm hapôj nhũm mẽhõ myja Jejus pumu nẽ hwỳr tẽ. Mẽkarõmnuti kot hwỳr àr nhũm ỹ hã oprê htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ hkwỳjê hkàx ã kapôt ã mẽ hã pika kamã ri hkênh nẽ pa ho pa. Nhũm mẽ xatã kàx o hte hpre nẽ hpa hpre htã no nhũm kurê. 5 Nẽ kamàt kãm nẽ arĩgro hã àmra htỳx o mrar pê kẽn o amnhĩ tak o mra. Mẽ hã pyka kamã nẽ kapôt ã hixêt ã amnhĩ tak tỳx rãhã ho mra. 6 Tã amỳm Jejus pumu nẽ hwỳr hprõt nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã hkõn krã ho tẽm nẽ hparpê nhỹ. 7-8 Hãmri nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa kurũm akato nẽ ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã myta o nhũm tãm mẽkarõmnuti nhỹ hã Jejus mã kapẽr nẽ àmra kamã kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã ixto hkêt nẽ nà?

9-10 Anẽ nhũm kãm:

—Tanhmã na anhĩxi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà ixpê Mẽohtôhti. Mẽkarõmnuti ohtô nẽ kot ixwỳr gjêx jakamã na htem ã inhĩxi jarẽnh anẽ. Kwa nê mẽ ijanor kêt nẽ nà? Anẽ.

11-12 Hãmri nhũm mẽkarõmnuti tãm amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Kwa kêr ka jahti nê mẽ ijapôx japêr nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o mẽ pa htũm xàta wỳr mẽ ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ tãm hwỳr mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽmyta pê hapôx pa nẽ ma hagrô hwỳr mrar kurê kumrẽx nẽ mẽ kãm gjêx pa nhũm myja akupỹm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ axkahkũm nẽ hprõt nẽ himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ hpikaprãr pa. Ohtô rax kumrẽx. Kêp 2.000 tã hpikaprãr pa. 14 Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ ma mẽ õ patrãw wỳr akupỹm mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ mra. Hãmri nẽ mẽ kãm ujarẽnh pa. 15-16 Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ ma Jejus wỳr mra nẽ hkaxpa nẽ kuri myta pumu. Nhũm ra akupỹm tãm hkrã nẽ ê kamã tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja mẽ kãm ujarẽnh pa nhũm mẽ kuma nẽ myta pumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm Jejus puma nẽ. 17 Hãmri nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwỳr rê? Mẽ ma akupỹm amrar tokyx anẽ. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm pàr wỳr agjê nhũm akupỹm mex xwỳnhta tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt hkrà. 19 No nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma akupỹm anhõ krĩ hwỳr mãn tẽ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kot akupỹm ato mex ã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ õ pyka pê Tekap kãm mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harẽnh ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr.

*Jejus kot akup*ỹm mẽhõ ho mex nẽ akupỹm mẽhõ ho htĩr ã harẽnh

Matêwre 9.18-26; Rukre 8.40-56

21 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mẽrohã akupỹm xarmã mõ nẽ rê.
Hãmri nẽ pàr nhô nẽ api nẽ gô mỳri kuhê
nhũm pika nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã
pikuprõnh rax nẽ. 22-23 Hãmri nhũm mẽhõ
my pê Jajtija hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho
htẽm nẽ nhỹ. Kêp Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ahkre xà hã ixkre jamãr xwỳnh maati na
pre. Nhũm hkra nija kêp à htỳx nẽ htyk
kaxyw nẽ nõ. Kormã nyw. Kormã hã amgrà
pê 12 pix tã ra kêp htyk kaxyw. Hãmri
nhũm Jajtija tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ
ma Jejus wỳr tẽ nẽ hpar pê hkõn krã ho tẽm
nẽ ho hwỳr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh maati.
E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk
kaxyw. Pa tee ri omu nẽ kaxyw amã
ijamaxpẽr nẽ awỳr tẽ. Jakamã kwa ma
ixkôt inhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ inhmã omu nẽ
hã anhĩhkra xi nẽ akupỹm inhmã ho mex.
Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ.
Nhũm mẽ ohtô nẽ axpẽn nhĩgãnh nẽ axpẽn
kujahêk o wa hkôt mra. 25 Nhũm mẽhõ nija
haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô
hkryre rãhã ho pa hã ra hã amgrà kêp 12.
26 Nẽ tôtô mã amnhĩrer rax nẽ nhũm mẽ tee
ri kot ho mex kaxyw nom xatã hkane kaprỳ.
Hãmri nhũm ra hikàxpore kêp hapêx nhũm
arĩ ãm rãhã nẽ pa. 27-28 Hãmri nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ
hamaxpẽr o:

—Ma kot paj ma hwỳr tẽ nẽ kêp ê pix
kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Ma kot
paj ho anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ hkôt
hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Nhũm mẽ ohtô
raxja kaêx ã mẽ hkôt hwỳr tẽ. Hãmri nẽ
katut kôt kêp ê nhĩrê kupê. 29 ãm ê pix
kupênh tã akupỹm mex ã amnhĩ pumunh
kurê kumrẽx. 30 Hãmri nhũm Jejus kot kêp
ê kupênh ã amnhĩ tã omu nẽ hêx rom xa nẽ
mẽ ho hakẽx nẽ amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr nẽ
mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka ri amnhĩ kaxyw
inhmã ajamaxpẽr tỳx pê ixpê ixê kupê?
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã kuma nẽ tee ri
axpẽn pumu nẽ kãm amnhĩ tã aprã. 31 Hãmri
nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kãm:

—Mẽ kot apê amnàr griã kot ka kêt ri
mẽhõ kot apê hkupênh xwỳnh ã ri mẽ
hkukja. Kwa mãn ãm mẽhõ amarĩ apê
hkupê. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na amarĩ ixpê hkupênh kêt nẽ.
Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx pê
ixpê hkupê. Tã na ixàhpumunh tỳx xà ho
akupỹm mex. Nom ra ixte mẽhõ kot ixpê
hkupênh xwỳnhta pumunh jakamã na pa
ixêx rom ã amnhĩ tã ri mẽ hkukjêr anẽ. E
kwa mẽ atõ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm nija kuma nẽ tee ri kêp kot
amnhĩ to hpimxur prãm. Hãmri nẽ hpijaàm
nẽ hwỳr htertet o tẽ nẽ kutã hkõn krã ho
tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj
apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex.
Anẽ.

34 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã aja-
maxpẽr tỳx kôt ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jakamã na ka akupỹm amex. Kot kaj axte
akamrô rãhã ho ri apa hkêt nẽ. E mãmrĩ aja-
makêtkati nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr
tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ma
akupỹm tẽ.

35 Rôm nhũm Jajti mã mẽ àpênh
xwỳnhjaja õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã
mra nẽ wa hkaxpa nẽ Jajti mã kãm:

—Kwa na ra akra apê ty. Mo kaxyw kot
ka kêt amnhĩ kôt Jejus o mõ? Kwãr mãmrĩ
ma akupỹm awjanã nẽ tẽ. Anẽ.

36 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ Jajti mã
kãm:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpẽr
kêt nẽ. Ãm kaxyw inhmã mãn ajamaxpẽr
tỳx rãhã nẽ. Anẽ.

37-40 Hãmri nhũm mẽ axte mõ nẽ mẽ õrkwỹ
hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Nhũm mẽ ra hã htu
rax nẽ mỳr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus mẽ
hwỳr axà nẽ mẽ omu nẽ kot mẽ hkra htyk
kumrẽx ã omunh tã mẽ kãm:

—Kwa mẽ hãmri amỳr kêt nẽ. Na nireta
htyk kêt nẽ. Na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh
mex jakamã kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem
nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o axkẽ. Hãmri
nhũm Jejus mẽ hanor pa nẽ hitom kãm htyk
xwỳnh wỳr àr kaxyw nẽ amnhĩ kôt Juãw
nẽ Xiakre nẽ Simãw Pêtre nẽ kaxyw htyk
xwỳnh katorxà nẽ hipêêxà pix amnhĩ kôt
mẽ ho axà. 41 Hãmri nẽ htyk xwỳnhta wỳr
tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.
Nom amnhĩ kapẽr kãm harẽ nẽ kãm:
—Tarit kũm. Anẽ.
42 Hãmri nhũm kànhmã ỹr kurê kumrẽx
nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Na pre ra hprêk
nẽ ty. Na ra hã amgrà kêp 12 tã ty nhũm
Jejus akupỹm ho htĩr nẽ kànhmã ỹr nhũm
kànhmã xa nẽ ri mra. 43 Hãmri nhũm
kuri omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu
nẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx.
Hãmri nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxàja wa
kãm:
—E mãn ra kãm prãm nẽ. Wa tokyx kãm
mẽmoj japêr kê kukrẽ. Nom kêr ka wa
inhmar kumrẽx. Kêr ka wa akupỹm ixte ho
htĩr ã ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa hkêt nẽ.
Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

6

*Najare nhõ xw*ỳnhjaja kot Jejus kaga hã
mẽ harẽnh
Matêwre 13.53-58; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11
1 Tã nhũm Jejus ma õ krĩ pê Najare hwỳr
ma akupỹm mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja ma hkôt mõ. 2 Hãmri nẽ
hwỳr pôj. Nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap
kator jakamã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ
kamã mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ amnhĩ
jaêr pê kapẽr mex ã kuma nẽ tee ri axpẽn
pumunh pê hamaxpẽr o hkrĩ. Jejus kêp mẽ
hkwỳ hã hkamnhĩx nom nhũm mẽ kurom
àhpumunh tỳx nẽ kapẽr mex jakamã nhũm
mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o hkrĩ. Hãmri
nẽ axpẽn mã:
3 —Kwa kêp mẽ panhĩõ htã tanhmã kot we
amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã
kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? Mẽ panoo
mã na pre hprêk. Kêp pĩ kuprãr xwỳnh Juje
mẽ hprõ Marir wa hkra na. Nẽ htõ Xiakre
nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jutja ra mẽ pahte mẽ
kêp htõ hã omunh mex. Nẽ htõxjaja jar mẽ
pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ omunh mex
kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx
anẽ. Anẽ.
Anhỹr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nẽ kamã
gryk nẽ hkaga 4-6 nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ
omu nẽ hamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Mẽ kãm amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr prãm kêt kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm
mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krĩ kamã mẽ
kot karàre rũm hprêk o mõr kãm omunh
xwỳnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma.
Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ
kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ
ho anhỹr rax prãm kaprỳ. Nẽ ãm mẽ à
xwỳnhjê ho grêre nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ
akupỹm mẽ ho mex. Hãmri nẽ mẽ kurũm
kato nẽ ma krĩ hkwỳ hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre ho pa.

*Jejus kot m*ẽmoj tã mẽ kêp 12jê mã karõ
hã harẽnh
Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-6, 10.1-12;
*mãã*nẽn Atre 13.50-51, 18.6
7 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot ỹ hã
mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12jê hwỳ. Ra kot
amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhtaja nhũm
amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ. Hãmri nẽ axpẽn
kaxyw mẽ ho axkrut nẽ mẽ kurê nẽ mẽ kãm
mẽ àpênh ã karõ nẽ ma mẽ hkwỳjê hwỳr mẽ
kurẽ. Nẽ mẽ kãm:
—E kêr ka mẽ ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mra
nẽ inhỹ hã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt
apa. Nẽ mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o ri
mẽ hkôt apa. 8-9 Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt
akukrêx rax nẽ ri apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htu
nẽ ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur
xà ho ri apa hkêt nẽ. Rỳ akàxpore rax nẽ ri
ho apa hkêt nẽ. Ãm mẽ anhõ kamis nẽ mẽ
apar kà ho pixire nẽ agjê nẽ ri hã apa. Nẽ
mẽ amnhĩ kaxpar xà hã mẽ anhõ kô pix o
apa. Mẽ ã anhỹ kamã mẽ hkôt ri apa anẽ.
10 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj.
Nẽ apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt
ri apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj
nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom
atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ
hwỳr amrar kêt nẽ.
11 —Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapẽr kaga ka
mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hãmri
nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma apa. Nẽ
anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ
par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã
amnhĩ pumunh nhũm kot amnhĩ pyrà nẽ
mẽ hkaga hã omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo
mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã
ma nhỹhỹm apa.
12 Anhỹr o mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ.
Nhũm mẽ kuma nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkwỳjê
hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã ate amnhĩ tomnuj
kaga hprãm xàj Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ
xunhwỳ. Anẽ.
13 Hãmri nẽ mẽ nê mẽkarõmnuti jano.
Nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kaxyw
mẽmo htwỳm o mẽ hkrã gregrer nẽ Jejus
nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex.

Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harẽnh
Matêwre 14.1-12; Rukre 9.7-9

14 Tã nhũm mẽ piitã Jejus jarẽnh ma nẽ
axpẽn mã tanhmã harẽnh to ho pa. Nom
ahpỹnhã tanhmã harẽnh to. Na prem kamã
harẽnh o:
—Nà Juãw Paxis pimrààta na. Pẽr
akupỹm htĩr jakamã na hte ã mẽ kot aa
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa.
Anẽ.
15 Nẽ kamã axtem harẽnh o:
—Nà tãm kêt. Pẽr finat Eris na. Anẽ.
Nẽ kamã axtem harẽnh o:
—Nà tãm kêt. Pẽr Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh xwỳnhjê hõ na. Te kot amnepê
mã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk
o kot amnhĩ nhĩpêx kênã.
Anhỹr o ahpỹnhã harẽ. 16 Hãmri nhũm
Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Erox ãxipasja
mẽ kot ã harẽnh anhỹr ã mẽ kuma nẽ Juãw
Paxis mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ
mẽ kãm:
—Nà pẽr Juãw Paxista na. Ixte mẽ kãm
hã ixàmnênh nhũm mẽ kot inhmã mut
krãhyr xwỳnhta mãn ra tanhmã amnhĩ to
nẽ akupỹm htĩr. Anẽ.
17-20 Na pre ra pahi Erox ãxipasja htõ Pirip
pê hprõ Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm hkra
niti mẽ wa hwỳr ahpa. Hãmri nhũm Juãw
Paxisja tee ri ja hã pahihti Erox ãxipasja
pumu nẽ hã kãm akir nẽ kãm:
—Tk. Kwa Tĩrtũm kêp ja omnuj. Ra kot
ja nê mẽ pahkurê htã ka axtem nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ.
Anhỹr jakamã nhũm hprõ Eroxisja
amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ
kãm hpĩr prãm nẽ. No nhũm pahi Erox
ãxipas kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw Paxis
kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm kot hã
omunh mex jakamã kãm hpĩr prãm kêt nẽ.
Juãw na pre hte xatã kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o pa. Nhũm pahihti Erox ãxipasja
kormã hprĩ hã mar mex kêt tã hã hpijaàm
nẽ kãm mar prãm nẽ. Nom nhũm hprõ
kãm hpĩr prãm jakamã nhũm kêp mẽ kãm
hã amỹnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà nhũm
mex nẽ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho krĩ.
21-24 Tã nhũm jãã nhũm pahi Erox ãxipas
kator ã arĩgro kato nhũm mẽ piitã hwỳr
mra nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh nẽ hã apkur o
hkrĩ. Õ kôwenatôjaja nẽ hkràmnhwỳjaja nẽ
krĩ hkwỳ kamã mẽõ pahijaja nhũm mẽ ohtô
nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm
hprõ Eroxis kra nitija mẽ hwỳr axà nẽ mẽ
kãm gre. Mẽ kot omunh nẽ kamã hkurẽ
pix kaxyw mẽ noo mã hpijaàm kêt nẽ ã mẽ
kãm grer anẽ. Hãmri nhũm pahi Erox omu
nhũm ja kãm mex nẽ nhũm mẽ piitã hkĩnh
nẽ kamã nopyma nẽ. Nẽ grer kãm hpijaàm
kêt nẽ tanhmã mẽ kãm grer to nhũm mẽ
omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm
pahi Erox ãxipasja kãm:
—Nà ãm hãmri. Na ka mẽ inhmã agrer
mex nẽ. Jakamã kwa mãmrĩ mẽmoj tã ixwỳ.
Amã mẽmoj prãm xà hkôt inhmã mẽmoj
jarẽ pa amã kugõ. Ãm hãmri na pa amã
amnhĩ jarẽ. Na pa Tĩrtũm noo mã ã amã
amnhĩ jarẽnh anẽ. Ka mamrĩ ixkukrêx mex
kwỳ hã ixwỳ pu axpẽn mã ho axkjê. E
mẽmo na amã hprãm? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ ma katorxà hwỳr
tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:
—Xê mẽmoj tã kot paj we kuwỳ? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ hamaxpẽr o:
—Ma ãm hãmri koja mẽ tã jarãhã inhmã
Juãw Paxis pĩ. Anẽ.
Hãmri nẽ hkrata mã kãm:
—Ma Juãw Paxis krã hã kot kaj awỳ kê mẽ
amã kugõ ka man ixwỳr o tẽ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm kuma nẽ akupỹm pahi
hwỳr axà nẽ kãm:
—Ma Juãw Paxis krã kot kaj inhmã agõ.
Pasiiti kamã axà nẽ inhmã agõ pa ma amn-
hĩm o ixtẽm kurê kumrẽx. Ãm ja pix na
inhmã hprãm. Anẽ.
26 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ hkaprĩ nẽ.
Nẽ hamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Inhmã hpĩr prãm kêt.
Nom ra ixte ixkutã mẽ hkrĩ xwỳnhjê noo
mã inhmã kãm mẽmoj prãm xwỳnh nhõr
ã amnhĩ jarẽnh nhũm ixte kãm õr ã amnhĩ
jarẽnh nhũm mẽ piitã mẽ kot inhmar
jakamã tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ kêp
nê? Nà pa nê hkêt nẽ. Anẽ.
27 Hãmri nẽ õ pôristijê mã kãm:
—E mẽ ma Juãw Paxis wỳr mra nẽ mut
krãhta nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹn o
tẽ nẽ kãm agõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hagjênh xà hwỳr mra nẽ Juãw wỳr axà hãmri nẽ mut krãhta. [28] Hãmri nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹm o tẽ nẽ kot hã hwỳr xwỳnh mã kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

[29] Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri harẽnh ma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ pahi Erox ãxipas wỳr mra nẽ ĩ hã kuwỳ nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o mra nẽ kẽn kre kamã haxà.

Jejus kot mẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm õ hã harẽnh

Matêwre 14.13-21; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14

[30] Tã hãmri nhũm mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn Jejus wỳr mõn pôj nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tanhmã mẽ kot mẽ ahkre hto ho pa nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽnh pa.

[31] Tã nhũm mẽ piitã axpẽn pãnhã kot Jejus mar kaxyw mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kormã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E ma pu mẽ awrã kaprỳ hwỳr mõ nẽ nhỹri pahkrĩ nẽ pakôkôt nẽ apku.

[32] Anẽ hãmri nhũm mẽ gôx kãm kanôre wỳr agjê nẽ ma ahte xarmã awrã kaprỳ hwỳr mõ. [33] Nhũm krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ nhỹhỹm mẽ mõr xà hã mẽ omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ krĩ hkwỳ rũm ma mẽ ĩhkrep mra nẽ mẽ kãm amnhĩ to wa nẽ pôj nẽ mẽ kutêp hkrĩ. [34] Hãmri nhũm mẽ mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ kre kura nẽ kanôre nhô. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr api nẽ mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ omnu nẽ pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamãr xwỳnh kêt nẽ htỳx ri pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhõ kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ xa nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rax nẽ.

[35-36] Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm hkôt mẽ kot pa ho pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa hãmri na ra amỹkry htỳx nẽ. Mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo jar kapôt ã mẽ apkur xà? Anẽ.

[37] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa mo mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj japrôr tã nom nhũm mẽ ãm ho hkryre nẽ kuku nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax kumrẽx kênã. Anẽ.

[38] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute? E mẽ atõ tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm ja ma tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ kãm:

—Nà pãwti ãm kêp 5 pix. Nẽ kaxyw tep ãm pijakrutre. Anẽ.

[39] Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ. Anẽ.

[40] Hãmri nhũm mẽ piitã ahpỹnhã kêp 50 nẽ hije nẽ hkrĩ hpa.

[41] Nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamỳ nẽ kànhmã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ Tĩrtũm mã kupẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho mra nẽ ho mẽ hipêx pa. Pãwti mẽ tepta nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. [42-44] Nhũm mẽ piitã apkur mex nẽ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja nhũm mẽõja ho mẽ hipêx pa nhũm arĩ hakrêx prã. Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà o 12 nẽ ho nỳt.

Jejus kot gô krãhkà hã htẽm ã harẽnh

Matêwre 14.22-33; Juãw 6.15-21

[45-46] Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ kanôre mã axà nẽ ma akupỹm ixkukamã krĩ pê Petsêj wỳr rê. Pa jajê jano hãmri nẽ ma tẽ nẽ nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ rĩ ma mẽ akôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kanôre mã gjêx pa nẽ ma mõ nhũm Jejus mẽ kot mar

xwỳnhjê janor pa nẽ ma hixêt prêk ã api nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.
47 Tã nhũm kamàt nhũm arĩ ahte kỳxpê
nhỹ. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja
kormã kanôre kamã mõ. 48 Hãmri nhũm
Jejus amỳm mẽ omu nhũm kôk ra mẽ kutã
àpêr tỳx kumrẽx nhũm mẽ tee ri amnhĩ
nhĩpêx nẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx
o hkrĩ.

Tã nhũm ra krãhyre kà nhũm Jejus
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh pa nẽ kànhmã
xa nẽ ma mẽ hkôt tẽ. Nom kanôre kamã
htẽm kêt nẽ gô krãhkà hã xa nẽ mẽ hwỳr
hpar o tẽ. 49-50 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kato nẽ
mẽ kamã hamak kaxyw hêx rom kot mẽ
hakrenh mã. Nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu
nẽ mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ umaj htertet nẽ àmra
rax nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa
mẽ akôt tẽ. Anẽ.

51 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kanôre hkrem axà
nhũm kôk xàpêr tỳxta hapêx. Hãmri nhũm
mẽ Jejus kamã no pyma nẽ tee ri hamaxpẽr
nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã na we amnhĩ to nẽ gô
krãhkà hã hpar o man mẽ pahkôt tẽ mẽ
pahwỳr àr mẽ nhũm kôk hapêx par kurê
kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja kukamã hamaxpẽr o hkrĩ. 52 Kormã
mẽ kot hprĩ hã Jejus tanhmã kute hã omunh
kêt jakamã. Tĩrtũm pyrà nẽ àhpumunh o
àhpumunh ã omunh mex kêt jakamã tee ri
pãwti grêre ho mẽ hipêx par nẽ gô krãhkà
hã htẽm nẽ kôk o pinhkrênh ã omu nẽ
tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã
hamaxpẽr.

*Ken*ẽjare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho
mex ã harẽnh

Matêwre 14.34-36

53 Tã nhũm mẽ xarmã rê nẽ krĩ pê Jenẽjare
hwỳr pôj. Hãmri nẽ kanôre nhô 54 nẽ api
nẽ kuhê nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja Jejus
pumunh kurê kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Kwa pẽr Jejusta na mõ. Nà tãm kênã.
Anẽ.

55 Hãmri nẽ hkĩnh nẽ ma kape hã mẽ à
xwỳnhjê hkôt mrar kurê kumrẽx nẽ mẽ
harir xà rãhã mẽ hamỳ nẽ akupỹm Jejus
wỳr mẽ o mra. Nhỹri hpôx xà kamã omu
nẽ hwỳr mẽ o mra.

56 Na pre htem ã Jejus nhĩpêx anẽ. Jakamã
nhũm hte ma nhỹhỹm mra. Krĩ rũnh kôt
mra nẽ krĩ hkryre hkôt mra nhũm mẽ omu
nẽ hwỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra nẽ mẽ ho
kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? Kwa kê jajaja akupỹm mex kaxyw
apê axê pix kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kwãr mẽ mãmrĩ hkupê. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kot kêp ê kupênh xwỳnh
piitã akupỹm mex pa.

7

Mẽ higêt hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 5.21-48, 15.1-20

1-4 Tã nhũm Mojes kapẽr o mẽ ahkre o
mẽ pa xwỳnh kwỳjaja Jerujarẽ rũm Jejus
wỳr mõ. Hãmri nẽ hã akuprõ nẽ hkôt mẽ
pa ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx
ã mẽ omunh o kuhê. Ijaew na prem mẽ
hkukamã mẽ higêtjê kapẽr kôt ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã mẽ uràk
nẽ apkur kaxyw nẽ xatã amnhĩ nhĩhkra
kuhõnh japjê nẽ rĩ kormã apku. No mẽ
amnhĩ nhĩhkra grã pix kuhõnh nẽ hkrĩ nẽ
apkur kêt nẽ. Kuhõnh japjê nẽ kormã hkrĩ
nẽ apku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ
amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh ã amnhĩ
kamnhĩx jakamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa. Nẽ nhỹri amnhĩm mẽõ hkwỳ
japrô nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr o mra nẽ
haxwỳ nẽ mẽ higêt pyrà nẽ wỳr japjê rũnh
kumrẽx nẽ rĩ kormã apku. Nẽ mẽ uràk nẽ
poti nẽ gôj nẽ papêre hkre kahõnh japjê
rũnh nẽ rĩ kormã kamã õ nhĩpêx. Mẽ higêt
pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tĩrtũm
kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã
mẽ harẽnh prãm xàj. Nom nhũm Jejus kôt
mẽ pa xwỳnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Na prem apkur kaxyw nẽ
katàt kôt amnhĩ nhĩhkra kuhõ nẽ àmnhĩx
apkur o hkrĩ. Jakamã nhũm Parijew nhõ
xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
xwỳnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ hã Jejus kukja nẽ
kãm:

5 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ.
Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na pre htem ap-
kur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê
rũnh kumrẽx nẽ arĩ kormã hkrĩn apku.
Jakamã na pa htem mẽ uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa

xwỳnhjaja na htem ho mẽ ixpyrà kêt nẽ. Kwa mo na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pê Ijais kapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre finat Ijaisja amnepêm tanhmã mẽ ajarẽnh to. Te Tĩrtũm tãm kapẽr pyràk o mẽ ajarẽ nẽ mẽ ajarẽnh o:

Mẽ kãm ixkĩnh ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem ãm kãm ixprãm ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.

7 Mẽ kot ixkapẽr kuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na htem ãm kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Anẽ.

Ã na pre mẽ ajarẽnh anẽ. 8-9 ãm hãmri na pre mẽ ajarẽ. Na ka htem mẽ panhĩgêt kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apaja gryk ã ra Tĩrtũm kapẽr kaga hpa. Te mẽ akapẽr mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh pyràk. 10 Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Ker ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa hã apijaàm o ri apa. Jao wa kutã anojarêt rãhã nẽ. Nom kot kaj mẽ ho mex hkêt nẽ tanhmã mẽ kãm akapẽr punuj to hãmri nhũm mẽ akwỳjaja ja mỳrapê mẽ apa. Anẽ.

Na pre ã finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã karõ anẽ. 11 No mẽ kajaja na ka mẽ axtem nẽ tanhmã akwỳjê mã ja hã karõ hto nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore hkwỳ nom anhĩpêêxà ho ajuta kaxyw kãm hkwỳ nhõr kêt nẽ. Ãm wa kãm ate ho ajuta kêt ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mãn o tẽ nẽ mẽ ixte ixkre ho mex kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.” Anhỹr o na ka htem akwỳjê mã karõ. 12 Jao mẽ kot mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà ho ajuta nê mẽ hkurê. 13 Te mẽ amã mẽ panhĩgêt kapẽr mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te Tĩrtũm kapẽr mex kêt pyràk o hipêx nẽ mar kêt nẽ apa. Ã na ka htem Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽ pajamaxpẽr punuj kôt mẽ pahtomnu hã harẽnh

Matêwre 15.10-20

14 Tã nhũm Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ hkwỳjê mã kapẽr pa hãmri nẽ amnhĩ wỳr ra mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar mex nẽ. 15-16 Na hte Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karõ hto ho pa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kôt amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kaxyw nhũm htem ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ panhĩhkra kuhõnh to hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pa hpumu. Nẽ mẽmo mẽ paxàpkur xà hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Ja kãm tanhmã kute hkêt. Na hte ja hã mẽ omunh xà hkôt amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Rỳ mẽ hakwa ho mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ hakwa ho tanhmã kapẽr to pix ã mẽ mar kôt na hte tanhmã mẽ harẽnh to.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 17 Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê re nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri Jejus kot tanhmã mẽ hakwa jarẽnh to hã kuma nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri mẽ inhmã ã ja jarẽnh anẽ? Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar mex kêt nẽ? E pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà mẽ apkur xà na hte mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpẽr wỳr gjêx kêt nẽ. 19 Na hte ãm mẽ õhy pix wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx. Na htem mẽ apkur xà nhỹ hã tanhmã amnhĩ tomnu to hkêt nẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anhỹr o mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm krajaja àmnhĩx mẽmoj piitã hkur o pa nẽ kãm mẽmoj kur pyma hkêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ mẽ kãm:

20 —Mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpẽr punuj
pix nhỹ hã na htem tanhmã amnhĩ tom-
nuj to. Jakamã na hte Tĩrtũm tanhmã
mẽ hamaxpẽr to ho pa hã mẽ omunh xà
hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Nom mẽ kot
mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt rỳ mẽ ĩhkra
kuhõnh japjê hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã
mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ja tanhmã kêp kute
hkêt. 21-22 Nom koja mẽhõ hamaxpẽr punuj
nẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to.

Jao axpẽn kamã hpijaàm kêt nẽ.
Rỳ mẽhõx pĩ rỳ mẽ kêp ahkĩ.
Rỳ mẽ kêp mẽ hprõ rỳ mẽhkuprỳ ho
amnhĩkati.
Rỳ ri axpẽn pê õxỳ.
Rỳ tanhmã hkwỳjê homnuj to.
Rỳ tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to.
Rỳ hêx rom mẽ no kupyr o ri pa.
Rỳ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.
Rỳ axpẽn kukrêx pumu nẽ kãm ho õ
hprãm xàj hã õ xwỳnhta kamã gryk.
Rỳ htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Mẽ hamaxpẽr punuj jakamã na htem ã ri
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 23 Tã ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh xà hkôt
na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh
hã mẽ harẽ. Anẽ.

*Mẽhõ kot hkra kaxyw Jejus mã
hamaxpẽr ã harẽnh*
Matêwre 5.21-28

24 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja nhỹhỹm nojarêt hãmri nẽ krĩ
rũm hapôj nẽ ma krĩ pê Xir pu hã ri pa.
Hãmri nhũm Jejus hkwỳjê mã:

—E kwa pu mẽ tokyx ixkre mũj wỳr mõ
mẽ kuri pôj nẽ kamã amnhĩm hikra. Pu mẽ
pahpôx tokyx anẽ kê krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ
pahpôx ã mẽ pahpumunh kêt nẽ.

Anhỹr tã nom nhũm mẽ piitã mẽ harẽnh
ma nẽ mẽ hã akuprõ. 25-26 Nhũm mẽhõ ni
haxwỳja Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma
hwỳr tẽ. Nom kêp Ijaew kêt axtem Gres
nhõ xwỳnh na pre. Pika pê Sir kamã krĩ mẽ
kot kãm "Wẽnĩs" anhỹr xwỳnh kamã na pre
kato. Nhũm pre mẽkarõmnuti kêp hkra ni
mã axà. Hãmri nhũm õ mãmãj tee ri omu
nẽ ra Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr
tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ hparpê hkõnkrã
ho htẽm nẽ nhỹ nẽ kãm:

—Xê Pahihti. Inhmã ixkra nê
mẽkarõmnuti jano kê ma tẽ kê akupỹm
inhmã mex. Anẽ.

27 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm taxy kormã
Ijaewjê pix wỳr inhmẽ. Jakamã na pa kormã
nhãm mẽ akwỳjê hõ tanhmã mẽ ato mex to
hkêt nẽ. Anẽ.

28 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ
kãm:

—Ma ãm hãmri na ka ja jarẽ. Ixpê Ijaew
kêt tã nom mẽ kuxwar we ixto mex grire kêt
wehe. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã
ajamaxpẽr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê
mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã
apê ho hkêt nẽ. E ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ
omu. Anẽ.

30 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm
õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ omu. Nhũm ra
mẽkarõmnutija kêp kato nẽ ma tẽ nhũm
akupỹm tãm hkrã nẽ hkĩnh nẽ par kãm
hkôkôt o nõ.

*Hamak kro nẽ kapẽr krok xwỳnh jarẽnh
Matêwre 15.29-31*

31 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja krĩ pê Xir rũm hapôj nẽ akupỹm
gô rax pê Garirej wỳr ma mra. Pyka pê
Sitõ jakre nẽ mõ nẽ pyka pê Tekap jakre.
32 Hãmri nẽ kormã hpôx o mõr rôm nhũm
mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ hwỳr mẽhõ
myja o tẽ. Kapẽr krok nẽ umar kêt xwỳnhta
nhũm mẽ wỳr o tẽ nẽ kãm:

—Pa? Ot pa mẽ awỳr ixkràmnhwỳta o tẽ.
Kwa hã anhĩhkra xi kê akupỹm mẽ inhmã
mex. Anẽ.

33 Hãmri nhũm omu nẽ hpa hã kupy nẽ
mẽ kêp o kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa.
Nẽ akutã hamak kre kupê nẽ argôx mẽ nẽ
ho õhto htok. 34 Hãmri nẽ kaxkwa hwỳr
rĩt nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ kãm kapẽr.
Mẽ pakapẽr kãm kãm: "E ajamak katêr nẽ
anhõhto kaxkrit." Anẽ. Nom kapẽr kãm
kãm: "Epata." Anẽ. 35 Hãmri nhũm hamak
katêr nẽ õhto kaxkrit kurê kumrẽx nẽ tãm
kapẽr nẽ tãm ama. 36-37 Hãmri nhũm mẽ kot
omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê Jejus kot
ho mex ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri
nhũm mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ akwỳjê mã ja hã ijarẽnh
kêt nẽ.

Anhỹr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma
nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri hprõt
nẽ mẽ kãm:

—Kwa Jejus na mex o mex. Na hte mẽ
ho mex o pa nhũm mẽ umar kêt xwỳnhjaja
akupỹm tãm ama nhũm mẽ kapẽr kêt

xwỳnhjaja akupỹm tãm kapẽr. Ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Nà ãm mex o mex. Anẽ.

8

Jejus kot mẽ ho 4.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh

Matêwre 15.32-39

1-2 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ohtô nẽ nhỹri kapôt ã Jejus ã htu rax nẽ kot mẽ ahkre mar o kuhê hã apkati axkrunẽpxi. Nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja ra mẽ kêp hapêx. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã akir nẽ mẽ kãm hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapẽr ma. Anẽ.

Nhũm mẽ hwỳr mra nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—Kwa na pa inhmã mẽ kot inhmar o kuhê xwỳnhjê kaprĩ nẽ. Na mẽ ra mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunẽpxi nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hapêx. 3 Mẽ õ krĩ hwỳr awry jakamã koja mẽ mẽmoj kur kêt rãhã ma akupỹm pa hãmri nẽ pry hã hirot nẽ rôrôk o pa. Hãmri pa inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Anẽ

4 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axte tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nà nhỹhỹnh kot puj kêt mẽ kãm mẽmoj to mra? Jar ãm kapôt pix kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

5 —Nà tanhmã na mẽ anhõ pãwtija kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkrĩ pa. Hãmri nhũm pãwti jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh. Jakamã amex o amex. Ãm amex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry pa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. 7 Nhũm hpãnhã tepta py nẽ mã ho anẽ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ mã ho anẽ nẽ hamỳ nẽ ho mẽ hipêx pa. 8-9 Hãmri nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx tã piitã apku nẽ õhy htu pa. Mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽ hprõjaja nẽ mẽ hkrajaja. Tã nhũm Jejus mẽ apkur xàja o mẽ hipêx pa. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. Hãmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ kot mar xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. 10 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã kanôre hkrem agjê nẽ mẽ hkwỳm ma Tamanut wỳr mõ.

*Parijew nhõ xw*ỳnh kwỳ kot mẽmoj tã Jejus kamã hamak ã mẽ harẽnh

Matêwre 12.38-42, 16.1-4; Rukre 12.54-59

11 Tã nhũm mẽ Tamanut wỳr pôj nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj tã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akôt ijamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx. Anẽ.

Kot tee ri mẽ kãm mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ ho anhỹr kêt nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ma hkwỳjê mã ho kapẽr punuj kaxyw nhũm mẽ ã hêx rom kãm kapẽr anẽ. 12 Nhũm ra kãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt kãm ã kapẽr anhỹr mar kaga nẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ tã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nà mo kaxyw kot pa kêt mẽ amã mẽmoj to anẽ? Kot paj ho anẽ ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nà kot paj mẽ amã mẽmoj to anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

13 Hãmri nẽ mẽ kure nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma mra nẽ akupỹm kanôre hkrem agjê nẽ ma xarmã mõ.

*Jejus kôt m*ẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã omunh kêt ã mẽ harẽnh

*Matêwre 16.5-12; mãã*nẽn Makre 6.52

14 Tã nhũm mẽ kormã kanôre kamã xarmã mõr rôm nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ apkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa hêxta waa nẽ. Na pu mẽ panhõ pãwti re nẽ amnhĩ kôt o pamõr kêt nẽ. Nẽ ãm pixire nẽ o mõ. Anẽ.

15 Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm kapẽr to. Nom mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa oko kêr ka mẽ amnhĩ nê Parijew nhõ xwỳnh mẽ Pahi Erox nhõ pãw kaxkrit xà pumunh mex nẽ. Anẽ.
16 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kapẽrja kukamã hamaxpẽr pê hã axpẽn kukjêr o hkrĩ nẽ axpẽn mã:
—Kwa mo na ri ã mẽ pamã pãw kaxkrit xà jarẽnh anẽ? Mãn mẽ panhõ pãwti hkêt ã mẽ pahpumu hã na ri ã harẽnh anẽ nà? Anẽ.
17 Hãmri nhũm Jejus mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa mon ka wem ãm xatã axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt jarẽnh pix o mõ? Xàn pa hte mẽ apyrà nẽ tee ri mẽ paxàpkur xà hkêt kukamã ijamaxpẽr o ixpa? Nà inhmã ja tanhmã kute hkêt. 18 Ra mẽ ano ho mẽ ate ixpumunh mex tã kormã aprĩ hã tanhmã ixkute hã ixpumunh mex kêt. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar mex tã aprĩ hã mar tỳx kêt. Kwa wem ixte amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. 19 Jãã ixte mẽ kêp 5.000 mã pãwti kêp 5 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho nỳt to? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ
Hãmri nhũm ja kãm: “Na pa prem ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt.” Anẽ. 20 Nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ na pre hakrêx ã kawà kêp 12. Tã ham ixte mẽ kêp 4.000 mã pãwti kêp 7 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx ho akuprõ nẽ ho kawà ho nỳt to? Anẽ.
Nhũm ja kãm: “Na pa prem ho 7.” Anẽ.
21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ ra ixte mẽ anoo mã ã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nẽ arĩ axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt pix jarẽnh o ixkôt mõ. Kormã mẽ ate ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kêt. Anẽ.

*Jejus kot akup*ỹm nohkre xwỳnh o mex ã harẽnh
Juãw 9.1-7

22 Tã nhũm mẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr mõ nẽ ra hwỳr pôj. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ omu nẽ Jejus wỳr mẽhõ myja o tẽ. Ra nohkre nẽ rĩt kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ hpa hã kupyn hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:
—Pa Pahihti? Ot pa mẽ awỳr ja ho tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi nẽ akupỹm mẽ inhmã no ho mex. Anẽ.
23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhta pumu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ krĩ pê ho kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Hãmri nẽ no hã argôx mẽ nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:
—E mãn ka mẽmoj pumu nà? Anẽ.
24 Hãmri nhũm kuma nẽ hkrãkato nẽ ri rĩt hãmri nẽ kãm:
—Tỳ na pa mẽmoj pumu. Nom ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Te mẽmo pĩ hpàr kwỳ ri mrar pyràk. Anẽ.
25 Hãmri nhũm axte no hã ĩhkra xi nhũm tã rĩt mex nẽ. Ri hprĩ hã mẽmoj pi-itã omunh mex nẽ. 26 Hãmri nhũm Jejus akupỹm õrkwỹ hwỳr kumẽ nẽ kãm:
—E kêr ka kape hã ri amrar kêt nẽ. Ãm ma ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr atẽm kurê kumrẽx. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ tã hkôt m*ẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh
Matêwre 16.13-20; Rukre 9.18-21

27 Tã hãmri nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ma mõ. Ma krĩ pê Sejarej Piripos pu hã krĩ hkwỳ hkôt mõ. Nẽ kormã pry hã mõ nhũm Jejus amnhĩ tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpỹnhã ri axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.
28 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja axpẽn mã ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nẽ mẽ hkwỳjaja apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh ra htyk xwỳnhjê hõ hã ajarẽ. Ã na htem ahpỹnhã axpẽn mã ajarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.
29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—No we mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:
—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Ã na pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.
30 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽnh anẽ. Ã ixte anhỹr. Kwa nom kwa kêr ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jar*ẽnh ã harẽnh

Matêwre 16.21-23; Rukre 9.22

31 Tã nhũm Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà ra mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm ã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm ja hã ijarẽnh mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja na mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw Pêtreja hwỳr tẽ nẽ hkwỳjê pê ho kato nẽ mẽ hkàx ã o xa nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Koja Tĩrtũm anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ã anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa ri ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr apkjê nẽ pu hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh piitã omu. Hãmri nẽ mẽ hamak mã Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa na ka ã inhmã akapẽr anhỹrja o te Satanasti nhỹ hã akapẽr pyràk. Tĩrtũm nhỹ hã na ka ã inhmã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm jar mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê jamaxpẽr o na ka ajamaxpẽr nẽ ã inhmã akapẽr anẽ. No Tĩrtũm jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

*Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx hto hã m*ẽ harẽnh

*Matêwre 6.24-28; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mãã*nẽn Apokarip 2.10, 12.11

34 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hwỳr axkamẽ nẽ kuhê. Hãmri nhũm tanhmã mẽ ahkre hto nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ hã kot kaj mẽ mãã nẽn amnhĩ jarẽnh o: "Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to pa arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa." Anhỹr o amnhĩ jarẽ.

35 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ ixtã tanhmã mẽ ato ka ty. Ate tanhmã ijarẽnh to ho apa hã nhũm mẽ apĩ. Tã nom koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ hwỳr àpir kurê kumrẽx nẽ kamã atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.

36-37 —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx gryk ã Tĩrtũm kaga. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã kuwy hwỳr ma mõ nẽ amnhĩ kôt kukrêx õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy hwỳr mõr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

38 —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã inhma nhũm ja kêp omnuj japêr. Nhũm kot mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjê hkôt pa gryk ã ixkaga. Hã kot paj nhỹrmã mẽ ato amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ xwar kot ixkaga xwỳnhta kaga. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ ra mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ amnhĩ xwar mẽ hkaga hpa. Anẽ.

9

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ kãm ga. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja kormã atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu. Anẽ.

*Jejus hirã ht*ỳx kãm ãm ã harẽnh

*Matêwre 17.1-9; Rukre 9.28-36; mãã*nẽn Sikũn Pêtre 1.16-18

2 Tã nhũm arĩgro kêp 6 nẽ hapêx nhũm Jejus ma nhỹri hixêt prêk wỳr tẽ. Nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mõ. Nhũm wa mẽ ahte mõ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himõk ã kuhê. Hãmri nhũm Jejus axtem nẽ xa. 3 Ra ê haka htỳx kumrẽx nẽ xa. 4 Hãmri nhũm ja wa kaxkwa rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr. Finat Mojes mẽ finat Erisja wa wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr o xa. Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir tã nhũm wa akupỹn wrỳ nẽ

kãm kapẽr. [5-6] Nhũm wa mẽ mex kumrẽx
nẽ hirã htỳx kãm kuhê nhũm Jejus kôt mẽ
mõr xwỳnhjaja wa mẽ omu nẽ mẽ kamã no
pyma nẽ. Nẽ tee ri mẽ kãm tanhmã kapẽr to
hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw
Pêtre hamaxpẽr nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ
amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ
nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô
nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã nẽ
Mojes mã nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã
akrĩ. Kwa xàt pa mẽ amã ho anẽ nà? Anẽ.

[7] Hãmri nhũm kakrã jaka htỳx wrỳ nẽ wa
mẽ hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê.
Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã
hapê. Kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx rãhã ho ri
apa. Anẽ.

[8] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ pu hã
rĩt nhũm ãm Jejus pix mẽ kuri xa nhũm
Mojes mẽ Erisja wa ra ma akupỹm api nhũm
mẽ ãm Jejus pix pumu.

[9] Hãmri nhũm mẽ ma akupỹm hkwỳjê
hwỳr wrỳk o mõ nhũm Jejus mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ham mẽ ate mẽmoj
pumunh xwỳnhta kormã nhãm mẽ kãm
harẽnh kêt nẽ. Koja mẽ mẽmo arĩgro hã
ixpĩ hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr
ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri
apa.

[10] Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm
harẽnh kêt nẽ. Ãm axpẽn mã pix mã harẽ
nẽ kot akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnhja ã
axpẽn kukjêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã akupỹm htĩr ã amnhĩ
jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ
htyk tã akupỹm htĩr? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o
hkôt pa.

Juãw Paxis te kot Eris pyràk ã harẽnh
Matêwre 11.13-15, 17.10-13

[11] Hãmri nhũm mẽ kormã ahpar mã
wrỳk o mõr mẽ nhũm Jejus kôt mẽ mõr
xwỳnhjaja mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja
mẽ inhmã: "Eris kumrẽx koja Tĩrtũm mẽ
pahwỳr kumẽ nhũm Krisja hapu hã wrỳ."
Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ.
Tã ka na ka ra wrỳ nom nhũm kormã Erisja
akukamã wrỳk kêt nẽ. Anẽ.

[12-13] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na htem mẽ amã ã ja
jarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te kot
Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk xwỳnhta tẽ
nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa. Nom
mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xwỳnh ã omunh
kêt jakamã na prem axtem nẽ kãm tanhmã
hipêx to hprãm xà hkôt tanhmã hipêx kati
hton kupĩ. Tã koja mẽ ã hipêx anhỹr pyrà
nẽ mã ixto anẽ nẽ inhĩpêx kati nẽ tokyx
mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixpynê nẽ
ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot wa ijamẽ wa
ixkukamã wa ijarẽnh xà hkôt. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽhõ hkra nê mẽkarõmnuti
janor ã harẽnh
Matêwre 17.14-21; Rukre 9.37-43

[14] Hãmri nhũm Jejus nẽ Simãw Pêtre nẽ
Xiakre nẽ Juãwja mẽ akupỹm hkwỳjê hwỳr
hpôx o mra nẽ amnhĩ kukamã hkwỳjê
pumu nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã akuprõ nẽ
mẽ kãm kapẽr. Nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm
o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoj tã
mẽ hkukjêr o kuhê. [15] Jakamã nhũm Jejus
mẽ hwỳr hpôx o tẽ nhũm mẽ pikuprõnh
xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ kutã hprõt nẽ kãm:

—Pa. Nà ãm hãmri na ka akupỹn mẽ
ixwỳr tẽ. Anẽ.

[16] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ axpẽn mã
axàkjêr o akuhê? Anẽ.

[17-18] Hãmri nhũm mẽhõ myja kãm:

—Nà ixkra hã na pa mẽ axpẽn mã
ixkapẽr. Na pre mẽkarõmnuti ixpê hwỳr
axà nẽ tanhmã ixpê ho nhũm kapẽr kêt nẽ
pa. Nhũm hte xatã tanhmã ixpê ho nhũm
pykap amnhĩ rẽ nẽ hakwa jamrô ho hikwỹ.
Hãmri nẽ à htỳx kamã ama nẽ amnhĩ nham
o axpẽn kamnhar tỳx kumrẽx pê htỳx pa
nẽ hikwỹ nẽ ixpê omnuj tỳx nẽ. Na hte ã
mẽkarõmnuti nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Jakamã na pa ate inhmã ho mex
kaxyw man o tẽ nẽ tee ri ajapêr. Hãmri nẽ
ho akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ nhũm
mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã
ho hkaprỳ. Anẽ.

[19] Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkôt mẽ pa
ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã
ixte mẽ ho mex ã ixpumunh ryy htã ixpyrà
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mãn ka mẽ
kormã kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kêt
nẽ. E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa omu. Anẽ.

20 Hãmri nhũm mẽ hwỳr o tẽ nhũm
mẽkarõmnuti Jejus pumu nẽ tanhmã
hkrata o htỳx to nhũm pykap tẽm nẽ hakwa
jamrô nẽ amnhĩ rẽnh o nõ. 21 Nhũm Jejus
omu nẽ hipêêxà mã:
—Kwa tanhmã na ra kot amnhĩ nhĩpêx ã
mytwrỳ kute? Anẽ.
Nhũm kãm:
—Nà hprĩre rũm na hte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa. 22 Na hte mẽkarõmnuti xatã
ixpê hpĩr kaxyw kuwy kamã kurẽ nẽ gôx
kãm kurẽ. Kwa kot ka ate ho mex kukamã
axàhpumunh japêr nẽ wa ixkamã axukaprĩ
nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.
23 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Xàn ka tee ri ixte ho mex kaxyw
ixkukamã ajamaxpẽr? Nà ixte mẽmoj piitã
ho anhỹr kaxyw ixàhpumunh tỳx kênã. Kot
ka mẽ atõ mẽmoj tã amnhĩ kaxyw ixkôt
ajamaxpẽr tỳx hã kot paj amã ho anẽ. Anẽ.
24 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm hkra mex
prãm tỳx xàj kapẽr tỳx nẽ kãm:
—Nà na pa amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr.
Nom kot kaj tanhmã ixkrã hto pa akôt
ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa Pahihti. Anẽ.
25 Rôm nhũm mẽ ohtô rax nẽ hwỳr kormã
mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri
nẽ mẽkarõmnutija mã kapẽr kurê kumrẽx.
Nẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:
—Pa mẽkarõmnuti. E apê mẽ ho mẽ
kapẽr kêt nẽ mẽ umar kêt o apa xwỳnh ã pa
amã ixkapẽr ka inhma. Kêr ka mẽ hkrata pê
akato nẽ ma amõr o mõ nẽ axte tanhmã ho
hkêt nẽ. Anẽ.
26 Hãmri nhũm tee ri kot kãm karõja ma
nẽ gryk xàj xatã amỹra nẽ mẽ hkrata o
htỳx kumrẽx nhũm htertet tỳx o nõ. Hãmri
nhũm kêp kato nẽ ma tẽ nhũm te htyk
pyrà nẽ nõ nhũm mẽ tee ri omu nẽ ra htyk
ã hkamnhĩx. 27 Hãmri nhũm Jejus hpa hã
kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm mex nẽ
kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ tãm kapẽr o mra
nẽ umar mex nẽ.
28 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm amnhĩm
hikranh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr agjê
nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Na
pa mẽ tee ri axwakre kamã mẽ hkrata nê
mẽkarõmnuti janor kaprỳ. Kwa mon pa mẽ
apyrà nẽ ja ho anhỹr mex kêt nẽ? Anẽ.
29 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà axtem na mẽkarõmnuti ja. Na htem
mẽ nê hanor tokyx anhỹr kêt nẽ. Na htem
ho Tĩrtũm wỳr tỳx nẽ rĩ kormã hano. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 17.22-23; Rukre 9.44-45

30-31 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mẽ krĩja rũm hapôj nẽ ma nhãm
mõ. Nẽ ma pyka pê Garirej kahti hkôt mõ.
Nom mẽ piitã mẽ hkàx ã mõ. Jejus kormã
kot amnhĩ tã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê jahkre hto ho pa jakamã kãm mẽ
hkàx ã mẽ o pa hprãm nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ
kukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to
nẽ mẽ kãm:
—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Koja mẽ
kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja tokyx mẽ kãm
ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. Kot paj ixtyk ã
ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm
akupỹm ixto ixtĩr. Kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ
hã anohtỳx nẽ ho apa. Anẽ.
32 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:
—Kwa mo na ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh
anẽ? Nà kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot
amnhĩ jarẽnh kênã kot kêt mẽhõ kupĩ.
Anhỹr o axpẽn mã harẽnh o hkôt mõ.
Hãmri nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mar
prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hkukjêr
to hkêt nẽ. Ãm akryk hkôt mar o mõ.

*M*ẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh jarẽnh
Matêwre 18.1-5; Rukre 9.46-48

33-34 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjaja kormã ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr
mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê
12jaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to
hãmri nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã
pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri
pahkwỳjê jakre?
Anhỹr o axpẽn kukjêr o Jejus kôt mõ. Nẽ
axpẽn mã: “Nà pa.” Nhũm mẽ hkwỳjaja:
“Nà kêt pa.” Anhỹr o hkôt mõ. Hãmri nhũm
Jejus mẽ mar o mõ. Hãmri nhũm mẽ mõ
nẽ nhỹri amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr
pôj nẽ hwỳr agjê nhũm mẽ kãm:
—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ pry hã amnhĩ
jarẽnh o mõ? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hpijaàm
nẽ. Nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt
nẽ. 35 Jakamã nhũm Jejus nhỹ nẽ mẽ kãm
anẽ nhũm mẽ kuri hkrĩ pa nhũm mẽ kot mẽ

kãm mẽ ho amnhĩptàr rax prãmta ã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Ka mẽ atõ amã mẽ ho amnhĩptàr rax prãm. Hã kêr ka te apê mẽ piitã mẽ kãm amarĩ axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Anẽ.

36 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm kumỳ nẽ o nhỹ nẽ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

37 —E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhỹri mẽhprĩre hõ pumu nẽ kamã axukaprĩ nẽ kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto mex to nẽ te ate Tĩrtũm o mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Juãw nhỹhỹnh tẽn mẽ hwỳr axà nẽ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kêp mẽ pahkwỳ hkêt tã anhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ tee ri ja hã omu nẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt jakamã pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm ixkapẽr. Anẽ.

39-40 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Koja mẽhõ inhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ hãmri nẽ kêp mẽ panhĩõ nẽ ri mẽ pahkwỳm tanhmã mẽ ahkre hto ho pa hkêt nẽ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja mex kênã.

41 —Koja mẽhõ nhỹri mẽ atõ amã kôr ã apumu nẽ hamaxpẽr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. E pa kãm gô hkwỳ kê ho ixkõ.” Anhỹr o hamaxpẽr nẽ apê ixkwỳ hã amã gô hkwỳ ka ho ixkõ. Nhũm ãm kot amã gô pix nhõr nhũm ate ho akõm tã nhũm Tĩrtũm atã omu nẽ ho mex rax nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pajarẽnh

Matêwre 18.6-9; Rukre 17.1-2

42 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja. Koja mẽhõ ma mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnê mẽ kãm kapẽr. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj hêx rom mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot inhnê tanhmã kãm nẽ xwỳnhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩĩ hõ nhôr nẽ ma o htẽm nẽ gô xupỳm rax kãm mẽnh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o hakre.

43-47 —E kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ anhĩhkra rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te ate amnhĩ pê anhĩhkra rỳ apar krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hãmri nẽ kãm ajamaxpẽr pix o apa pymaj te ate amnhĩ pê ano katõk nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhãm arĩt kurê kumrẽx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa rãhã nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nẽ arĩ akutã apar nẽ arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri mrar tã tõhã tanhmã ho amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỳr ma apa.

48 Kuwyja kamã na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa hãmri nẽ aa hapôx kêt nẽ.
49 ã koja mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh piitã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa. 50 Jakamã kwa kêr ka mẽ axpẽn to mex rãhã ho ri apa. Nom axpẽn kãm agryk nẽ tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anẽ.

10

Mẽ pahte axpẽn kaga nê Jejus kot mẽ pahkurê

*Matêwre 5.31-32, 19.1-12; Rukre 16.18; mãã*nẽn Wam Korĩt 7.10-16

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh mẽrohã ma pyka pê Jutej wỳr mõ. Hãmri nẽ pyhti pê Jotãw ã rê nẽ hpãnhã ma xarmã mõ. Nhũm mẽ axte mẽ hã akuprõ nhũm kê Jejus axte mẽ ahkre ho xa. 2 Hãmri

nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Mẽ kot hêx rom kamã hamak nẽ mar nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ mẽmoj tã akukjêr kaxyw awỳr mra. Kwa tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhĩgêtjê mã karõ hto? Xà koja mẽ pahprõ mẽ pakapẽr hkwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ mỳrapê hkaga nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tanhmã na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ amã karõ hto? Anẽ.

4 Nhũm mẽ kãm:

—Nà na pre harẽnh o:

Kêr ka mẽ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ate hkaga hã amnhĩ jarẽnh ã kagà nẽ kãm agõ nẽ rĩ kormã hkaga. Anẽ.

Na pre ã mẽ inhmã ja hã karõ anẽ. Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ nom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ. 6 Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem axpẽn kaga hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm wam myja nhĩpêx nẽ hpãnhã kãm hprõ nhĩpêx. Axpẽn kaxyw wa hipêx. 7 Jakamã na hte mẽmyjaja hprõ kaxyw nẽ gryk ã katorxà nẽ hipêêxà wa hkaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. 8 Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o axpẽn nhĩpêx o pa. 9 Tĩrtũm tãm kot axpẽn mã wa õr kênã kot kêt mẽhõ wa kot axpẽn kaga kaxyw tanhmã wa hipêx to rỳ tanhmã wa kãm kapẽr to. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. 10 Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ akupỹm ixkrem agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽ kot axpẽn kaga hã mẽ harẽnhta jarẽ pa mẽ ixprĩ hã kuma nà. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

11 —Nà kot kaj mẽ aprõ kaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyràk. Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nẽ. Rỳ koja mẽhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Ja mããnẽn Tĩrtũm pê omnuj tỳx nẽ.

12 —Nẽ mẽnijaja. Koja mẽhõ ni ra mjên kaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho mjên. Ja mex kêt. Mjên krax kêp mjên kumrẽx kênã kot kêt hkaga nẽ hpãnhã nhãm hõ ho mjên. Koja anẽ nhũm Tĩrtũm noo mã te kot wam mjên kamã nhãm hõ ho amnhĩkati pyràk nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ nê m*ẽhprĩjê janor kêt ã harẽnh

Matêwre 19.13-15; Rukre 18.15-17

13 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mẽ hkrarejê jamỳ nẽ mẽ o mra. Kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Mẽ ma akupỹm mẽ o mra nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra. Mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hãmri nhũm mẽ hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pare. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

15 —Na hte jarejaja hipêêxà nẽ katorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri pare. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh na pa. Kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm hã kot kaj mẽ jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapẽr ma nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

16 Hãmri nẽ mẽhprĩrejê jamỳ nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. E kêr ka jarejê ho mex rãhã nẽ kê mẽ mex nẽ pa. Anẽ.

*Hikàxpore rax xw*ỳnh jarẽnh

*Matêwre 19.16-22; Rukre 18.18-23; mãã*nẽn Wam Ximotre 6.6-10; Xiakre 5.1-6

17 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja nhỹri pry hã mõ nhũm Ijaew krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh maati? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa hprãm xàj mẽmo kot pa we ho anhỹr o ri ixpa? Ate amnhĩ to mex pix o

ri apa xwỳnh jakamã kwa inhmã tanhmã ja
jarẽnh to. Anẽ.
18 Hãmri nhũm kãm:
—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh
kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh
ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex
rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anẽ nẽ
ixpê Tĩrtũm Kra hã ijarẽ. Jao uràk nẽ ixte
amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm
atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?
19 —Tĩrtũm mex o mex jakamã kot kaj amã
nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hãmri
nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex
kênã. Na pre mẽ amã:
Kêr ka mẽ axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ hpar kêt nẽ.
Nẽ tanhmã axêx kêt nẽ.
Nẽ axêx rom tanhmã mẽ nokupyr to hkêt
nẽ.
Nẽ mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt
nẽ.
Nẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã api-
jaàm nẽ wa ho mex pê wa kutã ano-
jarêt rãhã ho ri apa.
E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm
nẽ apa hprãm hã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa. Anẽ.
20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te ixtĩr tũm nẽ
ixpa kaxyw ixte kormã tãm kêt pyràk. Anẽ.
21 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã omu nẽ
kãm hapê nẽ. Hãmri nẽ kãm:
—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka
amã akukrêx rax kĩnh tỳx o Tĩrtũm jakre.
Jakamã kêr ka ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr
tẽ nẽ akukrêx rax o wẽnê hpa. Nẽ kàx-
pore jamỳ hãmri nẽ ma mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã õr o ri apa. Hãmri nẽ akupỹn
tẽ nẽ arĩ ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.
22 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri hikukrêx
rax kukamã hamaxpẽr. Kãm hapê jakamã
kãm kãm ĩhkra karo hprãm kêt nẽ. Hãmri
nẽ tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhỹrja
ma nhũm ja kãm mex kêt nhũm awjanã nẽ
hkaprĩ nẽ ma akupỹm tẽ. 23 Hãmri nhũm
Jejus tee ri omu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:
—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh
xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê
xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa
hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp
hihtỳx. Anẽ.
24 Hãmri nhũm mẽ tee ri kapẽrja ma
nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh
mex jakamã axte tanhmã mẽ kãm harẽnh
to nẽ mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja
na mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja pê ja
hihtỳx. 25 Mẽ kãm hikukrêx rax mã ĩhkra
karo hprãm kêt rãhã tee kãm Tĩrtũm kôt
amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te ho mẽhõ
kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk
prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm
kaprỳta pyràk. Anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:
—Kwa no mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ
ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ
ixpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho
ixpa hkêt nẽ? Anẽ.
27 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã
mẽ akukrêx japê mã anhũrer kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã
hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nẽ. Jao ra
mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ mẽ
apa ho mẽ apa mã xwỳnh. Anẽ.
28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:
—Kwa Pahihti na pa prem agryk ã mẽmoj
piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa ho ixpa.
Jakamã xà kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr
tũm nẽ ixpa ho ixpa kêt nẽ nà? Anẽ.
29 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnh piitã mẽ kãm:
—Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ
to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. An-
hõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê
re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà wa are. Rỳ
akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapẽr o
mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. 30 Hã
kot paj amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex
rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ kãm ixkapẽr
jarẽnh o mẽ hkôt apa nhũm mẽ kot mẽ
amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ kãm mẽ
akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã
mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ
mẽ htõx pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao tanhmã
mẽ ato mex to ho pa.
—Nẽ koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja
ixtã tanhmã mẽ atomnuj to hã ka mẽ
nhỹrmã ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr
api nẽ wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa
ho apa. 31 Nom kêr ka mẽ ja hã amnhĩ
pumunh kôt amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ
to jarkrar kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ to rũnh

xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh kêt ã amnhĩ pumu. Nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã axte amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 20.17-19; Rukre 18.31-34

32 Tã nhũm Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nẽ ma Jerujarẽ hwỳr mẽ o mõ. Ra kamã kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh tã ma hwỳr mẽ o mõ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o hkôt mõ. Nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt mrar xwỳnhjaja haxwỳja kãm ma nẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kêp 12ta o mõ nẽ hkwỳjê hkàx ã amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho mõ nẽ mẽ kãm:

33 —E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kot puj mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Hãmri nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja ixpĩr kaxyw mẽ kãm ixtã amỹnê 34 nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx kati hto. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ nẽ ixtã akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã ijaprỳ hto nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak hãmri nẽ ixpĩ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

*Xiakre m*ẽ Juãw wa kot amnhĩ to Jejus wỳr ã wa harẽnh
*Matêwre 20.20-28; Rukre 22.24-30; mãã*nẽn Piripos 2.3-8; Wam Pêtre 5.3

35 Tã nhũm Jepetew kra Xiakre mẽ Juãw wa tanhmã hamaxpẽr to nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pa wa amã mẽmoj jarẽ ka wa inhmã "ỳ" anẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

36 —Ko wa mamrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa wa ama mãn. Anẽ.

37 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ pa wa akutã anhĩjê. Nẽ wa papxipix ixpê anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ ato nhỹ. Ja na pa wa inhmã hprãm. Anẽ.

38 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà na ka wa ãm atỳx ri ã amnhĩ to ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak rax nẽ ty. Tã xà koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kãm ty nà? Anẽ.

39 Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà ãm hãmri na ka wa ja hã amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. 40 Tã nom war ate amnhĩ to ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Inhõ Papaj tãm koja ja kaxyw mẽhõ japêr nhũm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj ri ja kaxyw mẽ atõ rênh kêt nẽ. Anẽ.

41 Hãmri nhũm wa uràk nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja ã wa kot amnhĩ to hwỳr anhỹr ã wa kuma nẽ wa kamã gryk nẽ. 42 Jakamã nhũm Jejus mẽ piitã mẽ ho akuprõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahihtijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh jakamã amarĩ ixkre kre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pix mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harẽnh prãm xàj tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 43-45 Tã no mẽ kajaja kêr ka mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hãmri nẽ ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kêt paa. Mẽ ate inhmã axàpênh o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ãm pa ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Mẽ ate nhỹrmã kuwy wỳr apa pymaj mẽ anê ixtyk kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hã kêr ka ixpyrà nẽ akwỳjê kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ inhmã te ate amnhĩ to rax o amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

*Jejus kot akup*ỹm Paximew o mex ã harẽnh
Matêwre 20.29-34; Rukre 18.35

46 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Jerujarẽ hwỳr mõr ri ra krĩ pê Jeriko hkôt mõ. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã ajêt nẽ mẽ hkôt mõ. Nhũm mẽhõ myja pry nhĩhkrep nhỹ. Ximew kra Paximew nohkre xwỳnhja pry kamã ahwỳr o hkrĩ. 47 Hãmri nhũm Jejus mẽ hkwỳjaja hwỳr htêp o mõ nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuma nẽ mẽ kot Jejus nhĩxi jarẽnh o mõr ã kuma

hãmri nẽ kàx pê kãm kapẽr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà apê mẽ inhõ Pahihti mex kumrẽx na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jakamã kwa we ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr xwỳnh na pa. Anẽ.

48 Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar xwỳnhjaja kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã nom nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwỳ. Kỳx pê amnhĩ to kuwỳ nẽ axte kãm:

—Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex Pahihti. Anẽ.

49 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ atõ hwỳr tẽ nẽ hpa hã apy nẽ amnẽ ixwỳr o tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na atã karõ. E tokyx kànhmã xa. Anẽ.

50 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ kànhmã harĩ nẽ amnhĩ nê õ kajaati mẽ nẽ hwỳr htẽm kurê kumrẽx. 51 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm Pahihti.

52 Anẽ nhũm kãm:

—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm arĩt mex kurê kumrẽx. E mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Nhũm akupỹm rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. Hãmri nẽ Jejus ã ajêt nẽ ma hkôt hkĩnh nẽ tẽ.

11

Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh

Matêwre 21.1-11; Rukre 10.28-40; Juãw 12.12-19

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ krĩ pê Petake mẽ hõ pê Petãn wỳr ahtêp o mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na pre krĩja wa xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ 2 nẽ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tẽ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ nhỹri jumẽnre nyw mã ê nẽ ãm xwỳnhta pumu. Kormã mẽ kot hã hkrĩ hkêt kumrẽx xwỳnhta. 3 Ka wa omu nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupỹn ixwỳr o tẽ. Koja mẽhõ war apumu nẽ hã tanhmã war amã kapẽr to ka wa ã kãm ijarẽnh anẽ nẽ kãm: "Nà mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwỳr tẽ." Anhỹr o kãm ijarẽ. E wa ma hwỳr tẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx nẽ hwỳr pôj. Nhũm Jejus kot wa kãm hã karõ xà hkôt jumẽnre nywreta pumu. 5 Hãmri nẽ kãm ê xà hpôt o xa nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhjaja tee ri hã wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka wa kãm ê xà hpôt o xa? Kwa kot ka wa mẽ ixpê ho ahkĩ nà? Anẽ.

6 Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ Pahihti na wa inhmã hã karõ pa wa hwỳr tẽ. Wa ixte ma hwỳr o ixtẽm kaxyw. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ wa kãm:

—Tỳ? Tôe wa mãmrĩ ma kãm o tẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm wa ma akupỹm Jejus wỳr o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ kãm ho hkô kahty hpa nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm Jejus hã nhỹ nẽ mõ. 8 Nẽ kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ ho kãm uty. Nhũm mẽ hkwỳjaja nhỹri pô hkwỳ jakà nẽ o mra nẽ hkukamã kãm uty. 9-10 Nhũm mẽ hixêt ã api nẽ ahpar mã wrỳk o mõ nhũm mẽ piitã kàx pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ. Nhũm mẽ hkwỳjaja kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã mra nhũm prem piitã hkôt Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o mõ. Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta ra pôj. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex kumrẽx.

Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Koja mẽ panhĩgêt pahi Tawi pyrà nẽ mẽ pahto amnhĩptà nẽ mẽ pahto mex o pa.

Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mõ. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ

hkĩnh nẽ ã hkôt kapẽr anhỹr o mõ. [11] Jao
ra Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Jejus Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽn axà.
Nom nhũm ra amỹkry htỳx jakamã nhũm
hwỳr axà nẽ ãm hkre pumunh o xa hãmri
nẽ akupỹm kato nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnh pê 12jê mẽ nhũm mẽ ma akupỹm
Petãn wỳr mra.

*Jejus kot pĩ hpàr pê fikêhti mã kap*ẽr ã
harẽnh

Matêwre 21.18-22

[12] Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ
pa ho pa xwỳnhjê mẽrohã Petãn rũm hapôj
nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Nhũm
Jejus ra kãm prãm nẽ mõ. [13] Hãmri nẽ amỳm
mẽmo pĩ hpàr hôptĩ rax pê fikêhti pumu nẽ
hamaxpẽr o:

—E pa hwỳr tẽ nẽ ô hkwỳ rê nẽ kuwô
mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽ. Nhũm kormã ô kaxyw
õ mytwrỳ kator kêt jakamã nhũm ô hkêt nẽ
ãm hô pix nẽ xa. [14] Hãmri nhũm hwỳr tẽ nẽ
tee ri ô japêr nẽ ãm hô pix pumu. Hãmri nẽ
tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrẽx.

Anhỹr o kãm kapẽr nhũm hkôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjaja hã kuma.

*Jejus kot Tĩrtũm nhõrkw*ỹ hwỳr àr ã
harẽnh

Matêwre 21.12-17; Rukre 19.45-46; Juãw 3.13-22

[15-17] Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja Jerujarẽ hwỳr agjê nẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê.
Nhũm Jejus tee ri kamã mẽ kuhê xwỳnhjê
pumu. Nhũm mẽ ra ixkre kamã axtem nẽ
môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê.
Ixkre hwỳr mrar xwỳnhjaja kot haprôr nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kãm hpar
nẽ õr kaxyw mẽ kãm ho wẽnê. Nom axtem
nẽ hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê nhũm
mẽ hkwỳjaja mẽ kãm mẽ hikàxpore ho
anhĩpa. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ
tee ri mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ
omu nẽ mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
õrkwỹ jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm pika piitã hkôt mẽ piitã kot
inhmã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre pix
kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ
kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o akuhê. E kwa
mẽ ma mra nẽ ajapôx tokyx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anhỹr pê mẽ
ahkre hãmri nẽ ixkreja nê mẽ kator pa.
[18] Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã mẽ
hipêx anhỹr ã omu nẽ kapẽr ma nẽ kamã
gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot hã àmnênh
kaxyw tanhmã axpẽn mar to nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na mẽ ohtô nẽ kãm mar prãm
nẽ. Koja mẽ anẽ nẽ gryk ã mẽ pahkaga nẽ
axte mẽ pakapẽr mar kêt nẽ. Kwa pu mẽ
kupĩ ri. E tanhmã kot puj mẽ ho nẽ kupĩ?
Anẽ.

[19] Tã nhũm myt axà nhũm Jejus mẽ hkôt
mẽ pa ho pa xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm hapôj
nẽ ma nhỹri amnhĩm hikranh kaxyw mra.

*M*ẽ pahte tanhmã mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr
to hã mẽ pamã karõ

*Matêwre 6.14-15, 17.20; Makre 11.13; Juãw 14.13; mãã*nẽn Xiakre 1.6; Wam Juãw 3.22

[20] Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ hwỳr
akupỹm mra. Hãmri nẽ axte pĩ hpàr
pê fikêhtita pumu. Jejus ra kot kãm
kapẽr xwỳnhta pumu nhũm ra grà pa nẽ
xa. [21] Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jejus kot
tanhmã pĩ mã kapẽr toja mã hamaxpẽr nẽ
hã kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Ga mẽmoj mũj
pumu. Jãã ate fikêhti mã akapẽr xwỳnhta
na grà par kumrẽx nẽ xa. Anẽ.

[22-23] Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ piitã mẽ
kãm:

—Tỳ nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr.
Kot kaj mẽ mẽmo kaxyw Tĩrtũm mã aja-
maxpẽr tỳx pê mẽmoj tã awỳ nhũm ama nẽ
amã hprãm xà hkôt tanhmã amã hipêx to.
Ka mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr
tỳx pê hixêt mũj mã akapẽr nẽ kãm: "E xa
nẽ ma tẽ nẽ gô xujanãr kãm mrõ." Anhỹr
o kãm akapẽr nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ tẽn kamã mrõ. [24] Kot kaj mẽ
mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nẽ kaxyw ãm pix mã
ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm amã ho anẽ.

[25-26] —Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh kaxyw nẽ ra mẽhõ kot tanhmã
ato mã ajamaxpẽr. Hãmri nẽ ja ho aja-
makêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm aja-
maxpẽr kêt nẽ. Ãm mẽmoj nyw pix mã aja-
maxpẽr o tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri
nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm ja hã apumu nẽ
apyrà nẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
hamakêtkati nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
Anẽ.

Mẽhõ kapẽr kôt Jejus kot mẽ ahkre hã mẽ kot hkukjêr

Matêwre 21.23-27; Rukre 20.1-8

[27] Nhũm mẽ akupỹm Jerujarẽ hwỳr agjê nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axà. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hkôt hwỳr mra nẽ hkôt agjê nẽ kormã kamã kuhê. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mra nẽ hêx rom tanhmã kãm kapẽr to. Na pre ra Jejus ixkreja nê mẽmoj to wẽnê xwỳnh mẽ kàxpore o mẽ hpinhpanh xwỳnhjê jano nhũm mẽ tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Jakamã nhũm akupỹn mẽ hwỳr axà nhũm mẽ axte omu nẽ hwỳr mrar kurê kumrẽx [28] nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Mẽhõ na pre mẽ ixwỳr amẽ ka pre mõ? Nà xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apahti? E kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

[29] Nhũm Jejus kot tanhmã mẽ hamaxpẽr to hkôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrẽx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhmã harẽ pa rĩ kormã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. [30] Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

[31-32] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm ja jarẽnh to? Mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem Juãw Paxis kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã axpẽn mã harẽnh o pa. Jakamã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã kãm mẽ pakapẽr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pama nẽ mẽ pamã: "Kwa ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr mar tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?" Anẽ. Nà kot puj pẽr mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ ho kuhê.

[33] Hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

12

Mẽ àpênh punuj xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 21.33-46; Rukre 20.9-18

[1] Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũm mẽ mẽõ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapẽr o xa. Nẽ mẽ kãm mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No ãm hã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ hpur ã hkwỳjê mã karõ. Mẽ kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kamã mẽmo hy hkre nẽ hkre pa. Hãmri nẽ pu hã kahê hpa nẽ pur kaêx kãm ixkre hprêk nhĩpêx. Mẽ kot himõk ã mẽ kot kêp àhkĩnh pymaj mẽ hapêr o hkrĩ kaxyw. Hãmri nẽ hipêx pa nhũm mẽõ patrãwja awry hã krĩ hõ hwỳr nojarêt nẽ mẽ kãm tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ kãm: "E or ixpurta nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ mãmrĩ kamã awjamỳ nẽ ho axkjê. Hãmri nẽ ixkutêp inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho."

—Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ma mõ. [2] Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj hkà pa. Nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ hõ kamã hã ujahkre ho pa htã kuri kãm àpênh xwỳnhjê hõja nhũm akupỹm mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot kãm õ hkwỳ nhõr nhũm ma kot kãm o mõr kaxyw ma mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma akupỹm mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra mẽ hwỳr pôj. [3] Hãmri nhũm mẽ omu nẽ axtem nẽ homnuj nẽ. Nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm ỹ kamã ma akupỹm mõ. [4] Hãmri nhũm õ patrãwja tee ri omu nẽ hpãnhã ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm kê wem omu nẽ mã ho anẽ nẽ. Unê nẽ htak nẽ hkrãx pê htak nẽ akupỹm hano nhũm wamta pyrà

nẽ ma akupỹm ỹ kamã mõ. [5] Hãmri nhũm
axpẽn pãnhã kãm mẽ àpênh xwỳnh kwỳjê
rẽ nhũm mẽ axpẽn pãnhã ma mẽ hwỳr pa.
Ma mẽ hwỳr pa nẽ pôj nhũm mẽ te ho
wamtajê mẽ hipêx pyrà nẽ mẽ hkwỳjê pynê
nẽ htak rax nẽ mẽ hano nẽ mẽ hkwỳjê pa.
[6] Nhũm mẽ õ patrãw mẽ harẽnh ma nẽ tee
ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr
o: "Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj we
amnhĩ nhĩpêx to nẽ inhõta kwỳ jamỳ? Nà
kot paj mẽ hwỳr ixkraja mẽ. Inhmã hapê
htã kot paj mẽ hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr
mõ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ
tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ jatã inhmã kãm
inhõja kwỳ gõ nhũm man ixwỳr o tẽ. Nà kot
paj anẽ."

—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ
hwỳr hkraja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ.

[7] —Tã mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ
amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã
omunh kurê kumrẽx nẽ hã axpẽn mã
amỹnê nẽ axpẽn mã: "E. Nà onẽj hpur nhõ
dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã õ papaj mỳrpê
amnhĩm pur ã pyka pytà nẽ ho õ. Jakamã
e pu mẽ kupĩ nẽ kêp hpur ho arĩk nẽ ho
panhõ. E kwa tokyj pu mẽ kupĩ ri." Anẽ.

[8] —Rôm nhũm ra mẽ hwỳr hpôx o tẽ nẽ
ra pôj nhũm mẽ unê nẽ pur nê ho kato nẽ
ahkà kamã kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.
Anẽ.

[9] Nhũm pre ã Jejus Ijaew krãhtũmjê mã
ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã tanhmã mẽ
hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Koja pur nhõ
dõnja tee ri mẽ kot hkra hpĩr ã harẽnh
ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ
tanhmã mẽ hipêx to wehe? Nà koja ma mẽ
hwỳr mõ nẽ mẽ himex pa hãmri nẽ hpãnhã
nhãm hpurta ã mẽmojjê rẽ. [10] Mãn ka prem
ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh
ma nà? Harẽnh kot:

Na prem kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx
kaxyw hãmri nẽ kẽn maati pumu
nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hk-
aga. Mẽ kot hkaga htã nom nhũm
Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn
piitã hakrenh par ã omunh kurê
kumrẽx.

[11] ãm hãmri na pre ã mex ã omunh anẽ. Anẽ.
Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot
anhỹr. Anẽ.

[12] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh
kãm mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ amnhĩ tã
kuma. Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
xwỳnh mẽ mẽ õ patre krãhtũm mẽ Ijaew
krãhtũmjaja nhũm mẽ kot mẽ kãm kẽn
maati kaga xwỳnhjê jarẽnh o te mẽ tãm
harẽnh pyràkja ma nhũm ja mẽ kêp omnuj
nẽ. Jakamã nhũm mẽ kãm unênh nẽ haxàr
prãm nẽ. Nom amnhĩ tã kãm mẽ kot mar
o kuhê xwỳnhjê puma nẽ. [13] Jakamã na
prem ma mra nẽ hapôj hãmri nẽ Jejus wỳr
Parijew nhõ xwỳnh mẽ pahi Erox kôt mẽ pa
xwỳnh kwỳjê rẽ. Mẽ kot hêx rom mẽmoj tã
hkukjêr nhũm kot mẽ mar nẽ tanhmã Rõm
nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti kapẽr kuhpa
hã ri tanhmã mẽ kãm nẽ nhũm mẽ kot mar
kaxyw. [14] Jakamã nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ
hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Na ka
hte mẽ kamã akahak o apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ
kot tee ri mẽ kot tanhmã ato kapẽr punuj
to htã ka hte arĩ aprĩ hã mẽ ahkre mex o
ri apa. E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm
nhõ pahihti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte
kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã karõta.
Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm
kugõ? Xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa
mẽ inhmã harẽ. Anẽ.

[15] Nhũm prem ã hêx rom ja hã hkukjêr
anhỹr tã no nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr ã mẽ
omunh mex mẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ axêx rom ja hã
ixkukja? E mẽ atõ inhmã kàxpore htỳxre
hõ gõ pa omu. Anẽ.

[16] Hãmri nhũm ja kãm ja gõ nhũm kupy
nẽ kànhmã kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na hã?
Anẽ.

Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã.

[17] Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ
nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot
hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja
na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ
jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ
piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom
hkukjêr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kàxpore
jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ paxêx rom mẽ pahte hã
hkukjêr tã nhũm ãm hãmri mẽ pakutã mẽ
pamã harẽ. Kwa tanhmã kot puj wem

hkukjêr to nhũm pahi Sesti kapẽr kwỳm ri mẽ pamã mẽmoj jarẽ? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to hkukamã hamaxpẽr o kuhê.

*Akup*ỹm mẽ htĩr xwỳnhjê jarẽnh

*Matêwre 22.23-33; Rukre 20.27-40; Juãw 6.21, 6.38-40; mãã*nẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

18 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja. Mẽ kot akupỹm mẽ htĩr mã hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na pre mẽ. Tã mẽ kot mẽ htyk nẽ mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx jakamã na prem axpẽn mã Jejus jarẽnh o:

—E kwa pu mẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj xihtỳx ã hkukja kê mẽ pama nẽ tee ri tanhmã mẽ pamã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrẽx. E tokyx ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ hêx rom kãm:

19 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ panhĩgêtjê mã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ harẽnh o:

Koja mẽhõ hprõ hãmri nẽ kamã hkra hkêt rãhã pa nẽ ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõ o hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.

Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ kãm karõ anẽ. 20 Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽmojjaja mẽ kot axpẽn to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja hprõ. Nẽ wa pa nhũm myja kormã hprõ kamã hkra hkêt rãhã ty. 21 Nhũm hkôt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa. Nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta haxwỳja ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm wamta wa uràk nẽ kamã hkra hkêt rãhã ty. 22 Hãmri nhũm htõ hkwỳjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ nom mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ to hitep nẽ ty. 23 Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E kwa mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm Jejus ã mẽ ujarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm mar mex kêt. Nẽ mẽ aprĩ hã tanhmã Tĩrtũm kute hã omunh kêt jakamã na ka mẽ ã atỳx ja hã ixkukjêr anẽ. 25 Kormã mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên prãm kêt nẽ pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa.

26 —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpôk kamã tanhmã Mojes mã kapẽr to. Mãn ra mẽ ate mar. Na pre kãm:

Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mãã nẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. 27 Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽnh o apa. Anẽ.

*Tĩrtũm kap*ẽr maati jarẽnh

*Matêwre 10.37, 22.34-40; Rukre 10.25-27; mãã*nẽn Wam Juãw 2.15, 5.3; Apokarip 2.4

28 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot axpẽn mã kapẽr ã mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ Jejus kot tanhmã Satusew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr mex toja ma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ Pahihti. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm ahpỹnhã mẽmoj to 10 nẽ mẽ pamã hã karõ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw hã mẽ pamã karõ. Tã nhỹ kapẽr na mex o kot hkwỳjê jahkrenh wehe? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Nà Tĩrtũm kapẽr xohtôô. Kapẽr piitã hkôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. No pixi na mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja nhũm kãm hprãm tỳx o kot hkwỳ jakrenh. Kapẽr mex maati na ja. Na pre kapẽr o:

E mẽ apê Ijaew nhõ xwỳnhjaja. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã ixpixi mex na pa.

30 Jakamã kêr ka mẽ amã ixkĩnh tỳx o mẽmoj
piitã hakrenh pa. Jao mẽ anhĩ piitã
ho amã ixkĩnh tỳx kumrẽx o ri apa.
31 Anhỹr o na pre mẽ pamã karõ. Nẽ hkôt ja:
Kêr ka mẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã
amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri
apa. Jao tãm mẽ hipêx rãhã ho ri
apa. Anẽ.
E ja wa kumrẽx na Tĩrtũm kãm mẽ pahte
hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprãm tỳx nẽ.
Anẽ.
32 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ Mẽijahkre
xwỳnh. Tĩrtũm pyxi mex kênã. 33 Amnepêm
na pre htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ
kãm mẽmoj gõ nẽ rĩ kormã tanhmã kãm
amnhĩ jarẽnh to. Tã nom kot puj mẽ ã ate
harẽnhta kôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa
jao mẽ panhĩ piitã pamã Tĩrtũm kĩnh. Nẽ
mẽ pamã hkĩnh o mẽmoj piitã hakrenh pa.
Nẽ nhãm mẽ hipêx o te mẽ papamjaja pamã
amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ
hipêx rãhã ho ri papa. Kot puj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm kãm ja mex o mẽ
pahte kãm mẽmoj nhõrta jakre.
Anhỹr o kãm kapẽr. 34 Hamaxpẽr mex pê
ã Jejus mã kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ. Na ka ra
mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ
nhĩpêx nyw pumunh mex o mõ. Nà te ate
tokyx hkôt amnhĩ xãm kaxyw pyràk. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja
tee ri wa kot axpẽn mã kapẽr mar o kuhê nẽ
axte kãm mẽmoj tã hkukjêr pyma nẽ. Ra tee
ri mẽ kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr kaprỳ
jakamã axte tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ.

Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahihti hã harẽnh

Matêwre 22.41-46; Rukre 20.41-44; mããnẽn Rõmãn 1.3-4

35 Hãmri nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre kamã amnhĩ tã mẽ ahkre.
Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyràk
amnhĩ tã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ajakre xwỳnhjaja na htem
tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm
mã xwỳnh jarẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh
o: "Koja kêp pahi finat Tawi kanrẽhã
htàmnhwỳ koja." Anhỹr o kot mẽ amã harẽ.
Ãm kêp kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã mẽ amã
harẽnh o pa. No na pre pahi Tawija kêp
kanrẽhã htàmnhwỳ hã harẽ nẽ mããnẽn kêp
õ pahihti hã harẽ. Tã nom nhũm Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem
urà nẽ kêp pahihti hã mẽ amã harẽnh kêt
nẽ. Ãm kêp kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ.
Kwa mo na htem Tawi pyrà nẽ kêp õ pahi hã
harẽnh kêt nẽ? 36 Na pre Tawi tãm Tĩrtũm
kapẽr tũm kwỳ hã kagà nẽ tanhmã Tĩrtũm
kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta jarẽnh to.
Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã harẽnh to.
Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwỳ hã kagà nẽ
hã kagà ho:
Tĩrtũm na pre inhõ Pahihti mã ã kapẽr
anẽ nẽ kãm: "E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ
inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho
amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot
kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh
pa nẽ awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram
mẽ haxàr pa." Anhỹr o pre kãm
kapẽr. Anẽ.
37 —Na pre ã Tawi Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr
jarẽnh nẽ kêp õ pahi hã kagà anẽ. Tã nom
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja
na htem kêp Tawi htàmnhwỳ pix ã ri axpẽn
mã harẽnh o ri pa. No kêt Tawija na pre kêp
õ Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ nhũm mẽ mar o kuhê xwỳnhjaja kuma
nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm axte mar prãm nẽ.
38 Hãmri nhũm arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ
kãm:
—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê
kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem
piitã mẽ hã hpijaàm kaxyw ê mex pix kãm
ri pa. Nẽ mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ
harẽnh nhũm mẽ kot amnhĩ jarẽnh marja
na htem kãm hprãm. 39 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ
to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã na
mẽ kãm hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ apkur
xà hã arĩgro hã ma hkwỳjê hkôt mẽ apkur
xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ kãm mẽ kot
amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix
kamã hkrĩ hprãm.
40 —Nẽ mẽ kot mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho
mex o pa hã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ to hêx.
Nẽ na htem axtem nẽ mẽ nokupyr kaxyw
mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm: "E ot pa awỳr
ato ajuta kaxyw tẽ. Ra amjên apê htyk
jakamã kot paj pam amã akukrêx jamãr o
ixpa." Anẽ hãmri nẽ mẽ kêp mẽ õrkwỹ pytà

nẽ amnhĩm mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx. Te tãm kot mẽ hipêx o pa pyràk nom tãm mẽ hipêx kêt nẽ. Nẽ te tãm amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh japjêê ho kuhê. Te mẽ kot Tĩrtũm mã ãm hãmri amnhĩ jarẽnh pyràk tã hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh pix kaxyw nhũm mẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ hipêx kati hto. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

*Kêp mjên htyk xw*ỳnh jarẽnh
Rukre 21.1-4

41 Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew ixkreja o mex kaxyw ixkre jamãr xwỳnhjê mã hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ ho rax nẽ hagjê nẽ ma akupỹm mra. 42 Tã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnhja haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrẽx. Nẽ hikàxpore tỳxre ãm pijakrutre htã kàxpore rũnh xwỳnhjê hpãnhã ixkreta wỳr tẽ. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xàj kàxpore gjênh xà kamã hamẽ kumẽ hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ. 43 Hãmri nhũm Jejus amỳm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E mãn ka mẽnire htẽm mũj pumu. Na pre mjên kêp ty nhũm kêp amrakati nẽ hikàxpore grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr pa. Apkur xà hã hikàxpore na. 44 Kêt mẽ hkwỳjaja na hte hikàxpore hkwỳ pix o mra nẽ gjênh xà kamã hagjê nom arĩ mẽ hikàxpore rũnh. No nija na mẽ uràk nẽ kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho õxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã o tẽ nẽ õr pa. Anẽ.

13

*Jejus kot nh*ỹrmã mẽmoj piitã ho hapêx ã harẽnh

*Matêwre 24.1-14; Rukre 21.5-9, 21.17-19; mãã*nẽn Wam Ximotre 4.1; Sikũn Ximotre 3.1

1 Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ hã Jejus mã:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrẽx Pahihti. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr nẽj haxwỳja piitã mex kumrẽx. Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kẽn axkrutre axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt kumrẽx. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 3 Hãmri nẽ ixkreja rũm kato nẽ ma tẽ nẽ hixêt pê Oriwêhti hã api nẽ hã nhỹ. Tĩrtũm nhõrkwỹ kutã hixêtja nhũm hã api nẽ hã nhỹ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Xiakre mẽ Juãw mẽ Andreja ma hkôt mra. Ahte hkôt mra nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par ã hkukja nẽ kãm:

4 —Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreja nhĩpêx anẽ? E aprĩ hã mẽ inhmã harẽ. Xà koja mẽ nhỹrmã kugrà nà xà koja mẽ tokyx ho anẽ? Kwa mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

5-6 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã harẽ. Nom nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrẽx kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nẽ mẽ apê ixkwỳjê hwỳr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ amã: “E pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnhta na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Nẽ mẽ amã: “E na pa mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnh na mẽ. Kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgroja kormã.

7 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nẽ mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã.

8 —Nẽ koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnh piitã pika hõ nhõ xwỳnhjê kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu nẽ axpẽn pa.

—Nẽ koja pika piitã hkôt tanhmã mẽ à kuteja mẽ hamỳ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa. Nhũm nhỹri pika htertet tỳx nẽ. Nẽ nhỹhỹnh pika hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja prãm xàj pikaprãr pa. Tã nom

kormã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak xà hkrax pix na ja. Te mẽnijaja pijagri kaxyw nẽ kormã õhy xà hpỹnh pyràk. Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

9 —E pa hpãnhã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par xwỳj ri mẽmoj tanhmã kot hkukamã amnhĩ nhĩpêx to hã hã harẽ. Mẽ ate hã ixkukjêr xwỳnhta kot paj mẽ amã harẽ. Nà koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ mẽ atomnuj nẽ. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkre hwỳr mẽ ato mra nẽ kamã mẽ kãm mẽ ato kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ ato mra nẽ mẽ ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnh ã ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihti hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. 10 Tã nom kwa kêr ka mẽ kutã akuhê nẽ mãmrĩ tãm mẽ kãm ijarẽnh o akuhê. 11 Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kukamã tee ri ajamaxpẽr o ri amã mẽ uma hkêt nẽ akuhê. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã tanhmã kot pa we ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to?" Anhỹr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ỹ hã akatàt kôt tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to.

12 —Nẽ mẽ atõ nẽ mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akrajaja koja mẽ ixtã mẽ atã amỹnê nẽ ma pahi hwỳr mẽ ato mra nẽ kãm mẽ ajarẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ ajagjê nẽ mẽ akwỳjê pa. 13 Koja mẽ piitã ixkôt mẽ akamã gryk nẽ ã kãm mẽ akurê ho pa anẽ. Nom mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã akupỹm atĩr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ apê akupỹm kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh jakamã kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahtomnuj tỳx xwỳnh maati hã harẽnh

*Matêwre 24.15-28; Rukre 21.20-24; mãã*nẽn Sikũn Tesarõn 2.3-4; Apokarip 13.11-17

14-16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja nhỹrmã kot mẽ atomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatija axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja kamã amnhĩ xãm. Hãmri ka mẽ ja hã omu nẽ mẽ kot krĩ grành par mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Hixêt prêk wỳr ajapôj nẽ aprõt nẽ ma mra. Nẽ jar Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja kê mẽ umaj haxwỳja hapôj nẽ ma hprõt nẽ ma mrar o mra. Nẽ kapôt ã ri mẽ pa xwỳnhjaja kê mẽ ê jamỳnh kaxyw akupỹm krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ma mẽ umaj hprõt nẽ mrar o mrar kurê kumrẽx.

17 —Nẽ mẽ htujarô xwỳnhjaja nẽ mẽ hkra karàre xwỳnhjaja. Jajê pê koja mẽmoj omnuj tỳx nẽ. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

18-19 —Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak rũnh o pa. Tĩrtũm kot mẽ piitã mẽ ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kormã à htỳx kamã hamak rũnh kêt nẽ. Kormã amnhĩ xà kamã hamak kryre. No nhỹrmã mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rax kumrẽx.

—Tã akupỹn ixte mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã kot pa mẽmoj punuj o ijapêx pa ka mẽ axte ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt nẽ. Nom kormã akupỹn ixwrỳk xwỳj ri kot kaj mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nẽ kãm: "Pa Tĩrtũm. Kwa kê mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri kê amgrà pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja na pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm omnuj tỳx nẽ." Anhỹr o amnhĩ to awỳ.

20 —Mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã koja Tĩrtũm kãm mẽ apê hkrajaja mẽ atyk par pymaj mẽ anê mẽmo punuta ã arĩgro hkwỳ grà nẽ mẽ akukamã mẽ amã ho grêre. Koja mẽ akamã ukaprĩ xàj ã mẽ anê hipêx anẽ.

21 —Nẽ koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri nhũm mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja ma mẽ awỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ amã kapẽr to nẽ mẽ amã: "E ota ra Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta pôj. Kwa mẽ tokyx hwỳr mra nẽ omu nẽ hkôt ri apa." Anhỹr o mẽ amã hêx. Hãmri nhũm

mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ kuma nẽ mẽ amã: "Nà tãm kêt. Jar mẽ ixkamã na. E mẽ tokyx amnẽ hwỳr mãn mra nẽ omu." Anhỹr o mẽ amã hêx o pa. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amrar kêt nẽ.

22-23 —E kwa mẽ inhma. Na pa ra ixprĩ hã mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã tanhmã harẽnh to. Tã kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Koja mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjaja axpẽn pãnhã mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kêp Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kot ho anhỹr pyràk nom hêx rom mẽ apê Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ arênh xwỳnhjê nokupyr kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

*Akup*ỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro jarẽnh
*Matêwre 24.29-31; Rukre 21.25-28; mãã*nẽn Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7, 19.11-16

24-25 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tã koja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgrota hapêx nhũm Tĩrtũm ã mẽmoj nhĩpêx anẽ.

Koja kaxkwa ho àk tỳx nẽ nhũm myyti ahtyk.

Nhũm mytwrỳre axte hirã hkêt nẽ.

Nhũm kanhêti piitã axrê nẽ rôrôk pa.

26 Hãmri pa man akupỹn pika hwỳr wrỳ nhũm mẽ piitã ixwrỳk kãm ixpumu. Kakrã kamã kot paj ixihtỳx o inhĩrã rax kãm akupỹn mẽ awỳr wrỳ. 27 Hãmri nẽ ma krĩ piitã hwỳr Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ ma mra nẽ amnepêm ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnh piitã ho akuprõ nẽ akupỹn ixwỳr mẽ ho mra. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽmo pĩ hpàr ã ejẽp jarẽnh

28 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. 29 Ja pyrà nẽ koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mẽ ka mẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 30 Koja akupỹn ixpôx kêt ri ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk par kêt ri pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

31 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

*M*ẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽ pajarẽnh
*Matêwre 24.36-44; Rukre 12.37-40; mãã*nẽn Atre 1.9-11; Wam Tesarõn 5.2; Sikũn Pêtre 3

32 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nom akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot ja pumunh kêt. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra htã ijaxwỳja ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. Ãm Mẽpahpãm maatija tapxipix kot ja pumunh.

33 —Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nẽ apkati mẽ amnhĩ wỳr ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.

34-35 —E pa tanhmã mẽ amã akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ nhỹhỹm nojarêt hãmri nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽ àpênh ã karõ nẽ õrkwỹ jamãr xwỳnh mã tanhmã kãm karõ hto. Hãmri nẽ õrkwỹ kahê xà jamãr xwỳnh mã kãm: "E kêr ka ixwakre kamã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa." Anẽ hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõ. Tã mẽ kot ijapêr rĩt rãhã ho mẽ pa xwỳnhjaja te kot ixkre kahê xà jamãr xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Õ patrãwja akupỹn hpôx xà hã arĩgro hã omunh kêt jakamã na hte kahê xà jamãr rãhã ho pa. Koja apu axpẽr kamàt nhũm akupỹn hpôx japêr. Rỳ kôt ã kamàt rỳ krãhyre kà nhũm akupỹn hpôx japêr. Rỳ kwỳhtyk nhũm akupỹn hpôx japêr. Tã uràk nẽ mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. Jao ixkutêp inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã nẽ. Ra ixte mẽ amã hã karõ xà hkôt. 36 Kop ixkre kahê xà jamãr xwỳnhja tee ri õ patrãw kamã ama hãmri nẽ ra õtxwa nẽ htỳx õt o ỹr rôm nhũm haêr pê hwỳr hpôx ronhỹx ja kêp mex kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkutêp ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom tee ri amnhĩ wỳr ixkãm ama hãmri nẽ axte inhmã ajamaxpẽr kêt pê atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

37 —E ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhja na pa hte ixkwỳjê piitã mẽ kãm harẽ. Jakamã kwa

kêr ka mẽ akupỹn ixwrỳk ã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

14

Mẽ kot Jejus pĩr kukamã hamaxpẽr ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.1-5; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53

1 Tã nhũm Ijaew hkĩnhã ã arĩgro pê Pas wỳr apkati axkrut. Pas ã na hte mẽ ixpê Ijaewjaja amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ inhĩgêt nẽ mẽ ixpãmjê kator mã ijamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ixkĩnh. Na pa htem arĩgroja mã: "Pas" anẽ. Nẽ harẽnh o: "Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro" anẽ. 2 Jakamã nhũm mẽ inhõ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kãm Jejus pĩr prãm nẽ. Nom mẽ kãm hkôt kapẽr mar o mẽ pa xwỳnhjê pyma nẽ. Nẽ tee ri hã amnhĩ jahkre nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot puj wem ho nẽ kupĩĩ? Kot puj mẽ pahkĩnh kãm tanhmã ho nhũm mẽ hkĩnh xwỳnhjaja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Pu mẽ hã axpu nẽ hã tanhmã axpẽn to. Jakamã kwa pu mẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

*Mẽ*hõ ni kot Jejus krã gregrer ã harẽnh

Matêwre 26.6-13; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8

3 Rôm nhũm Jejus Simãw nhõrkwỹ kamã kormã apkur o nhỹ. Krĩ pê Petãn kamã. Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhũm Jejus akupỹn ho mex. Jakamã akupỹm õ krĩ hwỳr pôj nẽ kutã apkur o nhỹ. Hãmri nhũm mẽhõ nija harẽnh ma nẽ mẽ hkuxwa xà hã kàx õ py nẽ ma hwỳr o tẽ. Nẽ mẽ hwỳr axà nẽ nhỹhỹnh kàx kahte nẽ mẽ hkuxwa xà ho hkrã gregrer pa. 4 Hãmri nhũm mẽ apkur o hkrĩ xwỳnhjaja tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kamã gryk nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa nà na hã mẽ hkuxwa xàta kapĩr par kumrẽx. 5 Kop apu ma o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamỳnh nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx par nhỹx ja kãm mex nẽ. Mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ?

Anẽ nẽ hã kãm akir. 6 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ kãm axàkjêr kêt nẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. 7 Mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã mẽ ho ajuta hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ are. 8 Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkrã gregrer anẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. 9 ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn mã ixte tanhmã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh o pa nẽ mããnẽn kot ã inhĩpêx anhỹrja mããnẽn harẽnh o pa. Nhũm mẽ piitã kot tanhmã ixto mex to hã harẽnh ma. Anẽ.

*Jut Kariot kot m*ẽ kãm Jejus ã àmnênh kaxyw ã harẽnh

Matêwre 26.14-16; Rukre 22.3-6; Juãw 13.21-30

10 Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwỳr tẽ nẽ axtem nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kato nẽ ma tẽ nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o hkôt ri pa.

Jejus kot ỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê kutã apkur ã harẽnh

Matêwre 26.17-19; Rukre 22.7-13

12 Tã nhũm arĩgro pê Pas kato. Amnepêm mẽ inhĩgêtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwỳ pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkra nê mẽ kator kaxyw na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã na pa htem arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja Pas ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ jam ijamaxpẽr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ hpa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku.

Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnh pê 12jaja Pas ã mẽ apkur xà hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa nhỹri kot paj mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ja wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma Jerujarẽ hwỳr wa tẽ. Nẽ hwỳr axà nẽ mẽhõ myja pumunh kurê kumrẽx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma õrkwỹ hwỳr hkôt tẽ. [14] Hãmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: "E Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr pẽr mẽnh o: 'Nhỹri kot paj we ixkôt ri mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ Pas ã axpẽn kutã apku?' Anhỹr o na awỳr pẽr mẽ."

[15] —Wa ã kãm akapẽr anẽ kê war ama nẽ war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Ra kamã kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu nẽ mãmrĩ kamã mẽ ixkutêp mẽ panhõ hã apê. Anẽ.

[16] Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu nẽ mẽ kutêp mẽ kãm mẽõ hã àpênh o wa xa.

*Jejus kot m*ẽhõ kot mẽ kãm hã àmnênh ã harẽnh

Matêwre 26.20-25; Rukre 22.21-23; Juãw 13.21-30

[17] Tã nhũm kamàtre nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja wa hkôt mõ. [18] Hãmri nẽ kỳxpê ixkreja wỳr api nẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nẽ kormã apkur o hkrĩ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Kot kaj mẽ ixkutã axàpkur o akrĩ xwỳnhjê hõ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê mã ixtã amỹnê. Anẽ.

[19] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ axpẽn pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Nà pa hkêt. Anẽ.

[20] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ apê 12jê hõ kot kaj ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ixkutã guhkrax kãm anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot kaj ixtã amỹnê. [21] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ixkukamã harẽnh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrẽx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kãm mex nẽ.

[22] Anẽ nẽ kormã mẽ apkur o hkrĩ rôm nhũm pãwti hõ py nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry nẽ mẽ piitã mẽ kãm õr pa nẽ mẽ kãm:

—E na pa mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã kugõ. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmrĩ aku. Anẽ.

[23-24] Nẽ hpãnhã wĩhti hã kop py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm kugõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgrota ã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ hpikapĩr kêt nẽ. Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nẽ ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã e. Mẽ axpẽn pãnhã ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpẽr pê ixte mẽ amã kop kãm wĩhti nhõrta o akõm o axpẽn nhĩpêx. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ piitã ho hkõm o axpẽn nhĩpêx. [25] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh nẽ. Nom axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anẽ.

[26] Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã gre hãmri nẽ hapôx pa nẽ ma hixêt pê Oriwêhti hwỳr mra.

*Jejus kot Simãw Pêtre hkukamã tanhmã harẽ*nh to

Matêwre 26.31-35; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38

[27] Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hkukamã tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr.

Kot paj ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigrành pa nẽ ma anhgrà nẽ ri mra.

Anhỹr o te ixpê ôwêhti jamãr xwỳnh nhũm mẽ apê ôwêhti pyràk ã mẽ pajarẽnh. Tã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. [28] Mẽ kot ixpĩr tã koja Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Pa akupỹm ixtĩr nẽ ma mẽ akukamã pika pê Garirej wỳr mõ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

[29] Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri mẽ
amnhĩ tã kuma nẽ kãm:
—Kwa nà. Ri ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ
Pahihti. Kot paj akaga hkêt nẽ. Jajaja koja
anhgrà nẽ hprõt nẽ ma mrar japêr no pa kot
paj anhỹr kêt nẽ. Anẽ.
[30] Hãmri nhũm kãm:
—Nà kot kaj anẽ Simãw Pêtre. Koja
apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ
umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ
tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa jam
ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.
[31] Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma kãm
amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ kãm:
—Tk. Kwa nà. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Koja mẽ tee akôt ixpĩr mã tã
no pa ãm aa akaga hkêt kumrẽx. Kot paj
akôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ. Anẽ.
Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh
kwỳjê piitã ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

*Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 26.36-46; Rukre 22.39-46

[32] Tã nhũm Jejus ma nhỹri mẽ kot kãm
"Gesẽm" anhỹr xwỳnhja wỳr hkôt mẽ pa ho
pa xwỳnhjê ho mõ. Hãmri nẽ mẽ kãm:
—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mũtũm tẽ
nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.
[33] Hãmri nẽ amnhĩ kôt mẽ ho axkrunẽpxi
nẽ mẽ o mõ. Simãw Pêtre mẽ Jepetew kra
pijakrut pê Xiakre nẽ Juãwja nhũm amnhĩ
kôt mẽ o mõ. [34] Hãmri nẽ amnhĩ kukamã
mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot tanhmã hipêx
tota kukamã hamaxpẽr o ra amnhĩ kamã
kahak tỳx o ra hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ hkôt
mẽ mrar xwỳnhjê mã kãm:
—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà
htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpẽr nẽ
amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ixkaprĩ nẽ. Te ra
ixkaprĩja kot ixpĩr o mõr pyràk. Jakamã e
mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtũm wỳr o akrĩ kê
tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã
ixihtỳx nẽ. Anẽ.
[35] Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ
amnhĩ kamã kahak o Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh kaxyw htu mỳr pê htẽm nẽ pikap nõ
nẽ kãm:
[36] —Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã
amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt
kumrẽx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ija-
maxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ.
Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm
nẽ mãmrĩ ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê
xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko.
Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê
mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam
inhmã hprãm xà hkôt kêt.
[37] Anhỹr o Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ hãmri
nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm Simãw Pêtreja
mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra htỳx
gõr nẽ hikwỹ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu
nẽ Simãw Pêtre mã kãm:
—Kwa Simãw Pêtre. E mẽ hãmri akrã
hapôj. Kwa wem anohtỳx grire nẽ ixkutêp
amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ [38] kê mẽ
ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ
uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ
to htỳx nẽ akuhê. Ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx anhỹr prãm nom kormã mẽ amã
maa. Anẽ.
[39] Hãmri nẽ akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to.
[40] Nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu
nhũm mẽ axte õt pa nẽ hikwỹ. Nhũm tẽ nẽ
tee ri mẽ omu hãmri nẽ tanhmã mẽ kãm nẽ
hkêt nẽ. Ãm awjanã nẽ ma akupỹm tẽ nẽ
axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. [41-42] Hãmri nẽ
akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:
—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E
mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra ixwỳr mrar
nẽ kot ixpynênh mã. Koja mẽ tokyx ixkutã
mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm
ixtã amỹnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnênh
xwỳnhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ
kutã mra. Anẽ.

Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh
Matêwre 26.47-56; Rukre 22.47-53; Juãw 18.1-11

[43] Nhũm Jejus kormã mẽ kãm kapẽr o ãm
rãhã nhũm Jut Kariotja tẽ. Mẽ hkôt mẽ pa
ho mẽ pa xwỳnhjê hõ htã nhũm ra amnhĩ
kôt mẽ ohtô nẽ Jejus wỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ
wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkôt o mra. Patre
krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra Jut
kôt mẽ kurẽ nhũm mẽ man hkôt Jejusja
wỳr mra. [44] Na pre ra Jut Kariotja mẽ kãm
tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:
—E kot paj nhỹri mẽ pahte unênh mã
xwỳnhta pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kahti hkôt
kumỳ nẽ tanhmã kãm ixkapẽr to. Ka mẽ
ixpumu nẽ hwỳr tẽ nẽ unê nẽ ma akupỹm o
tẽ.
Anẽ hãmri nẽ ma hwỳr mẽ o tẽ. [45] Nẽ
Jejusja pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm: "Pa
mẽ ijahkre xwỳnh." Anẽ hãmri nẽ kahti
hkôt kumỳ. [46] Hãmri nhũm hkôt mẽ mrar

xwỳnhjaja omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ unênh
kurê kumrẽx. 47 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ
pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu
nhũm hõja õ wapo kapa nẽ patre maati mã
àpênh xwỳnh kot mẽ hkôt htẽm xwỳnhta
mã wapo ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh
mã tã kuhpaw nẽ upôk rũm hamak nhĩkjê
krãhta. 48-49 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ
kot unênh xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ kãm
ixujarẽnh o ixpa ka prem tokyx ixpynênh
kêt nẽ. Tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj
xwỳnh pyrà nẽ ixwỳr wapohti nẽ kô hã
akapẽn nẽ ixwỳr atẽm rax nẽ. Nom ra mẽ
ate tanhmã ixto kaxyw arĩgro kator jakamã
mẽ mãmrĩ tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt
tanhmã ixto. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
mẽ akukamã ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr ã mẽ
ajarẽnh xà hkôt. Anẽ.

50 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja tee ri mẽ kot unênh ã mẽ omu
hãmri nẽ mẽ umaj Jejus kaga nẽ ma hprõt
pa nhũm ahte mẽ kuri xa. 51-52 Hãmri nhũm
mẽ ma o tẽ. Nhũm kormã mẽhõ nyw
xwỳnhja tee ri ja hã mẽ omu nẽ ma Jejus kôt
tẽ. Nhũm mẽ amnhĩ kôt omu nẽ kot unênh
kaxyw kahty xà hã kupy nhũm mẽ umaj mẽ
ĩhkra kamã kahty xàja re nẽ ma hkênh nẽ
hprõt nẽ tẽn akunok.

Ijaew nhõ patre maati kot Jejus kukjêr ã harẽnh

Matêwre 26.57-68; Rukre 22.63-71; Juãw 18.12-14, 18.19-24

53 Tã nhũm mẽ ma mẽ õ patre maati
nhõrkwỹ hwỳr Jejus o tẽ. Hãmri nhũm
patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja
õrkwỹ hwỳr Jejus ã akuprõ. 54 Hãmri nhũm
Simãw Pêtre mẽ hkôt tẽ nẽ mẽ hkôt patre
maati nhõ kĩtare hwỳr axà nẽ amỳm hã mẽ
omunh o xa. Nhũm ra pôristijaja kĩtare
kamã amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ
nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ĩhkô hã ànhunh
o nhỹ.

55-56 Rôm nhũm ixkre kamã mẽ pikuprõnh
xwỳnhjaja tee ri Jejus ã krĩ nhõ xwỳnhjê
kukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ atõ na ka pre Jejus kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to hã omu? Mẽ atõ mẽ
inhmã harẽ pa mẽ ama nẽ Rõm nhõ
xwỳnhjê nhĩhkram haxà kê mẽ pamã kupĩ.
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ axpẽn pãnhã tanhmã
harẽnh to. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã
harẽnh to htã nom ri ho hêx jakamã axpẽn
kwỳm ri tanhmã ri harẽnh to nhũm mẽ tee
ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ axpẽn kwỳm ri tanhmã
harẽnh to hkêt nẽ. Axpẽn kôt mãn ri
tanhmã mẽ inhmã harẽnh to. Anẽ.

57 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kànhmã
kuhê nẽ axpẽn kôt tanhmã ho hêx to nẽ mẽ
kãm:

58 —Nà kot paj mẽ amã tanhmã kot amnhĩ
nhĩpêx to hã harẽ. Na pa prem ã kapẽr
anhỹr ã kuma. Na pre tanhmã Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta jarẽnh
to nẽ harẽnh o: "Kot paj ixkreja gràn
pa hãmri nẽ ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ
akupỹm hipêx. Nom kot paj amnhĩ nhĩhkra
ho hipêx kêt nẽ." Anhỹr ã ã amnhĩ jarẽnh
anẽ pa mẽ kuma.

59 Anhỹr o harẽnh tã nom axpẽn kôt
harẽnh kêt nẽ. Arĩ axpẽn kwỳm ri harẽ.
60 Hãmri nhũm mẽõ patre maati tee ri mẽ
kot tanhmã ho kapẽr toja ma nẽ mẽ aptàr
tũmjê noo mã kànhmã xa nẽ Jejus mã kãm:

—E na ka ra mẽ kot ã ajarẽnh anhỹrja
ma. Xà kot kaj tanhmã mẽ inhmã amnhĩ
tã axàprãr to hkêt nẽ? Xà ãm hãmri na
mẽ ajarẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã amnhĩ
jarẽnh to. Anẽ.

61 No nhũm akryk xa nẽ tanhmã kãm nẽ
hkêt nẽ. Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ axte kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê
Tĩrtũm Kra na ka? Xà ka na apê Tĩrtũm kot
mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh na ka? Anẽ.

62 Hãmri nhũm tã kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Tỳ. Ixpê tãmta na pa. Ra mẽ ate jarãhã
tanhmã ijarẽnh to kaxyw apikuprõnh tã
nom kot paj nhỹrmã mẽ kamjaja tanhmã
mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu. Kot
kaj mẽ Tĩrtũm kot mẽ ato amnhĩptàr xà
kutã akrĩ hãmri pa hwỳr tẽ nẽ ĩhkô hã nhỹ.
Kakrã kamã kot paj hwỳr tẽ nẽ ĩhkô hã nhỹ
hãmri nẽ ỹ hã tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ
amnhĩ tã ixpumu. Anẽ.

63-64 Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh
anhỹrja ã kuma nẽ gryk xàj amnhĩ xê kaxô
nẽ mẽ àptàr tũmjê mã kãm:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri ho
tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh
xwỳnhjê hõ japêr? Ra tãm kot amnhĩ pê
Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ

pahte pajamak o mar kênã. E tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kupĩ. Ra htyk mã tãm kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê kê mẽ kupĩ. Anẽ.

65 Hãmri nhũm mẽ hipêx kati rax nẽ. Nẽ hkuk kuhtô nẽ hpãnhã no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E mẽ kot atak xwỳnhjê nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ hixi jarẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã hipêx anẽ hãmri nẽ pôristijê nhĩhkram haxà nhũm mẽ htak rax o kuhê.

*Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 26.60-75; Rukre 22.54-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27

66-67 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã mẽ ĩhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽõ patre maati mã àpênh xwỳnh nitita mẽ hwỳr kato nẽ xa. Hãmri nẽ hirã kamã hprĩ hã Simãw Pêtre pumu nẽ omunh mex kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Najare nhõ xwỳnh Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

68 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm ma nẽ. Nẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma tẽ nẽ kĩtare hwỳr kahê hkôt ã mẽ hkàx ã ahte xa nhũm krãhyre kà. 69 Nẽ gaa nhũm hpãnhã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma ãm hãmri na harẽ. Kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pẽr. Anẽ.

70 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Aa ixte mẽhõ ata pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳja gaa nẽ kê axte hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus hkwỳ na ka. Ajaxwỳja apê Garirej nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.

71 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràn ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpẽn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹr o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi. 72 Hãmri nhũm axte krãhyre kà. Jao ra hkàr o axkrut. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ Jejus kot ra hkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnhja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Krãhyre kormã hkàr o axkrut kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã àprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhja mã hamaxpẽr. Hãmri nẽ ra kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na pre Jejus ijarẽ. Tã pa kot ijarẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mo na pa axtem nẽ ã mẽ kãm amnhĩ to ixêx anẽ?

Anẽ hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr rax nẽ.

15

*Pirat kot Jejus kukjêr ã har*ẽnh

Matêwre 27.1-2, 27.11-14; Rukre 23.1-5; Juãw 18.28-38

1 Tã nhũm myt kato nhũm mẽ axte Jejus ã axpẽn wỳr akuprõ. Patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ Ijaew nhõ juistijaja nhũm mẽ piitã hã akuprõ. Hãmri nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ Jejus pa hpre nhũm mẽ ma Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Pirat wỳr o tẽ. Piratja na pre hte Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti nhỹ hã Ijaew o amnhĩptàr o pa nhũm prem ma hwỳr o tẽ. 2 Hãmri nẽ kutã ãm nẽ tanhmã kãm harẽnh to nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã hêx to. Nẽ axtem nẽ mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwỳ nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw kêp mẽ inhõ pahi hã ãm ã amnhĩ jarẽnh o pa. Na hte ã mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nẽ Jejus pumu nẽ tanhmã hkukjêr to nẽ kãm:

—E inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ãm hãmri na mẽ ã ajarẽnh anẽ nà? Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tanhmã
kãm ho kapẽr to. 4 Nhũm mẽ kuma nẽ axte
hkukja nẽ kãm:
—Kwa na mẽ ã ajarẽnh anẽ ka mẽ ama
nẽ ãm mẽ ama nẽ inhmã tanhmã amnhĩ tã
axàprãr to hkêt nẽ. Anẽ.
5 Nom nhũm Jejus ãm akryk xa nẽ tanhmã
axte kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm Pirat
tee ri omunh pê hamaxpẽr o nhỹ.

*Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh ã har*ẽnh
Matêwre 27.15-26; Rukre 23.13-25; Juãw 18.39–19.16

6 Na pre hte pahi Pirat arĩgro pê Pasja ã
Ijaewjaja kãm hprãm xà hkôt mẽ hagjênh
xwỳnhjê ho hpỹnh nẽ mẽ kãm ure.
7-10 Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja hwỳr mra
nẽ kãm:
—Pa. Kwa xà kot kaj jarãhã mẽ inhmã mẽ
hagjênh xwỳnhjê hõ mã anhũre nà? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hamaxpẽr o:
—E paj Jejus ã mẽ kuma nẽ kãm inhũre.
Mẽ piitã mẽ kãm kapẽr mar prãm nhũm
mẽõ patre krãhtũmjaja pix kot mẽ hkôt
kamã gryk nẽ ã ixwỳr o mrar anhỹr kênã.
Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ kãm:
—Tỳ. Nà kot paj mẽ amã hõm inhũre.
Kwa xà kot pa mẽ amã mẽ anhõ "pahihti"
jarẽnhja mã inhũre nà? Anẽ.
11 Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tee ri
kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ kãm anẽ kê Parapas mã mãn
ure. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pirat mã kãm:
—Nà Jejus mã anhũrer kêt nẽ. Parapas
mã mãn anhũre. Anẽ.
12 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—No mẽ ate mẽ anhõ pahi hã harẽnh
xwỳnhta? Tanhmã kot paj ho? Anẽ.
13 Hãmri nhũm mẽ àmra kamã kãm hã
amỹnê nẽ kãm:
—Kwa pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.
14 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj
tore hã kot pa ã hipêx anẽ.
Anhỹr tã nhũm mẽ xatã anhĩpê kãm
kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:
—Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty.
Tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ.
Anhỹr o kuhê. Kàx pê kãm anhỹr o kuhê.
15 Nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ mẽ kãm
hprãm xà hkôt mẽ kãm Parapas mã ure.
Nẽ pôristi hkwỳjê mã Jejus ã amỹnê nẽ mẽ
kãm:
—Tôe. Mẽ mamrĩ hwỳr tẽ nẽ htak hãmri
nẽ kapôt ã mẽ hpar xà hã pika hwỳr o tẽ nẽ
pĩ kahpa hã anhô. Anẽ.

*M*ẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh
Matêwre 27.27-32; Juãw 19.2-3

16 Tã nhũm pôristijaja akupỹm ixkreja
wỳr Jejus o axà nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê hã
karõ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ Jejus ã akuprõ.
17 Hãmri nẽ kêp pahi hã hpẽr o pikẽnh
kaxyw kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ
hkrãm haxà. Nom axtem nẽ akunĩ kamã
mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyràk
xwỳnhja nhũm mẽ kãm hikãx nẽ hkrãm
haxà. Hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ pahi hã mẽ ê
kamrêk õ py nẽ kãm haxà. 18 Hãmri nẽ kãm:
—E apê Ijaewjê nhõ pahi na ka. Anẽ.
19 Hãmri nẽ xatã axpẽn pãnhã hwỳr mra
nẽ pĩ ho hkrãx pê htak nẽ hkuk kuhtô nẽ hã
hpẽr o pikẽnh pê hã hpijaàm pyrà nẽ kutã
hkõn krã ho hkrĩ. 20 Hãmri nẽ kêp pahi xê
kapa nẽ akupỹm kãm ê jaxà nẽ pĩ kahpa hã
nhôr kaxyw ma o kato nẽ o tẽ.
21 Nom nhũm ra hirot tỳx nẽ nhũm mẽ tee
ri omu hãmri nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw
mẽ kot hkôt omunh o mõr xwỳnhjê kapi
ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw
hkà htykreja pumu. Aresãn mẽ Rupti wa
hipêêxà na pre. Nhũm htỳx hamakêtkati
nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haê
nẽ unê nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ
nhũm kãm pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

*M*ẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ
harẽnh
Matêwre 27.33-44; Rukre 23.33-43; Juãw 19.17-27

22 Nhũm mẽ ra kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã
hi pyràk xwỳnhja wỳr Jejus o pôj. Mẽ
kot kãm "Korkot" anhỹr xwỳnhja wỳr. Mẽ
pakapẽr kãm na htem Korkotja jarẽnh o:
"Mẽ hkrã hi xà" anẽ. Jakamã nhũm mẽ
ra hwỳr o pôj. 23 Hãmri nẽ kot pĩ kahpa
hã nhôr kaxyw wĩhti hkwỳ ho mẽ mẽmo
mẽhkanexà pê mĩra ho ahkà. Kot ho kõm
nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kêt kaxyw
hipêx nẽ kãm kugõ nom nhũm hkaga nẽ ho
hkõm kêt nẽ. 24-26 Hãmri nhũm myt kaxkwa
nhĩpôk wỳr tẽ nhũm mẽ pĩ kahpata ã Jejus
xi nẽ prek o ĩhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx.
Nẽ hpãnhã kaxyw kakwỳ nẽ kànhmã pĩ
kahpa jarĩ nẽ kre kamã ãm nẽ hity hpa.
Nhũm Jejus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrẽx

kamã hamak o ajêt. Nhũm pôristi hõja tẽ nẽ tapti hõ py nẽ hã kagà ho:

IJAEWJÊ NHÕ PAHI NA JA

Hãmri nẽ Jejus wỳr ho api nẽ mỳ ri kunhô. Hãmri nhũm hparpê pôristi hkwỳja axpẽn mã ê hkwỳ ho hpigrành kaxyw hã kẽnre ho jôka ho hkrĩ.

27-28 Tã nhũm mẽ wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnh wa ho axkrut nẽ mã wa ho anẽ nẽ. Nẽ pĩ kahpa hã prek o wa ĩhkra ho htỳx nẽ wa hpar o htỳx hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nhũm wa ajêt.

29 Hãmri nhũm mẽ kot omunh mã mrar xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã hpẽr o pikẽnh punuj nẽ hkrã ho apê nẽ kãm:

—Kwa na ka pre ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par nẽ atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx par ã amnhĩ jarẽnh o apa. Nẽ axàhpumunh o axàh-pumunh ã amnhĩ jarẽnh o apa. 30 Jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ pa mẽ ja hã apumu. E kwa tokyx. Anẽ.

31 Nẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpẽr o pikẽnh o kuhê. Nẽ axpẽn mã kapẽr o:

—E jahti na xep pre mẽ kamã ukaprĩ ho pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt nẽ. 32 Kwa pu mẽ arĩ pakuhê nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu mẽ omu nẽ kêp mẽ panhõ pahihti hã hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ Jejus pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot kaj awrỳk rax nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm akutã wa kot hijê nẽ jêt xwỳnh wa haxwỳja kãm kapẽr punuj o ajêt.

*Jejus htyk ã har*ẽnh

Matêwre 27.45-46; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30

33 Tã nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm te kamàt pyràk. Nhũm kamàt kô rax kumrẽx o ra hã awry mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mõ. 34 Hãmri nhũm Jejus àmra kamã Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—Inhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anẽ.

Nom kapẽr kãm kapẽr o:

—Eri Eri rãmã sapatanĩ. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja kot Eri hã harẽnh ma nẽ htỳx ho finat Eris mã kapẽr ã hkamnhĩx. 36 Hãmri nhũm ja hprõt nẽ mẽmo rereeti py nẽ pĩ ho hkanhwỳ nẽ o tẽ nẽ ho wĩhti nhek nẽ Jejus wỳr o tẽ nẽ kot hkaôr kaxyw kãm kupẽ. Hãmri nẽ hkwỳjê mã kãm:

—E hãmri pu mẽ jar hkàx ã pakuhê nẽ Eris jamã mãn. Koja kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ o wrỳ nà? Anẽ.

37 Nom nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ àmra htỳx nẽ ty.

38 Hãmri nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupẽxêja axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã kỳj rũm ahpar mã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ kaxônh anẽ. 39 Nhũm pôristi krãhtũmjê hõja Jejus parpê kutã htyk kãm omunh o xa. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na pre hte kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh o pa. Tã pa mẽ amarĩ kupĩ. Anẽ.

40-41 Rôm nhũm mẽni kwỳjaja amỳm htyk kãm omunh o kuhê. Na pre htem Garirej kamã Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ apkur xà hã àpênh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ hkôt Jerujarẽ hwỳr mõ. Marir Matarẽn nẽ Xiakre mẽ Jojes wa ka-torxà Marirja. Nẽ Sarome. Nẽ mããnẽn mẽni hkwỳjaja nhũm mẽ amỳm Jejus htyk kãm omunh o kuhê.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã harẽnh

Matêwre 27.57-61; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

42 Nhũm prem arĩgro pê sêsta hã Jejus pĩ nhũm ra amỹkry htỳx nẽ. Sap kukamã na pre htem Ijaewjaja amnhĩm apkur xà hã mẽõ nhĩpêx pa nhũm sap kato nhũm mẽmoj to anhỹr kêt nẽ. 43 Jakamã nhũm Juje hõ pê Arimatej nhõ xwỳnhja. Kêp Ijaewjê nhõ juisti hõ na pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nẽ axpẽn mã mex o mex ã harẽnh o pa. Na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh kôt hamaxpẽr o pa. Tã Jejus htyk ã omu hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—E pa ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ Jejus nhĩ hã kuwỳ. Inhmã uma htã kot paj ma hwỳr tẽ nẽ hã kuwỳ kê inhmã kugõ pa ma o tẽ nẽ tokyx haxà. Kot paj ho anhỹr tokyx anhỹr kêt nhũm mẽ panhõ arĩgromnu pê sapja wỳr ra myt axà hãmri pa haxàr kêt nẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr nẽ ma Pirat wỳr tẽ nẽ hã kuwỳ. 44 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê

ra htyk ã harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr pôristi
krãhtũmjê hõ hã karõ nẽ hã hkukja nẽ kãm:
—Kwa xà na ra Jejus ty? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ na ra ty. Anẽ.
45 Hãmri nhũm kuma nẽ Juje mã kãm:
—Tôe. Mamrĩ ma o tẽ nẽ haxà. Anẽ.
46 Hãmri nhũm kuma nẽ akupỹm Jejus
wỳr tẽ nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ kãm
ho wrỳ. Nhũm kumỳ nẽ kupẽxê ho hkupu
hpa nẽ o tẽ nẽ kẽn kre kakwỳnh kãm haxà.
Hãmri nẽ kẽn rax o hitom mex nẽ ma
akupỹm krĩm tẽ. 47 Nhũm Marir Matarẽn mẽ
Juje katorxà Marir õja wa ma hkôt tẽ nẽ kot
haxàr kãm omunh o xa. Kot mẽ hkuxwa xà
ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm omu.

16

Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh
Matêwre 28.1-10; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10

1-2 Tã nhũm apkati. Nom nhũm ra mẽ
inhõ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm
mẽ kormã akupỹm kẽnkreta wỳr mrar kêt
nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pê kôkôt o
hkrĩ. Hãmri nhũm axte apkati nhũm tômĩk
nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu hapêx nhũm
Marir Matarẽn mẽ Sarome mẽ Xiakre ka-
torxà Marirja mẽ ma akupỹm kẽnkreta wỳr
mra. Kormã kwỳhtãã. Kormã myt kator
o mõr mẽ nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri
nẽ mẽ kot Jejus gregrer kaxyw mẽ hkuxwa
xà hkwỳ jamỳ nẽ ma hwỳr o mra. 3 Hãmri
nẽ kormã mõr ri tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Xê gàà nẽ. Mẽhõ koja mẽ pamã nhãm
kẽnkre nê hitom raxta xãm pu mẽ Jejus wỳr
agjê nẽ gregrer? Utĩ rax kumrẽx kênã. Anẽ.
4 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ omu nhũm ra
hitom xàja kàx ã nõ nhũm mẽ tee ri omu.
Utĩ rax tã ra kàx ã nõ. 5 Hãmri nhũm mẽ
kẽnkre hwỳr agjê nẽ upôk rũm mẽhõ nyw
pumu. Nhũm ê jakajre kamã nhỹ nhũm
mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hamaxpẽr.
6 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Mẽ ate Najare
nhõ xwỳnh pê Jejus pumunh kaxyw na ka
mẽ mra. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xwỳnhta.
Nom jar amrakati. Na ra Tĩrtũm akupỹm ho
htĩr. E mẽ kam nẽ amnẽ agjê nẽ ano ho nõr
xà kaprỳ pumu 7 nẽ tokyx ma akupỹm mra
nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã harẽ. Koja
ma Jejus mẽ akukamã akupỹm Garirej wỳr
mõ. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpẽn
pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà
hkôt. Kwa mẽ tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr
mra. Nẽ kwa kê Simãw Pêtreja harẽnh mar
mex nẽ. Anẽ.
8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ
ma akupỹm hprõt. Nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ
kãm ma xàj htertet tỳx jakamã kormã nhãm
mẽhõ mã harẽnh kêt nẽ.

*Jejus kot Marir Matar*ẽn wỳr kator ã harẽnh
Juãw 20.11-18

9 Nhũm semãn nyw mã àr xà hã arĩgro pê
tômĩkja ã nhũm Jejus akupỹm htĩr. Hãmri
nẽ Marir Matarẽn kumrẽx wỳr kato. Kot
nê mẽkarõmnuti ho 7 nẽ nê hanor xwỳnhta
kumrẽx wỳr kato. 10 Hãmri nhũm akupỹm
htĩr kãm omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Nẽ ma
akupỹm tẽ nẽ Jejus kràmnhwỳjê mã harẽ.
Nhũm mẽ hkaprĩ nẽ mỳr o hkrĩ nhũm mẽ
hwỳr axà nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:
11 —Xê mẽ amỳr kêt nẽ. Na ra Jejus
akupỹm htĩr nẽ ham ixwỳr kato pa inhno
ho omu. Xê mẽ hãmri axte amỳr kêt nẽ.
Anhỹr tã nom nhũm mẽ htỳx ho amnhĩ
krã hkôt kot ri ã harẽnh anhỹr ã hkamnhĩx
jakamã kuma nẽ ãm kuma.

*Jejus kot hkw*ỳjê hwỳr kator ã harẽnh
Rukre 24.13-35

12 Tã nhũm Jejus axte ja wa hwỳr kato.
Kôt mẽ pa ho pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ
wa hwỳr kato. Na pre wa Jerujarẽ rũm kato
nẽ akupỹm wa õ krĩ hwỳr mõr mẽ nhũm
wa hwỳr kato. Nom axtem tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to nẽ wa hwỳr kator jakamã nhũm
wa tokyx hprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt
nẽ. 13 Tã kêp Jejus ã omu hãmri nẽ akupỹm
Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ hkwỳjê mã harẽnh
kurê kumrẽx. Nom nhũm mẽ wa kuma nẽ
ãm wa kuma nẽ akupỹm htĩr kôt hamaxpẽr
kêt nẽ.

*Jejus kot hkw*ỳjê mã mẽmoj tã karõ hã harẽnh
*Matêwre 28.18-20; Rukre 24.44-49; Juãw 20.19-23; mãã*nẽn Atre 1.6-8

14 Tã nhũm Jejus tã hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnh pê 11 wỳr kato nhũm mẽ kamã
no pyma nẽ hkĩnh tỳx nẽ omunh o kuhê.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Kwa hêxta waa nẽ. Marir Matarẽn
mẽ akwỳta mẽ kot akupỹm ixtĩr kãm ix-
pumunh nẽ mẽ amã ijarẽnh tã ka mẽ ama

nẽ ãm mẽ ama. Pẽr ãm mẽ akrã hihtỳx jakamã na ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

15 Hãmri nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Ixte tanhmã mẽ nê amnhĩ nhĩpêx toja ka mẽ aprĩ hã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. 16 Nẽ mẽ kot mẽ akapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkrã kumrã nhũm mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ nê mẽ hano nhũm mẽ ma kuwy hwỳr pa.

17 —Nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpẽr xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ nẽ inhỹ hã inhĩxi jarẽnh kôt mẽ nê mẽkarõmnuti janor o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ate nhãm mẽ kapẽr mar kêt tã inhỹ hã ho akapẽr mex o apa. Mẽ ate mar kêt tã ra ho akapẽr nhũm mẽ kot mẽ kapẽrta mar xwỳnhjaja hprĩ hã mẽ amar mex nẽ. 18 Nẽ kot kaj mẽ nhỹri atỳx kagã xoprê hõ hpyr tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Rỳ atỳx mẽmoj to mẽ hpar xà hkwỳ ho akõm tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Nẽ inhỹ hã mẽ à xwỳnhjê hã mẽ anhĩhkra jaxwỳ nhũm mẽ akupỹm mex. Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpẽr xwỳnhjaja ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

*Jejus kot akup*ỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh

*Rukre 24.50-53; mãã*nẽn Atre 1.6-11

19 Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nhũm Tĩrtũm ma akupỹm amnhĩ wỳr kaxkwa hwỳr ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã upôk rũm nhỹ. Kot ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr kaxyw hkrĩ ho hkrĩ. 20 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja ma akupỹm àpir kãm omu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm Pahihti Jejus mẽ ĩhkô hã pa ho pa. Nhũm mẽ ma ỹ hã hkwỳjê mã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nẽ ho hêx kêt nẽ. ỹ hã mẽ kot aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa kênã. Nà ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr jarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Ja kôt na Makre kot Jejus jarẽnhja hapêx.

Rukre

Rukre tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Ijaew kêt xwỳnh na pre. Tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr. Na pre kêp tôtô nẽ mẽ hkane ho pa. Nẽ Jejus nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnhjê hõ pê Pawreja kôt pa ho pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nẽ kamã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà.

Nẽ Jejus kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh ã harẽ. Nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ hã harẽ. Nẽ kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã harẽ. Nẽ kêp mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh ã harẽ. Ã na pre Rukreja hkràmnhwỳ Teopre mã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mããnẽn mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw harẽ nẽ hã kagà.

*Rukre kot Teopre mã amnhĩ jar*ẽnh
Atre 1.1-2

1 Pa pahi Teopre. Xà amex? E ot pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ awỳr kumẽ. Ixte amã Jejus jarẽnh kaxyw. Na prem ra ohtô nẽ jar mẽ pahkôt Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã kagà rax nẽ. 2 Jejus nhỹ hã Tĩrtũm kapẽr jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkrax kãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã omunh o hkôt pa. Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ inhmã harẽ nẽ hã kagà nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ mar xà hkôt mẽ urà nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà. 3 Tã pa mẽ harẽnh ma nẽ ijamaxpẽr o:

—E kot paj ijaxwỳja Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kwỳ hã kagà. Nà kot paj ho anẽ.

Anhỹr o ijamaxpẽr jakamã ot pa ra ixte amã hã kagà kaxyw.

4 Tã kêr ka kamã harẽ nẽ ixpyrà nẽ ama nẽ aprĩ hã harẽnh mar tỳx nẽ mẽ kot amã harẽnh xwỳnhjê hkôt ajamaxpẽr tỳx o apa. Ãm hãmri na prem mẽ amã harẽ. E kot paj amã hkwỳ hã kagà. Ixpê akràmnhwỳ Rukre kot paj ixprĩ hã amã harẽ nẽ hã kagà.

*Tĩrtũm kap*ẽr o wrỳk xwỳnh kot Juãw Paxis jarẽnh

5 Juãw Paxis nhĩpêêxà finat Jakarisja kumrẽx kot paj amã harẽ. Kêp finat Apiasti kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã uràk nẽ kêp mẽ apê Ijaew nhõ patre na pre. Pahihti Eroxja kormã kot mẽ anhõ pika kamã mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm Jakaris kêp patre nẽ pa. Nẽ hprõ Ijapew mẽ wa kêp Parãw kanrẽhã htàmnhwỳ. 6 Nẽ wa hamẽ na pre Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o wa pa. Ãm Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho wa pa.

7 Nom Ijapewja tanhmã hkra xà kute jakamã nhũm wa hkra hkêt nẽ wa pa rãhã wa ra hpigêx tỳx nẽ.

8 Jakamã nhũm Jakaris ma mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ. Kwỳjê pyrà nẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hpãnhã hwỳr tẽ nẽ axà. 9-10 Hãmri nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh pê kãm mẽ hkuxwaxà ho xêt o xa. Nhũm Ijaew kwỳjaja ixkreta wỳr akuprõ nẽ kapem kutêp Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o kuhê. 11 Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja wrỳ nẽ Jakaris kutã xa. Mẽ hkuxwa xà ho xêt xà hã mês kunĩhti xupôk rũm xa. 12 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê amnhĩ kutã omu nẽ akryk omunh o xa. 13 Hãmri nhũm kãm:

—Pa Jakaris? Kwa tee ri ajamaxpẽr o amã ma hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm ate akra hã hwỳr o apa hã ama nẽ hã apumu. Jakamã koja tanhmã aprõ hkra xà ho ka kamã akra. Nhũm nõ nẽ rax nẽ kato nẽ myre. Ka wa hã hixi mẽ nhũm kêp Juãw. 14 Koja kato ka wa omu nẽ akĩnh tỳx kumrẽx. Nhũm akwỳjaja haxwỳja ohtô nẽ war akra jarẽnh ma nẽ war anhỹ hã hkĩnh nẽ. 15 Koja kormã akra kator kêt ri nhũm Tĩrtũm Karõja hkarõ hwỳr axà. Hãmri nhũm kato nẽ gaa nẽ hprêk nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Kê mẽmoj to wĩhti ho hkõm kêt nẽ pa. Nẽ kagôxỳhti ho hkõm kêt nẽ pa. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. 16 Koja hprêk hãmri nẽ mẽ apê Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ ohtô nẽ kuma nẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

17 —Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽ apytàr xwỳnh maati mẽnh mã xwỳnh kukamã koja mẽ kãm harẽnh o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh finat Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o koja amnhĩ nhĩpêx. Nẽ uràk nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ akôt pa. Jakamã nhũm mẽ

akwỳjaja kuma hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tãm mẽ hkrajê nhĩpêx o pa. Koja mẽ ã akra Juãwja kôt amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jao Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh mã xwỳnhta kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh Jakaris mã hkrata jarẽnh anẽ. Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we ãm hãmri na ka ã inhmã ixkra jarẽnh anẽ nà? Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêx tỳx kênã kot pa kêt wa ixkra. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na pa ã amã harẽnh anẽ. Ixpê Gapriew na pa ã awỳr ixwrỳk nẽ Tĩrtũm nhỹ hã amã harẽnh anẽ. Ixte Tĩrtũm nhĩhkô hã ixkuhê xwỳnhjê hõ na pa. Tãm na awỳr inhmẽ pa awỳr wrỳ nẽ ã amã akra jarẽnh anẽ. 20 Tã ate ixkôt ajamaxpẽr kêt jakamã kot kaj axte axumar kêt nẽ akapẽr kêt rãhã nhũm akra kato. Koja kato ka rĩ kormã akupỹm akapẽr nẽ akupỹm ama. Ate ixkôt ajamaxpẽr kêt jakamã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ rĩ amnhĩ pumu. Ãm hãmri na pa ã amã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja Jakaris mã kapẽr anẽ. Jakamã nhũm tokyx ixkre rũm kator kêt nẽ.

21 Hãmri nhũm ixkre kapem mẽ kuhê xwỳnhjaja tee ri kamã ama nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa mo na we ri hitom kãm ho anhỹr kãm unê nẽ tokyx kator kêt? Anẽ.

22 Tã nhũm akupỹn mẽ hwỳr kato. Nẽ tee ri kot mẽ kãm kapẽr kaxyw no ãm ĩhkra pix o ri mẽ kãm tanhmã ujahkre hto. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã na we amnhĩ to? Mãn hitom kãm mẽmoj tanhmã kute hã omu hã na ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jakaris ixkre kamã mẽmoj tã àpênh pa hãmri nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ.

24-25 Tã nhũm hprõ Ijapewja htujarô. Hãmri nẽ amnhĩ tujarô hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta gàà nẽ. Ma ãm hãmri na pa pre ixkra hkêt nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm o ri ixpa. Tã ra ixtujarô. Kot paj wa axte ri amnhĩ kamã ixpijaàm kêt nẽ. Ma ãm hãmri na Tĩrtũm ã wa inhĩpêx anẽ. Na pa wa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

Nhũm pre ã hamaxpẽr anẽ hãmri nẽ arĩ õrkwỹ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Aa nhỹhỹm kator nẽ mõr kêt rãhã hã mytwrỳ kêp 5.

*Tĩrtũm kap*ẽr o wrỳk xwỳnh kot Marir mã hkra jarẽnh

Matêwre 1.18-21

26 Tã nhũm Ijapew ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6 nhũm Tĩrtũm axte kapẽr o wrỳk xwỳnh pê Gapriewja mẽ. Nhỹri Garirej kamã krĩ pê Najare hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr wrỳ. 27 Mẽhõ pê Marir wỳr wrỳ. Nhũm ra Juje ho mjên kaxyw. No ãm kormã hkukrit rãhã ho mjên kaxyw. Jujeja Marir pyrà nẽ kêp pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ na pre. 28 Jakamã nhũm Gapriew Marir wỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa Marir? E ot pa amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaxyw awỳr wrỳ. Kot akôt pa ho pa jakamã koja ato mex rax kumrẽx. Anẽ.

29 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Xê mẽmo na we ri ã inhmã kapẽr anẽ? Tanhmã koja we Tĩrtũmja ixto mex rax to? Anẽ.

30 Hãmri nhũm Gapriew kãm:

—Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kãm ajapêê. 31 Kot kaj atujarô nhũm akra kato nẽ myre. Ka hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus. 32-33 Koja Tĩrtũm amã ho mex rax nẽ. Nẽ koja mẽ piitã mẽ kãm kêp amnhĩ Kra hã ho amnhĩrĩt. Nẽ mẽ apê Ijaew o amnhĩptàr kaxyw koja mẽ akaxyw ãm nhũm higêt pahi Tawi pyrà nẽ mẽ ato amnhĩptàr o pa. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnhta koja. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ ato amnhĩptàr rãhã ho pa. Anẽ.

34 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ nhũm amnhĩ tã kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ kãm:

—Xê gàà nẽ. Tanhmã kot pa kêt we amnhĩ to nẽ ixtujarô? Kormã ixkukrit nẽ mo kormã inhmjên? Mê. Xà Juje kot ixkamã hkra hkukamã na ka ã ri inhmã axujarẽnh anẽ? Anẽ.

35 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja Tĩrtũm Karõ tãm tanhmã ato ka ỹ hã tanhmã amnhĩ to hkêt tã atujarô. Jakamã koja akra kêp Tĩrtũm Kraa. 36-37 Na ra haxwỳja anã Ijapewja htujarô. Ra hpigêx tỳx nẽ aa hkra hkêt nhũm hkwỳjaja kot

axpẽn mã õhy kamã hkra hkêt kumrẽx ã harẽnh o pa htã ra htujarô. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho nhũm mẽ htujarô tanhmã kêp kute hkêt. Jakamã nhũm tanhmã ho nhũm mjên tãm htu nhũm ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6. Tĩrtũm tãm kot mẽmoj piitã tanhmã ho kaxyw àhpumunh xihtỳx. Jakamã koja uràk nẽ mã ato anẽ nẽ ka kormã akukrit tã atujarô. Anẽ.

38 Nhũm pre ã Gapriew Marir mã kapẽr anẽ nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Ko. Kê mãmrĩ kãm tanhmã ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Inhmã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm. Kê mãmrĩ kãm tanhmã ixto hprãm xà hkôt tanhmã inhĩpêx to.

Anẽ nhũm kuma nẽ ma akupỹm api.

Marir kot Ijapew wỳr mõr ã harẽnh
Rukre 11.27

39-40 Tã nhũm Marir amnhĩ tujarô hã amnhĩ pumu nẽ nã Ijapew wỳr hkrà kurê kumrẽx. Hãmri nẽ nojarêt nẽ õ krĩ rũm kato nẽ ma hwỳr mõ. Ma Ijapew papxà hwỳr mõ. Ijapew nhõ krĩja pika pê Jutej kamã nhỹri hixêt kamã na pre. Nhũm ma hwỳr mõ hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Ijapew wỳr axà nẽ omu nẽ kãm:

—Ka? Xà wa amex? Anẽ.

41 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ỳ ma wa inhmex na pa wa ixpa.

Anhỹrja kôt nhũm õhy kamã hkraja haxwỳja te kot Marir kapẽr mar nẽ amnhĩ nhĩpêx pyràk o htu kamã àxônh tỳx o nõ. Hãmri nhũm Ijapew Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã Marir mã kapẽr to. 42 Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Xê gàà nẽ. Ra Tĩrtũm kot ato mex jakamã na ka akĩnh rax o mẽ inhni hkwỳjê jakrenh pa. Anhõhy kamã akraja koja Tĩrtũm amã ho mex rax nẽ. 43 Xê mon ka ã ixto mex nẽ ixwỳr amõr anẽ? Apê inhõ Pahihti katorxà htã ixto mex nẽ ã ixwỳr amõr anẽ. Hêxta gàà nẽ. Ãm hãmri na ka ixwỳr mõ Marir. 44 Na ka ixwỳr mõn pôj nẽ inhmã akapẽr hãmri nhũm ixtu kamã ixkrare akapẽr ma nẽ hkĩnh xàj ixtu kamã ixkamnãr tỳx o nõ. 45 Na ka pre Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot amã kapẽrja ma nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Jakamã kot kaj Tĩrtũm nhỹ hã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri apa. Anẽ.

Marir kot Tĩrtũm mã mex o mex ã grer ã harẽnh
Rukre 6.20-26

46 Hãmri nhũm Marir Ijapew kot ã kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ kãm Tĩrtũm mex o mex ã gre nẽ grer o:
Tĩrtũm na mex o mex.
47 Kêp ixkaprĩ xwỳnh na.
Kêp ixkaprĩ xwỳnh jakamã na pa inhmex nẽ ixkĩnh nẽ ri ixpa.
48-49 Ixte amnhĩ to grire nhũm ja hã ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ ixto mex rax kumrẽx.
Jakamã koja mẽ piitã axpẽn kanrẽhã axpẽn mã ijarẽnh rãhã ho pa. Tĩrtũm kot tanhmã ixto mex to hã ijarẽnh rãhã ho pa.
Tĩrtũm na mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx. Tã na ã inhĩpêx anẽ.
50 Ma na hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axpẽn kanrẽhã mẽ kot hã hpijaàm xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.
Nẽ mẽ kamã ukaprĩ rãhã ho pa.
ã na hte mẽ hipêx mex anhỹr o pa.
51 Nẽ hihtỳx o hihtỳx jakamã na hte mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ ho nhũm mẽ axkaprã.
52 Nẽ pahihti hkwỳ kot kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja.
Na hte amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ àpênh nê mẽ hapôj nẽ mẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh kwỳ jagjê.
53 Na hte mẽ kãm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xwỳnhjê ho mex o pa nhũm mẽ mex nẽ pa.
No mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ.
54-55 ãm hãmri na pre amnepê mã mẽ panhĩgêt mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ pahpê Apraãw rũm axpẽn kanrẽhã hkrajaja mẽ pahto mex o pa.
Mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa nhũm kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahto mex rãhã ho pa.
Nẽ mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho pa. Anẽ.
Nhũm pre ã Marir Ijapew mã Tĩrtũm mex o mex ã grer anẽ. 56 Hãmri nẽ ri hkôt pa hã mytwrỳ axkrunẽpxi nẽ ma akupỹm õ krĩ hwỳr mõ.

Juãw Paxis kator ã harẽnh

57 Tã nhũm Ijapew hpijagri kaxyw õhy
xà nhũm hkrare kato nẽ myre. 58 Hãmri
nhũm omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nhũm
hkwỳjaja Tĩrtũm kot wa kamã ukaprĩ hã wa
kãm wa hkra myre nhõr ã harẽnh ma nẽ wa
ỹ hã hkĩnh nẽ.

59 Tã nhũm wa hkraja ra hã arĩgro pê 8
nhũm mẽ hkwỳjaja kot my kwrỳt kà krãhyr
kaxyw hwỳr akuprõ. Tĩrtũm kot mẽ kãm
hã karõ xà hkôt nhũm mẽ kot kãm õr ã
amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw ã hipêx anhỹr
kaxyw. Na htem ã mẽ kêp Ijaew krajê piitã
mẽ hipêx anẽ. Jakamã nhũm prem ã hipêx
anẽ hãmri nẽ hpãnhã tanhmã kot hã hixi
mẽnh to kaxyw ri hã axpẽn kukja. Hãmri nẽ
hipêêxà hkôt kot hã Jakaris mẽnh kaxyw.
60 Hãmri nhũm katorxà tee ri axpẽn tã mẽ
kuma nẽ mẽ kãm:

—Ma koja kêp Jakaris kêt nẽ. Koja kêp
Juãw. Anẽ.

61 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kokỹ. Mo jar mẽ pahtõ pê Juãw kot kêt
ri kêp Juãw? Jar amrakati kênã kot ka kêt
wa ri ã hã hixi rẽnh anẽ. Anẽ.

62 Hãmri nẽ hixi hã hipêêxà kukja. Nom
nhũm arĩ umar kêt nẽ kapẽr kêt jakamã
nhũm mẽ tanhmã ri kãm mẽ ĩhkra nhĩpêx
to. 63 Hãmri nhũm ĩhkra ho kagà hã ahwỳ
nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nẽ hã mẽ
kãm hixi nhĩpêx. Nhũm mẽ kupy nẽ omu
hãmri nẽ hixi pê Juãw kôt omu. Hãmri
nẽ tee ri hixija kukamã hamaxpẽr. 64 Rôm
nhũm Jakaris akupỹm ama nẽ kapẽr mex
kurê kumrẽx nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o xa. 65-66 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ
ma mẽ piitã mẽ kãm wa hkra jarẽnh o ri
axpẽn kôt hprõt. Pika pê Jutej kamã hixêt
kape hã krĩ hkôt nhũm mẽ ri mẽ piitã mẽ
kãm harẽnh o hprõt. Tĩrtũm kot wa hkra
kôt tãnopxar o pa nẽ ho mex ã harẽnh o
hprõt. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri
hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Tĩrtũm tãm na xep hte
jare hkôt ri pa ho pa. Jakamã koja nhỹrmã
hprêk hãmri nẽ tanhmã koja we amnhĩ
nhĩpêx to ho pa wehee? Anẽ.

Jakaris kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã harẽnh

67 Hãmri nhũm Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ
hã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o xa. Tĩrtũm
kot mẽ kêp Ijaew o mex ã harẽ nẽ mẽ kãm:
68 Hêxta waa nẽ. Nà Tĩrtũmja mex o mex.
Na pre hte mẽ pahpãmjaja ãm hkôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã
nhũm hte Tĩrtũm mẽ pahpê hkrajê
kamã ukaprĩ nẽ mẽ pahto mex o pa.
E kwa pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã
nẽ.
69 Ra kot mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnh
pê mẽ panhõ pahihti mẽnh mã. Ja
kaxyw àhpumunh xihtỳx o hihtỳx
jakamã na pre ra mẽ pahwỳr mẽnh
ã amnhĩ jarẽ.
Koja kêp amnepêm Tĩrtũm mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnh Taw-
ija hkanrẽhã htàmnhwỳ.
70 Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
xwỳnhjaja na prem mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:
71 "Koja Tĩrtũm mẽ panê mẽ kãm mẽ
pahkurê xwỳnhjê pumunh mex o
pa." Anẽ.
72 Tĩrtũm ra kot mẽ pahpãmjê mã amnhĩ
jarẽnh xà hkôt kãm mẽ pakamã
ukaprĩ rãhã ho pa hprãm.
Koja aa ja ho anhỹr o hamakêtkati hkêt nẽ.
73-75 Na pre ra mẽ pahpãm Apraãw mã mẽ
pakukamã ã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh
anẽ nẽ kãm: "Kot paj mẽ anê mẽ
kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumunh
mex nẽ mẽ ĩhkra nẽ mẽ ato ixkato.
Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kamã amã
mẽ uma hkêt nẽ axàmnhĩx ri aja-
makêtkati nẽ mẽ kamã apa. Nẽ kot
kaj mẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri inhmã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa
rãhã nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri
apa rãhã ty." Anhỹr o na pre Tĩrtũm
mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽ.
Anẽ.
Nhũm pre ã Jakaris mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hkrareja mỳ nẽ o xa
nẽ kãm:

76 —No ka Xugitre. Kot kaj aprêk hãmri nẽ
apê Tĩrtũm maati nhỹ hã kapẽr jarẽnh o apa
xwỳnh. Jakamã kot kaj Pahihti hkukamã
mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt apa.
Mẽ kot amar nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx
kaxyw.

77 —Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tom-
nuj rênh nẽ mẽ ho hkra hã harẽnhja kot kaj
mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri apa.

78 —Na hte Tĩrtũm mẽ pakamã ukaprĩ ho
pa nẽ mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt
nẽ. Jakamã koja mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ
xwỳnhja mẽ. Kormã mẽ pahwỳr wrỳk kêt
jakamã te mẽ pahte kamàt kô kamã tee ri
mẽ paxàhkupênh o ri papa xwỳnh pyràk.

—Nom koja mẽ pahwỳr wrỳkja o te ra myt kator nẽ mẽ pamã hirã nẽ mẽmoj to amnhĩrĩt mex pyràk o mẽ panhĩpêx. Ja kaxyw koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnhta mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã mẽ pahtyk pyma xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt o pa. Mẽ pahte mar nẽ ra pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa nẽ pahtyk kaxyw.

[79] —Mẽ kãm mẽ htyk pyma xwỳnhjaja te kamàt kô kamã ri pa pyràk. Tã koja mẽ pahkaprĩ xwỳnhja wrỳ hãmri nẽ tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ te arĩgro hã ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao hamakêtkati nẽ axte kãm htyk pyma hkêt nẽ ri pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ hã hkrare mã kapẽr anẽ.

[80] Tã nhũm Juãwja gaa nẽ aptàr. Nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kormã kot Ijaew jahkre ho pa hkêt ri kapôt ã ri mẽ puhã pa.

Ã na pre Juãw kator nẽ amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa anẽ. Na pre kato nẽ hã mytwrỳ grêre hãmri nhũm Jejusja hkôt kato.

2

*Jejus kator ã har*ẽnh
Matêwre 1.18-25

[1-2] Na pre ã Jejus kator anẽ. Nhũm pre Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti Akusja õ pika piitã hkôt mẽ ho kõta kaxyw. Aa kot mẽ ho kõta hkêt tã ra kot mẽ ho kõta kaxyw. Kormã pahi Sirẽn haxwỳja kot pika pê Sir kamã mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm pahi Sesti Akus kot mẽ ho kõta kaxyw. Jakamã kãm àpênh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ho kõta kaxyw nẽ mẽ piitã mẽ hixi hã kagà hpa. Anẽ.

[3] Hãmri nhũm mẽ piitã ã kot mẽ hipêx anhỹr ã amnhĩ tã harẽnh ma hãmri nẽ mẽ kot mẽ hixi hã kagà kaxyw piitã akupỹm papxà hwỳr ma hapêx. [4] Nhũm pre Marir mjên Juje haxwỳja ma krĩ pê Perẽj wỳr mõ. Garirej kamã õ krĩ pê Najare rũm kato nẽ ma hwỳr mõ. Pika pê Jutej kamã na Perẽjja. Kamã na pre Juje nhĩgêt Tawija kato. [5] Nhũm Juje kêp kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã na pre ma akupỹm hwỳr mẽ hkwỳjê hkôt mõ. Nẽ ma amnhĩ kôt kot ho hprõ mã xwỳnh Marir o mõ. Arĩ htujarô rax rãhã nhũm ma amnhĩ kôt o mõ. [6] Nhũm wa mõõ hãmri nẽ hwỳr pôj. Nhũm Marir hpijagri xà hã mytwrỳ mã àr jakamã nhũm kamàt nhũm õhy xà. [7] Nom nhũm Perẽj wỳr mẽ hpôx nyw xwỳnhjaja ra ixkre piitã ho nỳt pa nhũm wa tee ri hpijagri kaxyw amnhĩ to ukapi ho pa. Hãmri nẽ nhỹri môx nhõrkwỹ punajre hwỳr axà nhũm Marir kamã hpijagri. Nhũm hkra kato nẽ myre. Kra kot wa na pre. Hãmri nhũm kumỳ nẽ kupẽxê ho hkupu hpa nẽ môx xàpkur xà hã kôsti kaprỳ kamã kuxi nhũm hamakêtkati nẽ gõr nẽ nõ.

*ôwêhti jamãr xw*ỳnhjê jarẽnh

[8] Rôm nhũm ôwêhti jamãr o mẽ pa xwỳnhjaja kapôt ã ri hkrit ôwêhti jamãr o pa. Nhũm ra kamàt nhũm mẽ hamãr o hkrĩ. [9] Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja wrỳ nẽ mẽ mỳri ajêt. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ mẽ hpuhã ho hirã rax kumrẽx. Nom nhũm Tĩrtũm tãm ã mẽ hipêx anẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri jawỳ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja pumu nẽ kãm ma htỳx nẽ akryk omunh o hkrĩ. [10] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex jarẽnh kaxyw na pa mẽ awỳr wrỳ. Kot kaj mẽ harẽnh ma nẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ kapxipixjaja kaj mẽ akĩnh kêt nẽ. Koja mẽ piitã ja jarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ hkĩnh nẽ pa. [11] Na ra ham mẽ akamã ukaprĩ xwỳnhta kato. Pahi Tawi nhõ krĩ mẽ mẽ anhõ krĩ pê Perẽj kamã. Kêp mẽ apiitã mẽ anhõ pahihti na. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnh pê Kris na. Tãm na ham kato. [12] E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Na kato nhũm katorxà kupẽxê ho kupu hpa nẽ kôsti kamã kuxi nhũm nõ. Kwa mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ kêp mẽ anhõ pahihti hã omu. Anẽ.

[13] Nhũm pre ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nhũm hkwỳjaja wamta kôt ohtôô nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ puhã harir. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã grer o harir. [14] Nẽ hã grer o:

Tĩrtũm maati na mex o mex.

Jakamã mẽ kãm hprãm xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx hkĩnh nẽ pa ho pa.

[15] Anhỹr o grer o harir hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr àpir pa nẽ akunok. Hãmri nhũm ôwêhti jamãr xwỳnhjaja mẽ kapẽr

ma nẽ ma akupỹm àpir ã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—E tokyx pu mẽ krĩm nẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã ho amnhĩrĩt xwỳnhta japêr nẽ tokyx nhỹri omu. Kwa ma pu mẽ tokyx hwỳr nẽ omu. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra. Hãmri nẽ krĩm agjê nẽ môx nhõrkwỹ wỳr agjê nẽ mẽ hkrareta pumu. Nhũm kôsti kamã nõ nhũm mẽ omu nẽ kuri Marir mẽ Juje wa omu. 17 Hãmri nẽ akupỹm hapôj nẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o pa. Ra Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot mẽ kãm harẽnh xàja kôt nhũm mẽ ma mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. 18 Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê mẽ kot harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. 19 Nom nhũm Marir mẽ kot kãm hkrax rũm tanhmã hkra jarẽnh to xàta kukamã pix mã hamaxpẽr rãhã ho pa.

20 Jakamã nhũm ôwêhti jamãr xwỳnhjaja ma akupỹm hkrit wỳr mra. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh ra kot mẽ kãm ujarẽnh xà hkôt nhũm mẽ kot Jejus pumunh jakamã ma akupỹm hkĩnh nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh pê hã grer o akupỹm mra.

Mẽ kot Jejus ã hixi mẽnh ã harẽnh
Matêwre 1.21; Rukre 1.31

21 Tã nhũm wa hkrareta ra hã arĩgro pê 8 nhũm mẽ hwỳr akuprõ nẽ kãm my kwrỳt kà krãhta. Na hte Ijaew mẽ hkra myre piitã ã mẽ hipêx anẽ. Mẽ piitã mẽ kot Tĩrtũm mã õr ã mẽ omunh kaxyw. Jakamã nhũm mẽ kãm ho anẽ nẽ hpãnhã hã hixi mẽ. Marir kormã kot ho htujarô hkêt ri Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hkukamã kãm hixi jarẽnh xàja kôt nhũm mẽ hã hixi mẽ nhũm hixi kêp Jejus.

Mẽ kot Tĩrtũm mã Jejus nhõr pyràk o hipêx

22-24 Tã nhũm Marir hpijagri ho hapêx. Jakamã nhũm Juje ma krĩ pê Jerujarẽ hwỳr mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr amnhĩ kôt o mõ. Na pre ra finat Mojes amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkukamã mẽ hpãmjê mã ja hã karõ. Nẽ mẽ kãm hã karõ ho:

Koja mẽ aprõ hpijagri. Hãmri nẽ hpijagri ho hapêx ka mẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr o mra nẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj gõ. Kãm tutre ho gõ rỳ kãm tuuti hõ ho axkrut nẽ agõ kê patre hamỳ nẽ kãm kupa. Kot ja hã omunh nẽ hpijagri xwỳnhta akupỹm mex ã harẽnh kaxyw.

Anhỹr o kot mẽ kãm ja hã karõ jakamã nhũm wa ma ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hwỳr mõ. Nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ o mõ. Tĩrtũm kot mẽ kãm ja hã karõ nhũm mẽ kot hã kagà xà hkôt. Na pre ra finat Mojes mẽ kãm ja jarẽ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ akra my kot wa hãmri nẽ te mẽ ate Tĩrtũm mã õr kaxyw hipêx pyràk o hipêx. Kê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm wa ra Jerujarẽ hwỳr nojarêt nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ ma amnhĩ kôt o mõ.

*Simeãw kot Jejus kukamã har*ẽnh

25-26 Rôm nhũm Jerujarẽ kamã Simeãwja. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ to mex to ho pa xwỳnh na pre. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm pre ra Tĩrtũm Karõ ã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

—E inhma Simeãw. Kot kaj atĩr rãhã nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhja ka ano ho omu nẽ rĩ kormã ty.

Anhỹr o kãm kapẽr jakamã nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ãm pix kamã hamak o pa. Mẽ kêp Ijaew wỳr wrỳk nẽ mẽ ho mex mã xwỳnhta pix kamã hamak rãhã ho pa. 27 Jakamã nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxà purota wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr Jejus o axà nẽ kormã o xa. Finat Mojes kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr Simeãwja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. 28 Hãmri nẽ wa hkrata pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ wa kêp kumỳ nẽ o xa nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

29-32 Pa Pahi Maati. E ot pa ixte amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ.

Nà ãm hãmri na ka pre ã inhmã jare hkukamã harẽnh anẽ. Tã ate inhmã harẽnh xà hkôt pa ra inhno ho omu. Kêp mẽ ixkamã ukaprĩ xwỳnh ã omu. Nẽ kêp ate mẽ ixwỳr mẽnh xwỳnh ã omu.

Nà koja te arĩgro hã myt hirã nẽ mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt mex pyràk o koja mẽ inhĩpêx o pa. Jakamã koja hprêk

hãmri nẽ ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã apê Tĩrtũm ã akapẽr o amnhĩrĩt o pa nhũm mẽhprĩ hã ajarẽnh ma. Nẽ mẽ ixpê Ijaew kot paj mẽ ijaxwỳja kuma nẽ hã ixpijaàm o ri ixpa.

Jakamã kot paj ixàmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ ixàmnhĩx ty. Ra ixte inhno ho ate inhmã harẽnh xwỳnhta pumunh kênã. Anẽ.

33 Nhũm pre ã Simeãw Jejus jarẽnh anẽ. Nhũm katorxà mẽ hipêêxà purota wa amnhĩ jaêr pê kot ã harẽnh anhỹrja mar o xa. 34-35 Hãmri nhũm Simeãw wa ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—E Tĩrtũm. Kêr ka ja wa ho mex nẽ. Wa ho mex o wa ho mex rãhã ho apa. Anẽ.

Hãmri nẽ Marir mã kapẽr nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw akrata xãm. Mẽ pahpê Ijaew kaxyw ãm. Jakamã koja hprêk nẽ ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ kuma hãmri nẽ ahpỹnhã tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt tanhmã hipêx to. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao tãm hipêx o pa. No nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ axtem nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Hãmri nẽ tanhmã hipêx to. Jakamã kot kaj tee ri ja hã mẽ omu nẽ akaprĩ htỳx nẽ. Te mẽ kot wapo ho akanhwỳr nẽ akamã ho kaxkep nhũm apê omnuj tỳx pyràk o kot kaj amnhĩ kamã ama nẽ mẽ omu. Anẽ.

*ãnti kot Jejus pumunh ã har*ẽnh
Wam Ximotre 5.5

36-38 Rôm nhũm mẽhõ ni pê ãntija mẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu. Ãntija Panuew kra na pre. Nẽ Ase hkwỳ na pre. Ni htã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh. Na pre ra mjên no ãm kormã mjên nẽ pa hã amgrà pê 7 pix nhũm pre kêp ty. Hãmri nhũm axte mjên kêt nẽ pa rãhã ra hpigêx tỳx nẽ. Ra hã amgrà pê 84. Na pre hte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho pa. Nẽ kot kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ arĩgro hã hwỳr pa nẽ kamàt kãm hwỳr pa. Ã na pre hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa anẽ. Jakamã mẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ Tĩrtũm. Ãm hãmri na ka mẽ ixwỳr Jejus mẽ. Ma amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ Ijaew kot amnhĩ wỳr mẽ kamã ukaprĩ xwỳnh kamã hamak xwỳnhjê mã ra Jejus kator ã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

*Marir m*ẽ Juje wa kot akupỹm Najare hwỳr mõr ã wa harẽnh
Matêwre 2.19-23

39 Tã nhũm Marir mẽ Juje wa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpa hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm mõ. Ma Garirej kamã õ krĩ pê Najare hwỳr wa ma akupỹm mõ.

40 Tã nhũm wa hkrata ra wa kãm hprêkre ho mõ. Nẽ mex nẽ àhpumunh tỳx nẽ. Tĩrtũm kot tãnopxar nẽ mẽmoj to kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mex nẽ hkĩnh nẽ pa.

*Marir m*ẽ Juje wa kot tee ri Jejus japêr ã wa harẽnh
Rukre 4.22

41 Nhũm pre hte Marir mẽ Juje wa amgrà mẽ hkwỳjê hkôt ma Jerujarẽ hwỳr pa. Mẽ kot arĩgro pê Pas ã hkĩnh kaxyw. Pas ã na hte mẽ kêp Ijaew amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ hpãmjê katorja mã hamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Jakamã nhũm wa ma mẽ hkôt hã hkĩnh kaxyw Jerujarẽ hwỳr hkwỳjê hkôt mõ. 42 Nhũm ra Jejus hprêk o mõ. Ra hã amgrà pê 12 jakamã nhũm wa ma amnhĩ kôt o mõ. 43-44 Tã nhũm mẽ hkĩnh pa hãmri nẽ akupỹm nojarêt nhũm Marir mẽ Juje wa ma hkwỳjê hkôt akupỹm mõ. Nhũm Jejus Jerujarẽ kamã ahte arĩk nẽ akupỹm wa hkôt mõr kêt nẽ. Nhũm wa htỳx wam ma hkwỳjê hkôt htẽm ã hkamnhĩx jakamã wa hapêr kêt nẽ. Hãmri nẽ wa hapu hã hamakêtkati nẽ mẽ hkôt mõr o mõr ã ra hã kamàt. Hãmri nẽ mẽ kot amnhĩm hikranh xàja wỳr mẽ hkôt pôj nẽ tee ri mẽ hkaêx ã hkra japêr o ri mra nom omunh kêt nẽ. 45 Jakamã nhũm apkati nhũm wa awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ kamã hapêr o ri pa. 46 Nom tokyx kãm kator kêt nẽ. Mẽ hkaêx ã tee ri hapêr o pa hã apkati axkrut. Nẽ nõ nhũm apkati nhũm wa tã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr hapêr o mõ nẽ hwỳr axà. Hãmri nẽ omunh kurê kumrẽx. Nhũm arĩ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mar o mẽ kutã nhỹ. Nẽ mẽmoj tã ri mẽ hkukja nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to. 47 Nhũm mẽ

kot mar xwỳnhjaja tee ri kapẽr ã kuma nẽ àhpumunh tỳx ã omu hãmri nẽ akryk mar o hkrĩ. 48 Hãmri nhũm Marir mẽ Juje mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kuri wa hkraja pumunh kurê kumrẽx. Hãmri nhũm katorxàja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Xê Jejus. Mon ka axtem nẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ akupỹm wa ixkôt amõr kêt nẽ? Na pa wa mõ nẽ mẽ pahkwỳjê hkôt pôj nẽ tee ri mẽ hkaêx ã ajapêr nẽ tee ri akukamã ijamaxpẽr. Anẽ.

49 Hãmri nhũm amnhĩ tã wa kuma nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nom Inhĩpêêxà nhõrkwỹ kamã ixàrĩk kênã na ka wa tee ri ixkukamã ajamaxpẽr nẽ ijapêr o ri apa. Anẽ.

50 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja kukamã tee ri hamaxpẽr. 51 Hãmri nẽ mẽ ma akupỹm mõ nẽ Najare hwỳr pôj nẽ kamã pa. Nhũm pre Jejus wa kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Hãmri nhũm katorxàja hkrax rũm mẽ kot kãm tanhmã hkra kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã harẽnhja pix kukamã hamaxpẽr rãhã ho pa.

52 Gaa nhũm Jejus ra àptàr o mõ. Nẽ àhpumunh tỳx nẽ. Nhũm mẽ piitã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kãm hkĩnh nẽ. Nhũm Tĩrtũm haxwỳja kãm hapê nẽ.

3

*Juãw Paxis kot Tĩrtũm kap*ẽr jarẽnh o pa hã harẽnh

Matêwre 3.1-10; Makre 1.1-8; Juãw 1.19-28

1-2 Tã nhũm kormã pahihti Tipeja mẽ ho amnhĩptàr o pa. Na pre ra mẽ ho amnhĩptàr ã amgrà pê 15. Nhũm Põn Piratja pahihti Xipe mã pika pê Ijaew nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Eroxja kãm pika pê Garirej nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Erox tõ Firipja kãm pika pê Iturej nẽ hõ pê Takonĩt wa kamã mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Risãnja kãm pika pê Apirẽn kamã mẽ ho amnhĩptà. Nhũm Anas mẽ Kajpasja wa kêp Ijaew nhõ patre maati.

Rôm nhũm Jejus mẽ Jakaris kra Juãwja wa ra hamẽ anhĩpê àptàr. Jakamã nhũm Tĩrtũm tanhmã Juãw mã kapẽr to. Kormã kapôt ã ri pa ri nhũm kãm kapẽr nẽ kãm tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm karõ nẽ kãm:

—Pa Juãw. E inhma. Kêr ka ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh rãhã ho ri apa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm kuma nẽ ma ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o pa. Pyhti pê Jotãw mỳri mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri pa nẽ hpãnhã ihkjê hã ri mẽ pa xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Pa mẽ piitã mẽ kot mẽ apê Tĩrtũm kra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o ri pa. 4-5 Na pre ra amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh Ijais ra Juãw kukamã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

Koja nhỹrmã mẽhõ mõn pôj. Kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm ujarẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o: "E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ pahihti mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx te kot pry nhĩnur pyràk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Hinur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk pyràk o na mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja. Jakamã kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm katàt muux nẽ nõr pyràk o kot kaj mẽ amnhĩ nhĩpêx. Pahihti nywta kutêp. Kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

6 Kot kaj mẽ anẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw amnhĩ to kuwỳ." Anhỹr o mẽ kãm ujarẽnh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã mẽ kãm ujarẽnh anhỹr o pa. 7 Jakamã nhũm àptàr nẽ Ijais kot ra hkukamã harẽnh xà hkôt ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa. Nhũm prem kuma hãmri nẽ kot mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwỳr amnhĩ to mra. Nhũm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ahkre hto. Nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa kormã. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o ri apa xwỳnh kênã. Xà kot paj mẽ ate amnhĩ tomnuj rãhã mẽ akrã kumrã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nà? Nà koja ja kãm mex kêt nẽ. Koja ja mỳrapê nhỹrmã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ tee ri umaj apimxur prãm kaprỳ.

8 —Na htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx. Jakamã e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. No na ka htem atỳx ri ajamaxpẽr o: "Mẽ ixpê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Koja ãm mẽ ixto mex rãhã nẽ." Anhỹr o atỳx ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o apa. Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ htã uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apare hã. Kot ka mẽ apê kanrẽhã htàmnhwỳ htã amnhĩ tomnuj o ri apa hãmri nẽ Tĩrtũm noo mã te mẽ apê pikap kẽnre nhĩkwỹ pix pyràk.

9 —Na ra Tĩrtũm kot mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Koja mẽ anhĩpêx o te mẽhõ nhõ mẽmoj pàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh hãmri nẽ krãhyr nẽ kuwy kamã mẽnh nẽ ho xêt par pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ arẽnh pa ka mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapẽr anẽ. 10 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa xô wehe? Xà koja ã mẽ inhĩpêx anẽ? Kwa tanhmã kot paj mẽ kot ã mẽ inhĩpêx anhỹr pymaj amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri apa. Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã amnhĩ kutã mẽmoj nhõr o ri apa. Nẽ mẽ anhĩnôhkà axkrut nẽ mẽhõ hinôkà hkêt xwỳnhjê mã ho pyxi nẽ agõ nẽ pyxi nẽ ho arĩk. Nẽ mẽ axàpkur xà ho anhõxỳ ho apa hkêt nẽ. Ãm axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã amnhĩ kutã mẽ kãm mẽmoj to hkryre nẽ agõ. E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Rõm kãm mẽ õ pahihti mã mẽ piitã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja mẽ uràk nẽ hwỳr mra. Kot mẽ uràk nẽ mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—No we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kajaja kêr ka mẽ Rõm nhõ pahi kot mẽ amã mẽ ate mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh jarẽnh xà hkôt pix mã hamỳnh o ri apa. No mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt amnhĩm hkwỳ jamỳnh prãm xàj mẽ kãm hkre kamã ho rũnh nẽ mẽ kãm harẽnh o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

14 Hãmri nhũm hpãnhã pôristi hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa no we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem ri amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ anhõ pahihti kot mẽ axàpênh pãnhã mẽ amã kàxpore nhõrta pix jamỳ nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri ho amnhĩm axujaprôr o ri apa. No mẽ akwỳjaja kãm apyma nẽ mẽ amã kàxpore nhõr prãm xàj ri mẽ kãm tanhmã amnhĩ pyma hto ho ri apa hkêt nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

*Juãw Paxis kot tanhmã Jejus jar*ẽnh to hã harẽnh

*Matêwre 3.11-12; Makre 1.7-8; Juãw 1.19-28; mãã*nẽn Atre 19.4

15 Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapẽr anẽ. Nhũm mẽ kuma nẽ htỳx kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta ã hkamnhĩx. 16 Hãmri nhũm amnhĩ tã ã mẽ hamaxpẽr anhỹr ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ mẽ kãm:

—Nà pa hkêt. Na pa hte ãm Tĩrtũm mã gô pix o mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa. No koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ hã ixpijaàm o ri ixpa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta koja mẽ awỳr Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã agjê ka mẽ ỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx hkêt xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.

17 —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor nẽ ho hapêx pa. Nhũm mẽ hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx

Tĩrtũm mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex nẽ hkĩnh rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ ma kuwy raxja wỳr pa nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Juãw Paxis Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre anhỹr o pa.

*Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã har*ẽnh
Matêwre 3.13-17; Makre 1.9-11

19 Tã nhũm Ijaew nhõ pahi Erox ra htõ hprõ pê Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm Juãw Paxisja harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ nẽ hã kãm akir. No ãm ja pix ã kãm àkjêr kêt nẽ. Mããnẽn tanhmã kot amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa hã kãm akir. 20 Nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ amnhĩ tã mẽ kãm hã amỹnê nhũm prem unê nẽ haxà. Jao amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. 21 Nom kormã mẽ kot haxàr kêt ri nhũm Juãw Paxis Ijaew kwỳjê krã kumrãr o xa. Rôm nhũm Jejusja hãmri tãm nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ kot hkrã kumrãr kaxyw kãm anẽ nhũm kuma nẽ hkrã kumrã. Hãmri nhũm Jejus gôj rũm api nẽ kormã gô mỳ ri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o xa. 22 Pu nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrà nẽ hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. Hãmri nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kãm kapẽr nẽ kãm:

Pa? E apê Ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte ixkanrẽhã amnhĩ nhĩpêx o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

*Jejus kukamã higêt n*ẽ hpãmjê nhĩxi hã harẽnh
Matêwre 1.1-17

23 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã kapẽr o mẽ ahkre ho pa hkrax. Na pre ra hã amgrà pê 30 hãmri nẽ kãm ho hkrax.

E kot paj hpãnhã amã Jejus kukamã hpãmjê nhĩxi jarẽ Teopre. Ijaewjaja na prem htỳx ho Juje kêp Jejus nhĩpêêxà kumrẽx ã hkamnhĩx nom kêp hipêêxà kumrẽx kêt ãm kêp hipêêxà puro na pre.

Jejus kêp Eri htàmnhwỳ na pre.
24 Nẽ Eri kêp Matat kra na pre.
Nẽ Matat kêp Rewi hkra na pre.
Nẽ Rewi kêp Mewki hkra na pre.
Nẽ Mewki kêp Jãnaj kra na pre.
Nẽ Jãnaj kêp axtem Juje hõ hkra na pre.
25 Nẽ Juje kêp Matatis kra na pre.
Nẽ Matatis kêp Amõs kra na pre.
Nẽ Amõs kêp Naũ hkra na pre.
Nẽ Naũ kêp Eri hkra na pre.
Nẽ Eri kêp Nakai hkra na pre.
26 Nẽ Nakai kêp Mate hkra na pre.
Nẽ Mate kêp axtem Matatis õ hkra na pre.
Nẽ Matatis kêp Semeĩ hkra na pre.
Nẽ Semeĩ kêp Juje hõ hkra na pre.
Nẽ Juje kêp Jotre hkra na pre.
27 Nẽ Jotre kêp Joanãn kra na pre.
Nẽ Joanãn kêp Rej kra na pre.
Nẽ Rej kêp Joropape hkra na pre.
Nẽ Joropape kêp Saraxi kra na pre.
Nẽ Saraxi kêp Neri hkra na pre.
28 Nẽ Neri kêp axtem Mewki hõ hkra na pre.
Nẽ Mewki kêp Axi hkra na pre.
Nẽ Axi kêp Kojã hkra na pre.
Nẽ Kojã kêp Ematã hkra na pre.
Nẽ Ematã kêp Erti hkra na pre.
29 Nẽ Erti kêp Jojue hkra na pre.
Nẽ Jojue kêp Eries kra na pre.
Nẽ Eries kêp Jorĩ hkra na pre.
Nẽ Jorĩ kêp Matat hkra na pre.
Nẽ Matat kêp axtem Rewi hõ hkra na pre.
30 Nẽ Rewi kêp Simeãw kra na pre.
Nẽ Simeãw kêp Juta hkra na pre.
Nẽ Juta kêp axtem Juje hõ hkra na pre.
Nẽ Juje kêp Janã hkra na pre.
Nẽ Janã kêp Eriakĩ hkra na pre.
31 Nẽ Eriakĩ kêp Merea hkra na pre.
Nẽ Merea kêp Mena hkra na pre.
Nẽ Mena kêp Matata hkra na pre.
Nẽ Matata kêp Natã hkra na pre.
Nẽ Natã kêp Tawi hkra na pre.
32 Nẽ Tawi kêp Jese hkra na pre.
Nẽ Jese kêp Opex kra na pre.
Nẽ Opex kêp Poas kra na pre.
Nẽ Poas kêp Sarã hkra na pre.
Nẽ Sarã kêp Nasõ hkra na pre.
33 Nẽ Nasõ kêp Amĩnatap kra na pre.
Nẽ Amĩnatap kêp Amĩ hkra na pre.
Nẽ Amĩ kêp Ari hkra na pre.
Nẽ Ari kêp Erõ hkra na pre.
Nẽ Erõ kêp Pere hkra na pre.
Nẽ Pere kêp Juta hkra na pre.
34 Nẽ Juta kêp Jako hkra na pre.
Nẽ Jako kêp Ijak kra na pre.
Nẽ Ijak kêp Apraãw kra na pre.
Nẽ Apraãw kêp Tera hkra na pre.
Nẽ Tera kêp Nako hkra na pre.
35 Nẽ Nako kêp Jeruk kra na pre.
Nẽ Jeruk kêp Rakau hkra na pre.
Nẽ Rakau kêp Parek kra na pre.

Nẽ Parek kêp Epti hkra na pre.
Nẽ Epti kêp axtem Sara hõ hkra na pre.
[36] Nẽ Sara kêp Kajnã hkra na pre.
Nẽ Kajnã kêp Apaxat kra na pre.
Nẽ Apaxat kêp Sẽre hkra na pre.
Nẽ Sẽre kêp Noehti hkra na pre.
Nẽ Noehti kêp Ramek kra na pre.
[37] Nẽ Ramek kêp Metujarẽ hkra na pre.
Nẽ Metujarẽ kêp Enok kra na pre.
Nẽ Enok kêp Jarate hkra na pre.
Nẽ Jarate kêp Marerer kra na pre.
Nẽ Marerer kêp axtem Kajnã hõ hkra na pre.
Nẽ Kajnã kêp Enos kra na pre.
[38] Nẽ Enos kêp Set kra na pre.
Nẽ Set kêp Atãw kra na pre.
Nẽ Atãw kêp Tĩrtũm kra na pre. Tĩrtũm kot wam my pê Atãwja pika ho hipêx jakamã te kêp hkra pyràk.
Ã Jejus kukamã hpãmjê nhĩxi kot anhỹr.

4

Satanasti kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak ã harẽnh

*Matêwre 4.1-11, 16.23; Makre 1.12-13, 8.33; mãã*nẽn Eprêw 2.18, 4.15

[1] Tã nhũm Jejus pyhti pê Jotãw rũm akupỹm ma mõ. Hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽmoj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jakamã nhũm nhỹhỹm ma kapôt wỳr o mõ [2] nhũm Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm nẽ ho pa. Kot mar nẽ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm prãm xàj ma hkôt tanhmã kãm kapẽr to ho pa. Hãmri nẽ hkôt pa o hã arĩgro pê 40 nhũm Jejus kormã apkur kêt o hã arĩgro pê 40 nẽ hapêx nhũm ra kãm prãm tỳx nẽ. [3] Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—Kwa mãn ka ra amã prãm tỳx kumrẽx nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã mẽmoj tanhmã apê kute hkêt. Kwa kẽn nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ xihtỳx. E kwa tokyx kãm anẽ. Anẽ.

[4] Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj akapẽr mar xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ inhmã mẽmoj gõ pa arĩ kormã kukrẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn Tĩrtũm kapẽr mar xà hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa ho htĩr nẽ mex nẽ pa. Anẽ.

Ã kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot anhỹr jakamã kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

[5] Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapẽr anẽ nhũm tee ri kuma hãmri nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm o mõ nẽ nhỹri kỳx pê mẽmoj prêêti nhĩmõk ã o xa. Hãmri nẽ kãm pika piitã ahkre ho xa. Nẽ kãm mẽ hikukrêx piitã ahkre. Kàxpore nẽ mẽmoj piitã nhũm kãm ahkre hpa nhũm anhĩpê omunh o xa. [6] Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E mãn ka kam ri mẽmoj mũj piitã omu. Piitã inhõ na. Inhmã na pre Tĩrtũm piitã õr pa. Kot paj inhmã mẽhõ mã õr prãm nẽ kãm kugõ. [7] Tã amã kot paj kugõ. Jakamã e. Kwa tokyx ixkutã tẽm nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ pa ama nẽ rĩ amã piitã õr pa. E tokyx. Anẽ.

[8] Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kot paj amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Amexti hã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê kapẽr kãm hihtỳx kênã. Kapẽr kot:

Kêr ka mẽ ixkapẽr pix ma. Nẽ ixkutã pix mã mãn akõnkrã ho akrĩ nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh o ri apa. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Anhỹr o kot harẽnh jakamã kot paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt nẽ Satanasti. Anẽ.

[9] Nhũm pre ã Jejus amnhĩ nê kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ hpãnhã ma krĩ pê Jerujarẽ hwỳr o mõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hprêk nhĩmõk wỳr ho api nẽ kỳxpê hatur xà hã ãm nhũm xa. Nhũm amnhĩ parpê kẽn rũnh nhĩkwỹ pumunh o xa. Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm ahpar mã ajarĩ nẽ ma tẽ nẽ pikap tẽm. Koja Anhĩpêêxà apumunh mex nẽ ka tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ. [10-11] Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Tĩrtũm koja kapẽr o wrỳk xwỳnh mã ajarẽ ka ajarĩ nẽ ahpar mã tẽ nhũm mẽ kỳx pê amỳ nhũm mẽmoj akà hyr kêt nẽ.

Ã kapẽr ã kagà kamã ajarẽnh kot anhỹr jakamã e tokyx ajarĩ nẽ ma tẽn pikap ahto. Anẽ.

12 Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte amnhĩ tã
kãm kapẽr nẽ kãm:
—Tk. Kwa nà. Kot pa ri amar xà hkôt ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm
tãm inhmã ijarĩ hã karõ pa rĩ mar xà hkôt
ijarĩ no kot pa ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt nẽ.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:
Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã ixkamã
ajamak kaxyw inhĩxi jarẽnh kôt
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.
Ã ja nê kapẽr kot anhỹr jakamã ãm kwarĩ
ho kwarĩ. Kot paj ri amar xà hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tãm kot inhmã ijarĩ
hã karõre hã. Anẽ.
13 Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapẽr
anẽ hãmri nhũm tee ri mẽmoj piitã ho
mar kaprỳ hãmri nẽ hkaga nẽ ma nhỹhỹm
tẽ. Hãmri nẽ kot nhỹrmã axte hwỳr htẽm
nẽ kot mẽmoj punuj o mar kaxyw kormã
amnhĩm hamãr o ri pa.

*Jejus kot Tĩrtũm kap*ẽr o mẽ ahkre ho
hkrax ã harẽnh
Matêwre 4.12-17; Makre 4.14-15
14 Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej wỳr
mõ. Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx
nẽ hkwỳjê mã kapẽr jarẽnh o ri pa. Nhũm
mẽ kuma nẽ piitã pikaja kamã axpẽn mã
tanhmã harẽnh to. 15 Na pre hte mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr
agjê nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Nhũm mẽ
piitã kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Hãmri nẽ
axpẽn mã mex ã harẽnh o ri pa.

*Najare kamã m*ẽ kot Jejus kaga hã mẽ
harẽnh
Matêwre 13.53-58; Makre 6.1-6; Juãw 1.11
16 Tã nhũm Jejus ma akupỹm krĩ kamã
àptàr xàja wỳr ma mõ. Najare hwỳr. Hãmri
nẽ kamã pôj.
Nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato
nhũm Jejus ma mẽ hkôt Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ
hwỳr axà nẽ mẽ kuri nhỹ. Hãmri nẽ kamã
mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã
harẽnh kaxyw kànhmã xa 17 nhũm mẽ omu
nẽ kãm ja gõ. Finat Ijais pê Tĩrtũm nhỹ
hã kapẽr xwỳnh kot Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã
kagàja nhũm mẽ kãm kugõ. Hãmri nhũm
kupy nẽ kamã kormã Tĩrtũm kot tanhmã
mẽmoj jarẽnh to hõ japêr o xa. Nẽ kãm kato
hãmri nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Nom amnhĩ
tã kamã mẽ kãm harẽnh o xa nẽ mẽ kãm:
18 Na pre ra Tĩrtũm Karõja ixto ixàhpumunh
tỳx nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê
hwỳr inhmẽ pa ra mõ. Ixte mẽ kãm
mẽmoj mex jarẽnh o ixpa kaxyw.
Nẽ Satanasti kot amnhĩ kôt mẽ
unhwỳr xwỳnhjê hwỳr nhũm pre
mããnẽn inhmẽ. Ixte mẽ nê Sa-
tanasti japôx o ixpa kaxyw. Nẽ mẽ
kot hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar kêt
xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mããnẽn
inhmẽ. Ixprĩ hã ixte mẽ kãm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa
kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj
o mẽ pa xwỳnhjê hwỳr nhũm pre
mããnẽn inhmẽ. Ixte mẽ nê mẽ
kot amnhĩ tomnuj rênh pa nhũm
mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa
kaxyw. Ã na pre Tĩrtũm jajê piitã
hwỳr inhmẽnh anẽ pa ra man mõn
pôj.
19 Nẽ amgrà ja kêp Tĩrtũm kot mẽ ato mex
xà hã amgràja nhũm ixte mẽ amã
harẽnh o ixpa kaxyw na pre inhmẽ
pa mõn pôj. Anẽ.
20 Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.
Hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm kagàja gõ nẽ
ho mẽ ahkre kaxyw akupỹm nhỹ nhũm mẽ
piitã omunh pê mar o hkrĩ. 21 Hãmri nhũm
mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ
kãm:
—E ra Ijais kot ã ixkukamã ijarẽnh anhỹr
xà hkôt na pa mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ anoo mã
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax. Anẽ.
22 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot
amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma. Nẽ tee ri
kuma nẽ axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o
hkrĩ. Jejus mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ
kapẽr mex tã nhũm mẽ ãm kêp amnhĩ kwỳ
pix ã hkamnhĩx kãm hihtỳx nẽ. Hãmri nẽ
axpẽn mã:
—Tk. Kwa kêp Juje hkra pix kênã koja we
ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.
23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Nà na ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ma nom
ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã axpẽn mã
ijarẽnh o: “Tk. Kêp mẽ pahkaprĩ xwỳnh ro
nhỹx jar mẽ panhõ krĩ kamã aa mẽ pahte
mẽmoj pumunh kêt kwỳ tanhmã mẽ pamã
hipêx to pu mẽ hã omu. Te ra kot krĩ
pê Kapanaũ kamã mẽ kãm mẽmoj kwỳ ho
anhỹrta pyràk. Pu mẽ omu nẽ hkôt paja-
maxpẽr kurê kumrẽx.” Anhỹr o ri axpẽn
mã ijarẽ. 24 Koja nhãm krĩ hõ kamã mẽhõ

kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽ ka mẽ harẽnh ma nẽ amã ma hwỳr amrar nẽ mar prãm nẽ. No kêt jar mẽ panhõ krĩ kamã ixpê mẽ anhĩõ hã ã amnhĩ jarẽnh anẽ ka mẽ amã inhmar prãm kêt nẽ.

[25] —Kwa mẽ inhma. Amnepêm kormã finat Eris htĩr ri na pre mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Jao hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ pê 6. Nhũm mẽ õ hkêt nẽ pa. Ra mẽ kêp mẽmoj grà pa nẽ hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx kumrẽx nẽ pa. Nhũm mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjaja kãm prãm xàj hirot o pa. [26] Tã nom Tĩrtũm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eris mẽnh kêt nẽ. Erisja mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Axtem Ijaew kêt xwỳnhjê hõ hwỳr na pre kumẽ. Nhãm Sitõ kamã krĩ pê Sarep kamã mjên htyk xwỳnhta wỳr. Tokyx kot tanhmã ho mex to kaxyw. Jakamã nhũm ma hwỳr mõ nẽ tanhmã kãm kapẽr to nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kurê kumrẽx.

[27] —Nẽ finat Eriasti haxwỳja. Eris pyrà nẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh tã amnhĩ kwỳ pê Ijaew tanhmã mẽ ho ajuta hto hkêt nẽ. Na prem ohtô nẽ hkà nhy nẽ hkro xàpêr o pa. Jao ra omnuj tỳx nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eriasti mẽnh kêt nẽ. Amnhĩ kaxyw mẽ kot hkôt hamaxpẽẽre hã. Ãm Sir nhõ xwỳnh Namãja pix na pre Tĩrtũm Eriasti mã anẽ nhũm akupỹm ho mex. Kêp Ijaew kêt tã nhũm akupỹm ho mex. Tã ja pyrà nẽ na pa ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr pix xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. No mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt xwỳnhjê mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

[28] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ axpẽn mã hã amỹnê nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa pu mẽ ixkre nê kator nẽ ma o tẽ nẽ kupĩ ri. Anẽ.

[29] Hãmri nẽ kaxyw kànhmã kuhê hpa nẽ hwỳr hprõt nẽ unê. Mẽ kot ma o htẽm nẽ hixêt prêk jatur xà hã hkujaêk nhũm ahpar mã tẽn htẽm nẽ htyk kaxyw. Mẽ õ krĩja hixêt prêk nhĩmõk ã na pre. Jakamã nhũm prem unê nẽ hatur xàta wỳr o tẽ. [30] Tã nom nhũm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽ kêp akunok nẽ hpãnhã nhãm ma tẽ nhũm mẽ tee ri hapêr nom nhỹri omunh kêt nẽ.

*Jejus kot m*ẽhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh

Makre 1.21-28

[31] Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej kamã krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm ma mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. [32] Hãmri nhũm mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjaja kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr anẽ. Àhpumunh tỳx xà hkôt na hte ãm hãmri mẽ pamã awjarẽ. Anẽ.

[33] Nhũm mẽhõ myja mẽ ĩhkô hã haxwỳja mar o nhỹ. Mẽkarõmnuti na pre ra hwỳr axà nhũm ỹ hã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã Jejus mar o nhỹ nẽ ra àmra kamã tanhmã kãm kapẽr to. Nom nhũm tãm kãm kapẽr kêt ãm kamã mẽkarõmnutija kãm kapẽr. [34] Nẽ kãm:

—Pa? Jejus pê Najare nhõ xwỳnh? Nà ate mẽ ixto ajapêx par kaxyw na ka mẽ ixwỳr mõ. Ra ixte apumunh mex kênã. Apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh maatita na ka. Jakamã kwa tanhmã kot kaj mẽ ixto? Mo kaxyw na ka pre mẽ ixwỳr mõ? Anẽ.

[35] Hãmri nhũm kuma nẽ mẽkarõmnuti kot kãm ã kapẽr anhỹr ã omunh kurê kumrẽx. Jakamã kutã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa anhĩkrê nẽ kêp akato. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ myta o pika kura nẽ kêp kato nẽ ma tẽ. Ãm ho pika kuranh pix nhũm nõ. Hãmri nẽ akupỹm kànhmã nhỹ nẽ akupỹm mex. [36] Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Na hte Jejus amnhĩ krã hkôt àhpumunh tỳx xà hkôt mẽkarõmnuti mã kapẽr nẽ mẽ hano nhũm htem kuma nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.

[37] Hãmri nhũm mẽ mẽõ pika kamã piitã ri axpẽn mã harẽnh o pa.

*Jejus kot Simãw Pêtre xupãnhgêx o mex ã har*ẽnh

Matêwre 8.14-15; Makre 1.29-31

[38] Tã nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xàja rũm kato nẽ ma Simãw Pêtre nhõrkwỹ hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr axà nhũm Simãw

Pêtre omu nẽ kãm upãnhgêx tanhmã kute hã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Tẽ nẽ inhmã ixupãnhgêx pumu. Na hkà kagro htỳx nẽ amnhĩ to àpêr o nõ. Kwa tẽn inhmã omu. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã omu. Anẽ.

39 Hãmri nẽ hwỳr tẽn kuri xa nẽ kãm:

—Pa? E kwa akà hakry. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hkà hakry nẽ akupỹm hihtỳx kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã nhỹ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ ho mex ã harẽnh

Matêwre 8.16-17; Makre 1.32-34

40 Tã nhũm ra amỹkry htỳx mẽ nhũm mẽ Jejus wỳr ahpỹnhã ri mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nhũm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ mẽ piitã ri mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ akupỹm mẽ ho mex pa. 41 Nhũm ra mẽkarõmnuti mẽ hkwỳjê hwỳr agjê nhũm mẽ kurũm mẽ hano nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã omu nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kêp hapôx kaxyw nẽ àmra kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot pa wem amnhĩ nê ato? Hêxta waa nẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã axàhpumunh tỳx kênã.

Anhỹr o kãm kapẽr. Ãm hãmri na prem ã harẽnh anẽ. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh kênã. No nhũm Ijaew nhõ pahijaja kot mẽ kapẽr mar nẽ kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx pymaj nhũm Jejus amnhĩ nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ri ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ hano nhũm mẽ hapôj nẽ ma mra.

Mẽmo kaxyw Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã harẽnh

Makre 1.35-39

42 Tã nhũm apkati nẽ myt kator grire nhũm Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã nhỹ nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm kapôt mã tẽ. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ tee ri hapêr nẽ ma hkôt hpry jakop o mõ. Nẽ nhỹri hwỳr kato nẽ omu hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõr nê kurê nẽ kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka tokyx ma nhỹhỹm amõr kêt nẽ. Kritpêm mẽ ixkôt axkamẽ mãn. Anẽ.

43 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm:

—Nà kot paj kritpêm mẽ akôt ixpikamẽnh kêt nẽ. Kot paj ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho hkra hto hã harẽnhja kot paj mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Anẽ.

44 Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma Ijaew nhõ pika piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri pa. Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ piitã ho mẽ ahkre ho ri pa.

5

Jejus kot amnhĩ kôt mẽ hkwỳjê hwỳr ã harẽnh

Matêwre 4.18-22; Makre 1.16-20

1 Tã nhũm Jejus ma gô rax pê Jenẽjare hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ gô mỳri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho xa nhũm mẽ ohtô nẽ pu hã mar o kuhê. Nẽ kot hprĩ hã mar nẽ hkôt omunh kaxyw hã axpẽn nhĩgãnh o kuhê. 2 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pu hã hakẽx nẽ rĩt nẽ gôx kãm pàr kaprỳ hamẽxkrut nẽ jêtja wa omu. Nhũm õ dõn wa gôx kãm kryhti kuhõnh o xa. Nhũm pàr hamẽ hkaprỳ nẽ ajêt nhũm Jejus omu. 3 Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ hõm axà nẽ õ dõn pê Simãwja mã anẽ nhũm hkôt axà nẽ kii mẽ kêp pàrja amỳm kunhô nhũm ajêt. Hãmri nhũm pàr kre rũm amỳm mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ piitã omu nẽ mar mex o kuhê.

4 Tã nhũm mẽ ahkre hpa nẽ Simãw mã kãm:

—E gô xupỳm wỳr anhõ pàr o axkamẽ nẽ axte anhõ kryhti mẽ nẽ ho amnhĩm tep kwỳmnê. Anẽ.

5 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ra kamàt kãm tee rẽnh o apkati nẽ ho hõmnênh kêt tã ka ri inhmã anẽ. Nom kot paj amar xà hkôt kop kumẽ. Anẽ.

6 Hãmri nẽ upỳm wỳr pàr o axkamẽ nẽ htõ Andre mẽ wa axte kryhti mẽ. Nẽ ãm mẽnh tipxi htã ho tep pynênh rax kumrẽx. Jakamã nhũm kryhtija ra pikaxônh kaxyw. 7 Hãmri nhũm wa tee ri ho anẽ nẽ amnhĩ wỳr pàr õ ho mrar xwỳnhta wa kãm akir. Jepetew kra Juãw mẽ Xiakreja wa nhũm wa amnhĩ wỳr wa kãm akir nhũm wa hwỳr pàr õ ho tẽ hãmri nẽ mẽ kryhti hã hije nẽ pàr

wỳr ho api. Hãmri nẽ pàrta hamẽ tep o ho
nỳt pa nẽ hamẽ ho hipu mex nẽ. Jao nhỹx
gônh mã wa axà. 8-10 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ
jaêr pê tep xohtô raxta pumu nẽ kamã no
pyma nẽ. Hãmri nhũm Simãwja Jejus kutã
hkõn krã ho tẽm nẽ hipô nẽ nhỹ nẽ hã
hpijaàm kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Kii tamũ axkamẽ. Akĩnhã
ixte amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh na pa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà tee ri amnhĩ kukamã aja-
maxpẽr kêt nẽ. Kot kaj jarãhã hpãnhã tãm
amnhĩ nhĩpêx o apa. Na ka ra tep pynênh
rũnh o apa. Tã kot kaj ja kaga nẽ hpãnhã
ma ri mẽ hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho
ri apa. Koja mẽ ohtô nẽ ama nẽ Tĩrtũm kôt
amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jakamã kot kaj te ate tep pynênh rũnh nẽ
Tĩrtũm mã õr pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa.
Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw mã kapẽr anẽ.
11 Hãmri nhũm mẽ gô jakàx ã pàr janhôr tỳx
nẽ kamã hikukrêx piitã hkaga hpa nẽ ma
Jejus kôt pa ho pa.

*Jejus kot hkà nhy kro t*ỳx xwỳnh o mex ã
harẽnh

Matêwre 8.1-4; Makre 1.40-45

12 Tã nhũm Jejus ma krĩ hõ hwỳr mõ.
Hãmri nhũm mẽhõ my hkà nhy hkro htỳx
xwỳnhja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ hã hpijaàm
kaxyw kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to
tẽ. Kwa akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw
axàhpumunh tỳx jakamã kot ka akupỹm
amã ixto mex prãm nẽ mãmrĩ akupỹm ixto
mex. Anẽ.

13 Hãmri nhũm kuma nẽ hkà punuti hã
ĩhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hã ĩhkra
xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex
kurê kumrẽx.

Anhỹrja kôt hãmri nhũm hkàja akupỹm
mex pa. 14 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwỳjê mã tanhmã
ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ
kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka
amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỹm amex
ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
karõta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ mẽ piitã
akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx.

15 Hãmri nhũm mẽ piitã axpẽn mã Jejus
jarẽnh o ri hprõt nhũm mẽ kot kapẽr mar
kaxyw ma hwỳr mra. Nẽ mẽ à xwỳnhjaja
nhũm kot mẽ ho mex kaxyw nhũm mẽ
hwỳr amnhĩ to mra. 16 Jakamã nhũm pre hte
Jejus tõhã mẽ kêp hapôj nẽ ahte ma kapôt
ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mra. Nẽ
kãm amnhĩ jarẽnh pa hãmri nẽ ma akupỹm
mẽ hwỳr mra.

*Jejus kot ĩ kamã htyk xw*ỳnh o mex ã
harẽnh

Matêwre 9.1-8; Makre 2.1-12; Juãw 10.37-38

17 Tã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o Ijaew
jahkre ho pa. Jakamã nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ
kamã ho mẽ ahkre ho xa nhũm Parijew
nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kot mar kaxyw
ma hwỳr mra. Na pre ra Garirej rũm mẽ
hkwỳjaja ma hwỳr mra. Nẽ pika pê Jutej
rũm mẽ hkwỳ haxwỳja ma hwỳr mra. Nẽ
krĩ pê Jerujarẽ rũm. Ã na prem ohtô nẽ krĩ
piitã kurũm kot mar kaxyw hwỳr akuprõ
nhũm mẽ ahkre anẽ. Nẽ Tĩrtũm kot ho
àhpumunh tỳx jakamã nhũm ỹ hã akupỹm
mẽ à xwỳnhjê ho mex. 18 Hãmri nhũm
hkwỳjaja ĩ kamã htyk xwỳnh mỳ nẽ Jejus
wỳr o tẽ. Nõr xà kamã nõr rãhã nhũm
mẽ hã hije nẽ hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ tee ri
kot hwỳr ho àr kaxyw ri mẽ hkupu ho pa.
19 Nom nhũm mẽ ra ixkre ho nỳt rax jakamã
nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi
ho ri pa. Hãmri nẽ ra hamaxpẽr nẽ ixkre
nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ ixkre nhĩmõk
kwỳ grà nẽ hkôt ĩ kamã htyk xwỳnhta jaxà.
Nõr xà kamã nõr rãhã Jejus wỳr haxà nẽ
mẽ hipôk ri ho wrỳ nẽ kutã kuxi nhũm nõ.
20 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kot kaxyw
kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omunh mex nẽ.
Hãmri nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr
nẽ kãm:

—Pa? E na pa ra anê tanhmã ate amnhĩ
tomnuj to ho apaja o ijapêx pa. Kot paj axte
kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa
xwỳnhjaja tee ri kot ã kãm kapẽr anhỹrja
ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kêp Tĩrtũm kêt tã te ri kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk o ri mẽ nê mẽ kot
amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽnh o
kuhê. Tĩrtũm pix na kot mẽ nê mẽ kot
amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh kênã. Anẽ.

22 Nhũm mẽ ã axpẽn mã Jejus jarẽnh anẽ
nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ hamaxpẽr
kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã mẽ kãm:
—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
23 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx
par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate ja kôt ix-
pumunh kêt jakamã na ka mẽ ixkôt aja-
maxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo
mã akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnhta o mex
ka mẽ apiitã ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt
ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 24 Ixpê Tĩrtũm kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta na pa. Ixte mẽ
anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na
pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã mẽ
ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo
mã myja o mex. Anẽ.
Hãmri nẽ hpãnhã ĩ kamã htyk xwỳnhja
mã kapẽr nẽ kãm:
—E kànhmã xa nẽ anõr xà py nẽ ma
akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.
25 Nhũm kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hãmri
nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõr xà
py nẽ mẽ noo mã kato nẽ akupỹm õrkwỹ
hwỳr ma Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o
tẽ. 26 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu.
Nẽ no hapôx kaxyw hkôt omunh o kuhê nẽ
kamã no pyma nẽ. Nẽ tee ri omu hãmri nẽ
axpẽn mã:
—Kokỹỹ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt tã na pu mẽ
jarãhã ja pumu. Anẽ.
Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh
o kuhê.

Jejus kot amnhĩ kôt Rewi hwỳr ã harẽnh
Matêwre 9.9-13; Makre 2.15-17; Rukre 15.1-2

27 Tã nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mẽrohã ma nhỹhỹm mõ. Hãmri
nẽ nhỹri Rewi pumu. Rewi nhĩxi hõ pê na
Matêwre. Rõm kãm mẽ õ pahihti mã amnhĩ
kwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh na
pre. Jakamã nhũm ujamỳnh xà hã ixkre
kamã mẽ kêp hkwỳ jamỳnh o nhỹ nhũm
Jejus mẽ hkôt mẽ pa o mẽ pa xwỳnhjaja
hãnh mra. Hãmri nhũm Jejus àpênh ã omu
nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:
—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã
amnẽ mẽ ixkôt mãn tẽ. Nẽ ixkôt mãn ri apa
ho apa. Anẽ.
28 Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga hpa
nẽ ma hkôt mõ nẽ hkôt pa ho pa.
29 Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm
Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ.
Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr
hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa
ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Mẽ kot kutã apkur
kaxyw nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ
ma hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ apkur
o hkrĩ. Nẽ mẽ kêp Rõm nhõ pahi mã mẽ
kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳjaja
nẽ mẽ ohtô nẽ hwỳr akuprõ nẽ axpẽn kutã
apkur o hkrĩ. 30 Hãmri nhũm Parijew nhõ
xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mra nẽ mẽ apkur
ã mẽ omu nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu
hãmri nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ kot amnhĩ tomnuj ho mẽ pa
xwỳnhjê kutã mẽ apkur kêt tã ka mẽ apytàr
xwỳnhja mẽ apimrààtã axtem nẽ mẽ kutã
axàpkur o akrĩ. Kwa mẽ ate amnhĩ to mex
ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.
31 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ã
mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Nà ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na
pa mẽ kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte tôtôja
mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane?
Nà ãm mẽ à xwỳnhjê pix wỳr na htem mra.
Ra mẽ ate ja pumunh mex kênã. Ja pyrà nẽ
na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê
hwỳr ixwrỳk kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm
mẽ unhwỳr kaxyw na pa pre mẽ hwỳr wrỳ
nẽ ã jajê kutã ixàpkur o inhỹr anẽ. 32 ãm
mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr na pa
pre wrỳ nẽ mẽ kamã ixukaprĩ ho ri ixpa.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj mã urer nẽ hpãnhã
tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pa pre mẽ
hwỳr wrỳ. Tã ka mẽ atỳx ã ri mẽ ixto akapẽr
anẽ. Anẽ.

Mẽ hpãmjaja kot amnhĩ nhĩpêx gryk ã
Jejus kaga hã mẽ harẽnh
Matêwre 9.14-17; Makre 2.18-22

33 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mra
nẽ kãm:
—Pa? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa aprĩ
hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Parijew
nhõ xwỳnhjê mẽ Juãw kôt mẽ pa xwỳnhjaja
tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ
apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. No akôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx
apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽ. Kwa mo
na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt ri kãm
amnhĩ jarẽnh hkêt nẽ? Anẽ.
34 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mo kaxyw koja mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx ri hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur o pa. 35 Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ kormã ixtã hkaprĩ htỳx kãm apkur kêt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Anẽ.

36 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. 37-39 Ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

6

Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã harẽnh
Matêwre 12.1-8; Makre 2.23-28

1 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ma mẽ hpur kôt ri nhỹhỹm ri pa. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ mra hãmri nẽ prãm xàj mẽmo hy te kot harôj pyràk xwỳnhta kwỳ rê nẽ kugrà nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mõ. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. 2 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽmoj tã Jejus o kapẽr prãm jakamã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ hã Jejus kukjêr kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm kapẽr tũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ pahpur kãm mẽmoj nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê htã nhũm ri akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nẽ mẽmo hyta kwỳ rê nẽ akôt hkanhar o mõ. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem arĩgromnu hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

3-4 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xà na ka mẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ? Na pre Tawija hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre wỳr agjê nhũm patre maatija mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja kur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr nhũm mẽ hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. 5 Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽnh jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Ixpê arĩgromnu hpãm na pa. Anẽ.

Jejus kot ĩhkra grà xwỳnh o mex ã harẽnh
Matêwre 12.9-14; Makre 3.1-6

6 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ myja upôk rũm ĩhkra grà xwỳnhja mẽ ĩhkô hã mar o nhỹ. 7 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kãm mẽ hkrãhtũmjê mã Jejus o kapẽr prãm xàj htãnopxar o kuhê. Nẽ ĩhkra grà xwỳnhta pumu nẽ hã axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã mũjti ho mex nà? Jarãhã arĩgromnu kênã kot kêt kãm ĩhkra ho mex. Koja anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. E pu mẽ kop pakuhê nẽ hã omu. Anẽ.

8 Nhũm Jejus ra kot mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã amnhĩ wỳr myta mã hpa ho apê nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ. 9 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ pu hã ri mẽ ho hakẽx nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to ho pa wehe? Xà kot ka arĩgromnu hã axà htỳx nẽ nõ hãmri nẽ amnhĩ mex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ. Hãmri nhũm ãm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pê akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ nà? Rỳ nhũm tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nê ajano nhũm ja amã mex nẽ nà? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hkêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã karõ hto? Xà kot puj mẽ axpẽn kãm paxukaprĩ ho papa nà? Kot puj mẽ pamã axpẽn kurê ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pê axpẽn pytà nà? Xà kot puj mẽ hã axpẽn pytàr pymaj arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ hkukjêr anẽ. [10] Mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh mex pê ã mẽ hkukjêr anhỹr o xa. Nom nhũm arĩ mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm akryk mar pê omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã kot mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ omu hãmri nẽ myta mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã kapẽr tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ akupỹm mex kurê kumrẽx. [11] Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Arĩgromnu hã kot ho mex jakamã nhũm mẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr mỳrapê tanhmã kot puj wem ho? Na ã kapẽr anhỹrja o tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to. Te mẽ papamjaja mẽ pahte hkĩnhã pahkwỳjê kamã paxukaprĩ hkêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw ãm hkôt pix mã hamaxpẽr o pa. Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ja nê ho? Anẽ.

Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ rênh ã harẽnh

Matêwre 10.1-4; Makre 3.13-19

[12] Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus ma kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ma hixêt prêk wỳr tẽ nẽ hã api. Hãmri nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o apkati.

[13] Tã nhũm kwỳhtã nhũm amnhĩ kôt kot ri mẽ o pa xwỳnhjê hwỳ nẽ amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ kurê. Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kajaja kot paj ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mẽ arẽ ka mẽ ma inhỹ hã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ apê inhỹ hã mẽ ahkre ho apa xwỳnh. Anẽ.

[14] Kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi na jajaja:

Simãw kumrẽx na pre kuta nẽ axte hã hixi mẽ nhũm kêp Pêtre.
Nẽ Simãw Pêtre hkôt htõ Andreja ta.
Nẽ hkôt Xiakre hta.
Nẽ hkôt Juãw ta.
Nẽ hkôt Firiptija ta.
Nẽ hkôt Patoromew ta.
[15] Nẽ hkôt Matêwreja ta.
Nẽ hkôt Tomasja ta.
Nẽ hkôt Apew kra axtem Xiakre hõja ta.
Nẽ hkôt Simãw Jeroxja ta.
[16] Nẽ hkôt Xiakre hõ hkra Jutja ta.
Nẽ hkôt Jut Kariot ta.
Jut Kariotja na pre kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã. Nhũm kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

*Jejus xàpênh ã har*ẽnh

Matêwre 4.23-25

[17] Tã nhũm Jejus akupỹm ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê mẽ hãmri hixêt prêêta kurũm wrỳ nẽ nhỹri hinur kãm kuhê. Hãmri nhũm nhỹhỹnh mẽ kot mar mã xwỳnhjaja hã akuprõ. Kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja nẽ nhỹhỹnh krĩ hkwỳ rũm mẽ hkwỳjaja. Pika pê Jutej kurũm mẽ hkwỳjaja. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kurũm mẽ hkwỳjaja. Nẽ gô mỳ ri Xir mẽ Sitõja wa kamã mẽ pa xwỳnh kwỳjaja. Ãm ahpỹnhã ri nhỹhỹnh krĩ hkwỳ rũm mẽ kot mar mã xwỳnhjaja hã pikuprõnh rax nẽ. [18-19] Mẽ kot kapẽr mar nhũm kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw nhũm prem ma hwỳr amnhĩ to pa. Mẽ hkwỳjaja tanhmã ri à kute. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã ma hwỳr amnhĩ to pa. Na prem ra amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr o:

—E pa ma hwỳr tẽ nẽ ãm hkupênh pix tã akupỹm inhmex japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm xàhpumunh tỳx o akupỹm mẽ ho mex pa.

*Jejus kot hkôt m*ẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hã harẽnh

Matêwre 5.1-12

20 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

E kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw tanhmã inhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: "Nà ixkukrêx rax kêt tã na hte Tĩrtũm ixkôt pa ho pa. Koja ixkôt pa hkêt pa ixtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa rãhã nẽ. Tĩrtũmja mex kumrẽx o kot mẽ hikukrêx raxta jakrenh par." Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ã ajamaxpẽr anhỹr ã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm apê hkra hã ato mex nẽ atãnopxar o akôt pa ka ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

21 Nẽ kot kaj mẽ atõ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hprãm tỳx nẽ. Nhũm amnhĩ tã apumu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm ato mex nẽ. Nẽ tanhmã ato ka hkôt pix mã amnhĩ to mex o ri apa nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

Nẽ kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ajamaxpẽr. Nẽ apijaàm nẽ akaprĩ xàj amỳr o nhỹ. Amỳr rax nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nẽ ato mex nẽ. Ka ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

22-23 Nẽ kwãr mẽ mãmrĩ ixtã tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to nẽ tanhmã mẽ ato hêx to nẽ tanhmã ri mẽ atomnuj to ho pa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anhỹr o pa. Ka mẽ ãm inhmã pix mã ajamaxpẽr rãhã ho apa pê ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ nẽ mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽnh o pa. Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja nhũm prem ã mẽ hipêx anẽ. Jakamã koja mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anhỹr o pa. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã mẽ ato mex rax nẽ. Ka mẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ pika jakamã ã ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

*Jejus kot arĩ m*ẽ kot mar xwỳnhjê jahkre hã harẽnh

Xiakre 5.1-5

24 Nhũm Jejus nhãm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê nhĩhkô hã mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjê hwỳr apkjê. Nẽ mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Mẽ hikukrêx rũnh xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

E kwa mẽ o kora mẽ akukrêx rũnh xwỳnhjaja. Na ka htem ãm akukrêx rũnh pix mã ajamaxpẽr o ri apa nẽ gryk ã Tĩrtũm mã ajamaxpẽr o apa hkêt nẽ. Jao mẽ amã kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ ãm akukrêx rũnh mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ ri apikunhar o ri apa. Tã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nhũm akĩnh xàja apê hapêx.

25 Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã akaprĩ htỳx kãm tee ri amnhĩ to hwỳr kaprỳ kãm ga. Koja mẽ amar kêt nẽ.

Nẽ mẽ atỳx ri mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hkukamã ajamaxpẽr nẽ apikunhar pê amnhĩ tomnuj o apa xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà hwỳr ma apa. Hãmri nẽ kamã akaprĩ xàj amỳr rãhã ho ri apa. Jakamã kwa mẽ o kora mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ixkapẽr ma nẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa.

26 Amnepêm mẽ pakukamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kapẽr o hkwỳjê jahkre ho pa. Nom axtem nẽ hkwỳm ri tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ nhũm mẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. No ãm mẽ mex kêt. Tã mẽ kajaja. Mẽ kot mẽ uràk nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽnh

tã Tĩrtũm mã mẽ amex kêt. Jakamã kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjê jarẽnh

*Matêwre 5.38-48; Rukre 23.34; mãã*nẽn Atre 7.60; Rõmãn 12.14

27 Hãmri nhũm Jejus hpãnhã mẽ piitã mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate inhmar xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Ãm mẽ ho mex pix o ri apa hkukamã mãn ajamaxpẽr.

28 —Nẽ mẽ kot mẽ ato kapẽr punuj xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ xwar amnhĩ tã tanhmã mẽ ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm tãm mẽ kãm akapẽr pê mẽ kãm akapẽr mex o ri apa. Nẽ mẽ kot tanhmã ri mẽ ato ho pa xwỳnhjaja ka mẽ ho mex pix o ri apa. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpẽr.

29 —Nẽ koja mẽhõ anhĩnep akura ka ãm omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Te ate kãm ihkjê pẽr nhũm kot ihkjê kamã akuranh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nẽ. No kêr ka mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

—Nẽ koja mẽhõ apê anhĩnôhkà py ka tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ apê kupy. Ka mããnẽn te ate kry pê anhĩnôhkà hpakà ry jagjênh xwỳnhta anhĩnôhkà hkôt kãm õr pyràk o hipêx. Nom kamã agryk kãm kãm õr kêt nẽ.

30 —Nẽ koja mẽhõ kêp amrakati kumrẽx nẽ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã awỳ. Ka anhõ mẽmoj japêr nẽ mãmrĩ kãm mẽmoj gõ. Kêp anhõxỳ hkêt kamã kãm mẽmoj gõ. Rỳ koja mẽhõ apê mẽmoj to ahkĩ ka axàhkurê hkêt nẽ. Nẽ tanhmã hã ho hkêt nẽ. 31 Mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhĩpêxja na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. Mẽ kot tãm mẽ anhĩpêx kêt tã kêr ka mẽ axàmnhĩx ri anhõxỳ hkêt nẽ tãm mẽ hipêx o ri apa.

32 —Nom kot kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ ho mex o apa hprãm kêt japêr. Nẽ ãm mẽ kot mẽ ato mex xwỳnhjê pix ka mẽ amã mẽ ho mex prãm. Xà koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ? Nà koja kãm mex kêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ ato mex kêt tã ka mẽ amnhĩ rom ho mex nẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnhjê pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mẽ ho mex o pa. No tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ piitã mẽ ho mex o pa. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm mẽ ho hpimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk o pa.

33-36 —Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnh pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mẽ ho mex o pa. No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ pix nẽ. Jao axàmnhĩx ri mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ ja hã mẽ ato mex nẽ.

—Jakamã kêr ka mẽ amarĩ mẽ kãm akurê xwỳnhjê ho mex nẽ. Nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Kê nhỹrmã Tĩrtũm maati mẽ hã mẽ amã mẽmoj nhõr rax nẽ. Nẽ mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Tĩrtũm na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kamã ukaprĩ ho pa. Jakamã kêr ka mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr punuj kêt ã mẽ pamã karõ

*Matêwre 7.1-5; mãã*nẽn Rõmãn 2.1-3, 14.1; Wam Korĩt 4.5; Xiakre 4.11-12

37 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã axpẽn jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm mẽ apyrà nẽ ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ.

—Nẽ kêr ka mẽ tanhmã mẽhõ kot ra atomnuj tota mã ajamaxpẽr rãhã hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to mã hamaxpẽr kêt nẽ.

38 —Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kamã axukaprĩ pê tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ akamã ukaprĩ pê tanhmã mẽ ato mex to ho pa. Na hte mẽ pahte axpẽn kamã paxukaprĩ hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pakamã ukaprĩ to.

39 —Nom kêr ka mẽ atỳx ri tanhmã axpẽn to akapẽr to hkêt nẽ. Mẽ ate aprĩ hã axpẽn jamaxpẽr kôt axpẽn pumunhre hã. Jakamã kot kaj mẽ atỳx ri mẽhõ ho akapẽr punuj hãmri nẽ te mẽ nohkre xwỳnhjê hõ kot mẽmoj pumunh kêt tãã te kot no

ho omunh nẽ tanhmã harẽnh to pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. 40 Tĩrtũmja tapxipix na kot
mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh par.
Mẽ axàhpumunh tỳx o mẽ pahte hakrenh
kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ãm hkôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ gaa nẽ uràk nẽ
mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ pix o ri apa.
41-42 Jao mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to
hã omu hãmri nẽ tanhmã hã kãm nẽ tokyx
anhỹr kêt nẽ. Akumrẽx ate tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri
nẽ rĩ kormã mẽhõta hwỳr tẽ nẽ kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to hã kãm akapẽr to. Anẽ.

Mẽ pajamaxpẽr xà hkôt mẽ pakapẽr ã
mẽ pajarẽnh

Matêwre 7.16-20, 12.33-37

43-45 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja mẽmo pĩ hpàr mex nẽ ô mex
nẽ. Nom koja pàr punuj hãmri nẽ ômnuj nẽ.

—Nẽ na htem mẽmo xô pumu nẽ hkôt
tanhmã pàr kute hã omu. No na htem
rãrãj pumu nẽ kêp akunĩ kamã mrônhĩ xô
hã hkamnhĩx kêt nẽ. Na htem mẽmo xỳ
hpàr pumu nẽ ô xànhre hã hkamnhĩx kêt
nẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr punuj
nẽ mããnẽn hakwa ho kapẽr punuj pix nẽ.
Nẽ htỳx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri
pa. Nom koja hamaxpẽr mex nẽ hãmri nẽ
mããnẽn hakwa ho kapẽr mex o pa. Na htem
ahpỹnhã amnhĩ jamaxpẽr xà hkôt tanhmã
hakwa ho kapẽr to ho ri pa. Anẽ.

*Ixkre pijakrut jar*ẽnh

*Matêwre 7.24-27; mãã*nẽn Xiakre 1.22-25;
Wam Juãw 2.3-6

46 Nhũm Jejus arĩ mẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot kaj mẽ ixpê mẽ anhõ pahihti
hã ijarẽ hã kot kaj mẽ ixkapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx rãhã ho ri apa.

47 —E pa mẽ amã ixprĩ hã mẽ kot ixkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx
jarẽ ka mẽ aprĩ hã inhma. 48 Mẽ kot amnhĩ
nhĩpêxja te mẽhõ hamaxpẽr mex pê aptỳx
kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx pyràk. Koja
aptỳx kãm õrkwỹ nhĩpêx nhũm mẽmo arĩ-
gro hã na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm rax
nẽ hanhi nom nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã
kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã kot kaj mẽ
te ixkre jarẽnhja pyràk. Jao amex nẽ aja-
makêtkati nẽ ri apa. Te gô htàm kot ixkre
janhir tã nhũm ãm tỳxta pyràk. 49 Nom
koja mẽhõ hamaxpẽr mex kêt nẽ htỳx mõ
nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm õrkwỹ
nhĩpêx. Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã na
wrỳk rax nẽ. Nẽ hã gô htàm rax nẽ õrkwỹ
janhi nẽ kêp grành pa. Tã koja mẽhõ ixkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te ho mẽhõ kot gô
mỳri gyw rerek kãm ixkre nhĩpêxta pyràk.
Jao mex kêt nẽ pa. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr
mar tỳx nẽ te gô htàm kot ixkre janhir nẽ
grành parta pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa
hkêt nẽ. Anẽ.

7

*Jejus kot m*ẽhõ mã àpênh xwỳnh o mex
ã harẽnh

Matêwre 8.5-13

1 Tã nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh pa hãmri
nẽ ma akupỹm Kapanaũ hwỳr mõ. 2 Nẽ mõõ
nẽ ra hwỳr pôj. Nhũm krĩ kamã pôristi
krãhtũm mã àpênh xwỳnhja à htỳx nẽ nõ.
Ra htyk kaxyw nẽ nõ nhũm õ patrãw tee ri
omu nẽ kãm hapê jakamã tee ri hkukamã
hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. 3 Hãmri nẽ Jejus pôx
ã harẽnh ma nẽ hwỳr Ijaew pigêt kwỳjê rẽ
nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ kãm ijarẽ
kê tokyx man ixwỳr tẽ nẽ inhmã àpênh
xwỳnhta o mex. Anẽ.

4-5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr mra
nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. Na pôristi krãhtũm na awỳr mẽ
inhmẽ pa mẽ mra. Mẽ pahkĩnhã kêp Ijaew
kêt tã kãm mẽ pahkĩnh nẽ. Tãm na pre
mẽ inhõ krĩ kamã mẽ inhmã Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkreja nhĩpêx. Tã na
kãm àpênh xwỳnhta kêp à htỳx nẽ nõ
nhũm apôx hã ajarẽnh ma nẽ man awỳr mẽ
inhmẽ. Kwa ma hwỳr tẽ nẽ kãm ho mex nà?
Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ hkôt tẽ. Hãmri nẽ
kormã õrkwỹ htêp o htẽm mẽ nhũm axte
kutã hkràmnhwỳ hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma
kutã mra. Hãmri nẽ mra nẽ mẽ hkaxpa nẽ
Jejus pumu nẽ kãm:

—Pa? Kwa na pôristi krãhtũmta ã awỳr
karõ anẽ. Na mẽ inhmã: “E kêr ka mẽ mra
nẽ nhỹri Jejus kaxpa nẽ kãm awjarẽ kê ãm
ata rũm kapẽr pix o inhmã à xwỳnhta o
mex. Kĩnh ã ixpê Ijaew kêt jakamã ixte
amnhĩ kuk ã ixpijaàm tỳx. Jakamã kot paj
pam hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Kwa kãm anẽ kê

ata rũm kapẽr pix o inhmã akupỹm ho mex.
7-8 Ixpê mẽ hkrãhtũm jakamã na pa hte inhõ
pôristi mã mẽmoj tã karõ nhũm mẽ inhmar
xà hkôt inhmã mẽmoj tanhmã hipêx to. Na
pa hte mẽ kãm: 'E mẽ ma mra nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ.' Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ma
mrar kurê kumrẽx. Rỳ pa mẽ kãm: 'E mẽ
amnẽ ixwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.'
Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixwỳr mra. No kêt
Jejus na hte ixrom tanhmã mẽ à kuteja mã
kapẽr nhũm kuma nẽ mẽ kêp hapôj nẽ ma
mrar kurê kumrẽx. Jakamã koja ata rũm
kapẽr pix o inhmã ho mex." Anhỹr o awỳr
karõ. Jakamã na pa mẽ akutã mra nẽ akaxpa
nẽ ã amã kapẽr jarẽnh anẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ jaêr pê mẽ
kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ
kot mar o pa xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa xà na ka mẽ ã kot ixwỳr karõ
xwỳnh jamaxpẽr anhỹrta ã ama? Mẽ
pahkĩnhã kêp Ijaew kêt tã mẽ arom amnhĩ
kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx nẽ. Aa mẽ
atõ uràk nẽ ate amnhĩ kaxyw ã inhmã
ajamaxpẽr tỳx anhỹr kêt tã nhũm mẽ arom
kãm àpênh xwỳnh kaxyw inhmã hamaxpẽr
tỳx nẽ. Anẽ.

10 Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri
nhũm pôristi krãhtũm kràmnhwỳjaja
kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hkrãhtũm
nhõrkwỹja wỳr mra. Nhũm ra Jejus kãm
àpênh xwỳnhta akupỹm ho mex nhũm mex
nẽ ri mra. Hãmri nhũm mẽ akupỹm pôj nẽ
akupỹm mex ã omu.

*Jejus kot akup*ỹm mẽhõ hkra ho htĩr ã
harẽnh

Juãw 11.1-46

11 Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Naĩ hwỳr hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã mõ nhũm
mẽ ohtô nẽ mẽ hkôt mra. 12 Nhũm mẽ ra Naĩ
hwỳr hpôx o mõ. Nẽ hwỳr agjê. Axpẽr kãm
agjê nẽ mõ nhũm kêp mjên htyk xwỳnhja
mẽ kutã tẽ. Nhũm hkra myja ham kêp
ty. Kra pyxi htã kêp ty nhũm mẽ kasãw
kamã kuxà nẽ kumỳ nẽ kot haxàr kaxyw
o mõ nhũm katorxà mẽ hkôt mỳr o mõ.
Nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkôt mõ.
Piitã hkaprĩ nẽ hkôt mỳr o mõ. 13 Tã nhũm
Jejus mẽ hkwỳja mẽ mõ nẽ mẽ hkaxpa nẽ
katorxà mỳr ã omu nhũm Jejus kãm hkaprĩ
nẽ. Hãmri nẽ xa nẽ kãm:

—Pa? Kwa amỳr kêt nẽ. Anẽ.

14 Hãmri nẽ kasãwta wỳr tẽ nẽ hã ĩhkra
xi nhũm mẽ kot mỳnh xwỳnhjaja omu
nẽ amarĩ kãm o xa. Hãmri nhũm htyk
xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

15 Pu nhũm kànhmã ỹr kurê kumrẽx. Nẽ
kapẽr o nhỹ. Hãmri nhũm Jejus nita mã
kãm:

—E ota akrata. Na akupỹm amã htĩr. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm htĩr ã omu nẽ
hkĩnh tỳx kumrẽx. 16 Hãmri nhũm mẽ kot
omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỹm
hkra htĩr kãm omu nẽ ỹ hã haxwỳja hkĩnh
nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ
axpẽn mã:

—Kwa ãm hãmri na Tĩrtũm ã mẽ pan-
hĩpêx anẽ nẽ mẽ pahwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnhta mẽ nhũm mẽ pahwỳr mõ. Tĩrtũm
mẽ pakamã ukaprĩ jakamã na ã mẽ pan-
hĩpêx anẽ. Nà ãm hãmri na ã mẽ panhĩpêx
anẽ. Anẽ.

17 Hãmri nẽ piitã ma pikaja rũm mẽ kãm
harẽnh o hprõt nhũm mẽ piitã harẽnh ma.

*Juãw Paxis tee ri Jejus kukamã hamaxp*ẽr ã
harẽnh

Matêwre 11.2-6, 11.22; Rukre 4.16-21

18 Rôm nhũm Juãw Paxisja kêp prês nẽ
hkrĩ nhũm hte hkôt mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr
mra nẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa hã harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma
nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ
hkôt mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa kuta
19 nẽ Jejus wỳr wa kumẽ nẽ wa kãm:

—Kwa wa ma hwỳr tẽ nẽ hkukja. Nẽ kãm:
"Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amẽ nà? Nà
xà kormã axtem hõ na pa mẽ kormã amnhĩ
wỳr hamãr o ri ixpa?" Anẽ. E wa ma hwỳr
tẽ nẽ ã hkukjêr anẽ nẽ tanhmã kot amnhĩ
jarẽnh to hã ama hãmri nẽ man akupỹn tẽ
nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

20-21 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr
tẽ. Nhũm Jejus kormã mẽ ho mex o xa.
Mẽ nohkre xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ
no ho mex. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr
gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ nê mẽ hapôx o
ãm rãhã nhũm wa ra hwỳr tẽ nẽ kormã hã
mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ kãm Juãw Paxis
kapẽr jarẽ. 22 Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa
kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarẽ. Ixpê
mẽ ate ixkamã ajamak o apa xwỳnhta na pa.
Jakamã e. Wa kam nẽ tanhmã ixte amnhĩ
nhĩpêx to hã ixpumu hãmri nẽ ma akupỹm

hwỳr tẽ nẽ aprĩ hã kãm ijarẽ. Mẽ nohkre xwỳnhjaja na pa akupỹm mẽ no ho mex. Nẽ mẽ hkànhy xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hkà ho mex. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho mex. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho htĩr. Nẽ mẽ kêp amrakati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê mã mẽmoj mex jarẽnh o ri ixpa. Na pa hte ã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt ixpa anẽ. Jakamã e kwa wa ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. [23] Kê ijarẽnh ma nẽ arĩ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. Nẽ tee ri ijarẽnh kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. E wa tokyx ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. Anẽ.

*Jejus kot Juãw Paxis mex ã har*ẽnh
Matêwre 11.7-19

[24-25] Nhũm pre ã Jejus wa kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm wa kuma nẽ ma akupỹm Juãw Paxis wỳr tẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã tanhmã Juãw Paxis jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Na ka prem kapôt ã mar kaxyw ma hwỳr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rỳ hpijaàm kãm tanhmã kapẽr to hã mar kaxyw hwỳr amrar kêt nẽ. [26] Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh jakamã na ka prem mar kaxyw ma hwỳr mra. Tĩrtũm nhỹ hã kot ixkukamã ijarẽnh o pa xwỳnh na. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã na pre mẽ amã ijarẽnh o pa. Nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ amã ijarẽnh to. Jakamã na kapẽr mex o kot wam Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê kapẽr jakrenh. [27] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Juãw kukamã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr harẽnh o pa xwỳnh mẽ kê ma ri hkukamã mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr o Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽ nhũm mẽ hã kagà. Tã nhũm mẽ awỳr kumẽ. [28] Juãwja mex kumrẽx. Na pre hprĩ hã ixkukamã tanhmã ijarẽnh to ho pa. Nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hkĩnhã ixkôt pa ho pa hkêt ãm ixkukamã ijarẽnh o pa. Jakamã ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na mex o kot Juãw Paxisja jakrenh. Mẽ kot ixkôt hprĩ hã inhmar o pa jakamã mẽ mex o kot hakrenh. Anẽ.

[29] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm Juãw Paxis jarẽnh anẽ. Mẽ kot Juãw mar o kuhê xwỳnh kwỳjaja na pre htem tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Tã Juãw kot mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex ã harẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri. Tĩrtũm kapẽr na mex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Juãw Paxis Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrã.

[30] No nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja jajê hkĩnhã Juãw Paxis kaga kumrẽx. Jakamã nhũm mẽ hkrã kumrãr kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kaga jakamã na pre htem Jejus kapẽr ma nẽ ãm kuma. [31] Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽ piitã htỳx ri hamaxpẽr ã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma. [32] Te mẽ kot mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhprĩrejaja na htem õrkwỹ kapem hije nẽ mẽmoj to amnhĩkati ho hkrĩ. Nẽ tee ri hkwỳjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ mẽ kãm:

Kwa na pa mẽ amã gre htã ka mẽ ixkutã anhõkrepôx kêt nẽ. Pa mẽ ja hã mẽ apumu nẽ hpãnhã mẽ amã mẽ htyk jarẽ htã ka mẽ akaprĩ nẽ amỳr kêt nẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o axpẽn mã kapẽr. Tã te mẽ ate mẽ uràk. Tĩrtũm kot mẽ awỳr ỹ hã kapẽr xwỳnhjê rẽnh tã ka mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ ama ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

[33] —Juãw Paxis na pre mẽ awỳr mõ nẽ ixpyrà nẽ apkur mex o ri pa hkêt nẽ. Nẽ ixpyrà nẽ wĩhti ho hkõm kêt nẽ pa. Tã ka mẽ ja hã omu nẽ hkaga nẽ atỳx ri Satanasti nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã hkamnhĩx nẽ ri harẽnh o ri apa. Hãmri nẽ mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. [34] Tã pa Juãw pãnhã mẽ awỳr mõ. Nẽ kurom apkati mẽ ixàpkur mex o ri ixpa. Nẽ kurom wĩhti hkwỳ ho ixkõm o ri ixpa. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ atỳx ri ixàpkur rũnh nẽ ixpipãnh o ri ixpa hã ixkamnhĩx nẽ ã axpẽn mã ixto akapẽr anhỹr o ri apa. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt ri ixpa hã axpẽn mã ijarẽnh o ri apa. Ã na ka htem axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrà nẽ ixkaga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na hte ã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho

mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa.
35 —No tãm ri mẽ hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ahpỹnhã Juãw mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nẽ axpẽn mã wa ijarẽnh o: "Nà ahpỹnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx tã wa hamẽ ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh mex o pa. E pu mẽ wa uràk nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ." Anhỹr o axpẽn mã wa ijarẽnh o pa. Anẽ.

Parijew nhõ xwỳnh pê Simãwre jarẽnh
Matêwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Juãw 12.1-8

36 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh pê Simãwreja amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ kuwỳ. Mẽ kot kutã apkur kaxyw amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ õrkwỹ hwỳr mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ. 37 Hãmri nhũm mẽhõ nija mẽ hwỳr axà. Na pre hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Hãmri nẽ Jejus õ krĩ hwỳr hpôx nẽ Simãwre nhõrkwỹ kamã apkur ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ. Mẽ hkuxwaxà hã à py nẽ ma hwỳr o tẽ. 38 Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ pum xa. Nẽ tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ho paja mã hamaxpẽr nẽ hpijaàm nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o xa. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ no kagô ho hpar go. Hãmri nẽ amnhĩ krã kĩ ho hpar grà nẽ kupã hãmri nẽ hpãnhã mẽ hkuxwa xà ho kuxwa. Kãm hkĩnh xàj ã hipêx anẽ. 39 Hãmri nhũm Simãwre tee ri ja hã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa jahti kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwỳnh tã mẽ ixwỳr axà nẽ ã Jejus nhĩpêx anẽ nhũm amnhĩ nê hanor kêt nẽ. Kêp ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ronhỹx ja hã omu nẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Anẽ.

40 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—E Simãwre. Pa amã awjarẽ ka inhma. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Mex. Mãmrĩ inhmã awjarẽ pa ama. Anẽ.

41 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja mẽhõ my wa hamẽxkrut. Nhũm hõja mẽhõ pê kàxpore ho rax kumrẽx nẽ ho ĩpresta. Nhũm hõja ãm kêp ho grire nẽ ho ĩpresta. Hãmri nẽ wa hamẽ kàxpore ho hapêx pa. 42 Hãmri nẽ akupỹm kot kêp ho ĩpresta xwỳnhta mã hpãnhã õr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Ra kot ho hapêx par jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Tã nhũm kot wa kãm ho ĩpresta xwỳnhta wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm: "Kwa wa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra war ate ixto tewẽn ã kagàta kaxônh pa nhũm ja hapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã wa mãmrĩ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa." Anhỹr o wa kãm kapẽr. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—E nhỹ myja koja we kãm ho tewẽn xwỳnhta kĩnh tỳx nẽ wehe? Anẽ.

43 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kêp ho rax nẽ ho ĩpresta xwỳnhta koja kãm hkĩnh tỳx o hõta jakre. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã harẽnh anẽ. 44 Tã mãn ka ni kot ã inhĩpêx anhỹr xwỳnhta pumu. Na ka amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳ pa axà nom ka inhmã gô hkwỳ pa ho amnhĩ par kuhõnh kêt nẽ. Tã nhũm nija arom ã inhĩpêx anẽ nẽ no kagô ho ixpar kuhõ nẽ amnhĩ krã kĩ ho grà ho nhỹ.

45 —Nẽ anhõrkwỹ hwỳr ixàrta ã ka ixkahti hkôt inhmỳnh nẽ ixpãr kêt nẽ. Tã kêt nija arom xatã ixpar pãr o nhỹ. 46 Nẽ ate orti ho ixkrã gregrer kêt tã nhũm arom mẽ hkuxwaxà ho ixpar kuxwa ho nhỹ. Mẽhkukwaxà hã kàxpore xohtô htã nhũm àmnhĩx ho ixpar kuxwa ho nhỹ. 47 ãm hãmri na pa amã ja jarẽ. Nija kot amnhĩ tomnuj tỳx tã pa ra nê kot amnhĩ tomnuj o ijapêx pa. Ra kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh ã amnhĩ pumunh jakamã na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr pê kãm ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ. No ka na ka hte uràk nẽ amnhĩ tomnuj tỳx o apa htã uràk nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumunh kêt nẽ. Tã nita kĩnhã ate amnhĩ tomnuj kaga hkêt jakamã na ka ãm amã ixkĩnh grire. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã kapẽr anẽ. 48-50 Hãmri nẽ nija mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa. Ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr jakamã na pa ra ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot axpẽn kutã apkur xwỳnhjaja tee ri kot kãm kapẽr anhỹrja ã

kuma nhũm ja mẽ kãm mex kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Tk. Kwa mẽhõ na hte ri kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽnh o we ri pahti? Anẽ.

8

*M*ẽnijê hkwỳ kot Jejus kôt pa hã mẽ harẽnh

Makre 15.40-41, 16.9

1 Tã nhũm Jejus ma mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Krĩ rũnh kamã nẽ krĩ hkryre kamã. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot amnhĩ tã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra kaxyw nhũm ri mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o pa. Nhũm ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja ma hkôt ri pa. 2 Nẽ mẽni hkwỳjaja. Na pre ra Jejus mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Xwỳnhjaja nhũm prem haxwỳja ma hkôt ri pa. Hõ pê na pre Marir Matarẽn nhũm pre ra Jejus nê mẽkarõmnuti ho 7 nẽ hapôj. 3 Nẽ Joanã. Joanã mjên Kujahti na pre kêp pahihti Erox mã mẽ àpênh xwỳnhjê krãhtũm. Nẽ Sujãnre. Nẽ kaxyw mẽnijê ohtô nẽ Jejus kôt tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa. Jao mẽ hikàxpore ho mẽmoj japrô nẽ ho mẽ kãm mẽ õ nhĩpêx o ri mẽ hkôt pa.

*M*ẽmo hy hkre xwỳnh

Matêwre 13.1-9; Makre 4.1-9

4 Tã nhũm mẽ ra krĩ piitã rũm Jejus wỳr akuprõ. Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ. No ãm hprĩ hã ujarẽnh kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to nhũm hã kuxi nẽ mẽ kãm hã ujarẽnh o nhỹ. 5 Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhũm piitã amex kãm rôrôk kêt nẽ. Kwỳ ahpỹnhã nhỹri rôrôk. Hãmri nhũm hkwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ hwỳr mra nẽ hkrẽr pa.

6 —Nẽ kẽn kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt kutã nojarêt nẽ higrõt pa. No nhũm kamã aptỳx nẽ kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrõt nhũm hã myt ahpa nẽ arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Kamã kẽn nhũm amgo mex kêt jakamã nhũm grà pa.

7 —Nẽ mrônhĩ kamã rôrôk xwỳnhja haxwỳja higrõt tã no nhũm utĩ kêp amỹtà nhũm ô hkêt nẽ.

8 —No hirã kamã pika mex kãm rôrôk xwỳnhja. Hãmri hirã kamã rôrôk nẽ higrõt mex nẽ piitã ô rax nẽ. Piitã kamã ô kêp 100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. E kwa mẽ ixujarẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ixprĩ hã axujarẽnh kôt mẽmoj pumunh kêt nẽ. Aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã harẽnh to pa mẽ ixprĩ hã kuma nà? Anẽ.

10 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã harẽ. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra. Ja na pa harẽ.

—No mũjjaja na mẽ akĩnhã kãm mar prãm nõkati. Jakamã na htem ixujarẽnh ma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri pa. Anẽ.

*Jejus kot prĩ hã m*ẽmo hy jarẽnh

Matêwre 13.18-23; Makre 4.13-20

11 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr ã mẽ ujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma.

—Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr pyràk. Nẽ ahpỹnhã hy rôrôk ã pikata te kêp ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. 12 Mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot aptỳx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrẽr par xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrẽr parta pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kapẽr kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kapẽr ma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

13 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot kẽnre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ grà par tokyx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. Tã nhũm mẽhõ tẽ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ

Tĩrtũm kaga. Te mẽmo hy higrõt nẽ grà par
tokyx anhỹrta pyràk.
14 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot
mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm
mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta pyràk. Jao
kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. No ãm
mããnẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàxpore
rax prãm xàj ãm ja pix mã hamaxpẽr o pa.
Nẽ gaa nẽ ra gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
15 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te
hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk
nẽ higrõt nẽ ô raxta pyràk. Nẽ ixkapẽr ma
nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ ixkôt ri
amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Jakamã te
ra mẽmo hy hkreta ô rax mex pyràk. E. Ã
ixujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

*Kanê m*ẽ guhkrax wa harẽnh
Makre 4.21-25

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ
nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Xà na htem kanê hpôk
hãmri nẽ guhkrax o hpro rỳ par krak ri
unhwỳ? Nà na htem ã hipêx anhỹr kêt
nẽ. Na htem hpôk nẽ kỳxpê kuhê xà kamã
unhwỳ nhũm hirã mex o kuhê. Nhũm htem
ixkrem agjê nẽ hirã kamã mẽmoj pumunh
mex nẽ. Ja pyrà nẽ na pa hte mẽ ate inhmar
tỳx kaxyw ixprĩ hã mẽ amã awjarẽ. 17 Kormã
mẽ ate mẽmoj pumunh nẽ aprĩ hã mar kêt
tã kot kaj mẽ tokyx aprĩ hã omu nẽ ama. Te
mẽmoj kot mẽ apê hpimxur pyràk tã koja
tokyx mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt ka mẽ
aprĩ hã omunh pa. Te mẽ ate kanê hpôk
kãm aprĩ hã mẽmoj pumunh mexta pyràk.
18 Jakamã kêr ka mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt
ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao ixkapẽr piitã
mar tỳx nẽ. Nom kot ka mẽ mar tỳx kêt
nẽ hã ano hkêt pa nẽ axte kãm ajamaxpẽr
o apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã katorxà m*ẽ htõjê jarẽnh to hã harẽnh
*Matêwre 12.46-50; Makre 3.31-35; mãã*nẽn Eprêw 2.11-12

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm
nhũm katorxà nẽ htõjaja nhỹhỹnh hwỳr
mõn pôj. No nhũm mẽ kot mẽ hã htu rax
jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw nẽ
kormã kapôt ã kuhê. 20 Hãmri nhũm mẽhõja
mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Ota ra akatorxà mẽ atõ-
jaja awỳr pôj nẽ tee ri awỳr gjêx mã. O mũj
mẽ kormã kapôt ã kuhê. Anẽ.
21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tôe pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ
hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr
ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỳ ixkatorxà
kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o pu mẽ axpẽn
nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nẽ
inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

*Jejus kot kôk mã kap*ẽr ã harẽnh
Matêwre 8.23-27; Makre 4.35-41

22 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Jejus himô
rax ã rêr kaxyw nojarêt nẽ hkôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:
—E kot puj mẽ jarãhã ma xarmã mõ. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ pàr mã gjêx pa nẽ ma xarmã
mõ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika
hõ hwỳr kormã mõ. 23 Nhũm ra Jejus õtxwa
nẽ pàr kre kamã gõr nẽ nõ. Pu nhũm kôk
àpêr tỳx nẽ nhũm gô axpẽn tak tỳx nẽ
kànhmã harĩ. Nẽ pàr kre kamã pikapĩr rax
nhũm pàrta mẽ kãm àr o mõ nhũm mẽ tee
ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejus arĩ htỳx
gõr nẽ nõ. 24 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ kumra nẽ kãm:
—Kwa Pahihti kànhmã nhỹ. Kot puj mẽ
jarãhã pahtyk pa. Anẽ.
Hãmri nhũm kànhmã nhỹ nẽ kôk mã
kapẽr nẽ kãm:
—E. Kwa hãmri anhĩkrê. Anẽ.
Hãmri nhũm hpinhkrênh par mẽ nhũm
gô tãm nõr kurê kumrẽx. 25 Hãmri nhũm
Jejus hkwỳjê hwỳr apkjê nẽ mẽ kãm:
—Kwa kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt
pyràk. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ no hawênh
rũnh nẽ tee ri axpẽn pumunh pê hamaxpẽr
o kuhê nẽ axpẽn mã:
—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ
pahtõ kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà
nẽ we kôk mã pakapẽr nhũm we pama
anhĩkrê? Nà Jejus mẽ parom àhpumunh tỳx
o àhpumunh tỳx. Jakamã na ã anẽ. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh
Matêwre 8.28-34; Makre 5.1-20

26 Tã nhũm mẽ ra himô nhĩhkjê hã krĩ pê
Geras wỳr rê. Himô nhĩkjê hã na pre pika
pê Garirej. Nẽ Garirej nhĩkjê hã na Gerasja.

Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr rê. [27-29] Hãmri
nẽ pàr kre rũm hapôj nẽ api nẽ mra nhũm
mẽhõ myja mẽ kutã tẽ. Na pre ra hwỳr
mẽkarõmnuti hkwỳ agjê nhũm mẽ ỹ hã
oprê htỳx nẽ hkênh nẽ ri mra. Nẽ õrkwỹ
kamã hkrĩ hkêt nẽ. Ãm ri kapôt ã pa ho
pa. Mẽ htykjê hã pika kamã kẽn kre kaêx
kôt ri pa. Na pre ra krĩ nhõ xwỳnhjaja
xatã tee ri unê nẽ hkaxpre. Tee ri kàx o
ri hkaxpre htã no nhũm amnhĩ nê rênh
pa. Nhũm mẽkarõmnutija tanhmã hkrã hto
nhũm kapôt pix ã ri mra. Jakamã nhũm Je-
jus mẽ pàr rũm hapôj nẽ api nhũm mẽ omu
nẽ mẽ kutã tẽ nẽ Jejus kaxpa. Nhũm amnhĩ
wỳr omu nẽ nê tanhmã mẽkarõmnuti mã
kapẽr to. Hãmri nhũm my xoprêja hwỳr tẽ
nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ. Hãmri
nẽ kàxpêê amnhĩ tã kãm kapẽr. Nom tãm
kapẽr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm
kapẽr nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Kwa mo kaxyw na
ka mẽ ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt
nẽ. Anẽ.

[30] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na mẽ anhĩxi kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ixpê Mẽohtôhti. Anẽ.

Mẽkarõmnuti ra kot hwỳr ohtô nẽ gjêx
jakamã na prem ã kãm amnhĩ nhĩxi jarẽnh
anẽ. [31-32] Hãmri nẽ Jejus mã:

—Kwa jahti nê mẽ ijapôj nẽ mẽ kot amnhĩ
xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ
ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn
mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê nà?
Anẽ.

Hagrôja kii mẽ kêp amỳm hixêt ã ri apkur
o pa nhũm mẽ ã Jejus mã mẽ hwỳr amnhĩ to
hwỳr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Tô mẽ tãm hwỳr mãn mra. Anẽ.

[33] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ myta pê
hapôj nẽ ma hagrôja wỳr mrar kurê kumrẽx
nẽ mẽ kãm gjêx pa. Hãmri nhũm myja
akupỹm tãm hkrã. No nhũm hagrôja
mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ axkahkũm
nẽ hprõt nẽ himô hã krã hixêt ã axpum
rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ pikaprãr pa.
[34] Hãmri nhũm hagrô jamãr xwỳnhjaja tee ri
omu hãmri nẽ ma mẽ õ patrãw wỳr akupỹm
mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ mra.
[35-36] Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma hãmri nẽ ma
kot Jejus pumunh mã hwỳr mra nẽ hkaxpa.
Nẽ kuri myta pumu nhũm ra akupỹm tãm
hkrã nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ ê kamã mex
nẽ nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja
mẽ kãm ujarẽnh pa. Nhũm mẽ kuma nẽ tee
ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ra kãm ma
nẽ. [37-39] Hãmri nẽ amnhĩ nê Jejus mã kapẽr
nẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyj ma akupỹm amrar kurê
kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ
ma akupỹm pàr wỳr mra nẽ agjê. Nhũm
akupỹm mex xwỳnhta mẽ hkôt hkrà nom
nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma
akupỹm anhõ krĩ hwỳr mãn tẽ nẽ Tĩrtũm
kot tanhmã akupỹm ato mex to hã mẽ kãm
amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm krĩm
tẽ nẽ ri mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to
hã harẽnh ri mẽ hkôt pa.

Jejus kot wa ho axkrut nẽ wa ho mex ã
harẽnh

Matêwre 9.18-26; Makre 5.21-43

[40] Tã nhũm Jejus mẽ ma akupỹm xarmã
mõ nẽ rê nẽ mẽ kutêp mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra amnhĩ wỳr mẽ
omu nẽ mẽ kutêp gô jakàx ã pikuprõnh rax
nẽ. Jakamã nhũm mẽ mẽ hwỳr pôj nhũm
mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ.
[41-42] Hãmri nhũm Jajti ma hwỳr tẽ. Ijaew nhõ
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamãr
xwỳnh na pre. Nhũm pre hkra ni pyxire.
Hã amgrà pê 12. Tã ra kêp à htỳx nẽ htyk
kaxyw nẽ nõ. Hãmri nhũm hipêêxàja tee ri
omu hãmri nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã
ho tẽm nẽ nhỹ nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh maati.
E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk
kaxyw. Pa tee ri omu nẽ kaxyw amã ija-
maxpẽr nẽ awỳr tẽ. Kwa ma ixkôt inhõrkwỹ
hwỳr tẽ nẽ inhmã omu nẽ tokyx inhmã ho
mex nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ.
Nhũm mẽ ohtô nẽ wa hkôt pry hã mra
nẽ axpẽn nhĩgã nẽ axpẽn kujahêk o hkôt
mra. [43] Hãmri nhũm mẽhõ nija haxwỳja wa
hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã
ho pa hã ra amgrà kêp 12. Nhũm tôtô
tee ri kot ho mex kaxyw hkane kaprỳ ho
pa. [44] Jakamã nhũm tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr hãmri nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ ma
mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Nom
nhũm mẽ ohtô rax nẽ hkôt mõr jakamã
nhũm mẽ hkaêx kôt hwỳr tẽ nẽ hkatut kôt
kêp ê nhĩrê kupê. Hãmri nẽ ãm kêp ê pix
kupênh tã akupỹm mex. [45] Hãmri nhũm

Jejus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omunh
tã hêx rom mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ
kãm:
—Kwa mẽ atõ na ka ri amnhĩ kaxyw
inhmã ajamaxpẽr tỳx pê ixpê ixê kupê?
Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ piitã tee ri axpẽn pumu
nẽ kãm amnhĩ tã aprã. Hãmri nhũm Simãw
Pêtre kãm:
—Mẽ kot apê amnàr griã kot ka kêt ri
mẽhõ kot apê hkupênh xwỳnh ã ri mẽ
hkukja. Kwa mãn ãm mẽhõ amarĩ apê
hkupê. Anẽ.
46 Hãmri nhũm kãm:
—Nà mẽhõja amarĩ hkupênh kêt nẽ. Na
amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx pê ixpê
hkupê. Tã ixàhpumunh tỳx xàja kôt na
akupỹm mex. Nom ixte mẽhõ kot ixpê
hkupênh xwỳnhja pumunh jakamã na pa
ixêx rom ã amnhĩ tã ri mẽ hkukjêr anẽ. Kwa
mẽ atõ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
47 Hãmri nhũm mẽhõ nita kuma nẽ tee
ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prãm kaprỳ.
Hãmri nẽ hpijaàm kãm hwỳr htertet o tẽ nẽ
kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm amnhĩ
jarẽ nẽ kãm:
—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj
apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex.
Anẽ.
48 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:
—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã aja-
maxpẽr tỳx kôt ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jakamã na ka akupỹm amex. E mãmrĩ
ajamakêtkati nẽ ma akupỹm tẽ. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ma
akupỹm tẽ. 49 Rôm nhũm Jajti mã àpênh
xwỳnhjê hõ õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã
tẽ nẽ wa hkaxpa nẽ Jajti mã kãm:
—Kwa na ra apê akra ty. Jakamã mo
kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt hwỳr Jejus o
mõ? Kwãr mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Anẽ.
50 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ Jajti mã
kãm:
—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpẽr
kêt nẽ. Kaxyw inhmã mãn ajamaxpẽr tỳx
nẽ. Koja te ra apê htyk tã koja akupỹm amã
htĩr. Anẽ.
51-53 Hãmri nhũm mẽ mõ nẽ õrkwỹ hwỳr
pôj nẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra
htyk xwỳnhta ã htu rax nẽ. Nẽ omũj ri mur.
Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ mỳr
ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ hãmri amỳr kêt nẽ. Na nireta
mẽ apê htyk kêt na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.
Hãmri nhũm ra mẽ kot htyk ã omunh
mex jakamã kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem
nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o axkẽ. Hãmri
nhũm Jejus htyk xwỳnhta wỳr hitom wỳr
àr kaxyw nẽ amnhĩ kôt Juãw nẽ Xiakre nẽ
Pêtre nẽ kaxyw htyk xwỳnh katorxà nẽ
hipêêxàja. Jajê pix na pre amnhĩ kôt mẽ ho
agjê. 54 Hãmri nẽ htyk xwỳnhta wỳr tẽ nẽ
hpa hã kupy nẽ kãm:
—Pa? Kwa tokyx kànhmã nhỹ. Anẽ.
55 Hãmri nhũm akupỹm htĩr nẽ kànhmã
ỹr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Jejus mẽ
kãm:
—E kwa mẽ tokyx kãm mẽmoj japêr kê
kukrẽ. Mãn ra kãm prãm nẽ. Anẽ.
56 Hãmri nhũm katorxà mẽ hipêêxà wa
amnhĩ jaêr pê akupỹm htĩr kãm omu nẽ
kamã no pyma ho hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri
nhũm Jejus wa kãm:
—E wa inhma. Kêr ka wa akupỹm ixte
war amã ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa
hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

9

*Jejus kot m*ẽ ho 12 nẽ ahpỹnhã mẽ rẽnh
ã harẽnh
*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre
10.1-12; mãã*nẽn Atre 13.49-50, 18.6
1-2 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnh pê 12jê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapẽr ma.
Na pa ra mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ
gõ. Jakamã kêr ka mẽ inhỹ hã ma ri akwỳjê
hkôt tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt
apa. Mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri mẽ hkôt apa.
Nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nẽ
mẽ piitã mẽ kãm anẽ kê mẽ tokyx Tĩrtũm
kôt amnhĩ xunhwỳ kê mẽ ho hkra. 3 Nom
kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx ho ohtô nẽ
ri ho apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxpar xà hã
kô ho apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htur nẽ ho apa
hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur xà hã anhõ
ho apa hkêt nẽ. Rỳ akàxpore rax nẽ ho apa
hkêt nẽ. Ãm mẽ anhõ kamĩs ho pixi nẽ haxà
nẽ ri hã apa. Nẽ anhỹ kamã ã ri mẽ hkôt apa
anẽ. Kê mẽ kot mẽ akapẽr mar xwỳnhjaja
tãm mãn mẽ amã mẽ anhõ ho pa.
4 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj
nẽ apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt
ri apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj
nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom

atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nẽ.

5 —Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapẽr kaga ka mẽ amnhĩ tã mẽ kamã ama nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma nhãm apa. Nẽ anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga hã mẽ kot omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ anẽ. Nhũm mẽ kuma hãmri nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex nẽ Tĩrtũm kapẽr o tanhmã mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt pa.

*Pahi Erox tee ri kot Jejus kukamã hamaxp*ẽr ã harẽnh

Matêwre 14.1-12; Makre 6.14-29

7-8 Hãmri nhũm pika pê Garirej kamã mẽ piitã Jejus jarẽnh ma nẽ ahpỹnhã ri tanhmã axpẽn mã harẽnh to. Mẽ hkwỳjaja kêp finat Juãw Paxis akupỹm htĩr ã ri harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ ra akupỹm htĩr ã harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja kêp finat Eris ã axpẽn mã harẽ. Jakamã nhũm pahihti Eroxja mẽ kot ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh toja ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. 9 Nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa wehe? Nà finat Juãw Paxis kêt. Ra ixte amnepêm hã ixàmnênh nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr nẽ hpĩr kênã. Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ?

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ kãm omunh prãm nẽ.

*Jejus kot m*ẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh

Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Juãw 6.1-14

10 Tã nhũm Jejus nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn hwỳr mran pôj nẽ mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr kormã mẽ o mõ. 11 Hãmri nhũm krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja ra ma mẽ mõr ã mẽ harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ hkôt mra nẽ nhỹri mẽ hkôt pôj. Nhũm Jejus amnhĩ kôt mẽ omu hãmri nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho xa. Kôt mẽ à nẽ mẽ pa xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã apumu nẽ ato hkra. Hãmri ka ajamakêtkati nẽ amex nẽ axàmnhĩx ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr pê mẽ ahkre ho xa.

12 Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa na ra kamàt o mõ. Mẽ hano kê mẽ amnhĩ to krĩ hõ japêr nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo mẽ panhõ? ãm jar kapôt pix kênã. Anẽ.

13-14 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa ka mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Nhũm mẽ ohtô rax nẽ mẽ hkôt mra. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm mẽ kêp 12jaja Jejus kot ã mẽ kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nà mo mẽ panhõ rax? Mẽ panhõ pãwti kêp sĩk nẽ kaxyw tep grà axkrutre kênã kot kêt we mẽ piitã mẽ hipêx pa. Xà kot paj mẽ ma mra nẽ nhỹri mẽ kãm mẽ apkur xà japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. Mẽ panhõta kot puj mẽ kãm ho anhgrà. E mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ nẽ apku. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ piitã hkrĩ pa. 16 Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamỳ nẽ kànhmã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ kànhmã kupẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Apê mẽ inhmã mẽ inhõ xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx par kumrẽx. 17 Nhũm mẽ piitã apkur mex o hkrĩ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa.

*Jejus kot amnhĩ tã hkôt m*ẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh

Matêwre 16.13-19; Makre 8.27-29

18 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus nhỹri
ahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ nhũm
hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hwỳr
mra. Hãmri nhũm amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ
amnhĩ tã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na
htem ahpỹnhã axpẽn mã ijarẽnh to wehe?
Anẽ.
19 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh
to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Juãw
Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ato
finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja tõhã
apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê
hõ ra akupỹm htĩr ã ajarẽ. Ã na htem
ahpỹnhã ajarẽnh anẽ. Anẽ.
20 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka
htem ixkamnhĩx? Anẽ.
Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:
—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm
kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh
xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ
Pahi Maati hã ajarẽ. Ã na pa htem ajarẽnh
anẽ. Anẽ.
21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽnh
anẽ. Ã ixte anhỹr kênã. Nom kêr ka mẽ
inhmar kumrẽx. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê
mã ijarẽnh anhỹr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 16.21; Makre 8.31-33

22 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mã kapẽr nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ
kãm amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na Simãw Pêtre ijarẽ. Mẽ
kajaja ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex. No
mẽ pahkwỳjaja na mẽ akĩnhã mẽ kãm ja
hã ijarẽnh mar nẽ ja hã ixpumunh prãm
kêt. Ijaew pigêtjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm
o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ patre
krãhtũmjaja mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm
kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ
ixtak rax nẽ. Hãmri nẽ ixpĩ. Nom kot
paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm
akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to
*hã m*ẽ harẽnh
Matêwre 10.31, 16.24-28; Makre 8.34–9.1;
*Rukre 14.25-33; Juãw 12.24-26; mãã*nẽn Karatas
5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1-2; Apokarip
2.10-12

23 Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh
anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot mar o kuhê
xwỳnh piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E kot ka mẽ atõ ate ixkôt amnhĩ xãm
ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ mããnẽn ã amnhĩ
jarẽnh anẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o: "Jejus kêp
inhõ Pahihti jakamã kot paj kapẽr kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr
ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to." Anhỹr o
apkati mẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ.
24 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ tanhmã mẽ
atõ hto ka ty. Tã koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ
mex wỳr àpir kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kamã
atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Nom
kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri
nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.
25 —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx rax gryk ã
Tĩrtũm kaga. Hã koja nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã
kuwy hwỳr ma mõ nẽ amnhĩ kôt hikukrêx
õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy
hwỳr mõr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o
amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ.
26 —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã inhma
nhũm ja kêp omnuj nhũm ixkaga japêr.
Hã kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ ato amn-
hĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ xwar
kot ixkaga xwỳnhta kaga. Ãm hãmri na
pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot paj
nhỹrmã man akupỹn inhõ Papaj nhỹ hã
ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ.
Nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man
ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ mẽ kot
ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ mẽ
hkaga. 27 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte
mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ. Tã
kot kaj mẽ akwỳjaja kormã atĩr ri ja kukamã
tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu.
Anẽ.

*Jejus kot k*ẽn prêk nhĩmõk ã hirã kamã
ãm ã harẽnh
*Matêwre 17.1-8; Makre 9.2-8; mãã*nẽn
Sikũn Pêtre 1.16-18

28 Tã nhũm semãnja hapêx nhũm Jejus
Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãw wa mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E pu mẽ ma hixêt prêk mũj wỳr mõ nẽ
hwỳr api nẽ himõk ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.
Anẽ.
Hãmri nẽ ma amnhĩ kôt hwỳr mẽ o mõ
nẽ hwỳr mẽ ho api. 29-32 Hãmri nhũm Jejus
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o xa. Nom nhũm

hkôt hixêt wỳr mẽ mõr xwỳnhjaja õtxwa
htỳx nẽ ra gõr nẽ hikwỹ. Pu nhũm Jejus
axtem hkuk nẽ xa. Nẽ ê haka htỳx nẽ xa.
Hãmri nhũm ja wa kaxkwa rũm wrỳ nẽ kuri
kãm kapẽr o xa. Finat Mojes mẽ finat Erisja
wa kuri kãm kapẽr o xa. Na pre ra amnepêm
Tĩrtũm amnhĩ wỳr wa ho api. Tã nhũm wa
ra akupỹn wrỳ nẽ Jejus mã kapẽr o xa. Mẽ
hpimrààtã hirã htỳx kãm axpẽn mã kapẽr o
kuhê. Jejus kormã krĩ pê Jerujarẽ kapem mẽ
kot hpĩr kêt ri nhũm wa mẽ axpẽn mã htyk
kukamã harẽnh o kuhê. Nhũm wa kãm:

—Nà Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt kot kaj ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o Jejus tyk kukamã kãm hamaxpẽr
o hihtỳx o wa xa.

Rôm nhũm mẽ õt xwỳnhjaja hkrã hapôj
nẽ tee ri Jejus pumu. Nhũm mex kumrẽx nẽ
hirã htỳx kãm xa nhũm mẽ omu nẽ kuri wa
ãm xwỳnhta wa omu. 33 Hãmri nhũm Mojes
mẽ Eris wa ra akupỹm nojarêt nhũm Simãw
Pêtre tee ri ja hã wa omu nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ
amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ
nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô
nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã hõ
nhĩpêx nẽ Mojes mã hõ nhĩpêx nẽ Eris mã
hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ
amã ho anẽ nà? Anẽ.

Nhũm amnhĩ krã hkôt ã kãm kapẽr anẽ.
34 Hãmri nẽ kormã kãm kapẽr rôm nhũm
kakrã jaka tỳxja wrỳ nẽ mẽ hkunor nhũm
wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm Simãw
Pêtre mẽ Juãw mẽ Xiakreja mẽ tee ri kakrã
kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kãm ma nẽ.
35 Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Mẽ ate kamã ajamak o
apa xwỳnhta na. Inhmã hapêê. Kêr ka mẽ
ãm tapxipix kapẽr mar tỳx o ri apa. Anẽ.

36 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kànhmã rĩt
nẽ ãm Jejus pix pumu nhũm ahte xa. Nhũm
kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api
nhũm mẽ Jejus pix pumu.

Mẽ tapxipixjaja na prem ã Jejus kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nom taxy
kormã nhãm hkwỳjê mã harẽnh kêt nẽ.
Ãm axpẽn pix mã harẽnh pê hkukamã
hamaxpẽr o ri Jejus kôt pa.

*Jejus kot m*ẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã
harẽnh
Matêwre 17.14-21; Makre 9.14-29

37 Tã nhũm apkati nhũm mẽ ma akupỹm
ahparmã hkwỳjê hwỳr wrỳk o mõ. Nẽ mẽ
hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ ra mẽ kutêp
pikuprõnh rax nẽ kuhê. 38 Hãmri nhũm
mẽhõ myja amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ kutã
tẽ nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus pumu nẽ kãm:

—Pa Jejus. Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ
inhmã ixkra ho mex. Ãm ixpê pyxire.
39 Na hte mẽkarõmnuti xatã ixpê tanhmã
ho nhũm ỹ hã amỹra nẽ mra nẽ rôrôk nẽ
hakwa jamrô ho hikwỹ nhũm tokyx kãm
urer kêt nẽ. Nhũm ra ixpê homnuj tỳx nẽ.
40 Hãmri pa akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
hwỳr o tẽ nhũm mẽ kot inhmã ho mex
kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Anẽ.

41 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na ka mẽ ra ixte Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa
ryy tã kormã ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr
kêt nẽ. Mãn ka mẽ kormã mẽ kaxyw Tĩrtũm
kôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ myta mã kãm:

—E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa inhno ho
omu. Anẽ.

42 Hãmri nhũm hwỳr o tẽ nhũm
mẽkarõmnuti axte kêp ho pika kura nhũm
amỹra nẽ tẽm nẽ nõ. Hãmri nhũm Jejus
omu nẽ nê mẽkarõmnuti kator nhũm
akupỹm mex nẽ kànhmã nhỹ. Hãmri nhũm
akupỹm hipêêxà mã kugõ. 43 Hãmri nhũm
mẽ amnhĩ jaêr pê Jejus kot ã hipêx anhỹrja
ã omu nẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Kokỹỹ. Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm Tĩrtũmja
ãm àhpumunh o àhpumunh. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 17.22-23; Makre 9.30-32

44 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:

—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ka mẽ inhmar tỳx nẽ. Na pa pre mẽ ate
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ixpa
pix kaxyw mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Koja mẽ
tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. E
kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho
apa. Anẽ.

45 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na pẽr ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ?
Kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ
jarẽnh kênã kot kêt mẽhõ kupĩ.

Anhỹr o axpẽn mã ri harẽnh o kuhê.
Hãmri nẽ mẽ kãm ã kot amnhĩ jarẽnh

anhỹrja mar prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hã hkukjêr to hkêt nẽ. Ãm akryk mar o kuhê.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh
Matêwre 18.1-5; Makre 9.33-37; Rukre 22.24-27; mããnẽn Piripos 2.3-9; Wam Pêtre 5.5

46 Tã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o pahkwỳ jakre? Anẽ.

Hãmri nẽ ja hã axpẽn kukjêr o Jejus kôt mõ nẽ axpẽn mã: "Nà pa." Nhũm mẽ hkwỳja: "Nà kêt pa." Anhỹr o hkôt mõ. 47 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omu. Hãmri nẽ xa nẽ amnhĩ wỳr mẽhprĩjê mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nẽ kuri xa. 48 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã tanhmã harẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhỹri mẽhprĩre hõ pumu nẽ kamã axukaprĩ ho kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto mex to nẽ te ate Tĩrtũm tanhmã ho mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã nhũm tãm mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

*Mẽ*hõ kot Jejus nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh
Makre 9.38-41

49 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hõ pê Juãwja nhỹhỹnh hwỳr hpôx o tẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kêp mẽ pahkwỳ hkêt tã anhĩxi jarẽnh kôt mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ nê kãm ixkapẽr. Kêp mẽ pahkwỳ hkêt kênã kot kêt ã mẽ hanor anhỹr o pa. Anẽ.

50 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ja nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ pahkwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto hkêt nẽ hãmri nẽ kêp mẽ panhĩõõ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx o pa mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nê tanhmã kãm akapẽr to hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Ja mex kênã. Anẽ.

*Samar nhõ xw*ỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh
Atre 8.14-15

51 Hãmri nhũm Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw ra hwỳr apkati grêre ho mõr jakamã nhũm hamaxpẽr o:

—E pa ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Nà kot paj anẽ. Mẽ kot kamã tanhmã ixto mã tã kot paj ma akupỹm mẽ hwỳr mõ. Anẽ.

52 Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ ma mẽ hkukamã Samar nhõ krĩ kamã nhỹri mẽ kot amnhĩm hikranh xà japêr o mõ. 53 Nom nhũm Samar nhõ xwỳnhjaja kêp Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê hprãm nõkati jakamã Jerujarẽ hwỳr mõr ã mẽ harẽnh ma nẽ amnhĩ nê mẽ hkurê. 54 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ awjanã nẽ akupỹm Jejus wỳr mra nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nhũm Juãw mẽ Xiakre wa mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kamã gryk nẽ nẽ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. Nà na mẽ axtem nẽ amnhĩ nê mẽ pahkurê. Jakamã e kwa pu mẽ kaxkwa rũm mẽ hipy kuwy hpôk kwỳ rẽ kê mẽ hkaxàr pa nà? Anẽ.

55 Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa kãm:

—Tk. Kwa nà wa ajamaxpẽrja mex kêt. Pu mẽ ã ri mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm ja ho anhỹr prãm nẽ rĩ tãm tanhmã mẽ ho. No mẽ papajaja pu mẽ ri mẽ kamã pagryk xàj tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ. Pu mẽ ã mẽ hipêx anẽ nẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Kwa wa ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

56 Hãmri nẽ mẽ ma Samar rũm hapôj nẽ hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr pa.

Mẽ hkwỳjaja kãm Jejus kôt pa hprãm ã mẽ harẽnh
Matêwre 8.18-22

57 Tã nhũm Jejus mẽ kormã mõr ri nhũm mẽhõja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kot paj ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

58 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ko ka mã. Kam nẽ rĩ ma ixkôt ri apa ho apa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx nẽ rĩ kormã ixkôt apa. Na hte xore pika hkre kamã hikwỹ xà. Nẽ kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỹ xà. No pa na Tĩrtũm kot mẽ awỳr

inhmẽnh xwỳnh tã jajê hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte ãm nhãm krĩ hõ hwỳr ixpa nẽ nhãm ixpa. Tã xà kot kaj ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

59 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ nhãm mẽhõja wỳr apkjê nẽ kãm:

—Pa? No ka? Xà kot ka ma ixkôt apa ho apa nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ no ãm kormã. Koja nhỹrmã inhĩpêêxàja tanhmã amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

60 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrẽx. Kê mẽmoj ano kupyr rỳ inhnê apê amnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nhũm nhỹrmã ty kê mẽ amã haxà. Ka mãmrĩ ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ mẽ hkwỳjaja hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ ho hkra. Anẽ.

61 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm nhãm mẽhõ myja haxwỳja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—E. Pa kot pa ma akôt ri ixpa ho ixpa. Nom kormã. Pa ma akupỹm tẽ nẽ ixkwỳjê mã amnhĩ jarẽ nẽ tanhmã amnhĩ to hpa mãn. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

62 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Kot kaj ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ ixkôt apa htã te amnhĩ katut kôt arĩt rãhã ho ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kwa ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ ma ixkôt apa kurê kumrẽx. Anẽ.

10

*Jejus kot m*ẽ hwỳr mẽ kêp 72 rẽnh ã harẽnh

*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 9.10-11; mãã*nẽn Atre 13.50-51, 18.6

1 Tã nhũm Jejus axte amnhĩ kaxyw mẽ ho 72 nẽ mẽ kurê. Hãmri nẽ mẽ ho axkrut kapẽn nẽ ma nhỹhỹm krĩ hkwỳ hkôt amnhĩ kukamã mẽ kurẽ. Mẽ kot mẽ hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa kaxyw. 2 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Na mẽ ohtô rax nẽ kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ. No ãm kormã mẽ ate mẽ kãm harẽnh o apa kaxyw mẽ agrêre. Te pur kãm harôj kamrêk pa nẽ ãm tã no ãm kaxyw hikẽnh xwỳnh grêre pyràk. Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wỳ kê axte mẽ kaxyw mẽ hkwỳjê rê.

3 —E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Ma mẽ hkôt mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ te ate ôwêhti kot mry xoprê hwỳr amnhĩ to mrar nhũm kot hkwỳ hpar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Koja mẽ hkwỳjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ amã mẽ uma hkêt nẽ.

4 —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr anojarêt nẽ amnhĩ kôt amrykà rỳ akawà rỳ aparkà hõ ho apa hkêt nẽ. Ãm anhỹ kamã ma mẽ hwỳr apa. Nẽ mẽ hwỳr mra nhũm mẽ nhỹri pry hã mẽ atõ kaxpa nẽ amã kapẽr o xa ka wa axpẽn mã akapẽr ry hkêt nẽ. Anojarêt kãm kãm akapẽr krãnre nẽ mẽ hakre nẽ ma krĩm apa.

5 —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr pôj nẽ nhỹri mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ kãm: "Xà kot paj mẽ ato Tĩrtũm wỳ kê mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ ri apa?" Anẽ. 6 Hãmri nhũm mẽ ama nhũm ja mẽ kãm mex japêr nhũm mẽ hkĩnh nẽ amã: "ỳ kam nẽ mãmrĩ mẽ ixto awỳ." Anẽ. Hãmri ka mẽ ama nẽ tanhmã mẽ ho Tĩrtũm wỳr to. No koja mẽ apê ja kaga ka mẽ ho hwỳr kêt nẽ.

7 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ õrkwỹ kamã mẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ hkôt ri apikamẽnh tãmtã nẽ akupỹm mẽ kurũm ajapôj nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Nẽ mẽ axàmnhĩx mẽ kuri axàpkur o ri apa. Mẽmoj to akõm o ri apa. Ra mẽ ate mẽ ho mex pê mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa kênã. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ amnhĩ pãnhã mẽ amã mẽ axàpkur xà gõ ka mẽ kuri mẽ apku.

8 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ato mex nẽ. Nẽ mẽ amã mẽmo mẽ apkur xà gõ ka mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Aa kormã mẽ ate mẽmojta kur kêt tã mãmrĩ ajamakêtkati nẽ aku. No tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ.

9 —Nẽ kêr ka mẽ ã mẽ kãm akapẽr anẽ nẽ mẽ kãm: "Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm. Na hte amnhĩ wỳr mẽ awỳ." Anẽ hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Ã kot kaj mẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa.

10 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ãm mẽ apumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳr kêt japêr. Hãmri ka mẽ tee

ri amnhĩ tã mẽ omu hãmri nẽ ra ma nhãm
apa kaxyw. [11] Hãmri nẽ anojarêt nẽ mẽ
kãm: “E mẽ inhma. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh xwỳnhta na mẽ awỳr wa inhmẽ pa wa
mẽ awỳr mõ. Wa ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkre kaxyw. Kãm mẽ ato hkra hprãm
nhũm wa ixte mẽ amã harẽnh kaxyw na
pa pre wa ã mẽ awỳr inhmõr anẽ. Tã ka
mẽ harẽnh ma nẽ wa ixkaga. Jakamã kot
paj wa jar mẽ anhõ krĩ kamã amnhĩ par
kà hã awjagrô kapĩ. Mẽ ate Tĩrtũm kaga
hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ
pyrà nẽ mẽ akaga hã mẽ ate omunh kaxyw
kot paj wa mẽ anoo mã ã amnhĩ par kà hã
awjagrô kapĩr anẽ. Kot kaj mẽ nhỹrmã tee
ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ajamaxpẽr
nẽ akaprĩ htỳx kumrẽx kãm ga. Ãm hãmri
na pa wa mẽ amã ja jarẽ.” Anhỹr o mẽ
kãm akapẽr nẽ mẽ kêp ajapôj nẽ ma hpãnhã
nhãm krĩ hõ hwỳr apa kurê kumrẽx.

[12] —Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ
tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre
ra ã krĩ pê Sotõ nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.
Na prem amnhĩ tomnuj tỳx o pa nhũm
Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx ã
tanhmã mẽ ho. Tã jar mẽ kot kãm ixkapẽr
mar prãm kêt nẽ mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja.
Koja Tĩrtũm ixtã mẽ omu nẽ kot Sotõ nhõ
xwỳnhjê nhĩpêx pyràk o mẽ hipêx nom
tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre.

—E kêr ka mẽ ma krĩ hkwỳ hkôt apa nẽ ã
mẽ kãm akapẽr anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjê jarẽnh
Matêwre 11.20-24

[13-14] Tã nhũm Jejus krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjê
mã kapẽr o xa nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã
mẽ kãm akir. Krĩ pê Korajĩ mẽ Pesêj nhõ
xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Amnepêm krĩ pê Sitõ
mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem
tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm
Tĩrtũm mẽ omu nẽ hã mẽ homnuj tỳx nẽ.
Tã kwa mẽ o kora Korajĩ mẽ Pesêj wa kamã
mẽ apa xwỳnhjaja. Ra ixte mẽ amã mẽ ate
mẽmoj pumunh kêt o anhỹr rax o ixpa htã
ka mẽ omu nẽ arĩ amnhĩ tomnuj o ri apa nẽ
tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Jakamã
kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Kop apu Sitõ rỳ Xir
kamã mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx
mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt
hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ tee ri tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho pa hã amnhĩ pumu nẽ
hkaprĩ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga hpa.
No mẽ kajaja na pa tee ri mẽ amã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja
hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj
kaga hkêt nẽ. Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ
piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã
mẽ hipêx to. Hãmri nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir
wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh to nhũm
mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà
htỳx kamã hamak o ri pa. No mẽ kajaja
mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh
jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj
tỳx o mẽ atomnuj tỳx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx
kamã ajamak rãhã ho ri apa ho apa. Anẽ.

[15] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
Hãmri nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ amex kêt nẽ. Mẽ
ate amnhĩ tomnuj kagare pyrà nẽ Tĩrtũm
nhõ krĩ hwỳr akrà ho apa. Nom kot kaj mẽ
atõ hwỳr axàpir kêt nẽ. Kot kaj mẽ ma kuwy
maati hwỳr ajapêx pa kãm ga.

[16] Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ
hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã
kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre
ho ri apa nhũm mẽhõ ama nẽ akapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx. Hã koja te pa kot ixkôt
amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. No
koja amar kêt nẽ akaga hãmri nẽ te pa
kot inhmar kêt nẽ ixkaga pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Jao mããnẽn Tĩrtũm kaga.

Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma hãmri nẽ
anhgrà nẽ axkrut kapẽn nẽ ma ahpỹnhã krĩ
hkôt anhgrà.

Mẽ hkĩnh nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh
Apokarip 3.5

[17] Tã nhũm mẽ kêp 72jaja krĩ hkwỳ rũm
akupỹn Jejus wỳr pôj. Piitã hkĩnh nẽ hpôx
pa. Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa prem anhỹ hã mẽ
nê mẽkarõmnuti japôx rax nẽ. Na pa prem
mẽ nê mẽ hano nhũm mẽ ãm mẽ kurũm
hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.

[18] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Ixàhpumunh tỳx o ixte Sa-
tanasti jakrenh jakamã na ka htem inhỹ
hã mẽ hano nhũm mẽ tee ri mẽ akutã
hihtỳx prãm. Hãmri nẽ te na haxênh
prêprêk pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ

kurũm hapôx kurê kumrẽx pa ja hã mẽ omu. [19-20] Mẽkarõmnuti te kot kagã xoprê rỳ te kot makre pyràk. Tã ra ixte mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ nhõr jakamã na ka prem mẽ kãm akapẽr nhũm mẽ tee ri akutã tanhmã amnhĩ tỳx to hprãm. Tã koja Satanasti tee ri mẽ ate nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa pymaj tanhmã mẽ ano kupyr to kaprỳ. Ra Tĩrtũm kot õ kagà kamã mẽ atĩr tũm nẽ mẽ apa kaxyw mẽ anhĩxi hã kagà kênã. Jakamã kwa mẽ jam ajamaxpẽr o akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. No kêt mẽkarõmnuti kot mẽ akapẽr mar nẽ mẽ kurũm hapôxta ã mẽ omunh xà hkôt pix mã akĩnh nẽ ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kĩnh kãm kot Hipêêxà mã amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 11.25-27

[21] Tã nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã Jejus to nhũm ỹ hã hkĩnh nẽ xa. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Pikap ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Ãm hãmri na ka hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na ka hte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê mã axàhpumunh tỳx o amnhĩrĩt kêt nẽ. Ãm mẽ àhpumunh kêt ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pix mã na ka hte ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ tapxipixjaja ja hã apumu. Ãm hãmri na ka hte amã hprãm xà hkôt ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. Jakamã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh pixjaja na htem ate amnhĩ nhĩpêx ã apumunh o pa.

[22] —Na ka pre inhĩhkra kamã mẽmoj piitã haxàr pa. Ixte ho amnhĩptàr o ri ixpa kaxyw. Jakamã kapxipix na ka hte ixpê akra hã ixpumunh par. No jar ri mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kot ja hã ixpumunh kêt. Nẽ mããnẽn papxipix na ixte ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã apumunh par. Jakamã na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ inhmã hprãm xà hkôt mẽ hkwỳjê mã ato amnhĩrĩt o ri ixpa nhũm mẽ ixpyrà nẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkôt apumu. Anẽ.

*Jejus kôt m*ẽ pa xwỳnhjaja kot hkôt omunh o pa hã mẽ harẽnh

Matêwre 13.16-17

[23-24] Nhũm pre Jejus ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na ka htem ixkôt mẽ ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh o ri apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkôt apa. No amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja kãm ixpumunh prãm tỳx o pa htã mẽ akĩnhã ixpumunh kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwrỳk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem ixpumunh kêt rãhã ty. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tã mẽ akĩnhã ixkapẽr mar kêt nẽ. Ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pê ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkôt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

*Samar nhõ xw*ỳnh jarẽnh

*Matêwre 22.34-40; Makre 12.28-34; mãã*nẽn Wam Juãw 3.17-18

[25] Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhja Jejus wỳr tẽ nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw kãm:

—Pa? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot paj we nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

[26] Hãmri nhũm kãm:

—Tanhmã na ka hte Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ htĩr tũm nẽ pa hã kagà kamã harẽnh nẽ mar to? Anẽ.

[27] Hãmri nhũm kãm:

—Nà harẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩ piitã ho amã Tĩrtũm kĩnh o ri apa. Mẽ amã hkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh par o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ amã mẽ piitã hã ma ho te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ja jarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

[28] Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harẽ. Kot kaj ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

[29] Hãmri nhũm kuma nom kãm mẽ piitã mẽ ho mex prãm kêt nẽ. Ãm amnhĩ kwỳ pixjaja nhũm kãm mẽ ho mex o pa hprãm. Jakamã hêx rom kãm:

—Kwa no mẽmojaja kot pa we ri ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa? Xà mẽ pahkwỳ pê Ijaew pixjaja nà? Anẽ.

30 Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã kãm
ujarẽnh to. Nom hã kuxi nẽ kãm awjarẽ nẽ
kãm:
—E pa amã awjarẽ ka inhma. Koja Ijaew
nhõ xwỳnhja ma Jerujarẽ rũm Jeriko hwỳr
ahpar mã ma mõ. Mõõ nhũm ra mẽ ahkĩnh
xwỳnhjaja kutã mra. Hãmri nẽ pry kahti ri
hwỳr kato nẽ unê nẽ htak rax nẽ. Nẽ kêp
ê hkwrỳnh pa nẽ ma kurũm hprõt nẽ mra
nẽ akunok nhũm mẽ kot htak o hkà rênh
rãhã ra htyk kaxyw nẽ nõ. 31 Hãmri nhũm
patreja tẽ nẽ omu. No ãm omunh o hãnh tẽ
nẽ hkupu nẽ ma tẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew tã ãm
omu nẽ tanhmã ho ajuta hto hkêt nẽ hãnh
omunh o tẽ nẽ hkupu nẽ ma tẽ. 32 Hãmri
nhũm patre ho ajuta xwỳnhja mããnẽn tẽ.
Nẽ patre pyrà nẽ omu nẽ ãm omu nẽ hkupu
nẽ ma tẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew tã omu nẽ ãm
omu nẽ hkupu nẽ ma tẽ.
33 —Tã nhũm Samar nhõ xwỳnhja
mããnẽn mõ. Samar nhõ xwỳnhjê mẽ Ijaew
na prem kãm axpẽn kĩnh kêt tã nhũm mõ
nẽ omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ. Kêp Ijaew ã
omunh tã tee ri omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ.
34 Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ omu nẽ kãm mẽ kot
htak o hkà rênh xà kane nẽ kãm hkupu pa.
Hãmri nẽ kànhmã ãm nẽ hkrit jumẽnre
hã kumẽ nẽ ma nhỹri mẽ kot amnhĩm
hikranh xà hã ixkre hwỳr o mõ nẽ hwỳr
o pôj. Hãmri nẽ omunh mex o apkati.
35 Hãmri nẽ akupỹm nojarêt nẽ kàxpore
hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ kot mẽ kãm õ xwỳnhja
mã kugõ nẽ kãm: "E kot paj hãmri ma mõ.
Ota ixkàxporeta. Kêr ka inhmã à xwỳnhta
tãnopxar mex nẽ. Nẽ inhmã omunh mex
kê akupỹm mex. Koja kàxporeja apê grire
hã kot paj nhỹrmã akupỹn mõ nẽ axte hkôt
amã hkwỳ gõ." Anhỹr o kãm kapẽr nẽ ma
akupỹm mõ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.
36 Nhũm pre ã Jejus kãm ujarẽnh anẽ.
Hãmri nẽ kãm:
—E nhỹ na pre kãm mẽ kot htak xwỳnhta
kaprĩ ho te tãm kãm amnhĩ tã ma pyràk
wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhta kãm:
—Nà kot kamã ukaprĩ xwỳnhta na pre
omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ ho mex o te tãm
kãm amnhĩ tã ma pyràk o hipêx. Anẽ.
37 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harẽ. Uràk nẽ
kêp Ijaew kêt tã kamã ukaprĩ nẽ ho mex nẽ.
Tã kêr ka uràk nẽ ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr
o ri apa. Uràk nẽ mẽ kêp akwỳ hkêt tã mẽ
kamã axukaprĩ ho ri apa. Anẽ.

*Jejus kot Matre m*ẽ Marir wa hwỳr mõr ã
harẽnh
Rukre 12.29-31
38 Tã nhũm Jejus krĩ rũm kato hãmri nẽ
hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ
ma nhãm krĩ hõ hwỳr mõ. Mõõ nẽ hwỳr
pôj. Hãmri nhũm Matre mẽ omu nẽ amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma
hwỳr mõ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj. 39 Hãmri nhũm
Jejus mẽ ahkre ho nhỹ nhũm Matre htõx
Marirja arĩ hpar pê mar o nhỹ. 40 Hãmri
nhũm Matre mẽ hwỳr axà nẽ omu. Nẽ tee ri
àpênh rax kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus wỳr
tẽ nẽ kãm:
—Xê ma Pahihti. Kormã ixàpênh rax tã
nhũm Marir ixto ajuta hkêt nẽ. Ãm akapẽr
pix mar gryk ã ixkôt htẽm nẽ ixto ajuta hkêt
nẽ. Pa ahte mẽ panhõ hã ixàpênh o xa. Xà
amã ja mex? Xê kãm anẽ kê tokyx ixkôt tẽ
pa wa hã axkrut nẽ mẽ panhõ hã ixàpênh
tokyx anẽ. Anẽ.
41 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Kwa Matre. Na ka ãm mẽ panhõ pix
kukamã ri ajamaxpẽr nẽ gryk ã tee ri amnhĩ
nhĩpêx. 42 ãm hãmri na Marir kãm ixkapẽr
mar prãm nẽ. Jakamã kot paj ri amnhĩ nê
akôt hanor kêt nẽ. Anẽ.

11

*M*ẽ pahte tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh to hã mẽ pamã karõ
Matêwre 6.9-13, 7.7-11
1 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Jejus nhỹri
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ. Nẽ kãm
amnhĩ jarẽnh pa nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ jarẽnh ã omu
nẽ hwỳr mra nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Amnhĩ pyrà nẽ mẽ ixte
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw tanhmã mẽ
ijahkre hto. Kêr pa mẽ apyrà nẽ tanhmã
kãm amnhĩ jarẽnh to ho ri ixpa. Na pre
finat Juãw Paxisja hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã ja jahkre nhũm mẽ kuma nẽ
tãm kãm amnhĩ jarẽ. E kwa mẽ inhmã
tanhmã ja jahkre hto nà? Anẽ.
2 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tôe. Nà kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
kaxyw nẽ mãmrĩ amnhĩ krã hkôt tanhmã
kãm amnhĩ jarẽnh to. Rỳ kãm amnhĩ jarẽnh
o:

Pa Mẽinhĩpêêxà maati? Nà amex o amex Tĩrtũm.
Apê mẽ ijamãr mex xwỳnh maati na ka.
3 Nẽ kwa kêr ka apkati mẽ mẽ inhmã mẽmo gõ pa mẽ akukwak ri ho ixàpkur o ri ixpa.
4 Nẽ na pa hte tõhã amnhĩ tomnuj nẽ Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ix-tomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Nẽ ja ho ijamakêtkati kurê kumrẽx. Ã na pa hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.
Jakamã kwa kêr ka ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.
Nẽ kot paj tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw japêr ka ja hã ixpumu nẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê ixto htỳx nẽ pa ja ho anhỹr kêt nẽ.
E ãm ja pix na hapêx. Anẽ.
E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã hã mẽ pamã karõ

*Matêwre 7.7, 15.21-28; Makre 11.24; Rukre 18.1-8; Juãw 14.13-14; mãã*nẽn Rõmãn 12.12; Epes 6.18; Wam Tesarõn 5.17-18

5-6 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Koja mẽ akràmnhwỳjê hõ. Nhũm kôt ã kamàt nhũm nhỹhỹnh awỳr mõn pôj. Ka anhõ mẽmoj kêt hãmri nẽ anhĩjuk ri akràmnhwỳ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm ra amnhĩ tã kahê nẽ nõ. Ka tee ri omu hãmri nẽ hakwa krem xa nẽ kãm akapẽr nẽ kãm: "Pa ixkràmnhwỳ. Na ka mẽ ra gõr? Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr. Na ra ham ixkràmnhwỳta mõn pôj. Nẽ kãm prãm tỳx nẽ mõ nom kaxyw inhõ hkêt. Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr nẽ inhmã hkwỳ pa ma o tẽ kê kukrẽ. Ãm inhõ hkêt kumrẽx. Ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarẽ. Kwa tokyj kànhmã nhỹ nẽ inhmã mẽmoj japêr nà?" Anhỹr o kãm akapẽr. 7 Hãmri nhũm ama nom kãm kànhmã ỹr prãm kêt nẽ. Nẽ amã: "Tk. Nà ra mẽ ixte amnhĩ tã kahê hpar nẽ inhĩkwỹ kênã kot pa kêt kànhmã nhỹ nẽ amã mẽmoj japêr." Anẽ. 8 Ka tee ri ama nẽ xatã kãm: "Kwa ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ ixkràmnhwỳ. Kwa tokyx." Anhỹr o xa. Nẽ xatã kãm anojarêt o xa. Hãmri nhũm ra kãm amar kaga hãmri nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã ate ho presija xwỳnhta gõ. No ãm kêp akràmnhwỳ hã ate hã axàhwỳr tipxi hã amã õr kêt nẽ. Ãm xatã ate ho presija htỳx xwỳnhja mã hamaxpẽr nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã kugõ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

9-10 —Tã kêr ka mẽ ja pyrà nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa nhũm ama nẽ ate mẽmoj tã hwỳrta amã kugõ. Ãm xatã ate hã axàhwỳr o ri apa nhũm amã kugõ. Ãm mẽmoj to hwỳr rãhã ho ri apa nhũm ama hãmri nẽ amã mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mẽhõ kãm tep xành nẽ gôx kãm xatã tep rẽnh xà rẽnh o ãm pyrà nẽ xatã mẽmoj tã hwỳr o ri apa. Hãmri nhũm ama nẽ amã hprãm xwỳnhta gõ. Te ho tep kanhêr xwỳnhta tã kot tep õ kanhêr pyràk o anhĩpêx nẽ amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ. Anẽ.

*Tĩrtũm kot hkrajê mã m*ẽmoj mex nhõr ã harẽnh

Makre 7.9-11

11 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ xà koja akra kãm tep xành nẽ hã awỳ ka ama nẽ axtem nẽ kãm kagã xoprê hõ py nẽ agõ? 12 Rỳ nhũm krãhyre gre hã awỳ ka axtem nẽ kãm makre hõ py nẽ agõ? Nà na ka htem ã akrajê nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na ka htem mẽ kot mẽmoj tã àhwỳr xà hkôt kãm mẽmoj gõ. 13 Mẽ kamjaja mẽ ate amnhĩ tomnuj o ri apa htã ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na hte mẽ pahto mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mexta jakrenh. Kãm mẽ pajapê htỳx kôt na hte mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa. Nẽ mããnẽn amnhĩ Karõja na hte mẽ pamã kugõ. Jakamã kot kaj mẽ atõ Karõ hã awỳ nhũm ama nẽ awỳr kumẽ nhũm wrỳ nẽ akarõ mã axà. Ã na hte Tĩrtũm kãm mẽ pajapê xàj mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa anẽ. Anẽ.

*Jejus m*ẽ Satanasti wa harẽnh

Matêwre 12.22-32; Makre 3.20-30

14 Tã nhũm Jejus nhỹri axte mẽhõ nê mẽkarõmnuti kator. Na pre ra mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm kapẽr kêt nẽ pa. Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê kator nhũm akupỹm kapẽr mex nẽ. Nhũm mẽ piitã amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hawênh

rũnh nẽ omunh o kuhê. [15] Nom nhũm mẽ
hkwỳjaja Jejus kot ã hipêx anhỹr ã omu
nẽ htỳx ho kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã
hkamnhĩx nẽ axpẽn mã harẽnh o:
—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte
mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.
Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti
nhũm prem Satanasti nhỹ hã Jejus kot ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã hkamnhĩx.
[16] Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ
kãm:
—Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj
pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ omu nẽ ate
Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
apa hã apumunh kurê kumrẽx. Anẽ.
Nom hêx rom mẽ kot kamã hamak kaxyw
ã kãm kapẽr anẽ. [17] Nhũm ra Jejus mẽ
hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã mẽ
kapẽr ma nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti
hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Koja pika
nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ
nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã
ri pa. Hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã
amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ
pahi mẽ hamãr o pa hkêt nẽ. Rỳ koja krĩ
nhõ xwỳnhjaja. Mẽ kot axpẽn to hkwỳ
xwỳnhjaja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ
axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ axpẽn
pê anhgrà nẽ ahpỹnhã pa hãmri nhũm mẽ õ
pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo õ
krĩ kamã mẽ hkwỳ kot ri mẽ hamãr o pa? No
na pre mẽ õ pahi tãm amnhĩ nê mẽ hanor
kêt nẽ.
[18] —Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa
mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o ri ixpa hkêt nẽ.
Nhỹx Satanasti ixte mẽ nê mẽ hanor kaxyw
tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.
[19] —No kêt mẽ akwỳjaja? Xà Satanasti
nhỹ hã na htem mẽ nê mẽ hapôx o pa
nà? Kêp apu pa ixte ỹ hã mẽ nê mẽ hapôx
ronhỹx mẽ akwỳjaja ixpyrà nẽ ỹ hã mẽ
nê mẽ hapôx o pa. Nà Tĩrtũm nhỹ hã
mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o mẽ ixpa kênã.
Jakamã ã mẽ ate ijarẽnh anhỹr o apaja mex
kêt. [20] Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ixte mẽ nê mẽ
hapôx o ri ixpa kênã. Jakamã kwa mẽ
ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot ixte mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr inhmẽnh kôt
ixpumunh kurê kumrẽx kêt wehe. Pa na ka
htem ixkamã ajamak o apa.
[21-22] —Satanastija àhpumunh tỳx jakamã
na htem tee ri kêp mẽ kot hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê pytàr kaxyw nhũm mẽ
nê mẽ omunh mex nẽ. Nom ixàhpumunh
tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamã pa na
pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt
ri amnhĩ nhĩpêx.
[23] —Mẽ amã ixkapẽr mar prãm tã na ka
mẽ kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.
Kwa wem ma amnhĩ to amõr gri nẽ tokyx
ixkôt amnhĩ xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mẽ
anhỹr kêt nẽ hãmri nẽ te mẽ ate ixkutã
amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. [24] Mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjaja te mẽ ate mẽhõ nê mẽkarõmnuti
japôx xwỳnh pyràk. Nhũm te kêp kator nẽ
ma mõ nẽ nhỹri amgrà kamã ri pa. Nhũm ja
kêp omnuj nhũm tee ri kamã nhỹri hkôkôt
xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa nẽ
hamaxpẽr o: "E kot paj ma akupỹm mẽ
kot nê ixkator xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hwỳr
axà nẽ hkôt mãn ixpa." Anẽ. [25] Hãmri nẽ
ma akupỹm hwỳr tẽ. Nom kormã akupỹm
hwỳr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nẽ pa.
[26] Jakamã nhũm ma akupỹm hwỳr tẽn axà.
Nom ahte àr kêt nẽ. Ra amnhĩ kôt amnhĩ
kwỳjê ho 7 nẽ hwỳr mẽ ho agjê. Nẽ hwỳr
gjêx pa. Mẽ kêp 7jaja nẽ wamta mẽ nhũm
mẽ piitã hwỳr gjêx pa. No mẽ kêp 7jaja
omnuj tỳx o kot wamta jakrenh jakamã
nhũm mẽ kot hwỳr gjêx xwỳnhta mẽ ỹ hã
amnhĩ tomnuj tỳx o pa. Oprê htỳx nẽ. Wam
pyxire nẽ kot hwỳr àr nhỹ hã amnhĩ tomnuj
o ri pa nom ãm kawax pê oprê. Tã axte
hwỳr mẽ ohtô nẽ gjêxta nhỹ hã oprê htỳx
kumrẽx. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tokyx ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ hãmri nẽ ãm amnhĩ
tomnuj tỳx pix o ri apa. Anẽ.

Mẽ hkĩnh nẽ mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 8.19-21

[27] Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ nhũm
mẽhõ nija kuma nẽ kãm:
—Hêxta gàà nẽ. Mãn akatorxà ã ate
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã apumu nẽ
hkĩnh nẽ. Anẽ.
[28] Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ. Nà kot anhỹr kênã. Nom kot ka
mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx hãmri nẽ akĩnh rax o ixkatorxà kot
ixpumunh nẽ hkĩnhta jakre. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã Jõhti jar*ẽnh to
Matêwre 12.38-42; Makre 8.12

[29] Tã nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus ã akuprõ nẽ
mẽmoj tã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ pa mẽ omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ixte mẽ amã ho anhỹr kaxyw hã inhmã karõ. Nà kot paj kormã mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã te amnepêm finat Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx ka mẽ hã ijarẽnh ma nẽ kormã ja hã ixpumu. [30] Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pê Jõhtija amnepêm na pre tep rax kukrẽ. Tã nom nhũm htĩr rãhã õxàhkre rũm kato nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽnh ã omu. Tã kot paj nhỹrmã Jõhti pyrà nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixpumunh kurê kumrẽx.

[31] —Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã akupỹm mẽ ho htĩr hãmri nhũm mẽ piitã Inhĩpêêxà mẽ wa ixkutã hkrĩ. Pa wa mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to. Tĩrtũm mẽ wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ hkwỳjê jarẽ. Nẽ wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa hkêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ piitã ã mẽ harẽnh anẽ. Amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ õ pahijaja. Hãmri nhũm sur kãm mẽ õ pahi niti Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nẽ hpãnhã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ kãm mẽ ajarẽnh o: "Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot anhỹ hã àhpumunh tỳx ã harẽnh ma hãmri nẽ inhmã mar prãm xàj ma awry hã õ pika hwỳr ixpa nẽ omu nẽ kapẽr ma. Hãmri nẽ ma akupỹm inhõ pika hwỳr ixpa nẽ ixkwỳjê mã àhpumunh tỳx ã harẽnh o ixpa. Tã Akra Jejus na àhpumunh tỳx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na prem kapẽr ma no ãm ixkĩnhã kãm mar prãm kêt nẽ. Na prem kuma nẽ ãm kuma." Anhỹr o wa inhmã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ja hã mẽ amã akir ka mẽ tee ri mar o akrĩ nẽ amnhĩ kamã agryk o akrĩ.

[32] —Hãmri nhũm hpãnhã Nĩnĩwe nhõ xwỳnhjaja wa inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Jõhti kot mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tanhmã wa inhmã amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nẽ pahi nita pyrà nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ wa inhmã: "Na pre Jõhti man mẽ inhõ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ inhmã akapẽr jarẽnh o ri mẽ ixkôt pa. Pa prem kuma nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx Tĩrtũm. Nom or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na pre Akra Jejus tãm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nhũm prem kuma no ãm mẽ ixkĩnhã amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ kot Akra mar tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt nẽ." Anhỹr o koja mẽ wa inhmã mẽ ajarẽ ka mẽ tee ri mẽ ama nẽ amnhĩ kamã agryk tỳx nẽ. Jakamã e kwa ixte mẽ amã ã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Mẽ pajamaxpẽr mex te kot kanê hpôk mex pyràk ã harẽnh

Matêwre 5.15, 6.22-23

[33] Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro? Nà na htem ho anhỹr kêt nẽ. Na htem hpôk nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã mex nhũm htem ixkrem agjê nẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex o mra. [34] Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ tãm mẽ hipêx o ri apa. Jao te hirã kamã mẽ rĩt mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nom koja mẽhõ inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jao te kamàt kô kamã mẽ rĩt mex kêt xwỳnhjaja kot htỳx amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

[35] —E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. [36] Kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ ate kanê hpôk mex nhĩrã kamã ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao aprĩ hã ixkapẽr ma nẽ aprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex nẽ. Anẽ.

Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh to

Matêwre 23.25-26

[37] Tã nhũm Jejus ra mẽ ahkre pa. Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa. E kwa ma ixkôt tẽ nẽ mẽ ixkutã apku. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anẽ

Hãmri nẽ ma hkôt tẽ nẽ õrkwỹ hwỳr axà
nẽ apkur kaxyw mẽ ĩhkô hã nhỹ. [38] No ãm
mẽ hkukamã mẽ hpãmjê pyrà nẽ amnhĩ
nhĩhkra kuhõnh ryy hkêt nẽ. Ãm amnhĩ
nhĩhkra htyk pix kuhõnh tokyx anẽ nẽ
nhỹ. Nẽ õ prat kuhõnh ryy hkêt rãhã
apkur kaxyw nhỹ. Jakamã nhũm kot amnhĩ
kôt hwỳr xwỳnhta tee ri ja hã omu nẽ
hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa na hte mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx
kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ.

[39] Anẽ nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpẽr ã
omu nẽ kãm:

—Nà mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjaja
te mẽ ate mẽ kot apkur kaxyw prat kre
kuhõnh punuj tã mex ã harẽnh pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ãm mẽ akrã hkà rũm pix
mã na mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex
pyràk no ãm mẽ anhõxàhkre kaxwỳnh kãm
mẽ ajamaxpẽr mex kêt. Ãm mẽ akapẽr
prãm. Nẽ mẽ axàhkurêê. Nẽ mẽ anhõxỳỳ.
[40] Mẽ ate atỳx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa
xwỳnh kênã. Kwa kêr ka mẽ ãm akrãhkà pix
rũm amex nẽ ri apa hkêt nẽ. Mẽ mããnẽn
anhõxàhkre kaxwỳnh kãm ajamaxpẽr mex
o ri apa. Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri
apa. [41] Kêr ka mẽ tãm ajamaxpẽr o tãm mẽ
hipêx o ri apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa.
Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm
Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ
amex ã mẽ ajarẽ. No na ka htem mẽ amã
mẽ amnhĩ to mex prãm xàj tee ri amnhĩ
kuhõnh japjê kaprỳ. Anẽ.

*Jejus kot Parijew nhõ xw*ỳnhjaja mex kêt
kukamã mẽ harẽnh

Matêwre 23.4, 23.7, 23.13-24, 23.27-38; Makre 12.38-39

[42] Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê
jahkre nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ okora Parijew nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Na ka htem Tĩrtũm
kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt
nẽ ãm hkwỳ kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri
apa. Nẽ ãm kapẽr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx hãmri nẽ hã amnhĩ pumu nẽ ate
amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar o ri
apa. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Mẽ ate tãm mẽ piitã
mẽ hipêx o ri apa hã kot mẽ amã karõja.
Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa hã karõja mẽ ate mar mex
tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate kapẽr
piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ja mẽ amã
mex kumrẽx.

[43] —Kwa mẽ o kora. Mẽ piitã mẽ kot
amnhĩm mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã
amnhĩm mẽ ajarẽnhja na mẽ amã hprãm.
Nẽ mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ apê mẽ
ahkre mex xwỳnh maati hã mẽ ajarẽnhja na
mẽ amã hprãm.

[44] —Kwa mẽ o kora. Kot ka mẽ amex kêt
nẽ. Mẽ kot mẽ akapẽr mar nẽ mẽ akôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja te mẽ kot htỳx ri
mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pa xwỳnh kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jao mẽ ate amnhĩ to
mex ã amnhĩ kamnhĩx nom mẽ ate amnhĩ
to mex kêt. Te mẽ kot pika mex ã hkamnhĩx
nẽ htỳx ri mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pata
pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê
mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh anẽ.

*Jejus kot Tĩrtũm kap*ẽr tũm o mẽ ahkre
xwỳnhjê mã kapẽr

Matêwre 23.1-4, 23.13, 23.29-36

[45] Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre ho pa xwỳnhja kuma nẽ kànhmã xa
nẽ kãm:

—Kwa na ka ã Parijew nhõ xwỳnhjê
jarẽnh punuj anhỹr jao mããnẽn ã mẽ paja
jarẽnh anẽ nà? Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm
tipxi kênã. Anẽ.

[46] Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Mããnẽn mẽ kajaja. Kwa o kora
mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ uràk nẽ amex kêt nẽ.
Na ka htem mẽ kãm mẽmoj tã karõ ho ri apa
nẽ mẽ kãm: "E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ." Anhỹr tã
no ãm mẽ kajaja amnhĩ kapẽrja kôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ ate mẽhõ kot mẽ
katut ã mẽ kãm mẽ jênh pytĩ janhôr tã mẽ
ho ajuta nẽ hkwỳ htur kêêta pyràk o na ka
htem amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

[47-49] —Na pre Tĩrtũm amnepêm mẽ pah-
pãmjê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to. àh-
pumunh tỳx xà hkôt tanhmã mẽ hkukamã
mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o: "Kot paj ma
mẽ hwỳr inhỹ hã ixkapẽr jarẽnh xwỳnhjê
rẽ. Nom koja mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ kêp
mẽ hprãm nõkati nẽ tanhmã mẽ hipêx to
ho pa. Nẽ ixpê mẽ hkwỳjê hpar o pa. Ã koja
mẽ inhỹ hã ixkapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx
anẽ." Anhỹr o mẽ hkukamã mẽ harẽ. Tã ã
mẽ harẽnh anhỹr xà hkôt nhũm prem ã mẽ

hipêx anẽ nẽ mẽ hkwỳjê hpa nẽ mẽ hkwỳjê pynê nẽ mẽ hagjê.

—Amnepêm mẽ akukamã mẽ kot ã mẽ hipêx anhỹr nhũm mẽ ate mẽ ano ho ja hã mẽ omunh kêt tã ka htem arĩ mẽ hã pika ho mex o ri apa. Te mẽ amã mẽ hapê nẽ mẽ ho ajamak pyrà nẽ mẽ hã pika ho mex o ri apa. Nom mẽ amã mẽ hapê hã ho mex hkêt nẽ. Ãm ra mẽ htyk nẽ hapêx nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa hkêtja ã na ka htem akĩnh nẽ ã axêx rom mẽ hã pika ho mex anhỹr o ri apa.

50-51 —Na prem Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex rax nẽ. Amnepêm panhĩ kator krax rũm finat Atãw kra finat Apewja na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa nhũm htõ kãm mar prãm kêt nẽ kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũm axte mẽ hwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm prem mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hkwỳjê nhĩmex. Nhũm pre xatã mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ xatã mẽ kupa. Ã Apew rũm finat Jakaris wỳr na prem mẽ himex rax anẽ. Nẽ hpãnhã Jakarisja nhũm prem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kupĩ. Tã ka mẽ ajaxwỳja amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ uràk nẽ amã ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex prãm. Tã ã mẽ pahpãmjê mẽ ato hpimrààtã mẽ ate mẽ hipêx anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm ja hã mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja tanhmã mẽ ato htỳx to ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa rãhã nẽ kãm ga.

52 —Jakamã kwa mẽ o kora mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. Mẽ ajaxwỳja na ka htem Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa. Nẽ aprĩ hã mar mex tã no ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mẽ amar o pa xwỳnhjê mã atỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto nhũm htem mẽ ama nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kãm hprĩ hã kapẽr mar mex prãm tã mẽ amar xà hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom mẽ kajaja na ka htem mẽ kãm mẽ hamaxpẽr mex nhõr kêtja mỳrapê nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa mẽ o kora kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. 53-54 Hãmri nẽ kato nẽ ma tẽ. Nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja hãmri kot tanhmã mẽ kãm kapẽr toja ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Jakamã ma hkôt mra. Hêx rom mẽmoj tã hkukjêr o hkôt mra. Nẽ hã hkukjêr kãm hihtỳx o hkôt mra. Kot tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nhũm mẽ kot mar nẽ ra hã àmnênh kaxyw ma hkôt àhkukjêr o mra.

12

Mẽ pahte Tĩrtũm pê mẽ pajamaxpẽr punuj o pahpimxur kêt

Matêwre 10.26-33

1-3 Tã nhũm mẽ Jejus ã htu rax kumrẽx nẽ hã axpẽn nhĩgãnh o kuhê. No nhũm kormã mẽ kãm tanhmã kapẽr to hkêt nẽ. Ãm kormã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Mẽ piitã kãm amnhĩ kwỳjê pê hamaxpẽr punuj o hpimxur hprãm tã koja nhỹrmã mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽ kot kamàt kô kamã hpimxur pê mẽmoj jarẽnh tã koja mẽ piitã nhỹrmã kot mẽmoj jarẽnhta ma. Nẽ mẽ kot hitom kãm kawax pê axpẽn mã mẽmoj punuj jarẽnh tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽmoj jarẽnhta ma. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx tã no ãm tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt. Na htem ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ to hêx to ho pa. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte pahkwỳjê pumaj Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 10.28-31

4 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ amã akwỳjê puma rỳ nhãm mẽ hkwỳjê puma ho ri apa hkêt nẽ. Koja mẽ apar tã ãm mẽ anhĩ pix pa nom tanhmã mẽ akarõ hto hkêt nẽ. 5 Tĩrtũmja tapxipix na hte mẽ ĩ nẽ mẽ hkarõ ho hpimrààtã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurẽ. Tã kêr ka mẽ ja pumaj Tĩrtũm kapẽr kwỳm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nẽ.

6-7 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã mããnẽn kot mẽ pajamãr pumunh mex. Mãn ka htem kuwênhre

pumu. Na hte Tĩrtũm hamãr mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm kuwênhre pumunh o pa htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom hamãr mex o pa. Nẽ htãnopxar rãhã ho pa. Nom kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ pahtãnopxar rãhã ho pa. Ra kot tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh par. Nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽhõ puma ho ri apa?

8 —Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarẽnh o ri apa nẽ amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ kãm ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ ajarẽ. 9 Nom kot ka mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kêt japêr. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã amnhĩ xwar mẽ kãm mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ tanhmã inhmã hamaxpẽr to. 10 Koja mẽ ama nẽ ãm ama nẽ kãm ixprãm kêt japêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ omu nom tokyx ixtã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Karõ kot axte mẽ kãm ijarẽnh o amnhĩrĩt nhũm mẽ hkwỳjaja kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nhũm kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm ixto amnhĩrĩt tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kot kêp amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao Karõ hã hpijaàm kêt mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kot mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa ho pa. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nẽ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to ho ri apa. 11 Koja mẽ ama nẽ kãm mẽ amar prãm kêt japêr hãmri nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to kaxyw. Nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mẽ ato mrar japêr. Rỳ mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mrar nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kêr ka mẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amã mẽ uma kêt nẽ. 12 Koja Tĩrtũm Karõ ja kaxyw mẽ amã mẽ ajamaxpẽr mex gõ hãmri ka mẽ ô ri mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kukamã ajamaxpẽr o ri mẽ amã mẽ uma ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ hikukrêx rũnh pix kukamã hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh

Wam Ximotre 6.9-10; Xiakre 4.13-17, 5.1-6

13 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre o xa nhũm mẽ mar o kuhê. Rôm nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa ot pa awỳr amã mẽmoj jarẽnh mã tẽ. Na pre inhĩpêêxà ty nhũm ixtõ ixrom amnhĩm õ mẽmoj piitã ho àrĩk pa. Õ pika nẽ hkrit nẽ hikukrêx nẽ ãm mẽmoj piitã ho àrĩk par kumrẽx. Kwa ma ixkôt tẽ nẽ kãm anẽ pa wa amnhĩm ho axkjê nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Na pa pre mẽ amã mẽ mẽmoj to ixpikjêr kaxyw mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Anẽ.

15 Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ amã anhõ mẽmoj rũnh prãm o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽmoj rũnh kukwak ri Tĩrtũm wỳr apir kêt nẽ. Mẽmojta kêp pika pix nhõ xwỳnh na.

16 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ kãm awjarẽ. Mẽ hkukrêx rax ã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ õ mẽmoj rax nẽ. Nẽ hpur kãm õ rax nẽ. No ãm õ jaxwỳr xà hã ixkre kêp grire. 17 Hãmri nhũm tee ri hpur kãm õ rax kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: “Kwa tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ ja piitã nhỹri haxwỳ wehe? Inhmã amarĩ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr prãm kêt. Kot paj ãm amnhĩm piitã ir pa nẽ kritpêm hkur o ixpa. Nom ixpê haxwỳr xà hã ixkreja ixpê grire.” Anẽ.

18 —Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kot paj ixkre grireta grà nẽ hpãnhã rax õ nhĩpêx. Hãmri nẽ ixpur kãm inhõta jamỳ nẽ kamã ir pa. Nẽ ixàpênh xà hã ixkukrêx piitã kamã haxwỳr pa. Nà kot paj ho anẽ.” Anẽ.

19 —Hãmri nẽ ra ixkreja grành pa nẽ hpãnhã rax õ nhĩpêx. Nẽ hipêx pa hãmri nẽ kamã hpur kãm õta xir pa. Nẽ àpênh xà hã hikukrêx piitã kamã unhwỳ. Hãmri nẽ omu

nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hamaxpẽr o: “Nà hãmri. Kot paj tokyx axte mẽmoj tã ixàpênh kêt nẽ. Ra inhõ rax kumrẽx kênã. Kot paj kritpêm ho ixàpkur mex o ixpa. Nà ãm hãmri na pa amnhĩ kukamã ijamaxpẽr mex pê ixkre rax nhĩpêx.” Anẽ. [20] Tã nhũm Tĩrtũm tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Hãmri nhũm hã kãm kapẽr nẽ kãm: “Nà na ka atỳx ri anhõ rax mẽ akukrêx rax o apikuprõnh kaprỳ. Na ka ãm amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr o apa pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nom kot kaj kamàt ja kamã ty nẽ anhỹ kamã ma mõ nẽ amnhĩ kôt anhõ mẽmoj rax õ ho amõr kêt nẽ. Koja hpãnhã mẽhõ amỳr pê ho amnhĩptàr pa ka rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ. Nhũm ã Tĩrtũm kãm kapẽr anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

[21] —Mẽ kot amnhĩ nhõ nẽ amnhĩ kukamã pix mã hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem myja pyrà nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ hkukrêx pix kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã pix mã hamaxpẽr o paja mỳrapê Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ nhõ pix kukamã hamaxpẽr xwỳnhjaja nẽ amnhĩ kukamã pix mã mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt xwỳnhjaja mẽ õ mẽmoj rũnh tã koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ kôt hõ ho pixi nẽ o mõr kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj piitã rer pa nẽ ma ỹ kamã ma mõ. Jakamã kwa kêr ka mẽ jajê pyrà nẽ anhõ mẽmoj to anhõxỳ ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 6.25-34; mããnẽn Wam Pêtre 1.3-9

[22] Tã nhũm Jejus hpãnhã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Amnhĩ xàpkur xà rỳ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ mẽ ãm mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. [23] Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Tã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa hkukamã àhpumunh kêt? Nà ja kukamã àhpumunh xihtỳx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwỳnh jakamã mããnẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ ho pa xwỳnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr o pa xwỳnh.

[24] —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Na hte Tĩrtũm tãm kot kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã koja uràk nẽ mẽ pamã mẽ panhõ mex o pa rãhã nẽ. [25-26] Jakamã kwa kêr ka mẽ mẽmo arĩgro hã axàpkur xà hkryre pumu nẽ ate amnhĩ pê hkrẽr par nẽ amã prãm o akaprĩ nẽ apa hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kamnàr rom axàmnhĩx anhõ hkryreta ku nẽ akĩnh kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Xà kot ka anhõ mry grire pumu nẽ akaprĩre nhũm ra tanhmã amã amnhĩ to rax to? Na htem ãm tee ri mẽmo hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ pa kaprỳ. Jakamã kêr ka mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ.

[27] —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrãre pumu. Na hte tee ri tanhmã amnhĩ kute hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ harir kêt tã muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho amnepêm finat pahihti Sarumãw xê mex pyràk nom ãm mex o kot hakrenh.

[28] —Pixôrãreja arĩgro ja hã htĩr nẽ muxre nẽ harir tã koja mẽmo arĩgro hã grà pa nẽ hapêx. Kêp pixôrã pix nẽ hapêx tokyx anhỹr tã na hte Tĩrtũm ho mex nẽ nhũm mux nẽ harir. Nom mẽ pajaja na hte mẽ pahto mex o pixôrãre ho mexja jakrenh. Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka mẽ tee ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa? Nà kot kaj mẽ anẽ nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ.

[29] —Kwa mẽ tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã ajamaxpẽr rãhã o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to ho ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. [30] Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ã ri hamaxpẽr anhỹr o hkaprĩ nẽ pa. Tã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ panhõ mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex kênã. [31] Jakamã kêr ka mẽ ãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Nẽ amã ja pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hprãm. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu hãmri nẽ apkati mẽ tãm mẽ amã mẽmoj nhõr o pa. Anẽ.

Kaxkwa kamã mẽ pakukrêx rax jarẽnh

Matêwre 6.19-21; mããnẽn Sikũn Ximotre 4.8; Eprêw 10.34; Wam Pêtre 1.4

[32] Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Ra Tĩrtũm kot mẽ ato hkra jakamã kwa mẽ axàmnhĩx hkamnàr rom ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Na hte mẽ apê hkra hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Koja nhỹrmã kaxkwa kamã õ krĩ hwỳr mẽ ato api ka mẽ kamã wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ja na mex o kot jar pika ja kôt mẽ õ mẽmoj rũnh nẽ pa xwỳnhta jakrenh. [33] Jakamã kêr ka mẽ axàmnhĩx ri akukrêx kwỳ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho apigrành o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ kaxkwa kamã akukrêx rax nẽ. Mo kaxkwa kamã mẽ àhkĩnh xwỳnh koja mẽ apê ho ahkĩ? Nẽ kamã mo amnhôre kot mẽ apê homnu? Kaxkwa kamã ja amrakati kumrẽx. Jakamã Tĩrtũm kot mẽ amã mẽ akukrêx nhõr mã xwỳnhta koja aa apê omnuj nẽ hapêx kêt kumrẽx. [34] Kot kaj mẽ jar pika ja kamã akukrêx rax hãmri nẽ tanhmã apê omnu hto pix kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kot kaj mẽ jar akukrêx rax kêt tã kaxkwa kamã akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ra akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

Mẽ pahte Jejus kutêp tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

*Matêwre 24.42-43; Makre 13.32-37; Rukre 21.34-36; mãã*nẽn Wam Tesarõn 5.4-8

[35] Nhũm pre Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E na pa pre ra mẽ apê ixkôt mẽ apa ho apa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to. Ixtyk nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ma akupỹm ixàpir hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja na pa pre ra mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Tã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã ixte mẽ amã ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja mã ajamaxpẽr tỳx pê ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

[36-38] —Te mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Koja mẽ õ patrãw ma mẽ kot axpẽn mã wa rer mã xwỳnh pumunh mã ma nhỹhỹm tẽ. Hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja arĩ kutêp õrkwỹ kamã hkrĩ. Axkãm hamak rom nẽ kutêp hkrĩ. Akupỹn htẽm nhũm mẽ kot amnhĩ wỳr mar nẽ kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw arĩ kutêp õt kêt nẽ hkrĩ. Kôt ã kamàt nhũm akupỹn hpôx o htẽm rỳ arĩgro hwỳr hpôx o htẽm nhũm mẽ kot amnhĩ wỳr mar nẽ kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw kutêp õt kêt nẽ hkrĩ. Akupỹn hpôx ã omunh hãmri nẽ tokyx apkur kaxyw kãm õ nhĩpêx kaxyw. Kêr kê akupỹn pôj nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Tã kêr ka mẽ àpênh xwỳnhtajê pyrà nẽ ixwakre kamã inhmã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao ixkamã ajamak o apa ho ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. No kot paj akupỹn mẽ awỳr wrỳ hãmri ka mẽ àpênh xwỳnhjê pyrà nẽ inhmã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Kêt pa kot paj mẽ õ patrãwta kurom mẽ amã mẽmoj mex gõ.

[39] —Na htem mẽ kêp àhkĩnh pymaj amnhĩ nhõrkwỹ jamãr rãhã ho pa. [40] Ja pyrà nẽ mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ õrkwỹ nhõ dõnta pyrà nẽ ixkutêp axkãm ajamak rom rãhã nẽ ri apa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

Mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 24.45

[41] Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre anẽ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Xàn ka mẽ piitã mẽ kãm ã akapẽr anẽ nà? Xà ãm mẽ papxipixjê mã? Anẽ.

[42] Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm ixwakre kamã mẽ ate ixkôt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ apa xwỳnh piitã mẽ amã na pa ã ixkapẽr anẽ. Koja mẽ àpênh xwỳnhjê hõ õ patrãw mã àpênh mex o pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ ma nhỹhỹm mõr kaxyw nẽ ĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa. Hãmri nẽ kãm: "E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwỹ htãnopxa. Nẽ mẽ àpênh xwỳnhjê mã õ mex kê mẽ apkur mex o pa." Anẽ. Koja ã kãm mẽmoj tã karõ anẽ hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm mõ. [43] Hãmri nhũm kãm àpênh mex xwỳnhta wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm õ patrãw akupỹn hpôx o mõ nhũm amnhĩ wỳr harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽmoj tã amnhĩ tã kamã kahak kêt nẽ. Rỳ tee ri wakre kamã kãm àpênh punuj ã amnhĩ pumu nẽ tee amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Kot wakre kamã kutêp àpênh mex jakamã akupỹn hpôx ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ.

[44] —Jakamã nhũm õ patrãwja akupỹn pôj nẽ kot kãm àpênh mex ã omu nẽ haxwỳja

hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kot kãm hamãr o
pa kaxyw kãm mẽmoj piitã ĩhkram haxàr
pa. 45 Nom koja kãm àpênh xwỳnhta axtem
nẽ wakre kamã kãm àpênh mex kêt nẽ.
Nẽ tokyx akupỹn mõr kêt ã hkamnhĩx nẽ
wakre kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê htak
nẽ pipãnh pix nẽ mẽ kãm gô xành xwỳnhjê
kôt pix mã pa japêr. 46 Hãmri nhũm õ
patrãw haêr pê akupỹn pôj nẽ tee ri ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu. Hãmri nẽ
gryk tỳx nẽ tanhmã homnuj to. Hãmri nẽ
kãm mẽ àpênh punuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho
pimrààtã amnhĩ nê mẽ hanor pa. Tã kêr ka
mẽ ixwakre kamã ho mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ
kurom ixkapẽr kôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex
rãhã ho ri apa.

47-48 —Nẽ koja mẽhõ kormã Tĩrtũm kapẽr
mar kêt nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho pa. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ nhỹrmã
kot amnhĩ tomnuj o pata mỳrapê tanhmã
ho nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xà kamã pa. Nom akrànhmã amnhĩ xà
kamã hamak o pa. Aa kot Tĩrtũm kapẽr
mar kêt jakamã koja ãm akrànhmã amnhĩ
xà kamã hamak o pa. Nom koja mẽhõ kapẽr
mar mex tã ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Nẽ xatã hirôp kuhê nẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm tee ri
ja hã omu nẽ nhỹrmã tanhmã homnuj tỳx
to. Hãmri nhũm wamtajê pyrà nẽ amnhĩ xà
htỳx kamã hamak tũm xàta kamã pa ho pa
nom mẽ kĩnhã amnhĩ xà htỳx kamã hamak
rãhã ho pa. Anẽ.

*Jejus kot nh*ỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj
xà ho hapêx ã harẽnh
Matêwre 10.34-36

49 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ omnu xà piitã ho ijapêx par
nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to piitã
ho ijapêx par kaxyw na pa pre wrỳ. Tã ra
ixte piitã ho ijapêx par o inhmõr ronhỹx
ja inhmã mex kumrẽx. Nom kormã. 50 Kot
paj amnhĩ xà htỳx kãm ijamak rax o mẽ kot
amnhĩ tomnuj o ijapêx o hkrax. Hãmri nẽ
nhỹrmã ho ijapêx pa. Na pa ra ixtyk kaxyw
ixte amnhĩ kà xà kamã ijamak kukamã ija-
maxpẽr o ra amnhĩ kamã ixkahak nẽ ri ixpa.
Tã kot paj ja ho ijapêx pa nẽ ixkĩnh tỳx
kumrẽx. Anẽ.

Mẽ kot Jejus ã axpẽn kutã amnhĩ
xunhwỳr ã mẽ harẽnh
Matêwre 10.21, 10.34-35

51 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ra mẽ awỳr ixwrỳk tã koja mẽ pi-
itã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri
pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwỳjaja
ixkapẽr ma nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr. No nhũm mẽ akwỳjaja mẽ
akĩnhã kuma nẽ ãm kuma. Hãmri nẽ ixtã
tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ixpyrà nẽ
amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa.

52 —Nẽ koja tanhmãn ixkre pyxi kamã
mẽmojaja ohtôn pa. Nhũm war axkrutre nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ axkrunẽpxi
nẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ ixkutã
amnhĩ xunhwỳ. 53 Nhũm mẽ hipêêxà hkra
my mẽ wa ixtã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ.
Nhũm mẽ katorxà hkra ni mẽ wa ixtã
axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Nhũm mẽ wỳj
umregêx mẽ wa haxwỳja ixtã axpẽn kutã
amnhĩ xunhwỳ. Koja mẽ ã ixtã axpẽn
nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ
Matêwre 5.25-26, 16.2-4

54 Nhũm Jejus hpãnhã mẽ kot hkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjaja. Na htem kaxkwa
kamã na htyk rax pumu nẽ na wrỳk mã
hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm na
wrỳ. 55 Nẽ amgrà pê kôk krihkritja nhũm
htem kuma nẽ arĩgro htỳx mã hamaxpẽr
kurê kumrẽx. Hãmri nhũm arĩgro htỳx nẽ.
56-57 ã na ka htem aprĩ hã mẽmoj pumunh
kôt mẽmoj kukamã ajamaxpẽr mex o ri apa
anẽ. Nom nhũm Tĩrtũmja mẽ ate tanhmã
amnhĩ tomnuj to mỳrapê tanhmã mẽ ato
kaxyw nhũm mẽ ate ja hã amnhĩ pumunh
tã tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ.

58-59 —Na htem tanhmã axpẽn tomnuj to.
Hãmri nhũm kot tanhmã war axpẽn to
xwỳnhta pahi hwỳr htẽm nẽ kãm tanhmã
kot ho xwỳnhta jarẽnh kaxyw. Hãmri
nhũm kamã gryk xwỳnhta kot pahi mã
harẽnh kaxyw ã harẽnh ma nẽ hãmri tokyx
hwỳr tẽ nẽ wa tãm akupỹm axpẽn xãm.
Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pahi kot ja
mar nẽ tanhmã mẽ ho pymaj na htem ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tokyx akupỹm tãm
axpẽn xunhwỳ. No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ nhũm pahija mẽ harẽnh ma
hãmri nẽ tanhmã kot hõ ho xwỳnhta pynê
nẽ haxà nhũm tee kãm kator prãm o hkrĩ

kaprỳ. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ amnhĩ pãnhã kãm amnhĩ rer pa nhũm pahihtija kormã mẽ kãm anẽ nhũm mẽ kãm ure nhũm kato. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhĩpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

13

1 Tã nhũm axtem mẽ hkwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa xàn ka ra Garirej nhõ xwỳnh kwỳjê jarẽnh ma nà? Na xep prem Jerujarẽ hwỳr mra nẽ ham mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw kormã kãm mry hpar o kuhê nhũm xep pahihti Piratja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amỹnê nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ himex pa. Kwa mãn mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pajakrenh ã na prem mẽ himex nà? Anẽ.

2-3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê mẽ kot mẽ himex kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk kênã. Tã kot ka mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt hã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ õ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. 4 No Jerujarẽ kamã ixkre prêkja mẽ kot kãm "Siroe" anhỹr xwỳnhta mẽ ho 18 nẽ mẽ hipy htem nẽ mẽ himex par xwỳnhjaja. Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na prem ty? Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o Jerujarẽ kamã arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê jakrenh? 5 Nà kot anhỹr kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mẽ uràk nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Tĩrtũm kot mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt ã harẽnh

Rõmãn 2.4; Sikũn Pêtre 3.8-9

6 Tã nhũm Jejus kê axte tanhmã mẽ ahkre hto. Nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ panhĩpêx to hã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja hpur nhõ dõn mẽmo pàr kre nhũm ra hprêk mex nẽ ô mã tãm nẽ. Tã aa ô hkêt ã ra hã amgrà axkrunẽpxi. 7 Hãmri nhũm kot hkre xwỳnhja tee ri omu nẽ kãm àpênh xwỳnh wỳr tẽ nẽ kãm: "E kwa ma tẽ nẽ mẽmo pàr mũj krãhta nẽ amẽ. Mexti hã. Ra ô hkêt ã amgrà axkrunẽpxi kênã. Koja pẽr aa ô hkêt nẽ. Mo kaxyw kot kêt ô hkêt tã ô mex xwỳnh kaêx ã mẽ kêp àmnàr o kuhê? E hwỳr tẽ nẽ krãhta nẽ amẽ." Anẽ. 8-9 Hãmri nhũm tee ri kot kãm hã karõja ma nẽ kãm: "Kwa nà kormã. Pa kop ixàmnhĩx pàr krax ã mẽmo japôk kwỳ kapĩ nẽ kop hamã mãn. Kê axte hã amgrà pyxi nẽ hapêx nẽ ô hkêt pa kormã krãhta nẽ kumẽ. Koja amgrà ja kamã amã ô japêr ka omu nẽ akĩnh nẽ." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã nhũm Tĩrtũm kot pur nhõ dõn mã àpênh xwỳnhta pyrà nẽ mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt ã nhũm ã hã kuxi nẽ mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

*Jejus kot arĩgromnu hã m*ẽhõ ho mex ã harẽnh

Rukre 14.1-6; Juãw 5.16-17

10 Tã nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre hwỳr axà nẽ kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 11 Nhũm kamã mẽhõ ni hikôt rãhã nẽ pa xwỳnhja nhỹ. Na pre ra amnepêm mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm katàt nẽ ri mrar kêt kumrẽx. Ãm hikôt rãhã nẽ ri pa hã ra hã amgrà pê 18. 12-13 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ amnhĩ wỳr kãm hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—E na ka ra akupỹm amex.

Anẽ nhũm akupỹm katàt nẽ mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o xa. 14 Nom nhũm mẽ pikuprõnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh maatija tee ri ja hã omu hãmri nẽ Jejus kamã gryk tỳx nẽ. Mẽ õ arĩgromnu hã akupỹm kot ho mex jakamã nhũm kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê mã kãm:

—Tk. Kwa semãn ã mẽ àpênh xà hã arĩgro xohtôô. Kêp 6. Kot kaj mẽ mãmrĩ tômĩk nẽ sikũn nẽ tês nẽ kwata nẽ kĩta nẽ sêsta ja ã ka mẽ apê rỳ mãmrĩ Jejus wỳr amnhĩ to mra kê akupỹm tanhmã mẽ ato mex to. No sap ã kwarĩ. Sap kêp mẽ pahpê Ijaew nhõ arĩgromnu kênã. Na pu htem hã paxàpênh kêt nẽ. Jakamã arĩgro ja hã kot akupỹm mẽ ato mexja mex kêt. Anẽ.

15 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa xà mẽ kajaja na ka htem sap ã axàpênh kêt nẽ apa? Nà mẽ ate hã axàpênh kênã. Xàn ka htem sap ã akrit kawar nẽ akrit môx ma mẽ ho apa nẽ mẽ hkõm kêt

nẽ? Nà na ka htem ma mẽ ho apa nhũm
htem ixkõ. Mot ka kêt mẽ ri axtem nẽ
mẽ kot sap ã tanhmã amnhĩ toja nê mẽ
kãm akapẽr? 16 Ixte ni ho mex xwỳnhta mẽ
pahpyrà nẽ kêp finat Apraãw kagrõt nyw õ
na. Nhũm pre Satanasti te kot kãm ê nẽ ri
o pa pyràk o hipêx jakamã nhũm ỹ hã hikôt
nẽ ri paja ã ra hã amgrà kêp 18. Tã pa nê
te ixte Satanasti ho ixkrihkrit nẽ ixte kêp
utàr pyràk o hipêx nẽ akupỹm ho mex. Mo
kot pa kêt ri omu nẽ ãm omu nẽ arĩgromnu
hã ho mex kêt nẽ? Nà ixte arĩgro piitã hã
akupỹm mẽ ho mex o ixpa xwỳnh kênã.
Anẽ.

17 Hãmri nhũm mẽ kot kãm kapẽr mar
prãm kêt xwỳnhjaja kuma nẽ kamã gryk
nẽ. Te ho mẽhprĩjê mã mẽ hamaxpẽr nhõr
pyràk o mẽ hipêx pyràk jakamã nhũm mẽ
amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk nẽ. No nhũm
mẽ kot ra ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã
omunh xwỳnhjaja ja hã omu nẽ kãm hkĩnh
nẽ.

*Jejus te kot m*ẽmo hy pyràk ã harẽnh
Matêwre 13.31-33; Makre 4.30-32

18-19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ tanhmã
mẽ kãm amnhĩ tã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te
ixte mẽmo hy pixire pyràk. Na htem hkre
nhũm higrõt. Nẽ gaa nẽ rĩ hprêk. Hãmri nẽ
pa anhgrà nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hô
pytĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Tã kot paj
nhỹrmã mẽmo hy jarẽnhta pyrà nẽ ixpixi
htã kot paj pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà
nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

*Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyràk ã har*ẽnh
Matêwre 13.33-35

20-21 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho xa. Nom
hprĩ hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ tã
kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã tanhmã mẽ amã pãwti
kaxkrit xà jarẽnh to. Koja mẽnijê hõ ãm
hkwỳ ho grire nẽ kupy nẽ kaxyw mẽmo
xôm kãm kumẽ nẽ ho pihkàr pa nẽ ho pãwti
nhĩpêx. Nhũm kaxkrit xàja grire htã pãwti
piitã ho kaxkrit mex nẽ. Ja pyrà nẽ kot paj
ixpyxi htã koja mẽ nhỹrmã pika piitã hkôt
ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ tã pãw
kaxkrit xàja xi nẽ harẽnh anẽ.

*Kaxkwa hw*ỳr hakwa kre kahê xà jarẽnh
Matêwre 7.13-14, 7.21-23; Juãw 10.7-10

22 Tã nhũm Jejus arĩ krĩ pê Jerujarẽ hwỳr
krĩ hkôt ri mẽ ahkre ho mẽ hkôt ri pa.
23 Hãmri nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ
mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja mẽ
ohtô nẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri htĩr tũm nẽ papa
ho nà koja mẽ grêre? Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kot mar o
kuhê xwỳnh piitã kãm:

—Nà mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê pix koja mẽ õ krĩ hwỳr agjê. Wỳr
mẽ gjêx xàja ãm pixii nom koja mẽ ohtô nẽ
kãm hkôt wỳr gjêx prãm kêt nẽ. Na htem te
hwỳr mẽ gjêx xà hõ japêr o pa pyràk. Nom
pa na te ixpê hwỳr mẽ gjêx xà pixita pyràk.
Jakamã kwa kêr ka mẽ tokyx ixkôt amnhĩ
xunhwỳr tỳx nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o
ri apa. Na htem ohtô nẽ kãm ixkôt amnhĩ
xunhwỳr prãm kêt nẽ. Ixte amnhĩ nhĩpêxja
mẽ kêp hihtỳx jakamã nhũm htem ixkaga.

25 —Tã koja mẽ nhỹrmã ty nẽ tee ri kãm
Tĩrtũm wỳr gjêx prãm kaprỳ. Kot paj te mẽ
kêp kahê pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ kapôt
ã kuhê nẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ inhmã:
"Kwa mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ awỳr
agjê Pahihti." Anẽ. Hãmri pa mẽ kãm: "Nà
ixte mẽ apumunhre hã kot pa kêt ri mẽ amã
kurẽ." Anẽ.

26 —Hãmri nhũm mẽ tee ri inhma nẽ
inhmã: "Kwa nà ra ate mẽ ixpumunh mex
kênã. Na ka pre mẽ inhõ krĩ kamã mẽ
ijahkre ho ri apa nẽ mẽ ixkutã axàpkur o ri
apa." Anẽ. 27 Hãmri pa mẽ kãm: "Tk. Ixte
mẽ akutã ixàpkur tã mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳyre hã. Jakamã e mẽ ma mra. Mẽ
ate amnhĩ tomnuj pix o mẽ apa xwỳnh
jakamã kot kaj mẽ ixwỳr agjêx kêt nẽ." Anẽ.
Kot paj ã mẽ kãm ixkapẽr anẽ.

28 —Hãmri nhũm mẽ amỳm ri mẽ inhmex
ã mẽ ixpumunh o kuhê. Kaxkwa kamã mẽ
ixkĩnh nẽ ri mẽ inhmex nẽ ixpa hã amỳm
mẽ ixpumunh o kuhê. Apraãw nẽ Ijak nẽ
Jako nẽ Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh
piitã nhũm mẽ amỳm mẽ ixkĩnh nẽ mẽ
ixàpkur mex ã mẽ ixpumunh o kuhê. Hãmri
nẽ tee ri mẽ ixwỳr kãm gjêx prãm kaprỳ
nẽ hkaprĩ nẽ mur nẽ amnhĩ krã hkĩ jarê nẽ
amnhĩ kà nhê nẽ amnhĩ kamã gryk tỳx nẽ.
No ãm tee ri amnhĩ kamã gryk kaprỳ. Ã koja
mẽ amnhĩ nhĩpêx anẽ. 29 Nom Tĩrtũm kôt
mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja mẽ

kurom pika piitã kurũm axpẽn wỳr akuprõ
nẽ Tĩrtũm wỳr agjê nẽ kuri hkĩnh nẽ apkur
mex o hkrĩ. Mẽ akwỳjaja nẽ pika piitã
kurũm hohtô rax nẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ
hwỳr agjê nẽ kuri apkur mex nẽ hkĩnh nẽ
pa ho pa.
30 —Mẽ apê Ijaewjaja mẽ amã Ijaew
kêt xwỳnhjê hprãm nõkati htã koja mẽ
hkwỳjaja mẽ akwỳjê rom Tĩrtũm ri axpẽn
wỳr akuprõ nẽ hkĩnh nẽ axpẽn kutã apkur
mex o hkrĩ. Jakamã kwa kot kaj mẽ uràk nẽ
amã Tĩrtũm mẽ wa ixwỳr agjêx prãm hã kot
kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

*Jejus kãm Jerujar*ẽ nhõ xwỳnhjê japê hã
harẽnh
Matêwre 23.37-39
31 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh
kwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:
—Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa kêr ka
ma Jerujarẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Na ra mẽ
hkĩnh wỳr pahi Eroxja pôj nẽ kot tanhmã
ato kaxyw atã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma.
Jakamã kwa mẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Nhãm
krĩ hõ hwỳr mãn mõ. Anẽ.
32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Nà kot pa umaj nhãm krĩ hõ hwỳr
inhmõr kêt nẽ. Kot paj ma mẽ hkwỳjê
nê mẽkarõmnuti japôx pê mẽ hkwỳjê ho
mex o ma hwỳr mõ. Pahi Erox kãm mẽ
hpar pix prãm. E mẽ mãmrĩ ma akupỹm
hwỳr mra nẽ ã kãm ixkapẽr jarẽnh anẽ. No
kot paj umaj nhỹhỹm ixprõt nẽ ixtẽm nẽ
kêp ixpimxur kêt nẽ. Ra ixte õ krĩ hwỳr
inhnojarêt kênã. Anẽ.
33 Hãmri nẽ mẽ kot mar xwỳnhjê mã
amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:
—Kot paj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri
ixpa rãhã Jerujarẽ hwỳr mõn pôj nẽ kamã
ty. Kamã na htem mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩmex. Tã hwỳr kot
paj mõ. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. 34 Hãmri nẽ te ra kot Jerujarẽ nhõ
xwỳnhjê pumunh o ãm nẽ mẽ kãm kapẽr
pyràk o kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Hêxta waa nẽ mẽ apê Jerujarẽ nhõ
xwỳnhjaja. Tĩrtũmja xatã mẽ awỳr ỹ hã
kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê rẽnh tã ka
mẽ kapẽr mar kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ kẽn o mẽ
htak o mẽ himex o apa. Na ka htem ã amnhĩ
tomnuj o apa anẽ. Tã arĩ inhmã mẽ ajamãr
o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot nore
hpro nẽ ho hikwỹ pyràk o na pa inhmã mẽ
anhĩpêx prãm tã ka mẽ apê ixprãm nõkati
nẽ ixkaga. 35 Mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ anhõ
krĩ jamãr kêt nẽ. Kot paj tokyx ty nẽ mẽ
apiitã mẽ are nẽ ma akupỹm api ka mẽ axte
ixpumunh kêt nẽ. Ãm akupỹn ixwrỳk xà hã
arĩgrota pix ã koja mẽ akwỳjaja mẽ amỳr pê
krĩ ja hwỳr ixwrỳk kãm ixpumu. Hãmri nẽ
mẽ akurom ixpumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ tã
ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ axpẽn mã ijarẽnh
o:
E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta
pôj. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr
wrỳ. Na mex kumrẽx. Anẽ.

14

*Jejus kot axte arĩgromnu hã m*ẽhõ ho mex
ã harẽnh
Rukre 13.10-17
1 Tã nhũm sap nhũm Jejus ma Parijew
nhõ xwỳnhjê krãhtũm kutã apkur kaxyw
õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ wa hã htu
rax nẽ Jejus apkur ã tãnopxar o kuhê. Mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ra hã
àmnênh kaxyw nhũm mẽ kuri htãnopxar o
kuhê. 2 Nhũm ixkreja kamã mẽhõ my hte
hikot xwỳnh mẽ kuri xa. 3 Hãmri nhũm
Jejus omu nẽ hã Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê
kukja nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Jarãhã na
mẽ panhõ arĩgromnu pê sap. Tanhmã na
pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahte
sap ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã
karõ hto? Xà kot puj mẽ akupỹm mẽ ho
mex nà? Kot puj mẽ ãm mẽ omu nẽ akupỹm
mẽ ho mex kêt nẽ? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ.
Anẽ.
4 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tanhmã kutã
kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm akryk mar o kuhê. Mẽ
kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã mẽ
kãm tanhmã nẽ pymaj nhũm mẽ akryk mar
o kuhê nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ.
Hãmri nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ myja ã
ĩhkra xi nẽ akupỹm ho mex. Hãmri nẽ hano
nhũm ma akupỹm mex nẽ hkĩnh nẽ ma tẽ.
5 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Xà koja mẽ akra sap ã
mẽ apê ahkrehti xupỳm kãm tẽm ka mẽ
ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê tokyx ho
axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ ho axàpir

kurê kumrẽx. Rỳ koja akrit môx gyw mã axà xàt ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê tokyx hkaxàr kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ hkaxàr kurê kumrẽx. Na htem sap ã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ panhõ arĩgromnu htã pu htem hã tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã na pa ã hã myta ho mex kurê kumrẽx anẽ nẽ ri arĩgro mex jamãr kêt nẽ. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nom kutã kãm mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Ra kot akupỹm ho mex jakamã nhũm mẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ kuhê.

Mẽ pahte amnhĩ to hkryre hã mẽ pa-jarẽnh

*Matêwre 23.6-14; Rukre 6.32-36; mãã*nẽn Xiakre 4.10; Wam Pêtre 5.5-6

7 Hãmri nhũm mẽ apkur kaxyw mẽ hkrĩ xà hã hkrĩ hpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja hkwỳjê pê amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex kãm hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omunh o xa nẽ axte mẽ kãm mẽmoj jarẽ. No ãm mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

8 —Nà koja mẽ axpẽn mã mẽhõ rer kaxyw nẽ amnhĩ wỳr mẽ atã karõ. Mẽ ate kutã axàpkur kaxyw. Hãmri kêr ka mẽ hwỳr mra nẽ axàpkur kaxyw nẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. No kot kaj mẽ kêp amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex pytà nẽ hã akrĩ nhũm ra kot amnhĩ to rax xwỳnhjê hõja hapu hã mẽ akôt tẽn axà. 9 Hãmri nhũm ixkre nhõ dõn kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr xwỳnhta mẽ hkrĩ xà mexta ã mẽ awỳ nẽ mẽ amã: “Kwa mẽ atõ kànhmã xa nẽ kãm mẽ hkrĩ xà kaprã.” Anẽ. Hãmri ka nhãm xa nẽ kãm anhỹr xàta gõ. Hãmri nẽ apijaàm kãm hpãnhã kupĩp kãm nhỹ. 10 Ja pymaj kêr ka mẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. Kê ixkre nhõ dõnja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ amã: “Tk. Kwa ixkràmnhwỳjaja. Mẽ kupĩp kãm akrĩ hkêt nẽ. Kwa mẽ mra nẽ jar mẽ hkrĩ xà mex ã mãn akrĩ.” Anẽ hãmri nhũm ja mẽ amã mex nẽ. Nhũm mẽ piitã kot mẽ ato mex ã mẽ atã omu ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ tã omu nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ akrĩ.

11 —Nẽ koja mẽhõ te amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ tanhmã hã ho. Hãmri nhũm ra amnhĩ to grire hã amnhĩ pumunh o ri pa nẽ rĩ amnhĩ pumu. Nom koja mẽhõ amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hkêt nhũm Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ tãm amnhĩm kot amnhĩ to rax xwỳnh ã harẽ. Anẽ.

Mẽ pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex ã mẽ pamã karõ

12 Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ apkur xà hã ixkre nhõ dõnja mã kapẽr nẽ kãm:

—Nà na ka hte amnhĩ wỳr akwỳjê pix wỳ. Atõjê hwỳ nẽ akràmnhwỳjê hwỳ. Nẽ mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê hwỳ. Nom nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xwar amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳr pix kaxyw na ka hte ã amnhĩ wỳr mẽ hwỳr anẽ. 13 No kêt amnhĩ wỳr mẽ no kre xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hkrã pipãnh puro xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hpigêx tỳx xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hirot nẽ àpênh kêt xwỳnhjê mãn wỳ. Kêr ka amnhĩ wỳr jajê mãn wỳ kẽ mẽ awỳr mra nẽ akutã apku. 14 Mo mẽ kot amnhĩ xwar awỳr kaxyw mẽ õ mẽmoj? Mẽ kêp amrakati. Tã kot kaj mãmrĩ amnhĩ wỳr mẽ awỳ nhũm Tĩrtũm mẽ hã apumu hãmri nẽ nhỹrmã kot akupỹm mẽ ho htĩr xà hã arĩgrota ã mẽ hã amã mẽmoj mex gõ nẽ ato mex nẽ. Hãmri ka akĩnh nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kutã mẽ paxàpkur xà maati jarẽnh

*Matêwre 8.11, 25.1-10, 26.29; mãã*nẽn Apokarip 19.9

15 Hãmri nhũm mẽ apkur kaxyw hkrĩ pa nhũm Jejus nhĩhkô hã mẽ apkur o mẽ krĩ xwỳnhjê hõja tanhmã Jejus mã kapẽr to nẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ kutã paxàpkur o pahkrĩ nẽ pahkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kutã apkur kaxyw kot amnhĩ wỳr mẽ hwỳrta ã nhũm mẽ ahkre. No ãm hã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ amnhĩ wỳr mẽ ho ohtô nẽ mẽ kot kutã mẽ apkur mex kaxyw mẽ kuwỳ. 17 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kãm àpênh xwỳnh mẽ nẽ kãm: “E ma tẽ nẽ mẽ kãm awjarẽ kê mẽ tokyx mra pa mẽ apku.” Anẽ. 18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma mẽ hwỳr mẽ kãm ujarẽnh o tẽ. Hãmri nẽ wamta mã anẽ nhũm kuma hãmri nẽ hitõt nẽ kãm: “Nà kot

paj hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Na pa ham amnhĩm
pika hkwỳ japrô. Jakamã kot paj ma hwỳr tẽ
nẽ ixprĩ hã omu mãn. Kwa kêr ka kãm ijarẽ
kê ixte tanhmã hã nẽ xà hkôt ã ixte amnhĩ
nhĩpêx anhỹrja mã hamaxpẽr kêt nẽ." Anẽ.
19 —Hãmri nhũm kuma nẽ hpãnhã nhãm
ja wỳr tẽ nẽ kãm awjarẽ nhũm kuma nẽ
haxwỳja hitõt nẽ kãm: "Nà kot paj hwỳr
ixtẽm kêt nẽ. Na pa ham amnhĩm môx o
10 nẽ haprô. Jakamã kot paj ma hwỳr tẽ nẽ
ixprĩ hã ri omu mãn. Kwa kêr ka kãm ijarẽ
kê tee ri tanhmã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Ixte
tanhmã hã nẽ xà hkôt ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt." Anẽ.
20 —Hãmri nhũm kuma nẽ hpãnhã ma
ihõta wỳr tẽ nẽ kãm awjarẽ nhũm kuma
nẽ haxwỳja hitõt nẽ kãm: "Nà kot pa hwỳr
ixtẽm kêt nẽ. Na pa kormã ham ixprõ.
Kormã ixprõ nyw nẽ inhmã rer prãm kêt
jakamã kot paj ma hwỳr ixtẽm kêt nẽ." Anẽ.
21 —Hãmri nhũm kãm àpênh xwỳnhta tee
ri mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm tẽ.
Kot ma mẽ hwỳr mẽnh xwỳnhta wỳr ma
akupỹm tẽ nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nhũm
tee ri mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kamã gryk
nẽ. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê hwỳr kãm àpênh xwỳnhta mẽ. Mẽ
hkrã pipãnh puro xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Nẽ
mẽ hpigêx tỳx xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ
hirot nẽ àpênh hkêt xwỳnhjê hwỳr kumẽ
nhũm ma mẽ kãm ujarẽnh o tẽ. Hãmri
nẽ amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ kuma
nẽ wamtajê rom hkôt mrar kurê kumrẽx.
Hãmri nẽ agjê nẽ apkur kaxyw mẽ hkrĩ xà
kamã hkrĩ hpa. 22 Hãmri nhũm kãm àpênh
xwỳnhja õ patrãw wỳr tẽ nẽ kãm mẽ harẽ
nẽ kãm: "E ate mẽ hã karõ xàta kôt na mẽ ra
hkrĩ hpa htã arĩ mẽ hkrĩ xà hkwỳ hkaprỳ."
Anẽ.
23 —Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: "Hêxta
waa nẽ. Kêt ãm mẽ hkrĩ xàta hipu mex
ronhỹx pa omu nẽ ixkĩnh nẽ. No ãm kormã
piitã hipu hkêt. Kwa ma krĩ pu hã ri mẽ
hapêr o mra. Nẽ nhỹri mẽ hkwỳjê pumu nẽ
mẽ haprô nẽ man amnhĩ kôt mẽ o mra kê
mẽ hkrĩxà ho hipu hpa. 24 No kêt wam ixte
amnhĩ wỳr mẽ hwỳr xwỳnhtaja. Mẽ hitõt
xwỳnhjaja kot paj axte amnhĩ wỳr mẽ hwỳr
kêt nẽ." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Na
hte ã Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ hwỳr
anẽ. Anẽ.

Mẽ pamã Jejus kĩnh tỳx ã mẽ pamã karõ

Matêwre 10.37-38; Makre 8.34; Rukre 9.23-25; Juãw 12.26

25 Tã nhũm Jejus mẽ õrkwỹ rũm kato nẽ
kormã Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm mẽ hohtô
rax nẽ hkôt mõ. Hãmri nhũm Jejus xa nẽ
mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:
26 —E kot ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ
xãm prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ amã
atõ nẽ atõx nẽ anhĩpêêxà nẽ akatorxà japê
htỳx tã kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ
hakrenh pa. Nẽ amã aprõ nẽ akrajê japê
htỳx tã kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ
piitã mẽ hakrenh pa. Nẽ amã ixkĩnh tỳx o
amã amnhĩ japê jakre. Kêr ka mẽ atõ ixkôt
amnhĩ xãm kaxyw nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
27 —Koja mẽ ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate
ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhjaja.
Koja mẽ ixtã mẽ apar mã tã kêr ka mẽ amã
ixkĩnh tỳx o mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr
mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà
kamã ajamak kêt nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã
apa ho apa. Nom kot kaj mẽ ixkĩnhã jar pika
ja kamã amã amex nẽ apa hprãm xàj ixkaga
hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa
hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr
mex ã mẽ pamã karõ

28 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Kwa kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex
nẽ. Na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh nhĩpêx
kaxyw hãmri nẽ hkukamã hamaxpẽr mex
nẽ. Nẽ kaxyw krax mã kuhê xà hkukamã
hamaxpẽr. Nẽ kaxyw kỳx pê kãm hikwỹ
xàja kukamã hamaxpẽr. Nẽ õkwaêja
kukamã hamaxpẽr. Nẽ hã pôja kukamã
hamaxpẽr. Ã na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh
nhĩpêx kaxyw hkukamã hamaxpẽr mex
anẽ. 29 Nom kot kaj mẽ hkukamã ajamaxpẽr
mex kêt nẽ ãm kaxyw pĩ ho grêre nẽ hakà.
Rỳ ra hã axàpênh rax kurê ra amã ho anhỹr
kaga nẽ hkaga hpa nẽ hatur xàm mẽnh kêt
nẽ. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja hãnh mra nẽ
omu nẽ atã hpẽr o axkẽ. 30 Nẽ axpẽn mã ri
ajarẽnh o: "E ga mẽ ixkre mũj pumu. Na pre
hipêx xwỳnhja hkurê kãm kaga nẽ hipêx
par kêt nẽ." Anhỹr o axpẽn mã ajarẽ. Ja
pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex
nẽ. Nẽ ajamaxpẽr o: "Nà mẽ kot Jejus ã
tanhmã ixto htỳx tã kot paj hkaga hkêt nẽ.
Kot paj hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa."

Anhỹr o amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Hãmri
nẽ rĩ kormã ixkôt amnhĩ xãm. No kot ka mẽ
umaj ixkaga hkukamã ajamaxpẽr hãmri nẽ
ixkôt amnhĩ xãm kêt kurê kumrẽx.

31 —Nẽ koja krĩ hõ kamã pahihti nhõ
pôristi xohtô nẽ. Nẽ kutã nhãm krĩ hõ kamã
pahihti nhõ pôristija grêre. Tã nhũm wa
hpijapu kaxyw nhũm krĩ hõ rũm pahihti
nhõ pôristi xohtôja mẽ grêreta wỳr mra.
Hãmri nhũm kutã krĩ hõ kamã mẽ õ pôristi
grêre nhõ pahi nhỹ nẽ tee ri mẽ amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: "Kwa
koja apu krĩ hõ rũm pôristi xohtô raxja
nhũm inhõ pôristi grêreja mẽ axpẽn kutã
kuhê nẽ axpu nhũm mẽ inhnê mẽ himex.
Nà inhõ pôristi grêre kênã." Anhỹr o
hamaxpẽr.

32 —Hãmri nẽ pahi hõta wỳr õ kôwenatô
mẽ. Kormã krĩ hõ rũm mẽ hohtôtaja mẽ
htêp kêt nhũm mẽ kutã kumẽ nhũm ma
mẽ kutã tẽ. Hãmri nẽ awry hã mẽ hkaxpa
nẽ mẽ õ pahihti mã kãm: "E na mẽ inhõ
pahihti akutã inhmẽ pa tẽ. Na inhmã: 'Ma
tẽ nẽ mẽ kãm awjarẽ. Kot puj pẽr mẽ
papijapu hkêt nẽ. Kwarĩ. Kot puj mẽ tãm
axpẽn xunhwỳ.' Anhỹr o kapẽr nẽ mẽ akutã
inhmẽ pa tẽ." ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ja
pyrà nẽ na htem mẽmoj kukamã hamaxpẽr
mex nẽ rĩ kormã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

33 —Tã kêr ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ
xãm prãm hãmri nẽ pahita pyrà nẽ amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr tỳx nẽ rĩ kormã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to. Kêr ka ate inhmã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw hãmri nẽ
inhgryk ã te ate amã amnhĩ japê hkêt
pyràk o mẽmoj piitã mã anhĩhkra karo
pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ rĩ ko-
rmã ixkôt amnhĩ xãm. 34-35 No kot kaj mẽ
amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ atỳx ri
ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ
mẽmo arĩgro hã mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato
xwỳnhjê pymaj ra ixkaga mã. Hã kot kaj
mẽ te mẽ ate kaxwa punu pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Kaxwaja mẽ apkur xà kamã mex.
Na htem amnhĩm ho õ xành nẽ kuku. Nom
koja mẽhõ kamã pika hkwỳ mẽ nẽ ho ahkà
hãmri tanhmã kot mẽ ho nẽ akupỹm ho
mex? ãm mẽ kot hkapĩr pix kaxyw koja
mex. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ate inhmã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ
jarẽnh tã gaa nẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx
prãm nõkati. Hãmri nẽ ra te ate kaxwa
punu kapĩr mã tãmta pyràk. E kwa mẽ
mẽmoj tã ixujarẽnhja ma nẽ mẽ uràk nẽ
amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Anẽ.

15

*ôwêhti pikunor jar*ẽnh
Matêwre 18.12-14

1 Tã nhũm mẽ kot pahihti mã hkwỳjê pê
kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjê mẽ mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja Jejus kapẽr mar
kaxyw hwỳr mra. 2 Hãmri nhũm Parijew
nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm
o mẽ ahkre xwỳnhjaja mẽ hã Jejus pumu.
Hãmri nẽ kê wem axte axpẽn mã tanhmã
ho kapẽr punuj to nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na hte mũjti axtem nẽ mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ
kuwỳ nẽ tõhã mẽ kutã apku. Kwa mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã kot kêt mẽ kutã
apkur o pa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kuma nẽ
tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Nom hprĩ hã mẽ
kãm kapẽr kêt nẽ. Kê ãm amnhĩ tã kuxi nẽ
mẽ kãm ôwêhti pikunor jarẽ nẽ mẽ kãm:

4 —Koja mẽhõ õ ôwêhti xohtô nẽ. Nẽ
ma nhỹri hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire
nẽ hkwỳ kaga nẽ ma nhỹhỹm ahte tẽ
nẽ akunok. Hãmri nhũm õ dõnja ma
kot akupỹm piitã o mõr kaxyw hkwỳ ho
pikuprõnh pa hãmri nẽ tee ri hkwỳ kaêx
ã pikunor xwỳnhta japêr. Hãmri nẽ ma
hkwỳ ho mõ nẽ nhỹri kure. Kot nhỹri
kutêp apkur o ri pa kaxyw kure hãmri nẽ
ma akupỹm pikunor xwỳnhta japêr o tẽ.
Hãmri nẽ hapêr ryy nẽ nhỹri hwỳr kato.
5 Nẽ omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ
kre hã kumẽ nẽ ma akupỹm hkwỳ hwỳr o
tẽ. 6 Hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã kumẽ nẽ hkĩnh
nẽ hkràmnhwỳjê ho akuprõ nẽ õrkwỹ htã
mẽ õrkwỹ xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm:
"Kwa na pre ixpê ixkriita õ akunok. Pa pre
hapêr kãm ixihtỳx nẽ kãm ixkato nẽ omu nẽ
ixkĩnh nẽ. Jakamã kwa wem mããnẽn inhỹ
hã akĩnh." Anẽ.

—Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 7 Ja pyrà nẽ
koja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê hõ
tee ri amnhĩ pumu nẽ kot amnhĩ tomnuj
kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm. Hãmri
nhũm kaxkwa kamã mẽ piitã ja hã omu
nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Te ho my kot ôwêhti
hpikunor xwỳnh mã kator nẽ hkĩnh tỳxta
pyràk. Na hte Tĩrtũm tãm mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ hkĩnh
nẽ. Tã koja mẽhõ kot amnhĩ tomnuj tỳx

tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Jakamã na pa hte mẽ akurom ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kot tanhmã ho kapẽr punuj to xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ.

*Kàxpore pikunor jar*ẽnh

8 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Koja mẽhõ ni hikàxpore kêp 10. àpênh o arĩgro pê 10 pãnhã kàxpore kêp 10. Tã ho pyxi nẽ ho akunok. Hãmri nẽ tee ri hapêr nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ kanê hpôk nẽ hitom kapõnh pê hprĩ hã hapêr o ri pa nẽ kãm kato. 9 Hãmri nẽ kupy nẽ hkĩnh nẽ hkràmnhwỳjê ho akuprõ nẽ õrkwỹ htã mẽ õrkwỹ xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm: "Xê na pre ixpê ixkàxpore hõta akunok pa tee ri hapêr tã akupỹm kãm ixkato nẽ kupy nẽ ixkĩnh nẽ. Jakamã xê wem inhỹ hã mããnẽn akĩnh." ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

10 —Ja pyrà nẽ koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hõ pyxire nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ piitã ja hã omu nẽ hkĩnh nẽ. Te mẽhõ ni kot kàxpore pikunor xwỳnh mã kator nẽ hkĩnhta pyràk. Anẽ.

Mẽ hkra pikunor jarẽnh

11 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho xa. Tĩrtũm kãm mẽ piitã mẽ hapê htỳx ã mẽ ahkre ho xa. No kê ãm hã kuxi nẽ kê we tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja mẽhõ hkra my wa axkrut. 12 Hãmri nhũm kot hapu õ papaj wỳr tẽ nẽ kãm: "E papaj. Ot pa awỳr tẽ. Kot kaj nhỹrmã ty pa wa amỳr pê akukrêx o ixàrĩk. Jakamã e kwa tokyx atĩr ri amnhĩ kamã wa inhmã ho axkjê pa inhõ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx nà?" Anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ wa kãm hikukrêx o axkjê. Kot wa mã hkwỳ gõ nẽ kot hapu mã hkwỳ gõ. 13 Hãmri nhũm kot haputa ãm ri hipêêxà hkôt pa hkrãnre hãmri nẽ kot kãm hikukrêx nhõr jamỳnh pa nẽ ma nhỹhỹm o mõ nẽ ho wẽnê hpa. Hãmri nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma nhỹhỹm mõ. Nhỹhỹm awry hã pika hõ hwỳr ma mõ. Mõõ hãmri nẽ krĩ hõ kamã htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nẽ gaa nẽ ra mẽ hkuprỳjê hã kàxpore ho hapêx pa. Nẽ kagôxỳhti hã ho hapêx pa. Nẽ gaa hãmri nẽ hikàxpore hkêt nẽ ri pa.

14 —Rôm nhũm pikaja kamã mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Nẽ gaa nhũm mẽ hpur kãm mẽ kêp mẽ apkur xà hã mẽõja hapêx pa. Jakamã nhũm mẽ hkra kot haputa kêp amrakati nẽ kãm prãm tỳx nẽ ri pa. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. 15 Hãmri nẽ amnhĩ to krĩ nhõ xwỳnhjê mar o ri pa. Kot mẽ kãm tanhmã àpênh to nẽ hpãnhã apkur kaxyw. Hãmri nhũm mẽhõ kot kãm hkrit hagrô jamãr kaxyw hã kumẽ nhũm ma hwỳr tẽ nẽ kãm hamãr o pa. Nom kot kãm hamãr o pata pãnhã ãm kãm mẽmoj nhõr kryre nhũm arĩ kãm prãm tỳx kumrẽx.

16 Nẽ tee ri kot hagrô kutã õta kur prãm nẽ tee ri omunh o pa. 17 —Nẽ gaa hãmri nẽ tanhmã hamaxpẽr to. Nẽ tee ri kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja ã amnhĩ pumu nẽ hamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Mãn mũtar inhõ krĩ kamã inhõ papaj mã mẽ àpênh xwỳnhjaja ixrom apkur mex o pa. àpkur mex nẽ nhũm mẽõ jakrêx prãr rũnh tã pa jar mẽ hkĩnhã prãm xàj ra ixtyk o mõ. 18 Nà kot paj ma akupỹm mõ. Hãmri nẽ inhõ papaj pumu nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kãm: 'Kwa Papaj. Na pa pre ixpê akra hã amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx nhũm ja apê omnuj nẽ. Nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. 19 Jakamã na pa ixpê akra hã amã amnhĩ jarẽnh ã ixpijaàm nẽ. Ixte tãm kêt kumrẽx. Jakamã kwa xà kot pa amã mẽmoj tã ixàpênh o ri ixpa ka hpãnhã inhmã inhõ pa apku nà?' Anhỹr o kot pa kãm amnhĩ jarẽ. Nà kot paj anẽ."

20 —Anhỹr o amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ ma akupỹm mõ. Mõõ nẽ ra hpôx o mõ. Nẽ kormã amỳm mõr ri nhũm õ papaj hwỳr rĩt nẽ omu nẽ amnhĩ kra hã omunh kurê kumrẽx nẽ hkĩnh nẽ ma kutã hprõt nẽ tẽ. Omu nẽ kãm hkaprĩ nẽ. Nẽ hwỳr hprõt nẽ hkaxpa nẽ kahti hkôt kumỳ. 21 Hãmri nhũm kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm: "Kwa papaj. Na pa pre amnhĩ tomnuj nẽ nhũm ja apê omnuj nẽ. Nẽ Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. Jakamã ixte ixpê akra hã amã amnhĩ jarẽnh ã ixpijaàm. Ixte tãm kêt kumrẽx." Anẽ. 22 Nom kormã kãm amnhĩ jarẽnh par kêt ri nhũm hipêêxà kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã akir nẽ mẽ kãm: "E kwa mẽ atõ ma tẽ nẽ kãm ê mex õ py nẽ

akupỹn ixkrata wỳr ho aprõt nẽ kãm haxà.
Nẽ hpar kà nẽ ĩhkra kamã kàx nẽ amnẽ kãm
hamỳ nẽ ho aprõt. 23 Nẽ akupỹm aprõt nẽ
môx kra htwỳm mexta õ pumu nẽ unê nẽ
apĩ. Nẽ mẽ ho anẽ pu mẽ ixkra hã pahkĩnh
nẽ apku. E mẽ amnhĩ prêprêk nẽ tokyx ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ. 24 Na pre ma ixpê mõr o
te ixpê htyk pyràk. Tã akupỹn mõ nẽ ixwỳr
pôj nẽ te akupỹm inhmã htĩr pyràk. Jakamã
e mẽ tokyj." Anhỹr jakamã nhũm mẽ hã
môx kra pĩ nẽ ho anẽ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur
o hkrĩ.

25 —Rôm nhũm hkra kot wata kormã pur
kãm htỳx àpênh o xa. àpênh o ãm tã
akupỹn hpôx o tẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kukamã
mẽ kot ri mẽmoj tatak nẽ mẽ grer ma.
26 Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr o tẽ nẽ õrkwỹ
hwỳr pôj nẽ kormã kapem xa nẽ mẽ hã
mẽ àpênh xwỳnhjê hõ kukja nẽ kãm: "Kwa
mẽmoj tã na ka wem ã akĩnh rax anẽ?"
27 Anẽ nhũm kãm: "Nà mẽhõ hkêt. Atõ na
akupỹn pôj nhũm anhĩpêêxà omu nẽ hkĩnh
tỳx nẽ. Nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ hã môx kra
htwỳm mexja pĩ nẽ hã ho anẽ nẽ hã ixkĩnh
nẽ hkur o ixkrĩ." Anẽ. 28 Hãmri nhũm tee
ri htõ jarẽnh ma nẽ gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ
gryk xàj kapem hkuk punuj o mẽ omunh
o xa nẽ mẽ hwỳr àr kêt nẽ. Hãmri nhũm
hipêêxàja tee ri omu nẽ hwỳr kato nẽ tee ri
kot mẽ hwỳr ho àr kaxyw ho anhỹr kaprỳ.
29 Hãmri nhũm kãm: "Tk. Kwa na pa hte
amã ixàpênh rũnh rãhã ho ri ixpa hã ra
ixtã amgrà xohtô nẽ. Nẽ aa akapẽr nhĩrôp
tanhmã ixãm to hkêt. Tã ka hte ixpumunh
nẽ akĩnh nẽ ixtã mẽmoj tõx pĩr kêt nẽ. 30 Tã
nhũm akra kot haputa apê akukrêx kwỳ
jamỳnh pa nẽ ma o mõ nẽ axtem nẽ mẽ
hkuprỳjê mã õr par tã akupỹn mõ nẽ pôj.
Ka omu nẽ akĩnh nẽ hã môx kra twỳmta pĩ.
Nà kot paj mẽ awỳr ixàr kêt nẽ." Anẽ.

—Hãmri nẽ gryk tỳx nẽ xa. 31 Hãmri
nhũm õ papaj tee ri kuma nẽ kãm: "Kwa nà
ri ã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Inhmã ajapê kênã.
Na ka hte ixkôt apa ho apa rãhã nẽ. Nẽ
ixkukrêx piitã kêp anhõõ. 32 No atõja na pre
te ixpê htyk pyràk tã arĩ htĩr. Nẽ te pikunor
pyràk tã te ra akupỹm kator pyràk jakamã
na pa omu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ inhmã hapê ho
te mããnẽn inhmã ajapê pyràk." Anẽ.

—Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ja pyrà nẽ
koja mẽhõ te kot amnhĩ tomnuj tỳx o ri pa
htã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ
amnhĩ to kuwỳ nẽ hkôt amnhĩ xãm. Hãmri
nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm
hprãm nẽ. No mẽ kajaja. Mẽ apê Parijew
nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjaja. Na ka htem mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapẽr mar o
kuhê hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kĩnhã akĩnh kêt
nẽ. Nẽ te hkra kot wata jamaxpẽr pyràk
o ajamaxpẽr nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ
mẽ kamã agryk nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hprãm
nõkati. Anẽ.

16

Mẽ panhõxỳ nê Jejus kot mẽ pamã karõ

1 Tã nhũm kê Jejus axte hkôt ri mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjê jahkre. No ãm mẽmoj tã
kuxi nẽ mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to nẽ mẽ
kãm:

—Nà koja mẽhõ hikàxpore rax xwỳnhja
kãm àpênh xwỳnh mã mẽmoj to wẽnê ho
pa kaxyw ãm. No nhũm kãm ho mex kêt
nẽ. Axtem nẽ kêp amarĩ mẽ kãm mẽmoj to
fiat par o mõ. Hãmri nhũm ra mẽhõ kot ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ ma õ patrãw
wỳr tẽ nẽ kãm harẽ. 2 Hãmri nhũm tee ri
harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr hã karõ. Hãmri
nhũm hwỳr tẽ nẽ axà nhũm kãm: "Pa. Kwa
xà ãm hãmri na mẽ inhmã ajarẽ? Kwa nà
mon ka ri axtem nẽ ã ixpê inhõ mẽmoj
nhĩpêx anẽ? E inhmã ate mẽ kãm ho fiat par
xwỳnhjê nhĩxi hã kagà nẽ inhmã agõ hãmri
nẽ ma tẽ. Kot ka axte inhmã axàpênh kêt
nẽ rĩ amnhĩ pumu." Anẽ.

3 —Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: "Hêxta
waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ to? Ix-
ihtỳxre hã kot pa mẽhõ mã pur ã apê. Nom
inhmã amarĩ ri ixàhwỳr o ri ixpa hprãm kêt.
Ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm." Anẽ. 4 Hãmri
nẽ tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to nẽ
hamaxpẽr o: "Nà kot paj amnhĩ wỳr ixte mẽ
kãm ho fiat xwỳnhjê hã karõ. Nẽ mẽ kãm
mẽ õ kõõta ahpar mã hkamẽ kê mẽ ãm inhõ
patrãw mã hkwỳ pix gõ. Kêr kê mẽ amnhĩ
tã ixpumu nẽ kãm ixkĩnh nẽ. Hãmri nẽ inhõ
patrãw kot ixkaga hã ixtã harẽnh ma nẽ
ixkamã ukaprĩ japêr. Hãmri nẽ amnhĩ wỳr
ixwỳ pa ahpỹnhã mẽ kutã ixàpkur o ri ixpa
nhũm prãm ixpĩr kêt nẽ. Nà kot paj anẽ."
Anẽ.

5 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm
mẽ hwỳr mra. Nhũm mẽ omu nẽ ja mã kãm:
"E tanhmã na ka pre inhõ patrãw pê mẽmoj
to fiat to? E inhmã harẽ." Anẽ. 6 Hãmri
nhũm kãm: "Na pa pre kêp orti hã à ho 100

nẽ ho fiat. Ota hã kagàta. Tã pa kormã kãm amnhĩrer kêt nẽ." Anẽ nhũm kuma nẽ kãm: "Tôe ka inhma. Kot paj amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 50 pix nẽ agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyràk o anhĩpêx." Anẽ. [7] Hãmri nẽ hpãnhã nhãm ja mã kãm: "No ka. Tanhmã na ka pre kêp mẽmoj to fiat to?" Anẽ nhũm kãm: "Na pa pre kêp pãy hã xak o 1.000 nẽ ho fiat. Tã pa kormã hpãnhã kãm amnhĩrer kêt nẽ." Anẽ nhũm kãm: "Tôe. Kot paj hãmri amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 800 pix nẽ agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyràk o anhĩpêx." Anẽ. Nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o: "E. Na pa mẽ kãm mẽ õ kõt o hkry pa. Koja mẽ amnhĩ tã kãm ixkĩnh japêr." Anẽ.

[8] —Hãmri nhũm õ patrãwja ã kot mẽ hipêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ kãm: "Tk. Kwa ate pa ixkukamã ajamaxpẽr nẽ inhmã mẽmoj to anhỹr mex kêt tã ka amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex pê ã mẽ hipêx mex anẽ." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tã ja pyrà nẽ na hte mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ãm amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr mex o pa. Jao amnhĩ kaxyw pix mã mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ kot amnhĩ tã mẽ omunh nẽ mẽ kãm mẽ hkĩnh nẽ amnhĩ xwar tanhmã mẽ ho mex to kaxyw nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ate amnhĩ kwỳjê ho mex to hã amnhĩm mẽ ajarẽnh kaxyw kêr ka mẽ amnhĩ mẽ mẽ piitã mẽ hkukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Pê tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex. Nom kormã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.

[9] —Hêxta waa nẽ. Mon ka htem mẽ uràk nẽ ã axpẽn to mex anhỹr kêt nẽ? Kwa mẽ àpênh xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã axpẽn to mex to o ri apa hkêt wehe. Jao akukrêx nẽ akàxpore ho anhõxỳ hkêt nẽ. Kêr ka nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm wỳr api nhũm ja hã mẽ ato mex rax nẽ. Te ho kot õ patrãw mã àpênh xwỳnhta kot tanhmã mẽ ho mex to xwỳnhjê hwỳr mrar nhũm mẽ kot amnhĩ xwar tanhmã ho mex tota pyràk.

[10-11] —Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh mex nẽ. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ kãm hprãm xà hkôt ho anhõxỳ hkêt nhũm ja hã mẽ apumu nẽ axte mẽ amã mẽmoj gõ. Nom hpãnhã mẽ amã õr rax o wamta jakre nẽ kugõ. Nom kot ka mẽ ri mẽmojta o anhõxỳ ho ri apa nhũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ axte mẽ amã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ ho anhõxỳ ho ri apa nhũm ja kêp homnuj nẽ.

[12] —Nẽ kot kaj mẽ jar Tĩrtũm kot mẽ amã mẽmoj nhõr xwỳnhja ho anhõxỳ ho ri apa. Hã koja nhỹrmã kaxkwa kamã mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

[13] —Nẽ kot kaj apyxi nẽ anhõ patrãw hamẽxkrut nẽ arĩgro pyxi hã hamẽ wa kãm axàpênh o amỹkry hkêt nẽ. Kot kaj anẽ nẽ hõ gryk ã hõ kaga. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ jar pika ja kamã akàxpore nẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hã kot kaj mẽ amã hapê htỳx nẽ mẽ kêp ho anhõxỳ ho ri apa. Nẽ akukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt akukrêx o tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa hkêt nẽ. Ja pymaj kwa kêr ka mẽ ãm Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao te akukrêx nẽ akàxpore mã axàmnhĩx ri anhĩhkra karo ho ri apa pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ. [14] Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mar o kuhê. Na prem ra mẽ hikàxpore rax gryk ã Jejus kaga. Jakamã ã kot mẽ kãm kàxpore jarẽnh anhỹrja ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã hpẽr o pikẽnh o kuhê. [15] Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na ka htem te mẽ ate tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom ri mẽ kãm amnhĩ to axêx o ri apa. No nhũm Tĩrtũmja kot tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã mẽ ajamaxpẽr to hkôt mẽ apumunh par. Nẽ hprĩ hã mẽ anhõxỳ hã mẽ apumu. Te mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx pyràk nom mẽ anhõxỳ kamã na ka htem apa. Mẽmoj te mex pyràk nhũm htem omu nẽ mex ã hkamnhĩx. No nhũm Tĩrtũm àhpumunh tỳx xà hkôt hprĩ hã mẽmojta pumu nhũm kêp omnuj nẽ. Mẽ akurom omnuj ã omunh kurê kumrẽx. Na hte hprĩ hã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu. Anẽ.

*Tĩrtũm kap*ẽr aa hapêx kêt ã harẽnh
Matêwre 5.17-18

[16] Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojesja kumrẽx mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tã nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh

kwỳjaja mããnẽn mẽ kãm hkwỳ hã kagà.
Nhũm prem kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx o ri pa. Tã nhũm finat Juãw Paxisja
mẽ hpãnhã kato nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ ajahkre
ho ri ixpa nhũm mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ kãm ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri pa hprãm nẽ.
17 —Tĩrtũm kapẽr tũmja mex o mex. Koja
aa hapêx kêt nẽ. Koja nhỹrmã kaxkwa nẽ
pika wa hapêx pa no nhũm Tĩrtũm kapẽr
tũmja aa hapêx kêt nẽ. Koja rãhã ho rãhã
nẽ aa ihkjê ho mẽnh kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt ã mẽ pamã
karõ

Matêwre 5.31-32, 19.9-12; Makre 10.2-12

18 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:
—Nẽ kêr ka mẽ aprõ kaga hkêt nẽ apa.
Kot kaj mẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm hõ ho
aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ
kamã nhãm ho amnhĩkati pyràk. Nhũm ja
kêp omnuj nẽ. Rỳ ka ra mẽhõ kot hprõ kaga
xwỳnhta ka hpãnhã ho aprõ. Nhũm Tĩrtũm
noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati
pyràk. Nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. Anẽ.

*Hikàxpore rax xw*ỳnh mẽ kêp amrakati
xwỳnh wa harẽnh

Rukre 6.20-26

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre kamã mẽ kãm
awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—Koja mẽhõ kàxpore rax xwỳnh ê mex
pix kãm ri pa. Nẽ apkati mẽ apkur mex o
pa. 20 Nhũm amrakati xwỳnh pê Rajareja
hkà nhyre nẽ arĩ pry kamã àhwỳr o hkrĩ.
Nhũm htem hamỳ nẽ ma o pa nẽ hikàxpore
rax xwỳnh nhõrkwỹ jakwakrem haxwỳ.
21 Nhũm õ jakrêx kwỳ hkrẽr prãm xàj hakwa
krem àhwỳr o hkrĩ. Nhũm rop hwỳr mra nẽ
hkà nhy kunhnwỳnh o kuhê.
22 —Tã nhũm Rajare ty nhũm Tĩrtũm
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja hwỳr wrỳ nẽ
ma akupỹm kaxkwa hwỳr hkarõ ho mõ nẽ
ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ
pahpãm Apraãw nhĩhkô hã hkĩnh nẽ apkur
mex o hkrĩ.
—Tã nhũm hikàxpore rax xwỳnhta
mããnẽn hkôt ty. Nhũm hkwỳjaja hã akuprõ
nẽ hã mur nẽ ma o tẽ nẽ haxà. 23 Hãmri
nhũm hkarõ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx
kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỳr
ma mõ. Nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã ho pa. Hãmri nẽ amnhĩ xà hã
maj kànhmã rĩt nẽ kaxkwa kamã Apraãw
pumu. Nhũm Rajare ra kuri mex nẽ nhỹ.
24 Hãmri nhũm tee ri wa omu nẽ Apraãw
mã akapẽr nẽ kãm: "Kwa Apraãw. Kwa
we ixkamã axukaprĩ nẽ ixwỳr Rajare mẽ
kê ixwỳr tẽ nẽ ĩhkrakrã ho gô htok nẽ ho
inhõhto jakry. Na pa kuwy kamã amnhĩ
xà htỳx kãm ijamak tỳx kumrẽx." Anẽ.
25 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: "Tk. Nà kot
pa awỳr mẽnh kêt nẽ. Na ka pre atĩr ri
amex nẽ akĩnh nẽ ri apa. No nhũm Rajare
akĩnhã hkà nhy rax nẽ amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã ho ri pa. Tã ra jar inhĩhkô hã
hkĩnh nẽ pa. Ka pre kurom amex nẽ apa htã
kot kaj hpãnhã amnhĩ xà htỳx kãm ajamak
rãhã ho ri apa. 26 Nẽ pahkaêx kãm ahkaprỳ
griã. Jakamã nhỹhỹnh kot kêt awỳr rê? Ka
ajaxwỳja nhỹhỹnh kot ka kêt mẽ ixwỳr rê?"
Anẽ.
27 —Nhũm ã kãm kapẽr anẽ nhũm tee ri
kuma nẽ kãm: "Kwa tô ma inhõ krĩ hwỳr
mãn amẽ kê ma ixkwỳjê hwỳr wrỳ. 28 O mũj
arĩ inhõ krĩ kamã ixtõ kêp 5 nẽ arĩ htĩr nẽ
pa. Kê wa mẽ kãm awjarẽ kê mẽ amnẽ kuwy
hwỳr pa pymaj tokyx amnhĩ tomnuj kaga
nẽ Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt
ri amnhĩ nhĩpêx o pa." Anẽ.
29 —Hãmri nhũm Apraãw kãm: "Nà pa
mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Ra mẽ kuri Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh xwỳnhjê mẽ Mojes kot Tĩrtũm
kapẽr ã kagà kênã. Kê mẽ kamã harẽ nẽ
ja ma nẽ rĩ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to."
Anẽ. 30 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
"Kwa nà. Koja mẽ kagàja mar kêt nẽ. No kêt
Rajare na pre ra htyk tã akupỹm htĩr jakamã
koja mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm awjarẽ nhũm
mẽ akupỹm htĩr ã omu nẽ kapẽr ma hãmri
nẽ amnhĩ tomnuj kaga kurê kumrẽx. Kwa
nà ã ri anhỹr kêt nẽ mẽ hwỳr amẽ hêxta waa
nẽ." Anẽ.
31 —No nhũm kãm: "Nà koja mẽ Tĩrtũm
kapẽr ã kagà mar kêt ã koja mẽ mããnẽn
Rajare tyk nẽ akupỹm htĩr nẽ mẽ hwỳr
wrỳk nẽ kot mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to
hã mar kêt nẽ. Jakamã kwarĩ pa mẽ hwỳr
mẽnh kêt nẽ. Kot paj ho anẽ nẽ ãm ixte mẽ
hwỳr mẽnh kaprỳ pyràk o amnhĩ nhĩpêx."
Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

17

Mẽ kot Jejus nê mẽ no kupyr ã mẽ
harẽnh

*Matêwre 18.6; Makre 9.42; mãã*nẽn Rõmãn
1.32; Sikũn Pêtre 2.1, 2.18

1-2 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:
—E kot paj mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
tohtuj anhỹr xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma.
Nà koja mẽhõ mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnê mẽ
kãm kapẽr. Mẽ kot mẽ mar nẽ amnhĩ
tomnuj prãm xàj tanhmã mẽ kãm kapẽr
to. Hãmri nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã
amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã
omu nẽ kot inhnê tanhmã kãm nẽ xwỳnhta
pumu nẽ ja hã homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot
mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhôr
nẽ ma o htẽm nẽ gô rax kãm mẽnh pyràk
o koja hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj
tỳx o ja jakre. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma
nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tã tanhmã mẽhõ hto
hkêt ã mẽ pamã karõ
*Matêwre 18.21; Makre 11.25-26; mãã*nẽn
Epes 4.32; Korosẽ 3.13

3 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:
—Nẽ koja ixkôt atõjê hõ tanhmã atomnuj
to. Ka amnhĩ tã omu hãmri nẽ ma hwỳr
tẽ nẽ ja hã kãm akapẽr nẽ kãm: "Kwa mon
ka axtem nẽ ri ã inhĩpêx anẽ ixtõ? Kwa
nà ri ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ." Anẽ hãmri
nhũm amnhĩ tã ama nẽ amã: "Nà na pa
tee ri ixte tanhmã atota ã amnhĩ pumu nẽ
ixkaprĩ nẽ. Nà kot paj axte ã ri anhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Kwa kêr ka axte tanhmã ja mã
ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Te ate amnhĩ katut
kôt mẽnh pyràk o hipêx pu akupỹm tãm
axpẽn nhĩpêx o papa." Anẽ. Koja ã amã
kapẽr anẽ ka amnhĩ tã ama hãmri nẽ axte
tanhmã kot atoja mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

4 —Koja arĩgro pyxi hã xatã tanhmã atom-
nuj to japêr. Hãmri nẽ xatã tee ri ja hã
amnhĩ pumu nẽ awỳr mra nẽ xatã amnhĩ tã
amã kapẽr nẽ amã: "Pa ot pa awỳr tẽ. Na pa
ra ixkaprĩ nẽ. Kwa ixte ã anhĩpêx anhỹrja
pumu nẽ ãm omu. Kot paj axte hkêt nẽ."
Anhỹr o xatã amã kapẽr. Nẽ ra axte tanhmã
atomnuj to nẽ kê axte awỳr tẽ nẽ ã amnhĩ
tã amã kapẽr anẽ. Nom kêr ka ama nẽ kamã
agryk kêt nẽ. Ãm xatã kãm: "Nà kot puj anẽ
nẽ akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Kot paj axte
tanhmã ate ixtota mã ijamaxpẽr kêt nẽ. Kot
puj ja ho pajapêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o
akupỹm papa." Anhỹr o kêr ka mẽ xatã
axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa nẽ aa
jam anhũrer kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr hã mẽ
pajarẽnh
Matêwre 17.20-21, 21.21-22; Makre 11.23

5 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ
pa xwỳnhjaja hãmri kãm:
—Kwa Pahihti. Tanhmã mẽ ixto pa mẽ
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ijamaxpẽr tỳx
rãhã ho ri ixpa. Anẽ.
6 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà ra mẽ ate amnhĩ kaxyw hkôt aja-
maxpẽr jakamã na ra amnhĩ tã mẽ apumu.
Jakamã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx kukwak
ri na ka htem mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ate
mẽmoj tã hwỳr xà hkôt mẽ amã tanhmã
mẽmoj nhĩpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mũj mã
akapẽr nẽ kãm: "E amnhĩ jarê nẽ ma tẽ nẽ
gô xujanãr kãm mãn mrõ." Anẽ nhũm kot
amar nẽ amar xà hkôt ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹrta pyràk. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ate
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o apa kukwak ri
mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã
mẽmoj tanhmã ho. Rỳ mẽ amã mẽmoj gõ.
Anẽ.

*Te m*ẽ pahpê Tĩrtũm mã paxàpênh
xwỳnh pyràk
7 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:
—Nẽ ja. Kot kaj mẽ amã mẽ àpênh xwỳnh
kwỳjaja nhũm hõ amã mẽmoj tã àpênh o
pa ẽ ho anhỹr pa. Hãmri tanhmã kot kaj
kãm akapẽr to wehe? Xà kot kaj kãm:
"E hãmri axàpênhta kaga nẽ tẽ nẽ nhỹ nẽ
apku." Anhỹr o kãm akapẽr? 8 Nà kot kaj
kãm anhỹr kêt nẽ. Kot kaj kãm: "E kwa
tokyx tẽ nẽ hpãnhã inhmã inhõ hã apê. Kot
pa ixàpkur pa ka ixpãnhã nhỹ nẽ apku."
Anhỹr kãm akapẽr. Kêp amã àpênh xwỳnh
jakamã ka ã kãm akapẽr anẽ. 9 Ja pyrà nẽ kot
puj mẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ
xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri
papa. Mẽ õ patrãwta pyrà nẽ kot tanhmã
mẽ pamã karõ hto xà hkôt pu mẽ amnhĩ
nhĩpêx.
—Xà na htem mẽ õ patrãw mã mẽmoj
tã àpênh pa hãmri nẽ hkwỳjê mã amnhĩ to
jarkrar o ri pa nẽ mẽ kãm: "E ka mẽ ixpumu.
Na pa hte inhõ patrãw mã ixàpênh mex o
mẽ hakre ka mẽ ja hã ixpumu. Hêxta waa
nẽ. Mon pa hte ri axtem ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ?" Anhỹr o xà kot kaj mẽ kãm amnhĩ
to jarkrar o ri apa? Nà na ka htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
10 —Tã pa hte mẽ õ patrãwta pyrà nẽ
tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ho

ixpa. Jakamã kêr ka mẽ inhma nẽ ixte mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkôt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Hãmri nẽ hã amnhĩ to jarkrar pê amnhĩ jarẽnh o: "Ãm hãmri na pa ã Jejus mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hêxta waa nẽ. Ixpê Jejus mã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to mex xwỳnh na pa." Anhỹr o amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kêt ãm amnhĩ jarẽnh o: "Nà ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh pix na pa. Na hte mẽmoj tã inhmã karõ pa kuma nẽ ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to." Anhỹr o amnhĩ jarẽnh o ri apa. No ri amnhĩ krã hkôt atỳx tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Jejus kot mẽ ho 10 nẽ akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh

Matêwre 8.1-4

11 Tã nhũm Jejus arĩ Garirej rũm pika pê Samar hkàx ã Jerujarẽ hwỳr kormã mõ. 12 Nẽ nhỹri krĩ hõ htêp o mõr mẽ nhũm krĩ pu hã ri mẽ pa xwỳnhjaja kêp 10 nẽ kutã mra. Mẽ hkànhy hkro htỳx xwỳnhjaja kutã mra nẽ hkaxpa nẽ amỳm kuhẽ nẽ omu. 13 Hãmri nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Kwa mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkamã axukaprĩ nẽ tanhmã mẽ ixto mex to. Anẽ.

14 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ ato mex. E mẽ mãmrĩ awjanã nẽ ma akupỹm mẽ anhõ patrejê hwỳr mra kê mẽ akupỹm mẽ akà mex ã mẽ apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kapẽr mar xà hkôt awjanã. Kà nhy rãhã awjanã nẽ ma akupỹm patre hwỳr mra. Nẽ kormã akupỹm hwỳr pry hã mrar rãhã piitã hkà mex pa. 15 Hãmri nhũm ãm pyxi nẽ hkwỳjê rom awjanã nẽ akupỹm Jejus wỳr Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hwỳr tẽ. 16 Hãmri nẽ Jejus kaxpa nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ amnhĩ tã kãm kot ho mex ã kãm amnhĩ jarẽ. Kwỳjê hkĩnhã kêp Ijaew kêt axtem kêp Samar nhõ xwỳnh tã mẽ kurom akupỹn hwỳr tẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. 17-19 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—No mẽ akwỳjaja? Ixte mẽ ato 10 nẽ mẽ ato mex tã ka ãm kapxipix awjanã nẽ akupỹn ixwỳr tẽ. Akwỳjê hkĩnhã apê Ijaew kêt tã akupỹm amnhĩ mex ã amnhĩ pumu hãmri nẽ mẽ kurom awjanã nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ixwỳr tẽ. Hêxta waa nẽ. Mo na hte ixkwỳjaja apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kêt nẽ? E kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Jejus akupỹn wrỳk xà hã arĩgro jarẽnh

*Matêwre 24.23-24, 24.37-44; Makre 13.32-37; mãã*nẽn Wam Tesarõn 5.2-8; Sikũn Pêtre 3.3-10

20-21 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja apu Tĩrtũm tokyx kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kurê kumrẽx nà kormã? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà ra kot mẽ ho amnhĩptàr o pa kênã. Nom nhỹri hkrĩ xà kamã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ hkêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nhũm kêp mẽ õ pahihti hã mẽ ho amnhĩptàr o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ hamaxpẽr mex gõ nhũm htem hkôt ri hamaxpẽr mex o pa. Anẽ.

22 Hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr. Mẽ kot nhỹrmã tee ri kamã hamak o pa hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ nhỹrmã tee ri amã tokyx akupỹn ixwrỳk nẽ ixte mẽ ato amnhĩptàr prãm xàj tee ri inhmã anojarêt kaprỳ ho ri apa. Nẽ axpẽn mã ri ijarẽnh o: "Hêxta waa nẽ. Mo na we Pahihti tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kêt nẽ?" Anhỹr o inhmã anojarêt o ri apa pê ixkamã ajamak rãhã ho apa.

23 —Nẽ koja mẽ ra akupỹn ixwrỳk ã tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho pa. Nhỹri ixkuhê nhũm mẽ kot ixpumunh ã mẽ amã ixto hêx o pa. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. 24 Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk kaxyw nhũm mẽ pika piitã hkôt akupỹn ixwrỳk kãm anhĩpê ixpumu. Te mẽ piitã mẽ kot anhĩpê na jaxênh pumunh pyràk o kot kaj mẽ apiitã ixpumu. 25 Nom kormã jar pika ja kamã ixpa ri koja mẽ ohtô nẽ ixkaga pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã ma akupỹm kaxkwa hwỳr api. Hãmri nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

26 —Nà kot paj nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota

ã koja jar pika ja kamã mẽ pa xwỳnhjaja
htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Te
amnepêm finat Noehti htĩr ri mẽ kot htỳx
ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa pyràk
o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx o pa. 27 Na prem
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa
hkêt nẽ. Nẽ ãm jar pika ja kamã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr o ri
paja o ãm kôt pix mã tanhmã ri amnhĩ
nhĩpêx to ho pa. Rôm nhũm Noehti gô
htàm pymaj pàr raxja nhĩpêx nẽ kãm axà.
Nhũm prem hã omu nẽ ãm omunh o pa nẽ
tanhmã ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hkêt
nẽ. Tã nhũm nata mẽ haêr pê wrỳ. Hãmri
nẽ wrỳk rax o ra pika piitã hanhi nhũm mẽ
piitã pikaprãr pa.

28 —Akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota ã
koja mẽ mããnẽn te amnepêm Sotõ nhõ
xwỳnhjaja kot htỳx ri tanhmã amnhĩ tom-
nuj to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Finat Ro-
hti kormã htĩr ri mẽ kot htỳx ri tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho pata pyràk o koja
mẽ amnhĩ nhĩpêx. Na pre hte Sotõ nhõ
xwỳnhjaja ãm pika ja kamã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr o ri pa. Nẽ
ãm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ htỳx ri amnhĩ xàpkur xà pix kukamã
hamaxpẽr. Nẽ mẽ hpur kãm ri àpênh pix
kukamã hamaxpẽr. Nẽ ri amnhĩ xujaprôr
pix kukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã mẽmoj
to wẽnê pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ amnhĩm
õrkwỹ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr. Ã na
prem pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix
kukamã hamaxpẽr o ri pa anhỹrja o amnhĩ
kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ.

29 —Tã nhũm Rohti mẽ õ krĩ rũm kator mẽ
nhũm Tĩrtũm krĩ nhõ xwỳnhjaja kot amnhĩ
tomnuj tỳx o paja mỳrapê mẽ himex pa. Jao
kaxkwa rũm mẽ hipy mẽmo hpôk kwỳ rẽ
nhũm mẽ hkaxàr pa. 30 Tã akupỹn mẽ awỳr
ixwrỳkja mẽ koja mẽ te Rohti nhõ krĩ kamã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ htỳx ri amnhĩ
tomnuj pix o pa.

31 —Nẽ akupỹn ixwrỳỳta ã ka mẽ an-
hõrkwỹ nhĩmõk ã hkrãmnênh o akrĩ japêr
nẽ akupỹn ixwrỳk kãm ixpumu. Hãmri nẽ
akukrêx wỳr axàr nẽ hõ hpyr mã ajamaxpẽr
kêt nẽ. Rỳ ka mẽ apur kãm axàpênh o
akuhê japêr nẽ akupỹn ixwrỳk kãm ix-
pumu. Hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr
atẽm mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mo kaxyw kot
ka kêt hwỳr tẽ? Kêt ãm inhmã mẽ ajapê
hã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr
o akĩnh nẽ ixpumunh o akuhê.

32 —Nẽ kêr ka mẽ Rohti prõ kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx toja mã ajamaxpẽr rãhã ho
ri apa. Na pre Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp xa
nẽ amnhĩ katut kôt Sotõta wỳr rĩt hãmri
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê htyk
kurê kumrẽx. Tã kêr ka mẽ ho uràk nẽ
amã akukrêx rax japê xàj ixkôt amõr kaxyw
anhĩtõt kêt nẽ.

33 —Nẽ kwa kêr ka mẽ jar pika ja kamã
tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to pix
kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nẽ
mẽ akukrêx rax pix kukamã ajamaxpẽr kêt
nẽ. Koja nhỹrmã ja piitã mẽ apê hapêx pa.
Mẽ ate kãm anhĩhkra karo hpar pyràk o
piitã hipêx hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
apumu nẽ hpãnhã nhỹrmã mẽ amã mẽmoj
mex nhõr rax nẽ.

34 —Nẽ kot paj kamàt kãm akupỹn ixwrỳk
japêr nhũm nhỹri mẽhõ ra ixkôt amnhĩ
xàm xwỳnh mẽ mẽhõ kot ixkôt amnhĩ xãm
kêt xwỳnh wa par kãm nõr japêr. Hãmri
pa amnhĩ wỳr ra ixkôt kot amnhĩ xãm
xwỳnhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm
kêt xwỳnhta arĩ gõr nẽ nõ. 35 Rỳ pa arĩgro
hã akupỹn ixwrỳk japêr nhũm mẽnijê hõ
wa hamẽxkrut nẽ harôj kahuk o ãm japêr.
Hãmri pa ra kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhja
ho api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt
xwỳnhja ahte arĩ harôj kahuk o xa. Hãmri
nẽ hamaxpẽr mex kêt kumrẽx o xa. 36 Rỳ
koja mẽmyjê hõ wa axkrut nẽ hpur kãm
àpênh o ãm japêr. Pu pa amnhĩ wỳr kot
ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta o api nhũm kot
ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhta pur kãm
ahte arĩ apênh o xa. Hãmri nẽ tee ri
hkràmnhwỳ hkukamã hamaxpẽr o xa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ. 37 Hãmri
nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa nhỹri koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja nhỹri mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ ka mẽ omunh kurê kumrẽx. Te
nhỹri mẽmoj kro nẽ nõr nhũm nhônhti kot
omunh nẽ hã htor nẽ hpinhĩpanh nhũm mẽ
kot hã omunh kurê kumrẽxta pyràk. Anẽ.

18

Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho papa hã mẽ pamã karõ

*Rukre 11.5-8; mãã*nẽn Wam Tesarõn 5.17

1 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã mẽmoj tã karõ. Mẽ kot tanhmã
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ kãm
karõ. Mẽ kot xatã kãm amnhĩ jarẽnh o pa
nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr rãhã ho pa
kaxyw. No ãm hã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm
hã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:
2 —Koja nhỹri krĩ hõ kamã juistija kãm
Tĩrtũm prãm nõkati. Nẽ mããnẽn kãm
amnhĩ kwỳjê hprãm nõkati htã kêp juisti nẽ
tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho hkrĩ. 3 Jakamã
nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnh. Nhũm
hte mẽhõ xatã tanhmã kêp õ mẽmoj to ho
pa. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ
xatã juistita wỳr mra nẽ kãm harẽ nẽ kãm:
"Xê gàà nẽ. Na hte pahkwỳjê hõja ixtomnuj
rãhã ho pa. Xê ixtã tanhmã kãm akapẽr to
kê tãm inhĩpêx." Anẽ. Nẽ xatã hwỳr mra nẽ
amnhĩ to kuwỳ nẽ xatã hwỳr mra nẽ amnhĩ
to kuwỳ. 4-5 No nhũm kuma nẽ ãm kuma.
Kãm hkwỳjê ho ajuta hprãm kêt jakamã ãm
kuma. Tã nhũm xatã hwỳr mra. Gaa nhũm
rĩ kãm mar kaga nẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:
"Tk. Hêxta waa nẽ. Jahti na hte xatã ixwỳr
mra nẽ tanhmã inhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ
ãm xatã ixwỳr mra. Nà na pa ra inhmã mar
kagyk nẽ. E pa tokyx tanhmã nê kot tanhmã
ho xwỳnhta mã ixkapẽr to. Inhmã Tĩrtũm
pyma kamã rỳ inhmã ixkwỳjê kaprĩ kamã
pa tanhmã nê kãm nẽ hkêt tã kot pa anhỹr
kêt nhũm amnhĩ tã inhmã harẽnh pix nẽ
pa ra mar kurê ixkrã tãtãk nẽ." Anhỹr o
hamaxpẽr. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.
6 —Juisti tãm hamaxpẽr kêt tã nhũm nija
xatã hwỳr mrar nẽ amnhĩ to hwỳr jakamã
nhũm jatã tanhmã ho ajuta hto. 7-8 No
kêt Tĩrtũmja. Xàn ka htem mẽmoj tã awỳ
nhũm juisti punutita pyrà nẽ mẽ ama nẽ ãm
mẽ ama? Nà koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Kot ka mẽmoj tã kãm amnhĩ jarẽ
nhũm ama nẽ tanhmã amã mẽmoj to rỳ
tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to. Juistita rom
mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh na. Tã kot paj
nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ mẽ apumu ka mẽ
arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr mex pê
kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho ri apa pa ja hã
mẽ apumu nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Ja na inhmã
hprãm. Anẽ.

*Tanhmã m*ẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh to hã mẽ harẽnh

*Matêwre 6.5-8; mãã*nẽn Wam Pêtre 5.5-6

9 Tã nhũm Jejus mẽ kot amnhĩ to mex
o hkwỳjê jakrenh ã amnhĩ to jarkrar o ri
mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ tanhmã mẽ kãm
kapẽr to. Nom mẽ kot amnhĩ to jarkrarta ã
kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:
10 —Koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh kaxyw wa tẽ. Ja kêp
Parijew nhõ xwỳnh nhũm hõja kêp mẽ õ
pahi mã hkwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh
xwỳnh. Nhũm wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre hwỳr wa tẽn axà. 11-12 Hãmri
nhũm Parijew nhõ xwỳnhta kumrẽx tẽ nẽ
nhỹri mẽ piitã mẽ noo mã Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ to jarkrar pê kãm
amnhĩ jarẽnh o: "Pa Tĩrtũm. E ra ate
ixpumunh mex. Na pa hte amnhĩ to mex
pix o ri ixpa. Ra ate ja hã ixpumunh mex.
Na pa hte kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh nẽj
rom tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ semãn piitã hã
ixàpkur kêt rãhã amã amnhĩ jarẽnh rãhã ho
ixtã apkati axkrut. Nom ja pix kêt. Na pa
hte mããnẽn ixàpênh pãnhã kàxpore jamỳ
nẽ mẽ kot amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
pa xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o ixpa. Nẽ na
pa hte ri ixàhkĩnh o ri ixpa hkêt nẽ. Nẽ
nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati ho ri
ixpa hkêt nẽ. Na pa hte mẽ piitã mẽ kurom
tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ ixkĩnh
tỳx kumrẽx. Hêxta waa nẽ. Mon pa hte ri ã
amnhĩ to mex o ixpa anẽ?" Anhỹr o Tĩrtũm
mã amnhĩ to jarkrar pê kãm amnhĩ jarẽnh
o xa.
13 —Hãmri nhũm hpãnhã mẽ kêp kàxpore
hkwỳ jamỳnh xwỳnhta haxwỳja Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽ. No ãm Parijew nhõ xwỳnhta
rom ki hkwỳjê pê awry nẽ ahte hipô nẽ kãm
amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pê amnhĩ
tak nẽ mur nẽ kãm: "Kwa Tĩrtũm. Na pa
hte amnhĩ tomnuj tỳx o ri ixpa. Nẽ ixtỳx
ri amã prãm xà kuhpa hã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to. Na pa tee ri ja hã amnhĩ pumu
nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Ã inhmã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa hprãm kêt tã pa hte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Kwa xà kot ka
ixkamã axukaprĩ nẽ amnhĩ katut kôt ixte
amnhĩ tomnuj rẽnh pa Tĩrtũm?" Anhỹr o
kãm amnhĩ jarẽ.
14 —Hãmri nhũm Tĩrtũm hamẽ wa kot
kãm amnhĩ jarẽnh ma no ãm wamta ma
nẽ ãm kuma. No kêt hkôt hõja ma hãmri
nẽ kot kãm amnhĩ tã àhwỳr xà hkôt amnhĩ

katut kôt kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ ho hkra. Jakamã nhũm mex nẽ hkĩnh nẽ pa. Ra tãm hkrã hãmri nẽ hkĩnh nẽ ma htẽm kurê kumrẽx. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽhõ Parijew nhõ xwỳnhta pyrà nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ kamnhĩx hãmri nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ katut kôt kot amnhĩ tomnuj rẽnh kaxyw amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. Koja ãm kãm amnhĩ to jarkrar pix nẽ. Jakamã koja Tĩrtũm te kot mar nẽ ãm mar pyràk o hipêx. No koja mẽhõ kot kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhta pyrà nẽ tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm kuma nẽ tanhmã ho mex to. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ wỳr mẽhprĩrejê hwỳr ã harẽnh

Matêwre 19.13-15; Makre 10.13-16

15 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ pry hã Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm Ijaew kwỳjaja mẽ omu nẽ mẽ hkrare jamỳ nẽ Jejus wỳr mẽ o mra. Kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ ma akupỹm mẽ akrata o mra nà? Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Anẽ.

16 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jareja mẽ omu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

17 —Jarejaja na htem hipêêxà nẽ katorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm. Hã kot kaj mẽ te ho jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapẽr ma nẽ ixkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Anẽ.

Kàxpore rax xwỳnh jarẽnh

Matêwre 19.16-30; Makre 10.17-31; mããnẽn Wam Ximotre 6.6

18 Tã nhũm Ijaew nhõ pahihti hõja Jejus wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Mẽ ijahkre xwỳnh maati? Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot pa we nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri ixpa wehe? Anẽ.

19 Hãmri nhũm kãm:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anhỹr jao ixpê Kra hã ijarẽ. Nẽ uràk nẽ ixte amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?

20 —Tĩrtũmja mex o mex xwỳnh jakamã kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hãmri nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axpẽn pê axàhkĩnh hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn par kêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn to axêx o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn pê aprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ mẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã apijaàm pê wa kutã anojarêt pix o ri apa.

E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

21 Nhũm pre ã Jejus kãm kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kênã. Nom ixte ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw kormã ixte tãm kêt pyràk. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax japê htỳx o Tĩrtũm jakre. Jakamã kêr ka ma akupỹm tẽ nẽ akukrêx o wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ hãmri nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã õr pa. Hãmri nẽ rĩ akupỹn ixwỳr tẽ nẽ ixkôt apa ho apa. Anẽ.

23 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Kãm kukrêx rax japê nẽ kãm ĩhkra karo hprãm kêt nẽ. Jakamã tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhỹrja ma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm tẽ. 24 Hãmri nhũm tee ri ja hã omu nẽ hã mẽ kot mar xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh
xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê
xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho
papa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ
kêp hihtỳx. 25 Na htem kãm hikukrêx rax
mã ĩhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te
ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm
kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax
kãm àr prãm kaprỳta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nom mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ
ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ
ixpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho
ixpa hkêt nẽ nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ
amã mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nẽ.
Tĩrtũm pix na hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto nhũm
mẽ kãm mẽ hikukrêx japê htỳx kêt nẽ. Jao
mẽ kêp Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mẽ
pa ho pa mã xwỳnh. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa Pahihti no mẽ pajaja? Na pa prem
agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa
ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ nhỹrmã war ari
ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa nà? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma
inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.
Anhõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ
akrajê re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà war
are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma
ixkapẽr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt
apa. 30 Hã kot paj ja hã mẽ apumu nẽ mẽ
ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma nhỹhỹm
apa nẽ nhỹri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri
mẽ hkôt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh
kwỳjaja mẽ ama nẽ ra kãm mẽ akĩnh nẽ.
Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã nhũm mẽ
tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ
htõx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ tanhmã mẽ ato
mex to ho pa. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ty nẽ
ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api hãmri
nẽ wa ixkuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ
apa ho apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mẽ hkwỳjê
mã kapẽr anẽ.

*Jejus kot axte htyk kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 20.17-19; Makre 10.32-34

31 Tã nhũm Jejus mẽ kot ỹ hã kapẽr jarẽnh
o mẽ pa xwỳnh pê 12jaja mẽ hkwỳjê pê mẽ
ho kato. Nẽ nhỹri mẽ hkàx ã mẽ o xa nẽ
tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ
kãm:

—Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnhjaja na prem ixkukamã tanhmã mẽ
kot inhĩpêx to hã ijarẽ nẽ ixtã kagà. Tã pu
mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã koja mẽ
tanhmã ixto rax nẽ. Ra mẽ kot ixkukamã
ijarẽnh nẽ ixtã kagà xà hkôt koja mẽ ixto
anẽ. 32-33 Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja
ixpynê nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pôristi
hwỳr ixto tẽ nẽ mẽ kãm ixto hêx nhũm mẽ
kuma nẽ mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx
to. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ nẽ
akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixto kapẽr punuj
nẽ ijaprỳ nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak. Hãmri
nẽ ixpĩ. Ã koja mẽ inhĩpêx anẽ. Nom kot
paj ãm ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm
Tĩrtũmja akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri htyk
nẽ akupỹm htĩrja kukamã hamaxpẽr no ãm
hprĩ hã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.

*Jejus kot no hkre xw*ỳnh o mex ã harẽnh
Matêwre 20.29-34; Makre 10.46-52

35 Tã nhũm Jejus mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr
Jerikoja têp o mõ. Hãmri nhũm pry nhĩhkjê
hã no hkre xwỳnhja àhwỳr o nhỹ. 36 Hãmri
nẽ amnhĩ wỳr mẽ mrar ma. Mẽ ohtôô nẽ
Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nẽ mẽ
kãm:

—Kwa mẽmo ri? Mẽmoj wỳr na ka mẽ
axohtô nẽ mra? Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnh kôt na
pa mẽ mõ. Anẽ.

38 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kàx pê Jejus
mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Jejus? Apê mẽ inhõ Pahihti mex
na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti
Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jakamã kwa
ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt
wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr
xwỳnhjê hõ na pa. Anẽ.

39 Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar
xwỳnhjaja tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã no nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ
to hwỳr o nhỹ. Kàx pê kãm kapẽr o nhỹ.
40 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ amnhĩ

wỳr hã karõ nhũm mẽ hpa hã kupy nẽ hwỳr
o tẽ nhũm kãm:
41 —Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.
Nhũm kãm:
—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm.
Anẽ.
42 Hãmri nhũm kãm:
—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã
ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm ri rĩt.
Anẽ.
43 Hãmri nhũm akupỹm rĩt mex kurê
kumrẽx nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh
tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma Jejus kôt Tĩrtũm
mã mex o mex ã harẽnh o mẽ hkôt tẽ.
Hãmri nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja
haxwỳja Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o
Jejus kôt mõ.

19

Jakew kãm Jejus pumunh prãm ã harẽnh
Rukre 3.8, 3.12-13

1 Tã nhũm Jejus arĩ Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ
Jeriko hwỳr pôj. Hãmri nẽ krĩ kahti hkôt
pry hã mõ. 2 Nhũm mẽ ra hkôt htu rax nẽ
hkôt omunh o mõ. Jakamã nhũm Jakew
pê Rõm nhõ pahi mã kwỳjê pê kàxpore
hkwỳ jamỳnh xwỳnhjê krãhtũm xwỳnhja.
Na pre hikàxpore rax nẽ. 3 Tã haxwỳja kãm
Jejus pumunh prãm nẽ. Nom ãm hakooti
nẽ hprĩhti jakamã tee ri kot omunh kaxyw
amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ kêp àmnàr rax nẽ.
4 Hãmri nhũm ra hamaxpẽr nẽ ma kukamã
hprõt nẽ tẽ nẽ nhỹri pry mỳri pĩ xãm pumu
nẽ hã api nẽ kutêp ajêt. Hãmri nhũm Jejus
mõ nẽ hapa. 5 Nẽ kànhmã rĩt nẽ omu nẽ
kãm:
—Pa Jakew. E kwa tokyx tẽn wrỳ pa
ma akôt anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ ari amnhĩm
hikra. Anẽ.
6 Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ
wrỳk kurê kumrẽx nẽ ma amnhĩ kôt nẽ o
tẽ. 7 Hãmri nhũm mẽ kot omunh o kuhê
xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mẽ kêp
omnuj nẽ nhũm mẽ axpẽn mã harẽnh o:
—Tk. Kwa nà. Jakew kot amnhĩ tomnuj
xwỳnh tã nhũm Jejus ma hkôt tẽ nẽ kuri
pôj. Anẽ.
8 Hãmri nhũm wa õrkwỹ hwỳr axà nẽ nhỹ
nhũm Jakew Jejus mã amnhĩ jarẽnh o:
—E. Nà ra ixte pahihti mã kàxpore
jamỳnh xwỳnhta na pa pre hte ho prês
jakre nẽ amnhĩm hamỳnh rax nẽ. Tã kot
paj akupỹm mẽ kãm õr pa. Na pa pre hte
mẽ hkwỳjê pê ho 10 nẽ hamỳ. Tã kot paj
hipy ho 40 nẽ kurẽ nẽ akupỹm mẽ kãm ho
ixpigrành pa. Ã kot paj mẽ hipêx anẽ. Nẽ
ixkàxpore jakrêx kot paj ho axkjê nẽ mẽ
kêp amrakati xwỳnhjê mã ho ixpigrành pa.
Anẽ.
9 Hãmri nhũm kuma nhũm ja kãm mex
nẽ. Jakamã nhũm kãm:
—Nà ãm hãmri. Ate pahkukamã pan-
hĩgêt Apraãw pyrà nẽ jarãhã ate amnhĩ
tomnuj kaga jakamã na ra jarãhã an-
hõrkwỹ hwỳr mẽ mex xà axà. Koja Tĩrtũm
jarãhã amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj
rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
10-11 Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr
na pre Tĩrtũm inhmẽ pa wrỳ. Te nhỹri
mẽ apikunor nhũm ixte mẽ ajapêr o ixpa
kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh nhũm
ixwrỳk nẽ nhỹri ixte mẽ ajapêr o ixpa nẽ mẽ
amã ixkator nẽ ixkĩnh nẽ ma akupỹm hwỳr
mẽ ato inhmõrta pyràk. Anẽ.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to
Matêwre 25.14-30

Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus mar o hkôt
Jerujarẽ hwỳr mra. Na prem htỳx tanhmã
kot amnhĩ nhĩpêx to hã hkamnhĩx o hkôt
mõ nẽ axpẽn mã:
—E ma pu mẽ hkôt. Koja Jerujarẽ hwỳr
pôj hãmri nẽ kêp mẽ pahpê Ijaew nhõ pahi
nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kurê kumrẽx. E
kwa ma pu mẽ hkôt. Anẽ.
12 Nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ
omunh mex nẽ. Jakamã kot mẽ piitã mẽ ho
amnhĩptàr xà hã arĩgro hã mẽ kãm amnhĩ
jarẽnh kaxyw. Kormã Jerujarẽ hwỳr ahtêp
kêt ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw. Nom
hprĩ hã mẽ kãm hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ.
Ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ
kãm:
—Koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽhõ myja. Kot
amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh xwỳnhja.
Nẽ krĩ hõ kamã krĩ piitã hkôt pahi nhõ
pahihtija hãmri harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr
kuwỳ. Kot ma hwỳr mõr nhũm õ krĩ kamã
nẽ mããnẽn krĩ hkwỳ kamã kêp mẽ õ pahi
kaxyw kot ãm kaxyw nhũm hwỳr nojarêt.
13 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr kãm mẽ àpênh
xwỳnhjê ho 10 nẽ tanhmã mẽ hã karõ hto.
Nhũm mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kãm amnhĩ
jarẽ nẽ mẽ piitã mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ.
Ahpỹnhã mẽ kãm hpỹnh nẽ kugõ nẽ mẽ
kãm: “E ota ixkàxpore hkwỳta. Kot kaj mẽ
ixkutêp tanhmã ri inhmã ho rax to. Kêr

pa mẽmo arĩgro hã akupỹn mõ kê ra ixahã
inhmã ho ohtô nẽ pa hamỳ." Anhỹr o mẽ
kãm kapẽr hãmri nẽ ma mõ. [14] Hãmri nhũm
õ krĩ nhõ xwỳnhjaja ra kêp mẽ õ pahi kaxyw
harẽnh ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Nẽ
mẽ kãm hkĩnh kêt jakamã ma krĩ hõ kamã
kot mẽ kaxyw ãm xwỳnhta wỳr hkwỳ rẽ
nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ hwỳr pôj. Hãmri
nẽ kot mẽ kaxyw ãm mã xwỳnhta pumu nẽ
kãm: "Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa na ka
xep ra mẽ ixkaxyw mẽ inhĩõja xãm kaxyw.
Kwa nà mẽ inhmã jahti hkĩnhti hã. Kwa
mẽ ixkaxyw ãm kêt nẽ nà?" Anhỹr o kãm
kapẽr.

[15] —Tã no nhũm ãm mẽ kuma nẽ ãm mẽ
kuma nhũm mẽ awjanã nẽ mã akupỹm mra.
Hãmri nhũm pahija mẽ kaxyw mẽ kãm
hkĩnh kêt xwỳnhta xãm nhũm ma akupỹm
õ krĩ hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra pôj hãmri
nẽ amnhĩ wỳr kãm mẽ àpênh xwỳnhjê hã
karõ nẽ mẽ kãm: "E no ixte mẽ amã kàx-
pore nhõr xwỳnhta? Tanhmã na ka prem
ixkutêp inhmã ho rax to? E mẽ inhmã agõ
pa omu." Anẽ.

[16] —Hãmri nhũm wamta kãm: "Ota akàx-
pore ate inhmã õr xwỳnhta. Na ka pre
inhmã ho pyxi nẽ agõ pa kupy nẽ ho mẽmo
hy hkwỳ japrô nẽ hkre. Nhũm ô pa mẽ kãm
ho wẽnê ho ri ixpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ
nẽ hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 10. Ota. E
amỳ." Anẽ.

[17] —Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ kãm: "Nà ãm hãmri na ka ã inhmã
ho rax anẽ. Ixte amã ho pyxi nẽ õr tã ka
pre inhmã hamãr mex nẽ nhũm kànhmã
axkamẽ nẽ ra kêp 10. Tã ra ixpê krĩ hkwỳ
kamã mẽ õ pahi jakamã kot ka inhmã krĩ ho
10 nẽ inhmã hamãr o ri apa. Jakamã kwa
mãmrĩ amnhĩm kàxporeta o arĩk." Anẽ.

[18] —Hãmri nhũm hpãnhã hõja hwỳr tẽ
nẽ kãm: "E ota akàxporeta. Na pa pre ho
mẽmo hy hkwỳ japrô nẽ hkre nhũm ô pa
mẽ kãm ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ
nẽ hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 5. Tã ota. E
amỳ." Anẽ. [19] Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
"Nà ãm hãmri. Hãmri na ka ã inhmã ho rax
anẽ. Jakamã kot kaj hpãnhã inhmã krĩ ho 5
nẽ ho amnhĩptàr o apa. E mãmrĩ amnhĩm
kàxporeta o arĩk." Anẽ.

[20-21] —Hãmri nhũm hpãnhã hkôt hõta tẽ.
Nom hkwỳjê hkĩnhã õ patrãw mã tanhmã
kàxpore ho rax to hkêt nẽ. Ãm tanhmã
hamaxpẽr punuj to nẽ htỳx ri kot kêp
ho õxỳ nẽ amnhĩm piitã hamỳnh par nẽ
akupỹm kãm hkwỳ nhõr kêt ã hkamnhĩx.
Jakamã tanhmã kãm ho rax to hkêt nẽ.
Ãm hkupu nẽ o tẽ nẽ nhỹri kutêp kuxi.
Hãmri nhũm õ patrãw amnhĩ wỳr hã karõ
nhũm hwỳr tẽ nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr
punuj nẽ kãm: "Tk. Ota akàxporeta. Ixte
amã tanhmã ho rax tore hã. Ixte amã ho
rax ronhỹx ka amnhĩm piitã hamỳnh pa
nẽ akupỹn inhmã hkwỳ nhõr kêt nẽ. Rỳ
ixte tanhmã apê homnuj to ronhỹx ka hã
inhmã akir. Jakamã na pa tanhmã amã
ho rax to hkêt nẽ. Ãm hkupu nẽ o tẽ
nẽ ho amũxu nhũm arĩ akutêp hikwỹ. Tã
ota." Anhỹr o amnhĩ nê õ patrãw mã kapẽr
punuj nẽ. [22-23] Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã
kuma. Kot amnhĩ to mex xwỳnh nẽ kãm
mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex o pa xwỳnh tã
ã kãm àpênh xwỳnh kot kãm kapẽr anhỹrja
ma nẽ amnhĩ tã kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ
kãm: "Tk. Kwa xà ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr? Nà ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm
amã ixpuma ronhỹx ka pre amã ixpuma xàj
ixkàxporeta py nẽ ixwakre kamã amnhĩ krã
hkôt tanhmã inhmã ho rax to. Tã nhỹx pa
pre ra akupỹn awỳr tẽ nẽ hamỳ. Nà na ka
ã ijarẽnh anhỹr o axêx nẽ amnhĩ krã hkôt
tanhmã inhmã ho rax to hkêt nẽ. Mỳrapê
kot paj atomnuj tỳx nẽ ka rĩ amnhĩ pumu.
Pẽr ãm ajamaxpẽr punuj."

[24] —Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri
nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kãm:
"E mẽ atõ kêp kàxpore py nẽ wam kot ho
10 nẽ hamỳnh xwỳnhta mã agõ." Anẽ.
[25] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nhũm ja
mẽ kêp omnuj nhũm mẽ kãm: "Kwa nà ra
hikàxpore rax kênã. Ra ate kãm ho 10 nẽ
õr kênã." Anẽ. [26] Hãmri nhũm mẽ kãm:
"ỹỹ nom tãã. Mãmrĩ kãm agõ. Koja mẽhõ
inhmã àpênh mex pa amnhĩ tã omu nẽ kot
inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nẽ. No
koja inhmã àpênh mex kêt nẽ pa tee ri
ja hã omu nẽ ho mex kêt nẽ. E mãmrĩ
kãm agõ." Anẽ. [27] Hãmri nẽ hpãnhã mẽ
kãm: "E hpãnhã mẽ kãm ixprãm nõkati
xwỳnhjaja. Ixte mẽ ho amnhĩptàr mã tã
mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjaja. Mẽ ma
mẽ hwỳr mra nẽ mẽ ho akuprõ nẽ akupỹn
amnẽ ixwỳr mẽ o mra nẽ inhnoo mã mẽ
himex pa." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.
Anẽ.

Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ.
Te tãm kêp patrãwta pyrà nẽ ã amnhĩ

jarẽnh anẽ. Mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ
hipêx to hã amnhĩ jarẽ.

Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh
Matêwre 12.1-11; Makre 11.1-11; Juãw 12.12-19

[28] Nhũm Jejus kormã Jerujarẽ hwỳr mõ.
[29] Hãmri nẽ ra Petake mẽ Petãn wa htêp o
mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na krĩ wa
xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ amnhĩ kukamã
wa kumẽ. [30] Nẽ wa kãm:

—E. Wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa
tẽ. Nẽ wa hwỳr pôj nẽ nhỹri jumẽnre nyw
mã ê nẽ ãm ata pumu. Kormã mẽ kot hã
hkrĩ hkêt xwỳnhta. Ka wa omu nẽ kãm ê
xà hpôt nẽ man akupỹn ixwỳr o tẽ. [31] Nhũm
mẽhõ ja hã war apumu nẽ hã tanhmã war
amã kapẽr to ka wa kãm ã ijarẽnh anẽ nẽ
kãm: "Mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa
hwỳr tẽ." Anhỹr o wa kãm ijarẽ. E wa ma
hwỳr tẽ. Anẽ.

[32] Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr
htẽm kurê kumrẽx. Nẽ wa krĩm pôj nhũm
Jejus kot wa kãm harẽnh xà hkôt jumẽnreta
pumu. [33] Hãmri nẽ kãm ê xà hpôt o xa nhũm
õ dõnjaja mra nẽ hã wa omu nẽ wa kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw na ka wa ri mẽ ixpê
mẽ ixkrit mã ê xà pôt o wa xa? Kwa xà kot
kaj wa mẽ ixpê ho ahkĩ nà? Anẽ.

[34] Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ Pahihti na wa inhmã anẽ
pa wa tẽ. Wa ixte ma akupỹm kutã ho
inhmõr kaxyw. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ wa kuma nẽ wa kãm:

—Tôe. Nà wa mãmrĩ ma kãm o tẽ. Anẽ.

[35] Hãmri nhũm wa ma akupỹm Jejus wỳr
o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ
hopôj nẽ kãm ho hkô kahty nẽ kãm ho htỳx
nẽ o xa nhũm hã nhỹ nẽ mõ. [36] Kormã
Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ
kot omunh o mrar xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma
hkukamã kot pry ho mex kaxyw amnhĩ xê
hkwỳptyr o mõ. [37] Hãmri nhũm mẽ hixêt ã
api nẽ kormã ahpar mã wrỳk o mõ. Hãmri
nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kàx
pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ.
Ra mẽ kot hkôt pikamẽnh ry nẽ kot mẽ kãm
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax ã
omunh jakamã hkĩnh nẽ nẽ Tĩrtũm mex o
mex ã harẽnh o hkôt mõ. [38] Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta
na ra pôj.

ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Na mex
kumrẽx.

Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Ãm hãmri
na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũmja mex kumrẽx. Mex o mex. Kukwak
ri pix mã na pu htem pajamakêtkati
nẽ paxàmnhĩx ri papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mõ. Ra kot
mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx
jakamã hkĩnh nẽ hkôt ã kapẽr o mõr anẽ.
[39] Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja
mẽ hkôt mra nẽ tee ri mẽ kuma hãmri nẽ
Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Mẽ kãm anẽ kê mẽ anhĩkrê
nà? Anẽ.

[40] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj mẽ kãm anhỹr kêt nẽ.
Ã mẽ kapẽr anhỹrja na inhmã mar hprãm.
Kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm mã mex o mex
ã harẽnh o ixkôt mõ. Kot mẽ anhỹr kêt
nhũm ra pikap kẽn nhĩkwỹ xwỳnhja tee ri
ja hã mẽ omu hãmri nẽ tãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to nẽ mẽ hpãnhã tãm Tĩrtũm mã
mex o mex ã harẽnh o hikwỹ. Jakamã kwãr
mẽ mãmrĩ kapẽr anẽ. Anẽ.

Jejus tee ri kot Jerujarẽ hkukamã
hamaxpẽr ã harẽnh
Rukre 23.27-31

[41] Nhũm mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr hpôx
o mõ. Kormã hixêt rũm ahpar mã hwỳr
wrỳk o mõ. Hãmri nhũm Jejus amỳm amnhĩ
hkukamã Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê pumunh o
mõ nẽ mẽ hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ.
Hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr o mõ. [42] Hãmri nẽ
te kot mẽ kuri mẽ omunh o ri pa pê mẽ kãm
kapẽr pyràk o mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ
kukamã axàhpumunh mex ronhỹx ka mẽ
ra mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumaj ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nhũm mẽ tee
ri tanhmã mẽ ato mã. Ka mẽ ra ixkukwak ri
amex nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa ho
apa. [43-44] Tĩrtũm tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh
tã ka mẽ amã ixprãm kêt nẽ. Jakamã koja
nhỹrmã mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjaja mẽ
awỳr mra nẽ mẽ anhõ krĩm hipôk pa. Hãmri
ka mẽ amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ tee ri ajapôx
kaxyw nhũm mẽ awỳr agjê nẽ mẽ anhĩmex
pa nẽ mẽ anhõ krĩja grành pa. Nẽ ahpỹnhã
ri mẽ anhõrkwỹ grành pa. Ã koja mẽ mẽmoj
piitã grành par anẽ. Anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh

Matêwre 21.12-17; Makre 11.15-19; Juãw 2.13-22

45-46 Tã nhũm Jejus Jerujarẽ hwỳr axà nẽ jumẽnre rũm wrỳ hãmri nẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ tee ri kamã mẽ pa xwỳnhjê pumunh o xa. Nhũm mẽ ra axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ Tĩrtũm mã hpar nẽ kãm õr pê kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ kãm ho wẽnê ho kuhê. Nẽ axtem nẽ mẽ kãm hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ tee ri mẽ omu mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot õrkwỹ jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. E mẽ ajapôj nẽ ma ajapêx tokyx anẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ixkre nê mẽ kator nhũm mẽ ma hapêx pa.

47 Tã nhũm Jejus apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ õ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja kot mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm hpĩr prãm nẽ. 48 Nom nhũm amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kurom kãm mar prãm nẽ akryk mar o kuhê. Jakamã nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot hpĩr to hkukamã hã axpẽn ma.

20

*Mẽ*hõ nhỹ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harẽnh

Matêwre 21.23-27; Makre 11.27-33

1 Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr axà nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. Tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa hã mẽ kãm kapẽr o nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hêx rom mar o kuhê. 2 Hãmri nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ixkumrẽx kot paj mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ inhmã harẽ pa rĩ kormã tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to. 4 Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

5-6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm harẽnh to? Jar mẽ kot mar xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã harẽnh o pa. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom mẽ pahte kãm pakapẽr ã mẽ pahpumunh kurê kumrẽx nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. Nom kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pamã kapẽr o: "ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr ma nẽ ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?" Anẽ. Nà kot puj mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ ãm tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm kaprỳ o kuhê.

7 Hãmri nẽ kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

Mẽ àpênh punuj xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 21.33-46; Makre 12.1-12

9 Nhũm Jejus arĩ Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr. Nẽ mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ hpur ã hkwỳjê kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kamã mẽmo hy

hkre nẽ hkre pa. Hãmri nhũm ra hpur nhõ
dõnja nhỹhỹm nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh
xwỳnhjê mã tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ
kãm: "E or ixpur nõ. Kê kamã mẽmoj hkà
hpa ka mẽ mãmrĩ kamã axujamỳnh pa nẽ
ho axkjê. Nẽ ixkutêp inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ
mẽ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã
ho." Anẽ.

—Nhũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ
ma nhỹhỹm mõ.

10 —Tã nhũm ra hkà hpa. Nom nhũm hpur
nhõ dõnja kormã krĩ hõ kamã ri hã ujahkre
ho ri pa. Tã kuri kãm àpênh xwỳnhjê hõja
nhũm akupỹm mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot kãm
kwỳ nhõr nhũm ma kot kãm o mõr kaxyw
ma mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ.
Mõõ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ
axtem nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano
nhũm ma akupỹm ỹ kamã mõ. 11 Hãmri nẽ
pôj nhũm õ patrãwja tee ri omu nẽ hpãnhã
ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ
hwỳr pôj nhũm kê wem mã ho anẽ nẽ unê
nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm wamta pyrà
nẽ ma akupỹm ỹ kamã mõ.

12 —Hãmri nhũm kê axte hkôt ja mẽ nhũm
ma mẽ hwỳr mããnẽn mõ. Ma mẽ hwỳr
mõ nẽ pôj nhũm mẽ te ho wamta wa hipêx
pyràk o hipêx nẽ unê nẽ htak rax nẽ amnhĩ
nê hano nẽ pur nê kapôt ã kumẽ. Hãmri
nhũm ma akupỹm mããnẽn ỹ kamã mõ.
13 Nhũm mẽ õ patrãw tee ri mẽ omu nẽ
hamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot
paj amnhĩ nhĩpêx to? Nà kot paj mẽ hwỳr
ixkra mãn mẽ. Inhmã hapê htã kot paj mẽ
hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri
nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê
ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ
gõ." Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ
hwỳr kumẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ.

14 —Tã ra mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ
amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã omu
nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã: "E
onẽj hpur nhõ dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã
õ papaj mỳr pê amnhĩm pur ã pyka pytà
nẽ ho õ. Kwa pu mẽ hpĩr kurê kumrẽx nẽ
kêp hpurja o panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri."
Anẽ.

15 —Hãmri nhũm tẽ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm
mẽ unê nẽ pur nê ho kato nẽ ma o tẽ nẽ
kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ nẽ
hã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—E koja hpur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma
hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ nẽ tanhmã mẽ
hipêx to wehe? 16 Koja ma mẽ hwỳr mõ
hãmri nẽ mẽ himex pa. Hãmri nẽ hpãnhã
hpur ã nhãm mẽmojjê rẽ nhũm mẽ tã kãm
hamãr mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh
anẽ hãmri nhũm mẽ kot mar xwỳnhtaja
ujarẽnh kamã amnhĩ jarẽnh mar kurê
kumrẽx. Mẽ kot Tĩrtũm kot mẽ hwỳr rẽnh
xwỳnhjê kapẽr mar kêt nhũm mỳrapê mẽ
kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja kot mẽ kêp mẽ õ
pika pytàr nẽ mẽ himex par ã amnhĩ jarẽnh
ma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Hãmri
nẽ hêx rom Jejus mã kãm:

—Tk. Kwa nà nhỹx pre kêt pur nhõ dõnja
ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ omunh o
xa. Nẽ mẽ omunh pê mẽ no kagàr mã mẽ
kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà ã mẽ hipêx anhỹr mã mẽ tãm kênã.
Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot ja jarẽnh ma. Harẽnh kot:

Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw
nẽ kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj
ã hkamnhĩx nẽ hkaga.

Mẽ kot hkaga htã Tĩrtũm mẽ kurom mex o
kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh
kurê kumrẽx. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ ajarẽnh
te mẽ kot kẽn maati punuj ã hkamnhĩx nẽ
hkaga xwỳnhjê jarẽnh pyràk o ã mẽ ajarẽnh
kot anhỹr. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kẽn
maati pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.
Hãmri nẽ axte amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm
axte kẽn jarẽnhta pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nẽ te
mẽhõ htỳx htẽm nẽ kẽn pumunh kêt nẽ hã
htêk nẽ tẽm pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao
ixkutã amnhĩ xãm. Rỳ ka tanhmã amnhĩ
to nẽ ixkaga nhũm te kẽn maati hõ htẽm
nẽ kot anhĩpy htẽm nẽ axôm par pyràk o
anhĩpêx ka amex kêt nẽ. Anẽ.

19 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh kãm
mẽ harẽnh anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre
krãhtũmjaja kot mẽ kãm kẽn jarẽnh o te
mẽ tãm harẽnh pyràkja ma nhũm ja mẽ kêp
omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm mẽ kãm Jejus
pynênh nẽ haxàr prãm nẽ. Nom amnhĩ tã
kãm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nẽ.

Mẽ kot hêx rom Jejus kukjêr ã mẽ harẽnh

Matêwre 22.15-22; Makre 12.13-17; mããnẽn Rõmãn 12.1, 13.6-7

20 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja Jejus tãnopxar o kuhê. Hãmri nẽ ra amnhĩ wỳr mẽmy hkwỳ hã karõ nẽ mẽ kãm:

—E. Mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ te mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽmoj tã ri hkukja. Mẽmoj tã hkukjêr rax nẽ. Kêr kê Rõm nhõ pahi Sesti kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã kapẽr to ka mẽ ama nẽ man akupỹn mra nẽ mẽ inhmã harẽnh kurê kumrẽx. Pa mẽ ama nẽ ma hwỳr mra nẽ hã unê nẽ ma Sesti nhỹ hã mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhta wỳr o tẽ nẽ ĩhkram haxà. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o ri apa. Na ka hte mẽ kamã akahak kêt nẽ. Nẽ mẽ kot tee ri tanhmã ato kapẽr punuj to htã ka aprĩ hã mẽ ahkre mex o ri apa. 22 Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihti kot mẽ pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pahpê Ijaew mã karõta. Kwa xà we ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm kugõ nà xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã harẽnh to. Anẽ.

23 Nhũm prem ã hêx rom kãm kapẽr anhỹr tã nhũm ra mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

24 —E mẽ atõ anhõ kàxpore htỳxre japêr nẽ inhmã hõ gõ pa omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nẽ omu nẽ kànhmã mẽ kãm kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na ja hã? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã kênã. Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

26 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom kãm kapẽr mã xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kot kàxpore jarẽnh anhỹrja ma. Hãmri nẽ tee ri axte mẽmoj tã hkukjêr nhũm kot pahi Sesti kwỳm ri kot tanhmã harẽnh to kaxyw ãm tee ri tanhmã hkukjêr to kaprỳ. Hãmri nẽ axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ ãm akryk omunh pê mar o kuhê.

*Akup*ỹm mẽ htĩr jarẽnh

*Matêwre 22.23-33; Makre 12.18-27; Juãw 5.21, 6.39; mãã*nẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18; Apokarip 20.4

27 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja. Mẽ kot akupỹm mẽ htĩr mã hamaxpẽr kêt jakamã mẽ htyk nẽ mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx. Jakamã na prem tanhmã axpẽn mã Jejus jarẽnh to nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj xihtỳx ã hkukja kê mẽ pama nẽ tee ri tanhmã mẽ pamã harẽnh to hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ àhpumunh tỳx kêt ã omunh kurê kumrẽx. E ma pu mẽ hwỳr.

Anẽ nẽ ma hwỳr mra nẽ Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ hêx rom ahkukja nẽ kãm:

28 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêt mã ã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ harẽnh o:

Koja mẽhõ hprõ nẽ kormã kamã hkra hkêt rãhã pa nẽ ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõta o hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.

Na pre ã Mojes mẽ kãm karõ anẽ. 29 Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽ kot axpẽn to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja mẽhõ ho hprõ nẽ wa pa nhũm kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ 30 nẽ wa axpẽn to pa. Nhũm mããnẽn ty. Kamã hkra hkêt rãhã ty.

31 —Nhũm htõ hõta. Haxwỳja hpãnhã tãm o hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Hãmri nhũm htõ hkwỳjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ hpa. No ãm mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã ra htyk pa. 32 Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ to hapu nẽ ty. 33 Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

34 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Pika ja kamã na htem pa nẽ àptàr nhũm mẽ axpẽn mã mẽ kure. Ja mex. [35] No mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuri axte kãm hprõ hprãm kêt nẽ ri pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên prãm kêt nẽ ri pa. [36] Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa. Tĩrtũm ra akupỹm kot mẽ ho htĩr jakamã koja mẽ kêp hkra nẽ kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa nẽ axte kãm hprõ rỳ mjên prãm kêt nẽ ri pa.

[37] —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr mã ajamaxpẽr kêt ã harẽnhja kot paj mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũmja pĩ hpôk kamã Mojes mã kapẽr nẽ kãm:

Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. [38] Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: "Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre." Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽnh o apa. Anẽ.

[39] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja kuma nẽ tee ri axte tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ja jarẽnh anẽ. Anẽ.

[40] Hãmri nhũm mẽ axte mẽmoj tã hkukjêr kêt nẽ. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ hamaxpẽr o hakre? Na prem ãm tee ri kãm hamaxpẽr o hakrenh prãm kaprỳ ho kuhê. Jejus kot mẽmoj piitã hkukamã àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.

*Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahihti hã kot amnhĩ jar*ẽnh

*Matêwre 22.41-46; Makre 12.35-37; mãã*nẽn Rõmãn 1.3-4

[41] Tã nhũm Jejus kànhmã xa nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hkukjêr to. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyrà nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta ã na pa mẽ akukja. Mo na htem axpẽn mã kêp finat pahi Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ nẽ mããnẽn kêp õ pahihti hã harẽnh kêt nẽ? [42] Na pre Tawi Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà nẽ tanhmã harẽnh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwỳ kamã harẽ nẽ hã kagà nẽ hã kagà ho:

Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapẽr anẽ nẽ kãm: "E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.

[43] Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa nẽ awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram mẽ haxàr pa." Anhỹr o pre kãm kapẽr. Anẽ.

[44] Na pre ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr jarẽnh anẽ. Mẽ kajaja na ka htem ãm kêp Tawi kanrẽhã tàmnhwỳ pix ã ri axpẽn mã harẽnh o ri apa. No kêt Tawi na pre kêp õ Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã Tĩrtũm kap*ẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh to

Matêwre 23.1-12; Makre 12.38-40

[45] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Hãmri nhũm hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. [46] Na htem mẽ piitã mẽ kot mẽ hã hpijaàm kaxyw mẽ ê mex pix kãm ri pa. Nẽ mẽ kãm mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh xwỳnh ã mẽ harẽnh o mẽ paja na mẽ kãm hprãm. Nẽ mẽ panhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã na mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ hkĩnh ã arĩgro hã nhũm htem mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ mẽ kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

[47] —Nẽ mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho ajuta ho pa hã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to hêx nẽ axtem nẽ mẽ nokupyr pê mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx par o pa. Nẽ mẽ kêp mẽ õrkwỹ pytà. Nẽ mẽ hêx rom te tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh japjêê ho kuhê. Mỳrapê

koja mẽ mex kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tanhmã ja hã mẽ hipêx to rax nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

21

Kêp mjên htyk xwỳnh jarẽnh
Makre 12.41-44

1 Nhũm Jejus kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew piitã ixkreta ho mex kaxyw kãm mẽ hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Jakamã nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kamã kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ gjê nẽ ma akupỹm mra. 2 Jakamã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnh haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrẽx nẽ hikàxpore tỳxre ãm axkrutre htã mẽ hpãnhã hwỳr axà. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xàj hamẽ kamã kuxà hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ. 3-4 Hãmri nhũm Jejus arĩ omunh o xa. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E mãn ka mẽnire htẽm mũj pumu. Kêp amrakati nẽ hikàxpore ãm kêp grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr par kumrẽx. Apkur xà hã hikàxpore na. Mẽ hkwỳjaja na htem hikàxpore hkwỳ ho mra nẽ kugjê nom arĩ mẽ hikàxpore rax. No nhũm nire nẽj mẽ kurom kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho õxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã Tĩrtũm mã õr pa. Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh
Matêwre 24.1-2; Makre 13.1-2

5 Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ axpẽn mã harẽ nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrẽx. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr nẽj haxwỳja piitã mex. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

6 —Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kẽn õ axkrutre nẽ axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt nẽ. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ. Anẽ.

7 Nhũm pre ã mẽ kot hipêx anhỹrja kukamã mẽ kãm mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa xà koja mẽ ã hipêx anẽ? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã mẽ kot ixkre grành parta jarẽ. Xà koja mẽ tokyx ho anẽ nà xà kormã? Kwa mẽmo koja wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrẽx kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nẽ mẽ apê ixkrajê hwỳr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ amnhĩ jarẽnh o: "E mẽ ixpumu. Pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnh na pa." Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Hãmri nẽ mẽ amã: "E ot pa ra mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ." Anhỹr o amnhĩ jarẽnh o mẽ akôt pa. Nom kêr ka mẽ ãm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Ãm mẽ kot mẽ amã amnhĩ to hêx o pa kênã. Kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota kormã.

9 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nẽ mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgrota kormã.

10 Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pijapu nẽ axpẽn pa.

11 Nẽ koja pika piitã hkôt tanhmã ahpỹnhã mẽ à kute mẽ hamỳ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa.

Nẽ koja pikaja tertet tỳx nẽ.

Nẽ koja mẽ nhỹri pika hkwỳ kamã prãm xàj hpikaprãr pa.

Nẽ koja kaxkwa kamã mẽmoj tanhmã amnhĩ anhĩpêx to nhũm pika nhõ xwỳnhjaja tee ri omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx nẽ htertet o kuhê.

Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa rĩ kormã akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm mẽmoj piitã hapêx pa. Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

12 —E Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par xwỳj ri mẽmoj tanhmã hkukamã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ate ixkukjêr xwỳnhta kot paj hpãnhã mẽ amã harẽ ka

mẽ inhma. Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja
mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã
ixtã mẽ anhĩpêx to. Nẽ ma mẽ pikuprõnh
xà hã ixkreja wỳr mẽ ato mra nẽ kamã mẽ
kãm tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. Nhũm
mẽ kuma hãmri nẽ ma mẽ ato mra nẽ mẽ
ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa jakamã koja
mẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihti
hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ
ato kapẽr punuj to. [13] Tã kêr ka mẽ kutã
akrĩ nẽ axàmnhĩx mãmrĩ tanhmã mẽ kãm
ijarẽnh to ho akrĩ.

[14] —Nom kwa kêr ka mẽ kãm tanhmã
amnhĩ jarẽnh to hkukamã tee ri ajamaxpẽr
o ri mẽ amã mẽ uma hkêt nẽ. Rỳ mẽ
ajamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Tanhmã
koja we mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã pa
we ri mẽ kãm ixkapẽr to?" Anhỹr o tee
ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm
amnhĩ kaxyw inhmã pix mã ajamaxpẽr tỳx
rãhã nẽ. [15] Tanhmã mẽ kot mẽ anhĩpêx to
hã arĩgrota ã kot paj tanhmã mẽ akrã hto ka
mẽ inhỹ hã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ ama nẽ
axte tanhmã mẽ ato kapẽr to hkukamã tee
ri hamaxpẽr o kuhê.

[16] —Nẽ koja mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà
nẽ mẽ atõ nẽ mẽ akràmnhwỳjaja. Nẽ kaxyw
krĩ hkôt mẽ akwỳjaja ixtã mẽ atã amỹnê nẽ
ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mra nhũm mẽ
ajagjê nẽ mẽ akwỳjê pa. [17] Koja mẽ piitã
ixtã mẽ akamã gryk nẽ kãm mẽ akurê nẽ.
[18-19] Nom mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhỹr mã tã
kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt
nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã
akupỹm atĩr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ã mẽ
kot mẽ anhĩpêx anhỹr xwỳnhjê rom Tĩrtũm
mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho
apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ ate
kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh
jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.

[20] —Koja nhỹrmã nhỹhỹnh pôristi ohtô
nẽ mra nẽ Jerujarẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ
kãm hipôk pa nẽ kuhê. Ka mẽ ja hã mẽ
omu nẽ mẽ kot krĩja grành par mã aja-
maxpẽr kurê kumrẽx. [21] Koja mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ
omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar
kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã
mẽ apa xwỳnhjaja ka mẽ omu nẽ mẽ kot
mẽ apar pymaj ma aprõt nẽ amrar kurê
kumrẽx. Hixêt prêk wỳr ajapôj nẽ aprõt nẽ
ma mra.

—Nẽ kê Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja mẽ umaj
haxwỳja hapôj nẽ ma hprõt nẽ ma mrar o
mra.

—Nẽ jar kapôt ã ri mẽ pa xwỳnhjaja kê
mẽ akupỹm krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ma
mẽ umaj hprõt nẽ mrar kurê kumrẽx.

[22] —Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja
Tĩrtũm ã mẽ hwỳr mẽ kãm mẽ hkurê
xwỳnhjê rẽnh anẽ. Kapẽr ã kagà htũm
ra kot mẽ hkukamã ja jarẽnh kot anhỹr.
Jakamã koja mẽ nhỹrmã mẽ hkukamã mẽ
harẽnh xàja kôt ã mẽ hipêx anẽ.

[23] —No mẽ htujarô xwỳnhjaja nẽ mẽ hkra
karàre xwỳnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj om-
nuj tỳx nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ
hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ piitã
mex kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê
koja Tĩrtũm ã mẽ hipêx anẽ. [24] Koja mẽ
nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ
unê nẽ mẽ hkamnhwỳr o mẽ kupa. Nẽ mẽ
hkwỳjê pynê nẽ ma nhỹhỹm ahpỹnhã mẽ
õ pika hwỳr amnhĩ kôt mẽ o pa nhũm mẽ
kamã mẽ hkôt pa ho pa. Koja mẽ kêp Ijaew
kêt xwỳnhjaja Jerujarẽ o amnhĩptà nẽ ã mẽ
hipêx anẽ. Nẽ kamã pa ho pa rãhã nhũm
Tĩrtũm nhỹrmã akupỹm nê mẽ kator pa. Tã
koja mẽ nê mẽ kator parja o pa ra akupỹn
mẽ awỳr inhnojarêt. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ kot Jerujarẽ
grành par xwỳnhjê hkukamã harẽnh anẽ.

*Akup*ỹn Jejus wrỳk xwỳj ri mẽmoj kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to

*Matêwre 24.29-35; Makre 13.24-31; mãã*nẽn
Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7

[25] Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr
inhnojarêt nhũm kaxkwa kamã kanhêti nẽ
myyti nẽ mytwrỳre axtem tanhmã ri amnhĩ
nhĩpêx to. Nhũm gô xujanãr haxwỳja
hkoko htỳx jao axpẽn tak tỳx nẽ. Hãmri
nhũm pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja
kuma nẽ omu nẽ nẽ kãm ma htỳx nẽ mur nẽ
htertet nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr.

[26] —Nẽ koja Tĩrtũm tanhmã kaxkwa ho àk
to nhũm kanhêti piitã pikarêr pa. Hãmri
nhũm pika hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja omu
nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o amnhĩ
japrãr pa nẽ hikwỹ. [27-28] Koja ã mẽmoj
amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã omu nẽ
akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt mã ajamaxpẽr

kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê rom akĩnh kãm ijapêr arĩt o akuhê.

—Nà kot paj akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Kakrã kamã hirã htỳx kãm akupỹn ixihtỳx kãm mẽ awỳr wrỳ. Hãmri ka mẽ apiitã pika piitã hkôt ano ho ixpumu. Kot paj ã ixwrỳk anẽ hãmri nẽ mẽmoj punuj piitã pê mẽ apytàr pa. Jakamã ka mẽ ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ tokyx ixkôt axàpirta mã ajamaxpẽr nẽ akĩnh tỳx nẽ. Anẽ.

29 —E ga mẽ pĩ hpàr mũj pumu. 30 Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr. 31 Ja pyrà nẽ koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx par anhỹr mẽ ka mẽ omu nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 32 Koja akupỹn ixpôx kêt ri mẽ kot ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa ra akupỹn wrỳ.

33 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ.

34-35 —Nẽ kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom. Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Jao ãm amnhĩ xàpkur xà nẽ amnhĩ to mex xà nẽ kàxpore pix kukamã hamaxpẽr o pa. Nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ pipãnh kãm tanhmã amnhĩ to ho pa. Tã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã pa ra mẽ haêr pê akupỹn wrỳ nhũm mẽ tee ri ixpumu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Te tutre htỳx ri harôj kajyr o pa nẽ rapuuti hwỳr àr nhũm kot haê nẽ unênh nhũm tee kãm kator prãm pyràk. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nom kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm pa inhmã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa.

36 —Tã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ nhĩpêx o apa pymaj amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho apa. Kê tanhmã mẽ ato hihtỳx to ka mẽ ỹ hã ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêr pa nhỹrmã akupỹn wrỳ ka mẽ ixpumu nẽ mẽ kurom amnhĩ kamã akahak kêt nẽ akĩnh tỳx nẽ man ixwỳr mra. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anẽ.

37 Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre ho hkrĩ. Nhũm kamàt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ krĩ rũm hapôj nẽ ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr mra nẽ kamã amnhĩm hikra nẽ hikwỹ. 38 Nhũm kwỳhtã nhũm mẽ kànhmã hkrĩ nẽ ma akupỹm krĩm mra nẽ ixkreja wỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ piitã hã akuprõ nẽ kot mẽ ahkre hã mar o hkrĩ.

22

Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.1-2; Juãw 11.47-57

1 Tã nhũm Ijaew kĩnhã arĩgro pê Pasja àhtêp o mõ. Pas ã na htem amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ hpãmjê kator mã hamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Na htem arĩgroja jarẽnh o: “Pas” anhỹr ã harẽ. Nẽ mããnẽn harẽnh o: “Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro.” Anhỹr o harẽ. 2 Jakamã nhũm mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra kãm Jejus pĩr prãm nẽ. No mẽ kãm hkôt mẽ kot kapẽr mar xwỳnhjê pyma nẽ. Nẽ tee ri kot tanhmã ho hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Kwa tanhmã kot puj wem ho nẽ mẽ kêp kupĩ? Kot puj mẽ noo mã tanhmã ho nhũm mẽ hã mẽ pakamã gryk tỳx kumrẽx. Anẽ.

*Jut Kariot kot Jejus ã àmnênh ã har*ẽnh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.10-11; Juãw 13.21-30

3-4 Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ Satanasti nhỹ hã ma mẽ õ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh krãhtũmjê hwỳr tẽ. Hãmri nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.

6 Hãmri nhũm mẽ kot kãm amnhĩrer ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã ho anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma tẽ nẽ kato. Nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o ri hkôt pa. Mẽ kot mar o pa xwỳnhjê hkàx ã nhỹri unênh nẽ ma mẽ hwỳr o htẽm kaxyw.

Jejus kot ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê kutã apkur ã harẽnh

Matêwre 26.17-25; Makre 14.12-21; Juãw 13.21-30

7 Tã nhũm Pasja kato. Amnepêm Ijaewjê nhĩgêtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwỳ hpar o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkra nê mẽ kator kaxyw nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã na htem arĩ mẽ kêp mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja arĩgro pê Pas ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽ kãm hamaxpẽr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ hpa. Hãmri nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku. 8 Jakamã nhũm Jejus ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ. Simãw Pêtre mẽ Juãwja nhũm wa mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma mẽ ixkukamã tẽ nẽ mẽ ixkutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê. Anẽ.

9 Hãmri nhũm wa kuma hãmri nẽ kãm:

—Tôe. Nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ akutêp hã apê? Anẽ.

10 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà wa mãmrĩ ma Jerujarẽ hwỳr wa tẽ. Nẽ hwỳr axà nẽ mẽhõ mytita pumunh kurê kumrẽx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ. Ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma hkôt õrkwỹ hwỳr tẽ. 11 Hãmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: "E jar na pa wa awỳr tẽ. Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr pẽr mẽnh o: 'Nhỹri kot paj ixkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ axpẽn kutã Pas ã apku?' Anẽ. Na ã awỳr hpẽr mẽnh anẽ." Anẽ.

12 —E ã kãm akapẽr anẽ kê war ama nẽ ra war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmrĩ mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.

13 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma krĩm tẽ. Ma tẽ nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu hãmri nẽ mẽ kutêp mẽõ hã àpênh o wa xa.

14 Tã nhũm myt axà nhũm mẽ wa hkôt mõ nẽ ixkreta wỳr àpir pa. Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nhũm Jejus mẽ ĩhkô hã nhỹ.

15 Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E na pa inhmã Pas ã mẽ anhĩhkô hã ixàpkur prãm nẽ. Kormã ixte amnhĩ xà htỳx kãm ijamak xwỳj ri. 16 Kwa mẽ inhma. Kot paj axte mẽ akutã Pas ã ixàpkur kêt ry rax nẽ. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽ hãmri pu mẽ rĩ kormã axte arĩgro mex maatija ã pahkĩnh kãm axpẽn kutã paxàpkur rax nẽ. Anẽ.

17 Nhũm ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ hpãnhã wĩhti py nẽ o xa nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ãm hãmri na ka hte mẽ inhnê mẽ kãm mẽ ixkurê xwỳnhjê pumunh mex nẽ mẽ ĩhkra pê mẽ ijapôj. Amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ mã kugõ nẽ kãm:

—E mĩ. Apy nẽ mẽ axpẽn pãnhã hkwỳ ho ixkõ. 18 ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhũm nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax nẽ. No ãm ra axtem tanhmã hã mẽ pahkĩnh to. Anẽ.

19 Hãmri nẽ hpãnhã pãwti py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ. Hãmri nẽ ho hkry hpa nẽ mẽ piitã mẽ kãm õr pa nẽ mẽ kãm:

—E na pa ã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anẽ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te mẽ kot ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã kêr ka mẽ ixwakre kamã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtykja mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ pãwti hkur o akrĩ. E mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ mar pê pãwtita hkur o hkrĩ. 20 Hãmri nẽ ra hkur pa. Hãmri nhũm Jejus axte kopta py nẽ mẽ kãm:

—Mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgro hã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm ixkamrô amarĩ hpikapĩr kêt nẽ. Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nẽ ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã te amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx nẽ mẽ ato hkra. Amnepêm kot ja hã amnhĩ jarẽnh xà

hkôt. Jakamã e mẽ ixkamrô pikapĩrta mã ajamaxpẽr pê wĩhti hkwỳ ho ixkõ. Anẽ.

Jejus ã mẽ kãm àmnênh xwỳnh jarẽnh
Matêwre 26.21-25; Makre 14.18-21; Juãw 13.18-19

21 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta na jar mẽ pahkaêx ã mẽ pakutã apkur o nhỹ. 22 Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. Ã kot inhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrẽx. Anẽ.
23 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Nhũm mẽ kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh o hkrĩ. Hãmri nẽ ri axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:
—Kwa nà mẽ pahtõ kot pu we ã ri hipêx anẽ? Nà pa hkêt.
Anhỹr o tee ri axpẽn kukjêr o hkrĩ.

Mẽ pamã amnhĩ to rũnh prãm kêt ã mẽ pamã karõ
*Matêwre 20.20-28; Makre 10.35-45; mãã*nẽn Rõmãn 12.3-5, 12.10, 12.16; Epes 4.2-4; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.1-10; Wam Pêtre 5.3

24 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn mã tanhmã kapẽr to ho hkrĩ nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahtõ kot puj wem nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri papa? Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ axpẽn mã: “Nà pa.” Anẽ nẽ nhãnh axpẽn mã: “Nà kêt paa.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ nẽtãnh axpẽn mã: “Nà kêt pa kênã.” 25 Anhỹr o axpẽn mã kapẽr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri axpẽn tã mẽ kuma nhũm mẽ ã hamaxpẽr anhỹrja kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm tanhmã hã kapẽr to nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tỳx jakamã na htem amarĩ ixkre hkre jakry kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harẽnh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 26-27 Tã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêt ãm te amarĩ ri mẽ apa xwỳnh pyràk o axpẽn nhĩpêx. Ixpyrà nẽ amarĩ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽ ate mẽ ho amnhĩptàr rax kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 28 Na prem axpẽn mã ixto hêx nẽ tanhmã ixto kapẽr punuj to htã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ arĩ ixkôt ri apa rãhã nẽ. Ãm hãmri na ka htem arĩ ixkôt ri apa anẽ. 29-30 Kot paj amnhĩ tã mẽ ato mex rax nẽ. Na pre ra Tĩrtũm nhỹrmã ixte mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ kaxyw ixãm. Tã ot pa amnhĩ pyrà nẽ mẽ pahkwỳ Ijaew kaxyw mẽ axunhwỳ ka mẽ nhỹrmã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o apa. Nẽ mẽ apê ixkràmnhwỳ hã nhỹrmã ixkutã axàpkur o apa. Anẽ.

*Jejus kot Simãw Pêtre mã kap*ẽr ã harẽnh
Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Juãw 13.36-38

31 Tã nhũm Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm:
—Kwa Simãw. Na Satanasti kãm hprĩ hã ixtã mẽ apiitã mẽ kamã hamak prãm nẽ. Tanhmã kot mẽ akrã hto nhũm mẽ ate mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê pumaj ixkaga hã kãm mẽ akamã hamak prãm tỳx nẽ. Jakamã ã kot mẽ anhĩpêx anhỹr kaxyw na pre ra amnhĩ to Inhõ Papaj ma nhũm kãm: “Tôe. Kam nẽ mãmrĩ tanhmã mẽ kamã ajamak to.” Anẽ.
32 —Tã ate mẽ umaj ixkaga nẽ axte ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr kêt pymaj na pa ra ato Inhõ Papaj wỳr kãm ixihtỳx nẽ Simãw Pêtre. Jakamã kêr ka mẽmo arĩgro hã tee ri ixkaga hã amnhĩ pumu hãmri nẽ tokyx tãm akupỹm ixkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ. Kêr kê nhỹrmã akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr ka ja hã omu hãmri nẽ kãm ate tanhmã amnhĩ tomnuj tota jarẽ. Kê mẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ajarẽnh ma nẽ apyrà nẽ tokyx akupỹm tãm ixkôt amnhĩ xãm tỳx kurê kumrẽx. E kêr ka ã akupỹm ixkôt mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa Simãw Pêtre. Anẽ.
Nhũm pre ã Simãw Pêtre kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã kãm ujarẽnh anẽ. 33 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:
—Kwa nà Pahihti. Kot paj ri akwỳm tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Koja mẽ te ajaxà nẽ apĩ htã kot paj arĩ akôt ri ixpa ho ixpa nhũm mẽ pahto amỹrà nẽ tanhmã pahto. Anẽ.
34 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Nà koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ

kãm amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Anẽ.

Jejus kot hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ
Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-3

35 Hãmri nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E wam ixte mẽ hwỳr mẽ arẽnhta ã na ka
prem amnhĩ kôt aparkà hkwỳ ho apa hkêt
nẽ. Nẽ kawà jamành nẽ ho apa hkêt nẽ. Nẽ
mrykà jamành nẽ amnhĩ kôt ho apa hkêt
nẽ. Ãm mẽ anhỹ kamã mẽ hwỳr apa hã na
pa pre mẽ amã karõ. Tã xàn ka prem ã mẽ
hwỳr apa anẽ nhũm mẽ amnhĩ wỳr awỳr
kêt nẽ? Nà xà na prem amnhĩ wỳr mẽ awỳ?
Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tỳ na prem amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ. Mẽ
ixte amnhĩ kôt mẽmoj to ixpa hkêt tã na pa
prem amarĩ mẽ kutã ixàpkur mex o ri mẽ
hkôt ixpa. Anẽ.
36-37 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tôe. Nà mẽ kot mẽ ato mex tã nom
koja mẽ hpãnhã axtem hõ ho mẽ anhĩpêx.
Jakamã kêr ka mẽ akupỹm mẽ kãm ijarẽnh
o apa kaxyw anojarêt hãmri nẽ anhõ mrykà
rỳ akawà htu nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. Nẽ
awapo. Kot kaj mẽ awapo hkêt japêr hãmri
nẽ apipro xà ho wẽnê nẽ amnhĩm hõ japrô
nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. E kêr ka mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.
—Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra
ixkukamã tanhmã ijarẽnh to nẽ kot ijarẽnh
kot:
Koja mẽ hipêx o te mẽ kot amnhĩ tomnuj
tỳx xwỳnh nhĩpêx pyràk. Anẽ.
Ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr kukamã ijarẽnh kot
anhỹr. Tã na mẽ ra ã inhĩpêx anhỹr kaxyw.
Anẽ.
38 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ
nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—Ota mẽ panhõ wapohti hamẽxkrut
Pahihti. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tôe. Nà hãmri. Mẽ amnhĩm axi nẽ ho
amnhĩm mẽmoj to anẽ. Anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
Matêwre 26.36-46; Makre 14.32-42

39 Tã nhũm Jejus kê axte krĩja rũm kato nẽ
hixêt pê Oriwêhti hwỳr tẽ nẽ api nhũm hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hkôt mra.
40 Hãmri nẽ nhỹri hixêt kahti ri hkrĩ nhũm
Jejus mẽ kãm:
—E kwa kêr ka mẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ
Papaj wỳr o akrĩ. Kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ
ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt
nẽ. Arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê.
Anẽ.
41 Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hkõn krã
ho tẽm nẽ nhỹ. 42 Hãmri nẽ kãm:
—Kwa Papaj. Nà na pa ra amnhĩ xà htỳx
kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak
tỳx kumrẽx. Inhmã amnhĩ xà kamã ijamak
prãm kêt o ijamak prãm kêt. Jakamã kot
kaj amã inhnê ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ
inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê
xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot
kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm hã kê
mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam
inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus amnhĩ to Hipêêxà
Tĩrtũm wỳr anẽ. 43 Hãmri nhũm kuma nẽ
hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhja mẽ nhũm
hwỳr wrỳ nẽ kuri xa. Hãmri nẽ õxàhkre
kaxwỳnh kãm tanhmã ho hihtỳx to.
44 Nhũm kê axte amnhĩ to Hipêêxà hwỳr
kãm hihtỳx nẽ. Tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr pê amnhĩ kamã kahak tỳx
kumrẽx. Jao hã gô rax nẽ te hkamrô xàhàr
pyràk o pikap ahà. 45 Hãmri nẽ kànhmã xa
nẽ akupỹm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra õt pa nẽ
hikwỹ. Mẽ kot tee ri Jejus kot mẽ kãm
amnhĩ jarẽnhja kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ
nẽ õt pa nẽ hikwỹ. 46 Hãmri nhũm Jejus tẽ
nẽ tee ri mẽ omu nẽ mẽ kumra nẽ mẽ kãm:
—Kwa nà. Mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Kwa mẽ kànhmã akrĩ nẽ amnhĩ to
Inhõ Papaj wỳ kê mẽ ato mẽ axihtỳx. Hãmri
nhũm mẽ tanhmã ixkôt mẽ ato ka mẽ inhỹ
hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Anẽ.

Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh
Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Juãw 18.1-11

47 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anhỹr
rôm nhũm hkôt pa ho pa xwỳnh pê Jut
Kariotja amnhĩ kôt mẽ kot Jejus pynênh
xwỳnhjê ho tẽ. Mẽ ho htẽm rax nẽ. Hãmri
nẽ kot Jejus kahti hkôt mỳnh kaxyw hwỳr
tẽ 48 nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:
—Kwa Jut. Xà mẽ kahti hkôt mẽ hamỳnh
nẽ mẽ hpãr o na htem mẽ kãm mẽ hã
amỹnê? Anẽ.
49 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê hõja tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã

mẽ omu hãmri mẽ õ wapota mã hamaxpẽr
kurê kumrẽx nẽ Jejus mã:
—Kwa Pahihti. Xà kot paj mẽ panhõ
wapohti py nẽ ho mẽ panê mẽ hkwỳ hpa?
Anẽ.
50 Hãmri nhũm hõta kuma nẽ mẽ kaxyw
ja kapa. Nhũm mẽ õ patre maati mã àpênh
xwỳnhja mẽ hkôt tẽ nhũm omu nẽ kãm
wapo ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh mã
tã kuhpaw nẽ ho upôk rũm hamak nhĩkjê
pix krãhta. 51 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê
kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa nà ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
Amarĩ xa. Anẽ.
Hãmri nẽ hamakja py nẽ akupỹm kãm
hamak ã kuxi nẽ ho mex. 52-53 Hãmri nẽ mẽ
kot unênh mã xwỳnhjê mã tanhmã kapẽr
to. Mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnhjê
krãhtũm mẽ Ijaew nhõ pahijê mẽ nhũm mẽ
ho pimrààtã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm
nhõrkwỹ kamã mẽ kãm ixkapẽr o ixpa ka
prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte
amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ
ixwỳr wapo nẽ kô hã akapẽn nẽ ixwỳr ã
atẽm rax anẽ. No ãm ra mẽ ate tanhmã ixto
kaxyw arĩgro kator kênã. Jakamã kot kaj
mẽ mãmrĩ tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt
mãmrĩ tanhmã ixto. Satanasti nhỹ hã ã mẽ
ate inhĩpêx anhỹr mã kênã. Anẽ.

*Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Juãw 18.15-18, 18.25-27

54 Tã nhũm mẽ Jejus pynê nẽ ma o tẽ.
Ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỳr o tẽ.
Nhũm Simãw Pêtre ma hapu hã mẽ hkôt hã
mẽ omunh o tẽ. 55 Nhũm mẽ patre maati
nhõrkwỹ hwỳr Jejus o axà nẽ hkôt gjêx
pa hãmri nhũm Simãw Pêtre kĩtare hwỳr
axà nẽ mẽ kuri xa. Nhũm mẽ kĩtare kamã
amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ nhũm
56 mẽ ĩhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm
mẽ kãm àpênh xwỳnh niti hirã kamã hprĩ
hã omunh kurê kumrẽx nẽ mẽ kãm:
—Xê pẽr myti ja kêp Jejus kôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjê hõ na. Anẽ.
57 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ
kãm mẽ uma nẽ mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ
kãm:
—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre
hã. Anẽ.
58 Tã nhũm hpãnhã mẽhõ myja kãm:
—Kwa nà. Ãm hãmri na ajarẽ. Apê Jejus
kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka.
Anẽ nhũm kuma nẽ kê axte kãm:
—Kwa mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx
anhỹr kêt nẽ. Ãm ixte aa mẽhõta pumunh
kêt kumrẽx. Anẽ.
59 Tã nhũm ja haxwỳja axte omu nẽ kãm:
—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus
kwỳ hõ na ka. Uràk nẽ te apê Garirej nhõ
xwỳnh pyràk kênã. Anẽ.
60 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ mẽ kãm
amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:
—Tk. Ixpê Garirej nhõ xwỳnh kêt. Ãm
ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka
mẽ ãm xatã hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã
ixkamnhĩx o akuhê.
Anhỹrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o
axkrunẽpxi mẽ nhũm krãhyre kà. 61 Hãmri
nhũm Jejus arĩ ixkre kamã ãm tã Simãw
Pêtre ho hakẽx nẽ omu. Hãmri nhũm
amnhĩ tã no pumu nẽ kot hkukamã
kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jarẽnhja mã
hamaxpẽr kurê kumrẽx. Krãhyre hkàr kêt
ri kot mẽ kãm amnhĩ tã àprãr o axkrunẽpxi
hã harẽnhja mã hamaxpẽr nẽ kànhmã
hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. 62 Hãmri
nẽ hkaprĩ xàj kĩtare pê kato nẽ tẽ nẽ awry
hã xa nẽ mỳr rax kumrẽx.

Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.67-68; Makre 14.65

63 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus pumunh o
kuhê xwỳnhjaja hã hpẽr o axkẽ nẽ htak o
kuhê. 64 Nẽ no hpro nẽ htak nẽ kãm:
—E atak xwỳnh nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm
Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk
nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e hixi jarẽ.
Anẽ.
65 Hãmri nẽ xatã haprỳ nẽ kãm kapẽr
punuj nẽ.

Mẽ kot mẽ hkrãhtũm wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.57-68; Makre 14.53-65; Juãw 18.19-24

66 Tã nhũm myt kator o mõr mẽ nhũm
Ijaew nhõ pahijê mẽ patre krãhtũmjê mẽ
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja
axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nhũm mẽ
ma mẽ hwỳr Jejus o tẽ. 67-68 Nhũm mẽ omu
nẽ tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã hkukja
nẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ka
na apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm
xwỳnhta? Xà ka kot kaj Rõm nhõ xwỳnhjê

pê mẽ ixpytà nẽ mẽ ixto amnhĩptàr o apa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Ixte ãm hãmri mẽ amã amnhĩ jarẽnh tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma. Nẽ kot pa amnhĩ xwar mẽmoj tã mẽ akukja ka mẽ amnhĩ xwar inhmã tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ axêx rom mẽ ate ã ixkukjêr anhỹr kênã. [69] Tã nom kot paj tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà Tĩrtũm wỳr api. Hihtỳx o hihtỳx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. Jakamã kot paj hwỳr api nhũm amnhĩ nhĩhkô hã inhỹr pa upôk rũm mẽ apiitã mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ. Hãmri nẽ nhỹrmã paa tanhmã mẽ ajarẽnh to. Anẽ.

[70] Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nà. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixpê Kra na pa. Anẽ.

[71] Hãmri nhũm mẽ tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte mẽ hkwỳjê japêr nhũm mẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽ? Tãm kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte pahpiitã mar kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê nẽ mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

23

Mẽ kot pahi Pirat wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.1-2, 27.11-26; Makre 15.1-5; Juãw 18.28-38

[1] Tã nhũm mẽ Jejus o kato nẽ nhãm Pahihti Pirat wỳr o tẽ. [2] Hãmri nẽ kutã ãm nẽ tanhmã kãm ho hêx to nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto ho pa. Nẽ axtem nẽ mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwỳ nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw kêp mẽ panhõ pahi hã ãm xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Ã na hte mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anẽ.

[3] Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nẽ Jejus pumu nẽ kãm:

—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

[4] Hãmri nhũm Pirat tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot amnhĩ jarẽnh ã kuma hãmri nẽ patre krãhtũmjê mã kãm:

—Kwa mẽmo mỳrapê kot pa tanhmã mẽ amã hã ixàmnênh to? Kot tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã. Nà kot pa kãm inhũre. Anẽ.

[5] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kot mẽ kãm hã àmnênh prãm xàj hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. Nẽ kãm:

—Kwa nà. Na pre hte pika pê Jutej kamã tanhmã mẽ kãm hêx to ho pa. Hãmri nhũm mẽ ra hã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ hã pijapu rũnh o pa. Tã mããnẽn Garirej kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax nẽ hpãnhã amnẽ mẽ pahwỳr ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw mõr anẽ. Anẽ.

Mẽ kot Erox wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Rukre 9.7-9

[6] Hãmri nhũm Pahi Pirat mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa xà kêp Garirej nhõ xwỳnh na? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã.

[7] Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tô mẽ ma pahihti Erox ãxipas wỳr mãn o tẽ. Kêp Garirej nhõ xwỳnhjê nhõ pahi na. Tã ra jar Jerujarẽ kamã ham pôj. No axtem ixpê Jutej kamã mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi jakamã kwa mẽ ma õ pahita wỳr mãn o tẽ kê tãm tanhmã mẽ amã ho. Anẽ.

[8] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma pahi Erox ãxipas wỳr o tẽ. Na pre ra Erox ãxipasja xatã Jejus jarẽnh ma nẽ kãm omunh prãm nẽ. Kãm aa kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã omunh prãm tỳx jakamã nhũm mẽ ma hwỳr o tẽ nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ. [9] Hãmri nẽ tee ri mẽmoj tã hkukja no nhũm akryk xa nẽ tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. [10] Hãmri nhũm mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kãm ho kapẽr punuj nẽ ho hêx kãm hihtỳx nẽ. [11] Hãmri nhũm pahi Erox ãxipas mẽ kuma hãmri nẽ õ pôristi mẽ wa kãm kapẽr punuj nẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ tanhmã ri haprỳ to. Hãmri nẽ hã hpẽr o pikẽnh kãm kêp

pahi hã mẽ ê mexja py nẽ kãm haxà nẽ akupỹm pahi Pirat wỳr kumẽ.

12 Na pre Pahi Pirat mẽ Pahi Erox ãxipasja wa kãm axpẽn kĩnh kêt nẽ. Tã hãmri nhũm Erox ãxipasja tee ri Jejus kot kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to hã mar prãm xàj tee ri hkukamã hamaxpẽr hãmri nẽ Pirat ã hpijaàm kaxyw akupỹm hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu hãmri nẽ wa ra akupỹm kãm axpẽn kĩnh nẽ. Nẽ akupỹm axpẽn mã hpẽr o axkẽ nẽ pikunhar o pa pê akupỹm axpẽn to hkràmnhwỳ.

Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh

*Matêwre 27.15-26; Makre 15.6-15; Juãw 18.39–19.16; mãã*nẽn Atre 3.13-14

13 Tã nhũm Pirat akupỹm amnhĩ wỳr mẽ hã karõ. Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ õ pahijaja nẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja nhũm akupỹm amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ hã karõ. 14 Hãmri nhũm mẽ akupỹm hwỳr gjêx pa nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—E na ka mẽ ixwỳr mytita o tẽ nẽ tanhmã inhmã harẽnh to. Kot mẽ akwỳjê mã tanhmã hêx to ho pa hã harẽ. Tã pa ra jar mẽ anoo mã tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hã kuma. Te kot amnhĩ to mex xwỳnh pyràk. Mẽ ate tanhmã ho akapẽr to htã nom kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ to mex xwỳnh na. 15 Pahi Eroxja ra ixpyrà nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to nom nhũm tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Nhũm tee ri ja hã omu nẽ akupỹn ixwỳr kumẽ. Jakamã kwa mẽmo mỳrapê kot paj mẽ amã hã amỹnê nhũm mẽ amã kupĩ? Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. 16 Kot paj ãm mẽ kãm anẽ kê mẽ htak nẽ kãm ure kê mãmrĩ ma tẽ. Anẽ.

17 Arĩgro pê Pas ã na pre hte mẽ õ pahi mẽ kot mẽ ho prês nhũm mẽ hkrĩ xwỳnhjaja nhũm pre htem mẽ ho hpỹnh nẽ mẽ kãm ure. Jakamã na pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ kot Jejus tak nẽ kãm urer mã. 18-19 Nom nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm:

—Kwa nà. Apĩ ri. Apĩ nẽ mẽ inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

Parapas na pre mẽ õ krĩ kamã õ pôristi mẽ pahi Piratja mẽ kutã amnhĩ xãm nẽ kêp õ pôristi hõxpĩ. Mỳrapê na prem ra haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã nhũm mẽ Pirat kot kãm urer kaxyw ã kãm kapẽr anẽ. 20 Nom nhũm kãm Jejus mã urer prãm jakamã axte hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa nom mẽmoj mỳrapê kot paj mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ amã kupĩ?

21 Anhỹr tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Nẽ xatã kãm:

—Kwa tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

22 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa kêt hã kunhô nhũm ty. Nà kot paj ãm mẽ kãm anẽ kê mẽ htak nẽ kãm ure kê ma tẽ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ xatã hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Kwa nà. Pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty.

Anhỹr o ãm xatã kàx pê àmra kamã kãm hã amỹnê. 24 Hãmri nhũm Pirat tee ri mẽ kuma hãmri nẽ tã mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm ã amỹnê. 25 Hãmri nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra kot pahi Pirat pê õ pôristi kutã amnhĩ xãm nẽ kêp hõx pĩr tã nhũm mẽ kãm hprãm xà hkôt akupỹm kãm ure. Hãmri nẽ mẽ ĩhkram Jejus jaxà. Mẽ kãm hprãm xà hkôt ri mẽ kot tanhmã hipêx to kaxyw.

Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh

*Matêwre 27.31-43; Makre 15.21-32; Juãw 19.17-20, 19.27-31; mãã*nẽn Atre 7.59–8.1

26 Tã nhũm pôristijaja Jejus o kato nẽ ma kapôt mã o tẽ. Nẽ kãm õ pĩ kahpa gõ nhũm amnhĩ kaxyw kumỳ nẽ o tẽ. Nom mẽ kot htak rax kurê nhũm hirot tỳx nẽ nhũm mẽ ja hã omu nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ hkapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw hkà htyk pumu. Nhũm pre htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haêr pê unê nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm õ pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jerujarẽ rũm Jejus kôt mõ. Nhũm mẽni hkwỳjaja omu nẽ kãm hkaprĩ xàj mỳr o hkôt mõ. 28 Hãmri nhũm mẽ mỳr ã mẽ kuma nẽ mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Mẽ amã ixkaprĩ xàj amỳr kêt nẽ. Kêt mẽ kamjaja amã amnhĩ kaprĩ xàj mãn mur. Nẽ mẽ akrajê kamã axukaprĩ xàj mãn mur. 29 Koja mẽ nhỹrmã mẽ apê mẽ anhõ krĩ grành pa ka mẽ apunuj nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa. Nẽ tee ri mẽ akrajê hkukamã tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: “Hêxta gàà nẽ. Na ixkrajaja ixpê amnhĩ xà htỳx kãm

hamak o pa. Kêp apu mẽ hkra hkêt xwỳnhjê pyrà nẽ ixkra hkêt nẽ ixpa ro nhỹx inhmã mex nẽ. Nhỹx pa ixkĩnh nẽ.” Anhỹr o kot kaj mẽ nhỹrmã ajamaxpẽr nom ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ.

30 —Nẽ kot kaj mẽ apiitã mẽmo punujta pymaj tee ri amã tokyx atyk nẽ ajapêx par prãm kaprỳ nẽ axpẽn mã akapẽr o: “Hêxta gàà nẽ. Kot kẽn prêk mũj mẽ panhĩpy rôrôk nẽ tokyx mẽ panhĩmex par ronhỹx mẽ pamã ja mex.” Anhỹr tã no ãm tee ri ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. 31 Nom kêt pa. Aa ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Nom mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ nhỹrmã tanhmã mẽ ato rax o ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja jakrenh pa. Hêxta waa nẽ. Na pa mẽ akukamã ijamaxpẽr nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Anẽ.

32 Tã nhũm mẽ ja wa ho hamẽxkrut nẽ tanhmã wa kot amnhĩ tomnuj toja mỳrapê Jejus kôt wa hpĩr kaxyw hkôt mããnẽn wa o tẽ. 33 Jakamã nhũm mẽ ra kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyràk xwỳnhta wỳr mẽ o pôj. Mẽ kot kãm “mẽ hkrã hi xà” anhỹr jarẽnhja wỳr mẽ o pôj. Hãmri nẽ Jejus pẽ ê kapa nẽ pĩ kahpa hã kuxi nẽ prek o ĩhkra nẽ hpar o htỳx pa. Hãmri nẽ kànhmã pĩ kahpa xãm nẽ ho htỳx nhũm xa. Hãmri nhũm mẽ hpãnhã wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta mã wa ho anẽ nẽ. Nẽ prek o wa ĩhkra nẽ wa hpar o htỳx pa hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nẽ wa ãm nhũm wa ajêt. 34 Hãmri nhũm Jejus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã hamak o jêt rãhã mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Ãm ixtã jajê pumu. Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt jakamã na mẽ ã inhĩpêx anẽ. Jakamã ãm ixtã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm hparpê pôristi hkwỳjaja axpẽn mã ê hkwỳ ho pigràn kaxyw hã kẽnre ho jôka ho hkrĩ. 35 Nhũm mẽ ohtô rax nẽ Jejus parpê omunh o kuhê. Nhũm mẽ õ pahijaja mẽ noo mã hã hpẽr o axkẽ nẽ mẽ kãm:

—E jahti na pre te kêp mẽ pakaprĩ xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh o ri pa. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh o ri pa. Jakamã e kwa pu mẽ xa nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Anẽ.

36 Nhũm pôristi mããnẽn tanhmã hã hpẽr o pikẽnh to. Nẽ hparpê kãm wĩhti punuti jahkre nẽ kãm:

—Kwa wrỳ nẽ mẽ ixkutã ja hkwỳ ho ixkõ nà. Anẽ.

37 Hãmri nẽ kãm:

—E apê Ijaew nhõ pahi hã kot kaj amnhĩ kapa nẽ akupỹn wrỳ. Kwa tokyx pa mẽ ja hã apumu. Anẽ.

38 Nhũm pôristija tapti hõ py nẽ tanhmã hã kagà hto. Nẽ hã kagà ho:

IJAEW NHÕ PAHI NA JA

Anhỹr o hã kagà hãmri nẽ Jejus wỳr api nẽ mỳ ri kunhô.

Wa kot Jejus nhĩjê nẽ wa jêt xwỳnh wa harẽnh

Matêwre 27.44; Makre 15.32

39 Hãmri nhũm wa kot ĩhkô hã jêt xwỳnhta õ haxwỳja kãm kapẽr punuj nẽ kãm:

—Kwa kot kaj apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnh hã kot kaj amnhĩ kapa nẽ wrỳ. Nẽ mããnẽn amnhĩ kôt wa ixto wrỳ. Anẽ.

40-41 Hãmri nhũm ihõta kuma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Tk. Kwa amarĩ ajêt. Xà amã Tĩrtũm pyma hkêt ã na ka ã kêp Krata mã akapẽr anẽ? Nà koja kãm wrỳk prãm nẽ kot wrỳ. No pajamẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ pahpĩ. No tãm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ amarĩ ã hipêx anẽ.

42 Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka nhỹrmã mẽ ixto amnhĩptà hãmri nẽ inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ ixto mex nẽ. Anẽ.

43 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj jarãhã ma ixkôt kaxkwa hwỳr api nẽ hpãnhã ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ãm hãmri na pa ã amã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

*Jejus tyk ã har*ẽnh

Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Juãw 19.28-30

44 Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm te ra kamàt pyràk nhũm kamàt kô rax kumrẽx. Nẽ kamàt kô ho ra hã awry nẽ. Ja mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mõ. 45-46 Nom nhũm kormã kamàt kôta ã nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ àmra kamã Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—E Papaj. Mãmrĩ ixkarõ ho amnhĩptà.

Anhỹrja kôt hãmri ty. Pu nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupẽxêja axkjê nẽ amnhĩ kahê

xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã kôt
ã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus
htyk o kot mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre
kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. 47-49 Hãmri nhũm mẽ piitã mẽmoj ã
kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o kuhê
xwỳnhjaja. Nẽ kaxyw Jejus kràmnhwỳjaja
nhũm mẽ amỳm omunh o kuhê. Nẽ Garirej
rũm mẽni kot Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja mããnẽn mẽ kuri amỳm hkaprĩ
nẽ omunh o kuhê. Nhũm pôristi krãhtũmjê
hõja ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
omu nẽ tee ri hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre hte
tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã pa mẽ amarĩ mẽ
mar xà hkôt ixtỳx kupĩ. Anẽ.

Nhũm ã hamaxpẽr anhỹrja kôt Tĩrtũm
mã mex o mex ã harẽnh o xa. Nhũm
amarĩ mẽ kuhê xwỳnhjaja mããnẽn mẽmoj
ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrta pumu nẽ tee ri
hkukamã hamaxpẽr o ra kãm ma htỳx nẽ.
Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm mrar
kurê kumrẽx.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã mẽ harẽnh
Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Juãw 19.38-42

50-51 Tã nhũm axtem Juje pê Arimatej nhõ
xwỳnhja. Arimatejja pika pê Ijaew kamã
na. Nhũm Jujeja kot amnhĩ to mex jakamã
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na
pre hkwỳjê rom Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Je-
jus mẽnh xwỳnh ã omu nẽ hkôt hamaxpẽr.
Kêp Ijaew nhõ pahi hõ htã hkwỳjê hkôt
hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm prem kot
Jejus pĩr ã amỹnê nhũm tee ri harẽnh ma
nhũm ja kêp omnuj nẽ. 52 Jakamã nhũm
Jejus ty nhũm Juje ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ
ĩ hã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk
xwỳnhta gõ pa ma o tẽ nẽ haxà. Anẽ.

53 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm kugõ nhũm
ma o tẽ nẽ haxà. Kaxyw kupẽxê hõ py nẽ ho
hkupu nẽ ma o tẽ nẽ kẽn kre kaprỳ kamã
haxà. Mẽ kot kormã kamã mẽhõ jaxàr kêt
nhũm mẽ kamã Jejus jaxà. 54 Arĩgro pê sêsta
hã nhũm prem kupĩ nhũm myt xàr o mõr
mẽ nhũm Juje ma o tẽ nẽ haxà. Ijaew kôt xà
hã arĩgromnuja wỳr haxà. 55 Nhũm Garirej
rũm mẽni hkwỳ kot Jejus kôt pa xwỳnhjaja
ma hkôt mra nẽ kot haxàr kãm omu. Mẽ
hkuxwaxà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm
omu. 56 Hãmri nẽ ma akupỹm krĩm mra nẽ
kaxyw mẽ hkuxwaxà hkwỳ ho anẽ.

Tã nhũm apkati nhũm mẽ õ arĩgromnu
pê sap kator jakamã nhũm mẽ kormã
akupỹm hwỳr mrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro
mex jamãr pê arĩ hkôkôt o hkrĩ.

24

Jejus akupỹm htĩr jarẽnh
Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Juãw 20.1-10

1 Tã nhũm apkati nhũm tômĩk. Hãmri
nhũm mẽnijaja kwỳhtã kànhmã hkrĩ nẽ ma
akupỹm kẽn kreta wỳr mẽ hkuxwaxà ho
mra. 2 Hãmri nẽ hwỳr àhtêp o mra nhũm
ra hakwakre kahê xà raxta kahê xà hkàx ã
xa nhũm mẽ tee ri omu. 3 Hãmri nẽ kẽn kre
wỳr agjê nẽ kamã tee ri Jejus japêr no nhũm
kamã amrakati. 4 Nhũm mẽ tee ri axpẽn
pumunh pê hkukamã hamaxpẽr.

Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnh wa axkrut nẽ mẽ haêr pê mẽ hwỳr
kato nẽ wa xa. Wa ê jaka nẽ hirã htỳx kãm
wa xa. 5 Nhũm mẽ tee ri wa omu nẽ kãm
wa uma htỳx nẽ. Nẽ wa umaj hkõn krã ho
rôrôk nẽ hkrĩ hpa. Nhũm wa mẽ omu nẽ
mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ ri mẽ htykjê kamã
ra akupỹm htĩr xwỳnhta japêr o ri apa?
6 Jar amrakati. Na ra akupỹm htĩr. Ko-
rmã Garirej kamã pa ri kot mẽ amã amnhĩ
jarẽnh xà hkôt na ra akupỹm htĩr. Mãn ka
mẽ arĩ kot ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja
ã anohtỳx japêr. 7 Mẽ kot unênh nẽ pĩ
kahpa hã nhôr nhũm htyk nẽ htyk ã apkati
axkrunẽpxi hãmri nẽ akupỹm htĩr ã kot
mẽ amã amnhĩ jarẽnhta mãn ka mẽ arĩ hã
anohtỳx japêr.

8 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ kuma
hãmri nẽ ra Jejus kot mẽ kãm ã amnhĩ
jarẽnh anhỹrja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx.
9 Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm
hkĩnh nẽ mra. Nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot
Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê
mã awjarẽ. Mẽ kêp 11 xwỳnhtajê mẽ
kaxyw hkwỳjê mã awjarẽ. 10 Mẽni kot mẽ
kãm ujarẽnh xwỳnhtajê nhĩxi na pre Marir
Matarẽn nhũm ja kêp Joanã. Nẽ Xiakre
katorxà Marir õta. Nẽ kaxyw mẽni hõja.
Jakamã nhũm mẽ ma akupỹm Jejus nhỹ hã
mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr mra nẽ
mẽ kãm awjarẽ. 11 Nom nhũm mẽ kuma nẽ
ãm mẽ kuma nẽ htỳx ho amnhĩ krã hkôt mẽ
kot ri ã harẽnh anhỹr ã mẽ hkamnhĩx nẽ ãm

mẽ kuma. 12 Nhũm Simãw Pêtre hamaxpẽr
hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma kẽn kreta wỳr
hprõt nẽ htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ
tee ri kẽn kre kaprỳ kamunh o xa nẽ kamã
Jejus kupu xà pix pumu nẽ tee ri hkukamã
hamaxpẽr hãmri nẽ ma akupỹm tẽ.

*Jejus kot Emau hw*ỳr wa mõr xwỳnh wa
hwỳr kator ã harẽnh
Makre 16.12-13

13 Tã nhũm ra amỹkry ho mõ nhũm Jejus
kwỳjê hõ wa hamẽxkrut nẽ Jerujarẽ rũm
kato nẽ ma akupỹm wa õ krĩ pê Emau hwỳr
wa mõ. Jerujarẽ rũm Emau hwỳr ahkrãnre.
14 Jakamã nhũm wa hwỳr pry hã axpẽn mã
tanhmã Jejus jarẽnh to ho mõ. Kẽn kre
kamã mẽ kot haxàr nhũm ra ĩ pikunorja
nhũm wa axpẽn mã harẽnh o wa mõ. Nẽ
tee ri hkukamã hamaxpẽr o wa mõ. 15 Hãmri
nhũm Jejus tãm tẽ nẽ wa hã ajêt nẽ wa hkôt
tẽ. 16 Nom nhũm wa hprĩ hã omunh kêt nẽ.
Tỳx ho nhãm mẽhõ hã hkamnhĩx nẽ wa arĩ
axpẽn mã harẽnh o wa mõ. 17 Hãmri nhũm
Jejus hêx rom wa kãm:

—Kwa mẽmon ka wa axpẽn mã harẽnh o
wa mõ? Anẽ.

Hãmri nhũm wa hkaprĩ kamã kãm harẽ.
18 Ihõ pê Kroptija kãm:

—Kwa xà na ka Jerujarẽ kamã ri apa htã
kamã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja
jarẽnh mar kêt nẽ? Kurũm amõr kênã na
ka ri mẽmoj mar kêt nẽ ri apa. Anẽ.

19 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà amrakati ixte mẽmoj maare hã.
Kwa mo na wehe? Kwa war aprĩ hã inhmã
harẽ pa kuma. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà mẽ kot mẽ ixpê tanhmã Jejus pê
Najare nhõ xwỳnhta to kênã. Kêp Tĩrtũm
nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na pre.
Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa nhũm prem piitã amnhĩm mex ã
harẽ. 20 Tã nhũm mẽ panhõ patre krãhtũmjê
mẽ mẽ panhõ pahijaja axtem nẽ mẽ kãm
hã amỹnê. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr
nhũm htyk kaxyw mẽ kãm hã amỹnê. 21 Pa
prem ixtỳx ho kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ kot Rõm nhõ
xwỳnhjê pê mẽ ixpytàr ã hkamnhĩx tã
nhũm prem mẽ ixpê kupĩ. Jãã na prem ã
hipêx anẽ nẽ kupĩ. Na ra htyk ã apkati
axkrunẽpxi.

22-23 —Nẽ jarãhã kwỳhtã mẽni hkwỳjaja ma
haxàr xà hã kẽn kre hwỳr mra nẽ xep tee
kamã hapêr nẽ omunh kêt nẽ. Xep ãm
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja wa ho axkrut
nẽ wa omu nhũm wa xa. Nhũm mẽ kãm ra
akupỹm htĩr ã harẽ nhũm mẽ akupỹn mẽ
ixwỳr mra nẽ mẽ ijaêr pê mẽ inhmã harẽ.
24 Hãmri nhũm mẽ ixkwỳjaja ma mẽ hpãnhã
kẽn kreta wỳr mra nhũm ra mẽ kot harẽnh
xà hkôt tee ri kamã hapêr nom nhũm kamã
amrakati kumrẽx. Anẽ.

25 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã wa kuma
nẽ wa kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ wa
kãm:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm mẽ ate mẽmoj
mã ajamaxpẽr tỳx mex kêt kumrẽx. Na pre
ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hprĩ hã harẽ
nẽ hã kagà. Mẽ akukamã mẽ anhĩgêtjê mã
harẽ nẽ hã kagà. Tã ka mẽ kormã aprĩ hã
mar tỳx kêt nẽ. 26 Kêt mẽ anê na Tĩrtũm
kot ãm xwỳnhta ty. Tã ra akupỹm htĩr
nẽ akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw. Kot
mẽ ato amnhĩptàr kaxyw ra akupỹm hwỳr
àpir mã. 27 Amnepêm na pre finat Mojesja
tanhmã hkukamã mẽ anhĩgêtjê mã harẽnh
to nẽ hã kagà. Nẽ hprĩ hã harẽnh o pa.
Nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
o mẽ pa xwỳnhjaja ma anẽ nẽ mẽ kãm
harẽnh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus wa hkôt hprĩ hã wa
kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o tẽ. Te ho nhãm
mẽhõ jarẽnh pyràk nom tãm wa kãm amnhĩ
jarẽnh o wa hkôt tẽ. No nhũm kormã wa
hprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ.

28-29 Nhũm ã wa kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr
o mõr rãhã nhũm mẽ ra wa õ krĩ hwỳr hpôx
o mõ. Nhũm ra kamàtre nhũm Jejus te kot
wa rer nẽ nhỹhỹm ma htẽm kaxyw pyràk o
amnhĩ nhĩpêx nhũm wa tee ri omu nẽ kãm:

—Kwa xà kot kaj wa ixre nẽ ma tẽ? Ra
kamàt o mõr kênã. Kwa ma wa ixkôt tẽ nẽ
wa inhõrkwỹ kamã mãn wa ixri pôj. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma wa hkôt tẽ.
30 Nẽ mẽ wa õrkwỹ hwỳr pôj nẽ hwỳr agjê.
Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ nhũm Jejus tãm
pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ hpãnhã
ho axkjê nẽ wa kãm kugõ. 31 Hãmri nhũm
wa atã kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx.
Jao nhũm wa kêp akunok nhũm wa tee ỹr
xà kamã hapêr nhũm hkaprỳ mex nẽ xa.
32 Hãmri nhũm wa tee ri axpẽn pumu nẽ ri
hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Tãm na pahkôt mõ nẽ pry hã hprĩ hã pamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà jarẽ pu hkôt pahkĩnh nẽ mar o mõ. Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Anẽ.

33-35 Hãmri nẽ wa kànhmã xa nẽ kato nẽ ujanãr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr wa hkwỳjê hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ axà. Nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 11jaja ra axpẽn wỳr akuprõ nẽ hkrĩ. Mẽ hkwỳjê mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to ho hkrĩ. Hãmri nhũm wa mẽ hwỳr axà nhũm mẽ wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa na xep ra Jejus akupỹm htĩr nẽ Simãw Pêtre hwỳr kato. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ na akupỹm htĩr kênã. Na pa wa ijaxwỳja ham omu. Na pry hã wa ixtã ajêt nẽ ma wa ixkôt mõ nẽ wa inhõrkwỹ kamã pôj. Hãmri pa mẽ ixàpkur kaxyw ixkrĩ nhũm pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ ho axkjê nẽ wa inhmã kugõ pa wa ixprĩ hã kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx. Ixprĩ hã omunh jao nhũm wa ixpê hapêx. Anẽ.

Jejus kot hkwỳjê piitã hwỳr kator ã harẽnh

Matêwre 28.16-17; Makre 16.14; Juãw 20.19-23

36 Nhũm mẽ kormã axpẽn mã Jejus jarẽnh o hkrĩ rôm nhũm tãm nhỹhỹnh mẽ hwỳr axà nẽ xa. Mẽ haêr pê mẽ hwỳr nhỹhỹnh axà nẽ mẽ kãm:

—Pa? Xàn ka mẽ arĩ akrĩ? Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omunh jao kànhmã hakry hpar o mra. Jao hakryk kãm ma htỳx kãm omunh o hkrĩ. 38 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ amã ixpyma kamã tee ri ixpumunh o akrĩ? Kwa mẽ ixkarõ hã ixkamnhĩx nẽ amã ixpyma hkêt nẽ. 39 Na pa akupỹn inhĩ ho mẽ awỳr ixkato nẽ xa. Ga mẽ inhĩhkra kamã prek tatak xàja pumu. Nẽ ixpar kãm omu. Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. E mẽ mãmrĩ mra nẽ anhĩhkra ho ixkupê. Kêp apu ixkarõ hpix ronhỹx ka mẽ inhĩ kupênh kêt nẽ. Mo mẽhkarõja ĩ? Nà na pa akupỹm ixtĩr nẽ inhĩ ho mẽ awỳr ixkato. Anẽ.

40 Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩhkra hpẽ nẽ mẽ kãm amnhĩ par pẽ. 41 Tã nom nhũm mẽ arĩ akryk omunh o hkrĩ. Mẽ kot omunh nẽ hkĩnh tã tee ri omunh o hkrĩ. Hãmri nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhmã mẽmoj japêr pa kukrẽ. Anẽ.

42 Hãmri nhũm mẽ kãm tep gôj kãm ãmta gõ 43 nhũm kupy nẽ hkur o nhỹ nhũm mẽ arĩ hã omunh o hkrĩ. Jao ra akupỹm htĩr ã omunh kurê kumrẽx.

*Jejus akup*ỹm nojarêt nẽ hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ

*Matêwre 28.18-20; Makre 16.15-18; mãã*nẽn Atre 1.6-8

44-45 Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot hkukamã harẽnh ã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kormã ixtyk kêt ri na pa pre ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hkukamã ijarẽnhja. Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja Mojes mỳr pê haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Nẽ Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer ã kagà xwỳnhjaja haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Jajê piitã na prem Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ixkukamã ijarẽ. 46 Nẽ ijarẽnh o:

Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh pê Krisja koja nhỹrmã ty. Nẽ htyk o apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr.

Anhỹr o mẽ kot ijarẽnh. Tã pa ra mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xà hkôt ã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx anẽ.

47 —No ãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot papxipix ixkukamã ijarẽnh kêt. Kamã mãã nẽn mẽ kajaja tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarẽnh kute. Mẽ apê ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ixwakre kamã tanhmã mẽ ate inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkukamã tanhmã mẽ ajarẽnh kute. Nẽ mẽ ajarẽnh kot:

E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh xwỳnhta jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot mẽ amar nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa. E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ã ja jarẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Krĩ pê Jerujarẽ kumrẽx kãm hãmri nẽ rĩ kormã pu hã krĩ kuhê xwỳnh piitã hkôt ajapôj nẽ mẽ kãm harẽnh o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ
akukamã mẽ ajarẽnh kot anhỹr. 48 Tã kêr ka
mẽ ã mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to ho ri apa
anẽ. 49 No ãm kormã. Kêr paj ma akupỹm
kaxkwa hwỳr api hãmri nẽ amnhĩ pãnhã
mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ mãn. Tĩrtũm kot
ixte amnhĩ nhĩpêx ã ijarẽnh xà hkôt kot paj
amnhĩ pãnhã mẽ awỳr kurẽ. Tã kêr ka mẽ
kormã krĩ ja kamã kutêp apa. Kêr kê mẽ
awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê ka mẽ rĩ kormã
anhgrà nẽ ma ỹ hã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ
hkôt apa. Anẽ.

*Jejus kot akup*ỹm kaxkwa hwỳr àpir ã
harẽnh

*Makre 16.19-20; mããn*ẽn Atre 1.9-11

50 Tã nhũm Jejus Jerujarẽ rũm hkôt mẽ pa
ho pa xwỳnhjê kator nẽ ma krĩ pê Petãn
wỳr mẽ o mõ. Nẽ kormã hwỳr mẽ o mõr
ri nhỹri mẽ o xa nẽ kànhmã ĩhkra pẽ nẽ
mẽ ho Tĩrtũm wỳ. 51 ã mẽ ho hwỳr anhỹrja
rôm nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho àpir o
mõ nhũm mẽ noo mã ma akupỹm tẽn api.
52 Hãmri nhũm mẽ kãm mex o mex ã harẽnh
pê ma akupỹm àpir kãm omunh o kuhê.
Nhũm ma tẽ nẽ mẽ kêp kakrãm axà nẽ
mẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mẽ awjanã
nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr hkĩnh nẽ pa.
53 Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkrĩ rãhã
nẽ.

Tã ãm ja pix ixkràmnhwỳ Teopre. Ixpê
Rukre na pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kamã
Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ
nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ.

Juãw

Juãw kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Na pre mãã̃nẽn Wam Juãw nẽ Sikũn Juãw nẽ Hapuhã Juãw nẽ Apokarip nhĩpêx. Juãw Paxis kêt axtem Juãw õ. Nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nom kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt ri na pre kêp tep kanhêr xwỳnh. Nẽ kêp Jejus kràmnhwỳ mex na pre. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ tanhmã kapẽr to hã kagà.

Na pre Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ ã̃m pix kukwak ri Tĩrtũm wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa ho mẽ papa hã harẽ nẽ hã kagà. Ã̃ na pre Juãwja mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

*Jejus te kot Tĩrtũm pyràk ã har*ẽnh

*Matêwre 1.23; Juãw 8.12, 8.58, 10.30, 20.28; mãã̃n*ẽn Atre 10.36; Sikũn Korĩt 4.4; Piripos 2.6-11; Korosẽ 1.13-17, 2.9; Xitre 2.13; Eprêw 1.1-4; Wam Juãw 1.1-4, 5.20; Apokarip 1.17-18

1 Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm
kot Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt xwỳnhja
Tĩrtũm kôt pa ho pa. Te kêp uràk nẽ pa.
Wa kot amnhĩ nhĩpêxja ã̃m tipxi. Nẽ wa
àhpumunh ã̃m tipxi. Nẽ wa hkarõ mãã̃nẽn
ã̃m tipxi. Ã̃m wa tipxi rãhã nẽ pa ho pa.
2 Kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm kapẽr
o amnhĩrĩt xwỳnhta Tĩrtũm kôt ri pa ho
pa. 3 Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã na pre mẽmoj piitã
hã apê nẽ ho kato. Jao pyka ho kato nẽ
kaxkwa ho kato nẽ gô xujanãr o kato. Nẽ
kamã mẽmoj piitã Tĩrtũm nhỹ hã ho kator
pa. Kop apu mẽmoj to kator kêt ronhỹx
mẽmoj amrakati kumrẽx.

4 Nẽ Tĩrtũm o amnhĩrĩt xwỳnhta pix kukwak ri na hte mẽmoj piitã htĩr nẽ pa. Nẽ ã̃m pix kukwak ri na htem Tĩrtũm ri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Nẽ te myyti kot mẽ pamã mẽmoj piitã hirã ho pa pu mẽ kukwak ri mẽmoj piitã omunh mexja pyrà nẽ na pre hte mẽ pahpiitã mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nẽ mẽ pajamaxpẽr nyw o amnhĩrĩt pu mẽ pahprĩ hã mar mex nẽ. 5 Ja kaxyw na pre wrỳ nẽ ri mẽ kã̃m Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽ nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja tee ri kuma nẽ kã̃m mar prã̃m kêt nẽ. Nẽ tee ri kã̃m kapẽr o hapêx prã̃m kaprỳ.

*Juãw Paxis kumr*ẽx kot tanhmã Jejus jarẽnh to hã harẽnh

Matêwre 3.1-3; Makre 1.1-4; Rukre 3.2-6

6 Tã nhũm kormã Jejus mẽ kã̃m kapẽr
o pa hkêt ri nhũm Juãw Paxis kumrẽx
mõ nẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kã̃m
tanhmã harẽnh to ho pa. 7 Mẽ kã̃m mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx nyw nhõr xwỳnh pê Jejus
Kris kukamã mẽ kã̃m harẽnh o ri mẽ hkôt
pa. Mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus
kôt hamaxpẽr kaxyw. 8 No Juãw Paxisja na
pre hte mẽ kã̃m mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw
nhõr o pa hkêt nẽ. Na pre ã̃m kot mẽ kã̃m
õr xwỳnhta kukamã mẽ kã̃m harẽnh o pa.
9 Jakamã na pre hte mẽ kã̃m harẽnh o ri pa
nẽ mẽ kã̃m harẽnh o:

—E ot pa mẽ amã mẽhõ jarẽnh o ri ixpa. Kot mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nhõr xwỳnhta. Koja tokyx mẽ pakamã pôj pu mẽ omu. Koja pôj nẽ mẽ piitã mẽ kã̃m Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa. Mẽ pahte pahprĩ hã mar mex kaxyw. Anẽ.

*Tĩrtũm kot m*ẽ ho hkra hprã̃m xwỳnhjê jarẽnh

Rõmãn 8.14; Karatas 3.26; Epes 1.5

10 Tã nhũm Jejus man kot mẽmoj piitã
ho kator xwỳnhta wỳr wrỳ nẽ mẽ hkôt ri
pa. No nhũm mẽ kot kêp mẽmoj piitã ho
kator xwỳnh ã omunh kêt jakamã na prem
kapẽr ma nẽ ã̃m kuma nẽ amnhĩ kaxyw
hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 11 Na pre wrỳ nẽ
mẽ pakamã ĩ ho kato. Kêp mẽ pahpiitã
mẽ pahto kator xwỳnh tã nhũm mẽ ohtô
nẽ omu nẽ ã̃m omu nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. 12 Na prem ã̃m grêre nẽ kuma
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Hã̃mri nhũm amnhĩ tã mẽ
omu nẽ mẽ kã̃m:

—E nà ã̃m hã̃mri. Ra mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na ka mẽ ixkukwak ri apê Tĩrtũm kraa. Anẽ.

13 Na htem ã kêp Tĩrtũm kra hprã̃m xàj
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr anẽ. No na htem
mẽ katorxà nhõxà hkre rũm hapôx kôt kêp
Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Rỳ amnhĩ krã hkôt
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kukwak ri kêp

hkra hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm tãm kot mẽ ho hkra pix kukwak ri na htem kêp hkra.

*Jejus wr*ỳk nẽ ĩ ho kator ã harẽnh

*Matêwre 1.20; mãã*nẽn Rõmãn 1.2-4; Piripos 2.6-7; Eprêw 2.9, 4.15; Wam Juãw 4.2

14 Jakamã na pre Tĩrtũm o amnhĩrĩt xwỳnhta mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pakamã ĩ ho kato nẽ mẽ pakamã pa. Kêp Tĩrtũm Kra hã pixi mex na pre. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Uràk nẽ mex o mex. Nẽ uràk nẽ mẽ pakutã nojarêt xwỳnh. Na pre hte katàt kôt Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Pa prem kuma nẽ mex o mex ã omu.

15 Nhũm Juãw Paxis na pre hkukamã mẽ kãm harẽnh o ri pa nẽ mẽ kãm:

—E ra ixte mẽ amã harẽnh o ri ixpa xwỳnhta na ra pôj. Te pa ixte wa nẽ ixkator pyràk nom amnepê mã kormã ixkêt ri nhũm htĩr rãhã nẽ pa ho pa. Ham ĩ ho kator tã kêp Tĩrtũm Kra jakamã uràk nẽ rãhã ho rãhã hã pa xwỳnh na. Jakamã kot amnhĩ to rax o kot ijakrenh par. Anẽ.

16 Nẽ kêp mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã na hte mẽ pahto mex rãhã pu mẽ kukwak ri pamex nẽ ri papa ho papa.

17 Na pre finat Mojesja mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Na pre Tĩrtũm mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ. Jakamã kot puj mẽ kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa nẽ ra tãm amnhĩ nhĩpêx o papa. Anẽ.

Nhũm pre Mojesja ã mẽ kãm kapẽr o pa anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma no ãm tee ri kãm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm kaprỳ. Jakamã nhũm hpãnhã Jejus Krisja wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr õ ho kapẽr o pa nẽ mẽ pamã:

—E mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt tã nhũm arĩ kãm mẽ ajapê nẽ. Nẽ kãm mẽ ato mex prãm. Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ to awỳ nhũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ra tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã ja jarẽnh anẽ.

Anhỹr o mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tĩrtũm kapẽr na mex o mex.

18 Nẽ aa mẽ pahtõ mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt. Ãm Kraja pix na kot no ho omunh. Kaxkwa kamã kuri ri pa ho pa jakamã kot omunh mex. Nẽ te kot Hipêêxàja pyràk jakamã na pre wrỳ nẽ hprĩ hã tanhmã kute hã mẽ pamã harẽnh o pa. Jakamã na pu mẽ ra pahpiitã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ mar mex nẽ.

*Juãw Paxis kot m*ẽ kãm Jejus jarẽnh o pa hã harẽnh

*Matêwre 3.1-12; Makre 1.1-8; Rukre 3.15-17; mãã*nẽn Atre 19.4

19-28 Na pre Juãw Paxis ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o pa nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Juãw Paxis ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã krĩ pê Petãn tã ri mẽ hkrã kumrãr o pa. Hãmri nhũm krĩ pê Jerujarẽ kamã Ijaew krãhtũmjaja harẽnh ma nẽ ma hwỳr hkwỳjê rẽ. Mẽ kot tanhmã hkukjêr to nhũm kot mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to kaxyw. Jakamã nhũm mẽõ patre hkwỳjê mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ ho ajuta xwỳnh kwỳjê mẽ Parijew nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra. Juãw Paxis wỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Apê mẽ atõ na ka we? Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm mã xwỳnhta na ka nà? Xà ka na pa htem amnhĩ wỳr akamã ijamak o ixpa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Nà pa hkêt.” Anẽ hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tô mãn xep apê amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê finat Erisja. Hã na ka tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm atĩr nẽ mẽ ixkôt apa nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ixpê Eris kêt. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tô mãn xep apê finat Mojes kot mẽ kãm harẽnh o pa xwỳnhta na ka nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kê axte mẽ kãm:

—Nà ixpê tãm kêt. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ tã aprãr anhỹrja ma nẽ kãm:

—Kwa apê jajê hõ hkêt tã na ka hte mẽ hkrã kumrãr o ri apa. Kwa nà akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Pa mẽ ama nẽ ma akupỹm mra nẽ mẽ kot awỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã tanhmã ajarẽnh to. Tanhmã na ka hte mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho ri apa? E kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Amnepê mã mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ

hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê finat Ijais kot hkukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà xà hkôt nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ pê finat Ijaisja na pre hte mẽ kãm mẽhõ hkukamã harẽnh o ri pa. Mẽhõ kot mẽ panhõ Pahihti hkukamã htẽm nẽ kapôt ã kutêp mẽ kãm harẽnh o pa xwỳnhta nhũm pre hkukamã harẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm harẽnh o:

Koja nhỹrmã mẽhõja kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to ho ri pa. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o: "E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jao amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa. Pahihtita kutêp."

—Anhỹr o na pre hte finat Ijaisja kot Pahihti hkukamã harẽnh o ri pa xwỳnhta kukamã harẽnh anẽ. Tã paa. Pa na pre Ijaisja ã ixkukamã ijarẽnh anhỹr o pa. Pa na pa hte ã Pahihti kutêp mẽ kãm harẽnh o ri ixpa anẽ. Tã ã ixte harẽnh anhỹr xwỳnhta na ra mẽ pakamã pa ka mẽ kormã ja hã omunh kêt nẽ. Kukamã na pa hte mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omunh kaxyw gô pix o mẽ hkrã kumrãr o ri mẽ hkôt ixpa. Nom na pre ra mẽ pahwỳr Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr wrỳ. Àhpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm o ri ixpa. Anẽ.

*Juãw Paxis kot m*ẽ kãm Jejus jahkre hã harẽnh

Matêwre 3.11; Makre 1.10; Rukre 3.22

[29] Tã nhũm apkati nhũm Juãw Paxis amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã ĩhkra ho ahkre nẽ mẽ kãm:

—E. Onẽj Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tẽ. Mẽ pahpê Ijaew na pu htem xatã pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw Tĩrtũm mã pahkrit ôwêhti hkra nyw kwỳ hpa nẽ ho amnhĩ pãnhã kãm amnhĩrer o papa. No kêt htẽm nẽj koja nhỹrmã kãm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. [30] Na pa pre ra mẽ amã harẽnh o: "Te pa ixte wa nẽ ixkator nẽ ixtĩr nẽ ixpa pyràk. Nom amnepêm kormã ixkêt ri na pre htĩr rãhã nẽ pa ho pa. Nẽ ĩ ho wrỳk nẽ jar kator tã kêp Tĩrtũm Kra jakamã uràk nẽ rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. Jakamã kot amnhĩ to rax o kot ijakrenh par." Anhỹr o pa pre mẽ amã harẽnh o ri ixpa ka prem inhma.

[31] —Ixte mẽ amã ã harẽnh anhỹr tã ijaxwỳja kormã ixte kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kêt nẽ ãm hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ amã ã harẽnh anhỹr o ri ixpa. Nẽ hkukamã Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr o ri ixpa. Tã na pa kêp Tĩrtũm Kra hã omu nẽ ã mẽ amã ahkre anẽ ka mẽ omu. Anẽ.

[32-33] Nhũm pre ã Juãw Paxis mẽ kãm Jejus jahkre anẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm na pre ixte mẽ akrã kumrãr o ixpa kaxyw inhmã hã karõ. Tã na inhmã kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta o amnhĩrĩt nẽ inhmã harẽnh o: "Koja nhỹrmã Ixkarõja mẽhõ hwỳr wrỳ nẽ kuri arĩk. Ka ja hã omu nẽ kêp Ixkra hã omunh kurê kumrẽx. Koja amnhĩ xô ri amnhĩ pyrà nẽ mẽ kãm Ixkarõ nhõr o pa nhũm mẽ hkarõ mã agjê." Anhỹr o inhmã harẽ. Tã na pa ra omu. Na pre Tĩrtũm Karõ kaxkwa rũm te tuuti pyrà nẽ hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. [34] Pa ã kot hipêx anhỹr ã omu nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kurê kumrẽx. Jakamã na pa ã mẽ amã ahkre nẽ mẽ amã harẽnh anẽ. Anẽ.

*Juãw Paxis kôt pa xw*ỳnh wa kot Jejus kôt pa hã wa harẽnh

Atre 19.4

[35] Tã nhũm apkati nhũm Juãw Paxis axte Jejus pumu. Kot hkôt ri pa ho pa xwỳnh mẽ wa nhỹri xa nẽ omunh o xa. [36] Nhũm ra mẽ hãnh tẽ nhũm Juãw Paxis omu nẽ hkôt ri pa xwỳnh wa kãm:

—E onẽj Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tẽ. Nẽj koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Anẽ.

[37] Hãmri nhũm wa kuma nẽ omu nẽ ma hkôt tẽ nẽ hã ajêt. [38] Nhũm wa omu nẽ wa kãm: "Pa mo na?" Anẽ nhũm wa kot kêp mẽ ahkre xwỳnh ã omunh jakamã kãm:

—Nà wa ixte ma akôt ixtẽm nẽ nhỹri anhõrkwỹ pumunh mã na pa wa akôt tẽ. Anẽ.

[39] Hãmri nhũm wa kãm:

—Tôe. Nà wa kam nẽ rĩ ma ixkôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hkôt wa tẽ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj nhũm ra amỹkry nhũm wa hkôt axà nẽ kuri ỹr o kamàt hãmri nẽ

kato nẽ ma akupỹm tẽ. [40] Kôt htẽm xwỳnhjê
hõta na pre kêp Andre. Simãw Pêtre htõ
na pre. Nẽ kaxyw hõja. Wa kumã na pre
Juãw Paxis Jejus jahkre nẽ harẽ nhũm wa
ma hkôt tẽ. Tã wa ra akupỹm wa tẽ. [41] Hãmri
nhũm Andreja htõ Simãw wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa na pa wa jarãhã Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnhta pumu. Ma pu hwỳr
ka wa ixwar ano ho omu nà. Anẽ.

Ijaew kapẽr kãm "Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnh" anhỹrja te kot Gres
kapẽr kãm "Kris" anhỹr jarẽnh pyràk.
Ijaew na prem ã Jejus jarẽnh anẽ nẽ harẽnh
o: "Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh."
Anhỹr o harẽ. [42] Jakamã nhũm ã Andreja
htõ mã harẽnh anẽ nẽ ma akupỹm hwỳr o
tẽ. Nẽ wa hwỳr pôj nhũm wa omu. Wa kêp
Juãw kra hã wa omu hãmri nẽ Simãw mã
kapẽr nẽ kãm:

—Pa Simãw. Nà apê Simãw tã kot paj axte
atã anhĩxi hõ mẽ. Kot kaj mããnẽn apê Septi.
Anẽ.

Mẽ pakapẽr kãm Septija te kêp "kẽn"
jarẽnh pyràk. No Gres kapẽr kãm te kêp
"Pêtre" jarẽnh pyràk. No Ijaew kapẽr kãm
kêp "Septi." Jakamã nhũm pre Jejus ã
Simãw Pêtre hã hixi mẽnh anẽ.

Jejus kot amnhĩ kôt Firipti mẽ Natãnaew
wa hwỳr ã harẽnh

[43-44] Tã nhũm apkati nhũm ra Jejus pyka pê
Garirej wỳr nojarêt nẽ nhỹri Firipti pumu.
Firiptija Andre mẽ Simãw Pêtre wa uràk nẽ
krĩ pê Pesêj nhõ xwỳnh na pre. Jakamã
nhũm Jejus nhỹri omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ
nẽ kãm:

—E kwa ma ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.

[45] Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ nhỹri
Natãnaew pumu nhũm nhỹri pĩ hpàr parpê
nhỹ nhũm omu nẽ kãm:

—Kwa na pa jarãhã finat Mojes kot
amnepêm mẽhõ hã kagà xwỳnhta pumu.
Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na.
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa
xwỳnhjaja kot hkukamã harẽnh nẽ hã kagà
xwỳnhta. Kêp Najare nhõ xwỳnh nẽ
mããnẽn kêp finat Juje hkra. E kwa tokyx pu
hwỳr ka ixkuxwar ano ho omu. Anẽ.

[46] Hãmri nhũm tee ri kot tanhmã harẽnh
toja ma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Najare nhõ xwỳnh piitã kot
amnhĩ to mexti hã kot kêt we hõ kêp Tĩrtũm
kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà ã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt
tẽ nẽ ixpyrà nẽ ano ho omu mãn. Nẽ rĩ ã ri
akapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ.
[47] Hãmri nhũm Jejus amnhĩ wỳr wa omu nẽ
kuri mẽ kuhê xwỳnhjê mã Natãnaew jarẽnh
kurê kumrẽx nẽ harẽnh o:

—E onẽj Ijaew õja mẽ pahwỳr hpôx o tẽ.
Ãm hãmri na hte tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Na hte higêt finat Jako kurom hêx rom ri
tanhmã mẽ kãm amnhĩ to hêx to ho pa hkêt
nẽ. Na hte ãm kapẽr mex pix o ri kapẽr o pa.
Anẽ.

[48] Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ
kãm:

—Kwa mẽhõ na pre ã amã ijarẽnh anẽ?
Aa ixte nhỹri apumunh kêt kumrẽx tã ka ri
ãm hãmri ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽhõ kot tanhmã inhmã ajarẽnh to
hkêt. Ãm pa na pa hte inhno ho apumunh
o ixpa. Kormã Firipti kot awỳr htẽm nẽ
amã ijarẽnh kêt ri pa ra ixprĩ hã inhno ho
apumu. Na ka kormã pĩta parpê nhỹ pa
apumu. Anẽ.

[49] Hãmri nhũm tee ri kot hprĩ hã harẽnh
ã amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pẽr ãm hãmri
apê Tĩrtũm Kra kumrẽx jakamã na ka ã
ijarẽnh anẽ. Xep ka na mẽ ixte amnhĩ wỳr
akãm ijamak o ixpa xwỳnhta na ka. Nà ka
na apê mẽ ixpê Ijaew nhõ Pahihti. Anẽ.

[50] Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ixte pĩ hpar pê
apumunh ã ajarẽnhja ma nẽ hkôt pix mã
ixpê Tĩrtũm Kra hã ixpumu. Tã kot kaj ja
nhĩrô pê axte mẽmoj mex o kot ja jakrenh
pumu. [51] Koja nhỹrmã kaxkwa axkjê nhũm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kurũm
axpẽn japa ka mẽ omu. Finat Jako pyrà
nẽ mẽ omu. Ixte Tĩrtũm kot mẽ akaxyw
ixãm xwỳnh wỳr koja mẽ ã wrỳk nẽ amnhĩ
nhĩpêx anẽ ka ja hã mẽ omu. Kwa jam
ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa. Anẽ.

2

Jejus kot gô ho mẽ kãm wĩhti nhĩpêx ã
harẽnh

[1] Tã nhũm apkati axkrut nẽ hapêx nhũm
Jejus arĩ Garirej kamã pa. Nhũm krĩ pê Kanã
kamã axpẽn mã wahõj wa rer kaxyw nhũm
Jejus katorxà ma mẽ hwỳr mõ. [2] Hãmri
nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus mẽ hkôt ri mẽ
ixpa xwỳnhjê wỳ pa mẽ ijaxwỳja ma mẽ

hwỳr mõ nẽ ra mẽ hwỳr pôj. [3] Hãmri nẽ mẽ
hkôt wa hã ixkĩnh nẽ apku nẽ wĩhti hkwỳ
ho ixkõm o ixkrĩ. Tã nhũm ra wĩhti mẽ kêp
hapêx nhũm Jejus katorxàja harẽnh ma nẽ
Jejus mã harẽ nẽ kãm:

—Xê Jejus. Na xep ra mẽ kêp wĩhti hapêx
pa. Xàt ka tanhmã mẽ ho ajuta hto mê?
Anẽ.

[4] Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Kwa tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot
paj tanhmã mẽ kãm ho. Nom kot paj kormã
ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã
pa kormã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Anẽ.

[5] Hãmri nhũm katorxà kuma nẽ mẽ kãm
mẽ àpênh xwỳnhjê hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—An koja Jejus mẽ awỳr tẽ nẽ tanhmã mẽ
amã mẽmoj tã karõ hto ka mẽ ama nẽ kãm
ho anhỹr kurê kumrẽx. Anẽ.

[6] Nhũm mẽ kuri kẽn o poti kêp 6 nẽ
kuhê. Piitã umpỳm rũnh kumrẽx. Koja
hõ pyxi nẽ nỳt nẽ kamã gô kêp 80 rit nẽ
hkwỳ kamã kêp 100 rit. Ijaew na htem
apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh
japjê rũnh nẽ kormã apku. Nẽ apkur pa nẽ
axte amnhĩ nhĩhkra kuhõ. Ã mẽ kot xatã
amnhĩ nhĩhkra kuhõnh jakamã nhũm pre
htem amnhĩ ri ã poti rũnh kwỳ xunhwỳr
anẽ. No nhũm ra hkaprỳ nẽ kuhê. [7] Hãmri
nhũm Jejus tẽ nẽ omu mẽ àpênh xwỳnhjê
mã kãm:

—E mẽ ma mra nẽ gô ru nẽ ho poti kuhê
mũj piitã ho nỳt pa. Anẽ.

Nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ ho nỳt pa.
[8] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà hãmri. Pãnhã hõ kamã gô hkwỳ
janhi nẽ o tẽ nẽ mẽ anhõ patrãw mã agõ kê
hkwỳ ho ixkõ nẽ kamã ama. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ mar xà hkôt kãm hkwỳ
janhi nẽ hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ. [9-10] Nom
nhũm gôja arĩ kêp gô kumrẽx kêt nẽ. Jejus
kot tanhmã ho jakamã nhũm ra hpãnhã
kêp wĩhti. Jakamã nhũm mẽõ patrãw wỳr
hkwỳ ho tẽ nẽ kãm kugõ nhũm hkaki nẽ
kamã ama. Nom Jejus kot gô ho hipêx ã
omunh kêt nẽ. Ãm htỳx ho wĩhti kumrẽx ã
hkamnhĩx nẽ mex kumrẽx ã hkaki. Hãmri
nẽ amnhĩ wỳr mjên nyw xwỳnh mã hpa ho
apê nhũm hwỳr tẽ nhũm kãm:

—Kwa na htem wĩhti mex o wa nẽ mẽ
kãm kugõ hãmri nhũm mẽ hpenh pa nhũm
mẽ rĩ kormã hkôt omnu ho hapu nẽ mẽ
kãm kugõ. Tã ka pẽr mẽ axtem nẽ wam mẽ
kãm omnu nhõr pa hãmri nẽ kormã mex
kumrẽxja o hapu nẽ mẽ kãm agõ. Kêt wĩhti
ja na mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Anẽ.

Jejus kot gô ho hipêx ã omunh kêt jakamã
nhũm ã kãm kapẽr anẽ. Ãm mẽ àpênh
xwỳnh pixjaja na prem ja hã omu. [11] Nhũm
Jejus kormã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt õ ho anhỹr kêt tã krĩ pê Kanã
kamã ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
hkrax. Jao amnhĩ to rax o amnhĩ to rax ã
mẽ inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt. Pa mẽ ixpê
hkôt ri ixpa xwỳnhjaja ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã omu hãmri nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx.

[12] Tã nhũm Jejus hpãnhã ma krĩ pê Ka-
panaũ hwỳr mõ. Pa mẽ hkôt ri ixpa
xwỳnhjaja nẽ katorxà nẽ htõjaja pa mẽ ma
ixpiitã hkôt mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ
kamã mẽ hkôt ixpa hã ixtã apkati grêre nẽ
ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr ixpa.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã
harẽnh

Matêwre 21.12-13; Makre 11.15-19; Rukre 19.45-46

[13] Tã nhũm ra arĩgro pê Pas ahtêp o
mõ. Pasja ã mẽ ixpê Ijaew na pa htem
amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ
inhĩgêtjê kator mã ijamaxpẽr kaxyw axpẽn
wỳr akuprõ nẽ hã ixkĩnh. Jakamã nhũm
Jejus ma hkwỳjê hkôt krĩ pê Jerujarẽ hwỳr
mõ. Pa mẽ ixpê hkôt ri ixpa xwỳnhjaja pa
mẽ ma hkôt ixpa. Hãmri nẽ hwỳr pôj [14] nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr
mra nẽ ixkre puhã kahêja wỳr agjê. Nhũm
mẽ kamã axtem nẽ mẽmoj to wẽnê ho kuhê.
Môx o wẽnê nẽ ôwêhti ho wẽnê nẽ tutre ho
wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ ho Tĩrtũm
mã hkĩnh xà kaxyw mẽ kãm ho wẽnê. Nẽ
kàxpore ho pinhpanh xwỳnhjaja haxwỳja
mẽ kuri hkrĩ. [15] Hãmri pa mẽ Jejus kôt mẽ
hwỳr agjê nẽ ja hã mẽ omu hãmri nhũm
Jejus pê ja omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm tee
ri mẽ omu hãmri nẽ amnhĩm mry hkà ho
mẽ htak xà nhĩpêx nẽ ho ixkreja nê mẽ piitã
mẽ kator pa. Nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ mẽmoj
piitã kator pa. Nẽ kàxpore ho pinhĩpanh
xwỳnhjaja nhũm mẽ kêp mẽ õ mêsti rẽnh
pa nhũm mẽ hikàxpore pykap rôrôk pa nẽ
anhgrà nẽ hikwỹ. [16] Hãmri nhũm Jejus tutre
ho wẽnê xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ anhõ tutre jamỳ nẽ tokyx ma
mra. Na htem Inhĩpêêxà nhõrkwỹ kamã
mẽmoj to wẽnê hkêt nẽ. Kêp mẽ ujaprôr

xà hã ixkre hkêt. E kwa mẽ tokyx ma mra. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ tee ri kuma hãmri nẽ ma mrar kurê kumrẽx. [17] Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ã kot mẽ hipêx anhỹr ã omu hãmri nẽ ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hã kagàta mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Kagà kot amnepêm Jejus kukamã te ra ã kapẽr anhỹr pyràk o harẽnh. Nẽ harẽnh kot:

Na pa hte Tĩrtũm nhõrkwỹ ho mex rãhã ho ixpa. Nhũm mẽmoj punuj hwỳr axà pa omu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ.

Anhỹr o kot hkukamã harẽnh jakamã na pa mẽ ã Jejus kot mẽ hipêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ ra hkukamã hã kagàta mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx.

Ijaew krãhtũmjaja kot Jejus kukjêr ã mẽ harẽnh

[18] Tã nhũm Ijaew krãhtũmjaja tee ri Jejus kot ixkreja nê mẽ kator ã omu hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa mon ka ri ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nê mẽ kator anẽ? Mẽhõ na we mẽ ixwỳr amẽ ka ỹ hã ã mẽ hipêx anẽhti? Nà xà Tĩrtũm na mẽ ixwỳr amẽ? E mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã apumunh kurê kumrẽx. E kwa tokyx mẽ inhmã ho anẽ. Anẽ.

[19] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nom amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot paj aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho pixi nẽ mẽ amã ho anẽ ka mẽ omu. Tĩrtũm nhõrkwỹ jaa. Kot kaj mẽ agrà pa ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx ka mẽ ja hã ixpumu.

[20-22] Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. No ãm ixkreja jarẽnh kêt nẽ. Na pre ãm amnhĩ tã kuxi nẽ ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Mẽ kot hpĩr nhũm htyk ã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr ã mẽ kãm ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Te mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta grành nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm kot hipêx parta pyràk ã hã kuxi nẽ ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Jakamã nhũm mẽhprĩ hã mar mex kêt nẽ. Ãm tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa ixkre ja na prem hipêx kaxyw nẽ hã amgrà xohtô rax nẽ hipêx. Hã amgrà pê 46 nẽ hipêx par kênã kot ka kêt atã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm hipêx. Anẽ.

Mẽ kot hprĩ hã mar kêt jakamã na prem ã kãm kapẽr anẽ. Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ã mẽ kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hã inhnohtỳx rãhã ho ri ixpa. Tã nhũm mẽ kot Jejus pĩr nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr nhõ arĩgrota ã pa mẽ kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep ãm hãmri na pre Pahihti amnhĩ kukamã ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kot hpĩr nhũm htyk ã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh mex nẽ. Te mẽ kot Tĩrtũm nhõrkwỹ grành par nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx ã amnhĩ jarẽnh pyràk. Ãm hãmri na pre amnhĩ kukamã ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Jejus kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh ã harẽnh

[23] Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja arĩ Jerujarẽ kamã ri ixpa ho ixpa. Nhũm ra arĩgro pê Pasja kato nhũm mẽ piitã hkĩnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Nhũm Jejus mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ omu nhũm mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã hkôt hamaxpẽr tã no ãm hkôt hamaxpẽr tỳx kêt nẽ. [24] Jakamã nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot ixkôt hamaxpẽr kryre xwỳnhjaja koja mẽ hã apkati grêre nẽ ixto hamakêtkati nẽ htỳx ri pa. Anẽ.

[25] Jejus kot mẽ pahte pahtỳx ri amnhĩ tomnuj o papa hã mẽ pahpumunh par. Nẽ pahtỳx ri pajamaxpẽr punuj o papa hã mẽ pahpumunh par. Jakamã na pre ã mẽ harẽnh anẽ.

3

Jejus mẽ Nĩkotẽ wa kot axpẽn mã kapẽr ã wa harẽnh

*Juãw 1.12-13; mãã*nẽn Wam Pêtre 1.23

[1] Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê õ pê Nĩkotẽ. Mããnẽn kêp Ijaew krãhtũmjê hõ. [2] Jakamã na pre Jejus jarẽnh ma nẽ kãm omunh prãm nẽ. Hãmri nẽ hkwỳ pymaj kamàt kãm hwỳr tẽ nẽ omu nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh. E ot pa awỳr tẽ. Ra mẽ ixte apumunh mex. Tĩrtũm na pre ate mẽ ijahkre ho apa kaxyw mẽ ixwỳr amẽ

ka mẽ ixwỳr wrỳ. Mẽhõ koja apyrà nẽ aa mẽ
inhmã mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho
anhỹr o pa? Nà amrakati kumrẽx. Kop apu
Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh kêt ronhỹx ka
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã kãm
kapẽr to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ kãm
awjarẽ nẽ kãm:

—Na htem piitã mẽ katorxà nhõxà hkre
rũm hapôj. Tã Tĩrtũm kãm mẽ piitã axte
mẽ hapôx prãm. Jakamã kot kaj mẽ akator
o axkrut kêt nẽ hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm
ri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Ãm
hkrajê pix na htem kuri htĩr tũm nẽ pa ho
pa. Jakamã kwa jam ajamaxpẽr tỳx nẽ ri ho
apa. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Nĩkotẽja kuma nẽ tee ri ã
kot kãm kapẽr anhỹrja kukamã hamaxpẽr
nẽ kãm:

—Kwa ra ixàptàr kênã kot pa kêt tanhmã
amnhĩ to nẽ akupỹm ixkatorxà nhõxà hkre
hwỳr axà nẽ axte kurũm ixkato. Anẽ.

5-7 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà na hte mẽ hkrarejaja mẽ katorxà
nhõxà hkre rũm kagô hkôt hapôj hãmri nẽ
kêp katorxà mẽ hipêêxà wa hkwỳỳ. Jao
wa kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o
pa. Ja pyrà nẽ ka mẽ atõ amã apê Tĩrtũm
kra hprãm hã kot kaj amnhĩ to awỳ nhũm
wa Ixkarõja akarõ mã axà hãmri ka ra apê
hkraa. Te ra axte akator pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ te mẽ hkra kot katorxà nẽ
hipêêxà wa kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ
nhĩpêx o pata pyrà nẽ apãm Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
Nom koja Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja akarõ mã
àr kêt nẽ ka apê hkra hkêt nẽ. Jao te axte
akator kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jakamã
na pa amã te ate akator pijakrut o amnhĩ
nhĩpêx pyràk o amã ã ja jarẽnh anẽ. Kwa
jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. No ama
nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

8 —E pa ixprĩ hã amã ja jarẽ ka inhma. Na
hte kôk kãm nhỹhỹm àpêr prãm xà hkôt
àpêr o pa. Pu mẽ kamã ama no ãm pano ho
nhỹhỹnh mõr xà hkôt omunh kêt nẽ. Nẽ
nhỹhỹm ma mõr xà hkôt omunh kêt nẽ. Ja
pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja mẽ
hkaxwỳnh mã agjê nẽ mẽ ho Tĩrtũm kra
nom nhũm mẽhprĩ hã kot tanhmã mẽ ho hã
amnhĩ tã omunh kêt nẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Nĩkotẽ ã Jejus kot kãm
kapẽr anhỹr ã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ
kãm:

—Kwa na pa ixprĩ hã amar kêt nẽ. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa mon ka hte Tĩrtũm kapẽr tũm o
Ijaew jahkre ho apa tã aprĩ hã ixkapẽr mar
kêt nẽ? 11 Ixte mẽmoj pumunh xà hkôt ixte
mẽ amã harẽnh o ixpa htã ka mẽ apê Ijaew
krãhtũmjaja mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt
nẽ. Ã mẽ ate anhỹr kumrẽx. Kwa jam
ajamaxpẽr tỳx nẽ. 12 Na pa ra Tĩrtũm kot
jar tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o
ixpa htã ka mẽ ãm ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr
kêt nẽ. Jakamã xà kot pa hpãnhã mẽ amã
kaxkwa kamã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to
hã harẽ ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ? Nà kot ka
mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt
nẽ. 13 Mẽhõ na we ra ma kaxkwa hwỳr api
nẽ kamã mẽmoj mex pumu nẽ man akupỹn
mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã tanhmã harẽnh
to? Nà amrakati kumrẽx. Ãm paxipix ixpê
Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh na pa
pre amnẽ kurũm mẽ awỳr wrỳ hãmri nẽ
ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ho ri
ixpa.

14 —Amnepêm finat Mojesja kormã kapôt
ã mẽ o pa ri na pre mẽ kãm kàx o kagã karõja
nhĩpêx nẽ kỳxpê mẽ kãm kunhô. Kagã
kot mẽ hkamnhar xwỳnhjaja kot hwỳr rĩt
nẽ omunh nẽ akupỹm mex kaxyw mẽ kãm
kunhô. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm
xwỳnh kot paj nhỹrmã kagã karõta pyrà nẽ
kỳx pê pĩ kahpa hã ajêt. 15 Ka mẽ te mẽ kot
kagã karõ pumunh nẽ akupỹm mexta pyrà
nẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt
amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm
mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa
ho apa.

16 —Tĩrtũm kãm pika piitã hkôt mẽ apiitã
mẽ ajapê htỳx. Nẽ mẽ ajapê xàj na pre
ixpê Kra hã ixpyxi hã mẽ awỳr inhmẽ. Ka
mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xãm. Hãmri nẽ nhỹrmã atyk
tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ato atĩr ka wa
ixkuri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa.
Hãmri nhũm Tĩrtũm aa amnhĩ nẽ nhỹhỹm
amẽnh kêt kumrẽx. 17 No mẽ ate amnhĩ
tomnuj mỳrapê tanhmã ixte mẽ anhĩpêx
to kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽnh kêt
nẽ. Ãm ixkukwak ri mẽ atĩr tũm nẽ mẽ
amex rãhã apa ho apa hprãm xàj na pre
mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. 18 Jakamã

kot ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixpê Tĩrtũm
Kra hã ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm
nhũm Tĩrtũm ixtã apumu nẽ ate amnhĩ
tomnuj mỳrapê tanhmã anhĩpêx to hkêt nẽ.
No kêt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjaja na Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà
htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ pa mã
xwỳnhjê hã mẽ harẽ. Mẽ kot ixkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt mỳrapê. Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj o hpimxur prãm
kaprỳ ã mẽ harẽnh

19 Nhũm Jejus arĩ Nĩkotẽ mã kapẽr nẽ
kãm:

—Na pre Tĩrtũm amnẽ pika hwỳr mẽ
awỳr inhmẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh
ã amnhĩ pumunh kaxyw mẽ awỳr inhmẽ.
Tã nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ tomnuj gryk
ã kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Jao ixkaga
nẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ. 20 Ra
ixprĩ hã ixte mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj
to ho pa hã mẽ omunh mex jakamã mẽ
kãm ixkapẽr mar prãm kêt. Nẽ ixte mẽ
kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ
harẽnh pymaj ixkôt kãm pa hprãm hkêt
nẽ. 21 No kêt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja na mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã
hpijaàm kêt. Na htem àmnhĩx ixkôt amnhĩ
nhĩpêx o pa. Jakamã koja mẽ piitã ja hã
mẽ omu nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hkrã hto
nhũm mẽ ra kãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
ho pa hprãm ã mẽ omunh kurê kumrẽx.
Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Nĩkotẽja mã kapẽr anẽ.

*Juãw Paxis kot Jejus jar*ẽnh o pa hã
harẽnh

Juãw 1.19-28

22 Tã pa mẽ ixpê Jejus kôt ri ixpa ho ixpa
xwỳnhjaja Jejus kôt Jerujarẽ rũm ijapôj nẽ
pika pê Jutej kwỳ kamã ixpa. Jejus nhỹ hã
Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrãr o ri mẽ hkôt
ixpa. 23 Nhũm finat Juãw Paxis haxwỳja mẽ
ixpyrà nẽ mẽ hkrã kumrãr o pa. Krĩ pê Sarĩ
htã krĩ pê Enõ mỳri pyhti rax jakamã nhũm
pre htem hwỳr mra nhũm kamã mẽ hkrã
kumrã. 24 Kormã mẽ kot haxàr kêt ri nhũm
kamã mẽ hkrã kumrãr o pa.

25 Rôm nhũm Ijaew hõja Juãw Paxis kôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr tẽ nẽ Juãw
Paxis kot mẽ hkrã kumrãr ã tanhmã mẽ
hkukjêr to nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hã
axpẽn kukjêr o kuhê. 26 Hãmri nẽ akupỹm
Juãw Paxis wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pyhti pê Jotãw
nhĩkjê hã ate mẽhõ pumunh nẽ tanhmã mẽ
inhmã harẽnh to xwỳnhta kôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjaja na xep htem apyrà nẽ mẽ
hkrã kumrãr o pa nhũm xep mẽ ra ohtô nẽ
mẽ pahkaga nẽ mẽ hkôt pa. Kwa xà ja amã
mex nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ ja mex kênã. Tĩrtũm kãm hprãm
xà hkôt na htem mẽ hwỳr mra nhũm mẽ
ixpãnhã mẽ hkrã kumrã. Nà ja mex. 28 Ixpê
Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh kêt. Na
pa pre ra mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ ka prem
inhma. Ãm hkukamã na pre Tĩrtũm amnẽ
inhmẽ pa mõ nẽ ã jar ri ixpa anẽ.

29 —Te ixte mẽ umre kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk. Na htem axpẽn mã mẽ rer kaxyw
nhũm mẽ umreja myta wỳr tẽ nẽ hpa hã
kupy nẽ ma ni hwỳr o tẽ nẽ axpẽn mã wa
kure. Hãmri nhũm hpãnhã mẽhõja axpẽn
tã wa hakre. Nhũm umreja wa kuri hkĩnh
nẽ mar o xa. Tã te ixte mẽ umre kot amnhĩ
nhĩpêx pyràk jakamã koja mẽ ma Tĩrtũm
kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta wỳr mra nẽ
kapẽr ma pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.
30 Na htem mẽ umre hã hkĩnh kêt nẽ. Mjên
nyw xwỳnhja ã na htem hkĩnh. Tã ja pyrà
nẽ koja mẽ axte ixte mẽ kãm Jejus jarẽnh
mar kaxyw ixwỳr mrar kêt nẽ. Ãm hwỳr
koja mẽ hpãnhã mra nẽ tãm mar o kuhê. Ja
mex kumrẽx. 31 Jejus kêp kaxkwa rũm amnẽ
mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnh jakamã kot amnhĩ
to rax o kot mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par.
Mẽ papajaja mẽ pahpê pika nhõ xwỳnh
jakamã Jejus kĩnhã mẽ pahte mẽmoj piitã
omunh tohtuj anhỹr. Nẽ pika nhõ xwỳnhjê
jamaxpẽr pix o pajamaxpẽr o ri papa.

32 —Na hte Jejus mẽ kãm kaxkwa kamã
kot mẽmoj pumunh xwỳnh kwỳjê jarẽnh o
pa. Nẽ kamã kot mẽmoj mar xwỳnh kwỳ
jarẽnh tã nhũm mẽ ohtô nẽ kuma nẽ ãm
kuma. 33 No mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw
hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja na htem kuma
nẽ axpẽn mã harẽnh o: “Nà ãm hãmri na ã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ. Nà Tĩrtũm kapẽr
mex kumrẽx.” Anhỹr o axpẽn mã harẽ.

34 —Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ
nhũm amnẽ mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã mẽ pamã kapẽr jarẽnh o ri mẽ
pahkôt pa. 35 Tĩrtũm kãm Krata japê htỳx
kumrẽx jakamã na pre ĩhkram mẽmoj piitã
haxàr pa nhũm uràk nẽ hihtỳx o hihtỳx nẽ
mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa. 36 Jakamã

mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã wa kuri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot hkaga xwỳnhjaja koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa. Anẽ.

4

1 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja Jejus jarẽnh ma. Nẽ hkôt mẽ pa xwỳnhjaja ohtô rax o Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjê jakrenh ã mẽ harẽnh ma. Nẽ Jejus kot mẽ hkrã kumrãr rax o Juãw Paxis jakrenh ã harẽnh ma. 2 Nom Jejus na pre mẽ hkrã kumrãr kêt nẽ. Ãm mẽ ixte hkôt ri mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja na pa prem kãm mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa. 3 Jakamã nhũm Jejus amnhĩ tã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma akupỹm Garirej wỳr mõ pa mẽ ma hkôt ixpa.

*Mẽ*hõ ni kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh

*Juãw 7.37-39; mãã*nẽn Apokarip 22.1, 22.17

4 Tã pa mẽ mõ nẽ kormã pyka pê Samar mã axà nẽ hkôt ixpa. 5 Hãmri nẽ krĩ pê Sika hwỳr ixpôx o mõ. Amnepêm finat Jako kot hkra Juje mã pyka nhõr xwỳnh tã krĩja xa pa mẽ ra hwỳr ixpôx o mõ. 6 Nẽ amnepêm Jako kot gôm kakwỳnhta wỳr pôj. Nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm Jejus ra mrar ryy kurê hkẽngrà nẽ. Hãmri nẽ gôm kakwỳnh mỳ ri tẽm nẽ hkôkôt o nhỹ. 7-8 Hãmri pa mẽ kure nẽ mẽ ixàpkur xà japrôr kaxyw ma krĩm ijapêx.

Rôm nhũm Samar nhõ xwỳnh nija amnhĩm gô runh mã tẽ nhũm Jejus omu nẽ kãm:

—Kwa inhmã anhõ gôta kwỳ pa ho ixkõ. Anẽ.

9 Nhũm amnhĩ jaêr pê amnhĩ tã kuma. Ijaew na pre htem Samar nhõ xwỳnhjê kutã apkur rỳ mẽ hkôt ri pa rỳ mẽ ho mjên kêt nẽ. Rỳ mẽ kutã hkõm kêt nẽ. Tã nhũm Jejus ã gô hã nija wỳr anẽ nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Ijaew tã axtem nẽ ri gô hã ixwỳ. Xà ate ixpê Samar nhõ xwỳnh ã ixpumunh kêt? Hãn ka ri hã ixwỳ. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm amnhĩ jarẽ. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Nà aprĩ hã ate ixpumunh ro nhỹx ka kam gô hã ixwỳ pa amã hkwỳ. Inhõ gô na axte mã. Tĩrtũm kãm amarĩ mẽ amã õr prãm. Na htem ho ixkõ hãmri nẽ mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

11 Hãmri nhũm tee ri kot ã õ gô jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ htỳx ho gôm kakwỳnh kamã gô hã hkamnhĩx nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Xê tanhmã kot ka kêt amnhĩ to nẽ inhmã gôta kwỳ janhi? Mo kaxyw anhõ gô janhir xà? Gôm kakwỳnhta upỳm rax kênã kot ka kêt tanhmã amnhĩ to nẽ hkwỳ janhi. Nhỹhỹnh kot ka anhõ gô jarẽnh xwỳnhta kwỳ janhi pa ho ixkõ hãmri nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa? 12 Mẽ inhõ gôm kakwỳnhja amnepê mã mẽ panhĩgêt finat Jako nhõ gôm kakwỳnh na pre. Jako hkwỳjaja na prem hkakwỳ nhũm kamã gô kato nhũm pre htem hanhi nẽ ho hkõm o pa. Nẽ hkrajaja nẽ hkrit piitã ho hkõm o pa. Jakamã na pre mẽ ixpê hkanrẽhã htàmnhwỳjê mã hkaga. Tã xep axtem anhõ gô. Mẽ kot ho hkõm nẽ htĩr tũm kaxyw na xep. Jakamã xê xà ate amnhĩ to rax o mẽ panhĩgêt Jako jakrenh mê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà mẽ anhõ gôta na htem ho ixkõ nẽ arĩ kãm kôr o pa. 14 No ixte amã gô jarẽnh xwỳnhta kot ka hkwỳ ho ixkõ hãmri nẽ axte amã kôr kêt kumrẽx nẽ apa. Nhũm te akaxwỳnh kãm hinore hprõt pyràk o ka amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te hinore kamã gôja aa grà hkêt pyrà nẽ aa ajapêx kêt kumrẽx. Nhỹrmã atyk tã akupỹm atĩr nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Anẽ.

15 Nhũm nija kuma hãmri nẽ kãm:

—Xôwehe? Xê tô tokyx inhmã anhõ gôta kwỳ. Pa ho ixkõ nẽ axte inhmã kôr kêt nẽ ixpa. Nẽ axte amnẽ amnhĩm gô janhir mã inhmrar kêt nẽ. Xê tokyx inhmã hkwỳ mê? Anẽ.

Tỳx gô kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ ã hã àhwỳr anẽ. 16 Hãmri nhũm kãm:

—Tô ma akupỹm krĩm tẽ nẽ amjên japrô nẽ man akupỹn ixwỳr wa tẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Ma mo inhmjên? Inhmjên kêt na pa hte ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã amnhĩ jarẽnh anẽ. 18 Na ka pre ra amjên kêp 5. Nẽ my mẽ ri war apa xwỳnh ata te kêp amjên pyràk nom kêp amjên kumrẽx kêt. Anẽ.

19 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê kot ã kãm kapẽr anhỹrja ma hãmri nẽ kãm:

—Xê pẽr aprĩ hã ate ixpumunh par pyràk.
Mãn apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjê hõ mãn ka mê? [20] Xê inhmã
mẽmoj jarẽ. Nhỹhỹm kot paj wem axpẽn
kôt mra nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ?
Amnepê mã mẽ panhĩgêtjaja na prem hixêt
mũj nhĩmõk ã api nẽ hã kãm amnhĩ jarẽ nẽ
kãm mex o mex ã harẽ. No mẽ apê Ijaew
na ka htem krĩ pê Jerujarẽ pix kãm mẽ ixte
axpẽn kôt mrar nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
mẽ inhmã karõ. Xà hixêt nhĩmõk ã mẽ ixte
kãm amnhĩ jarẽnhja xà apê omnuj mê? Ma
xà apê omnuj kêt? Anẽ.

[21] Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ nhỹrmã ãm Jerujarẽ
pix kãm rỳ hixêt mũj nhĩmõk pix ã axpẽn
wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
kêt nẽ. [22] Mẽ apê Samar nhõ xwỳnhjaja
mẽ ate Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh
o apa htã aprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã
omunh kêt. Nẽ tanhmã hamaxpẽr to ho
pa hã omunh kêt. No mẽ ixpê Ijaew na
pa mẽ arom kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
nẽ tanhmã hamaxpẽr to hã omunh mex.
Mẽ inhĩõ kukwak ri koja Tĩrtũm mẽ kot
hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã nê mẽ
kot amnhĩ tomnuj rênh pa. [23] Tã koja mẽ
piitã Mẽpahpãm Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh kaxyw nhỹhỹm pa hkêt nẽ. Koja
mẽ nhỹri pa xà kamã mẽ õpinh xà kaxwỳnh
kãm ã kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o pa. Ja
na Tĩrtũm kãm hprãm. No nhỹhỹm mrar
nẽ nhỹri kuhê xà pix kamã kãm amnhĩ
jarẽnhja nhũm kãm hprãm kêt nẽ.

[24] —Nẽ Tĩrtũmja mẽ pahpyrà nẽ ĩ hkêt
jakamã na te kaxkwa nẽ pika piitã hkôt
pa ho pa. Jakamã na htem nhỹri pa nẽ
õpinh xà kaxwỳnh kãm amnhĩ kaxyw kãm
hamaxpẽr nẽ kãm mex o mex ã harẽ nhũm
ra amnhĩ tã mẽ kuma. Ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹrja na kãm hprãm. Anẽ.

[25] Nhũm pre ã Jejus nija mã kapẽr anẽ
nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma koja xep nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm mã xwỳnh pê Krisja mẽ
pahwỳr wrỳ hãmri nẽ hprĩ hã mẽ pamã
mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt pu mẽ kuma. Anẽ.

[26] Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nhũm paa. Ixte amã ixkapẽr
xwỳnhja ixpê Kris na pa. Jakamã na pa ixprĩ
hã amã ã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

[27] Nhũm pre ã kãm amnhĩ jarẽnh anhỹrja
rôm pa mẽ ixte hkôt ri mẽ ixpa ho ixpa
xwỳnhjaja ra ixujaprôr pa nẽ akupỹn hwỳr
ixpôx o mra. Hãmri nẽ amnhĩ jaêr pê kot
Samar nhõ xwỳnh nita mã kapẽr ã omu
nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr nom tanhmã
hã hkukjêr to hkêt nẽ. Nija kêp Samar
nhõ xwỳnh tã nhũm àmnhĩx kãm kapẽr o
nhỹ. Pa mẽ omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã hã
kãm nẽ hkêt nẽ. [28] Hãmri nhũm nita gôm
kakwỳnh mỳr ri õ poti re nẽ ma akupỹm
krĩm tẽ nẽ hkwỳjê mã awjarẽ. [29] Nẽ mẽ kãm:

—Xê mẽ tokyx ma ixkôt gôm kakwỳnh
wỳr mra nẽ mỳ ri mẽhõ my mũj pumu.
Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta
na. Aa kot nhỹri ixpumunh kêt tã kot
hprĩ hã ixpumunh par. Ixte tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã ixpumunh par. Xê mẽ ma
ixkôt mra nẽ ixpyrà nẽ kapẽr ã ama. Anẽ.

[30] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hkôt Jejus
wỳr mrar kurê kumrẽx.

[31] Rôm pa mẽ ixte Jejus kôt ri ixpa ho ixpa
xwỳnhjaja tee ri mẽ ixàpkur xà ho Jejus ma
nẽ kãm:

—E ota mẽ panhõta. Kwa mẽmoj py nẽ
aku mãn.

[32] Anhỹr tã nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã
mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh to. Nom amnhĩ tã
kuxi nẽ amnhĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nà kormã. Inhõja axtem na. Mẽ ate
inhõja pumunh kêt. Anẽ.

[33] Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri hã axpẽn
kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn ra mẽhõ mẽ paxwakre kamã
kãm mẽmoj to tẽ nhũm kukrẽ nà? Anẽ.

[34] Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà mẽhõ kot kêt ri inhmã mẽmoj to
mra pa kuku? Kot paj kot mẽ awỳr inhmẽnh
xwỳnhta mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hãmri nẽ te ra ixàpkur mex nẽ hã ixihtỳx
mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã kot paj ã
kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa rãhã ho
ijapêx pa. Jao te ixàpkur rax pyràk.

[35] Anhỹr o mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Hãmri
nẽ ra Samar nhõ xwỳnhjaja mẽ ixwỳr mrar
ã mẽ omu nẽ mẽ inhmã tanhmã mẽ harẽnh
to nom mẽ hã kuxi nẽ mẽ harẽ nẽ mẽ
harẽnh o:

—Kot kaj mẽ axte mẽ atã mytwrỳ kêp 4
hãmri nhũm ra mẽ apur kãm mẽ anhõja
hamỳnh mã tãm nẽ. Nom kormã. E ka
mẽ pahwỳr mẽ mrar xwỳnh nẽj pumu. Ra
mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã tãm jakamã te
mẽ apur kãm ra mẽ anhõ jamỳnh mã tãm

pyràk. Jakamã ka mẽ atõ ma mẽ hwỳr mõ
nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr
nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw mẽ kãm
ijarẽ. Hãmri nẽ te ate ixpur kãm inhmã
inhõ jamỳnh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

36 —Jakamã koja mẽhõ kumrẽx mẽ hwỳr
tẽ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ hãmri nẽ
te kêp õ pahi mã hpur kãm ahkre ho pa
pyràk. Nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja kuma
nom kormã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Tã kot
kaj mẽ atõ wamta kôt mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ
kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw aprĩ hã
mẽ kãm ijarẽnh o mẽ hkôt apa hãmri nẽ te
apê mẽ anhõ pahi mã hpur kãm axujamỳnh
xwỳnh pyràk. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja
mẽ ama nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt
ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hã koja nhỹrmã mẽ
apyrà nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri mex rãhã nẽ
htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ka mẽ amnhĩ tã mẽ
omu nẽ akĩnh nẽ apa. Te mẽ kot mẽ hpur
kãm ahkre xwỳnhjaja nẽ mẽ kot hamỳnh
xwỳnhjaja mẽõ rũnh pumunh nẽ hkĩnhta
pyràk.

37 —Na htem tõhã ã mẽ pur kãm mẽ
àpênh xwỳnhjê jarẽnh anẽ nẽ mẽ harẽnh
o: “Axtem mẽ ahkre xwỳnhjaja nẽ axtem
mẽ kot hamỳnh xwỳnhjaja.” Anẽ. Tã te
mẽ ate mẽ ujarẽnh ja pyràk. 38 Na pa pre
ra ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Mẽ ate aprĩ hã
mẽ kãm ijarẽnh nhũm mẽ kot mẽ amar
nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Nom mẽ kajaja na
ka prem akumrẽx mẽ hwỳr amrar nẽ mẽ
kãm ijarẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
mẽ pa xwỳnhjaja na prem kumrẽx mẽ hwỳr
mra nẽ ixkukamã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ
hkôt pa. Te mẽ kot hpur kãm ahkre ho pata
pyràk. Tã kot kaj mẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ
kaxyw ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw aprĩ hã
mẽ kãm ijarẽnh o apa. Jakamã te mẽ ate mẽ
hpur kãm mẽõ jamỳnh xwỳnh kot amnhĩ
nhĩpêxta pyràk. Anẽ.

Mẽ hkwỳ kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh

Sikũn Korĩt 5.17; Wam Juãw 4.14

39 Rôm nhũm Samar nhõ xwỳnh kwỳjaja
nija kot mẽ kãm amnhĩ jarẽnh ma hãmri nẽ
uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr.
Na pre ra amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm Jejus
jarẽnh to nẽ mẽ kãm harẽnh o:

—Ma aa kot nhỹri ixpumunh kêt tã ra kot
hprĩ hã ixpumunh par. Ixte tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã ixpumunh par.

Anhỹr jakamã nhũm mẽ kuma nẽ uràk nẽ
amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx.

40 Hãmri nẽ man mẽ ixwỳr mra nẽ Jejus
pumu nẽ amnhĩ wỳr kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. E kwa mẽ tokyx anojarêt kêt nẽ. Mẽ
ma mẽ ixkôt mẽ inhõ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ
ixkôt ri apa grire nẽ arĩ ma mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ anẽ. Anẽ.

Hãmri pa mẽ ma mẽ hkôt mõ nẽ mẽ õ
krĩ kamã mẽ hkôt ri ixpa hã apkati axkrut.
41 Nhũm Jejus mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ axte ohtô nẽ
kuma nẽ nita pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
42 Hãmri nẽ nita wỳr mra nẽ kãm:

—E nà ãm hãmri. Akumrẽx na ka mẽ
inhmã Jejus o amnhĩrĩt. Pa mẽ akôt ma
hwỳr mra nẽ mẽ pam omu nẽ kapẽr ã kuma.
Jao apyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Pẽr ãm hãmri kêp
pyka piitã hkôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer mã xwỳnhta na. Anẽ.

*Garirej nhõ xw*ỳnhjaja kot Jejus pumunh ã mẽ harẽnh

Matêwre 13.57

43 Tã pa mẽ Jejus kôt Samar rũm ixkato nẽ
ma pika pê Garirej wỳr mõ. Kamã Jejus nhõ
krĩ pê Najare htã pa mẽ hwỳr inhmõr kêt
nẽ. 44 Na pre ra Jejus mẽ inhmã tanhmã õ
krĩ nhõ xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

—Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa
xwỳnhjaja na htem amnhĩ nhõ krĩ kamã mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm mẽ
kuma nẽ ãm kuma. Jakamã kot paj Najare
hwỳr inhmõr kêt nẽ. Mẽ kãm ixkapẽr mar
prãmre hã.

45 Anhỹr jakamã na pa prem hwỳr inhmõr
kêt nẽ. Pãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr mõ nẽ
hwỳr pôj hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus
pumu nẽ hkĩnh nẽ. Na prem ra krĩ pê
Jerujarẽ kamã arĩgro pê Pas ã mẽ hkĩnh kãm
tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu.
Jakamã amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ.

*Jejus kot m*ẽhõ hkra ho mex ã harẽnh

46 Tã pa mẽ kormã Garirej kamã ixpa
nẽ akupỹm krĩ pê Kanã hwỳr mõ. Kamã
na pre Jejus mẽ kãm gô ho wĩhti nhĩpêx.
Jakamã pa mẽ akupỹm mẽ hwỳr mõ. Nhũm
mẽõ pahi nhõ kôwenatôjê hõ hkra myja

kêp à htỳx nẽ nõ. Nom Kanã kamã hkêt
axtem krĩ hõ pê Kapanaũ kamã. 47 Jakamã
nhũm hipêêxàja tee ri hkra pumu hãmri nẽ
ra Jejus kot Jutej rũm Kanã hwỳr hpôx ã
harẽnh ma nẽ hkra kaxyw kãm hamaxpẽr
nẽ ma hwỳr mõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ
nhỹri omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm kapẽr kãm
hihtỳx nẽ kãm:

—Pa. E ot pa awỳr tẽ. Na ra ixkra ixpê
htyk kaxyw. Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ ma
ixkôt mõ nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

48 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm ixte mẽ amã aa mẽ ate
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã ix-
pumunh kôt pix mã na ka htem amnhĩ
kaxyw ixkôt ajamaxpẽr. Nom amarĩ amnhĩ
kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

49 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa tokyx. Kot kaj tokyx ixkôt amõr
kêt koja ixpê ty. Anẽ.

50 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja apê htyk kêt nẽ. Ra ixte
akupỹm amã ho mex kênã. Mãmrĩ ma
akupỹm mõ nẽ tokyx omu. Na ra akupỹm
amã mex. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ ma akupỹm
hwỳr mõ. Nẽ mõr o apkati. 51 Nẽ kormã
õ krĩ hwỳr hpôx o mõr ri nhũm ra kãm mẽ
àpênh xwỳnhjaja kutã mra nẽ nhỹri pry hã
hkaxpa nẽ kãm:

—Pa. Kwa na ra akra hkà hakry nẽ
akupỹm amã mex. Anẽ.

52 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ.
Nẽ mẽ kãm:

—Kwa xô wehe? Mẽmo ore hã na pre we
ra hkà hakry? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà jãã na pre kaxkwa nhĩpôk ri myt
nhỹ nhũm hkà hakry nẽ akupỹm amã mex
kurê kumrẽx. Anẽ.

53 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kwa pẽr ãm hãmri Jejus
kot inhmã akupỹm mex ã harẽnh xà hã ore
kamã na pre akupỹm inhmã mex. Nà ãm
hãmri. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt
hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nhũm õrkwỹ
kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja uràk nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr.

54 Nhũm Jejus ã kãm hkra ho mex anẽ. Na
pre ra pika pê Garirej kamã mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt õ ho anhỹr o tipxi nẽ mẽ kãm
gô pix o wĩhti nhĩpêx. Tã ra pyka pê Jutej
rũm akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ ã akupỹm mẽ
hkrata o mex anẽ.

5

*Jejus kot himô m*ỳ ri akupỹm mẽhõ ho
mex ã harẽnh

Juãw 7.23, 10.30-33

1 Tã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte Tĩrtũm ã
ixkĩnh kaxyw Jerujarẽ hwỳr akuprõ nhũm
Jejus haxwỳja ma hwỳr mõ. Pa mẽ hkôt
mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mõ.
2 Jerujarẽ kamã na himôja hikwỹ. Nhỹhỹnh
mẽ kot krĩ hwỳr ôwêhti ho gjêx xà htã
hikwỹ. Himôja nhĩxi pê na Petes. Nẽ pu
hã mẽ à xwỳnhjê nhĩkwỹ xà hã ixkre kêp 5.
3 Piitã kamã na pre hte tanhmã mẽ à kute
xwỳnhjaja hikwỹ. Mẽ nohkre xwỳnhjaja
nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ ĩ
kamã mẽ htyk xwỳnhjaja. Ãm ahpỹnhã
tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja ixkre hkwỳja
kamã akupỹm mex prãm xàj hikwỹ. 4 Na
pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja
tõhã himô hwỳr wrỳ nẽ gô xok. Hãmri
nhũm mẽ à xwỳnhjê hõ kot amnhĩ to wa nẽ
kumrẽx hwỳr wrỳk nẽ kamã mrõr xwỳnhja
akupỹm mex. Kwỳjê rom akupỹm mex
kurê kumrẽx. Jakamã nhũm pre hte mẽ à
xwỳnhjaja akupỹm mex prãm xàj gô xok
jamãr o hikwỹ. 5 Jakamã nhũm mẽhõ myja
ixkre hõ kamã hikwỹ. Te omnuj nẽ arĩ
hikwỹ hã amgrà xohtô rax nẽ. Ra hã amgrà
kêp 38. 6 Jakamã nhũm Jejus mẽ hwỳr tẽ nẽ
omu. Nẽ hprĩ hã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mũj na hte omnuj nẽ ri pa hkêt ã
amgrà xohtô rax nẽ. E pa akupỹm ho mex.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ kãm:

—Pa. E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà amã
akupỹm amex prãm? Anẽ.

7 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ku nhũm. Inhmã tokyx akupỹm
inhmex prãm tỳx kumrẽx kênã. No mẽhõ
kot tokyx inhmỳ nẽ mẽ kêp ixto wa nẽ
ixkumrẽx gô xok kamã inhmrõr? Na pa tee
ri ixkumrẽx hwỳr ixtẽm nẽ inhmã inhmrõr
prãm nhũm mẽ xatã ixpê amnhĩ to wa nẽ
mra nẽ kamã mrõ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ? Tôe. E na ka akupỹm amex. E
kànhmã xa nẽ akupĩp py nẽ ma akupỹm
anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm kuma nẽ ra akupỹm mex
nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ hkĩnh tỳx nẽ

hikupĩp py nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ.
Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap ã nhũm Jejus
kot akupỹm ho mex [10] nhũm ma akupỹm pry
hã hikupĩp py nẽ o tẽ. Nhũm Ijaew nhõ
pahi hkwỳja nhỹhỹnh mra nẽ tee ri kot sap
ã hpyr nẽ o htẽm ã omu nẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ pahpê Ijaew na pu htem
mẽ panhõ arĩgromnu hã paxàpênh kêt nẽ.
Finat Mojes kot ja nê mẽ pahkurê htã ka
axtem nẽ akupĩpta py nẽ nhỹhỹm o tẽ. Anẽ.

[11] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Kot anhỹr tã kot ixto mex xwỳnhta
na ã inhmã kapẽr anẽ pa mar xà hkôt kupy
nẽ akupỹm inhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

[12] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽhõ na we ã ri amã karõ anẽ?
Anẽ.

[13] Nhũm kormã kot Jejus nhĩxi mar kêt
jakamã kot mẽ kãm ahkre kaxyw hakẽx
nẽ tee ri hkwỳjê kaêx ã hapêr rĩt o xa.
Nom nhũm mẽ ohtô nẽ pry hã mrar jakamã
nhũm tee ri hapêr nhũm Jejus ra ma
nhỹhỹm tẽ.

[14] Tã nhũm hã ahtũmre nhũm Jejus
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr
tẽ nẽ axà nẽ kot ho mex xwỳnhta pumu nẽ
kãm:

—Pa. E na ka ra akupỹm amex. Nom
kwa kêr ka axte tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho ri apa hkêt nẽ. Kot kaj axte ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ hãmri nẽ apunuj tỳx o wam ate
apunujta jakre kãm ga. Anẽ.

[15] Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ kato. Nẽ
ma mẽ õ pahijê hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra kot ixto mex xwỳnhta nhĩxi
ma. Xep kêp Jejus. Anẽ.

[16] Hãmri nhũm mẽ hixi ma nẽ hã tanhmã
axpẽn mã ho kapẽr punuj to. Mẽ õ arĩ-
gromnu hã kot mẽ ho mex o pa jakamã
nhũm mẽ axpẽn jakwa kamã ri hixi ho rê
nẽ nhỹri omu nẽ tanhmã hã kãm àkjêr to.
[17] Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:

—Ku nhũm. Inhĩpêêxà Tĩrtũm na hte
apkati mẽ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa.
Jakamã pa hte uràk nẽ ã mẽ ho mex rãhã
ho ri ixpa anẽ nẽ aa mẽmo arĩgro hã ja ho
anhỹr kaga hkêt nẽ.

[18] Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm
mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nom
mẽ õ arĩgromnu hã kot mẽ ho mexja pix
mỳrapê kamã gryk kêt. Mããnẽn Tĩrtũm kêp
hipêêxà hã harẽnhja mỳrapê nhũm prem
kamã gryk tỳx kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na ã amnhĩ jarẽnh anhỹr jao
te kêp Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽ. E kwa pu
mẽ kupĩ ri. Anẽ.

Tĩrtũm Kra kot Hipêêxà nhỹ hã amnhĩ
nhĩpêx ã harẽnh

Juãw 14.10-13

[19] Hãmri nhũm Jejus axte mẽ kêp Ijaew
nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa
hte Inhĩpêêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hã omunh xà hkôt uràk nẽ mẽ ho mex o ri
ixpa. Kwa mẽ amnhĩ krã him ja jaxà nẽ kãm
ajamaxpẽr tỳx nẽ ho apa.

[20] —Inhĩpêêxàja kãm ijapêê. Na hte
inhmã kot tanhmã mẽ ho mex to piitã ho
amnhĩrĩt. Ixte omunh nẽ uràk nẽ ỹ hã
tanhmã mẽ ho mex to ho ri ixpa kaxyw.
Jakamã kot paj ãm akupỹm mẽ à xwỳnhjê
ho mex pix o ri ixpa hkêt nẽ. Kot paj
mããnẽn mẽ kãm mẽmoj mex o ja jakrenh o
anhỹr o ri ixpa ka mẽ hã ixpumu nẽ ixkamã
ano puma ho apa.

[21] —Nẽ Inhĩpêêxà kot akupỹm mẽ htyk
xwỳnhjê ho htĩr jakamã kot paj uràk nẽ
akupỹm mẽ htyk xwỳnhjê ho htĩr o ri ixpa.
Anẽ.

Mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê
jarẽnh

Juãw 3.16-17, 3.36, 6.27, 6.40, 6.60, 10.28, 17.2-3; Rõmãn 6.23; Karatas 6.8; Xitre 1.2; Wam Juãw 2.25, 5.11-13

[22] Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Inhĩpêêxàja mẽ htĩr tũm
nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê jarẽnh kêt
nẽ. Ja kaxyw na pre pa ixãm. [23] Tã mẽ piitã
mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixtã hpijaàm o
ri pa kaxyw na pre mẽ kaxyw ixãm. Te mẽ
kot Inhĩpêêxà hã hpijaàmta pyrà nẽ pa ixtã
hpijaàm o pa kaxyw. Jakamã koja mẽhõ ixtã
hpijaàm kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn Inhĩpêêxà
hã hpijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Tãm
kot mẽ awỳr inhmẽnh kênã. [24] Jakamã koja
mẽhõ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw kot mẽ
awỳr inhmẽnh xwỳnhta kôt hamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xãm. Hã koja nhỹrmã htyk tã
ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa
htũm xàta wỳr mõr kêt nẽ. Koja Inhĩpêêxà
akupỹm ho htĩr nhũm wa ixri htĩr tũm nẽ
mex kumrẽx nẽ pa ho pa. Jakamã koja

mẽhõ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra kêp wa
ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh. Kwa
mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.
25 —No mẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt
xwỳnhjaja kêp Inhĩpêêxà mẽ wa ixri mẽ
htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh kêt. Tã ixpê
Tĩrtũm Kra jakamã koja mẽ ixkapẽr ma nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hã kot paj amnhĩ tã
mẽ omu nẽ mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh
ã mẽ harẽ nhũm mẽ àmnhĩx ri hkĩnh nẽ pa
ho pa. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho
apa.
26 —Nẽ Inhĩpêêxà tãm kêp mẽ ho mẽ htĩr
xwỳnh. Tã ixpê Kra jakamã na pre amnhĩ
pyrà nẽ ja kaxyw ixãm.
27 —Ra kot mẽ akaxyw ixãm jakamã na pre
mããnẽn ixte tanhmã mẽ ajarẽnh to kaxyw
ixãm. Wa ixri mẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa
mã xwỳnhjê hã mẽ ajarẽnh rỳ wa ixri mẽ
atĩr tũm nẽ apa hkêt mã xwỳnhjê hã mẽ
ajarẽnh kaxyw. 28-30 Jakamã kot paj nhỹrmã
ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã mẽ
kãm ixkapẽr nhũm mẽ inhma. Koja mẽ
ixkapẽr ma hãmri nẽ akupỹm htĩr nẽ pika
rũm hapôx pa. Hãmri nhũm mẽ kot kormã
htĩr ri Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt
xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê
ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr ma hapêx pa. Nom nhũm mẽ
kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja. Ra mẽ kot
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã koja mẽ
ma Tĩrtũm mẽ wa ixwỳr api nẽ wa ixri mex
nẽ hkĩnh rãhã htĩr tũm nẽ pa ho pa.
—Kot paj ja kaxyw tanhmã mẽ apiitã mẽ
ajarẽnh to. Nom kot paj amnhĩ krã hkôt
inhmã hprãm xà hkôt tanhmã mẽ ajarẽnh
to hkêt nẽ. Kot paj Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr
inhmẽnh xwỳnhta nhỹ hã àhpumunh tỳx
xà hkôt tanhmã mẽ ajarẽnh to. Jao ãm
hãmri mẽ ajarẽ. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx
nẽ. No ã ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja
ma nẽ tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ kot Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh
xwỳnhjê jarẽnh
Juãw 8.18; Wam Juãw 5.6-8
31 Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E na pa ra tanhmã mẽ amã amnhĩ
jarẽnh to. Nom kop ãm papxipix ixte ã
amnhĩ jarẽnh anhỹr ronhỹx ka mẽ inhma
nẽ ajamaxpẽr o: “Ko. Na apu ãm hãmri
ã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ rỳ apu ãm
amnhĩ to hêx.” Anhỹr o ajamaxpẽr. 32 Nom
papxipix na pa hte ã amnhĩ jarẽnh anhỹr
kêt nẽ. Inhĩpêêxà haxwỳja na hte ã ijarẽnh
anẽ. Nẽ ãm hãmri na hte tanhmã ijarẽnh
to ho pa. Tĩrtũmja hêx kêt. 33 No mẽ
amã pika nhõ xwỳnhjê pix kapẽr mar prãm
jakamã na ka prem finat Juãw Paxisja wỳr
akwỳjê rẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ ixtã
hkukja nhũm mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to.
Nẽ hprĩ hã mẽ kãm ijarẽ. 34 No mẽ apê pika
nhõ xwỳnhjaja mẽ ate axpẽn mã tanhmã
ijarẽnh toja na ixpê tanhmã kute hkêt.
Koja mẽhõ tanhmã ixto kapẽr punuj to rỳ
tanhmã ijarẽnh mex to pa amnhĩ jarẽnh ma
nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ
hkêt nẽ. Tã nom Juãw Paxis kapẽrja mẽ
amã mex jakamã na pa ã mẽ amã harẽnh
anẽ. Ka mẽ ra kot tanhmã ijarẽnh toja ma
nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt
amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr
apa hkêt nẽ.
35 —Juãw Paxis na pre te kanê hpôk mex
nẽ mẽmoj to amnhĩrĩt mex pyrà nẽ mẽ amã
Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt mex o pa. Ka
prem te maripôtre kot kanê hã htu pyrà nẽ
hwỳr akuprõ nẽ mar o akuhê. Nom hkôt
ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. 36 Na pre hprĩ hã mẽ
amã ijarẽnh o ri pa.
—Tã pa pam mẽ awỳr wrỳ nẽ Inhĩpêêxà
nhỹ hã mẽ akamã aa mẽ ate mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa. Mẽ ate
ja hã ixpumunh nẽ Inhĩpêêxà tãm kot mẽ
awỳr inhmẽnh kôt ixpumunh kaxyw.
37 —Nẽ Inhĩpêêxàja mããnẽn ixpê Kra hã
mẽ amã ixto amnhĩrĩt. Ra mẽ anhõpinh xà
kaxwỳnh kãm kot mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã
ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr
kêt nẽ. 38 Mẽ amã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx
o apa hprãm kêt. Mẽ ate kapẽr mar tỳx
ronhỹx ka mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ixpê Tĩrtũm
kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kênã.
39 —Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
haxwỳja kot tanhmã ijarẽnh to. Ka htem wa
ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa hprãm xàj kamã
harẽnh rãhã ho ri apa. Nẽ kot tanhmã pa
ijarẽnh to htã ka mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ
kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Ijaew nhõ pahijaja kot Jejus kaga hã mẽ
harẽnh
40 Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ pa na ixte Inhĩpêêxà mẽ wa ixri ixte
mẽ ho mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh
ã mẽ harẽnh tã ka mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt
ajamaxpẽr kêt nẽ. 41 Nom mẽ ate inhmex
ã ijarẽnh kêt tã ja ixpê tanhmã kute hkêt.
Ãm Inhĩpêêxà pix kot inhmex ã ijarẽnhja
na inhmã hprãm. 42 Ra ixte mẽ apumunh
mex. Mẽ amã Tĩrtũm kĩnh kêt. 43 Tãm
kot mẽ awỳr inhmẽnh tã ka mẽ ixpumu nẽ
ixkaga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nom
koja mẽhõ amnhĩ krã hkôt mẽ awỳr tẽ nẽ
tanhmã mẽ ajahkre hto ka mẽ ama nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx.
44 —Ãm pika nhõ xwỳnh pixjaja kot mẽ
amex ã mẽ ajarẽnhja na mẽ amã hprãm.
No Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ amex ã mẽ
ajarẽnhja mẽ amã hprãm ã mẽ ate amnhĩ
jarẽnh tã mẽ amã ja prãm kêt. Jakamã na
ka htem ixkaga kumrẽx. 45-46 Tã nom kot
paj pam nhỹrmã Tĩrtũm mã mẽ apê ixkwỳ
hkêt ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Mo kaxyw kot pa
kêt ri ã kãm mẽ ajarẽnh anẽ? Finat Mojes
tãm koja ja hã kãm mẽ ajarẽ. Na ka htem
tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: "Kot
paj finat Mojes kot mẽ inhmã tanhmã kapẽr
to hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hãmri nẽ
nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ inhmex nẽ
ixpa ho ixpa." Anhỹr o ajamaxpẽr nom
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mojes na pre
hte pa ijarẽnh o pa. Tã mẽ ate kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ka mẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ.
No mẽ ate ixkaga jakamã koja Mojes tãm
Tĩrtũm mã mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ.
47 Mẽ ate Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
kêt jakamã kot kaj mẽ mããnẽn ixkôt amnhĩ
nhĩpêx hkêt nẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus Ijaew nhõ pahijê mã
kapẽr anẽ.

6

*Jejus kot m*ẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã
harẽnh
*Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Rukre
9.10-17*
1-4 Tã nhũm ra arĩgro pê Pas ahtêp o mõ.
Pasja ã mẽ ixpê Ijaewjaja na pa htem axpẽn
wỳr akuprõ nẽ hã ôwêhti hkra nyw kwỳ pa
nẽ ĩ hkur o ixkrĩ. Amnepêm Tĩrtũm kot
pika pê Ejit rũm mẽ inhĩgêtjê kator kaxyw
nhũm prem nojarêt nẽ ã hkwỳ hpar nẽ ĩ
hkur anẽ. Tã arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã
mẽ htàmnhwỳjaja jam ijamaxpẽr pê ixkĩnh
kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã nhũm
Jejus pàr krem axà nẽ ma himô pê Garirej
ã rêr kaxyw ma xarmã mõ nẽ rê. Himôja
nhĩxi hõ pê na Tipe nhũm hã xarmã mõ nẽ
rê. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma
hkôt ixpa.
Hãmri nhũm pika nhõ xwỳnh kwỳjaja
Jejus ma mõr kãm omu hãmri nẽ ma gô
kape hã pikap mẽ inhĩhkrep mra. Na pre
ra Jejus mẽ kamã mẽ à xwỳnhjê ohtô nẽ
akupỹm mẽ ho mex nhũm mẽ axte omu
hãmri nẽ ma mẽ inhĩhkrep gô mỳ ri hpar
o pa.
Tã pa mẽ xarmã rê nẽ pàr rũm ijapôj nẽ
gô mỳ ri kỳxpê ixkrĩ hpa.
5 Hãmri nhũm mẽ inhĩhkrep mẽ mrar
xwỳnhjaja mẽ ixwỳr hpôx o mra nhũm
Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ inhĩõ pê
Firipti mã kapẽr nẽ kãm:
—Kwa Firip. Mẽmoj kot puj mẽ pahwỳr
mẽ mõr nẽjjê mã ho anẽ nhũm mẽ kuku?
Tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nẽ nhỹri mẽ
kãm mẽmoj japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.
6 Ra tãm kot tanhmã mẽ kãm õ hto hã
amnhĩ pumunh mex tã ã mẽ hã Firipti
kamã hamak kaxyw mẽ hã hkukjêr anẽ.
7 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri mẽ hkukamã
hamaxpẽr nẽ kãm:
—Konẽn. Mẽ ohtô rax kumrẽx kênã. Mo
mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ
pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj
japrôr tã nhũm mẽ ãm ho hkryre nẽ kuku
nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax o mẽ
ohtô rax kênã. Anẽ.
8-9 Hãmri nhũm mẽ inhĩõja kuma nẽ Jejus
wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr. Simãw Pêtre htõ
Andreja hwỳr tẽ nẽ kãm:
—E ota mẽhõ hkrata amnhĩ kôt õ hkwỳ
ho mõ. No ãm grire. Na pãwti kêp 5 nẽ
kaxyw õ tep axkrutre. No mẽ ohtô gri ã kot
kêt mẽ hipêx pa. Anẽ.
10 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ ixpa ho
mẽ ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:
—Tôe. Nà hãmri. E mẽ kãm anẽ kê mẽ
hkrĩ pa. Anẽ.
Hãmri pa mẽ kãm anẽ nhũm mẽ põ kamã
hkrĩ hpa. Na prem ohtô kumrẽx. Mẽmyjê
pixjaja kêp 5.000. Nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ
hkrajaja. Na prem ohtô ho ohtô. Tã piitã
hkrĩ pa. 11-12 Hãmri nhũm Jejus mẽhõ hkrata
pê õ pãwti jamỳ nẽ o xa nẽ Tĩrtũm mã harẽ
nẽ kãm:
—Pa Papaj. Na ka hte mẽ inhmã mẽ inhõ
ho apa. Ãm kapxipix amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ inhmã pãwtija gõ pa mẽ ô ri mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã õr o mra nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx pa. Pãwtija ãm hkryre htã nhũm Jejus tanhmã ho nhũm ra ohtô rax kumrẽx. Jakamã pa mẽ ô ri mẽ kãm õr o mra nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx pa. Nhũm Jejus hpãnhã tep axkrutreta py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ hãmri nẽ amnhĩ xô ri mẽ inhmã kugõ pa mẽ mã ho anẽ nẽ. Te ho pãwti nhĩpêx pyrà nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx. Hãmri pa mẽ ixpiitã apku nẽ inhõhy htu nhũm arĩ mẽõ jakrêx kwỳ hprã. Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:

—E kwa mẽ hkôt mra nẽ mẽõ jakrêx o akuprõ kê omnu hkêt nẽ. Anẽ.

13 Hãmri pa mẽ kuma nẽ ho akuprõ nẽ kawà o 12 nẽ ho nỳt. Pãwti hkryreja ãm kêp 5 pix tã nhũm Jejus tanhmã ho nhũm rũnh kumrẽx. Jakamã pa mẽ hakrêx prãr o kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa. 14 Hãmri nhũm mẽ inhĩhkrep mẽ mõr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê Jejus kot mẽ kãm mẽõ ho rax ã omu nẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Kokỹỹ. Tãm mãn pre finat Mojesja amnepêm mẽ panhĩgêtjê mã harẽnh o ri pa. Tã ra mẽ pahwỳr wrỳ nà? 15 Kwa pu mẽ kãm pakapẽr kãm paxihtỳx nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt o mõ nẽ amnhĩ kaxyw ãm kê mẽ pahto amnhĩptàr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ kêp kato nẽ ma hpãnhã ahte nhỹri hixêt õ hwỳr tẽ.

*Jejus kot gô krãhkà hã ht*ẽm ã harẽnh
Matêwre 14.22-27; Makre 6.45-52

16 Tã nhũm ra kamàtre pa mẽ Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma akupỹm himô hwỳr mra. 17 Nhũm kormã Jejus mẽ ixwỳr akupỹn htẽm kêt jakamã pa mẽ tee ri kamã ama hãmri nẽ akupỹm pàr mã axà nẽ ma akupỹm Kapanaũ hwỳr xarmã ixrêr o mõ.

18 Pu nhũm ra kôk àpêr tỳx nhũm gô xatã kànhmã harĩ nẽ axpẽn wỳr mra nẽ axpẽn tak tỳx nẽ. 19 Pa mẽ kormã gô nhĩpôk ri mõ. Nẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx kaprỳ nom kormã ixrêr kêt nẽ. Nẽ kormã inhmõr o ixtã 5 kirõm pix nẽ. Hãmri nhũm ra Jejus gô krãhkà hã hpar o mẽ ixkôt tẽ. Pa mẽ ixprĩ hã amnhĩ wỳr omunh mex kêt nẽ ixtỳx mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ mẽ inhmã uma htỳx kumrẽx. 20 Tã nhũm mẽ inhmã ixkapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anẽ.

21 Hãmri pa mẽ kapẽr ma nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩ wỳr pàr kre hwỳr ho api nhũm axà pa mẽ xarmã ixrêr kurê kumrẽx nẽ pàr kre rũm ijapôx pa.

Mẽ kot Jejus japêr mrar ã mẽ harẽnh

22 Tã nhũm apkati nhũm xarpê mẽ kot Jejus wỳr mrar nhũm kot mẽ kãm õ xwỳnhjaja tee ri hapêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa nhỹhỹm mãn pre we tẽẽ? Na pre hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja pix mẽ õ pàr kãm ma akupỹm xarmã mõ nom nhũm Jejusja mẽ hkôt htẽm kêt nẽ. Nà mãn kormã jar nhỹhỹm ri mrar jakamã pu mẽ kormã omunh kêt nẽ. Anẽ.

23 Rôm nhũm Tipe rũm pàr kwỳja mẽ hwỳr pôj. Jejus kot mẽ apkur xà ho Tĩrtũm wỳr nẽ mẽ kãm ho rax xà hã pikata wỳr nhũm mõn pôj. 24 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ tee ri pàr kãm Jejus mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê japêr hãmri nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ ma mẽ hkôt xarmã mõ nẽ Kapanaũ kamã mẽ hapêr. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ õ pàr kwỳ hwỳr agjê nẽ ma mẽ hkôt xarmã mõn rê. 25 Hãmri nẽ ra mẽ ixwỳr rê nẽ mẽ ixkôt pôj nẽ mẽ ixkaêx ã Jejus pumu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh. Kwa na pa prem tee ri xarpê ajapêr hãmri nẽ man akôt mõn rê. Kwa tanhmã na ka pre we amnhĩ to nẽ man tẽn rê? Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽmo kaxyw na ka wem ri ijapêr o ri ixkôt apa? Ãm jãã mẽ ate ixkutã axàpkur nẽ anhõhy htu jakamã na ka mẽ axte ixkutã axàpkur pix kaxyw ijapêr o ri apa. No ixte ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumu nẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa mẽ ixpê Kra hã inhmã ajamaxpẽr tỳx nẽ kêt wehe. Anẽ.

*Jejus te kêp kaxkwa rũm m*ẽ paxàpkur xà maati pyràk ã kot amnhĩ jarẽnh

27 Nhũm Jejus arĩ hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ri axàpkur xà pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽ apkur xà kukwak ri Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. No kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw pa ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hã kot kaj mẽ

ixkukwak ri nhỹrmã atĩr tũm nẽ wa ixri
amex nẽ apa ho apa. Te ixpê mẽ kot mẽ
apkur xà hkur nẽ ỹ hã htĩr tũm nẽ pa ho pa
xwỳnh pyràk. Ja kaxyw na pre Inhĩpêêxà
Tĩrtũm mẽ awỳr papxipix inhmẽ pa mẽ
awỳr wrỳ. Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot paj wem amnhĩ
nhĩpêx to nhũm Tĩrtũm hã mẽ ixpumu nẽ
mẽ ixto mex nẽ? Anẽ.

29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axte mẽ kãm
amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw pa Tĩrtũm
kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kôt aja-
maxpẽr hãmri nhũm ixtã mẽ apumu nẽ
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ
axàmnhĩx akĩnh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho ri apa. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Kwa axte mẽ inhmã aa mẽ ixte
mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja
hã apumu nẽ amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr
kurê kumrẽx. E mẽmo kot ka mẽ inhmã
ho anẽ? Kwa tokyx mẽ inhmã axte mẽmoj
tanhmã ho pa mẽ omu. 31 Amnepêm finat
Mojes pyrà kot kapôt ã mẽ panhĩgêtjê ho pa
ri na pre hte apkati mẽ mẽ kãm mẽõ mẽ kot
kãm "manã" anhỹr xwỳnhta gõ nhũm pre
htem hkur o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot ja jarẽnh kot:

Na pre kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽ apkur xà
rẽ nhũm mẽ hkur o pa.

Anhỹr o kot harẽnh. Tã kot kaj Mojes nẽ
apkati mẽ mẽ inhmã mẽ inhõ ho ri apa pa
mẽ ja hã apumu nẽ rĩ kormã amnhĩ kaxyw
akôt ijamaxpẽr japêr. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Xà Mojes na pre hte mẽ kãm kaxkwa
rũm mẽ apkur xà rẽnh o pa? Nà tãm kêt.
Inhĩpêêxà na pre hte mẽ hwỳr kurẽ nhũm
mẽ hkawrà nẽ kuku nẽ kukwak ri hihtỳx nẽ
htĩr nẽ pa. Tã nhũm ra mẽ awỳr hpãnhã pa
ixpê Kra hã inhmẽ. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ
amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. 33 Na pre Tĩrtũm
inhĩpêx o te amnepêm kot mẽ hwỳr kaxkwa
rũm mẽ apkur xà rẽnhta pyrà nẽ amnẽ pika
hwỳr inhmẽ. Jakamã te ixpê kaxkwa rũm
mẽ apkur xà maati wrỳk xwỳnhta pyràk.
Mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳr hãmri nẽ ixkukwak ri
wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw. Anẽ.

34 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ nhũm mẽ kuma nom hprĩ hã mar mex
kêt nẽ. Ãm htỳx ho axtem mẽ apkur xà mex
pix ã harẽnh ã hkamnhĩx nẽ kãm:

—Kwa tô mẽ inhmã mẽ apkur xà maatita
kwỳ gõ pa mẽ apkati mẽ hkur o ri ixpa. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ
kãm:

—Nà mẽ apkur xà kumrẽxja ãm paa. Te
ixpê mẽ apkur xà maati pyràk. Jakamã kot
kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr
nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã kot kaj mẽ
akĩnh nẽ apa. Te ra axàpkur nẽ anhõhy
htu nẽ akĩnh o ri apa pyràk. Jao amnhĩ tã
ixpumu nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa.

36 —Ra mẽ ate ixpumunh mex tã kormã
amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa
mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx
nẽ. 37 Tĩrtũm kot inhmã mẽ õr mã xwỳnhjaja
koja mẽ ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt
hamaxpẽr mex kurê kumrẽx. Ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kot paj aa
amnhĩ nê mẽ hanor kêt nẽ.

38 —Nẽ ixte amnhĩ krã hkôt kaxkwa rũm
ixwrỳk nẽ inhmã hprãm xà hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre
ixwrỳk kêt nẽ. Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr
inhmẽnh jakamã kãm hprãm xà hkôt pix
mã na pa hte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
ri ixpa.

39 —Tã mo na hte Inhĩpêêxà kãm hprãm?
Nà kot inhmã mẽ õr mã xwỳnh piitã
nhỹrmã wa ixkuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa
ho paja na kãm hprãm. Jakamã nhỹrmã
akupỹm mẽ htĩr ã arĩgrota ã ixte akupỹm
mẽ ho htĩr nhũm ixte ãm pixire nẽ ho
ixpikunor kêtja na kãm hprãm.

40 —Tã kot ka mẽ atõ ixpê Tĩrtũm Kra hã
ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr
nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hã kot kaj nhỹrmã
atyk tã pa akupỹm mẽ atĩr xà hã arĩgrota
ã akupỹm ato atĩr ka wa ixkuri atĩr tũm nẽ
amex nẽ apa ho apa. Ja na Inhĩpêêxàja kãm
hprãm. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. 41 Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijaja mẽ
kuri mar o kuhê nẽ tee ri kêp kaxkwa rũm
mẽ apkur xà maati pyràk ã amnhĩ jarẽnh
ma nhũm ja mẽ kãm mex kêt nhũm mẽ
kamã gryk nẽ. 42 Jakamã axpẽn mã ri harẽnh
o:

—Tk. Kwa mo na ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ?
Kêp mẽ panhĩõ kênã kot kêt ri kêp kaxkwa
nhõ xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Kêp Juje mẽ Marir
wa hkra na. Mẽ pahte katorxà mẽ hipêêxà

wa omunh mex kênã kot kêt axtem nẽ kêp
kaxkwa nhõ xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
43 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Kwa mẽ ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. 44 Koja
Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta
tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ rĩ kormã
amnhĩ tã ja hã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã htyk tã
pa akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ wa ixri
htĩr tũm nẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa.
45 —Amnepêm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja na prem ã ja jarẽnh anhỹr o:
Koja Tĩrtũm mẽ hkrã kaxwỳnh kãm tanhmã
mẽ kãm kapẽr o amnhĩrĩt to ho pa.
Anhỹr o harẽnh. Jakamã mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjaja koja mẽ mããnẽn amnhĩ kaxyw
pa ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt ri amnhĩ
nhĩpêx o pa.
46 —Nẽ mẽ apê pika nhõ xwỳnhjê hõ aa mẽ
ate ixkĩnhã ano ho Inhĩpêêxà pumunh kêt.
Ãm papxipix na ixte omunh. Kurũm na pa
pre mẽ awỳr wrỳ. 47 Tã kot ka mẽ atõ amnhĩ
kaxyw ixkôt ajamaxpẽr. Hã kot kaj nhỹrmã
wa ixkuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa.
Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx nẽ.
48 —Nẽ ixpê mẽ axàpkurxà maati jakamã
pa na ixpê akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh.
49 Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja kormã kapôt ã
mẽ pa ri mẽ kot "manã" anhỹr xwỳnhta kur
o ri pata ã na prem kukwak ri htĩr tũm nẽ
pa ho pa hkêt nẽ. Na prem ri pa nẽ gaa nẽ rĩ
hpigêt nẽ htyk pa. 50 Axtem kaxkwa rũm mẽ
apkur xà maati jarẽnh xwỳnhta pix kukwak
ri na htem nhỹrmã htyk tã akupỹm htĩr nẽ
wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. 51 Ãm
paa. Pa na htem inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ
wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Na
pa pre ra amnhĩ grônh kôt mẽ awỳr wrỳ.
Jakamã ka mẽ atõ inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri
nẽ nhỹrmã atyk tã pa akupỹm ato atĩr ka
Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa
ho apa. Anẽ.
52 Nhũm pre ã Jejus Ijaew mã amnhĩ
jarẽnh anẽ. No ãm mẽ kãm amnhĩ tã kuxi
nẽ amnhĩ jarẽ. Jakamã nhũm mẽ tee ri
kuma hãmri nẽ tanhmã hã axpẽn mã kapẽr
to. Mẽ kot hprĩ hã mar kêt nẽ ãm mẽ kot ĩ
hkwỳ hkrẽrja pix jarẽnh mar jakamã tee ri
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Kwa tanhmã kot kêt we amnhĩ to nẽ mẽ
pamã amnhĩ nhĩ hkwỳ gõ pu mẽ kuku? Anẽ.
53-54 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ
mẽ kãm:
—Nà mẽ kot inhĩ hkwỳ hkrẽr nẽ ixkamrô
hkwỳ ho hkõm xwỳnh pixjaja koja mẽ
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa
ho pa. Ixte akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xà hã
arĩgrota ã kot paj mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ
wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. No
kot kaj mẽ inhĩ hkwỳ hkrẽr kêt nẽ ixkamrô
hkwỳ ho akõm kêt hãmri nẽ wa ixri atĩr
tũm nẽ amex nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Kwa
mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. 55 Kêt inhĩja
kêp mẽ apkur xà maati na. Nẽ ixkamrôja
kêp mẽ hkõm xà maati na. Jakamã na htem
inhĩ hkwỳ hkrẽ nẽ ixkamrô hkwỳ ho ixkõ
nẽ ra kêp wa ixri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho
mẽ pa mã xwỳnh. 56 Jakamã kot ka mẽ atõ
inhĩ hkwỳ hkrẽ nẽ ixkamrô hkwỳ ho ixkõ.
Hãmri pa amnhĩ tã apumu nẽ akarõ mã axà
ka te apê pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa.
57 Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta
kukwak ri na pa hte ixtĩr tũm nẽ ixpa ho
ixpa. Tã ja pyrà nẽ kot kaj mẽ inhĩ hkwỳ
hkrẽ hãmri nẽ ixkukwak ri wa ixri atĩr tũm
nẽ apa ho apa mã xwỳnh.
58 —Jakamã na pa ã mẽ amã ixpê kaxkwa
rũm mẽ axàpkur xà maati hã amnhĩ jarẽnh
anẽ. Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na pre
htem kapôt ã mẽõta kur o pa hãmri nẽ gaa
nẽ hpigêt nẽ htyk pa. No kêt pa koja mẽ inhĩ
hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ mẽ kurom wa ixri htĩr
tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Anẽ.
59 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. Kormã Kapanaũ kamã Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã ã mẽ ahkre
anhỹr o xa.

Mẽ ohtô nẽ mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh

Sikũn Korĩt 3.6; Sikũn Pêtre 3.16

60 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt mar o mẽ
pa xwỳnhjaja ohtô nẽ ã kapẽr anhỹrja ma
nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hã
axpẽn mã:
—Tk. Kwa pẽr kapẽrja ãm ri katii. Mẽhõ
koja we kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ hkamrô
nẽ ĩ kur o ri hkôt pa? Nà mẽ piitã mẽ kãm
ja mexti hã. Anẽ.
61 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Kwa xà ixkapẽrja mẽ apê omnuj? 62 Nà
kot paj nhỹrmã ma akupỹm kaxkwa hwỳr
api. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm
xwỳnh ã ma akupỹm hwỳr api. Hãmri ka

mẽ ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumu nẽ
rĩ kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. 63 Na
htem mẽmoj kur kukwak ri kêp Tĩrtũm mẽ
wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh kêt nẽ.
Rỳ amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho kêp wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã
xwỳnh kêt nẽ. Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ tãm
na hte mẽ hkarõ mã agjê nẽ mẽ ho Tĩrtũm
wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa
mã xwỳnh. Tã ỹ hã na pa ã mẽ amã ixkapẽr
anẽ. Nom mẽ amã amnhĩ tã kuxi nẽ amnhĩ
jarẽ. Tã kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt
amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj mẽ nhỹrmã wa
ixri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. 64-65 No
mẽ akwỳjaja na ka mẽ ixkapẽr ma nẽ ãm
ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã na
pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ nẽ mẽ amã: "Koja
Inhĩpêêxàja tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ rĩ
kormã amnhĩ tã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt ajamaxpẽr." Anhỹr o mẽ amã ixkapẽr.
Anẽ.

Nhũm ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Ra kot
mẽ hkukamã mẽ omunh mex. Ra kot amnhĩ
kaxyw mẽ kot hkôt hamaxpẽr mã xwỳnhjê
pumunh nẽ mããnẽn mẽ kamã kot mẽõ
pahi nhĩhkram haxàr mã xwỳnhja nhũm
mããnẽn ra kot amnhĩ kukamã omunh mex.
Jakamã nhũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ. 66 Hãmri
nhũm mẽ kot hkôt kapẽr mar o mẽ pa
xwỳnh kwỳjaja tee ri kuma hãmri nẽ hkaga
nẽ axte hkôt pa hkêt nẽ. 67 Hãmri nhũm tee
ri mẽ kot hkaga nẽ ma mẽ mrar ã mẽ omu
nẽ mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh pê 12jê
mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Pa? No mẽ kajaja. Xà kot kaj mẽ uràk
nẽ ixkaga nẽ ma akupỹm mra nà? Anẽ.

68 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà kot paj mẽ akaga hkêt nẽ. Kapxipix
na htem amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr jao
kêp Tĩrtũm mẽ war akuri htĩr tũm nẽ pa ho
pa mã xwỳnh. 69 Ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr
amẽ. Jakamã na pa mẽ amnhĩ kaxyw akôt
ijamaxpẽr o ri ixpa. Nà kot paj mẽ aa akaga
hkêt nẽ. Anẽ.

70 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ixte amnhĩ kaxyw mẽ apê 12jê rênh
tã na ka mẽ atõ akwỳjê hkĩnhã axtem nẽ
Satanasti hkôt amnhĩ xãm. Anẽ.

71 Nhũm pre ã finat Jut Kariot kot mẽ
inhõ pahijê nhĩhkram haxàrja kukamã mẽ
inhmã harẽnh anẽ. Mẽ inhĩ õ na pre. Nẽ
kêp Simãw Kariot kra na pre. Tã ra kot mẽ
ĩhkram haxàr kaxyw nhũm Jejus kot amnhĩ
kukamã omunh jakamã ã mẽ inhmã harẽnh
anẽ.

7

*Jejus tõjaja kot m*ẽ hkĩnh wỳr amnhĩ kôt
hwỳr ã mẽ harẽnh

Matêwre 10.36, 13.57-58

1 Tã nhũm Jejus arĩ Garirej kamã ri pa nẽ
kormã akupỹm Jutej wỳr mõr kêt nẽ. Jutej
kamã Ijaew nhõ pahijaja ra kot hã àmnênh
nhũm mẽ kot hpĩr ã harẽnh jakamã nhũm
mẽ umaj kormã hwỳr mõr kêt nẽ.

2 Tã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte ixkre hkryre
nhĩpêx nẽ hã ixkĩnh ã arĩgroja ra ahtêp o
mõ. Mẽ ixkĩnhta ã na pa pre htem ixpiitã
Jutej wỳr axpẽn wỳr akuprõ nẽ ahpỹnhã
ri amnhĩm ixkre hkryre nhĩpêx nẽ kamã
ixkrĩ. 3 Jakamã nhũm Jejus tõjaja hwỳr mra
nẽ kãm nojarêt nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—E kwa tokyx pu mẽ pahkwỳjê hkôt. Ka
mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ
ho anhỹr o ri mẽ hkôt apa kê mẽ kãm
akapẽr mar prãm xwỳnhjaja ja hã apumu.
4 Na ka hte jar te apimxur pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. E kwa tokyx ma pu mẽ hkôt. Anẽ.

5 Katorxà hkôt mẽ kêp Jejus tõ htã kormã
amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã na
prem ã kãm kapẽr anẽ. 6 Hãmri nhũm mẽ
kãm:

—Nà kormã. Kormã ixte mẽ kãm amnhĩ
to amnhĩrĩt xà hã arĩgro kormã kator kêt.
Jakamã kot ka mẽ amã mẽ hkôt amrar prãm
nẽ mãmrĩ ma mẽ hkôt mra. 7 Koja mẽ
apumu nẽ kãm mẽ akurê hkêt nẽ. Nẽ mẽ
akamã gryk kêt ka mẽ ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho mẽ hkôt apa. No pa kot paj mẽ
hwỳr mõ nẽ mẽ kãm mẽ kot amnhĩ tomnuj
o pa hã mẽ harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm
mẽ tee ri amnhĩ tã inhma nẽ ixkamã gryk
nẽ. 8 Jakamã mẽ mãmrĩ ma mẽ hkôt mõ. Kot
paj kormã. Kormã ixte mẽ kãm amnhĩ to
amnhĩrĩt xà hã arĩgroja kormã kator kêt.

9 Anẽ nhũm mẽ tee ri kuma hãmri nẽ
kure nẽ ma mẽ hkwỳjê hkôt Jutej wỳr mõ.
Nhũm Jejus kormã Garirej kamã ri pa hã
apkati grêre. 10 Hãmri nẽ kormã ma hapu
hã mẽ hkôt mõ. Pa mẽ hkôt ri ixpa ho ixpa
xwỳnhjaja ma hkôt ixpa.

Mẽ kot ahpỹnhã tanhmã Jejus jarẽnh to
hã mẽ harẽnh

Juãw 7.37-44, 9.22, 10.19-21, 12.42-43

11 Rôm nhũm ra mẽ ixpê Ijaew nhõ
pahijaja mẽ hkĩnhja kamã mẽ pikuprõnh

xwỳnhjê kaêx ã Jejus japêr o ri mra. Nẽ hã
axpẽn kukjêr o mra nẽ axpẽn mã:
—Kwa nok? Nhỹri mãn we? Anẽ.
12 Nhũm Ijaew piitã tanhmã axpẽn mã
Jejus jarẽnh to ho pa. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja
harẽnh o:
—Nà kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh na.
Anhỹr o harẽnh o pa. Nẽ kamã mẽ
hkwỳjaja axtem nẽ harẽ nẽ harẽnh o:
—Tk. Kot mẽ no kupyr o pa xwỳnh kênã.
Anẽ.
13 Nom mẽ õ pahi pymaj mẽ piitã mẽ nom
tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Ãm axpẽn mã
pix mã tanhmã harẽnh to ho pa.

*Jejus kot m*ẽ hkĩnh xwỳnhjê jahkre hã
harẽnh
Makre 3.22; Juãw 5.16
14 Tã pa mẽ mẽ hwỳr pôj. Jejus mẽ pa
mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mẽ hwỳr
pôj. Kormã mẽ hkĩnhja hapêx kêt ri. Hãmri
pa mẽ Jejus kôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkreja wỳr mra nẽ agjê nhũm Jejus
mẽ ahkre ho nhỹ. 15 Hãmri nhũm mẽ inhõ
pahijaja tee ri kot tanhmã mẽ ahkre hto hã
kuma nẽ hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahkĩnhã kot Tĩrtũm kapẽr o
istuda hkêt tã ã mẽ ahkre anẽ. Anẽ.
16 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Nà na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã ri
mẽ ajahkre hto hkêt nẽ. Ãm kot mẽ awỳr
inhmẽnh xwỳnhta nhỹ hã na pa hte ã mẽ
ajahkre anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 17 Tã kot kaj
mẽ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx prãm hã kot kaj mẽ ixte ỹ hã ixkapẽr
ã ixpumunh kurê kumrẽx. 18 Amnhĩ krã
hkôt mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja
na htem mẽ kot mẽ mar nẽ mẽ hã hpijaàm
pix kaxyw tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho ri
pa. No kêt pa na mẽ ate ixkapẽr mar nẽ kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta ã apijaàm pix
kaxyw na pa hte tanhmã mẽ amã ixkapẽr
to ho ri ixpa. Jakamã ãm hãmri na pa hte
mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa.
19 —Finat Mojes na pre mẽ panhĩgêtjaja
kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm
Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ jarẽnh o ri
mẽ hkôt pa htã ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Tã ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã
ixto axêx nẽ mẽ ate ixpĩr kaxyw ixtã amnhĩ
jarẽnh ri apa. Anẽ.
20 Hãmri nhũm mẽ ã Jejus kot mẽ kãm
kapẽr anhỹrja ma nẽ hêx rom kãm:
—Kwa mẽ ixtõ na pa apĩr mã ka ri ã mẽ
ijarẽnh anẽ? Amrakati kênã. Kwa mãn ka
akrã axpã nà? Hã na ka ã ri akapẽr anẽ. Anẽ.
21 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà ixte mẽ pahkôt xà hã arĩgro hã
akupỹm mẽhõ myta ho mex jakamã na ka
prem ja hã ixpumu nhũm ja mẽ apê omnuj
nẽ. Nẽ te ixte mẽ pahkôt xà hã arĩgro hã
ixpijaàm kêt xwỳnh pyràk ã ijarẽ. 22 Nom
na ka htem ixpyrà nẽ mẽ panhõ arĩgromnu
hã mẽmoj tã axàpênh o ri apa. E pa mẽ
amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma. Na pre
finat Mojes mẽ pamã mẽ pahte mẽ pahkra
myre pê my kwrỳt kà jakàr ã mẽ pamã karõ.
Kukamã higêtjaja kot kãm ja hã karõ xà
hkôt. Jakamã na htem mẽ hkra myre hapôj
nẽ hã semãn pyxi nẽ hapêx nhũm mẽ kêp
mẽmy hkwrỳt kà jakà. 23 Mẽ pahkôt xà hã
arĩgro hã hõ kator tãã nhũm mẽ hã semãn
pyxi nẽ mẽ panhõ arĩgromnu hõ hã kêp my
kwrỳt kà hkwỳ krãhta. Mojes kot Tĩrtũm
nhỹ hã ja hã mẽ pamã karõ xà hkôt. Jao
mẽ panhõ arĩgromnu hã apê. Tã pa pre mẽ
apyrà nẽ arĩgromnu hã ixàpênh pê akupỹm
mẽhõ myta ho mex ka mẽ ja hã ixpumu
nẽ axtem nẽ ixtỳx ri ixte amnhĩ nhĩpêx o
ixpa xwỳnh ã ijarẽ nẽ mẽ ate ixpĩr kaxyw
ã amnhĩ jarẽ. 24 Kwa mẽ amnhĩ krã hkôt
tanhmã mẽ harẽnh to ho ri apa hkêt nẽ.
Ãm mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
pa hã mẽ omu nẽ ajamaxpẽr o: “Kwa xà
we Tĩrtũm kãm ja mex nà?” Anhỹr o mãn
kêt mẽ ajamaxpẽr nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ
harẽnh to. Anẽ.
25 Hãmri nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnh
kwỳjaja ja hã kuma nẽ tee ri hkukamã
hamaxpẽr. Hãmri nẽ hã axpẽn kukja nẽ
axpẽn mã:
—Kwa xà tãm na mẽ panhõ pahijaja mẽ
kot hpĩr kaxyw hã amỹnê? 26 Ota jar mẽ
pakamã ri pa htã nhũm mẽ ãm omu nẽ kãm
tanhmã nẽ hkêt nẽ. Mãn mẽ ãm hãmri kêp
Kris ã hkamnhĩx jakamã kapẽr ma nẽ ãm
kuma nẽ kêp Kris ã tanhmã ho hkêt nẽ.
Anẽ.
27 Hãmri nhũm mẽhõja kuma nẽ kãm:
—Tk. Nà kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh xwỳnhre hã. Kêp Najare nhõ xwỳnh
kênã. Mẽ pahte hipêêxà mẽ katorxà wa
omunh mex. No kêt Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh mã xwỳnhta koja xep mẽ pahwỳr
kato pu mẽ nhỹhỹnh htẽm xà hkôt omunh
kêt nẽ. Anẽ.

[28] Rôm nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkreja kamã mẽ ahkre ho nhỹ.
Jakamã mẽ kot axpẽn mã harẽnh ã amnhĩ tã
mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Xà mẽ ate aprĩ hã ixpumunh nẽ
nhỹhỹnh ixtẽm xà hkôt ixpumunh? Nà
mẽ ate ja hã ixpumunh kêt. Na pa pre
amnhĩ hkrã hkôt mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ.
Na pre mẽhõ mẽ awỳr inhmẽ. Nom kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja kormã mẽ ate
omunh kêt. [29] Ãm papxipix na ixte omunh.
Kurũm ixwrỳk xwỳnh na pa. Kot mẽ awỳr
inhmẽnh nhũm kurũm ixwrỳk jakamã ixte
ixprĩ hã omunh par. Anẽ.
[30] Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ã kot
amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ ri axpẽn mã
harẽnh o:
—Kwa Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh ã kot
amnhĩ to hêx kênã. E kwa pu mẽ ã kot
amnhĩ to hêx anhỹr ja ã unê nẽ haxà nà?
Anhỹr o axpẽn mã hã amỹnê. Nom ko-
rmã mẽ kot unênh nẽ haxàr xà hã arĩgroja
kormã kator kêt jakamã nhũm Tĩrtũmja
nê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ãm kãm
unênh prãm kaprỳ. [31] No nhũm mẽ hkwỳja
mẽ kurom kuma nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr. Hãmri nẽ
axpẽn mã harẽnh o:
—Kwa mãn kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh mã xwỳnhta mãn nà? Mẽ pahtõ
kot pu uràk nẽ aa mẽ kãm mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt o anhỹr rax o ri papa? Am-
rakati kumrẽx. Nà pẽr tãm kênã. Anẽ.

*Pôristi hkw*ỳ kot Jejus pynênh kaxyw ã
mẽ harẽnh
[32] Nhũm prem ã axpẽn mã Jejus jarẽnh
anhỹr o kuhê hãmri nhũm Parijew nhõ
xwỳnhjaja hã mẽ kuma. Hãmri nẽ patre
krãhtũmjê mẽ mẽ ma Jejus wỳr mẽõ pôristi
hkwỳ rẽ nẽ mẽ kãm:
—E mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ unê nẽ man
akupỹn o tẽ. Anẽ.
[33] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr mra
nẽ omu nom tokyx unênh kêt nẽ. Kormã
kapẽr ã mar o kuhê. Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm
kapẽr o xa nẽ mẽ kãm:
—Nà kot paj jar mẽ akôt ri ixpa hã
mytwrỳ grêre hãmri nẽ ma akupỹm kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta wỳr api. [34] Ka
mẽ tee ri jar ijapêr o ri apa nom nhỹri
ixpumunh kêt nẽ. Nẽ ma inhmõr xàta wỳr
kot kaj mẽ atõ ma ixkôt amõr kêt nẽ. Anẽ.
[35] Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:
—Kwa nhỹhỹm koja we ma mõ pu mẽ
hkôt papa hkêt nẽ? Mãn mẽ pahkwỳjaja kot
Gresjê kamã mẽ pa xwỳnhjê hwỳr koja ma
mõ nẽ hpãnhã mẽ hkôt mẽ ahkre ho pa nà?
Hã na ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anẽ? [36] Mo
na ri mẽ pahte tee ri hapêr o papa hã mẽ
pajarẽ nẽ mẽ pahte hkôt pamrar kêt ã mẽ
pajarẽ? Anẽ.

*Tĩrtũm Karõ te kêp gô nyw pyràk ã har*ẽnh
Juãw 4.13-14; Apokarip 22.1, 22.17
[37] Tã nhũm ra mẽ hkĩnhja hapêx kaxyw
hitep xà hã arĩgro maatija kato. Jakamã
nhũm Jejus kànhmã xa nẽ kỳxpê mẽ
hpikuprõnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E te mẽ amã kôr o apa pyràk xwỳnhjaja.
Mẽ amnẽ ixwỳr akuprõ. Kot kaj mẽ amnhĩ
kaxyw ixkôt ajamaxpẽr pa tanhmã mẽ ato
ka mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ
apa ho apa mã xwỳnh.
[38] —Kot kaj mẽ ja hã amnhĩ pumu hãmri
nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt
apa. Te mẽ kãm kôr nhũm mẽ ate mẽ kãm
gô hkwỳ nhũm mẽ kot ho hkõm pyràk o
mẽ hipêx o ri mẽ hkôt apa. Hãmri nhũm
mẽ ama nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt
hamaxpẽr. Pa ixte tanhmã mẽ atoja pyrà nẽ
tanhmã mẽ ho nhũm mẽ apyrà nẽ kêp wa
ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh. Anẽ.
[39] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
No ãm hã kuxi nẽ mẽ kãm kapẽr nẽ hprĩ
hã harẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm Karõ kot nhỹrmã
mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr
xwỳnhjê karõ mã gjêxja nhũm ã mẽ kãm
hã kuxi nẽ harẽnh anẽ. No kormã akupỹm
kaxkwa hwỳr àpir nẽ mex o mex nẽ hkrĩ
hkêt jakamã kormã mẽ hwỳr Karõ rẽnh kêt
nẽ.

Mẽ kot ahpỹnhã tanhmã Jejus jarẽnh to
hã mẽ harẽnh
Juãw 7.11-13, 7.25, 10.19-21
[40] Hãmri nhũm mẽ kot Jejus mar o hkrĩ
xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ
ahpỹnhã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:
—Kwa finat Mojes pyrà nẽ kêp Tĩrtũm
nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na nà?
Anẽ.
[41] Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm
xwỳnhta na. Anẽ.
Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ kuma
nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã kot
kêt Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm. 42 Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kot kêp Garirej nhõ xwỳnh ã
harẽnh kêt. Kêp Pahi Tawi hkanrẽhã hka-
grõt nyw jakamã koja uràk nẽ Jutej kamã
krĩ pê Perẽj kamã kato. Jao koja uràk nẽ kêp
Jutej nhõ xwỳnh.

Anhỹr o ri axpẽn mã harẽ. Mẽ kot htỳx
Jejus pika pê Garirej kamã kator ã hkamn-
hĩx jakamã ã axpẽn mã harẽnh anẽ. Nom
pika pê Jutej kamã na pre kato. Krĩ pê
Perẽj kamã. Tã no nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã
mar kêt jakamã kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh xwỳnh kêt ã hkamnhĩx.

43 Jakamã nhũm mẽ ã ahpỹnhã axpẽn mã
harẽnh anẽ. 44 Nhũm mẽ hkwỳjaja ra kot
unênh kaxyw tã tokyx unênh kêt nẽ.

*Pôristi kot Jejus pynênh kêt ã m*ẽ harẽnh
Matêwre 7.28-29

45 Tã nhũm patre nhõ pôristijaja. Mẽ kot
Jejus pynênh mã hwỳr mrar tã hãmri ã
kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr
nẽ unênh kêt nẽ. Nẽ awjanã nẽ ahte ỹ kamã
ma akupỹm patre krãhtũmjê mẽ Parijew
nhõ xwỳnhjê hwỳr mra. Hãmri nhũm mẽ
omu nẽ mẽ kãm:

—Pa nok? Tanhmã na ka mẽ amnhĩ to nẽ
unênh nẽ ho amõr kêt nẽ? Anẽ.

46 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na pa mẽ unênh kêt nẽ. Kapẽr mex
kênã. Te kot mẽ pakapẽr pyràk kêt jakamã
pa mẽ tee ri kapẽr ã kuma nẽ unênh kêt nẽ.
Anẽ.

47 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja
mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mãn ka mẽ ra mẽ uràk nẽ
tanhmã kot amnhĩ to hêx toja ma nẽ hkôt
ajamaxpẽr nà? 48 Mẽ ixpê Parijew nhõ
xwỳnhjaja nẽ mẽ panhõ pahijaja na pa
htem hkôt ijamaxpẽr kêt nẽ. 49 No kêt mẽ
kot mar nẽ hkôt hamaxpẽr xwỳnhtijaja na
htem mẽ ixkĩnhã finat Mojes kapẽr mar
kêt nẽ. Ãm Jejus kapẽr pix na htem kuma
nẽ hkôt hamaxpẽr. Mỳrapê koja Tĩrtũm
tanhmã mẽ homnuj tỳx to nhũm mẽ rĩ
amnhĩ pumu. Anẽ.

*Nĩkot*ẽ kot Jejus xyr pê kapẽr ã harẽnh
Juãw 3.1-21

50 Hãmri nhũm Nĩkotẽja mẽ mar o xa. Mẽ
uràk nẽ kêp Parijew nhõ xwỳnh tã na pre
ra kamàt õ hã Jejus wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr.
Jakamã tee ri hã mẽ kapẽr ma hãmri nẽ yr
pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

51 —Tk. Kwa kormã mẽ pahte pahprĩ hã
kapẽr mar nẽ tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx
to hã omunhre hã. Na pre finat Mojesja
Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽnh
o:

Kêr ka mẽ aprĩ hã mẽ kapẽr ã mẽ ama nẽ
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ
rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to.

Anhỹr tã ka mẽ kormã aprĩ hã Jejus kot
amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt tã ra kot amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã harẽ. Anẽ.

52 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa xà we uràk nẽ apê Garirej
nhõ xwỳnh hã na ka ã yr pê akapẽr anẽ?
Xà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Garirej
nhõ xwỳnhjê hõ kêp ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa
xwỳnh ã harẽnh? Nà ã kot harẽnh anhỹr
kêt. Anẽ.

53 Nhũm mẽ ã Nĩkotẽ mã kapẽr anẽ hãmri
nẽ anhgrà nẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ rũm hapôj
nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr àhkurê ho mra.

8

*M*ẽhõ ni kot nhãm mẽ mjên o amn-
hĩkati hã harẽnh
Xiakre 2.10-13

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã
mẽ ahkre hpa hãmri nẽ kato nẽ ma hixêt
prêk pê Oriwêhti hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hã api
nẽ nhỹri nõ nẽ ra gõr.

2 Tã nhũm apkati nẽ myt kator o mõr
mẽ nhũm kànhmã nhỹ nẽ akupỹm wrỳ nẽ
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr
tẽ. No ãm kormã ixkre pu hã kahê hkre
kamã nhỹ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja omu
nẽ hã htu rax nẽ nhũm tanhmã mẽ ahkre
hto ho nhỹ. 3 Hãmri nhũm Parijew nhõ
xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
ho mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mẽhõ nija o tẽ.
Na ra ham mẽhõ pê mjên o amnhĩkati ho nõ
nhũm mẽ ja hã omu nẽ unê nẽ hpa hã kupy
nẽ ma Jejus wỳr hkjênh o mõ. Hãmri nẽ mẽ
kot mar o kuhê xwỳnhjê kutã ãm nhũm xa.
4 Hãmri nhũm mẽ Jejus mã:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ ka omu. Na
ham mẽhõ pê mjên o amnhĩkati ho nõ. Pa
mẽ ja hã omu nẽ unê nẽ man awỳr o tẽ. 5 E
tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Na pre finat
Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã ja
jarẽnh o:

Koja mẽnijê hõ axtem nẽ nhãm mẽhõ pê
mjên o amnhĩkati ho nõ ka mẽ ja

hã omu nẽ apiitã ahpỹnhã kẽn rũnh
jamỳ nẽ ho htak o apĩ.

Anhỹr o kot harẽnh. No ka? Tanhmã kot kaj
mẽ inhmã ja jarẽnh to? Tanhmã kot paj mẽ
hipêx to nhũm amã mex nẽ? E mẽ inhmã
tanhmã mẽ ixte hipêx to jarẽ. Anẽ.
6 Nhũm mẽ ã hêx rom nija ã Jejus kukjêr
anẽ. Kot mẽ kot hpĩr nê mẽ kãm kapẽr
nhũm mẽ kot hã mar nẽ mẽ hkrãhtũmjê
hwỳr mõr nẽ kãm kot Mojes kapẽr kwỳm
ri mẽ ahkre hã harẽnh kaxyw nhũm mẽ
hêx rom ã hkukjêr anẽ. Hãmri nhũm mẽ
kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ.
Ãm htỳx hikôt nẽ ĩhkrakrã ho pyka kagà
ho nhỹ. 7 Nhũm mẽ tee ri omu nẽ axte hã
hkukja nhũm kànhmã xa nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot ka mẽ atõ aa tanhmã
amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx ã amnhĩ
pumu hãmri nẽ kam nẽ rĩ kaxyw kẽn õ py
nẽ akumrẽx ho hkura. Kê akwỳjaja rĩ kormã
akôt hkwỳ jamỳ nẽ ho htak. Anẽ.
8 Hãmri nẽ akupỹm hikôt nẽ pyka kagà
ho nhỹ. 9 Hãmri nhũm mẽ tee ri kapẽrja
kôt kuma hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê
xwỳnhjê rũm anhgrà nẽ ma mra. Mẽ pi-
itã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ
pumunh mex jakamã tee ri ã kot mẽ kãm
kapẽr anhỹrja ma nẽ anhgrà nẽ ma akupỹm
hpỹnh nẽ axpẽn kôt mrar o xa. Mẽhpigêt
kumrẽx nẽ hpãnhã mẽ nywjaja nhũm mẽ
hpỹnh nẽ ma axpẽn kôt mrar o ãm kãm
hapêx. Nhũm Jejus mẽnija pix wa ahte mẽ
kot mar xwỳnhjê kutã wa arĩk. 10 Hãmri
nhũm Jejus kànhmã xa nẽ nita mã kapẽr nẽ
kãm:

—Pa? No mẽ kot ato kapẽr xwỳnhta mẽ?
Xà na mẽhõ kẽn o akuranh kêt nẽ? Anẽ.
11 Nhũm kãm: “Ma amrakati.” Anẽ nhũm
kãm:

—Tôe. Nà kot paj ijaxwỳja tanhmã ato
hkêt nẽ. E mamrĩ ma akupỹm anhõrkwỹ
hwỳr tẽ. No ãm kêr ka axte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

Jejus kot hprĩ hã amnhĩ jarẽnh
Juãw 1.4; Rõmãn 13.12-14; Epes 5.8-14; Wam Tesarõn 5.5-8

12 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus axte
Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ kamã mẽ ahkre
ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nà te ixpê mẽ piitã mẽ õ kanê pyràk.
Na hte kanêja mẽ kãm hirã mex nẽ nhũm
mẽ kamã rĩt mex o pa. Jao kamàt kô kamã ri
pa hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pa hte Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt mex o ri ixpa. Kot
ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr
nẽ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm kãm hprãm xà kôt pix mã tanhmã ri
amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Jao te ate kanê
hpôk nhĩrã kamã arĩt mex pyrà nẽ apê wa
ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnh. Anẽ.
13 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja
tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kapxipix na ka ã amnhĩ jarẽnh anẽ.
Mẽhõ kot ã ate amnhĩ jarẽnh anhỹrja kôt
kot mẽ inhmã ajarẽnhre hã. Jakamã kot paj
mẽ ama nẽ ãm ama. Anẽ.
14 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽhõ kot ã ijarẽnh anhỹr kêt tã
no ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ.
Ixêx kêt. Mẽ arom ixte nhỹhỹnh ixwrỳk
xà hã amnhĩ pumunh mex. Nẽ mẽ arom
ma akupỹm nhỹhỹm ixàpir xà hã amnhĩ
pumunh mex. Jakamã ãm hãmri na pa ã mẽ
amã amnhĩ jarẽnh anẽ. 15 Na ka htem amnhĩ
krã hkôt tanhmã ri ijarẽnh to. No pa na
pa kormã amnhĩ xwar tanhmã mẽ ajarẽnh
to hkêt nẽ. 16 Ixte tanhmã mẽ ajarẽnh
to ronhỹx pa ãm hãmri mẽ ajarẽ. Nhỹx
pa ãm papxipix amnhĩ krã hkôt tanhmã
mẽ ajarẽnh to hkêt nẽ. Nhỹx mããnẽn In-
hĩpêêxà pê kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta
inhĩhkô hã pa wa ãm hãmri axpẽn kôt
tanhmã mẽ ajarẽnh to. Mẽ ate amnhĩ to
mex ã mẽ ajarẽ rỳ mẽ ate amnhĩ tomnuj ã
mẽ ajarẽ. 17 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot:

Koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ tanhmã
mẽmoj jarẽnh to nẽ ãm axpẽn kôt
harẽnh o htipxi. Hã kot kaj mẽ wa
ama nẽ ãm hãmri wa kot harẽnh kôt
ajamaxpẽr kurê kumrẽx.

18 Anhỹr o kot harẽnh. Tã pa ã amnhĩ
jarẽnh anẽ nhũm Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr
inhmẽnh xwỳnhta mããnẽn ã ijarẽnh anẽ.
Wa ixpijakrut tã ã wa ixte axpẽn kôt amnhĩ
jarẽnh anhỹr jakamã kwa mẽ ixte tanhmã
amnhĩ jarẽnh toja ma nẽ ixkôt ajamaxpẽr
kêt wehe. Anẽ.
19 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—No nhỹri na we anhĩpêêxà ja? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Inhĩpêêxà pumunhre hã.
Mẽ ate aprĩ hã ixpumunh ronhỹx ka mẽ
mããnẽn aprĩ hã Inhĩpêêxà pumunh mex
kurê kumrẽx. Nom mẽ ate ixpumunh mex

kêt jakamã na ka mẽ mããnẽn omunh mex
kêt nẽ. Anẽ.
[20] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
Arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja
kamã mẽ ahkre ho xa. Mẽ kot kàxpore
gjênh xà kuri mẽ ahkre ho xa. Nhũm mẽ
kãm hkurê xwỳnhjaja tee ri kot tanhmã mẽ
ahkre htoja ma nẽ kãm unênh nẽ haxàr
prãm nẽ. Nom kormã mẽ kot ã hipêx anhỹr
ã arĩgro kormã kator kêt jakamã nhũm
Tĩrtũmja nê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ
ãm kãm unênh prãm kaprỳ.
[21] Hãmri nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr o
xa nẽ mẽ kãm:
—Nà kot paj nhỹrmã mẽ arũm ixkato nẽ
ma akupỹm api. Ka mẽ tee ri ijapêr nom
nhỹri ixpumunh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ate
amnhĩ tomnuj o apa rãhã ty nẽ mẽ atõ
ixwỳr axàpir kêt nẽ. Anẽ.
[22] Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijaja tee ri ã
kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã hã hpẽr
o pikẽnh o kuhê nẽ axpẽn mã:
—Kwa mãn ra kot amnhĩ pĩr kaxyw ã na
ri hkôt mẽ paxàpir kêt ã mẽ pajarẽnh anẽ
nà? Anẽ.
[23] Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Nà mẽ kajaja mẽ apê pyka nhõ xwỳnh
na ka mẽ. No pa na mẽ arom ixpê kaxkwa
nhõ xwỳnh jakamã mẽ pajamaxpẽr kot
axpẽn pyràk kêt. [24] Kot kaj mẽ ixpê kaxkwa
rũm ixwrỳk xwỳnh ã ixpumu nẽ amnhĩ
kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt hã kot kaj mẽ ate amnhĩ tom-
nuj o apa rãhã nhỹrmã atyk o mẽ kamjaja
Tĩrtũm mã amnhĩ pãnhã amnhĩre. Anẽ.
[25] Nhũm Jejus ã mẽ inhõ pahijê hkukamã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh anẽ nhũm mẽ
tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:
—Kwa mẽ atõ na ka we ri ã mẽ inhmã
akapẽr anẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã.
Xàn ka mẽ kormã aprĩ hã inhmar kêt nẽ?
[26] Kot paj nhỹrmã mẽ amã mẽ ate amnhĩ
tomnuj piitã ho amnhĩrĩt pa. Na pa kot mẽ
awỳr inhmẽnh xwỳnhta pix xô ri tanhmã
mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Ãm hãmri na
hte tanhmã mẽmoj jarẽnh to. Na hte hêx
kêt nẽ. Anẽ.
[27] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm Hipêêxà kot
mẽ hwỳr mẽnh ã harẽnh anhỹr tã no nhũm
mẽ Hipêêxà kêp Tĩrtũm ã hkôt hamaxpẽr
kêt nẽ. [28] Jakamã nhũm mẽ kãm:
—Nà koja mẽ nhỹrmã pĩ kahpa hã inhô
ka mẽ rĩ kormã aprĩ hã ixpê Tĩrtũm rũm
mẽ awỳr ixwrỳk xwỳnh ã ixpumu. Nẽ ixte
amnhĩ krã hkôt ixkapẽr o ri ixpa hkêt ã
ixpumu. Nẽ ãm Inhĩpêêxà xô ri ixprĩ hã
ixkapẽr o ri ixpa hã ixpumu. [29] Ixte kãm
hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa jakamã na hte ix-
tãnopxar mex o ixkôt pa ho pa. Koja aa
ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

[30] Hãmri nhũm mẽ hkwỳja kuma nẽ
hkwỳjê rom kapẽr kôt hamaxpẽr [31] nhũm
amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ tã ixkôt aja-
maxpẽr. Tã kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex
o ri apa. Hãmri pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ
apê ixkwỳ kumrẽx ã mẽ ajarẽ. [32] Ãm hãmri
na pa hte ã ixkapẽr anhỹr o ri ixpa. Tã
kot kaj mẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa
hãmri nẽ aprĩ hã inhmar tỳx nẽ. Nom na
hte kormã mẽmoj kot amnhĩ tã mẽ ato htỳx
pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri amnhĩ krã
hkôt kãm anhũrer prãm kaprỳ. Tã kot kaj
mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt ri amnhĩ
nhĩpêx hãmri nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tãm amnhĩ
nhĩpêx. Jao ỹ hã ate amnhĩ tomnuj mã
anhũre. Anẽ.

[33] Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ
hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpê mẽ pahpàr krax finat
Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ kênã. Na pre
mẽmoj te kot amnhĩ tã ho htỳx pyràk o
hipêx kêt nẽ. Jakamã mẽmo kot we mẽ ixpê
hkanrẽhã htàmnhwỳjê ho htỳx ka we ri ã
mẽ ijarẽnh anẽ? Nà amrakati kênã. Tã kwa
mon ka ã mẽ ijarẽnh anẽ? Anẽ.

[34] Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm
awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm
haxàr tỳx nẽ. Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj o
mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot amnhĩ tomnuj
tãm ri kot amnhĩ tã mẽ ho htỳx pyràk o mẽ
hipêx. Jakamã nhũm mẽ urer kêt rãhã nẽ pa
ho pa. Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa.
[35] Jakamã ixkĩnhã mẽ kêp Tĩrtũm kwỳ hkêt.
No pa na ixpê Tĩrtũm Kra jakamã mããnẽn
ixpê hkwỳ na pa. [36] Tã mẽ kajaja. Kot kaj mẽ
ixpê Tĩrtũm Kra hã ixkôt amnhĩ xunhwỳ
hã kot pa tanhmã mẽ ato ka mẽ ixpyrà nẽ
apê wa ixkwỳỳ. Hãmri nhũm mẽ ate amnhĩ
tomnuj te kot mẽ amã urer pyràk o mẽ

anhĩpêx ka mẽ ra wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx o
ri apa. Anẽ.

Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê
jarẽnh

37 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—Nà ãm hãmri na ka mẽ apê finat
Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ hã amnhĩ jarẽ.
Nom mẽ apê hkanrẽhã htàmnhwỳ htã uràk
nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr kêt
nẽ. Jakamã na ka htem ixkapẽr ma nẽ ãm
ama nẽ ixkaga. Nẽ axtem nẽ ixpĩr mã.
Kop apu Apraãw arĩ mẽ akamã pa ronhỹx ã
inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 38 Na pa hte Inhĩpêêxà
hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.
No mẽ kajaja axtem nẽ mẽ ate nhãm mẽ
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã na ka htem
ixkĩnhã Inhĩpêêxà hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ. Anẽ.
39 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã kuma
nẽ kãm:
—Tk. Kwa mon ka ã mẽ ijarẽnh anẽ?
Mẽ ixte Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa
kênã. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà. Mẽ ate hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa
ronhỹx ka mẽ uràk nẽ Inhĩpêêxà kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx. 40 No na ka mẽ ra axtem nẽ
ixpĩr mã. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm inhmã
awjarẽ pa ô ri tanhmã mẽ amã mẽmoj
jarẽnh to ho ri ixpa htã ka mẽ ra axtem nẽ
ixpĩr mã. Kwa xà na pre Apraãwja ã mẽ
hipêx anhỹr o pa? Nà na pre ã mẽ hipêx
anhỹr kêt nẽ. 41 Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhta axtem na. Kêp Apraãw kêt. Nẽ
mããnẽn kêp Tĩrtũm kêt. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:
—Tk. Kwa nà ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ.
Mẽ ixte Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh
kênã. Tã ka ri axtem nẽ ã mẽ ijarẽnh anẽ.
Mẽhõ hkôt kot pa kêt wem ri axtem amnhĩ
nhĩpêx o ri ixpa? Anẽ.
42 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà mẽ ate Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx
ronhỹx ka mẽ ixpumu nẽ uràk nẽ amã
ixprãm nẽ. Apraãw kot hkôt amnhĩ nhĩpêx
o pa xwỳnhta tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh
nhũm mẽ awỳr ixwrỳk kênã. Na pa pre
amnhĩ krã hkôt man mẽ awỳr ixwrỳk kêt
nẽ. Tãm na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ.
43 Kwa mon ka mẽ aprĩ hã ixkapẽr mar mex
kêt nẽ? Nà mẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx
prãm kêt jakamã na ka mẽ tee ri ixkapẽr
ma nẽ aprĩ hã mar mex kêt nẽ. 44 Mẽ ate
hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhta Satanasti na.
Aa tãm kot amnhĩ nhĩpêx kêt kumrẽx. Kêp
mẽ hpar o pa xwỳnhjê hpãm maati na. Nẽ
kêp mẽ kãm hêx o pa xwỳnhjê pãm maati
na. Ã kot amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr. Nẽ kãm
mẽ kapẽr mex mar prãm kêt o pa. Nẽ ãm
hêx pix o pa jakamã kêp mẽ hêx xwỳnhjê
pãm. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh tã
ka htem hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
45 —Na pa hte kurom ãm hãmri ixkapẽr o
ri ixpa. No mẽ kajaja mẽ apê hêx nhi xwỳnh
maatija hkra jakamã mẽ amã ixkapẽr mar
prãm kêt. 46 Xà na ka pre mẽ atõ ixte tanhmã
amnhĩ tomnuj to hã ixpumu? Nà amrakati.
Ixte amnhĩ to mex o ri ixpa xwỳnh na pa.
Nẽ tãm ixkapẽr o ri ixpa xwỳnh tã ka mẽ
inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt
nẽ. Kwa mon ka mẽ ja hã ixpumunh nẽ
ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kêt nẽ? 47 Tĩrtũm krajaja na htem kapẽr mar
tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. No mẽ apê
hkra hkêt jakamã mẽ amã kapẽr mar prãm
kêt. Anẽ.

Mẽ kot Jejus kêp Satanasti hkwỳ hã
harẽnh

48 Hãmri nhũm mẽ ã Jejus kot mẽ harẽnh
anhỹrja ma nẽ kamã gryk tỳx kumrẽx.
Hãmri nẽ kãm:
—Tk. Kwa ate amnhĩ tomnuj o apa
xwỳnhti kênã. Ra Satanasti hkwỳ pê
mẽkarõmnuti tanhmã kot akrã hto jakamã
na ka ã mẽ inhmã akapẽr anẽ. Anẽ.
49 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà mẽkarõmnuti kot tanhmã ixto hkêt.
Na pa hte Inhĩpêêxà hã ixpijaàm pix o ri
ixpa. Tã mẽ ate ixkĩnhã hã apijaàm kêt
jakamã mããnẽn pa ixtã apijaàm kêt nẽ.
50 Na pa hte amnhĩ krã hkôt mẽ piitã mẽ
kot ixtã hpijaàm prãm xàj tanhmã mẽ kãm
ixkapẽr to hkêt nẽ. No mẽ piitã mẽ kot ixtã
hpijaàm o paja na Inhĩpêêxà kãm hprãm.
Tã koja nhỹrmã amnhĩ nê ixtã mẽ hpijaàm
kêt xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa.
51 —Nẽ kot ka mẽ atõ wa ixkapẽr ma nẽ
ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj wa ixri atĩr
tũm nẽ apa ho apa. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ
amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus Ijaew nhõ pahijê mã
kapẽr anẽ. 52 Nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—Kwa pẽr ãm hãmri na ka hte Satanasti
nhỹ hã ã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho pa
hã mẽ harẽnh anhỹr o ri axêx o ri apa.

Finat Apraãw na pre ri paa nẽ ty. Tã
mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja na prem uràk nẽ ri paa nẽ
mããnẽn htyk pa. Tã ka axtem nẽ mẽ
kot akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa
xwỳnhjaja ari htĩr tũm nẽ pa ho pa hã mẽ
harẽ. Nà na ka ãm mẽ inhmã mẽ ho axêx
o xa. 53 Na pre mẽ pahpãm Apraãwja kot
amnhĩ to rax tã ty nẽ hapêx. Nhũm mẽ
kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja
mããnẽn mẽ kot amnhĩ to rũnh tã htyk pa
nẽ hapêx. Mẽ kot amnhĩ to rũnh tã htyk pa
nẽ hapêx kênã kot kêt mẽ tanhmã amnhĩ
to nẽ ari htĩr tũm nẽ pa. Ãm mẽ ixte akapẽr
mar nẽ atã ixpijaàm pix prãm xàj na ka ã
mẽ inhmã mẽ htĩr tũm nẽ pa hã mẽ harẽnh
anẽ. Nom na ka ã mẽ harẽnh anhỹr kaprỳ.
Kot paj mẽ ri akapẽr mar kêt nẽ. Anẽ.

54 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na pa hte amnhĩ krã hkôt mẽ ate
ixtã apijaàm hprãm xàj tanhmã mẽ amã
ixkapẽr to hkêt nẽ. Kot paj anẽ nẽ ãm ixtỳx
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. No Inhĩpêêxà
tãm kãm mẽ apiitã mẽ ate ixtã apijaàm o
apaja nhũm kãm hprãm. Mẽ ate Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ to axêx
xwỳnhta tãm na kãm mẽ ate ixtã apijaàmja
nhũm kãm hprãm. Tã ka htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na ka htem ixkuk
pumu nẽ axtem nẽ ixte Satanasti nhỹ hã
mẽ amã ixêx o ri ixpa hã ijarẽ. 55 Mẽ ate In-
hĩpêêxà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh
tã ãm amnhĩ to axêx o ri apa. No pa na pa
hte mẽ arom ãm hãmri hkôt amnhĩ nhĩpêx
mex o ri ixpa. 56 Amnepêm mẽ pahpàr krax
Apraãwja na pre mẽ awỳr ixwrỳk kukamã
ijarẽnh ma nẽ mẽ arom inhỹ hã hkĩnh tỳx
nẽ pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. 57 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot
mẽ kãm tanhmã Apraãw jarẽnh toja ma nẽ
kãm:

—Tk. Xà na ka pre finat Apraãwja ano
ho omu? Nà kormã anyw kênã. Apraãw
amnepêm htyk nẽ hapêx kênã kot ka kêt
kot akukamã ajarẽnh mar nẽ hkĩnh tỳx ã
harẽ. Xàn ka pre ano ho omu? Kormã
akator kêt ri na pre amnepêm htyk nhũm
mẽ haxàr kênã. Nà na ka ãm mẽ inhmã
amnhĩ to axêx. Te amnepêm mẽ hkukamã
apa nẽ ate mẽ omunh nẽ mẽ harẽnh pyràk.
Kwa akatàt kôt mẽ inhmã awjarẽ. Anẽ.

*Jejus kêp rãhã ho rãhã xwỳ*nh ã harẽnh

58 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà ixêx kêt. Ãm hãmri na pa ã mẽ
amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Amnepêm kormã
Apraãw kator kêt ri na pa pre ixrãhã ho
ixrãhã ixpa na pa. Ixrãhã ho ixrãhã ixpa
xwỳnh jakamã na pa pre hte inhno ho
Apraãw pumunh mex o ri ixpa. Kwa mẽ
ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ.
Anẽ.

59 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ.
Nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot we amnhĩ to nẽ am-
nepêm rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh ã amnhĩ
jarẽ? Tĩrtũm pix na rãhã ho rãhã pa xwỳnh.
Anẽ.

Hãmri nẽ kamã gryk xàj kẽn rũnh kwỳ
kawrà ho ri hprõt nẽ kot ho htak o hpĩr
kaxyw. Nom nhũm ra amnhĩ tã mẽ omu nẽ
mẽ kêp akunok nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkreja rũm kato nẽ ma tẽ.

9

*Jejus kot no hkre xwỳ*nh o mex ã harẽnh
Makre 8.22-26

1 Hãmri nhũm Jejus ma tẽ pa mẽ hkôt
ri mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja ma hkôt
mra. Hãmri nẽ nhỹri no hkre xwỳnh pumu.
Katorxà nhõxà hkre rũm na pre no hkre
nẽ kato. Hãmri nẽ ra hprêk nẽ hpry kamã
àhwỳr o hkrĩ. 2 Tã hãmri pa mẽ mra nẽ omu
nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mẽmoj mỳrapê na pre we myti
nẽj no hkre nẽ kato? Xà tãm kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to mỳrapê nà? Xà katorxà rỳ
hipêêxà kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na pre ã
no hkre nẽ kator anẽ? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to
mỳrapê no hkre nẽ kator kêt. Ãm Tĩrtũm
kot ho mex nhũm mẽ kot ja hã omunh
kaxyw na pre ã no hkren kator anẽ. Tã kot
paj Tĩrtũm nhỹ hã no ho mex ka mẽ ja hã
ixpumu. Na pa hte kormã jar pikap ri ixpa
ri Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to
ho ri ixpa. 4 Na htem arĩgro hã mẽmoj tã apê
nhũm kamàt nhũm mẽ kãm ure nẽ àpênh
kêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pu htem kormã pahtĩr
ri jar pikap ri papa ri Tĩrtũm mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Tã kot puj
mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ axte jar ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ
ri jar pikap ri papa ri kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx mex to ho ri papa. 5 Na pa hte ã kãm

amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao te kanê hirã mex
pyrà nẽ ixprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kot amnhĩ
nhĩpêx o amnhĩrĩt mex o ri ixpa. Anẽ.
6 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kot nohkre xwỳnhta
no o mex kaxyw hikôt nẽ argôx mẽ nẽ ho
gyw kwỳ nhĩpêx nẽ kànhmã xa nẽ ho no
kukõ. 7 Hãmri nẽ kãm:
—E ma gô gjênh xà pê Siroe hwỳr tẽ nẽ
kamã amnhĩ no kuhõ. Anẽ.
Mẽ pakapẽr kãm Siroeja mẽ kot kãm:
“Nhỹhỹm mẽnh xwỳnh” anhỹr jarẽnh
pyràk. Tã nhũm Jejus hwỳr kumẽ nhũm
ma hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã amnhĩ no hã
gyw kuhõnh pa jao rĩt mex kurê kumrẽx.
Hãmri nẽ rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh
tỳx nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. 8 Hãmri
nhũm õrkwỹ kuri mẽ õrkwỹ xwỳnhjaja nẽ
mẽ kot pry kamã ahwỳr o hkrĩ hã omunh
xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ra rĩt mex ã omu
nẽ tee ri hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:
—Kwa pẽr pry kamã àhwỳr o hkrĩ
xwỳnhta na nà? Anẽ.
9 Hãmri nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ
kãm:
—Tỳ. Tãm na. Anẽ.
Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:
—Nà tãm kêt. Axtem mẽhõ na. Te kot
uràk nom tãm kêt. Anẽ.
Anhỹr o ri axpẽn mã harẽ. Tã nhũm tãm
mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:
—Tỳ pa kênã. Pa na pa pre hte inhno hkre
nẽ ri ixpa htã ra ixrĩt mex. Anẽ.
10 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:
—Kwa no tanhmã na ka we amnhĩ to nẽ
ra arĩt mex?
11 Anẽ nhũm mẽ kãm:
—Nà mẽ kot kãm “Jejus” anhỹr xwỳnhta
na ixwỳr tẽ nẽ ixkaxyw gyw kwỳ kagõ nẽ
ho inhno kukõ. Hãmri nẽ mẽ kot gô mã:
“Siroe” anhỹr xwỳnhta kamã ixte amnhĩ
no kuhõnh kaxyw hwỳr inhmã anẽ pa ma
hwỳr tẽ nẽ kamã amnhĩ no kuhõ nẽ ixrĩt
mex kurê kumrẽx. Anẽ.
12 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—No nhỹhỹm na ato mex xwỳnhja ma
tẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Konẽn. Ixte nhỹhỹm htẽm xà hkôt
omunhre hã. Anẽ.
13 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma Parijew
nhõ xwỳnhjê hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm harẽ.
14 Nẽ mẽ kãm:
—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na xep
Jejusja jarãhã akupỹm kãm no ho mex. Mẽ
panhõ arĩgromnu htã nhũm hã no ho mex.
Anẽ.
15 Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ
myta pumu nẽ kãm:
—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na ka
pre we amnhĩ to nẽ anohkre nẽ akrĩ htã ra
ano mex nẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà na pre Jejus gyw o inhno kukõ nẽ
inhmã anẽ pa gô ho amnhĩ no kuhõ nẽ ixrĩt
kurê kumrẽx. Anẽ.
16 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri Jejus ã
axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã harẽnh
o:
—Kwa mẽ panhõ arĩgromnu hã kot ho
mex jakamã kêp Tĩrtũm rũm mẽ pahwỳr
wrỳk xwỳnh kêt. Ãm kot amnhĩ tomnuj
xwỳnh kênã. Anẽ.
Nhũm mẽ hkwỳjaja harẽnh o:
—Kwa nà. Kot amnhĩ tomnuj xwỳnh
ronhỹx àhpumunh tỳx kôt no ho mex kêt
nẽ. Anẽ.
17 Hãmri nẽ hpãnhã no mex xwỳnhta mã
kãm:
—No ka? Ate kot ano ho mex xwỳnh ã
amnhĩ tã harẽnh jakamã mẽhõ hã na ka
hkamnhĩx? Mẽhõ na wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Konẽn. Mãn kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o ri mẽ pa xwỳnh mãn. Hã na ã inhno ho
mex anẽ. Anẽ.
18 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ axpẽn
mã:
—Kwa pẽr aa nohkre hkêt kênã. Na pre
ãm amnhĩ to hêx o pa. E kwa pu mẽ amnhĩ
wỳr katorxà nẽ hipêêxà wa hã karõ kê wa
man tẽ nẽ tanhmã mẽ pamã harẽnh to.
Anẽ.
Hãmri nẽ wa hã karõ 19 nhũm wa mẽ hwỳr
tẽn axà nhũm mẽ wa kãm:
—Pa. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà we wa
akrata na ãm ja nà? Xà tãm na ka hte wa
nohkre nẽ kator ã harẽ? Kwa tanhmã na we
amnhĩ to nẽ ra rĩt mex? Anẽ.
20 Hãmri nhũm wa mẽ kãm:
—Ỹỹ wa ixkra kênã. Na pre wa ixpê
nohkre nẽ kato. 21 Tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ
ra rĩt mex. No wa ixte kot ho mex xwỳnhta
pumunh kêt. Kwa mẽ tãm mãn hkukja nẽ
ama. Ra àptàr kênã. Kê tãm mãn mẽ amã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ama.
22 Anhỹr o mẽ kãm wa hkrata jarẽ. No ãm
wa kãm mẽ uma nẽ ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ

mẽ kãm Jejus nhĩxi jarẽnh kêt nẽ. Na pre
Parijew nhõ xwỳnhjaja ra Jejus nê mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Ka mẽ atõ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw
Jejus xãm ã harẽ hãmri nẽ axte Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr agjêx
kêt kumrẽx nẽ rĩ amnhĩ pumu.
23 Anhỹr o nê mẽ hkurê jakamã nhũm wa
mẽ umaj ã mẽ kãm hkra jarẽnh anẽ nẽ kot
ho mex xwỳnh nhĩxi jarẽnh kêt nẽ. 24 Hãmri
nhũm mẽ axte amnhĩ wỳr no mex xwỳnhta
ã karõ nẽ kãm:
—Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ.
Ate kot ano ho mex ã harẽnh xwỳnhta na
kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwỳnh kênã kot
kêt ano ho mex. Jakamã kwa Tĩrtũm noo
mã akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ axêx
kêt nẽ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Ko ixte ja hã omunh kêt. Ãm ja pix na
ixte omunh. Na pa pre inhno hkre nẽ ri ixpa
htã ra ixrĩt mex nẽ. Anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot amnhĩ
jarẽnhja ã kuma nẽ kãm:
—No tanhmã na we mytita amnhĩ to nẽ
amã ano ho mex? Anẽ.
27 Hãmri nhũm tee ri axte mẽ kot hã
hkukjêr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa ra ixte mẽ amã ãm hãmri amnhĩ
jarẽnh griã. Tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma
nẽ arĩ hã ixkukja. Mãn ka mẽ amã hkôt
amnhĩ xunhwỳr prãm hã na ka mẽ aprĩ hã
ixkukja nà? Mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx ã aprĩ
hã harẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
prãm xàj na ka mẽ aprĩ hã amã harẽnh
prãm nẽ. Anẽ.
28 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kamã
gryk nẽ. Nẽ hã kãm akir nẽ kãm:
—Tk. Ka na ka hte kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx. No kêt mẽ pajaja na pa htem
finat Mojes kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.
29 Mojes mã na pre hte Tĩrtũm kapẽr o pa.
Jakamã pa htem ãm hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri ixpa. No ate kot ano ho mex
ã harẽnh xwỳnhta mẽ ixte omunh kêt. Nẽ
mẽhõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho pa xwỳnhja mẽ ixte omunh kêt. Anẽ.
30 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Kwa kot inhmã inhno ho mex nhũm
ra ixrĩt mex tã ka mẽ tee ri hkukamã
ajamaxpẽr nẽ mẽhõ nhỹ hã kot ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa hã omunh kêt ã amnhĩ
jarẽ. 31 Mẽ pahte Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã
omunh mex. Koja mẽhõ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnh mẽmoj tã kuwỳ nhũm kuma nẽ ãm
kuma. No kêt mẽ kot hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot kãm mex o mex ã
harẽnh xwỳnhjaja na htem mẽmoj tã kuwỳ
nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm tanhmã mẽmoj
nhĩpêx to rỳ mẽ kãm mẽmoj gõ. 32 Tã aa mẽ
pahte mẽhõ kot mẽ no ho mex ã harẽnh
mar kêt tã nhũm ã Jejus inhmã inhno ho
mex anẽ. 33 Kêp Tĩrtũm kwỳ hkêt ronhỹx
pre inhno ho mex kêt nẽ. Anẽ.
34 Hãmri nhũm mẽ kuma hãmri nẽ kãm:
—Tk. Kwa pẽr ãm akator kôt ate amnhĩ
tomnuj o ri apa htã na ka ã mẽ inhmã
akapẽr anẽ. Kwa ixkreja rũm akato nẽ ma
atẽm kurê kumrẽx.
Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ amnhĩ
nê hano nhũm kato nẽ ma tẽ.
35 Tã nhũm Jejus ra mẽ kot amnhĩ nê
hanor ã harẽnh ma nẽ ma hapêr o tẽ nẽ
nhỹri omu. Hãmri nẽ amnhĩ tã hkukja nom
te nhãm mẽhõ hã hkukjêr pyrà nẽ kãm:
—Pa? Xàn ka ra Tĩrtũm kot mẽ awỳr
mẽnh xwỳnhta amnhĩ kaxyw hkôt aja-
maxpẽr nà? Anẽ.
36 Hãmri nhũm kormã kot no ho omunh
kêt jakamã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ. Na
pre kormã no hkre nẽ ãm kapẽr pix ma.
Tã ra akupỹm rĩt mex nom kormã no ho
omunh kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hwỳr tẽ
nẽ ã kãm kapẽr anẽ nhũm omu nẽ kormã
kêp Jejus ã omunh kêt nẽ kãm:
—Tỳ kot kaj inhmã ahkre pa omu nẽ hkôt
amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Anẽ.
37 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa paa. Ixte amã ixkapẽr xwỳnhta pa
na pa. Anẽ.
38 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa xôwehe Pahihti? Nà kot paj amnhĩ
kaxyw akôt pix mã ijamaxpẽr nẽ akôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.
Hãmri nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ
nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o nhỹ. 39 Hãmri
nhũm Jejus kãm:
—Nà ixte mẽ apiitã tanhmã mẽ ajarẽnh
to kaxyw na pa pre kaxkwa rũm man
mẽ awỳr wrỳ. Ahpỹnhã mẽ amã ixprãm
xwỳnhjê jarẽnh nẽ ahpỹnhã mẽ kãm ix-
prãm kêt xwỳnhjê jarẽnh kaxyw. Mẽ kãm
ixprãm kêt xwỳnhjaja kot hprĩ hã Tĩrtũm
kapẽr mar mex kêt tã na htem htỳx ri kot
mar mex ã amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã te mẽ
nohkre xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
Nom koja mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ ixkôt

amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ te ra rĩt
mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra hprĩ hã
Tĩrtũm kapẽr mar mex o pa. Anẽ.
40 Nhũm pre ã Jejus kãm kapẽr anẽ. Nhũm
Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja kot kuri mar o
kuhê xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ
amnhĩ tã kãm:
—Kwa nà. Xà we mẽ pajaja na ka ã mẽ
inhnohkre hã mẽ ijarẽnh anẽ? Xà mẽ ixte
ixprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar mex kêt ã na ka
mẽ ijarẽ nà? Anẽ.
41 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Ỹỹ kop apu mẽ ate aprĩ hã kapẽr mar
mex kêt ã amnhĩ jarẽnh ronhỹx ja mẽ amã
mex nẽ. Tã mẽ ate aprĩ hã mar mex ã amnhĩ
to axêx o apa jakamã na ka mẽ ra amnhĩ
tomnuj tỳx nẽ. Na hte Tĩrtũm ja hã mẽ
apumu nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ tomnuj
xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Anẽ.

10

*ôwêhti jar*ẽnh
Matêwre 9.36, 12.11-12; Rukre 15.3-7

1 Nhũm Jejus arĩ Ijaew mã kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma nẽ
amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ ho apa. Mẽ
hkrit ôwêhti kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ
inhma. Na hte ôwêhti jamãr o pa xwỳnhjaja
ôwêhti apkur kaxyw mẽ o pa hãmri nhũm
kamàt nhũm akupỹm kahê hwỳr mẽ o pa.
Kahê jakwakreja ãm pixii. Tã koja mẽhõ
kahê xà hkôt hwỳr àr kêt nẽ axtem nẽ tẽ
nẽ nhỹhỹnh kahê hã api nẽ ôwêhti hwỳr àr
japêr nhũm mẽ omu nẽ kot hkwỳ ho àhkĩnh
ã omunh kurê kumrẽx.
2 —No ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja na hte
mẽ kurom katàt kôt kahê jakwakre rũm
ôwêhti hwỳr agjê. 3 Nhũm kahê xà jamãr
xwỳnhja amnhĩ wỳr omu nẽ kãm kahê xà
rẽnh kurê kumrẽx nhũm axà. Na hte apkati
mẽ ma nhỹhỹm apkur kaxyw mẽ o pa. Nẽ
nojarêt nẽ mẽ kãm akir. Ahpỹnhã tanhmã
mẽ hixi kute hã mẽ omunh xà hkôt mẽ kãm
àkjêr o pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr
mra nẽ hã pikuprõnh pa nhũm mẽ ho hapôj
nẽ ma nhỹhỹm ri mẽ apkur kaxyw mẽ o
pa. 4 Ma mẽ apkur kaxyw nhỹhỹm mẽ o pa.
Nhũm ôwêhti ra kot kapẽr mar mex jakamã
ma àmnhĩx ri hkôt apkur o pa.
5 —Na hte hamãr o pa xwỳnh pix kapẽr
ma nẽ hkôt pa nẽ nhãm mẽhõ hkôt ri pa
hkêt nẽ. Kot kapẽr mar kêt jakamã tee ri
kuma nẽ umaj axkahkũm nẽ hprõt nẽ ma
mra. Na hte ôwêhti ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Anẽ.

Jejus te kêp ôwêhti gjênh xà hã hakwakre pyràk

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ.
Nẽ ujarẽnhja kamã amnhĩ kwỳjê jarẽ nẽ
mããnẽn tãm amnhĩ jarẽ. Nom mẽ amnhĩ
tã kuxi nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o te ho
ôwêhti jarẽnh pyràk nhũm mẽ tee ri kuma
nẽ mar mex kêt nẽ. 7 Jakamã nhũm axte mẽ
kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—E pa ixprĩ hã mẽ amã ixujarẽnhta jarẽ
ka mẽ inhma. Te ixpê ôwêhti jagjênh xà hã
hakwakre pyràk. Kwa mẽ ja ma nẽ amnhĩ
krã him haxàr tỳx nẽ. 8 Na pre ra ixkukamã
mẽ ohtô nẽ te ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh pyràk o mẽ akôt ri pa. Nom
mẽ amã hêx o pa. Te mẽ kot ôwêhti o
àhkĩnh xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
Nom na hte ôwêhtija ãm hamãr xwỳnh pix
kapẽr ma nẽ nhãm mẽhõ kapẽr mar kêt nẽ.
Ja pyrà nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr o hêx o
mẽ pa xwỳnhjê ma nẽ ãm mẽ kuma nẽ
mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem
ãm ixkapẽr pix ma nẽ ixkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa.
9-10 —Te ixpê ôwêhti gjênh xà hã hakwakre
pyràk. Na hte ôwêhti mẽmoj punuj pymaj
kahê hwỳr agjê nẽ kamã mex nẽ kuhê. Nẽ
kurũm hapôj nẽ ma apkur o pa. Ja pyrà
nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
koja mẽ ixkukwak ri hkĩnh nẽ mex nẽ
hamakêtkati nẽ pa ho pa. Nẽ nhỹrmã
Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ja
kaxyw na pa pre man mẽ awỳr pika hwỳr
wrỳ.
—No ôwêhti ho àhkĩnh xwỳnhjaja na
htem amnhĩm ho ahkĩ nẽ kupa nẽ ma amn-
hĩm o pa. Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o
mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot jajaja kot amnhĩ
nhĩpêx pyràk. Anẽ.

*Jejus te kêp ôwêhti jamãr xw*ỳnh pyràk
Eprêw 13.20; Apokarip 7.17

11 —Nẽ ôwêhti jamãr mex xwỳnhja koja
nhỹri mẽhõ kêp ôwêhti hõxpĩr kaxyw hwỳr
htẽm ã omu nẽ wa hã axpu. Nhũm ho
àhkĩnh mã xwỳnhta ôwêhti jamãr xwỳnh
pĩ nhũm ôwêhti nê ty. Tã ixkwỳjaja
hamakêtkati nẽ mex nẽ pa kaxyw na pa pre
amnhĩ grônh kôt mẽ hwỳr wrỳ. Jakamã

kot paj te ôwêhti jamãr xwỳnh kot amnhĩ
nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
12-13 —Nẽ na htem tõhã ôwêhti jamãr
xwỳnh nhỹhỹm pa kaxyw nẽ mẽhõ mã
amnhĩre nhũm wakre kamã kãm hkrit
jamãr o pa. Kàxpore pix prãm xàj kãm
hamãr o pa. Jakamã koja nhỹhỹnh mry
xoprê ra hwỳr kato nhũm amnhĩ wỳr omu
nẽ umaj ôwêhti re nẽ ma hprõt nẽ tẽ. Kãm
ôwêhti japê hkêt ãm kãm htĩr pix prãm xàj
ôwêhti mã hamaxpẽr kêt nẽ rer pa nẽ ma
tẽ. Nhũm mry xoprêta ôwêhti hwỳr hprõt
nẽ hkwỳ pynê nhũm hkwỳ umaj axkahkũm
nẽ hprõt nẽ ma mra. No kêt pa na te ixte
ôwêhti mã hamaxpẽr kêt nẽ kot rer nẽ ma
hprõt nẽ htẽm xwỳnhta pyràk kêt. Kot paj
aa ixkwỳjê rer kêt nẽ. Kot paj mẽ hkôt ixpa
ho ixpa rãhã nẽ.
14-15 —Te ixte ôwêhti jamãr xwỳnh mex
pyràk jakamã na pa hte uràk nẽ ahpỹnhã
mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
pumunh mex o ri mẽ hkôt ixpa. Te mẽ kêp
ixkrit ôwêhti pyràk nhũm te ixpê mẽ hamãr
mex o ri mẽ hkôt ixpa nẽ aa mẽ rer kêt
xwỳnhta pyràk.
—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja ra mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt
axpẽn pumunh mex. Nẽ mẽ inhmã axpẽn
japêê. Te Inhĩpêêxà mẽ wa inhmã axpẽn
japê pyràk. Tã kot paj nhỹrmã mẽ nê
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
16 —Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja piitã kêp Ijaew pix kêt. Koja
Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja mããnẽn ixkapẽr
ma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt amnhĩ
nhĩpêx. Jao ra te kêp ixkrit ôwêhti pyràk.
Tã kot paj mẽ ho ixpimràà tã mẽ ho tipxi
nẽ mẽ hamãr o ri mẽ hkôt ixpa.
17 —Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ
pa xwỳnhjaja mẽ mex kaxyw na pa pre
amnhĩ grônh kôt mẽ hwỳr wrỳ. Jakamã
kot paj nhỹrmã mẽ nê ty. Tã inhmã mẽ
nê ixtyk puma hkêt jakamã na Inhĩpêêxà
kãm ijapêê. Koja akupỹm ixto ixtĩr. 18 Kop
apu inhmã mẽ nê ixtyk prãm kêt ronhỹx
mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tee ri kãm ixpĩr
prãm kaprỳ. Nom ixte mẽ kot ixkôt amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjê nê amnhĩ grônh kôt mẽ
hwỳr ixwrỳk kênã. Jakamã kot paj arĩ mẽ
kãm amnhĩ grônh kôt amnhĩ gõ nẽ arĩ mẽ
kãm xa nhũm mẽ ixpĩ. Nom kot paj akupỹm
ixtĩr. Mẽhõ koja tanhmã ixto nẽ ixpĩr o
ixpĩ? Nà koja mẽhõ ixpĩr o ixpĩr kêt nẽ.
Inhĩpêêxà nhỹ hã kot paj nhỹrmã ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ akupỹm ixtĩr. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. 19 Hãmri nhũm Ijaew tee ri ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kê axte axpẽn
kwỳm ri tanhmã harẽnh to ho kuhê. 20 Nẽ
kamã mẽ hkwỳjaja harẽnh o:
—Tk. Kwa mẽ mar kêt nẽ. Satanasti nhỹ
hã na hte htỳx ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh
anhỹr o pa. Anẽ.
21 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ
mẽ kãm:
—Nà kot anhỹr kêt. Xà na htem Satanasti
nhỹ hã ã kapẽr mex anẽ nẽ ã mẽ no hkre
xwỳnhjê ho mex anẽ? Nà kot anhỹr kêt.
Satanastija ukaprĩre hã. Anẽ.

Ijaew nhõ pahijaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh
Juãw 5.18, 8.59

22 Tã nhũm ra amgrà hapêx pa mẽ ixpê
Ijaew akupỹm krĩ pê Jerujarẽ kamã axpẽn
wỳr akuprõ. Axte mẽ ixte mẽ ixkĩnh kaxyw
axpẽn wỳr akuprõ. Amnepêm mẽ inhĩgêt-
jaja kot akupỹm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre ho mex pa nẽ ho Tĩrtũm wỳr
mã hamaxpẽr nẽ hã ixkĩnh ã arĩgroja ã pa
mẽ hwỳr akuprõ. 23 Hãmri nhũm Jejus ma
mẽ ixkôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkreta wỳr tẽ no ãm hwỳr àr kêt nẽ. Ãm
ixkre hpu hã kahê xà kape hã ri pa. Mẽ
kot kãm: "Pahi finat Sarumãw pa xà" anhỹr
xwỳnhta kamã ri pa. 24 Hãmri nhũm kê ra
mẽ inhõ pahijaja omu nẽ hã akuprõ nẽ hêx
rom kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa tokyx aprĩ hã mẽ inhmã amnhĩ
jarẽ. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka nà? Xà ka na
pre Tĩrtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa aprĩ hã
mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Mon ka
hte aprĩ hã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ?
Na pa mẽ tee ri ate amnhĩ nhĩpêx ã apumu
nẽ akukamã ijamaxpẽr rũnh kumrẽx o ri
ixpa. Xà ãm hãmri apê Tĩrtũm kot mẽ
ixkaxyw axãm xwỳnhta na ka? Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tk. Ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh
xohtô htã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma. Na
pa hte xatã Inhĩpêêxà nhỹ hã mẽ amã mẽ
ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o
ri ixpa ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu
nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 26 Mẽ apê ixkwỳ
hkêt jakamã na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr
kêt nẽ. Te mẽ apê ixkrit ôwêhti pyràk

kêt. [27] Ixkwỳjaja na te ho ôwêhti kot hamãr
xwỳnh kapẽr mar nẽ hkôt ri pata pyrà nẽ
ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.
Ixpê mẽ õ pahihti hã mẽ kot ixpumunh
mex jakamã na htem ixkôt amnhĩ nhĩpêx
mex o pa. Ixte ja hã mẽ omunh mex nẽ.
[28] Koja mẽ nhỹrmã htyk tã no ãm ixkukwak
ri akupỹm htĩr hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri
htĩr tũm nẽ pa ho pa nẽ aa hapêx kêt nhũm
mẽhõ ixpê mẽ utàr kêt nẽ. Te inhĩhkra hpo
nhĩpôk ri mẽ hkrĩ nhũm te mẽ hã inhĩhkra
pikamỳr pyràk nhũm mẽmoj tee ri ixpê
tanhmã mẽ ho hprãm kaprỳ. [29-30] Inhĩpêêxà
tãm kot inhmã mẽ õr kênã. Hihtỳx o
kot mẽ piitã mẽ hakrenh par jakamã koja
mẽ inhĩhkra po nhĩpôk ri hkrĩ nẽ mããnẽn
Inhĩpêêxà nhĩhkra hpo nhĩpôk ri hkrĩ. Te
ixpê Inhĩpêêxà Tĩrtũm pyràk jakamã mẽhõ
kot wa ixpê wa inhĩhkra rũm mẽ utà? Nà
amrakati kumrẽx.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ. [31] Hãmri
nhũm mẽ te kêp Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ
jarẽnh ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri
nẽ kot kẽn o htak kaxyw ra kaxyw hkwỳ
kawrà ho ri hprõt. [32] Hãmri nhũm amnhĩ tã
mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa ra ixte Inhĩpêêxà nhỹ hã mẽ amã
aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr
rax o ixpa. Jao tanhmã mẽ ho mex to pix o
ri ixpa. Tã ka mẽ axtem nẽ ã inhĩpêx anhỹr
kaxyw. Anẽ.

[33] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ja mỳrapê
hkêt. Kêt apê mẽ inhĩõ htã ri axtem nẽ te
apê Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽnhja mỳrapê
na pa mẽ kẽn o atak kaxyw. Na pu htem ã
amnhĩ jarẽnh anhỹr o papa hkêt nẽ. Anẽ

[34] Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No ãm hãmri ixte ã amnhĩ jarẽnh
anhỹr kênã. Tanhmã na Tĩrtũm kapẽr ã
kagà htũm kot ja jarẽnh to wehe? Na pre
Tĩrtũm Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ
kãm:

E mẽ ate inhỹ hã mẽ ho amnhĩptàr jakamã
te mẽ apê pa ixpê Tĩrtũm pyràk.

Anhỹr o kot mẽ harẽnh. [35] Ãm hãmri na
Tĩrtũm kapẽrja. Tãm kot ã mẽ harẽnh kot
anhỹr. Mẽ kot ỹ hã mẽ kãm kapẽr jakamã
te mẽ kêp uràk ã mẽ harẽnh anhỹr kênã.
[36] Tã tãm kot ã mẽ harẽnh anhỹr tã hpãnhã
mẽ akaxyw pa ixpê Kra hã ixãm nẽ mẽ
awỳr inhmẽnh nhũm ixwrỳk nẽ ixpê Kra
hã amnhĩ jarẽnh tã ka mẽ ja hã inhma
nẽ ãm inhma nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ.
Kwa mon ka mẽ ja hã ixpumunh nẽ ixkôt
ajamaxpẽr kêt nẽ? [37] Kot paj Inhĩpêêxà mẽ
wa ixàhpumunh kôt mẽ amã aa mẽ ate
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr kêt ka
mẽ ja hã ixpumu nẽ mẽ rĩ kam nẽ mãmrĩ
ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. [38] Mẽ amã ixkapẽr
mar prãm kêt tã kwa ixte Tĩrtũm pyrà nẽ aa
mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr
ã ixpumu nẽ Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ
nhĩpêx tipxi hkôt ajamaxpẽr. Anẽ.

[39] Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kêp
omnuj tỳx nẽ. Te kot Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ
jarẽnhja nhũm mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã
nhũm mẽ ra kot unênh nẽ ixkre rũm ho
kator nẽ kapôt ã mẽnh nẽ kẽn ho htak
kaxyw nhũm kê axte mẽ kêp akunok nẽ ma
nhỹhỹm tẽ.

Jejus kot Jotãw nhĩhkjê hã ri pa hã harẽnh

[40] Tã nhũm Jejus ma tẽ nẽ pyhti pê Jotãw
ã rê. Pa mẽ hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja
ma hkôt mõ. Finat Juãw Paxis kot Tĩrtũm
mã wam mẽ hkrã kumrãr o pa xàta wỳr.
[41] Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ ixwỳr mra
nẽ Jejus kapẽr ma nẽ kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã omunh o kuhê. Hãmri nẽ hã
tanhmã axpẽn mã kapẽr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa ãm hãmri na pre finat Juãw Paxisja
mẽ pamã Jejus jarẽnh o pa. Aa kot mẽ pamã
mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr
kêt tã ãm xatã hkukamã mẽ pamã harẽnh
o pa. Kêp Tĩrtũm Kra hã Juãw rom hihtỳx
o hihtỳx ã harẽnh o pa. Nẽ Tĩrtũm kot
mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã nhũm mẽ pamã
harẽnh o pa. Nà ãm hãmri na pre ã mẽ
pamã harẽnh anẽ. Anẽ.

[42] Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ kaxyw
Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

11

Rajare htyk jarẽnh
Juãw 5.21-29, 6.40

[1] Rôm nhũm krĩ pê Petãn kamã mẽhõ my
pê Rajareja ra à htỳx nẽ nõ. Na pre htõx
wa hamẽxkrut. Hõ kêp Matre nhũm hõ kêp
Marir. [2] Marir na pre kormã arĩgro hõ hã
kot Jejus o mex kaxyw mẽ hkuxwaxà ho
hkuxwa nẽ amnhĩ kĩ ho hpar põnh kaxyw.
Nom kormã. Jakamã nhũm wa hkamyja wa
kêp à htỳx nẽ nõ. [3] Hãmri nhũm wa tee
ri hkukamã hamaxpẽr nẽ ma krĩ hõ hwỳr
Jejus wỳr mẽhõ mẽ nhũm ma hwỳr tẽ. Nẽ
hwỳr pôj nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr tẽ. Na ra amã akràmnhwỳ japê htỳx xwỳnhta à htỳx nẽ nõ nhũm htõx wa tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ awỳr inhmẽ pa tẽ. Kwa tokyx pu ma hwỳr tẽ ka akupỹm wa kãm ho mex nà? Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà à htỳx nẽ nõr tã koja akupỹm mex. Mẽ kot akupỹm mex ã harẽnh mar hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixtã hpijaàm nẽ wa ixihtỳx o wa ixihtỳx ã wa ixpumunh kaxyw na ã à htỳx nẽ nõr anẽ. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra hã akupỹm ho mex ã ixpumunh nẽ ixkôt hamaxpẽr kaxyw na ã à htỳx nẽ nõr anẽ. Anẽ.

5 Na pre Jejus kãm Rajare mẽ htõx wa mẽ hapê nẽ. 6 Tã à htỳx ã harẽnh ma nẽ hwỳr mõr tokyx anhỹr kêt nẽ. Pa mẽ arĩ amnhĩm hikranh xà kamã ri ixpaja o ixtã axte apkati axkrut. 7 Hãmri nhũm rĩ kormã hwỳr nojarêt nẽ mẽ inhmã:

—E ma pu mẽ jarãhã akupỹm Jutej kamã Rajare hwỳr mõ nẽ omu. Anẽ.

8 Hãmri pa mẽ tee ri ja hã kuma nẽ kãm:

—Kwa ham mẽ panhõ pahijaja kot kẽn o atak o apĩr mã tã ka ra akupỹm mẽ hwỳr akrà. Kwa pu mẽ hwỳr pamõr kêt nẽ nà? Anẽ.

9 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà koja mẽ kormã tanhmã ixto hkêt nẽ. Kormã ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jatur xàm mẽnhre hã. Te ixte kormã arĩgro hã ixrĩt mex nẽ ixpa pyrà nẽ kormã Tĩrtũm kot mẽmoj tã inhmã karõ xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. 10 Tã kot paj hatur xàm kumẽ nhũm te myt àr nhũm ra kamàt kô pyràk nhũm mẽ rĩ kormã tanhmã ixto nẽ ixpĩ. Jakamã e ma pu mẽ hwỳr. Koja mẽ tokyx tanhmã ixto hkêt nẽ. Anẽ.

11 Hãmri nẽ mẽ inhmã Rajare jarẽnh o:

—Na mẽ pahkràmnhwỳ Rajareta ra gõr nẽ nõ. Tã kot puj mẽ ma hwỳr mõ pa kumra. Anẽ.

12-13 Ra htyk ã omunh tã ã mẽ inhmã harẽnh anẽ. Pa mẽ kuma nẽ ixtỳx ho ãm õt nẽ nõr ã hkamnhĩx nẽ kãm:

—Kwa mãn ra akupỹm amnhĩ kãm hamak o mõr jakamã na ra amnhĩ krit nẽ gõr nẽ nõ. Kwa pu mẽ awjanã nẽ hwỳr pamõr kêt nẽ nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ hprĩ hã mẽ inhmã harẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nà na pre ty. 15 Nom kormã à nẽ hikwỹta ã na pa hwỳr inhmõr kêt nẽ. Tã kot paj ma hwỳr mõ nẽ hã mẽ amã ixàhpumunh tỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pa kormã à nẽ nõr ã hwỳr inhmõr kêt nẽ. E ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ inhĩõ pê Tomas pihpohti tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ mẽ inhmã:

—Tôe ma pu mẽ hkôt. Kê mẽ mamrĩ hkôt mẽ pahto hpimrààtã mẽ panhĩmex pa ri. Anẽ.

17 Tã pa mẽ ma hkôt mẽ hwỳr mõ nẽ ra Rajare nhõ krĩ hwỳr ixpôx o mõ hãmri nẽ harẽnh ma. Ra htyk nhũm mẽ kot haxàr ã arĩgro pê kwat ã harẽnh ma. 18-19 Nhũm Matre mẽ Marir wa hkamy ho hamak xàj arĩ mỳr o hkrĩ. Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja Jerujarẽ rũm ma wa hwỳr mra. Mẽ kot wa kãm kapẽr nhũm tokyx akupỹm tãm wa hkrã kaxyw nhũm mẽ wa hwỳr mra. Wa õ krĩ pê Petãnja Jerujarẽ hwỳr ãm 3 kirõm pix jakamã nhũm mẽ ma wa hwỳr mra nẽ wa kuri wa kãm kapẽr o hkrĩ. 20 Rôm nhũm Matre Jejus hpôx o mõr ã harẽnh ma nẽ kànhmã xa nẽ man mẽ ixkutã tẽ. No nhũm Marir arĩ mỳr o nhỹ nẽ hkôt htẽm kêt nẽ. 21 Hãmri nhũm Matre mẽ ixkutã tẽ nẽ mẽ ixkaxpa nẽ Jejus pumu nẽ mỳr kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ Pahihti. Na pre ra wa ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mẽ ixkôt ri apa ronhỹx pre htyk kêt nẽ. Xê mon ka pre we tokyx mẽ ixwỳr atẽmre hkêt nẽ? 22 Tã na pa arĩ akôt ijamaxpẽr tỳx nẽ. Kot kaj mẽmoj tã tanhmã Tĩrtũm wỳr to nhũm ama nẽ tanhmã amã mẽmoj to. Ra ixte ja hã apumunh mex kênã. Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa tee ri ajamaxpẽr nẽ akaprĩ hkêt nẽ. Koja akamy akupỹm war amã htĩr kãm ga. Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma koja anẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ piitã akupỹm mẽ ho htĩr xà hã arĩgrota ã koja akupỹm htĩr. Anẽ.

Kamy akupỹm htĩr ã harẽnh mar tã Jejus kot akupỹm ho htĩr tokyx anhỹr ã hkamnhĩx kêt nẽ ã kãm kapẽr anẽ.

25-26 Jakamã nhũm kãm:

—Nà pa na ixpê akupỹm mẽ ho mẽ
htĩr xwỳnh. Jakamã mẽ kot amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja koja mẽ htyk tã koja mẽ hkarõ
Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa
ho pa. Xà ate ja kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx
nà? Anẽ.
27 Hãmri nhũm Matre kuma nẽ kãm:
—Xê nhũm. Apê Tĩrtũm Kra hã na pre mẽ
ixkaxyw axãm. Ka na pa htem amnhĩ wỳr
akãm ijamak o ixpa. Anẽ.
Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. E ma
akupỹm tẽ nẽ atõx mã anẽ kê tokyx man
ixwỳr tẽ pa omu. Anẽ.
28 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm tẽ.
Hãmri nẽ Marir wỳr axà nẽ kãm Jejus jarẽ.
Kôt mẽ hkrĩ xwỳnhjê hkàx ã kãm harẽ nẽ
kãm:
—An xê hãmri amỳr kêt nẽ. Na ra mẽ
pajahkre xwỳnhta hpôx o mõ nẽ mũtar nhỹ
nẽ atã karõ. Anẽ.
29 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã xa nẽ
ma mẽ ixwỳr htẽm kurê kumrẽx. 30 Hãmri
pa mẽ kormã krĩm ixpôx kêt nẽ. Arĩ Ma-
treja Jejus wỳr htẽm xà kamã arĩ ixkrĩ.
31 Jakamã nhũm Matre ma tẽ nẽ Marir mã
Jejus jarẽ nhũm kato nẽ man mẽ ixwỳr
tẽ. Hãmri nhũm Jerujarẽ rũm wa hwỳr mẽ
mrar xwỳnhjaja omu nẽ htỳx kot hkamy
hã pika pumunh nẽ mỳr kaxyw htẽm ã
hkamnhĩx nẽ man hkôt mra. 32 Hãmri nhũm
Marir mẽ hkukamã mẽ ixwỳr tẽ nẽ Jejus
pumu nẽ hpar pê tẽm nẽ kãm kapẽr pê hipô
nẽ mỳr o nhỹ. Nẽ kãm:
—Hêxta gàà nẽ Pahihti. Na pre ra wa
ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mẽ ixkôt ri
apa ronhỹx pre htyk kêt nẽ. Hô mon ka pre
we tokyx man mẽ ixwỳr atẽmre hkêt nẽ?
Anẽ.
33 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ mỳr ã omu.
Nẽ hkôt mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ mỳr ã mẽ
omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. 34 Hãmri nẽ mẽ
kãm:
—Nhỹri na ka prem haxà? E mẽ hwỳr
ixto tẽ pa omu. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hã pyka
hwỳr mẽ ixto mõ 35 nhũm Jejus mẽ uràk nẽ
hwỳr mỳr o tẽ 36 nhũm mẽ ja hã omu nẽ
axpẽn mã:
—Kwa mãn kãm hapê htỳx. Hã na ho ama
nẽ hwỳr mỳr o tẽ. Anẽ.
37 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ mẽ
kãm:
—Tk. Ra kot no hkre xwỳnhta o mex tã
mo na we tokyx man kormã htĩr ri hwỳr
htẽm nẽ omunh nẽ akupỹm ho mex kêt nẽ?
Anẽ.

*Jejus kot akup*ỹm Rajare ho htĩr ã harẽnh

38 Tã pa mẽ ra kẽn kre kamã mẽ kot Rajare
jaxàr xàta wỳr ixpôx o mõ nhũm Jejus
hkaprĩ nẽ hwỳr tẽ nẽ omu. Nhũm prem ra
kẽn rax o hitom 39 nhũm omu nẽ mẽ kãm:
—E mẽ akwỳjaja nhãm inhmã nê kahê xà
mẽ. Anẽ.
Hãmri nhũm Matre kuma nẽ tee ri
hamaxpẽr nẽ kãm:
—Xê ma Jejus. Mẽ ri ã anhỹr kêt nẽ. Ra
htyk ã arĩgro kêp 4 kênã. Mãn ra hkatõk nẽ
hkro htỳx kumrẽx. Anẽ.
40 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Kwa ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ Matre.
Na pa ra amã ixkapẽr nẽ amã ixkapẽr o:
"Kot kaj amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx
nẽ. Hã kot kaj Tĩrtũm mẽ wa ixihtỳx o wa
ixihtỳx xàja pumu." Anhỹr o amã ixkapẽr.
Jakamã kwa ja kaxyw Tĩrtũm mẽ wa ixkôt
mãn ajamaxpẽr tỳx nẽ hkêt wehe. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Ma ãm hãmri na ka inhmã akapẽr. Ma
kot paj kaxyw war amã ijamaxpẽr tỳx nẽ.
Anẽ.
41 Rôm nhũm mẽ kãm nhãm kẽn jakwa kre
kahê xà mẽ. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã kaxkwa hwỳr
rĩt nẽ kãm:
—Pa Papaj. Nà na pa hte tanhmã mẽmoj
tã awỳr to ka inhma nẽ tanhmã inhmã
mẽmoj nhĩpêx to. Amex o amex Papaj. 42 Na
ka hte ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã pa
jajê noo mã ã amã ixkapẽr anẽ. Ate inhmar
nẽ tanhmã Rajare hto nhũm mẽ kot ja hã
ixpumunh nẽ ixte anhỹ hã pix mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hã ixpumunh
kaxyw. Nẽ ka ate mẽ hwỳr inhmẽnh ã
apumunh kaxyw. Anẽ.
43 Nhũm pre ã Tĩrtũm mã kapẽr anẽ.
Hãmri nẽ kỳx pê Rajare mã kapẽr nẽ kãm:
—Pa Rajare. Kwa tokyx kànhmã nhỹ nẽ
amnẽ mẽ ixwỳr tẽ nẽ akato. Anẽ.
44 Puh nhũm akupỹm htĩr nẽ hkupu xà
rãhã tẽ nẽ mẽ ixwỳr kato nẽ xa. Arĩ hkuk
nẽ ĩhkra nẽ hpar kupu rãhã mẽ ixwỳr kato
nẽ xa. Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:
—Kwa mẽ atõ nê kupu xà hpôt kê ma
akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

45 Hãmri nhũm mẽ kot Marir mẽ Matre wa
hwỳr mrar xwỳnh kwỳjaja ã Jejus kot Rajare
nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê
kumrẽx. 46 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja axtem
nẽ omu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã
nhũm mẽ ma Parijew nhõ xwỳnhjê hwỳr
mra nẽ mẽ kãm harẽ.

Mẽ kot Jejus pĩr ã amnhĩ grônh
Matêwre 26.1-5; Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2

47 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja
tee ri Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr ã
harẽnh ma hãmri nẽ patre krãhtũmjê mẽ
amnhĩ wỳr mẽ inhõ juisti ho akuprõ nẽ
axpẽn mã Jejus o kapẽr punuj pê hã axpẽn
mar o hkrĩ. Hãmri nhũm mẽhõ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ra mẽ
kãm mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax
o pa. 48 Kot puj mẽ ãm omu nẽ tanhmã
ho hkêt nhũm mẽ pahkwỳjaja kot ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ htỳx ãm hãmri ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã hkamnhĩx. Hãmri
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Jao ra amnhĩ kaxyw kêp
mẽ õ pahihti hã ãm. Koja mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nhũm Rõm kamã pahihtija mẽ
kot kator nẽ hpãnhã Jejus xãm ã harẽnh
ma. Hãmri nẽ gryk xàj mẽ pahwỳr õ pôristi
hkwỳ rẽ nhũm mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ
panhĩmex pa nẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ grành pa.
Kwa tanhmã kot puj wem tokyx amnhĩ nê
ho? Anẽ.

49 Hãmri nhũm Kajpas mẽ kãm kapẽr. Ka-
jpasja na pre amgràja kamã kêp mẽõ patre
nhõ pahi maati. Jakamã mẽ kãm:

—Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kwa mẽ inhma.
50 Nà kot puj mẽ hpĩr tokyx anẽ kê tapxipix
ty pu mẽ arĩ mỳrpê pahpiitã pajamakêtkati
nẽ ri papa. Anẽ.

51 Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nom
amnhĩ krã hkôt ã mẽ kãm kapẽr anhỹr kêt
nẽ. Arĩ kêp mẽõ patre krãhtũmjê nhõ pahi
maati jakamã Tĩrtũm nhỹ hã Jejus kot Ijaew
nê tykja kukamã ã harẽnh anẽ. Nom ja
hã amnhĩ pumunh kêt nẽ. 52 Na pre Jejus
mẽ ixpê Ijaew pix nê htyk kêt nẽ. Krĩ
piitã hkôt Tĩrtũm krajê nê na pre ty. Mẽ
piitã mẽ kot axpẽn to hkwỳ nẽ ri axpẽn
to pa kaxyw na pre mẽ nẽ ty. 53 Hãmri
nhũm ã Kajpas mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ
inhõ pahijaja kuma nhũm ja mẽ kãm mex
nẽ. Jakamã nhũm mẽ kot tanhmã Jejus ã
àmnênh to nhũm mẽ kot mẽ kãm tanhmã
hpĩr to kaxyw ã axpẽn mar anhỹr o pa.
54 Jakamã nhũm Jejus axte mẽ noo mã ri pa
hkêt nẽ. Hãmri ma krĩ pê Epraĩ hwỳr ma
mõ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja
ma hkôt ixpa. Epraĩja kapôt ã krĩ na pre.
Jakamã pa mẽ ma hwỳr mõ hãmri nẽ kamã
ri ixpa.

55 Tã nhũm arĩgro pê Pasja ra ahtêp o
mõ. Amnepêm finat Mojes kot Ejit rũm mẽ
panhĩgêtjê kator mã hamaxpẽr kaxyw na
pa pre htem hã ixkĩnh kaxyw Pas ã Jerujarẽ
hwỳr akuprõ. Na pa pre htem hwỳr pôj
nẽ kamã Tĩrtũm noo mã mẽ inhmex kaxyw
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

56-57 Jakamã nhũm ra Ijaew ohtô nẽ ma
Jerujarẽ hwỳr pa. Nẽ kãm Jejus pumunh
prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre wỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ kamã hapêr
nẽ axpẽn mã:

—Kwa nok? Xà koja mẽ hpakĩnh wỳr mõr
kêt nẽ nà? Anẽ.

Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ inhõ
patre krãhtũmjaja haxwỳja hapêr o kuhê.
Nom mẽ kot axtem nẽ unê nẽ haxàr kaxyw.
Jakamã mẽ kãm hã karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ nhỹri Jejus pumu nẽ man
mẽ ixwỳr mra nẽ mẽ inhmã harẽnh kurê
kumrẽx. Anẽ.

12

*Marir kot Jejus kuxwa hã har*ẽnh
Matêwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50

1 Tã nhũm ra Pas wỳr apkati grêre. Ra
hwỳr apkati kêp 6. Jakamã pa mẽ ma
akupỹm krĩ pê Petãn wỳr Jejus kôt mõ.
Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr xwỳnhta
mẽ õ krĩ hwỳr pa mẽ akupỹm mõ nẽ Ra-
jare nhõrkwỹ hwỳr pôj nẽ mẽ hwỳr agjê.
2 Hãmri nhũm mẽ Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ.
Nẽ mẽ inhmã mẽmoj mex nhĩpêx pa mẽ
ixàpkur o ixkrĩ. Nhũm Rajare haxwỳja mẽ
ixkutã apkur o nhỹ. Nhũm htõx Matre mẽ
inhmã mẽõ ho pa nẽ mêsti hã unhwỳr o xa.
3 Hãmri nhũm wa htõx Marir Jejus kukamã
tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Ma kot paj tokyx mẽ kot mẽ ixpê hpĩr
kukamã mẽ hkuxwaxà ho hkuxwa. Anẽ.

Hãmri nẽ kàx rax kãm mẽ hkuxwaxàja py
nẽ o tẽ. Ra rit kahti hkôt hitep xà nhũm
kupy nẽ hwỳr o tẽ. Mẽ kot mẽmo htwỳm
o mẽ hkuxwaxà mex nhĩpêxja na pre hã

kàxpore xohtô rax kumrẽx. Jakamã nhũm
kupy nẽ Jejus wỳr o tẽ nẽ hpar ã hkapĩr
pa nẽ amnhĩ krã hkĩ ho hpar grà ho nhỹ
nhũm ra ixkre kuxwa htỳx kumrẽx. [4] Hãmri
nhũm mẽ inhĩõ pê Jut Kariotja. Kot kormã
mẽ ĩhkram Jejus nhõr mã xwỳnhta tee ri ã
kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nhũm ja kêp
omnuj nẽ [5] nhũm mẽ inhmã:

—Tk. Kwa pẽr mẽ hkuxwaxà hã kàxpore
xohtô rax kumrẽx tã nhũm ri axtem nẽ
Jejus par ã hkapĩr pa. Mo na ma o htẽm nẽ
ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax nẽ hpyr
nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx kêt
nẽ? Kot ho wẽnê ronhỹx hpãnhã kàxpore
ho rax kumrẽx nẽ kupy nẽ ho mẽmoj japrôr
rax o rax. Tã axtem nẽ amarĩ Jejus par ã
hkapĩr pa. Anẽ.

[6] Te kãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê japê
pyràk tã kãm mẽ hapê hkêt. Ãm hêx rom
ã kapẽr anẽ. Na pre hte mẽ inhmã mẽ
ixkàxpore jamỳ nẽ mẽ ixkôt mẽ inhmã
hamãr o pa. Nom tõhã axtem nẽ mẽ ixpê
hkwỳ ho ahkĩ nẽ ho amnhĩm mẽmoj japrô.
Jakamã Marir kot mẽ hkuxwaxà ho hapêx
par ã omu nẽ tee ri hpãnhã kàxpore rax
mã hamaxpẽr nẽ kamã gryk nẽ ã mẽ inhmã
kapẽr anẽ. [7] Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã
hamaxpẽr ã omu nẽ kãm:

—Tk. Kwa tanhmã kãm akapẽr to hkêt
nẽ. Ixtyk nhũm mẽ kot ixkuxwa hkukamã
na ã inhĩpêx anẽ. [8] Na hte mẽ kêp amrakati
xwỳnhjaja mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã
mẽmo arĩgro hã tanhmã mẽ ho ajuta hto
hprãm nẽ rĩ mẽ ho ajuta nẽ mẽ kãm mẽmoj
gõ. No kêt pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ
ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx
mẽ apiitã mẽ are. Jakamã ãm hãmri na ã
inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Patre krãhtũmjaja kot Rajare hã àmnênh ã harẽnh

[9] Rôm nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja ra
Jejus Petãn wỳr hpôx ã harẽnh ma nẽ kot
omunh mã ma hwỳr mra. No ãm tapxipix
pumunh mã hwỳr mrar kêt nẽ. Mããnẽn
kot akupỹm ho htĩr xwỳnhta pumunh mã
nhũm mẽ ma hwỳr mra. [10-11] Na pre ra Ijaew
ohtô nẽ Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr ã
harẽnh ma hãmri nẽ mẽ inhõ patre kaga
nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm
patre krãhtũmjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ
axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ Jejus pix pĩr kêt nẽ. Kot
puj mẽ mããnẽn hkôt Rajare pĩ hãmri nhũm
wa hixi hamẽ mẽ kêp hapêx japêr. Anẽ.

Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh

Matêwre 21.1-11; Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40

[12] Tã nhũm apkati nhũm Ijaew Jerujarẽ
kamã mẽ hkĩnhja kryx nẽ Jejus ra mẽ hwỳr
àhtêp o mõr ã harẽnh ma. [13] Hãmri nẽ axpẽn
mã:

—Kwa ma pu mẽ mõ nẽ pô hkwỳ jakà nẽ
kutã ho mra. Anẽ.

Hãmri nẽ hkwỳ jakà nẽ hamỳ nẽ ma kutã
ho mra. Hãmri nẽ ra hkaxpa nẽ omu nẽ
hkĩnh nẽ. Nẽ kãm:

Pa. Nà ãm hãmri na ka mẽ ixwỳr mõ.
Tĩrtũm na pre mẽ ixwỳr amẽ ka ã
amõr anẽ.

Tĩrtũmja mex o mex. Ãm hãmri na pre mẽ
ixwỳr amẽ.

Kot kaj mẽ inhõ pahi hpãnhã mẽ ixto amn-
hĩptàr o ri apa. Anẽ.

[14] Hãmri nhũm Jejus nhỹri jumẽnre pumu
nẽ hwỳr tẽ nẽ hã nhỹ nhũm mẽ pimrààtã
ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm ra kot ja jarẽnh kot:

[15] Pa Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Kwa mẽ tee
ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr ho amã
ma hkêt nẽ.

Ota mẽ anhõ pahi nyw ra mẽ awỳr jumẽnre
hã nhỹ nẽ hpôx o tẽ. Anẽ.

[16] No Jejus kôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa
xwỳnhjaja pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja ã omu nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr
nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ
jumẽnre hã nhỹ nẽ mẽ hkôt mõ? Anẽ.

Tã nhũm arĩgro hõ hã ty nẽ akupỹm
kaxkwa hwỳr api pa prem hã omu hãmri
nẽ kormã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
hkukamã ã harẽnh kot anhỹrja mã ija-
maxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ axpẽn mã
harẽnh o:

—Kwa ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot ra ã Kraja jumẽnre hã ỹr nẽ mẽ
hkôt mõr ã hkukamã kot harẽnh anhỹrta.
Anẽ.

[17] Hãmri nhũm Jejus kot Rajare mã kapẽr
pê akupỹm ho htĩr ã omunh xwỳnhjaja arĩ
nhãm mẽ hkwỳjê mã ujarẽnh o pa. [18] Nhũm
mẽ kuma nẽ ma Jejus wỳr omunh mã mra.
[19] Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri
ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu mẽ tee ri Jejus nê mẽ kãm pakapẽr kaprỳ nhũm mẽ pamar kêt nẽ ra piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa nà. Anẽ.

*Ijaew kêt xw*ỳnhjê jarẽnh

[20] Tã nhũm ra Gres kwỳjaja Ijaew kôt hkĩnh kaxyw ma Jerujarẽ hwỳr mẽ hkôt mra nẽ mẽ ĩhkô hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkôt mra. [21] Jakamã nhũm mẽ nhỹri mẽ inhĩõ pê Firipti pumu nẽ hwỳr mra. Firipti kêp pyka pê Garirej kamã krĩ pê Pesêj nhõ xwỳnh nhũm Gres nhõ xwỳnhjaja omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa na pa mẽ inhmã Jejus pumunh prãm nẽ. Tanhmã kot pa wem amnhĩ to nẽ omu nẽ kãm ixkapẽr? Anẽ.

[22] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma Andre hwỳr mẽ o mra nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nẽ wa ma Jejus wỳr mẽ o mra nẽ kãm mẽ harẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Ota Gres nhõ xwỳnhjaja kãm apumunh prãm nẽ awỳr mõ. Mẽ pahkĩnhã mẽ kêp Ijaew kêt tã mẽ kãm apumunh prãm nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jar*ẽnh

*Matêwre 16.24-28; mãã*nẽn Apokarip 2.10, 12.11

[23] Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kot mẽ ohtô nẽ mẽ nê htyk nhũm mẽ kukwak ri Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà na ra ixtyk ã arĩgro hwỳr apkati grêre. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh jakamã kot paj mẽ apiitã mẽ anê ty hãmri nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ma kaxkwa hwỳr akupỹm api. [24] Mẽ axohtô nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mẽ ã ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ ri hã apa. Te ixte mẽmo hy kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem pikap hagjê nhũm te htyk pyrà nẽ pika kaxwỳnh kãm hikwỹ. Tã gaa nẽ higrõt nẽ hprêk nẽ ô. Nẽ ô rax kumrẽx. Hyja pyxire nẽ hikwỹ htã kamã ô rax kumrẽx. Nom koja mẽ hkre hkêt nẽ nhũm ô hkêt nẽ. Na hte ã mẽmo hyja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja pyrà nẽ kot paj mẽ anê ixtyk kêt nẽ te mẽ kot mẽmo hy hkre hkêt nhũm hprêk nẽ ô hkêêta pyràk ka mẽ ixkukwak ri Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. Jakamã kot paj mẽ anê ty nhũm mẽ ijaxà. Hãmri pa akupỹm ixtĩr ka mẽ axohtô nẽ ixkukwak ri wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.

[25] —Nẽ koja mẽ ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixtã mẽ apar mã tã kwa kêr ka mẽ atyk pymaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato ka mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. No kot kaj mẽ ixkĩnhã jar amã amex pix prãm hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. [26] Kot kaj mẽ ã ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm mẽ kot inhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ma ixkôt kaxkwa hwỳr api nẽ kamã ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Hãmri nhũm Inhĩpêêxà ixtã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex kumrẽx. Anẽ.

*Tĩrtũm kot Jejus mã kap*ẽr ã harẽnh

Matêwre 3.17, 17.5

[27] Tã nhũm Jejus tee ri amnhĩ kukamã htyk mã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Nẽ tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kukamã ijamaxpẽr pê ra amnhĩ kamã ixkahak nẽ. Nom ixte pika piitã hkôt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê ixtyk kaxyw ixwrỳk kênã. Jakamã kot paj Inhĩpêêxà kot mẽ kêp ixpytàr kaxyw tanhmã amnhĩ to hwỳr to hkêt nẽ. Anẽ.

[28] Hãmri nẽ hpãnhã Hipêêxà mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Papaj. Ãm mẽmoj pixi na inhmã hprãm. Kê mẽ piitã ixkukwak ri amex o amex ã apumu. Ja na kêt inhmã hprãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ kaxkwa rũm kãm kapẽr. Kỳxpê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Nà na pa pre ra ã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt anẽ nhũm mẽ ja hã ixpumu. Tã kot paj axte akukwak ri amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã axte inhmex o inhmex ã ixpumu. Anẽ.

[29] Nhũm pre ã Tĩrtũm Jejus mã kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ixkuri mar o kuhê xwỳnhjaja kuma no ãm hprĩ hã kot kãm tanhmã kapẽr toja mar mex kêt nẽ. Nẽ htỳx ho ãm mẽmoj tã hkamnhĩx. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja axpẽn mã:

—Kwa mo na wehe? Na mãn katõtõk nà? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:

—Nà na katõtõk kêt. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh mãn tanhmã kãm kapẽr to. Anẽ.

30 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm tãm na inhmã kapẽr. Nom pa ixte mar kaxyw inhmã kapẽr kêt nẽ. Mẽ kajaja mẽ ate ixtã mar kaxyw na kỳx pê ã inhmã kapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

31 —E hãmri. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao mããnẽn Satanasti pê hihtỳx xà ho ijapêx. 32 Koja mẽ pĩ kahpa hã inhô pa kỳxpê ajêt. Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh tã nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ pa ty. Jakamã koja pika piitã hkôt mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr rãhã ho pa. Anẽ.

33 Mẽ ixte tanhmã htyk to hã harẽnh mar kaxyw nhũm pre ã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. 34 Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ixkuri mar o kuhê xwỳnhjaja tee ri kot htyk ã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixte amnhĩ wỳr kamã ijamak o ixpa xwỳnhja htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh na. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã harẽnh kot anhỹr tã ka ã ri mẽ kot apĩr nhũm atyk ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ate Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh tã ã ri atyk ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kwa xà apê mẽ ixte amnhĩ wỳr kamã ijamak o ixpa xwỳnh kêt? Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm:

—Tỳ ixpê tãm kênã. Tã kot paj tokyx mẽ are. Jakamã kêr ka mẽ ixte arĩ mẽ akamã ixpa ri ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr o ri apa. Te ixpê kanê hpôk pyràk jakamã na pa hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre o ri ixpa. Nom kot paj kritpêm mẽ akôt ixpa ry hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ tokyx te mẽ kot kanê hpôk nhĩrã kamã ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kormã mẽ akôt ixpa ri. Kot paj tokyx ma mõ nhũm te ra kamàt kô pyràk. Na hte kamàt kô kamã mẽ pa xwỳnhjaja tee ri rĩt mex mã nom rĩt mex kêt nẽ. Nẽ mẽmoj pumunh mex kêt nẽ. 36 Jakamã kwa mẽ tokyx ixte arĩ mẽ akamã ixpa ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Te ixpê kanê hpôk nhũm kamã mẽ arĩt mex pyràk. Jao ixpyrà nẽ te mẽ apê kanê hpôk nhĩrã mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ixpyrà nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri pa mẽ kêp ixkato nẽ ma nhãm mõ.

Mẽ hkwỳjaja kot Jejus kôt hamaxpẽr kêt ã mẽ harẽnh

37 Na pre hte Jejus mẽ noo mã mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o pa. Tã nom nhũm mẽ ohtô nẽ hã omu nẽ ãm hã omu nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 38 Nom ra mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh pê finat Ijaisja mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagàja o:

Pa Pahi Maati. Nà ra ixte mẽ kãm ajarẽnh o ixpa ryy htã no nhũm mẽ inhma nẽ ãm inhma.

Nẽ mẽ kot axihtỳx o axihtỳx ã ajarẽnh mar tã no ãm ajarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

39 Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt jakamã na prem mããnẽn Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nhũm pre finat Ijaisja axte mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

40 Na pre Tĩrtũmja tanhmã amnhĩ nê mẽ hkrã hto nhũm mẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.

Ra mẽ kot hihtỳx o hihtỳx ã omunh tã omu nẽ ãm omu.

Nẽ mẽ kot kapẽr mar tã amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ.

Nẽ Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx prãm xàj hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Anẽ.

41 Kormã Jejus mẽ hwỳr wrỳk kêt ri nhũm finat Ijaisja hpimtir kãm kot amnhĩ to rax kumrẽx ã omu nẽ hkukamã ã harẽnh nẽ hã kagà anẽ.

42 Hãmri nhũm Ijaew krãhtũm kwỳjaja hkwỳjê rom amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã Parijew nhõ xwỳnhjaja kot ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh mar pymaj ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja nê mẽ kator pymaj nhũm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. 43 Na prem hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ amnhĩ nê ixtomnuj nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ pyrà nẽ axpẽn mã inhmex ã ijarẽnh kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ umaj amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa. Nom Tĩrtũm tãm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnhja nhũm mẽ hkukamã hamaxpẽr kêt nẽ.

Jejus kot Hipêêxà nhỹ hã kapẽr ã harẽnh

44 Nhũm Jejus axte mẽ kãm kapẽr nẽ kỳx pê kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr hãmri nẽ ixkôt pix mã hamaxpẽr kêt nẽ. Mããnẽn amnhĩ kaxyw kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja kôt hamaxpẽr. 45 Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja te tipxi pyràk jakamã koja mẽ tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu nẽ te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pyràk.

46 —Nẽ te ixpê kanê hpôk nhũm inhĩrã kamã mẽ apa pyràk kaxyw na pre Inhĩpêêxà mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Jakamã koja mẽhõ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ te kanê hpôk nhĩrã kamã rĩt mex o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. 47-48 No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja te mããnẽn Inhĩpêêxà kapẽr mar nẽ ãm mar pyràk. Mỳrapê koja mẽ nhỹrmã ma kuwy hwỳr pa nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê kamã pa ho pa. Tã no ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer par kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ.

49 —Nẽ na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã ri mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja nhỹ hã na pa hte tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri mẽ akôt ixpa. 50 Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Jakamã na pa hte tanhmã kot inhmã karõ hto xà hkôt pix mã tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Anẽ.

13

*Jejus kot hkwỳ*jê hpar kuhõnh ã harẽnh
Rukre 22.24-27

1 Tã nhũm ra Pas ã mẽ ixkĩnhta ahtêp. Pas ã na hte mẽ ixpê Ijaewjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ôwêhti hkra nyw pa nẽ ho anẽ nẽ hkur o ixkrĩ. Amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ inhĩgêxjê kator kaxyw nhũm mẽ nojarêt nẽ ã hkwỳ hpar nẽ ho anhỹr nẽ hkwỳ hkurta pyràk. Na prem nojarêt nẽ mẽ hkra my kot wa mẽ kêp htyk pumaj ôwêhti hkra nyw kwỳ hpa nẽ ho anẽ nẽ ĩ hku. Jakamã nhũm arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ hã ixkĩnh kaxyw mẽ uràk nẽ hkwỳ hpa nẽ kuku. Jakamã nhũm ra Pas ahtêp nhũm Jejus amnhĩ kukamã tanhmã hamaxpẽr to kurê kumrẽx. Ra ma akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir xà hã arĩgro hwỳr apkati grêre. Jakamã nhũm akupỹm nojarêt ã amnhĩ pumu nẽ kãm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japê jakamã kãm mẽ pajapê rãhã mẽ panê htyk mã. 2 Tã nhũm myt axà pa mẽ Pas ã ixàpkur o ixkrĩ. Nhũm Simãw Kariot kra Jut Kariotja mããnẽn mẽ ixkutã apkur o nhỹ. Kêp mẽ ixkwỳ htã nhũm pre Satanasti tanhmã hkrã hto nhũm ra axtem nẽ kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram haxàr kaxyw.

3-4 Tã pa mẽ kormã axpẽn kutã ixàpkur kaxyw ixkrĩ hpa nhũm Jejus kànhmã xa nẽ hinôkà kapa nẽ toajti py nẽ ho amnhĩ krax pre. Kot amnhĩ to rax ã amnhĩ pumunh tã ja hã amnhĩ to jarkrar pê tanhmã ri mẽ inhnoo mã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt. Kêp mẽ inhõ pahi htã te kêp mẽ inhmã àpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. 5 Jakamã toajti py nẽ ho amnhĩ krax pre nẽ pasiiti hõ py nẽ kamã gô hkwỳ ru nẽ ho mẽ ixpar kuhõ nẽ toajti o mẽ ixpar grà ho mõ. 6 Ã mẽ inhĩpêx anhỹr o mõ. Pê ra hpãnhã Simãw Pêtre hpar kuhõnh kaxyw nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Tk. Kwa apê inhmã axàpênh xwỳnh kêt kênã kot ka kêt ri axtem nẽ ixpar kuhõ Pahihti. Apê mẽ inhõ Pahi kênã kot ka kêt ã mẽ inhĩpêx anẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà. Kormã ate ja hã amnhĩ tã ixpumunh mex kêt. Nom kot kaj nhỹrmã aprĩ hã amnhĩ tã ixpumu. Anẽ.

8 Hãmri nhũm kãm:

—Nà nom kot kaj ãm ixpar kuhõnh kêt nẽ. Kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tôe. Kot paj apar kuhõnh kêt nẽ ka te apê ixkwỳ hkêt pyràk. Anẽ.

9 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Tôe mamrĩ ixpar kuhõ. Nom ixpar pix kuhõnh kêt nẽ. Mããnẽn inhĩhkra kuhõ nẽ ixkuk kuhõ. Inhmã ixte apyràk prãm tỳx kumrẽx kênã. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà amỹkry hkôt mẽ wỳr xwỳnhjaja na htem mex nẽ axte wỳr kêt rãhã hikwỹ. Na htem ãm amnhĩ par pix kuhõ nẽ hikwỹ. Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj ho hapêx par xwỳnhjaja te amỹkry hwỳr mẽ axwỳr nẽ amex pyràk. Ka mẽ te mẽ kot amnhĩ par pix kuhõnhta pyrà nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx kê anê amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnujta mẽ nẽ ho hapêx. Na pre ra mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx. No ãm mẽ apiitã hkêt. Ota arĩ mẽ anhĩõja pyxire nẽ arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ri pa. Jakamã te wỳr kêt nẽ arĩ grã htyk rax kãm ri pa pyràk. Anẽ.

11 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ. Ra kot hprĩ hã mẽ kot kãm hkurê xwỳnhjê mã õr mã xwỳnhja pumunh jakamã te wỳr kêt nẽ arĩ grã htyk rax kãm ri pa pyràk ã ã harẽnh anẽ.

12 Tã mẽ ixpar kuhõnh pa nẽ akupỹm hinôkà py nẽ haxà nẽ nhỹ hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E mẽmo kaxyw na pa we ã mẽ apar kuhõnh anẽ? Kot paj ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. 13-14 Na ka htem ixto "mẽ ijahkre xwỳnh" nẽ ixto "pahihti" anhỹr o ijarẽnh o ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Ixpê mẽ ajahkre xwỳnh nẽ mããnẽn ixpê mẽ anhõ pahihti htã inhmã mẽ ate tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho apa hprãm xàj na pa ã mẽ apar kuhõnh anẽ. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. 15 Jao amnhĩ kuxwar axpẽn to mex pê mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. 16 Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm amnhĩ krãm haxàr tỳx rãhã ho ri apa. Mẽ ate amnhĩ to rax o ijakrenh kêt. Te ixpê mẽ anhõ patrãw nhũm mẽ ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh pyràk. Nẽ te ixte mẽmoj tã mẽ amã karõ nhũm mẽ ate inhmar nẽ inhmã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to pyràk. Tã te ixpê mẽ anhõ patrãw pyràk tã pa ã mẽ apar kuhõnh anẽ. Ka mẽ amnhĩ tã ixpumu hãmri nẽ amnhĩ xwar tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa. No ri axpẽn pumu nẽ ajamaxpẽr o: "Tk. Nà ixte amnhĩ to rax o hakrenh kênã kot pa kêt ri tanhmã ho ajuta hto. Kê tãm mãn pa ixto ajuta." Anhỹr o ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.

17 —E na pa ã mẽ amã ixujarẽnh anẽ. Kot kaj mẽ inhma nẽ ixujarẽnh kôt ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Hã kot kaj mẽ akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ tã hã àmnênh xw*ỳnh o amnhĩrĩt ã harẽnh

Matêwre 26.20-25; Makre 14.17-21; Rukre 22.21-23

18 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Kot kaj mẽ apiitã mẽ akĩnh nẽ apa hkêt nẽ. Ixte mẽ arênh xwỳnhjaja mẽ apiitã mẽ apumunh mex. Jakamã na pa Tĩrtũm kot mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx par kêt ã mẽ anhĩõja jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Ixkutã apkur o ỹr xwỳnhjê hõ koja axtem nẽ mẽ kot kãm ixkurê xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Kêp ixkôt pa ho pa xwỳnh tã koja axtem nẽ ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o kot harẽnh. Tã koja tokyx ã inhĩpêx anẽ. 19 Nom kormã kot ã inhĩpêx anhỹr kêt ri na pa hkukamã mẽ amã harẽ. Jakamã koja ã inhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ra ixte amnhĩ kukamã mẽ amã amnhĩ jarẽnhta mã ajamaxpẽr nẽ ixpê Tĩrtũm rũm mẽ awỳr ixwrỳk xwỳnh kôt ajamaxpẽr tỳx kurê kumrẽx.

20 —Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã kamã kãm ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Koja mẽhõ ixte mẽ hwỳr mẽ arẽnh xwỳnhjê hã tanhmã mẽ ato mex to. Hãmri nẽ te pa kot tanhmã ixto mex to pyràk. Nẽ koja mẽhõ tanhmã pa ixto mex to nẽ mããnẽn te kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta tanhmã ho mex to pyràk. Anẽ.

21 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Nà kot kaj mẽ atõ mẽ kot kãm ixkurê xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Kwa mẽ amnhĩ krã kamã ixkapẽrja mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

22 Hãmri pa mẽ amnhĩ tã kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh o ixkrĩ. 23 Ixpê Juãw na pa pre ixpê Jejus kràmnhwỳ mex ã ĩhkô hã ixàpkur o inhỹr 24 nhũm Simãw Pêtreja ixpumu nẽ inhmã nomgõr nẽ kawax pê inhmã:

—Kwa mẽ pahtõ nhĩxi hã hkukja nà? Anẽ.
25 Hãmri pa kuma nẽ Jejus mã kãm:
—Kwa Pahihti. Mẽ ixtõ koja we ã anhĩpêx anẽ? Anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà kot paj pãwti hõ py nẽ guhkrax kãm ho mry kagô nhek nẽ kot mẽ ĩhkram ijaxàr mã xwỳnhta mã kugõ ka mẽ hkôt omu. Anẽ.
Hãmri nẽ kupy nẽ ho mry kagô nhek nẽ Simãw Kariot kra Jut Kariotja mã kugõ nhũm kupy. 27 Pyrja kôt nhũm Satanasti tanhmã hkrã hto. Hãmri nhũm Jejus te kot kãm amnhĩ to nojarêt pyràk o amnhĩ tã kãm kapẽr nẽ kãm:
—E kwa tokyx nà. Anẽ.
28-30 Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma kamàt kô kamã htẽm kurê kumrẽx. Hãmri pa mẽ ixàpkur o ixkrĩ xwỳnhjaja Jejus kot ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Hãmri nẽ kot ma mẽ hkĩnh ã mẽõ hkwỳ japrôr kaxyw ma htẽm ã hkamnhĩx. Nhũm mẽ ixkwỳjaja axtem Jejus kot mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr ã kãm karõ nhũm ma mẽ hwỳr htẽm ã hkamnhĩx. Kêp mẽ inhmã mẽ ixkàxpore jamãr o pa xwỳnh jakamã pa mẽ ã ixtỳx mẽmoj tã hkamnhĩx anẽ.

Jejus akupỹm nojarêt nẽ mẽ kãm mẽmoj tã karõ hã harẽnh
*Matêwre 22.39-40; mããn*ẽn Wam Juãw 3.11-24
31-32 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:
—Nà kot kaj mẽ tokyx mẽmoj pumu nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ ijaxwỳja inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. Kot kaj mẽ tokyx mẽmojta pumu kãm ga.
33 —Te mẽ apê ixkra pyràk tã kot paj arĩ ri mẽ akôt ixpa grire hãmri nẽ ma akupỹm api. Kot kaj mẽ tee ri jar ijapêr o ri apa nom nhỹri ixpumunh kêt nẽ. Nẽ kormã tokyx ma ixkôt apa hkêt nẽ.
34 —E kot paj axte mẽ amã mẽmoj tã karõ. Kormã ixte mẽ amã ja hã karõ hkêt. Kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Te pa inhmã mẽ ajapê pyràk o axpẽn nhĩpêx rãhã ho ri apa. 35 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ akwỳjaja ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkwỳ hã mẽ apumunh kurê kumrẽx. Anẽ.

*Simãw Pêtre kot Jejus ã amnhĩ to hêx kukamã har*ẽnh
Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34

36 Nhũm Jejus ã kot mẽ ixrer nẽ ma nhỹhỹm mõr ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kot amnhĩ jarẽnh ma nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Nhỹhỹm kot kaj kêt mõ pa mẽ akôt ixpa hkêt nẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Nà ma inhmõr xàta wỳr kot kaj mẽ kormã ma ixkôt apa hkêt nẽ. Nom kot kaj mẽ nhỹrmã ma ixkôt apa. Anẽ.
37 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:
—Kwa mo kot pa mẽ omu nẽ tokyx ma akôt inhmrar kêt nẽ? Inhmã akôt ixtyk pyma hkêt kênã. Kwãr mẽ mãmrĩ atã ixpĩ. Inhmã ajapê htỳx kumrẽx kênã. Anẽ.
38 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Xà ãm hãmri na ka ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ Simãw Pêtre? Xà amã ixkôt atyk pyma hkêt? Kwa o kora. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa amnhĩ krã kamã ixkapẽrja mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

14

*Jejus kot Tĩrtũm nhõ krĩ jar*ẽnh
Eprêw 11.16
1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:
—Kwa ã ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. 2 Inhĩpêêxà nhõ krĩ kamã ixkre xohtôô. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã harẽnh anẽ. Tã kot paj ma akupỹm hwỳr api nẽ mẽ akutêp mã amã mẽ anhõrkwỹ ho mex. 3 Hãmri nẽ ho mex pa nẽ rĩ man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ ato ixàpir pa ka mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixkôt apa rãhã apa ho apa. Jakamã kwa mẽ ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus te kêp Tĩrtũm w*ỳr pry pyràk
Epes 2.18
4 —Nẽ ma nhỹhỹm inhmõr xàta ra mẽ ate harẽnh mar mex. Nẽ hwỳr pryja mããnẽn mẽ ate harẽnh mar mex. Anẽ.
5 Hãmri nhũm Tomas tee ri kuma nẽ kãm:
—Kwa mẽ ixte nhỹhỹm amõr xàta pumunhre hã kot pa kêt mẽ hwỳr pryja pumu. Anẽ.
6 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa paa. Te ixpê Inhĩpêêxà hwỳr pry pyràk. Na htem amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã ixkukwak ri pix mã ma Inhĩpêêxà mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api. Ixkukwak ri pix mã na htem hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr ma. Nẽ ixkukwak ri pix mã na htem wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa. [7] Kot kaj mẽ aprĩ hã ixpumu nẽ mããnẽn te aprĩ hã Inhĩpêêxà pumunh pyràk. Tã ra mẽ ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex jakamã mããnẽn te ra mẽ ate Inhĩpêêxà kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex pyràk. Anẽ.

*Jejus m*ẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx tipxi hã wa harẽnh

*Juãw 1.1, 10.30; Piripos 2.6; Koros*ẽ 2.9

[8] Nhũm Jejus ã mẽ inhmã kapẽr anẽ nhũm Firipti kuma nẽ kãm:

—Kwa nom mẽ inhmã inhno ho Anhĩpêêxà pumunh prãm. Kot pa mẽ omu nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

[9] Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Kwa na pa pre ra mẽ akôt ri ixpa ryy nẽ. Ka mẽ aprĩ hã ixpumunh mex nẽ. Kêt ra mẽ kot ixpumunh mex xwỳnhjaja te mẽ kot mããnẽn Inhĩpêêxàja no ho omunh mex pyràk. [10] Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Xà ate kormã amnhĩ krã hi mã ixkapẽr jaxàr tỳx kêt? Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Nẽ kot axpẽn pyràk. Jakamã na pa hte amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Inhĩpêêxà nhỹ hã na pa hte ri tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Nẽ hihtỳx xà ho tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ te ano ho Inhĩpêêxà pumunh pyràk. [11] Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Nẽ kot axpẽn pyràk. Rỳ ka mẽ tee ri ja kukamã ajamaxpẽr japêr hãmri nẽ ixte aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã mãn ixpumu nẽ ja hã wa ixte amnhĩ nhĩpêx tipxi kôt ajamaxpẽr.

[12] —Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã kamã amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr xwỳnhjaja kot kaj mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã ixpumu nẽ ixkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot paj akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr api nẽ kuri ixpa ho ixpa. Ka mẽ ixwakre kamã ixihtỳx xà ho tanhmã mẽ akwỳjê mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.

[13] —Nẽ kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã tanhmã mẽmoj tã ixwỳr to pa mẽ ama nẽ mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Mẽ kot omunh nẽ Inhĩpêêxà mex o mex ã omunh kurê kumrẽx kaxyw. [14] Nà kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã mẽmoj tã ixwỳ pa mẽ ama nẽ mẽ amã tanhmã mẽmoj to. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽ pahwỳr Tĩrtũm mẽ wa Karõ rẽnh ã kot amnhĩ jarẽnh

*Juãw 7.37-39, 16.7-17; Atre 2.1-4; mãã*nẽn Rõmãn 5.5; Wam Korĩt 12.7-11; Epes 3.16; Wam Juãw 2.27

[15] Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

[16] —Kot paj akupỹm kaxkwa hwỳr api hãmri nẽ mẽ ato Inhĩpêêxà wỳ nhũm inhma nẽ mẽ awỳr kot mẽ ato ajuta xwỳnh maatita rẽ nhũm man mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akaxwỳnh mã agjê. Hãmri nẽ mẽ akôt tanhmã mẽ ato ajuta hto ho pa rãhã ho pa. [17] Wa Ixkarõ koja mẽ awỳr kurẽ nhũm mẽ amã agjê. Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt o mẽ akôt pa ka mẽ aprĩ hã mar mex nẽ. No mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja koja hprĩ hã wa Ixkarõ jarẽnh mar kêt nẽ. Mẽ kot wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã koja mẽ hkarõ mã gjêx kêt nẽ. Ãm mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjê pix wỳr koja wrỳ nẽ mẽ awỳr agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa.

[18] —Nẽ ixte mẽ arer nẽ ma inhmõr mã tã kot kaj mẽ te mẽ hã awrãre pyrà nẽ ahte atỳx ri apa pyràk kêt nẽ. Kot paj te pa akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk pyrà nẽ mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ nhũm mẽ akãm agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa.

[19] —Nẽ koja tokyx mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja axte ixpumunh kêt nẽ. No mẽ papajaja kot puj mẽ tokyx axte nhỹri axpẽn pumu.

—Nẽ kot paj akupỹm ixtĩr hãmri nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa ka mẽ ixkukwak ri ajaxwỳja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.

[20] —Tã koja wa Ixkarõ mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê ka mẽ aprĩ hã Tĩrtũm mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumunh mex kurê kumrẽx. Te wa ixte amnhĩ nhĩpêx tipxi pyràk o ka mẽ hã wa ixpumu. Nẽ mããnẽn mẽ papajaja te ra mẽ pahtipxi nẽ

ri mẽ papa pyràk ka mẽ hã amnhĩ pumunh
mex kurê kumrẽx.
21 —Nẽ mẽ kãm ixkĩnh xwỳnhjaja na htem
ixkapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jakamã nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ omu nẽ kãm
mẽ hapê htỳx nẽ. Pa mããnẽn amnhĩ tã mẽ
omu nẽ inhmã mẽ hapê htỳx nẽ. Jakamã
kot paj mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm te
mẽ kot no ho ixpumunh pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho
mẽ ixpa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ.
22 Hãmri nhũm Jutre hõja. Jut Kariot kêt
axtem Jutre hõja Jejus axte kot mẽ inhmã
pix mã kot amnhĩ to amnhĩrĩt ã harẽnhja
ma nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ mẽ
ijahkre xwỳnh. Mon ka mẽ kêp akwỳ hkêt
xwỳnhjê mã axte amnhĩ to amnhĩrĩt kêt ã
amnhĩ jarẽ? Nẽ ãm mẽ papxipix mã amnhĩ
to amnhĩrĩt ã amnhĩ jarẽ? Anẽ.

23 Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽ amã ixkĩnh xwỳnhjaja na ka
htem ixkapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Nhũm Inhĩpêêxà ja hã mẽ apumu nẽ ixtã
kãm mẽ ajapê htỳx nẽ. Hãmri pa wa mẽ
akôt ixpa ho ixpa. Jao mẽ amã amnhĩ to
amnhĩrĩt mex o ixpa. 24 Na pa hte amnhĩ krã
hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr o ixpa hkêt nẽ. Ãm
Inhĩpêêxà nhỹ hã na pa hte mẽ kãm ixkapẽr
o ri ixpa. Kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta
nhỹ hã. Tã nhũm mẽ kãm inhmar prãm kêt
jakamã na pa hte wa mẽ kãm mẽ apyrà nẽ
amnhĩ to amnhĩrĩt o ixpa hkêt nẽ.
25 —E na pa kormã ixte mẽ akôt ri ixpa
ri ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. 26 Tã koja
Inhĩpêêxà ixpãnhã mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ.
Ixte hã mẽ amã ixàhwỳr xà hkôt. Hãmri
nhũm man mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akaxwỳnh
mã agjê nẽ mẽ akôt ri tanhmã mẽ ato ajuta
hto ho pa. Nẽ ra ixte ã mẽ amã ixkapẽr
anhỹrja koja hprĩ hã mẽ amã ho amnhĩrĩt
mex nẽ. Ka mẽ amnhĩ krã kamã kãm
ajamaxpẽr nẽ hã ano htỳx nẽ ho apa. Anẽ.

Jejus kêp mẽ pajamakêtkati nhõr xwỳnh
Rõmãn 5.1; Karatas 5.22; Piripos 4.7; Korosẽ 3.15

27 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:

—Nẽ mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja na
htem tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ri
pa. Jao hkaprĩ nẽ pa. No pa na pa hte
mẽ kurom ijamakêtkati nẽ ixkĩnh nẽ ri ixpa
ho ixpa. Tã kot paj tanhmã mẽ ato ka mẽ
ixpyrà nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh
nẽ ri apa. Jakamã kwa mẽ ixte amnhĩ jarẽnh
ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o
amã ma ho ri apa hkêt nẽ.
28 —Na pa pre ra mẽ amã ma ixàpir nẽ
nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk ã mẽ
amã amnhĩ jarẽ. Tã na pa ra ma akupỹm
Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir mã. Kot amnhĩ to
rax o kot ijakrenh. Kot paj akupỹm hwỳr
api nẽ kuri inhmex nẽ ixpa ho ixpa. Tã ka
mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ ma akupỹm
hwỳr ixàpir ã ijarẽnh ma nẽ inhỹ hã akĩnh
nẽ.
29 —Kormã ma akupỹm ixàpir kêt ri na
pa ã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh
anẽ. Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma akupỹm api
ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ajamaxpẽr o: "Nà
ãm hãmri na pre mẽ inhmã amnhĩ kukamã
akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir ã amnhĩ jarẽ."
Anhỹr o ajamaxpẽr. Jao ixkôt ajamaxpẽr
tỳx rãhã ho ri apa.
30 —Kot paj tokyx axte tanhmã mẽ amã
ixkapẽr to hkêt nẽ. Mẽ kêp ixkwỳ hkêt
xwỳnhjê nhõ pahihti Satanastija na ra kot
tanhmã ixto kaxyw. Nom koja tee ri
tanhmã kãm ixto hprãm kaprỳ. Kurom
ixihtỳx o ixihtỳx o ixte hakrenh par jakamã
koja tanhmã ixto hkêt nẽ. 31 Kwãr kãm
tanhmã ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto
pa omu. Inhmã Inhĩpêêxà hkôt ixte amnhĩ
nhĩpêx prãm jakamã kot paj jahti mã arĩ xa
nhũm te tanhmã kot ixto pyràk o inhĩpêx
nom tanhmã ixto hkêt nẽ. Mẽ ate inhmã
Inhĩpêêxà japê htỳx ã ixpumunh kaxyw kot
paj ã mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ
ate ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri
ixpa rãhã mẽ kot ixpĩr ã ixpumunh kaxyw.
E hãmri. Ma pu mẽ mõ nẽ amnhĩ to Tĩrtũm
wỳ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho mẽ
ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Pa mẽ kuma nẽ
kànhmã ixkuhê nẽ inhnojarêt nhũm axte
mẽ inhmã awjarẽ.

15

*Jejus te kêp mẽ*mo krô pyràk
Karatas 2.20; Wam Juãw 2.28

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:

—Nà te ixpê mẽmo pĩ pê "uwa" anhỹr
xwỳnhta kahkô maati pyràk. Nẽ In-
hĩpêêxàja te kot uwa hkre nẽ hamãr o pa
xwỳnhta pyràk. 2 Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ

xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ kot uwa kahkô rũm krô pyràk. Na hte mẽ hkwỳjaja htỳx ri kêp ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx. Jao te kot krôja rã htã ô hkêt pyràk. Koja rã htã ô hkêt nẽ nhũm kot hamãr xwỳnhja tee ri omu nẽ kahkô nê krãhta nẽ kumẽ. No koja ô mex nẽ nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ rã nẽ ô rax kaxyw tanhmã ho mex to. Tã na hte Tĩrtũm uwa krô jamãr xwỳnhta pyrà nẽ ã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. [3] No mẽ kajaja na ka prem mẽ kot ixkwỳ hã amnhĩ to hêx xwỳnhjê rom ixkapẽr mar tỳx nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Jao te mẽ ate krô rã nẽ ô rũnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

[4] —Na hte krôja amnhĩ krã hkôt ô hkêt nẽ. Ãm kahkô pix kukwak ri na hte rã nẽ ô. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ixkukwak ri pix mã inhmã hprãm xà hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ixkapẽr pix mãn mar o apa pa mẽ akôt ixpa ho ixpa. [5] Te ixpê kahkô nhũm te mẽ apê krô pyràk jakamã kot kaj mẽ inhmã hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa nẽ te krô rã nẽ ô rũnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. No kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa nẽ te krô grà nẽ ô hkêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

[6] Na hte uwa krô nhõ dõnja nhỹri hã krô grà pumu hãmri nẽ kahkô nê hakà nẽ ma o mra nẽ kuwy kamã kurẽ nẽ ho hxêt pa. Ja pyrà nẽ mẽ kot htỳx ri ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa.

[7] —Tã no mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te mẽ pahtipxi nẽ ri papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ mãmrĩ amã hprãm xà hkôt mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nhũm ama nẽ amã mẽmoj tã ate hwỳr xàta kôt kugõ. [8] Kot kaj mẽ Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Jajaja na htem Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o pa. Mãn Tĩrtũmja mex o mex." Anhỹr o hamaxpẽr.

[9] —Nẽ na pa hte Inhĩpêêxà kãm ijapê pyràk o inhmã mẽ ajapê nẽ. Tã kêr ka mẽ amarĩ inhmã mẽ ajapê hã ri ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. [10] Na pa hte ãm Inhĩpêêxà kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Jakamã na pa hte kãm ijapê hã ixkĩnh nẽ ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ixkapẽr kôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ ixpyrà nẽ inhmã mẽ ajapê hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh nẽ ri apa.

[11] —E na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Mẽ ate inhmar nẽ ixpyrà nẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te pa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pyràk. Anẽ.

*Jejus kot m*ẽ pamã axpẽn kĩnh tỳx ã mẽ pamã karõ

[12] Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ te inhmã mẽ ajapê pyràk o mẽ amã axpẽn japê ho mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Jao axpẽn to mex o ri axpẽn kôt apa. [13] Koja mẽhõ kãm hkràmnhwỳ japê htỳx nẽ nhũm ra mẽhõ mẽmo mỳrapê kot kêp hpĩr mã nhũm tee ri hã omu nẽ nê kãm amnhĩ mẽ nhũm kupĩ. Hãmri nhũm mẽ ja hã omu nẽ kãm hkràmnhwỳ japê htỳx ã nê htyk ã axpẽn mã harẽ.

[14-15] —E kot paj axte mẽ apê inhmã mẽ axàpênh xwỳnh ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Na hte mẽ õ patrãwjaja hprĩ hã kãm mẽ apênh xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Na htem ãm mẽ apênh pix ã mẽ kurẽ. Nom mẽ kajaja mẽ ate ixkapẽr mar nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx jakamã kot paj hpãnhã mẽ apê ixkràmnhwỳ hã mẽ ajarẽ. Na htem axpẽn to hkràmnhwỳ nẽ ma nhỹhỹm pa kaxyw nẽ tanhmã amnhĩ kukamã hkràmnhwỳ mã amnhĩ jarẽnh to. Tã mẽ apê ixkràmnhwỳ jakamã na pa hte ã amnhĩ kukamã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Nom ja pix jarẽnh kêt nẽ. Na pa hte mããnẽn Inhĩpêêxà xô ri mẽ amã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt o mẽ akôt ixpa.

[16] —Nẽ mẽ kajaja na ka prem ixpê mẽ akràmnhwỳ kaxyw ixãm kêt nẽ. Pa na pa pre amnhĩ kaxyw inhmã mẽ aprãm. Ixkapẽr kôt pix mã ri mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Te uwa krô ô rũnh nẽ aa grà hkêêta pyràk. Jakamã kot kaj mẽ mẽmoj tã Inhĩpêêxà wỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xà hkôt amã kugõ.

[17] —E. Kwa kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh nẽ tanhmã axpẽn to ajuta hto ho axpẽn mã mẽmoj kutã anojarêt pix o mãn kêt ri apa. Nà ja na kêt inhmã hprãm. Anẽ.

Mẽ kot Jejus kwỳjê kamã gryk xwỳnhjê jarẽnh

*Matêwre 10.22; mããn*ẽn Juãw 7.7, 17.14; Wam Juãw 3.13

18 —Nẽ koja ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja kãm
mẽ aprãm nõkati. Tã kêr ka mẽ amnhĩ tã
mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr
kêt nẽ. Ixkumrẽx na prem kãm ixprãm
nõkati. Tã koja mẽ mã ixtã mẽ ato anẽ
nẽ kãm mẽ aprãm kêt nẽ. 19 Mẽ apê mẽ
hkwỳ ronhỹx mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ
kãm mẽ ajapê nẽ. Nom apê mẽ hkwỳ hkêt.
Ra ixte amnhĩ kaxyw mẽ arênh jakamã na
htem tee ixtã mẽ apumu nẽ kãm mẽ akĩnh
kêt o kãm mẽ akurê nẽ. 20 Koja mẽ ixtã
hpijaàm kêt nẽ nẽ mããnẽn mẽ atã hpijaàm
kêt nẽ. Nẽ mẽ anhĩpêx o te mẽ kot pa
ixpê mẽ anhõ patrãw nhĩpêx pyràk. Ka mẽ
ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kãm ajamak o ri
apa. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ. Nom
koja mẽ akwỳjaja jajê rom te ra mẽ kot
ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxta pyrà
nẽ mããnẽn mẽ akapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx o pa. Kwa kêr ka mẽ ixkapẽrja mã
mãn ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

21 —Koja mẽ ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx
to. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx kêt jakamã koja mẽ ã ixtã mẽ an-
hĩpêx anẽ. Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh
kôt hamaxpẽr kêt nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ.
22 Ixwrỳk nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
ri ixpa htã nhũm mẽ inhma nẽ ãm inhma
nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã koja
mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ to
hpimxur kêt nẽ.

23 —Nẽ koja mẽhõ kêp ixprãm nõkati
nẽ mããnẽn te kêp Inhĩpêêxà prãm nõkati
pyràk. 24 Na pa pre mẽ piitã mẽ hkôt aa mẽ
kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri
mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hã ixpumu. Ãm pa-
pxipix na pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri
mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hã ixpumu. Kêp ãm
mẽ kot ja hã ixpumunh kêt ronhỹx prem
axpẽn mã ijarẽnh o: "Tk. Mẽ pahte mẽhõja
nhỹhỹnh mẽ pahwỳr hpôx ã omunhre hã
kot puj kêt mẽ ri hã pahpijaàm o ri papa."
Anhỹr o nhỹx prem axpẽn mã ijarẽ. Tã ra
mẽ kot ja hã ixpumunh mex tã axtem nẽ
Inhĩpêêxà mẽ wa mẽ kãm wa ixkurê nẽ. Jao
mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ to
hpimxur kêt nẽ. 25 No Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh nẽ mẽ hã
kagà nẽ kot mẽ hã kagà kot:
Mẽmo tanhmã kute mỳrapê na htem kãm
ixkurê? Nà ãm amarĩ na htem kãm
ixkurê ho pa. Anẽ.
Tã ã ixtã kagà kot anhỹr xà hkôt na htem
ã kãm ixkurê anẽ. Jakamã koja mẽ mããnẽn
ixtã kãm mẽ akurê nẽ. Nom kêr ka mẽ arĩ
mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nẽ
tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

26 —Nẽ tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr
ixàpir mã tã kot paj hwỳr pôj nẽ aa mẽ ato
ijamakêtkati hkêt nẽ. Kot paj amnhĩ pãnhã
mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ. Mẽ kot kãm: "Mẽ
kutã nojarêt xwỳnh maati" anhỹr xwỳnhta
kot paj mẽ awỳr kurẽ nhũm ixpãnhã mẽ
awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê nẽ hprĩ hã mẽ
amã Tĩrtũm mẽ wa ixto amnhĩrĩt o ri mẽ
akôt pa. 27 Kot kaj mẽ ama hãmri nẽ ma mẽ
piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o
ri apa. Na pa pre ra mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh ryy ho mẽ hkôt ri ixpa ka mẽ ixkôt
ri inhmar o apa ry nẽ. Jakamã kêr ka mẽ
ixwakre kamã arĩ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o
ri mẽ hkôt ri apa. Anẽ.

16

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:

—Nẽ mẽ kot nhỹrmã ixtã tanhmã mẽ an-
hĩpêx to nhũm mẽ ate tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr nẽ mẽ umaj ixkaga pymaj na pa
hte ã mẽ amã ixprĩ hã mẽmoj jarẽnh ry anẽ.
2 Kot kaj mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa
nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ ama nhũm ja
mẽ kêp omnuj nẽ. Nhũm mẽ Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkreja rũm amnhĩ nê
mẽ ajano nẽ mẽ akwỳjê hpar o pa. Hãmri
nẽ hamaxpẽr o: "E pu mẽ axte mẽ hkwỳjê
pynê nẽ mẽ kupa. Tĩrtũm kãm ja mex
kênã." Anhỹr o htỳx hamaxpẽr o pa. 3 Mẽ
kot hprĩ hã Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽr mar
mex kêt nẽ ã htỳx wa inhmã ja mex ã wa
ijarẽnh anẽ. 4 Nom mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳrta krax kãm na pa pre ã mẽ amã
mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Arĩ mẽ akôt ixpa
kênã. Kot ka mẽ ixkôt apa rãhã amã mẽ
uma hkêt nẽ. Tã pa ra akupỹm inhnojarêt
nẽ ã mẽ amã mẽ harẽnh anẽ. Jakamã
koja mẽ nhỹrmã ã mẽ anhĩpêx anẽ ka mẽ
amnhĩ tã mẽ omu nẽ ra ixte mẽ akukamã
ã mẽ harẽnh anhỹrja mã ajamaxpẽr kurê
kumrẽx nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr
kêt nẽ. E kwa ixkapẽrja mãn mẽ amnhĩ krã
him haxàr tỳx nẽ ri hã apa. Anẽ.

*Jejus m*ẽ Tĩrtũm wa hkarõ jarẽnh

5-6 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E na pa ra kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta wỳr ra akupỹm inhnojarêt ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ã inhma nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr tã mẽ atõ aprĩ hã ma inhmõr xà ã ixkukjêr kêt nẽ. Rỳ inhmã: "Kwa mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ixre nẽ ma akupỹm mõ? Xà we ja amã mex?" Anhỹr o mẽ atõ ixkukjêr kêt nẽ. 7 Kêt ma akupỹm ixàpirja mẽ amã mex kumrẽx. Kop ãm akupỹm ixàpir kêt ronhỹx mẽ amã mẽmoj kutã nojarêt xwỳnhta ixpãnhã mẽ awỳr wrỳk kêt nẽ. Tã kot paj ma akupỹm api nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr kurẽ. Jakamã kwa mẽ ja ma nẽ tãm ajamaxpẽr o ri apa. 8 Koja ixpãnhã mẽ awỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê mã mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ ho amnhĩrĩt. Koja mẽ kãm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xà ho amnhĩrĩt. Nẽ mããnẽn mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ to mex to xà ho amnhĩrĩt. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ homnuj to xàta nhũm mããnẽn mẽ kãm ho amnhĩrĩt. Koja mẽ kãm ja piitã ho amnhĩrĩt.

9 —Jakamã koja mẽ ja kukamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o: "Kwa kot paj xep amnhĩ tomnuj kaga nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra Jejus mã ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kêt nhũm Tĩrtũm nhỹrmã ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã ixto. 10 Nà kot paj hkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ixpa. Na pre Jejus tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho api pa mẽ axte jar nhỹri omunh kêt nẽ. 11 Na xep Tĩrtũm nhỹrmã kot ma kuwy hwỳr mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjê nhõ pahi maatija mẽnh ã ra amnhĩ kukamã hã amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa arĩ ixpê hkwỳ jakamã kot paj tokyx Jejus kôt amnhĩ xãm kêt nhũm hkôt kuwy hwỳr inhmẽ." Anhỹr o hamaxpẽr. Koja ã wa Ixkarõja mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê mã mẽmoj to amnhĩrĩt mex anẽ.

12 —Nẽ na pa kormã mẽ amã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt kêt nẽ. Kormã mẽ ate aprĩ hã mẽmoj pumunh nẽ mar mã tãm kêt. 13 Tã koja ixpãnhã wa Ixkarõ mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê hãmri nẽ hprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt o mẽ akôt pa ho pa. Nom koja amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ amã ho amnhĩrĩt to hkêt nẽ. Koja ãm Tĩrtũm pix xô ri mẽ amã ho amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. Jao hprĩ hã mẽ amã ixkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw o mẽ amã amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. Ã koja hprĩ hã ra ixte mẽ amã ixujarẽnh xà hkôt axte mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt mex o pa anẽ.

14 —Nẽ koja hprĩ hã mẽ amã pa ixto amnhĩrĩt o pa. Jao mẽ amã inhmex o inhmex ã ixto amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. 15 Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽrja ãm htipxi. Tã koja wa Ixkarõ ixkapẽr xô ri ã mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt anẽ. Jao ra wa ijamẽ wa ixkapẽr o amnhĩrĩt mex o pa. Koja ã wa mẽ apê ixkwỳ hã mẽ ato mex o pa anẽ. Anẽ.

*M*ẽ kot akupỹm Jejus tĩr ã omunh ã mẽ harẽnh

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj tokyx mẽ ano pê akunok ka mẽ axte amnhĩ kaêx ã ixpumunh kêt nẽ. Nom kwa kêr ka mẽ tee ri ixkapẽrja kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot paj ixtã apkati grêre ka mẽ axte ixpumu. Anẽ.

17-18 Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Pa mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nẽ tokyx mẽ pano pê pikunor tã hã apkati grêre nhũm axte mẽ pahte omunh ã amnhĩ jarẽ nẽ akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir ã amnhĩ jarẽ. Pẽr kapẽrja ãm ri katii. Anẽ.

19 Nhũm amnhĩ tã mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Kwa xà na ka mẽ kormã aprĩ hã ixkapẽr ã inhmar kêt nẽ? 20 Kot paj ty nhũm mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja ijarẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. No mẽ kajaja kot kaj mẽ akaprĩ nẽ amỳr o apa. Nẽ gaa nẽ akupỹm akĩnh nẽ. Kwa mẽ ixkapẽrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx o apa. 21 Te mẽ ate mẽ hpijagri xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem õhy xà nẽ gaa nẽ ra õhy xà htỳx nẽ. Nẽ hkĩnh kêt nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx o hikwỹ. Tã gaa nẽ hpijagri nhũm hkrare kato nhũm omu nẽ akupỹm hkĩnh nẽ axte õhy xà htỳx mã hamaxpẽr kêt nẽ. 22 Tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Kot kaj mẽ akĩnh kêt nẽ ri apa. Tã kot paj akupỹm tokyx ixtĩr nẽ axte mẽ awỳr ixkato ka mẽ ixpumu nẽ akĩnh nẽ. Hãmri nẽ akĩnh rãhã ri apa ho apa. Nhũm mẽhõ mẽ apumu nẽ tee ri tanhmã mẽ akĩnh nê

mẽ ato kaprỳ ka mẽ arĩ akĩnh rãhã ri apa
ho apa.
23 —Nẽ ixte akupỹm kaxkwa hwỳr ixàpir
nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽnh
nhũm mẽ awỳr wrỳk nẽ hprĩ hã mẽ amã
mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt jakamã kot kaj mẽ
axte amã mẽmoj tã ixkukjêr prãm kêt nẽ.
Anẽ.

Jejus kwỳjaja kot àmnhĩx mẽmoj tã
Tĩrtũm wỳr
Matêwre 18.19-20; Juãw 14.13-14

Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ
inhmã:
—E kwa mẽ ã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ
amnhĩ krã kamã kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ ho
apa. Kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã mẽmoj tã
Inhĩpêêxà wỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate hã
axàhwỳr xà hkôt mẽ amã mẽmoj tanhmã
ho rỳ mẽ amã mẽmoj gõ. 24 Na ka mẽ kormã
apê ixkwỳ hã mẽmoj tã axàhwỳr kêt nẽ. Tã
kêr ka mẽ amã mẽmoj tã hwỳr prãm nẽ
mãmrĩ mẽmoj tã hwỳr o apa. Kê mẽ ama
hãmri nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to
ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ akĩnh nẽ.
25 —Nẽ na pa pre mẽ amã mẽmoj jarẽnh
kaxyw nẽ mẽmoj tã haxwỳ nẽ mẽ amã
ixujarẽnh rax nẽ. Nom kot paj axte ã mẽ
amã ri ixujarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kot paj tã
ixprĩ hã mẽ amã tanhmã Inhĩpêêxà jarẽnh
to ka mẽ aprĩ hã mar mex kurê kumrẽx.
26 Hãmri nẽ mẽ kamjaja mẽ apê ixkwỳ hã
tanhmã amnhĩ to hwỳr to ho apa. Jakamã
mo kaxyw kot pa kêt axte tanhmã mẽ ato
hwỳr to? Kot kaj mẽ kamjaja amnhĩ to hwỳr
jakamã arĩ ixte mẽ ato hwỳr kaxyw ixto
presija hkêt nẽ.
27 —Na ka mẽ ra amã ijapê nẽ. Nẽ ixte
Inhĩpêêxà rũm mẽ awỳr ixwrỳk ã ixpumu.
Jakamã nhũm Inhĩpêêxàja ixtã mããnẽn
kãm mẽ ajapê nẽ. Tã kot kaj mẽ kamjaja
mẽmoj tã amnhĩ to hwỳr o apa nhũm mẽ
ama nẽ kãm mẽ ajapê htỳx kãm mẽ amã
mẽmoj gõ.
28 —Na pa pre Inhĩpêêxà rũm amnẽ mẽ
awỳr wrỳ. Hãmri nẽ kãm hprãm xà hkôt
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpar o mõ nẽ ra
akupỹm hwỳr inhnojarêt kaxyw. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ
jarẽnh anẽ. 29 Pa mẽ tã ixprĩ hã mar mex nẽ.
Hãmri nẽ kãm:
—Tỳ. Nà na pa mẽ tã ixprĩ hã ate
amnhĩ jarẽnh ma. Ka amnhĩ tã haxwỳr
nẽ axujarẽnh kêt jakamã pa mẽ tã ixprĩ
hã amar mex nẽ. 30 Pẽr ãm ate mẽmoj
piitã omunh par xwỳnh na ka. Jakamã
ate mẽ ijamaxpẽr piitã hkôt aprĩ hã mẽ
ixpumunh par kumrẽx kênã kot ka tanhmã
mẽ ijamaxpẽr to hã mẽ ixkukja. Ãm hãmri
na ka Tĩrtũm rũm awrỳk ã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
31 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:
—Xà ãm hãmri na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr
tỳx nẽ? 32 Kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ tokyx
mẽ umaj ixre nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã mẽ
anhõ krĩ hwỳr mra. Mẽ kot ixkôt tanhmã
mẽ anhĩmex to pymaj kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ kãm ga. Kot paj ahte mẽ kãm
ixãm pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom ahte ixãm
kêt nẽ. Inhĩpêêxà aa kot ixrere hã.
33 —E ixkukwak ri mẽ ajamakêtkati nẽ
axàmnhĩx mẽ apa kaxyw na pa ã mẽ amã
ixkapẽr anẽ. Nom mẽ kêp ixkwỳ hkêt
xwỳnhjaja koja nhỹrmã ixtã mẽ atomnuj
tỳx o pa. Tã kêr ka mẽ amã mẽ uma nẽ tee ri
amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.
Nhỹrmã ixte mẽmoj punuj piitã ho ijapêx
par ã arĩgrota ã kot paj mẽ atã mẽ ho ijapêx
par kumrẽx. Anẽ.

17

Jejus kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã harẽnh
Rõmãn 8.34; Eprêw 7.25

1 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa nẽ
hpãnhã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽ nẽ kãm:
"Pa Papaj. E na pa ra amã hprãm xà
hkôt tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to hpar
o mõ nẽ akupỹm awỳr inhnojarêt kaxyw.
Jakamã kot kaj ixpê Akra hã ma akupỹm
amnhĩ wỳr ixto api. Mẽ kot ja hã ix-
pumunh nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh
o pa kaxyw. 2 Na ra pyka piitã hkôt
ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ
nom ka na ka pre inhmã mẽ agõ. Ixte
mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ
harẽnh kaxyw. Jakamã koja mẽ nhỹrmã
ixkukwak ri pakuri htĩr tũm nẽ pa ho
pa. 3 Na mẽ ra ixkapẽr mar mex nẽ. Nẽ
ixpê Jejus Kris pê ate mẽ hwỳr inhmẽnh
xwỳnhja kôt hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ apê
Tĩrtũm ã ãm apyxi mex ã mããnẽn akôt
hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ amex o amex ã
akôt hamaxpẽr nẽ kãm akĩnh nẽ. Jakamã
koja mẽ nhỹrmã pakuri htĩr tũm nẽ pa ho
pa. Nà koja mẽ anẽ.

4 Amnepêm amnẽ pyka ja hwỳr inhno-
jarêt nhũm ate tanhmã ixte amnhĩ
nhĩpêx to hã inhmã karõta na pa ra hatur
xàm mẽnh kaxyw. Na pa xatã mẽ kãm
akapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Jao ra
mẽ kãm apê Pahi Maati hã apixi mex ã
ajarẽ nẽ amex o amex nẽ axàhpumunh o
axàhpumunh ã mẽ kãm ajarẽnh o ri ixpa.
5 Jakamã e Papaj. Kêr ka tokyx ixpê akra
hã ma akupỹm amnhĩ wỳr ixto api. Pa
akupỹm awỳr pôj nẽ te amnepêm akuri
ixpaja pyrà nẽ axte akuri ixpa ho ixpa."
Anẽ.

*Jejus kot hkw*ỳjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh

Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:
6 "E Papaj. Nà ra ate pyka hkôt inhmã
mẽ õr xwỳnhjaja na pa ra mẽ kãm akapẽr
jarẽnh ryy ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ
akapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa.
7 Tã ixte anhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho ri ixpaja ra mẽ kot ja hã ixpumunh
mex. 8 Na pa pre hte axô ri mẽ ahkre
ho ri ixpa nhũm mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt
hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ ate mẽ hwỳr
inhmẽnh nhũm mẽ hwỳr ixwrỳkja ã mẽ
kot ixpumunh mex.
9-10 Tã ot pa mẽ ho awỳr o xa. Nom na pa
mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê ho awỳr kêt
nẽ. Ãm ate inhmã mẽ õr xwỳnhjê pix o
na pa awỳ. Mẽ kêp akra jakamã mããnẽn
mẽ kêp ixkraa. Jakamã na htem pamã
pamex o pamex ã pajarẽnh o ri pa.
11 Axihtỳx o axihtỳx jakamã na ka pre
amnhĩ xwar inhmã axihtỳx xà hkwỳ gõ
pa te ixte axihtỳx pyràk. Tã na pa ra
akupỹm awỳr inhnojarêt kaxyw. Kot paj
jar pyka hkôt ri ixpa ry hkêt nẽ. Nom
ixkwỳjaja koja mẽ arĩ kamã pa jakamã
kwa Papaj. Kêr ka inhmã mẽ omunh mex
nẽ kê mẽ inhỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o
pa. Nẽ pahpyrà nẽ te ixkre tipxi kamã mẽ
htipxi nẽ mẽ pa pyràk o axpẽn kôt pa.
12 Kormã mẽ kamã ixpata ã ate
inhmã axihtỳx xà hkwỳ nhõrta o pa
mẽ htãnopxar mex o ri mẽ hkôt ixpa.
Jakamã nhũm mẽ ri ixkôt amnhĩ nhĩpêx
o pa. Ãm Jut Kariot pix koja mẽ hkĩnhã
tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ hapêx. No
ãm ra akapẽr ã kagà kot hkukamã ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh xàja kôt
koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hapêx.
13 Tã na pa ra akupỹm awỳr inhnojarêt
kaxyw jakamã na pa ixte tokyx mẽ rer
mã xwỳnhjê ho awỳr o xa. Kormã mẽ
hkôt ri ixpa ri. Mẽ kot inhmar nẽ ixpyrà
nẽ hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri pa kaxyw.
14 Na pa pre ra mẽ kãm akapẽr jarẽnh
ry nẽ nhũm mẽ ixpyrà nẽ akôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jakamã nhũm hte
mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja tee ri ja hã
mẽ omu nẽ axtem nẽ kãm mẽ hkurê nẽ.
Nom mẽ kêp mẽ hkwỳ hkêt jakamã na
htem ã mẽ kamã gryk anẽ.
15 Tã na pa ã mẽ ho awỳr anhỹr o
xa. Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê
hkàx ã mẽ pa kaxyw na pa mẽ ho awỳr
kêt nẽ. Koja mẽ arĩ mẽ hkôt ri pa. Nom
mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o pa pumaj
na pa ã mẽ ho awỳr anẽ. 16 Mẽ kêp mẽ
hkwỳ hkêt. Axtem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx.
Te mẽ kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx pyràk
jakamã kê mẽ amarĩ mẽ hkôt pa htã mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o
pa hkêt nẽ. Ãm pahkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa. 17 Akapẽr pix na mex o mex
jakamã koja mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa
nẽ gaa nẽ te pahte amnhĩ nhĩpêx pyràk o
amnhĩ nhĩpêx.
18 Na ka pre amnẽ mẽ hwỳr inhmẽ pa
pre ixte mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri ixpa
kaxyw mẽ hwỳr wrỳ. Nẽ amnhĩ pyrà
nẽ mẽ kot akapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa
kaxyw pa mẽ kurê nẽ ma mẽ hwỳr mẽ
kurẽ. 19 Inhmã mẽ hapê jakamã kot paj
amnhĩ grônh kôt nhãm mẽ kot axpẽn mã
ri inhgrônh o pa xwỳnhjê mã amnhĩ gõ.
Amã hprãm xà hkôt. Ixkwỳjaja kot ja hã
ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ amã hprãm xà
hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
pa kaxyw." Anẽ.

*Jejus kot hkrajê piitã ho Tĩrtũm w*ỳr

20 Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ
nẽ kãm:
"Tã na pa ã jajê ho awỳr anẽ Papaj.
Nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê pix
o na pa awỳr kêt nẽ. Mããnẽn mẽ ô ri
nhỹrmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã
xwỳnhjaja na pa mẽ ho ixpimràà tã mẽ
ho awỳ. 21 Kê mẽ pahpyrà nẽ te hamaxpẽr
tipxi pyrà nẽ ri axpẽn to pa. Nẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o pa. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
pa nhũm mẽ kêp pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja

pahtã mẽ omu nẽ ate mẽ hwỳr inhmẽnh
ã apumunh kurê kumrẽx.
22 Nẽ koja mẽ ixkukwak ri panhỹ hã
te pahpyrà nẽ hamaxpẽr tipxi nẽ ri pa
pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. 23 Na pa htem
te ixkre tipxi kamã mẽ ixtipxi pyràk o
axpẽn nhĩpêx o ri ixpa. Te pahte axpẽn
nhĩpêxta pyràk. Tã koja mẽ ixwakre
kamã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa nhũm
mẽ kêp pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja ja hã
mẽ omu nẽ hamaxpẽr o: 'Nà pẽr ãm
hãmri na pre Tĩrtũm tãm mẽ pahwỳr
Jejus mẽ. Kãm hapê htỳx tã mẽ pahwỳr
kumẽ nhũm wrỳ nẽ amnhĩ xwar kãm
hkwỳjê japê nẽ.' Anhỹr o koja axpẽn mã
pajarẽnh o pa.
24 Amnepêm amrakati ri pa pre amã
ijapê hã ri ixpa. Tã ot pa jajê ho awỳ.
Ka na ka pre inhmã mẽ agõ. Tã ma awỳr
inhmõr mã xàta wỳr na pa inhmã mẽ àpir
prãm nẽ. Koja mẽ nhỹrmã ma pahwỳr
api pu mẽ pahpiitã pahpimrààtã pamã
axpẽn japê hã ri papa ho papa.
25 E Papaj. Amex o amex tã mẽ kêp
ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja na kormã ate mẽ
hwỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixkôt hamaxpẽr
kêt nẽ. Nom mẽ kot ixkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja na mẽ kurom ja hã
ixkôt hamaxpẽr mex nẽ.
26 Na pa ra ixprĩ hã mẽ kãm akapẽr
o amnhĩrĩt o ri ixpa. Tã kot paj axte
mẽ kãm akapẽr kwỳ jarẽ. Amã ijapêta
pyrà nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh ã axpẽn to
pa kaxyw na pa mẽ kãm hã karõ. Kot
paj inhĩ hã mẽ hkôt ixpa hkêt tã koja
Pahkarõja mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã
agjê nẽ te pa mẽ hkôt ixpa pyràk o mẽ
hipêx. Ja na pa inhmã hprãm. Tã koja
anẽ. Jakamã na pa ã mẽ ho awỳr anẽ. Tã
ãm ja pix Papaj." Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus õ Papaj mã mẽ inhnoo mã amnhĩ jarẽnh anẽ pa mẽ ixpiitã hã kuma.

18

Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixto Hipêêxà hwỳr pa.
Hãmri nẽ ixkreja rũm ma tẽ nẽ Jerujarẽ rũm
kato nẽ ma gô pê Kirõ hwỳr tẽ pa mẽ hkôt
ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra. Nẽ
gô hã rê nẽ hikjê hã mẽ kot mẽmo pĩ hkô
hkre xwỳnhja wỳr mra nẽ parpê ixkrĩ hpa.
2 Na pre hte Jejus xatã hwỳr amnhĩ kôt mẽ
ixto pa ho kuhê. Jakamã nhũm Jut Kariot
kot mẽ kãm õr mã xwỳnhta ra kot hwỳr mẽ
ixpa ho ixkuhê xàta pumunh mex. 3 Jakamã
pa mẽ hwỳr pôj nẽ ixkrĩ hpa nhũm mẽ mẽ
ixwỳr mra. Jut Kariot mẽ pôristijaja. Rõm
nhõ xwỳnhjê nhõ pôristijê mẽ patre nhõ
pôristijaja nhũm mẽ mẽ ixwỳr Jut Kariot
kôt mra. Ijaew nhõ pahijê nhỹ hã mẽ
ixwỳr mra. Piitã wapohti jamỳ nẽ pô hpôk
nẽ kanê jamỳ nẽ mẽ ixwỳr hpôk o kato.
4-5 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ
kànhmã xa nẽ ma mẽ kutã tẽ. Jut Kariot kot
mẽ kãm õr kaxyw nhũm amnhĩ tã omunh
mex jakamã amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ ma mẽ
kutã tẽ. Hãmri nẽ mẽ hkaxpa nẽ mẽ omunh
o xa nhũm Jut Kariot mẽ kuri xa nhũm Jejus
mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—Pa. Mẽmoj japêr na ka mẽ pô hpôk o ri
apa? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnh japêr o
na pa mẽ ri ixpa. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tỳ ot pa xa. Pa na ixpê Jejus. Anẽ.
6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri axpẽn
pumu nẽ umaj katẽ ho axkamẽ nẽ kuhê.
Nom katẽ ho pikamẽnh o ra rôrôk pa nẽ
hikwỹ. 7 Hãmri nẽ kànhmã kuhê hpa nhũm
Jejus axte mẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ japêr
o na ka mẽ apa? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta japêr o na
mẽ ri ixpa kênã. Anẽ.
8 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Kwa ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã.
Paa. Ijapêr o na ka mẽ ri apa. Jakamã kwa
kêr ka mẽ ixkôt ri mẽ pa xwỳnhtaja tanhmã
mẽ ho hkêt nẽ. Kê mẽ mãmrĩ anhgrà nẽ ma
mra.
9 Anhỹr o mẽ inhnê mẽ kãm kapẽr. Na pre
ra ham Hipêêxà mã mẽ ixtã kãm amnhĩ jarẽ
nẽ kãm:
—Kormã mẽ kamã ixpa ri ate inhmã ix-
ihtỳx xà nhõrta o na pa mẽ htãnopxar mex
o ri mẽ hkôt ixpa.
Anhỹr o mẽ ixtã kãm amnhĩ jarẽnh
jakamã nhũm ã mẽ inhnê mẽ kot unênh mã
xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

*Simãw Pêtre kot m*ẽhõ pê hamak krãhyr ã harẽnh

Matêwre 26.51-54; Makre 14.47; Rukre 22.49-51

10 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri Jejus
ã mẽ omu hãmri nẽ õ wapo kapa nẽ jam
ho apê nẽ ho hamak nhĩkjê krãhta. Mawti
jamak krãhta. Mawtija mẽõ patre mã apênh
xwỳnhjê hõ na pre nhũm Simãw Pêtre
hamak krãhta. 11 Hãmri nhũm Jejus ja hã
omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Tk. Kwa nà amarĩ xa nẽ akupỹm
awapota hkàm haxà. Ixte mẽ anê amnhĩ
xà htỳx kamã ijamak kaxyw na pa pre
Inhĩpêêxà rũm amnẽ mẽ awỳr pika hwỳr
wrỳ. Kêt inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã
na inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa
hprãm. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã
kãm ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã
ixto. Anẽ.

Mẽ kot Anas wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.57-58; Makre 14.53-54; Rukre 22.54

12 Tã nhũm pôristi mẽ mẽ hkrãhtũm nẽ
mẽõ patre nhõ pôristijaja Jejus pynê nẽ hpa
hpre hpa 13 nẽ ma Anas wỳr o tẽ. Anasja
Kajpas piinhõ na pre. Nhũm Kajpas kormã
amgràja ã Anas pyrà nẽ kêp mẽõ patre
maati. 14 Jakamã na pre ra Ijaew nhõ pahijê
mã Jejus jarẽnh o:
—Nà kot puj mẽ Jejus pĩr tokyx anẽ.
Kê tapxipix ty pu mẽ arĩ mỳrpê pahpiitã
pajamakêtkati nẽ ri papa. Anẽ.
Jakamã nhũm mẽ Jejus pynê nẽ kormã
ma patre maati hwỳr o tẽ.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh

Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Rukre 22.54-62

15 Hãmri pa ixpê Juãw mẽ ixkràmnhwỳ
Simãw Pêtre mẽ pa wa ma mẽ hkôt wa
tẽ. Nhũm mẽ ra mẽ inhõ patre maati
nhõrkwỹ hwỳr Jejus o axà. Nhũm patre
maati kot ixpumunh jakamã nhũm kãm
àpênh xwỳnhja ixpumu nẽ inhmã anẽ pa
mẽ hkôt axà. 16 Nom nhũm Simãw Pêtre arĩ
kapôt ã hakwa krem xa. Hãmri pa omu nẽ
akupỹm hwỳr tẽ nẽ mẽhõ niti kot hakwa
kre jamãr o ãm xwỳnhja mã anẽ nhũm kãm
kahê xà mẽ nhũm mẽ ixkôt axà. 17 Hãmri
nhũm nita hprĩ hã omu nẽ kãm:
—Xêê. Pẽr apê mẽ kot unênh nẽ o mõr
mũj kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka mê?
Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Tk. Nà ixte mẽhõ myti ata pumunhre
hã. Anẽ.
18 Hãmri nhũm ra kôt ã kamàt nẽ ra kryy
nẽ nhũm mẽ àpênh xwỳnh kwỳ mẽ mẽõ
patre nhõ pôristi hkwỳjaja amnhĩm kuto nẽ
hã ànhunh o kuhê. Nhũm Simãw Pêtre mẽ
omu nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ĩhkô hã ànhunh
o xa.

Patre maati kot Jejus kukjêr ã harẽnh

Matêwre 26.59-66; Makre 14.55-64; Rukre 22.66-71

19 Rôm nhũm Anasja hêx rom tanhmã
Jejus kukjêr to nẽ kãm:
—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na ka
hte we akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre
hto ho apa wehe? Anẽ.
20 Hãmri nhũm amnhĩ tã kãm:
—Nà na pa hte mẽ piitã mẽ noo mã ri
mẽ kãm ixkapẽr o ixpa. Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ahkre xà hã ixkre kamã nẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã pa hte mẽ
piitã mẽ noo mã ri mẽ kãm tanhmã ixkapẽr
to ho ri ixpa. Na pa hte nhỹri ixpimxur
pê ri mẽ kãm tanhmã ixkapẽr to ho ri ixpa
hkêt nẽ. 21 Tã ka ixtã mẽ kot inhmar o kuhê
xwỳnhjaja tanhmã ixtã mẽ hkukjêr to hkêt
nẽ. Ãm papxipix ri ixkukja. Kwa ixtã mẽ
hkukja kê mẽ kot tanhmã ixkapẽr mar to xà
hkôt tanhmã amã ijarẽnh to nà? Anẽ.
22 Hãmri nhũm patre nhõ pôristi hõja
kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm:
—Tk. Kwa na htem ã patre maati mã
kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem hã hpijaàm
o kãm kapẽr. Tã na ka axtem nẽ ri ã kãm
akapẽr anẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ hinep hkura.
23 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã omu nẽ
kãm:
—Kwa kot pa tanhmã mẽ amã amnhĩ to
ixêx to ka mẽ hã inhma nẽ rĩ kormã tanhmã
axpẽn mã ixto akapẽr to rỳ hã ixtak. Nom
ãm hãmri ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh tã ka
axtem nẽ ri inhĩnep ixtak. Anẽ.
24 Hãmri nhũm Anas tanhmã mar to hpa
hãmri nẽ umre Kajpas wỳr kumẽ. Na
pre Kajpasja kormã hitom kãm ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho nhỹ nhũm Anas mẽ
kãm anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr Jejus o tẽ
nẽ ho axà. Arĩ hpa hpre rãhã hwỳr o tẽ nẽ
ho axà nhũm xa nẽ kãm amnhĩ jarẽ.

Simãw Pêtre kot axte Jejus kôt pa hkêt ã amnhĩ tã àprãr ã harẽnh

Matêwre 26.71-75; Makre 14.69-72; Rukre 22.58-62

[25] Nhũm Simãw Pêtre arĩ mẽ ĩhkô hã
ànhunh o xa nhũm mẽhõja kãm kapẽr nẽ
kãm:
—Kwa pẽr apê Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê
hõ na ka. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Tk. Kokỹ ixte mẽhõ nẽj pumunhre hã.
Anẽ.
[26] Hãmri nhũm hpãnhã mẽõ patre maati
mã àpênh xwỳnhja mããnẽn omu. Simãw
Pêtre kot kêp hamak krãhyr xwỳnhta kwỳ
na pre. Jakamã nhũm hprĩ hã omunh mex
kurê kumrẽx nẽ kãm:
—Kwa nà ka na ka mũtar pĩ hkôta kamã
mẽ ĩhkô hã xa pa apumu. Anẽ.
[27] Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ axte mẽ
kãm amnhĩ tã aprãr kãm hihtỳx nẽ. Jao ra
mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxija mẽ
nhũm krãhyre hkàr kurê kumrẽx. Ra Jejus
kot hkukamã harẽnh xà hkôt kêp hkwỳ
hkêt ã amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi.

*Jejus kot Pirat mã amnhĩ jar*ẽnh
Matêwre 27.1-2, 27.11-31; Makre 15.1-20; Rukre 23.1-5, 23.13-25

[28] Hãmri nhũm mẽ ixpê Ijaew hkrãhtũm-
jaja ra Kajpas rũm Jejus o kato nẽ ma Pirat
wỳr o tẽ. Piratja na pre te Rõmjê nhõ pahi
pê Sesti mã mẽ ixpê Ijaew jamãr o pa nhũm
mẽ ma hwỳr o tẽ. Nhũm ra myt kator grire
nhũm mẽ hwỳr o tẽ nẽ õrkwỹ kapem o xa.
Pirat kêp Ijaew kêt jakamã nhũm mẽ õrkwỹ
hwỳr gjêx kêt nẽ kapôt ã kuhê. Na hte Ijaew
kormã Pas ã hkĩnh hãmri nẽ nhãm mẽ kêp
Ijaew kêt xwỳnhjê nhõrkwỹ hwỳr gjêx kêt
nẽ. Koja mẽ hwỳr agjê nẽ amnhĩ tomnu nẽ
Pas ã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ Pirat
wỳr Jejus o tẽ no ãm hwỳr o àr kêt nẽ. Ãm
ixkre kapem o xa. [29] Hãmri nhũm Pirat mẽ
hwỳr kato nẽ omu nẽ hã mẽ hkukja nẽ mẽ
kãm:
—Kwa tanhmã na we amnhĩ tomnuj to ka
mẽ ixwỳr o tẽ? Anẽ.
[30] Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà kot amnhĩ tomnuj o pa xwỳnh kênã.
Jakamã na pa mẽ awỳr o tẽ. Ate tanhmã kot
amnhĩ tomnuj to hã harẽnh mar nẽ mỳrapê
tanhmã ho kaxyw. Anẽ.
[31] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Kwa mẽ kamjaja ma amnhĩ kôt o
tẽ nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ho. Mẽ ate
tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh xà
hkôt. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:
—Kwa amnepêm mẽ ixpê Ijaewjaja na
pa pre htem kẽn o mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê tak o mẽ kupa. Tã na ra Rõm
nhõ pahihtija mẽ pamjaja mẽ ixte mẽ hpar
nê mẽ ixkurê. Tapxipix kãm mẽ hpar ã
àmnênh prãm. Jakamã kot kaj ỹ hã mẽ
inhmã tanhmã hã axàmnênh to kê mẽ kupĩ.
Ra ja kaxyw mẽ kot mẽ ixkaxyw axãm kênã.
Anẽ.
[32] Rõm nhõ xwỳnhjaja na htem mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hpar kaxyw nẽ pĩ
kahpa hã mẽ hanhô nẽ mẽ kupa. Nhũm
Jejus amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kot hpĩr to
hã mẽ omunh mex jakamã ra hprĩ hã mẽ
inhmã mẽ kot tanhmã hipêx to hã mẽ harẽ.
Jakamã nhũm pre ã Ijaew Pirat kot mẽ kãm
hpĩr prãm xàj ã kãm kapẽr kãm xihtỳx anẽ.
[33] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm õrkwỹ
hwỳr axà nẽ amnhĩ wỳr Jejus ã karõ nhũm
hwỳr axà nhũm kãm:
—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew
nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr
akãm hamak o pa? Anẽ.
[34-36] Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Nom
jar pika ja kamã ixpê mẽõ pahi hkêt. Axtem
ixpê mẽõ pahi na pa. Mo kaxyw na ka ã
ixkukjêr anẽ? Xà na pre mẽhõ ixte mẽ anhõ
pahi Sesti kutã ixãm ã amã ijarẽ ka ama
nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr? Nà xà ãm
hãmri amã Tĩrtũm kot Ijaew wỳr inhmẽnh
ã ixpumunh prãm? Mo kaxyw na ka ã
ixkukjêr anẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Tk. Mo kot pa kêt ri axtem nẽ Tĩrtũm
kot Ijaew wỳr amẽnh ã akukja? Mẽ apyrà nẽ
ixpê Ijaew kêt kênã. Mẽ kot ixwỳr ato htẽm
xwỳnhjaja na mẽ ã ate amnhĩ jarẽnh anhỹr
ã ajarẽnh anẽ. Nà mẽ akwỳjê mẽ mẽ anhõ
patre krãhtũmjaja na mẽ ã inhmã ajarẽnh
anẽ. Jakamã e aprĩ hã inhmã amnhĩ jarẽ.
Tanhmã na ka we amnhĩ tomnuj to nhũm
mẽ ixwỳr ato tẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte kãm:
—Nà ixpê pyka ja kamã mẽ õ pahi hkêt.
Kop ãm ixpê pyka ja kôt mẽ õ pahi ronhỹx
ra ixkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã ixtã
mẽ ato. Nom jar ixpê mẽ õ pahi hkêt. Ãm
axtem ixpê mẽ õ pahi na pa. Ãm hãmri na
pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.
[37] Nhũm ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri
nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Xà apê mẽ õ pahi hõ na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Na pa pre amnẽ pikaja wỳr wrỳ nẽ jar mẽ akamã ixkato nẽ mẽ akamã ixàptàr. Ixte tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to ho ri ixpa kaxyw na pa pre wrỳ nẽ mẽ akamã ixpa nẽ ãm hãmri mẽ kãm ixkapẽr o ri ixpa. Na pa hte tãm ixkapẽr o ri ixpa. Tã mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ixpê mẽ õ pahihti hã ijarẽnh o pa. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Pirat kot tãm kãm kapẽr ã amnhĩ jarẽnhja ã kuma nẽ kãm:

—Tk. Aa ixte pika ja kamã mẽhõ pumunh nhũm tãm kapẽr o pare hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kapẽr ã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ akupỹm Ijaew wỳr ho kato nẽ mẽ kutã o xa nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. 39 E mẽ inhma. Na pa hte amgrà mẽ arĩgro pê Pas kãm mẽ amã mẽ hagjênh xà rũm mẽ akwỳjê ho hpỹnh nẽ mẽ hapôj nhũm mẽ hamakêtkati nẽ amnhĩx ri pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ Pas ã akĩnh nẽ. Jakamã e. Pa mẽ amã mẽ anhõ "pahihti" jarẽnhja mã inhũre. E na pa ra kãm inhũre. Anẽ.

40 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Nhũm mẽ hã kàx pê gryk kamã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà kãm anhũrer kêt nẽ. Kêt Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

Parapasja na pre hte tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho ri pa nhũm prem mỳrapê unê nẽ haxà. Tã nhũm mẽ axtem nẽ Pirat kot kãm urer prãm xàj Jejus kaga.

19

Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.27-31; Makre 15.16-21; Rukre 23.20-25

1 Tã nhũm Pirat akupỹm õrkwỹ hwỳr Jejus o axà nẽ õ pôristijê mã hã amỹnê nhũm mẽ hwỳr mra nẽ htak o kuhê. 2 Hãmri nẽ kêp pahi hã hpẽr o pikẽnh kaxyw kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem mẽmo mrônhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ hikãx nẽ hkrãm haxà. Nẽ kêp pahi hã mẽ ê kamrêk py nẽ kãm haxà. 3 Hãmri nẽ xatã hwỳr mra nẽ hinep htak nẽ hã hpẽr o pikẽnh o xa nẽ kãm:

—E apê Ijaew nhõ pahi punuti na ka. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Piratja akupỹm Ijaew wỳr kato nẽ mẽ kãm:

—E koja inhõ pôristi akupỹm mẽ awỳr ho kato ka mẽ omu. Na pa tee ri kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã hkukja. Pẽr tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt kênã. Anẽ.

5 Hãmri nhũm Jejus kato nẽ arĩ pahi hã àhkà tu nẽ ê kamrêk jaxà nẽ o xa nhũm Pirat mẽ kãm:

—E kwa mẽ omu nẽ kamã axukaprĩ hkêt wehe. Anẽ.

6 Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ mẽõ pôristijaja tee ri ja hã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Hãmri nẽ hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà pĩ kahpa hã mãn anhô. Kê pĩ kahpa hã mãn ajêt nẽ ty. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri hã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kam nẽ ma amnhĩm o tẽ nẽ mẽ kam amnhĩm ho anẽ. No pa kot paj ho anhỹr kêt nẽ. Mo mỳrapê kot pa kêt hã amỹnê nhũm mẽ kupĩ? Nà kwarĩ kot pa ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh kênã. Mẽ inhĩgêtjaja na prem ã mẽ ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja nê mẽ inhmã kapẽr pa htem ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã ri amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ ja mỳrapê kupĩ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Pirat tee ri Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm uma nẽ kãm tanhmã ho hprãm kêt nẽ. 9 Hãmri nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr ho axà nẽ axte hkukja nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã inhmã amnhĩ jarẽ. Nhỹhỹnh na ka pre mẽ ixwỳr mõ? Anẽ.

Nom nhũm axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm arĩ akryk mar o xa. 10 Nhũm tee ri omu hãmri nẽ kãm:

—Kwa xà ate ixpumunh kêt? Inhỹ hã na htem mẽ kupa nẽ inhỹ hã akupỹm mẽ hapôj. Tã ka pẽr aprĩ hã inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ ri akryk akuhê. Anẽ.

11 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nom Tĩrtũm nhỹ hã pix mã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kêp ãm Tĩrtũm kãm ja prãm kêt ronhỹx ka tee ri tanhmã amã ixto hprãm hkaprỳ. Tãm kot mẽ ixkaxyw axãm kênã. Tã mẽ kot awỳr inhmẽnh nẽ ri ixtyk ã ijarẽnh xwỳnh pê Ijaew nhõ pahijaja. Ra

mẽ kot ixkaga jakamã na mẽ ã amã ijarẽnh anẽ. Jakamã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o ajakrenh. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Piratja tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ kot kãm urer prãm nẽ. Hãmri nẽ akupỹm Ijaew wỳr kato nẽ hã mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ tee ri kot kãm urer kaxyw ã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm ja prãm kêt kumrẽx. Jakamã kàxpê nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa nà ra kêp mẽ inhõ pahi hã kot amnhĩ to hêx kênã. Kot mẽhõ ã ri amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm Rõm kamã mẽ panhõ pahi Sestija ja hã harẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Tã kot kaj kãm anhũre nhũm ajarẽnh ma nẽ akamã gryk nẽ. Anẽ.

13 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ ma pahi kot tanhmã mẽ harẽnh to xà hã kẽn pota wỳr ma tẽ nẽ hã nhỹ. Mẽ ixpê Ijaew kapẽr kãm mẽ ixte kãm: "Kapata" jarẽnh xwỳnhta wỳr kot tanhmã Jejus jarẽnh to kaxyw ma hwỳr tẽ nẽ hã nhỹ nhũm mẽ hwỳr o tẽ.

14 Hãmri nhũm ra arĩgro pê sêsta. Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte Pas ã amnhĩ tomnuj mỳrapê mry hkwỳ hpar nẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh xà hã arĩ-groja kato. Jakamã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹ nhũm Piratja mẽ kot Jejus kator ã harẽnh prãm xàj arĩ mẽ kãm ho mẽ õ pahi hã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E ota mẽ anhõ Pahihtita. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã harẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kãm:

—Kwa apĩ ri. Ma o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô kê tokyx ty.

Anẽ nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Kêp mẽ anhõ pahi kênã kot paj kêt ri axtem nẽ mẽ apê kupĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêp mẽ inhõ pahi hkêt. Pahi Sesti pix na kêp mẽ inhõ pahi. Anẽ.

Mẽ kãm Sesti hkĩnh kêt tã ã kãm Jejus htyk prãm xàj ri harẽnh anẽ. 16 Hãmri nhũm Pirat tee ri ja hã mẽ kuma nẽ tã Jejus ã pôristi mã karõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ mãmrĩ ma o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ.

Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.32-44; Makre 15.21-32; Rukre 23.26-43

17 Hãmri nhũm pôristija Jejus mã õ pĩ kahpa gõ nhũm kutu nẽ ma mẽ hkôt hkjênh o mõ. Nhũm mẽ krĩ rũm ho kato nẽ ma hixêt prêk wỳr o tẽ. Hixêt prêkja mẽ kot harẽnh o: "Korkot" anẽ. No mẽ ixpê Ijaewjê kapẽr kãm na pa pre htem harẽnh o "Mẽ hkrã hi xà" anhỹr xwỳnhta wỳr nhũm mẽ ma o tẽ nẽ hã ho api. 18 Hãmri nẽ pikap pĩ kahpa xi nẽ hã Jejus xi nhũm hã nõ nhũm mẽ prek o ĩhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx. Hãmri nẽ kaxyw hkakwỳ nẽ hkakwỳnh pa nẽ kamã pĩ kahpata xãm nẽ hity hpa nhũm Jejus kỳx pê ajêt. Hãmri nhũm mẽ mããnẽn wa ho hamẽxkrut nẽ pĩ kahpa hã wa kunhô nhũm wa kuri ajêt. Wa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xwỳnhja wa ho akutã Jejus nhĩjê nhũm wa uràk nẽ kỳxpê ajêt.

19 Hãmri nhũm Piratja õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ tap õ py nẽ hã tanhmã kagà hto nẽ kagà ho:

IJAEW NHÕ PAHI JEJUS NA JA KÊP NAJARE NHÕ XWỲNH

20 Nom mẽ ixpê Ijaew kapẽr pix kãm hã kagà hkêt nẽ. Mããnẽn Gresjê kapẽr kãm nẽ Raxĩjê kapẽr kãm nhũm mẽ mããnẽn hã kagà nẽ Jejus mỳri kunhô. Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja Jerujarẽ rũm hwỳr mra nẽ mẽ kot ã hã kagà nhĩpêx anhỹrta pumu nẽ kamã harẽ. Jerujarẽja hixêt prêêta wỳr jawỳ jakamã nhũm mẽ kurũm ohtô nẽ hwỳr mra nẽ omunh o kuhê. 21 Hãmri nhũm patre hkrãhtũmjaja tee ri ã Jejus jarẽnh anhỹr ã kagàta pumu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ ma Pirat wỳr mra nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri hã mẽ kãm anẽ nhũm mẽ axtem nẽ ã ri kagà nhĩpêx anẽ? Kwa nà kêp mẽ inhõ pahi hkêt. Ãm htỳx ri kot ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr o pa kênã. Kwa hã kagàja o anhĩpa nẽ hpãnhã hã kagà ho: "Kêp Ijaew nhõ pahi hã kot amnhĩ to hêx xwỳnh." Anhỹr o hpãnhã hã hipêx nẽ anhô nà? Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà pa ho ixpinhpanh kêt nẽ. Ra ixte hã kagà hpar kênã. Anẽ.

Pôristijaja kot axpẽn mã Jejus xê ho pi-gràn

Matêwre 27.35-36, 27.55-56; Makre 15.24; Rukre 23.34

23 Hãmri nhũm pôristijaja kot axpẽn mã Jejus xê o pigràn kaxyw amnhĩ tã haxwỳr o tẽ. Mẽ kêp 4 no nhũm Jejus xê kêp 5 jakamã nhũm mẽ amnhĩ kôt ho 4 nẽ haxwỳ

nhũm pyxi nẽ hprã. ê rytita. Na pre hipêx
muxre. Nhỹhỹnh hkayr xà pumunh kêt
kumrẽx. [24] Jakamã nhũm mẽ omu nẽ kãm
hkĩnh nẽ. Hãmri nhũm hõ kot amnhĩm
hpyr nẽ ho arĩk kaxyw nhũm mẽ hã kẽnre
ho jôka. Na pre ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽnh nẽ
mẽ harẽnh kot:
Na prem axpẽn mã ixê o anhgrà nẽ hã kẽnre
ho jôka ho hkrĩ.
Anhỹr o kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh. Tã
nhũm mẽ ra hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
hkrĩ.

*Jejus kot Juãw nhĩhkram katorxà jaxàr ã har*ẽnh

[25] Nhũm Jejus par pê katorxà xa. Nẽ htõx
nẽ Kropti hprõ Marir nẽ Marir Matarẽn
mẽ nhũm mẽ Jejus katorxà nhĩhkô hã Jejus
pumunh o kuhê. Nhũm amnhĩ tã mẽ omu
[26] nẽ mẽ kuri pa ixpê Juãw pumu. Hãmri
nẽ kêp ixkràmnhwỳ mex ã ixtã katorxà mã
kapẽr nẽ kãm:

—E ota Juãwta. Koja ixpãnhã te kêp akra
pyràk o anhĩpêx nẽ tanhmã ato ajuta hto ho
pa. Anẽ.

[27] Hãmri nẽ hpãnhã pa inhmã kapẽr nẽ
inhmã:

—E Juãw. Kêr ka te kêp akatorxà pyràk o
inhmã hipêx mex o ri apa.

Anhỹr jakamã pa kuma nẽ kot inhmã hã
karõ xà hkôt inhõrkwỹ hwỳr haxà nẽ amnhĩ
kôt ri ho ixpa.

*Jejus htyk ã har*ẽnh

Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49

[28] Tã nhũm Jejus ra amnhĩ pumu hãmri nẽ
hamaxpẽr o:

—Nà Inhĩpêêxà kot mẽmoj tã inhmã
karõta na pa ra kãm ho anhỹr o hitep xà xir
kaxyw. Anẽ.

Hãmri nẽ kãm kôr ã amnhĩ jarẽ. Nom
ra hkukamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
htyk kaxyw nẽ kãm kôr kukamã harẽnh
jakamã nhũm ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kapẽr
o:
Nà na pa ra inhmã kôr nẽ. Anẽ.
[29] Nhũm hpar pê guhkrax kãm wĩhti
punureta ãm jakamã nhũm mẽ ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ma nẽ kaxyw mẽmo rerek
py nẽ o tẽ nẽ kaxyw pĩ ryti hõ py nẽ ho
hkanhwỳ. Nẽ akupỹn o tẽ nẽ ho wĩhti mã
haxà nẽ kãm kupẽ. [30] Nhũm hkaô nẽ hkaôr
pa hãmri nẽ kapẽr o:
E nà hãmri na pa ra mẽ piitã mẽ kot amnhĩ
tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Jao ra
Inhĩpêêxà kãm hprãm xà hkôt kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jatur xàm
kumẽ.
Anhỹr o amnhĩ jarẽnhja kôt ahpar mã hkrã
nẽ ty.

Mẽ kot kô xwa ho Jejus kamnhwỳr ã
harẽnh

Wam Juãw 5.6-8

[31] Nhũm ra sêsta nhũm apkati nhũm mẽ
inhõ arĩgromnu pê sap kaxyw. Sapja ã
na hte mẽ ixpê Ijaew mẽ ixkĩnh pê Pas ã
ixkĩnh rũnh o ixpa. Nhũm mẽ kãm sap ã
arĩ mẽ htyk nẽ mẽ harir xwỳnhjê pumunh
prãm kêt jakamã nhũm Ijaew krãhtũmjaja
ma Pirat wỳr mra nẽ kãm:

—Kwa pôristi mã anẽ kê mẽ tokyx mẽ hte
hi kukẽ kê mẽ htyk tokyx anẽ. Kê mẽ tokyx
mẽ o wrỳ nẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjê.
Kormã sap kêt ri. Anẽ.

[32] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ õ pôristijê mã
anẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ akutã wa
kot Jejus nhĩjê nẽ jêt xwỳnhta wa kumrẽx
wa hte hi hkwỹr. [33] Hãmri nẽ hpãnhã Jejus
wỳr tẽ nẽ omu nhũm ra htyk mex nẽ ajêt
nhũm mẽ ja hã omu nẽ kêp hte hi hkwỹnh
kêt nẽ. [34] Nhũm pôristi hõja kô xwa py
nẽ ho ihkjê rũm hkanhwỳ nhũm hkamrô
mẽ ĩ kagô ahkà nẽ hprõt nhũm mẽ hkwỳja
omunh o kuhê. [35] Nẽ ixpê Juãw na pa pre
ijaxwỳja mẽ ĩhkô hã xa nẽ ja hã omunh
jakamã pa ã mẽ amã hã kagà anẽ. Ãm
hãmri na pa mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ
ate kamã harẽnh nẽ harẽnh mar nẽ hkôt
ajamaxpẽr kaxyw. [36] Na pre ra Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kamã ra hkukamã tanhmã kot
mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta jarẽnh to nẽ hã
kagà. Nẽ hã kagà kot:
Koja mẽ nhỹhỹnh hi hkwỹnh kêt nẽ. Anẽ.
Tã nhũm mẽ ra hã kagàja kôt ã hipêx anẽ nẽ
kêp hi hkwỹnh kêt nẽ. [37] Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã
kagà htũmja mããnẽn ja hã harẽnh kot:
Mẽ kot hpĩr nẽ hkanhwỳr xwỳnhja koja mẽ
hpar pê omunh o kuhê. Anẽ.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã Jejus tyk
kukamã harẽnh kot anhỹr.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56

[38] Tã nhũm Juje pê Arimatej nhõ xwỳnhja
Jejus ra htyk ã omu nẽ ma Pirat wỳr tẽ nẽ
hã kãm kapẽr. Kot ma o mõr nẽ tokyx haxàr

kaxyw. Na pre ra Jejus kôt amnhĩ xãm nom
Ijaew krãhtũmjê pymaj mẽ kãm amnhĩ to
amnhĩrĩt kêt nẽ. Jakamã nhũm ma Pirat
wỳr tẽ nẽ hã kãm kapẽr nẽ kãm:
—Pa e ot pa awỳr tẽ. Ixte mẽmoj tã
amã ixkapẽr kaxyw. Kot kaj apu inhmã "ỳ"
anhỹr japêr. Kwa xà kot pa ma Jejus o mõ
nẽ haxà? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: "Nà mãmrĩ
ho anẽ." Anẽ hãmri nhũm ma hwỳr tẽ nẽ ho
wrỳ nẽ kumỳ nẽ ma haxàr mã o mõ. 39 Nhũm
Nĩkotẽja ma hkôt tẽ. Amnepê mã kot kamàt
kãm Jejus wỳr htẽm nẽ wa axpẽn mã kapẽr
o ỹr xwỳnhta. Jakamã ma Juje hkôt tẽ. Nẽ
amnhĩ kôt mẽ hkuxwa xà hkwỳ ho mõ. Ãm
ho mõr rax kumrẽx. Ho 34 kir nẽ kutu
nẽ o mõ. Mẽ hkuxwa xàja na pre mẽ kot
mẽmo kuxwa xà mã "mĩra" nẽ "aroe" anhỹr
jarẽnhja nhũm kaxyw hkwỳ jakà nẽ ho ahkà
nẽ ho mẽ hkuxwa xà nhĩpêx. Hãmri nẽ
kutu nẽ ma Juje kot Jejus jaxàr nhũm kot ho
hkuxwa kaxyw hkôt o mõ. 40 Hãmri nhũm
wa ho kupẽxê kukõnh pa nẽ ho Jejus kupu.
Mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte mẽ htykjê jagjênh
kaxyw ã mẽ hipêx anhỹr xà hkôt nhũm wa
ã hipêx anẽ nẽ haxà. 41 Nhũm ra mẽ kot pĩ
kahpa hã nhôr xà tã mẽ kot mẽmo pĩ ho
pa nẽ hkre xwỳnh kwỳ kuhê. Nẽ kamã kẽn
kre nyw. Kormã mẽ kot kamã mẽ htykjê hõ
jaxàr kêt xwỳnhta. 42 Jakamã nhũm wa omu
nẽ axpẽn mã:
—E kwa pu hwỳr Jejus o tẽ nẽ kamã mãn
tokyx haxà. Kêr pu kormã sap kêt ri ra
tanhmã amnhĩ to hpa. Anẽ.
Hãmri nẽ hwỳr kumỳ nẽ o tẽ nẽ kamã
haxà nẽ hã hitom pa hãmri nẽ ma akupỹm
krĩm wa tẽ.

20

*Jejus akup*ỹm htĩr ã harẽnh
Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12

1 Tã nhũm sap tẽ nẽ hapêx nẽ hpãnhã
semãn nyw krax xà pê tômĩk. Hãmri nhũm
Marir Matarẽn kwỳhtã kànhmã nhỹ. Ko-
rmã myt kator kêt ri kànhmã nhỹ nẽ ma
kẽn kreta wỳr tẽ. Nẽ hwỳr pôj nẽ tee ri
hitom xà hã kẽn rax pumu. Nhũm ra nhãm
hakwa kre kuhpa hã ri hikwỹ nhũm omu
nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr pê omunh
o xa. 2 Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm
hprõt nẽ nhỹri Simãw Pêtre nẽ pa ixpê Jejus
kràmnhwỳ mex ã wa ixpumu nẽ hkaprĩ
kamã wa inhmã harẽ nẽ wa inhmã:
—Xê na pẽr mẽ pahpê mẽ panhõ Pahihti
kapa nẽ nhỹhỹm ma o tẽ. Xê nhỹhỹm mãn
pre wem o tẽ? Anẽ.
3 Hãmri pa wa kuma nẽ hwỳr ixprõt kurê
kumrẽx. 4 Hãmri pa Simãw Pêtre mã wa
nẽ ixkumrẽx hwỳr pôj. 5 Nom kormã kẽn
kre hwỳr ixàr kêt ri kormã hakwa krem
inhĩkôt nẽ kaxwỳnh kãm nõr xà kamã Jejus
japêr ixrĩt o xa. Nhũm kupẽxê nhĩrê pix
nõ pa omu. 6 Hãmri nhũm Simãw Pêtre
ixkôt tẽ nẽ ixrom krem àr kurê kumrẽx nẽ
kupẽxê nhĩrêta pumu. 7 Nẽ hkrã kupu xà
pumu nhũm axtem hkrã muxre nẽ ahte nõ.
8 Hãmri pa hkôt axà nẽ nõr xà kaprỳ pumu
nẽ ijamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Nà mãn akupỹm htĩr. Hã
na nõr xà hkaprỳ mex nẽ. Nà mãn akupỹm
htĩr kãm ga. Anẽ.
9 Ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
kukamã akupỹm htĩr ã harẽnh tã pa wa
kormã ixprĩ hã ja hã omunh kêt nẽ. Tã
kẽn kre kaprỳ pumu nẽ kãm ijamaxpẽr kurê
kumrẽx. 10 Hãmri nẽ wa ixkato nẽ awjanã nẽ
ma akupỹm wa ixkwỳjê hwỳr wa tẽ.

*Jejus kot Marir Matar*ẽn wỳr kator ã
harẽnh
Makre 16.9-11

11 No nhũm Marir Matarẽnja arĩ kẽn kre
kapem hkaprĩ nẽ mỳr o xa. Nẽ mỳr pê
hikôt nẽ kẽn kre kamu 12 nẽ kamã Tĩrtũm
kapẽr o wrỳk xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa
omu. Nhũm wa ê jakajre kamã wa nhỹ.
Nhũm hõja hkrãm nhỹ nhũm hõja htem
nhỹ. 13 Hãmri nẽ wa Marir Matarẽn mã
kapẽr nẽ kãm:
—Kwa mon ka ri omu nẽ amỳr o xa? Anẽ.
Nhũm kãm:
—Xê nhũm. Na prem ma nhỹhỹm mẽ
ixpê mẽ inhõ Pahihtija mỳ nẽ ma o tẽ nẽ
hpãnhã nhỹri kuxi. Anẽ.
14 Rôm nhũm Jejus tãm tẽ nẽ hkatut kôt
xa nhũm Marir Matarẽn ho hakẽx nẽ omu
nom hprĩ hã omunh kêt nẽ. Omu nẽ htỳx ho
axtem mẽhõ hã hkamnhĩx. 15 Hãmri nhũm
kãm:
—Kwa mon ka ri amỳr o xa? Mẽhõ na ka
ri hapêr arĩt pê amỳr o xa? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ htỳx ho pĩ hkre
jamãr xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ kãm:
—Xê xà ka na ka mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihti
ho ahkĩ nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri axi mê? Xê
ka japêr nẽ akatàt kôt inhmã harẽ. Nhỹri
inhmã nõr xà jarẽ pa ma hwỳr tẽ nẽ kumỳ

nẽ man akupỹn o tẽ nẽ akupỹm kẽn kre
kamã kuxi. Anẽ.
16 Hãmri nhũm Jejus kãm hixi jarẽ nẽ kãm:
—Kwa Marir Matarẽn. Amnẽ ixpumu nẽ
arĩ ã akapẽr anẽ nà. Anẽ.
Hãmri nhũm jatã hprĩ hã kuma nẽ ho
hakẽx nẽ amnhĩ jaêr pê hprĩ hã omu nẽ
kãm:
—Xê Pahihti. Xep ka na ka. Hêxta gàà nẽ.
Anẽ.
Nom mẽ ixpê Ijaew kapẽr kãm Pahita
jarẽnh o: "Raponĩ" anẽ. Nhũm ã kãm kapẽr
anẽ hãmri nẽ axte ma nhỹhỹm kêp htẽm
pymaj hpa hã kupy. 17 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa inhmã anhũre. Na pa kormã ma
akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir kêt nẽ. E
tokyx ma akupỹm tẽ nẽ ixtõ nẽ ixtõxjê mã
ijarẽ. Na ka prem apê ixkràmnhwỳ pix tã
ra mẽ apê ixtõ nẽ ixtõx na ka mẽ. Jakamã
ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm ijarẽ.
Nẽ mẽ kãm: "Na Jejus mẽ awỳr pẽr mẽnh
o: 'Kot paj tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà
Tĩrtũm wỳr api. Nom kêp pa Inhĩpêêxà
pix kêt mããnẽn kêp mẽ Anhĩpêêxà na. Nẽ
mããnẽn kêp mẽ anhõ Tĩrtũm na.' Anhỹr
o mẽ awỳr pẽr mẽ." Anẽ. E ma akupỹm
mẽ hwỳr tẽ nẽ tokyx ã mẽ kãm ijarẽnh anẽ.
Anẽ.
18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm mẽ
ixwỳr tẽ nẽ mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:
—Xê na pa ham mẽ panhõ Pahihtita
pumu. Na akupỹm mẽ pamã htĩr. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ inhmã kot tanhmã kãm
kapẽr to hã harẽ pa mẽ kuma nẽ tee ri
hkukamã ijamaxpẽr.

*Jejus kot hkw*ỳjê hwỳr kator ã harẽnh
Rukre 24.36-43

19 Tã nhũm tômĩk nẽ kamàt pa mẽ Je-
jus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja axpẽn wỳr
akuprõ hãmri nẽ Ijaew krãhtũmjê pymaj
hakwakre kahê hpa nẽ axpẽn mã ixkapẽr o
ixkrĩ. Nhũm Jejus mẽ ijaêr pê nhỹhỹnh mẽ
ixwỳr axà nẽ mẽ ixkuri xa nẽ mẽ inhmã:
—Pa. Xà kormã mẽ anhõt kêt? Anẽ.
20 Hãmri nẽ mẽ inhmã amnhĩ nhĩhkra
kamã prek tatak xà jahkre nẽ hakỳx kôt
mẽ kot hkanhwỳr xàja nhũm mẽ inhmã
hahkre. Pa mẽ akupỹm htĩr kãm omu nẽ
ixkĩnh tỳx kumrẽx. 21 Hãmri nhũm mẽ
inhmã:
—E kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o amã ma ho ri apa hkêt nẽ. Na
pre Inhĩpêêxàja mẽ awỳr inhmẽ pa pre wrỳ.
Tã kot paj amnhĩ pyrà nẽ mẽ piitã mẽ hwỳr
mẽ arẽ. Anẽ.
22 Hãmri nẽ mẽ ixkaxyw htyyxà mẽ nẽ
mẽ inhmã Tĩrtũm mẽ wa Karõ jarẽ nẽ mẽ
inhmã:
—E koja Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja wrỳ nẽ
mẽ akarõ mã gjêx pa. 23 Ka mẽ ỹ hã ma mẽ
piitã mẽ hwỳr apa nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ nhỹri mẽhõ
pumu nẽ inhỹ hã kãm: "Kot kaj Tĩrtũm kôt
amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã apumu nẽ anê
ate amnhĩ tomnuj rênh pa." Anẽ. Ka mẽ
ã kãm akapẽr anẽ nhũm mẽ ama nẽ hkôt
amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ
nê kot amnhĩ tomnuj rênh pa. Nom koja
mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xãm
kêt japêr ka mẽ inhỹ hã kãm: "Nà kot kaj
Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm kêt nẽ nhũm anê ate
amnhĩ tomnuj rênh kêt nẽ." Anhỹr o kãm
akapẽr nhũm Tĩrtũm ho anẽ nẽ nê rênh kêt
nẽ. E kêr ka mẽ ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ
hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm tẽ.

*Jejus kot Tomas mã kap*ẽr ã harẽnh
Matêwre 28.17

24 No nhũm mẽ inhĩõ pê Tomas pihpohtita
kormã mẽ ixkĩnhã akupỹm Jejus htĩr kãm
omunh kêt nẽ. Na pre ma kape hã tẽ nhũm
wakre kamã mẽ ixwỳr axà nẽ mẽ inhmã
kapẽr hãmri nẽ ma nhỹhỹm tẽ. Jakamã
nhũm Tomas akupỹn mẽ ixwỳr tẽ nẽ axà pa
mẽ kãm harẽ nhũm tee ri mẽ inhma nẽ mẽ
ixkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 25 Nẽ mẽ inhmã:
—Nà kot pa ĩhkra kamã prek tatak xà
pumu nẽ kamã inhĩhkra hkrã jaxà. Nẽ
hakỳx kôt hkanhwỳr xàta pa mã ho anẽ
nẽ omu nẽ kamã inhĩhkra hkrã jaxà nẽ rĩ
kormã akupỹm htĩr kôt ijamaxpẽr. Anẽ.
26 Tã nhũm semãn pyxi nẽ hapêx pa
mẽ axte axpẽn wỳr akuprõ nẽ axte Ijaew
krãhtũmjê pymaj amnhĩ tã kahê htỳx nẽ
ixkrĩ. Nhũm Tomas tã mẽ ixkuri nhỹ.
Hãmri nhũm Jejus axte nhỹhỹnh mẽ ixwỳr
axà nẽ mẽ inhmã:
—Pa. Na ka mẽ rĩ akrĩ. Anẽ.
27 Hãmri nẽ Tomas pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ
kãm ĩhkra pẽ nẽ kãm:
—E ota inhĩhkra kamã prek tatak xàta.
Mãmrĩ kamã anhĩhkra hkrã jaxà. Nẽ
hpãnhã ijakỳx kôt mẽ kot ixkanhwỳr xà
kamã mã ho anẽ nẽ haxà nẽ akupỹm ixtĩr
kôt ixpumunh kurê kumrẽx. Anẽ.
28 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà pẽr ãm hãmri apê inhõ Pahihti Tĩrtũm na ka. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ãm ano ho ixpumunh kôt pix mã na ka ixkôt ajamaxpẽr. Tã no ãm koja mẽ nhỹrmã mẽ amỳr pê mẽ pa xwỳnhjaja mẽ akĩnhã mẽ no ho ixpumunh kêt tã akupỹm ixtĩr ã ijarẽnh mar pix tã ixkôt hamaxpẽr. Ja na mex kumrẽx. Anẽ.

*Juãw kot tanhmã amnhĩ jar*ẽnh to hã harẽnh

Rõmãn 15.4; Wam Juãw 5.13

30 Na pre Jejus kormã mẽ ixto pa ri mẽ inhnoo mã mẽmoj tanhmã hipêx to rax nẽ nom kot paj kagàja kamã piitã hã kagà hpar kêt nẽ. 31 Ãm hkwỳ pix na pa mẽ amã hã kagà. Mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ omunh nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pa ã mẽ amã harẽnh nẽ hã kagà anẽ. Tã kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã atyk tã nhũm akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ ixpyrà nẽ kuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Tã pa ã mẽ amã mẽmoj piitã harẽnh nẽ hã kagà anẽ.

21

*Jejus kot hkw*ỳjê hwỳr kator ã harẽnh

Matêwre 26.32, 28.7, 28.10

1 Tã nhũm Jejus axte hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnh kwỳjê hwỳr kato. Himô pê Tipeja mỳri. 2 Pa mẽ ixpê 7 nẽ axpẽn wỳr akuprõ. Na pre Simãw Pêtre nẽ Tomas pihpohti nẽ Natãnaew. Natãnaewja Garirej kamã krĩ pê Kanã nhõ xwỳnh na pre. Nẽ wa pa wa ixpê Jepetew krata wa nẽ wa inhĩõ wa pijakruuta wa. Pa prem wa mẽ nhỹri axpẽn wỳr akuprõ. 3 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ inhmã:

—E pa jarãhã ma tep wỳr tẽ nẽ hkwỳmnê. Anẽ.

Pa mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà pa mẽ ijaxwỳja ma akôt mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ ma himô rax pê Tipeja wỳr mõ nẽ kanôre mã agjê nẽ gôx kãm kryhti rẽnh o ixkuhê. Nom tee ri ho tep õmnênh kaxyw rẽnh o ixkuhê nẽ hõmnênh kêt nẽ ixtã apkati nhũm tep amrakati kumrẽx.

4 Tã nhũm myt kato nhũm Jejus gô mỳri xa. Pa mẽ ixpiitã omu no ãm ixprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ. Tã no nhũm tãm xa. 5 Hãmri nẽ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Pa. E mãn ka mẽ ra tep kwỳmnênh rax nẽ nà? Anẽ.

Hãmri pa mẽ kãm:

—Tk. Nà mo tep? Amrakati kumrẽx kênã. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ inhmã;

—Xô wehe? Tôe. Axte mẽ axupôk rũm kryhti mẽ nẽ omu. Anẽ.

Hãmri pa mẽ mar xà hkôt ho anẽ nẽ kumẽ. Hãmri nhũm kamã tep hipu rax kumrẽx nhũm utĩ rax nẽ. Pa mẽ tee ri ixte ho ixàpir kaxyw ri hkukjê. 7 Hãmri pa kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa pẽr mẽ panhõ Pahihtita na. Anẽ.

Hãmri nhũm inhma nẽ hkĩnh tỳx nẽ akupỹm hinôkà jaxà nẽ gôx kãm mrõ nẽ ma hwỳr ho nana ho tẽ. 8 Hãmri pa mẽ hkôt kanôre kamã kryhti kjênh o mõ. Ra amgrà hwỳr amgrire. Wỳr 100 met pix jakamã pa mẽ hwỳr ixpôx tokyx anẽ. 9 Nẽ pàr o hkre kura nẽ kuxi nẽ ijapôx pa nẽ Jejus wỳr ixprõt nẽ mra. Nhũm ra mẽ ixkutêp kuto nẽ par nhĩpêx nẽ nhỹhỹnh tep kwỳ par kãm haxwỳ nẽ ho àr o nhỹ. Nẽ kaxyw pãwti nẽ amnhĩ ri haxwỳ nẽ o nhỹ. 10 Hãmri nẽ mẽ ixpumu nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ amnẽ anhõ tep o mra pu mẽ hkuxôt nẽ kuku. Anẽ.

11 Hãmri nhũm Simãw Pêtre akupỹm pàr wỳr tẽ nẽ kryhti ho htỳx xà hpôt nẽ amgrà hwỳr hkjênh o mõ. Kamã tep rũnh pix. Nẽ ohtô nẽ. Kamã kêp 153 nẽ hikwỹ htã nhũm nhỹhỹnh kryhti hkwỳ pikaxônh kêt nẽ. 12 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:

—E kwa mẽ tokyx mra pu mẽ apku. Anẽ.

Hãmri pa mẽ kuma nẽ hwỳr mra nẽ ixkrĩ pa. Hãmri nẽ tee ri omunh o ixkrĩ. Mẽ ixprĩ hã omunh mex kêt tã kot ã mẽ inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kêp mẽ inhõ Pahihti hkôt omunh kurê kumrẽx jakamã hixi hã hkukjêr kêt nẽ. Ãm akryk omunh o ixkrĩ. 13 Hãmri nhũm mẽ inhmã pãwti ho hkry pa. Nẽ hpãnhã tep jamỳ nẽ mã ho anẽ nẽ ho hkry pa nẽ ho mẽ inhĩpêx pa pa mẽ ixàpkur o ixkrĩ.

14 Nhũm Jejus akupỹm htĩr kãm ra ahpỹnhã mẽ ixwỳr hapôx o axkrunẽpxi.

*Jejus kot akup*ỹm tãm Simãw Pêtre xãm

Atre 20.28-31; Wam Pêtre 5.1-4

15 Tã pa mẽ ra ixàpkur pa nẽ kànhmã ixkuhê nẽ gô mỳ ri mra. Hãmri nhũm Jejus

Juãw hkra Simãw Pêtre mã tanhmã kapẽr to. Nom ixpê Juãw nhũm kêp ixkra hkêt axtem Juãw õ hkra na pre. Jakamã nhũm Jejus kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Simãw. Xà we amã ijapê ho ate pika hkôt mẽmoj piitã hakrenh par nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tỳ inhmã ajapê htỳx kênã Pahihti. Ra ate ja hã amnhĩ tã ixpumunh mex. Inhmã ajapêê. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti hkrare jamãr xwỳnh kot hamãr mex o ri hkôt pata pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã mẽ ho anẽ. Anẽ.

16 Tã nhũm hã ahtũmre nhũm kê axte kãm:

—Kwa Simãw. Xà we ãm hãmri na ka inhmã amnhĩ jarẽ. Xà we amã ijapêê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ra ate inhmã ajapê hã ixpumunh kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm kê axte kãm:

—Tôe. Kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mex o hkôt pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot paj amã mẽ ahkre mex o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.

17 Tã hãmri nhũm hã ahtũmre nhũm kê axte kãm:

—Kwa Simãw. Xà we ãm hãmri na ka inhmã amnhĩ jarẽ? Xà we amã ijapê htỳx kumrẽx nà? Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ hkaprĩ nẽ. Ra kot amnhĩ tã hkukjêr o axkrunẽpxi jakamã nhũm hkaprĩ nẽ tee ri hamaxpẽr. Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ate mẽmoj piitã omunh par. Nẽ ate inhmã ajapê htỳx ã ixpumunh par kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm kê axte kãm:

—Tôe. Kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot hamãr mex o ri pata pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot paj amã mẽ ho anẽ Pahihti. Anẽ.

*Simãw Pêtre tanhmã htyk to hkukamã har*ẽnh

18 Nhũm Jejus arĩ Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm tanhmã htyk to hkukamã harẽnh to nẽ kãm:

—Kwa ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ hã apa Simãw Pêtre. Nà kormã anyw ri na ka pre hte ma nhỹhỹm apa kaxyw nẽ anojarêt hãmri nẽ anhĩnôhkà mex jagjê nẽ ma nhỹhỹm amã apa hprãm xà hkôt ri apa. Tã kot kaj apigêt nhũm mẽ apynê nẽ akahti hpre nẽ apa hpre nẽ ma nhỹhỹm ato mõ ka mẽ kãm amnhĩ gõ nẽ amnhĩ nê tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Amã mẽ hkôt amõr prãm kêt tã mãmrĩ mẽ kãm amnhĩ gõ kê mẽ ma nhỹhỹm ato mõ. 19 Tã kêr ka arĩ ixkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ atĩr prãm xàj mẽ umaj axte ixkaga hkêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ apĩ nẽ tanhmã atyk to hã apumu nẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã apumunh mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ atã Pahi Maati Tĩrtũm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre tyk kukamã kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kãm:

—E kêr ka ixte amnhĩ to htỳx nẽ amarĩ mẽ kãm ixãm nhũm mẽ kot ixpĩrja pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj hãmri tã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ Pahihti. Anẽ.

*Juãw tyk kukamã tanhmã har*ẽnh to hkêt ã harẽnh

20 Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã tanhmã htyk to hkukamã harẽnh anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ ixpê Juãw ã ixto hakẽx nẽ ixpê Jejus kràmnhwỳ mex ã ixpumu. Kormã Jejus htyk kêt ri kamàt kãm mẽ ixàpkur o ixkrĩta ã na pa pre ĩhkô hã ixàpkur o nhỹ nẽ kot mẽ kãm õr mã xwỳnhta nhĩxi hã hkukja. 21 Jakamã nhũm Simãw Pêtre ixto hakẽx nẽ ixpumu nẽ ixtã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa no pẽr pahkôt mõr mũj? Tanhmã koja we htyk to? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

22 —Nà kot paj amã tanhmã htyk to hkukamã harẽnh hkêt nẽ. Kot pa inhmã arĩ kritpêm pa rãhã pa akupỹn ixwrỳk prãm nhũm arĩ pa nẽ htyk kêt rãhã pa akupỹn wrỳ. Kêr ka ri htyk kukamã tee ri tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Ãm ixkôt pix mã ate amnhĩ nhĩpêx tỳx pix kukamã mãn ajamaxpẽr o ri apa.

[23] Anhỹr o kãm ijarẽnh jakamã nhũm mẽ
ixkwỳjaja kot ã ijarẽnh anhỹrja ã kuma ma
nẽ htỳx nhỹrmã ixtyk kêt ã ixkamnhĩx. Nẽ
gaa nẽ rĩ piitã axpẽn mã ã ijarẽnh anhỹr o
pa. Nom na pre ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Na
kêt pre ijarẽnh o:
—Kot pa inhmã arĩ ri kritpêm pa rãhã pa
akupỹn ixwrỳk prãm nhũm arĩ pa nẽ htyk
kêt rãhã pa akupỹn wrỳ.
Anhỹr o ijarẽ. Nom ãm hãmri ixtyk kêt
rãhã nhũm akupỹn wrỳk ã ijarẽnh kêt nẽ.

*Juãw kot Jejus kot tanhmã amnhĩ to hã kagà hpar kêt ã kot amnhĩ jar*ẽnh
Juãw 20.30-31

[24] E na pa mẽ amã Jejus kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà. Ixpê
hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjê hõ na pa ãm
hãmri ã hã kagà anẽ. Ka mẽ kamã harẽ
nẽ ama nẽ ãm hãmri ixte kagà nhĩpêx kôt
ixpumunh mex kurê kumrẽx. [25] No na pre
Jejus ãm ja pix o anhỹr o pa hkêt nẽ. Na
pa ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ nẽ hã kagà.
Na pre tanhmã ri mẽmoj to rax kumrẽx
o ri pa. Nom kêp ãm ixte kot tanhmã ri
amnhĩ nhĩpêx to piitã hã kagà hpar ronhỹx
hã kagàja katutxô rax kumrẽx. Jao te ra
kaxkwa htêp o mõr pyràk.
Tã ãm ja pix. Na hapêx.

Atre

Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ harẽnh

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre kêp tôtô nẽ hkwỳjê kane ho pa. Nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê Pawre kôt pa ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kagàja kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja kot Jejus mỳr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ harẽ.

Nẽ Ijaew nhõ patrejaja nẽ mẽ hkwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja nẽ mẽ hkwỳ pê Satusew nhõ xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh nẽ mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tã Tĩrtũm Kra Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ harẽ. Mẽ kot kêp Tĩrtũm Kra hkêt ã hkamnhĩx jakamã na prem kãm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kurê nẽ. Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Pawre mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã mẽ kurom Jejus hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu mẽ kamã gryk tỳx nẽ tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tã nom nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus kaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ hipêx kati htã na prem arĩ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o pa. Kam nẽ kapit 1 kamã wesik 8 japêr nẽ kamã harẽ. Hãmri nhũm Rukre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja piitã hã kagà nẽ Teopre hwỳr kumẽ. Nẽ kãm mẽ harẽnh o:

*Tĩrtũm Karõ jar*ẽnh

Matêwre 28.16; Makre 16.14; Rukre 24.36; Juãw 20.19

1 Pa Teopre? Xà amex? E ot pa axte awỳr
kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Nà wam ixte awỳr
kagà nhĩpêx nẽ mẽnhta kamã na pa pre
amã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽ nẽ hã kagà. Kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho paja
krax rũm pa pre piitã hã kagà hpa nẽ awỳr
kumẽ. 2-4 Kormã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir
xwỳj ri na pre ỹ hã mẽ ahkre ho pa kaxyw
hkôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rê. Tã nhũm mẽ
kãm hkurê xwỳnhjaja kupĩ nhũm amnhĩ xà
htỳx kãm hamak rax kãm ty. Hãmri nhũm
Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Nom nhũm ma
akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kurê kumrẽx kêt
nẽ. Na pre xatã mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho
mẽ pa xwỳnh maatijê hwỳr hapôj nhũm mẽ
akupỹm htĩr kãm omu. Na pre hte nhỹri mẽ
hwỳr hapôj nẽ tanhmã mẽ ahkre hto nẽ mẽ
kãm:

—Na pre Tĩrtũm mẽ ato hkra nẽ tãm
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw mẽ
axunhwỳ.

Anhỹr o mẽ ahkre hã arĩgro ho 40. Hãmri nẽ kormã mẽ kamã pa ri axte tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ krĩ ja kamã ri apa nẽ tokyx
ma nhỹhỹm apa hkêt nẽ. Kê Inhĩpêêxà
Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ mãn. Ra
ixte mẽ amã harẽnh xà hkôt koja mẽ awỳr
kurẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã
agjê ka mẽ rĩ kormã anhgrà nẽ ma nhỹhỹm
krĩ hkôt ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt apa.

5 —Juãw Paxis na pre hte Tĩrtũm mã gôx
kãm mẽ hkrã kumrãr o pa. Tã koja Tĩrtũm
tokyx mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ. Kot ixpãnhã
amnhĩ kaxyw mẽ ato mẽ amã ma hkêt
kaxyw mẽ awỳr kurẽ. Koja hã apkati grêre
nhũm mẽ awỳr kurẽ nhũm ixpãnhã mẽ
awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê nẽ mẽ akamã mẽ
akôt pa ho pa. Ka mẽ rĩ kormã Jerujarẽ rũm
ajapôj nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

*Jejus akup*ỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh

Makre 16.19; Rukre 24.50

6 Tã nhũm mẽ axte akuprõ. Jejus nẽ ỹ hã
mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja nhũm
mẽ hixêt pê Oriwêhti nhĩmõk ã axte axpẽn
wỳr akuprõ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã
Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa Pahihti mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà
kot kaj tokyx apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr
amẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽ nẽ Rõm nhõ
xwỳnhjê nê mẽ pahpê Ijaew kator nà?
Hãmri pa mẽ pamjaja amnhĩ to amnhĩptàr
o ri ixpa. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Inhĩpêêxà pix na ã mẽmoj kot
anhỹrja kukamã àhpumunh. Tapxipix na
kot mẽmoj tanhmã ho hã arĩgro nẽ mẽmoj
tanhmã ho hã mytwrỳ pumunh mex. No
mẽ kajaja mo kaxyw kot ka mẽ amnhĩ
katorta kukamã amnhĩ jarẽnh ma? 8 Nà

kot paj ãm mẽ amã mẽmoj to pyxire nẽ hkukamã harẽ. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm ixpãnhã kot mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ akarõ mã agjê. Hãmri ka mẽ ma pyka piitã hkôt anhgrà nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Jar Jerujarẽ kamã nẽ pika pê Jutej kôt nẽ nhãm pika pê Samar kamã nẽ pika piitã hkôt mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr pix kukamã kot paj mẽ amã harẽ. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ mẽ kêp kànhmã àpir o tẽ nẽ mẽ noo mã ma kaxkwa hwỳr àpir o tẽ nẽ kakrãm axà nẽ mẽ kêp akunok. 10 Hãmri nhũm mẽ tee ri hapêr o kuhê rãhã nhũm mẽhõ myja wa axkrut nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kutã wa xa. Wa ê hakaj nẽ wa xa. 11 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Pa Garirej nhõ xwỳnhjaja? Kwa mo kaxyw na ka mẽ tee ri kaxkwa pumunh o akuhê? Tĩrtũm na akupỹm amnhĩ wỳr Kra Jejus o api ka mẽ àpir kãm omu. E mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Te mẽ arũm kaxkwa hwỳr àpirja pyrà nẽ akupỹn mẽ awỳr wrỳ ka mẽ omu. Anẽ.

*Akup*ỹm Jerujarẽ hwỳr mẽ mrar ã mẽ harẽnh

Rukre 24.52

12 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja wa kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm mra. Hixêt pê Oriwêhti rũm ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Wỳr jawỳ nhũm mẽ akupỹm hpôx tokyx anẽ. 13 Hãmri nẽ akupỹm kỳx pê ixkreja wỳr api nẽ agjê. Na pre

Simãw Pêtre nẽ
Juãw nẽ
Xiakre nẽ
Andrehti nẽ
Firipti nẽ
Tomas nẽ
Patoromew nẽ
Matêwre nẽ
Xiakre hõ pê Apew kraja nẽ
Simãw Jerox nẽ
Jut pê Xiakre hkraja.

Mẽ piitã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja na pre mẽ. 14 Nẽ mããnẽn mẽ hkôt mẽ hkwỳjaja. Jejus katorxà Marir nẽ Jejus tõjaja nẽ Jejus kot tanhmã mẽni ho mex to xwỳnh kwỳjaja nhũm prem kỳx pê ixkreja wỳr Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijê hkôt gjêx pa. Hãmri nẽ xatã axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ.

*Tĩrtũm kot Jut Kariot pãnhã m*ẽhõ xãm ã harẽnh

Matêwre 27.3-10; Juãw 15.27

15-19 Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra kêp 120. Jakamã nhũm mẽmo arĩgro hã axpẽn wỳr akuprõ nẽ hkrĩ. Nhũm Simãw Pêtre kànhmã xa nẽ tanhmã mẽ kãm Jut Kariot jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Pa mẽ amã tanhmã finat Jut Kariot jarẽnh to ka mẽ inhma. Na pre axtem nẽ mẽ pahkwỳjê mã Jejus ã amỹnê nẽ hpãnhã kàxpore hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ ho amnhĩm pyka hkwỳ japrô. Tã tanhmã amnhĩ to nẽ nhỹri õ pyka kamã tẽm nẽ amnhĩ tu katõk nẽ hkrêx kato nẽ ty nẽ hkamrô ho õ pyka xy hpa. Jakamã nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja harẽnh ma nẽ pykaja ã hixi mẽ nhũm kêp "pyka kamrôhti." No mẽ pahpê Ijaew kapẽr kãm kêp "Ajetãm." Amnepêm na pre Tĩrtũm Karõ finat Tawi mã Jut Kariot kukamã tanhmã harẽnh to. Kormã kator nẽ kot tanhmã amnhĩ to hkêt tã nhũm ra hkukamã omu nẽ Tawi mã harẽ. Kot axtem nẽ mẽ kãm Jejus ã àmnênhja nhũm hkukamã omu nẽ Tawi mã harẽ nhũm kuma nẽ ô ri hã kagà. Tã nhũm kot hkukamã hã kagà hkôt nhũm ã Jejus nhĩpêx anẽ. Jut Kariotja mẽ panhĩõ na pre. Na pre Jejus mẽ pahpyrà nẽ amnhĩm kuta. Mẽ pahpyrà nẽ ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa kaxyw. Tã nhũm axtem nẽ ã hipêx anẽ.

20 Nom na pre Tawi kot Tĩrtũm mex ã grer ã kagà kot ra hkukamã tanhmã harẽnh to. Kagà hkwỳ pê Sam kamã kot harẽnh kot:

Kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta nhõrkwỹ koja hkaprỳn kuhê ho kuhê nhũm mẽhõj mỳr pê kamã pa hkêt kumrẽx. Koja ãm arĩ hkaprỳn kuhê ho kuhê.

Nom kot Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kê mẽhõ mỳr pê ho amnhĩptà nẽ hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Jut Kariot kukamã harẽnh kot anhỹr. 21 Jakamã e ixkwỳjaja. Kot puj mẽ hpãnhã mẽ atõ xãm ka Jut mỳr pê mẽ pahpê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ixpa xwỳnhjê hkôt Jejus akupỹm

htĩr ã harẽnh o apa. [22] E mẽ atõ na ka pre
mẽ ixpyràn finat Juãw Paxis kot Jejus hkrã
kumrãr ã omu? Nẽ Jejus kot ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa xà hkrax rũm ka mẽ
ixkôt ri omunh o ri apa? Nẽ htyk kãm omu
nẽ akupỹm htĩr kãm omu nẽ ma akupỹm
kaxkwa hwỳr àpir kãm omu? E mẽ atõ
na ka pre mẽ ixpyràn ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã omunh par o ri hkôt apa? ã mẽ
ate kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o apa
xwỳnhjê hõ kot paj mẽ ata ka Jut Kariot mỳr
pê mẽ ixpyràn ma mẽ kãm Jejus akupỹm
htĩr ã harẽnh o ri apa. Anẽ.

[23] Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm kapẽr
anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn
pumunh o hkrĩ hãmri nẽ Maxitre mẽ Ju-
jere wa kãm hamaxpẽr. Jujere na pre hixi
axkrunẽpxi. Na pre kêp Jujere nẽ kêp
Pasapas nẽ kêp Justi. [24-25] Hãmri nhũm mẽ
wa hã Tĩrtũm kukja nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà na pre finat Jut Kari-
otja Jejus kaga nẽ ty nẽ kot amnhĩ tomnuj
mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak tũm xàta wỳr ma mõ. Tã ot pa
mẽ ixte mẽhõ kot mỳr pê mẽ ixpyrà nẽ
Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa kaxyw mẽhõ
hã akukjêr kaxyw akuprõ. Ate mẽ ixpiitã
tanhmã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa
hã mẽ ixpumunh par Tĩrtũm. Ate mẽ
ijamaxpẽr kôt mẽ ixpumunh par nẽ mẽ ixte
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ixpumunh
par. Jakamã e. Ota Maxitre mẽ Jujereja
wa nhỹ. Nhỹ kot kaj amnhĩm ata? Kot
paj mẽ kẽn pijakrutja ã wa hixi xi nẽ ho àk
nẽ hõ py. Hãmri ka amã hprãm xwỳnhta
ta. Kêr pa mẽ kẽn pumunh kêt rãhã hõ py
nẽ hã hixi pumu nẽ amã hprãm xwỳnh kôt
omunh kurê kumrẽx. Anẽ.

[26] Nhũm prem ã Tĩrtũm mã kapẽr anẽ
hãmri nẽ kẽnja o axkamur nẽ ho àk nẽ
omunh kêt rãhã ja py nẽ omu nhũm hã
Maxitre nhĩxi nõ. Jakamã nhũm Jejus nhỹ
hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja
amnhĩ kôt kumẽ nhũm mẽ akupỹm kêp 12.

2

*Tĩrtũm Karõ kot m*ẽ hwỳr wrỳk ã harẽnh
Rukre 24.49; Atre 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

[1] Tã nhũm mẽ hkĩnh pê Pẽtekos kato
nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja nhỹri axpẽn wỳr akuprõ nẽ
hã hkĩnh. Pẽtekosja ã na pre hte Ijaew
mẽ hpur kãm mẽõ rũnh ã hkĩnh kaxyw
axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Jakamã
nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja haxwỳja axpẽn wỳr akuprõ.
[2] Hãmri nẽ kaxkwa kamã mẽmoj ma. Nhũm
mẽmoj te kôk xàpêr tỳx krihkrit pyràk o
mẽ hwỳr wrỳk o mõ nẽ mẽ pikuprõnh
xà hã ixkreja wỳr axà nhũm mẽ piitã
kuma. [3] Hãmri nhũm mẽmoj te kuwy jakrax
pyràkja ahpỹnhã mẽ hwỳr anhgrà nẽ mẽ
hkrã nhĩmõk ã hikwỹ. [4-13] Tĩrtũm Karõ na
pre. Tãm mẽ hwỳr wrỳk jakamã ã ri mẽ
hipêx anẽ. Hãmri nẽ kot mẽ ho amnhĩptàr
kaxyw mẽ hkarõm gjêx pa nhũm mẽ ỹ
hã tanhmã kapẽr to ho kuhê. Nom mẽ
kapẽr o kapẽr kêt nẽ. Axtem mẽ kapẽr
kwỳ ho kapẽr. Tĩrtũm Karõ kot tanhmã mẽ
ho jakamã nhũm mẽ axtem mẽ kapẽr kwỳ
ho kapẽr. Jao ahpỹnhã mẽ kapẽr kwỳ ho
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Na pre Ijaew
kwỳjaja ahpỹnhã pyka hõ kamã ri mẽ hkôt
pa nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ho kapẽr o pa. Tã
akupỹm Jerujarẽ hwỳr pan pôj nẽ kamã ri
pa ho pa. Hãmri nẽ mẽmojta ma nẽ ma Jejus
kwỳjê hwỳr hprõt nẽ ahpỹnhã mẽ kapẽr
ã mẽ kuma nẽ tee ri mẽ omunh o kuhê.
Amnhĩ jaêr pê mẽ kuma nẽ tanhmã axpẽn
mã mẽ harẽnh to ho:

—Kokỹỹ. Garirej nhõ xwỳnhjaja kot mẽ
pakapẽr mar kêt tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ
ahpỹnhã ri mẽ pakapẽr o kapẽr. Ahpỹnhã
mẽ pakapẽr nẽ ahpỹnhã mẽ panhõ pyka htã
nhũm mẽ ã ri mẽ pakapẽr o kapẽr anẽ.

Na pika pê Pat
nẽ Met
nẽ Erãw
nẽ Mẽsopotãm
nẽ Jutej
nẽ Kapatos
nẽ Põt
nẽ As
nẽ Prik
nẽ Pãpir
nẽ Ejit
nẽ Sirẽn wỳr Ripja
nẽ krĩ pê Rõm
nẽ gô hipôk pê Kret
nẽ Arap.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahpê Ijaew
kumrẽx
nẽ mẽ pahkwỳjaja amarĩ ri amnhĩ to
Ijaew.

Ãm ahpỹnhã mẽ panhõ pyka nẽ ahpỹnhã ri
mẽ pakapẽr.

—Tã pu mẽ ahpỹnhã mẽ pakapẽr kãm mẽ kapẽr ma. Tĩrtũm mex ã mẽ kot axpẽn mã harẽnhja pu mẽ hã mẽ mar mex nẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã axpẽn mã mẽ harẽnh anẽ nẽ tee ri mẽ omunh o kuhê. Amnhĩ jaêr pê amnhĩ kapẽr kãm mẽ kapẽr ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã mãn pre wem amnhĩ to nẽ ra mẽ pakapẽr ma nẽ mẽ pakapẽr o kapẽr? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ ri mẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ axpẽn mã:

—Tk. Ãm mẽ pipãnh ã ã ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Anẽ.

*Simãw Pêtre kot m*ẽ kãm ujarẽnh
Atre 3.12-26

14 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ã mẽ kapẽr anhỹrja ma hãmri nẽ kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja nẽ mẽ apê ixkwỳ Ijaew. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 15 Na ka mẽ atỳx ri mẽ ixpipãnh ã mẽ ixkamnhĩx. Mẽ ixkrã pipãnh kêt. Kormã myt kaxkwa nhĩpôk wỳr htẽm kênã. Na hte Ijaew kwỳhtã kagôxỳhti ho hkõm kêt nẽ. 16 Ja na pre Tĩrtũm amnepê mã ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ ijarẽ nhũm ỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat Joew mẽ ixkukamã hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

17 Koja nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw pa mẽ piitã mẽ hwỳr Ixkarõ rẽ nhũm ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã agjê. Hãmri nhũm mẽ hkanrẽhã mẽ hkra xàptàr nywjaja ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Koja mẽ hpimtir kãm amnhĩ kukamã mẽmoj pumu. Nẽ mẽhpigêtjaja haxwỳja. Kot paj mẽ hpimtir kãm tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to.

18 Nẽ kot paj mẽ kot ixkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr Ixkarõ rẽ nhũm mẽ ỹ hã ma mẽ kãm tanhmã ixkapẽr jarẽnh to ho ri mẽ hkôt pa.

19 Kot paj kaxkwa kamã nẽ pyka kamã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu. Jao nhỹri mẽ hkamrô pumu nẽ kuwy pumu nẽ kuwy hkũm pumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr.

20 Nẽ koja myyti ahtyk nhũm mytwrỳre haxwỳja te mry kamrô pyràk. Pahihti Jejus akupỹn hpôx xà hã arĩgro xwỳj ri koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Akupỹn hpôx xà hã arĩgro koja mex kumrẽx.

21 Tã koja mẽhõ mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr nẽ amnhĩ to ixwỳ pa kuma nẽ ho ixkra nẽ mẽmoj punujta pê utà. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm kapẽr anẽ nhũm finat Joewja mẽ pamã hã kagà. 22 E pa mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà Najare nhõ xwỳnh na pre. Mẽ pahte Tĩrtũm nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm ỹ hã mẽ panoo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa pu prem hã omu.

23 —Tã ka prem tanhmã kaxyw ajamaxpẽr punuj to nẽ apĩ. Tĩrtũm ra kot amnepê mã ja kukamã ja hã mẽ apumunh mex tã mẽ pahwỳr kumẽ ka mẽ axtem nẽ apĩ. Jao mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê mã agõ nhũm mẽ kupĩ. Pĩ kahpa hã kunhô nhũm ty. No ãm mẽ kajaja na ka prem mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ ã mẽ amã hprãm xà hkôt hipêx anẽ nẽ mẽ amã kupĩ.

24 —Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm akupỹm htĩr o htĩr nhũm mẽ htykja tee ri kot amnhĩ kôt mẽnh prãm kaprỳ. 25 Amnepêm na pre finat Tawija Jejus akupỹm htĩr kukamã harẽ. Te Jejus tãm kapẽr pyràk o kapẽr nẽ kapẽr o:

Na hte Pahi Maati ixkôt pa ho pa rãhã nẽ. Kot inhĩhkô hã ixtãnopxar o pa jakamã kot paj inhmã ma hkêt nẽ ri ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ixpa.

26-27 Pa Tĩrtũm? Nà kot paj nhỹrmã ixtyk tã arĩ amnhĩ wỳr akãm ama. Kot kaj mẽ htykjê kamã ixkarõ rer kêt nẽ. Ixte akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa jakamã koja inhĩ kormã omnu nẽ hkro hkêt ri ka akupỹm ixto ixtĩr. Jakamã na pa inhmã ixtyk pyma hkêt nẽ ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Nẽ amnhĩ kĩnh jarẽnh rãhã ho ri ixpa.

28 Na ka pre akupỹm ixto ixtĩr ã amnhĩ jarẽ pa ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kaxyw.

Tã ate ixkôt ri apa rãhã jakamã pa
ixkĩnh nẽ ri ixpa. Anẽ.
29 Ã na pre mẽ panhĩgêt finat Pahi Tawija
Jejus htyk nẽ akupỹm htĩr kukamã harẽnh
anẽ. No tãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Tawija na
pre ty nhũm mẽ haxà nhũm htem arĩ haxàr
xà hã pika ho mex o pa. Tã tãm ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹr ro nhỹx akupỹm htĩr nhũm
mẽ arĩ haxàr xà kaprỳ ho mex o pa hkêt
nẽ. 30 Pahi Tawi kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o pa xwỳnh jakamã nhũm Tĩrtũm
kãm hkanrẽhã htàmnhwỳ Jejusja kukamã
harẽ nẽ kãm:
Koja nhỹrmã akanrẽhã atàmnhwỳjê hõ
amỳr pê apyrà nẽ mẽ ho amnhĩptàr
o pa. Ãm hãmri na pa amã ja jarẽ.
Anẽ.
31 Nhũm pre ã Tĩrtũm Tawi mã mẽ pakaxyw
ãm mã xwỳnhta jarẽnh anẽ nhũm kuma.
Nẽ mar tỳx jakamã hkukamã htyk nẽ
akupỹm htĩr ã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà
ho:
Koja Tĩrtũm mẽ htykjê kamã hkarõ rer kêt
nẽ nhũm aa ĩ omnu nẽ hkro kêt.
Anẽ.
Ã na pre finat Tawija Jejus Kris kukamã harẽ
nẽ hã kagà anẽ. 32 Kot harẽnh xwỳnh Jejusja
tãm na pre Tĩrtũm akupỹm ho htĩr pa mẽ
pamjaja akupỹm htĩr kãm omu. Hãmri nẽ
mẽ ixte omunh xà hkôt ã mẽ amã harẽnh
anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm Jejus
jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

33 —Na pre Tĩrtũm akupỹm amnhĩ wỳr
Kra Jejus o api. Hãmri nẽ kãm anẽ nhũm
ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o hkrĩ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm kot kãm amnhĩ jarẽnh
xà hkôt kãm amnhĩ Karõ gõ. Tã nhũm ra
amnhĩ pyrà nẽ mẽ ixwỳr kurẽ nhũm jarãhã
mẽ ixwỳr te kuwy jakrax pyrà nẽ mẽ ixwỳr
wrỳ nẽ mẽ ixkarõ hwỳr gjêx pa. Hãmri pa
mẽ ỹ hã ahpỹnhã mẽ akapẽr o ixkapẽr ka
mẽ inhma. Tã mẽ akwỳjaja axtem nẽ mẽ
xpipãnh ã mẽ ixkamnhĩx. 34 No finat Tawija
na pre tãm kaxkwa hwỳr àpir ã amnhĩ
jarẽnh kêt nẽ. Jejus kot ĩ ho kaxkwa hwỳr
àpirja na pre harẽ nẽ harẽnh o:
Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã kapẽr nẽ
kãm:
35 "E jar inhĩhkô hã nhỹ.
Pa amã mẽ kãm akurê xwỳnhjê gõ ka mẽ ho
amnhĩptàr o akrĩ." Anẽ.
Ã na pre finat Tawija Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
anẽ. Nom tãm ĩ rãhã kaxkwa hwỳr àpir ã
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Pahihti Jejus na pre ã
hã harẽnh anẽ. 36 Jakamã kwa ixkwỳ Ijaew.
Mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Mẽ ate Jejus ã
axàmnênh nhũm mẽ kot mẽ amã pĩ kahpa
hã hpĩr xwỳnhta. Tãm na pre Tĩrtũmja
kêp mẽ panhõ Pahihti kaxyw ãm. Nẽ kêp
mẽ papytàr xwỳnh kaxyw mẽ pakaxyw ãm.
Anẽ.
37 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm
ujarẽnh anhỹr o xa. Hãmri nhũm mẽ tee ri
ujarẽnhja ma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre
Jejus mẽ pamã amnhĩ jarẽnh tã pu prem
amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr kêt nẽ ax-
tem nẽ kupĩ. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ tã mẽ hkukja nẽ Simãw
Pêtre mã:

—Kwa ã kot anhỹr jakamã tanhmã kot paj
mẽ amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

38 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ tee ri ate amnhĩ tomnuj
mã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ nẽ. Hãmri nẽ Jejus
Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa mẽ ja hã mẽ
apumu nẽ Jejus nhỹ hã mẽ akrã kumrã.
Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ
te amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj
piitã rẽnh par pyrà nẽ axte kãm hamaxpẽr
kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ixkuxwar mẽ awỳr
amnhĩ Karõ rẽ. 39 Kãm mẽ awỳr rẽnh prãm.
Mẽ amã nẽ mẽ akanrẽhã mẽ akra nẽ mẽ
atàmnhwỳjê mã nẽ mẽ kot kormã Tĩrtũm
kapẽr mar kêt xwỳnhjê mã. Ãm mẽ kot
amnhĩ to hwỳr xwỳnh piitã nhũm kãm mẽ
hwỳr rẽnh prãm. Anẽ.

40 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm
ujarẽnh anẽ. Mẽ kãm kapẽr xihtỳx o kapẽr
ry nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho mẽ pa xwỳnhjaja
tanhmã mẽ homnuj tỳx to. Jakamã kwa
mẽ tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga kê
tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kapẽr mar
tỳx nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽ ohtô rax nẽ
hkôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽ kêp 3.000 nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ kot Jejus
nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja
mẽ hkrã kumrãr pa. Mẽ kêp Jejus kwỳ hã
amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw mẽ hkrã kumrãr

pa. 42 Hãmri nhũm mẽ ra mẽ kot Jejus kôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx
o pa nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh
maatijaja apkati mẽ Jejus kapẽr o mẽ ahkre
nhũm mẽ mar tỳx nẽ ra Jejus kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o mõ. Nẽ gaa nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa. Mẽ kãm kapẽr mar prãm
tỳx jakamã na pre htem axpẽn wỳr akuprõ
nẽ axpẽn kutã apku nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh o hkrĩ. Nẽ mẽ kãm axpẽn to mex pix
prãm o axpẽn kôt pa ho pa.

*Jejus kw*ỳ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hã mẽ harẽnh
Atre 4.32-35

43 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ
pa xwỳnh maatijaja xatã Tĩrtũm nhỹ hã aa
mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o
ri krĩ nhõ xwỳnhjê hkôt pa nhũm mẽ piitã
ja hã mẽ omu. Amnhĩ jaêr pê mẽ omu nẽ
mẽ kamã no pyma ho tee ri tanhmã Tĩrtũm
mã hamaxpẽr to. 44 Nhũm mẽ kot Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽmoj to
axpẽn kutã nojarêt o pa. Jao axpẽn pê ri
mẽmoj to õxỳ hkêt nẽ pa. 45 Jakamã nhũm
mẽhõ kêp amrakati nhũm mẽ ja hã omu
hãmri nẽ õ pyka hkwỳ ho wẽnê rỳ mẽ
hikukrêx kwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore jamỳ nẽ
ma o mra nẽ mẽ kãm kugõ. Na pre hte ã
mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa. 46 Hãmri nẽ
apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre hwỳr mra nẽ kãm mex o mex ã harẽ.
Nẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri hkĩnh kãm
axpẽn nhõrkwỹ hkôt ri apkur o pa. 47 Pê
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri axpẽn
kôt pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa
jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnh piitã kãm mẽ
hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ hkwỳjaja apkati mẽ mẽ
hwỳr mra nẽ mẽ hkôt axkamẽ nẽ mẽ uràk
nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm
ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Jakamã nhũm
mẽ ra ohtô rax kumrẽx o mõ.

3

*Te grà x*wỳnh jarẽnh
Juãw 14.12-14; Atre 14.8-10

1 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Simãw
Pêtre mẽ Juãw wa ma Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre hwỳr wa tẽ. Na pre
hte myt àhpanh grire nhũm mẽ piitã kot
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hwỳr mra.
Jakamã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa
haxwỳja ma hwỳr wa mra. 2 Nhũm mẽhõja
hakwakrem hkrĩ. Katorxà nhõxà hkre rũm
hte grà nẽ kator xwỳnhta. Nẽ arĩ hkrĩ ho
hkrĩ nẽ aa kànhmã ãm nẽ ri pa hkêt nẽ.
Nhũm hte hkràmnhwỳjaja apkati mẽ hamỳ
nẽ ma o pa nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà
hã ixkre jakwakrem hkrĩ nhũm mẽ hwỳr o
hkrĩ. Hakwakreja mẽ kot kãm: "Mẽ gjêx xà
mex" anhỹr xwỳnhta kapem hwỳr mẽ mrar
xwỳnhjê hwỳr o hkrĩ. 3 Tã nhũm Simãw
Pêtre mẽ Juãw wa tẽ nẽ ixkreja wỳr wa àr
o tẽ nhũm hte grà xwỳnhta wa omu nẽ
kàxpore hã wa kuwỳ 4 nhũm Simãw Pêtre
omu nẽ kãm:

—E amnẽ wa ixpumu. Anẽ.

5 Hãmri nhũm kuma nẽ htỳx ho wa kot
kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã wa hkamnhĩx nẽ
wa omu 6 nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà ixkàxpore hkêt. Nom kot paj Jejus
Kris xàhpumunh xà ho tanhmã anhĩpêx to.
E pa Jejus Kris pê Najare nhõ xwỳnhta nhỹ
hã amã ixkapẽr jakamã tokyx kànhmã xa nẽ
ri mra. Anẽ.

7 Hãmri nẽ upôk rũm hpa hã kupy nẽ
kànhmã ãm nhũm hte mex nẽ kànhmã xa
nẽ amnhĩ te karo ho ri mra. 8 Hãmri nẽ hte
mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ
hkĩnh xàj ma wa hkôt harĩ ho tẽ nẽ wa hkôt
ixkrem axà. Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh
pê harĩ ho wa hkôt tẽn axà. 9 Hãmri nhũm
mẽ piitã amnhĩ jaêr pê akupỹm mex ã omu
nẽ kamã no pyma nẽ. 10 Nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ mũjti na pre hte mẽ gjêx xà
mex kamã mẽ hwỳr rãhã ho hkrĩ htã nhũm
Tĩrtũm tanhmã ho nhũm kànhmã xa nẽ ri
mrar mex kurê kumrẽx. Hêxta waa nẽ.
Anẽ.

*Simãw Pêtre kot m*ẽ kãm ujarẽnh
Rukre 24.46-47; Atre 2.14-36

11 Hãmri nhũm hte mex xwỳnhja Simãw
Pêtre mẽ Juãw wa hkôt ixkre hwỳr axà nẽ
wa kuri xa. Nhũm mẽ piitã amnhĩ jaêr
pê harẽnh ma nẽ hwỳr hprõt nẽ agjê nẽ
omu. Mẽ kot ixkre nhĩkjê jarẽnh o: "Pahi
Sarumãw nhõ" anhỹr xwỳnh jarẽnhja wỳr
nhũm mẽ hprõt nẽ hte mex xwỳnhta kamã
no pyma ho kuhê. Nẽ kuri Simãw Pêtre mẽ
Juãw wa omu nẽ axpẽn mã wa harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã na we wa
amnhĩ to nẽ akupỹm kãm hte ho mex nhũm
ri mra?

Anẽ nẽ wa kamã no pyma nẽ. 12 Hãmri
nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Pa ixkwỳjaja. Kwa mẽmo na ka mẽ
ri mẽ ixkamã ano pyma ho akuhê? Xà

wa ixàhpumunh tỳx xà ho na pa wa ho mex? Nà ja kot anhỹr kêt. Rỳ xà wa ixte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ixpaja o na pa wa ho mex? Nà mããnẽn ja kot anhỹr kêt. [13-17] Mẽ ate omunh xwỳnhta Jejus tãm kot ho mex kênã. Kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx jakamã nhũm akupỹm ho mex ka mẽ omu.

—Finat Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako mẽ hkwỳjaja kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh pê Tĩrtũmja. Tãm na pre akupỹm Kra Jejus o htĩr nẽ mex o mex ã harẽ. Mẽ ate hã axàmnênh nhũm mẽ kot hpĩr xwỳnhta. Pahihti Pirat kot kãm urer kaxyw tã ka mẽ nê kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Nom Jejus tãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh na pre. Na pre hte amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa htã ka mẽ axtem nẽ hkaga. Nhũm pahihti Pirat mẽ ate kot kãm urer kêt ã axihtỳx nhũm kãm urer kêt nẽ õ pôristi mã kugõ nhũm mẽ amã kupĩ. Mẽ kajaja mẽ amã hprãm xà hkôt mẽ amã kupĩ. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh tã ka mẽ axtem nẽ apĩ.

—Nom mẽ ate kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kêt jakamã na ka prem ã hipêx anẽ. Mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê mẽ na ka prem amarĩ apĩ. Na prem mẽ axàmnênh xà hkôt mẽ amã pĩ kahpa hã kunhô nẽ ã hpĩr anẽ. Kêp akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr xwỳnh tã ka prem axtem nẽ apĩ. No nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr pa prem akupỹm htĩr kãm omu.

[18] —Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm htykja kukamã nhũm pre htem harẽnh o pa. Tã ã Tĩrtũm kot kukamã harẽnh anhỹr xàja kôt ka mẽ ã hipêx anẽ nẽ apĩ.

[19] —Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nẽ tokyx hkaga. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ kê mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa. [20] Hãmri nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ kukwak ri akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽ. Ra kot mẽ pakaxyw ãm kênã.

[21] —Nom koja tokyx akupỹn wrỳk kêt nẽ. Koja kormã kaxkwa kamã pa rãhã nhũm Tĩrtũm akupỹm kot mẽmoj piitã ho mex par mẽ nhũm rĩ kormã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja kot ja kukamã harẽnh nẽ hã kagà xà hkôt.

[22] —Na pre finat Mojes haxwỳja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahpãmjê mã tanhmã ja jarẽnh to nẽ harẽnh o:

Koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maati Tĩrtũmja te kot ra mẽ akaxyw pa ixãmja pyrà nẽ axte mẽ panhĩõ xãm. Mẽ panhĩõ koja. Koja nhỹrmã inhmỳr pê mõn pôj nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Ka mẽ kapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

[23] Koja mẽhõ kuma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ kêp hkra hkêt ã harẽnh kurê kumrẽx. Anẽ.

[24] Ã na pre finat Mojesja mẽ kãm Jejus kukamã ujarẽnh anẽ. No ãm tapxipix na pre ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnh piitã na prem ã mẽ kãm harẽnh anhỹr o pa. Kot harẽnh o pa xwỳnh kot wa finat Sãmuewja nẽ hkôt mẽ hkwỳjê piitã ã Jejus kukamã hkwỳjê mã harẽnh anhỹr o pa.

[25] —Tã mẽ pahpê mẽ hkamrô hkwỳ na pu mẽ. Mẽ pahpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳỳ. Mẽ pakaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nẽ Kraja kukamã finat Apraãw mã kãm:

Koja nhỹrmã akanrẽhã atàmnhwỳjê hõ pyka piitã hkôt mẽ piitã mẽ ho mex o pa nhũm mẽ kukwak ri mex kumrẽx nẽ ri pa. Anẽ.

[26] Ã kot Kra hkukamã harẽnh anhỹr tã mẽ pakumrẽxjê hwỳr na pre kumẽ. Kot mẽ pahto mex nhũm mẽ pahte anmhĩ tomnuj kaga kaxyw nhũm mẽ pahpê Ijaew kumrẽxjê hwỳr kumẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Simãw Pêtreja hte grà xwỳnh pumunh o mẽ kuhê xwỳnhjê mã ujarẽnh anẽ.

4

*Simãw Pêtre m*ẽ Juãw wa kot mẽ àptàr tũmjê mã kapẽr ã wa harẽnh

Rukre 21.12-13

[1-4] Nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa arĩ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o wa xa nẽ mẽ kãm:

—Nà na pre Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã kot akupỹm ho htĩr

jakamã koja nhỹrmã uràk nẽ akupỹm mẽ htyk xwỳnh piitã mẽ ho htĩr pa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot wa mar o kuhê xwỳnh kwỳjaja wa kuma nẽ wa hkôt hamaxpẽr nẽ wa urà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ohtô rax kumrẽx. Ra mẽ kêp 5.000.

Hãmri nhũm axtem mẽ hkwỳjaja wa hwỳr mra nẽ wa mar o kuhê. Mẽ õ patre nhõ pôristi krãhtũm mẽ Satusew nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm mẽ ma Simãw Pêtre mẽ Juãw wa hwỳr mra nẽ tee ri wa kot mẽ ahkre hã wa mar o kuhê. Nẽ mẽ kãm akupỹm mẽ htĩr jarẽnhja ma nẽ wa kamã gryk nẽ. Satusew nhõ xwỳnhjaja na pre htem akupỹm mẽ htĩr kôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm wa akupỹm mẽ htĩr jarẽ nhũm mẽ tee ri wa kuma nẽ hamaxpẽr punuj nẽ wa kamã gryk kato. Hãmri nẽ wa hã amỹnê nhũm mẽ wa unê nẽ ma wa o tẽ nẽ mẽ hagjênh xà kamã wa haxà. Ra myt grire nhũm mẽ wa haxà. Wa kot mẽ hagjênh xà kamã hã apkati nhũm rĩ kormã mẽ kot ujarẽnh ã tanhmã wa ho kaxyw.

5-6 Tã nhũm apkati nhũm mẽ ohtô nẽ wa ujarẽnh ã wa mar kaxyw Jerujarẽ kamã axpẽn wỳr akuprõ. Ijaew pigêtjaja nẽ mẽ àptàr tũm kwỳjaja. Nẽ mẽ kot finat Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ õ patre maati Anas mẽ hkwỳja. Nẽ Ijaew nhõ juisti Kajpas mẽ Juãw õ mẽ Aresãnja. Nhũm mẽ kot Simãw Pêtre mẽ Juãw wa mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. 7 Hãmri nẽ wa hã karõ nhũm pôristi wa hwỳr tẽ nẽ wa haprô nẽ ma mẽ hwỳr wa o tẽ nẽ wa ho axà nẽ mẽ kutã wa ỹr nhũm wa nhỹ. Hãmri nhũm mẽ wa omu nẽ wa kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ xàhpumunh xà ho na ka pre wa hte grà xwỳnhta ho mex? Mẽhõ na pre hwỳr war amẽ ka wa ho mex? Anẽ.

8 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kãm awjarẽ. Tĩrtũm Karõ kot kãm hamaxpẽr o hihtỳx jakamã nhũm ỹ hã Ijaew pigêtjê mẽ mẽ àptàr tũmjê mã awjarẽ nẽ mẽ kãm:

9 —Tôe mẽhõ kot ho mex xwỳnhja ã mẽ ate wa ixkukjêr 10 jakamã kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ ixte harẽnhja ma. Wa ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew kêr ka mẽ wa ixkapẽr mar tỳx nẽ. Jejus Kris pê Najare nhõ xwỳnhta. Mẽ ate hpĩr nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr xwỳnhta. Tãm na pre àhpumunh tỳx o akupỹm hte grà xwỳnhta o mex. ỹ hã ixte kaxyw kãm ixkapẽr nhũm tãm akupỹm ho mex. 11 Tĩrtũm kot mex o mex ã harẽnh nẽ mẽ pakaxyw ãm tã ka prem axtem nẽ hkaga. Nom Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra mẽ akukamã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ ajarẽnh kot:

Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ nhỹri kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga. Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx.

Anhỹr o kot mẽ ajarẽnh. Te mẽ ate kẽn maati kaga xwỳnh ã mẽ ajarẽnh pyràk. Tã ka mẽ ã mẽ kot mẽ akukamã mẽ ajarẽnh anhỹrja kôt te mẽ ate kẽn maati kaga pyrà nẽ Jejus kaga nẽ apĩ. Tĩrtũm kot amnhĩm mex o mex ã omunh nẽ harẽnh tã ka prem axtem nẽ hkaga. 12 Tapxipix na hte mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê. Mẽhõ koja uràk nẽ àhpumunh tỳx o mẽ panê kurê? Mẽhõ koja ahpỹnhã pyka piitã hkôt uràk nẽ ã mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà ãm amrakati kumrẽx. Ãm Jejus pix. Tapxipix na pre Tĩrtũm ja kaxyw ãm jakamã tapxipix na kêp mẽ pahkaprĩ xwỳnh maati. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Simãw Pêtreja mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa wa kãm mẽ pahpyma wa hã hkwỳ jêt kêt kumrẽx. Te ri wa htỳx ri wa pa pyràk tã wa hamaxpẽr tỳx kumrẽx. Mãn wa kêp Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳ jakamã na wa ã kapẽr anẽ nà? Anẽ.

14 Hãmri nẽ tee ri kot tanhmã mẽmoj tã wa kãm àkjêr to hkukamã hamaxpẽr. No nhũm hte grà xwỳnh ra kot mẽ hwỳr àr nẽ Simãw Pêtre wa kuri mex nẽ ãm nhũm mẽ kot no ho omunh jakamã wa kãm àkjêr kêt nẽ. 15 Hãmri nẽ wa kãm anẽ nhũm wa mẽ kêp kato nẽ kapôt ã xa nhũm mẽ tanhmã wa kãm nẽ kaxyw wa hã axpẽn ma nẽ axpẽn mã:

16 —Kwa tanhmã kot puj mẽ wa ho? Ra jar Jerujarẽ kamã mẽ piitã mẽ kot akupỹm hte grà xwỳnhta mex ã wa omunh kênã kot puj kêt mẽ kãm wa kot ho mex hkêt ã wa harẽ. 17 Tã mẽ kot harẽnh o hprõt pymaj kot puj mẽ axte Jejus jarẽnh o pa nê wa hkurê. Kê hte grà xwỳnh jarẽnhja ãm jar mẽ pakamã hapêx. Nà kot puj mẽ ã wa kãm karõ anẽ. Anẽ.

[18] Nhũm mẽ wa hã axpẽn mar pa hãmri
nẽ akupỹn wa hã karõ nhũm wa akupỹn mẽ
hwỳr axà nhũm mẽ wa kãm:
—E Simãw Pêtre mẽ Juãw wa. Wa mãmrĩ
ma tẽ. Nom kêr ka wa mẽ ixkapẽr mar
kumrẽx. Kêr ka wa axte ri tanhmã mẽ kãm
Jejus jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ
ho kwarĩ. Anẽ.
[19] Hãmri nhũm wa tee ri mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:
—Nà Tĩrtũm tãm kot ja hã wa inhmã karõ
kênã kot pa kêt wa mẽ akapẽr ma nẽ harẽnh
o ixpa hkêt nẽ. [20] Na pa pre wa Jejus kôt ri
ixpa nẽ xatã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hã omunh o hkôt ixpa. Nẽ xatã tanhmã mẽ
ahkre hto hã mar o hkôt ixpa. Nẽ akupỹm
htĩr kãm omu. Jakamã tanhmã kot pa wa
amnhĩ to nẽ mẽ kãm ja jarẽnh kêt nẽ? Nà
kot pa wa mẽ akapẽr mar xà hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Anẽ.
[21-22] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri mẽ
kot tanhmã wa ho kaxyw. Te grà xwỳnhta
hte grà nẽ hkrĩ ho hã amgrà pê 40 tã ra
akupỹm mex nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ
hã axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh
o ri pa. Jakamã nhũm mẽ utàr xwỳnhjaja
mẽ kuma nẽ kãm mẽ uma nẽ. Hãmri nẽ mẽ
umaj tanhmã Simãw Pêtre mẽ Juãw wa ho
hkêt nẽ. Ãm axte wa kot Jejus jarẽnh o pa
nê wa kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ wa hano
nhũm wa ma tẽ.

Mẽ kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã mẽ
harẽnh
Matêwre 18.19-20
[23] Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa ma
akupỹm Jejus kôt htõ nẽ htõxjê hwỳr wa tẽ
nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ patre krãhtũmjê
mẽ mẽ àptàr tũmjaja kot Jejus kapẽr jarẽnh
nê wa hkurê kamã hihtỳxja nhũm amnhĩ
tã mẽ kãm mẽ harẽ. [24] Hãmri nhũm mẽ wa
kuma nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx
nẽ kãm:
—Pa Pahi Maati? Nà mẽmoj piitã ho
akator xwỳnhta na ka. Na ka pre kaxkwa
ho akato nẽ pyka ho akato nẽ gô xujanãr
o akato. Hãmri nẽ kamã mẽmoj piitã ho
akator pa. [25-26] Amnepêm na pre mẽ inhĩgêt
Tawija amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.
Nẽ Akarõ nhỹ hã akapẽr kwỳ jarẽ nẽ hã
kagà. Nẽ kagàja kamã mẽ kot Pahihti Jejus
kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jarẽ nẽ mẽ
hã kagà. Mẽ hkukamã mẽ hã kagà nẽ mẽ hã
kagà ho:
Mẽmo mỳrapê na prem Ijaew kêt
xwỳnhjaja Tĩrtũm kutã amnhĩ
xunhwỳ?
Nẽ Ijaew haxwỳja. Mẽmo mỳrapê na prem
htỳx ri hamaxpẽr o ri pa?
Nẽ pyka piitã hkôt pahijaja na prem Pahi
Maati kutã amnhĩ xunhwỳr pa.
Nẽ kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh Jejus Krisja
nhũm mẽ mããnẽn kutã amnhĩ
xunhwỳr pa.
Nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw mẽ kãm hã amỹnê.
Kwa mẽmo mỳrapê na prem axtem nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ? Anẽ.
Ã na pre finat Tawija Akarõ nhỹ hã mẽ harẽ
nẽ hã kagà anẽ Tĩrtũm. [27] Ãm hãmri na
pre mẽ hkukamã mẽ hã kagà. Ra mẽ kot ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Krĩ ja kamã na
prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw axpẽn
wỳr akuprõ. Pahi Erox nẽ pahi Põn Pi-
rat nẽ mẽ ixkwỳjaja nẽ mẽ kêp Ijaew kêt
xwỳnhjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ Akra Jejus
kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw
hã amỹnê. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa
nhũm ate mẽ ixkaxyw ãm xwỳnhja nhũm
mẽ axtem nẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.
[28] —Nom amnepêm kormã mẽ ixkêt ri na
ka pre mẽ hkukamã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ omu. Mẽ kot tanhmã apê Akra
Jejus to nẽ hpĩrta kukamã ka pre hã mẽ
omu. Tã mẽ ixwỳr amẽ nhũm prem kupĩ.
No ãm ajamaxpẽr xà hkôt.
[29] —Tã ka mẽ omu. Na mẽ Jejus ã mẽ
ixkamã gryk tỳx nẽ tanhmã hã mẽ ixto
kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ ixpê amã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnhjaja ka
tanhmã mẽ ixkrã hto pa mẽ inhmã mẽ uma
hkêt nẽ mẽ hkôt ixpa ho ixpa. Mẽ kot
tanhmã mẽ ixto hã mẽ ixkagrõnh tã pa mẽ
inhmã mẽ uma hkêt nẽ ixàmnhĩx ri ixkĩnh
nẽ ri ixpa. Nẽ anhỹ hã mẽ kutã amnhĩ to
htỳx nẽ arĩ mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt ixpa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ixto
htãã.
[30] —Akra Jejus mex o mex jakamã kot paj
mẽ àhpumunh tỳx xà ho tanhmã mẽ piitã
mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ à
xwỳnhjaja akupỹm mẽ o mex. Nẽ mẽ kot
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ. Kê
mẽ omu nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã
apumunh mex kurê kumrẽx. E ãm ja pix na
ra hapêx. Anẽ.
[31] Nhũm prem ã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr anẽ.
Puh nhũm ixkreja mẽ kãm htertet tỳx nẽ

nhũm Tĩrtũm Karõ axte tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ỹ hã kãm mẽ uma hkêt nẽ. Ãm amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa.

*Jejus kw*ỳjaja tanhmã kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ harẽnh

Atre 2.42-47

32-33 Nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja. Na pre Tĩrtũmja mẽ ho mẽ kãm ma hkêt jakamã nhũm pre htem akupỹm Jejus htĩr kôt mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nhũm Tĩrtũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa nhũm mẽ ra ohtô rax nẽ. Nẽ mẽ kãm axpẽn to mex pix prãm o ri axpẽn kôt pa. Mẽ ohtô htã te mẽ tipxi pyràk. Nẽ axpẽn pê mẽmoj to õxỳ hkêt nẽ. Na pre htem axpẽn mã mẽ hikukrêx nẽ mẽ apkur xà jarẽnh o: "Inhõ pix kêt mẽ pahpiitã mẽ panhõ na." Anhỹr o ri mẽmoj tã axpẽn kutã nojarêt o ri pa. No kêt axpẽn mã mẽmoj jarẽnh o: "Tk. Nà ãm inhõ pix na." Anhỹr o harẽnh kêt nẽ. 34-35 Na pre htem tõhã õ ixkre hõ ho wẽnê. Rỳ õ pyka hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore jamỳ nẽ ma o mra nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ hamỳ nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho anhgrà. Hãmri nhũm mẽ amnhĩm hamỳ nẽ ho amnhĩm awjaprô. Jakamã na pre hte mẽ hkwỳjaja kãm prãm nẽ ri pa rỳ ê hkêt nẽ ri pa hkêt nẽ.

36-37 Jujere na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ kaxyw õ pika hkwỳ ho wẽnê. Hãmri nẽ kàxpore py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mã kugõ. Jujereja Ijaew nhõ patre ho ajuta xwỳnh na pre. Gô hipôk pê Sipre kamã na pre kato. Kêp Jujere htã no nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm: "Panãpe" Anẽ. Mẽ kapẽr kãm Panãpeja te kêp "mẽ hamaxpẽr o mẽ hihtỳx o pa xwỳnh" anhỹr pyràk. Jakamã nhũm õ pika hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ kupy nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho anhgrà.

5

*Ananĩs m*ẽ Sapire wa kot amnhĩ to hêx ã wa harẽnh

Karatas 6.7; Eprêw 10.26-31

1 Tã nhũm Ananĩs mẽ hprõ Sapire wa Jujere jarẽnh ma nẽ uràk nẽ õ pyka hkwỳ ho wẽnê. 2 Hãmri nẽ kàxpore py. Nom na pre wa ra hã axpẽn ma. Jakamã nhũm Ananĩs Jujere kĩnhã kàxpore hkwỳ pix py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mã kugõ. Nom katàt kôt mẽ kãm õr ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kot kàxpore ho pikjêr nẽ amnhĩm hkwỳ ho àrĩk ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o hêx. Te piitã õr par pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kãm:

—E ota ixkàxporeta. Na pa wa inhõ pika hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore hpy nẽ hpãnhã Jujere pyrà nẽ man mẽ awỳr piitã o tẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ra ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu hãmri nẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka axtem nẽ Satanasti kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ te akàxpore piitã õr pyràk ã amnhĩ to axêx anẽ? Te ate piitã õr pyràk tã no ãm hkwỳ pix gõ. Hêxta waa nẽ. Na ka axtem nẽ Tĩrtũm Karõ mã akàxpore nhõr par o axêx. 4 Anhõ pyka kênã. Nẽ hpãnhã kàxporeja anhõ kênã. Kot kaj amã tanhmã ho hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã ho. Amã piitã ho axàrĩk prãm nẽ mãmrĩ piitã ho arĩk. Rỳ amã hkwỳ hpix nhõr prãm nẽ mãmrĩ hkwỳ pix gõ. No ri ate õr par pyràk o amnhĩ to axêx kêt nẽ. Te ate mẽ inhmã pix mã axêx pyràk nom mẽ inhmã pix mã hkêt. Na ka mããnẽn te Tĩrtũm mã axêx pyràk. Anẽ.

5-6 Nhũm pre ã Simãw Pêtre Ananĩs mã kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ pykap tẽm nẽ htyk kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ àptàr nywjaja hwỳr tẽ nẽ kupẽxê ho hkupu nẽ kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ haxà. Hãmri nhũm mẽ kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh mar xwỳnhjaja tee ri harẽnh ma nẽ kãm ma htỳx nẽ.

7 Tã nhũm ra hã ahtũm nẽ. Ra hã 3 ore nẽ hapêx nhũm Ananĩs prõ Sapireja htỳx hamakêtkati nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. Kormã mjên htyk ã harẽnh mar kêt nẽ hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. 8 Hãmri nhũm Simãw Pêtre omu nẽ hêx rom hkukja nẽ kãm:

—Pa? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na prem war anhõ pykaja pãnhã war amã amnhĩrer to? Xà ãm hãmri na amjên mẽ inhmã harẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ mjên pyrà nẽ kãm ho hêx nẽ kãm:

—Ỹỹ. Ãm hãmri kot amã harẽnh kênã. Anẽ.

[9] Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka war ajamẽ war akàxpore ho te Tĩrtũm mã axêx pyràk? Mãn ka wa ajamaxpẽr o: "Koja Tĩrtũm ja hã wa ixpumu nẽ ãm hã wa ixpumu nẽ tanhmã hã wa ixto hkêt nẽ." Anhỹr o mãn ka wa ajamaxpẽr nà? Nom na ka wa ãm kãm axêx kaprỳ. Onẽj ra mẽ kot amjên jaxàr xwỳnhjaja akupỹn hpôx o mra. Koja mẽ anhĩpêx o te hipêx pyrà nẽ mããnẽn ato tẽ nẽ ajaxà ka rĩ amnhĩ pumu.

[10] Anẽ nhũm kuma nẽ mjên pyrà nẽ pykap tẽm nẽ htyk kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ kot mjên jaxàr xwỳnhjaja mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ omu nhũm ra htyk mex nẽ nõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ mjên nhĩhkô hã haxà. [11] Hãmri nhũm mẽ piitã wa harẽnh ma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mẽ amarĩ ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tee ri wa hkukamã hamaxpẽr o kãm ma htỳx kumrẽx.

Mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã mẽ harẽnh
Makre 16.17-20; Atre 19.11-12

[12-14] Na pre hte Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja xatã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr akuprõ. Mẽ kot ixkre nhĩkjê mã: "Pahi Sarumãw nhõ" anhỹr xwỳnh jarẽnhja wỳr nhũm pre htem akuprõ. Nhũm mẽ piitã kãm mẽ hkĩnh nẽ mẽ ohtô nẽ mẽ hkôt akuprõ nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽnijaja nẽ mẽmyjaja. No nhũm mẽ hkwỳja Ananĩs mẽ Sapire wa kot amnhĩ nhĩpêxja mã hamaxpẽr nẽ kãm mẽ hkôt mrar pyma nẽ. Kãm mẽ hkĩnh tã kãm mẽ hkôt mrar pyma nẽ.

Nhũm pre hte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ piitã mẽ hkôt pa. [15] Jakamã nhũm pre htem mẽ à xwỳnhjê jamỳ nẽ ma mẽ hwỳr mẽ o mra nẽ Simãw Pêtre kutêp pry kamã mẽ haxwỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar anhĩkwỹ. Kê Simãw Pêtre ja kôt mẽ ajãnh tẽ nẽ mẽ akupênh o akupỹm mẽ ato mex rỳ nhũm hkarõ pix mẽ atã harir ka mẽ akupỹm amex japêr.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nhũm mẽ kupĩp kãm kutêp hikwỹ. [16] Nẽ Jerujarẽ pu hã krĩ hkwỳ kamã. Mẽ à xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti kot tanhmã mẽ ho xwỳnhjaja nhũm pre htem mẽ hamỳ nẽ ma mẽ ĩhkrep mẽ o mra nhũm mẽ piitã akupỹm mex pa.

Mẽ kot Jejus kwỳjê jagjênh ã mẽ harẽnh
Rukre 21.12-15; Juãw 15.26-27; Atre 4.1-22

[17] Tã nhũm mẽ õ patre maati mẽ hkràmnhwỳ Satusew nhõ xwỳnhjaja tee ri akupỹm mẽ mex ã mẽ harẽnh ma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na mẽ ra ohtô nẽ Jejus gryk ã mẽ pahte mẽ ahkre kaga nẽ ãm hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

Hãmri nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre maati xwỳnhjê kamã gryk nẽ ra tanhmã mẽ ho kaxyw. [18] Hãmri mẽ unê nẽ mẽ hagjê nhũm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ hpa.

[19] Tã nhũm kamàt nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja ma mẽ hagjênh xà hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kãm hakwakre kahê xà mẽ nẽ mẽ kator pa. Hãmri nẽ mẽ kãm:

[20] —E mẽ ma akupỹm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ axte mẽ kãm awjarẽ. Tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ kãm hã karõ kê mẽ ama. Anẽ.

[21] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma akupỹm hwỳr hapêx kurê kumrẽx. Nhũm myt kator o mõr mẽ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê.

Tã nhũm mẽõ patre maati mẽ hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ àptàr tũm xwỳnhjê hwỳ nhũm mẽ piitã axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nẽ htỳx arĩ Jejus kwỳjaja mẽ hagjênh xà kamã mẽ hkrĩ hã mẽ hkamnhĩx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ. [22] Nhũm pôristijaja ma kot mẽ haprôr kaxyw mẽ hagjênh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ tee ri kamã mẽ hapêr nhũm mẽ kamã amrakati. Hãmri nhũm mẽ akupỹm mẽ pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr hprõt nẽ mẽ kãm:

[23] —Nà na pôristi hkwỳjaja arĩ hakwakrem ixkre jamãr mex nhũm hakwakre arĩ kahê htỳx nẽ xa. Tã pa mẽ hwỳr agjê nẽ tee ri hkre kamã mẽ hapêr nhũm mẽ kamã amrakati kumrẽx. Anẽ.

[24] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr. [25] Rôm nhũm ja mẽ hwỳr tẽn axàn mẽ kãm:

—Kwa jãã mẽ ate mẽ hagjênh xwỳnhjaja na mẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã

ixkre kamã mẽ ahkre ho kuhê pa ham mẽ
omu nẽ mẽ kurũm tẽ. Anẽ.
26 Hãmri nhũm patre nhõ pôristi
krãhtũmja kuma nẽ mẽ hwỳr pôristi hkwỳ
rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hwỳr
agjê nẽ kê axte mẽ unê nẽ akupỹm mẽ o
mra. Nom tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Mẽ kot
hkôt ri mẽ pikamẽnh xwỳnhjê pymaj mẽ
ho mex nẽ mẽ o mõ. Nẽ mẽ hã axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ
ja hã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahkapê nẽ
tanhmã amnhĩ to nẽ hã mẽ panhĩmex. Anẽ.
27 Hãmri nẽ mẽ ho mex nẽ akupỹm mẽ o
mõn mẽ hwỳr mẽ ho agjê nẽ mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê kutã mẽ hkrĩ. Hãmri nhũm mẽõ
patre maatija mẽ kãm:
28 —Kwa ra mẽ ixte Jejus kapẽr jarẽnh nê
mẽ akurê htã ka xep mẽ ãm mẽ inhma nẽ
arĩ mẽ kãm harẽnh o ri apa. Nẽ jar Jerujarẽ
kamã mẽ piitã mẽ kãm harẽ. Nẽ mẽ pajaja
mẽ ixte Jejus pĩr ã ka mẽ ri mẽ kãm mẽ
ijarẽnh o apa. Anẽ.
29 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ
mẽ amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tỳ kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã
mẽ inhmã mẽmoj tã karõ pa mẽ ama nẽ
ãm mẽ ama nẽ ãm Tĩrtũm kapẽr pix ma
nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. 30 Amnepêm mẽ
panhĩgêtjaja na prem Tĩrtũm kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã ka prem axtem
nẽ kêp mẽ kãm Kra Jejus ã amỹnê nhũm
mẽ pĩ kahpa hã kunhô nẽ kupĩ. Nom
nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr 31 nẽ kêp mẽ
panhõ Pahihti hã harẽ. Nẽ kêp mẽ pahkaprĩ
xwỳnh mex ã harẽ. Hãmri nẽ ra amnhĩ ri
ỹr nhũm ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr
o hkrĩ. Nhũm kãm: "Koja Ijaew mẽ kot
amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ xunhwỳ
pa ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ
kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ mẽ ho ixkra."
Anẽ. 32 Tã mẽ pajaja mẽ ixte Jejus htyk nẽ
akupỹm htĩr ã omunh mex jakamã na pa
hte Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ã mẽ amã harẽnh
anẽ. Karõja na pre Tĩrtũm mẽ ixte hkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hwỳr kurẽ nhũm
mẽ ixwỳr wrỳ nẽ mẽ ixkarõ mã agjê. Tã ỹ
hã na pa htem ri ã harẽnh anhỹr o ri mẽ
akôt ixpa. Anẽ.
33 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kamã
gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ himex prãm
nẽ mẽ kãm mẽ hã amỹnê. 34 Hãmri nhũm
Kamariewtija tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ
kànhmã xa nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh
maatijê xyr pê hkwỳjê mã kapẽr. Parijew
nhõ xwỳnh na pre. Nẽ kêp Tĩrtũm kapẽr ã
kagà htũm o mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na
pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nẽ. Jakamã
nhũm kànhmã xa nẽ pôristi mã anẽ nhũm
mẽ amnhĩ nê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ
pa xwỳnhjê kator nhũm mẽ kapôt ã kuhê.
35 Hãmri nhũm Kamariewtija mẽ nê tanhmã
mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Kwa kêr pu mẽ tanhmã mẽ
ho hkukamã pajamaxpẽr mex nẽ. 36 Mãn arĩ
mẽ ate finat Tetastija jarẽnh ã anohtỳx nẽ
ho apa japêr. Mytwrỳ hõ hã na pre mẽ kãm
amnhĩ to rax ã amnhĩ jarẽnh o pa. Hãmri
nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ. Mẽ
kêp 400. Tã nhũm prem mẽ kêp Tetasti pĩ
nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn pê
anhgrà nẽ ma hapêx.
37 —Tã nhũm mẽ kot mẽ piitã mẽ ho kõta
xà hã arĩgroja ã nhũm Garirej nhõ xwỳnh
pê finat Jut haxwỳja hkôt mẽ pa xwỳnhjaja
ohtô nẽ. Tã nhũm mẽ mããnẽn mẽ kêp kupĩ
nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja
axpẽn pê anhgrà nẽ ma hapêx.
38 —Jakamã kwa pu mẽ tanhmã jajê ho
hkêt nẽ. Pu mẽ ãm mẽ omu. Koja mẽ
amnhĩ krã hkôt ã ujarẽnh anhỹr o pa japêr
hã koja Tetasti mẽ Jut wa hkôt pa xwỳnhjê
pyrà nẽ tokyx axpẽn pê anhgrà nhũm Jejus
jarẽnh o paja hapêx o hapêx. 39 Nom koja
mẽ ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ ahkre
ho pa anhỹr japêr hã kot puj mẽ tee ri ja
ho pajapêx mã. Jakamã kwarĩ. Kot puj mẽ
tanhmã mẽ ho nẽ te mẽ pahte Tĩrtũm kutã
amnhĩ xunhwỳr pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Kamariewti Jejus nhỹ hã
mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijê xyr pê
hkwỳjê mã kapẽr anẽ. 40 Hãmri nhũm mẽ
kuma nẽ kãm:

—Tỳ nà ãm hãmri na ka ã akapẽr anẽ. Kot
puj xep mẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ akupỹn mẽ hã karõ nhũm mẽ
akupỹn mẽ hwỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ
pôristi mã mẽ hã amỹnê nhũm mẽ htak.
Hãmri nhũm mẽ àptàr tũmrejaja mẽ kãm:

—E mẽ mãmrĩ ma akupỹm mra. Nom kêr
ka mẽ axte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri
apa hkêt kumrẽx. Anẽ.
41 Hãmri nhũm mẽ kãm ure nhũm mẽ ma
mra. Kĩnh nẽ ma mra nẽ axpẽn mã:

—Nà kwãr mẽ Jejus ã mẽ pahtak nẽ
tanhmã hã mẽ pahto. Kwãr mẽ mãmrĩ ã hã

mẽ pahto anẽ. Kot pu mẽ hkaga hkêt nẽ. Ra Tĩrtũm kot ja hã mẽ pahpumunh mex kênã.
Anhỹr o axpẽn mã kapẽr o axpẽn jamaxpẽr o hihtỳx mex o pa.
42 Hãmri nẽ arĩ apkati mẽ hkwỳjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho mẽ hkôt pa. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã nẽ nhãm mẽ õrkwỹ kamã ri mẽ ahkre ho pa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw Jejus xãm ã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

6

Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh
Wam Ximotre 3.8-9

1 Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ohtô rax kumrẽx o mõ. Mẽ piitã kêp Ijaew no nhũm mẽ hkwỳjaja axtem Gres kapẽr o kapẽr nhũm mẽ hkwỳjaja Ijaew kapẽr o kapẽr. Na pre hte Ijaew kapẽr o kapẽr xwỳnhjaja apkati mẽ mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽõ ho pa. No ãm mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk kêt jakamã nhũm Gres kapẽr o mẽ kapẽr xwỳnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:
—Kwa na ka htem amnhĩ kamã mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽõ ho rũnh nẽ agõ. No mẽ ixkamã jajê mã na ka htem ãm ho hkryre nẽ agõ. Kwa mẽ ri ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ hipêx o axpẽn pyràk nà. Anẽ.
2 Hãmri nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja mẽ hã mẽ kapẽr ma hãmri nẽ mẽ piitã mẽ ho akuprõ nẽ mẽ kãm:
—Kwa kêr ka mẽ ja hã axpẽn mã axàkjêr kêt nẽ. E pu mẽ kot mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã õ ho pa kaxyw mẽ akwỳjê rê. No mẽ pajaja kot paj ja ho anhỹr o ri ixpa hkêt nẽ. Kot pa mẽ anẽ nẽ Jejus kapẽr o ri mẽ ajahkre hkêt nẽ nhũm ja mex kêt nẽ. Jakamã mẽ atõ kot kaj mẽ akatàt kôt mẽ kãm mẽ õ ho apa? 3 E mẽ amnhĩ kamã mẽ ho 7 nẽ mẽ arê pu mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê mã õ ho pa kaxyw mẽ unhwỳ.
Tãm mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ ate axpẽn mã mẽ mex ã mẽ harẽnh xwỳnhjaja.
Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja.
Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja ka mẽ ho 7 nẽ arê pu mẽ kaxyw mẽ unhwỳ.
4 Nom mẽ pajaja kot paj mẽ akôt arĩ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ ajahkre pix tãnopxar o ri ixpa. Anẽ.
5 Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Nhũm mẽ ma mra nẽ axpẽn mã hkwỳjê nhĩxi jarẽ hãmri nẽ mẽ ho 7 nẽ mẽ kurê. Ã mẽ hixi kot anhỹr.
Estewãw. Estewãwja na pre Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tĩrtũm Karõ kaxwỳnh mã àr nẽ ho amnhĩptàr jakamã nhũm pre hte tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ kaxyw Firipti
nẽ Prokot
nẽ Nĩkanõ
nẽ Timã
nẽ Parmẽnti
nẽ Nĩkoraw. Nĩkorawja krĩ pê ãxiok nhõ xwỳnh na pre. Kêp Ijaew kêt tã kãm Tĩrtũm kĩnh o pa. Tã ra mããnẽn Kra Jejus kôt amnhĩ xãm.
6 Jakamã nhũm mẽ mẽ kêp 7tajê rê nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ àpênh ã mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽ õ ho pa nẽ mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
7 Tã nhũm mẽ ra ohtô rax nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm Jerujarẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra ohtô rax kumrẽx. Nẽ mẽ õ patre hkwỳ haxwỳja ohtô nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Mẽ kot Estewãw pynênh ã mẽ harẽnh
Rukre 21.14-15

8 Tã nhũm Estewãwja. Kot mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽ õ ho pa xwỳnhjê hõja. Tĩrtũm kot kutã nojarêt mex jakamã na pre hte ỹ hã àhpumunh tỳx o aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa.
9 Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hã kãm akir. Uràk nẽ mẽ kêp Ijaew nẽ Jerujarẽ kamã ri mẽ hkôt pa htã ahpỹnhã mẽ õ pyka. Mẽ kot kãm “Ripetat” xwỳnh kwỳ na pre mẽ. Nẽ ahpỹnhã mẽ õ krĩ.
Mẽ hkwỳjaja kêp Sirẽn nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Aresãn nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Siris nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp As nhõ xwỳnh.
Ahpỹnhã mẽõ pika nẽ mẽ õ krĩ htã na prem Jerujarẽ kamã ri axpẽn kôt pa ho pa. Tã

Estewãw kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hã kãm akir. [10] No nhũm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã hamaxpẽr tỳx o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kutã tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ. [11] Hãmri nẽ ma mra nẽ tanhmã ho hêx to kaxyw amnhĩ kwỳjê rê nẽ mẽ kãm hã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ krĩ nhõ xwỳnhjê mã Estewãw o axêx nẽ tanhmã mẽ kãm ho akapẽr punuj to ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ kamã gryk kato. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa mẽ hpãnhã mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ hapôj nẽ ma krĩ nhõ xwỳnhjê mã tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ akuprõ nẽ mẽ inhma. Kwa kêr ka mẽ Estewãwti kapẽr mar kêt nẽ. Na hte finat Mojes mẽ Tĩrtũm wa ho kapẽr punuj pix o ri pa. Pa mẽ ra kot wa ho kapẽr punuj ã kuma. Anẽ.

[12] Hãmri nhũm mẽ kuma. Krĩ nhõ xwỳnhjê mẽ nẽ mẽ àptàr tũmrejê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tee ri mẽ kot Estewãw o hêxja ma nẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ unê nẽ ma mẽ õ juisti hwỳr o tẽ. [13] Hãmri nhũm mẽ kãm ho hêx xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ juisti mã tanhmã ho hêx to nẽ mẽ kãm:

—E jahti na hte finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ ho hêx rãhã ho pa. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nhũm tanhmã ho hêx to pa mẽ kuma. [14] Na hte mẽ kãm: "Koja nhỹrmã Jejus pê Najare nhõ xwỳnh Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja grành pa kãm ga." Anhỹr o mẽ kãm hêx o pa. Nẽ Mojes kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã karõ nê mẽ pahkurê pa prem kuma. Anẽ.

[15] Nhũm prem ã mẽõ juisti mã Estewãw o hêx anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Estewãw wỳr rĩt nẽ hkuk pumu nhũm te kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê kuk nhĩrã rax pyrà nẽ xa nhũm mẽ tee ri omu nẽ kamã no pyma nẽ.

7

*Estewãw kot juistijê mã ujar*ẽnh

[1] Hãmri nhũm mẽ õ patre maatija Estewãw mã kapẽr nẽ kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ãm hãmri na mẽ ri ã ajarẽnh anẽ nà? Anẽ.

[2] Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ piitã mẽ kãm kapẽr. Mẽ kãm kapẽr ryy nẽ mẽ kãm:

—Tôe kot paj mẽ amã mẽ panhĩgêt finat Apraãw tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Amnepêm na pre Tĩrtũm maatija Apraãw wỳr kato. Kormã pyka pê Mẽsopotãm kamã pa ri. Kormã kot ma krĩ pê Arã hwỳr mõr kêt ri nhũm hwỳr kato nẽ kãm: [3] "E kêr ka mẽ anhõ krĩ pê akato nẽ akwỳjê re nẽ ma mõ. Kot paj ma nhỹhỹm hpãnhã pyka hõ hwỳr mẽ ato mõ." Anẽ.

[4] —Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ to akuprõ nẽ ma mõ. Õ pyka pê Katej pê kato nẽ ma krĩ pê Arã hwỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa. Tã nhũm hipêêxà Terahti kêp ty nhũm Tĩrtũm amnẽ jar mẽ panhõ pyka hwỳr kumẽ. Jar mẽ papapxà hwỳr kumẽ.

[5] —Nom nhũm kormã kãm pykaja nhõr kêt nẽ. Kormã kãm hkwỳ ho grire nẽ õr kêt nẽ. Na pre ãm kãm:

E kot paj nhỹrmã amã pykaja gõ. Amã nẽ akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjê mã kugõ ka mẽ kamã ri apa ho apa.

Anhỹr o kãm mẽ panhõ pika pê Kanaãja jarẽ. Apraãw kormã hkra hkêt ri nhũm ã kãm kapẽr anẽ. [6] Hãmri nẽ kãm:

Koja akanrẽhã atàmnhwỳjaja nhỹrmã ma nhỹhỹm pyka hõ hwỳr pa nẽ hpãnhã kamã pa. Mẽ õ pyka kamã pa hkêt tã nhãm pyka hõ kamã pa hãmri nẽ pika nhõ xwỳnhjê mã àpênh rũnh o pa nhũm pyka nhõ xwỳnhjaja mẽ hipêx kati rũnh o pa. Nẽ mẽ àpênh ã mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Ãm mẽ homnuj o pa hã amgrà xohtô rax kumrẽx. Nhũm mẽ hã amgrà pê 400.

[7] Nom kot paj mẽ hã mẽ homnuj tỳx nẽ. Akanrẽhã atàmnhwỳjê hã mẽ homnuj tỳx nẽ nhũm mẽ rĩ kormã mẽ kurũm kato nẽ man akupỹn pa nẽ jar pôj. Hãmri nẽ jar inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh rãhã ho pa. Anẽ.

[8] Hãmri nẽ kãm:

E pu axpẽn ma. Koja ka nẽ akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjaja ka mẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa hã kot paj mẽ ato ixkra. Tã koja ja amã mex japêr hã kêr ka mẽ amnhĩ my kwrỳt kà hkwỳ jakà. Nẽ koja mẽ akrajaja hapôj nẽ my ka mẽ mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ kêp mẽmy kwrỳt kà hkwỳ jakà. Mẽ piitã mẽ kot mẽ apê ixkra hã mẽ

apumunh kaxyw kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ.
Anhỹr o Apraãw mã kapẽr nhũm kuma nẽ
mar xà hkôt hkra Ijak my kwrỳt kà hkwỳ
krãhta. Kormã hkaràre ri. Kormã hã arĩgro
pê 8 pix ri nhũm kêp hkwỳ krãhta.

—Tã nhũm Ijak hprêk nẽ hprõ nẽ hkra.
Hãmri nẽ mã hkra Jako ho anẽ nẽ. Nhũm
Jako hprêk nẽ mã hkra pê 12jê ho anẽ nẽ
mẽ piitã mẽmy kwrỳt kà hkwỳ jakàr pa. Ã
na pre mẽ pahpàr kraxjaja amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa.

9 —Jako hkrajê hõ na pre kêp Juje. Nhũm
Juje htõjaja hipêêxà hkôt kamã gryk nẽ
axtem nẽ mẽ urojê mã ho wẽnê nhũm mẽ
kêp haprô nẽ ma pyka pê Ejit wỳr o mõ.
Amarĩ Ejit nhõ xwỳnhjê mã àpênh o pa
kaxyw. Tã no nhũm Tĩrtũm arĩ tãnopxar
rãhã ho hkôt pa. 10 Hãmri nẽ Ejit kãm mẽ
kot homnuj xwỳnhjê nhĩhkra rũm hkapa
nẽ tanhmã hkrã hto nhũm àhpumunh tỳx
nẽ hamaxpẽr mex nẽ. Jakamã nhũm Ejit
nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Paraohtija omu nẽ
kãm hkĩnh nẽ. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ
àhpumunh tỳx kôt omu nẽ kãm hkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ ri kumẽ nhũm ĩhkô hã
àpênh o pa. Kãm õrkwỹ pumu nẽ Ejit nhõ
xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.

11 —Rôm nhũm mẽ hpur kãm mẽmoj nhĩ-
grõt mex kêt nẽ nhũm mẽ kêp mẽ apkur
xà hã mẽ õja ra ri mẽ kêp kryre. Ejit kamã
nẽ jar Kanaã kamã nhũm mẽ apkur xà hã
mẽ õja mẽ kêp hapêx par o mõ. Nhũm mẽ
piitã prãm xàj ra hiire nẽ kãm prãm tỳx o
pa nhũm mẽ panhĩgêtjaja hãmri prãm xàj
tee ri amnhĩ xàpkur xà hã mẽmoj japêr.

12 —Tã nhũm Jakoja Ejit kãm arĩ mẽ apkur
xà hã mẽ õ rax ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr
hkra hkwỳjê rẽ. Mẽ panhĩgêtjaja nhũm ma
mẽ hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr
mra. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kêp
mẽmo hy hkwỳ japrô nẽ ma akupỹm o mra.
Wam mẽ mõrta ã mẽ kêp mẽmoj japrô nẽ
ma akupỹm o mra.

13 —Tã nhũm mẽ kêp mẽmo hy japrôr
xwỳnhja hapêx nhũm mẽ axte akupỹm mẽ
hwỳr mra. Hãmri nhũm mẽ htõ Juje mẽ
kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ kêp mẽ htõ hã
mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Mẽ kot ra htyk ã
hkamnhĩx tã nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ.
Hãmri nhũm Paraohti mẽ kêp Juje htõ hã
mẽ harẽnh ma.

14 —Tã nhũm Juje amnhĩ wỳr hipêêxà Jako
mẽ htàmnhwỳjaja mẽ hã karõ nhũm mẽ
piitã ma Ejit wỳr hapêx. Mẽ kêp 75 nẽ ma
Ejit kamã Juje hwỳr hapêx hãmri nẽ kamã
pa ho pa.

15 —Ã kot anhỹr jakamã nhũm Jakoja ma
Ejit wỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa ho pa.
Tã hãmri kamã ty. Nhũm hkrajê piitã Ejit
kãm pa hãmri nẽ gaa nẽ htyk pa. 16 Hãmri
nhũm mẽ hkanrẽhã mẽ hkrajaja mẽ hamỳ
nẽ ma akupỹm Kanaã hwỳr krĩ pê Sikẽ hwỳr
mẽ o pa nẽ kamã mẽ hagjê. Na pre mẽ
hkukamã finat Apraãw kot Amõr krajê pê
kẽnkre japrô nẽ kamã hprõ jaxà. Jakamã
nhũm prem mỳr pê ma hwỳr mẽ o pa nẽ
kamã mẽ hagjê hãmri nẽ ma akupỹm Ejit
wỳr pa.

17 —Tã gaa nẽ rĩ ohtô rax kumrẽx o mõ.
Mẽ panhĩgêtjaja ohtô rax kumrẽx o mõ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm kot Apraãw mã mẽ õ
pyka jarẽnh xwỳnhja nhũm kot mẽ kãm õr
kaxyw. 18 No nhũm Ejit nhõ pahi kot Juje
ho mex xwỳnhta na pre ra ty nhũm axtem
hpãnhã hõja mẽ ho amnhĩptàr o pa. Nẽ aa
Juje jarẽnh mar kêt nẽ. Kormã pahi xàr nyw
kêt ri htyk jakamã nhũm mỳr pê harẽnh
mar kêt nẽ. 19 Hãmri nẽ hkwỳjê homnuj o
pa. Tanhmã mẽ panhĩgêtjê nhĩpêx to ho pa.
Nẽ mẽ kãm mẽ hkra my hapôx xwỳnhjê hã
amỹnê. Mẽ hapôx nhũm mẽ kot pikap mẽ
rẽnh nhũm mẽ htyk kaxyw nhũm mẽ kãm
mẽ hã amỹnê.

20 —Rôm nhũm finat Mojesja kato. Nẽ
mexre. Hãmri nhũm katorxà Ejit nhõ
xwỳnhjê kot kêp hpĩr pymaj õrkwỹ kamã
ri mẽ kêp ho hpimxur o pa hã mytwrỳ
axkrunẽpxi.

21 —Tã nhũm ra htỳxre nhũm katorxà
mẽ hipêêxà wa tee ri hkukamã hamaxpẽr
hãmri nẽ mẽ kot wa kêp hpĩr pymaj kumỳ
nẽ ma o tẽ nẽ kaxyw à nhĩpêx nẽ nhỹri gô
nhĩpôk ri põ kamã ho amũxu. Tã nhũm
Paraohti hkra nija ra gôx mã wỳr mã tẽ
nẽ ra omu hãmri nẽ amnhĩm kumỳ nẽ ma
o tẽ nẽ ho hkra. 22 Jakamã nhũm Mojes
Ejit nhõ xwỳnhjê kamã hprêk. Hãmri nẽ
mẽ àhpumunh xà hã kagà pumunh pa. Nẽ
hihtỳx nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx mex o
pa.

23 —Tã hãmri ra hã amgrà pê 40 nẽ hapêx
nhũm Mojes hamaxpẽr nẽ ra kãm amnhĩ
kwỳ pê Ijaewjê pumunh prãm nẽ ma mẽ
hwỳr tẽ. 24-25 Hãmri nẽ htẽm kôt ja wa omu.

Nhũm Ejit nhõ xwỳnhja Ijaewja homnuj
o xa nhũm Mojes tẽn tee ri hã omu nẽ
hamaxpẽr o: "E pa ma wa hwỳr tẽ nẽ ixkwỳ
mũj ã Ejit nhõ xwỳnhta pĩ kê ixkwỳjaja ja hã
ixpumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr inhmẽnh ã
ixpumu. Ixte Ejit nhõ xwỳnhjê nê mẽ kator
kaxyw mẽ ja hã ixpumunh kurê kumrẽx."

—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ wa hwỳr
tẽ nẽ amnhĩõja nê Ejit nhõ xwỳnh pĩ. Tã
no nhũm hkwỳjaja kot hpĩr ã harẽnh mar
tã tanhmã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr to
hkêt nẽ. [26] Nhũm apkati nhũm mẽhõja war
axkrut nẽ axte pijapu ho wa xa. Hamẽ wa
kêp Ijaew. Jakamã nhũm Mojes akupỹm mẽ
hwỳr tẽ nẽ tee ri axpẽn tã wa omu nhũm
ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm wa hwỳr
tẽ nẽ axpẽn nê wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:
"Pa? Kwa war ajamẽ war apê Ijaew kênã
na ka wa ri axtem nẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ."
Anẽ. [27] Hãmri nhũm kot amnhĩ kaxyw hkryx
xwỳnhja kuma nẽ nhãm amnhĩ nê hkujate
nẽ kãm: "Tk. Kwa xà apê mẽ inhõ pahi hã
na ka ã wa inhmã akapẽr anẽ? Nà apê mẽ
inhõ pahi hkêt kênã. [28] Kot kaj inhĩpêx o
te ate Ejit nhõ xwỳnhta nhĩpêx pyrà nẽ wa
ixtõ hpĩr kêt nẽ." Anẽ.

[29] —Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm
ma nẽ Ejit rũm kator kurê kumrẽx nẽ ma
pyka pê Mijiã hwỳr mõ nẽ kamã hpãnhã pa.
Kamã hprõ nẽ hkra. Nhũm hkra myja wa
hamẽxkrut.

[30] —Tã nhũm Mijiã kamã pa hã axte hã
amgrà pê 40. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã
kapôt ã krã hakỳx pê Sinai kape hã ri pa
nhũm Tĩrtũm kãm kapẽr. Nom nhũm Mojes
omunh kêt nẽ. Ãm utĩ kaôk kamã kuwy
hpôk pix pumu. [31] Amnhĩ jaêr pê ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu hãmri nẽ amnhĩ
tã hprĩ hã omunh kaxyw hwỳr tẽ nhũm
Tĩrtũm kãm:

[32] Pa Mojes? E ixpê Tĩrtũm na pa. Ixpê
akukamã anhĩgêt Apraãw nhõ
Tĩrtũm na pa. Nẽ ixpê Apraãw kra
Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm
na pa. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm ma xàj
htertet tỳx nẽ. Hãmri nẽ umaj axte pĩ
hpôkja wỳr rĩt kêt nẽ. Ãm nhãm hkrã nẽ
rĩt o xa. [33] Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:

E kwa ixpê Tĩrtũm maati hã ixtã apijaàm ã
aparkà kapa nẽ apar kênh nẽ xa.

[34] Na pa ra ixkra Ijaewjaja Ejit kãm mẽ
omu. Na ra Ejit nhõ xwỳnhjaja ixpê
mẽ homnuj tỳx kumrẽx rãhã ho pa
nhũm mẽ amnhĩ xà hã maj tee ri
amnhĩ nhĩpêx. Pa ja hã mẽ omu nẽ
inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kot paj
Ejit nhõ xwỳnhjê nhĩhkra rũm mẽ
kator pa. E ka kot paj mẽ hwỳr amẽ
ka ma akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ
kurũm mẽ kator.

Anhỹr o kãm mẽ kaxyw karõ. [35] Ra Ijaew
kot Mojes hkaga tã nhũm mẽ kaxyw ãm nẽ
ma akupỹm kot mẽ hwỳr mẽnh kaxyw. Na
prem ra omu nẽ hkaga. Te mẽ ate Jejus
kagaja pyrà nẽ hkaga. Jakamã nhũm pijapu
xwỳnhta tee ri amnhĩ tã omu nẽ kamã gryk
nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr nẽ kãm: "Tk. Kwa
xà apê mẽ inhõ pahi hã na ka ã wa inhmã
akapẽr anẽ? Nà apê mẽ inhõ pahi kêt."
Anhỹr tã nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw tãm xãm.
Kot mẽ ho amnhĩptàr nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê
rũm mẽ kator kaxyw. Ja kaxyw na pre pĩ
hpôk kamã kãm kapẽr nẽ mẽ kaxyw ãm.

[36] —Jakamã nhũm Mojes ma akupỹm Ejit
wỳr mõ nẽ mẽ kurũm hkwỳjê kator nẽ ma
mẽ o pa. Na pre mẽ ho mex nẽ Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ o pa. Ejit kamã
nẽ mããnẽn mẽ kot gô xujanãr mã: "Gô
kamrêk" anhỹr xwỳnhta kamã. Nẽ kapôt ã
mẽ kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ o pa.
Nẽ kapôt ã ri mẽ o pa ho ra hã amgrà pê 40.

[37] —Tã tãm na pre mẽ panhĩgêtjê mã
mẽhõ hkukamã mẽ kãm tanhmã harẽnh to
nẽ mẽ kãm harẽnh o: "Koja Tĩrtũm nhỹrmã
te ra mẽ akaxyw pa ixãm pyrà nẽ inhmỳr pê
mẽ panhĩõ xãm. ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh
o pa kaxyw nhũm nhỹrmã mẽ akaxyw ãm
ka mẽ omu."

—Anhỹr o ã Jejus kukamã harẽnh anẽ.
[38] Na pre Mojes kapôt ã mẽ panhĩgêtjê ho pa
nhũm mẽ krã hakỳx pê Sinaija wỳr pa. Mẽ
panhĩgêtjaja hãmri hwỳr pa nhũm Tĩrtũm
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja mẽ kaxyw Mojes
mã kapẽr nhũm ô ri mẽ kãm awjarẽ nẽ hã
kagà. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw nhũm
mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽ
pajaxwỳja. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw na pre
mẽ pamã hã kagà. [39] Tã no nhũm mẽ pan-
hĩgêtjaja Mojes ma nẽ ãm kuma nẽ hkaga
kumrẽx nẽ akupỹm Ejit wỳr hkrà. [40] Jakamã
nhũm Mojes kormã nhỹri mẽ kaxyw Tĩrtũm
mã kapẽr o ãm rôm nhũm mẽ wakre kamã

htõ Arãw wỳr mra nẽ kãm: “Kwa Mojes ra kot tanhmã amnhĩ to kênã. Kot Ejit rũm mẽ pakator nẽ mẽ pahto mõr tã ra nhỹri arĩk nẽ tanhmã amnhĩ to. Jakamã e. Kwa hpãnhã mẽ inhmã mẽmo karõ nhĩpêx pu mẽ ho panhõ sãnti kê tãm ma akupỹm Ejit wỳr mẽ pahto pa.” Anẽ.

41 —Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm kàx o môx krare karõ ho sãnti nhĩpêx nẽ mẽ kãm ãm. Hãmri nhũm mẽ axtem nẽ te ho Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx nẽ kãm ôwêhti hkwỳ pa nẽ kãm haxwỳ nẽ hã apku. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh nẽ. 42 Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hkaga hpa. Jakamã nhũm prem amnhĩ krã hkôt ri myyti nẽ mytwrỳre nẽ kanhêti karõ nhĩpêx nẽ te mẽ kot Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx o pa. Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã hamaxpẽr o pa hã amgrà xohtô nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm mẽ kãm kapẽr pyràk o mẽ kãm kapẽr nẽ hã kagà kot:

Pa mẽ apê Ijaewjaja? E mẽ inhma. Amnepêm mẽ ate kapôt ã ri mẽ apa hã amgrà pê 40ta ã. Xà we inhmã na ka prem akrit kwỳ hpar o apa?

43 Nà inhmã hkêt. Na ka prem axtem nẽ ri amnhĩ krã hkôt amnhĩm mẽmo karõ nhĩpêx nẽ hipêx o te mẽ ate pa inhĩpêx pyràk. Pê kãm akrit kwỳ hpar nẽ õr o ri apa.

Mẽ anhõ mẽmo karõ nhĩpêxta mẽ ate amnhĩm hã hixi pê Mõrok mẽnh xwỳnhja ka pre htem à kamã amnhĩ kôt ho apa.

Nẽ amnhĩm kanhêti karõ nhĩpêx nẽ hã hixi mẽ nhũm kêp Repã. Ka mẽ ixkuhpa hã wa kêp mẽ apãm ã harẽnh o ri apa.

Tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê kot paj pãnhã nhỹhỹm mẽ arẽ.

Koja mẽ akutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ apynê nẽ ma pyka pê Papirõn rũm hamũ mẽ ato hapêx ka mẽ amarĩ mẽ kãm axàpênh rũnh o ri apa kãm ga. Anẽ.

Ã na pre Tĩrtũm mẽ panhĩgêtjê mã kapẽr anẽ nhũm ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhja mẽ kãm hã kagà.

44 —Tã nhũm mẽ panhĩgêtjaja kormã kapôt ã ri pa ri amnhĩ kôt mry kà ho ixkre ho pa. Tĩrtũm mã kapẽr xà hã ixkreja nhũm prem amnhĩ kôt ri o pa. Mẽ kot kãm “Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre” anhỹr xwỳnhja. Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt nhũm mẽ hipêx nẽ amnhĩ kôt ri o pa. Na pre Tĩrtũm hprĩ hã Mojes mã tanhmã kot hipêx to hã karõ nhũm mẽ hkôt hipêx nẽ amnhĩ kôt ri o pa.

45 —Tã nhũm Mojes ty nhũm hpãnhã Jojueja amnhĩ kôt mẽ o pa. Ma Tĩrtũm kot mẽ kãm pyka mex nhõrta wỳr Mojes mỳr pê mẽ o pa. Hãmri nẽ hwỳr mẽ o pôj nhũm Tĩrtũm mẽ nê mẽ kot ra kamã mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê japôj nhũm mẽ pãnhã kamã pa ho pa. Nẽ amnhĩ kôt Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreta o pa. Rãhã nhũm finat Tawija mẽ hpãnhã mẽ ho amnhĩptà. 46 Na pre Tĩrtũm Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu nẽ kãm hapê nẽ. Jakamã nhũm Tawi kãm kapẽr nẽ kãm: “Pa Tĩrtũm? Kwa xà kot paj amã ixkre mex õ nhĩpêx nà? Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte kamã amã amex o amex ã ajarẽnh o ixkrĩ kaxyw pa hipêx. Xà kot paj amã hipêx?” Anhỹr tã no nhũm Tĩrtũm kormã kãm ja prãm kêt nẽ. 47 Jakamã nhũm Tawi hkra Sarumãwja hipêêxà mỳr pê hpãnhã kêp mẽ õ pahi nẽ kãm hipêx. 48 Nom xà na hte Tĩrtũm maatija mẽ pahte kãm panhĩhkra ho ixkre nhĩpêx xwỳnh kamã hkrĩ? Nà kaxkwa kamã na hkrĩ xà. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhja Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pajamãr to ho pa hã kagà nẽ hã kagà ho:

49 Na pa hte kaxkwa rũm pyka hkôt mẽ piitã mẽ hamãr mex o ixkrĩ.

Tã tanhmã kot paj amnhĩ to nẽ mẽ ĩhkra ho mẽ kot inhmã ixkre nhĩpêxta wỳr axà nẽ kamã ixpa ho ixpa?

50 Nà ixte mẽmoj piitã ho ixkator xwỳnh kênã kot pa kêt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhja ô ri mẽ pamã hã kagà.

51 —E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Mẽ akrã hihtỳx kumrẽx jakamã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt. Na ka htem mẽ panhĩgêtjê pyrà nẽ amnhĩ nê Tĩrtũm Karõ kaga nẽ kapẽr mar kêt nẽ. 52 Na pre hte Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ panhĩgêtjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Tã nhũm mẽ hkaga nẽ mẽ hipêx kati ho pa. Na pre htem Jejus wrỳk kukamã mẽ kãm: “E koja nhỹrmã kot

Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã xwỳnh maatija mẽ pahwỳr wrỳ.” Anhỹr o mẽ kãm harẽnh o pa. Tã no nhũm mẽ kãm ja mar prãm kêt jakamã axtem nẽ hã mẽ hpar o pa. Mẽ kot mẽ kãm Jejus jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê hpar o pa. Tã nhũm tãm mẽ pahwỳr wrỳ ka mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ hã amỹnê nhũm prem mẽ amã kupĩ.

53 —Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pamã karõ nhũm mẽ ate mar tã mẽ apê hprãm nõkati. Nẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ kot Estewãw pĩr ã mẽ harẽnh
Rukre 21.16-19, 23.34; Atre 22.20

54 Hãmri nhũm juistijaja tee ri Estewãw xujarẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ kãm kapẽr punuj nẽ. 55 Nom nhũm Tĩrtũm Karõja tanhmã hkrã hto nhũm kãm mẽ uma hkêt nẽ. Hãmri nẽ kànhmã rĩt nẽ kaxkwa pumunh o xa nẽ kamã Tĩrtũm rũm hirã rax pumu. Nhũm Jejus Tĩrtũm nhĩhkô hã xa nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ mẽ kãm:

56 —Kokỹỹ. Na kaxkwa axkjê nhũm kamã Tĩrtũm nhỹ pa omu. Nhũm kuri kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh Jejusja xa. Hêxta waa nẽ. Nà na pa jarãhã wa omu nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

57 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ kãm mar prãm kêt nẽ kêp amnhĩ jamak pro. Hãmri nẽ gryk xàj àmra htỳx nẽ hwỳr hprõt 58 nẽ unê nẽ krĩ pê ho kato nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri o xa. Hãmri nẽ kẽn o htak o hpĩr kaxyw amnhĩ nhĩnôkà hkwrỳ nẽ mẽhõ my pê Sawti mã kugõ nhũm mẽ kãm hamỳ. Hãmri nhũm mẽ kẽn rũnh kwỳ jamỳ nẽ o mra nẽ Estewãw wỳr rẽnh prêprêk o kuhê. Nẽ ho ĩ kamã htak nẽ hkrãx pê htak. 59 Hãmri nhũm ra htyk kaxyw nẽ Jejus mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti Jejus? E koja ixkarõ awỳr api ka ixto amnhĩptà. Anẽ.

60 Hãmri nẽ hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ axte kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kot hpĩr xwỳnhjê nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Mẽ kot ixpĩr tã kwa tanhmã ixtã mẽ ho hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ nê Jejus mã kapẽrja kôt ra ty.

8

Mẽ kot Estewãw jaxàr ã mẽ harẽnh
Atre 22.4, 26.9-11

1-2 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja Estewãw wỳr mra nẽ htyk kãm omu nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ mur nẽ kumỳ nẽ ma o mõ nẽ haxà. Nom nhũm Sawtija mẽ kot hpĩr ã omu nhũm ja kãm mex nẽ.

*Sawti kot Jejus kw*ỳjê nhĩpêx kati ho pa hã harẽnh
Atre 1.8

Tã nhũm Jerujarẽ kamã Ijaewjaja mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o pa. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ hkwỳjaja mẽ umaj hapôj nẽ ma pika hkwỳ hkôt hpigrành pa. Mẽ hkwỳjaja Jutej wỳr ma pa nhũm mẽ hkwỳjaja Samar hwỳr ma pa. Ã na prem mẽ umaj nhỹhỹm hpigrành par anẽ. Ãm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maati pixjaja na prem Jerujarẽ kamã arĩk nẽ nhỹhỹm mõr kêt nẽ. Simãw Pêtre nẽ Juãw nẽ Xiakre nẽ Andre nẽ Firipti nẽ Patoromew nẽ Matêwre nẽ Makre nẽ Tomas nẽ Xiakre hõja nẽ Simãw õ nẽ Maxitreja. Ãm jajaja pix na prem arĩk.

3 Nhũm Sawti haxwỳja Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj o pa. Mẽ kot Jejus kaga hprãm xàj tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Na pre hte mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ unê. Mẽmyjê pynê nẽ mẽnijê pynê nẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ hagjê. Mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã ã mẽ hipêx anhỹr o pa.

4 Tã nhũm mẽ umaj Jerujarẽ rũm pika hõ hwỳr mẽ hpigrành xwỳnhtaja amarĩ pika hkwỳ hkôt ri pa hkêt nẽ. Na prem ma mẽ piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa.

*Wajaga kot amnhĩ tã Firipti mar ã har*ẽnh
Juãw 2.23-24

5-12 Tã nhũm Firipti haxwỳja ma mõ. Ma krĩ pê Samar hwỳr mõ nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta jarẽnh o pa. Samar kamã na pre wajaga Simãwti ri Samar nhõ xwỳnhjê hkôt mẽ no kupyr rãhã ho ri mẽ hkôt pa. Nẽ àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Jakamã nhũm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Nẽ htỳx ho ãm hãmri kot

amnhĩ jarẽnh ã hkamnhĩx. Jakamã nhũm pre mẽ kãm tanhmã ri amnhĩ to hêx to ho pa pê mẽ no kupyr rãhã ho ri pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu. Mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o hkôt pa. Nẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Kokỹỹ. Wajagaja àhpumunh tỳx kumrẽx. Tĩrtũm nhỹ hã mãn te ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nà? Mãn pre Tĩrtũm kãm àhpumunh xà hkwỳ gõ nhũm ỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Hãmri nẽ hkôt hamaxpẽr o ri hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

Tã nhũm Firipti mẽ õ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus Kris jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Hãmri nẽ Tĩrtũm nhỹ hã akupỹm tanhmã mẽ kute xwỳnhjê ho mex to ho pa. Mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ ohtô nẽ akupỹm mẽ ho mex o pa. Nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti hkwỳ jano nhũm mẽ àmra htỳx o mẽ hkaga nẽ ma mẽ kurũm hapôx nẽ mra. Ã Firiptija Jejus nhỹ hã mẽ ho mex o pa anẽ nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kapẽr mar tỳx nẽ hkôt hamaxpẽr. Jao wajaga Simãwti kaga nẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Firipti ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkrã kumrã. Mẽmyjaja nẽ mẽnijaja nẽ mẽ piitã mẽ hkrã kumrã. Ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw nhũm mẽ hkrã kumrãr pa.

[13] Hãmri nhũm wajaga Simãwti haxwỳja Jejus kapẽr ma nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Firipti hkrã kumrã. Hãmri nhũm hkĩnh nẽ Firipti hkôt ri pa. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri pa hã omu nẽ kamã no pyma ho hkôt ri pa. Nẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex ã omu nẽ tee ri hamaxpẽr.

[14] Tã hãmri nhũm Jerujarẽ kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja Samar nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma. Ra mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ ma mẽ hwỳr Simãw Pêtre mẽ Juãw wa kumẽ. [15-17] Hãmri nhũm wa ma mẽ hwỳr wa mõ nẽ pôj. Hãmri nhũm Firipti wa omu nẽ wa kãm krĩ nhõ xwỳnhjê jarẽ nẽ wa kãm:

—Nà na pa pre mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã pa pre mẽ hkrã kumrã. Nom na kormã Tĩrtũm Karõja mẽ hkarõ mã gjêx kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ harẽnh ma nẽ mẽ himõk ã wa ĩhkra jaxwỳr o ri mẽ hkôt mra. Ja kôt nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. [18-19] Hãmri nhũm wajaga Simãwja mẽ amnhĩ tã wa omunh o xa nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Kwa wa kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳrja kôt na hte Tĩrtũm Karõ mẽ hkarõ mã agjê. Hêxta waa nẽ. Inhmã ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa hprãm tỳx. E pa ixkàxpore hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ wa kãm kugõ kê wa tanhmã ixto pa wa uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm:

—E ota ixkàxporeta. Kwa amnhĩm apy nẽ hpãnhã tanhmã ixto pa war apyrà nẽ mẽ hã inhĩhkra jaxwỳr o ri mẽ hkôt ixpa kê Tĩrtũm Karõja mẽ hkarõ mã agjê. Inhmã ja ho anhỹr prãm tỳx. Anẽ.

[20-23] Hãmri nhũm wa tee ri ã kapẽr anhỹrja ã omu nhũm Pêtre kãm:

—Tk. Kwa ajamaxpẽrja mex kêt. Xà na htem kàxpore ho Tĩrtũm mã amnhĩrer pê ỹ hã mẽ ho hwỳr o pa nhũm Karõ mẽ hwỳr agjê? Nà na htem kàxpore ho Tĩrtũm Karõ japrôr kêt nẽ. Kot kaj wa ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Ajamaxpẽrja mexre hã. Kormã ate Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx kêt jakamã na ka atỳx ã ri ajamaxpẽr anẽ.

—Na ka ã wa ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hipêx anhỹr ã wa ixpumu nẽ amã wa ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa hprãm xàj ajamaxpẽr punuj nẽ. Nhũm ajamaxpẽr punuj te kot apa hã apyr ka tee ate kêp amnhĩ kjênh pyràk. Kwa tokyx ajamaxpẽr punuj ã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ tokyx hkaga. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ kê amnhĩ katut kôt ajamaxpẽr punujja mẽ ka axte ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ã mẽ hamaxpẽr punuj anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma kuwy hwỳr pa. Anẽ.

24 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ
hkaprĩ nẽ wa kãm:
—Kwa xà wehe? Tô tokyx ixto Tĩrtũm
wỳ kê ã ijamaxpẽr anhỹrja mỳrapê hwỳr
inhmẽnh kêt nẽ. Anẽ.
25 Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa
Samar nhõ xwỳnhjê mã Pahihti Jejus kapẽr
jarẽnh pê ho mẽ ahkre hãmri nẽ ma
akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Ma pyka pê
Samar hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ma
akupỹm mõ.

Firipti mẽ Exiop nhõ xwỳnh wa harẽnh
Ijais 53.7-8

26 Hãmri nhũm Firipti arĩ Samar kamã
arĩk. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnhja hwỳr wrỳ nẽ kãm:
—Pa? E ot pa awỳr wrỳ nẽ tẽ. Nà kêr
ka tokyx akato nẽ ma mõ nẽ Jerujarẽ rũm
kànhmã Kas wỳr pry kahpêr ta nẽ hã juk nẽ
ma hã mõ. Kapôt ã pry nõrta kahpêr ta nẽ
hã mõ. E kwa tokyj.
Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ ma akupỹm
tẽ nẽ kaxkwa hwỳr api. 27 Hãmri nhũm
Firipti kuma nẽ kato nẽ ma hwỳr mõr kurê
kumrẽx. Mõõ hãmri nẽ pryja kahpêr ta nẽ
hã mõ.
Hãmri nhũm ra mẽhõ myja mõ. Exiop
nhõ xwỳnh na pre. Exiop kamã mẽõ pahi na
pre niti. Hixi pê na pre Kãtatre. Nhũm pry
hã mõr xwỳnhja kêp kãm kàxpore jamãr
o pa xwỳnh. Exiop kamã te kêp mẽ õ
kôwenatô pyràk. Tã kot Tĩrtũm mã mex o
mex ã harẽnh kaxyw ma Jerujarẽ hwỳr mõ.
28 Hãmri nẽ akupỹm Exiop wỳr kormã mõ. Õ
pàr kãm nhỹ nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kamã kapẽr o mõ. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o
pa xwỳnh pê Ijais kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũmja nhũm kamã kapẽr o mõ. 29 Hãmri
nhũm Tĩrtũm Karõ Firipti mã harẽ nẽ kãm:
—E mẽhõ mũj wỳr aprõt nẽ tẽ nẽ hã ajêt
nẽ ma hkôt tẽ. Anẽ.
30 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hwỳr hprõt
nẽ hã ajêt nẽ kot kagà kamã kapẽr ã kuma.
Ijais kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã
kapẽr ã kuma nẽ kãm:
—Pa? Mãn ka aprĩ hã ate kamã akapẽr
xwỳnhta ma nà? Anẽ.
31 Hãmri nhũm kãm:
—Nà ixte maare hã. Mẽhõ kot hprĩ hã
inhmã harẽ pa ixprĩ hã kuma? Xàt ka ixwỳr
api nẽ ixri nhỹ nẽ aprĩ hã inhmã harẽnh o
ixkôt mõ nà? Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr api nẽ ĩhkô
hã nhỹ nẽ kagàta pumunh o nhỹ. 32 Nhũm
hã kagà kot:
Na htem ôwêhti par kaxyw nhũm amarĩ mẽ
kãm akryk kuhê.
Nẽ mẽ kot kêp hkĩ jakàr kaxyw nhũm ma
anẽ nẽ amarĩ mẽ kãm akryk kuhê.
Tã na pre mẽhõja ôwêhti kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
Jakamã nhũm mẽ kot tanhmã hipêx to
htã no nhũm arĩ mẽ kãm akryk xa.
Amnhĩ nê tanhmã mẽ kãm kapẽr
punuj to hkêt nẽ. Ãm arĩ mẽ kãm
xa.
33 Na prem homnuj tỳx nẽ ri hipêx kati rax
nẽ.
Aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt
kumrẽx tã nhũm mẽ ã hipêx anẽ
nhũm mẽhõ yr pê tanhmã nê mẽ
kãm kapẽr to hkêt nhũm prem kupĩ.
Nhũm amnhĩ kanrẽhã hkra hkêt rãhã ty.
Jakamã kot puj mẽ hkrajê nhĩxi mar
kêt nẽ. Kra hkêt rãhã htyk kênã.
Anẽ.
34 Nhũm pre ã Exiop nhõ xwỳnh Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh anẽ.
Hãmri nẽ tee ri ã kot mẽhõ jarẽnh anhỹrja
kukamã hamaxpẽr nẽ hã Firipti kukja nẽ
kãm:
—Kwa aprĩ hã inhmã mẽhõja jarẽ. Mẽhõ
na prem ã hipêx rax anẽ? Xà kot kagà
xwỳnhta na prem ã hipêx anẽ nà xà nhãm
mẽhõ na prem ã hipêx anẽ? E kwa aprĩ hã
inhmã harẽ pa ã mẽ kot hipêx anhỹr xwỳnh
kôt omu. Anẽ.
35 Hãmri nhũm kãm:
—Tôe kot paj amã harẽ. Nà Jejus na prem
ã hipêx anẽ nhũm prem hã kagà. Anẽ.
Hãmri nẽ hprĩ hã kãm kot kamã harẽnh
xwỳnhta jarẽ. Jejus kot tanhmã mẽ panê
amnhĩ nhĩpêx toja nhũm hprĩ hã kãm
harẽnh o hkôt mõ.
36 Hãmri nhũm wa kormã mõ nẽ pry htã
himô hãnh mõ nhũm Exiop nhõ xwỳnh
omu nẽ Firipti mã kãm:
—E mũj gô mũj nõ. Xà kot kaj kamã ixkrã
kumrã nà? Anẽ.
37 Nhũm kãm:
—Nà kot kaj amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt
ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm hã kot paj
akrã kumrãr kurê kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ. Kêp Tĩrtũm Kra kênã kot paj kêt
amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr kêt. Anẽ.

38 Hãmri nẽ pàr o mrar xwỳnh mã anẽ
nhũm pàr o nõ nhũm wa kato nẽ himô hwỳr
wrỳ nhũm Firipti hkrã kumrã. Kot Jejus
kôt amnhĩ xãm ã hkrã kumrã. 39 Hãmri nẽ
wa akupỹm api nhũm Tĩrtũm Karõ Firipti
mỳ nẽ ma nhỹhỹm o mõ nhũm Exiop nhõ
xwỳnhja axte omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ ma
akupỹm papxà hwỳr mõ. Ra kot Jejus kôt
amnhĩ xãm jakamã hkĩnh nẽ ma akupỹm
mõ.
40 Rôm nhũm Firipti krĩ pê Ajôt kamã pôj.
Tĩrtũm Karõ kot Exiop nhõ xwỳnh pê kator
nẽ tanhmã ho nẽ Ajôt wỳr o mõ hãmri nẽ
kamã kumẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh pê ma krĩ hõ hwỳr mẽ kãm ujarẽnh
anhỹr o pa rãhã krĩ pê Sejarej wỳr mõ nẽ
pôj.

9

*Sawti kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã har*ẽnh
Atre 22.6-11, 26.12-18

1 Rôm nhũm Sawtija xatã Jerujarẽ kamã
Pahihti Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja tanhmã mẽ homnuj tỳx to ho
ri mẽ hkôt pa. Kãm mẽ himex par prãm
jakamã na pre hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
pix o pa. Tã ra hamaxpẽr nẽ ma patre maati
hwỳr tẽ nẽ mẽ hã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:
2 —E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã kagà
nhĩpêx pa kupy nẽ ma krĩ pê Tamas kãm
mẽ pahpê Ijaew xàptàr tũmrejê hwỳr o mõ
nẽ mẽ kãm kugõ. Kê mẽ kamã harẽ nẽ omu
hãmri nẽ hkôt inhĩhkra kamã Jejus kôt mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jagjê. Mẽnijaja
nẽ mẽmyjaja. Hãmri pa mẽ unê nẽ man
akupỹn awỳr mẽ o mõ ka mẽ omu nẽ kam
tanhmã mẽ hipêx to. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nhũm ja kãm mex
nẽ. Hãmri nhũm kãm kagà nhĩpêx nẽ kugõ
nhũm kupy nẽ hkôt mẽ pa xwỳnhjê mẽ
ro hã ma Tamas wỳr mẽ hwỳr mõr kurê
kumrẽx.
3 Mõõ mẽ ra hpôx o mõr mẽ nhũm puh
kaxkwa rũm hirã rax kumrẽx wrỳ nẽ hã
ajêt nhũm hipôk ri xa. 4 Hãmri nẽ tee ri
omu nẽ kãm ma xàj pykap tẽm nẽ akryk nõ.
Hãmri nhũm kaxkwa rũm mẽhõ kãm kapẽr
nẽ kãm:
—Pa Sawti? Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka
hte ixtomnuj tỳx o ri apa? Anẽ.
5 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê kuma nẽ
kãm:
—Kwa mẽ atõ na ka ã inhmã akapẽr anẽ
pahihti? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Kwa nhũm ixpê Jejus ixte amã ixkapẽr
kênã. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho apa. Jao
te pa ate ixtomnuj tỳx pyràk. 6 Nom kot kaj
axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx. E
kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma krĩ hwỳr tẽ. Kot
kaj hwỳr pôj nhũm mẽhõ awỳr tẽ nẽ mẽmoj
tã amã karõ ka ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Anẽ.
7 Nhũm pre ã Jejus Sawti mã kapẽr anẽ.
Nhũm hkôt mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoja ma
no ãm hprĩ mar nẽ mẽmoj pumunh kêt nẽ.
Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma xàj
akryk kapẽr kêt kumrẽx nẽ kuhê. 8 Hãmri
nhũm Sawti kànhmã xa nom rĩt kêt nẽ tee
ri rĩt mã nhũm mẽ hpa hã kupy nẽ ma krĩm
o mõ. 9 Nẽ Tamas wỳr o pôj nẽ nhỹri mẽhõ
nhõrkwỹ hwỳr ho axà nhũm kamã nohkre
nẽ arĩ hkrĩ. Tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr
o hkrĩ. Nẽ apkur kêt nẽ hkõm kêt o ra hã
apkati axkrunẽpxi.
10 Tamas kamã na pre mẽhõ my pê
Ananĩsja pa. Kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã nhũm Jejus
hwỳr kato nẽ kãm kapẽr. Te hpimtir kãm
hwỳr kator nẽ kãm kapẽr pyrà nẽ kãm:
—Pa Ananĩs? Anẽ.
Nhũm kãm:
—Ỳ? Ot pa xa. Mo na Pahihti? Anẽ.
11 Nhũm Jejus kãm:
—E kêr ka akato nẽ ma mẽ kot kãm: “Pry
katàt” anhỹr xwỳnhta wỳr tẽ. Hãmri nẽ
kamã Jut nhõrkwỹ japêr. Kamã na Tas nhõ
xwỳnh pê Sawtija hkrĩ. Na no hkre nẽ
inhmã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ. Ka hwỳr axà
nẽ omu. 12 Ate hwỳr atẽm nẽ inhỹ hã hã
anhĩhkra xir nhũm akupỹm rĩt mex kaxyw
na ato amỹti. Jakamã e ma hwỳr tẽ nẽ ã
hipêx anẽ. Anẽ.
13 Hãmri nhũm Ananĩs tee ri kuma nẽ
kãm Sawti puma ho amnhĩ kamã kahak nẽ.
Hãmri nẽ kãm:
—Kwa nà Pahihti. Tãm na xep hte Jeru-
jarẽ kamã mẽ kot amnhĩ kaxyw akôt mẽ
hamaxpẽr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho pa. Pa ra
mẽ hã harẽnh ma. 14 Tã na xep ra jar Tamas
wỳr pôj. Patre krãhtũm kapẽr nhỹ hã
kot mẽ ixpê akôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
pynênh nẽ ma akupỹm hwỳr mẽ ixto mõr
kaxyw. Tãn ka ri hwỳr ijano. Kwa nà ri ixto
anhỹr kêt nẽ Pahihti. Anẽ.

15 Nhũm Jejus kãm:

—Nà mamrĩ ma hwỳr tẽ. Ra ixte amnhĩ kaxyw ãm kênã. Jakamã koja ã mẽ anhĩpêx anhỹrta hpãnhã ma mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o pa. Mẽ apê Ijaew mã nẽ mẽ anhõ pahi hkwỳjê mã nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã. Koja mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh mex o ri mẽ hkôt pa. 16 Koja mẽ ixtã homnuj tỳx nẽ nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Nom kot paj ixprĩ hã mẽ kot tanhmã ixtã hipêx to hkukamã kãm ixujarẽnh pa nhũm amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh ma. E tokyx mãmrĩ ma axàmnhĩx hwỳr tẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma Sawti hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ixkre hwỳr axà nẽ omu nẽ hkrã hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Pa Jejus kôt ixtõ Sawti? E na Pahihti Jejus awỳr inhmẽ pa awỳr tẽ. Pry kahti ri kot awỳr kator xwỳnhta. Tã akupỹm arĩt nhũm Tĩrtũm Karõ kot akarõ mã àr kaxyw na awỳr inhmẽ pa tẽ. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽmoj te tep kà pyràkja Sawti no rũm hapôj nẽ rôrôk nhũm akupỹm rĩt mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã xa nhũm Ananĩs hkrã kumrã. Ra amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr ã hkrã kumrã. 19 Hãmri nhũm nhỹ nẽ apku nẽ akupỹm hihtỳx.

*Sawti kot Tamas kamã Jejus kap*ẽr jarẽnh
Sikũn Korĩt 11.22-23

Nhũm Sawti Tamas kãm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt amnhĩ xãm nẽ mẽ hkôt ri pa nẽ tokyx ma akupỹm mõr kêt nẽ. 20 Kormã mẽ hkôt ri pa nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mra nẽ kamã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽ. Kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh o kuhê. 21 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã harẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Kwa tãm na xep pre Jerujarẽ kamã amnhĩ kaxyw Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o pa. Tã xep jar kot mẽ hkwỳjê pynênh nẽ ma mẽ o mõr nẽ Jerujarẽ kamã patre krãhtũmjê mã mẽ õr kaxyw na pre man mẽ pahwỳr mõ. Tã ra tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ mẽ pamã Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ pajahkre ho pa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Sawti arĩ Tamas kãm Ijaew mã tanhmã Jejus jarẽnh to kamã hihtỳx o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Nà Jejus Krisja na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kutã tanhmã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr.

23 Tã ra hã apkati xohtô nẽ nhũm Tamas kãm Ijaew kwỳjaja kot Sawti pĩr kaxyw hã axpẽn ma. 24 Hãmri nhũm mẽhõja hã ama nẽ Sawti hwỳr tẽ nẽ kãm mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Sawti kêr ka axkãm ajamak rom. Na mẽ pahkwỳjaja atã amỹnê. Na mẽ ra krĩ puhã kahê xà hã hakwakre piitã hamãr ho kuhê. Kot kaj nhỹhỹm akato nhũm mẽ apumu nẽ apynẽ nẽ apĩ. Anẽ.

25 Jakamã nhũm kamàt nhũm Sawti hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja kawà rax õ mỳ nẽ hwỳr o tẽ nẽ kãm ãm nhũm hwỳr axà nẽ nhỹ. Hãmri nhũm mẽ hkagrĩ nẽ kẽn o krĩ puhã kahêja nhĩrô pê ho wrỳ nhũm mẽ kêp kato nẽ ma mõ.

*Sawti kot Jejus kw*ỳjê hkôt pikamẽnh ã harẽnh
Karatas 1.15-24

26 Tã nhũm Sawti krĩ pê Tamas rũm kato nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ hãmri nẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ wỳr omu nẽ kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã amnhĩ to hêx ã hkamnhĩx hãmri nẽ amnhĩ kamã kahak o amnhĩ nê hkurê nẽ mẽ piitã kãm uma nẽ. 27 Ãm Panãpe pix ãm hãmri kot Jejus kôt amnhĩ xãm kôt hamaxpẽr. Hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ haprô nẽ ma Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê hwỳr o tẽ nẽ yr pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na Sawti amnhĩ jarẽ. Na ra mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xãm. Na xep pre Tamas wỳr pry hã kormã mõ nhũm xep Pahihti Jejus hwỳr kato nẽ kaxkwa rũm kãm kapẽr nhũm kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm. Jakamã nhũm xep ra axtem kot amnhĩ nhĩpêx nyw o Tamas nhõ xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Ra amnhĩ kamã kãm mẽ uma hkêt nẽ àmnhĩx ri mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ kôt Sawti mẽ nhũm mẽ hkôt ri pa. Hãmri nẽ Jerujarẽ kamã mẽ piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o pa. Kãm Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê pyma hkêt nẽ àmnhĩx ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. 29 Nẽ Ijaew kwỳ pê Gresjê kapẽr o mẽ

kapẽr xwỳnhjê mã nhũm xatã mẽ kãm Jejus
jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh rãhã ho ri mẽ
hkôt pa. No nhũm mẽ kãm mar prãm kêt nẽ
ra kot Jejus ã hpĩr mã. 30 Hãmri nhũm mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja
mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kêp ho kato nẽ ma krĩ
pê Sejarej wỳr o mõ. Hãmri nẽ kurũm ma
akupỹm õ krĩ pê Tas wỳr kumẽ nhũm ma
akupỹm mõ.

31 Tã ra Sawti kot Jejus kôt amnhĩ xãm
jakamã nhũm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja
axte Jejus ã tanhmã hkwỳjê hto hkêt nhũm
mẽ piitã hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa. Pika
pê Jutej kamã nẽ Garirej kamã nẽ Samar
kamã nhũm mẽ piitã hamakêtkati nẽ àmn-
hĩx ri pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o ri pa. Nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã
mẽ hkrã hto nhũm mẽ ra kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o mõ. Hãmri nhũm mẽ ohtô
rax nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ hkwỳjê hkôt axkamẽ.

*Enejti akup*ỹm mex ã harẽnh
Atre 3.1-10

32 Tã nhũm Simãw Pêtreja ma mẽ kot Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre kaxyw ma krĩ piitã
hkôt pa. Jakamã krĩ pê Rit wỳr mõ 33 nẽ hwỳr
pôj nẽ kamã Enejti pumu. Nhũm ĩ kamã
htyk pa nẽ kupĩp kãm hikwỹ rãhã hã amgrà
pê 8. 34 Hãmri nhũm Simãw Pêtre omu nẽ
Jejus nhỹ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Enejti? E na Jejus Kris akupỹm ato
mex. Jakamã e kànhmã xa nẽ akupĩpta py.
Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm mex nẽ kànhmã xa
nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. 35 Hãmri
nhũm krĩja kamã nẽ krĩ hõ pê Sarõ kamã
mẽ piitã harẽnh ma nẽ mẽ kot amnhĩ tom-
nuj kaga hpa nẽ hpãnhã Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

*Tapitre akup*ỹm htĩr ã harẽnh
Rukre 8.49-56; Atre 20.7-12

36 Nhũm Tapitreja krĩ pê Jope kamã na
pre pa. Gres kapẽr kãm hixi pê Nokre.
Mẽ kapẽr kãm Nokreja te kêp "karà" anhỹr
jarẽnh pyràk. Na pre ra Tapitre pê Nokreja
Jejus kôt amnhĩ xãm nẽ mẽ piitã mẽ ho
mex o ri mẽ hkôt pa. Nẽ mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê kamã ukaprĩ ho ri mẽmoj to mẽ
kutã nojarêt o ri mẽ hkôt pa. 37 Tã ra à htỳx
nẽ hãmri ty. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu
nẽ hkaprĩ nẽ mỳr rax nẽ. Nẽ kumỳ nẽ kuhõ
hãmri nẽ kormã haxàr kêt ri kỳx pê ixkre
kamã kuxi nẽ kuri mỳr o hkrĩ.

38 Nhũm Simãw Pêtre kormã krĩ hõ pê Rit
kamã ri pa. Rit rũm Jope hwỳr jawỳ jakamã
nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja Simãw Pêtre jarẽnh
ma hãmri nẽ hwỳr ja wa ho hamẽxkrut nẽ
wa kumẽ. Nhũm wa ma hwỳr tẽ nẽ hwỳr
pôj nẽ omu nẽ kãm:

—Pa? E jar na pa wa awỳr tẽ. Na Jejus
kôt mẽ pahtõx Tapitre ham mẽ pahpê ty.
Kwa tokyx kormã mẽ kot haxàr kêt ri ma
wa ixkôt hwỳr tẽn omu nà? Anẽ.

39 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma wa hkôt
htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Jope hwỳr
pôj nẽ mẽ hwỳr tẽ nhũm mẽ kỳx pê htyk
nẽ nõr xwỳnhja wỳr ho api nhũm hwỳr axà.
Nhũm kuri mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjaja
hkaprĩ nẽ mỳr o hkrĩ. Hãmri nhũm Simãw
Pêtre mẽ hwỳr axà nhũm mẽ omu nẽ kãm
Tapitre kormã htĩr ri kot tanhmã mẽ ho
mex to hã harẽ. Nẽ mẽ ê hkwỳ jamỳ nẽ kãm
kupẽ nẽ kãm:

—Ga ja pumu. Tyk xwỳnhta na pre mẽ
inhmã hkay nẽ kugõ. Na pre hte mẽ ixto
mex o pa. Tã mẽ ixpê ty. Hêxta gàà nẽ. Na
pa mẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx. Anẽ.

40 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kator pa
hãmri nẽ htyk xwỳnhta ri hkõn krã ho nhỹ
nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ htyk xwỳnhta
mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Tapitre? E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

Pu nhũm no amra nẽ Simãw Pêtre pumu
nẽ kànhmã nhỹ. 41 Hãmri nhũm hpa hã kupy
nẽ kànhmã ãm nẽ kapôt ã mẽ kuhê xwỳnhjê
mã anẽ nhũm mẽ akupỹm wa hwỳr agjê
nhũm mẽ kãm:

—E ota. Na Tĩrtũm akupỹm mẽ amã ho
htĩr. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ
hkĩnh tỳx nẽ. 42 Hãmri nhũm Jope kamã
mẽ piitã harẽnh ma nẽ mẽ ohtô nẽ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. 43 Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jope
kamã ri pa hã apkati xohtô nẽ tokyx mẽ
kurũm kato nẽ ma krĩ hõ hwỳr mõr kêt
nẽ. Na pre mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa
xwỳnh pê Simãw ri pôj nẽ kuri pa hã apkati
xohtô nẽ.

10

Konẽre kot Simãw Pêtre hã karõ hã harẽnh
Rukre 7.1-10

1 Tã nhũm Ijaew kêt xwỳnh Konẽre. Kêp
Rõmjê nhõ pôristi krãhtũm na pre. Õ
pôristija pika pê Itar nhõ xwỳnh na pre
mẽ nhũm Konẽre kêp mẽ hkrãhtũm. Krĩ
pê Sejarej kamã. 2 Konẽreja kot amnhĩ to
mex o pa xwỳnh na pre. Kêp Ijaew kêt tã
na pre hte õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ Tĩrtũm
ã hpijaàm nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o
pa. Apkati mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê mã kàxpore hkwỳ nhõr
o pa. 3 Jakamã nhũm mẽmo arĩgro hã ra
myt japanh grire nhũm mẽmoj pumu. Te
hpimtir kãm kot omunh pyrà nẽ kaxkwa
kamã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh pumu.
Nhũm hwỳr wrỳ nẽ tanhmã kãm kapẽr to
nẽ kãm:

—Pa Konẽre? Anẽ.

4 Nhũm tee ri omu nẽ kãm ma htỳx
kumrẽx. Hãmri nẽ kãm:

—Mo na? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ate amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o apaja
nhũm ra amnhĩ tã ama nhũm ja kãm mex
nẽ. Nẽ ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê
mã kàxpore hkwỳ nhõr o apaja nhũm ja
mããnẽn kãm mex nẽ.

5 —Jakamã e inhma. Kêr ka ma Jope hwỳr
amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳ rẽ kê mẽ ma
hwỳr mra nẽ kamã mẽhõ pê Simãw Pêtre
japrô nẽ man akupỹn awỳr o mõ. 6 Simãw
kot mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnhta
nhõrkwỹ kamã na hte pa. Õrkwỹja gô mỳ
ri na. E hwỳr mẽ arẽ kê mẽ ma hwỳr mõ
nẽ haprô nẽ man awỳr o mõ kê amã mẽmoj
mex jarẽ ka ama. Anẽ.

7 Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnhja Konẽre mã kapẽr anẽ hãmri nẽ
kato nẽ ma akupỹm api. Hãmri nhũm kot
mar xà hkôt jajê rê nẽ Simãw Pêtre hwỳr mẽ
kurẽ. Kãm àpênh xwỳnhjê ho hamẽxkrut
nẽ kaxyw õ pôristi hõ. Pôristija na pre
hte Konẽre pyrà nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm o pa.
8 Jakamã nhũm mẽ kurê nẽ mẽ kãm kapẽr
hãmri nẽ ma Jope hwỳr Simãw Pêtre hwỳr
mẽ kurẽ nhũm mẽ kato nẽ ma hwỳr mõ.
9 Hãmri nhũm apkati nhũm kaxkwa nhĩpôk
ri myt nhỹ nhũm mẽ hwỳr hpôx o mõ.

Simãw Pêtre tanhmã hpimtir to hã harẽnh
Atre 11.5; Karatas 2.11-21

Rôm nhũm Simãw Pêtre kot Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh kaxyw ixkre nhĩmõk ã api
nẽ himõk po hã kãm amnhĩ jarẽnh o nhỹ.
10 Hãmri nẽ ra kãm prãm nẽ nom nhũm mẽ
kormã kãm õ hã àpênh jakamã nhũm arĩ
ixkre nhĩmõk ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.

Hãmri nẽ Konẽre pyrà nẽ te hpimtir kãm
kot mẽmoj pumunh pyrà nẽ mẽmoj pumu
nhũm Tĩrtũm Konẽre hkukamã tanhmã
kãm mẽmoj to amnhĩrĩt to. No ãm hã kuxi
nẽ kãm harẽnh jakamã nhũm Simãw Pêtre
te hpimtir kãm kot mẽmoj pumunh pyrà nẽ
mẽmoj pumu. 11 Nhũm kaxkwa katêr nhũm
kurũm mẽmoj te kot mẽ hpipro xà pyràk
xwỳnhja pyka hwỳr wrỳk o mõ. Nẽ hatur xà
piitã axpẽn tã akuprõ nẽ ajêt nẽ wrỳk o mõ
nhũm omu. 12 Mẽ hpipro xàta kamã mẽmo
mry piitã hikwỹ. Mẽmo mry hpar o ri pa
xwỳnhjaja nẽ htu mỳr pê ri pa xwỳnhjaja nẽ
mẽmo àk kỳx pê htor o ri mrar xwỳnh piitã
mẽ hpipro xàja kamã hikwỹ nhũm omu.
13 Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:

—Pa Simãw Pêtre? Mãn ka ra amã prãm
nẽ nà? E kànhmã xa nẽ axàmnhĩx mãmrĩ
mryta õ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ aku. Piitã
mẽ ate hkur mã mex. Anẽ.

14 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà Pahi Maati. Mẽ ixpê Ijaew mẽ
ixte mry piitã hkur kêt. Ãm hkwỳ pix na pa
htem kuku. No mry jaja aa mẽ ixte hõ hkwỳ
hkrẽr kêt. Anẽ.

15 Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:

—Nà kot anhỹr tã kot paj pam amã
mẽmoj jarẽ ka kamã anhõkre kahak kêt nẽ.
Mãmrĩ amnhĩm hõ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ
axàmnhĩx hkwỳ hkre. Anẽ.

16 Nhũm pre ã kãm mry hã karõ anhỹr
o axkrunẽpxi. Simãw Pêtre kot mãmrĩ
Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt pa nẽ àmnhĩx ri
mẽ kutã apkur nhũm Tĩrtũm kãm ja mex
nhũm kot hã amnhĩ pumunh kaxyw nhũm
ã kãm harẽnh anhỹr o axkrunẽpxi. Hãmri
nhũm mẽ hpipro xàja ma akupỹm kaxkwa
hwỳr àpir o mõ nẽ akunok. 17 Hãmri nhũm
Pêtre te hkrãkator pyràk jao tee ri hpimtir
kukamã hamaxpẽr o nhỹ nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mo kaxyw na Tĩrtũm ã inhmã ja hã
karõ anẽ? Anẽ.

Rôm nhũm Konẽre kot hwỳr mẽ rẽnh
xwỳnhjaja ra hwỳr hpôx o mõ. Ijaew kêt
xwỳnhtaja Simãw nhõrkwỹ hã mẽ hkukjêr

o mõ nẽ hwỳr pôj nẽ hakwakrem kuhê.
18 Hãmri nẽ õrkwỹ nhõ xwỳnhjê mã kãm:
—Pa na ka mẽ arĩ akrĩ? E Simãw Pêtre
hwỳr na pa mẽ mõ. Xà jar na hte pa nà?
Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm: —Tỳ. Omũj kỳx pê
ixkre nhĩmõk ã na nhỹ. Anẽ.
19 Nhũm Simãw Pêtre arĩ kot mẽmoj
pumunhta kukamã hamaxpẽr o nhỹ nhũm
Tĩrtũm Karõ kãm mẽ hpôx xwỳnhjê jarẽ nẽ
kãm:
—E Simãw Pêtre. Ota Ijaew kêt
xwỳnhjaja axkrunẽpxi nẽ ajapêr o mõ
nẽ ra anhõrkwỹ hwỳr pôj. 20 Mẽ hwỳr
wrỳ nẽ mẽ kot amã mẽmoj jarẽnh ma nẽ
mãmrĩ axàmnhĩx ma mẽ hkôt mõ. Tanhmã
ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Pa na pa awỳr mẽ
kumẽ nhũm mẽ mõ. Anẽ.
21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ
mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—Pa? Xà pa na ka mẽ ijapêr o mõ? E ot
pa xa. Kam nẽ mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa
mẽ ama. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwỳr mõ?
Anẽ.
22 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà mẽ inhõ patrãw Konẽre na awỳr mẽ
inhmẽ pa mẽ mõ. Na hte tãm amnhĩ nhĩpêx
o pa. Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm nẽ kãm mex
o mex ã harẽnh o pa. Nhũm mẽ inhõ krĩ
kamã Ijaew kãm hkĩnh nẽ. Tã na Tĩrtũm
kapẽr o wrỳk xwỳnhja ham hwỳr wrỳ nẽ
kãm ajarẽ. Kot amnhĩ wỳr atã karõ nhũm
ate hwỳr amõr nẽ kãm axujarẽnh kaxyw
kãm ajarẽnh jakamã nhũm mẽ ixte ajaprôr
kaxyw awỳr mẽ inhmẽ pa mẽ man awỳr mõ.
Anẽ.
23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tôe nà na pa mẽ ama. E mẽ agjê nẽ
akrĩ nẽ jar mẽ ixri nõ kê apkati pu mẽ rĩ ma
akupỹm mõ. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr agjê.
Tã nhũm apkati nhũm mẽ akupỹm no-
jarêt nhũm Simãw Pêtre ma mẽ hkôt mõ.
Nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja ma mẽ hkôt mõ.
Nhũm mẽ mõr o kamàt.
24 Hãmri nhũm apkati nhũm mẽ Sejarej
wỳr hpôx o mõ. Nhũm ra Konẽre mẽ kutêp
amnhĩ wỳr hkwỳjê ho akuprõ nhũm mẽ
Simãw Pêtre kutêp õrkwỹ kamã akuprõ nẽ
hkrĩ. 25 Hãmri nhũm mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ
hwỳr àr kaxyw nhũm Konẽre amnhĩ wỳr
omu nẽ kànhmã xa nẽ kutã tẽ nẽ hpar pê
hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ. 26 Hãmri nhũm tee
ri ja hã omu nẽ pa hã kupy nẽ kànhmã ãm
nẽ kãm:
—Kwa kànhmã xa. Ixpê Tĩrtũm kêt tã ka
ri ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.
27 Hãmri nẽ hkôt õrkwỹ hwỳr axà nẽ
kutêp mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu nẽ mẽ
kãm:
28 —Pa na ka mẽ arĩ akrĩ? E mãn ra
mẽ ate mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã
mẽ ixpumunh mex. Na pa htem mẽ apê
axtem nhõ xwỳnhjê hkôt ri ixpa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ anhõrkwỹ hwỳr inhgjêx kêt nẽ. Tã
ham Tĩrtũm inhmã mẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ixpaja nê ixkurê nẽ inhmã: “Kot
paj pam mẽ hkwỳjaja mex ã mẽ harẽ ka mẽ
kamã anhõkre kahak kêt nẽ.”
29 —Anhỹr jakamã ka xep pre ixtã karõ pa
inhĩtõt kêt nẽ man mẽ awỳr inhmõr kurê
kumrẽx. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa mẽ
ama. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ixtã karõ?
Anẽ.
30 Hãmri nhũm Konẽre kãm:
—Nà jãã na pa pre jar inhõrkwỹ kamã
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ. Ra myt
xàpanh grire pa kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri
nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh ixwỳr
wrỳ nẽ hirã rax kãm xa. 31 Hãmri nẽ inhmã:
“Pa Konẽre? E na hte Tĩrtũm ate kãm
amnhĩ jarẽnhta mar o hkrĩ. Nẽ ate mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê ho mex o apaja nhũm hã
apumu.
32 Jakamã e ma Jope hwỳr amã mẽ àpênh
xwỳnh kwỳ rẽ kê mẽ ma hwỳr mõ nẽ kamã
Simãw Pêtre japrô nẽ man akupỹn awỳr o
mõ. Mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnh
Simãw nhõrkwỹ kamã na hte pa. Õrkwỹja
gô mỳ ri na.” Anẽ.
33 —Ã kot inhmã kapẽr anhỹr jakamã na
pa kuma hãmri nẽ awỳr jajê rẽnh kurê
kumrẽx. Tã ka mẽ hkôt man mẽ ixwỳr mõ
nẽ ã apôx anẽ. Ãm hãmri na ka mẽ hkôt mõ.
Mẽ apê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã
amnhĩ nhĩpêx nẽ axàmnhĩx man mẽ ixwỳr
mõ. Tã ot pa mẽ Tĩrtũm noo mã ixkrĩ. Kam
nẽ mãmrĩ ỹ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa mẽ
ama. Anẽ.

*Simãw Pêtre kot Kon*ẽre mã ujarẽnh

34 Hãmri nhũm Simãw Pêtre Konẽre kot
kãm amnhĩ jarẽnhja ma nẽ mẽ kãm awjarẽ
nẽ mẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ akukamã
tanhmã inhmã kapẽr to. Xep kãm mẽ
ixpê Ijaew pix japê hkêt. Kãm mẽ pahpiitã
mẽ pajapê nẽ mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk.

[35] Koja ahpỹnhã pyka piitã hkôt mẽhõ mẽ
ixpyrà nẽ kêp Ijaew kêt tãã hkôt amnhĩ xãm
nẽ hã hpijaàm pê kãm mex o mex ã harẽ nẽ
tãm amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja
hã omu nhũm ja kãm mex nẽ.

[36] —Na pre ra mẽ ixpê Ijaew mã tanhmã
Kra Jejus Kris jarẽnh to. Jejus kot mẽ
panê htyk kukwak ri na hte mẽ ixte hkôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra. Tã ra
mããnẽn ã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã ã
amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ Jejus htyk kukwak ri
mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê ho hkra. Jakamã Jejus Krisja kêp
mẽ pahpiitã mẽ panhõ Pahihti.

[37-38] —Mãn ka prem ra harẽnh ma. Mẽ
ixpê Ijaew nhõ pika pê Jutej kumrẽx kãm
na pre Juãw Paxisja Jejus kukamã mẽ kãm
harẽ nẽ mẽ hkrã kumrãr o pa. Mẽ piitã
mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt
amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ
hkrã kumrã. Jejusja krĩ pê Najare kamã na
pre hprêk. Tã hwỳr na pre Tĩrtũm amnhĩ
Karõ mẽ nhũm wrỳ nẽ hkarõ mã axà nẽ
hkôt pa ho pa. Jakamã nhũm àhpumunh o
àhpumunh nẽ ma krĩ piitã hkôt tanhmã mẽ
ho mex to ho ri mẽ hkôt pa. Pika pê Garirej
kumrẽx kamã mẽ piitã ri mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽkarõmnuti kot
Satanasti nhỹ hã tanhmã mẽ ho xwỳnhjaja
nhũm mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa. Ã
na pre Tĩrtũm nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa.

[39] —Tã Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ
ixpa xwỳnhjaja na pa prem kot ri tanhmã
amnhĩ to ho pa hã omunh par o ri hkôt ixpa.
Mẽ ixpê Ijaew nhõ pyka kamã nẽ mẽ inhõ
krĩ pê Jerujarẽ kamã kot ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho paja pa prem piitã omunh
o hkôt ri ixpa. Tã nhũm prem axtem
nẽ mẽ ixpê pĩ kahpa hã kunhô nẽ kupĩ.
[40] Hãmri nhũm htyk o apkati axkrunẽpxi
nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm
mẽ ixwỳr kumẽ pa prem akupỹm htĩr kãm
omu. [41] No nhũm mẽ piitã akupỹm htĩr
kãm omunh kêt nẽ. Ãm mẽ ixwỳr pix
na pre kato nẽ mẽ ixkutã apku pa mẽ
papxipixjaja akupỹm htĩr ã omu. Hãmri
nhũm Tĩrtũm mẽ ixte ma mẽ piitã mẽ kãm
akupỹm htĩr ã harẽnh o ri ixpa kaxyw mẽ
ixrê. [42-43] Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem Jejus
kukamã tanhmã hã kagà hto nẽ mẽ kãm
harẽnh o pa. Nẽ mẽ kãm:

Koja nhỹrmã mẽhõja man mẽ pahwỳr wrỳ
nẽ mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to. Ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw hkôt
ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm hã
koja Tĩrtũm ja hã apumu nẽ mẽhõ
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx
to xwỳnhta kukwak ri amnhĩ katut
kôt ate amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ
axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja Jejus kukamã ã harẽnh nẽ hã
kagà anẽ. Tã koja Jejus nhỹrmã akupỹn
wrỳ hãmri nẽ mẽ htyk xwỳnhjê nẽ arĩ mẽ
htĩr xwỳnhjê mẽ pahto pimrààtã tanhmã
mẽ pajarẽnh to. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt
tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri nẽ Tĩrtũm
mẽ wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa
ho papa mã xwỳnhjê jarẽ nẽ mããnẽn wa
kuri mẽ htĩr tũm kêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ
pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to kaxyw na
pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw Jejus xãm. Tã ã
kot mẽ pajarẽnh anhỹrja kukamã na pre
mẽ ixte mẽ amã tanhmã harẽnh to ho ixpa
kaxyw mẽ awỳr mẽ ixrẽ. Mẽ ate kapẽr mar
nẽ tokyx Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw.
Anẽ.

[44] Nhũm Simãw Pêtre ã mẽ kãm ujarẽnh
anhỹr rôm nhũm Tĩrtũm mẽ kot mar o
hkrĩ xwỳnhjê hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm
mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa.
[45-46] Hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o hkrĩ. No ãm mẽ kapẽr kãm harẽnh
kêt nẽ. Mẽ kapẽr kwỳ hõ ho kãm mex o mex
ã harẽ. Aa mẽ kot mẽ kapẽr mar kêt tã ra ho
kapẽr mex nẽ. Jakamã nhũm Jope rũm mẽ
kot Simãw Pêtre hkôt mẽ mõr xwỳnhjaja.
Ijaew kwỳ kot ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ja hã mẽ omu nẽ
axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ kêp Ijaew kêt tã
nhũm Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx pahpyrà nẽ
mẽ hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ hwỳr
wrỳ nẽ mẽ kãm agjê. Nà ãm hãmri na mẽ
pahpyrà nẽ ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ
mẽ kãm:

[47] —Kwa pu mẽ hkrã kumrãr kurê
kumrẽx. Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahpyrà
nẽ mẽ hkarõ mã gjêx kênã kot kêt mẽhõ mẽ
nê tanhmã mẽ pahpê àmnàr to. Ra mẽ kot
mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
kênã. Anẽ.

[48] Hãmri nẽ Konẽre mẽ hkwỳjê mã kãm:

—E kot paj mẽ ate Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ akrã kumrã. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ hkrã kumrãr pa nhũm mẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa kormã anojarêt kêt nẽ. Kritpêm ri mẽ ixkôt ri apa hã atã apkati grêre nẽ kormã ma akupỹm mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt ri pa hã apkati grêre hãmri nẽ nojarêt nẽ ma akupỹm mõ.

11

Simãw Pêtre kot hkwỳjê mã Konẽre jarẽnh

Atre 10.1-48

1-2 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ma akupỹm mõ. Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ wỳr ma akupỹm mõ hãmri nẽ pôj. Hãmri nhũm Jutej kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma. Konẽre mẽ hkwỳ kot mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma. Jakamã nhũm Simãw Pêtre akupỹm mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ mẽ hã àhkukjêr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ hã kãm akir nẽ kãm:

3 —Kwa mẽ pahpê Ijaew pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr kêt tã ka mẽmo hwỳr mẽ hwỳr mõ mẽ kuri pôj nẽ mẽ kutã apku. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Pêtre tee ri mẽ kuma hãmri nẽ hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ tanhmã Tĩrtũm kot kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh to hã mẽ kãm harẽ nẽ mẽ kãm:

5 —Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. E pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma mãn. Nà na pa pre jãã Jope kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ nẽ te ixpimtir kãm mẽmoj pumunh pyràk. Nhũm mẽmojja te mẽ hpipro xà pyrà nẽ kaxkwa rũm ixwỳr wrỳk o mõ pa ixprĩ hã omu. 6 Nhũm kamã mry piitãã. Mry xoprê nẽ mry xuwapô nẽ mry hpar o ri pa xwỳnhjaja nẽ mry htu mỳr pê ri pa xwỳnhjaja nẽ àk. Nẽ mẽ pahte hkur xwỳnhjaja nẽ mẽ pahte hkur kêt xwỳnhjaja. 7 Kamã mry piitã pa omu. Hãmri nhũm Tĩrtũm inhmã: “Pa Simãw Pêtre? Mãn ka ra amã prãm nẽ nà? E kànhmã xa nẽ axàmnhĩx mãmrĩ mryta õ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ aku. Piitã mẽ ate hkur mã mex.” Anẽ.

8 —Pa tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa Pahi Maati. Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte mryja piitã hkur kêt. Ãm hkwỳ hpix na pa htem kuku. No ja hkwỳ aa mẽ ixte hõ hkwỳ hkrẽr kêt.” Anẽ. 9 Nhũm inhmã: “Nà nom kot anhỹr tãã. Kot paj pam amã mẽmoj jarẽ ka kamã anhõkre kahak kêt nẽ. Jakamã e mãmrĩ amnhĩm hõ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ axàmnhĩx hkwỳ hkrẽ.” Anẽ.

10 —Na pre ã Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmõr kukamã inhmã karõ ho axkrunẽpxi anẽ. Nom hã kuxi nẽ inhmã mẽ pahte mry kur kêêta jarẽ. Hãmri nhũm mẽ hpipro xàja ma akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ kakrãm axà nẽ akunok. 11 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixwỳr axkrunẽpxi nẽ mra nẽ pôj. Konẽreja Sejarej rũm ixwỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja nhũm mẽ mra nẽ ixwỳr pôj. 12 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ ma mẽ hkôt inhmẽ. Mẽ kêp Ijaew kêt tã nhũm ixàmnhĩx ma mẽ hkôt ixpa kaxyw mẽ hkôt inhmẽ pa ma mẽ hkôt mõ. Nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja kêp 6ja ma mẽ ixkôt mõ. Pa mẽ mõ nẽ Sejarej kamã Konẽreja wỳr pôj. 13 Hãmri nhũm mẽ ixpumu nẽ mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hwỳr wrỳk nẽ õrkwỹ hwỳr àr nẽ tanhmã kãm kapẽr toja nhũm inhmã harẽ. Na xep pre kãm: “E kêr ka ma Jope hwỳr amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳjê rẽ kê mẽ ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ kamã Simãw Pêtre japrô nẽ man akupỹn awỳr o mõ kê tanhmã mẽ amã ujarẽnh to. 14 Koja mẽ amã tanhmã mẽ apê Tĩrtũm kra hprãm xàj tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mẽ anhõrkwỹ kamã akwỳjê mẽ apimrààtã ama nẽ mar tỳx nẽ. Hãmri nẽ kot mẽ amã hã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Jejus mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr pa.” Anẽ.

—Na xep pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja kãm ijarẽnh anẽ. Jakamã nhũm ixwỳr jajê rẽ pa ma mẽ hkôt mõ. 15 Hãmri nẽ kormã mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to. Tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Nẽ kormã mẽ kãm ixujarẽnh o ixãm rôm nhũm Tĩrtũm Karõ te wam kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. 16 Pa ja hã mẽ omu nẽ Pahihti Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr nojarêt nẽ tanhmã mẽ pamã kapẽr tota mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Na pre mẽ pamã:

"Finat Juãw Paxis na pre hte gô ho mẽ hkrã kumrãr o pa. Tã koja Tĩrtũm ta hpãnhã mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê." Anẽ.

—Ã na pre Pahihti Jejus akupỹm nojarêt nẽ mẽ pamã kapẽr anẽ. Jakamã pa ã kot mẽ hipêx anhỹr ã mẽ omu nẽ ã kapẽr anhỹrja mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. [17] Na pu prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ. Tã te kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnhtajê hwỳr kurẽ nhũm mẽ hkarõ mã agjê. Mẽ kêp Ijaew kêt tã nhũm mẽ pahpyrà nẽ mẽ hwỳr kurẽ nhũm mẽ hkarõ mã agjê. Tĩrtũm tãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hwỳr rẽnh kênã kot pa kêt mẽ nê tanhmã kêp ixàmnàr to. Anẽ.

[18] Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nẽ tãm hamaxpẽr nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ axte mẽ hã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri. Mẽ kêp Ijaew kêt tã na prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa. Nhỹrmã wa hkuri mẽ pahpyrà nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa kaxyw nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Nà ãm hãmri na ã kot mẽ panhĩpêx pyrà nẽ mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

ãxiok kamã Jejus kwỳ jarẽnh
Atre 4.36-37

[19] Tã ra mẽ kot kẽn o Estewãw kapêr o hpĩr xwỳj ri mẽ kot ã hipêx anhỹrta pyrà nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja omnuj tỳx o pa. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ umaj ma ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt pi-grành pa. Wẽnĩs wỳr nẽ Sipre hwỳr nẽ ãxiok hwỳr nhũm mẽ ma ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt anhgrà nẽ kamã pa ho pa. Nẽ mẽ kãm tanhmã Pahihti Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. No ãm kormã Ijaew pix mã harẽnh o pa.

[20] Tã hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja Sipre mẽ Sirẽn rũm ãxiok hwỳr pan pôj. Hãmri nẽ kamã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh o pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na mẽ ra ahpỹnhã ri mẽ kãm harẽnh o ri pa. Ijaew mã nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnhjê mã [21] nhũm mẽ ma mẽ hkôt ri Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ nhĩpêx tũm kaga hpa nẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

[22] Hãmri nhũm Jerujarẽ kamã Jejus kwỳjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hwỳr Panãpe mẽ. Ãxiok hwỳr mẽ hwỳr kumẽ. Ma mẽ hwỳr mõr nẽ Jejus kôt mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw. [23] Hãmri nhũm ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Tĩrtũm kot mẽ ho mex ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Tã kêr ka mẽ ãm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

[24] Panãpeja na pre tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã hamaxpẽr mex o pa. Nẽ Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã jakamã na pre hte ỹ hã mẽ kãm Pahihti Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

[25] Tã nhũm Panãpe ãxiok rũm kato nẽ kot Sawti japrôr kaxyw ma krĩ pê Tas hwỳr mõ. [26] Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Sawti pumu nẽ haprô nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt ãxiok hwỳr o mõ. Hãmri nẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt wa ri pa hã amgrà pyxi nẽ hapêx. Nẽ mẽ ho ohtô nẽ ri mẽ kãm Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nẽ mẽ hã mẽ hixi rẽ nẽ mẽ harẽnh o: "Kris tõ nẽ htõxjaja" anhỹr o mẽ harẽ. Ãxiok kumrẽx kãm na prem ã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã ã mẽ harẽnh anhỹr o pa.

[27] Tã nhũm Panãpe mẽ Sawti wa kormã ãxiok kamã paja rôm nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh kwỳjaja mẽ hwỳr mran pôj. Jerujarẽ rũm mẽ hwỳr mran pôj. [28] Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ kot mẽ kapẽr mar kaxyw mẽ hwỳr akuprõ. Jakamã nhũm hõ pê Akapôja kànhmã xa nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽmoj kukamã mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa okora kêr ka mẽ axkãm ajamak rom. Koja tokyx pika piitã hkôt mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hkryre nẽ mẽ piitã mẽ hipêx kêt nẽ. Anẽ.

Tã nhũm gaa nẽ ujarẽnh xàja kôt mẽmoj
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kormã Pahihti Krawti
kot mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm mẽmoj ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ. No nhũm kormã ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ri nhũm Akapôja
kukamã ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. [29] Hãmri
nhũm mẽ kuma nẽ tee ri Jutej kamã Je-
jus kôt mẽ hkwỳjê hkukamã hamaxpẽr nẽ
axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ Jutej kamã Jejus kôt mẽ
pahtõ nẽ pahtõxjê mã pahkàxpore hkwỳ gõ
kê mẽ ho amnhĩm awjaprô nẽ hkur o pa.
Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kaxyw kàxpore hkwỳ ho
akuprõ. Nhũm mẽ hikàxpore hkryre
xwỳnhjaja ãm mẽ kãm ho hkryre nẽ kugõ
nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhja mẽ kãm
ho rũnh nẽ kugõ. [30] Jakamã nhũm mẽ ho
hpikuprõnh pa nẽ Panãpe mẽ Sawti wa kot
mẽ hwỳr o mõr nẽ mẽ kãm õr kaxyw wa
kãm kugõ. Hãmri nhũm wa hamỳ nẽ ma
Jutej kamã Jerujarẽ hwỳr mẽ hwỳr o mõ.
Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Jejus kapẽr o
mẽ ahkre xwỳnhjê mã kugõ. Hãmri nhũm
mẽ kãm Jejus kôt mẽ htõ nẽ htõxjê mã o
anhgrà nhũm mẽ hamỳ nẽ hkĩnh nẽ ho
amnhĩm awjaprô.

12

Mẽ kot Simãw Pêtre pynênh nẽ haxàr ã
mẽ harẽnh

Matêwre 18.19-20

[1] Tã nhũm mẽ õ pahi Eroxja õ pôristi mã
Kris kwỳjê hã amỹnê nhũm mẽ mẽ hipêx
kati nẽ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o pa. [2] Juãw tõ Xiakreja nhũm mẽ
pahi Erox nhỹ hã unê nẽ hkanhwỳr o kupĩ.
[3] Hãmri nhũm Ijaew kãm ja mex jakamã
nhũm pahi Erox hpãnhã mẽ kãm Simãw
Pêtre hã amỹnê nhũm unê nẽ haxà. Mẽ
kot pãwti kaxkrit kêt kur ã mẽ hkĩnh xà hã
arĩgro pê Pasja ã nhũm prem unê. [4] Na pre
Erox Simãw Pêtre hkukamã hamaxpẽr o:

—Nà koja mẽ hkĩnh hapêx pa Ijaew nom
kupĩ nhũm rĩ amnhĩ pumu. Anẽ.

Hãmri nhũm pôristi kot Simãw Pêtre
jamãr xwỳnhjaja kêp 16. Nhũm mẽ axpẽn
pãnhã kêp 4 kapẽn nẽ hamãr rãhã ho kuhê.
[5] Nhũm arĩ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho
hkrĩ. Hãmri nhũm Kris kôt htõ nẽ htõxjaja
harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr
hãmri nẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ ho Tĩrtũm
wỳr rãhã ho hkrĩ.

*Tĩrtũm kap*ẽr o wrỳk xwỳnh kot Simãw
Pêtre kator ã harẽnh

[6] Tã nhũm ra mẽ hkĩnh hapêx nhũm
kamàt. Hãmri nhũm pahi Erox kot tanhmã
Simãw Pêtre ho xà hã arĩgroja wỳr nhũm
kamàt nhũm pôristijaja arĩ mẽ hagjênh xà
kamã hamãr mex o kuhê. Nhũm kuri wa
hamẽxkrut nẽ akutã hijê nẽ hamãr o nõ.
Kàx o akutã kãm ê nẽ wa ho nõ nhũm wa
hkaêx kãm htỳx gõr nẽ nõ. Nhũm ja wa
hakwa krem mããnẽn hamãr o xa. [7] Puh
nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja
mẽ hwỳr axà nẽ wrỳhtak rax kãm xa. Hãmri
nẽ Simãw Pêtre grẽk nẽ kumra nẽ kãm:

—Pa Simãw Pêtre? E kwa tokyj kànhmã
xa pu mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm hkrãkato nẽ omu nẽ
kànhmã ãm kurê kumrẽx nhũm kaxprexà
hã kàxja axrê nẽ pykap rôrôk nẽ hikwỹ. No
nhũm kuri pôristi wa nõr xwỳnhta wa mar
kêt nẽ. Wa arĩ õt tỳx nẽ nõ. [8] Hãmri nhũm
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja Simãw Pêtre
mã:

—E tokyx anhõ kamĩs jaxà nẽ amnẽ ixkôt
tẽ pu pakato nẽ ma tẽ. Anẽ.

[9] Hãmri nhũm kamĩs nẽ hparkà jaxà nẽ
ma hkôt tẽ. No ãm kormã amnhĩ pumunh
mex kêt nẽ. Te hpimtir kãm ã kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr pyràk ã amnhĩ kamnhĩx.
[10] Hãmri nhũm wa hakwakrem pôristi wa
kot hamãr o wa ãm xwỳnhja hãnh wa tẽ nẽ
wa hakre nẽ hpãnhã ihõja wa hãnh wa tẽ
no nhũm mẽ õt tỳx nẽ hkrĩ nẽ wa omunh
kêt nẽ. Nhũm wa hakwakre nhĩtep xà hkôt
wa tẽn kato nẽ hpãnhã krĩ nê kahê xà hã
hakwakreja wỳr wa tẽ. Hãmri nhũm tãm
wa kãm amnhĩ kahê xà mẽ nhũm wa kato nẽ
pry hã tẽ. Ja kôt nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnhja akunok nhũm Simãw Pêtre axte
omunh kêt nẽ. [11] Hãmri nẽ hprĩ hã amnhĩ
pumunh kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa te ixpimtir kãm ã ixte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr pyràk tã xep ixpimtir kêt.
Tĩrtũm na ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhja mẽ
nhũm ixwỳr wrỳ nẽ mẽ kêp ixkator. Pahi
Erox ra kot ixpĩr nhũm ixkwỳ Ijaew kãm
ja prãm tã nhũm mẽ kêp ixkator. Nà ãm
hãmri na Tĩrtũm ã mẽ kêp ixkator anẽ. Anẽ.

[12] Hãmri nẽ Marir nhõrkwỹ hwỳr htẽm
kurê kumrẽx. Juãw Makre katorxà Marirja
nhũm õrkwỹ hwỳr tẽ nhũm mẽ ra kamã
hpikuprõnh rax nẽ ho Tĩrtũm wỳr o hkrĩ
nhũm tãm mẽ hwỳr tẽ. [13] Hãmri nẽ kormã
kapôt ã hakwa krem mẽ kãm kahê xà tatak o

xa nhũm ixkre kamã mẽ kãm àpênh xwỳnh
Rotreja kuma nẽ hwỳr tẽ. 14 Hãmri nhũm
kãm kapẽr nhũm amnhĩ jaêr pê kuma nẽ
hkĩnh nẽ. Nẽ kormã kãm kahê xà mẽnh kêt
ri ma akupỹm tẽ nẽ mẽ kot ho Tĩrtũm wỳr
xwỳnhjê hwỳr axà nẽ mẽ kãm:

—Xê pẽr Simãw Pêtre na tẽ nẽ kapôt ã
hakwakrem xa nẽ inhmã kapẽr.

15 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa arĩ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ kênã.
Mãn ka tanhmã amnhĩ krã amnhĩ to hã na
ka ri atỳx ã akapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Ma tanhmã kot pa kêt ri ixkrã amnhĩ
to? ãm hãmri na pa mẽ amã harẽ. Mẽ kam
nẽ mra nẽ omu. Anẽ.

Nom nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ
kãm:

—Nà tãm kêt. Kaxkwa rũm Tĩrtũm mã
hamãr o pa xwỳnh mãn amã kapẽr nom
tãm kêt. Anẽ.

16 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ hakwakre
tatak o xa. Hãmri nhũm mẽ jatã hwỳr mra
nẽ kãm kahê xà mẽ nẽ amnhĩ jaêr pê omu
nẽ hkĩnh nẽ. 17 Hãmri nhũm kànhmã mẽ
kãm ĩhkra hpẽ nẽ mẽ ho hpinhkrênh pa nẽ
mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm na ixwỳr kapẽr o wrỳk
xwỳnhja mẽ nhũm ixwỳr wrỳ nẽ pôristi pê
ixkator. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Xiakre nẽ Jejus kôt mẽ
pahtõ nẽ pahtõxjê mã ijarẽ kê mẽ ijarẽnh
mar kurê kumrẽx. Nom kot paj ixkato nẽ
ma krĩ hõ hwỳr mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma mõ.

18 Tã nhũm apkati nhũm pôristi kot
hamãr o hkrĩ xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ tee
hapêr nẽ nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ tee
ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm ma htỳx
kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã na pre we amnhĩ to nẽ mẽ
pahpê akunok? Tanhmã koja we pahi Erox
hã mẽ pahkukja pu mẽ harẽnh to? Anẽ.

19 Hãmri nhũm pahi Erox hpikunor ã
harẽnh ma nẽ axtem pôristi hkwỳjê mã anẽ
nhũm mẽ mra nẽ tee ri mẽ hagjênh xà kamã
hapêr nom nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri
nhũm Erox mẽ kot hamãr xwỳnhjê kamã
gryk tỳx kumrẽx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ
nẽ mẽ kãm:

—Kwa nok? Mẽ ate hamãr rãhã ho akuhê
hã ixte mẽ amã karõ htã nhũm tanhmã
amnhĩ to nẽ akunok. Nà kot paj mẽ an-
hĩmex ka mẽ rĩ amnhĩ pumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kãm amnhĩ tã
àprãr kaprỳ nhũm mẽ hã amỹnê nhũm mẽ
ho kator nẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ himex.
Hãmri nhũm pahi Erox Jutej rũm kato nẽ
ma Sejarej wỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa ho
pa.

Pahi Erox tanhmã htyk to hã harẽnh
Wam Pêtre 1.24-25

20 Krĩ pê Xir mẽ Sito wa kamã mẽ pa
xwỳnhjaja na pre htem pahi Erox nhõ pyka
hwỳr pa nẽ mẽ kêp amnhĩm apkur xà hã
mẽõ japrôr o pa. Tã nhũm Erox kot mẽmoj
mỳrapê mẽ kamã gryk jakamã nhũm mẽ
tee ri mẽ kêp ujaprôr kaxyw mẽ hwỳr mra
nom nhũm mẽ kãm mẽmoj kwỳ ho wẽnê
hkêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ pahi Erox nhõ kôwe-
natô Pratôja wỳr mra nẽ kãm:

—E awỳr na pa mẽ mra. Kwa mẽ ixyr pê
pahi Erox mã tanhmã akapẽr to kê ama nẽ
mẽ ixkamã gryk kêt nẽ. Pa mẽ axte mẽ awỳr
mra nẽ mẽ apê mẽmoj kwỳ japrôr o ri ixpa.
Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ
mẽ yr pê tanhmã kãm kapẽr to nhũm kuma
hãmri nẽ kot tanhmã mẽ kãm kapẽr to
kaxyw mẽ kãm arĩgro hta.

Tã nhũm ra kot arĩgro hyr xwỳnhta kato
nhũm Erox kêp pahi hã ê mex jaxà nẽ tẽ
nẽ kêp pahi hã mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ
tanhmã mẽ kãm kapẽr to. 22 Mẽ kãm kapẽr
ryy nẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hêx rom
kãm mex o mex ã harẽ. Nẽ kỳx pêê axpẽn
mã harẽ nẽ harẽnh o:

—Kwa pahi Erox kêp mẽ panhĩõ hkêt. Pẽr
kaxkwa rũm Mẽpahpãm na pre mẽ pahwỳr
wrỳ nẽ ã mẽ pamã kapẽr mex anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ te kêp Tĩrtũm pyràk o hipêx nẽ
kãm mex o mex ã harẽ. Nom hêx rom ã
harẽnh anẽ. Kot mẽ mar nẽ kãm mẽ hkĩnh
nẽ akupỹm mẽ kãm mẽmoj to wẽnê hprãm
xàj nhũm mẽ hêx rom ã axpẽn mã mex ã
harẽnh anẽ. 23 Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm
ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ mẽ mar o
nhỹ nẽ kêp Tĩrtũm pyràk ã harẽnhja nê
tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm
tee ri amnhĩ tã omu nẽ hwỳr kapẽr o wrỳk
xwỳnhjê hõ mẽ nhũm hwỳr wrỳ nẽ tanhmã
ho nhũm õhy kamã kutõj rax nẽ htyk tokyx
anẽ.

*Panãpe m*ẽ Sawti wa akupỹm ãxiok
hwỳr mõr ã wa harẽnh
Atre 11.27-30

24 Tã nhũm mẽ ra ohtô nẽ Tĩrtũm Kra Jejus
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
25 Hãmri nhũm Panãpe mẽ Sawti wa ra
Kris kôt htõ nẽ htõxjê mã kàxporeta jamỳ
nẽ ma Jerujarẽ hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm kugõ.
Hãmri nẽ ma akupỹm ãxiok hwỳr nojarêt
nẽ war amnhĩ kôt Juãw Makre o mõ. Hãmri
nẽ mẽ ma mõ nẽ akupỹm mẽ hwỳr pôj.

13

*Tĩrtũm kot Panãpe m*ẽ Sawti wa hyr
Atre 9.15-16; Rõmãn 1.1

1 Ãxiok kamã Kris kôt mẽ kot axpẽn to
htõjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ
ahkre ho pa xwỳnhjê nhĩxi ã kot anhỹr.
Na pre Panãpe nẽ Sawti nẽ Simeãw kà
htykre nẽ Rusti pê Sirẽn nhõ xwỳnh nẽ pahi
Erox kràmnhwỳ Mãnahẽja. 2 Jakamã nhũm
prem mẽmo arĩgro hã axpẽn wỳr akuprõ
nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw
apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh o hkrĩ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ kãm tanhmã
kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ mẽ kãm:
—E kêr ka mẽ Panãpe mẽ Sawti war ata
nẽ wa kot inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho pa kaxyw wa ãm. Anẽ.
3 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa hyr kurê
kumrẽx nẽ wa himõk ã mẽ ĩhkra jaxwỳ nẽ
wa ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ wa kot Tĩrtũm
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw
wa kumẽ nhũm wa ma mõ.

*Wajaga kot Jejus nê hkràmnhw*ỳ kurê hã
harẽnh
Atre 8.9-24

4-5 Tã nhũm Tĩrtũm Karõ krĩ pê Serêw wỳr
Panãpe mẽ Sawti wa kumẽ nhũm wa ma
hwỳr mõ. Nẽ amnhĩ kôt Juãw Makre ho
mõ. Kot tanhmã wa ho ajuta hto ho wa hkôt
pa kaxyw. Hãmri nẽ wa mẽ mõ nẽ Serêw
wỳr pôj nẽ pàr krem axà nẽ ma gô hipôk pê
Sipre hwỳr mõ. Hãmri nẽ gô hipôk ã krĩ pê
Saramĩn wỳr pôj nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ kamã
Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hã mẽ kãm harẽnh o wa xa.
6-8 Tã nhũm mẽ krĩja rũm kato nẽ hpãnhã
gô hipôk kôt mõ nẽ hatur xà kamã krĩ pê
Papos wỳr pôj. Hãmri nẽ kamã wajaga
Pajejus pumu. Gresjê kapẽr kãm hixi pê
Erĩm. Erĩm haxwỳja kêp Ijaew. Na pre
hte hêx rom te kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o pa xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx
nẽ ma mẽ kãm ujarẽnh o ri mẽ hkôt pa.
No ãm mẽ kãm amnhĩ to hêx o pa. Gô
hipôkja ã pahi Sejupaw hkràmnhwỳ na pre.
Pahi Sejupawja àhpumunh tỳx jakamã na
pre Panãpe mẽ Sawti wa harẽnh ma nẽ kãm
wa kapẽr mar prãm nẽ wa kot kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh kaxyw amnhĩ wỳr wa kuwỳ.
Nom nhũm hkràmnhwỳ wajaga Erĩmja kãm
wa hkĩnh kêt nẽ wa nê kãm kapẽr kãm
hihtỳx nẽ kãm:
—Kwa nà wa kapẽr mar kêt nẽ. Kot kaj
war ama nẽ wa uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus
kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Kwarĩ
wa kapẽr mar kêt nẽ. Anẽ.
9 Hãmri nhũm Sawti ra axtem pãnhã hixi.
Ra hpãnhã kêp Pawre. Nhũm Tĩrtũm Karõ
ra hkarõ mã àr jakamã nhũm ỹ hã wajagata
pumu nẽ wa nê hkràmnhwỳ mã kapẽr ã
kãm akir nẽ kãm:
10 —Tk. Kwa pẽr apê Satanasti hkwỳ hã
na ka ã wa inhnê kãm akapẽr anẽ. Na ka
hte mẽmoj punuj pix kukamã ajamaxpẽr nẽ
mẽmoj mex nê mẽ no kupyr o apa. Tĩrtũm
kapẽr mex kumrẽx tã ka axtem nẽ nê mẽ
hkurê ho ri apa. 11 Ã ate amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã ato ka
ano hkre nẽ arĩt kêt o atã apkati xohtô nẽ
kãm ga. Anẽ.
Hãmri nhũm no hkre kurê kumrẽx nẽ
tee ri rĩt kaxyw no pikrar pỹnh o xa nom
mẽmoj pumunh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽhõ kot
hpa hã hpyr nẽ õrkwỹ hwỳr ho mõr kaxyw
ri amnhĩ pu hã mẽ hapêr pênh o xa. 12 Hãmri
nhũm hkràmnhwỳ pahihtija tee ri ja hã
omu nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Hãmri
nẽ Pawre mẽ Panãpe wa kot tanhmã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh to hã wa kuma nẽ hamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Aa ixte ã mẽhõ kapẽr kot
anhỹr mar kêt tã pa jarãhã kuma. Nà ãm
hãmri na Jejus jarẽnhja. Anẽ.

*Pawre m*ẽ Panãpe ãxiok õ hwỳr wa mõr
ã wa harẽnh
Atre 15.38

13 Tã nhũm Pawre mẽ Panãpe mẽ Juãw
Makre wa mẽ krĩ pê Papos rũm kato nẽ
hpãnhã ma pyka hõ hwỳr mõ. Pàr kãm
ma pyka pê Pãpir wỳr mõ nẽ kamã krĩ pê
Perke hwỳr pôj. Hãmri nhũm Juãw Makre
tanhmã hamaxpẽr to nẽ tee ri axte wa hkôt
mõr kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ wa hkaga
nẽ awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr
ahte mõ. 14 Jakamã nhũm Pawre mẽ Panãpe
wa ahte Perke rũm kato nẽ hamũ pika pê

Pisit kãm krĩ pê ãxiok wỳr mõ nẽ hwỳr pôj. Nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap
kato nhũm wa Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà
hã ixkre hwỳr wa tẽ nẽ hwỳr axà nẽ nhỹ.
15 Hãmri nhũm mẽhõ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kwỳ kamã harẽnh o xa. Mojes
mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnh
kot kapẽr ã kagà hkwỳ kamã nhũm mẽ kãm
kamã harẽnh o xa. Hãmri nẽ kamã harẽnh
pa nhũm mẽ ahkre xwỳnhjaja Pawreja wa
omu nẽ wa hwỳr mẽhõ mẽ nhũm wa hwỳr
tẽ nẽ wa kãm:

—E na mẽ ijahkre xwỳnhjaja war ate
mẽ inhmã axujarẽnh prãm nẽ mãmrĩ mẽ
inhmã mẽmoj jarẽnh kaxyw nhũm mẽ war
atã anẽ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm wa kuma nhũm Pawre
kànhmã xa nẽ mẽ hpinhkrẽnh kaxyw mẽ
kãm kànhmã ĩhkra nhũm mẽ omu nẽ
hpinhkrẽnh pa nhũm mẽ kãm awjarẽ.
Amnhĩ kwỳ pê Ijaewjê mẽ mẽ kêp Ijaew
kêt xwỳnhjê kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjê mã
nhũm mẽ kãm awjarẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr
ryy nẽ. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hkukamã
Ijaew nhĩgêt nẽ pãmjê nhĩpêx to hã mẽ kãm
awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma.
17 Nà mẽ ixpê Ijaew nhõ Tĩrtũmja amnepêm
na pre mẽ ixpê Ijaew pãmjê rê. Kormã
Ejit kãm mẽ pa ri nhũm amnhĩ kaxyw mẽ
kurê nẽ mẽ ho ohtô rax kumrẽx. Hãmri
nẽ mẽ kaxyw hihtỳx jakamã Ejit rũm mẽ
kator pa. 18 Hãmri nẽ mẽ ho mex ryy ho
mẽ hkôt pa. Mẽ kot kapôt ã ri pa hã amgrà
pê 40 kamã mẽ kot htỳx ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa htã nhũm mẽ kamã ukaprĩ
ryy ho mẽ hkôt pa. 19-20 Na pre mẽ kãm pyka
pê Kanaã kamã mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex
pa. Kanaã kamã mẽ pa xwỳnhjaja ahpỹnhã
axpẽn kaxyw mẽõ krĩ pê 7ja nhũm mẽ kãm
mẽ ho hapêx pa. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ
inhĩgêtjê mã pykaja o hpigrành pa. Mẽ ixpê
Ijaew nhĩgêtjê mã ho hpigrành pa nhũm mẽ
kamã pa hã amgrà xohtô nẽ. Hã amgrà pê
450. Tã nhũm Tĩrtũm hpãnhã mẽ kãm juisti
hkwỳ rê nẽ mẽ kaxyw mẽ unhwỳ nhũm mẽ
ho pa. Tã nhũm hpãnhã Sãmuew mẽ ho
amnhĩptà nẽ mẽ o pa. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjê hõ nhũm Tĩrtũm
mẽ kaxyw ãm.

21 —Tã nhũm mẽ ixpãmjaja axpẽn ma nẽ
ra te krĩ hkwỳ kamã mẽ uràk nẽ mẽõ pahi
kot Sãmuew pãnhã mẽ ho amnhĩptàr o pa
hprãm xàj amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nẽ kãm: "Pa
Tĩrtũm. Kwa mẽ ixkaxyw pahi hõ xãm kê
mẽ ixto amnhĩptàr o pa nà. Ja na mẽ inhmã
hprãm tỳx kumrẽx."

—Anhỹr o amnhĩ to hwỳr jakamã nhũm
mẽ kuma nẽ mẽ kaxyw Sawti xãm. Kisti
hkra na pre. Nẽ mẽ inhĩgêt Pẽjamĩ kanrẽhã
htàmnhwỳ na pre. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ
kaxyw ãm nhũm kêp mẽõ pahi nẽ mẽ ho
amnhĩptàr o pa hã amgrà pê 40. 22 Tã nhũm
Tĩrtũm kator nẽ hpãnhã mẽ kaxyw Tawi
xãm. Hãmri nẽ harẽnh o: "Nà Jese hkra
Tawija na hte inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa." Anẽ.

23 —Tã Jejus kêp Tawi hkanrẽhã
htàmnhwỳ na pre. Kukamã na pre
Tĩrtũm mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjê mã harẽ
nẽ harẽnh o: "Koja nhỹrmã Tawi hkanrẽhã
htàmnhwỳjê hõ mẽ ate amnhĩ tomnuj pê
mẽ apytà." Anhỹr o hkukamã mẽ kãm harẽ.
24 No nhũm kormã Jejus kot mẽ ixpê Ijaewjê
mã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt ri nhũm Juãw
Paxis kumrẽx hkukamã mẽ ixwỳr mõ nẽ
mẽ inhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ
ixkôt pa. Nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga
nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã
mẽ ixpumunh kôt mẽ ixkrã kumrãr ã mẽ
inhmã karõ ho pa.

25 —Tã mẽ kãm kapẽr o pa ryy nẽ ra hatur
xàm mẽnh kaxyw nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ
inhmã kapẽr to nẽ mẽ inhmã: "Na ka mẽ
ixpumu nẽ atỳx Tĩrtũm kot mẽ akaxyw pa
ixãm ã ixkamnhĩx nom pa hkêt. Kot mẽ
pakaxyw ãm mã xwỳnhta kukamã na pa pre
mõ. Tãm kot amnhĩ to rax o ijakrenh. Nẽ
kot amnhĩ to mex o kot ijakrenh. Jakamã
na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã
hã ixpijaàm o ixpa." Anẽ.

—Na pre ã Juãw Paxisja mẽ inhmã Jejus
jarẽnh anhỹr o pa.

26 —Tã kwa mẽ inhma mẽ apê Apraãw
kanrẽhã htàmnhwỳjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnh kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja. E mẽ
apiitã ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx
rãhã ho ri apa. Nà mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw
na Tĩrtũm kapẽrja. Kot mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pê mẽ papytàr ã amnhĩ jarẽnhja mẽ
ixpê Ijaew pix kaxyw kêt. Mẽ pahpiitã mẽ
pakaxyw na. Mẽ pahpiitã mẽ pahte ja mar
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm
hprãm. 27 Nom Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ
àptàr tũmrejaja na prem Jejus kêp Tĩrtũm
kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh mar

tã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Na pre htem
mẽ inhõ arĩgromnu pê sap ã akuprõ nẽ
axpẽn mã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã
ujarẽnh o hkrĩ. Kagàja kamã Tĩrtũm nhỹ hã
mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã
Jejus jarẽnh nẽ hã kagà nhũm mẽ kot mar
tã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Jakamã na prem
axtem nẽ mẽ kãm hã amỹnê. Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja kot mẽ hkukamã
mẽ harẽnh xàja kôt nhũm mẽ kot hpĩr
kaxyw mẽ kãm hã amỹnê.

28-29 Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã
nhũm mẽ amarĩ hã pahi Pirat wỳ. Kot mẽ
kãm hã àmnênh nhũm õ pôristijaja kot hpĩr
kaxyw nhũm mẽ hã kuwỳ nhũm mẽ kãm
kupĩ. Ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ
hkukamã mẽ harẽnh xà hkôt. Hãmri nhũm
mẽ kot hkôt pa ho pa xwỳnhjaja pĩ kahpa
nê ho wrỳ nẽ ma o tẽ nẽ kẽn kre kamã haxà.
30 Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr 31 nhũm
xatã hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hwỳr hapôj.
Kormã htyk kêt ri ra Garirej rũm Jerujarẽ
hwỳr hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr
xatã mẽ hwỳr hapôx o pa. Jao hã arĩgro
xohtô nẽ nhũm prem piitã omu. Tã mẽ
tãmjaja na htem mẽ ixpê Ijaew mã harẽnh
o pa.

32-33 —Amnepêm Tĩrtũm na pre mẽ ixpê
Ijaew nhĩgêtjê mã tanhmã Kra Jejus jarẽnh
to. Kormã mẽ pahwỳr wrỳk kêt ri tanhmã
mẽ kãm harẽnh to. Jakamã ra kot hkukamã
harẽnh xà hkôt nhũm pre mẽ pahwỳr wrỳ
nẽ tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to. Tã
mẽ ate harẽnh mar kaxyw na pa wa man
mẽ awỳr mõ. Amnepêm finat Tawi na pre
Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tĩrtũm mex ã
mẽ grer xà pê Sam 2ja kamã hã kagà. Te
Tĩrtũm tãm Jejus mã kapẽr pyràk o hã kagà
nẽ hã kagà ho:

Apê Ixkra na ka.

Tã mẽ piitã mẽ kot apê Ixkra hã apumunh
kurê kumrẽx kaxyw na pa jarãhã mẽ
kãm ato amnhĩrĩt. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm Jejus mã kapẽr anẽ
nhũm Tawi ô ri mẽ pamã hã kagà.

34 —Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã Kra
Jejus kukamã harẽnh to. Mẽ kot hpĩr nhũm
kot akupỹm ho htĩr kukamã hã amnhĩ jarẽ.
ĩ hkro pymaj kot mẽ htykjê pê hkaxàr nẽ
akupỹm ho htĩr ã nhũm hkukamã hã amnhĩ
jarẽ. Te Kraja mã amnhĩ jarẽnh pyrà nẽ
amnhĩ jarẽnh o:

E kot paj ato mex rax nẽ. Ixte Tawi mã
amnhĩ jarẽnh xà hkôt.

Anhỹr o hkukamã harẽnh xà hkôt akupỹm
ho htĩr nhũm axte htyk kêt ã harẽ.

35 —Nẽ kagàja nhãm hô hõ kot tanhmã
Jejus jarẽnh kute. Te Jejus tãm Tĩrtũm mã
kapẽr pyrà nẽ harẽnh o:

Ixpê Akra hã ixte akapẽr kôt ri amnhĩ
nhĩpêx rãhã ho ixpa jakamã kot kaj
ixpumunh mex pa inhĩ hkro hkêt
nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã Jejus jarẽnh
kot anhỹr. 36 Nom ã Tawi jarẽnh anhỹr kêt
nẽ. Tawi na pre Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa hãmri nẽ ty nhũm prem
mẽ panhĩgêtjê nhĩhkô hã haxà hãmri nhũm
ĩ hkro nẽ hapêx.

37 —Tã no Jejusja Tĩrtũm kot akupỹm ho
htĩr jakamã nhũm Tawi pyràn ĩ hkro nẽ
hapêx kêt nẽ.

38 —E mẽ inhmar tỳx nẽ ixkwỳjaja. Kra Je-
jus pix kukwak na hte Tĩrtũm amnhĩ katut
kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj rẽ. 39 Jakamã
kot kaj mẽ ãm Mojes kapẽr kôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ
apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ
tomnuj rẽnh kêt nẽ. Jejusja tapxipix na pre
htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj
piitã hpãnhã amnhĩrer pa. 40-41 Amnepêm
na pre Tĩrtũm kapẽr nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê
hõja mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nẽ hã kagà.
Te Tĩrtũm tãm mẽ kot kapẽr ã hpẽr o
pikẽnh xwỳnhjê mã kapẽr pyrà nẽ mẽ kãm:

E kot paj aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho
anẽ.

Nhũm mẽhõ mẽ amã harẽ ka mẽ harẽnh ma
nẽ ãm ama.

Nhũm mẽ kot omunh mex xwỳnhjê hõ kot
hprĩ hã mẽ amã harẽnh tã ka mẽ ãm
ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ.

Hãmri nẽ tee ri tanhmã kãm ajamaxpẽr to
ho ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm mẽ kãm kapẽr anhỹr jakamã kwa
mẽ o kora. Apu mẽ kajaja na pre ã mẽ
ajarẽnh anẽ rỳ ko. Anẽ.

42 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm ujarẽnh
ryy anẽ. Hãmri nẽ Panãpe mẽ wa ixkreta
rũm kator kaxyw nhũm mẽ kot mar o hkrĩ
xwỳnhjaja tee ri ma wa mõr ã wa omu nẽ
ma wa hkôt mra nẽ wa kãm:

—Kwa war axujarẽnhja na mex kumrẽx.
Mẽ inhmã axte mar prãm. Xà koja axte sap

kato ka wa akupỹn mẽ ixwỳr wa tẽ nẽ axte
mẽ inhmã awjarẽ? Anẽ.
Hãmri nhũm wa mẽ kãm:
—Tôe. Nà kot paj war anẽ. Anẽ.
43 Hãmri nẽ wa ma tẽ nhũm mẽ hkwỳja ma
wa hkôt mra. Ijaew kwỳjaja nẽ Ijaew kêt
xwỳnh kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja nhũm
mẽ ma wa hkôt mra. Hãmri nhũm wa pry
hã mẽ kãm kapẽr o mõ. Tĩrtũm kot mẽ kutã
nojarêt rãhã ho pa nhũm mẽ kot amnhĩ tã
omunh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tỳx rãhã ho
pa nẽ hkaga hkêt ã mẽ kãm kapẽr o mõ.
44 Tã nhũm axte sap nhũm krĩ nhõ
xwỳnh piitã axte Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw
ixkre wỳr akuprõ. Ijaewjaja nẽ Ijaew kêt
xwỳnhjaja. 45 Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja
tee ri mẽ amnhĩ wỳr Ijaew kêt xwỳnhjê
pumu nẽ mẽ hã Pawre mẽ Panãpe wa kamã
gryk nẽ. Mẽ kãm Ijaew kêt xwỳnhjaja kot
Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt jakamã mẽ hã
wa kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ Pawre kapẽr
ma nẽ xatã kãm kapẽr punuj nẽ kãm:
—Tk. Kwa na ka Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
axêx. Ja kot anhỹr kêt. Anẽ.
46 Nom nhũm wa kãm mẽ uma hkêt nẽ.
Wa ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ to htỳx
nẽ wa mẽ kãm kapẽr. Nẽ amnhĩ tã tanhmã
mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm:
—Nà wa ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew jakamã
na pa mẽ akumrẽxjê mã Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw Jejus xãm ã harẽ. Tã ka mẽ ama
nẽ ãm ama nẽ te mẽ ate hkaga pyrà nẽ ã
wa inhmã akapẽr anẽ nẽ wa ixte kapẽr o
ixêx ã wa ijarẽ. Pẽr ãm mẽ ate mẽ amã
Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri mẽ atĩr tũm nẽ mẽ
apa hprãm kêt. Jakamã kot paj wa mẽ apê
ixkato nẽ hpãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê
mã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa.
47 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ã kot mẽ ixte
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ ijarẽ nẽ
mẽ ijarẽnh o:
Mẽ ate Ijaew kêt xwỳnhjê mã ixkapẽr
jarẽnh o ri apa kaxyw na pa pre mẽ
kaxyw mẽ arê.
Jakamã koja pyka piitã hkôt mẽ pa
xwỳnhjaja ohtô nẽ mẽ akapẽr ma
nẽ ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa ja hã mẽ
omu nẽ mẽ ho ixkra. Anẽ.
Tĩrtũm kot ã ja kukamã mẽ ijarẽnh anhỹr
jakamã kot paj wa mẽ apê ixkato nẽ mẽ
apãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.
48 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja
amnhĩ tã wa kapẽrja ma nẽ hkĩnh nẽ Tĩrtũm
kapẽr mex o mex ã harẽ. Hãmri nhũm
ra Tĩrtũm kot nhỹrmã amnhĩ ri mẽ htĩr
tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa kaxyw mẽ rênh
xwỳnhjaja amnhĩ kaxyw Pahihti Jejus kôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
49 Tã nhũm pika pê ãxiok kamã mẽ piitã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma. 50 Nom nhũm
Ijaew xàptàr tũmrejaja kãm Pawre mẽ
Panãpe wa hkĩnh kêt jakamã na prem krĩ
hkôt mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê mã
wa ho kapẽr punuj o pa. Mẽ õ pahi
mẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja
nhũm mẽ kãm tanhmã wa ho kapẽr to
nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr.
Mẽnijaja kãm Tĩrtũm prãm tã amnhĩ kaxyw
Jejus kôt hamaxpẽr kêt jakamã tanhmã mẽ
kot Pawre mẽ Panãpe wa ho hêx toja ma
nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ wa kamã gryk nẽ.
Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ tanhmã wa hipêx
to nẽ amnhĩ nê wa hano. 51 Hãmri nhũm wa
mẽ kêp kato nẽ xa nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
kaga hã amnhĩ pumunh kaxyw mẽ noo mã
wa hparkà kapa nẽ nê awjagrô kapĩ nẽ ma
wa tẽ. Hãmri nẽ ma krĩ pê Ikõn wỳr hpãnhã
wa mõ. 52 Hãmri nhũm ãxiok kamã mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja hkĩnh
nẽ ri pa. Tĩrtũm Karõ kot mẽ hkarõ mã gjêx
jakamã nhũm mẽ hkĩnh nẽ ri pa ho pa.

14

*Pawre m*ẽ Panãpe wa kot Ikõn wỳr mõr
ã wa harẽnh
Matêwre 10.34-35
1 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpeja wa ãx-
iok rũm kato nẽ hpãnhã ma krĩ pê Ikõn wỳr
wa mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Ijaew nhõ
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr
wa tẽ nẽ kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o nhỹ.
Mẽ kãm harẽnh kãm hihtỳx jakamã nhũm
mẽ hkwỳjaja wa kuma nẽ amnhĩ kaxyw
hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnh
kwỳjaja nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ.
2 Tã nhũm mẽ hkwỳjaja kãm Jejus jarẽnh
mar prãm kêt nẽ. Hãmri nẽ kato nẽ
ma Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê hwỳr mra nẽ
tanhmã mẽ kãm Pawre mẽ Panãpe wa ho
hêx to nẽ wa ho kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ
mar xà hkôt wa kamã gryk nẽ. 3 Nom nhũm
wa tokyx kator nẽ ma mõr kêt nẽ arĩ Tĩrtũm

Karõ nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nẽ kêp mẽ kutã nojarêt xwỳnh ã harẽnh o pa. Nẽ ỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã wa omu nẽ wa kapẽr ma nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa ãm hãmri na wa Tĩrtũm kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã harẽ. Pẽr ỹ hã wa kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kênã. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja wa hkôt hamaxpẽr nẽ wa hkôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja wa hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Ra mẽ kot Ijaew kwỳ kot tanhmã wa ho kapẽr punuj toja ma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja axpẽn kwỳm ri tanhmã wa hkôt hamaxpẽr to ho pa. Jao axpẽn kwỳm ri wa hkôt hamaxpẽr o pa.

5 Tã nhũm wa hkôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ wa hã amỹnê. Ijaew kwỳjaja nẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽ õ pahijaja nhũm mẽ kot kẽn o wa htak o wa hpĩr kaxyw wa hã amỹnê. 6 Hãmri nhũm wa amnhĩ tã ama nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma pika hõ hwỳr mõ. Ma Rikõn kãm krĩ hkwỳ hwỳr hpãnhã mõ. Risti wỳr nẽ Tepe wỳr nẽ pu hã krĩ hkwỳ hwỳr wa mõ. 7 Wa mõ nẽ pôj nẽ ma mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

*Te grà xw*ỳnh jarẽnh
Atre 3.1-10

8 Nhũm Risti kamã mẽhõ my hte grà nẽ hkrĩ xwỳnhja. Katorxà nhõxà kre rũm hte grà nẽ kator jakamã ri pa hkêt nẽ arĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. 9 Jakamã nhũm Pawre mẽ kãm ujarẽnh o xa nhũm kuri mar o nhỹ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pẽr Tĩrtũm àhpumunh o àh-pumunh. Mãn kot ixto mex kaxyw àhpumunh tỳx. Nà koja ixto mex. Anẽ.

Hãmri nhũm Pawre ã hamaxpẽr anhỹr ã omu 10 nẽ kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E kwa kànhmã xa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx nẽ ri mra. Nẽ amnhĩ te kamã hamak o ri mra nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. 11 Hãmri nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhjaja Pawre kot ã hipêx anhỹrja ã omu nẽ htỳx wa kêp kaxkwa kamã mẽhpãm ã wa hkamnhĩx nẽ hkĩnh nẽ axpẽn mã:

—Kwa pẽr mẽpahpãm na wa. Mẽpahpãm Jupti mẽ Mẽkurtija na wa panhĩ hã amnhĩ jahkre nẽ mẽ pahwỳr wrỳ. Nà ãm hãmri na wa mẽ pahwỳr wrỳ. Anẽ.

Nom mẽ kapẽr pê Rikaôn o axpẽn mã kapẽr jakamã nhũm Pawre mẽ Panãpe wa mẽ mar kêt nẽ. Wa kot mẽ kapẽr mar kêt jakamã ã mẽ kot wa harẽnh anhỹrja mar kêt nẽ htỳx wa xa. 12 Nhũm mẽ ã wa kêp mẽhpãm ã wa harẽnh anẽ nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Panãpeja nhũm prem kêp mẽ hpãm Jupti hã hkamnhĩx no Pawreja nhũm prem kêp mẽhpãm Mẽkurti hã hkamnhĩx. Pawreja Mẽkurti pyrà nẽ kapẽr japjê rũnh jakamã nhũm mẽ kêp hã hkamnhĩx. 13 Na prem krĩ htã mẽhpãm Juptija mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre nhĩpêx nẽ hkarõ nhĩpêx. Hãmri nẽ hwỳr akuprõ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Jakamã nhũm Jupti nhõ patrejaja Pawre mẽ Panãpe wa kêp mẽhpãm ã wa harẽnh ma hãmri nẽ wa hã hkwỳjê mã kãm:

—Kwa pu mẽ wa kãm môx kwỳ hpa nẽ pixôrã hkwỳ rê. Hãmri nẽ wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽ nẽ wa kêp mẽpahpãm ã amnhĩ to wa kuwỳ. Wa kêp mẽpahpãm kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ ra ã wa hipêx anhỹr kaxyw 14 nhũm wa tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nhũm ja wa kêp omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm wa amnhĩ pê hinôkà kaxônh pa nẽ mẽ kutã hprõt nẽ ã mẽ kot wa hipêx anhỹrja nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. 15 Nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ri ã wa inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Wa ixpê mẽapãm kêt kênã kot ka kêt mẽ ã wa inhĩpêx anẽ. Nom mẽapãmja na ka htem ãm amnhĩ to hwỳr kaprỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kaprỳ o ri apa. Tã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ amnhĩ to pix wỳr o apa kaxyw na pa pre wa mẽ awỳr mõ nẽ pôj. Tĩrtũmja mẽ ate mẽ apãm jarẽnhta rom htĩr o htĩr. Na pre mẽmoj piitã ho kato. Kaxkwa ho kato nẽ pyka ho kato nẽ gô xujanãr o kato. Nẽ kamã ri mẽmoj piitã ho kator pa.

16 —Amnepêm mẽ pa xwỳnhjaja na pre htem amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. 17 Mẽ pahte amnhĩ tã omunh kaxyw na hte amarĩ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Na hte mẽ pahwỳr na rẽ nhũm mẽ

pahpur go mex nẽ. Nhũm mẽ pamã tanhmã mẽ pahpur kãm mẽmo hyja to nhũm ra mẽ pamã ô rũnh nẽ. Pu htem hamỳ nẽ ho paxàpkur mex nẽ pahkĩnh nẽ ri papa. Tĩrtũm pix kukwak ri na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Anẽ.

[18] Nhũm pre ã Pawre mẽ kot wa kãm môx parja nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx anẽ. No nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ wa kãm mry hkwỳ hpar kaxyw wa hã hihtỳx nẽ. Jakamã kritpêm nhỹx prem wa kãm hkwỳ pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ wa kãm hpar kêt nẽ.

Mẽ kot Pawre pĩr ã àmnênh ã mẽ harẽnh

Sikũn Ximotre 3.10-11

[19] Tã nhũm Ijaew kwỳjaja mẽ hwỳr mran pôj. Krĩ pê ãxiok mẽ Ikõn rũm ma mẽ hwỳr mran pôj nẽ mẽ kãm Pawre ho hêx o mẽ hkôt pa nhũm mẽ kuma nẽ axtem nẽ Pawre kamã gryk kato. Hãmri nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw kẽn runh kwỳ jamỳ nẽ ho htak prêprêk o kuhê. Hãmri nhũm amnhĩ xà htỳx kamã ama nẽ tẽm nẽ akryk nõ nhũm mẽ omu nẽ htỳx ho ra htyk ã hkamnhĩx. Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ ma hkjênh o mõ nẽ krĩ pum kumẽ nẽ ma akupỹm mra. [20] Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ kot axpẽn to htõjaja tee ri ã mẽ kot hipêx anhỹr ã omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ hwỳr hprõt nẽ omu nẽ mỳr o kuhê. Hãmri nhũm te htyk pyrà nẽ nõr tã Jejus nhỹ hã akupỹm hihtỳx mex nẽ kànhmã nhỹ hãmri nẽ ma akupỹm mẽ hkôt krĩm tẽ.

Tã nhũm apkati nhũm Panãpe mẽ wa krĩja rũm kato nẽ ma wa mõ. Pãnhã ma krĩ pê Tepe hwỳr wa mõ.

Pawre mẽ Panãpe akupỹm ãxiok wỳr wa mõr ã wa harẽnh

[21-22] Tã nhũm wa ma Tepe hwỳr mõ nẽ pôj. Hãmri nẽ kamã mẽ kãm Jejus tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt wa pa nhũm mẽ wa kuma nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Tã nhũm wa kato nẽ awjanã nẽ ma akupỹm pika pê Pisit wỳr wa mõ. Nẽ kamã krĩ hkwỳ hkôt ri ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre ho ri mẽ hkôt pa. Krĩ pê Risti nẽ Ikõn nẽ ãxiokja kôt. Nẽ mẽ ahkre kamã Jejus kôt mẽ ho mẽ hihtỳx o wa pa nẽ mẽ kãm:

—E ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã koja mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ Jejus kaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa rãhã nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api nẽ Tĩrtũm wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

[23] Hãmri nẽ ahpỹnhã krĩ piitã hkôt ri mẽ kot pastô nhỹ hã mẽ ahkre kaxyw mẽ hkwỳjê rê nẽ mẽ kaxyw mẽ unhwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. àpkur kêt rãhã mẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E jajê pumu. Mẽ kot krĩ ja kamã pastô nhỹ hã akrajê jahkre ho pa kaxyw na pa wa mẽ unhwỳ. Jakamã e kêr ka mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nẽ wa mẽ kêp kato nẽ ma hpãnhã nhỹhỹm wa mõ. [24] Pyka pê Pisit kamã mõ nẽ hpãnhã nhãm pyka pê Pãpir kôt mõ. Wa ma mẽ kãm tanhmã Jejus kapẽr jarẽnh to ho mẽ hkôt mõ. [25] Hãmri nẽ krĩ pê Perke hwỳr wa pôj nẽ kamã mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ hãmri nẽ mẽ kurũm kato nẽ axte mõ. Pãnhã ma krĩ pê Atari hwỳr wa mõ. [26] Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ hpãnhã kurũm akupỹm ãxiok wỳr wa mõ. Pàr rax kãm ma akupỹm mõ. Ãxiokja kamã na pre wa nojarêt nhũm Jejus kôt wa htõ nẽ wa htõxjaja wa ho Tĩrtũm wỳ nẽ ma krĩ hkwỳ hwỳr wa kumẽ. Wa kot ma mẽ hkôt tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o wa pa kaxyw wa kumẽ. Jakamã nhũm wa ra ja ho anhỹr pa nẽ akupỹm mẽ hwỳr wa mõ. [27] Hãmri nẽ wa akupỹm pôj nẽ Jejus kôt mẽ kot axpẽn to htõ nẽ htõxjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pa wa ra ixkàhkĩnh pê akupỹn mẽ awỳr pôj. Na pre Tĩrtũm wa ixkutã nojarêt rãhã ho wa inhĩhkô hã pa. Jakamã pa pre wa ma ỹ hã Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus jarẽnh o ixpa nhũm mẽ hkwỳjaja wa inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

[28] Anhỹr o wa mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ wa tokyx ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr axte mõr kêt nẽ. War arĩ ãxiok kamã Jejus kôt wa htõ nẽ htõxjê hkôt ri pa.

15

*Jerujar*ẽ kamã Jejus kwỳ hpikuprõnh ã mẽ harẽnh

Matêwre 23.1-4; Karatas 2.1-5, 5.1-16

1 Tã hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja ãxiok wỳr
Jejus kwỳ pê Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr mõn
pôj. Pika pê Jutej rũm mẽ hwỳr pôj nẽ
tanhmã mẽ ahkre hto ho pa. Nom axtem
nẽ Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã mẽ ahkre nẽ mẽ
kãm:

—Kot ka mẽ amã Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr prãm hãmri nẽ mẽ ixpyrà nẽ finat
Mojes kot mẽ pamã karõ xà hkôt amnhĩ my
kwrỳt kà kwỳ jakà nẽ rĩ kormã hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu
nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj
rẽnh nẽ mẽ ato hkra hkêt nẽ. Anẽ.

2 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe tee ri mẽ
kapẽr anhỹrja ma nhũm wa kêp ja omnuj
tỳx nẽ. Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Tk. Kwa kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm
mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ
pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ.
Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri mẽ kapẽrja nê mẽ kãm
kapẽr no nhũm mẽ ãm wa kuma nẽ wa hkôt
hamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ arĩ ã mẽ ahkre anhỹr
o mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm mẽ ja hã axpẽn
mã kapẽr rax nẽ. Hãmri nhũm Jejus kwỳ
pê Ijaew kêt xwỳnhjaja amnhĩ tã Pawre mẽ
Panãpe wa hkukja nẽ wa kãm:

—Kwa xà kot paj mẽ apyrà nẽ amnhĩ
my kwrỳt kà jakà nhũm Tĩrtũm kãm ja
mex nẽ nà? Kwa wa ma akupỹm Jerujarẽ
hwỳr mõ nẽ ja hã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre
xwỳnh maatijê mẽ mẽ kot Jejus kwỳ jahkre
xwỳnhjê kukja nẽ hã mẽ ama. Nẽ ota mẽ
ixkwỳjaja koja ma war akôt mra. Kê mẽ
tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka mẽ ama nẽ
man akupỹn mẽ ixwỳr mra nẽ tanhmã mẽ
inhmã mẽ kapẽr jarẽnh to. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kãm: "Tôe. Nà kot
paj mẽ anẽ." Anẽ. 3 Hãmri nẽ wa mẽ ma
Jerujarẽ hwỳr mõ. Ma pyka pê Wẽnĩs mẽ
Samar hkôt ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ nhỹri
Jejus kôt mẽ htõ nẽ htõxjê pumu nẽ mẽ
kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ hkwỳjaja
mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ
harẽnh o mõ. Hãmri nhũm mẽ harẽnh ma
nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. 4 Hãmri nhũm mẽ
ra Jerujarẽ hwỳr Jejus kôt mẽ htõjê hwỳr
mõn pôj. Hãmri nẽ mẽ ahkre xwỳnhjê
mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê
pumu nhũm mẽ haxwỳja amnhĩ wỳr mẽ
omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tanhmã mẽ ho mex
to nẽ mẽ kãm kapẽr mex nẽ. Hãmri nhũm
Pawre mẽ Panãpe wa mẽ kãm amnhĩ jarẽ.
Tĩrtũm kot wa ĩhkô hã wa hkôt pa nhũm
wa ỹ hã kot Ijaew kêt xwỳnhjê mã kapẽr o
pa nhũm mẽ hkwỳja kot wa mar nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr ã nhũm wa mẽ kãm
amnhĩ jarẽ. 5 Nhũm Jejus kwỳjê kamã mẽ
kêp Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja. Mẽ kêp
Parijew tã hkwỳjê rom Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ. Jakamã nhũm mẽ tee ri Pawre mẽ
Panãpe wa kot Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma
nẽ kànhmã kuhê nẽ wa kãm:

—Kwa kê mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ my
kwrỳt kà jakà nẽ finat Mojes kot Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ pamã mẽmoj tã karõ hkôt amnhĩ
nhĩpêx o pa. No kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nhũm ja mẽ pahpê omnuj nẽ.
Anẽ.

6 Hãmri nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre
xwỳnh maatijê mẽ mẽ hkwỳjê jahkre
xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ hapôj nẽ nhỹri
akuprõ. Ijaew kêt xwỳnh kot Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã axpẽn mar kaxyw
nhỹri akuprõ. 7 Hãmri nẽ mẽ hã axpẽn
mar ryy nẽ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre tã
kànhmã xa nẽ mẽ kãm:

—Nà na pre Tĩrtũm mẽ pahkapi nẽ Ijaew
kêt xwỳnhjê kaxyw pa ixta. Ixte mẽ kãm
Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx
to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ
kot inhmar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw
nhũm mẽ kaxyw ixta. Ra mẽ ate ja hã
ixpumunh mex. 8-9 Tĩrtũm kot tanhmã ri mẽ
pakute hkôt mẽ pahpumunh par jakamã
te kot ra mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mããnẽn
Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩpêx. Mẽ kot mẽ pah-
pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
jakamã nhũm Tĩrtũm te ra mẽ panhĩpêx
pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ
tomnuj rẽ nẽ mẽ ho hkra. Hãmri nẽ mẽ
hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ hkarõ mã
agjê. Tĩrtũm tãm kot amnhĩm mẽ rênh
kênã.

10 —Tã xà mẽ pahpê Ijaew na pu htem
wam Tĩrtũm kot finat Mojes mã kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o papa? Nà na pu htem
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Nẽ mẽ pan-
hĩgêtjaja na xep prem haxwỳja hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa hkêt nẽ. Mẽ pahpiitã mẽ
pahpê hihtỳx kênã. Tã Ijaew kêt xwỳnhjaja
kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã ka mẽ ra mẽ
kãm karõ kaxyw. Kwa kot kaj mẽ anẽ nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp

omnuj nẽ. Kãm ja prãm kêt. [11] Kwa mẽ ã
mẽ kãm hã karõ anhỹr kêt nẽ. Mẽ panhõ
pahihti Jejus na hte mẽ pahpiitã mẽ pakutã
nojarêt o axpẽn pyràk. Jakamã Ijaew kêt
xwỳnhjaja nẽ mẽ pahpê Ijaewjaja kot puj
mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja
hã mẽ pahpumu nẽ mẽ panhĩpêx o axpẽn
pyrà nẽ Jejus kukwak ri amnhĩ katut kôt
mẽ pahte amnhĩ tomnuj rẽ nẽ mẽ pahto
hkra. No na hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt
kà jakàr rỳ finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto
hkra hkêt nẽ. Anẽ.

[12] Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm kapẽr
anẽ. Hãmri nhũm hpãnhã Panãpe mẽ
Pawreja mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kot
tanhmã wa ho nhũm wa kot Ijaew kêt
xwỳnhjê hwỳr wa mõr ã amnhĩ jarẽ. Nẽ
Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa
hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ piitã akryk
wa mar o hkrĩ nẽ wa ujarẽnhta hkukamã
hamaxpẽr. [13] Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ
Panãpe wa mẽ kãm ujarẽnh pa hãmri nhũm
Xiakre wa hpãnhã kànhmã xa nẽ mẽ kãm
kànhmã ĩhkra pẽ nẽ mẽ kãm:

[14] —E pa ijaxwỳja mẽ amã ixkapẽr ka mẽ
inhma. Nà na pu mẽ ra Simãw Pêtre kapẽr
ma. Tĩrtũm kot wam amnhĩ kaxyw Ijaew
kêt xwỳnh kwỳjê rênh ã mẽ harẽnhja pu mẽ
ra kuma. [15] Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anẽ.
Amnepêm Tĩrtũm kapẽr nhỹ hã mẽ kapẽr
o mẽ pa xwỳnhjaja na prem ra ja kukamã
Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã amnhĩ
jarẽnh kukamã hã kagà. Te ho tãm kot kãm
kapẽr pyrà nẽ hã kagà ho:

[16] Amnepêm finat Tawija na pre hte inhmã
amnhĩ kwỳjê ho amnhĩptàr o pa.

Mẽ kêp Ijaewjaja nhũm pre inhmã mẽ ho
amnhĩptàr o pa.

Hãmri nhũm mẽ gaa nẽ axpẽn pê anhgrà nẽ
ahpỹnhã ri pa.

Tã ixpê Tĩrtũm kot paj nhỹrmã ma mẽ hwỳr
wrỳ nẽ axte mẽ ho akuprõ nẽ tãm
mẽ unhwỳr pa.

[17] Jakamã Ijaewjê kukwak ri koja Ijaew
kêt xwỳnh kwỳjaja mããnẽn ixkôt
amnhĩ xunhwỳ.

Pa te ixte Ijaewjê nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ho
ixkra.

[18] Ã mẽ hkukamã ijamaxpẽr anhỹr xà hkôt.
[19] Anhỹr o mẽ harẽnh jakamã nhũm ra mẽ
hkwỳjaja mẽ higêt kot amnhĩ nhĩpêx kaga
hpa nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.
Jakamã kwa kêr pu mẽ axte ja nhĩjuk ri mẽ
kãm mẽmoj tã karõ hkêt nẽ. Ja pix na mex.
[20] Ãm ja pix kot puj mẽ kãm hã karõ nẽ hã
kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ:

Mẽ kot sãnti hã mẽ õ hkur nê kot puj mẽ
hkurê.

Nẽ mẽ kot mẽmo mry hpar nẽ hkamrô
runh kêt rãhã hkur nê mẽ hkurê.

Nẽ mẽ kot mẽmo mry kamrô kur nê
mããnẽn mẽ hkurê.

Nẽ mẽmyjaja kot amnhĩ prõ pix tãnopxar
ã mẽ kãm karõ.

Nẽ mẽnijaja haxwỳja kot amnhĩ mjên pix
tãnopxar ã mẽ kãm karõ.

—Ãm ja pix kot puj mẽ kãm hã kagà nẽ
mẽ kãm hã karõ. [21] Mẽ panhĩgêtjê mã finat
Mojes kot ã mẽ kãm karõ anhỹrja na htem
arĩ krĩ piitã hkôt ã mẽ kãm hã karõ anẽ. Mẽ
panhõ arĩgromnu pê sap ã na htem arĩ ri
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã
ã mẽ kãm hã karõ anẽ. Anẽ.

*Mẽ kot Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr kagà
mẽnh ã mẽ harẽnh*

Karatas 5.1

[22] Hãmri nhũm mẽ Xiakre kapẽr mar o
hkrĩ. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa
xwỳnh maatijaja nẽ mẽ kot hkwỳjê jahkre
xwỳnhjaja nẽ Kris kwỳjê piitã Xiakre kapẽr
ma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã nhũm
mẽ axpẽn mã:

—Tôe. Nà ãm hãmri na Xiakre ã Ijaew kêt
xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nà ja mex. Pu mẽ ã
ãxiok nhõ xwỳnhjê mã ja hã kagà anẽ hãmri
nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Koja Pawre mẽ Panãpeja
wa kupy nẽ ma akupỹm mẽ hwỳr o mõ nẽ
mẽ kãm kugõ. E mẽ pahtõ kot puj mẽ ma
wa hkôt mẽ hwỳr mõ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Siras mẽ Jut
Pasapas wa kuta. Jejus kôt mẽ kot axpẽn to
htõ nẽ htõxjaja kot axpẽn mã hamẽ wa kot
amnhĩ to mex xwỳnh ã wa harẽnh jakamã
nhũm mẽ ma Pawre mẽ Panãpe wa hkôt
mõr kaxyw wa kuta. [23] Hãmri nẽ ãxiok kamã
Kris kwỳ pê Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw kagà
nhĩpêx nẽ kamã ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ mẽ
kãm:

Pa? ãxiok mẽ Sir mẽ Siris kamã Ijaew
kêt xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? Mẽ ixpê
Jejus kôt mẽ atõjaja na pa mẽ awỳr kagàja

nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Mẽ ixpê Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre ho ixpa xwỳnhjaja nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja pa mẽ awỳr kumẽ.

[24] Na xep ra ja rũm mẽ ixkwỳjaja ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã tanhmã mẽ amã karõ hto. Mẽ ate amnhĩ my kwrỳt kà jakàr nẽ amnepêm mẽ inhĩgêt Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ amã karõ. Ka xep mẽ tee ri ja kukamã ajamaxpẽr. No mẽ pajaja na pa prem mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt na prem mẽ awỳr mõ nẽ ã mẽ amã ja hã karõ anẽ.

[25] Tã pa tee ri mẽ harẽnh ma nhũm ja mẽ ixpê omnuj tỳx nẽ. Jakamã na pa mẽ jar akuprõ nẽ mẽ akaxyw mẽ inhĩõja wa kuta. Wa kot ma Panãpe mẽ Pawre wa hkôt mẽ awỳr wa mõr nẽ mẽ amã mẽ ixkapẽr jarẽnh kaxyw. Panãpe mẽ Pawreja mẽ inhmã wa hapê htỳx. [26] Na hte mẽ amã Pahihti Jejus Kris kapẽr jarẽnh o pa kaxyw wa amnhĩ grônh kôt mẽ amã harẽnh o pa.

[27] Tã pa mẽ akupỹm mẽ awỳr wa kumẽ nẽ wa hkôt mẽ pahtõ Jut mẽ Siras wa kumẽ. Mẽ ixte mẽ amã kagà kamã mẽ ixkapẽrja nhũm wa kot hprĩ hã mẽ amã harẽnh kaxyw pa mẽ wa hkôt mẽ awỳr wa kumẽ.

[28-29] E ja pix nê kot paj mẽ akurê:

Kêr ka mẽ sãnti hã mẽ õ hkur kêt nẽ.

Nẽ mẽmo mry kamrô kur kêt nẽ. Jao mẽmo mry pa nẽ hkamrô runh kêt rãhã hkur kêt nẽ. Kamrô runh pa nẽ rĩ kormã tanhmã ho nẽ aku.

Nẽ kêr ka mẽ amyjaja amnhĩ prõ pix tãnopxar o apa.

Nẽ mẽ anijaja ajaxwỳja amnhĩ mjên pix tãnopxar o apa.

E ãm ja pix kot paj mẽ amã hã karõ. Tĩrtũm Karõ kãm ja mex. Nẽ mẽ inhmã mããnẽn ja mex. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nẽ amex nẽ apa.

Tã ãm ja pix. Mẽ ixpê Jejus kwỳjê jahkre xwỳnhjê mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ pa mẽ mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. E kêr ka mẽ amex nẽ akĩnh nẽ ri axpẽn kôt apa. Ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

Nhũm prem ã kagà kamã mẽ kãm mẽmoj tã karõ anẽ. [30] Hãmri nẽ Jut wa mẽ kãm kugõ nẽ ma ãxiok wỳr wa mẽ kumẽ nhũm wa mẽ ma akupỹm hwỳr o mõ. Jut nẽ Siras nẽ Pawre nẽ Panãpeja nhũm wa mẽ ma akupỹm mẽ hwỳr o mẽ mõ. Mõõ hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ Jejus kwỳjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm kagàja gõ [31] nhũm mẽ kupy nẽ kamã harẽ nẽ kuma. Kamã mẽ kot mẽ kãm mẽmoj tã karõ kamã harẽ nẽ kuma nẽ ỹ hã hkĩnh nẽ akupỹm tãm hamaxpẽr.

[32] Jut mẽ Siras wa kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh na pre wa. Jakamã na prem mẽ hwỳr mõn pôj hãmri mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to ho pa. Mẽ kot Jejus kôt pix mã hamaxpẽr o pa kaxyw mẽ kãm ujarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ mãmrĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

[33] Hãmri nẽ mẽ hkôt ri pa hã apkati xohtô nẽ. Hãmri nẽ wa akupỹm Jerujarẽ hwỳr nojarêt nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ wa kuma nẽ wa kãm:

—Tôe. Nà wa mãmrĩ ma akupỹm mõ. Koja Tĩrtũm war apumunh mex nẽ ka wa ma akupỹm amex nẽ akà hkĩnh pê akwỳjê hwỳr akato. Anẽ.

[34] Hãmri nhũm wa nojarêt tã nhũm Siras tanhmã hamaxpẽr to nẽ hitõt nẽ mẽ kuri arĩk nhũm Jut Pasapas pix ma akupỹm hkwỳjê kot mẽ hwỳr wa mẽnh xwỳnhjê hwỳr mõ.

[35] Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe wa Siras pyrà nẽ kormã ãxiok kamã pa. Hãmri nẽ Jejus kôt mẽ htõ hkwỳjê mẽ pimrààtã mẽ ahkre ho pa. Tĩrtũm kapẽr o mẽ hkôt mẽ ahkre ho pa.

*Pawre m*ẽ Panãpe wa kot axpẽn pê pikjêr ã wa harẽnh

*Atre 13.13; Koros*ẽ 4.10

[36] Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe war arĩ mẽ hkôt ri pa hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm Pawre hamaxpẽr nẽ Panãpe mã:

—Kwa ma pu ma akupỹm ra pahte krĩ hkwỳ hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o papa xwỳnhjê hkôt akupỹm mõ. Pu ma mẽ hwỳr mõ nẽ Jejus kôt pahtõ nẽ pahtõxjê kot tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu. Anẽ.

[37] Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà pu ma mõ. Nom kêr pu ma amnhĩ kôt Juãw Makre ho mõ kê axte pahto ajuta ho pahkôt mõ. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Pawre tee ri kuma nhũm
ja kêp omnuj nẽ nhũm kãm:
—Tk. Kwa na pre pahkôt pa htã Pãpir
kamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ pahkaga nẽ
ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Jakamã
kwarĩ koja axte pahkôt mõr kêt nẽ. Anẽ.
39 Hãmri nhũm Panãpe tee ri hã hihtỳx
no nhũm kêp hkaga kumrẽx. Jakamã nhũm
wa ja hã axpẽn pê axkjê nẽ ma ahpỹnhã
mõ. Nhũm Panãpe amnhĩ kôt Juãw Makre
ho mõ nẽ wa ma pàr kãm gô hipôk pê Sipre
hwỳr wa mõ. 40 Nhũm Pawre axtem amnhĩ
kôt Siras wỳ nẽ ma wa mõ. Hãmri nẽ wa
nojarêt nhũm Jejus kôt wa htõjaja wa ho
Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. E koja Pawre mẽ Siras wa
ma krĩ hkwỳ hkôt mẽ kãm akapẽr jarẽnh o
ri wa pa. Jakamã kêr ka wa htãnopxar o ri
wa hkôt apa. Anẽ.
Hãmri nhũm wa kato nẽ ma krĩ hkôt ri
Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho wa pa. 41 Wa ma
pyka pê Sir mẽ Siris kôt Jejus kôt mẽ htõ nẽ
mẽ htõxjê pumunh nẽ Jejus kôt mẽ ho mẽ
hihtỳx o wa pa kaxyw.

16

*Ximotre kot Pawre m*ẽ Siras wa hkôt ri pa
hã harẽnh
*Wam Ximotre 1.1-2; Sikũn Ximotre 1.5; Piri-
pos 2.19-22*

1-3 Tã nhũm Pawre mẽ Siras wa ma
akupỹm krĩ pê Tepe hwỳr wa mõ nẽ hwỳr
pôj nẽ hpãnhã kurũm ma Risti hwỳr mõ.
Hãmri nẽ wa hwỳr pôj nẽ kamã Ximotre
pumu. Ximotre na pre ra katorxà pyrà nẽ
Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm mẽ kot Jejus kôt
axpẽn to htõ xwỳnhjaja kãm hapê nẽ. Nẽ
kot Jejus kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa
hã axpẽn mã harẽ.
Krĩ pê Risti mẽ Ikõn kamã nhũm prem
ã axpẽn mã Ximotre jarẽnh anhỹr o pa.
Jakamã nhũm Pawre mẽ Siras wa mõ nẽ
mẽ hwỳr pôj nẽ Ximotre kot amnhĩ nhĩpêx
ã omu nhũm Pawre kãm war amnhĩ kôt o
mõr prãm nẽ. Nom Ximotre hkamrô pihkàr
na pre. Katorxà kêp Ijaew nhũm hipêêxà
kêp Gres jakamã nhũm ã Ximotre hkamrô
pihkàr anẽ. Nhũm Ijaew kot katorxà hkôt
kêp Ijaew ã omunh jakamã nhũm Pawre
hamaxpẽr nẽ mẽ kaxyw kêp my kwrỳt kà
krãhta nẽ arĩ kormã mẽ hwỳr amnhĩ kôt o
mõ. 4 Hãmri nẽ mẽ ma krĩ hkwỳ hkôt mõ.
Mõõ nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja ra kot amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr xwỳnhjê jahkre
ho mẽ hkôt pa. Ra Jerujarẽ kãm mẽ kot
Jejus kwỳjê jahkre ho pa xwỳnhjê mẽ Jejus
nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja mẽ kot
mẽ kãm mẽmoj tã karõta nhũm mẽ ma mẽ
kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. 5 Hãmri nhũm
mẽ kuma nẽ ra Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex
o mõ. Hãmri nhũm apkati mẽ krĩ nhõ
xwỳnh kwỳjaja mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ. Jakamã nhũm mẽ ra ohtô rax o
mõ.

*Pawre tanhmã hpimtir to hã har*ẽnh
Rõmãn 15.18-21

6 Tã nhũm Pawre mẽ Siras mẽ Ximotre mẽ
ma pyka pê As wỳr nojarêt. Mẽ kot mẽ kãm
tanhmã Jejus jarẽnh to ho pa kaxyw mẽ
hwỳr nojarêt tã nhũm Tĩrtũm Karõ kormã
mẽ nê mẽ hkurê. Jakamã nhũm mẽ hpãnhã
ma pyka hkwỳ pê Prik mẽ Karatas wa hkôt
pa. Ixpê Rukre na pa pre mẽ hã ajêt nẽ
ma mẽ hkôt ixpa ho ixpa. 7 Hãmri nẽ mẽ
pyka pê Mĩs ã mõ nẽ hpãnhã ma Pitĩn wỳr
inhmõr mã tã no nhũm Tĩrtũm Karõ axte
kê mẽ nê mẽ ixkurê. 8 Jakamã pa mẽ arĩ Mĩs
jakàr ã mõ nẽ gô xujanãr mỳ ri krĩ pê Tôx
wỳr pôj.
9 Tã nhũm kamàt pa mẽ ixpiitã gõr nẽ
inhĩkwỹ nhũm Pawre tanhmã hpimtir to.
Nhũm xep pika pê Masetõn nhõ xwỳnhja
mẽ amnhĩ wỳr hwỳr kãm hihtỳx o xa nhũm
hprĩ hã omu nẽ kapẽr ma. Nhũm xep pre
kãm:
—Pa Pawre? Kwa amnẽ Masetõn wỳr mẽ
ixwỳr mõ nẽ tanhmã mẽ ijahkre hto. Anẽ.
10 Hãmri nhũm Pawre hkrãkato nẽ mẽ
inhmã hpimtir jarẽ. Pa mẽ kuma nẽ axpẽn
mã:
—Tô kwa tokyx pu mẽ hwỳr. Tĩrtũm kot
mẽ hwỳr mẽ parẽnh kênã. E pu mẽ ma
mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus jarẽnh o mẽ
ahkre. Anẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ to akuprõ nẽ mẽ hwỳr
inhnojarêt kurê kumrẽx.

*Ritre kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã har*ẽnh
Piripos 1.1

11 Hãmri pa mẽ ma Masetõn wỳr mõ. Tôx
rũm ma pàr kãm hwỳr mõ. Hãmri nẽ
gô nhĩpôk pê Samõtas wỳr pôj nhũm mẽ
hã pàr nhô. Hãmri nhũm apkati pa mẽ
axte mõ nẽ Masetõn kamã krĩ pê Nẽap wỳr
pôj. 12 Hãmri nẽ pàr rũm ijapôj nẽ hpãnhã
kurũm hamũ krĩ pê Piripos wỳr ixpar o mõ.
Piriposja Masetõn kamã krĩ maati na. Rõm

nhõ xwỳnhjaja na prem ho kato. Jakamã
pa prem ma hwỳr mõ nẽ pôj nẽ tokyx axte
kurũm nhỹhỹm inhmõr kêt nẽ. 13 Hãmri
nhũm sap kato pa mẽ axpẽn mã:
—Kwa pyhti mỳri mãn hte Ijaewjaja
axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh o hkrĩ nà. E kwa pu mẽ hwỳr nẽ gô
mỳri mẽ hapêr o ri papa. Anẽ.
Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽ hapêr o
ri ixpa nhũm ãm mẽni pixjaja axpẽn wỳr
akuprõ. Pa mẽ omu nẽ mẽ kuri ixkrĩ nẽ
mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre o
ixkrĩ. 14 Nhũm mẽ kot mẽ inhmar o hkrĩ
xwỳnhjê hõ pê Ritreja. Krĩ pê Xijaxir nhõ
xwỳnh na pre. Nẽ kêp kupẽxê mex o wẽnê
xwỳnh. Na pre hte kãm Tĩrtũm prãm o
pa. Jakamã nhũm Pawre kot mẽ ahkre ho
ỹrja rôm nhũm Pahihti Jejus tanhmã Ritre
hkrã hto nhũm hprĩ hã Pawre kapẽr mar
tỳx nẽ. 15 Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw Jejus
kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê
kumrẽx. Õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ nhũm mẽ
hkôt amnhĩ xunhwỳr pa. Jakamã pa mẽ
kêp Jejus kwỳ hã mẽ hkrã kumrã. Mẽ piitã
mẽ kot mẽ kêp Tĩrtũm kra hã mẽ omunh
kaxyw. Hãmri nhũm Ritre amnhĩ kôt mẽ
ixwỳ nẽ mẽ inhmã:
—An kot kaj mẽ ixte Jejus kôt amnhĩ xãm
tỳx ã ixpumu hã kot kaj mẽ ma ixkôt mõ nẽ
hpãnhã inhõrkwỹ kamã pôj nẽ apa. Anẽ.
Pa mẽ kuma nẽ ma hkôt mõ.

*M*ẽ kot Pawre mẽ Siras wa haxàr ã mẽ
harẽnh
Makre 1.23-26, 1.34
16 Tã nhũm arĩgro hõ hã pa mẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh kaxyw axte pyhti mỳri
mẽ pikuprõnh xàja wỳr mõ. Hãmri nẽ pry
kamã mẽ kãm àpênh xwỳnh nija pumu. Ra
mẽkarõmnuti kot tanhmã hkrã hto nhũm
ỹ hã àhpumunh tỳx xwỳnhja. Nhũm
hte mẽkarõmnuti nhỹ hã mẽ kãm mẽmo
hkukamã tanhmã ujarẽnh to ho pa. Jakamã
nhũm õ patrãwjaja kukwak ri ujamỳnh
rũnh pê hkĩnh nẽ pa. 17 Jakamã pa mẽ mõ
nhũm nija mẽ ixpumu nẽ mẽ ixtã ajêt nẽ ma
mẽ ixkôt mõ. Hãmri nẽ mẽ kãm mẽ ijarẽnh
o mẽ ixkôt mõ nẽ mẽ kãm:
—Xê mẽ mran jajê pumu. Na htem
Tĩrtũm maati mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx
mex to ho pa. Tĩrtũm kot mẽ ate amnhĩ
tomnuj pê tanhmã mẽ apytàr to hã mẽ amã
ujarẽnh kaxyw na mẽ awỳr mra. Anẽ.
18 Nẽ ãm xatã mẽ kãm mẽ ijarẽnh o mẽ
ixkôt paja o ra hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm
Pawre ra kãm mar kaga nẽ nê mẽkarõmnuti
mã kapẽr nẽ kãm:
—Tk. Kwa kêp akato nẽ ma tẽ. Pa Jejus
Kris nhỹ hã amã ixkapẽr ka inhma nẽ kêp
akato nẽ ma atẽm kurê kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ kêp kato nhũm
akupỹm tãm hkrã. 19 Jakamã nhũm õ pa-
trãwjaja tee ri ja hã omu nẽ gryk tỳx nẽ
axpẽn mã:
—Kwa ra mẽkarõmnutijaja kêp kator
jakamã koja axte mẽmoj kukamã tanhmã
ujarẽnh to hkêt nẽ. Pu mẽ kukwak ri axte
paxujamỳnh kêt nẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ Pawre mẽ Siras wa kamã gryk
tỳx nẽ. Hãmri nẽ wa unê nẽ ma mẽ kot
axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr wa hkjênh o tẽ
20 nẽ mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê mã
tanhmã wa ho hêx to nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ amnẽ Ijaewja wa omu. Na hte
wa mẽ panhõ krĩ kamã hêx pix o pa nhũm
mẽ tee ri wa kapẽr ma nẽ wa kamã gryk tỳx
nẽ. 21 Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx te kot axpẽn
pyràk kêt tã nhũm wa mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
o mẽ pajahkre kaxyw nhỹhỹnh mẽ pahwỳr
mõ. Nom mẽ pahpê Rõm nhõ xwỳnhjaja
axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kênã kot
pu kêt wa kuma nẽ wa kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx. Anẽ.
22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ piitã wa kamã
gryk tỳx nẽ. Hãmri nhũm mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjaja wa kêp wa ê kaxônh o hkapa nẽ
wa hã mẽ õ pôristi mã amỹnê nẽ mẽ kãm:
—E mẽ ma wa o tẽ nẽ mẽ htak xà ho wa
htak. Anẽ.
23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma wa o tẽ
nẽ wa htak rax nẽ. Hãmri nẽ wa haxà nẽ
mẽ hagjênh xà jamãr xwỳnh mã kãm:
—E kêr ka ja wa omunh mex nẽ kê wa
kator kêt nẽ. Anẽ.
24 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa o tẽ nẽ
ixkre jatur xà kamã wa haxà nẽ wa kator
pymaj hamẽ wa htem pĩ jaxà nẽ ho htỳx
nhũm wa arĩ hte tỳx nẽ nhỹ.
25 Tã nhũm kamàt. Nẽ kôt ã kamàt
nhũm wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ mex
o mex ã wa grer o wa nhỹ nhũm wa uràk
nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjaja wa mar o hkrĩ.
26 Puh nhũm pyka mẽ kãm htertet tỳx nẽ
nhũm mẽ hã ixkreja amnhĩ to àpêr tỳx nẽ
amnhĩ kahê xà rẽnh pa. Nhũm mẽ hagjênh
xwỳnhjê kaxpre xà piitã mẽ nê pirênh pa.
27 Hãmri nhũm mẽ hamãr o kuhê xwỳnhja

pika tertet kamã ama nẽ hkrãkato. Hãmri
nẽ mẽ hã ixkre jakwakre kahê xà rẽnh parja
pumu nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjaja hapôx par
ã mẽ hkamnhĩx nẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr. Hãmri nẽ pahi kot mẽ hã hpĩr
pymaj õ wapo kapa nẽ ra tãm kot ho amnhĩ
pĩr kaxyw. [28] Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã
omu nẽ kàx pê kãm amỹra nẽ kãm:

—Kwa amnhĩ pĩr kêt nẽ. Ot pa mẽ arĩ
ixpiitã ixkuhê. Na pa mẽ ixtõ ixkator nẽ
ixprõt kêt nẽ. Anẽ.

[29] Hãmri nhũm kuma nẽ kanê hã ahwỳ nẽ
kuwy nẽ mẽ hwỳr axà nẽ mẽ piitã mẽ omu.
Hãmri nẽ Pawre mẽ Sirasja wa omu nẽ wa
hwỳr kãm ma ho htertet o tẽ. Hãmri nẽ wa
hã hpijaàm kaxyw wa kutã tẽm nẽ hkõnkrã
ho nhỹ. [30] Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ wa ho
kato nẽ ixkre kapem wa o xa nẽ wa kãm:

—Kwa tanhmã kot pa amnhĩ nhĩpêx to kê
Tĩrtũm war apyrà nẽ ixte amnhĩ tomnuj pê
ixpytà? Anẽ.

[31] Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà kot kaj amnhĩ kaxyw Jejus Kris
kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm
Tĩrtũm ja hã apumu nẽ amnhĩ katut kôt
ate amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. Nhũm
anhõrkwỹ kamã akwỳjaja apyrà nẽ Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳ nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

[32] Hãmri nẽ wa ma hkôt õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ
hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ
wa mar o hkrĩ. [33] Hãmri nhũm mẽ hagjênh
xà jamãr xwỳnhja wa kãm wa htak xà kuhõ.
Kormã kamàt kô hkwỳ kamã wa kãm kuhõ
nẽ hkane. Hãmri nhũm wa mẽ kot Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr par ã mẽ omu nẽ mẽ
hkrã kumrã. Mẽ hamãr xwỳnh mẽ hkwỳjê
mẽ hkrã kumrãr pa. [34] Hãmri nhũm mẽ kot
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr jakamã
piitã hkĩnh nẽ. Hãmri nhũm mẽ hamãr
xwỳnhja õrkwỹ hwỳr Pawre mẽ Siras wa o
tẽ nẽ wa kãm õ nhũm wa apku nhũm ma
akupỹm mẽ hagjênh xà hwỳr wa o tẽ nẽ
akupỹm wa haxà.

Mẽ kot Pawre mẽ Siras wa kãm urer ã
mẽ harẽnh

Atre 22.25-29

[35] Hãmri nhũm apkati nhũm krĩ pytàr
xwỳnhjaja mẽ õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ
hagjênh jamãr xwỳnh wỳr tẽ nẽ kãm:

—E na mẽ papytàr xwỳnhjaja ate Pawre
mẽ Siras wa kãm anhũrer nhũm wa mãmrĩ
ma akupỹm htẽm kaxyw hã karõ. Anẽ.

[36] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa hwỳr axà
nẽ wa kãm:

—E na krĩ pytàr xwỳnhjaja ixte war aka-
tor kaxyw war atã inhmã karõ. Jakamã e wa
mãmrĩ axàmnhĩx ma mõ. Anẽ.

[37] Hãmri nhũm Pawre kãm:

—Nà wa ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to
hkêt tã nhũm mẽ kot wa ixpynênh nẽ wa
ixtak. Wa ijaxwỳja wa ixpê Rõm nhõ xwỳnh
tã nhũm prem axtem nẽ mẽ piitã mẽ noo
mã wa ixtak nẽ wa ijaxà. Mẽ kot amarĩ Rõm
nhõ xwỳnh tak nẽ mẽ hagjênh kêt tã nhũm
mẽ ã mẽ noo mã ã wa inhĩpêx anẽ. Kormã
wa ixte tanhmã amnhĩ tã ixàprãr to hkêt tã
nhũm mẽ ã wa inhĩpêx anẽ. Jakamã kwarĩ
kot kaj mẽ no hkàx ã wa ixkator kêt nẽ. Kê
mẽ kot wa ijaxàr xwỳnhjaja tãm man mra
nẽ wa ixkator pa war arĩ ma mõ. Anẽ.

[38] Hãmri nhũm pôristija kuma nẽ ma
akupỹm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm wa kapẽr
jarẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ uràn wa kêp
Rõm nhõ xwỳnh ã wa harẽnh ma nẽ kãm
ma htỳx nẽ. [39] Hãmri nẽ ma wa hwỳr tẽ nẽ
wa hwỳr axà nẽ wa kãm:

—Pa? E mãmrĩ war akato nẽ axàmnhĩx
ma mõ. Na pa prem war anhĩpêx kati rax
nẽ. Tã kêr ka wa axte ja mã ajamaxpẽr hkêt
nẽ. Kê ja ãm jar mẽ pakamã hapêx. Anẽ.

Hãmri nẽ wa kator nẽ wa kãm:

—E kwa wa mẽ inhõ krĩ pê akato nẽ ma
nhỹhỹm mõ. Anẽ.

[40] Hãmri nhũm wa kuma nẽ kato nẽ ma
akupỹm Ritre nhõrkwỹ hwỳr wa tẽ. Hãmri
nẽ Jejus kôt wa mẽ htõjê pumu nẽ wa mẽ
kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj hãmri wa mã mõ. Nom kêr
ka mẽ arĩ Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex
rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ wa mẽ kurũm kato nẽ ma krĩ
hõ hwỳr wa mõ.

17

Tesarõn kamã mẽ kot wa kamã gryk ã mẽ
harẽnh

Wam Tesarõn 1.1, 2.13-14

[1-2] Tã nhũm Pawre mẽ Sirasja wa ma krĩ
hkwỳ hkôt pa. Piripos rũm ma Apiporip
mẽ Apôrõn kôt wa mõ hãmri nẽ ra Tesarõn
wỳr wa pôj. Na pre hte Pawre nhỹri pôj
nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre
xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã mẽ kãm
Jejus kapẽr jarẽnh o kuhê. Jakamã nhũm
wa mõ nẽ Tesarõn wỳr pôj nẽ ixkre hwỳr
mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm ujarẽnh o xa. Nẽ

mẽ kãm ujarẽnh o hã arĩgromnu pê sap o
axkrunẽpxi. [3] Nẽ hprĩ hã mẽ kãm tanhmã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ
pakaxyw ãm xwỳnh jarẽnh. Amnhĩ xà htỳx
kamã hamak kãm htyk hãmri nẽ akupỹm
htĩr ã nhũm kot hkukamã harẽnh. Tã na pre
Jejusja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tãm kêp Krisja.
Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na.
Anẽ.

[4] Hãmri nhũm mẽ hkwỳja kuma nẽ wa
hkôt hamaxpẽr nẽ wa uràk nẽ Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳ. Ijaew kwỳjê nẽ Ijaew kêt
xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh
xwỳnh kwỳjaja nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. [5] Tã nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri
hkwỳ kot wa hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ
omu nẽ mẽ hã Pawre mẽ Siras wa kamã gryk
tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma mra nẽ wa kaxyw
mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh kwỳjê ho
akuprõ nẽ mẽ kãm wa hã amỹnê. Jakamã
nhũm mẽ ma kapẽr punuj pê wa hapêr
o ri mra nhũm mẽ piitã mẽ omu nẽ mẽ
kuma. Hãmri nhũm mẽ wa hapêr o ra Jasãw
nhõrkwỹ hwỳr mra. Nẽ mẽ kot Pawre mẽ
Siras pynênh nẽ ma mẽ utàr xwỳnhjê hwỳr
wa o htẽm kaxyw mẽ kêp kahê xà mẽ nẽ mẽ
hwỳr agjê. [6] Hãmri nẽ tee ri õrkwỹ kamã
wa hapêr nhũm wa kamã amrakati. Jakamã
nhũm mẽ Jasãw mẽ kot Jejus kôt axpẽn to
htõ xwỳnh kwỳjê pynê nẽ ma mẽ kot mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnhjê hwỳr mẽ o mra. Hãmri
nẽ mẽ kãm tanhmã Pawre mẽ Siras wa ho
hêx to. Ãm kapẽr punuj kãm kàx pê mẽ kãm
wa harẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa na hte Pawre mẽ Siras wa pyka
piitã hkôt mẽ kãm ri mẽmoj to hêx o pa.
Tã wa ra mẽ panhõ krĩ hwỳr pôj nẽ jar mẽ
pamã ri tanhmã hêx to ho ri mẽ pahkôt pa.
[7] Jasãw nhõrkwỹ kamã na pre wa pôj nhũm
amnhĩ wỳr wa kuwỳ. Na hte wa hkôt mẽ
hamaxpẽr xwỳnhjaja pahihti Sesti kapẽr
kwỳm ri kuhpa hã kapẽr o pa nẽ axtem nẽ
mẽõ pahi pê "Jejus" anhỹr xwỳnhja kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

[8] Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjê mẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ
gryk tỳx kumrẽx. [9] Hãmri nẽ Jasãw mã kãm:

—E kot paj mẽ apê mẽ akàxpore hkwỳ
jamỳ. Ka mẽ ajapôj nẽ ma mẽ panê Pawre
mẽ Siras wa hano nhũm wa kato nẽ ma mõ
pa rĩ akupỹm mẽ amã kugõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp mẽ hikàxpore hkwỳ
jamỳ.

*Pawre m*ẽ Siras kot Perej wỳr mõr ã wa
harẽnh

[10] Tã nhũm ra kamàt nhũm mẽ kot Je-
jus kôt axpẽn to htõjaja hãmri Pawre mẽ
Sirasja wa ma krĩ pê Perej wỳr wa kumẽ.
Hãmri nhũm wa kato nẽ ma hwỳr mõ nẽ
hwỳr pôj. Hãmri nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr htẽm kurê
kumrẽx nẽ wa axà. [11] Perej kamã Ijaew na
pre te mẽ kot Tesarõn kamã Ijaew pyràk kêt
nẽ. Mẽ kurom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar
prãm nẽ. Jakamã nhũm pre Pawre mẽ Siras
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa. Apkati mẽ
mẽ ahkre mex o pa nhũm mẽ wa kuma nẽ
hkĩnh nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kamã wa kot mẽ ahkreta japêr nẽ kamã omu
nẽ axpẽn mã wa harẽnh o:

—Nà ãm hãmri na wa ã Tĩrtũm kapẽr
o mẽ pajahkre anẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm hkôt na hte wa mẽ pajahkre. Anẽ.

[12] Hãmri nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ. Ijaew kwỳ nẽ Ijaew kêt xwỳnh
kwỳ nẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja
nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

[13] Tã nhũm Tesarõn kãm Ijaewjaja Pawre
jarẽnh ma. Kot Perej nhõ xwỳnhjê mã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa hã harẽnh ma.
Hãmri nẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm
tanhmã ho hêx to nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja
mẽ kuma nẽ ra Pawre kamã gryk tỳx nẽ.
[14] Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ htõjaja mẽ
harẽnh ma nẽ mẽ umaj Pawre kator nẽ
ma gô xujanãr wỳr o mõ. No nhũm Siras
mẽ Ximotre wa Perej kamã mẽ kuri arĩk.
[15] Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ma Pawre o mõ.
Ma krĩ pê Atenas wỳr o mõ. Hãmri nẽ hwỳr
o pôj nẽ kamã kure. Hãmri nẽ ra akupỹm
Perej wỳr nojarêt nhũm Pawre mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma akupỹm mõ nẽ Siras
mẽ Ximotre wa kãm ijarẽ kê war amnhĩm
nojarêt nẽ tokyx man ixkôt wa mõ. Anẽ.

*Pawre kot Atenas nhõ xw*ỳnhjê mã kapẽr
ã harẽnh

Rõmãn 1.18-20

[16] Tã nhũm Pawreja kormã Atenas kamã
pa. Siras mẽ Ximotre wa kamã hamak o
ri kormã kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
omunh o pa. Na pre Atenas nhõ xwỳnhjaja
sãnti ho ohtô rax nẽ mẽ õ krĩ kamã unhwỳ
nhũm Pawre ri omunh o ri kuhê ho pa. Na

pre htem ahpỹnhã mẽmo karõ nhĩpêxja o te Tĩrtũm nhĩpêx pyrà nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã mẽ omunh o ri mẽ hkôt pa nẽ hkaprĩ nẽ. 17 Hãmri nẽ ma amnhĩ kwỳjê nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kamã mẽ ahkre ho kuhê. Ijaewjê mẽ Ijaew kêt xwỳnh kot Tĩrtũm ã hpijaàm xwỳnhjê mã nhũm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê. Nẽ apkati mẽ mẽ kot mẽmoj to wẽnê xà hwỳr mra nẽ mẽ ujaprôr xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê. 18 Hãmri nhũm mẽ mar o pa. Atenas nhõ xwỳnhjaja na prem axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kêp Epikure hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Nẽ mẽ hkwỳjaja axtem kêp Etok kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Hãmri nhũm Pawre mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o pa nẽ akupỹm htĩr ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa mo na hte myti ata harẽnh o pa? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳja mẽ kãm:

—Ko. Axtem mẽpahpãm õ na hte tanhmã harẽnh to. Anẽ.

19-21 Atenas nhõ xwỳnhjê mẽ axtem krĩ hõ nhõ xwỳnhjaja na prem kãm mẽ ujarẽnh nyw mar prãm nẽ. Jakamã nhũm prem mẽmoj jarẽnh nyw ma hãmri nẽ ãm axpẽn mã harẽnh pix o ri pa. Tã ra Pawre xujarẽnh nyw ma nẽ ma amnhĩ kôt mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr o tẽ. Ixkre pê Areopja wỳr nhũm prem amnhĩ kôt o tẽ nẽ kãm:

—E kwa aprĩ hã mẽ inhmã ate mẽmo jarẽnh nywta jarẽ pa mẽ ama. Mẽ inhmã mar prãm. Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm ujarẽnh o xa. Mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre kamã Atenas nhõ xwỳnhjê mã awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E nà na ka htem anhõ mẽmo karõ nhĩpêx xohtôta ã apijaàm pê kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Pa hte ja hã mẽ apumunh o mẽ akôt ixpa. 23 Na pa ra mẽ anhõ sãnti piitã hkôt omunh o ri ixpa nẽ o mũj hõ kuhê xà kaprỳja wỳr ixkato. Nhũm himõk ã mẽmo karõ nhĩpêx amrakati nom à hã kagà kot:

MẼPAHPÃM PUMUNH KÊT KUHÊ XÀ NA JA

Ã mẽ ate hã kagà kot anhỹr. Mẽ ate omunh kêt tã ka htem arĩ hã apijaàm o ri apa. No pa na ixte mẽhõja jarẽnh mar mex. Tã kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma.

24 —Mẽpahpãm mẽ ate omunh kêt ã amnhĩ jarẽnhta Tĩrtũm na. Tãm na pre pyka ho kato nẽ kamã mẽmoj piitã ho kator pa. Gô ho kato nẽ mry ho kato nẽ panhĩ ho kato. Ãm mẽmoj piitã ho kator par kumrẽx. Na hte pika kamã nẽ kaxkwa kamã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr mex rãhã ho pa. Jakamã mẽmo kaxyw kot puj mẽ jar kãm õrkwỹ nhĩpêx? Tãm kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh jakamã kot mẽmoj to presija hkêt. 25 Kêp mẽmoj piitã hpãm jakamã mẽmoj piitã õ na. Jakamã tanhmã kot pu wem amnhĩ to nẽ kãm mẽmoj gõ? Tãm kot mẽmoj piitã ho kator nẽ ho htĩr nẽ kot mẽmoj piitã õr kênã kot puj kêt mẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm mẽmoj gõ. 26 Na pre mẽ pahkukamã ahpỹnhã mẽ pahpiitã mẽ papapxà jarẽ nẽ mẽ pakator hã arĩgro jarẽ. Na pre mẽ pahpãm kot wa Atãwja nhĩpêx. Jakamã nhũm Atãw kêp mẽ pahpiitã mẽ pahpàr krax.

27 —Tã mẽmo kaxyw na pre ã Tĩrtũm mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre mẽ panhĩpêx. Ja mẽ pahpê hihtỳx kêt. Koja mẽhõ kãm Tĩrtũm prãm nhũm amnhĩ tã omunh kurê kumrẽx.

28 —Nẽ Tĩrtũm pix kukwak ri na pu htem pahtĩr nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ akwỳ kot kagà jahkre xwỳnhja na pre ja hã kagà nẽ hã kagà ho: “Mẽ pahpê mẽpahpãm kra na pu htem papa.” Anẽ. Ã hã kagà kot anhỹr.

29 —Tã ka prem amnhĩm mẽmo karõ nhĩpêx. ôr o hkwỳ nhĩpêx nẽ prat o hkwỳ nhĩpêx nẽ kẽn o hkwỳ nhĩpêx. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ ho mẽpahpãm ã harẽ nẽ ri hã apijaàm o apa. No mẽ ãm amnhĩ krã hkôt mẽ ate hipêx. Tĩrtũm te kot ja pyràk kêt.

30 —Amnepêm mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ apyrà nẽ ã mẽmoj nhĩpêx anhỹr o pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ hã tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ. Kormã mẽ kot kapẽr mar kêt jakamã nhũm pre ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu. Tã na ra mẽ pahte mẽmo karõ nhĩpêx o mẽpahpãm nê mẽ pamã kapẽr. Mẽ pahte hpãnhã amnhĩ kaxyw ãm kôt pix mã pajamaxpẽr o papaja na kãm hprãm. 31 Koja nhỹrmã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to.

Nẽ amnhĩ ri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho
pa xwỳnhjê jarẽ nẽ amnhĩ ri mẽ pa hkêt
xwỳnhjê jarẽ. Na pre ra ã mẽ harẽnh anhỹr
kaxyw arĩgro hta. Arĩgrota ã kot hprĩ hã
kãm tanhmã mẽ pajarẽnh to kaxyw na pre
ra Jejusja xãm. Kaxyw na pre akupỹm ho
htĩr. Nẽ akupỹm ho htĩr jao kot nhỹrmã
kãm tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh ã ho
amnhĩrĩt. Anẽ.

32 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh anẽ nhũm mẽ mar o kuhê.
Kot mẽ kãm Jejus tyk nẽ akupỹm htĩr ã
harẽ nhũm mẽ mar o kuhê. Nhũm mẽ
hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem nẽ
ri hã akunha. Nom nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ
kurom mar tỳx nẽ Pawre mã kãm:

—E kwa mẽ inhmã ja mar prãm. Apkati
hõ hã ka axte mẽ inhmã ja jarẽ pa mẽ ixprĩ
hã mar mex nẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm Pawre akupỹm nhỹri
hpôx xà hã ixkre hwỳr ma tẽ. 34 Hãmri
nhũm Xiônĩs pê Areop kãm mẽ kãm kapẽr
xwỳnh nẽ mẽhõ ni pê Tãmaris nẽ mẽ
hkwỳjaja kapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ kaxyw
Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Hãmri nẽ Pawre kôt pa.

18

Pawre Korĩt wỳr mõr ã harẽnh
Wam Korĩt 1.1-3

1 Tã nhũm Pawre krĩ pê Atenas rũm kato
nẽ ma krĩ pê Korĩt wỳr mõ nẽ pôj. 2 Hãmri
nẽ nhỹri Akirti pumu. Haxwỳja kêp Ijaew.
Krĩ pê Põt kamã na pre kato. Tã ma pyka pê
Itar wỳr mõ nẽ Itar kamã krĩ pê Rõm kamã
hpãnhã pa. Pa ho pa htã nhũm mẽ õ pahihti
Krawti tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ mẽ
amnhĩ nê Ijaew piitã mẽ hanor pa. Jakamã
nhũm Akirti kato nẽ hprõ Prisire mẽ wa ma
Korĩt wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ kamã
pa ho pa. Jakamã nhũm Pawre Korĩt wỳr
pôj nẽ wa omu 3 nẽ wa kuri pôj nẽ wa hkôt ri
pa. Nẽ Siras mẽ Ximotre wa kamã hamak pê
wa ĩhkô hã àpênh o pa. Wa uràk nẽ kupẽxê
pytĩ ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê ho ri wa
hkôt pa. 4 Hãmri nhũm sap kato nhũm ma
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr
pa nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
hkrĩ. Ijaew mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã nhũm
mẽ kãm ujarẽnh o hkrĩ. Nẽ mẽ kãm Jejus
kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽ.

5 Tã nhũm Siras mẽ Ximotre wa ma
Masetõn rũm Pawre wỳr mõn pôj. Jakamã
nhũm Pawre axte ixkre nhĩpêx ã àpênh kêt
nẽ. Pãnhã apkati mẽ Ijaewjê jahkre ho pa.
Mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ
hkôt pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm
xwỳnh ã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Xatã mẽ
kãm ujarẽnh o pa. 6 Nom nhũm mẽ kãm mar
prãm kêt nẽ kamã gryk kato nẽ kãm kapẽr
punuj nẽ. Nhũm Pawre tee ri amnhĩ tã mẽ
kuma nẽ mẽ kãm:

—E ixte mẽ amã Jejus kot mẽ panê
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh tã ka
mẽ amã mar prãm kêt nẽ. Nà mẽ kam nẽ
mẽ mãmrĩ ate amnhĩ tomnuj kãm ty nẽ arĩ
kam amnhĩ pumu no ãm amnhĩ tã tanhmã
inhmã nẽ hkêt nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm kapẽr
kaga kênã. Nà kot paj mẽ akaga nẽ ma
hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri mẽ kãm
ja jarẽnh o ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ hinôkà kapa nẽ
ho apê. Mẽ kot hkaga hã amnhĩ pumunh
kaxyw nhũm mẽ noo mã ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. 7 Hãmri nẽ ixkre rũm kato nẽ hijuk ri
Ijaew kêt xwỳnh pê Xijutre nhõrkwỹ hwỳr
tẽ nẽ hpãnhã Xijutre hkôt pa ho pa. Xijutre
kêp Ijaew kêt tã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr rãhã ho pa.

8 Tã nhũm Ijaew õ pê Kriptija hkwỳjê rom
amnhĩ kaxyw Pahihti Jejus kôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm. Kêp Ijaew nhõ Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ
ahkre xwỳnh na pre. Jakamã õrkwỹ kamã
hkwỳjê mẽ mẽ hpimrààtã Pahihti Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr pa. Nẽ krĩja kamã ra Ijaew
kêt xwỳnh ohtô nẽ Kripti pyrà nẽ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Jakamã nhũm Pawre mẽ kêp Jejus
kwỳ hã mẽ piitã mẽ hkrã kumrã.

9 Tã nhũm kamàt nhũm Pawre gõr nẽ
nõ nẽ amỹti nhũm kêwe Pahihti Jejus axte
hwỳr kato nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Pawre? E kwa kêr ka mãmrĩ axàmn-
hĩx ri atar mẽ kãm ijarẽnh rãhã ho ri apa nẽ
amnhĩ kamã akahak o ri mẽ hkôt apa hkêt
nẽ. 10 Kot paj atãnopxa nhũm mẽhõ tanhmã
ato hkêt nẽ. Krĩ ja kamã koja mẽ ohtô nẽ
ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

11 Nhũm pre ã Pahihti Jejus Pawre hpimtir
kãm kãm kapẽr anẽ. Jakamã nhũm Korĩt
kãm arĩ ri mẽ hkôt pa ryy nẽ. Arĩ mẽ hkôt
pa hã amgrà pyxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jao
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa.

12 Tã nhũm Korĩt nhõ xwỳnhjê nhõ pika
pê Gres kamã mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh nyw

Gartija. Korĩt kãm pa jakamã nhũm Ijaew
xàptàr tũmrejaja Pawre pynê nẽ ma hwỳr
o tẽ nẽ kãm tanhmã ho hêx to. [13] Jakamã
nhũm Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre kamã
mẽ kãm kapẽr xwỳnh Sostenesja Garti mã
Pawre o hêx nẽ kãm:

—Kwa jahti na hte mẽ ixpê Ijaew kot
amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri mẽ ahkre ho pa.
Jao mẽ ixte axtem nẽ tanhmã Tĩrtũm kôt
ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw mẽ
inhmã karõ ho pa. Nom mẽ ixte amnhĩ
nhĩpêx kuhpa hã mẽ inhmã karõ. Anẽ.

[14] Hãmri nhũm ra Pawre kot Garti mã
amnhĩ jarẽnh mã tã nhũm Garti amnhĩ to
wa nẽ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa kot tanhmã amnhĩ tomnuj
tore hã. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to
nhũm mẽ ate inhmã harẽnh ronhỹx pa arĩ
mẽ ama nẽ tanhmã mẽ amã hipêx to. [15] No
xep ãm kot mẽ axàptàr tũmrejaja kot amnhĩ
nhĩpêx kuhpa hã pix mã kot amnhĩ nhĩpêx
o pa kênã. Nẽ mẽ ate mẽ ahkre kuhpa hã kot
ri mẽ ahkreja pix mỳrapê na ka mẽ kamã
agryk nẽ ã inhmã ho akapẽr anẽ. Nà kot
paj ja hã tanhmã ho hkêt nẽ. Ka mẽ kam nẽ
amnhĩ krã hkôt tanhmã ho hprãm xà hkôt
tanhmã ho. Anẽ.

[16] Hãmri nẽ amnhĩ nê mẽ hano. [17] Hãmri
nhũm mẽ tee ri kuma nẽ ra Sostenes kamã
gryk nẽ. Kot Garti mã tanhmã Pawre jarẽnh
to htã nhũm kuma nẽ ãm mar jakamã nhũm
mẽ hã Sostenes kamã gryk. Hãmri nẽ unê
nẽ Garti noo mã htak o xa. Nẽ htak rax nẽ.
Nom nhũm hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ
nê tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ.

*Pawre kot akup*ỹm ãxiok wỳr mõr ã
harẽnh

[18] Tã nhũm Pawre arĩ Korĩt kamã mẽ hkôt
pa nẽ gaa nẽ nojarêt nẽ Jejus kôt htõjê mã
amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj ma akupỹm pika pê Sir wỳr
mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma hwỳr mõ.
Nẽ ma amnhĩ kôt Akirti mẽ hprõ Prisire
wa o mõ. Mõõ nẽ krĩ pê Sẽnkrej wỳr
pôj. Nhũm Pawre amnhĩ kukamã mẽmoj
tã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to nẽ
amnhĩ jarẽnh xà hkôt amnhĩ krã hkênh pa.
Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ mẽ pàr wỳr agjê nẽ
Sẽnkrej rũm kato nẽ ma Sir wỳr mõ. [19-21] Mõõ
nẽ krĩ pê Epes wỳr pôj. Hãmri nhũm Pawre
mẽ hkwỳjaja pàr rũm hapôj nẽ krĩ hwỳr
agjê nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre
xà hã ixkre hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nhũm
Pawre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o nhỹ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm mar prãm
nẽ. Nẽ kãm:

—Kwa anojarêt kêt nẽ. Kritpêm mẽ ixkôt
ri apa ryre nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ijahkre.
Mẽ inhmã ja mar prãm.

Anhỹr tã no nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj ma mõ. Nom koja Tĩrtũm
nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr inhmẽ pa man
akupỹn mẽ awỳr mõ nẽ axte kapẽr o mẽ
ajahkre. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mõ. Ma Epes rũm pàr kãm
mõ. Nom nhũm Akirti mẽ Prisireja wa Epes
kamã arĩk nẽ hpãnhã kamã pa ho pa.

[22] Tã nhũm Pawre krĩ pê Sejarej wỳr pôj.
Hãmri nẽ hpãnhã kurũm ma akupỹm Jeru-
jarẽ hwỳr mõ. Kot Jejus kôt htõjê pumunh
mã ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr
pôj nẽ mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ
jarẽnh to nẽ mẽ kêp kato nẽ ma akupỹm
ãxiok wỳr mõ. [23] Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ
kamã mẽ hkôt ri pa ryy nẽ mẽ kurũm kato
nẽ hpãnhã ma akupỹm pyka pê Prik mẽ
Karatas wa hwỳr mõ. Nẽ kamã mẽ kot Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre ho pa.
Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx rãhã ho
pa kaxyw mẽ hkôt mẽ ahkre mex o ri mẽ
hkôt pa.

*Apor kot Epes kãm Tĩrtũm kap*ẽr jarẽnh
Epes 1.1-2; Wam Korĩt 3.6-9

[24] Tã nhũm Epes wỳr Ijaew õ pê Aporja
mõ nẽ hwỳr pôj. Krĩ pê Aresãn kamã na
pre kato. Na pre hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt pix mã hamaxpẽr nẽ kapẽr ã kagà htũm
mar tỳx nẽ. Jakamã mẽ kãm harẽnh mex
o pa nhũm mẽ piitã kãm mar prãm nẽ.
[25] Nom kormã Jejus jarẽnh jatur xà mar kêt
jakamã ãm mẽ kãm hkrax pix jarẽnh o
pa. Juãw Paxis kot tanhmã mẽ ahkre htoja
nhũm mar tỳx nẽ. Nẽ tanhmã kot mẽ hkrã
kumrãr to ho paja nhũm mããnẽn mar tỳx
nẽ. Jakamã na pre hte mẽ kãm ja pix jarẽnh
o pa. No Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr
mẽnh xwỳnh ã harẽnhja nhũm kormã mar
kêt nẽ. Tã Epes wỳr mõ nẽ pôj. [26] Hãmri nẽ
Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã
ixkre hwỳr axà nẽ kamã mẽ kãm ujarẽnh
o nhỹ. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ àmnhĩx
ri mẽ kãm ujarẽnh mex nẽ. Hãmri nhũm
Prisire mẽ Akirti wa kot mẽ kãm ujarẽnh ã
kuma nẽ war axpẽn mã:

—Kwa mãn kormã Jejus jarẽnh piitã mar kêt. E pu amnhĩ kôt panhõrkwỹ hwỳr o tẽ nẽ pahprĩ hã kãm harẽnh jatur xàm kumẽ kê hprĩ hã mar pa. Anẽ.

Hãmri nẽ war amnhĩ kôt kuwỳ nẽ hprĩ hã kãm ujarẽnh jatur xàm kumẽ nhũm hprĩ hã harẽnh piitã mar tỳx nẽ.

27 Tã ra pyka pê Gres wỳr nojarêt nẽ Jejus kôt htõjê mã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Hãmri nẽ Gres kamã Jejus kôt mẽ htõjê mã kagà nhĩpêx. Apor kot mẽ hwỳr amnhĩ kôt o mõr nẽ mẽ kãm õr nhũm mẽ kot omunh nẽ kamã harẽnh nẽ ho mex kaxyw mẽ kãm hipêx. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ kãm kugõ nhũm kupy nẽ mẽ kurũm kato nẽ ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj. Gres nhõ xwỳnh kwỳjaja na prem ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Tĩrtũm kot mẽ kutã nojarêt jakamã nhũm mẽ ra hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Apor mẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. 28 Nẽ xatã Ijaew mã tanhmã Jejus jarẽnh to kamã hihtỳx o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Nà Jejusja tãm na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã harẽnh kot anhỹr. Anẽ.

19

Pawre akupỹm Epes wỳr mõr ã harẽnh
Rukre 3.15-16

1 Tã nhũm Apor kormã Korĩt kãm pa ri nhũm Pawre ma akupỹm Epes wỳr mõ. Ma krãhakỳx kôt akupỹm hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ kormã Jejus jarẽnh jatur xà mar kêt nẽ. 2 Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ omu nẽ Tĩrtũm Karõ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xà hã arĩgrota ã xà na pre Tĩrtũm Karõ mẽ akarõ mã agjê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ ixte Tĩrtũm Karõ jarẽnh mar kêt. Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No mẽmoj kôt na prem mẽ akrã kumrã? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr o paja kôt na prem mẽ ixkrã kumrã. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Pawre mẽ kãm:

—Nà Juãw Paxis na pre Ijaew mã kapẽr o: “Kot kaj mẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx pa hã mẽ akrã kumrã.” Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o pa. Nẽ mẽ kãm Jejus jarẽnh o: “Koja tokyx mẽhõ ixkôt hapu hã mẽ pahwỳr kato nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ka mẽ omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.” Anẽ. Tã Jejusja na pre ã mẽ kãm harẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

5 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm Juãw Paxis mẽ Jejus wa harẽnh anẽ nẽ hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ hkrã kumrã. 6 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. Hãmri nhũm mẽ ỹ hã ahpỹnhã axtem mẽ kapẽr kwỳ ho kapẽr nẽ ỹ hã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o kuhê. 7 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp 12.

8 Tã nhũm Pawre Epes kãm Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mrar ã mytwrỳ axkrunẽpxi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hprĩ hã Ijaew mã hprĩ hã Jejus jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Jejus jarẽ ka mẽ inhma. Nà Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta na. Nẽ mẽ pahte kamã pajamak o papa xwỳnhta na. Jakamã kot ka mẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. 9 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma nẽ Jejus o kapẽr punuj nẽ. Mẽ piitã mẽ noo mã kuhê nẽ ho kapẽr punuj tỳx nẽ. Nhũm Pawre tee ri ja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kurũm kato. Mẽ pikuprõnh xà hã ixkreta rũm kato nẽ hpãnhã nhãm mẽ kot kãm “Xirãn kot mẽ ahkre xà hã ixkre” anhỹr xwỳnhja wỳr hpãnhã mõ. Nẽ amnhĩ kôt mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho pa nẽ hpãnhã ixkreta kamã mẽ ahkre ho pa. Apkati mẽ hwỳr mra nẽ mẽ ahkre. 10 Jao hã amgrà axkrut. Jakamã nhũm pyka pê As kamã mẽ piitã Pahihti Jejus jarẽnh ma. Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã harẽnh ma.

Wajaga hkwỳ jarẽnh

11 Tã nhũm Pawre Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. 12 Jakamã nhũm pre htem hwỳr mra nẽ kêp ê hkwỳ jamỳ nẽ ma

mẽ à xwỳnhjê hwỳr o mra nẽ mẽ hã haxwỳ
nhũm mẽ akupỹm mex. Nẽ mẽkarõmnuti
kot tanhmã mẽ ho ho pa xwỳnhjê hã nhũm
prem mããnẽn mẽ hã ê kwỳ jaxwỳ nhũm
mẽkarõmnutija mẽ kurũm hapôj nẽ ma
mrar kurê kumrẽx nhũm mẽ akupỹm tãm
hkrã.
13-14 Tã nhũm mẽõ patre maati Sewahtija
hkra my kêp 7 nẽ piitã kêp wajaga.
Hãmri nẽ mẽ kãm Pawre pyrà nẽ mẽ nê
mẽkarõmnuti japôx o pa hprãm nẽ. Jakamã
kormã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt tã mẽ
kot ỹ hã Pawre pyrà nẽ mẽhõ nê hkwỳ janor
kaxyw nẽ kãm:
—E Pawre kot Jejus jarẽnh o ri pa
xwỳnhta nhỹ hã kot paj amã ixkapẽr.
Jakamã e kwa tokyx myta rũm akato nẽ ma
tẽ. Anẽ.
15 Hãmri nhũm mẽkarõmnutija mẽ kuma
nẽ ãm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Mẽ apê Jejus mẽ Pawre wa hkwỳ
hkêt tã mẽ nê ã mẽ inhmã akapẽr anhỹr
o apa. Nà Jejus mẽ hkwỳ pixjaja na htem
Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kêp mẽ ijapôx o pa. Mẽ
apê mẽ hkwỳ hkêt kênã. Nà pa ixkatoore
kaxyw ã. Anẽ.
16 Hãmri nhũm mẽkarõmnuti kot tanhmã
ho xwỳnhta mẽkarõmnuti nhỹ hã wajagajê
pynê nẽ mẽ htak rax o kêp mẽ ê kaxônh
pa nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. Hãmri
nẽ hkênh nẽ õrkwỹ rũm hapôj nẽ ma umaj
hprõt nẽ mra. 17 Hãmri nhũm Epes kamã mẽ
piitã ã kot mẽ hipêx anhỹr ã mẽ harẽnh ma
nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma nẽ. Ijaew
nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã tee
ri kãm hamaxpẽr o pa. Nẽ Pahihti Jejus mã
mex o mex ã harẽ. 18 Jakamã nhũm mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja
piitã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ mẽ
hkwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:
—Nà kormã ixte Jejus kôt amnhĩ xãm kêt
ri na pa pre ã amnhĩ tomnuj anhỹr o ri ixpa.
Tã Jejus kôt amnhĩ xãm hãmri nẽ axte ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.
Nhũm mẽ hkwỳjaja kêp wajaga htã mẽ
uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ
amnhĩ jarẽnh o:
—Nà ijaxwỳja kormã Jejus kôt amnhĩ
xãm kêt ri na pa pre hte nẽ mẽ no kupyr
nẽ mẽ y pix o ri mẽ hkôt ixpa. Tã Jejus kôt
amnhĩ xãm hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Pãnhã axtem amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.
19 Hãmri mẽ õ wajaga xàhpumunh xà hã
kagà jamỳ nẽ ma o mra nẽ kaxyw kuto nẽ
kamã rẽnh pa nẽ mẽ piitã mẽ noo mã ho
xêt pa. Wajaga xàhpumunh xà hã kagàja
ã kàxpore xohtô rax kumrẽx tã nhũm mẽ
Jejus gryk ã hamỳ nẽ o mra nẽ ho hxêt
pa nhũm hapêx. 20 Hãmri nhũm krĩ nhõ
xwỳnhjaja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
mẽ omu nẽ ohtô rax nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳ.

Pawre kot Rõm wỳr hkrà hã harẽnh
Rõmãn 1.13-15, 15.22-29

21 Tã nhũm Pawre ra akupỹm Jerujarẽ
hwỳr nojarêt nẽ hamaxpẽr o:
—E kot paj ixkato nẽ hpãnhã ma Masetõn
mẽ Gres wa hkôt ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr
mõ. Ma mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê pumunh o mẽ hkôt mõ. Hãmri nẽ
Jerujarẽ hwỳr pôj nẽ kamã tanhmã amnhĩ
to hpa hãmri nẽ hpãnhã ma Rõm wỳr mõ.
Anẽ.
22 Hãmri nẽ hkôt ho ajuta ho wa pa xwỳnh
Ximotre mẽ Eras wa kãm amnhĩ jarẽ nẽ wa
kãm:
—E kêr ka wa ma ixkukamã Masetõn wỳr
wa mõ. Kot paj kormã jar As kamã ixpa
grire hãmri nẽ ma war akôt mõ pu mẽ hamũ
ma Jerujarẽ hwỳr mõ. Anẽ.
Hãmri nhũm wa kuma nẽ kato nẽ ma
hkukamã Masetõn wỳr mõ.

Mẽ kot sãnti hã Pawre mã àkjêr ã mẽ
harẽnh
Sikũn Korĩt 1.8-9

23 Rôm nhũm Epes nhõ xwỳnhjaja tee ri
Pawre kot tanhmã Pahihti Jejus jarẽnh to
hã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Nhũm
mẽ Jejus ã kamã gryk tỳx nẽ. 24 Na prem
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt nẽ.
Na prem axtem sãnti ho mẽ hpãm nẽ amnhĩ
to hwỳr pê hã hpijaàm nẽ kãm mex o mex
ã harẽnh o pa. Mẽ õ sãntija ni Xiãnre na
pre. Nhũm mẽ kãm ixkre nhĩpêx nẽ kamã
hkarõ nhĩpêx xãm. Hãmri nẽ hwỳr akuprõ
nẽ hã hkĩnh nẽ hkarõ hã hpijaàm nẽ kãm
mex o mex ã harẽ. Nhũm pre hte Temẽtja
Xiãnre nhõrkwỹ karõ hkryre hkwỳ nhĩpêx
nẽ mẽ kãm ho wẽnê ho pa. Prat o hipêx nẽ
ho wẽnê ho pa. Jao ra hã mẽ àpênh xwỳnhjê
mẽ nhũm mẽ kot haprôr xwỳnhjê kukwak
ri kàxpore jamỳnh rũnh o pa.
25 —Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr mõ
nẽ pôj nẽ mẽ kãm Mẽpahpãm Tĩrtũm

jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm Temẽt tee
ri kuma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri
nhũm hamaxpẽr nẽ mẽ kot uràk nẽ Xiãnre
nhõrkwỹ karõ hkryre nhĩpêx nẽ ho wẽnê
ho pa xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhma. Na pu htem mẽpanã
Xiãnre nhõrkwỹ karõ hkryre pãnhã kàx-
pore jamỳnh rũnh o papa. [26] Tã mãn ka
mẽ ra ham hpôx xwỳnh Pawreja pumu nẽ
kapẽr ma. Na hte jar mẽ panhõ krĩ kamã nẽ
As piitã hkôt mẽ kãm mẽpanã Xiãnre karõ
nê mẽ kãm kapẽr o pa. Xep mẽ pahte mẽ
hkarõ nhĩpêxja kêp mẽpanã kumrẽx kêt ã
mẽ kãm harẽnh o pa nhũm xep mẽ ohtô nẽ
kuma nẽ ra hkôt hamaxpẽr.

[27] —Kwa ja mex kêt. Koja mẽ kapẽr ma
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ axte mẽ
pahte ixkre karõ hkryre nhĩpêx xwỳnhta
japrôr kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ paxàpênh o
kapẽr punuj nẽ. No ãm ja pix omnuj kêt.
Koja mẽpanã Xiãnre mã amnhĩ jarẽnh xà
hã ixkreja kaga hpa. Nẽ haxwỳja karõja
kaga. Mẽ piitã kãm hapê kênã. As kamã nẽ
pyka piitã hkôt mẽ piitã kãm hapê nẽ hwỳr
mra nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Kêp mẽpanã
mex kumrẽx tã koja mẽ Pawre kapẽr gryk
ã hkaga hpa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
Hãmri pu mẽ axte mẽ kukwak ri pakàxpore
rax nẽ papa hkêt nẽ. Kwa tanhmã kot puj
mẽ amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

[28] Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã
kuma nẽ Pawre kamã gryk tỳx kumrẽx. Nẽ
gryk xàj kàx pêê kapẽr nẽ xatã kapẽr tỳx
kãm kapẽr punuj nẽ. Nẽ kapẽr o:

—Xiãnre na mex kumrẽx. Kêp mẽ pahpê
Epes nhõ xwỳnhjê nã maati na.

Anhỹr o kàxpêê kapẽr o kuhê. [29] Hãmri
nhũm krĩ nhõ xwỳnh piitã mẽ kuma nẽ mẽ
hwỳr hprõt nẽ haxwỳja gryk nẽ kàxpêê mẽ
hkôt ã harẽnh anhỹr o kuhê. Hãmri nẽ gryk
xàj Pawre hkôt ri wa pa xwỳnhja wa unê
nẽ ma mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr
wa hkjênh o tẽ. Masetõn nhõ xwỳnh wa
kêp Gajore mẽ Aristakja nhũm mẽ wa unê.
[30] Hãmri nhũm Pawre mẽ kot wa unênh ã
mẽ omu nẽ tee ri wa hkukamã hamaxpẽr nẽ
mẽ hkôt hprõt nẽ mẽ kãm tanhmã kapẽr to
kaxyw nom nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja ja nê kãm kapẽr kãm
hihtỳx nẽ. [31] Hãmri nhũm As kamã mẽ kot
mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh kwỳjaja ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ Pawre
hwỳr hpẽr mẽ. Mẽ kãm hkĩnh jakamã kot
mẽ hkôt htẽm nhũm mẽ kot hpĩr pymaj
hwỳr hpẽr mẽ nẽ mẽ hkôt htẽm nê hkurê
kamã hihtỳx nẽ.

[32] Rôm nhũm mẽ piitã mẽ kot axpẽn mar
xà hã ixkre hwỳr pikuprõnh pa nẽ kàx pê
kapẽr punuj o kuhê. Nom axpẽn kôt kapẽr
kêt nẽ. Ãm axpẽn kwỳm ri kàx pê tanhmã
kapẽr punuj to ho. Nhũm mẽ hkwỳjaja hprĩ
hã mẽ mar kêt tã amarĩ amnhĩ krã hkôt kàx
pê kapẽr punuj nẽ. [33] Nhũm Ijaew kwỳjaja
tee ri ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa okora. Koja mẽ nã Xiãnre hã
gryk hãmri nẽ tanhmã mẽ pahpê Ijaew to
nà? Anẽ.

Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ mẽ hwỳr amnhĩõ
pê Aresãnja mẽ nẽ kãm:

—Kwa ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm tanhmã
mẽ pahtã axàprãr to. Pawre kêp mẽ
pahkwỳ htã tãm na mẽ kãm mẽ gryk jaxà.
No mẽ papajaja na pu mẽ kãm mẽ gryk jaxàr
kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ
xa nẽ tee ri kot mẽ ho hpinhkrênh kaxyw
kànhmã mẽ kãm ĩhkra pẽr kaprỳ. [34] Nhũm
mẽ omu nom hpinhkrênh kêt nẽ arĩ kàx pêê
kapẽr punuj ã 2 or. Nẽ kàx pê kapẽr o:

—Mẽpanã Xiãnreja mex o mex. Kêp mẽ
pahpê Epes nhõ xwỳnhjê nã mex na. Anẽ.

[35] Tã nhũm mẽ õ pahi nhõ kôwenatô jatã
tanhmã Epes nhõ xwỳnhjê ho hpinhkrênh
to hãmri nẽ ja nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ anhĩkrê. Mẽ piitã kot Xiãnre
mex o mex ã omunh kênã. Nẽ mẽ pahpê
kãm amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh
ã mẽ kot mẽ pahpumunh mex. Nẽ kaxkwa
rũm karõ kot mẽ pahwỳr tẽm nhũm mẽ
pahpê hamãr o papa xwỳnh ã nhũm mẽ
kot mẽ pahpumunh mex. [36] Jakamã mẽhõ
kot kêt we mẽ pahpê hamãr xwỳnh kêt ã
mẽ pajarẽ? Ra mẽ piitã mẽ kot ja hã mẽ
pahpumunh jakamã kwa mẽ anhĩkrê nẽ ri ã
akapẽr anhỹr kêt nẽ. [37] No mẽ ate wa unênh
nẽ amnhĩ kôt wa ho atẽm xwỳnhta wa. Wa
kot tanhmã mẽpanã Xiãnre ho kapẽr punuj
to rỳ kêp õ ixkre kamã àhkĩnh kêt tã ka mẽ
amarĩ wa unê nẽ amnẽ amnhĩ kôt wa o tẽ.

[38] —Kwa kê Temẽt mẽ hkwỳjaja kãm
tanhmã wa ho kapẽr to hprãm nẽ ma pahi-
hti hwỳr wa o tẽ nẽ kumã mãn tanhmã wa
ho kapẽr to. Mẽmoj tã axpẽn mã mẽ kapẽr
xà hã arĩgrota ãã. [39] Rỳ ka mẽ amã mẽmoj
jarẽnh prãm nẽ arĩgroja ã mãn rĩ kormã
mẽmoj jarẽ. [40] No jarãhã mẽ ate amnhĩ

nhĩpêxja te mẽ ate pahihti kutã amnhĩ
xunhwỳr nẽ ho akapẽr punuj pyràk. Koja
Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi mẽ ajarẽnh
ma hãmri nẽ mẽ ate kamã agryk ã amnhĩ
kamnhĩx. Hãmri nẽ mẽ atã ixkukja pa
tanhmã kãm mẽ ajarẽnh to? Mẽhõ nhỹ hã
na ka mẽ ã apikuprõnh nẽ amnhĩ nhĩpêx
anẽ? Nà amnhĩ krã hkôt na ka mẽ akuprõ
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.
41 Hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr pa nẽ mẽ hano
nhũm mẽ anhgrà nẽ ma akupỹm õrkwỹ
hwỳr hapêx.

20

Pawre ma Masetõn mẽ Gres wa hwỳr mõr
ã harẽnh

1 Hãmri nhũm Pawre ra nojarêt. Jerujarẽ
hwỳr mõr mã nom kormã pika pê Masetõn
kumrẽx wỳr mõr nẽ kurũm ma akupỹm
Jerujarẽ hwỳr mõr mã. Hãmri nẽ nojarêt nẽ
mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ
kãm:
—E kot paj ma mõ. Nom kêr ka mẽ
arĩ ixwakre kamã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt
nẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ kãm:
—E mẽ mãmrĩ ixwa kre kamã axàmnhĩx
ajamakêtkati nẽ ri apa. Anẽ.
Hãmri nẽ kato nẽ ma Masetõn wỳr mõ.
2 Nẽ hwỳr pôj nẽ kamã krĩ hkwỳ hkôt mõ
nẽ nhỹri mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê pumu nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ahkre. Mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ
kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
kaxyw mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa.
Hãmri nẽ kato nẽ ma mõ nẽ pyka pê Gres
wỳr pôj. 3 Nẽ kamã mẽ hkôt pa hã mytwrỳ
axkrunẽpxi hãmri nẽ akupỹm pyka pê Sir
wỳr nojarêt. Nẽ ma pàr kãm hwỳr mõr
kaxyw nẽ amnhĩ tã Sir kamã Ijaew kwỳ kot
tanhmã harẽnh to hã amnhĩ jarẽnh ma. Na
prem ra hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã:
—E koja amnẽ mẽ pahwỳr mõ pu mẽ
nhỹri omu nẽ hpĩr kurê kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm Pawre amnhĩ tã mẽ kapẽr
ma nẽ pàr kaga nẽ mẽ hwỳr mõr kêt nẽ.
Hãmri nẽ awjanã nẽ Jerujarẽ hwỳr Masetõn
kamã pa. 4 Nhũm Jejus kôt htõ hkwỳjaja ma
hkôt mõ. Ã mẽ hixi kot anhỹr.
Perej nhõ xwỳnh Sopatôja. Piro hkra na
pre.
Nẽ Tesarõn nhõ xwỳnh Aristak mẽ Sikũn
wa.
Nẽ Tepe nhõ xwỳnh Gajoreja.
Nẽ As nhõ xwỳnh Xikitre mẽ Torow wa.
Nẽ Ximotreja.
Jajaja na prem ma Pawre hkôt Jerujarẽ
hwỳr mõ. 5 Nẽ pa ixpê Rukre ixte mẽ amã
ja jarẽnh nẽ hã kagà xwỳnhja na pa axte
Pawre hã ajêt nẽ hkôt mõ. Jakamã nhũm
jajaja piitã ma wa ixkukamã Tôx wỳr mõ nẽ
kamã wa ixkãm hamak o pa.
6 Tã pa wa ma krĩ pê Piripos rũm ixkato
nẽ pàr kãm ma mẽ hkôt mõ. Arĩgro pê Pas
jakành mê ma mẽ hkôt mõ.
Tã wa ixtã arĩgro pê 5 nẽ mẽ hkôt Tôx
wỳr pôj nẽ kamã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ixpa
hã ixtã ũ semãn.

Pawre kot akupỹm Exik o htĩr ã harẽnh
Juãw 5.21; Atre 9.36-43

7 Tã nhũm sap nẽ kamàt pa mẽ kot Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt akuprõ
nẽ axpẽn kutã apku nhũm Pawre mẽ kãm
kapẽr. Ra apkati hkôt mẽ inhnojarêt kaxyw
jakamã nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
ryy nẽ. Ra kôt ã kamàt nhũm arĩ mẽ kãm
harẽnh o nhỹ. 8-9 Ixkre hprêk axpẽn nhĩpy
axkrunẽpxi nhĩtep xà kamã na pa prem
akuprõ nẽ mar o ixkrĩ. Ixkreja kamã kanê
ohtô nẽ hpôk o harir. Jakamã nhũm Pawre
arĩ mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ nhũm mẽhõ
xàptàr nyw Exikja ra õtxwa htỳx nẽ mẽ
ixkuri õt o nhỹ. Janere hã õt o nhỹ. Tã
ra gõr nẽ janere pê kato nẽ ahparmã tẽ nẽ
pykap tẽm. Pa mẽ tee ri omu nẽ ahparmã
hwỳr ixprõt nẽ wrỳ nẽ omu nhũm htyk mex
nẽ nõ. Kỳj rũm ahpar mã htẽm ryy jakamã
htyk mex nẽ nõ. Hãmri nhũm hkwỳjaja tee
ri omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ kumỳ nẽ mỳr o
hkrĩ. 10 Hãmri nhũm Pawre mẽ ixkôt wrỳ nẽ
hwỳr tẽ nẽ htyk ã omu nẽ kumỳ nẽ mẽ kãm:
—E mẽ amỳr kêt nẽ. Ra htyk tã koja
Tĩrtũm akupỹm mẽ pamã ho htĩr.
Anhỹrja kôt nhũm akupỹm htĩr.
11-12 Hãmri nhũm mẽ akupỹm htĩr ã omu nẽ
hkĩnh tỳx kumrẽx. Hãmri pa mẽ akupỹm
kỳx pê ixkre hwỳr api nhũm Pawre mẽ
inhmã pãwti hkwỳ nhĩrê nẽ mẽ inhmã kugõ
pa mẽ Jejus kot mẽ panê htyk mã ijamaxpẽr
pê kuku. Hãmri nhũm Pawre axte mẽ kãm
kapẽr o ỹr rãhã nhũm myt kato pa mẽ kêp
anhgrà nẽ ma ixpa.

*Pawre Mĩrêt w*ỳr mõr ã harẽnh

13 Hãmri pa mẽ inhnojarêt nhũm Pawre
mẽ ixte hkôt mẽ inhmõr xwỳnhjê mã:

—E kêr ka mẽ ma pàr kãm ixkukamã mõ.
Kot paj ahte ma kỳx pê mẽ akôt ixpar o Asôt
wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ anhõ pàr
mã axà pu mẽ ma pahpimrààtã ma hamũ
mõ. Anẽ.

14 Hãmri pa mẽ kuma nẽ ma mõ nẽ mẽmo
arĩgro hã Asôt kamã axpẽn wỳr pôj. Hãmri
nhũm Pawre mẽ ixkôt pàr wỳr axà pa mẽ
ma krĩ pê Mĩtirẽn wỳr mõ. 15 Nẽ hwỳr pôj
nẽ kurũm kormã mõ nhũm apkati pa mẽ
gô hipôk pê Kiw jakrenh o mõ. Nẽ hakre
nẽ mõ nhũm apkati pa mẽ gô hipôk pê Sãm
wỳr pôj nẽ hã pàr nhô. Hãmri nhũm apkati
pa mẽ axte mõ nẽ Mĩrêt wỳr pôj. 16 Nom
nhũm ra Pawre nojarêt nẽ. Kãm tokyx As
rũm kator nẽ Jerujarẽ hwỳr mõr nẽ tokyx
hpôx prãm nẽ. Kãm mẽ hkĩnh pê Pẽtekos
xwỳj ri hwỳr hpôx prãm jakamã nojarêt tỳx
pa mẽ Epes wỳr inhmõr kêt nẽ.

Pawre kot Epes kamã Kris kwỳjê mã
amnhĩ jarẽnh

17 Tã pa mẽ Mĩrêt wỳr pôj nhũm Pawre
amnhĩ wỳr Epes wỳr Jejus kwỳ jahkre ho mẽ
pa xwỳnhjê hã karõ. 18 Hãmri nhũm mẽ man
mẽ ixwỳr mõ nhũm Pawre mẽ omu nẽ mẽ
kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kaxyw
na pa mẽ atã karõ. Ra mẽ ate tanhmã ixte
amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex. Wam
mẽ awỳr As wỳr ixpôxta ã ka prem aprĩ hã
ixpumunh mex nẽ. 19 Na pa pre mẽ akôt ri
mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.
Te ixpê mẽ amã ixàpênh xwỳnh pyràk. Nẽ
Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho ri mẽ akôt ixpa. Nẽ ixkwỳ Ijaew kwỳ
kot Jejus kapẽr kaga hã mẽ omu nẽ ixkaprĩ
nẽ inhmỳr o ixpa. Nhũm prem Jejus ã
ixtomnuj pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o
ri mẽ hkôt ixpa. 20 Nom arĩ ri Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa rãhã nẽ aa
hkaga hkêt nẽ. Mẽ anhõrkwỹ kamã nẽ mẽ
ahkre xà hã ixkre kamã. Mẽ ate tãm amnhĩ
nhĩpêx prãm xàj pa pre ã mẽ ajahkre mex
anhỹr rãhã ho ri mẽ akôt ixpa.

21 —Nẽ mẽ ixpê Ijaewjê mẽ mẽ apê Ijaew
kêt xwỳnhjê mẽ pa pre mẽ ajahkre ho
axpẽn pyràk. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ
tomnuj kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx kaxyw. Nẽ amnhĩ kaxyw mẽ panhõ
Pahihti Jejus Kris kôt ajamaxpẽr kaxyw na
pa pre mẽ akôt ri mẽ ajahkre rãhã ho ri
ixpa.

22 —Tã ra Tĩrtũm Karõ kot akupỹm Jeru-
jarẽ hwỳr inhmẽnh jakamã pa kormã hwỳr
mõ. Kot paj hwỳr pôj nhũm krĩ nhõ
xwỳnhjaja Jejus ã ixtomnuj nẽ nom tanhmã
mẽ kot ixtoja kukamã ixte ixprĩ hã ixàh-
pumunh kêt. 23 Ja pix na ixte omunh.
Na pa hte nhỹri pôj nhũm htem Jejus ã
ixpynê nẽ mẽ hagjênh xà kamã ijagjê nẽ
tanhmã inhĩpêx to. Tĩrtũm Karõ na pre ra ã
mẽ kot inhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã mẽ
harẽ. Jakamã ixte amnhĩ kukamã amnhĩ
tã ixàhpumunh mex. Kot paj xep akupỹm
Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ixpumu nẽ
Jejus ã tanhmã inhĩpêx to. 24 Tã no pa amnhĩ
kamã ixkahak kêt o inhmã mẽ uma hkêt
nẽ. Koja mẽ kãm ixpĩr prãm nẽ mãmrĩ
ixpĩ. Inhmã ixtyk pyma hkêt. Ãm mẽmoj
pixi na inhmã hprãm. Ra Pahihti Jejus kot
mẽmoj tã inhmã karõ xàja na inhmã kormã
ixtĩr ri hatur xàm mẽnh prãm. Tĩrtũm kãm
mẽ pajapê hã kot mẽ pahto mex prãm xàj
mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽnh nhũm mẽ panê
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnhja na
inhmã mẽ piitã mẽ kãm harẽnh jatur xàm
mẽnh prãm.

25 —Tã e ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre mẽ
akôt mẽ ajahkre rãhã ho ri ixpa. Mẽ ate
Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
apa kaxyw. Tã kot puj pẽr mẽ axte axpẽn
pumunh kêt nẽ.

26-27 —Na pa pre ra mẽ amã Tĩrtũm kapẽr
piitã harẽnh pa. Mẽ ate mar tỳx nẽ hkôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw. Jakamã
koja mẽ anhõ krĩ nhõ xwỳnhjê hõ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr prãm kêt nẽ rĩ
tãm. Kwãr mãmrĩ kot amnhĩ tomnuj kamã
ty nẽ arĩ tãm amnhĩ pumu no ãm kê amnhĩ
tã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.

28 —E mẽ ate Kris kwỳ jahkre ho apa
xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ pumunh
mex o ri apa. Nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê jamãr mex o ri apa. Ja
kaxyw na pre Tĩrtũm Karõ mẽ kaxyw mẽ
axunhwỳ. Tĩrtũm Kra Jejus kot htyk o
Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã
hpãnhã amnhĩrer pa jakamã kêr ka mẽ kãm
mẽ omunh mex o ri mẽ hkôt apa. Te ôwêhti
jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mex o ri
pata pyràk.

29 —Kot paj ma mõ nhũm mẽmojjaja ix-
pãnhã mẽ awỳr pôj nẽ mẽ ate Jejus kaga

hprãm xàj tanhmã mẽ amã hêx to ho ri
mẽ akôt pa. 30 Nẽ mẽ akwỳjaja mẽ urà nẽ
tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ mẽ ate Jejus
kaga hprãm xàj hêx rom tanhmã mẽ amã
kapẽr to ho ri mẽ akôt pa. 31 Jakamã kwa mẽ
o kora. Kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ
ri apa. Kê jajaja nhỹrmã ã mẽ amã kapẽr
anẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr kêt
nẽ. Mẽ ate mẽ mar nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr
pymaj na pa pre mẽ akôt ri mẽ ajahkre ho ri
ixpa hã ixtã amgrà axkrunẽpxi. Arĩgro hã
nẽ kamàt kãm mẽ ajahkre rũnh o ri ixpa.
Nẽ mẽ ate mẽ amã mẽ hêx xwỳnhjê hkôt
amnhĩ xunhwỳr pymaj mẽ ajahkre pê te
inhmỳr pyràk o ri mẽ akôt ixpa.

32 —E kot paj Tĩrtũm nhĩhkram mẽ
ajagjênh pa. Koja mẽ atãnopxar o ri mẽ
akôt pa nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho
pa. Hãmri ka mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx. Jao Jejus kaga hkêt nẽ. Hãmri
nhũm nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahpê hkrajê
piitã tanhmã mẽ pahto mex to.

33 —Na pa pre mẽ akôt ixpa ry htã no ãm
aa mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Mẽ axê hkwỳ
hã mẽ awỳ rỳ mẽ akàxpore hã mẽ awỳr
o ri ixpa hkêt nẽ. 34 Na pa pre amnhĩ pa
kukwak ri amnhĩm ixujaprôr pê ixàpkur o
ri mẽ akôt ixpa. Nẽ ixkôt mẽ pa xwỳnhjê
mã ixujaprôr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã
ixpumunh mex.

35 —Tã mẽmo kaxyw na pa pre ã mẽ akôt
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Nà mẽ ate ja
hã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa kaxyw. Nẽ ixpyrà nẽ tanhmã
mẽ kute xwỳnhjê ho ajuta hto ho ri mẽ
apa kaxyw. Na pre Pahihti Jejus ja jarẽnh
o: “Koja mẽhõ amã mẽmoj gõ ka amnhĩm
apy nẽ akĩnh nẽ. Nom kot kaj kam nhãm
mẽhõ mã mẽmoj gõ hãmri nẽ akĩnh tỳx o
ate mẽhõ mã mẽmoj nhõrta jakre.” Anẽ.

36 Na pre ã Pawre mẽ kãm ujarẽnh anhỹr
pa hãmri pa mẽ ra inhnojarêt. Hãmri nhũm
mẽ piitã hkõnkrã ho hkrĩ pa nhũm Pawre
mẽ ho Tĩrtũm wỳ. 37-38 Hãmri nhũm mẽ piitã
kãm Pawre hkĩnh tỳx jakamã mỳr rax o
kuhê. Tee ri kot axte mẽ kot axpẽn pumunh
kêt ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnhja ma nẽ hkaprĩ
htỳx nẽ. Nẽ hkaprĩ xàj kahti hkôt hamỳ nẽ
mur. Hãmri nẽ ma Jerujarẽ hwỳr hkujaêk
kaxyw mẽ ixkôt pàr wỳr hkaprĩ nẽ mẽ ixkôt
mỳr o mõ.

21

*Pawre kot Jerujar*ẽ hwỳr hpôx ã harẽnh

1 Tã pa mẽ gô mỳri Jejus kôt mẽ ixtõjê re
nẽ pàr krem agjê nẽ axte mõ. Ma gô hipôk
pê Kosti hwỳr ixkatàt kôt mõ nẽ hã ajêt.
Hãmri nhũm apkati pa mẽ axte hamũ mõ nẽ
hpãnhã gô hipôk pê Roxti hwỳr mõ nẽ hwỳr
pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri nẽ hpãnhã axte krĩ
pê Patar wỳr mõ. 2 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ
pàr rũm ijapôj nẽ pàr õ pumu. Nhũm ra
pyka pê Wẽnĩs wỳr nojarêt pa mẽ hwỳr agjê
nẽ ma kamã axte mõ. 3 Mõõ nẽ amỳm amnhĩ
kukamã gô hipôk pê Sipre pumu. Hãmri nẽ
upôk rũm hakrenh mã mõ nẽ pyka pê Sir
wỳr mõ nẽ kamã Xir hwỳr pôj nẽ hã pàr
nhô. Pàr pãm kot krĩ kamã pàr kukrêx rer
kaxyw pa mẽ kormã hã ajêt nẽ tokyx axte
nhãm inhmõr kêt nẽ. 4 Hãmri pa mẽ kutêp
api nẽ krĩ kamã mẽ kot Jejus kôt axpẽn to
htõ nẽ htõx xwỳnhjê japêr o mõ. Hãmri nẽ
nhỹri mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri ixpa ho ixtã
ũ semãn. Nhũm prem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã
Pawre mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Pawre mẽ inhma. Kot ka Jeru-
jarẽ hwỳr pôj nhũm xep mẽ kãm akurê
xwỳnhjaja tanhmã anhĩpêx to. Tĩrtũm
Karõ na ã akukamã mẽ inhmã ajarẽnh anẽ.
Jakamã kwa hwỳr amõr kêt nẽ. Na pa mẽ
tee ri akukamã ijamaxpẽr. Anẽ.

5 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm
mẽ kuma nẽ Jerujarẽ wỳr hkrà kamã hihtỳx
nẽ. Jakamã nhũm semãn hapêx pa mẽ
axte inhnojarêt. Axte Jerujarẽ hwỳr kormã
inhmõr kaxyw inhnojarêt. Nhũm Jejus kôt
mẽ ixtõjaja mẽ kot mẽ ixkujaêk kaxyw piitã
pàr wỳr mẽ ixkôt mõ. Mẽ hprõ nẽ mẽ
hkrajê mẽ nhũm mẽ pimrààtã mẽ ixkôt mõ.
Hãmri pa mẽ pàr wỳr pôj nẽ gô mỳ ri ixpiitã
ixkõnkrã ho ixkrĩ hpa nẽ amnhĩ to Tĩrtũm
wỳ. 6 Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa
nẽ mẽ noo mã pàr krem agjê nẽ ma axte
mõ nhũm mẽ awjanã nẽ ma akupỹm õrkwỹ
hwỳr hapêx. Hãmri pa mẽ kurũm kormã
ma Jerujarẽ hwỳr mõ. 7 Mõõ nẽ krĩ pê
Poremax wỳr pôj nẽ hã ajêt. Hãmri nẽ pàr
rũm ijapôj nẽ axte krĩ kamã Jejus kôt mẽ
ixtõ nẽ mẽ ixtõxjê japêr o mõ nẽ nhỹri mẽ
omu nẽ mẽ kuri amnhĩm hikra.

8 Tã nhũm apkati pa mẽ axte mõ. Pãnhã
ma krĩ pê Sejarej wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr
pôj nẽ Firipti kuri pôj. Firiptija kormã
nyw ri mẽ kot Jerujarẽ kamã mẽ mjên htyk
xwỳnhjê mã mẽ apkur xà nhõr ho pa kaxyw

mẽ ho 7 nẽ mẽ unhwỳr xwỳnhtajê hõ na pre. Tã hpãnhã kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh. [9] Nhũm hkra nijaja kêp kwat. Piitã mjên kêt nẽ hkukrit rãhã pa. Mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnh na pre mẽ. Jakamã pa mẽ mẽ kuri pôj. [10] Hãmri nẽ mẽ hkôt ri ixpa hã ixtã apkati grêre nhũm Akapô Jutej rũm man mẽ ixwỳr mõn pôj. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na pre. [11] Hãmri nẽ mẽ ixwỳr pôj nẽ Pawre pumu nẽ hkukamã kot tanhmã harẽnh to kaxyw hwỳr tẽn kêp hprexà kapa nẽ ho amnhĩ te hpre nẽ ho amnhĩ pa hpre nẽ xa. Hãmri nẽ mẽ inhnoo mã Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã kãm awjarẽ nẽ kãm:

—E kot kaj Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Ijaew xàptàr tũmjaja apumu nẽ ã anhĩpêx anẽ nẽ apa hpre nẽ ate hpre hãmri nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩhkram ajaxà. Koja mẽ ã anhĩpêx anẽ. Anẽ.

[12] Hãmri pa mẽ tee ri ã ujarẽnh anhỹrja ma nẽ Pawre kamã ixkahak tỳx nẽ ixkaprĩ nẽ inhmỳr o ixkrĩ. Nẽ xatã kot mẽ hwỳr mõr nê kãm ixkapẽr kãm ixihtỳx nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixkapẽr ma Pawre. Mẽ hwỳr amõr kêt o mẽ hwỳr amõr kêt. Anẽ.

[13] Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amỳr kêt nẽ. Na pa mẽ apumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Nà kot paj ma mẽ hwỳr mõ. Kwãr mẽ mãmrĩ Pahihti Jejus ã tanhmã ixto rỳ hã ixpĩ. Ixte amnhĩ kamã ixkahak kêt. Anẽ.

[14] Hãmri pa mẽ tee ri mẽ hwỳr mõr nê hkurê kaprỳ nẽ kãm:

—Tôe. Nà kam nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mãmrĩ mẽ hwỳr mõ rỳ mẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Anẽ.

[15] Tã pa mẽ ra inhnojarêt nẽ amnhĩ to ixpikuprõnh pa nẽ ma Pawre hkôt Jerujarẽ hwỳr tã ma mõ. [16] Hãmri nhũm Sejarej kamã Jejus kôt mẽ ixtõ hkwỳjaja ma mẽ ixkôt mõ. Pa mẽ mõõ nẽ Jerujarẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ ixkôt mẽ mõr xwỳnhjaja mẽ ixto mõ nẽ Mẽnasõ nhõrkwỹ hwỳr mẽ ixto pôj. Mẽnasõja Sipre kamã na pre kato. Tã hpãnhã Jerujarẽ hwỳr ahpa nẽ kamã ri pa ho pa. Na pre ra Jejus kôt amnhĩ xãm ã hã amgrà xohtô nẽ. Tã pa mẽ kuri pôj.

Pawre mẽ Xiakre wa harẽnh
Atre 15.3-21; Wam Korĩt 9.19-22, 10.32-33

[17] Tã pa mẽ Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Jejus kôt mẽ ixtõjaja mẽ ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. [18] Hãmri nhũm apkati pa mẽ ma Pawre hkôt Xiakre hwỳr mõ. Nhũm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnh piitã ra kuri akuprõ nẽ mẽ ixkutêp hkrĩ. [19] Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Pa na ka mẽ rĩ akrĩ. E ot pa axte mẽ apumunh mã mõ. Ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ jarẽnh kaxyw. Nà na pa pre ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ixpa nẽ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm Tĩrtũm inhĩhkô hã ixkutã nojarêt mex jakamã nhũm prem inhma nẽ ohtô rax nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

[20-25] Hãmri nhũm mẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—Nà na pa prem ra mẽ harẽnh ma. Hãmri nẽ mẽ kãm kagà nhĩpêx nẽ mẽmoj tã mẽ kãm karõ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot omunh nẽ kamã harẽnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

Na pa prem kagàja kamã mẽ kot sãnti nhõ hkur nê mẽ hkurê.
Nẽ mry kamrô hkur nê mẽ hkurê.
Nẽ mẽmo mry hpar nẽ hkamrô runh kêt rãhã hkur nê mẽ hkurê.
Nẽ mẽ kot amnhĩ prõ pix tãnopxar kaxyw mẽ kãm hã karõ.
Nẽ mẽnijaja kot amnhĩ mjên pix tãnopxar kaxyw mẽ kãm hã karõ.
Nẽ nhãm mẽ kot axpẽn to amnhĩkati nê mẽ hkurê.

Ã na pa prem ja hã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Jakamã e mẽ inhma. Na ra mẽ pahpê Ijaew kwỳjaja ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Mãn ka pre mẽ harẽnh ma. Na htem Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o pa jao mããnẽn Tĩrtũm nhỹ hã Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tã nhỹri mẽ kot tanhmã ato hêx to hã ajarẽnh ma. Na ka xep hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ krĩ kamã pôj hãmri nẽ mẽ õ krĩ kamã Ijaew kwỳjê pumu nẽ mẽmoj nê tanhmã mẽ kãm akapẽr to ho ri apa. Nom Ijaew kêt xwỳnhjê mã ka xep hte ã mẽmoj nê akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ã̃m Ijaew mã pix

mã ka xep hte mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nê mẽ hkurê ho ri apa. Nẽ mẽ panhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã mẽ kot mẽ hkra my kwrỳt kà jakàr nê ka xep hte mẽ hkurê ho ri apa. Nẽ mẽ kot mẽ panhĩgêt kôt amnhĩ nhĩpêx nê ka xep hte mããnẽn mẽ hkurê ho ri apa. Mẽ kêp Ijaew tã ka xep pre hte ã mẽmoj nê mẽ hkurê anhỹr ho ri apa. Na prem jar ã Ijaewjê mã ato hêx o pa anẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Jao ra ate mẽ pahpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã akamnhĩx.

—Tã ra mẽ kot apôx ã ajarẽnh mar jakamã tanhmã kot kaj we mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr to? Nẽ tanhmã kot kaj we mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx to kê mẽ arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt ate amnhĩ nhĩpêx o apa hã apumu? E na pa mẽ ra ijamaxpẽr. Kot ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na ra jar mẽ pahkwỳjaja kêp kwat nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to jatur xàm mẽnh kaxyw amnhĩ krã hkênh mã. Jakamã e kêr ka ma mẽ hkôt tẽ nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkênh nẽ kam nẽ mẽ ate amnhĩ krã kênhta pãnhã amnhĩre. Kot kaj ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ pahkwỳjaja arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o ate amnhĩ nhĩpêx o apa hã apumu nẽ mẽ kot ato hêx ã apumunh kurê kumrẽx. Nẽ arĩ ate finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã apumu. Anẽ.

[26] Hãmri nhũm Pawre mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà ãm hãmri na ka mẽ inhmã awjarẽ. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jakamã nhũm apkati nhũm ma mẽ kêp 4tajê o mõ nẽ mẽ mex kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ agjê nẽ mẽ õ patre mã mẽ amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr mra. Na pa prem ra mẽmoj tã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to. Tã kot paj mẽ axte ixtã ũ semãn hãmri nẽ hatur xàm mẽnh kaxyw akupỹn awỳr mra nẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ inhmã Tĩrtũm mã agõ nẽ hkôt kãm mẽ ijarẽ. Nẽ pa kot paj mẽ ixpiitã hpãnhã amã amnhĩre. Anẽ.

Mẽ kot Pawre pynênh ã mẽ harẽnh
Atre 24.12

[27] Tã nhũm semãnja hapêx kaxyw nhũm pika pê As rũm Ijaew kwỳjaja ma mra nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nẽ kamã Pawre pumu nẽ kamã gryk tỳx nẽ hwỳr hprõt nẽ unê nẽ tanhmã hkwỳjê mã ho hêx to nẽ ho kapẽr punuj nẽ. Nẽ mẽ kãm:

[28] —E mẽ amnẽ mra nẽ jahti pumu. Na hte krĩ piitã hkôt ri mẽ pahkwỳjê mã tanhmã ri hêx to ho pa. Tĩrtũm nhỹ hã finat Mojes kapẽr nhũm mẽ kãm ho kapẽr punuj o pa. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nhũm hte mããnẽn tanhmã mẽ kãm ho kapẽr punuj to. Mẽ pahpyrà nẽ kêp Ijaew tã mẽ pahpê hkwỳ ho kapẽr o pa. Tã ra axtem nẽ amnhĩ kôt Tĩrtũm nhõ ixkre hwỳr Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê ho agjê. Mẽ kot hwỳr gjêx kêt kumrẽx tã nhũm axtem nẽ amnhĩ kôt mẽ ho agjê. Anẽ.

[29] Na pre krĩja kamã Ijaew kêt xwỳnh Topĩja Pawre hkôt pa nhũm mẽ omu. Kêp Epes nhõ xwỳnh nhũm mẽ kot pry ã Pawre hkôt pa hã omu. Tã hã ahtũm nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã Pawre pumu nẽ htỳx amnhĩ kôt Topĩ ho àr ã hkamnhĩx nẽ ã mẽ kãm harẽnh anẽ. [30] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pawre kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hwỳr hprõt nẽ unê nẽ ixkre rũm ho kato nẽ kêp hakwa kre kahê. [31-32] Hãmri nẽ ma o tẽ nẽ htak rax nẽ. Ra mẽ kot htak o hpĩr mã tã nhũm mẽhõja pôristi krãhtũm wỳr hprõt nẽ kãm awjarẽ nẽ kãm:

—Kwa o mũj mẽ ra kot axpẽn nhĩmex kaxyw pijapu ho kuhê. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ pôristi hkwỳjê mã anẽ nẽ mẽ ma mẽ hwỳr hprõt kurê kumrẽx. Nhũm mẽ arĩ Pawre htak tã amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ umaj kãm ure. [33] Hãmri nhũm pôristi krãhtũm Pawre hã amỹnê nhũm pôristijaja unê nẽ kàx o mẽ hkaxprexà ho axkrut nẽ ho hkaxpre pa. Hãmri nhũm mẽ hkrãhtũm Pawre hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ inhmã jahti jarẽ. Tanhmã na hixi te? Tanhmã na we amnhĩ tomnuj to hã na ka mẽ ã hipêx anẽ? Anẽ.

[34] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ piitã anhĩpê kàxpê kãm tanhmã harẽnh to. Nom axpẽn kwỳm tanhmã ri kãm harẽnh to. Hãmri nhũm tee ri hprĩ hã kot mẽ mar kaxyw hãmri nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ kêp Pawre ho kato nẽ ma mẽ àpênh xà hã ixkre hwỳr o tẽ. [35-36] Hãmri nhũm Ijaew kwỳ ohtô nẽ pry hã axpẽn nhĩgãnh o hkôt mra. Nẽ gryk xàj kapẽr punuj tỳx o mẽ hkôt mõ nẽ kàx pê pôristi mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ apĩhti ri. Mexti hã. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ri amã hapê ho apahti? Anẽ.

Jakamã nhũm pôristija tee ri mẽ kuma hãmri nẽ mẽ kot tanhmã ho pymaj kumỳ nẽ kỳx pê mẽ kêp kupẽ nẽ o mõ. Jao ixkreja wỳr mẽ àpir xà hã ho àpir o mõ. [37] Nẽ kot ho àr kaxyw tã nhũm Pawre mẽ hkrãhtũm mã kãm:

—E pa amã mẽmoj jarẽ ka inhma. Anẽ.

Mẽ kapẽr o kãm kapẽr hãmri nhũm amnhĩ jaẽr pê kuma nẽ kãm:

—Kwa xà na ka mẽ ixpyrà nẽ Gresjê kapẽr o akapẽr? [38] Na pa ixtỳx apê Ejit nhõ xwỳnh pê mẽ hpar o apa xwỳnhta ã akamnhĩx. Ham na pre mẽ inhõ pahihti kutã amnhĩ xãm nẽ kot hkurê kaxàr kaxyw mẽ ho ajuta xwỳnhjê ho 4.000 nẽ mẽ hkurê nẽ ma kapôt ã mẽ o pa. Nom tãm na xep Gresjê kapẽr o kapẽr kêt nẽ. Anẽ.

[39] Hãmri nhũm Pawre kãm:

—Nà ixpê Ejit nhõ xwỳnhta kêt. Ixpê Ijaew na pa. Pyka pê Siris kamã krĩ rax pê Tas kamã na pa pre ixkato. E xà kot paj ixkôt mẽ mõr xwỳnh nẽj mã ixkapẽr nà? Anẽ.

[40] Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Kam nẽ mãmrĩ tanhmã mẽ kãm akapẽr to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ àpir xàta ã kỳx pê mẽ mỳri xa nẽ kànhmã mẽ kãm ĩhkra pẽ nhũm mẽ omu nẽ hpinhkrênh pa nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ.

22

Pawre kot kãm hkurê xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh

Atre 9.1-19, 26.1-23

[1-2] Nhũm Pawre amnhĩ kwỳ Ijaew kapẽr o mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Anẽ.

Hãmri nhũm kot mẽ kapẽr o kapẽr ma nẽ hpinhkrênh pa nẽ akryk mar o kuhê nhũm mẽ kãm:

[3] —Nà ixpê mẽ anhĩõ na pa. Ijaxwỳja ixpê Ijaew. Pyka pê Siris kamã krĩ pê Tas kamã na pa pre ixkato no ãm jar Jerujarẽ kamã na pa pre ixàptàr. Kamariew na pre hte ijahkre ho pa. Finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã kapẽrja nhũm pre hprĩ hã ho ijahkre ho pa. Na pa pre mẽ apyrà nẽ inhmã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

[4] —Jakamã na pa pre mẽ pahkwỳ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japêr o ixpa nẽ nhỹri mẽ kãm ixkato nẽ mẽ unê. Mẽmyjê pynê nẽ mẽnijê pynê. Hãmri nẽ mẽ kot mẽ hpar kaxyw mẽ hagjênh o ri ixpa. [5] Na pa pre ã mẽ hipêx o ri ixpa anẽ. Mẽ panhõ patre maati nẽ mẽ àptàr tũmrejaja ra mẽ kot ja hã ixpumunh mex. Mẽ tãmjaja na prem krĩ pê Tamas kãm mẽ pahkwỳjê kaxyw kagà nhĩpêx nẽ inhmã kugõ pa kupy nẽ ma mẽ hwỳr o mõ. Ixte mẽ õ krĩ kamã Jejus kwỳjê pynênh par nẽ man akupỹn Jerujarẽ hwỳr mẽ ho inhmõr nhũm mẽ kot tanhmã mẽ ho kaxyw.

[6] —Tã ra myt ahpa pa mẽ hwỳr ixàhtêp o mõ. Puh nhũm kaxkwa rũm hirã rax kumrẽxja ixwỳr wrỳ nẽ ixtã ajêt pa hipôk ri xa. [7] Hãmri nẽ umaj pykap tẽm nhũm mẽhõ kapẽr nẽ inhmã: "Pa Sawti? Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka hte axtem nẽ ixtomnuj tỳx o ri apa?" Anẽ. [8] Hãmri pa kãm: "Kwa mẽ atõ na ka ri ã inhmã akapẽr anẽ pahihti?" Anẽ nhũm inhmã: "Ixpê Najare nhõ xwỳnh Jejus. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o ri apa. Jao te pa ixtomnuj pyràk."

[9] —Anhỹr o inhmã kapẽr nhũm ixkôt mẽ pa xwỳnhjaja kuma no ãm hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Ãm hirã raxta pix pumu. [10] Tã pa kãm: "No tanhmã kot pa we amnhĩ to Pahihti?" Anẽ nhũm inhmã: "E kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma Tamas wỳr mõ. Kot kaj hwỳr pôj nhũm mẽhõ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã amã karõ ka ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx." Anẽ.

[11] —Nhũm pre ã inhmã kapẽr anẽ. Hãmri pa hirã rax pumunh o ixãm kurê ra inhno hkre nẽ ixrĩt kêt nhũm ixkôt mẽ pa xwỳnhjaja ixpa hã ixpy nẽ ma Tamas wỳr ixto mõ nẽ ixto pôj.

[12] —Tã nhũm Tamas nhõ xwỳnh pê ãnãnĩsti ixwỳr tẽ. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nhũm Tamas kamã Ijaew piitã kãm hkĩnh nẽ axpẽn mã mex ã harẽ. [13] Jakamã nhũm ixwỳr tẽ nẽ inhmã: "Pa Jejus kôt ixtõ Sawti? E akupỹm rĩt." Anhỹrja kôt pa akupỹm ixrĩt mex kurê kumrẽx nẽ omu. [14] Hãmri nhũm inhmã: "Nà mẽ panhĩgêtjê nhõ Tĩrtũm na amnhĩ kaxyw ata. Ate kapẽr mar nẽ hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Nẽ ate kaxkwa kamã Kra mex pumunh nẽ kapẽr mar kaxyw. Tã ka xep ham hirã rax kamã omu nẽ kapẽr ma. [15] Jakamã kêr ka ma mẽ piitã mẽ kãm ate omunh xwỳnhja jarẽnh o ari mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho ri apa. [16] E tokyx

kànhmã xa nẽ Jejus mã amnhĩ jarẽ nẽ hkôt amnhĩ xãm kê anê ate amnhĩ tomnuj rênh pa. Hãmri pa apê hkwỳ hã akrã kumrã ka ma mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri apa." Anẽ.

—Nhũm pre ã ãnãnĩsti inhmã kapẽr anẽ.
17 —Tã pa man akupỹn jar Jerujarẽ hwỳr mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ jar Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh o ixãm rôm axte mẽmoj pumu. 18 Nhũm Jejus axte ixwỳr kato nẽ xa nẽ inhmã kapẽr nẽ inhmã: "E inhma. Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja kãm ixkapẽr mar prãm kêt jakamã kot kaj mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nhũm mẽ amar kêt nẽ. Jakamã kwa tokyx akato nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm mõ." Anẽ.

—Hãmri pa tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kãm: 19 "Kwa nà koja mẽ inhma Pahihti. Ra mẽ kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex. Ixte amnhĩ nhĩpêx tũmta kôt mẽ kot ixpumunh mex. Na pa pre hte krĩ piitã hkôt mra nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kot akôt amnhĩ kaxyw hamaxpẽr xwỳnhjê pynê nẽ mẽ htak nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ hagjê nhũm mẽ kot ja hã ixpumunh mex. 20 Nhũm mẽ kot akapẽr jarẽnh o pa xwỳnh Estewãw pĩrta pa pre hã mẽ omu nhũm ja inhmã mex pa mẽ kãm mẽ hinôkà jamỳnh o hã mẽ omunh o xa. Na pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Tã hpãnhã akôt amnhĩ xãm hãmri nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Jakamã koja mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx nyw ã ijarẽnh ma nẽ kãm ixkapẽr mar prãm nẽ." Anẽ.

21 —Pa pre ã Jejus mã amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm inhmã: "Nà. Kêr ka mãmrĩ krĩja rũm akato nẽ ma nhỹhỹm mõ. Kot paj hpãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr amẽ ka hpãnhã ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa." Anẽ.

22 Nhũm pre Pawre ã amnhĩ hkwỳjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ arĩ mar o kuhê rãhã Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Ijaew kêt xwỳnhjaja kot mẽ uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr marja nhũm mẽ kãm hprãm kêt jakamã nhũm Pawre ã mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx kumrẽx. Nẽ gryk xàj kapẽr punuj nẽ kapẽr o:

—Kwa mẽ mãmrĩ apĩhti ri. Ãm hpĩr mã htãmti kênã. Anẽ.

23 Hãmri nẽ gryk xàj amnhĩ nhĩnôkà hkwrỳ nẽ ho apê nẽ pyka jamỳ nẽ kànhmã ri ho ahkapê.

Pawre kot pôristi krãhtũm mã amnhĩ jarẽnh

Atre 16.35-39

24 Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ kapẽr ma nẽ pôristijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na we jahti amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ã kamã gryk tỳx anẽ? E mẽ tokyx ixkre hwỳr ho axà nẽ mẽ htak xà ho htak kê mẽ pamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ho axà nẽ htak kaxyw kormã hpre ho xa. Hãmri nhũm pôristi krãhtũm nhõ kôwenatôja mẽ hkôt axà nẽ hã mẽ omunh o xa nhũm Pawre omu nẽ amnhĩ tã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa kormã ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to hkêt tã ka mẽ ixtak kaxyw. Ixpê Ijaew tã mããnẽn ixpê Rõm nhõ xwỳnh kênã. Xà na htem ã Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ? Anẽ.

26 Hãmri nhũm tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ pôristi krãhtũmja wỳr hprõt nẽ kãm:

—Kwa taxy pu mẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Xep kêp Rõm nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.

27 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ Pawre hwỳr axà nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri na ka amnhĩ jarẽ? Xà apê Rõm nhõ xwỳnh na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ãm hãmri ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã. Ixpê Rõm nhõ xwỳnh na pa. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa pa na pa pre amnhĩ to Rõm nhõ xwỳnh prãm xàj amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhĩrer rax nẽ. Anẽ.

Nhũm Pawre kãm:

—Tỳ nom pa na pa pre amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Inhĩpêêxà hkôt ixpê Rõm nhõ xwỳnh na pa. Anẽ.

29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o kãm ma nẽ. Nẽ kãm ma ho hkaga kurê kumrẽx. Nhũm mẽ hkrãhtũm nhõ pahija mããnẽn kãm ma nẽ. Kêp Rõm nhõ xwỳnh tã nhũm mẽ axtem nẽ kot unênh nẽ kàx o hkaxpreja mã hamaxpẽr nẽ kãm ma nẽ. Na htem ã Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ hprĩ hã mẽ kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ hipêx to.

*Pawre kot Ijaew xàptàr tũmrejê mã amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 23.27-28

30 Tã nhũm apkati nhũm pôristi krãhtũmja Ijaew kwỳ ho akuprõ. Mẽõ patre maati nẽ patre krãhtũmjaja nẽ mẽ àptàr tũmrejaja nhũm kot mẽ kãm tanhmã Pawre jarẽnh to kaxyw mẽ ho hpikuprõnh pa. Hãmri nẽ Pawre pê hkaxpre xà rê nẽ ma mẽ hwỳr o tẽ nẽ mẽ kutã ỹr.

23

1 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Na pa hte Tĩrtũm nom tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa nẽ mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ õ patre maati ãnãnĩsti kuma nẽ kamã gryk nẽ. Axtem ãnãnĩsti hõ na pre. Hãmri nẽ ã Pawre kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ atõ hakwap hkurahti ri. Tãm kot amnhĩ nhĩpêxti hã. Na ãm mẽ pamã amnhĩ to hêx o xa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Pawre kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ omu nẽ kãm:

—Nà ka koja Tĩrtũm akura kãm ga. Te ate finat Mojes kot ỹ hã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk tã ri axtem nẽ ri mẽ kot ijakwap ixkuranh kaxyw ri mẽ kãm ixtã amỹnê. Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhja tee ri ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kãm:

—Kwa kêp patre maati kênã kot ka kêt ri ã kãm akapẽr anẽ. Anẽ.

5 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê ja hã kuma nẽ kãm:

—Kwa ixte ja hã omunh kêt jakamã na pa ã ixtỳx kãm ixkapẽr anẽ. Ixte kêp patre maati hã omunh ronhỹx pa ã kãm ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pamã kapẽr kênã. Mẽ pahte tanhmã mẽ panhõ pahi ho pakapẽr punuj to nê mẽ pamã kapẽr. Tã pa ãm ixtỳx ã kãm ixkapẽr anẽ. Anẽ.

6-8 Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ kamã Satusew nhõ xwỳnh kwỳ nẽ Parijew nhõ xwỳnh kwỳ. Satusew mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja na htem axpẽn kwỳm ri tanhmã mẽ htykjê jarẽnh to. Satusew nhõ xwỳnhjaja na htem mẽ htyk nẽ mẽ hkarõ mẽ ro hã mẽ hapêx o mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kêt ã mẽ harẽnh o pa. No Parijewjaja na hte mẽ kurom mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ hkamnhĩx nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh ã mẽ hkamnhĩx. Nhũm Pawre kot ja hã mẽ omunh jakamã tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr. Na pre Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt hamaxpẽr nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kôt hamaxpẽr. Jakamã mẽ omu nẽ kàx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà ijaxwỳja ixpê Parijew nhõ xwỳnh. Nhũm inhĩpêêxà haxwỳja kêp Parijew nhõ xwỳnh. Jakamã na pa hte mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt ijamaxpẽr. Tã ãm ja pix mỳrapê na ka mẽ ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjaja kuma nẽ ja hã axpẽn kãm gryk nẽ. Nẽ hã axpẽn mã akir. 9 Hãmri nẽ ra axpẽn mã àkjêr rax nẽ. Hãmri nhũm Parijew kwỳ pê Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kànhmã kuhê nẽ mẽ kãm Pawre hã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Kwa pẽr tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. Mãn ãm hpimtir kãm na pre ã ri kaxkwa kamã mẽmoj mar anẽ. Rỳ apu Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kãm tanhmã kapẽr to nhũm pre Tamas wỳr pry kamã mar o xa rỳ ko. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Satusew nhõ xwỳnhjaja tee ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kot kãm kapẽr ã harẽnhja ma nẽ hã axpẽn mã àkjêr rax nẽ. Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja tee ri mẽ kot axpẽn mã àkjêr ã mẽ omu hãmri nẽ pôristi mã kãm:

—Kwa mẽ Pawre hwỳr tẽ nẽ mẽ kêp utà nẽ ma akupỹm o tẽ nẽ haxà. Kot ka mẽ ho anhỹr kêt nhũm mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ gryk xàj axpẽn nhĩhkra kamã hkaxônh pa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kêp utà nẽ akupỹm o tẽ nẽ ixkre hwỳr ho axà.

*Jejus kot Pawre jamaxp*ẽr o hihtỳx ã harẽnh

Atre 18.9-10

11 Tã nhũm kamàt nhũm Jejus tãm Pawre hwỳr kato nẽ kãm:

—Pa Pawre? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amnhĩ kamã akahak kêt nẽ.

Kot kaj te ra ate jar Jerujarẽ kamã mẽ kãm ijarẽnhta pyrà nẽ ma krĩ pê Rõm wỳr mõ nẽ krĩ nhõ xwỳnhjê mã ijarẽ. Anẽ.

Mẽ kot Pawre hã àmnênh ã mẽ harẽnh
Sikũn Ximotre 4.18

12-13 Tã nhũm apkati nhũm Ijaew kwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ. Mẽmyjaja kêp 40 nẽ axte hkôt mẽ hkwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ. Mẽ kot Pawre pĩr kaxyw hã axpẽn mar kaxyw hã akuprõ nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã:

—Tôe. Nà kot puj mẽ hpĩr kaxyw amnhĩ jagri htỳx o paxàpkur kêt rãhã kupĩ nẽ rĩ kormã apku nẽ ixkõ. Nà kot puj mẽ ho anẽ. Ra Tĩrtũm noo mã mẽ pahte ja hã amnhĩ jarẽnh kênã. Anẽ.

14 Hãmri nẽ mẽ ma mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ mẽ àptàr tũmrejê hwỳr mra nẽ mẽ kãm hã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Ot pa mẽ amã amnhĩ jarẽnh mã mra. Nà kot paj mẽ tã Pawre pĩ. Kot paj mẽ kormã hpĩr kêt ri ixàpkur kêt rãhã kupĩ. Ra mẽ ixte Tĩrtũm noo mã ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 15 Jakamã e mẽ inhma. Kêr ka mẽ axêx rom pôristi krãhtũm mã anẽ kê apkati kê man mẽ awỳr Pawre ho tẽ. Te mẽ ate aprĩ hã hkukjêr kaxyw pyràk o kãm axêx. Koja mẽ kormã mẽ awỳr ho hpôx kêt ri pa mẽ unên kupĩ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm Pawre tàmnhwỳ mẽ kot ã hã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma hãmri nẽ ma pôristi xàpênh xà hã ixkrej wỳr Pawre hwỳr hprõt nẽ kãm mẽ harẽ. 17 Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ wỳr pôristi krãhtũm nhỹ hã mẽ hamãr xwỳnh ã karõ nẽ kãm:

—Kwa ma mẽ akrãhtũm wỳr ix-tàmnhwỳta o tẽ kê kãm mẽmoj jarẽ nà? Anẽ.

18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hwỳr o tẽ nẽ kãm:

—E Pawre na inhmã anẽ pa awỳr htàmnhwỳ ho tẽ. Kot tanhmã amã ujarẽnh to kaxyw. Anẽ.

19 Hãmri nhũm omu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ ahte mẽ hkàx ã o xa nẽ kãm:

—E mãmrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa ama. Mẽmo na ka te inhmã harẽnh kaxyw? Anẽ.

20-21 Hãmri nhũm kãm:

—Nà Ijaew xàptàr tũmrejaja na mẽ kot inhĩgêt Pawre pĩr kaxyw hã amnhĩ jarẽ pa amã harẽnh o tẽ. Koja xep mẽ hã awỳ. Xep apkati nhũm ate ma mẽ hwỳr mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwỳr ho amõr nhũm mẽ kot hprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã hkukjêr kaxyw. Nom koja mẽ ãm amã amnhĩ to hêx. Koja xep mẽ kêp 40 nẽ pry kamã kutêp amũxu nẽ kuhê. Na mẽ ra hã axpẽn mar pa nẽ axpẽn mã: "Kot puj mẽ paxàpkur kêt rãhã Pawre pĩ nẽ rĩ kormã apku nẽ ixkõ." Anhỹr o amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma. Jakamã na mẽ kormã ate mẽ hwỳr mẽnh kaxyw akãm ama. Kwa mẽ hwỳr ho amõr kêt nẽ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà na pa ra ama. Mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Kêr ka nhãm mẽhõ mã ja jarẽnh kêt kumrẽx. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ.

Mẽ kot Ijaew pymaj nhỹhỹm Pawre mẽnh ã mẽ harẽnh

23-24 Tã nhũm pôristi krãhtũmja amnhĩ wỳr ỹ hã pôristi jamãr o mẽ pa xwỳnh wa ho hamẽxkrut nẽ wa hã karõ nẽ wa kãm:

—E wa inhma. Koja kôt ã kamàt ka wa ma krĩ pê Sejarej wỳr Pawre ho mõ kê hkà hkĩnh pê pahihti Peris wỳr pôj.

Nẽ amnhĩ kôt pôristi ho 200 nẽ o mõ.
Nẽ kê mẽ kêp 70 nẽ kawar ã hkrĩ nẽ mẽ akôt mõ.
Nẽ kê mẽ kêp 200 nẽ wapo jamỳ nẽ mẽ akôt o mõ.
Kê mẽ ã ohtô rax anẽ.
Nẽ Pawre kot kawar ã ỹr nẽ mõr kaxyw ka mẽ kãm hõ ho mõ.

E kêr ka mẽ ã axohtô nẽ hkôt amõr anẽ kê hkà hkĩnh pê pahihti Peris wỳr pôj. Anẽ.

25 Hãmri nẽ pahihti Peris mã kagà nhĩpêx nẽ kamã kãm Pawre jarẽ nẽ kãm:

26 Pa pahihti Peris? Xà amex? Ixpê Kraw Risas na pa awỳr kagà mẽ.

27 E ot pa awỳr Ijaew pê Pawre mẽ. Na pre hkwỳja kot hpĩr kaxyw unênh tã pa mããnẽn kêp Rõm nhõ xwỳnh ã harẽnh ma hãmri nẽ hwỳr inhõ pôristi rẽ nhũm mẽ hwỳr hprõt nẽ mẽ kêp utà. 28 Hãmri nẽ Ijaew xàptàr tũmrejê hwỳr o tẽ. Mẽ kot inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh kaxyw. 29 Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ kot haxàr rỳ hpĩr ronhỹx ja mex nẽ. No xep ãm kot mẽ higêtjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt pix mỳrapê na mẽ kamã gryk.

30 Tã pa mẽ kot hpĩr kaxyw hã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ umaj awỳr kumẽ. Hãmri nẽ kamã mẽ gryk xwỳnhjê mã

ajarẽ. Jakamã koja mẽ mẽmo arĩgro hã
awỳr pôj nẽ tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx
to hã amã harẽ ka kam ja hã mẽ ama nẽ
tanhmã ho.

Tã ãm ja pix na pa amã harẽ. Ixpê
Kraw Risas na pa awỳr kagàja mẽ. Tã mãn
ka arĩ ixte amã harẽnhja ma. Anẽ.

31 Tã nhũm kamàt nhũm mẽ hkrãhtũm kot
mẽ kãm karõ xà hkôt nhũm pôristijaja ma
Pawre o mõ. Hãmri nẽ krĩ pê ãxipat wỳr pôj
nẽ kamã amnhĩm hikra.

32 Nhũm apkati nhũm mẽ kot mẽ hkôt
pykap mõr xwỳnhjaja mẽ õ pahi kot mẽ
kãm hã karõ xà hkôt awjanã nẽ ma akupỹm
mõ nhũm kawar ã mẽ mõr xwỳnh pixjaja
ma Pawre ho mõ. 33 Hãmri nẽ mõ nẽ Se-
jarej wỳr pôj nẽ pahihti Peris nhĩhkram
Pawre jaxà nẽ kãm kagàja gõ nẽ awjanã nẽ
ma akupỹm hapêx. 34 Hãmri nhũm Perisa
kagàja py nẽ omu. Nẽ omunh pa nẽ Pawre
mã kãm:

—E inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na anhõ
pyka hixi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Kêp Siris. Anẽ.

35 Nhũm kãm:

—Tôe. Kê mẽ kot ato kapẽr xwỳnhjaja pôj
pa kormã ixprĩ hã mẽ kot tanhmã ajarẽnh
to ma mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ
ma Pawre o tẽ. Ma pahi Erox htyk xwỳnh
nhõrkwỹ hwỳr o tẽ nẽ kamã haxà nhũm
hkrĩ ho hkrĩ.

24

*Ijaew kot tanhmã Pawre ho kap*ẽr punuj to
hã mẽ harẽnh

Rukre 21.12-13; Atre 25.7

1 Tã nhũm arĩgro kêp 5 nẽ hapêx nhũm
Ijaew kwỳjaja Sejarej wỳr pôj. Mẽ õ pa-
tre maati ãnãnĩsti nẽ Tetur nẽ kaxyw mẽ
àptàr tũmrejaja nhũm mẽ ma hwỳr mõ nẽ
pôj. Tetur kêp axiwôkat ã mẽ yr pê kapẽr
xwỳnh jakamã nhũm mẽ kot tanhmã Pawre
o kapẽr punuj to kaxyw pahi Peris wỳr
amnhĩ kôt o mõ. 2 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ
wỳr Pawre hã karõ nhũm pôristi haprô nẽ
mẽ hwỳr o tẽn ho axà. Hãmri nhũm Teturja
pahihti Peris mã Pawre kot tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã harẽ nẽ kãm:

—E pahihti inhma. Nà na ka hte tãm
mẽ inhĩpêx nẽ mẽ ixto mex o apa. Jakamã
nhũm hte nhãm pika hkwỳ nhõ xwỳnhjaja
mẽ ixkurê kaxàr kaxyw mẽ ixwỳr hprõt kêt
nẽ. Pa htem ixpiitã akukwak ri ijamakêtkati
nẽ ixàmnhĩx inhmex nẽ ixpa. 3 Nẽ mẽ
ixkĩnh rãhã ho ixpa. Hêxta waa nẽ. Mẽ
ixpiitã inhmã akĩnh. 4 E kot paj amã awjarẽ
ka inhma. Kot paj ixujarẽnh o hakotre ka
inhma nẽ tokyx ma akupỹm tẽ. 5 Nà Pawre
na hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Kêp Jejus
pê Najare nhõ xwỳnhta kôt amnhĩ nhĩpêx
o mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi na. Jakamã na
hte pyka piitã hkôt mẽ ixpê Ijaew tanhmã
axpẽn kaxyw mẽ ixkryx to ho pa. 6 Jãã na
pre Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
hwỳr amnhĩ kôt mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnh
kwỳjê ho agjê nẽ mẽ ixpê ixkreja omnu
kaxyw mã tã pa mẽ omu nẽ unê. 7 Tã
nhũm pôristi krãhtũm Risasja mẽ ixpê utà
8 nẽ awỳr mẽ ixte tanhmã amã harẽnh to
xwỳnhjê rẽ. Tã ot pa mẽ ixkrĩ. Nẽ ota Pawre
nhỹ. Kam kot amnhĩ nhĩpêx ã hkukja kê
tanhmã amã amnhĩ jarẽnh to ka ama nẽ
ixte amã harẽnh xà hkôt tanhmã mar to.
Anẽ.

9 Hãmri nhũm Ijaew hkwỳ haxwỳja kãm:

—Nà ãm hãmri na ã amã harẽnh anẽ
pahihti. Anẽ.

*Pawre kot pahihti mã amnhĩ jar*ẽnh
Rukre 21.14-19

10 Hãmri nhũm pahihti Peris Pawre mã
anẽ nhũm kot kãm amnhĩ tã àprãr kaxyw
kànhmã xa nẽ kãm:

—Nà na ka ra inhõ pyka kamã mẽ ixto
amnhĩptàr mex o atã amgrà xohtô nẽ pahi-
hti. Jakamã na pa pre ate ixkapẽr mar
kaxyw ã ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

11 —E kot paj amã amnhĩ jarẽ ka inhma.
Ham na pa pre Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ pôj.
Na pa hwỳr ixpôx ã ixtã arĩgro pê 12 pix.
Kam nẽ ixtã ixkwỳjê kukja nẽ mẽ ama. Ixte
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw na
pa pre hwỳr mõ. 12 No na pa pre nhỹri
axpẽn kaxyw tanhmã ri mẽ hkryx to hkêt
nẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre kamã rỳ kapẽr o mẽ ahkre xà
hã ixkre kamã rỳ nhỹri pry kamã tanhmã
axpẽn kaxyw ri mẽ hkryx to hkêt nẽ. Ãm
amrakati ho amrakati. 13 Mẽ kot ã ri ijarẽnh
anhỹrja amrakati kumrẽx. Mẽhõ kot ã ixte
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh kêt tã na
htem amnhĩ krã hkôt amã ijarẽnh o hêx.
14 Na htem mẽ ixte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjaja mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx mex kêt

ã mẽ ijarẽ nom kot anhỹr kêt. Ãm mẽ inhĩgêtjê nhõ Tĩrtũm kapẽr nywja kôt na pa hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa rãhã nẽ. Nhũm ixkwỳjaja htỳx axtem kapẽr õ hkôt ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã ixkamnhĩx no ãm kapẽr õ hkêt. Ijaxwỳja na pa hte mẽ uràk nẽ finat Mojes kapẽr ã kagà mar o ixpa. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnh kot kapẽr ã kagàja pa hte mẽ uràk nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. 15 Nẽ mẽ uràk nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr kôt pa hte ijaxwỳja ijamaxpẽr tỳx nẽ. Mẽ htyk xwỳnh piitãã. Mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã akupỹm mẽ ho htĩrja kôt pa hte mẽ uràk nẽ ijamaxpẽr tỳx o ri ixpa. 16 Jakamã na pa hte tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Tĩrtũm noo mã nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ.

17 —Tã na pa pre pyka hkwỳ hkôt ri ixpa hã ixtã amgrà xohtô nẽ. Hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr ixkwỳjê hwỳr mõ. Amarĩ ixte mẽ kãm kàxpore hkwỳ nhõr kaxyw pa akupỹm mẽ hwỳr mõ. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr kaxyw. 18 Hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx xà hkôt pa mẽ amnhĩ to mex pa nẽ ma tẽn Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axà nhũm mẽ kamã ixpumu. Nom na pa pre ri ixkreja kamã tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Rỳ tanhmã ixkapẽr punuj to hkêt nẽ. Na pa prem ãm inhgrêre nẽ akryk ixkuhê nhũm mẽ ixpumu. 19 Pika pê As rũm Ijaew kwỳjaja na prem ixkre kamã ixpumu. Nar mẽ tãmjaja mãn awỳr mra nẽ tanhmã amã ijarẽnh to.

20 —Nẽ jar mẽ kot ixto kapẽr xwỳnhjaja. Na pa pre mẽ àptàr tũmrejê mã amnhĩ jarẽnh pa nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Kam nẽ ja hã mẽ hkukja nẽ mẽ ama. 21 Rỳ ko. Koja apu mẽ amã ãm ja pix ã ijarẽnh japêr. Na pa pre mẽ kãm ixkapẽr nẽ mẽ kãm: "Na pa hte mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt ijamaxpẽr tỳx nẽ. Tã ja pix mỳrapê na ka prem ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ." Anhỹr o mẽ kãm ixujarẽnh jakamã nhũm apu mẽ hkwỳjaja kêp ja omnuj nẽ. Jakamã koja apu mẽ amã ja hã ijarẽnh japêr. Nom ja pix jarẽ. Anẽ.

Ã na pre Pawreja pahi Peris mã amnhĩ jarẽnh anẽ.

*Peris m*ẽ hprõ wa kot Pawre mar ã wa harẽnh

22 Tã nhũm pahihti Peris kot mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh mex jakamã hãmri Pawre mar pa nẽ ho kapẽr xwỳnhjê mã kãm:

—Nà hãmri. Na pa ra mẽ ama. E mẽ mamrĩ ma mra. Kê pôristi krãhtũm Risasja mõ nẽ pôj pa wa ixprĩ hã mẽ ate tanhmã harẽnh toja ma nẽ rĩ kormã tanhmã Pawre jarẽnh to. Anẽ.

23 Hãmri nẽ hpãnhã pôristi pytàr xwỳnh mã Pawre jarẽ nẽ kãm:

—E mẽ ma akupỹm ixkre hwỳr o tẽ nẽ kamã hamãr o apa. No ãm kwãr mãmrĩ àmnhĩx ri ixkre kamã tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Nẽ kê hkràmnhwỳjaja mãmrĩ hwỳr mẽmoj to mra kê kuku. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ nẽ akupỹm ixkre hwỳr ho axà nhũm kamã pa ho pa.

24 Tã ra hã apkati grêre nhũm Peris mẽ hprõ wa ma Pawre hwỳr tẽ. Prõ haxwỳja kêp Ijaew. Hixi pê na pre Turujire. Jakamã nhũm wa ma Pawre nhõrkwỹ hwỳr wa tẽ. Nhũm Peris Pawre hã karõ nhũm kato nẽ wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm awjarẽ. Tanhmã wa kot amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm prãm xàj hprĩ hã wa kãm harẽ. 25 Nẽ wa kãm:

—Nà na htem Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm tã ho anhỹr kêt nẽ. Nẽ arĩ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã mẽ pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Pawre Peris mẽ Turujire wa kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm Peris tee ri ujarẽnhja ma nẽ kãm ma nẽ. Kot amnhĩ tomnuj o pa xwỳnh ã amnhĩ pumu nẽ ã kãm kapẽr anhỹrja mar pyma nẽ. Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—E hãmri. Nà na pa wa ra ama. Mamrĩ ma akupỹm tẽn axà. Kot paj mẽmo arĩgro hã mẽmoj to anhỹr kêt nẽ axte amnhĩ wỳr atã karõ ka axte tanhmã wa inhmã axujarẽnh to. Anẽ.

26 Nẽ htỳx hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽmo arĩgro hã axte amnhĩ wỳr hã karõ kê ixwỳr tẽ nẽ ixte kator prãm xàj inhmã amnhĩrer japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ xatã amnhĩ wỳr hã karõ htã no nhũm aa kot kator kaxyw tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ.

[27] Tã nhũm amgrà axkrut nẽ hapêx nhũm Pos Pesti pahi Peristi hpãnhã kêp mẽ õ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptà. Jakamã nhũm Peris akupỹm õ krĩ hwỳr nojarêt nẽ Pawre mã ĩhkra karo hkêt rãhã ma mõ. Na pre hamaxpẽr o:

—Nà kot paj Pawre kator nhũm Ijaew ja hã ijarẽnh ma nẽ ixkamã gryk nẽ. Nà kwãr mẽ hagjênh xà hã ixkre kamã hkrĩ ho hkrĩ. Kot paj kator kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ kãm ĩhkra karo hkêt rãhã ma akupỹm õ krĩ hwỳr mõ. Jakamã nhũm Pawre arĩ ixkre kamã kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ.

25

Pawre Rõm wỳr hkrà ã harẽnh

[1] Tã nhũm pahi nyw Pos Pesti krĩ pê Sejarej wỳr mõn pôj. Hãmri nẽ kamã ri pa hã apkati axkrunẽpxi pix nẽ ma Jerujarẽ hwỳr mõ. [2] Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm Ijaew kwỳjaja omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm Pawre ho kapẽr nẽ hã hwỳr kurê kumrẽx. Mẽõ patre krãhtũmjê mẽ Ijaew xàptàr tũmrejaja nhũm mẽ hwỳr mra nẽ kãm:

[3] —Pa pahihti? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa xà kot ka Pawre hã karõ kê man awỳr mõ ka jar kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã hkukja nẽ ama? Anẽ.

No ãm hêx rom ã hã kãm kapẽr anẽ. Kot hã karõ nhũm mẽ kot pry hã hpĩr kaxyw nhũm mẽ hêx rom ã kãm kapẽr anẽ. [4] Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa ra Sejarej kamã kêp prês nẽ hkrĩ kênã kot pa kêt amnhĩ wỳr hã karõ. Kot pa tokyx ma akupỹm hwỳr mõ. [5] Jakamã kêr ka mẽ axàptàr tũmjaja ma ixkôt mra. Hãmri nẽ Sejarej kamã inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to pa mẽ ama nẽ rĩ kormã tanhmã harẽnh to. Anẽ.

[6] Hãmri nẽ mẽ kamã pa hã apkati grêre nẽ ma akupỹm Sejarej wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm apkati nhũm mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ mẽ kot mẽ mar xà hã mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ amnhĩ wỳr Pawre hã karõ. [7] Nhũm mẽ hwỳr o tẽ nẽ ỹr nhũm hkwỳ kot Jerujarẽ rũm mẽ mõr xwỳnhjaja kãm hipôk nẽ pahi Pos Pesti mã tanhmã ho kapẽr to nẽ ho kapẽr punuj tỳx nẽ. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã ho kapẽr o kuhê. Nom mẽ kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt tã ãm amnhĩ hkrã hkôt ri tanhmã ho hêx to. [8] Jakamã nhũm Pawre tee ri amnhĩ tã mẽ kot ho hêxja ma nẽ kànhmã xa nẽ Pos Pesti mã amnhĩ tã aprã nẽ mẽ kãm:

—Nà aa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na pa finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr nhĩrôp ixãm nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã ri tanhmã ixtỳx ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt. Nẽ pahihti Sesti kapẽrja pa pre hirôp ixãm nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Aa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx. Anẽ.

[9] Hãmri nhũm Pos Pesti kuma nẽ tanhmã hkukamã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa nhỹ krĩ kamã kot pa we Pawre kot inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh toja ma nhũm Ijaew ja hã kãm ixkĩnh japêr? Nà mẽõ krĩ pê Jerujarẽ hwỳr kot paj akupỹm mẽ hwỳr o mõ nẽ kamã mãn hkukja nẽ kuma. Nà ja na mex. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—E xà kot puj ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ pa kamã axte mẽ kot ajarẽnh ma nẽ tanhmã ajarẽnh to nà? Anẽ.

[10] Hãmri nhũm kãm:

—Nà jar ixte pahihti Sesti nhỹ hã mẽ kot mẽ hkukjêr xà hã ixkre kamã inhỹr nẽ amnhĩ jarẽnh kênã. Jar na htem mẽ hkukja nẽ tanhmã ri mẽ mar to. Na pa pre tanhmã ixkwỳjê ho hkêt nẽ. Mẽmo kaxyw kot pa akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ axte mẽ kãm amnhĩ jarẽ? [11] Kop apu pa tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to ronhỹx mẽ mãmrĩ ja hã ixpĩ pa mẽ kêp tanhmã ri amnhĩ to hkêt nẽ. Nom mẽ kot ixto hêx pix o ã ijarẽnh anhỹr kênã. Jakamã mẽmo mỳrapê kot kaj mẽ ĩhkram ijaxà? E Rõm kãm pahi maati Sesti hwỳr mãn inhmẽ pa kumã mãn amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Pahi Sesti kêp pyka piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh maati jakamã nhũm Pawre kot mar kaxyw hwỳr hkrà. [12] Hãmri nhũm Pos Pesti kuma nẽ ma tẽ nẽ hã õ kôwenatôjê ma. Hãmri nẽ hã axpẽn mar pa nẽ akupỹm hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj pahi maati Sesti wỳr amẽ. Ra hwỳr akrà kênã. Anẽ.

*Pos Pesti kot Akrip mã Pawre jar*ẽnh

13 Tã nhũm apkati grêre nẽ hapêx nhũm
pahi hõ pê Akripja ma Pos Pesti hwỳr mõ.
Tõx Perênĩs mẽ wa mõ. 14 Hãmri nẽ wa hwỳr
pôj nẽ kuri wa pa hã apkati grêre nhũm Pos
Pesti wa kãm Pawre jarẽ nẽ wa kãm:

—E pa war amã mẽhõ jarẽ. Na pre pahi
Perisja mẽ hagjênh xà kamã mẽhõ jaxà nẽ
kormã kator kêt ri nhũm mẽ àpênh nê kator
pa hpãnhã àpênh o amnhĩptà. 15 Tã ra ma
Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm Ijaew nhõ patre
krãhtũmjê mẽ mẽ àptàr tũmrejaja inhmã
ho kapẽr punuj rax nẽ. Nẽ ixte mẽ kãm hpĩr
kaxyw inhmã hã àmnênh kãm hihtỳx nẽ.
16 Nom pa mẽ kêp ja kaga nẽ mẽ kãm: "Nà
mẽ ixpê Rõm nhõ xwỳnhjaja na pa htem ã
mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Na pa htem mẽ kot
ho kapẽr xwỳnh noo mã tanhmã hkukjêr to
nhũm tanhmã amnhĩ tã àprãr to pa htem
kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ ho. No na pa
htem kormã mẽ kot tanhmã amnhĩ jarẽnh
to hkêt ri tanhmã mẽ ho hkêt nẽ." Anẽ.

17 —Jakamã nhũm prem kaxyw Sejarej
wỳr pôj nhũm apkati pa hã mẽ hkukjêr
kurê kumrẽx. Nẽ mẽ kot mẽ hkukjêr xà
hã mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ ixte hkukjêr
kaxyw amnhĩ wỳr Pawre hã karõ. 18 Na pa
pre ijamaxpẽr o: "Mãn pre tanhmã amnhĩ
tomnuj tỳx to hã na mẽ inhmã harẽnh
kaxyw." 19 Anhỹr ã hkamnhĩx tã te kot
amnhĩ to mex xwỳnh pyràk. Ãm kot mẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pix ã nhũm mẽ
inhmã harẽ. Nẽ kaxyw mẽhõ htyk xwỳnh
jarẽ. Mẽ kot kãm "Jejus" anhỹr xwỳnhja na
xep hte mẽ kãm akupỹm htĩr ã harẽnh o pa.
Ãm ja pix na prem inhmã harẽ. 20 Pa tee ri
ixte nhỹri ixprĩ hã tanhmã mẽ kot harẽnh
to hã mẽ mar kaxyw hkukamã ijamaxpẽr.
Hãmri nẽ hã Pawre kukja nẽ kãm: "Xà
kot puj ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ pa
axte akwỳ kot tanhmã ajarẽnh to ma nẽ
rĩ kormã tanhmã ajarẽnh to nà?" 21 Anhỹr
tã no nhũm akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõr
kaga kumrẽx nẽ amnhĩm Rõm kãm pahi
maati Sesti jarẽ. Ixte ma hwỳr mẽnh nhũm
kot kãm amnhĩ jarẽnh nhũm kot mar nẽ
tãm tanhmã harẽnh to kaxyw. Jakamã pa
kormã ixte hwỳr mẽnh kaxyw amnhĩ xa hã
akupỹm mẽ hagjênh xà kamã haxà nhũm
arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Akrip kuma nẽ kãm:

—Xôwehe? Kwa na pa inhmã tanhmã
kapẽr to mar prãm nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kê apkati pa hã karõ ka tanhmã
kapẽr mar to. Anẽ.

23 Jakamã nhũm apkati nhũm Akrip mẽ
htõx Perênĩs wa pahi hã mẽ ê mex jagjê
nẽ ma mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwỳr wa tẽ.
Pôristi krãhtũm kwỳjê mẽ Sejarej kamã mẽ
kot amnhĩ to rũnh xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm
mẽ hwỳr akuprõ. Nhũm mẽ piitã Akrip mẽ
htõx wa kêp pahi hã wa ê mex ã wa omu
nẽ wa kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm Pos
Pesti Pawre hã karõ nhũm mẽ haprô nẽ ma
mẽ hwỳr o tẽ. 24 Hãmri nhũm Pos Pesti omu
nẽ Akrip mẽ htõx mẽ mẽ kot mar o hkrĩ
xwỳnhjê mã kãm:

—E pahihti Akrip mẽ mẽ apikuprõnh
xwỳnhjaja. Ota Pawre xa. Jerujarẽ kamã
nẽ jar Sejarej kamã na pre hkwỳjaja inhmã
ho kapẽr rax nẽ. Hãmri nẽ ixte hpĩr kaxyw
inhmã hã àmnênh kãm hihtỳx nẽ. 25 Nom
mẽmoj mỳrapê kot pa kêt kupĩ? Tã nhũm
amnhĩm pahi maati Sesti jarẽ pa ma hwỳr
mẽnh kaxyw. 26-27 Nom na htem amarĩ pahi
maati Sesti hwỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Na htem
kãm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã
kagà nẽ hwỳr kagà mẽ ro hã mẽ kurẽ. No
jahti kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja na
ixte omunh kêt. Te inhmã tanhmã kot
amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk. Jakamã na
pa mẽ awỳr o tẽ. Mẽ ate kapẽr mar nẽ kot
tanhmã amnhĩ tomnuj to hã inhmã harẽnh
nhũm ixte hã kagà nẽ pahi Sesti hwỳr mẽnh
kaxyw. Jakamã e mẽ kam nẽ hkukja nẽ ama
nẽ tanhmã mar to. Anẽ.

26

*Pawre kot pahihti Akrip mã amnhĩ jar*ẽnh
Atre 8.3, 9.1-19, 22.1-21

1 Hãmri nhũm Akrip Pos Pesti kot tanhmã
Pawre jarẽnh toja ma nẽ Pawre mã kãm:

—E mãmrĩ mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ
ama. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm amnhĩ jarẽnh
kaxyw kànhmã kãm ĩhkra pẽ nẽ kãm:

2-3 —Hêxta waa nẽ. Nà na pa amã amnhĩ
jarẽnh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ pahi Akrip. Ra
ate mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
ixpumunh mex. Nẽ mẽ ixte tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã mẽ ixte axpẽn kukjêrta ate
hã mẽ ixpumunh mex. Jakamã na pa amã
amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ. E tokyx
anojarêt kêt nẽ inhma. Pa amã ixujarẽnh
jatur xàm kumẽ ka aprĩ hã inhma. 4 Nà
ixkwỳjaja ra mẽ kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã

ixpumunh mex. Ixprĩre rũm ixpapxà kamã
nẽ mããnẽn Jerujarẽ kamã ixte tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ixpaja mẽ kot hã ix-
pumunh mex. 5 Ixpê mẽ hkwỳ pê Parijew
nhõ xwỳnh kwỳjê hã mẽ kot ixpumunh.
Koja mẽ apu ja hã amã ijarẽnh japêr rỳ ko.
Mẽ ixpê Parijew nhõ xwỳnhjaja na pa htem
amnepêm finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã
mẽ inhĩgêtjê mã mẽmoj tã karõ xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ixkwỳjê jakre.

6 —Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ inhĩgêtjê
mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kot nhỹrmã
mẽ piitã akupỹm mẽ ho htĩr ã amnhĩ jarẽ.
Tã ixte ja kôt ijamaxpẽr pix mỳrapê na
prem kot hã amã ixto kapẽr kaxyw awỳr
ixto mõ. 7 Mẽ ixpê Ijaew nhĩgêt piitã
na prem Tĩrtũm kapẽr kôt hamaxpẽr o
ri pa. Kot nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr
ã amnhĩ jarẽnh kôt hamaxpẽr tỳx o pa.
Amnepêm finat Jako mẽ hkra pê 12jaja na
prem hkôt hamaxpẽr. Nẽ ixpê mẽ hkanrẽhã
mẽ htàmnhwỳ na pa hte ijaxwỳja ja kôt
ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa. Tã ãm
mẽmoj pixi mỳrapê na ixkwỳjaja ã amã
ixto kapẽr punuj anẽ. 8 Mẽ kot ixpyrà nẽ
ja kôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã nhũm
pre Tĩrtũm akupỹm Kra Jejus o htĩr nom
nhũm mẽ ixkĩnhã ja kôt hamaxpẽr kêt.
Nom Tĩrtũm kêp akupỹm mẽ pahto pahtĩr
xwỳnh kênã.

9 —Amnepêm kormã Jejus kôt ijamaxpẽr
kêt ri na pa pre ijaxwỳja mẽ uràk nẽ
akupỹm htĩr kôt ijamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ
ixtỳx ijamaxpẽr o: “Kot paj Jejus pê Najare
nhõ xwỳnh kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê nhĩpêx kati ho ixpa nhũm Tĩrtũm
ja hã ixpumu nhũm ja kãm mex nẽ.”

10 —Anhỹr jakamã pa pre hte tanhmã mẽ
homnuj tỳx to ho ri ixpa. Jao Jerujarẽ
kamã mẽ inhõ patre krãhtũmjê nhỹ hã mẽ
unê nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ hagjênh
o ixpa nhũm mẽ kot mẽ himex kaxyw mẽ
hã inhmã amnhĩ jarẽ nhũm ja inhmã mex
nẽ. Pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. 11 Pa
pre hte xatã tanhmã mẽ hipêx to nẽ mẽ kot
Jejus kaga hprãm xàj mẽ hipêx kati rũnh nẽ.
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre piitã
kamã pa pre hte ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ mẽ
kamã inhgryk tỳx jakamã ma krĩ hkwỳ hkôt
mẽ hapêr o ri ixpa. Ã na pa pre mẽ hipêx
anhỹr o ri ixpa.

12 —Tã axte ixte mẽ hkwỳjê pynênh nẽ
mẽ hagjênh kaxyw ma Tamas wỳr mõ. Mẽ
inhõ patre krãhtũmjê nhỹ hã ma mẽ hwỳr
mõ. 13 Hãmri nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri
myt nhỹ pa kormã pry hã inhmõr ri kaxkwa
rũm mẽmo nhĩrãja pumu. Nhũm hirã htỳx
o myt jakre nẽ ixtã ajêt pa ixkôt ri mẽ pa
xwỳnhjê mẽ hipôk ri ixkuhê. 14 Hãmri nẽ
mẽ inhmã ma xàj pykap ixrôrôk pa nhũm
kaxkwa rũm mẽhõj inhmã kapẽr. Mẽ ixpê
Ijaew kapẽr o kapẽr nẽ inhmã: “Pa Sawti?
Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka hte axtem nẽ
ixtomnuj tỳx o ri apa? Nom na ka tee ri ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ.” Anẽ. 15 Hãmri
pa tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa mẽ atõ na ka
ã inhmã akapẽr anẽ?” Anẽ.

—Hãmri nhũm inhmã: “Ixpê Jejus na pa
amã ixkapẽr. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o apa
ho te pa ixtomnuj tỳx pyràk. 16 E kànhmã
xa. Ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
apa kaxyw na pa amã amnhĩ to amnhĩrĩt.
Jarãhã ate ixpumunh xà hkôt ate mẽ kãm
ma ijarẽnh nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o
mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa kaxyw na pa
amnhĩ kaxyw ata. Kot paj nhỹrmã axte
awỳr ixkato nẽ tanhmã amã ixkapẽr to ka
inhma nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri
mẽ hkôt apa. Ja kaxyw na pa amnhĩm ata.”
Anhỹr o inhmã kapẽr. 17 Hãmri nẽ inhmã:
“E kot paj Ijaew mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr
amẽ nẽ anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽhõ
apĩr kêt nẽ. 18 Kêr ka ma mẽ hkôt mẽ kãm
ixkapẽr jarẽnh o ri apa kê mẽhprĩ hã kuma.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kaxyw. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu
nẽ ixkukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ kot
amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm
hamaxpẽr kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ho hkra.
Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ axte
Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hkêt nẽ. Pãnhã Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa.” Anẽ.

19 —Ã na pre Pahihti Jejus inhmã kapẽr
anẽ. Tã kot kaxkwa rũm inhmã ixàpênh
jarẽnh ã karõja pa pre mar tỳx nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa pahi Akrip.
20 Jakamã na pa pre ma mẽ hkôt mẽ kãm
kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Tamas kumrẽx hwỳr
nẽ hpãnhã Jerujarẽ hwỳr nẽ hpãnhã pika
pê Jutej piitã hkôt Ijaew mã kapẽr jarẽnh o
ri ixpa. Tã hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê mã
harẽ. Na pa hte mẽ kãm ixkapẽr o: “Kwa mẽ
ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm

kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ piitã mẽ kot apê
hkwỳ hã mẽ apumunh kaxyw." Anẽ.
21 —Ãm ja pix mỳrapê na pre ixkwỳjaja ix-
pynê. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
kamã ixpynê nẽ ra mẽ kot ixpĩr kaxyw.
22-23 Nom na hte Tĩrtũm ixtãnopxa nẽ ixto ix-
ihtỳx mex rãhã ho pa pa arĩ mẽ kãm harẽnh
o ri ixpa. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê
mã nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã nẽ mẽ
piitã mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Finat Mojes
mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa
xwỳnhjaja kot ra hkukamã tanhmã harẽnh
to xà hkôt pa hte mẽ kãm harẽnh o ri
ixpa. Nẽ mẽ kãm: "Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw
ãm xwỳnhta na pre amnhĩ xà htỳx kamã
hamak kãm ty. Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho
htĩr. Kumrẽx na pre akupỹm ho htĩr jakamã
kumrẽx na pre tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho
ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh
piitã uràk nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa õ krĩ
kamã htĩr tũm nẽ pa ho pa hprãm xàj mẽ
harẽnh o pa. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mããnẽn mẽ
apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm pre ã mẽ
pajarẽnh anẽ." Anhỹr o pa hte mẽ kãm
harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa pahi Akrip. Anẽ.
24 Nhũm Pawre kormã kot mẽ kãm amnhĩ
jarẽnh par kêt ri nhũm Pos Pesti tee ri
tanhmã Jejus jarẽnh to hã kuma nẽ kàx pê
kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa na ka akrã axpã nà? Pẽr ate kagà
pumunh tỳx kurê akrã pipãnh pyràk o ri
atỳx ã ri mẽ inhmã axujarẽnh anẽ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm kãm:
—Nà ixkrã pipãnh kêt. Ãm hãmri na pa
mẽ amã awjarẽ. 26 Jerujarẽ kamã na prem
Jejus pĩ nhũm mẽ piitã omu. Tã nhũm
akupỹm htĩr hãmri nẽ hpimxur pê ri pa
hkêt nẽ. Na pre mẽ ohtô nẽ akupỹm htĩr
kãm omu. Pahi Akrip ra kot ja mar mex
jakamã na pa ixàmnhĩx ã mẽ amã harẽnh
anẽ.
27 Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ pahi Akrip
wỳr rĩt nẽ kãm:
—Kwa pahi Akrip. Xà Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot Jejus
kukamã tanhmã harẽnh toja kôt na ka hte
ajamaxpẽr? Nà ra hkôt ajamaxpẽr kênã. Ra
ixte ajamaxpẽr kôt apumunh mex. Anẽ.
28 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Tk. Kwa xà kot kaj ã inhmã akapẽr anẽ
pa ama nẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt
ijamaxpẽr? Nà na ka ixte ã ate Jejus jarẽnh
anhỹrja kôt ijamaxpẽr ã ixkamnhĩx kaprỳ.
Anẽ.
29 Hãmri nhũm Pawre kãm:
—Ko. Kot kaj ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw
hkôt ajamaxpẽr pa ixkĩnh nẽ. Nom kax-
ipix kêt. Mẽ apiitã mẽ ate inhmar o akrĩ
xwỳnhjaja mããnẽn. Mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr na inhmã hprãm.
Ãm ixpyrà nẽ mẽ apê prês pix na inhmã
hprãm kêt. Anẽ.
30 Hãmri nhũm pahi Akrip nẽ htõx
Perênĩs nẽ pahi Pox Pesti nẽ mẽ hkôt mẽ
mõr xwỳnhjaja kànhmã kuhê nẽ ma mrar
kaxyw. 31 Nẽ nojarêt nẽ Pawre hã axpẽn mã:
—Kwa tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt
kênã kot kêt mẽ haxà rỳ kupĩ. Anẽ.
32 Hãmri nhũm Akripja Pos Pesti mã kãm:
—Kwa kop apu kot amnhĩ kaxyw pahi
maati Sesti hwỳr hkrà hkêt ronhỹx pu mẽ
ra kator. Anẽ.

27

Mẽ kot Rõm wỳr Pawre mẽnh ã mẽ harẽnh

Atre 23.11, 25.12

1 Tã nhũm mẽ pyka pê Itar wỳr pahi maati
Sesti hwỳr Pawre mẽnh kaxyw. Itar kamã
mẽ õ krĩ maati na pre kêp Rõm. Jakamã
nhũm Pawre mẽ mẽ kot mẽ hagjênh xà
kamã mẽ hkrĩ xwỳnh mẽ ho hpimrààtã
ma mẽ o mra nẽ pôristi krãhtũm Jurti
nhĩhkram mẽ haxàr pa. Kot ma Rõm wỳr
mẽ o mõr kaxyw. Jurtija kêp Itar kamã mẽ õ
pahi maati hã pôristi krãhtũm nhũm prem
ma mẽ kãm mẽ o mõr kaxyw ĩhkram mẽ
hagjênh pa. Ixpê Rukre na pa pre inhmã
Pawre hkôt inhmõr prãm nẽ mẽ hã ajêt nẽ
mẽ hkôt mõ.
2 Tã pa mẽ ra inhnojarêt nhũm Aris-
tak haxwỳja ma mẽ ixkôt mõ. Pyka pê
Masetõn nhõ xwỳnh na pre. Õ krĩ pê na
pre Tesarõn. Jakamã nhũm ma wa ixkôt
mõ. Hãmri nhũm pàrja nojarêt. Atamĩx
rũm pàr nhũm ra As wỳr nojarêt pa mẽ
hwỳr inhgjêx pa nẽ ma kamã mõ. 3 Hãmri
nhũm apkati pa mẽ krĩ pê Sito hwỳr pôj
nẽ hã pàr xi. Nhũm pôristi krãhtũm Jurtija
Pawre ho mex jakamã pa mẽ Sito hwỳr pôj
nhũm Pawre mã anẽ pa mẽ ixkato nẽ ma
ixkràmnhwỳjê hwỳr mra nẽ mẽ kutã apku
nẽ ma akupỹm pàr wỳr mra.
4 Tã pa mẽ axte mõ. Nom nhũm kôk mẽ
ixkutã àpêr tỳx jakamã pa mẽ umaj juk nẽ

gô hipôk kupu ho mõ. Gô hipôk pê Sipreja
pa mẽ upôk rũm ma hkupu ho mõ nhũm mẽ
inhnê kôk pê àmnàr mex nẽ. 5 Hãmri pa mẽ
mõõ nẽ pyka pê Siris mẽ Pãpir wa hakrenh
o mõ nẽ pyka pê Ris kamã Mira hwỳr pôj nẽ
hã pàr xi nẽ ijapôx pa. 6 Hãmri nhũm pôristi
krãhtũmja Aresãnrir rũm pàr pumu nhũm
ra Itar wỳr nojarêt. Pa mẽ hwỳr inhgjêx
kurê kumrẽx hãmri nẽ ma kamã axte mõ.
7 Hãmri nhũm pàrja kôk kutã tee ri mõr
prêprêk kaxyw nẽ ãm amnhĩm hprĩ nẽ mõr
ã apkati xohtô nẽ pa mẽ tokyx ixpôx kêt nẽ.
Tã Sito hwỳr ixàhtêp o mõ nom nhũm kôk
mẽ ixkutã hihtỳx rax kumrẽx. Jakamã pa
mẽ juk nẽ gô hipôk pê Kret jatur xà jahpa
nẽ ma kape hã mõ nhũm mẽ inhnê kôk pê
àmnàr mex nẽ. Hãmri pa mẽ ma Sarmõn
jakrenh o mõ 8 nhũm pàr kôk kutã amnhĩm
hprĩ nẽ kape hã mõ. Pa mẽ mõ nẽ jatã Rasej
tã pàr nhĩkwỹ xà mex wỳr pôj nẽ kamã
pàr xi. 9 Nom pàr kot amnhĩm hprĩ nẽ mõr
jakamã nhũm ra kôk xàpêr tỳx nẽ kamã kry
htỳx ã mytwrỳ mẽ ixtã kato. Mytwrỳja ã
mẽ kot kôk xàpêr tỳx pymaj nhỹhỹm pàr
kãm mrar kêt. Jakamã nhũm Pawre tokyx
mẽ inhmõr nê pàr nhõ xwỳnhjê mã kapẽr
kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

10 —Kwa pu mẽ jar kôk xàpêr tỳx jamãr o
ri papa nà. Kê kôk mẽ kry htỳxja hapêx pu
mẽ rĩ kormã axte mõ. Kot puj mẽ anhỹr kêt
nẽ kôk xàpêr tỳx kãm mõ nhũm nhỹri pàrja
mẽ pahpê axà nhũm gô mẽ apê mẽ akukrêx
o hapêx pa. Pu mẽ pajaxwỳja axkaprã.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr tã no nhũm mẽ
kuma nẽ ãm kuma. Pàr pãm mẽ pàr o mrar
xwỳnh wa nojarêt tỳx nẽ kapẽr ma nẽ ãm
kuma. Nhũm pôristi krãhtũm wa nojarêt
ã wa kuma nẽ haxwỳja Pawre mar kêt nẽ.
12 Nhũm mẽ kot pàr nhĩkwỹ xà mex jarẽnhja
mẽ kot mex ã harẽnh tã mẽ kêp omnuj nẽ.
Hã na wrỳk nẽ kôk xàpêr tỳx nhũm mẽ kêp
omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã Pawre
rom ra nojarêt nẽ. Mẽ kãm tokyx krĩ pê
Wẽnĩs wỳr hpôx prãm jakamã nojarêt tỳx
nẽ. Gô hipôk pê Kret kamã na Wẽnĩsja. Nẽ
kamã kôk xàpêr tỳx kêt jakamã nhũm mẽ
hwỳr nojarêt nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ tokyx Wẽnĩs wỳr mõ nẽ
kamã mãn kôk xàpêr tỳx japêx jamãr o
papa. Anẽ.

Hãmri nẽ piitã hwỳr nojarêt.

Kôk kot pàr o àpêr tỳx ã harẽnh

13 Tã nhũm kahpa hkôt kôk xàpêrja katàt
kôt kawax pê apê nhũm mẽ kamã ama nẽ
axpẽn mã:

—E hãmri. Tokyx pu mẽ mõ. Anẽ.

Jakamã pa mẽ pàr o htỳx xà ho api nẽ
axte mõ. Ma gô hipôk pê Kret jakàr ã
mõ. 14 Puh nhũm na wrỳ nẽ kôk àpêr tỳx
kumrẽx. Mẽ kot kãm "kôk xàpêr tỳx maati"
anhỹr xwỳnhja gô hipôk rũm mẽ ixto àpêr
tỳx kumrẽx o mõ. 15 Hãmri nẽ mẽ ixkutã
àpêr tỳx nhũm pàr tee ri kutã hkarôt. Pa
mẽ kormã Wẽnĩs wỳr ixpôx kêt ri ra ho
awjanã nhũm amnhĩ krã hkôt kôk kôt mõ.
16-17 Hãmri nẽ mõ nẽ gô hipôk pê Krawti
jahpa nẽ hakàr ã mõ nhũm mẽ inhnê kôk
pê amỹtà nhũm amnhĩm hprĩ nẽ kawax pê
apê. Hãmri pa mẽ pàr krare kot mẽ ixkôt
mõr xwỳnhja pa mẽ kumỳ nẽ pàr rax kãm
kumẽ. Ra kamã gô rax tã pa mẽ ixkarôt tỳx
nẽ nê hkapĩr pa nẽ ho api nẽ pàr rax kãm
kumẽ nẽ ho htỳx. Hãmri nẽ hpãnhã kôk
xàpêr tỳx pymaj pàr rax kaxpre hpa. Hãmri
nẽ kôk kot pykahti grà maati pê Sirteja wỳr
pàr mẽnh nhũm kot amnhĩ to pykahti xãm
o htẽm pymaj nhũm mẽ kot ho mrar xà hã
kupẽxê rax o wrỳ nhũm pàr amnhĩ krã hkôt
ma kôk kôt mõ.

18 Tã nhũm apkati nhũm kôk arĩ mẽ ixpê
pàr o àpêr tỳx nẽ arĩ na wrỳk rax rãhã nẽ.
Jakamã pa mẽ pàr àr pymaj nê mẽ hikukrêx
kwỳ gôx kãm rẽnh pa. Kaxkritre nẽ àr kêt
kaxyw.

19 Tã nhũm apkati pa mẽ hpãnhã pàr kre
kamã ri nê hikukrêx kwỳ rê nẽ gôx kãm
kurẽ. 20 Nhũm kôk arĩ àpêr tỳx kumrẽx ã
apkati xohtôô nẽ. Nẽ na wrỳk rax rãhã
jakamã pa mẽ kanhêti pumunh kêt nẽ myt
pumunh kêt o mẽ ixtã apkati xohtô rax
kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri ahkapi nẽ tee ri
amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Nẽ ixtyk par pix
kukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ nẽ ixkrĩ.

21 Hãmri nẽ mẽ inhmã ma xàj ixàpkur kêt
ryy nẽ. Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã mẽ
ixpumu nẽ pàr nhõ xwỳnh wa kãm kapẽr nẽ
wa kãm:

—Kwa na pa pre tee ri Kret kãm man
mẽ pamõr nê war amã ixkapẽr. Kop apu
mũtar mãn mẽ kuri arĩ ri mẽ hkôt mẽ papa
ronhỹx pu mẽ pajamakêtkati nẽ paxàmn-
hĩx ri papa. Tã nhỹx pu mẽ ri mẽ hikukrêxja
gôx kãm rẽnh par kêt nẽ. 22 Nom kwa kêr
ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt
nẽ. Kot puj mẽ pahtõ pahtyk kêt nẽ. Ãm

pàrja pix koja axà nẽ hapêx. [23] Ixpê Tĩrtũm
krajê hõ na pa. Na pa hte kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã na pre
kamàt ja kamã ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhjê
hõ mẽ nhũm ixwỳr wrỳ nẽ inhmã awjarẽ
[24] nẽ inhmã: "Pa Pawre? Kwa tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr o amã ma hkêt nẽ. Kot
kaj akà hkĩnh pê ma Itar kamã Rõm wỳr mõ
nẽ pôj nẽ pahi maati Sesti pumu nẽ kãm
amnhĩ jarẽ. Jakamã koja Tĩrtũm akôt mẽ
mõr xwỳnh piitã omunh mex nẽ ka mẽ atõ
tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ." Anẽ.

[25] —Ã kot inhmã kapẽr anhỹr jakamã kwa
mẽ amnhĩ to htỳx nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnh kot inhmã ujarẽnh xà hkôt koja
Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ixte ja hã
omunh mex kênã. [26] Koja xep kôkja nhỹri gô
hipôk ã pàr krakrak pa. Nom mẽ papajaja
kot puj mẽ pahkà hkĩnh pê hwỳr pahpôx pa.
Anẽ.

[27] Tã pa mẽ mõõ nẽ ã inhmõr anhỹrja ã
ixtã semãn axkrut nẽ ra gô rax pê Ariax kôt
axà. Kamàt kãm hkôt axà nhũm kôkja arĩ
pàr o apêr tỳx rãhã ho mõ. Hãmri nhũm
kôt ã kamàt nhũm pàr o mrar xwỳnhja
ra pàr kot pykahti grà htêp ã hkamnhĩx.
[28] Jakamã nhũm mẽ gô xupỳm pumunh xà
ho gô pumu nhũm upỳm kêp 36 met. Hãmri
nhũm hã ahtũmre nẽ axte omu nhũm ra
hpãnhã kêp 27 met pix. Jao ra pàr kot
gô kokwe htêp o mõr ã omu. [29] Hãmri nẽ
kot kẽn kuranh nẽ hã pikrakrak pymaj katẽ
rũm ho htỳx xà ho 4 nẽ gôx kãm kurẽ
nhũm arĩ ajêt. Hãmri nhũm mẽ tokyx
kãm arĩgro hprãm o arĩgro mã nojarêt o
hkrĩ. [30] Hãmri nhũm pàr kãm mẽ àpênh
xwỳnhjaja tanhmã hamaxpẽr to nẽ hêx
rom pàr krare ho wrỳk o tẽ. Mẽ kot mẽ
ixrer nẽ ahte xarmã mõr nẽ rêr nẽ tokyx
gô hipôk wỳr hpôx kaxyw. No ãm hêx rom
te mẽ kot axte pàr krã rũm ho htỳx xà
hõ mẽnh kaxyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ
kaxyw ho wrỳk o tẽ. [31] Nom nhũm Pawre
mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu hãmri nẽ pôristi
mẽ mẽ hkrãhtũm mã mẽ harẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa koja mũjjaja mẽ pare nẽ ahte pàr
krare kamã xarmã mõn rê ka mẽ apikaprãr
pa kãm ga. Anẽ.

[32] Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ mẽ
hwỳr hprõt nẽ mẽ kêp pàr krare pê hkaxpre
xà jakà nhũm gôx kãm tẽm nẽ ma gô hkôt
hkaprỳn mõ.

[33] Tã hãmri nhũm ra myt kator o mõ
nhũm Pawre akupỹm mẽ piitã mẽ ho mẽ
hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kãm:

—Kwa na ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ axàpkur kêt o atã
semãn axkrut. [34] E pu mẽ mẽmoj krẽ nẽ ho
amnhĩ xihtỳx. Kot puj mẽ pahtõ pahtyk kêt
nẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. Anẽ.

[35] Hãmri nẽ mẽmoj py nẽ mẽ noo mã
Tĩrtũm mã harẽ nẽ hkur o xa [36] nhũm mẽ ja
hã omunh xà hkôt akupỹm tãm hamaxpẽr
o mõ. Hãmri nẽ amnhĩm mẽõ hkwỳ jamỳ
nẽ kumẽ kuku. [37] Pàr kãm mẽ inhmõr
xwỳnhjaja na pa prem ixpê 276. [38] Tã pa mẽ
ra ixàpkur pa. Hãmri nẽ pàr kaxkrit kaxyw
mẽ apkur xà hã mẽmoj y jakrêxja gôx kãm
hkapĩr pa.

*Pàr m*ẽ kêp pikrakrak ã harẽnh

[39] Tã nhũm ra myt kator mex nẽ nhũm
mẽ amnhĩ kukamã gô hipôk pumu nẽ axpẽn
mã:

—Kwa nhỹ pika na mũj wehe? Anẽ.

Hãmri nẽ nhỹri hakàx ã amnhĩm nõr xà
mex pumu nẽ hwỳr pàr o mõr kaxyw hã
axpẽn ma. [40] Hãmri nẽ kaxyw pàr o htỳx xà
jakà nhũm axrê nẽ gôx kãm rôrôk pa. Nẽ
pĩ ho pàr o juk xà nhõ xê xàja nhũm mẽ
mããnẽn krãhta. Hãmri nẽ akupỹm mrar
xà hã kupẽxê nhô nhũm kôk ho hikot nẽ
ma gô jakàx wỳr o mõ. [41] Nom nhũm pàr
kormã hakàx pê awry hã mõr ri amnhĩ to
kokwe kura nẽ pyka nhĩmõk ã nõ nhũm mẽ
tee ri kot hkaxàr nẽ akupỹm gô xupỳm mã
mẽnh kaxyw. Nom nhũm gô kot pàr nhĩxô
htak tỳx kurê nhũm mẽ ixpê pikrakrak par
o mõ. [42] Jakamã nhũm pôristijaja tee ri omu
hãmri nẽ ra mẽ kêp prêsjê nhĩmex kaxyw.
Mẽ kot gôx kãm rôrôk nẽ gô hipôk wỳr hpa
ho nana nẽ mẽ kêp pikunor pymaj kot mẽ
himex kaxyw. [43] Nom nhũm mẽ hkrãhtũmja
kãm Pawre pĩr prãm kêt jakamã ja nê mẽ
hkurê nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ ate apa ho gô rẽnh mex
xwỳnhjaja. Akumrẽx mra nẽ mrõ nẽ ho
nana ho mra nẽ rê. [44] No mẽ ate apa ho
nana punuj xwỳnhjaja kêr ka mẽ tapti rỳ
pàr kukrêx õ mỳ nẽ hã ajêt nẽ hã ma mõn
rê. Anẽ.

Hãmri pa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ
ixpiitã ixkà hkĩnh pê ixrêr pa.

28

*Gô hipôk pê Maw kamã m*ẽ pa hã mẽ harẽnh
Makre 16.17-18

1 Tã pa mẽ ixpiitã ixkà hkĩnh pê ixrêr
pa. Nhũm gô hipôk ã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ
inhmã gô hipôk nhĩxi jarẽ nhũm xep kêp
Maw. 2 Nhũm Maw nhõ xwỳnhjaja mẽ ixto
mex nẽ. Nhũm axte na wrỳk rax nẽ nhũm
kry htỳx kumrẽx nhũm mẽ ixkamã ukaprĩ
nẽ mẽ inhmã kuto nẽ mẽ inhmã kapẽr mex
nẽ. 3 Hãmri nhũm Pawre kuwy kaxyw ri
pĩ kawrà ho mra nẽ kuwy hwỳr o tẽ nẽ hã
haxwỳr o xa. Hãmri nhũm kagã xoprê õ
wẽnên xihtỳxja kuwy kagro pymaj pĩ rũm
kato nẽ ĩhkra hã kunha nẽ hã àpêr o ajêt.
4-5 Hãmri nhũm Pawre omu nẽ amnhĩ nê
ho apê nẽ kuwy kamã kumẽ nhũm kamã
tẽm nẽ xêt pa. Hãmri nhũm gô hipôk nhõ
xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa ga mẽmyti mũj pumu. Mãn kêp
mẽ hpar o pa xwỳnh na. Hã na kagã õ
wẽnên xihtỳxta kunha. Nà koja ty nẽ rĩ
amnhĩ pumu. Ra hkà hkĩnh pê gô rũm mẽ
pahwỳr rêr tã koja tã ty kãm ga. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot tanhmã
amnhĩ to hã hkamnhĩx nẽ hamãr o kuhê.
à htỳx nẽ ĩhkra hikot rỳ htyk kurê kumrẽx
ã hkamnhĩx tã nhũm tanhmã amnhĩ kamã
hamak to hkêt nẽ. Ãm htỳx ri hkĩnh nẽ
kapẽr nẽ hpikunhar o ri mra. Hãmri nhũm
mẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot amnhĩ tore hã. Kêp
mẽ hpar o pa xwỳnh kêt. Mãn kêp kaxkwa
kamã mẽpahpãmjê hõ nà? Hã na kagã
kunha nhũm tanhĩ to hkêt nẽ. Anẽ.

7 Nhũm gô hipôk ã mẽ õ pahihti pê Pup-
tija. Õrkwỹ hã jawỳ jakamã nhũm amnhĩ
kôt mẽ ixwỳ pa mẽ ma hkôt mõ nẽ kuri hkôt
ixpa ho ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm mẽ
ixto mex nẽ. 8 Nhũm ra Pupti nhĩpêêxà kêp
à nẽ nõ. Kà kagro htỳx nẽ haôk. Hãmri
nhũm Pawre hwỳr tẽ nẽ omu nẽ hã ĩhkra
xi nẽ ho Tĩrtũm wỳ nhũm akupỹm ho mex
kurê kumrẽx. 9 Hãmri nhũm gô hipôk nhõ
xwỳnhja harẽnh ma nẽ Pawre hwỳr mẽ à
xwỳnh piitã o mra nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm
nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex pa. 10-11 Hãmri
nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhjaja mẽ ixto mex
rax nẽ.

*Pawre axte Rõm w*ỳr nojarêt ã harẽnh
Rõmãn 1.10-12, 15.30-32

Tã pa mẽ gô hipôôta kamã ixpa hã
mytwrỳ axkrunẽpxi. Hãmri nhũm kôk
xàpêr tỳxta hapêx pa mẽ axte inhnojarêt nẽ
ma mõ. Pàr õ kamã hpãnhã mõ. Aresãnrir
rũm pàrja pa mẽ hpãnhã kamã mõ. Mẽ kot
kãm "sãnti pihpo" anhỹr xwỳnhta kamã.
Na pre gô hipôk kamã haxwỳja kôk xàpêr
tỳx hapêx jamãr xa hã hikwỹ htã ra axte no-
jarêt. Hãmri nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhja
ma mẽ inhmõr xà hã mẽ inhmã mẽ ixàpkur
xà hkwỳ nhõr rax nẽ. Hãmri pa mẽ pàr
wỳr inhgjêx pa nẽ ma kamã mõ. 12 Mõõ
nẽ Sirakus wỳr pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri
nẽ krĩja kamã mẽ ixtã apkati axkrunẽpxi
nẽ axte mõ. 13 Mõõ hãmri nẽ Rekre hwỳr
pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri nẽ kamã mẽ ixtã
apkati. Nhũm ra kahpa hkôt kôkja kawax
pê àpêr mex jakamã pa mẽ ma hkôt mõ.
Nẽ mẽ ixtã apkati axkrut nẽ Potew wỳr pôj
nẽ hã pàr xi. 14 Hãmri nẽ pàr rũm ijapôj nẽ
krĩ kamã Jejus kôt mẽ ixtõ nẽ htõx kwỳjê
pumu nhũm mẽ amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ. Pa
mẽ ma mẽ hkôt mra nẽ mẽ hkôt ri ixpa
hã ixtã ũ semãn. Hãmri nẽ ma Rõm wỳr
hpãnhã ixpar o mõ. 15 Hãmri nẽ kormã
amỳm inhmõr ri nhũm Rõm kãm Jejus kôt
mẽ ixtõ nẽ ixtõxjaja mẽ ijarẽnh ma nẽ man
mẽ ixkutã mra. Ma krĩ pê Prasxi Apja mẽ
"Wẽn Pijakrunẽpxi" anhỹr xwỳnh jarẽnhja
wa hwỳr mẽ ixkutã mra. Hãmri pa mẽ
axpẽn kaxpa nhũm Pawre mẽ omu nẽ hkĩnh
nẽ. Nẽ mẽ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka mẽ
ixkutã jajê rẽ. Na pa mẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ.
Nà amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

16 Hãmri pa mẽ ma mẽ hkôt Rõm wỳr mõ
nẽ pôj. Jatã Itar kãm Rõm wỳr pôj. Hãmri
nhũm pôristi krãhtũm Pawre mã:

—E kot paj mẽ hagjênh xà kamã ajaxàr
kêt nẽ. Kot kaj amã nhỹri ixkre kamã apa
hprãm nẽ mamrĩ kamã apa. Nom koja
pôristi hõ akôt pa ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm nhỹri ixkre kamã
pahihti Sesti kot mar kaxyw kamã hamak
o pa.

Pawre kot Rõm kamã tanhmã amnhĩ
*nhĩpêx to hã har*ẽnh
Atre 17.5-6

17 Tã nhũm Pawre Rõm kamã hã apkati
axkrunẽpxi nẽ amnhĩ wỳr Ijaew xàptàr
tũmrejê hwỳ nhũm mẽ hã akuprõ nhũm mẽ
kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ
ka mẽ inhma. Nà na pa pre mẽ pan-
hĩgêtjê kapẽr nhĩrôp tanhmã ixãm to hkêt
nẽ rỳ ixte tanhmã mẽ pahkwỳjê hõ hto
hkêt tã nhũm mẽ pahkwỳjaja amarĩ ix-
pynê. Jerujarẽ kamã ixpynê nẽ Rõm nhõ
xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. 18 Hãmri nhũm
mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixkukja nẽ tee
ri mẽ kot mẽmoj mỳrapê ixpĩr kaxyw
tanhmã ixkukjêr to kaprỳ. Jakamã nhũm
mẽ kãm ixkator prãm nẽ. 19 Nom nhũm
mẽ pahkwỳjaja kãm ja mex kêt jakamã pa
pre jar pahi maati Sesti kot ixte kãm amnhĩ
jarẽnh ã inhmar kaxyw amnhĩm harẽ nẽ
man hwỳr mõ. Kot paj tanhmã kãm mẽ
pahkwỳjê ho ixkapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm
ixte amnhĩ tã tanhmã mar to hpix kaxyw na
pa hwỳr mõ.

20 —Tã pa amnhĩ wỳr mẽ awỳ. Ixte mẽ
amã amnhĩ jarẽnh kaxyw. Mẽ pahkaprĩ
xwỳnhta. Mẽ pahte kormã kamã pajamak o
papa xwỳnh Jejusta. Ãm ixte amnhĩ kaxyw
hkôt ijamaxpẽr pix mỳrapê na prem ã kàx
o ixkaxpre anẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà jar tanhmã ajarẽnh kute hkêt. Na
pre Jutej kamã mẽ pahkwỳjaja tanhmã
ajarẽnh to hã kagà nẽ mẽ ixwỳr mẽnh kêt
nẽ. Nẽ ham mẽ kurũm mẽ hpôx xwỳnhjaja
na prem tanhmã mẽ inhmã ajarẽnh to hkêt
nẽ. 22 No na xep hte pyka piitã hkôt mẽ kãm
mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
kurê nẽ. Na pa pre mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ
inhmã axujarẽnh mar prãm nẽ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ kot mar kaxyw arĩgro
hta.

Tã nhũm mẽ kot arĩgro hyr kato nhũm
mẽ Pawre nhõrkwỹ hwỳr pikuprõnh rax nẽ
nhũm mẽ kãm awjarẽ. Mẽ kãm ujarẽnh ry
nẽ. Nẽ ho kamàt. Nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak
o papa xwỳnh Jejusja. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ
kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm
nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato hkra.
Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nẽ
finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã Jejus kukamã
tanhmã hã kagà htoja nhũm mẽ kãm harẽ.
Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa
xwỳnhjaja kot tanhmã hã kagà htoja nhũm
mẽ kãm harẽ. 24 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja
kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ amnhĩ kaxyw
Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
No nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma
nẽ kãm axte mar prãm kêt nẽ.

25-29 Jakamã kànhmã kuhê nẽ nojarêt
nhũm Pawre mẽ kãm:

—Nà amnepêm na pre Tĩrtũm finat Ijaisti
mã tanhmã kapẽr to. ỹ hã kot mẽ pan-
hĩgêtjê mã tanhmã kapẽr jarẽnh to kaxyw.
Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot mẽ kãm kapẽr nẽ
tanhmã mẽ harẽnh to kaxyw. Te Tĩrtũm
tãm mẽ kãm kapẽr pyràk mẽ kãm kapẽr. Nẽ
ãm hãmri tanhmã mẽ pahkwỳjê jarẽnh to.
Na pre mẽ kãm:

E Ijaisti. Kêr ka ma akwỳjê hkôt ri mẽ kãm
tanhmã ixkapẽr jarẽnh to ho ri apa.
Nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ajamak o axumar
tỳx tã aprĩ hã ixkapẽr mar kêt nẽ.
Nẽ mẽ ano ho arĩt tỳx tã aprĩ hã ixte amnhĩ
nhĩpêx ã ixpumunh kêt nẽ.
Mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt jakamã te
mẽ ate mar pymaj amnhĩ jamak pro
pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
Nẽ mẽ amã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh
prãm kêt jakamã te mẽ ate ixte
amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh pymaj
te mẽ anomnhõt pyràk o amnhĩ
nhĩpêx o ri apa.
Jao amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ.
Kop mẽ amã ixkapẽr mar prãm ronhỹx ka
mẽ aprĩ hã inhmar tỳx nẽ.
Nẽ aprĩ hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh
mex nẽ.
Jao amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ ixkôt amnhĩ
xunhwỳ.
Pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex nẽ.
Tã ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.”
Anhỹr o kêr ka mẽ kãm ixkapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt apa Ijaisti. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm mẽ panhĩgêtjê kaxyw Ijaisti
mã kapẽr anẽ nhũm ô ri mẽ kãm ujarẽnh
o pa nẽ mẽ pamã hã kagà. Jakamã kwa
mẽ okora. Kêr ka mẽ jajê pyrà nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Kwa mẽ inhma nẽ
inhmar tỳx nẽ. Ijaew kêt xwỳnhjaja kot
kapẽr marja na ra Tĩrtũm kãm hprãm nẽ.
Jakamã koja mẽ hwỳr mẽ kot kapẽr jarẽnh
o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm mẽ hkôt mẽ
kãm ujarẽnh o pa nhũm mẽ kuma nẽ mẽ
akurom kãm mar prãm nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hapôx pa nẽ
ma akupỹm axpẽn mã tanhmã kapẽr jarẽnh
to ho mra. 30 Hãmri nhũm pahi maati Sesti
tokyx amnhĩ wỳr Pawre hwỳ nẽ tanhmã
mar to hkêt nhũm õrkwỹ kamã kêp prês

nẽ pa ho hã amgrà axkrut. Nẽ tãm õrkwỹ
pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Nhũm pre krĩ
nhõ xwỳnhjaja ohtô nẽ hwỳr mra nhũm
amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. 31 Na
pre hte amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hkrĩ. Mẽ kot Tĩrtũm
Kra Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩ
katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh par
nẽ mẽ ho hkra hã mẽ kãm ujarẽnh o hkrĩ.
Nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
jahkre. Tanhmã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
nhĩpêx mex to ho pa hã mẽ kãm karõ ho
hkrĩ. Hãmri nhũm mẽhõ ja nê tanhmã kãm
kapẽr to hkêt nẽ.

Tã ãm ja pix Teopre. Ixpê Rukre na pa
awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã amã
tanhmã mẽ pahkwỳjê jarẽnh to. Tã ãm ja
pix na hapêx.

Rõmãn
Pawre kot Rõm kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Kagà ja na pre Pawre hipêx. Kêp Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh na pre. Na pre hte mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ mẽ kãm ho wẽnê ho mẽ hkôt pa pê mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tã krĩ pê Rõm kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kormã ma mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ omunh kêt ri.

Nẽ Jejus kêp Tĩrtũm mã tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh ã nhũm pre mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà. Jejus kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã mẽ panê htyk jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumu nẽ Jejus kukwak ri mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw nẽ hamaxpẽr nyw o pa hã nhũm Pawre mẽ kãm karõ nẽ hã kagà. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ hã kagà ho:

[1] Pa Rõm nhõ xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Tĩrtũm na pre mẽ akaxyw ixãm. Ixte mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri ixpa kaxyw. Na pre ixpê Pawre hã ixpumu nẽ ixãm. Jakamã na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ri ixpa xwỳnh na pa. Na pa hte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Tã ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

[2] Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjê mã Jejus kukamã tanhmã harẽnh to ho ri pa. Nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ panê tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to mã xwỳnh mẽ nhũm mẽ hpiitã hprĩ hã harẽnh ma nẽ omu. Anẽ.

Nhũm prem ã Jejus kukamã mẽ kãm harẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh xà hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to. [3] Tĩrtũm Kra Jejus Krisja na pre mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ panhõ Pahihti na. Kêp Tĩrtũm Kra htã na pre mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho amnhĩ nhĩpêx nẽ wrỳ nẽ katorxà nhõxà hkre rũm kato. Jakamã kêp Tĩrtũm Kra pix kêt mããnẽn katorxà hkôt kêp higêt Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳ.

[4] Kêp Tĩrtũm Kra htã nhũm prem axtem nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ kupĩ. Nom nhũm Tĩrtũm kêp amnhĩ Kra hã akupỹm ho htĩr. Jakamã na pu htem harẽnh ma nẽ kãm pajamaxpẽr o:

—Jejus kêp Tĩrtũm Kraa. Mẽ kot kêp hpĩr tã nhũm akupỹm ho htĩr. Jakamã nhũm Tĩrtũm pyrà nẽ hihtỳx o hihtỳx. Anẽ.

[5] Tã ã Tĩrtũm kot Kra nhĩpêx anhỹrja ri na mããnẽn pa ixto mex nẽ mẽ akaxyw ixãm. Jakamã na pa hte ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm tanhmã Jejus Kris jarẽnh to ho ri mẽ hkôt ixpa. Ijaew mã nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex kaxyw. [6-7] Nẽ mẽ apê Rõm nhõ xwỳnhjaja. Na ka prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ apê Jejus mẽ wa hkwỳ hã mẽ ajarẽ. Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw nhũm pre ã mẽ ajarẽnh anẽ.

Tã ot pa kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh kaxyw. Tĩrtũm kot mẽ ato hkra xwỳnhjê hwỳr. Tĩrtũm kãm mẽ ajapêê.

Na pa hte mẽ ato mẽ panhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã ri ixpa. Nẽ mẽ ato wa hwỳr o:

—Kwa kêr ka wa Rõm kamã war akrajê pumunh mex nẽ mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Kê mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Anẽ.

*Pawre kot Rõm nhõ xw*ỳnhjê pumunh prãm ã amnhĩ jarẽnh

Atre 28.15-16; Rõmãn 15.22-29

[8] Nẽ na ka prem amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja mẽ ajarẽnh ma. Nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã tanhmã mẽ ajarẽnh to ho pa. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Kwa na xep Rõm kãm mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr tỳx nẽ. Nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Anẽ.

Pa ã mẽ kot mẽ ajarẽnh anhỹrja ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã ixkĩnh ã amnhĩ jarẽnh o ri ixpa. [9] Na pa hte mẽ ato hwỳr rãhã ho ri ixpa. Nẽ nhỹri

mẽ kãm Tĩrtũm Kra Jejus kapẽr jarẽnh o ri
ixpa nẽ mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ ato kuwỳ.
Nẽ tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx to ho
ixpa pê mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ ato kuwỳ.
Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. [10] Na pa
hte tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to kaxyw nẽ
mẽ akaxyw amnhĩ to kuma nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Na pa ra inhmã ma Rõm
wỳr inhmõr nẽ kamã akôt ixkwỳjê pumunh
prãm tỳx kumrẽx. Xà kot ka tokyx mẽ hwỳr
inhmẽ nà? Anẽ.

[11] Na pa ra inhmã mẽ awỳr inhmõr prãm
tỳx nẽ. Na pre Tĩrtũm Karõ tanhmã ixkrã
hto pa ỹ hã kapẽr ã kagà mar tỳx nẽ. Nẽ
hkôt mẽmoj mex pumunh rax nẽ. Tã ra
inhmã ma mẽ awỳr inhmõr nẽ amnhĩ xô ri
mẽ amã harẽnh prãm nẽ. Mẽ ate inhmar
nẽ aprĩ hã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
apa kaxyw. [12] Kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr
mõ. Nẽ mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu nẽ
pahkĩnh nẽ. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus
Kris mã pajamaxpẽr mex o papa hã axpẽn
pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Nẽ mẽ pahpiitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

[13] E ixkwỳjaja. Xatã ixte mẽ awỳr ixkrà
htã nhũm mẽmoj xatã tanhmã ixpê àmtàr
to pa kormã jar ixpa. Nom kot paj nhỹrmã
ma mẽ awỳr mõ. Mẽ ate ja hã inhmar
kaxyw na pa ã Tĩrtũm noo mã mẽ amã
amnhĩ jarẽnh anẽ. Na pa pre krĩ hkwỳ
kamã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê hwỳr
ixpa. Nẽ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt
ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja inhma nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. Ja kaxyw na pa inhmã ma
mẽ anhõ krĩ hwỳr inhmõr prãm nẽ. Mẽ
akwỳjaja kot ixkapẽr mar nẽ mẽ apyrà nẽ
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. [14] Na pre
ra Tĩrtũm ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho ixpa
kaxyw mẽ piitã mẽ kaxyw ixãm. Tanhmã
ri mẽ kute xwỳnhjê kaxyw. Mẽ kãm ma
ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ kãm ma hkêt
o mẽ pa xwỳnhjê mã. Nẽ mẽ kot kagà
pumunh xwỳnhjê mẽ mẽ kot kagà pumunh
kêt xwỳnhjê mã. Mẽ piitã mẽ kaxyw na pre
ixãm. Ixte mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ
panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ
hkôt ixpa kaxyw. [15] Jakamã na pa ra inhmã
mẽ apê Rõm nhõ xwỳnhjê hwỳr inhmõr
prãm nẽ. Ixte mẽ anhõ krĩ kamã mẽ piitã
mẽ kãm ja jarẽnh o ri ixpa nhũm mẽ kot
inhmar nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr kaxyw.

Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnh
Sikũn Ximotre 1.6-12

[16] Nẽ Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnhja
ãm hãmri na. Harẽnhja mex o mex. Na
htem kuma nẽ kãm hamaxpẽr nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
omu nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o
hapêx pa nẽ mẽ ho hkra. Nom mẽ ixpê
Ijaew nhõ xwỳnhjê pix kêt. Mããnẽn mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm kãm mẽ pajapê
ho axpẽn pyràk. Jakamã na pu htem Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Ja kaxyw
àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. [17] Ãm
mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr
xwỳnh pixjaja na hte mẽ ho hkra. Kapẽr
ã kagà htũm kot tanhmã ja jarẽnh to nẽ
harẽnh kot:

Na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Kra
mã hamaxpẽr ã mẽ omunh xà hkôt
mẽ ho hkra nhũm mẽ amnhĩ kaxyw
kãm hamaxpẽr rãhã ho pa. Jao ra ô
ri tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj
xwỳnh ã mẽ pajarẽnh
Atre 14.15, 17.22-29; Apokarip 9.20-21

[18] Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa
xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm axtem tanhmã mẽ
harẽnh to. Na htem Tĩrtũm kapẽr ma nom
amnhĩ tomnuj gryk ã ãm kuma. Nẽ mẽ
hkwỳjaja kot kapẽr mar pymaj kapẽr õ ho
mẽ kêp àmnàr rãhã ho ri pa nhũm Tĩrtũm
ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. [19-20] Te
mẽ kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh
kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx tã mẽ kot omunh
mex. Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm
ra kot mẽ pamã amnhĩ to amnhĩrĩt mex. Pu
mẽ pano ho omunh kêt tã no ãm kot amnhĩ
nhĩpêx kôt ra kêp Tĩrtũm ã omunh mex
nẽ. Nẽ kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh
ã omunh mex nẽ. Nẽ mex o mex ã omu
nẽ hihtỳx o hihtỳx hã omu. Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx kot amnhĩrĩt mex nhũm mẽ
kot omunh mex tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
nẽ. Nẽ axtem nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Tĩrtũm kot inhmã amnhĩ to amn-
hĩrĩtre hã kot pa kêt ri hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Kot pa inhno ho omu nẽ rĩ kormã hkôt
amnhĩ nhĩpêx japêr. Anẽ.

Ra mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex tã ri ã hamaxpẽr anẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ. 21 Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex tã amnhĩ kaxyw tanhmã kãm hamaxpẽr hto hkêt. Rỳ arĩ hamaxpẽr japêr nẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm. Ãm hãmri amex kumrẽx. Ãm amex o amex. Apê Tĩrtũm ã ãm apixi mex kumrẽx na ka. Ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex o apa.

Anhỹr o amnhĩ kaxyw kãm kapẽr kêt nẽ. Nẽ ãm htỳx tanhmã hamaxpẽr punuj to pix o ri pa. Te kamàt kô kamã ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ mẽmoj mex pumunh kêt nẽ.

22 Mẽ kot àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o ri pa htã no ãm te mẽ hkrã kanhĩn kêt nẽ mẽ hamaxpẽr kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 23 Jakamã na htem amnhĩm mẽmo karõ nhĩpêx. Mẽmo htyk mã xwỳnhjê hõ karõ nhĩpêx. Tanhmãn panhĩ karõ rỳ mẽmo mry karõ rỳ mẽmo kuwênh karõ. Rỳ mẽmo kagã karõ nhĩpêx. Hãmri nẽ ho õ sãnti nẽ te ri ho Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx. Jao hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê kãm mex o mex ã harẽ. Tĩrtũmja sãnti rom htĩr o htĩr tã nhũm mẽ axtem nẽ sãnti gryk ã hkaga nẽ ã amnhĩ nhĩpêx o pa anẽ. 24 Jakamã nhũm tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nẽ ãm mẽ omu. Jakamã nhũm mẽ ãm amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ axpẽn kãm ri tanhmã hpijaàm kêt to. Ã na htem htỳx ri amnhĩ tomnuj anhỹr o pa.

25 Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri htã nhũm mẽ axtem nẽ te amnhĩ pum rẽnh pyràk o hipêx nẽ kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ hpãnhã ri mẽ hêx xwỳnhjê kapẽr pix ma nhũm ja te mẽ kãm mex pyràk. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ axtem nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj nhĩpêx pix parpê rôrôk nẽ amnhĩm mex o mex ã harẽ. Nom kot hipêx xwỳnh Tĩrtũm parpê mãn ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nom kot mẽmoj nhĩpêx xwỳnhta mex o mex jakamã koja mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja jajê rom kãm mex o mex ã harẽnh tũm rãhã ho ri pa. 26 No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nhũm mẽ htỳx amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Jao mẽni hkwỳjaja axtem nẽ axpẽn gryk ã mjên kaga nẽ axpẽn nhĩõ ho mjên. 27 Nhũm mẽmy hkwỳjaja mããnẽn axtem nẽ amnhĩ kwỳjê my gryk ã hprõ kaga nẽ axpẽn nhĩõ ho hprõ. Na htem ã axpẽn kamã hpijaàm kêt o pa anẽ. Mỳrapê koja mẽ à pix kãm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. 28 Na htem amnhĩ tomnuj gryk ã Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Mẽ kãm amnhĩ tomnuj pix prãm jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kot paj axte ja nê tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to hkêt nẽ. Anẽ.

Jakamã nhũm mẽ arĩ htỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa rãhã nẽ.

29 Hãmri nẽ mẽmoj punuj pix mã hamaxpẽr.
Nẽ kãm amnhĩ mex pix prãm mã hamaxpẽr.
Nẽ kãm axpẽn tomnuj pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk pix prãm.
Nẽ mẽ kãm axpẽn par pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã ri kãm axpẽn mã àkjêr prãm.
Nẽ mẽmoj tã kãm axpẽn mã hêx prãm.
Nẽ kãm axpẽn kaxyw tanhmã hamaxpẽr punuj to pix prãm.
Nẽ kãm tanhmã axpẽn to kapẽr punuj to pix prãm.
30 Nẽ kãm mẽmoj tã axpẽn to hêx pix prãm.
Nẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt o ri pa.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr o ri pa.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar rãhã ho ri pa.
Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to pix kukamã hamaxpẽr. Nhũm mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà tee ri ja nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to no nhũm mẽ mar kêt kumrẽx.

31 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm kãm mẽmoj mex nhũm mẽ kêp omnuj nẽ nhũm Tĩrtũm kêp mẽmoj omnuj nhũm mẽ kãm mex nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽmoj tanhmã ho hã amnhĩ jarẽnh tã ho anhỹr kêt nẽ. Nẽ axpẽn kãm ukaprĩ ho ri pa hkêt nẽ. 32 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ hkukamã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh kot:

Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho ri pa ho pa. Anẽ.

Nhũm mẽ kot amnhĩ tã ja mar tỳx tã aa amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã nẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja gryk ã Tĩrtũm kaga nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nẽ ãm mẽ omu. Jakamã nhũm mẽ amnhĩ tomnuj tỳx pix rãhã ho pa.

2

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh

Matêwre 7.1-5; Sikũn Tesarõn 1.6; Eprêw 9.27; Sikũn Pêtre 2.4, 3.7; Jutre 6-14; Apokarip 6.15, 20.11

1 Nẽ kot ka mẽ atõ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma nẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Mẽ kot amnhĩ tomnuj pix o ri pa xwỳnh kênã. No pa na ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hkêt. Mẽ kurom ixte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa xwỳnh na pa.

Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Kwa nà mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ pajaxwỳja na pu htem tõhã mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ harẽnh anẽ nẽ te ka ate amnhĩ jarẽnh pyràk. 2 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri ã mẽ harẽnh kot anhỹr. 3 Mãn ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê rẽ. No pa koja hwỳr inhmẽnh kêt nẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr tã tõhã mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã koja Tĩrtũm mẽ uràk nẽ hã tanhmã mẽ ato. 4 Kot kaj mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ ãm ja hã amnhĩ pumu nẽ ajamaxpẽr o:

—Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh tã na hte Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Kêp mẽ ixkamã ukaprĩ xwỳnh jakamã na hte gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot paj arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa nẽ aa jam inhũrer kêt nẽ. Tĩrtũm kot ja hã tanhmã ixtore kaxyw hã.

Anhỹr o ajamaxpẽr. No ãm ja kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm kormã amnhĩ tã mẽ pajamã. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na hte kormã amnhĩ tã mẽ pajamã. Jakamã na kormã tanhmã ate amnhĩ tomnuj tota ã tanhmã ato hkêt nẽ.

5 Mẽ akrã hihtỳx jakamã mẽ amã hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm kêt. Na ka htem tanhmã amnhĩ tomnuj to pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa. Nẽ gaa nẽ ra anhỹr kumrẽx. Nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj tỳx o mõ. Jakamã koja nhỹrmã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ gryk tỳx kãm tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Ãm hãmri na hte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ panhĩpêx to.

6 Koja nhỹrmã mẽ pahpiitã kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ kot amnhĩ to mex o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ homnuj nẽ. Koja nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahto hpimrààtã ã mẽ panhĩpêx anẽ. 7 Mẽ kot hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa pê kãm Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xwỳnhjaja koja nhỹrmã amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. Hãmri nhũm mẽ kuri htĩr tũm nẽ hkĩnh nẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa. 8 Nom mẽ kot amnhĩ mã pix mã ri hamaxpẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to gryk ã Tĩrtũm kapẽr kaga xwỳnhjaja koja kãm mẽ hkĩnh kêt nẽ tanhmã mẽ homnuj tỳx to. 9 Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh piitã koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Ijaew kumrẽxjaja nẽ hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê.

10 No kêt tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ ho mex rax rãhã ho pa ho pa. Nẽ amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ harẽ. Nẽ tanhmã mẽ ho mex to nhũm mẽ kamã amnhĩ krit nẽ pa ho pa. Hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. Ijaew kwỳ kumrẽxjaja nẽ mããnẽn

Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nhũm mẽ mex
nẽ hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx ri pa
ho pa. [11] Koja Tĩrtũm nhỹrmã ahpỹnhã mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà
hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to pê tanhmã mẽ
panhĩpêx to. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm ã mẽ pahpiitã
mẽ panhĩpêx anẽ.

[12] Amnepêm na pre finat Mojes mã
tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ ô ri hã
kagà hpa. Mẽ ixpê Ijaew ri na kapẽr ã
kagàja. Ra mẽ ixte mar tỳx jakamã koja mẽ
ixtõ ra kapẽr mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã
omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê
nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak tũm xàta wỳr kumẽ. Kot kapẽr
mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt mỳrapê
nhũm ã hipêx anẽ. No kêt mẽ apê Ijaew
kêt xwỳnhjaja mẽ ixkĩnhã mẽ ari Tĩrtũm
kapẽr ã kagà hkêt jakamã koja mẽ ate
kapẽr nhĩrôp mẽ akuhê hã mẽ apumunh
kôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hkêt nẽ. Koja
hpãnhã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho apa mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o pa tũm xàta wỳr mẽ arẽ.

[13] Na hte mẽ kot kapẽr mar ã mẽ omunh
xà hkôt amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex
xwỳnh ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kot
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà
hkôt pix mã na hte amnhĩm mẽ kot amnhĩ
to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. [14] No mẽ hkwỳjaja
kormã kot kapẽr mar kêt tã te ra mẽ kot
mar mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ
krã hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx.
Te kot Ijaew pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr mar
tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pata pyràk.
[15] Na htem amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ
nhĩpêx mex to. Te Tĩrtũm kapẽr kot mẽ
hkrãm gjêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jakamã tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hã
amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ tãm amnhĩ
nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh nẽ.

[16] Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm Jejus Kris mã
anẽ nhũm kuma hãmri nẽ mẽ piitã kormã
mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to
hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh
to. Nẽ mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex
xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ papa-
jaja mẽ pahte axpẽn jamaxpẽr kôt axpẽn
pumunh kêt tã Jejus kot mẽ pajamaxpẽr kôt
mẽ pahpumunh par.

Tã na pa hte mẽ kãm Jejus kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpa pê ã mẽ
kãm ixujarẽnh anhỹr o ri ixpa.

Pawre kot hkwỳjê mã kapẽr
Rõmãn 3.19-20

[17] Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew kwỳjaja na
ka mẽ axtem nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã
tanhmã amnhĩ to jarkrar o ri apa nẽ mẽ
kãm:

—Nà mẽ ixpê Ijaew ri Tĩrtũm kapẽr ã
kagà jakamã ãm mẽ papxipixjaja na hte
Tĩrtũm amnhĩm mẽ inhmex ã mẽ ijarẽ. Nẽ
ãm mẽ papxipixjaja na hte mẽ ixto hkra.
[18] Nẽ mẽ papxipixjaja na mẽ ixte Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt mẽmoj pumunh par nẽ
mẽ kot amnhĩ to mex xà pumunh par nẽ mẽ
kot amnhĩ tomnuj xà pumunh par. Mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjê rom mẽ ixte mẽmoj piitã
omunh par kumrẽx. Anẽ.

[19-20] Nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà te mẽ ixpê mẽ nohkre xwỳnhjê pa
hã mẽ hamỳnh nẽ ri mẽ ho ixpa xwỳnh
pyràk. Jakamã Ijaew kêt xwỳnh pê htỳx
ri mẽ pa xwỳnhjaja na pa htem mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre mex o ri ixpa.
Kormã mẽ kot hprĩ hã mar kêt jakamã na pa
htem ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ
kurom mẽ ixte mar par kênã.

[21] Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh nẽ mẽ ate kapẽr
o mẽ ahkre ho apa htã hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ.

Nẽ mẽ ate mẽ kot axpẽn pê àhkĩnh nê mẽ
hkurê htã no ãm mẽ kamjaja axpẽn
pê axàhkĩnh o ri apa.

[22] Nẽ mẽ amã sãnti hkĩnh kêt ã amnhĩ jarẽnh
tã axtem nẽ hwỳr agjê nẽ hpar pê
kàxpore nhĩkwỹ xwỳnh o axàhkĩnh
o ri apa.

Nẽ mẽ kot axpẽn prõ ho amnhĩkati nê mẽ
hkurê ho apa htã mẽ kamjaja ã ri
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

[23] Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà mex o mex
ã harẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt
nẽ. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja ja hã
mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ Tĩrtũm ã
hpijaàm kêt o pa.

[24] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ
ajarẽnh kot:

Mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja na htem Ijaew
kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ
pa hã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã tanhmã
Tĩrtũm o kapẽr punuj to ho ri pa.
Anẽ.

25 Mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ pahkrajaja
mẽ hapôx kôt kormã mẽ hkryre ri pu htem
mẽ kêp mẽmy kwrỳt kà jakà. Finat Mojes
kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã hã
karõ xà hkôt na pu htem ã mẽ hipêx anẽ.
Mẽ pahte Tĩrtũm mã mẽ pahkrajê nhõr ã
amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Jakamã na pu
htem arĩ Mojes kapẽr kôt ã mẽ hipêx anẽ
nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nẽ. Nom kot pu
mẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho papa nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ hãmri
pu mẽ tee ri mẽ pahkrajê my kwrỳt kà jakàr
kaprỳ. Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahkrajê nhĩpêx
anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ
pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Nom mẽ
pahte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa
pê mẽmy kwrỳt kà jakàrja nhũm kãm mex
nẽ. 26 Ijaew kêt xwỳnhjaja kot ã mẽ hkrajê
nhĩpêx anhỹr kêt tã ra mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm
kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jao
te mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri. Mẽ ate amnhĩ my kwrỳt
kà jakàr kêt tã mẽ apê ixkra na ka mẽ. Anẽ.

27 Mẽ kot amnhĩ jakàr kêt tã Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa nhũm amnhĩ
tã mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩm mẽ kot
amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. Mẽ kot
amnhĩ jakàr kêt tãã.

No mẽ kajaja mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã Mojes
kapẽr ã kagà mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Ja mỳrapê koja ja hã mẽ apumu
nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê kĩnhã mẽ ate amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Ra mẽ ate amnhĩ
jakàr tã mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ
ajarẽ.

28 Nẽ kot ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to
jarkrar to nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixpê Ijaew jakamã na hte Tĩrtũm mẽ
kot inhmy kwrỳt kà krãhyr kôt ixto kraa.
Anẽ.

Nom xà na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ
pahto hkra? Nà kot anhỹr kêt. Na htem ãm
htỳx ã amnhĩ to jarkrar anhỹr kaprỳ ho pa.

29 Nẽ Tĩrtũm Karõ kot mẽ hkarõ mã gjêx
xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra jakamã na htem
Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Nom ri amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hkêt nẽ. Rỳ htỳx hamaxpẽr
o:

—Nà kot paj Mojes kapẽr ã kagà hkôt
amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu
nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra.

Anhỹr o hamaxpẽr kêt nẽ. Na htem
hamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm Karõ kot ixkarõm àr
jakamã ixpê hkra nhũm amnhĩm inhmex
ã ijarẽ. Jakamã kot paj ãm kôt pix mã
ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa rãhã ty. Kwãr
mãmrĩ ixkwỳjaja amnhĩm inhmex kêt ã
ijarẽ. Anẽ.

Kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o ri pa. Ã
mẽ hamaxpẽr anhỹr na mex o mex.

3

1 Nẽ mãn ka mẽ ra tee ri tanhmã amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:

—Kwa mo kaxyw na pa ixpê Ijaew? Mon
pa pre we ixpê Ijaew kêtre hkêt nẽ? Mẽ kêp
Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ jakàr kêt tã
nhũm Tĩrtũm mẽ pahpyrà nẽ mẽ ho hkra.
Anẽ.

Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
2 Mẽ pahpê Ijaew na pre Tĩrtũm Ijaew kêt
xwỳnhjê rom mẽ pahto mex rax nẽ. Na
pre amnepê mã mẽ panhĩgêt mã tanhmã
kapẽr to. Mẽ pahpiitã mẽ pahte mar nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nom Ijaew kêt
xwỳnhjê nhĩgêt mã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ.
Ãm mẽ pahpê Ijaew nhĩgêt pix mã kapẽr.
Jakamã mẽ pahpê Ijaew mã ja mex kumrẽx.
3 Nom kot kaj mẽ atõ ja ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ ixto mex mã mẽ ixtã
amnhĩ jarẽnh tã no nhũm xep mẽ inhĩgêt
kwỳjaja hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na
xep prem kapẽr kwỳm ri amnhĩ tomnuj o
pa. Jakamã ko. Koja Tĩrtũm mẽ ixpê mẽ
hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja tanhmã mẽ
ixto mex to japêr ko. Anẽ.

4 Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
Tĩrtũm na hte mẽ pahpiitã mẽ pakurom
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh o hêx kêt nẽ. Tã
ra kot tanhmã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh to xà
hkôt koja ã mẽ pahto mex anẽ. Kapẽr ã kagà
htũm kot mẽhõ tanhmã Tĩrtũm mã kapẽr to
nẽ harẽnh kot:

Pa Tĩrtũm. Nà ãm kapxipix na ka hte
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Jakamã na htem ãm axpẽn mã axêx ã
akapẽr ã ajarẽnh kaprỳ. Anhỹr o
harẽ.

5 No kot ka mẽ atõ atỳx ajamaxpẽr nẽ aja-
maxpẽr o:

—Xà koja Tĩrtũm tanhmã mẽ ixte amnhĩ tomnuj to hã mẽ ixpumu nẽ gryk? Nà koja gryk kêt nẽ. Jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj o ri ixpa. Kê mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm tapxipix kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh ã harẽnh o pa. Nà ja mex. Jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri ixpa nhũm mẽ Tĩrtũm pix mã mãn kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ixpumu nẽ tanhmã ixto hkêt nẽ. Koja tanhmã ixto japêr hãmri nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. Nom ã ajamaxpẽr anhỹrja Tĩrtũm jamaxpẽr kôt kêt. 6 Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr punuj anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ aa kot amnhĩ tomnujre hã. Kop ãm mẽ pahpyrà nẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ronhỹx tanhmã kot we amnhĩ to nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ? Nhỹx mẽ pahpyrà nẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Nà ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt.

7-8 E pa ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—E kot paj mãmrĩ ri mẽmoj tã ixêx o ri ixpa kê mẽ ixêx nhi hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm pix mã mãn kot amnhĩ to mex ã harẽ. Nẽ ãm pix mã mãn hêx kêt xwỳnh ã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ixpumu nẽ mẽ ã mẽ kot harẽnh anhỹrja ma nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ. Jakamã ixêx o ri ixpaja ã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ra mẽ kot ixrom tãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh ã harẽnh jakamã nhũm ixêx nhita ã tanhmã ixto hkêt japêr. Jakamã kot paj ixte amnhĩ tomnuj o ri ixpaja mã inhũrer kêt nẽ. Kêr kê mẽ ja hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm tapxipix kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr nom mẽ ajamaxpẽrja kot anhỹr kêt. Na hte akwỳjaja pa ixpê Pawre ixêx o ixpa hã ri axpẽn mã ijarẽ no na pa hte ixêx o ri ixpa hkêt nẽ. Ã mẽ ajamaxpẽr anhỹr o ri apa xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ atomnuj tỳx nẽ kãm ga.

Mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh

Wam Korĩt 6.9; Karatas 3.22; Xitre 3.3

9 Tã tanhmã kot puj mẽ pahpê Ijaew amnhĩ jarẽnh to? Xà kot pu mẽ pahte amnhĩ to mex o Ijaew kêt xwỳnhjê jakrenh ã amnhĩ jarẽ? Nà mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹỹre hã. Mẽ pahpê Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ. 10 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽhõ na we aa kot amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx nẽ pa?

11 Nẽ mẽhõ na we kot mẽmoj mex piitã omunh par?

Nẽ mẽhõ na kãm Tĩrtũm prãm?

12 Nà amrakati kumrẽx. Na mẽ ra piitã hkaga hpa.

Nẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa.

Ãm mẽhõ pyxire nẽ amnhĩ to mex o ri pa hkêt kumrẽx.

13 Na htem kapẽr punuj pix o ri pa.

Jakamã Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te kot mẽmoj tyk nẽ hkro punuj pyràk.

Na htem ãm ri hêx pix kukamã ri hamaxpẽr o pa. Tanhmã mẽ hêx to xàja te kêp kagã xoprê nhõ wenẽn xihtỳx pyràk.

14 Nẽ na htem mẽ piitã mẽmoj nhĩxi ho ri axpẽn mã mẽ hixi jarẽnh o pa. Nẽ ri tanhmã axpẽn japrỳ hto ho pa.

15 Nẽ tanhmã kapẽr mã gêt kãm mẽ kãm kapẽr to.

16 Nẽ tanhmã mẽ hkwỳjê homnuj to. Jakamã nhũm mẽ piitã ri hkaprĩ nẽ mex kêt nẽ pa.

17 Nhũm htem ãm axpẽn mã mẽ gryk xà pix o kapẽr o pa.

18 Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kêt o pa. Na htem kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ kãm hkĩnh kêt o pa.

Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pajarẽnh anhỹr. 19 Mẽ pahpê Ijaew ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ na. Na hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nẽ mããnẽn mẽ papajaja. Mẽ pahpê Ijaew na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ. No ãm mẽ papapxipix hkêt. Krĩ piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm ã mẽ harẽnh kot anhỹr. Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ mẽ pahpê Ijaew. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã mẽmo kaxyw kot pu mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt ã ri amnhĩ to jarkrar o papa? Kot puj mẽ ã

amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. Jakamã koja
Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tom-
nuj mỳrapê tanhmã mẽ panhĩpêx to. [20] Mẽ
pahtõ koja mẽ pahte kapẽr kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pajarẽ? Nẽ mẽ
pahtõ mã koja mẽ pamã kapẽr nẽ mẽ pamã:

—Nà na ka hte akatàt kôt ixkapẽr kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Ãm hãmri na ka
hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Anhỹr o mẽ pahtõ mã kot we ã kapẽr
anẽ? Nà aa kot mẽ pahtõ mã kapẽr anhỹr
kêt. Na pu htem ãm kapẽr ma nẽ tee
ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr. Mẽ pahte
amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh kaxyw na
pre mẽ pamã kapẽr ã kagà htũmja gõ. Mẽ
pahtõ mẽ pahte kapẽr ã kagà hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o papa hkêt kênã kot kêt ri
amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã
mẽ pajarẽ.

*Tanhmã Tĩrtũm kot m*ẽ pahto hkra to hã
harẽnh

Atre 17.30-31; Karatas 2.16-21; Piripos 3.7-9;
Xitre 3.5; Xiakre 2.10

[21] Nẽ na hte Tĩrtũm mẽ pahte kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amn-
hĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã
mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Jakamã mẽhõ kuk-
wak ri koja we ã mẽ pajarẽnh anẽ? Nà
nhãm mẽhõ kot tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã
ho pa hã omunh pix kukwak ri koja ã mẽ
pajarẽnh anẽ. Tã mẽhõ kukwak ri kot
ã mẽ pajarẽnh anhỹr xwỳnhta na pre ra
mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Amnepêm Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kamã na pre mẽhõ
hkukamã tanhmã harẽnh to. Nẽ Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja
haxwỳja kukamã tanhmã harẽnh to ho pa.
[22] Jejus Krisja na prem hkukamã harẽnh o
pa. Tãm na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr rãhã
ho papa nhũm Tĩrtũm ja pix ã mẽ pah-
pumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to
mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Mẽ kot Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitãã. Mẽ ixpê
Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mẽ
pahpiitã mẽ pahte axpẽn pyràk jakamã kot
puj mẽ pahtõ Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm
Tĩrtũm Kra Jejus kot amnhĩ to mex pix
o pa kukwak ri mẽ pahpumu nẽ amnhĩm
pajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Ra kot ixkra Jejus kôt
amnhĩ xãm jakamã ra inhmã te Jejus kot
amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ to mex o pa.
Anẽ.

[23] No mẽ pahtõ na mẽ pahte Tĩrtũm mẽ
Jejus wa uràk nẽ amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho
ri papa? Nà amrakati kumrẽx. Mẽ pahpiitã
mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. [24] Tã
Tĩrtũm kot mẽmoj tã mẽ pakutã nojarêt
rãhã jakamã na hte Jejus Kris kukwak ri
amarĩ amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex
xwỳnh ã mẽ pajarẽnh o pa. Mẽ pahte Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitãã nhũm
ã mẽ pajarẽnh anẽ. Ra Jejus kot htyk
o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã
amnhĩrer par jakamã na hte Tĩrtũm Jejus
kukwak ri amarĩ mẽ pahte amnhĩ to mex
xwỳnhjê hã mẽ pajarẽ. Te mẽ pahte amnhĩ
tomnuj kêt kumrẽx pyràk mẽ pajarẽ. [25-26] Na
pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr
wrỳ nẽ mẽ panê ty nẽ htyk o mẽ pahte
amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa.
Jakamã kot pu mẽ pahtõ amnhĩ kaxyw hkôt
pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pah-
pumu nẽ Kra kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ
pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. Jao te aa
mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx pyràk
ã mẽ pahpumu.

No kêt amnepêm kormã Jejus wrỳk nẽ
mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwỳnhjaja.
Tanhmã na pre Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx to? Kormã Je-
jus mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwỳnhjaja
tanhmã na pre mẽ hipêx to? Nà na
pre mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm
amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩm mẽ harẽnh
o:

—Nà ãm hãmri. Koja nhỹrmã Ixkra ma
mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ nê ty nẽ htyk o mẽ kot
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Jakamã
koja mẽ tãmjaja amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer kêt nẽ. Anẽ.

Tã nhũm Jejus tãm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ
mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã nhũm
Tĩrtũm ra mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja Kra kukwak ri amnhĩ katut kôt
mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. No
na hte amarĩ ã mẽ panhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. Ãm Jejus tyk pix kukwak ri na hte
ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ãm hãmri na hte ã
mẽ panhĩpêx mex anẽ. Na hte tãm mẽ
panhĩpêx rãhã ho pa. [27] Jakamã kot puj mẽ
ã pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na pa hte amnhĩ to mex rãhã o ri ixpa. Amnhĩ to mex o mẽ piitã mẽ hakrenh pa.

Anhỹr o pajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã hamaxpẽr anẽ nẽ ãm amnhĩ jarẽnh o hêx. Na hte Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Mẽ pahte amnhĩ to mex rãhãre hã. Nom na pu htem amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ rĩ kormã amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ.

[28] E pa axte tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka mẽ aprĩ hã inhma. Mẽmoj pumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh wehe? Xà mẽ pahte kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hã mẽ pahpumunh kôt? Nà na hte ja hã mẽ pahpumunh kôt ã mẽ pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papare hã. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Ja pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

[29] Nẽ xà Tĩrtũm kêp mẽ ixpê Ijaew pix nhõ Tĩrtũm pix na? Nà kêp mẽ ixpix nhõ Tĩrtũm kêt. Kêp mẽ ixpê Ijaew nhõ Tĩrtũm nẽ mããnẽn kêp mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ Tĩrtũm.

[30] Nẽ Tĩrtũm ãm pyxi mex. Axtem hõ kêt. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk. Jakamã na hte mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja.

[31] Tã koja mẽhõ htỳx hamaxpẽr o:

—Nà ixte amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpẽr mex o ixpa nhũm Tĩrtũm kot amnhĩm inhmex ã ijarẽnh jakamã kot paj axte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot paj ãm amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Ra Tĩrtũm kot ixto hkra kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr hãmri nẽ kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã nẽ pa ho pa.

4

Apraãw kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr

Karatas 3.6-18; Xiakre 2.23

[1] Nẽ mẽ panhĩgêt finat Apraãwja kêp mẽ pahpê Ijaew pàr krax. Tã mẽmoj tã na pre Tĩrtũm omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ? [2] Xà kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã omunh xà hkôt nhũm pre ã harẽnh anẽ? Nà ja kôt kêt. Kop apu ja kôt ã kot harẽnh anhỹr ronhỹx Apraãw amnhĩ tã omu nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ to jarkrar nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E mãn ka ixpumu. Na pa hte akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Anhỹr o nhỹx pre kãm amnhĩ to jarkrar. No na pre tanhmã kãm amnhĩ to jarkrar to hkêt nẽ. [3] Tã mẽmoj tã omunh xà hkôt na pre Tĩrtũm amnhĩm mex ã harẽ? Nà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã Apraãw jarẽnh to kot:

Na pre Apraãw amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Anẽ.

[4] Mẽ õ patrãwjaja na htem kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja àpênh mex ã mẽ omunh xà hkôt mẽ kãm amnhĩre. [5] No Tĩrtũm na hte ã mẽ panhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na hte mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte amnhĩm ã mẽ pajarẽnh anẽ. Ra mẽ pahte amnhĩ tomnuj o ri papa htã hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

[6] Jakamã na hte mẽ pamã amnhĩ jarẽnh o:

—Ixte mẽ amex ã mẽ ajarẽnh tã no ãm mẽ ate amnhĩ to mex kôt mẽ apumunh kôt na pa ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ ate amnhĩ kaxyw Ixkra mẽ wa ixkôt ajamaxpẽr nẽ wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ apumunh kôt na pa hte ã mẽ ajarẽnh anẽ. Anẽ.

Pu mẽ ã kot pamã kapẽr anhỹr ã amnhĩ tã kuma nẽ pahkĩnh nẽ. Pahi finat Tawi na pre haxwỳja ja jarẽnh o:

[7] Na hte Tĩrtũm amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

Jakamã pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ.

[8] Nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o: “Hêxta
waa nẽ. Na pa pre amnhĩ tomnuj o
ixpa nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ
ixkaprĩ nẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm inhma
nẽ ixte amnhĩ tomnuj o hapêx pa nẽ
axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
Nà ãm hãmri. Ja mex kumrẽx.” Anẽ.
[9] Tã mẽ kot ja hã amnhĩ pumunh nẽ
hkĩnh xwỳnhjaja mẽmojaja na mẽ? Xà mẽ
kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnh pix
kwỳjaja na pre pahi Tawija ã mẽ harẽnh anẽ
nà? Nà mẽ tapxipixjaja kêt. Mããnẽn mẽ kot
amnhĩ jakàr kêt xwỳnh kwỳjaja. Tanhmã
na pre ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
finat Apraãw jarẽnh to? Na pre harẽnh o:
Na pre Apraãw amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm
nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm
mex ã harẽ. Anẽ.
[10] Xà Apraãw ra kot amnhĩ my kwrỳt kà
krãhyr nhĩrô pê na pre Tĩrtũm amnhĩm
mex ã harẽ? Nà kormã kot amnhĩ krãhyr
kêt ri na pre ã harẽnh anẽ. [11] Kormã kot
amnhĩ krãhyr kêt ri kãm kapẽr nẽ kãm:

—E ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr
nẽ ixkôt amnhĩ xãm ã ixte apumunh kôt na
pa amnhĩm amex ã ajarẽ.

Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ rĩ kormã
kãm tanhmã amnhĩ krãhyr to hã kãm karõ
nhũm kuma nẽ mar xà hkôt amnhĩ my
kwrỳt kà hkwỳ krãhta. Kot Tĩrtũm mã
amnhĩ nhõr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Nom kormã amnhĩ krãhyr kêt ri na pre
Tĩrtũm amnhĩm mex ã harẽ. Tã Ijaew
kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ jakàr kêt tã mẽ
hkwỳjaja Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ kãm amnhĩ nhõr
jakamã Apraãw te kêp mẽ hpàr krax maati
pyràk. [12] Nẽ mããnẽn mẽ pahpê Ijaew. Kot
puj mẽ pahtõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
pajamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu
nẽ mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. No ãm mẽ pahte
amnhĩ jakàr ã mẽ pahpumunh kôt ã mẽ
pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm Apraãw pyrà nẽ
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr pix ã
mẽ pahpumunh kôt na hte mẽ pamex ã mẽ
pajarẽ. Kormã Apraãw kot amnhĩ my kwrỳt
kà krãhyr kêt ri ra kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
mã hamaxpẽr jakamã kêp mẽ pahpê Ijaew
mẽ pahte uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
mã pajamaxpẽr xwỳnhjê hpàr krax maati.
Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ kêp mẽ pahpàr
krax maati.

*Tĩrtũm kot Apraãw mã m*ẽmoj mex
jarẽnh
Karatas 3.22

[13] Amnepêm na pre Tĩrtũm Apraãw mã
tanhmã kapẽr to nẽ kãm:

—E koja nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ
atàmnhwỳjaja amỳrpê apyrà nẽ krĩ piitã
hkôt mẽ kêp mẽ õ pahi. Anẽ.

Tã tanhmã Apraãw kot amnhĩ nhĩpêx to
hã omunh xà hkôt na pre ã kãm kapẽr anẽ?
Xà kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
karõ nhũm kot hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
ã omunh xà hkôt na pre hkĩnh nẽ ã kãm
kapẽr anẽ? Nà kot anhỹr kêt. Mẽ pahtõ kot
pu we Tĩrtũm kapẽr xà hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã ho ri papa? Mẽ pahpê
hihtỳx kênã. Ãm kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt hamaxpẽr nhũm kot amnhĩ tã omunh
nẽ amnhĩm mex ã harẽnh kôt pix mã na pre
ã kãm kapẽr anẽ. [14] Kop apu kot kãm tanhmã
kapẽr to nẽ kãm:

—E Apraãw. Kot kaj ixkapẽr piitã ama
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
apa. Hã koja nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ
atàmnhwỳjaja kêp krĩ piitã hkôt mẽõ pahi-
hti.

Anhỹr o kãm kapẽr ronhỹx ãm kãm ã
kapẽr anhỹr kaprỳ. Apraãw aa kot kapẽr
piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pare hã.
Kop apu ã kãm kapẽr anhỹr ronhỹx pre
kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ
hamaxpẽr o:

—Kwa nà. Ra ixte Tĩrtũm kôt amnhĩ
xãm tã tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ kapẽr
piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
ixpa? Kot paj tee ri inhmã ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ixpa hprãm kaprỳ. Jakamã koja
nhỹrmã ixkanrẽhã ixkra nẽ ixtàmnhwỳjaja
kêp mẽ õ pahi hkêt nẽ pa. Hêxta waa nẽ.
[15] Koja Tĩrtũm ixte kapẽr kwỳm ri tanhmã
ixte amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ tanhmã
ixtomnuj to. No mẽhõ kot we kapẽr piitã
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa? Nà
amrakati kumrẽx.

Anhỹr o nhỹx pre hamaxpẽr. [16] No na
pre Tĩrtũm ã kãm kapẽr anhỹr kêt nẽ. Ra
kot hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
pahpumunh mex kênã. Na pre ãm kãm:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ
ixkôt amnhĩ xãm jakamã kot paj amarĩ ato
mex nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh
o amnhĩ to hêx kêt nẽ. Na hte mẽmoj

tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj nhĩpêx to ho ri pa. Jakamã koja mẽ pahte Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnh piitã mẽ pahto mex nẽ.

Nẽ xà na pre ã mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ mẽ pamã:

—E kot kaj mẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot paj mẽ ato mex rax nẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na pre ã mẽ pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na pre mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ finat Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ hã kot paj mẽ ato mex nẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr. Tã Apraãw kumrẽx kot mẽ pakukamã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahte uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê pàr krax maati pyràk.

17 Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã Apraãw mã kapẽr to. Kot tanhmã kãm kapẽr toja Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã na. Na pre kãm:

Kot kaj apê ahpỹnhã ri mẽ urojê hpàr krax. Anẽ.

Kormã Apraãw kra hkêt tã nhũm hkra hkukamã ã kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêt tỳx nẽ wa ixkra hkêt kumrẽx. Kot paj wa tanhmã amnhĩ to nẽ tokyx ty. Tã ra Tĩrtũm kot ixkra nẽ ixtàmnhwỳjê hkukamã ã inhmã mẽ harẽnh anhỹr kênã. Jakamã kot pa xep wa ixpigêt tỳx tã tanhmã amnhĩ to nẽ ixkra. Nà kot pa xep wa anẽ. Nẽ koja ixkraja tanhmã amnhĩ to nẽ ixpê htyk japêr tã koja Tĩrtũm akupỹm inhmã ho htĩr. Nà koja inhmã ho anẽ. Ra kot inhmã ixkra nẽ ixkanrẽhã ixtàmnhwỳ xohtô jarẽnh kênã. Anẽ.

18-19 Na pre ra hpigêt tỳx nẽ. Ra hã amgrà pê 100 nẽ hkurẽ kêt nẽ pa. Nhũm hprõ mããnẽn hpigêx tỳx nẽ. Nẽ õhy kamã hkra hkêt kumrẽx. Kormã wa hkra hkêt tã nhũm Tĩrtũm Apraãw mã hkra nẽ htàmnhwỳ xohtô hã harẽ. Nẽ kêp mẽ urojê xohtôjê pàr krax ã kãm harẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx kurê kumrẽx. 20 Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Na pre war amnhĩ kra hã amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm tãm kot wa kãm wa hkra jarẽnh pix mã hamaxpẽr pê amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx o ri wa pa. Nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ra wa ixpigêt tỳx kumrẽx tã koja xep Tĩrtũm wa inhmã wa ixkra hõ gõ. Nà koja wa inhmã kugõ. Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri Tĩrtũmja mex o mex. 21 Nà kot wa inhmã wa ixkra jarẽnh xà hkôt koja wa inhmã kugõ. Ja kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tĩrtũmja hêx kêt. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Tĩrtũm ã hamaxpẽr anhỹr ã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Nẽ kot kãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt wa kãm wa hkraja gõ.

23 Nom na pre amnhĩm Apraãwja pix mex ã harẽnh kêt nẽ. 24 Kot puj mẽ pahtõ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ ra kot Apraãw jarẽnhta pyrà nẽ amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. Na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã mẽ papajaja na pu prem amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. 25 Na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Tã nhũm mẽ axtem nẽ kupĩ nom nhũm amarĩ htyk kêt nẽ. Na pre htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ. Jakamã nhũm prem kupĩ nhũm akupỹm ho htĩr. Tã mẽmo kaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ pahwỳr Kraja mẽnh nhũm mẽ panê htyk anẽ nhũm akupỹm ho htĩr? ãm kot kukwak ri amnhĩm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh pix kaxyw.

5

Tĩrtũm kot mẽ pahto hkwỳ hã harẽnh

Matêwre 5.12; Sikũn Korĩt 4.8, 5.18-21; Xiakre 1.2-4; Wam Pêtre 4.12, 5.9

1 Nẽ na pu prem amnhĩ tomnuj o ri papa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm Jejus amnhĩ grônh kôt wrỳ nẽ mẽ panê ty. Nhũm Tĩrtũm htykja kukwak ri mẽ pahto hkwỳ. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumu hãmri nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ pu mẽ ra pahpê hkwỳ hã papa. 2 Na pre Jejus Tĩrtũm mã mẽ pajarẽnh o:

—E jajê pumu. Na mẽ ra amnhĩ kaxyw pamã hamaxpẽr nẽ pahkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ pahto mex nẽ mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Tã kot puj mẽ pahpê hkrajaja nhỹrmã pano ho Tĩrtũm mex o mex xwỳnhja pumu. Jakamã na pu htem amnhĩ kukamã ã pajamaxpẽr anhỹr o pahkĩnh nẽ papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kot paj nhỹrmã inhno ho Tĩrtũm mex o mex ã omu nẽ kuri ixpa ho ixpa. Nà ãm hãmri. Inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

3-4 Nẽ na htem Jejus ã mẽ pahtomnuj nẽ pu mẽ pahpunuj nẽ ri papa. Pamex kêt nẽ tã tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o ri pahkaprĩ nẽ papa hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Pu mẽ pahpunuj kurê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx o kormã mõ. Nẽ mẽ umaj hkaga hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa. Jao amnhĩ kaxyw kumã pix mã kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã pahkĩnh nẽ ri papa.

Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ja kaxyw tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to pu mẽ pahpunuj tã hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.

5 Nẽ ra mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ amnhĩ kaxyw tee ri kãm pajamaxpẽr kaprỳ hkêt nẽ. Ra kot mẽ pamã amnhĩ Karõ nhõr nhũm kot mẽ pahkarõ mã gjêx kênã kot pu kêt mẽ ri tee ri amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr kaprỳ. Na hte Karõja mẽ pahkarõ kamã mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o amnhĩrĩt nẽ kãm mẽ pajapê htỳx ã harẽnh o amnhĩrĩt rãhã nẽ.

6 Amnepê mã na pre mẽ piitã amnhĩ tomnuj o ri pa nẽ tee ri kãm amnhĩ to mex rãhã hprãm kaprỳ. Mẽhõ kot we ja kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto? Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ kaxyw Kra Jejus mã kãm:

—E inhma. Ka kot kaj mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho paja ã ma mẽ hwỳr wrỳ. Ixte mẽ nê atyk kaxyw agrônh kôt mẽ hwỳr amẽnh jakamã kot kaj wrỳ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Rãhã nhũm mẽ hkwỳjaja apĩ ka mẽ piitã mẽ nê ty. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ man amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ. 7-8 Xà koja mẽhõ kãm axpẽn japê xàj axpẽn nê ty nà? Xà kot mẽhõ tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh tã nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm hkràmnhwỳja kãm hapê nẽ. Nẽ nê amnhĩ grônh kôt mẽ kãm xa nhũm mẽ kupĩ nhũm nê ty? Nà kot apu nê htyk japêr ko. No mẽ papajaja. Na pu htem mẽhõ hkràmnhwỳta kĩnhã arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri papa htã nhũm Tĩrtũmja arĩ kãm mẽ pajapê nẽ. Nẽ kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahwỳr Kris mẽ nhũm mẽ panê ty. Arĩ mẽ pahte amnhĩ tomnuj rãhã ho papa tãã. Na pre ã Tĩrtũmja kãm mẽ pajapê hã ã mẽ pahwỳr mẽnh anẽ. 9 Na pre ty nhũm hkamrô hkwỳ axkapĩ nhũm Tĩrtũm ja hã omunh xà hkôt tãm amnhĩm mẽ paxunhwỳ. Tã Jejus kukwak ri koja ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ parẽnh kêt nẽ. Mẽ pahpê hkwỳ kênã kot kêt hwỳr mẽ parẽ.

10 Nom kormã mẽ pahpê hkwỳ hkêt ri na pu prem te ra kutã amnhĩ xunhwỳr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã nhũm Kra mẽ panê ty pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Tĩrtũm Jejus tyk kukwak ri mẽ pahto hkwỳ. Nẽ ra akupỹm Kra ho htĩr jakamã kot puj mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹrmã wa uràk nẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

11 Nẽ mẽ pahpê kuwy rax wỳr mẽ papa mã xwỳnh kêt jakamã na pu htem pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Nom ja pix ã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahpê Tĩrtũm kràmnhwỳ jakamã na pu htem mããnẽn pahkĩnh nẽ ri papa. Pahihti Jejus Kris kot mẽ panê htyk ã omunh xà hkôt na pre Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkwỳ jakamã na pu htem pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

Atãw mẽ Kris wa harẽnh
Wam Korĩt 15.20-22, 45-49

12-13 Nẽ amnepêm na pre Tĩrtũm finat Mojes mã tanhmã kapẽr to. Hãmri nhũm kuma nẽ Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw mẽ kãm mẽmojta ã karõ nẽ mẽ kãm hã hkagà. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot mẽ kãm mẽmoj tã karõja ma nẽ tanhmã axpẽn mã kapẽr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pu htem ãm amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o ri papa nẽ amnhĩ to mex kêt kumrẽx. Anẽ.

Ãm hãmri na prem ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. My kot wa pê finat Atãwja kumrẽx na pre tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to ho hkrax. Mỳrapê na pre htĩr tũm nẽ ri pa ho pa hkêt nẽ. Na pre ri pa nẽ gaa nẽ rĩ hpigêt tỳx nẽ ty. Tã mỳr pê ri mẽ papa xwỳnhjaja na pu htem uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa. Mỳrapê na pu htem ri papa nẽ gaa nẽ Atãw pyrà nẽ pahtyk pa. Tĩrtũm kot mẽ pahtã Atãw mã kapẽr xà hkôt. 14-19 Jakamã na prem kormã Mojes kator xwỳj ri pika piitã hkôt ri pa nẽ gaa nẽ haxwỳja htyk pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ty. Atãw pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽmo xô nẽ hkurê xwỳnhta krẽr kêt tã uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nẽ mỳrapê ty.

Na pre ã Atãwja mẽ pahpiitã mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm nẽ amnhĩ tomnuj o hkrax anẽ nẽ mẽmo xôta krẽ. Jao te mẽ pahpiitã mẽ pahte uràk nẽ kumẽ hkur pyràk o mẽ panhĩpêx. Mỳrapê nhũm htem arĩ pika piitã hkôt hapôj nẽ kormã hprĩre htã ra Atãw pyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm Atãw kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omunh xà hkôt mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Nà koja mẽ Atãw pyrà nẽ amnhĩ tomnuj o ri pa. Mỳrapê kot paj ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa. Anẽ.

Tã Jejus Kris mẽ Atãw wa harẽnhja kot axpẽn pyràk jakamã na hte Atãw kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjaja Atãw kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa rãhã nẽ. Uràk nẽ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri pa. Nhũm axtem Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Te mẽ kêp hkanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjê pyrà nẽ uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Na htem ã ahpỹnhã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Na pre Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer par kaxyw mẽ panê ty. Jakamã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra. Kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

Atãw kot Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Nom nhũm Jejus Atãw rom kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

Nhũm Atãw kot Jejus kĩnhã Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm mỳrapê na hte mỳr pê mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ pa nẽ gaa nẽ Atãw pyrà nẽ htyk pa. Hãmri nẽ kormã htĩr ri amnhĩ to mex o pa hkêt mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx. Tã nhũm Tĩrtũmja mex o mex jakamã na hte Jejus Kris mẽ wa mẽ pakamã ukaprĩ nẽ. Jakamã na pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amarĩ tanhmã mẽ pahto mex to ho ri pa. Atãw kot amnhĩ tomnuj pix pumunh kôt na pre Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Tã nhũm Jejus mẽ pakamã ukaprĩ nẽ mẽ panê ty nhũm Tĩrtũm ja hã omunh xà hkôt ra mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja te mẽ pahte aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk o mẽ panhĩpêx. Na hte amarĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ.

Nẽ Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na htem piitã ri pa nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ty rỳ ri pa nẽ gaa nẽ wejre nẽ ty. No na pre Jejus Krisja aa kot amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx tã amarĩ mẽ panê ty. Jakamã nhũm Tĩrtũm ra kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kutã nojarêt rãhã nẽ mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot Ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na pa mẽ omunh pa. Tã kot paj Ixkrata kukwak ri tãm mẽ unhwỳ nhũm mẽ nhỹrmã wa ixri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

20-21 Nẽ na pre Tĩrtũm tanhmã finat Mojes mã kapẽr to. Mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa hã amnhĩ pumunh kaxyw. Hãmri nẽ mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw tanhmã mẽ kaxyw Mojes mã kapẽr to. Nhũm kuma nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. No nhũm prem kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkwỳm pix mã ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ pika piitã hkôt ja arĩ rãhãã. Ja mỳrapê koja mẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm

xàta wỳr ma pa. Nom Tĩrtũm arĩ kãm pika piitã hkôt mẽ papa xwỳnhjê japê nẽ. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papa tã nhũm kãm mẽ pahto mex prãm nẽ. Jakamã na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus Kris mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Mẽ panê htyk o kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw. Tã kukwak ri kot puj mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

6

Mẽ kot mẽ pahkrã kumrãr ã mẽ harẽnh
*Sikũn Korĩt 5.17; Karatas 2.19-20, 5.24, 6.14; Epes 4.17-24; Koros*ẽ 3.1-11; Wam Pêtre 4.1-6

1 Nẽ mẽ pahte arĩ tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to htã nhũm Tĩrtũm arĩ kãm mẽ pajapê nẽ. Nẽ arĩ mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ. Jakamã xà kot kaj mẽ atõ ã harẽnh anhỹrja ma nẽ atỳx ri ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kãm ijapê nẽ kot ixkutã nojarêt rãhã ho ri pa jakamã mo kaxyw kot pa Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa? Nà kot paj ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Ka ã mẽ atõ atỳx ri ajamaxpẽr anhỹr japêr. Kwa xà ajamaxpẽrja mex? Nà mex kêt. 2 Ã ajamaxpẽr anhỹrja mẽ hamaxpẽr mex xà hkôt kêt. Ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga jakamã nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnujja te ra mẽ pahpê hapêx pyràk. Jakamã kot puj mẽ arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ. 3 Mẽmo kaxyw na htem Tĩrtũm mã mẽ pahkrã kumrã? Nà mẽ pahte ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Te Jejus htyk nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnujja haxwỳja hkôt htyk nẽ hapêx par pyràk o amnhĩrĩt kaxyw. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Nà kot paj axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

4 Na htem Tĩrtũm mã gôx kãm mẽ pahkrã kumrã nhũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te mẽ kot Jejus kôt haxwỳja haxàr pyràk. Hãmri nhũm mẽ akupỹm mẽ pahto api. Te Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx o kot akupỹm Kra Jejus ho htĩr pyràk. Te mẽ pahtyk tã nhũm akupỹm kot mẽ pahto mẽ pahtĩr pyràk. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx kaxyw. 5 Nhũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te Jejus kôt htyk nẽ hapêx par pyràk. Nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nywja te Jejus akupỹm htĩr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

6 Amnepêm na pu pre htem amnhĩ tomnuj rãhã ho ri papa. Te mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot mẽ õ patrãw mã àpênh rãhãta pyràk. Tã nhũm Kris mẽ panê ty. Kot mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer nẽ ho hapêx par kaxyw mẽ panê ty. Jakamã te mẽ pahte amnhĩ tomnuj mẽ pajamaxpẽr punujja te pĩ kahpa hã Jejus kôt harir nẽ htyk nẽ hapêx par pyràk. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nẽ mẽ pajamaxpẽr nyw pix o pajamaxpẽr papa kaxyw. 7 Na hte mẽ htyk xwỳnhjaja axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 8 Na pu prem Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnh ma nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Jejus kot mẽ panê htyk jakamã kot paj ixte amnhĩ nhĩpêx tũm kaga hpa nẽ hpãnhã kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Te ra ixtyk nẽ axte tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt pyràk. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

9 Nẽ Jejus htyk nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr jakamã koja axte htyk kêt nẽ. Ra mẽ pahte ja mar mex. 10 Na pre ãm htyk tipxi htã htykja o mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Tã ra akupỹm htĩr o htĩr nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. 11 Tã mẽ papajaja kot puj mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ma nẽ ã pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri. Te ixte Jejus pyrà nẽ ra ixtyk pyràk jakamã kot paj axte amnhĩ tomnuj o ri ixpa hkêt nẽ. Te ixte Jejus pyrà nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ãm Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpata pyràk o kot paj hpãnhã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

12 Jakamã kot ka mẽ atõ nhỹrmã tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr punuj to japêr hãmri nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà inhmã ã amnhĩ tomnuj anhỹr prãm nẽ. Omnuj tã kot paj ho anẽ. Nà ixte ho anhỹr mã kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr tã kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.

13 Kêt Tĩrtũm mã mãn amnhĩ gõ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Hãmri nẽ amnhĩ krã kamã mẽmoj mex pix mã ajamaxpẽr nẽ tãm

akapẽr. Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê
kôt pix mã mãn ri apa.
Na ka pre htem akapẽr punuj nẽ.
Nẽ ajamaxpẽr punuj nẽ.
Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê
hkôt ri apa.
Nẽ kagôxỳhti japrô nẽ ho akõm o ri mẽ hkôt
apa.
Tã ra hpãnhã Tĩrtũm mã amnhĩ gõ nẽ axte
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
14 Amnepêm na pu prem tanhmã mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkukamã
pajamaxpẽr nẽ pajamaxpẽr o:
—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã
mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nẽ amnhĩ to
mex o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ
amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Nà kot paj anẽ.
Anhỹr tã no ãm tee ri mẽ pamã hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprãm kaprỳ nẽ arĩ
ri kapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
ri papa. Tã ra hpãnhã axtem pajamaxpẽr o:
—Nà Tĩrtũm kot ixkutã nojarêt rãhã ho
pa xwỳnh. Tã ra ixte hkôt amnhĩ xãm
jakamã koja tanhmã ixto pa hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o ri ixpa. Nà koja ixto anẽ.
Anhỹr jakamã ra amnhĩ kaxyw kãm paja-
maxpẽr tỳx o mẽmoj punuj kutã amnhĩ to
htỳx nẽ.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã mẽ pajarẽnh
Juãw 8.34
15 Tã ã kot anhỹr jakamã tanhmã kot puj
wem pajamaxpẽr to? Xà kot pu mẽ ã
pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:
—Nà na hte Tĩrtũmja ixte kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã ixpumunh kôt
amnhĩm inhmex ã ijarẽnh kêt nẽ. Ãm
kêp ixkutã nojarêt rãhã nẽ amarĩ amnhĩm
inhmex ã ijarẽnh xwỳnh jakamã kot paj arĩ
amnhĩ tomnuj rãhã nẽ aa ja kaga hkêt nẽ.
Anhỹr o kot puj mẽ pajamaxpẽr? Nà kot
puj mẽ ã pajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ã mẽ
pajamaxpẽr anhỹrja mex kêt. 16 Koja mẽhõ
nhỹri kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê hõ
pumu nẽ kãm amnhĩ jarẽnh japêr nẽ kãm:
—E inhma. Kot paj ãm akôt pix mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã
e inhmã mẽmoj tã karõ pa ama nẽ amã
tanhmã ho ho ri ixpa.
Anhỹr o kãm kapẽr japêr. Hãmri nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr tã amnhĩ tomnuj pix
o ri pa. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
mẽ pa xwỳnhjaja koja nhỹrmã ty hãmri mẽ
kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta
wỳr ma hapêx.
No koja mẽhõ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. E kot paj ãm akapẽr kôt pix
mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.
Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri
pa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma õ krĩ hwỳr
api nẽ Jejus mẽ Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ
mex rãhã nẽ pa ho pa.
17 Tã mẽ kajaja na ka xep prem tee ri
mẽ amã mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer
prãm tã nhũm te tãm kot amnhĩ tã mẽ
ato htỳx pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri
kãm anhũrer prãm kaprỳ. Tã nhũm Tĩrtũm
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ kapẽr ma nẽ
amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ ãm
hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Pa ja hã mẽ
ajarẽnh ma nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Nẽ
Tĩrtũm mã ixte mẽ ajarẽnh mar nẽ mẽ anhỹ
hã ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. 18 Na pre Tĩrtũm
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ tomnuj
mã anhũrer pa nẽ hpãnhã hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx.
19 E kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã ja
jarẽnh to. Te ixte ixkrajê jahkre pyràk o
kot paj mẽ amã awjarẽ. Nà amnepêm na ka
prem ajamaxpẽr punuj kôt amnhĩ tomnuj
o ri apa. Nẽ gaa nẽ ra amnhĩ tomnuj pix
kukamã ajamaxpẽr. Tã kêr ka mẽ arĩ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pãnhã tãm ri
ajamaxpẽr o ri apa. Jao gaa nẽ ra Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex
nẽ. 20 Na ka prem tee ri amã amnhĩ tomnuj
mã anhũrer prãm kaprỳ. Te tãm kot amnhĩ
tã mẽ ato htỳx nẽ amnhĩ kôt mẽ ato pa
pyràk o mẽ anhĩpêx. 21 Xàn ka prem ã
amnhĩ tomnuj anhỹr o apa nẽ akĩnh nẽ
ajamakêtkati nẽ ri apa? Nà na ka prem
akĩnh nẽ apa hkêt nẽ. Tã na ka prem Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ tee ri ate tanhmã
amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ
nẽ apijaàm nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ tomnuj
anhỹr o pa xwỳnhjaja na htem ja mỳrapê ty
nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak
tũm xàta wỳr pa. 22 No na pre ra Tĩrtũm
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ tomnuj
kaga hpa. Te Tĩrtũm tãm kot hpãnhã amnhĩ
tã mẽ ato htỳx nẽ amnhĩ kôt mẽ ato pa
pyràk ka mẽ ra ãm hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ hpãnhã amã kapẽr
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex prãm. Nẽ

hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hprãm. Jakamã
kot kaj mẽ nhỹrmã kuri amex kumrẽx nẽ
atĩr tũm nẽ ri apa ho apa.
23 Na hte mẽ kãm àpênh o ri mẽ pa
xwỳnhjaja mẽ kãm mẽmoj tã apê nẽ àpênh
pa nẽ hpãnhã amnhĩrer xà jamỳ. Ja pyrà
nẽ koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja
nhỹrmã ty hãmri nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà
htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa.

No mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt
pajamaxpẽr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã
mẽ pahpumu nẽ mẽ pajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Jajaja koja nhỹrmã Ixkra
mẽ wa Ixkuri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ
pa ho pa. Hêxta waa nẽ. Nà ãm hãmri koja
mẽ anẽ. Anẽ.

Xà tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ?
Nà ãm mẽ pahte Kra Jejus Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na
hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

7

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kot axte amnhĩ
tã mẽ pahto htỳx kêt ã harẽnh

Rõmãn 8.2, 10.4; Karatas 4.1; Epes 2.2; Korosẽ 3.7

1 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Nà Tĩrtũm kot mẽ
pakaxyw tanhmã Mojes mã kapẽr tota na
ka mẽ ra mar tỳx nẽ. Na pu htem kormã
pahtĩr ri hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Tã
ty hãmri nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Ra mẽ ate ja mar tỳx. E pa mẽ amã ja hã
ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. 2 Nà finat Mojes kot
Tĩrtũm nhỹ hã mẽnijaja kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõja. Koja
mẽhõ ho mjên hãmri nẽ ãm kôt pix mã ri pa
ho pa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. No koja nhỹrmã
mjên kêp ty nhũm ahte ri pa. Hãmri nẽ kãm
axte mẽhõ ho mjên prãm nẽ mãmrĩ axte
mẽhõ ho mjên. Ja tanhmã kute hkêt. 3 Nom
koja wam mjên arĩ htĩr japêr nhũm hprõ
tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ hpãnhã
nhãm mẽhõ ho mjên. Hã koja Tĩrtũm pê ja
homnuj nẽ. Nom koja mjên ra kêp ty nhũm
mỳrpê axte kãm mẽhõ ho mjên prãm nẽ
mãmrĩ ho mjên. Ja na Tĩrtũm pê homnuj
kêt. Ra wam mjênja htyk kênã. Ã Tĩrtũm
kot Mojes mã mẽ pakaxyw mẽmoj tã karõ
kot anhỹr.
4 Tã ja pyrà nẽ na pu prem amnepêm
pajamaxpẽr o:

—Ixte Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri ixpa jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã
ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Anẽ.

Tã pu mẽ ra tanhmã pajamaxpẽr to nẽ
hpãnhã pajamaxpẽr õ ho pajamaxpẽr o:

—Nà na xep hte Tĩrtũm mẽ ixte kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh kôt amnhĩm
mẽ inhmex xwỳnh ã mẽ ijarẽnh kêt nẽ. Mẽ
ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpare hã.
Kêt ãm Kris kot mẽ inhnê htyk nhũm mẽ
ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr pix ã mẽ ixpumunh kôt na
hte mẽ inhmex ã mẽ ijarẽ. Ãm ja pix ã mẽ
ixpumunh kôt na hte mẽ ixto hkra nẽ mẽ
ixkutã nojarêt o pa. Kra Jejus pix kukwak ri
na hte ã mẽ inhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Ã mẽ pajamaxpẽr nyw kot anhỹr. Jakamã
te mẽ pahte mẽhõ kot mjên nyw xwỳnh
gryk ã axte mjên htyk xwỳnh mã hamaxpẽr
kêêta pyràk o na pu htem amnhĩ nhĩpêx
o papa. Jao Kris kapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri papa. Nẽ Tĩrtũm noo mã tãm
ri amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axte mẽ pahte amnhĩ
tomnuj kukamã tanhmã pajamaxpẽr to
hkêt nẽ.
5 Nẽ amnepê mã mẽ pahte amnhĩ krã hkôt
tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho ri
papata ã na pu prem amnhĩ tomnuj pix o
ri papa. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr mar
tỳx tã kuma nẽ ãm kuma nẽ ri papa nẽ ri
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mỳrapê nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ
pahtyk nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak tũm xà hwỳr papa mã xwỳnhjê hã
mẽ pajarẽ.
6 Nẽ amnepêm na pu pre htem ã paja-
maxpẽr anhỹr o:

—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm amnhĩ tã
ixpumu nẽ ixte amnhĩ tomnuj kêt xwỳnh ã
ijarẽ.

Anhỹr o pajamaxpẽr no ãm tee ri ã paja-
maxpẽr anhỹr kaprỳ. Nẽ arĩ tanhmã amnhĩ
tomnuj to ho ri papa. Tã hpãnhã te Jejus
Kris kôt pahtyk pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ
hpãnhã Karõ nhỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx. Jao
ra tee ri mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx prãm kaprỳ hkêt nẽ. Ra Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ
nhĩpêx mex o ri papa.

*Tĩrtũm kap*ẽr ã kagà htũm kot tanhmã
mẽ pajarẽnh to

Rõmãn 3.20, 5.20; Karatas 3.23-24

7 Tã Tĩrtũm mẽ pahte kapẽr kôt ri amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ
pamex ã mẽ pajarẽnh kêt jakamã mẽmo
kaxyw na kapẽr ã kagà htũmja? Nà mẽ
pahte mar nẽ pahprĩ hã Tĩrtũm noo mã
mẽ kot amnhĩ tomnuj xà jarẽnh mar nẽ
omunh mex kaxyw na. Na hte mẽ pahkwỳjê
kukrêx kĩnh o pamã ho panhõ hprãm nê mẽ
pamã karõ. Ã kot mẽmoj punuj piitã nê mẽ
pamã karõ kot anhỹr. Tã mẽ pahte ja mar
kêt ronhỹx pu mẽ Tĩrtũm kêp ja homnuj
ã harẽnh mar kêt nẽ. 8 Tã ra mẽ pahte
harẽnh mar nẽ kêp ja homnuj ã harẽnh ma.
Mẽ pamã axpẽn kukrêx kĩnh o ho pamã
panhõ hprãmja mããnẽn kêp ja homnuj ã
harẽnh mar tã nom aa hkaga hkêt nẽ arĩ
pamã axpẽn kukrêx kĩnh o pamã ho panhõ
hprãm tỳx rãhã ho ri papa. Kop ãm Tĩrtũm
kapẽr kêt ronhỹx pu mẽ kot amnhĩ tomnuj
xàja aa mar kêt kumrẽx nhũm te mẽ pamã
amrakati pyràk. 9 Amnepê mã ixte Tĩrtũm
kapẽr mar kêt ri na pa pre ixtỳx ri amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa nẽ ijamaxpẽr o:

—E kot paj nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ
inhmex nẽ ixpa ho ixpa.

Anhỹr tã hpãnhã pamã axpẽn kukrêx
kĩnh o ho pamã panhõ hprãm nê kapẽrta
ma nẽ ja hã amnhĩ pumunh kurê kumrẽx.
Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr
nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Nà ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ixpa jakamã kot paj nhỹrmã ty
nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr pa kuri
ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ. Hêxta
waa nẽ. Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh na pa.
Kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm ma mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr
amnhĩ nê inhmẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ixkaprĩ nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ijamaxpẽr o ri ixpa. 10 Tã hpãnhã axtem
ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã
mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hãmri nẽ
nhỹrmã ixtyk tã hwỳr api nẽ kuri ixtĩr tũm
nẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr ã ijamaxpẽr tã no ãm tee ri inhmã
hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm kaprỳ. Na
pa pre xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê nẽ tee ri ja
hã amnhĩ pumu nẽ ijamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa amnhĩ nhĩpêx to nẽ
ãm Tĩrtũm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx? Na
pa hte tee ri inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
prãm tỳx kaprỳ. Ãm ixte amnhĩ tomnuj
pix o ri ixpa xwỳnh jakamã ãm hãmri koja
amnhĩ nê kuwyta wỳr inhmẽ. Nà koja ixto
anẽ. Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj we ja
nê kãm ixkapẽr to? Anẽ.

11 No mẽhõ koja Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o ri pa? Na pu htem pahpiitã
tee ri pamã ho anhỹr prãm kaprỳ. Mẽ
pahpê hihtỳx kumrẽx jakamã na pa pre
ixtỳx ixte Tĩrtũm kuri ixtĩr tũm nẽ ri ixpa
hã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Ãm
xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê nẽ amnhĩ tomnuj
pix o ri ixpaja mỳrapê koja mẽ kot amnhĩ
xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr amnhĩ
nê inhmẽ. 12 Kot anhỹr tã tanhmã kot puj
mẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta jarẽnh to?
Nà kot mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
ã karõta mex kumrẽx. Mex o mex. 13 Mex
kumrẽx tã na htem kuma nẽ tee ri kãm hkôt
amnhĩ nhĩpêx hprãm kaprỳ. Jao nhỹrmã
ty nẽ ma kuwy hwỳr pa. Kêt pa na pa
pre ra mar nẽ omunh mex tã hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex kêt nẽ. Jao ra ixte amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumu. Na pa pre
tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa
hprãm tã no ãm xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê
nẽ hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa.
Tã ra tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr o:

—Nà na pa hte ãm tee ri inhmã Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ no ãm ho
anhỹr kêt nẽ. Ãm ixte amnhĩ tomnuj pix
o ixpa xwỳnh na pa. Ja mỳrapê koja Tĩrtũm
amnhĩ nê ma kuwy hwỳr inhmẽ. Nà koja
ixto anẽ. Anẽ.

Mẽ pahte mẽ pamã amnhĩ tomnuj kaga
hprãm kaprỳ hã mẽ pajarẽnh
Karatas 5.17

14 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta Tĩrtũm
kapẽr na. Nẽ Tĩrtũm kĩnhã ãm inhĩ pix na
pa ri ixpa jakamã tanhmã kot pa amnhĩ to
nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa?
15 Inhmã tãm ixte amnhĩ nhĩpêx prãm tã no
ãm amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Mẽmoj
ixpê omnuj tã pa hte ra hkôt tanhmã amnhĩ
tomnuj to ho ri ixpa. Hãmri nẽ ja hã amnhĩ
pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa hte axtem nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Mẽmoj ixpê
omnuj nhũm inhmã ho anhỹr prãm kêt tã
ra ho anẽ. Nhũm mẽmoj mex nhũm inhmã
ho anhỹr prãm tã ho anhỹr kêt nẽ. Mon
pa hte axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ri ixpa? Anẽ.

16 Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa
htã ra Tĩrtũm kapẽr mexta ma hãmri nẽ ra
ijamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kapẽrja mex kumrẽx tã
pa tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
hprãm kaprỳ ho ri ixpa. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

17 Inhmã amnhĩ tomnuj prãm kêt tã arĩ
ixkaxwỳnh kãm ijamaxpẽr punuj nhỹ hã
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 18 Nẽ
inhmã tãm amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm
tee ri ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm
kaprỳ. Tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ tãm
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa? Na pa tee ri
inhmã ja ho anhỹr prãm kaprỳ. Ixte amnhĩ
tomnuj xwỳnh na pa. Nẽ aa ixte amnhĩ to
mex kêt kumrẽx xwỳnh. 19 Inhmã mẽmoj
mex kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm tã
no ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ
ãm hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
ri ixpa. Mẽmoj ixpê omnuj tã pa hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. 20 Ixte Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã na pa hte
ã amnhĩ tomnuj anhỹr o ri ixpa. Mẽmoj
ixpê omnuj pa inhmã ho anhỹr prãm kêt tã
ra hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ixte Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 21 Nẽ mẽmoj mex
nhũm inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm tã
ra hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. Ã ixte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr xwỳnh na pa. 22 Nẽ inhmã
Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
prãm tã 23 nom ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh
jakamã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pa
tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kukamã
ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj axte amnhĩ tomnuj kêt nẽ.
Kot paj ãm amnhĩ to mex pix kukamã ija-
maxpẽr o ri ixpa.

Anhỹr tã no ãm arĩ amnhĩ tomnuj o ri
ixpa nẽ amnhĩ to mex kêt. Ixte amnhĩ
tomnuj xwỳnh jakamã na pa hte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri ixpa nẽ tee ri
inhmã amnhĩ tomnuj kaga hprãm kaprỳ.
24 Hêxta waa nẽ. Na pa ixkaprĩ htỳx nẽ
ri ixpa. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri
ixpaja mỳrapê kot paj nhỹrmã ty nẽ ma
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr ma mõ. Mẽhõ kot tanhmã ixkrã
hto pa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga? 25 Nà
mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja pix. Tãm
koja ixte amnhĩ tomnuj kutã tanhmã ixto
ixihtỳx to. Jakamã na pa axte tee ri amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr kêt nẽ. Pãnhã ixkĩnh nẽ
ri ixpa nẽ Tĩrtũm mã kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri amex o amex.
Anẽ.

Tã ra ixte Jejus Kris kôt amnhĩ xãm
jakamã koja tãm tanhmã ixto ixihtỳx to pa
rĩ kormã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
mex o ri ixpa. No kot pa pam amnhĩ krã
hkôt amnhĩ tomnuj rãhã ho ri ixpa. Ã ixte
anhỹr xwỳnh na pa.

8

*Tĩrtũm Karõ kot m*ẽ pahto tãm mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽnh
Karatas 5.16-26

1 Nẽ Jejus Kris kêp mẽmoj punuj kutã
mẽ pahto mẽ paxihtỳx xwỳnh jakamã mẽ
pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na
pu htem ỹ hã amnhĩ tomnuj o ri papa
hkêt nẽ. Jao mẽ pahte kuwy hwỳr papa
mã xwỳnh kêt. 2 Te ra mẽ pahtyk nhũm
Tĩrtũm kot akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr
pyràk jakamã nhũm Karõja mẽ pahkarõ mã
agjê pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri
papa. Te tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o
amnhĩ nhĩpêx nhũm Karõ mẽmoj punuj
piitã kutã mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Kêp
mẽ pajamaxpẽr punuj kutã mẽ pahto mẽ
paxihtỳx xwỳnh jakamã kot puj mẽ nhỹrmã
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr papa hkêt nẽ.

3 Nom kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr kêt ri na pu prem tee ri pamã
Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx
prãm kaprỳ nhũm mẽ pahpê hihtỳx
kumrẽx. Jakamã tanhmã koja Tĩrtũm
amnhĩ to nẽ amnhĩ mã mẽ pamex xwỳnh
ã mẽ pajarẽ? Na pre tee ri amnhĩ tã mẽ
pajamã hãmri nẽ mẽ pahwỳr Kraja mẽ
nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà
nẽ ĩ ho mẽ pakamã kato. Nom mẽ parom
aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx
nẽ ri pa. Tã mẽ kot hpĩr tã nhũm amarĩ
htyk kêt nẽ. Na pre htyk o mẽ pahte amnhĩ
tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã
tãm kêp mẽ pajamaxpẽr punuj kutã mẽ
pahto paxihtỳx xwỳnh. Na pu htem hkôt
amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ kukwak ri amnhĩ
tomnuj o ri papa hkêt nẽ. 4 Pãnhã Tĩrtũm
kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri
papa nẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm
kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hãmri hpãnhã
Tĩrtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã

amnhĩ nhĩpêx. Nẽ hamaxpẽr kôt pix mã
pajamaxpẽr. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ
pahwỳr Kraja mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ pahpiitã
mẽ panê ty.
5 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ pa xwỳnhjaja na
htem htỳx ri tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri pa. No kêt Tĩrtũm Karõ
kot mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhjaja na pu
htem mẽ kurom te Jejus jamaxpẽr pyràk o
pajamaxpẽr o papa.
6 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty nẽ ma kuwy
hwỳr pa nẽ kamã pa ho pa. No mẽ pahte
Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja
kot puj mẽ pajamaxpẽr nyw o pajamaxpẽr
nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx. Jao
paxàmnhĩx ri pajamakêtkati nẽ ri papa. Nẽ
nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa
kuri akupỹm pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx
nẽ papa ho papa.
7 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjaja kãm Tĩrtũm kĩnh kêt. Nẽ
kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã tanhmã
kot mẽ amnhĩ to nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx?
8 Koja mẽhõ amnhĩ krã hkôt kãm hprãm
xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hãmri nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ hkĩnh kêt nẽ.
9 No mẽ papajaja na pu htem mẽ uràk nẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra Tĩrtũm
Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu
htem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hprãm. No
koja Tĩrtũm Karõ mẽhõ kaxwỳnh mã àr kêt
nẽ nhũm kêp hkra hkêt nẽ.
10-11 Tã mẽ papajaja. Mẽ pahte amnhĩ tom-
nuj mỳrapê koja mẽ pakrãhkàja nhỹrmã
ty. No nhũm Tĩrtũm ra kot amnhĩm mẽ
pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pa-
jarẽnh nhũm Kris Karõ kot mẽ pahkarõ
mã gjêx jakamã koja mẽ pahkarõja htyk
kêt nẽ. Mẽ pakrãhkà pix koja ty nhũm
mẽ pahkarõja ma kaxkwa hwỳr àpir kurê
kumrẽx. Tã nhũm nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm
mẽ pakrãhkà ho htĩr nẽ akupỹm mẽ
pahkarõja mẽ pakrãhkàm hagjê pu mẽ wa
kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.
12 Jakamã
e kwa ixkwỳjaja. Kêr pu mẽ axte ri mẽ
pajamaxpẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri
papa hkêt nẽ.
13 Kot puj mẽ arĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri papa hãmri nẽ nhỹrmã
ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak tũm xàta wỳr papa. Jakamã kêr pu
mẽ mẽmo arĩgro hã pamã tanhmã amnhĩ
tomnuj to hprãm hãmri nẽ amnhĩ kukamã
pajamaxpẽr o:

—Nà inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm
tã kot paj Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ja kutã amnhĩ
to htỳx nẽ ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Kot puj mẽ ã pajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ
nhỹrmã kuwy wỳr papa hkêt nẽ. Pãnhã
Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ pahtĩr
tũm nẽ ri papa ho papa.
14 Mẽ kot Tĩrtũm
Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kêp
Tĩrtũm kraa.
15 Nom amnepêm kormã mẽ pahte hkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt ri. Nẽ kormã mẽ
pamã kapẽr mar prãm kêt ri nhũm kot
amnhĩ tã mẽ pahpumunh nẽ tanhmã mẽ
pahto pumaj na pu prem pamã uma ho
ri papa. Tã hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm
Karõja mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu
htem ra pamã uma hkêt nẽ ri papa. Karõ
kot mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã mẽ pajarẽnh
jakamã pu mẽ amnhĩ kamã kot tanhmã mẽ
panhĩpêx to puma hkêt nẽ ri papa. Nẽ
paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ kãm amnhĩ
jarẽ nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Pa Inhĩpêêxà maati? Ot pa ixpê akra
hã amã amnhĩ jarẽnh kaxyw amnhĩ kaxyw
amã ijamaxpẽr. Anẽ.

Jao ra mẽ pamã uma hkêt nẽ ri papa.
16 Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx nhũm mẽ
pahte amnhĩ tã omunh jakamã na pu htem
pajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm Karõ kot ixkarõ mã àr
jakamã ixpê hkra na pa. Anẽ.

*Nh*ỹrmã mẽmoj piitã akupỹm mex par
ã harẽnh

*Sikũn Korĩt 4.16-18; Koros*ẽ 3.4; Wam Pêtre
4.13

17 Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja
na htem te mẽ kot Tĩrtũm Kra Jejus nhĩpêx
pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ pahpunuj nẽ
ri papa. Nom kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm
mex o mex xwỳnhja kuri pamex kumrẽx nẽ
papa. Mẽ pahpê hkra jakamã kot puj mẽ
Kra Jejus pyrà nẽ õ krĩ kamã kuri pamex
kumrẽx nẽ ri papa ho papa.
18 Jar Jejus ã
mẽ pahpunuj nẽ ri papa htã kot puj mẽ
nhỹrmã kuri pamex kumrẽx nẽ papa ho
papa. Hãmri nẽ mẽ pamex o pamex ã
amnhĩ pumu nẽ jar pika ja kamã tanhmã
mẽ pahpunuj toja mã axte pajamaxpẽr kêt
kumrẽx.
19 Nẽ pika hkôt Tĩrtũm kot mẽmoj ho
kator xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kot mẽ

pahto mex par jatur xàm mẽnh ã arĩgro jamãr rãhã ho pa. àk nẽ mry nẽ pĩ nẽ gô nẽ mẽmoj piitã mẽ pajamãr o pa. Te kot mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Kwa mẽmo arĩgro hã koja Tĩrtũm hkrajê piitã ho amnhĩrĩt nẽ mẽ ho mex par jatur xàm kumẽ pu mẽ ja hã mẽ omu? Hêxta waa nẽ. Inhmã tokyx ja hã mẽ omunh prãm tỳx. Koja tokyx ã mẽ hipêx anẽ pa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

Anhỹr o hamaxpẽr pyràk. [20] Mẽmo kaxyw na hte mryja ã mẽ pakukamã hamaxpẽr anẽ? Nà amnepê mã Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho katorta ã nhũm pre piitã mex o mex. Pĩ nẽ mry nẽ gô. Mẽmoj piitã mex kumrẽx rãhã nẽ. Aa grà nẽ htyk kêt kumrẽx. Tã Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê nhũm ra ỹ hã mẽmoj piitã homnu par jakamã na hte mẽmoj htĩr nẽ pa nẽ gaa nẽ ty nẽ hapêx. Nẽ mẽ pahpur kãm ahkagrõt punuj hapôj. Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê nhũm Tĩrtũm kapẽr xà hkôt ã mẽmoj omnu hpar anẽ. [21] Nom koja arĩ rãhã ho rãhã hkêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽmoj piitã ho mex pa nhũm mex o mex nẽ axte grà rỳ axte htyk nẽ hapêx kêt nẽ. Nẽ axte omnu nẽ hikwỹ hkêt nẽ. Koja mẽ pahpyrà nẽ mex o mex. Jakamã na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xàm mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho pa. [22] Te mẽhõ ni hpijagri kaxyw õhy xà htỳx nẽ tokyx kãm hpijagri hprãm xàj àmra ho nõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx pê mẽ pahto mex jatur xàm mẽnh ã arĩgrota jamãr o pa.

[23] Nẽ mẽ papajaja na pu htem tanhmã pahpunuj to nẽ jajê pyrà nẽ te amnhĩ kamnhêr o ri papa pyràk. Rỳ tanhmã paxà kute nẽ ri papa. Rỳ pamã prãm nẽ paxàà nẽ ri papa. Nẽ tanhmã mẽ pahpunuj to nẽ ri papa. Jao te pĩ nẽ gô nẽ mryja pyrà nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xàm mẽnh ã arĩgro jamãr rãhã ho ri papa.

Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pakukamã Tĩrtũm tanhmã kot mẽ pahto mex to hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt nẽ mẽ pamã ho amnhĩrĩt o:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ ato mex par jatur xàm kumẽ nẽ mẽ piitã mẽ kãm mẽ apê hkra hã mẽ ato amnhĩrĩt. Hãmri nẽ mẽ amã mẽ anhĩ nyw gõ ka mẽ axte axà nẽ ri apa nẽ atyk kêt nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm ri amex kumrẽx nẽ ri apa ho apa. Nà kot kaj mẽ nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Ã Tĩrtũm Karõ kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh anhỹr jakamã na pu htem amnhĩ tã kot mẽ pahto mex jatur xàm mẽnh pix jamãr o ri papa. [24] Nom na kormã ã mẽ pahto mex anhỹr kêt nẽ. Kormã mẽ pamã mẽ panhĩ nyw nhõr kêt nẽ. Nom ra kot mẽ pahto hkra jakamã pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixto hkra jakamã koja nhỹrmã mããnẽn inhmã inhĩ nyw gõ. Nà koja inhmã kugõ.

[25] Anhỹr o pajamaxpẽr tã kormã. Na pu htem kormã amnhĩ tã hamãr rãhã ho ri papa nẽ aa hkaga hkêt nẽ papa.

Mẽ pahte Tĩrtũm Karõ nhỹ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh

[26] Nẽ na pu htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nhũm hte Karõja mẽ pahto ajuta pu mẽ ỹ hã pakatàt kôt kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No kot puj mẽ amnhĩ krã hkôt kãm amnhĩ jarẽnh mex kêt nẽ. Na pu htem ja kaxyw tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to? Tanhmã kot pa mẽmoj tã ixàhwỳr to rỳ amnhĩ to hwỳr to? Nà kot paj amnhĩ krã hkôt ja ho anhỹr mex kêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

No nhũm Tĩrtũm Karõ ra kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ ỹ hã kãm amnhĩ jarẽnh mex nẽ pakatàt kôt mẽmoj tã kuwỳ. Te Karõja tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh nẽ mẽ pakamã ukaprĩ xàj tãm mẽ pahto hwỳr pyràk.

[27] Jakamã pu mẽ ỹ hã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to nhũm mẽ pamar kurê kumrẽx. Ra kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh par kênã. Nhũm ra Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu htem kãm hprãm xà hkôt kãm amnhĩ jarẽ nẽ tanhmã amnhĩ to paxàhwỳr to.

Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj piitã ho mex ã harẽnh

Rõmãn 8.37; Piripos 1.12; Wam Pêtre 5.10

[28] Nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra xwỳnhjaja. Koja mẽmoj mẽ pakamã tanhmã amnhĩ to htã kêr pu mẽ ãm ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Koja

te mẽ pahpê omnuj pyràk tã koja nhỹrmã
hpãnhã mẽ pamã mex nẽ. Koja Tĩrtũm
nhỹrmã tanhmã mẽ pamã mẽmojta o mex
to. [29] Amnepê mã mẽmoj piitã hkêt ri na pre
Tĩrtũm mẽ pakukamã tanhmã mẽ pajarẽnh
to nẽ mẽ pajarẽnh o:

—E kot paj nhỹrmã mẽ kot Ixkra Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho ixkra jakamã
nhũm mẽ Jejus pyrà nẽ kêp ixkraa. Nẽ uràk
nẽ ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao pa
ra ixkra xohtô nẽ. Nà ja na inhmã hprãm.
Anẽ.

[30] Tã pu htem pajapôj nẽ ri papa. Hãmri
nẽ kapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt
pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ pahto
hkra nẽ amnhĩm mẽ pamex xwỳnh ã mẽ
pajarẽ nẽ mẽ pahto mex nẽ. Nẽ te ho Kra
Jejus nhĩpêx pyràk o mẽ panhĩpêx. Jao
nhỹrmã wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho
papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

*Mẽhõ kot Tĩrtũm pê aa mẽ papytàr kêt
ã harẽnh*

Rõmãn 5.1

[31] Tã ã Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ mẽ
pahto mex kot anhỹr. Ã kot mẽ panhĩpêx
mex anhỹr jakamã ra mẽ pahkôt pa ho
pa rãhãã. Jakamã mẽhõ koja ĩhkra pê mẽ
pahpytà? Nẽ mẽhõ koja tanhmã ri kêp mẽ
pahto? Nà koja kêp mẽ papytàr rỳ tanhmã
kêp mẽ pahto hkêt nẽ. [32] Tĩrtũm kãm Kra
Jejus japê htỳx tã na pre mẽ pahpê nê hkêt
nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Te kot mẽ pamã õr
pyràk o hipêx nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ
mẽ panê ty. Tã ra Tĩrtũm kot mẽ pamã
õr jakamã koja mããnẽn kãm mẽ pahte Kra
hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japê nẽ mẽ
pahto mex rãhã ho ri pa. Nà koja ã mẽ pahto
mex anẽ.

[33] Jakamã mẽhõ koja kãm mẽ pahte amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ? Ra tãm kot
mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahte amnhĩ to
mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kênã kot kêt
mẽhõ kãm tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj
to nhũm mẽ kuma. Koja mẽ tee ri kãm
tanhmã mẽ pahto kapẽr to kaprỳ. [34] Na
pre ra Jejus Kris mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty nhũm
Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Hãmri nhũm ma
akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Pahi Maati krĩ
xà kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Nẽ
Tĩrtũm mã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho kuri
hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã mẽhõ koja kêp mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr
mẽ pajano? Nà amrakati kumrẽx.

[35] Nẽ Krisja kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô
hã hkrĩ ho hkrĩ htã mããnẽn jar mẽ pahkôt
pa ho pa. Kãm mẽ pajapê htỳx jakamã kot
puj mẽ tanhmã pahpunuj to htã nhũm arĩ
kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pahkôt pa ho pa.

Rỳ nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjaja tanhmã hã mẽ pahto htã
nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ
pahkôt pa ho pa.

Rỳ mẽ pamã prãm nẽ ri papa. Rỳ mẽ paxê
hkêt nẽ pamã kry nẽ ri papa htã
nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ
pahkôt pa ho pa.

Rỳ ra mẽ kot hã mẽ panhĩmex kaxyw rỳ hã
mẽ pahpar kumrẽx. Tã nhũm arĩ
kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa
ho pa rãhã nẽ.

Kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa
rãhã jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã
pajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm hkôt paxàmnhĩx ri
pajamakêtkati nẽ ri papa ho papa. [36] Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm te mẽ papajaja mẽ pahte
kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to pyrà nẽ mẽ
pajarẽnh kot:

Pa Tĩrtũm. Na htem atã mẽ ixtomnuj tỳx o
pa.

Nẽ ra mẽ kot mẽ inhĩmex kaxyw.

Nẽ mẽ inhĩpêx o te mẽ kot ôwêhti ho mõr
nẽ hpar kaxyw tanhmã hipêx to
pyràk.

Jakamã na pa mẽ ra ixtyk kaxyw.

Anhỹr o kot mẽ pajarẽnh. [37] Tã kwãr mẽ ã
mẽ panhĩpêx anẽ. Arĩ Kris kãm mẽ pajapê
kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã mẽ
kot tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ arĩ amnhĩ
kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri papa.
Nhũm arĩ mẽ kutã mẽ pahto paxihtỳx pu
mẽ arĩ mẽ kãm pakuhê.

[38] Mẽmoj koja tanhmã mẽ pahto nhũm
Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ kãm
mẽ pajapê hkêt nẽ? Nà amrakati kumrẽx.
Koja mẽhõ rỳ mẽmoj mẽ pahpê àmnàr kêt
nẽ. Na hte jar pika ja kamã Kris kãm mẽ
pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa. Nẽ kot
puj mẽ nhỹrmã ty nhũm arĩ kãm mẽ pajapê
kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ. Jakamã
koja mẽkarõ rỳ mẽkarõmnuti rỳ jar pika ja
kamã mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja
mẽ pahpê àmnàr kêt nẽ. Rỳ mẽmoj tanhmã
kute. Rỳ kormã hapu hã mẽmoj tanhmã

kute. Koja mẽmoj piitã tee ri tanhmã kêp
mẽ pahto htã nhũm Kris arĩ kãm mẽ pajapê
kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ nhũm
mẽmoj tee ri mẽ pahpê àmnàr kaprỳ. [39] Nẽ
koja kỳj rũm mẽmoj wrỳ nẽ tanhmã kêp mẽ
pahto japêr. Rỳ pyka rũm mẽmoj kato nẽ
tanhmã kêp mẽ pahto japêr. Rỳ kuwy rỳ
kôk xàpêr tỳx tanhmã kêp mẽ pahto. Tã
nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris arĩ kãm
mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã
nẽ. Te Tĩrtũm kãm mẽ pajapê pyràk o kãm
mẽ pajapê htỳx kãm mẽ pahkôt pa ho pa
rãhã jakamã nhũm mẽmoj tee ri mẽ pahpê
àmnàr kaprỳ.

9

*Ijaew jar*ẽnh
Atre 3.25; Rõmãn 3.1-2

[1-2] Nẽ na pa tee ri ixkwỳ Ijaew kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ
ixkaprĩ nẽ. Ixpyrà nẽ mẽ kêp Ijaew tã
ixkĩnhã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr
kêt jakamã nhũm Kris tee ri kãm mẽ
hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri mẽ pa hprãm
kaprỳ. Pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr
nẽ ixkaprĩ nẽ ri ixpa. Nẽ aa ixkaprĩ ixpê
kator kêt kumrẽx. Mẽ kot inhmã mẽ hkĩnh
kêt ã amnhĩ tã ijarẽnh tã inhmã mẽ hkĩnh
kênã. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ.
Tĩrtũm Karõ kot ja hã ixpumunh mex nẽ
inhmã:

—Nà ãm hãmri na ka amã mẽ hkĩnh ã
amnhĩ jarẽ. Anẽ.

[3] Mẽ kêp ixkwỳ na mẽ. Mẽ ixpàr kraxja
ãm pixi mex. Tã nhũm mẽ ixkĩnhã amnhĩ
kaxyw Kris kôt hamaxpẽr kêt jakamã kop
ãm Tĩrtũm kot mẽ nê kuwy hwỳr pa
inhmẽnh ronhỹx ja inhmã mex. Nhỹx pa
kãm:

—Kwa Tĩrtũm. Amnhĩ nê kuwy hwỳr
ixkwỳjê rẽnh kêt nẽ. Inhmã mẽ hapê htỳx
kumrẽx. Mẽ hpãnhã pa mãn mẽ nê hwỳr
inhmẽ nà.

Anhỹr o nhỹx pa kãm ixkapẽr. Nom
kot paj amnhĩ to ã ixàhwỳr anhỹr kaprỳ.
Tĩrtũm kot mẽ kamã ukaprĩ htã no nhũm
mẽ amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr kêt
jakamã tanhmã koja amnhĩ to nẽ mẽ
hpãnhã pa mẽ nê kuwy wỳr inhmẽ nhũm
mẽ ixrom kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Mẽ kot
hkôt amnhĩ xunhwỳỳre hã. [4] Mẽ ixpê Ijaew
nhĩgêtjaja na pre Tĩrtũm amnepê mã mẽ ho
mex rax nẽ. Nẽ kãm mẽ ho hkra hprãm nẽ.
Nhũm prem tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx mex
to hã no ho omunh o pa. Nẽ hirã htỳx kãm
ri pa hã omu nhũm mẽ kãm:

—E kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Hã kot paj mẽ akôt ixpa
ho ixpa nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ axpẽn
kanrẽhã axàmnàr rax nẽ. Hãmri pa mẽ amã
pika mex gõ ka mẽ kamã ajamakêtkati nẽ
axàmnhĩx ri apa ho apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Hãmri nẽ mẽ
kaxyw Mojes mã tanhmã kapẽr to nẽ mẽ
kaxyw kãm mẽmoj piitã hã karõ. Mẽ kot
tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri
ja hã amnhĩ pumunh nẽ tanhmã amnhĩ to
Tĩrtũm wỳr to nhũm kot mẽ mar nẽ mẽ
nê ja ho hapêx par kaxyw. Finat Mojes
kot amnhĩ xô ri mẽ kãm ujarẽnh nhũm mẽ
kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri
pa kaxyw. [5] Mẽ ixkukamã mẽ ixpãmjaja.
Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako kanrẽhã mẽ hkra
nẽ mẽ htàmnhwỳjaja na pre mẽ. Mẽ hwỳr
na pre Tĩrtũmja Kra Jejus Kris mẽ nhũm
mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kamã ĩ ho ĩ ho kator
jakamã haxwỳja kêp Ijaew na pre. Kêp
Mẽpahpãm nẽ mex o mex nẽ hihtỳx o
hihtỳx tã Ijaew wỳr wrỳ nẽ mẽ kamã kato.
Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja harẽnh
ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kêp ãm Jejus mẽ papa
kamã mãn kator ronhỹx mẽ pamã mex
kumrẽx. Anẽ.

[6] No nhũm kormã Ijaew hwỳr wrỳk kêt
ri nhũm Tĩrtũm ra kot mẽ ho hkra kaxyw
mẽ hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ hkwỳja kãm ja
prãm kêt nẽ hkaga. Tã xà na pre Tĩrtũm
kot mẽ ho hkra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to
hêx? Nà aa hêx kêt kênã kot kêt ri mẽmoj
tã amnhĩ jarẽ nẽ hã amnhĩ to hêx. Jakamã
na pre mẽ hkwỳjaja hkwỳjê rom hkaga hkêt
nẽ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra.
Nom mẽ piitã mẽ ho hkra hkêt nẽ. Mẽ
hkwỳjaja kot hkaga jakamã nhũm ãm mẽ
hkwỳjê pix o hkra.

[7] Nẽ finat Apraãwja na pre hkanrẽhã hkra
nẽ htàmnhwỳ xohtô nẽ. Tã xà na pre
Tĩrtũm htàmnhwỳ piitã mẽ ho hkra hã
amnhĩ jarẽ? Nà mẽ piitã ã mẽ harẽnh
anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ hkwỳjê pix na pre mẽ
ho hkra hã mẽ harẽ. Apraãw kra Ijak kôt
hkanrẽhã htàmnhwỳ pixjaja nhũm kot mẽ
ho hkra hã mẽ harẽ.

[8-9] Nẽ Apraãw kormã hprõ kamã hkra hkêt
ri na pre kãm àpênh xwỳnh kamã hkra

nhũm kato nẽ myre nẽ hixi pê Ismael. Nom
kêp Apraãw prõ kumrẽx kamã hkra hkêt.
Prõ kuprỳ kamã hkra na pre. Tã nhũm
Tĩrtũm kãm hkra kumrẽx kukamã harẽ nẽ
kãm:

—E kot paj ma tẽ hãmri nẽ mẽmo arĩgro
hã akupỹn awỳr tẽ nhũm ra aprõ hpijagri
nhũm war akra myre. Anẽ.

Tã nhũm hprõ Saraja htujarô. Nẽ gaa nẽ
hpijagri nhũm hkraja myre. Hixi pê Ijak.
Kêp Apraãw prõ kamã hkra jakamã Tĩrtũm
nom kêp Apraãw kra kumrẽx. Jakamã hkra
Ijak kanrẽhã htàmnhwỳjaja na pre Tĩrtũm
kot mẽ ho hkra hã mẽ harẽ. Ra kot Apraãw
mã ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt.

10 Tã nhũm Ijakja hprêk nẽ Repek o hprõ.
Nẽ gaa nẽ ra haxwỳja wa hkra nhũm hkraja
wa ahpo nẽ kato nẽ wa hamẽ my. Kot wa
pê Ejau nhũm kot hapu pê Jako. 11-12 Nom
nhũm kormã wa kator kêt ri nhũm Tĩrtũm
wa hkukamã tanhmã wa harẽnh to. àh-
pumunh xà hkôt wa katorxà mã wa harẽ nẽ
kãm:

—E kot paj amã war akra wa hkukamã
tanhmã wa harẽnh to ka inhma. Nà koja
wa kato nẽ gaa nẽ hprêk hãmri nhũm kot
haputa amnhĩ to rax o kot wa jakre. Anẽ.

Kot wata koja kot hapu kĩnhã amnhĩ to
grire nẽ ri pa nhũm ã wa hkukamã wa
harẽnh anẽ. Kãm wa kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hprãm xà hkôt ã wa harẽnh anẽ.
Kormã wa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ
tanhmã amnhĩ to mex to hã kot wa omunh
kêt tã kãm hprãm xà hkôt ã wa hkukamã
wa harẽnh anẽ. 13 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot wa harẽnh nẽ wa hã kagà kot:

Ejau rom Jako kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳ
pixjaja na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ
ho hkra. Anẽ.

14 Mãn ka mẽ Tĩrtũm kot ã wa harẽnh
anhỹrja ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kwa ja mexti hã. Mo na pre hamẽ
wa hkanrẽhã wa hkra nẽ wa htàmnhwỳ
piitã ho hkra hkêt nẽ? Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
Tĩrtũm na hte kãm hprãm xà hkôt tanhmã
mẽ panhĩpêx to ho pa pu mẽ kot tanhmã mẽ
panhĩpêx to hã omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ
tã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. 15 Na pre finat
Mojes mã amnhĩ jarẽnh o:

Inhmã hprãm xà hkôt na pa hte mẽ omu nẽ
tanhmã mẽ kamã ixukaprĩ hto ho ri
ixpa.

Nẽ inhmã hprãm xà hkôt na pa hte
ahpỹnhã tanhmã mẽ hipêx to ho ri
ixpa.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. 16 Nom tanhmã mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh
kôt na hte mẽ pakamã ukaprĩ hkêt nẽ. Ãm
tãm kãm hprãm xà hkôt na hte tanhmã mẽ
pakamã ukaprĩ hto ho pa. 17 Amnepê mã
Ejit kãm mẽ õ pahihti Paraohti hwỳr na
pre Mojes mẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ kãm
tanhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nẽ kãm:

—E Tĩrtũm na awỳr inhmẽ pa mõ. Tãm
na pre apê Ejit nhõ xwỳnhjê nhõ pahi
kaxyw axãm. Akrã hihtỳx tã nhũm mẽ
kaxyw axãm. Tã ra xatã àhpumunh tỳx
o tanhmã anhĩpêx to. Krĩ piitã hkôt ri
mẽ pa xwỳnhjaja kot atã harẽnh mar nẽ
àhpumunh o àhpumunh ã omunh kaxyw.
Tã ixte amã ja jarẽnh kaxyw na pre awỳr
inhmẽ pa man awỳr mõ. Anẽ.

18 Ã na hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt
tanhmã mẽ panhĩpêx anhỹr to ho pa. Jao
mẽ hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa. No mẽ
hkwỳjaja nhũm tee ri mẽ hkrã hihtỳx ã mẽ
omu nẽ ãm mẽ omu nhũm mẽ amnhĩ krã
hkôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa.

*Tĩrtũm kêp m*ẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã
harẽnh

19 Nẽ kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kot ã mẽ
hipêx anhỹrja ã harẽnh ma nẽ tanhmã hã
ixkukjêr to nẽ inhmã:

—Kwa na xep hte Tĩrtũm ahpỹnhã
tanhmã mẽ hipêx to. Nẽ mẽ hkwỳjê kamã
ukaprĩ ho pa nẽ mẽ hkwỳjaja mẽ hkrã
hihtỳx ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ
kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Jakamã kwa mo na
hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ
harẽ? Tãm kot ã mẽ hipêx anhỹr kênã kot
kêt mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. 20 Kwa mẽ ri ã
atỳx Tĩrtũm jarẽnh anhỹr kêt nẽ. E pa mẽ
amã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Xà kot mẽhõ
gyw kwỳ ho amnhĩm poti nhĩpêx nhũm
tee ri amnhĩ tã omu nẽ amnhĩ tã tanhmã
kãm kapẽr to nẽ kãm: “Tk. Kwa mon ka
ri ã inhĩpêx anẽ?” Anhỹr o amnhĩ tã kãm
kapẽr? Nà koja kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ.
21 Hipêx xwỳnh kãm hprãm xà hkôt kot ã
hipêx anhỹr kênã kot kêt amnhĩ tã kãm
akir. Koja amnhĩm gyw kwỳ kakwỳ nẽ ho
poti ho axkrut nẽ hipêx. Nẽ hõ ho muxre.
Ho mex kumrẽx nhũm xa. Nhũm ihõja mã
ho anẽ nẽ hipêx no ãm wamta kĩnhã ho

hanhàjti nhũm omnajti nẽ xa. No ãm tãm
kot hamẽ wa hipêx prãm xà hkôt wa hipêx
kênã.
22 Tã na hte ã Tĩrtũm mẽ panhĩpêx anẽ. Te
poti pynajre pyrà nẽ mẽ pahkwỳjê nhĩpêx
nhũm mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ htỳx
ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri
nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ te amnhĩ nê mẽ
rẽnh kaxyw pyràk o mẽ hipêx no ãm kormã
hamaxpẽr o:
—Nà kot paj nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tom-
nuj mỳrapê mẽ ho ijapêx pa nhũm mẽ
piitã ja hã ixpumu nẽ inhmã ixàhpumunh
o ixàhpumunh ã ijarẽ. Nẽ inhmã mẽmoj
punuj piitã hkĩnh kêt kumrẽx ã axpẽn mã
ijarẽ. Anẽ.
23 Nom na hte jajê rom mẽ pahkwỳjê
nhĩpêx o te poti mexta nhĩpêx pyrà nẽ
amnhĩ kaxyw mẽ paxunhwỳ nẽ mẽ pahto
hkra kaxyw. Nẽ mẽ pajarẽnh o:
—Nà koja mẽ amnhĩ kaxyw Ixkra Jejus
mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ pa ja
hã mẽ omu nẽ mẽ kamã ixukaprĩ ho ri ixpa.
Nẽ mẽ ho mex pê mẽ kutã inhnojarêt rãhã
ho ri ixpa. Hãmri nhũm mẽ nhỹrmã Ixkra
mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa.
Kot paj ã mẽ ho mex anẽ nhũm mẽ amnhĩ
tã ixpumu nẽ inhmã inhmex o inhmex ã
ijarẽnh o pa. Anẽ.
Ã na hte Tĩrtũm ahpỹnhã mẽ pahpiitã mẽ
panhĩpêx anẽ.
24 Nẽ na hte mẽ ixpê Ijaew pix o hkra
hkêt nẽ. Na hte mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjê ho hkra. 25 Amnepê mã mẽ kãm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjê hõ pê finat
Ojejja na pre te Tĩrtũm tãm kot Ijaew kêt
xwỳnhjê jarẽnh pyrà nẽ mẽ harẽnh o:
Amnepêm na pa pre mẽ ho ixkra hkêt tã kot
paj mẽ hkwỳjê ho ixkra.
Na pa pre mẽ kamã ixukaprĩ hkêt tã pa ra
inhmã mẽ hapê nẽ.
26 Nẽ ixte mẽ kêp ixkra hkêt ã mẽ harẽnh tã
kot paj ra mẽ kêp ixkra hã mẽ harẽ.
Ixpê mẽõ Tĩrtũm kot paj ã mẽ harẽnh anẽ.
Anẽ.
27 Hãmri nhũm finat Ijais Ojej pãnhã tanhmã
Ijaew jarẽnh to. Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o ri pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã
nhũm Tĩrtũm kãm tanhmã mẽ ijarẽnh to
nhũm kuma nẽ ô ri mẽ ixkukamã mẽ in-
hĩgêxjê mã ujarẽnh o pa nẽ hã kagà. Nẽ hã
kagà ho:
Ijaew na mẽ ohtô rax kumrẽx.
Te gô xujanãr mỳri pykahti grà hkryre xo-
htô pyràk.
Tã koja mẽ piitã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
nẽ.
Koja mẽ ãm grêre nẽ amnhĩ kaxyw inhmã
hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ.
Jakamã mẽ tapxipixjaja koja hkwỳjê rom
nhỹrmã inhõ krĩ hwỳr api.
28 No mẽ kot amnhĩ kaxyw inhmã mẽ
hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja kot paj
tokyx tanhmã mẽ harẽnh to.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ
harẽnh to nhũm mẽ ma mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr ma pa.
Nà kot paj tokyx ã mẽ hipêx anẽ.
Anhỹr o mẽ harẽ. 29 Nom nhũm kormã ã mẽ
harẽnh anhỹr kêt ri nhũm ra wam tanhmã
mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:
Amnepêm Sotõ mẽ Komo kamã mẽ pa
xwỳnhjaja na prem amnhĩ tomnuj
tỳx rãhã ho ri pa.
Mỳrapê nhũm Tĩrtũm xàhpumunh o àh-
pumunh xwỳnhja tee ri ja hã mẽ
omu hãmri nẽ kaxkwa rũm mẽ õ krĩ
wa hipy mẽmoj pôôta rẽ.
Nhũm mẽ hã rôrôk nẽ mẽ ho hkaxàr pa
nhũm mẽ hapêx.
Tã na pu htem mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o
ri papa.
Jakamã kop ãm Tĩrtũm kot mẽ pahkwỳjê
kamã ukaprĩ kêt ronhỹx pu mẽ ra
mẽ uràk nẽ pahpiitã pajapêx pa.
Anẽ.

Ijaew kwỳ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
kêt ã mẽ harẽnh

Rõmãn 10.1-4

30 Nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja na prem Ijaew
pyrà nẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt tã Jejus
jarẽnh ma nẽ Ijaew rom amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra
nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ
harẽ. 31-32 Hãmri nhũm Ijaew tee ri mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omu nhũm
ja mẽ kãm mex kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ
hamaxpẽr o:
—Tk. Kwa ra mẽ ixte finat Mojes kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri mẽ ixpa xwỳnh
jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu nẽ mẽ
ixte amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ ijarẽ nẽ
mẽ inhnê mẽ ixte amnhĩ tomnuj rênh pa.
No kot paj mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ

Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. No ãm ã mẽ hamaxpẽr anhỹrja mex kêt. Na prem htỳx Tĩrtũm noo mã kot amnhĩ to mex ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ nẽ arĩ ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm nê mẽnh kaxyw hkamnãr nẽ ho amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm xàj te Jejus kapẽrja nhãm amnhĩ nê rẽnh pyràk o hipêx. Jakamã koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. [33] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

E mẽ inhma. Kot paj nhỹrmã Ijaewjê hwỳr mẽhõ mẽ nhũm mẽ hkôt kapẽr o pa.

Nom koja mẽ kapẽr mar kêt nẽ. Koja mẽ kuma nẽ ãm kuma.

Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr nẽ ho amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx.

No te mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr kêt pyràk xwỳnhjaja koja mẽ kurom nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api.

Hãmri nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa. Anẽ.

Nom kẽn kumrẽx jarẽnh kêt nẽ. Na prem Jejus ã kuxi nẽ ã harẽnh anẽ. Ijaew te mẽ kot kẽn nhĩpêx pyràk o Jejus nhĩpêx nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ axtem nẽ hkaga nẽ ãm kamã gryk pix o ri pata ã nhũm mẽ harẽ. No mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr ronhỹx Jejus te kẽn kot mẽ kêp àmnàr pyràk kêt nẽ. Jakamã ã mẽ harẽnh kot anhỹr.

10

[1] Hêxta waa nẽ. Ijaxwỳja ixpê Ijaew. Mẽ kêp ixkwỳ jakamã kêp apu mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ronhỹx pa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Inhmã mẽ kêp Tĩrtũm kra hprãm tỳx kumrẽx kênã. Inhmã ja prãm xàj na pa hte mẽ ho Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. [2] Ra ixte mẽ omunh mex. Mẽ kãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm tã no ãm mẽ kot hprĩ hã kapẽr mar kêt. Jakamã na htem tee ri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa hprãm kaprỳ. [3] Nhũm pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm pa ja hã omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ nẽ ho ixkra kurê kumrẽx. Nom na hte Ijaew ohtô nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ harẽ. Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anẽ. Na htem ãm axtem nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kot paj amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Kot paj ãm pam amnhĩ krã hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Mẽ ixpê Ijaewjê mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Nom kot paj Kris kôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. [4] Nom na htem ãm htỳx ri amnhĩ krã hkôt amnhĩ to mex o pa hã amnhĩ kamnhĩx kaprỳ. Koja mẽ tee ri kãm finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm kaprỳ. Jejus tapxipix na pre tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Na pre Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa nẽ aa kapẽr õ nhĩrôp ãm nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Kot amnhĩ tomnuj kêt xwỳnh ã ãm pixi mex na. Jakamã tapxipix kukwak ri na hte Tĩrtũm amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

*Tĩrtũm kãm m*ẽ pahpiitã mẽ pahto hkra hprãm ã harẽnh

[5] Nẽ amnepêm na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã Ijaew mã tanhmã ujarẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o:

—E kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm nhỹ hã ixujarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Hã koja Tĩrtũm hã apumu nẽ amnhĩm ate amnhĩ to mex xwỳnh ã ajarẽ ka nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

[6] Ã mẽ kãm kapẽr anhỹr tã mẽ pahte Mojes kapẽr xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja na mẽ pahpê hihtỳx kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr tũm na. Kapẽr ã kagà kamã kot mẽ pamã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõja ohtô rax kumrẽx jakamã pu mẽ tee ri pamã piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ pajamã hãmri nẽ mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ. Jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm hã mẽ pahpumu nẽ kukwak ri mẽ pahto hkra

kurê kumrẽx. Kra kukwak ri kot mẽ pahto
hkra kaxyw kot mẽ pahwỳr mẽnh nhũm mẽ
kot hpĩr nhũm akupỹm ho htĩr jakamã na
pu htem harẽnhja ma nẽ pajamaxpẽr o:
—Nà na xep pre Jejus ixto ixpê Tĩrtũm
kra. Anẽ.
Nom xà na hte Tĩrtũmja ã mẽ pamã kapẽr
anẽ nẽ mẽ pamã:
—E kot kaj mẽ ma kaxkwa hwỳr api nẽ
Kris japrô nẽ man amnhĩ kôt akupỹn o wrỳ
pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra.
Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na hte ã mẽ
pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Tanhmã kot puj
mẽ amnhĩ to nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? 7 Rỳ xà
na hte ã mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ mẽ pamã:
—E na pre Krisja ty. Jakamã mẽ kam nẽ
ma hwỳr mra nẽ akupỹm amnhĩm ho htĩr.
Hãmri pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra.
Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na hte ã
mẽ pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Tanhmã kot
pu mẽ amnhĩ to nẽ akupỹm ho htĩr? Ja
pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ pamã mẽmoj
tã karõ pu mẽ kãm ho anhỹr nhũm ja hã
mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt
nẽ. 8 Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus
kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ
pahto hkra. Hãmri nẽ mẽ pahwỳr Karõ
rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã mẽ
pahte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx o papaja na mẽ pahpê hihtỳx kêt. Te
kapẽr ra mẽ pahkrã hi kaxwỳnh kãm hikwỹ
pyràk o pu mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri
mẽ hkôt papa. Jakamã na pa hte mẽ piitã
mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
kaxyw tanhmã mẽ kãm harẽnh to ho ri mẽ
hkôt ixpa nẽ mẽ kãm:
9 —Kot ka mẽ atõ Jejus kêp anhõ Pahihti
hã harẽ nẽ Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr kôt
ajamaxpẽr. Hã koja Tĩrtũm ja hã apumu nẽ
anê ate amnhĩ tomnuj o hapêx nẽ ato hkra.
Ãm ja pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte mẽ
pahto hkra. Anẽ.
10 Nẽ na pu htem mẽ pahkrãhi kaxwỳnh
kãm amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr.
Nẽ mẽ pajakwa ho kêp mẽ panhõ Pahihti
hã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
pahpumu nẽ amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to
mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahto hkra.
11-13 Tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt paja-
maxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
kot puj mẽ pahkĩnh nẽ papa ho papa. Mẽ
pahpiitãã. Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja.
Mẽ pahpiitã mẽ panhõ Pahi Maatija ãm
pyxi mex na. Jakamã koja Ijaewjê hõ rỳ
Ijaew kêt xwỳnhjê hõ amnhĩ to kuwỳ nhũm
kuma nẽ ho hkra. Kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot:

Mẽ kãm kêp Tĩrtũm kra hprãm xwỳnhjaja
koja mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm
mẽ kuma nẽ Jejus kot mẽ nê htyk
kukwak ri mẽ nê mẽ kot amnhĩ tom-
nuj o hapêx nẽ mẽ ho hkra nhũm mẽ
hkĩnh nẽ pa. Anẽ.

14-15 Xà na htem kormã amnhĩ kaxyw Kris
mã hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ to Tĩrtũm
wỳ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ ho hkra? Nà
tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw
kãm hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ to kuwỳ?
Na hte Tĩrtũm ma mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê
rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Nhũm
mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxyw
Jejus kôt hamaxpẽr nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ.
Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja mẽmoj mex jarẽnh xwỳnhjaja ma mẽ
hwỳr mra.

Nẽ mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ amỳm
amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ.
Anẽ.

16 Tã ra mẽ piitã kot kapẽr mar tã pi-
itã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.
Jakamã nhũm finat Ijais tee ri ja hã mẽ omu
nẽ Tĩrtũm mã mẽ harẽnh o:

Pa Pahi Maati. Kwa ra mẽ kot akapẽr mar
tỳx tã akôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ
kãm akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa
hprãm kêt. Na htem ãm grêre nẽ
akôt amnhĩ xunhwỳ nẽ akôt amnhĩ
nhĩpêx o ri pa. Anẽ.

17 Kot anhỹr tã ãm mẽ kot Kris kapẽr
jarẽnh mar kôt pix mã na htem amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr. Koja mẽ harẽnh
mar kêt tã tanhmã koja wem amnhĩ to
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ? 18 Mãn ka mẽ atõ atỳx ã
ajamaxpẽr anhỹr o:

—Ko mãn Ijaew kormã Jejus kot mẽ
panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh
mar kêt jakamã na mẽ kormã hkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Nom ja kot anhỹr
kêt. Ijaew piitã ra mẽ kot harẽnh mar kênã.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja hã mẽ
harẽnh kot:

Na prem ma mẽ piitã mẽ kãm ja jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ piitã kuma. Anẽ.
[19] Tã mãn ka prem ra ja ma nẽ atỳx ajamaxpẽr o:
—Kot anhỹr tã no mãn kormã hprĩ hã Jejus jarẽnh mar kêt jakamã mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja haxwỳja kot anhỹr kêt. Ra mẽ kot hprĩ hã harẽnh mar mex tã kuma nẽ ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt nẽ. No mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja na ka mẽ kurom harẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Ijaew tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tỳx nẽ. Nom ra Tĩrtũm kot ã mẽ hkukamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh nẽ mẽ harẽnh kot anhỹr kênã. Na pre finat Mojes mẽ kãm tanhmã hã kagà hto. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ hã kagà pyrà nẽ kapẽr ã kagà htũm kamã kot mẽ harẽnh kot:

Mẽ ate mẽ kamã mẽ akahak o apa xwỳnhjaja.

Mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa hã mẽ ate mẽ harẽnh tã no kot paj mẽ arom amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ harẽ.

Kot kaj mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã agryk tỳx kumrẽx.

Nẽ mããnẽn pa ixte mẽ ho mex ã ixpumu nẽ mẽ hã ixkamã agryk nẽ. Anẽ.
[20] Nẽ finat Ijais na pre haxwỳja ã mẽ harẽnh anẽ. Na pre kãm amnhĩ kwỳ pê Ijaew pyma hkêt nẽ xatã Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh to ho pa. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ harẽnh pyràk o mẽ kãm:

Nà Ijaew kêt xwỳnhjaja kot Tĩrtũm japêr kêt tã koja tãm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Mẽ kot kormã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt tã koja tãm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt. Anẽ.
[21] Ã Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh kot anhỹr. Nẽ axte mã tanhmã Ijaewjê jarẽnh to kot:

Te mẽ katorxà kot tanhmã hkrajê ho mex to kaxyw tee ri amnhĩ wỳr mẽ kãm àkjêr pyràk o na hte Tĩrtũm Ijaewjê nhĩpêx o pa.

Jao tee ri kãm tanhmã mẽ ho mẽ mex to hprãm tã no nhũm mẽ amnhĩ tã kuma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

11

Tĩrtũm kot Ijaew kamã ukaprĩ hã harẽnh
Matêwre 13.10-17

[1] Tã ra Ijaew kot Tĩrtũm kaga jakamã mãn ka mẽ atõ mẽ harẽnh ma nẽ ajamaxpẽr o:
—Mãn pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Nom na pre mẽ hkaga hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixpê Ijaew na pa. Mẽ uràk nẽ ixpê Ijaew pàr krax pê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ Pẽjamĩ kanrẽhã hõ na pa. Tã xà na pre Tĩrtũm ixkaga? Nà kot ixkaga hkêt. [2] Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre mẽ ixpê Ijaew hkukamã mẽ ixto hkra hã amnhĩ jarẽ. Tã nhũm amgrà xohtô nẽ hapêx nhũm mẽ hapôj hãmri nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Hãmri nhũm finat Erisja tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o pa nẽ Tĩrtũm mã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:
[3] Kwa Tĩrtũm. Mẽ ixte amã amnhĩ jarẽnh xà hã mêsti hkwỳ na prem ra hkrakrak pa. Nẽ anhỹ hã akapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnh kwỳ nhĩmex rax nẽ. Ãm papxipix na pa arĩ ixtĩr nẽ ri ixpa nom nhũm mẽ ra kot ixpĩr kaxyw ixtã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
[4] Tã tanhmã na Tĩrtũm kutã kãm kapẽr to? Na pre kãm:

Nà kapxipix na ka arĩ atĩr kêt nẽ. Arĩ mẽ ohtô nẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Mẽ ohtôô. Arĩ mẽ kêp 7.000 nẽ akwỳjê rom ri sãnti Paaw kutã hkõnkrã ho hkrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh kêt nẽ. Anẽ.
[5] Tã arĩ ã jarãhã mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Tĩrtũm kãm Ijaew japê jakamã mẽ kamã ukaprĩĩ. Jakamã nhũm ra mẽ hkwỳjaja mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nhũm Tĩrtũm mẽ ho hkra. [6] Nom mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra hkêt nẽ. Amarĩ kãm mẽ hapê htũm xà hkôt na hte mẽ ho hkra. Kop apu mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt kot mẽ ho hkra ronhỹx amarĩ mẽ ho hkra hkêt nẽ. Nhỹx mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt pix mã mẽ ho hkra.
[7] Ijaew piitã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm tã no ãm mẽ grêre nẽ

hamaxpẽr xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.
Na htem ohtô rax nẽ kapẽr ma nẽ ãm kuma
nẽ tee ri kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh
prãm xàj amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri pa. Nom ra mẽ kot Jejus
kaga jakamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ.
Mẽ kot hkaga jakamã te ri mẽ hamak kro nẽ
Tĩrtũm kapẽr mar kêt pyrà nẽ pa. [8] Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Tĩrtũm na hte mẽ kãm kapẽr mar prãm
kêt xwỳnhjê pumu nẽ ãm mẽ omu
nhũm htem htỳx ri pa ho pa. Nẽ
Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt o ri pa. Mẽ
kot kapẽr mar tã hprĩ hã mar tỳx kêt
nẽ. Nẽ mẽ kot kapẽr ã kagà kamã
harẽnh tã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ.
Jakamã na htem amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kêt o pa.

Tã na htem arĩ jarãhã ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri pa. Te mẽ nohkre nẽ
mẽ hamak kro xwỳnh kot amnhĩ
nhĩpêx pyràk. Anẽ.

[9] Nẽ amnepêm na pre pahi finat Tawija
amnhĩ kwỳ Ijaew jarẽnh o:

Na htem htỳx ri hkĩnh kãm apkur o pa.

Te tutre kãm prãm nẽ kot rapuuti hwỳr
àr nẽ tee ri kãm kator prãm kaprỳ
pyràk.

Ja pyrà nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt
mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ ho
nhũm mẽ tee ri kãm mex prãm
kaprỳ.

[10] Te mẽ nohkre xwỳnhjaja tee ri mẽ hpa
nhĩpêx o pa pyràk.

Nẽ omnuj nẽ à nẽ ho gjêx o ri pa pyràk o
amnhĩ nhĩpêx o ri pa.

Anhỹr o mẽ harẽ. [11] Tã arĩ Ijaew Jejus
kaga nẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã
xà na Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ
hkaga kumrẽx? Nà kot mẽ hkaga hkêt. Ãm
mẽ tãmjaja kêp Jejus prãm nõkati jakamã
nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hpãnhã
Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt
nẽ mẽ hkwỳjê ho hkra. Jakamã koja Ijaew
kwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ tee ri hamaxpẽr
nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa na xep Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Kwa mon pu prem
axtem nẽ ri Jejus kaga? E pu mẽ kuxwar
amnhĩ kaxyw hkôt mãn pajamaxpẽr nẽ
hkôt amnhĩ xunhwỳ kê Tĩrtũm ja hã mẽ
pahpumu nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ
pahto hkra. Hãmri nẽ amnhĩ mã mẽ pahte
amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Anẽ.

Ã Ijaewjaja hamaxpẽr anhỹr kaxyw na
pre Tĩrtũm Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ
to amnhĩrĩt. [12] Hãmri nhũm mẽ amnhĩ
tã omu nẽ hkĩnh nẽ pa. No nhũm Ijaew
kwỳjaja. Mẽ kãm Jejus prãm nõkati ho
mẽ pa xwỳnhjaja mẽ hkĩnhã hkaprĩ nẽ pa.
Tã koja mẽ nhỹrmã amnhĩ kaprĩ hã amnhĩ
pumu nẽ amnhĩ kĩnh kêt ã amnhĩ pumu
hãmri nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ
amnhĩ kaxyw Kra Jejus Kris mã hamaxpẽr
japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri
nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ hkĩnh nẽ ri
pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu
nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã
mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ hkĩnh nẽ
hamakêtkati nẽ pa ho pa.

*Tĩrtũm kot Ijaew kêt xw*ỳnhjê ho hkra hã
harẽnh

[13] E kot paj hpãnhã mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ mẽ atã kagà. Na
pre Jejus ma mẽ awỳr inhmẽ. ỹ hã ixte mẽ
ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Pa pre
ma krĩ hkwỳ kamã mẽ akwỳjê hwỳr mõ nẽ
ixkĩnh kãm mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja inhma nẽ
amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ. [14] Tã koja apu ixkwỳjaja
mẽ harẽnh mar japêr. Ijaew tee ri mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnhja ma hãmri nẽ ra
amnhĩ kamã gryk japêr. Jao mẽ apyrà nẽ
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã kuri
htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. [15] Kormã
mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt
jakamã na pre Tĩrtũm hpãnhã mẽ apê Ijaew
kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka
mẽ ra krĩ piitã hkôt axohtô nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri
apa. Tã koja Ijaewjaja nhỹrmã amnhĩ
kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ mẽ apyrà
nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri
nẽ te mẽhõ hkra kêp htyk nhũm hkaprĩ htã
nhũm hkraja tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm
kãm htĩr nhũm kot omunh nẽ hkĩnh tỳx
kumrẽxta pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao
Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ
omu nẽ hkĩnh nẽ. Pu mẽ pahpimrààtã uràk
nẽ pahkĩnh nẽ ri papa.

[16] E pa mẽ amã mẽ ujarẽnhja ã ejẽp kwỳ
jarẽ. Koja mẽmo pĩ hpàr jarê mex nẽ hã
koja pàr mex nẽ xa. Ja pyrà nẽ Ijaew

pàr krax finat Apraãwja kumrẽx na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nhũm ho hkra. Jakamã koja nhỹrmã hkanrẽhã htàmnhwỳjaja uràk nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nhũm mã mẽ ho anẽ nẽ mããnẽn mẽ ho hkra nhũm mẽ mex nẽ pa. Te kot mẽmo pĩ hpàr jarê mexja nhỹ hã pàr mexta pyràk.

17 Nẽ na htem akunĩ kamã mẽmo pĩ hpa jakà nẽ hamỳ nẽ ma amnhĩ kôt o mra. Nẽ ixkre kapem ra mẽ kot mẽmo pĩ hkreja hpa jakàr nẽ rẽnh xwỳnh xwakre kamã wam pĩ hpa jakàr xwỳnhta nhô nẽ axpẽn tã hkaxpre nẽ gaa nẽ axpẽn jamỳnh mex nẽ grà hkêt nẽ. Nẽ arĩ htĩr mex nẽ. Te kêp hpa kumrẽx pyràk. Tã Ijaew kwỳ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr xwỳnhjaja te mẽ kêp ixkre kapem pĩ hpàrta pyràk. No mẽ hkwỳjaja mẽ kot Jejus kaga xwỳnhjaja te mẽ kêp mẽ kot kêp hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk. Jakamã nhũm Tĩrtũm te mẽ kot pàr pê hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ hkaga. Nẽ axtem te mẽ kot mẽmoj pàr pa jakàr nẽ hpãnhã kamã axtem pĩ hpa janhôr nẽ hã hkaxpreta pyràk o mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩpêx nẽ mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka mẽ ra amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ.

18 Tã kêr ka mẽ arĩ Ijaew o mex o ri apa. Tanhmã ri mẽ hipêx to mã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ hkaga nẽ ãm kãm mẽ papxipixjê japê.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Ijaew te ixkre kapem pĩ hpàr mexta pyràk. No mẽ kajaja te mẽ ate akunĩ rũm pĩ hpa kot ixkre kapem pàr mex pix kukwak ri htĩr nẽ hã harirta pyràk. Kêt akunĩ rũm pĩ hpa jakàr kukwak ri na hte ixkre kapem pàrta htĩr nẽ kuhê hkêt nẽ. Kop apu pàrta mex kêt ronhỹx ra akunĩ rũm hpaja grà pa. Ja pyrà nẽ Ijaew kukwak ri kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ to rũnh o mẽ hakrenh ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. 19 Mãn ka mẽ atõ ajamaxpẽr o:

—Ra Tĩrtũm kot Ijaew kaga nẽ hpãnhã mẽ pajaja mẽ ixto hkra jakamã mãn kãm mẽ ijapê ho mẽ hakre. Ra mẽ hpãnhã mẽ ixto hkra kênã. Anẽ.

20 Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm Ijaew kwỳ kaga. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt mỳrapê na pre te mẽmo pĩ hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx. Ka mẽ ra mẽ kurom amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr jakamã nhũm Tĩrtũm te kot akunĩ kamã pĩ hpa jakàr nẽ ho htẽm nẽ ixkre kapem pĩ hpàr mex ã hanhôr nẽ hã hkaxpre pyràk o mẽ anhĩpêx. Nom kwa kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ ri hã Ijaewjê mã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ãm amnhĩ to mex nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ ra kot Ijaew kwỳ nhĩpêxta pyrà nẽ tanhmã mẽ ato nẽ mẽ akaga.

21 Ã Ijaew jarẽnh kot anhỹr. Te mẽ kêp pàr mex pyràk. Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã nhũm Tĩrtũm te kot pĩ hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ homnuj nẽ. Kot kaj mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mã mẽ ato anẽ nẽ. 22 Ijaew kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt. Tã ka mẽ Ijaew rom amã Jejus prãm nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm mẽ aprãm nẽ mẽ akamã ukaprĩ rãhã nẽ pa ho pa. Tã kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty. Kot kaj mẽ hkaga nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ te Ijaew kot hkaga xwỳnhjê nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ akaga.

23 Koja Ijaew nhỹrmã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr japêr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Te mẽ kot pàr pa jakàr nẽ rẽnh nhũm grà par xwỳnh nhũm kot akupỹm amnhĩm hamỳnh nẽ ixkre kapem pàr wỳr o htẽm nẽ akupỹm hã hanhôr nẽ hã hkaxpre ho htỳx nhũm kukwak ri akupỹm htĩrta pyràk. Ja kêp tanhmã kute hkêt. Kot ã hipêx anhỹr kaxyw àhpumunh tỳx. 24 Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja te mẽ ate akunĩ kamã pĩ hpa jakàr nẽ ixkre kapem pàr ã hanhôr nẽ hã kaxpreta pyràk. Jao Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ ato hkra kurê kumrẽx. No Ijaew te mẽ kêp ixkre kapem pàrta pyràk jakamã Tĩrtũm kot akupỹm hanhôrta tanhmã kêp kute hkêt. Kêp Tĩrtũm kênã kot tanhmã kêp kute. Jakamã koja mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra kurê kumrẽx.

*Tĩrtũm kot m*ẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ hã

harẽnh

Matêwre 23.37-39; Rukre 21.24; Juãw 10.16

25 E kot paj mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt ka
mẽ inhma. Nà na pa ra mẽ amã Ijaew krã
xihtỳx xwỳnhjê jarẽ ka mẽ harẽnh ma. Ra
mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnhja. Tã koja
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã hkêt
nẽ. Na hte Tĩrtũm kormã amnhĩ tã mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjê jamãr o pa. Amnepêm
na pre amnhĩ kaxyw mẽ akukamã tanhmã
mẽ akwỳjê jarẽnh to. Tã kot kaj mẽ kot
tanhmã mẽ ajarẽnh to xwỳnh piitã Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr pa nhũm rĩ Ijaew amnhĩ
to hapu nẽ kormã hkôt amnhĩ xunhwỳ. Ã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Jakamã
kwa kêr ka mẽ ri ja hã amnhĩ to jarkrar o ri
mẽ hkôt apa hkêt nẽ. Mẽ pahpyrà nẽ mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnh kênã.
26 Koja Tĩrtũm nhỹrmã Ijaew piitã ho hkra.
Kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Nhỹrmã kot mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ
apytàr mã xwỳnhja Ijaew õ koja.

Jako hkanrẽhã htàmnhwỳjê hõ koja.

Koja nhỹrmã wrỳ nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj
pê mẽ apytà nẽ mẽ ate amnhĩ tom-
nuj o hapêx pa. Anẽ.

Anhỹr o kot harẽnh. 27 Nẽ mããnẽn ja:

Kot paj mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o
ijapêx pa.

Amnepê mã ixte mẽ hkukamã mẽ hã amnhĩ
jarẽnh xà hkôt. Anẽ.

28 Nom arĩ mẽ kãm Jejus mar prãm kêt
jakamã te mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr
pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ri ka mẽ kamjaja mẽ
hpãnhã mẽ apê Tĩrtũm kra. Nom nhũm
Tĩrtũm arĩ kãm mẽ hapêê. Na pre amnepê
mã kot tanhmã mẽ ho mex to hkukamã
tanhmã mẽ hã amnhĩ jarẽnh to. Mẽ hpàr
kraxjê mã tanhmã mẽ hã amnhĩ jarẽnh
to. Finat Apraãw mẽ Ijak mẽ Jakoja mã
mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjê hã tanhmã
amnhĩ jarẽnh to.

29 Na hte Tĩrtũm mẽmoj tã tanhmã amnhĩ
jarẽnh to nẽ ãm hãmri hã amnhĩ jarẽ nẽ
amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã hipêx to. No
na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ
ho hamakêtkati hkêt nẽ. Rỳ hpãnhã axtem
tanhmã hipêx to hkêt nẽ. Na hte mẽmoj
tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã hipêx to.
Tã ra amnepê mã kot Ijaew o mex ã amnhĩ
jarẽnh jakamã koja nhỹrmã mẽ ho mex rax
nẽ ã mẽ hipêx anhỹrja o hamakêtkati hkêt
nẽ.

30 No mẽ kajaja mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjaja. Amnepêm na ka prem ajaxwỳja
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã nhũm
mẽ akamã ukaprĩ nẽ kãm mẽ ajapê nẽ. Ka
mẽ ra harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. No ãm Ijaew
kukwak ri. Mẽ kot kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
o pa hkêt jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã
nhãm mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ mẽ
ato mex rax nẽ. Jakamã te Ijaew kukwak
ri mẽ amex nẽ ri mẽ apa pyràk. 31 Tã koja
nhỹrmã kot mẽ anhĩpêxta pyrà nẽ Ijaew
ho hkra. Nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ kamã ukaprĩ
nẽ. Mẽ kot mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kra
hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja nhũm mẽ apyrà
nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex nẽ. 32 Mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ mẽ ixpê Ijaew mẽ
pahte axpẽn pyràk. Na pu htem pahpiitã
Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã
ho ri papa hkêt nẽ. Tã kot puj mẽ tee ri ja
hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to kuwỳ nhũm
mẽ pama nẽ amarĩ mẽ pakamã ukaprĩ nẽ
mẽ pahto mex nẽ.

*Pawre kot Tĩrtũm mex o mex ã har*ẽnh

*Epes 3.20; Koros*ẽ 1.16; Wam Korĩt 2.9,
2.16

33 Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh
tỳx. Nẽ ukaprĩ ho ukaprĩ nẽ mex o mex. Mẽ
pahtõ na pu uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o papa? Nà amrakati kumrẽx. Nẽ mẽ pahtõ
na pahte Tĩrtũm jamaxpẽr kôt omunh?
Nà mẽ pahte hamaxpẽr kôt omunh kêt.
34 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽ pahte Tĩrtũm jamaxpẽr kôt omunh kêt.

Nẽ kot pu mẽ pahtõ mẽmoj tã hakre hkêt
nẽ.

Mẽ parom àhpumunh o àhpumunh xwỳnh
kênã.

35 Nẽ mẽ pahtõ kot puj we kãm pakapẽr nẽ
kãm: “Kwa Tĩrtũm. Ra ixte amã
mẽmoj nhõrta pãnhã kwa amnhĩ
xwar inhmã mẽmoj gõ.” Anẽ.

Nà mẽmoj piitã õ kênã kot puj kêt ri ã kãm
mẽmoj nhõr ã amnhĩ jarẽnh anẽ.
Anẽ.

36 Tãm na pre amnhĩ kaxyw mẽmoj piitã ho
kator pa. Nẽ ãm pix kukwak ri na mẽmoj
piitã htĩr nẽ pa. Jakamã kwa pu mẽ kãm
mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho ri papa.

12

Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ nhõr ã mẽ pajarẽnh

*Wam Korĩt 6.20; Epes 4.1; Piripos 4.8-9; Koros*ẽ 1.10; Wam Tesarõn 4.1-3; Wam Pêtre 2.11

1 Kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. Tĩrtũm na hte
mẽ pahto mex nẽ mẽ pakamã ukaprĩ rãhã
jakamã na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Kwa
mẽ tokyx kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm amnhĩ
gõ. Te mẽ ate kãm hkĩnh xà nhõr pyràk o
amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm amnhĩ gõ. Jao mẽ
amã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa
hprãm ã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm hprãm xà
hkôt pix mã tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to
ho ri apa hprãm ã kãm amnhĩ jarẽ. Kot kaj
mẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm amnhĩ
tã mẽ ama nẽ hkĩnh nẽ. Ã mẽ pahte kãm
amnhĩ jarẽnh anhỹrja na kãm mar prãm.

2 Nẽ kêr ka mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt
xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx o ri amnhĩ
nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ amnhĩ to
Tĩrtũm mãn wỳ kê mẽ amã mẽ ajamaxpẽr
mex jagjê. Koja mẽ ama nẽ mẽ amã hagjê ka
mẽ ra aprĩ hã hamaxpẽr xà hkôt mẽ pahte
amnhĩ to mex xà pumunh mex nẽ. Na pu
htem hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nhũm
amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ. Pu mẽ
pajaxwỳja ỹ hã pahkĩnh nẽ ri papa.

*Kris kw*ỳjaja kot tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Rõmãn 12.1-11; Epes 4.11-16; Wam Pêtre 4.10-11

3 Nẽ na pre Tĩrtũm ixto mex nẽ. Nẽ
mẽ akaxyw ixãm. Ixte mẽ amã Kra Jejus
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Tã na pa ã
kagàja kamã mẽ amã harẽnh anẽ.

Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to jarkrar o
ri mẽ kãm apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.
Rỳ atỳx ri ajamaxpẽr o:

—Nà pa na ixte amnhĩ to mex o ixte
ixkwỳjê piitã mẽ hakrenh par.

Anhỹr ã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ hkôt
apa hkêt nẽ. Kêt mẽ ãm amnhĩ jarẽnh o:

—Na pa pre amnhĩ kaxyw Jejus kôt ija-
maxpẽr nhũm Tĩrtũm ixpumu nẽ ixto hkra.
Jakamã na pa hte Jejus Kris pix kukwak ri
tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. No amnhĩ krã
hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

4 E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma.
Nà mẽ panhĩja pyxi htã kamã mẽmoj xo-
htôô. Na kamã mẽ pano nẽ mẽ pajakwa.
Nẽ kamã mẽ pajamak nẽ mẽ pahte. Na pu
htem mẽ pano ho rĩt nẽ mẽ pajakwa ho
pakapẽr. Nẽ mẽ pajamak o ri ama nẽ mẽ
pahte ho ri mra. 5 Ja pyrà nẽ Kris kôt mẽ
pahte amnhĩ xunhwỳr xwỳnhja ãm pyxi tã
hkôt mẽ pahte amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
mẽ paxohtôô. Jakamã na pu htem ahpỹnhã
tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa. Jao Kris
kôt axpẽn to pahtõ nẽ pahtõx o papa.

6 Tĩrtũm na hte mẽ pahpê hkwỳ hã
ahpỹnhã mẽ pamã tanhmã mẽmoj tã karõ
to nẽ kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Tã kêr
pu mẽ ra kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà
hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa.
Jakamã koja mẽhõ ate Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o ri apa kaxyw axãm nẽ amã anẽ ka Tĩrtũm
kamnàr rom mẽ kãm kapẽr jarẽnh mex o ri
mẽ hkôt apa.

7 Rỳ ate akwỳjê mã tanhmã axàpênh to
ho ri apa kaxyw axãm ka mẽ kãm
axàpênh mex o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate Tĩrtũm kapẽr ho mẽ ahkre ho ri apa
kaxyw axãm ka ho mẽ ahkre mex o
ri apa.

8 Rỳ ate Tĩrtũm kapẽr o ri Jejus kôt mẽ
akwỳjê jamaxpẽr o hihtỳx o ri apa
kaxyw axãm ka mẽ kãm kapẽr
jarẽnh pê mẽ ho mẽ hihtỳx mex o
ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ka mẽ atõ akukrêx rax japêr nẽ ate mẽ
kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj
nhõr o ri apa kaxyw axãm ka
axàmnhĩx ri mẽ kãm mẽmoj nhõr o
ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate akwỳjê ho amnhĩptàr kaxyw axãm
ka mẽ ho amnhĩptàr mex o ri apa.

Rỳ ate tanhmã mẽ akwỳjê ho mex to nẽ
mẽmoj to mẽ kutã anojarêt o ri
apa kaxyw axãm ka akĩnh kãm ã
mẽ hipêx anhỹr rãhã ho ri apa nẽ
tanhmã akapẽr punuj to hkukamã ri
ajamaxpẽr o ri mẽ hkôt apa hkêt nẽ.

9 Nẽ kêr ka mẽ apiitã amã axpẽn kĩnh kãm
axpẽn to mex rãhã ho ri apa nẽ ri axêx
rom amã axpẽn kĩnh ã amnhĩ jarẽnh o ri
apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xà
piitã hkaga hpa nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ to
mex xà pix pyr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
rãhã ho ri apa. 10 Nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã
amã axpẽn kĩnh kãm tãm axpẽn nhĩpêx o ri
apa. Nẽ mẽ akwỳjaja mẽ kot amnhĩ to mex
xwỳnh ã mẽ harẽnh o ri mẽ hkôt apa. No
mẽ ri atỳx ajamaxpẽr o:

—Nà koja mẽhõ ixkumrẽx ixte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã ijarẽ pa rĩ kormã amnhĩ xwar tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêr ka akumrẽx tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ.

11 Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ kamã amã kaga hkêt kãm tanhmã kãm mẽmoj to ho ri apa. Jao akĩnh kamã kãm ho anhỹr mex nẽ. 12 Nẽ mẽ nhỹrmã Tĩrtũm kot kaxkwa kamã mẽ ato mex rax kukamã ajamaxpẽr nẽ akĩnh rãhã kãm mẽmoj to anhỹr o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ to rỳ nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ akaprĩ nẽ ri apa htã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ to hwỳr rãhã ho ri apa. 13 Nẽ koja Kris kôt atõjê hõ kêp amrakati ka mẽ ja hã omu nẽ anhõ mẽmoj japêr nẽ mãmrĩ kãm hkwỳ gõ. Nẽ amnhĩ wỳr awỳ nẽ tanhmã ho mex to.

14 Nẽ mẽ kot tanhmã mẽ atomnuj to xwỳnhjaja kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ agryk nẽ wajaga kot tanhmã amã ho kaxyw hwỳr atẽm nẽ kãm tanhmã hã axàmnênh to hkêt nẽ. Kêt ãm ho Tĩrtũm pix wỳ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijamãr mex xwỳnh maati. Nà na ixkwỳjê hõja ã inhĩpêx anẽ. Tã nom kêr ka ixtã tanhmã homnuj to hkêt nẽ. Ãm tanhmã ho mex to.

Anhỹr o mãn mẽ ho awỳ.

15 Nẽ koja akwỳjê hõ mẽmoj tã hkĩnh nẽ. Ka omu nẽ uràk nẽ ỹ hã akĩnh nẽ. No koja mẽmoj tã hkaprĩ nẽ mỳr o nhỹ ka omu nẽ ra uràk nẽ ỹ hã akaprĩ nẽ.

16 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk o ri apa. Te mẽ ate amnhĩ to rax o akwỳjê jakrenh o te mẽmoj kamã akahak o amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt nẽ. Nẽ axàh-pumunh tỳx o ate mẽ piitã mẽ hakrenh par pyràk o ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ.

17 Nẽ koja mẽhõ tanhmã ato htã ka ãm amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

18-19 Nẽ kêr ka mẽ tãm ri axpẽn mã akapẽr rãhã ho ri apa.

Nẽ kot kaj akràmnhwỳ mẽ wa tanhmã axpẽn nhĩpêx to. Hãmri ka wa akupỹm tãm axpẽn xãm kaxyw kãm akapẽr tã nhũm ama nẽ ãm ama nẽ akaga. Ka ãm amnhĩ tã omu nẽ kamã agryk kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tãm tanhmã atã ho. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ tã tanhmã kot ato xwỳnh to hkêt nẽ. Pa kot paj mẽ atã tanhmã ho. Anẽ.

Nẽ harẽnh kot:

20 Kêr ka mẽ amã mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê o mex pix o ri apa.

Kê mẽ kãm prãm ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj kwỳ gõ kê mẽ kuku.

Rỳ nhũm mẽ kãm kôr ka mẽ kãm gô hkwỳ kê mẽ ho ixkõ.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ tã mẽ hipêx mex anẽ nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ amnhĩ kamã hpijaàm jao mẽ atã amnhĩ kamã gryk nẽ. Anẽ.

21 Nom kot kaj mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ homnuj to hãmri nẽ ajaxwỳja uràk nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Ja pymaj kêr ka mẽ amnhĩ rom tãm mẽ hipêx. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ tãm mẽ anhĩpêx japêr.

E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx o ri apa anẽ.

13

Mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 22.21; Xitre 3.1; Wam Pêtre 2.13-17

1 Nẽ kêr ka mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw mẽ unhwỳr kênã. Mẽ kot mẽ pahto amnhĩptàr o pa kaxyw na hte mẽ unhwỳ. 2 Jakamã koja mẽhõ mẽ kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ te kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ nhỹrmã tanhmã hã ho.

3 Xà na hte tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kãm mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê pyma ho pa? Nà na htem kãm mẽ uma hkêt kãm ri pa. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh pixjaja na amnhĩ kamã kãm mẽ uma ho pa. Tã ka mẽ amã mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê pyma hprãm kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ. 4 Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhõ pahi kot mẽ pahto amnhĩptàr jakamã na htem mẽ kãm mẽ pahto mex prãm nẽ. Nẽ kot pu mẽ pahtõ axtem nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nhũm tee

ri ja hã pajarẽnh ma nẽ tanhmã hã mẽ pahto. Ãm hãmri na hte ã mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjaja mẽ panhĩpêx anẽ. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. [5] Jakamã kwa mẽ kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Nom amã kot tanhmã ato pix pymaj hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mããnẽn ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw unhwỳr jakamã na pa hte kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr.

[6] Nẽ mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to ho pa jakamã na pu htem mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Mẽ pahpiitã axpẽn kaxyw kãm kàxpore ho hkryre nẽ kugõ. Tanhmã kot ho mẽ pamã mẽmoj to mex to kaxyw. [7] Jakamã kêr ka mẽ hã apijaàm o ri apa kamã mãmrĩ mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho hkryre nẽ õr o ri apa. Mẽ kot hã àhwỳr xà hkôt.

Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Matêwre 22.39-40; Karatas 5.13-15; Wam Juãw 3.11-24

[8] Nẽ kêr ka mẽhõ ho tewẽn japêr nẽ tokyx kãm amnhĩre. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o aa ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Jao mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

[9] Amnepê mã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã Ijaew mã mẽmoj tã karõ nẽ mẽ kãm:

Kêr ka mẽ aprõ pix tãnopxa nẽ nhãm mẽnijê hõ kamã ri akurẽ ho apijaàm kêt o apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ anijaja mẽ amjên pix tãnopxa nẽ nhãm ri mẽmyjê hõ kamã akurẽ ho apijaàm kêt o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn par kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn pê axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ amã ri axpẽn kukrêx kĩnh o ri amã ho anhõ hprãm o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Nẽ mããnẽn ja:

Kêr ka mẽ nhãm mẽ axpẽn nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk. Jao tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Ã kot mẽ kãm hã karõ kot anhỹr. Kot puj mẽ ã pamã pahkwỳjê kĩnh anẽ nẽ mããnẽn wam finat Mojes kot mẽmoj tã mẽ panhĩgêtjê mã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa rãhã nẽ. Jao axpẽn par kêt nẽ. Nẽ axpẽn pê paxàhkĩnh kêt nẽ. Nẽ axpẽn kutã panojarêt rãhã nẽ. [10] Koja mẽhõ kãm amnhĩ tã ma pyràk o hkwỳjê nhĩpêx nẽ mẽ ho mex pix o pa. Jakamã kot kaj mẽ amã ri axpẽn kĩnh nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt pix nẽ. Jao Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

[11] Amnepê mã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr xà hã arĩgrota ã na pre kormã akupỹn mẽ pahwỳr hpôx xà hã arĩgro kormã hwỳr awry rax nẽ. Tã ra hwỳr ahtêp o mõ. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr mẽ pahto api. Jakamã kwa kêr pu mẽ arĩ hamãr rãhã ho ri apa. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw nẽ pajamaxpẽr o:

—Kwa koja Jejus tanhmã amnhĩ to nẽ jarãhã akupỹn wrỳk japêr. Tã kot pa ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm wrỳ nẽ tee ri ja hã ixpumu pa amnhĩ kamã ixpijaàm tỳx nẽ. Nà kot paj ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ Jejus kamã ajamak pê kutêp Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

[12] Na pu htem kamàt kãm gõr nẽ arĩgro jamãr pê kamã pajamak o panhĩkwỹ. Arĩgro te kêp Jejus akupỹn wrỳk pyràk. Jakamã kwa pu mẽ kamã pajamak pê kãm panojarêt rãhã ho ri papa nẽ amnhĩ nê tanhmã mẽ omnu xà kute pumunh mex o ri papa. Te ho pôristi kot amnhĩ nê mẽ kot kãm mẽ hkurê xwỳnhjê pumunh mex pyràk o Jejus kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Na pre tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ ỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr pu mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa nẽ te mẽ pahte arĩgro hã mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. [13] Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tee ri tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to mã pajamaxpẽr kêt nẽ. Jao amnhĩ kamã pahpijaàm nẽ ri papa hkêt nẽ. Nẽ pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa. Te ho hirã kamã ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ãm ri paxàmnhĩx tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Nẽ mẽ pahprõ pix tãnopxar o ri papa.

Nẽ mẽ pahpipãnh nẽ ri papijapu ho ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn mã paxàkjêr hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk kêt nẽ.

[14] Nom kot puj mẽ axtem nẽ ã amnhĩ tomnuj anẽ nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt

pix mã amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumaj hpãnhã amnhĩ to Pahihti Jejus Kris wỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus. Nà kormã jar apa ri na ka pre mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to kutã axihtỳx o axihtỳx nẽ aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Tã inhmã apyrà nẽ ixte amnhĩ tomnuj kutã ixihtỳx o ixihtỳx o ixpa hprãm. Anẽ.

Jao mẽ pajamaxpẽr tũmja te ra kot amnhĩ tã mẽ pahto htỳx kêt pyràk o pu mẽ amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

14

Mẽ pahte Kris kôt pahkwỳjê mã paxàkjêr kêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1; Wam Korĩt 10.23-33; Xiakre 4.11

1 Nẽ koja mẽhõ kormã Jejus kôt amnhĩ xãm nyw ri kormã hkôt hamaxpẽr tohtuj anẽ. Hãmri nẽ htỳx tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽmoj mex kaga. Ka mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ hã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja gaa nẽ rĩ hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hãmri nẽ hkôt mẽmojta pumunh mex nẽ. 2 Jakamã koja Jejus kôt akwỳjê hõ mẽ apkur xà piitã hkur pymaj tanhmã hõ kute hã harẽ nẽ hkaga nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot pa ja hkur kêt nẽ. Kot pa apu kuku nẽ hkur o amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Kwãr mãmrĩ ã hamaxpẽr anẽ nẽ hkur kêt nẽ. Nom mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx xwỳnhjaja na pu htem paxàmnhĩx Jejus kamnàr rom mẽmoj piitã kuku. Nom mẽ pahkĩnhã ham mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kormã kapẽr piitã mar kêt jakamã kwãr mẽ mãmrĩ anẽ nẽ mẽmoj kur kêt nẽ. 3 Nom kêr ka mẽ ri tanhmã hã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mẽmoj piitã aku.

Anhỹr o mẽ kãm akapẽr kêt nẽ. Ano ho ãm hã mẽ omu.

Nẽ mẽ ate mẽmoj piitã hkur kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ ixte mẽmoj piitã hkur ã tanhmã mẽ inhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Mẽ ixte mẽmoj piitã hkur o ixpa hã mẽ ixpumu nẽ ãm hã mẽ ixpumu nẽ hã tanhmã mẽ inhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Rỳ hã mẽ inhmã:

—Kwa nà kot kaj mẽ ja kur o amnhĩ tomnuj nẽ.

Anhỹr o hã mẽ inhmã akapẽr kêt nẽ. Ano ho ãm ja hã mẽ ixpumu. Mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã paxàpkur to htã Tĩrtũm kot mẽ pahte Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ pahto hkra kênã. 4 Jakamã kwa mẽmoj tã tanhmã axpẽn mã axàkjêr to ho ri apa hkêt nẽ. Koja Kris kôt atõjê hõ axtem tanhmã hamaxpẽr to ka mẽ tee ri ja hã omu nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Tk. Na hte ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Ja omnuj. Pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o ri axpẽn kukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Mẽ pahpê Tĩrtũm kêt kênã kot pu kêt mẽ ã ri axpẽn kukamã pajamaxpẽr anẽ. Tĩrtũm pix na hte tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh. àhpumunh o àhpumunh xwỳnh jakamã koja tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ rĩ kormã tãm hamaxpẽr pê àmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

5 Nẽ koja Jejus kôt atõjê hõ mẽmo arĩgromnu jarẽ nẽ hã àpênh kêt nẽ. Ka mẽ apê hkwỳjaja tee ri ja hã omu nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà arĩgro piitã mẽ pamã mex kênã. Kot paj mãmrĩ arĩgro piitã hã apê.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Nom kêr ka mẽ ja hã axpẽn mã tanhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Na pu htem ahpỹnhã pamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. No tanhmã ri hã axpẽn mã paxàkjêr to ho ri papa hkêt nẽ. 6 Kêt mẽ kot arĩgromnu jarẽnh xwỳnhjê mẽ mẽ pahte arĩgro piitã mex ã harẽnh xwỳnhjaja mẽ pahpiitã mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Jakamã mẽ pahpiitã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Na pa hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Anẽ.

Nẽ mẽ pahte mẽmoj piitã hkur xwỳnhjaja nẽ mẽ kot mẽmoj kwỳ hkur kêt xwỳnh piitã mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Mẽ pahpiitã mẽ pamã kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã na pu htem paxàpkur kaxyw nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijamãr mex xwỳnh maati. Nà ãm hãmri na ka hte apkati mẽ mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa. Amex o amex Tĩrtũm.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ kormã hkamnàr rom paxàmnhĩx ri tanhmã mẽõ kuteta ku. 7-8 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pre ra mẽ pakukamã tanhmã mẽ

pajarẽnh to. Mẽ pakukamã pahtyk ã arĩgro
jarẽ nẽ mẽ pahte pahtĩr ri tanhmã ri amnhĩ
nhĩpêx to ho papa hkukamã hamaxpẽr. No
mẽ papajaja na pu htem amnhĩ krã hkôt
tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to kukamã
paxàhpumunh kêt. 9 Jakamã na pre Kris
ja hã mẽ pahpumu nẽ tãm mẽ pakaxyw
amnhĩ to kêp mẽ panhõ Pahihti nẽ mẽ panê
ty. Hãmri nẽ akupỹm htĩr. Kêp mẽ panhõ
Pahihti hã akupỹm htĩr. Kêp mẽ pahte
hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahihti
kaxyw. Jakamã kêp ra mẽ pahkwỳ htyk
xwỳnhjê nhõ Pahihti nẽ mããnẽn kêp arĩ
mẽ pahtĩr xwỳnhjê nhõ Pahihti. 10 No mẽ
papajaja mẽ pahpê Kris kôt mẽ pahkwỳjê
nhõ pahi hkêt jakamã kêr mẽ Kris kôt
akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu
hãmri nẽ tanhmã ho akapẽr to hkêt nẽ. Rỳ
ajamaxpẽr o:

—Kwa na ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Inhmã ja
mex kêt.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja nhỹrmã
Tĩrtũm tãm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh xà
hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nom kêr
pu mẽ papajaja amnhĩ hkrã hkôt ã axpẽn
jarẽnh anhỹr kêt nẽ. 11-12 Kot puj mẽ
nhỹrmã pahpiitã Tĩrtũm kutã pahkrĩ nẽ
kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kormã mẽ
pahtĩr ri tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
to ho papa hã kãm pahprĩ hã amnhĩ jarẽ. Kê
mẽ pama nẽ tanhmã mẽ pajarẽnh to. Kapẽr
ã kagà htũm kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh
kot:

Koja nhỹrmã mẽ piitã ixpê mẽ õ pahi hã
ixkutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ
inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ.
Nẽ mẽ piitã ixpê Tĩrtũm ã ixpyxi mex
ã ijarẽ. Ãm hãmri na pa ã mẽ
hkukamã mẽ harẽnh anẽ. Anẽ.

Mẽ pahte Kris kôt pahkwỳjê ho mex ã
mẽ pamã karõ

Wam Korĩt 8.9-13

13 Nẽ kwa kêr ka mẽ akwỳ kot Jejus kôt
amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja
tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã
mẽ omu nẽ ja nê tanhmã mẽ kãm akapẽr
to hkêt nẽ. Ãm mẽ noo mã tãm ri amnhĩ
nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ kot ja hã mẽ
apumunh nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw.
No kot ka mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja
ã kãm akapẽr nhũm ama nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ.

14 E kot pa hpãnhã mẽ paxàpkur xà hã
tanhmã mẽ panhõ jarẽnh to. Ixte Pahihti
Jejus jamaxpẽr xà hkôt tanhmã ijamaxpẽr
to ho ri ixpa jakamã kot paj ixkatàt kôt mẽ
amã tanhmã mẽ panhõ jarẽnh to nẽ ãm
hãmri harẽ. Nà mẽ paxàpkur xàja ãm pixi
nẽ omnu hkêt. Piitã mex o mex. Nom koja
mẽhõ tee ri mẽmo mẽ apkur xà hõ pumu nẽ
hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja hkur kêt nẽ. Kot paj apu
kuku nẽ ho amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hkur kêt nẽ. Tã kwãr mãmrĩ
ã hamaxpẽr anẽ nẽ hkur kêt nẽ. Nom na
ãm amnhĩ krã hkôt Tĩrtũm kêp ja omnuj ã
hkamnhĩx. Kêp omnuj kêt. Ra kot mẽmo
mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽnh. 15 Tã
kot kaj mẽ kot mẽmoj kur kêt xwỳnhta
py nẽ o tẽ nẽ kot hkaga xwỳnh noo mã
hkur o xa nhũm apumu nẽ tee ri hamaxpẽr
nẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kot ka mẽ ã noo
mã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o ho mex kêt
nẽ. Kwa mẽ ã ri axpẽn nhĩpêx anhỹr hkêt
nẽ. Kot ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ
te amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. Jao akwỳjê ho mex kukamã
ajamaxpẽr kêt nẽ. Kris kãm mẽ hapê htỳx
kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
kaxyw ra nê htyk kênã kot ka kêt mẽ axtem
nẽ ri ã mẽ noo mã mẽ kot mẽmoj kur kêêta
kur anẽ. Rỳ koja apu tee ri kot mẽmoj kur
kêêta kur ã mẽ apumu nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to. Jao Kris kaga japêr. Jakamã
kwa mẽ ã mẽ noo mã mẽmojta kur kêt
nẽ. 16 Mẽmo mẽ apkur xàja mex tã nhũm
mẽ akwỳjê hõ kãm mex kêt japêr ka mẽ
noo mã hkur kêt nẽ. Nẽ tanhmã hã kãm
nẽ hkêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nhũm Kris
kra hkêt xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ apumu
nẽ tanhmã axpẽn mã mẽ apê Kris kwỳjê
ho kapẽr punuj to. 17 Mẽ pahpê Tĩrtũm
krajaja na pu htem paxàpkur xà nẽ pahkõm
xà pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa hkêt
nẽ. Na pu htem amnhĩ mẽ pahkwỳjê mex
kukamã pajamaxpẽr. Nẽ mẽ pahte tãm
amnhĩ nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr. Nẽ tãm
axpẽn nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr. Kot puj
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm Karõ
ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto mẽ pahkĩnh
nẽ. Pu mẽ pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ
ri axpẽn kôt papa. 18 Tã kot puj mẽ ã Kris
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa anẽ
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja
kãm mex nẽ. Nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã

haxwỳja ja mex nẽ.
[19] Jakamã kêr pu mẽ tãm axpẽn mã
pakapẽr o ri papa. Nẽ pajamakêtkati nẽ
axpẽn kôt ri pajapôj. Nẽ Kris kôt tanhmã
axpẽn to paxihtỳx to ho ri papa. [20] No kot
ka mẽ axàpkur xà gryk ã akwỳ hkukamã
ajamaxpẽr kêt nẽ atỳx ri mẽhõ noo mã
mẽmoj kur japêr. Kêp omnuj tã ka mẽ ãm
amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr nẽ noo mã
hkur japêr. Hãmri nhũm ja hã mẽ apumu
nẽ ra kot Tĩrtũm kaga mã. Ra kêp hkra
jakamã kwa mẽ noo mã mẽ kot mẽmoj
punuj ã harẽnh xwỳnhta kur kêt nẽ. Nom
mẽ paxàpkur xàja piitã mex. Tĩrtũm kot
mẽ pamã õr jakamã piitã mẽ panhõõ. Tã
koja akwỳjê hõ Tĩrtũm kêp mẽmoj omnuj
ã hkamnhĩx tã ka mẽ noo mã aku nẽ ho
amnhĩ tomnuj nẽ. [21] Kêr pu mẽ pahkwỳjaja
tanhmã kot amnhĩ tomnuj to pymaj pu mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr
mex o papa. Mẽmo mẽõ nẽ mẽmo kagô pê
wĩhtija. Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj piitã
õr tã no nhũm mẽ pahkwỳjaja kêp ja omnuj
nẽ pu mẽ noo mã hkur rỳ ho pahkõm kêt
nẽ. Mẽmo mry nẽ mẽmo wĩhti pu mẽ noo
mã hkur rỳ ho pahkõm kêt nẽ.
[22] Nẽ kêr ka mẽ atõ mẽmoj krẽr kaxyw nẽ
hkukamã ajamaxpẽr o:
—Nà kot paj ja krẽ. Tĩrtũm kãm ja mex
kênã. Anẽ.
Hãmri nẽ mãmrĩ Tĩrtũm kamnàr rom
axàmnhĩx akrẽ. Kãm ja mex kênã kot ka kêt
ri tee ri hkrẽr kaxyw hkukamã ajamaxpẽr
nẽ hkaga. [23] No kot kaj mẽ atõ mẽmoj
to anhỹr kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:
—Ko kot paj apu ja ho anẽ nhũm Tĩrtũm
hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ rỳ ko.
Anẽ.
Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã aja-
maxpẽr. Tã ra ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ akrẽ
rỳ mẽmoj to anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee
ri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã apumu nhũm
ja kêp omnuj nẽ. Ate hkamnàr rom mẽmoj
to anhỹr kêt nẽ amarĩ amnhĩ krã hkôt ho
anhỹr jakamã ho amnhĩ tomnuj nẽ.

15

Mẽ pahte amnhĩ pix kukamã paja-
maxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ
Makre 10.45; Wam Korĩt 10.24; Piripos 2.3-5
[1] Nẽ kêr pu mẽ pahte ra Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr tỳx xwỳnhjaja amnhĩ kôt kormã
mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr totuj
janhỹr xwỳnhjê jamãr mex nẽ. Jao mẽ
kamã pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ
kutã panojarêt pix o papa. Jao ra amnhĩ
pix kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. [2] Mããnẽn
amnhĩ mẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkukamã
mãn mẽ pajamaxpẽr. Jao mẽ kot tãm amnhĩ
nhĩpêx kaxyw mẽ ho mex o ri papa. [3] Kris na
pre jar pa ri amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr
kêt nẽ. Na pre mããnẽn õ Papaj kukamã
hamaxpẽr. Jakamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot kãm kapẽr jarẽnh kot:
Pa Papaj. Na hte mẽ pahkurê xwỳnhjaja
ixto kapẽr punuj nẽ. Nom mããnẽn
ã ato kapẽr o pa anẽ. Anẽ.
[4] Mẽ pakaxyw na Tĩrtũm kapẽr ã kagàja.
Mẽ pahte kamã harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx o ri papa
kaxyw. Jakamã na pu htem tanhmã pah-
punuj to htã kapẽr kwỳ ma nẽ pahkĩnh
nẽ. Jao tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr
o ri pahkaprĩ hkêt nẽ. Ãm nhỹrmã Tĩrtũm
kot mẽ pahto mex kukamã pajamaxpẽr o
akupỹm paxihtỳx nẽ pahkĩnh nẽ ri papa.
Mẽ pahkĩnh nẽ ri papa kaxyw na Tĩrtũm
kapẽr ã kagàja. [5-6] Na pu htem Tĩrtũm
kamnàr rom pahkĩnh nẽ. Nẽ axpẽn kamã
paxukaprĩ ho ri papa. Jakamã na pa hte
tanhmã mẽ ato Tĩrtũm wỳr to nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. Apê mẽ ijamãr xwỳnh
maati na ka. Nẽ apê mẽ inhõ Pahihti Jejus
Kris nhõ Papaj na ka. Nà xep ra Rõm
nhõ xwỳnh kwỳjaja kãm akapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx prãm jakamã kwa tanhmã mẽ hkrã
ho mex to kê mẽ hamakêtkati nẽ ajamaxpẽr
kôt hamaxpẽr rãhã ho ri akôt pa. Hãmri
nhũm mẽ amnhĩ tã apumu nẽ piitã amex o
amex ã ajarẽ.
Anhỹr o pa hte mẽ ato kuwỳ.

Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh
Atre 10.34; Rõmãn 9.24; Karatas 3.28
[7] Nẽ kwa kêr ka mẽ amã axpẽn tã ma ho ri
apa. Te ho Kris kãm mẽ pahtã mata pyràk.
Jao axpẽn to mex pix o apa. Kot kaj mẽ ã
axpẽn nhĩpêx anẽ nhũm mẽ piitã axpẽn tã
mẽ apumu nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm mã mex
o mex ã harẽ.
[8] Amnepêm Tĩrtũm Ijaew mã tanhmã Kris
jarẽnh to. Kormã pika hwỳr wrỳk kêt ri
nhũm hkukamã nhỹrmã mẽ hwỳr wrỳk nẽ
mẽ kamã kator ã harẽ.
Tã nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kamã kato.
Ijaew hkanrẽhã htàmnhwỳjê kamã kato nẽ

mẽ ho mex o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ
tã omunh nẽ ã hamaxpẽr anhỹr kaxyw. Nẽ
hamaxpẽr o:
—Amnepêm Tĩrtũm kot mẽ panhĩgêt mã
hkukamã harẽnh xà hkôt na mẽ ixwỳr Kraja
mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ ixto mex o ri pa. Nà
ãm hãmri na pre mẽ ixwỳr kumẽ.
Anhỹr o hamaxpẽr kaxyw. [9] Nẽ mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ajaxwỳja mẽ ate
tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh
mar nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh
kaxyw. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ akamã ukaprĩ hã
mẽ ate amnhĩ tã omunh nẽ mex o mex ã
harẽnh kaxyw na pre wrỳ. Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kot tanhmã mẽ ixpê Ijaew
jarẽnh to nẽ mããnẽn tanhmã mẽ apê Ijaew
kêt xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ pajarẽnh kot:
Kot paj Ijaew kêt xwỳnhjê jamak mã amã
amex ã ajarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa.
Nẽ amex ã inhgrer o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.
[10] Nẽ ja:
Kwa mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh mẽ mẽ apê
Ijaew. Kêr ka mẽ apiitã Tĩrtũm nhỹ
hã akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.
[11] Nẽ mããnẽn ja:
E kêr ka mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ
krĩ piitã hkôt mẽ apa xwỳnhjaja
mẽ apiitã Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o ri apa.
Anhỹr o kot harẽnh. [12] Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr o pa xwỳnh finat Ijais haxwỳja Ijaew
mã Jejus jarẽnh o:
Koja nhỹrmã Jese kanrẽhã htàmnhwỳjê
hõja mẽ pahwỳr kato.
Hãmri nẽ mẽ pahpê Ijaew mẽ Ijaew kêt
xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.
Jakamã nhũm mẽ amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr o pa. Anẽ.
[13] Nẽ na pa hte tanhmã mẽ ato Tĩrtũm wỳr
to ho ri ixpa nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka Rõm nhõ
xwỳnhjê ho mex kê mẽ amnhĩ kaxyw Akra
hkôt hamaxpẽr mex o ri pa. Jao hkôt hkĩnh
nẽ hamakêtkati nẽ ri axpẽn to pa. Nẽ kê
Akarõ mẽ ho mẽ hihtỳx o pa kê mẽ amnhĩ
kaxyw amã mãn hamaxpẽr tỳx rãhã ho ri
pa. Anẽ.

*Pawre kot hprĩ hã amnhĩ jar*ẽnh
Sikũn Pêtre 1.12-13

[14] E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà ra ixte mẽ
ajarẽnh mar mex. Na ka xep htem amnhĩ
to mex o ri apa. Nẽ mẽmoj to axpẽn kutã
anojarêt rãhã ho ri apa. Nẽ mẽ kot tanhmã
Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx to xàja ka
mẽ omunh mex nẽ ho axpẽn jahkre ho ri
apa. [15] Tã ot pa kagà ja kamã mẽ amã ixu-
jarẽnh kãm ixihtỳx nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã. Ra
mẽ ate mẽmoj mar mex tã pa axte mẽ amã
harẽ. Mẽ ate mar tỳx nẽ hã anohtỳx kaxyw.
Nà ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na
pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm. [16] Ixte Jejus
Kris mã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã kapẽr
jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Nẽ mẽ
ato hwỳr o ri ixpa kaxyw. Tã pa hte krĩ
hkwỳ kamã ã mẽ akwỳjê mã harẽnh anhỹr
o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ Jejus jarẽnhja pa hte
mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Mẽ kot
mar nẽ hkĩnh kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
kaxyw. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ kãm
mẽ hamaxpẽr nyw jagjê nhũm Tĩrtũm hã
mẽ omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh
nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri. Koja mẽ nhỹrmã wa ixri
htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Anẽ.

[17] Tã na pa ixte Jejus Kris nhỹ hã Tĩrtũm
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã
amnhĩ pumu nẽ ixkĩnh nẽ. [18-19] Na pa hte
ỹ hã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ mẽ
anoo mã tanhmã ri Kris kot mẽ amã amnhĩ
nhĩpêx to hã harẽ. Nẽ mẽ amã aa mẽ kot
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ
akôt ixpa. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã. Nhũm hte
mẽ akwỳjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no
pyma nẽ. Hãmri nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ. Nom pa hte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nẽ ri hã amnhĩ
to jarkrar kêt nẽ. Ãm ixte Kris pix nhỹ hã
mẽ kãm ixkapẽr ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
o ri mẽ hkôt ixpa. Tã pa ra Jerujarẽ rũm
Irir wỳr krĩ piitã hkôt mẽ kãm Kris kapẽr
jarẽ. Tĩrtũm Karõ kot tanhmã ixto hihtỳx
to jakamã pa mẽ piitã mẽ kãm harẽnh mex
nẽ. [20] Na pa hte mẽ hwỳr inhnojarêt nẽ ã
ijamaxpẽr anẽ nẽ ijamaxpẽr o:

—Kormã mẽ kot Kris jarẽnh mar kêt
xwỳnhjê hwỳr kot paj mõ. Nom ra mẽ
kot harẽnh mar xwỳnhjê nhõ krĩ hwỳr
inhmõrja inhmã prãm kêt. Anẽ.

[21] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot kapẽr
mar kêt xwỳnhjê jarẽnh kot:

Kormã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt
xwỳnhjaja koja mẽ kuma nẽ hprĩ hã
mar tỳx nẽ. Anẽ.

Pawre kot Rõm wỳr hkrà hã amnhĩ jarẽnh

Rõmãn 1.8-15

22 Hêxta waa nẽ. Inhmã mẽ apumunh prãm tỳx nẽ Rõm kãm Jejus kôt ixkwỳjaja.
Na pa hte xatã mẽ awỳr ixkrà nom kormã
mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. Kormã ixte krĩ
hkwỳ kamã mẽ kãm Kris jarẽnh o ri ixpa
jakamã kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. 23 Na
pa ra xatã mẽ awỳr ixkrà hã ixtã amgrà
xohtô nẽ. Tã ra jar mẽ kãm Kris kot mẽ
panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja jarẽnh pa.
24 Jakamã kot paj tokyx ma mẽ awỳr mõ.
Hãmri nẽ mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu
nẽ pahkĩnh nẽ axpẽn mã pakapẽr o papa.
Pa mẽ akôt ri ixpa tãmtã hamũ pyka pê
Espãnhã wỳr ma mõ. Nẽ kot paj inhnojarêt
ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳ nẽ inhmã ixàpkur xà
hkwỳ gõ pa ma mẽ hwỳr pry hã hkur o mõ.

25-26 No na pa kormã mẽ awỳr inhnojarêt
kêt nẽ. Kot paj ja rũm awjanã nẽ akupỹm
Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja kêp amrakati nẽ ri pa nhũm
pika pê Gres mẽ Masetõn kamã Kris kôt
mẽ pahkwỳjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kãm
kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ kaxyw
inhmã kugõ. Tã kot paj ma mẽ hwỳr o
mõ nẽ mẽ kãm kure nẽ rĩ kormã ma mẽ
awỳr mõ. 27 Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja Ijaew na mẽ. Mẽ kumrẽx na
prem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm
mẽ hkwỳjaja ma mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê
mã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akwỳ hkôt pa.
Hãmri nhũm pika pê Gres kamã mẽ pa
xwỳnhjaja mẽ kapẽr ma nẽ mẽ uràk nẽ Kris
kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Jakamã
amnhĩ xwar kãm nhãm krĩ hõ kamã Kris kôt
mẽ pahkwỳjê ho mex prãm nẽ. Hãmri mẽ
kãm kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ kaxyw
inhmã kugõ.

28-29 Tã kot paj ma Jerujarẽ hwỳr mẽ kãm o
mõ nẽ mẽ kãm kure hãmri nẽ awjanã nẽ rĩ
kormã ma Rõm wỳr mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ
mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh
nẽ. Nẽ axpẽn mã Jejus Kris mex o mex ã
harẽ nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho
papa. Jao pahkĩnh nẽ papa. Tã pa hpãnhã
hamũ ma Espãnhã wỳr mõ.

30 Nẽ na pu prem Jejus Kris o panhõ Pahi-
hti. Jao te mẽ pahpê hkôt axpẽn to pahtõ
nẽ pahtõx pyràk o axpẽn nhĩpêx. Nẽ Karõ
nhỹ hã pamã axpẽn kĩnh nẽ. Jakamã kwa
Jejus kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ ixpê mẽ atõ
hã ixto Tĩrtũm wỳr kãm axihtỳx nẽ. 31 Kêr
pa ma pyka pê Jutej kamã Jerujarẽ kamã
Kris kôt mẽ pahkwỳjê hwỳr mõ nẽ mẽ kãm
kàxporeta gõ nhũm mẽ omu nẽ Ijaew kêt
xwỳnhjê kot mẽ kãm õr ã mẽ omunh tã tee
ri hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm hkĩnh kãm mãmrĩ
àmnhĩx hamỳ nẽ ho amnhĩm awjaprô.

Nẽ kêr ka mẽ ixto awỳ kê inhnê mẽ kêp
mẽ pahkwỳ hkêt xwỳnhjê pumunh mex nẽ.

32 E kêr ka mẽ ã ixto Tĩrtũm wỳr anẽ.
Kê ixte ma Jerujarẽ rũm ma Rõm wỳr pàr
kãm inhmõrta ã kê ixpumunh mex nẽ. Pa
inhmex pê mẽ kurũm ma mẽ awỳr mõn pôj
pu mẽ tokyx axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ.
Pa mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri
apa hã mẽ apumunh o mẽ akôt ri ixpa nẽ
ixkĩnh nẽ. 33 Tã ãm ja pix. Kê Tĩrtũm mẽ
akôt pa ho pa. Tãm na hte tanhmã mẽ
pahto pu mẽ ỹ hã pajamakêtkati paxàmn-
hĩx ri pahkĩnh nẽ ri papa.

16

*Pawre kot ahpỹ*nhã hkràmnhwỳjê mã kapẽr

1 Ku nẽ mããnẽn ja. Ot pa mẽ awỳr Kris
kôt pahtõx Pepreja mẽ awỳr kumẽ. Na hte
krĩ pê Sẽnkrej kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê
tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt pa. 2 Nẽ
mããnẽn pa na hte tanhmã ixto mex to. Tã
kê mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr pôj ka mẽ kêp
Kris kôt mẽ pahtõx ã omu nẽ ho mex nẽ
tanhmã ho ajuta hto.

3 Nẽ kêr ka mẽ atar Kris kôt
ixkràmnhwỳjê mã ijarẽ. Na pa hte mẽ kãm
ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa. Nẽ Akirti mẽ
hprõ Prisireta ka mẽ wa kãm ijarẽ. Na pre
hte wa inhĩhkô hã Jejus Kris mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx mex to ho wa pa. 4 Jao wa
amnhĩ grônh kôt mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê
pê ixpytà. Pa amnhĩ tã wa omu nẽ inhmã
wa hkĩnh nẽ. No ãm papxipix inhmã wa
hkĩnh kêt nẽ. Na pre Ijaew kêt xwỳnh
kwỳ pê Kris kwỳjaja ixtã wa harẽnh ma
nẽ haxwỳja kãm wa hkĩnh nẽ.

5 Nẽ na hte Kris kwỳjaja wa õrkwỹ kamã
axpẽn wỳr akuprõ. Mẽ kot Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh nẽ kapẽr ã kagà hkwỳ mar
kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Tã kêr ka mẽ mẽ
kãm ijarẽ.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Epẽnre mã ijarẽ.
Kêp ixkràmnhwỳ mex na. Inhmã hkĩnh.
Kumrẽx na pre jar pika pê As kamã amnhĩ

kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm.
6 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Marir ka mẽ kãm ijarẽ. Na xep hte tanhmã mẽ ato mex to rũnh o pa.
7 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ ãrõhti mẽ Jũhti wa kãm ijarẽ. Ixpyrà nẽ wa kêp Ijaew na wa. Kormã ixte Kris kôt amnhĩ xãm kêt ri na pre wa kumrẽx hkôt amnhĩ xãm. Na hte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja wa kot Kris kapẽr jarẽnh mex ã wa harẽ. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê na pre mẽ hkwỳjaja wa unê nẽ wa haxà pa prem ixpimrààtã ixpê prês nẽ mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ.
8 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ ãpritre mã ka mẽ ijarẽ. Kêp Kris kôt ixkràmnhwỳ mex na.
9 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Upãnre mã ijarẽ. Na hte ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa.
Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Etaki mẽ ijarẽ. Kêp ixkràmnhwỳ mex na.
10 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Apes ka mẽ kãm ijarẽ. Na prem ra Kris ã hipêx punuj nẽ no nhũm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ Kris kaga hkêt nẽ.
Nẽ Aristopti nhõrkwỹ kamã hkwỳjê mã ijarẽ.
11 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Erojãwti mã ijarẽ. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew na.
Nẽ Nasisti nhõrkwỹ kamã Kris kwỳjaja ka mẽ kãm ijarẽ.
12 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Xiripẽre mẽ Xiripos wa kãm ijarẽ. Wa kêp Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to xwỳnh na wa.
Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Pesixti mã ijarẽ. Haxwỳja kêp ixkràmnhwỳ na. Na hte Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri pa.
13 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Rupti mã ijarẽ. Na hte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Nẽ katorxà mã ijarẽ. Na pre te ixpê hkra nhĩpêx pyràk o inhĩpêx.
14 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Asĩnre mã nẽ Prekõxti nẽ Emes nẽ Patopas nẽ Emas mẽ. Jajê piitã mẽ pahkwỳ kot mẽ hwỳr pikuprõnh xwỳnhjê mẽ mẽ ho apimrààtã mẽ kãm ijarẽ.
15 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Pirorti mã nẽ mẽ pahtõx Juure mẽ Nẽrew wa nẽ htõxja nẽ mẽ pahtõ Orĩpti wa mẽ kãm ijarẽ. Nẽ mẽ pahkwỳ kot mẽ hwỳr pikuprõnh xwỳnhjê mẽ mẽ ho apimrààtã mẽ kãm ijarẽ.
E kêr ka mẽ jajê piitã mẽ kãm ijarẽ. Na pa hte mẽ kãm ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa.
16 Nom mẽ tapxipixjaja kêt. Ã mẽ apiitã mã na pa hte ijamaxpẽr rãhã ho ixpa.
Nẽ ota jar Kris kwỳjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ.
17 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Na ka mẽ ra aprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê pumunh mex o apa. Mẽ kãm axpẽn nê mẽ ato hpigrành par prãm. Nẽ mẽ ate Kris kaga nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêxja mẽ kãm hprãm jakamã kwa mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ axkãm ajamak rom. 18 Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Pahihti Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt nẽ. Ãm amnhĩ hkrã hkôt tanhmã ri hkwỳjê jahkre hto ho pa. Kot mẽ no kupyr kaxyw tanhmã mẽ kãm hêx to ho ri mẽ hkôt pa. Te mẽ ahkre mex pyràk tã mẽ ahkre mex kêt nẽ. Jakamã nhũm htỳx ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot mẽ ahkreja ma nhũm te mẽ kãm mex pyràk. Jakamã kwa mẽ okora mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. 19 Na ka htem mẽ kurom Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ nhũm xep mẽ piitã mẽ apumu nẽ axpẽn mã ja hã mẽ ajarẽnh o ri pa. Pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ajamaxpẽr mex rãhã ho ri ajamaxpẽr o apa. Nẽ amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. No tanhmã ajamaxpẽr punuj to ho ri amnhĩ tomnuj o ri apa hkêt nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na inhmã hprãm.
20 Nẽ na hte Satanasti mẽ hkwỳjaja mẽ ate Jejus kaga hprãm xàj mẽ akôt tanhmã ri mẽ anhĩpêx to ho ri pa htã kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja gaa nhũm Tĩrtũm mẽ hipêx o te mẽ kot kagã xoprê hkrã xôm nẽ hpĩr pyràk o mẽ hipêx. Jakamã ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã koja Tĩrtũm mẽ amã mẽ ajamakêtkati xàja gõ. Tapxipix na kot mẽ pajamakêtkati xà nhõr kaxyw àhpumunh tỳx.
Nẽ na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳ nẽ kãm:
—Pa Pahihti. Kwa kêr ka Rõm kãm akwỳjê pumu nẽ mẽ ho mex nẽ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Anẽ.
21 Nẽ ota mẽ pahtõ Ximotreja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na hte inhĩhkô hã Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Nẽ ixtõ Rusti mẽ Jasãwti mẽ Sosipa wa mẽ haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ.

22 Nẽ kot inhmã ixkapẽr ã kagà xwỳnh
Testi haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Kêp Kris
kôt mẽ pahtõ na. 23 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ
Gajre haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Õrkwỹ
kamã na hte Kris kwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ
nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kapẽr ã
kagà kamã harẽ nẽ mar o hkrĩ. Õrkwỹ kamã
na pa pre pôj.

Nẽ mẽ pahtõ Eras haxwỳja mẽ awỳr pẽr
mẽ. Na hte jar krĩ ja kamã Rõm nhõ pahihti
mã õ kàxpore jamãr pê ho mẽmoj to anhỹr
o pa.

Nẽ Kris kôt pahtõ Kwatre haxwỳja mẽ
awỳr hpẽr mẽ. E jajaja piitã na mẽ awỳr
hpẽr rẽ.

24 E kê Pahihti Jejus Krisja mẽ akutã no-
jarêt rãhã ho pa.

Pawre kot Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh
Epes 1.3, 3.20-21; Wam Ximotre 1.17; Eprêw 13.20; Jutre 24-25

25 Nẽ kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex ã
harẽnh rãhã ho ri papa.

Nẽ ixte mẽ amã Jejus Kris jarẽnhta ã
ka prem ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã
koja mẽ ato mẽ axihtỳx ka mẽ hkôt axihtỳx
kãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.
Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjê ho hkra kaxyw hã amnhĩ jarẽnh
kêt nẽ. Kormã ja ho hpimxur ryy nẽ. 26 Tã
ã mẽ anhĩpêx anhỹrja o amnhĩrĩt nẽ ỹ hã
mẽ kapẽr jarẽnh o ri pa xwỳnhjê mã kapẽr
nẽ mẽ kãm:

—E Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho pata kêr ka mẽ piitã mẽ kãm hã kagà
kê mẽ pyka piitã hkôt kamã harẽ nẽ kuma.
Nom kê Ijaew pixjaja mar kêt nẽ. Kê pika
piitã hkôt kamã harẽ nẽ kuma. Panhĩ nẽ
kupẽ nẽ kupẽ hkà htykre nẽ mẽ hkà haka
nẽ mẽ hkà kamrêkjaja. Kê mẽ piitã Jejus
jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ pakaxyw mẽ kãm kapẽr
anẽ nhũm prem kuma nẽ hã kagà.

27 Nà Tĩrtũmja tapxipix na àhpumunh tỳx
xwỳnh ã ãm pyxi mex. Nẽ tapxipix kêp mẽ
pahpiitã Mẽpahpãm. Tã kêr pu mẽ Jejus
Kris kot mẽ panê htyk ã omunh xà hkôt
Tĩrtũm pix mã mex o mex ã mãn harẽnh
rãhã ho papa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa ã mẽ awỳr
ixpẽr mẽnh anẽ. Na hapêx.

Wam Korĩt
Pawre kot Korĩt kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjê hõ na pre. Na pre hipêx nẽ ma krĩ pê Korĩt kãm Jejus krajê hwỳr kumẽ. Nẽ kagàja kamã mẽ kãm tanhmã mẽmoj tã karõ hto. Na pre mẽ kot àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o pa nê mẽ kãm kapẽr. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nê mẽ kãm kapẽr. Nẽ mẽ hprõ nẽ mẽ mjên xwỳnhjaja tanhmã wa kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã nhũm mẽ kãm karõ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj tã karõ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Korĩt kãm Jejus kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa Kris kôt mẽ pahtõ Sostenes mẽ wa awỳr ixpẽr mẽ. Tã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Tĩrtũm na pre ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre ho ri ixpa kaxyw ixãm. 2 Tã ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh mã. Korĩt kãm ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr jakamã na ka prem amnhĩ tomnuj kaga nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Krĩ piitã hkôt mẽ kot amnhĩ to Jejus Kris wỳr o mẽ pa xwỳnhjê pyrà nẽ. Mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja ãm pixi mex na.

3 Nẽ Tĩrtũm kêp Mẽpahpãm maati nẽ Jejus Kris kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã na pa hte mẽ ato wa hwỳr rãhã o ri ixpa nẽ mẽ ato wa hwỳr o:

—Kwa Tĩrtũm mẽ Jejus wa. Kêr ka wa Korĩt nhõ xwỳnhjê kutã anojarêt rãhã ho wa ri apa. Nẽ mẽ ho mex rãhã nẽ. Kê mẽ amnhĩ tã war apumunh kôt ri hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Anẽ.

*Tĩrtũm kot Jejus Kris kukwak ri m*ẽ pahto mex ã harẽnh

Sikũn Pêtre 1.2; Wam Tesarõn 5.23-24

4 Nẽ mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr o ri apa jakamã na hte Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ. Tã pa hte kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. Ãm hãmri na ka pre Korĩt nhõ xwỳnh kwỳjê ho akra. Nà ja mex o mex. Anẽ.

5 Nẽ ra mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na ka mẽ ra amex kumrẽx nẽ ri apa. Nẽ aprĩ hã Kris kot amnhĩ nhĩpêx pumunh mex nẽ aprĩ hã akwỳjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt apa. 6 Na pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Kris kot amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kurê kumrẽx. 7 Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ ate kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw mẽ ato mẽ axihtỳx. Nẽ kaxyw mẽ amã mẽ ate axpẽn to mex xà piitã mẽ amã kugõ. Mẽ ate Jejus kot akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk jamãr pê hapêr arĩt o apa pê tanhmã kãm axpẽn nhĩpêx to ho apa kaxyw. 8 Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jejus Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri na hte jajaja amnhĩ to mex pix o ri pa. Anẽ.

9 Nẽ koja Tĩrtũm ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ato mex nẽ. Ra kot mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt apa kaxyw amnhĩm mẽ axunhwỳr jakamã koja ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ato mex rãhã nẽ.

*M*ẽ pahte mẽmoj tã axpẽn pê pahpigrành kêt ã mẽ pamã karõ

Rõmãn 15.5-6; Sikũn Korĩt 13.11; Epes 4.1-6; Piripos 2.1-4; Wam Pêtre 3.8

10-11 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na ka xep htem mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr pix o ri apa nhũm pre Krojre hkwỳjaja amnẽ ixwỳr pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽ. Kwa nà mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kêr ka mẽ axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nẽ axpẽn kôt ri ajamaxpẽr rãhã nẽ. Te ixkre tipxi kamã mẽ ri apa pyràk o mãn kêt mẽ axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ mẽ axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr pê axpẽn pê apigrành kêt nẽ. Na pa Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ amã ã ja hã karõ anẽ.

12 Nẽ na ka xep htem ahpỹnhã ri mẽ apê mẽ ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri apa. Jao mẽ akwỳjaja pa ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Apor

kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Simãw Pêtre hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Ã na ka xep htem ahpỹnhã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri pa.

13 Kwa nà ka mẽ ã ahpỹnhã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ te mẽ ate Kris o apigrành pyràk o hipêx. Kwa mon ka hte mẽ akwỳjaja apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽ? Xà pa na pa pre pĩ kahpa hã ajêt nẽ mẽ anê ty? Nà Kris pix na pre mẽ panê hã ajêt nẽ ty. Xà mẽ apê pa ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw na prem mẽ akrã kumrã? Nà mẽ apê Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw na prem ã mẽ anhĩpêx anẽ. Mẽ kot ja hã mẽ apumunh xwỳnhjaja kot mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ apumunh kaxyw. Tã na ka xep htem axtem nẽ ã ri ahpỹnhã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri apa.

14-15 Kop ãm ixte amnhĩ kôt mẽ axunhwỳr prãm ronhỹx pa mẽ ato mẽ axohtô nẽ mẽ akrã kumrã nẽ mẽ amã: "E ra mẽ apê ixkwỳ na ka mẽ." Anẽ. Nom na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm hãmri na pa pre ãm mẽ ato grêre nẽ mẽ akrã kumrã. Ãm Kripti mẽ Gajre wa pix. 16 Ku nẽ xep mããnẽn Estepti nẽ kaxyw mẽ hkwỳjaja. Ãm jajê pixjaja. Nom ko apu axte mẽ hkwỳ ko. Ixte mẽ hkrã kumrãr xwỳnhjê mã ijamaxpẽr tỳx kêt. 17 Na pre Kris ixte mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa kaxyw ixãm kêt nẽ. Ãm ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa pix kaxyw na pre ixãm.

Nẽ na pa hte amnhĩ krã hkôt ri ixujarẽnh o ri mẽ akôt ixpa hkêt nẽ. Kot pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ ixkapẽr mex ã inhma nẽ pa ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Ja pymaj na pa hte amnhĩ krã hkôt ri tanhmã ixujarẽnh to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte ãm ixprĩ hã Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ pahpiitã mẽ panê htyk ã harẽnhja pa hte mẽ kãm harẽ. Mẽ kot hprĩ hã mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Jao amnhĩ krãm mẽ ujarẽnh mexta jagjênh nẽ hã no htỳx kaxyw. Pa ja hã mẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ ijamaxpẽr o:

—Na htem ixkapẽr ma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Nà ãm hãmri na pa hte mẽ kãm ixkapẽr kaprỳ ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

18 No kêt mẽ pahte Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra xwỳnhjaja ra mẽ pahte Kris pĩ kahpa hã mẽ panê htyk ã harẽnh mar nẽ pahkĩnh nẽ papa xwỳnh na pu mẽ. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm Kraja htyk kukwak ri mẽ ixto mex nẽ mẽ ixto hkra. Mẽ ujarẽnhja mex kumrẽx. Anẽ.

No kêt mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja na htem tee ri Kris tyk ã harẽnh ma nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Tanhmã kot kêt we amnhĩ to nẽ mẽ panê ty? ãm amarĩ mẽ kot amnhĩ krã hkôt pĩ kahpa hã nhôr nẽ hpĩr kênã. Anẽ.

*Tĩrtũm kra hkêt xw*ỳnhjê jarẽnh
Matêwre 11.25-26; Wam Korĩt 3.19

19 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê jarẽnh kot:
Mẽ kot htỳx ri àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o pa htã kot paj mẽ kêp ja ho ijapêx pa nhũm mẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. Anẽ.

20 Jakamã mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ kapẽr rũnh xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã te mẽ àhpumunh kêt pyràk. Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja kot mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ harẽnh tã no ãm Tĩrtũm noo mã te mẽ àhpumunh kêt pyràk. Nẽ te htỳx ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. 21 Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre ra mẽ hkukamã hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho ixkra hkêt nẽ. Ãm mẽ kot ixkra Jejus kot mẽ nê htyk ã harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr pix ã mẽ omunh xà hkôt kot paj mẽ ho ixkra. Anẽ.

22-24 No Ijaewjaja kãm amnhĩ krã hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã na pa hte mẽ ixpê Jejus kwỳjaja mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri ixpa nhũm mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma. Nẽ te mẽ kot mẽ inhmar kêt pyrà nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Nà kot paj mẽ tokyx axujarẽnh kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ inhmã mẽ ixte aa mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ pa mẽ ja hã apumu nẽ axihtỳx ã apumu nẽ rĩ kormã hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr o inhmã kapẽr. Tã no pa mẽ kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm Kris kot mẽ panê pĩ kahpa hã htykja pix pa htem mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Ja kamã nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma nẽ

Kris xihtỳx kêt ã ãm amarĩ htyk ã harẽ. No mẽ hkwỳjaja. Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr xwỳnhjaja na htem mẽ kurom mẽ inhma nẽ ra mẽ inhmar tỳx kurê kumrẽx. Nẽ mẽ inhmã kapẽr o:

—Nà ãm hãmri na Krisja Tĩrtũm pyrà nẽ hihtỳx o hihtỳx. Ãm hãmri na ka ã harẽnh anẽ. Anẽ.

No Ijaew kêt xwỳnhjaja na Ijaew pyrà nẽ kãm amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ àhpumunh tỳx pix prãm o pa. Jakamã na pa htem mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ Ijaew kwỳjê pyrà nẽ ãm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Nà na ka htem ãm ri axêx o ri apa. Kot pa mẽ akapẽr mar kêt nẽ. Kot paj mẽ axàhpumunh tỳx ã mẽ apumu nẽ rĩ kormã mẽ ama nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr tã pa mẽ ãm arĩ Kris kot mẽ panê htykja pix pa mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà mẽ axàhpumunh kêt jakamã na ka htem atỳx ri ã ja jarẽnh anẽ.

Anhỹr tã no nhũm mẽ hkwỳjaja. Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr xwỳnhjaja na htem mẽ inhma nẽ mẽ inhmã kapẽr o:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ ã Krisja jarẽnh anẽ. Tĩrtũm pyrà nẽ àhpumunh o àhpumunh kênã. Anẽ.

[25] Tĩrtũm mẽ Jejus wa mẽ pakurom àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx.

*Tĩrtũm m*ẽ parom hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh

Matêwre 11.25; Sikũn Korĩt 12.7-10; Xiakre 2.5

[26] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Amnepê mã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ axunhwỳrta ã tanhmã na ka prem amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa? Nà na ka prem axohtô nẽ jar mẽ noo mã axàhpumunh kêt nẽ ri apa. Nẽ mẽ apê pahi hkêt nẽ ri apa. Mẽ axohtô nẽ amnhĩ to hkryre nẽ ri apa. [27] Tã nhũm Tĩrtũm amnhĩ kôt mẽ ate amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. Koja nhỹrmã kot tanhmã mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgrota kato hãmri nhũm mẽ àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja Tĩrtũm kot mẽ kurom mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ. Nẽ mẽ hihtỳx ã amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja haxwỳja. Nhũm Tĩrtũm kot mẽ kurom mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ.

[28] Na hte Tĩrtũm amnhĩ kaxyw mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. Nẽ mẽ kot mẽ kamã kahak o pa xwỳnhjê xunhwỳ. Jar pyka ja kamã mẽ hkwỳ kot mẽ hkaga htã nhũm Tĩrtũm amnhĩ mã mẽ unhwỳ. Mẽmo kaxyw na hte ã amnhĩm mẽ unhwỳr anẽ? Nà mẽ kot nhỹrmã tee ri mẽ àhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pumunh nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Kwa mẽ pahte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ harẽnh tã nhũm Tĩrtũm mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr kêt nẽ. Nà te mẽ àhpumunh kêt pyràk.

Anhỹr o axpẽn mã mẽ harẽnh kaxyw na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. [29] Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mã amnhĩ to jarkrar pê tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Rỳ kãm:

—Kwa ga ixpumu Tĩrtũm. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa ja hã ixpumu nẽ ixto akra nà?

Anhỹr o amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. [30] Ãm Jejus pix kukwak ri na hte Tĩrtũm mẽ pahto hkra. Tãm na pre Tĩrtũm noo mã amnhĩm mẽ paxunhwỳ. Mẽ pahte uràk nẽ pahpê hkra kaxyw. Jakamã na pu htem ãm pix kukwak ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nhũm mẽ pamã àhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Tã ra kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr jakamã kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã no ãm akupỹm pahtĩr nẽ Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa. [31] Tã ã Jejus kot mẽ panhĩpêx kot anhỹr jakamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kot ka mẽ amã mẽmoj tã jarkrar prãm nom kêr ka mẽ kamjaja amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Mẽ panhõ Pahihti ra kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pix ã tanhmã ho jarkrar to ho ri apa. Anẽ.

2

*Pawre kot tanhmã Kris jar*ẽnh to hã harẽnh

Sikũn Korĩt 4.1-7; Wam Pêtre 3.15

[1-2] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Amnepê mã ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre inhnojarêt nẽ ijamaxpẽr o:

—Kot paj ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Kris kapẽr jarẽ. Kot amnhĩ grônh kôt mẽ inhnê htykja pa mẽ kãm harẽ. Ãm ja pix jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nom kot paj mẽ kapẽr japjê xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ kãm ixkapẽr japjê hkêt nẽ. Rỳ mẽ uràk nẽ te ixàhpumunh tỳx o ri ixkapẽr japjê pyràk o ri mẽ kãm ixkapẽr japjê hkêt nẽ. Kot paj ãm ixkatàt kôt ri mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to pix o ri mẽ hkôt ixpa.

Anhỹr o mẽ akukamã ijamaxpẽr. Hãmri nẽ ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ awỳr pôj nẽ mẽ amã Jejus kot mẽ panê htyk nẽ akupỹm htĩrja pix jarẽnh rãhã ho ri ixpa. [3] Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot pa we mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nhũm mẽ inhmar tỳx nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx wehe? Kot paj amnhĩ krã hkôt mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Ja kaxyw ijamaxpẽr tỳx kêt kênã. Kot paj amnhĩ krã hkôt mẽ kãm harẽ nhũm mẽ ãm inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Nà kot paj Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm tanhmã ixkapẽr to kê tãm tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr japêr.

Anhỹr o ijamaxpẽr. [4] Nẽ mẽ ate inhmar kaxyw na pa pre ixêx rom tanhmã mẽ ano kupyr to ho ri ixpa hkêt nẽ. Rỳ mẽ pajaja mẽ ixàhpumunh xà hkôt tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Na pa pre ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã awjarẽ. Mẽ ate mar nẽ hihtỳx o hihtỳx ã omunh kaxyw. [5] Jakamã na ka prem Tĩrtũm xihtỳx ã omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. No pa ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kôt ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Na ka prem ixkapẽr ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm na mẽ parom àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx.

Anhỹr o ajamaxpẽr kôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx.

Tĩrtũm Karõ kot mẽ pamã àhpumunh xà nhõr ã harẽnh

Matêwre 7.6; Juãw 14.22, 16.13-15; Xiakre 3.13-18

[6] Nẽ na hte Tĩrtũm kra hkwỳjaja Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Nẽ hamaxpẽr ã omunh mex. Jakamã na pa hte mẽ ahkre japjê ho mẽ hkôt ixpa. Nom jar pika ja kamã mẽ pajamaxpẽr tỳx xà ho mẽ ahkre hkêt nẽ. Rỳ pika piitã hkôt mẽ utàr xwỳnhjê jamaxpẽr tỳx xà ho ri mẽ ahkre ho ri ixpa hkêt nẽ. Koja nhỹrmã mẽ àhpumunh xàja mẽ kêp hapêx pa. [7] Jakamã na pa hte ãm Tĩrtũm xàhpumunh xà pix o mẽ ahkre o ri ixpa.

Amnepê mã kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre Tĩrtũm amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh o:

—Mẽ kot amnhĩ kaxyw Ixkra hkôt mẽ hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja kot paj mẽ ho ixkra nhũm mẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa.

Anhỹr o mẽ harẽ. Nom mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja nhũm kormã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt kêt nẽ. Tã ja na pa hte ra mẽ kãm harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ Tĩrtũm kãm mẽ pahto hkra hprãm hã harẽnh ma. [8] Nom pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja na mẽ kormã ja mar kêt nẽ. Kêp apu mẽ kot mar ronhỹx prem pĩ kahpa hã mẽ panhõ Pahihti nhôr nẽ hpĩr kêt nẽ. Mex o mex tã nhũm prem axtem nẽ ã hipêx anẽ. [9] Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj mex jarẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm mẽ kãm hkĩnh xwỳnhjê kutêp mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ nhũm mex o mex nẽ mẽ ahã hikwỹ.

Aa mẽhõ kot mẽmoj mex o mexja pumunh kêt.

Nẽ aa mẽhõ kot ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt.

Nẽ aa ã mẽmoj mex kot anhỹr kukamã hamaxpẽr kêt.

Tã nhũm Tĩrtũm mẽ kutêp hkwỳ jaxwỳ.

Anhỹr o kot harẽnh tã no nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹrja mar kêt nẽ. [10] Mẽ pamã na pre Tĩrtũm ja ho amnhĩrĩt. Na pre ra mẽ pamã Karõ gõ nhũm mẽ pamã gjêx o mẽ pamã mẽmoj to amnhĩrĩt mex nẽ. Tĩrtũm Karõja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Nẽ kot hprĩ hã Tĩrtũm jamaxpẽr pumunh par. [11] No mẽ papajaja na pu htem axpẽn jamaxpẽr kôt axpẽn pumunh kêt nẽ. Na pu htem papam amnhĩ jamaxpẽr ã amnhĩ pumu. Ja pyrà nẽ Tĩrtũm Karõ pix na hte Tĩrtũm jamaxpẽr pumunh. [12] No mẽ pahpê hkrajaja na hte mẽ pahkarõja pix mẽ pakamã pa hkêt nẽ. Na hte mããnẽn Tĩrtũm Karõja mẽ pakamã pa nẽ mẽ pamã tanhmã mẽmoj to amnhĩrĩt to ho mẽ pahkôt pa. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakutêp mẽmoj mex jaxwỳrja nhũm ja kukamã mẽ pamã harẽnh o amnhĩrĩt.

13 Jakamã na pa htem amnhĩ krã hkôt
ri mẽ kãm ixujarẽnh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã na pa hte ixprĩ hã mẽ kãm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ra Tĩrtũm
Karõ kot mẽ amã gjêx xwỳnhjê mã pa ỹ hã
ixkapẽr. 14 No mẽ kãm Tĩrtũm Karõ kapẽr
mar prãm kêt xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm
kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ hprĩ hã omunh
kêt nẽ. Mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã
na htem ri kot tanhmã mẽ pahto mex to hã
harẽnh ma nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa mo kaxyw na htem ri ã Tĩrtũm
jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ mẽ
pahto mex? Nà kot anhỹr kêt. Anẽ.

15 Nom mẽ pahpê Tĩrtũm kra hkwỳ hã
mẽ pahte Karõ kapẽr mar mex xwỳnhjaja
na pu hte mẽ kurom Tĩrtũm kot amnhĩ
nhĩpêx ã omunh mex nẽ. Nẽ Karõ xô ri mar
mex nẽ nhũm mẽ kot Karõ kapẽr mar kêt
xwỳnhjaja tee ri ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ pahpumu. Nom hprĩ hã mẽ
pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx pumunh
kêt nẽ. 16 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot:

Mẽhõ na kot Tĩrtũm jamaxpẽr pumunh?
Nẽ mẽhõ na pre we kãm hamaxpẽr gõ?
Nà amrakati kumrẽx. Tapxipix na àh-
pumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

Tã mẽ papajaja mẽ pahte Tĩrtũm Karõ
kapẽr mar tỳx xwỳnhjaja na pu htem Kris
xô ri pahprĩ hã hamaxpẽr kôt omunh mex
nẽ.

3

Mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 14.20; Karatas 5.16-21; Epes 4.14; Eprêw 5.11

1 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Pa mẽ
amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ kãm
ajamaxpẽr. Nà amnepê mã kormã mẽ ate
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tohtuj anhỹrta ã
tanhmã na ka prem amnhĩ nhĩpêx to ho
ri apa wehe? Na ka prem arĩ ajamaxpẽr
tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Kormã mẽ
ate Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
kêt jakamã na ka pre htem mẽhprĩre kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ
mẽ uràk nẽ kormã mẽmoj piitã omunh kêt
nẽ. Jakamã na pa pre mẽ amã ixujarẽnh
kaxyw nẽ te mẽ ate kormã Tĩrtũm kapẽr
mar kêt xwỳnhjê pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ
mẽ amã tanhmã ixujarẽnh to. 2 Mẽ hkaràre
na htem mẽ hkà kagô pix kaô nẽ kormã
mẽ apkur xà mex kur kêt nẽ. Ja pyrà nẽ
na pa pre te ixte mẽ ato hpijaôr pyrà nẽ
mẽ amã Tĩrtũm kapẽr piitã harẽnh par kurê
kumrẽx kêt nẽ. Ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ
ka prem ama nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.
Tã na pa hte arĩ mẽ amã hkwỳ pix jarẽnh o
ri ixpa nẽ kormã piitã ho mẽ ajahkre jatur
xàm mẽnh kêt nẽ. 3 Na ka htem arĩ te mẽ
apê Kris kwỳ hkêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o
apa. Nẽ mẽmoj kôt axpẽn kãm agryk axpẽn
mã axàkjêr o apa. Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jao arĩ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ
nhĩpêx rãhã nẽ.

4 Na hte mẽ akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:
"Ixpê Pawre hkwỳ na pa." Anẽ. Nẽ mẽ
akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o: "Pa na ixpê Apor
kwỳ na pa." Anẽ. Kwa na ka htem ã amnhĩ
jarẽnh anhỹr o te mẽ apê Kris kwỳ hkêt
pyràk. 5 Apor mẽ pa ãm wa ixte Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnh pix na pa wa. Wa
ixpê mẽ anhõ pahihti hkêt kênã kot ka kêt
mẽ axtem nẽ mẽ apê ahpỹnhã wa ixkwỳ hã
amnhĩ jarẽ. Na pa pre wa mẽ amã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem wa
inhma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx
nẽ. Nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nom wa pa wa
ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na pa wa ãm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre nom amnhĩ kôt
mẽ axunhwỳr kêt nẽ.

6-9 E pa ixprĩ hã mẽ amã war amnhĩ jarẽ ka
mẽ inhma. Te wa ixpê Tĩrtũm pur kãm wa
ixàpênh xwỳnh pyràk no mẽ kajaja te mẽ
apê hpur pyràk. Na htem hpur karê nhũm
hirã nhũm mẽ kamã ahkre ho pa. Ja pyrà
nẽ na pa pre ixkumrẽx mẽ awỳr ixpa nẽ mẽ
amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa.
Te mẽ kot pur kãm ahkre ho ri pata pyràk.
Tã nhũm Apor ixpãnhã ma mẽ awỳr pa nẽ
te mẽ kot pur karêrta pyràk o mẽ anhĩpêx
nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex
o ri pa. Xà na hte pur karêr xwỳnhja rỳ
kamã ahkre xwỳnhja tãm tanhmã mẽmo hy
hto nhũm ra higrõt nẽ hprêk nẽ ô? Nà na
htem ãm ahkre hpa nhũm arĩ hikwỹ. Nhũm
Tĩrtũm tãm tanhmã hyta to nhũm higrõt nẽ
hprêk nẽ ô. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ
ho hkra nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o pa. Nom mẽ kãm harẽnh o
pa xwỳnhta kôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.

Nẽ na hte pur karêr xwỳnh rỳ kamã
ahkre xwỳnhja tãm tanhmã hyta to nẽ ho

htĩr kêt nẽ. Tĩrtũm pix na hte tanhmã ho nhũm higrõt. Ja pyrà nẽ na pa hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri mẽ akôt ixpa nom pa tanhmã mẽ ato ka mẽ apê Tĩrtũm kra nẽ ri apa hkêt nẽ. Tanhmã kot pa mẽ ato ka mẽ apê hkra? Tapxipix na kot mẽ pahto hkra kaxyw àhpumunh. Nẽ tapxipix na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

Nẽ pur karêr xwỳnh mẽ pur kãm ahkre xwỳnhja wa. Hamẽ wa àpênh mex jakamã koja hamẽ wa kot pur kãm àpênh pãnhã amnhĩm ujamỳnh rax nẽ. Ja pyrà nẽ kot paj mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa xwỳnhjaja nhũm Tĩrtũm nhỹrmã mẽ ixàpênh pãnhã mẽ inhmã amnhĩrer mex nẽ.

Nẽ te mẽ ate Tĩrtũm nhõ ixkre pyràk. [10] Nẽ pa te ixpê Tĩrtũm mã ixkre hã ixàpênh xwỳnh pyràk jakamã na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw tanhmã ixto pa mẽ amã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Te ixte õ ixkre kaxyw ãm xà maati xãm pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Tã na ka prem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ixpãnhã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kapẽr jarẽnh jatur xàm kurẽ. Nẽ hprĩ hã ho mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt pa. Te ho mẽ kot ixkre krax nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx.

Nẽ kwa mẽ ate mẽ ahkre o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ akatàt kôt mẽ ahkre mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa.

[11] Nẽ Jejus Kris tapxipix na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx. Jakamã te kêp kỳxpê ixkre nhĩmõk ã nõr xà maatita pyràk.

[12] Nẽ na htem tõhã ixkre nhĩpêx kaxyw nẽ pĩ htỳx jakà nẽ ho hipêx nhũm kritpêm mẽ kãm mex ry nẽ kuhê. No na htem tõhã nojarêt kãm ixkre hã apê nẽ pĩ rerek o hipêx nhũm mẽ kãm mex ry hkêt nẽ. Koja rôr nhyre hwỳr mra nẽ mẽ kêp hapôk nẽ homnu. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot katàt kôt pĩ htỳx o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ katàt kôt mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. No nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ te mẽ kot pĩ rerek o ixkre nhĩpêxta pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ htỳx ri Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto ho pa. Jao hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa.

[13] Nẽ koja mẽhõ pĩ htỳx pix o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã tanhmã amnhĩ to nẽ kêp pôr. No ãm hã pôja pix xêt pa nhũm kãm hikwỹ xà nẽ õkwa êja arĩ piitã mex nhũm ixkre hpãm axte hã pô janhôr o nyw. No koja pĩ rerek o hipêx nhũm mẽmo arĩgro hã kêp pôr hãmri nẽ piitã kêp kaxàr pa. Ja pyrà nẽ koja nhỹrmã Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papaja piitã hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Koja mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte mẽ kot pĩ htỳx o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ papa xwỳnhjê xàpênh pumu nẽ mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot pĩ rerek o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ kot kãm amnhĩ nhĩpêx mex kêt xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot amnhĩ to mex kêt xwỳnh hã mẽ harẽ.

[14] Nẽ pĩ htỳxja na hte tanhmã amnhĩ to nẽ hpôr no ãm arĩ mex nẽ kuhê nhũm mẽ piitã arĩ mex ã omu. Ja pyrà nẽ koja Krisja mẽ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to hpãnhã mẽ kãm amnhĩre nhũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omu. [15] No pĩ rerekja na hte pôr nẽ kaxàr pa. Ja pyrà nẽ mẽ kot Kris mã amnhĩ nhĩpêx mex hkêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Nom arĩ mẽ kêp hkra jakamã koja mẽ arĩ kuri htĩr tũm nẽ pa. No ãm mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex kêt jakamã koja mẽ hkwỳjê hkĩnh ã amnhĩm mẽmoj mex kwỳ jamỳnh kêt nẽ. Te mẽhõ nhõrkwỹ kêp hpôr nhũm mẽ hkukrêx kwỳ jamỳnh kêt nẽ ỹ kamã kurũm hapôx pyràk.

[16-17] E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ. Ra mẽ ate mar tã mãn ka mẽ ra tanhmã amnhĩ to nẽ hã ano hkêt rỳ ko. Nà te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Tĩrtũm nhõrkwỹja õ na. Tã mẽ pahpê hkra nhũm Karõ kot mẽ pakaxwỳnh mã gjêx jakamã te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk. Jakamã mẽ kot kapẽr kwỳm ri mẽ ajahkre o ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot Tĩrtũm nhõrkwỹ grành xwỳnh pyràk. Koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa.

Mẽ pahte amnhĩ to jarkrar kêt ã mẽ

pamã karõ

Wam Korĩt 1.10-25

18 Nẽ kot kaj mẽ atõ axàhpumunh tỳx
o amnhĩ to jarkrar o ri apa japêr. Kwa
mẽ jam anhũre nẽ axte ri ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Nẽ te mẽ ate amnhĩ nê
axàhpumunh tỳx xàja nhãm rẽnh par pyràk
o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ paxàhpumunh xàja
pika kamã mẽ àhpumunh pix jakamã kêr
ka mẽ te amnhĩ nê nhãm rẽnh pyrà nẽ
hpãnhã Tĩrtũm xàhpumunh xà hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 19 No pika kamã mẽ
àhpumunh xwỳnhjaja Tĩrtũm noo mã te mẽ
hkrã pipãnh nẽ htỳx ri pata pyràk. Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Pika ja kamã mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot
amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja Tĩrtũm
noo mã te mẽ kot amnhĩ to hêx o pa
pyràk. Anẽ.

20 Nẽ mããnẽn mẽ harẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ
to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja na
hte Tĩrtũm mẽ omu nẽ mẽ kot ã
amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ hã mẽ
harẽ. Anẽ.

21-22 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte mẽ apê
ixkwỳ rỳ mẽ apê Apor kwỳ hã amnhĩ jarẽnh
o ri apa hkêt nẽ. Mẽ apê wa ixkwỳ hkêt
kênã. Nẽ mẽ apê nhãm mẽhõ hkwỳ hkêt.
Mẽ pahpiitã mẽ pahpê Kris kwỳ na pu mẽ.

Nẽ kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã akupỹm
pahtĩr nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ
pahtĩr tũm nẽ ri papa. Jakamã kwa mẽ tee
ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

Nẽ jarãhã mẽmoj piitã mẽ panhõõ. Nẽ
kormã mẽmoj kot amnhĩrĩt kêt xwỳnhjaja
haxwỳja mẽ panhõ na. Ãm mẽmoj piitã
mẽ panhõ jakamã te mẽ pahpê mẽmoj piitã
mẽõ pahi pyràk. 23 No mẽ papajaja axtem
Kris kêp mẽ panhõ Pahihti. Nẽ Tĩrtũm kêp
Kris nhõ Pahihti.

4

*Tĩrtũm pix kot tanhmã m*ẽ pajarẽnh to
xwỳnh ã harẽnh

Eprêw 13.17

1 Nẽ mẽ pajaja mẽ ixpê mẽ anhõ pahi
hkêt. Ãm mẽ ixte Kris mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh pix jakamã
Tĩrtũm kormã kapẽr kwỳ ho amnhĩrĩt kêtja
na pa htem mẽ amã ho amnhĩrĩt o ri mẽ
akôt ixpa. Ja kaxyw na pre mẽ ixunhwỳ.
2 Na pre Kris tanhmã mẽ inhmã kapẽr to nẽ
mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ ixkapẽr pix o mãn mẽ
ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

3-4 Kumã pix mã ixte amnhĩ nhĩpêx o ri
ixpa jakamã koja tapxipix ixte kãm amnhĩ
nhĩpêx ã ixpumunh kôt tanhmã ijarẽnh to.
Ixte kãm amnhĩ nhĩpêx mex ã ijarẽ rỳ ixte
kãm amnhĩ nhĩpêx mex kêt ã ijarẽ. Ãm
tapxipix koja tanhmã ijarẽnh to. No koja
nhãm mẽhõ rỳ mẽ atõ ã ijarẽnh anẽ pa
ama nẽ ãm ama. Rỳ papam tanhmã kãm
ixte amnhĩ nhĩpêx mex to hã kãm amnhĩ
jarẽnh japêr hãmri nẽ ãm ixtỳx kãm ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.
Pahihti Kris pix kot hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx kôt pahpumunh jakamã tapxipix
koja tanhmã mẽ pajarẽnh to.

5 Jakamã kwa kêr ka mẽ ri mẽ kot Tĩrtũm
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh
xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ.
Koja nhỹrmã Pahihti Krisja akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳ nẽ rĩ tãm tanhmã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh xà
hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nẽ mẽ kot
hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã mẽ noo mã
mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ ja hã mẽ
omu. Nẽ mẽ pahpiitã mẽ pajamaxpẽr xà ho
amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã hprĩ hã ja hã axpẽn
pumu. Hãmri nhũm Tĩrtũm rĩ kormã mẽ
pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho
pa xwỳnhjê jarẽ.

6 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Nà na pa ã mẽ
amã Apor mẽ wa amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ
ate inhmar nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà hkôt
tanhmã wa ijarẽnh to kaxyw. Kot kaj mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ ahpỹnhã
tanhmã mẽ ixte Kris kapẽr jarẽnh xwỳnhjê
jarẽnh to hkêt nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh
o:

—Nà tãm kot Kris kapẽr jarẽnh mex o kot
hkwỳjê jakrenh jakamã kot paj hkôt pix mã
mãn ri ixpa.

Anhỹr o axpẽn mã mẽ ixtõ jarẽnh kêt nẽ.
Kot kaj mẽ ã mẽ ixtõ jarẽnh anẽ nẽ te mẽ
ixto jarkrar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 7 Kwa
mẽhõ na pre mẽ amã tanhmã ri mẽ ijarẽnh
to ka mẽ mar xà hkôt ã mẽ ijarẽnh anẽ? Nẽ
mẽ ixkapẽr mex ã mẽ ixkwỳjê jarẽ nẽ mẽ
ixkapẽr mex kêt ã mẽ ixkwỳjê jarẽ. Nà na
ka mẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã mẽ ijarẽnh anẽ
nom Kris xàhpumunh xà ho ã mẽ ijarẽnh

anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o
mẽ ajahkre xwỳnhjaja na pa prem mẽ amã
mẽmoj jarẽ ka mẽ ama nẽ mẽ inhỹ hã hkôt
axàhpumunh mex nẽ. No amnhĩ krã hkôt
mẽ axàhpumunh kêt kênã kot ka kêt mẽ ã
ahpỹnhã tanhmã mẽ ixto jarkrar anhỹr to
ho ri apa.
8 Te mẽ ate Apor mẽ wa ixrom Tĩrtũm
kapẽr mar par nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
pyràk. Te wa ixrom mẽ ate Jejus nhĩhkô
hã mẽ ho amnhĩptàr pyràk. Hêxta waa nẽ.
Kop apu ãm hãmri mẽ ate ĩhkô hã mẽ ho
amnhĩptàr ronhỹx pa ijaxwỳja mẽ apyrà nẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ixkĩnh tỳx
kumrẽx. 9 Nom ja kot anhỹr kêt.

*Jejus nh*ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh
Sikũn Korĩt 4.8-10; Eprêw 12.1

Nẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre
ho mẽ ixpa xwỳnhjaja te Tĩrtũmja axtem
tanhmã mẽ inhĩpêx to pyràk pa mẽ inhmex
kêt nẽ ixpa. Te mẽ ixte gyw kãm amnhĩ
rẽnh nhũm mẽ kot mẽ ixkamã õkre kahak
pyràk o na htem mẽ inhĩpêx. Jakamã na hte
mẽ hkwỳjaja mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkapẽr ma
nẽ ãm mẽ inhma nẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh
o:
—Tk. Kot mẽ ahkreja mexti hã. Kwa pu
mẽ himex ri.
Anhỹr jakamã te ra mẽ ixtyk nẽ mẽ in-
hĩkwỹ nhũm mẽ piitã mẽ ixtã htu nẽ mẽ
ixpumunh nẽ ma pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
Jakamã na htem mẽ ixte mẽ ahkre ma nẽ
ãm kuma nẽ ma pa. Nom Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjaja na htem ja hã mẽ pahpumu
nẽ axpẽn mã mẽ pajarẽnh o:
—Kwa mẽ kot Jejus ã mẽ hipêx kati htã
nhũm mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ aa
hkaga hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Nà ãm hãmri
na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.
10 Na hte mẽ kot mẽ ixkapẽr mar xwỳnh
kwỳjaja kãm mẽ ixkĩnh kêt nẽ tanhmã mẽ
ixto kapẽr punuj to. No mẽ kajaja nhũm mẽ
ã mẽ ato kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽ
ixkrã pipãnh ã mẽ ijarẽ no mẽ kajaja nhũm
mẽ Kris nhỹ hã mẽ axàhpumunh tỳx ã mẽ
ajarẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex kêt ã mẽ ijarẽ no mẽ kajaja na
htem Tĩrtũm kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mex
ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ kot mẽ ixkamã õkre
kahak tỳx tã mẽ akamã õkre kahak kêt nẽ
mẽ kãm mẽ akapẽr mar prãm nẽ. 11 Na pa
htem arĩ Kris ã ixpunuj nẽ ixpa. Nẽ mẽ
inhmã prãm nẽ mẽ inhmã kôr nẽ ri ixpa. Nẽ
mẽ ixê pikaxônhre nẽ ri ixpa. Nhũm htem
Kris ã mẽ ixtak rũnh nẽ. Pa mẽ inhõrkwỹ
hkêt nẽ nhãm ri ixpa nẽ nhãm ri ixpa. Na
pa htem arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.
12-13 Nẽ ixàpkur xà kaxyw ixàpênh rũnh o ri
ixpa. Nhũm hte mẽ kãm Jejus prãm kêt
xwỳnhjaja mẽ ijaprỳ ho pa htã pa mẽ amnhĩ
kurom mẽ kãm ixkapẽr mex nẽ mẽ kãm:
—E kê Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ ka mẽ amex
nẽ apa. Anẽ.
Nẽ mẽ kot mẽ inhĩpêx kati htã pa htem
mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ hkôt ixpa.
Na htem te mẽ kot ahpunuj nhĩpêx pyràk o
mẽ inhĩpêx nẽ mẽ ixwỳr mrar kêt nẽ. Ã na
htem mẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ
ixpa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.

*Pawre te kêp m*ẽ hpãm pyràk ã kot amnhĩ
jarẽnh
Wam Tesarõn 2.11-12

14-15 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa ã mẽ amã
kagà nẽ mẽnh anẽ. Nom mẽ ate inhmar
nẽ amnhĩ kamã apijaàm kaxyw kêt. Inhmã
mẽ ajapê jakamã na pa ã mẽ amã ixkapẽr
nẽ hã kagà nẽ mẽnh anẽ. Na mẽ ra ohtô
nẽ ixpãnhã mẽ awỳr pa nẽ mẽ amã Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ajahkre. Nom ixkumrẽx na pa
pre mẽ amã kapẽr jarẽ ka prem inhma nẽ
Kris hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw
hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Jakamã paxipix te
ixpê mẽ apãm nhũm te mẽ apê ixkra pyràk.
16 Jakamã kwa mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt
ixpumu nẽ ixkôt mãn kêt mẽ amnhĩ nhĩpêx
o ri apa. 17 Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kaxyw na pa pre ijamaxpẽr nẽ ma mẽ awỳr
Ximotre mẽ. Haxwỳja Kris kôt te kêp ixkra
pyràk. Nẽ inhmã hapêê. Na hte jar Kris mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Tã pa
pre mẽ awỳr kumẽ. Koja ma mẽ awỳr mõ
nẽ pôj nẽ mẽ amã Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ
akôt pa. Nẽ mẽ amã tanhmã ijarẽnh to nẽ
mẽ amã:
—Nà Pawre na hte Jejus Kris jamaxpẽr
kôt hamaxpẽr o pa. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêx
kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ krĩ piitã hkôt
mẽ kot uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx o pa anhỹr
kaxyw mẽ ahkre mex o pa. Anẽ.
18 Nẽ na xep mẽ akwỳjaja te ra àhpumunh
tỳx pyrà nẽ tanhmã ijarẽnh to nẽ ijarẽnh o:
—Pawreja akupỹn mẽ pahwỳr mõr ã
amnhĩ jarẽnh tã koja akupỹn mõr kêt nẽ
kãm ga. Ãm kapẽr kati xwỳnh na.
19 Anhỹr ã ijarẽnh tã koja Tĩrtũm kãm
tokyx ma mẽ awỳr inhmõr prãm hã kot

pa ma mẽ awỳr inhmõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ pôj nẽ ixprĩ hã ã mẽ kot ixto kapẽr anhỹr xwỳnhtajê pumu. Nẽ mẽhõ kot ã mẽ kãm ijarẽnh anhỹr xwỳnhta ã ahkukja. [20] Tĩrtũm krajaja na htem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx jakamã na htem hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã kêp hkra hã mẽ harẽ. Tã kot paj nhỹrmã mẽ awỳr pôj nẽ ã ixto kapẽr anhỹr xwỳnhjê pumu nẽ ixprĩ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. Jao Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kot mẽ ajahkre hã mẽ omu rỳ amnhĩ krã hkôt mẽ kot mẽ ajahkre hã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. [21] Jakamã kwa mẽ tokyx ixkutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr pa mõ nẽ mẽ awỳr pôj nẽ mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr kêt nẽ. Nẽ mẽ amã ixkapẽr mex pix o ri mẽ amã ixkapẽr. Te mẽ hipêêxà kot hkrajê mã kapẽr mex pyràk o mẽ amã ixkapẽr mex nẽ. Hãmri pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ.

5

Mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harẽnh

Sikũn Korĩt 2.5-11

[1] Nẽ kwa na pa pre tee ri mẽ anhĩõja jarẽnh ma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Na xep hte amnhĩ tomnuj tỳx pê nã puro hã hpijaàm kêt o pa. Kwa mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja haxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã nhũm ra mẽ anhĩõja kot Kris kôt amnhĩ xãm tã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa ja omnuj tỳx kumrẽx. [2] Na xep ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa ka mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Amarĩ hã omunh o ri hkôt apa. Mẽ ate Tĩrtũm kôt axàh-pumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm ja hã omu nẽ ãm hã omu nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwa nà. Mẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ akaprĩ nẽ hkêt wehe. Nẽ mẽ tokyx amnhĩ nê hano kê mẽ akôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axte mrar kêt nẽ.

[3-5] Ixte mẽ apê awry htã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ hkukamã tanhmã ijamaxpẽr to. Nà ra ixte mẽ awỳr ixpôx ronhỹx pa mẽ ato akuprõ. Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ ato akuprõ nẽ mẽ amã kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta jarẽ nẽ mẽ anê hanor kurê kumrẽx. Jakamã e kêr ka mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nê hipêx anẽ. Mẽ panhõ Pahihti Jejus nhỹ hã amnhĩ nê hano nẽ te Satanasti mã rer pyràk kê tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ tokyx kãm urer japêr. Hãmri nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx. Kê nhỹrmã Pahihti akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nhũm ma mẽ pahkôt õ krĩ hwỳr api.

[6] Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mar mex ã amnhĩ jarẽnh tã kormã amnhĩ nê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhta janor kêt nẽ. Kwa mẽ tokyx amnhĩ nê hano. Na htem pãwti nhĩpêx kaxyw nẽ kamã kot ho hikot xà ho hkryre nẽ kamã kurẽ nẽ gaa nẽ rĩ ho piitã hikot pa. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ amnhĩ nê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta janor kêt nẽ hãmri nẽ gaa nẽ ra uràk nẽ apiitã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

[7] Kwa mẽ tokyx amnhĩ nê hano. Kêr ka mẽ arĩ amnhĩ to mex pix o ri axpẽn kôt apa nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Na pre ra Jejus Kris mẽ pahte amnhĩ to mex o papa kaxyw mẽ panê ty. Mẽ pahpiitã mẽ panê ty. [8] Jakamã na pu htem ãm amnhĩ to mex pix o ri papa. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

[9] Nẽ wam ixte mẽ awỳr kagà nẽ mẽnhta kamã na pa pre mẽ amã:

—Kêr ka mẽ nhãm mẽ kot mẽnijê kamã hpijaàm kêt o mẽ pa xwỳnhjê hkôt ri apa hkêt nẽ. Ãm ri mẽ hkàx ã apa.

Anhỹr o mẽ amã hã karõ. [10-11] Nom na pa pre mẽ piitã ã mẽ nê mẽ akurê anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã ã ri amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnh pixjaja na pa pre mẽ nê mẽ akurê. Koja mẽhõ kêp Kris kôt mẽ pahtõ rỳ mẽ pahtõx ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa ka mẽ ja hã omu nẽ hkôt ri apa hkêt kurê kumrẽx.

Nẽ mẽ kãm nhãm mẽ hkukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ kot axpẽn to kapẽr punuj o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ pipãnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ axpẽn pê ri mẽ àhkĩnh o mẽ pa xwỳnhjaja.

Koja mẽhõ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa ka mẽ ja hã

mẽ omu nẽ hkôt ri apa hkêt kumrẽx. Nẽ mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Ãm mẽ hkàx ã ri mra.

No mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê nê na pa pre ã mẽ akurê anhỹr kêt nẽ. Mẽ piitã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kênã. Na htem axpẽn kãm hpijaàm kêt o ri pa.

Nẽ mẽ kãm axpẽn kukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri pa.

Nẽ sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to hwỳr o pa.

Nẽ mẽ axpẽn pê àhkĩnh pix o pa.

Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã tanhmã kot ka wem amnhĩ to nẽ mẽ hkàx ã ri apa? Mẽ piitã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ mex wỳr api nẽ rĩ kormã mẽ hkàx ã ri papa.

12-13 Nẽ mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na pa hte mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã hã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Tĩrtũm tãm koja nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ hipêx to. No koja Kris kôt mẽ pahtõ rỳ mẽ pahtõxjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa pu mẽ pahtõ ja hã omu nẽ nê tanhmã kãm pakapẽr to kurê kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ nê Kris kôt akwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa xwỳnhjê jano. Ã harẽnh kot anhỹr.

6

Mẽ pahte Kris kwỳjê ho pakapẽr kêt
Matêwre 5.38-40

1 Nẽ na ka xep htem Kris kôt atõ rỳ atõxjê hõ mẽ ka wa tanhmã axpẽn tomnuj to nẽ axtem nẽ juisti hwỳr axpẽn to mra. Mẽ apyrà nẽ kêp Kris kwỳ hkêt tã ka htem ma hwỳr amnhĩ to mra nhũm war axpẽn tã war ama nẽ tanhmã war ajarẽnh to. Kwa mon ka htem axtem nẽ ã Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr mẽ amnhĩ to amrar anẽ? Kêt mẽ Kris kôt anhĩõ hwỳr mãn kêt mẽ amnhĩ to mra nẽ kumã mãn amnhĩ jarẽ kê axpẽn tã war ama nẽ axpẽn tã tanhmã war amã kapẽr to.

2 Ra mẽ ate ja mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽmoj ãm grire htã ka wa tokyx akupỹm hã tãm axpẽn xãm kêt nẽ. Rỳ Kris kôt war atõjê hõ hwỳr wa amnhĩ to atẽm nhũm akupỹm tãm axpẽn tã war axãm kêt nẽ. Ãm axtem nẽ mẽ kêp Kris kôt mẽ atõ hkêt xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahpê Kris kwỳjaja kot puj mẽ nhỹrmã Kris nhĩhkô hã mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjê tanhmã mẽ harẽnh to. 3 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot puj mẽ mããnẽn nhỹrmã tanhmã mẽ harẽnh to ho pahkrĩ. Jakamã kwa mãmrĩ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã akupỹm tanhmã axpẽn xunhwỳr to ho apa. Mẽmoj tã mẽ atõjê hõ wa kot tanhmã axpẽn to hã wa omu nẽ tokyx akupỹm axpẽn tã wa kãm akapẽr kê wa tokyx akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Ã mẽ kot axpẽn nhĩpêx anhỹr o paja na kêt mex. 4 No na ka xep htem arĩ Kris kôt mẽ akwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr axpẽn to mra nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 5 Mẽ tokyx tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã apijaàm kêt wehe. Xà mẽ akamã Kris kôt mẽ atõjê hõ pixire nẽ kot tãm akupỹm mẽ axunhwỳr kaxyw amrakati kumrẽx? 6 Na ka xep htem mẽmoj tã axpu. Kris kôt mẽ atõjê hõ mẽ mẽmoj tã axpu nẽ ra mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra. Kot tãm akupỹm mẽ unhwỳr xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra.

7 Mẽ apijapu ho apa jakamã na ka mẽ amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Hãmri nẽ te mẽ apê Kris kwỳ hkêt xwỳnh pyrà nẽ mẽ hwỳr amnhĩ to mra. Kwa kwãr Kris kôt anhĩõ mãmrĩ apê ahkĩ rỳ tanhmã anhĩpêx to. Ka mẽ ãm amnhĩ tã omu kê tapxipix tanhmã amnhĩ tomnuj to. 8 Ja mex tã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na ka htem axpẽn pê ahkĩ. Mẽ ate Kris kôt axpẽn to atõ nẽ atõx tã axtem nẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ. Te mẽ apijaàm kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 9-10 Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ mex wỳr àpir kêt nẽ. Ra mẽ ate ja jarẽnh mar tỳx.

Mẽmyjê hõ kot nhãm mẽnijê hõ ho amnhĩ kati xwỳnhjaja.

Nẽ mẽnijê hõ kot nhãm mẽmyjê hõ ho amnhĩ kati xwỳnhjaja.

Nẽ mẽnijaja axtem nẽ mẽ kot amnhĩõ ho mjên o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽmyjaja haxwỳja axtem nẽ amnhĩõ ho hprõ ho ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ àhkĩnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ kãm nhãm mẽ hkukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ ri mẽ pipãnh o mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ ri axpẽn to kapẽr punuj o mẽ pa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ kot amnhĩ to sãnti hwỳr o mẽ pa xwỳnhjaja.

Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh piitã koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ.

11 Kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka pre mẽ akwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ Pahihti Jejus Krisja wa mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ mẽ apê Tĩrtũm kra hã mẽ axunhwỳ nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ.

Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ

Matêwre 5.27; Rõmãn 12.1-2; Epes 5.3; Korosẽ 3.5; Wam Tesarõn 4.1-8

12 Nẽ na ka hte mẽ akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:

—Nà na pa hte pa inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

Mẽ ate ã amnhĩ jarẽnh anhỹr tã no ãm mẽ ate amnhĩ jarẽnhja mex kêt. Mẽmoj piitã mẽ pamã mex kêt. Na pu htem pamã hprãm xà hkôt mẽmoj to anẽ nẽ gaa nẽ ra ho amnhĩ pyrà nẽ ho anhỹr pix o papa. Nẽ gaa nẽ kãm panhũrer kêt kumrẽx. Jao ra pahpipãnh pix o ri papa. Rỳ paxêx pix o ri papa. Rỳ paxàhkĩnh pix o ri papa. Jakamã kêr pu mẽ pamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkêt nẽ. Ãm amnhĩ mẽ amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr pix nẽ.

13 Nẽ na htem amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj inhmã prãm nẽ mãmrĩ mẽmoj ku. Nẽ inhmã nhãm mẽhõ kamã ixpijaàm kêt prãm nẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja tanhmã inhmã kute hkêt. Anẽ.

Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ panhĩja o hapêx pa. Na pre mẽ pahte nhãm mẽ kamã pahpijaàm kêt o papa kaxyw mẽ panhĩpêx kêt nẽ. Ãm mẽ pahte mẽ panhĩpêx xwỳnh maatija mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho papa pix kaxyw na pre mẽ panhĩpêx.

14 Nẽ na pre Pahihtija ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ nhỹrmã mẽ pajaxwỳja ty nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr. Ja kaxyw tapxipix pix na àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. 15 Na pu htem Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kôt pahpê hkwỳ nẽ te pahpê ĩ pyràk. Jakamã kwa mẽ ja hã anohtỳx nẽ axte nhãm mẽ hkuprỳjê hwỳr amrar nẽ mẽ ho amnhĩkati hkêt nẽ. Tĩrtũm kêp ja omnuj. Te mẽ pahte Kris nhĩ pyràk jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao te Kris tãm kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa pyràk. Kwa ja mex kêt. Xà kot we Krisja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 16 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kot ka mẽ atõ mẽnijê hõ ho aprõ nhũm kêp aprõ kumrẽx. Hãmri nẽ te ra war atipxi pyràk o axpẽn nhĩpêx. Anẽ.

Ã kot aprõ mẽ wa ajarẽnh anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ atỳx ri nhãm mẽ hkuprỳjê hwỳr apa hkêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm noo mã te ate aprõ kuhpa hã hkuprỳta o aprõ pyràk. Te wam aprõta kuhpa hã war atipxi pyràk. 17 Na pu htem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã Karõ gõ nhũm mẽ pamã agjê. Pu mẽ ra Karõja kôt te ra Jejus mẽ wa pahtipxi nẽ ri papa pyràk o axpẽn nhĩpêx. Jao Kris jamaxpẽr mẽ mẽ pajamaxpẽrja te wa kot axpẽn pyràk. Nẽ Kris kot amnhĩ nhĩpêx mẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja te kot axpẽn pyràk.

18 Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o ri apa. Nẽ mẽ anijaja amjên pix tãnopxar o ri apa. No mẽ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ amyjaja nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ nhãm mẽmoj tanhmã omnuj kute ho anẽ no ãm amnhĩ nhĩ homnu hkêt nẽ. Nom kot kaj mẽ nhãm mẽnijê ho amnhĩkati rỳ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati hãmri nẽ ra amnhĩ nhĩ homnu hpa. 19 Mẽ panhĩ kamã na hte Tĩrtũm Karõ agjê nẽ kamã hkrĩ. Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr kurẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk. Jakamã na pu htem amnhĩ krã hkôt pahtỳx ri mẽmoj tanhmã ho ho papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt pix mã na pu htem tanhmã mẽmoj nhĩpêx to ho papa. 20 Na pre ra Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Te htyk o amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr pu mẽ ãm hkôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Kê mẽ pahkwỳjaja ja hã mẽ pahpumunh kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri pa.

7

Mẽ mjên mẽ mẽ hprõ wa kot axpẽn to mex ã mẽ pamã karõ

Epes 5.22; Korosẽ 3.18; Eprêw 13.4

1 Nẽ ota mẽ ate ixwỳr kagà nẽ mẽnhta na pre ixwỳr pôj pa omu. Nẽ kamã mẽ ate mẽ aprõ hã ixkukjêr xwỳnhta pa kamã harẽ nẽ omu. Tã kot paj mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma.

Nà kot ka mẽ amyjê hõ amã aprõ hkêt nẽ ahte ri apa hprãm nẽ kam nẽ aprõ hkêt apa. Ja tanhmã kute hkêt. Nom kêr ka mẽ hkuprỳjê ho presija ho ri apa hkêt nẽ. 2 Na htem tõhã kãm hprõ hprãm kêt nẽ ri pa nẽ gaa nẽ mẽ hkuprỳjê hõ pumu rỳ mẽ kêp mẽ hprõjê hõ pumu nẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa. Ja pymaj kêr ka mẽ amyjaja mãmrĩ aprõ nẽ mẽ anijaja mãmrĩ amjên.

3 Nẽ mẽ anijaja. Koja mẽ amjên akamã hkurẽ ka mẽ mãmrĩ kãm amnhĩ gõ kê mẽ anĩ. Nẽ mẽ amyjaja mããnẽn. Koja mẽ aprõ mẽ akamã hkurẽ ka mẽ mãmrĩ mẽ anĩ. 4 Ãm ka amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mããnẽn amã aprõ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt mããnẽn hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx.

5 Nẽ kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã amã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ryy hprãm japêr. Hãmri nẽ aprõ mã:

—E kot puj jarãhã axpẽn to amnhĩkati hkêt nẽ. Kot puj ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽnh o amỹkry. Anẽ.

Hãmri nẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No kwa kêr ka mẽ ãm ja ho anhỹr o apkati pixi nẽ kãm anhũre. Nhũm jãã ka mẽ amã axpẽn to amnhĩkati hprãm nẽ mãmrĩ tanhmã axpẽn nhĩpêx to. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt o hã atã apkati xohtô nẽ gaa nẽ ra akurẽ xàj axtem nẽ Satanasti jamaxpẽr o ajamaxpẽr. Jao nhãm mẽhõ ni hwỳr mra nẽ aprõ kuhpa hã kamã akurẽ ho kamã apijaàm kêt. Rỳ nhũm mẽnijaja nhãm mẽmyjê hõ hwỳr mra nẽ mjên kuhpa hã kamã hkurẽ ho war axpẽn kamã hpijaàm kêt.

6 E mẽ ate ja hã ixkukjêr jakamã na pa ã ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽnh anẽ. Ka mẽ akwỳjaja amã aprõ hprãm nẽ mãmrĩ aprõ nẽ ri apa. Nẽ mẽ akwỳjaja amã aprõ hprãm kêt nẽ mãmrĩ aprõ hkêt nẽ ri apa. Nom kot pa paa mẽ amã mẽ aprõ hã ixàmnênh kêt nẽ. Ka mẽ kam amnhĩ krã hkôt ajamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. 7 Na pa hte ixprõ hkêt nẽ ri ixpa nom inhmã ja mex pa hte ahte ixpa.

Mẽ mjên kêt nẽ mẽ hprõ kêt xwỳnhjê jarẽnh

Nẽ kormã mẽ aprõ hkêt xwỳnhjaja. Ka mẽ ixpyrà nẽ aprõ hkêt nẽ ri apa ronhỹx inhmã ja mex nẽ. Na hte mẽmy hkwỳjaja hprõ kêt nẽ ri pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ mex nẽ ri pa nẽ mẽnijê kamã hkurẽ ho mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa hkêt nẽ. No na hte mẽ hkwỳjaja hprõ hkêt nẽ ri pa nẽ gaa nẽ ra hkurẽ xàj mẽnijê kamã hpijaàm kêt. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj kêr ka mẽ amã aprõ hprãm nẽ mãmrĩ aprõ. Tĩrtũm mã ja mex kênã.

8 E mẽ aprõ hkêt nẽ mẽ amjên kêt xwỳnhjaja. Nẽ ra mẽ apê mẽ aprõ htyk rỳ mẽ amjên htyk xwỳnhjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ. Nà kot kaj mẽ ixpyrà nẽ mẽ aprõ hkêt nẽ ri apa rỳ mẽ amjên kêt nẽ ri apa nhũm ja inhmã mex nẽ. 9 No kot ka mẽ atõ ra akurẽ japêr nẽ mãmrĩ aprõ rỳ mãmrĩ amjên. Ja mããnẽn tanhmã kute hkêt.

Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 5.31, 19.3-9; Makre 10.2

10 E kot paj hpãnhã ra mẽ ate axpẽn to amjên nẽ axpẽn to aprõ xwỳnhjê mã ixkapẽr. Nom kot paj amnhĩ krã hkôt tanhmã ixkapẽr to hkêt nẽ. Pahihti Jejus Kris kapẽr xà hkôt kot paj mẽ amã ixkapẽr. Jakamã e kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên kaga hkêt nẽ. 11 Nom kot kaj mẽ tanhmã ajamaxpẽr to nẽ hkaga japêr hãmri nẽ ahte ri apa nẽ axte nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ. Rỳ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ mãmrĩ akupỹm amjênta wỳr tẽ nẽ akupỹm hkôt ri apa. No kêr ka mẽ axte nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ.

Nẽ ra mẽ amyjaja kêr ka mẽ ajaxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ aprõ kaga hkêt nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

12 Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnh kamã axpẽn tã ixkukjêrta kot paj hpãnhã mẽ amã harẽ. Na Pahihti Jejusja ja hã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt kot paj mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma.

Ka mẽ amyjê hõ ra Kris kôt amnhĩ xãm nom nhũm aprõ kormã hkôt amnhĩ xãm kêt

japêr. Nom koja kãm arĩ ri akôt pa hprãm
ka hkaga hkêt nẽ. Kê arĩ ri akôt pa. [13] Nẽ
mẽ anijaja. Ka mẽ ajaxwỳja ra apê Kris kwỳ
hã ri apa nhũm amjên kêp hkwỳ hkêt tã arĩ
ri akôt pa hprãm nẽ arĩ ri akôt pa ka hkaga
hkêt nẽ. [14] Kêp Kris kwỳ hkêt tã koja akôt
Kris kwỳjê hkôt ri pa. Rỳ mẽ aprõ kêp Kris
kwỳ hkêt tã koja akôt Kris kwỳjê hkôt ri pa.
Jao Tĩrtũm kapẽr mar o pa nẽ gaa nẽ apyrà
nẽ hkôt amnhĩ xãm japêr. Nẽ mẽ akra kêp
Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja haxwỳja mẽ akôt
Kris kwỳjê hkôt ri pa nẽ Tĩrtũm kapẽr mar o
pa nẽ gaa nẽ akôt Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
japêr.

[15] Nom koja aprõ kêp Kris kwỳ hkêt ã
kãm akaga hprãm nẽ rĩ tãm mãmrĩ akaga.
Rỳ amjên kêp Kris kwỳ hkêt ã kãm akaga
hprãm nẽ rĩ tãm mãmrĩ akaga. Kêr ka mẽ
kot akaga nê tee ri kãm tanhmã akapẽr
to hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ akaga ka ahte
ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Mẽ pa-
jamakêtkati nẽ mẽ pamex nẽ ri papaja na
Tĩrtũm kãm hprãm.

[16] No koja amjên kêp Kris kwỳ hkêt tã kãm
mẽ akaga hprãm kêt nẽ ka mẽ hkaga hkêt
nẽ. Rỳ aprõ kêp Kris kwỳ hkêt tã ka mẽ kam
hkaga hkêt nẽ. Koja arĩ ate amnhĩ nhĩpêx
ã apumunh o ri akôt pa nẽ gaa nẽ rĩ apyrà
nẽ Kris kôt amnhĩ xãm japêr. [17] Jakamã kot
ka mẽ aprõ rỳ amjên ra Kris kôt ahte amnhĩ
xãm. Hãmri nẽ wa arĩ ri axpẽn kôt ri apa ho
apa. Na pa hte krĩ piitã hkôt Jejus kôt mẽ
pahkwỳjê mã ã ixujarẽnh anhỹr o ri ixpa.
Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

*Kris kôt amnhĩ xunhw*ỳr kêt ri tanhmã
mẽ pakute hã mẽ pajarẽnh

[18] Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ra amy kwrỳt kà
jakàr japêr. Tã ra Kris kôt amnhĩ xãm nẽ
arĩ arãhã ri apa. Rỳ amnhĩ jakàr kêt rãhã
hkôt amnhĩ xãm japêr nẽ arĩ arãhã ri apa.
Mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ jakà? [19] Tĩrtũm
na hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr
ã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh
to hkêt nẽ. Rỳ mẽ pahte amnhĩ jakàr kêt
ã mẽ pahpumunh kôt mããnẽn tanhmã mẽ
pajarẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte hkôt
amnhĩ nhĩpêx pix ã mẽ pahpumunh kôt na
hte tanhmã mẽ pajarẽnh to. [20] Jakamã kêr
pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
ri tanhmã mẽ pakuteja arĩ rãhã ri papa.
[21] Ka mẽ akwỳjaja ate nhãm mẽ kãm mẽ
axàpênh o apa htã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.
Tã kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ kãm axàpênh o ri
apa. Nom koja anhõ patrãwja amnhĩ nê mẽ
ajano ka mẽ mãmrĩ ma mra nẽ amnhĩ mã
tanhmã axàpênh to ho ri apa.

[22] Nẽ koja mẽhõ Kris kôt amnhĩ xãm.
Tanhmãn kêp mẽ õ patrãw rỳ kot mẽ kãm
mẽ àpênh xwỳnhjê hõ. Tã Kris kôt amnhĩ
xãm hãmri nẽ arĩ amnhĩ nhĩpêx tũm kôt
ri amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Ra Kris kôt
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jao ra tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.
Te kot õ patrãw punuj kaga nẽ hpãnhã õ
patrãw mex kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx pix o
pa pyràk.

[23] Na pre Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj
piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty.
Te htyk o kot amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk
o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr ka mẽ jar
mẽ anhõ patrãw kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o ri apa hkêt nẽ. Mẽ mããnẽn Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. [24] Jakamã kêr
pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
ri tanhmã mẽ pakuteta pu mẽ arĩ rãhã ri hã
papa.

Ra mẽ pahte amnhĩ jakà rỳ mẽ pahte amnhĩ
jakàr kêt.
Rỳ ra mẽ pahte nhãm mẽhõ mã paxàpênh o
papa rỳ amnhĩ mã paxàpênh o papa.
Rỳ ra mẽ pahprõ nẽ ri papa rỳ mẽ pahprõ
hkêt nẽ ri papa.
Pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri
tanhmã mẽ pakuteta ãm arĩ rãhã hã ri papa.
Jao Tĩrtũm kãm hprãm xà kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri papa.

Mẽ hprõ nẽ mẽ mjên kêt xwỳnhjê
jarẽnh

Matêwre 19.10-12

[25] Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnhta kamã
na ka mẽ mããnẽn kormã mẽ hprõ hkêt
xwỳnhjê hã ixkukja. Tã kot paj mẽ amã
tanhmã mẽ harẽnh to. Nom Pahihti Jejus
Kris na pre ja hã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.
Ãm pa kot paj ãm amnhĩ krã hkôt tanhmã
hã mẽ amã ixkapẽr to. Na pre Pahihti
mẽ akaxyw tanhmã ixkrã hto pa hte ỹ hã
tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ho ri
ixpa. Jakamã e mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ.

[26-27] Nà ra mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja
Kris ã mẽ pahtomnuj o pa jakamã koja
ixpyrà nẽ mẽ hprõ hkêt rãhã mẽ pa
xwỳnhjaja ahte ri pa nhũm ja mex nẽ.
Nhũm mẽ umaj amnhĩ pix tãnopxar o ri pa.
Nẽ mẽ aprõ xwỳnhjaja kêr ka mẽ kãm mẽ

pahkurê xwỳnhjê pymaj mẽ aprõ kaga hkêt
nẽ. Ãm pix tãnopxar o ri apa.
[28] Tã kot ka mẽ atõ amã aprõ hprãm nẽ
mãmrĩ aprõ. Ja mããnẽn tanhmã ixpê kute
hkêt. Nẽ mẽ anijaja mẽ amã amjên prãm nẽ
mãmrĩ amjên. Ja tanhmã ixpê kute hkêt.
Nom kot ka mẽ akwỳjê pyrà nẽ aprõ rỳ
amjên. Nẽ gaa nẽ akra. Hãmri nẽ tanhmã
mẽmoj kute kamã ka tee ri wa mẽ amnhĩ
kukamã ri ajamaxpẽr o ri apa. Ja pymaj na
pa hte mẽ amjên kêt nẽ mẽ aprõ hkêt ã mẽ
amã awjarẽ.
[29] Nẽ Kris tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk
kaxyw jakamã kwa ra mẽ aprõ nẽ apa
xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ prõ nẽ amnhĩ
kra pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.
Te ho mẽ hprõ hkêt nẽ mẽ pa xwỳnhjaja kot
amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Kris kutêp kumrẽx
mã ajamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho apa nẽ arĩ kormã aprõ nẽ akrajê ho hapu
nẽ tanhmã mẽ kutã anojarêt to ho apa.
[30] Kris kot tokyx akupỹn mẽ pahwỳr
wrỳk jakamã kwa mẽ ri amỳr o ri mẽ apa
xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ kutêp tee ri amnhĩ
kaprĩ pix mã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ ri apa
hkêt nẽ. Nẽ mẽ akĩnh nẽ ri apikunhar o
ri mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ Kris kutêp
amnhĩ kĩnh xà pix mã ajamaxpẽr o ri apa
hkêt nẽ. Nẽ ri mẽ axujaprôr o ri mẽ apa
xwỳnhjaja kêr ka mẽ Kris kutêp tanhmã ax-
ujaprôr to pix kukamã ri ajamaxpẽr kêt nẽ.
[31] Nẽ mẽ apê mẽ ate mẽmoj to wẽnê ho ri mẽ
apa xwỳnhjaja Kris kutêp ãm ri mẽ akukrêx
pix kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽ
panhõ pika piitã hkôt mẽ pakukrêxja nẽ
mẽmoj piitã arĩ rãhã hkêt nẽ. [32] Jakamã
kot kaj mẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr
nẽ amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr nhũm ja
apê omnuj nẽ. Kris kwỳ pê mẽ hprõ hkêt
xwỳnhjaja na htem Pahihti Jejus Kris kãm
hprãm xà hkôt pix mã kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri pa hprãm. Jao ãm pix
kutã tanhmã nojarêt to rãhã ho ri pa. [33] No
kêt ra mẽ hprõ nẽ mẽ pa xwỳnhjaja na
htem hprõ pix kukamã kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hprãm. Jao pix kukamã
amnhĩ nhĩpêx o pa. [34] Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm mããnẽn
kãm hprõ kapẽr mar nẽ hkôt kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa hprãm.

Nẽ mẽnijaja kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx
nẽ kormã mẽ mjên kêt xwỳnhjaja na htem
kãm Pahihti Jejus kãm hprãm xà hkôt pix
mã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa
hprãm. Nẽ ãm pix mã hamaxpẽr o pa. Nẽ
ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. No ra
mẽ mjên nẽ mẽ pa xwỳnhjaja na htem arĩ
ri mẽ hikukrêx tãnopxar o pa. Nẽ mjên mã
hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx
to ho pa. Jakamã tanhmã kot wem amnhĩ
to nẽ Jejus kãm prãm xà hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa?
[35] E ixte mẽ ato ajuta kaxyw na pa ã mẽ
amã ixkapẽr anẽ. Jakamã na pa mẽ ate
mẽhõ ho aprõ nê mẽ akurê hkêt nẽ. Ãm mẽ
ate Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o apa hã na pa mẽ amã karõ. Mẽ ate kumã
pix mã ajamaxpẽr o ri apa pix kaxyw. Nẽ
kumã pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho
apa kaxyw na pa mẽ amã tanhmã mẽmoj tã
karõ hto.

Mẽ kot mẽ hprõ mã xwỳnhjê jarẽnh

[36] E kot paj hpãnhã mẽ ate mẽhõ ho aprõ
mã xwỳnhjê mã ixkapẽr ka mẽ ixkapẽr ma.
Nà kot kaj mẽ atõ ate ho aprõ mã xwỳnhta
kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Inhmã
hkĩnh tỳx tã kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Kot
paj ãm ixprõ hkêt nẽ ahte ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ ahte ri apa. Tã ra tee amnhĩ
kurẽ kamã ama nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa pre ho ixprõ
hkêt nẽ ahte ri ixpa? Anẽ.

Hãmri nẽ mãmrĩ ma hwỳr tẽ nẽ kãm
amnhĩ jarẽ nẽ ho aprõ. Ra ate aprõ hkêt
nẽ ahte ri apa hã amnhĩ jarẽnh tã no ãm
mãmrĩ ho aprõ. Ja tanhmã kute hkêt kênã.
[37] Nom kot kaj ho aprõ hkêt ã amnhĩ jarẽ
nẽ mããnẽn akurẽ hkêt nẽ ri apa. Hãmri
nẽ mãmrĩ ho aprõ hkêt nẽ ri ahte ri apa.
Ja mããnẽn tanhmã kute hkêt. [38] Kot ka ho
aprõ nẽ war amex nẽ apa. Rỳ kot ka ho
aprõ kêt nẽ mããnẽn amex kumrẽx nẽ ri apa.
Ja na mex o ate mẽhõ ho aprõ nẽ ho apata
jakrenh.

Mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê jarẽnh

[39] E kot paj hpãnhã mẽ apê mẽ amjên tyk
xwỳnhjê mã ixkapẽr. Nà koja amjên arĩ
htĩr ri ka ãm hkôt pix mã axkamẽ nẽ hkaga
hkêt nẽ. No koja nhỹrmã apê ty hãmri
ka tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr hãmri
nẽ amã axte amjên prãm nẽ mãmrĩ axte
amjên. Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ
Kris kôt akwỳjê hõ pix o amjên. No mamrĩ
nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ. [40] No kot ka
mẽ axte amjên kêt nẽ ahte ri apa hãmri nẽ

axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ apa. No na pa
ãm amnhĩ krã hkôt mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ.
Mãn Tĩrtũm Karõ mã mããnẽn ja mex nẽ.

8

*Sãnti hã m*ẽ apkur xà jarẽnh
Rõmãn 14.13-23; Wam Korĩt 10.14-22, 13.2; Karatas 5.13; Wam Pêtre 4.8; Wam Juãw 3.18

1 Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnhta kamã
na ka prem mããnẽn sãnti hã mẽ apkur xà
hã ixkukja. Tã kot paj mẽ amã tanhmã ja
jarẽnh to ka mẽ inhma.

Nà na hte Kris kôt pahkwỳ hkêt
xwỳnhjaja mẽmo karõ ho sãnti nhĩpêx mã
mẽõ hkwỳ nhĩpêx nẽ hwỳr o mra. Hãmri nẽ
hpar pê haxwỳ nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk
nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm
amnhĩ jagrer pê amnhĩ to kuwỳ. Hãmri nẽ
kãm amnhĩ jagrer pa nẽ akupỹm amnhĩm
mẽõta jamỳ nẽ ma o mra nẽ hkwỳjê mã ho
wẽnê. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.
Tã na ka prem kagàta kamã mẽ ate mẽ kêp
mẽõ japrôr nẽ hkur ã ixkukja. Nà ra mẽ ate
sãnti pumunh mex. Ãm mẽ kot ĩhkra pix o
hipêx ã omunh mex jakamã na pu htem hã
pamã mẽ apkur xàta hkur prãm nẽ mãmrĩ
paxàmnhĩx ri kuku. Ja tanhmã Tĩrtũm pê
kute hkêt. Ra mẽ pahte ja pumunh mex.
Tã nom kwa kêr pu mẽ ja hã Kris kôt mẽ
pahkwỳjê mã amnhĩ to jarkrar o ri papa
hkêt nẽ. Nẽ ja hã mẽ kurom paxàhpumunh
tỳx ã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar hkêt nẽ.
Kot pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ
hamaxpẽr o hihtỳx hkêt nẽ. Kêr pu mẽ ãm
mẽ kamã paxukaprĩ pê tanhmã mẽ ho mex
to ho papa. Nẽ Kris kôt mẽ hamaxpẽr o
hihtỳx o papa. Ã mẽ pa hte amnhĩ nhĩpêxja
na Tĩrtũm kãm hprãm. 2 No koja mẽhõ
mẽmoj pumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o
ri pa nẽ ãm tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹr
kaprỳ. 3 No koja mẽhõ àhpumunh tỳx kêt tã
kãm Tĩrtũm kĩnh nhũm amnhĩ tã omu nẽ
kãm hapê nẽ ho hkra. Kêt ja na mex o mex.

4 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã sãnti
hã mẽ apkur xàta jarẽnh to ka mẽ inhma.
Nà Mẽpahpãmja pixii. Axtem hõ hkêt. Nom
mẽ kot sãnti nhĩpêxta ãm mẽ kot ĩhkra
o hipêx jakamã htĩr kêt. Ra mẽ pahte ja
jarẽnh mar tỳx nẽ omunh mex. 5 Na htem
ohtô nẽ ri sãnti kêp Mẽpahpãm ã hkamnhĩx
o pa. Kaxkwa kamã mẽmo karõ nhĩpêxja
nẽ pika kamã mẽmo karõ nhĩpêxja nhũm
htem kêp Mẽpahpãm ã harẽnh ho pa. Nom
ja kot anhỹr kêt. 6 Mẽpahpãmja ãm pixi ho
pixi mex. Mẽ panhõ Tĩrtũmja. Tãm na pre
mẽmoj piitã ho kator pa. Jakamã na pu
htem kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri
papa.

Nẽ mẽ panhõ Pahihti haxwỳja pixii.
Pahihti Jejus Krisja. Na pre Tĩrtũm nhĩhkô
hã mẽmoj piitã ho kator pa. Na pu htem ja
hã omunh xà hkôt ri pamex nẽ ri papa. Ra
mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx nẽ omunh mex.
Jakamã na pu htem paxàmnhĩx ri mẽmoj
piitã hkur o papa. Tĩrtũm kot mẽmoj piitã
ho kator par kênã. 7 Tã no ãm ham mẽ
kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na
htem mẽ pahkĩnhã kãm sãnti hã mẽ apkur
xà hkur puma nẽ. Ham mẽ kot sãnti kaga
nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã kormã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx
tohtuj anẽ. Jakamã na htem tee ri sãnti hã
mẽ apkur xàja pumu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja kur kêt nẽ. Kot paj anẽ
nhũm apu Tĩrtũmja pê ja omnuj nẽ. Anẽ.

8 Nom na kêt hte Tĩrtũm mẽ paxàpkur
xà hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahte amnhĩ
to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Kot
puj mẽ mẽmoj ku rỳ mẽmoj kur kêt nẽ
nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã
mẽ pamex ã pajarẽnh to hkêt nẽ. Jakamã
na pu htem mãmrĩ paxàmnhĩx ri mẽmoj
tã mẽ apkur xà hkur o papa nẽ tanhmã
amnhĩ to hkêt nẽ. 9-10 Nom kwa mẽ okora.
Kêr ka mẽ sãnti mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre hwỳr agjêx nẽ kamã axàpkur hkêt nẽ.
Kot kaj mẽ atõ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm
mẽhõ kormã kot Kris kôt amnhĩ xãm tohtuj
anhỹr xwỳnhja ja hã mẽ apumu nẽ tee ri
hamaxpẽr. Axàhpumunh tỳx ã ate amnhĩ
jarẽnh tã sãnti nhõrkwỹ kamã axàpkur o
nhỹ nhũm ja hã apumu nẽ tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to wehe? Koja ja kêp omnuj tã apyrà
nẽ tẽ nẽ axà nẽ mẽ kutã apku. Hãmri nẽ
apkur pa nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr
o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa mon pa axtem nẽ
ri ã mẽmojja kur anẽ? Nà na pa anẽ nẽ ra
amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hkaprĩ nẽ pa. 11 Ate axàh-
pumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ kôt
atõja mex kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kris
ra mỳrapê htyk tã nhũm ã ate sãnti hã mẽõ
hkur ã apumu nẽ tee ri hamaxpẽr o Jejus
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. 12 Kormã kot
Kris kôt amnhĩ xãm tỳx kêt tã tee ri ja hã mẽ

apumu nẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Jakamã ka
Kris noo mã amnhĩ tomnuj nẽ. [13] Tã ã ixte
Kris kôt ixkwỳjê nhĩpêx anhỹr pymaj koja
ixtõjê hõ kãm mẽmoj kur pyma nẽ. Nẽ htỳx
ho Tĩrtũm kêp omnuj ã hkamnhĩx. Pa ja hã
omu nẽ ijaxwỳja axte hkur kêt nẽ. Ixte mex
ã omunh tã no ãm kot tee ri ja hã ixpumunh
nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa Tĩrtũm kêp ja mex kêt tã nhũm
Pawreja ri kuku. Jakamã kot paj ijaxwỳja
uràk nẽ kuku. Omnuj tãã.

Anhỹr o hamaxpẽr pymaj kot paj uràk
nẽ mẽmota kur kêt nẽ. Na pa hte ã Kris
kôt ixtõjê mex kukamã ri ijamaxpẽr anhỹr
o ixpa.

9

*Pawre kot amarĩ Tĩrtũm kap*ẽr o mẽ ahkre
hã amnhĩ jarẽnh

Atre 9.1-18, 20.33-35; Sikũn Korĩt 11.7-9

[1] Nẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa
xwỳnhjê hõ jakamã na pa hte Tĩrtũm kapẽr
o mẽ ajahkre ho ri ixpa. Na pa pre inhno ho
mẽ panhõ Pahihti Jejus pumu nẽ mẽ amã
harẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem inhma
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. [2] Mẽ hkwỳjaja
kot axpẽn mã ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre
xwỳnh kêt ã ijarẽnh tã mẽ kajaja mẽ ate
ja hã ixpumunh mex. Ixte mẽ amã mẽ
ujarẽnh mexja jarẽnh nhũm mẽ ate mar nẽ
hkôt amnhĩ xunhwỳrja kukwak ri na ka mẽ
apê Jejus kwỳỳ. [3] Jakamã koja mẽ atã ixto
kapẽr japêr kot paj ã mẽ kãm mẽ ajarẽnh
anẽ. [4] Nẽ ixte Jejus nhỹ hã kapẽr jahkre
o ixpa xwỳnh jakamã kot paj inhmã Kris
kwỳjê kutã amarĩ ixàpkur prãm nẽ mãmrĩ
mẽ kutã apku. Ja tanhmã kute hkêt tã kot
paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot paj
ixàpkur kaxyw nẽ amnhĩ pãnhã amnhĩre nẽ
rĩ kormã apku. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. [5] Rỳ kot pa ixkwỳjê
pyrà nẽ inhmã Kris kôt ixkwỳjê hõ ho ixprõ
hprãm nẽ mãmrĩ ho ixprõ. Nẽ wa ma krĩ
piitã hkôt Kris kwỳjê kukwak ri ixàpkur o
ixpa hprãm nẽ wa mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ixpa. Ja mex kênã. Na hte ã
Simãw Pêtre mẽ Jejus tõ kot hapujaja amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa nhũm ja tanhmã kêp
kute hkêt. No ãm mẽ hkĩnhã ixprõ hkêt na
pa hte ri ixpa.

[6] Nẽ ixkwỳjaja na htem apkur xà hpãnhã
àpênh o pa hkêt nẽ. Na htem Jejus nhỹ hã
kapẽr jarẽnh o ri pa nhũm hte Jejus kwỳjaja
mẽ kãm mẽ apkur xà gõ nhũm mẽ amarĩ
hkur o pa. Tã no pa na pa hte Panãpe mẽ
wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa hte
wa mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ mẽ kãm ho
wẽnê nẽ hpãnhã amnhĩm awjaprô. Na pa
hte wa ã amnhĩ pa kukwak ri ixujaprôr nẽ
ho ixàpkur o ri ixpa anẽ.

[7] Mẽ kãm pur kãm harôj jamỳnh o mẽ
pa xwỳnhjaja na htem amarĩ hkwỳ jamỳ nẽ
ho apkur o pa. Nẽ motre jamãr o mẽ pa
xwỳnhjaja haxwỳja amarĩ hkà kagô janê nẽ
ho hkõm o pa. Nẽ pôristijaja na hte mẽ õ
pahija mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer o
pa. Jajê piitã na htem mẽ àpênh pãnhã mẽ
kãm amnhĩrer o pa. Ja pyrà nẽ te ixpê mẽ
amã ixàpênh o ixpa xwỳnh pyràk jakamã
ixte mẽ ajahkreta pãnhã kot ka mẽ inhmã
inhõ ho apa nhũm ja mããnẽn mex nẽ. [8] No
ãm papxipix na pa hte ja mex ã harẽnh kêt
nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm haxwỳja
kot ja mex ã harẽnh. [9] Kamã na pre finat
Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã harẽnh kot:

Koja akrit amã àpênh o pa ka omu nẽ ho
mex nẽ. Kãm õ mex nẽ.

Anhỹr o kot harẽnh. Xà na pre Tĩrtũmja
ãm mẽ pahkrit pix kukamã ukaprĩ nẽ ã
harẽnh anẽ nà? Nà kot anhỹr kêt. [10] Mããnẽn
mẽ pahpê panhĩ kaxyw na pre ã ja jarẽnh
anẽ. Mẽ pahte mẽ hpur kãm paxàhkre
xwỳnhjaja nẽ mẽ pahte kamã paxujamỳnh
o papa xwỳnhjaja. Jajê kaxyw mẽ pahte
pur kukwak ri amarĩ paxàpkur o ri papa
kaxyw ã pre ã ja jarẽnh anẽ. [11] Tã ja pyrà nẽ
na pa hte mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ mẽ
akôt ho mẽ ajahkre ho ri ixpa ka htem
inhmã ixàpênhta pãnhã amnhĩrer kêt nẽ.
Ixkwỳjaja kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre
hpãnhã mẽ ate mẽ kãm amnhĩrer tã pa
inhmã amnhĩrer kêt nẽ. Na pa pre mẽ
ajahkreta pãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ.
Ãm nhãm ixàpênh õta kukwak ri na pa hte
ixàpkur o ri ixpa.

[12] Nẽ na hte mẽ ixkwỳjaja mẽ awỳr mra nẽ
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri mẽ akôt pa.
Hãmri nẽ hpãnhã mẽ apkur xà hã mẽ awỳ
ka mẽ kãm mẽmoj gõ. No kêt pa na pa hte
mẽ uràk nẽ ixàpkur xà hã mẽ awỳr kêt nẽ.
Kot pa apu hã mẽ awỳ ka mẽ tanhmã ixto
akapẽr to nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Pẽr ãm mẽ pahte kãm amnhĩrer pix
kaxyw na hte Pawre mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ
pamã Jejus Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ

nhĩpêx to hã harẽnh o pa. Pẽr ãm apkur xà pix prãm xàj ã kot mẽ pamã ujarẽnh anhỹr o pa. Jakamã kot puj mẽ kuma nẽ ãm kuma.

Anhỹr o axpẽn mã ijarẽnh pymaj na pa hte mẽ ajahkre hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Na pa hte ãm mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê nẽ ja pix kukwak ri ixàpkur o ri ixpa. Nẽ amarĩ ri mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa.

[13] Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ àpênh xwỳnhjaja na htem hwỳr mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Nẽ mẽ kot mẽ kãm Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr o kuhê xwỳnhjaja na htem mããnẽn mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩre. [14] Nẽ Pahihti Krisja na pre ja hã mẽ pakukamã pahtã karõ kot:

—Kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ amã ijarẽnh to ho ri mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩrer o ri apa. Anẽ.

[15] Tã no na pa hte aa mẽmoj tã ixàhwỳr kêt nẽ. Nẽ mẽ ate inhmã amnhĩrer kaxyw pa mẽ amã ja jarẽnh kêt nẽ. Aa ixte mẽmoj tã mẽ awỳr kêt. Kot paj apu anẽ nẽ ixpijaàm nẽ. Rỳ kot pa apu anẽ nẽ mẽ akukwak ri ixàpkur o ri ixpa hãmri nhũm mẽ akwỳjaja ja hã ixpumu nẽ hã ijarẽnh o:

—Tk. Na hte amarĩ mẽ pajahkre o ri pa hkêt nẽ. Ãm mẽ apkur xà pix prãm xàj na hte ã mẽ pajahkre ho pa anẽ. Anẽ.

Jakamã na pa hte mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. [16] Ixte mẽ amã mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh o ri ixpa htã na pa hte ja hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Pahihti Jejus na pre ja hã inhmã karõ pa hte kãm ho anhỹr o ri ixpa. Kot paj kãm ho anhỹr kêt nẽ ixpunuj nẽ ri ixpa. [17] Kêp ãm amnhĩ krã hkôt mãn tanhmã mẽ amã ixujarẽnh to ho mẽ akôt ri ixpa ronhỹx pa hpãnhã ixàmnhĩx kàxpore hã mẽ awỳ. No ãm ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Tĩrtũm tãm kot inhmã ja hã karõ jakamã na pa hte amarĩ ixàmnhĩx ri mẽ amã kapẽr jarẽnh o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa nẽ mẽmoj tã ixàhwỳr o ri ixpa hkêt nẽ. [18] Ixte amarĩ ri mẽ amã mẽ ujarẽnh mexta jarẽnh o ri ixpaja na inhmã hprãm. Ja na inhmã mex. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa nhũm ja inhmã mex pa ixkĩnh nẽ ri ixpa. Jakamã na pa hte hpãnhã ixàhwỳr kêt nẽ. Nẽ inhmã mẽmoj prãm o ri ixpa hkêt nẽ. [19] Nẽ nhãm mẽ kãm tanhmã ixàpênh to ho ixpa hkêt tã pa hte mẽ piitã tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Jakamã na mẽ ra ohtô nẽ ixujarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

*Pawre kot tãm m*ẽ piitã mẽ hipêx o pa hã amnhĩ jarẽnh

Wam Korĩt 10.33

[20] Nẽ na pa hte Ijaewjê hwỳr ixpa nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt ixpa. Ixte mẽ kurom Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽmoj tã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hkêt tã mẽ hkôt ri ixpa nẽ mẽ uràk nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixte mẽ kãm Jejus jarẽnh mar nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kaxyw.

[21] Tã pa hpãnhã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr ixpa nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw. Tĩrtũm mẽ Kris wa hamaxpẽr xà hkôt na pa hte ahpỹnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa.

[22] Nẽ na pa hte kormã mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê hkôt ri ixpa nẽ te ixte ho mẽ uràk nẽ kormã hkôt amnhĩ xãm nyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kaxyw. Ã na pa hte mẽ piitã mẽ hkôt ri ixpa nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa anẽ. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ inhmar nẽ ixpyrà nẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx kaxyw. [23] Mẽ kot mẽ ujarẽnh mex mar kaxyw na pa hte mẽ piitã mẽ hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Tĩrtũm kot mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex kaxyw. Nẽ mããnẽn pa kot mẽ hã ixto mex kaxyw.

*Pawre kot ht*ỳx ri amnhĩ nhĩpêx kêt ã kot amnhĩ jarẽnh

Sikũn Ximotre 4.7; Eprêw 12.1-3

[24] Mẽ hprõt xwỳnhjaja na htem hprõt tỳx no nhũm mẽhõ pixi nẽ wam hkwỳjê re nẽ wam tẽn pôj nhũm htem ja hã omu nẽ kãm mẽ hkĩnhxà gõ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ apiitã tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa kê Tĩrtũm mẽ apumu nẽ nhỹrmã ja pãnhã mẽ amã mẽmoj mex gõ.

[25] Nẽ mẽ hprõt xwỳnhjaja na htem mẽ hkĩnhxà hpyr prãm xàj mẽ hprõt xà hã arĩgro hwỳr apkati mẽ hprõt o kuhê. Prõt

tỳx prãm xàj. Tã mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã nhũm hkwỳjê pê amnhĩ to wa nẽ amnhĩm hkĩnhxà py. Nom koja hkĩnhxàja kritpêm kãm mex ry hkêt nẽ. Koja gaa nẽ hapêx tokyx anẽ. Tã nom kot puj mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nẽ mẽ hprõt xwỳnhjê kot hkĩnhxà hpyr prãm xàj apkati mẽ hprõt o kuhêta pyrà nẽ apkati mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ nhỹrmã mẽ pamã hkĩnhxà mex õ gõ. No ãm jar hkĩnhxà kurom koja aa mẽ pahpê hapêx kêt nẽ. Koja mẽ pamã mex rãhã ho rãhã.

[26] Nẽ na hte mẽ hprõt xwỳnhjaja htỳx ri tanhmã hprõt to ho pa hkêt nẽ. Na htem hkwỳjê pê amnhĩ to wa kaxyw hprõt nẽ nhỹri mẽ àhuk xàta pix pumunh pê hwỳr hprõt nẽ mra hãmri nẽ kamã ahtwỳ. Nẽ kamã àhuk pix kukamã hamaxpẽr o hprõt tỳx nẽ mra. Ja pyrà nẽ na pa hte apkati mẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Nhỹrmã kot inhmã mẽmoj mex nhõr kaxyw.

Nẽ mẽ pijapu mex xwỳnhjaja na htem htỳx ri nhỹhỹnh axpẽn tak kêt nẽ. Na htem nhỹhỹnh kot mẽ htak o mẽ rẽnh xà pix kamã mẽ htak o mẽ rẽnh kukamã hamaxpẽr pê kamã mẽ htak. Ja pyrà nẽ na pa hte ixtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm mã ijamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ixpa. Kot nhỹrmã inhmã mẽmoj mex nhõr kaxyw. [27] No na pa hte ixtỳx ri amnhĩ jamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Kot pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ixte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa htã ãm ri ixtỳx ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ nhũm Tĩrtũmja tee ri ja hã ixpumu nẽ inhmã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

10

Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx
Rõmãn 15.4; Eprêw 3.8-11; Jutre 5

[1] E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj mẽ amã amnepê mã mẽ ixpê Ijaew hkukamã mẽ inhĩgêtjaja tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Mẽ kot pahi finat Mojes kôt ri mẽ pa xwỳnhjaja kot paj mẽ amã harẽ. Mẽ pahte mẽ uràk nẽ pahtỳx ri amnhĩ nhĩpêx pymaj kot paj mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Mãn ka mẽ arĩ mẽ harẽnh ã anohtỳx japêr. Na prem piitã pika pê Ejit kamã pa htã kurũm kator pa. Hãmri nẽ ma kapôt ã kakrã pumunh o hkôt pa ho pa. Pry hkêt jakamã nhũm pre Tĩrtũm tanhmã kakrã hto nhũm ma mẽ hkukamã pa nhũm mẽ omu nẽ hkôt pa. Hãmri nẽ ra gô xujanãr mẽ kot kãm: "Gô kamrêk" anhỹr xwỳnhja wỳr pôj nẽ tee ri rêr prãm xàj amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kãm hkôt ã ho amgrà nhũm mẽ hkôt mex pê rêr pa nẽ axte kakrã hkôt pa ho pa. [2] Finat Mojes kot mẽ o pa jakamã nhũm prem kêp hkwỳ hã amnhĩ jarẽ nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj mẽ akapẽr ma nẽ akôt ri amnhĩ nhĩpêx o ixpa. Anẽ.

Te mẽ pahpê Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ kot gôx kãm mẽ pahkrã kumrãr nhũm mẽ pahte Kris mã amnhĩ jarẽnhta pyràk. [3] Na prem kapôt ã ri pa nhũm Tĩrtũm tãm kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽ apkur xà rẽ nhũm mẽ hkawrà nẽ ho apkur o pa. [4] Tã ra kôr xàj hirot nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ kãm kẽn prêkja to nhũm kurũm mẽ kãm gô axkapĩ nhũm mẽ ho ixkõ nẽ akupỹm hihtỳx. Ã Krisja mẽ hkôt mẽ ho mẽ hihtỳx o pa anẽ. Mẽ kot no ho omunh kêt tã nhũm mẽ hkôt mẽ ho mẽ hihtỳx o pa.

[5] Tã no nhũm mẽ ohtô nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot mẽ ho mex kumrẽx tã nhũm mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hkwỳja hpikaprãr pa. Hãmri nhũm arĩ mẽ htĩr xwỳnhjaja kapôt ã mẽ hagjênh pa nẽ axte ma pa.

[6] Jakamã kwa kêr pu mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh ma nẽ hã pano htỳx nẽ ho papa hãmri nẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ uràk nẽ pahtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa hkêt nẽ.

[7] Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to kuwỳ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh kot:

Na prem sãnti kutã apkur o hkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer o hkrĩ nẽ gaa nẽ pipãnh pix o pa. Jao axpẽn kamã hpijaàm kêt o pa.

Anhỹr jakamã kwa kêr pu mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã pano htỳx nẽ ho mẽ uràk hkêt nẽ.

[8] Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja htỳx ri mjên nẽ hprõ kuhpa hã nhãm ri mẽ kamã hpijaàm

kêt o pa. Mỳrapê nhũm arĩgro pixi hã
mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ axkaprã. Mẽ kêp
23.000 nẽ pikaprãr pa. Tã ã Tĩrtũm kot
mẽ panhĩpêx anhỹr pymaj kêr pu mẽ ja hã
pano htỳx nẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm kwarĩ
ho kwarĩ.
9 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja axtem nẽ htỳx
ri tanhmã axpẽn mã Tĩrtũm jarẽnh to nẽ
harẽnh o:
—Nà Tĩrtũmja gryk tokyx anhỹr kêt
jakamã kwa pu mẽ ã amnhĩ tomnuj anhỹr
o papa. Koja mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ
pahto hkêt nẽ.
Anhỹr tã nhũm tee ri ja hã mẽ kuma nẽ
mẽ omu nhũm ja kãm mex kêt nẽ nhũm mẽ
hwỳr kagã xoprê nhõ wenẽn xihtỳx kwỳ rẽ
nhũm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkamnhar o mẽ
hkwỳjê pa. Tã ã kot mẽ panhĩpêx anhỹr
pymaj kwa kêr pu mẽ ja hã pano htỳx nẽ
mẽ uràk nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm kamã pajamak
o papa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.
10 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja axtem nẽ
Tĩrtũm o kapẽr punuj nẽ nhũm tee ri amnhĩ
tã mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr kapẽr o wrỳk
xwỳnh mẽ nhũm ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ ỹ hã
mẽ hkwỳjê nhĩmex. Tã ã kot mẽ panhĩpêx
anhỹr pymaj kwa kêr pu mẽ ja hã pano htỳx
nẽ ho mẽ uràk nẽ Tĩrtũm o pakapẽr punuj
kêt nẽ.
11 Na pre mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjaja ã htỳx
ri amnhĩ nhĩpêx o pa anẽ. Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kot ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr piitã harẽnh par. Mẽ panhõ ejẽp
kaxyw. Mẽ pahte kamã harẽnh nẽ mẽ
harẽnh mar tỳx nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw. Ra Jejus akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳk xà hã arĩgro hkukamã
grêre jakamã kwa kêr pu mẽ kutêp mẽ
kurom kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx
mex rãhã ho ri papa.

Mẽ pahte mẽmoj punuj nê amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ

Matêwre 4.1, 6.9-13; Wam Korĩt 1.8; Sikũn Pêtre 2.9; Jutre 24

12 Tã kêr ka mẽ ã Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ harẽnhja ma nẽ ã ajamaxpẽr
anhỹr kêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o:
—Nà mẽmoj piitã kutã ixihtỳx kênã kot
pa hkêt mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o ri ixpa.
Anhỹr o mẽ ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot kaj
mẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ ra mẽ uràk nẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to.
13 Nẽ na prem kapôt ã pare ri omnuj nẽ ri
pa. Nhũm mẽkarõmnuti tanhmã mẽ hkrã
hto nhũm mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
pa. Ja pyrà nẽ na hte arĩ mẽ pahte amnhĩ
tomnuj hprãm xàj tanhmã mẽ pahkrã hto
ho pa. Mẽ pahpiitã ã mẽ pahto anhỹr o ri
mẽ pahkôt pa. Nom nhũm Tĩrtũm ra kot
mẽ pamã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ panê
omunh mex rãhã ho pa. Jakamã na pu
htem tanhmã amnhĩ tomnuj to hkukamã
pajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ
mẽ panê mẽkarõmnuti mã kapẽr. Nẽ kutã
mẽ pahto paxihtỳx nẽ pu mẽ ỹ hã amnhĩ
tomnuj kêt nẽ. Nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx mex o ri papa.

Mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 8.1-13; Karatas 4.8; Apokarip 9.20

14 Jakamã e Kris kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ
amnhĩ kaxyw sãnti hkôt ajamaxpẽr o ri apa
hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. Ãm
kwarĩ ho kwarĩ.
15 E mẽ axàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh
jakamã kot paj mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ
aprĩ hã inhmar tỳx japêr. 16 Nà na pu
htem tõhã Jejus kot mẽ panê htyk mã pa-
jamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri
nẽ mẽmo kagô hkwỳ ru nẽ Tĩrtũm mã mex
ã harẽ nẽ mẽmoj o pahkõm pê Jejus kot mẽ
panê hkamrô pikapĩr mã pajamaxpẽr. Nẽ
hpãnhã pãwti hõ py nẽ axpẽn mã ho hkry
nẽ mẽ kot Kris pĩr nẽ ĩ kamã hkamnhwỳr
nhũm mẽ panê htykja mã pajamaxpẽr pê
kuku. 17 Pãwtita ãm pixire htã pu htem
axpẽn mã ho hkry nẽ pahpiitã kuku. Mẽ
pahpê Kris kwỳ hã mẽ pahte amnhĩ jarẽnh
nhũm mẽ pahkwỳ kot ja hã mẽ pahpumunh
kaxyw. Te mẽ pahtipxi nẽ ri mẽ papa pyràk
nẽ pãwti pixire htã pu mẽ pahpiitã kuku.
18 E kot paj hpãnhã mẽ amã amnepê mã
Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jarẽ ka
mẽ inhma. Na pre htem Tĩrtũm mã mex
ã harẽnh nẽ kãm amnhĩ nhõr ã kot amnhĩ
tã mẽ omunh kaxyw nhũm prem tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to. Jao kãm mẽ apkur xà
hkwỳ gõ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Hãmri
nẽ amnhĩ mã mẽmojta kwỳ xà nẽ hkur o
hkrĩ. Jao ra Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ
nẽ kãm kêp hkra hã amnhĩ jarẽ.
19 Nom mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr
xwỳnhjaja na htem kãm mẽmo mẽ apkur
xà hkwỳ gõ nom ãm kãm õr kaprỳ. Tanhmã

kot we amnhĩ to nẽ amnhĩ tã mẽ omu? Mo rĩt kaxyw no? Ãm mẽ ĩhkra ho mẽ kot amnhĩm hipêx kênã. Jakamã na htem ãm kãm mẽ apkur xà hkwỳ nhõr kaprỳ. [20] Mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm mã õr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti mã na htem kugõ. Jakamã kot kaj mẽ uràk nẽ sãnti mã mẽmoj gõ nẽ apê mẽkarõmnuti hkwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ apê hkwỳ hã ri apa. Jakamã mẽ ate sãnti mã mẽmoj nhõrta na inhmã hprãm kêt kumrẽx. [21] Kot kaj mẽ panhõ Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã mẽmoj kagô hkwỳ ho ixkõ hãmri nẽ ma mra nẽ hpãnhã sãnti pê mẽkarõmnuti hã mẽmoj to ixkõ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ. Rỳ ka mẽ Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã pãwti hkwỳ hku nẽ hpãnhã ma mra nẽ sãnti pê mẽkarõmnuti hã mẽmoj hku. Hãmri nhũm Tĩrtũm kêp ja omnuj tỳx nẽ. Mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na axpẽn kuhpa hã. [22] Jakamã kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te ra mẽ amã mẽkarõmnuti hkĩnh nẽ mããnẽn amã Tĩrtũm kĩnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ te Tĩrtũm kurom mẽ kajaja mẽ axàhpumunh tỳx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tỳx nẽ. Kwa mẽ okora. Koja Tĩrtũm akamã gryk ka amex kêt kumrẽx.

Mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkĩnh pê mẽ ho mex ã mẽ pamã karõ

Matêwre 20.28; Rõmãn 14.1–15.7; Piripos 2.1-4

[23] Nẽ na htem tõhã amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot pa inhmã mẽmoj to anhỹr prãm nẽ ixàmnhĩx ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Anẽ.

Tã no ãm mẽmoj piitã mẽ pamã mex kêt. Na htem kãm mẽmoj to anhỹr prãm xà hkôt mẽmoj piitã tanhmã ho ho ri pa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to. Jao Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kêt nẽ. [24] Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkêt nẽ. Mããnẽn amnhĩ kwỳjê hkukamã pajamaxpẽr pê tanhmã mẽ ho mex to ho ri papa pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx o papa.

[25] Nẽ kot kaj mẽ amnhĩ xàpkur xà japrôr kaxyw ma nhỹhỹm mra nẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri amã mẽmoj prãm xà hkôt mẽmoj japrô. Nom kêr ka mẽ axujaprôrja kêp sãnti xàpkur xà hã mẽ hkukjêr kêt nẽ. Ãm axàmnhĩx ri mẽ kêp mẽmoj japrôr o ri apa. [26] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pika piitã hkôt mẽmoj piitã kêp Tĩrtũm nhõ na. Anẽ.

Jakamã mẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri mẽmoj piitã haprô nẽ mẽmoj piitã hkur o apa.

[27] Tã koja mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hõ ate kutã axàpkur kaxyw amnhĩ wỳr awỳ ka amã hwỳr amõr prãm nẽ mãmrĩ ma hwỳr mõ. Nhũm mẽmoj to amã anhõ ka axàmnhĩx ri mãmrĩ aku. No ri tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ tanhmã hã hkukjêr to hkêt nẽ. Rỳ kãm:

—Kwa xà we mryja sãnti hã mẽ apkur xà na nà?

Anhỹr o hã mẽ hkukjêr kêt nẽ. Ãm mãmrĩ axàmnhĩx hkur o akrĩ. [28-29] Nom koja Kris kôt mẽ kot amnhĩ xãm tohtuj anhỹr xwỳnhjê hõ mẽ awỳr axà nẽ tee ri ja hã apumu nẽ amã:

—Kwa sãnti hã mẽ apkur xà na ka ri mẽ kutã hkur o akrĩ.

Anhỹr o amã kapẽr ka ama nẽ hkaga kurê kumrẽx nẽ hkur kêt nẽ. Amã mex tã Kris kôt atõja kêp omnuj jakamã ka hkaga nẽ hkur kêt nẽ. No kot ka ãm ama nẽ arĩ hkur o anhỹr japêr. Kot amã harẽnh xwỳnhta kêp omnuj tã ka arĩ noo mã hkur japêr. Nhũm ja hã apumu nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr kukamã tanhmã hamaxpẽr to. Hãmri nẽ apyrà nẽ kuku nẽ gaa nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. Sãnti nhõja mex kêt tã pa ri kuku. Kwa na pa pẽr hkurja o amnhĩ tomnuj nẽ. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj koja mẽhõ ã mẽmo mẽ apkur xà nê amã kapẽr anẽ ka ama nẽ hkaga kurê kumrẽx. Jao amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mããnẽn Kris kôt atõ nẽ atõxjê mex kukamã ajamaxpẽr. Nom koja amã kêp sãnti hã mẽ apkur xà hã harẽ ka ama nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kêp omnuj tã kot paj mamrĩ kuku. Ja inhmã mex kênã. [30] Ra ixte Tĩrtũm mã harẽnh nẽ ixàmnhĩx hkur o inhỹr kênã kot kêt ã nê inhmã kapẽr anẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt. Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ Kris kôt atõ rỳ atõx mex kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

31 Jakamã kêr ka mẽ tãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ axàpênh mex nẽ.
Kêr kê mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ mẽ
apumunh kôt amnhĩm Tĩrtũm mex ã harẽ.
32 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri
amnhĩ nhĩpêx o apa. Ijaew noo mã nẽ Ijaew
kêt xwỳnhjê noo mã. Nẽ Jejus kwỳjê noo
mã. Mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ
nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ kot tee ri mẽmoj
tã mẽ apumunh nẽ hpijaàm pymaj ka mẽ
tãm ri mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx mex to ho ri apa. 33 Na pa hte ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. No na pa hte
pa amnhĩ pix kukamã ijamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ
piitã mẽ mex kukamã na pa hte ijamaxpẽr
o ri ixpa. Pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri
ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ãm kôt pix mã
ri amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

11

1 Na pre hte Kris ã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ
mẽ piitã mẽ mex kukamã hamaxpẽr rãhã
ho ri pa. Tã na pa hte uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ixpyrà
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mãn ri apa.

*M*ẽnijaja mẽ mjên ã hpijaàm ã mẽ kãm karõ

Epes 5.22; Wam Pêtre 3.1-6

2 Nẽ na ka xep htem arĩ ra ixte tanhmã
mẽ amã ixkapẽr toja mã ajamaxpẽr tỳx o
ri apa. Na pa pre Kris kôt mẽ pahtõ nẽ
mẽ pahtõxjaja axpẽn wỳr pikuprõnh nẽ
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ
ka prem inhma nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o apa. Ja na inhmã mex.
3 Na pa pre krĩ hõ kamã mẽnijaja kot
amnhĩ krã hpro hã mẽ amã mẽ harẽ. Ka
prem inhma nhũm mẽ akwỳjaja kãm ja mex
nẽ nhũm mẽ akwỳjaja tee ri ja kukamã aja-
maxpẽr. No mẽmo kaxyw na hte mẽnijaja
amnhĩ krã hpro? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã
ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà Tĩrtũm kêp Kris
jamãr xwỳnh nhũm Kris kêp Tĩrtũm mã mẽ
inhmyjê jamãr xwỳnh. No mẽ anijaja mẽ
amjên kêp Kris mã mẽ ajamãr xwỳnh. Na
hte mẽnijaja ohtô nẽ ra mẽ mjên ã amnhĩ
to amnhĩrĩt kaxyw amnhĩ krã hpro nẽ ri
pa. No mẽ inhmyjaja na pa htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa htem amarĩ
ixkrã hkênh nẽ ixpa. 4 Jakamã na pa htem
Tĩrtũm kapẽr mar xà hã ixkre hwỳr axpẽn
wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ anijê
mã kapẽr jarẽnh o ixkuhê. Rỳ Tĩrtũm mã
tanhmã mẽ pajarẽnh to. No ãm amnhĩ krã
hpro hkêt rãhã kãm mẽ ajahkre rỳ kãm mẽ
pajarẽ. Kot pa mẽ amnhĩ krã hpro nẽ te mẽ
apê ixprõjaja mẽ apê mẽ ijamãr xwỳnh ã
mẽ ajarẽnh pyràk. Jao te mẽ ixte mẽ ijamãr
xwỳnh Kris ã ixpijaàm kêt pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. 5 No mẽ anijaja mẽ ixte Kris mã mẽ
ajamãr xwỳnh jakamã na ka htem Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ inhmã kapẽr jarẽnh rỳ kãm mẽ
pajarẽnh kaxyw nẽ amnhĩ krã hpro. Mẽ
ixte Kris mã mẽ ajamãr xwỳnhjê hã apijaàm
kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ amnhĩ
krã hpro. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ te mẽ ate mẽ ixtã apijaàm kêt pyràk
o amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ amjên tee ri ja
hã apumu nẽ hpijaàm nẽ. Te ate amnhĩ
krã hkênh nẽ ri apa nhũm tee ri apumunh
nẽ hpijaàm pyràk. 6 Kot kaj mẽ amnhĩ krã
hkênh nẽ ri apa nẽ amnhĩ kamã apijaàm
nẽ ri apa. Mẽ anijaja na ka htem akrã
hkĩ japjê nẽ kamã amex nẽ ri apa. No kot
ka mẽ amnhĩm akrã hkênh nẽ apunuj nẽ
amnhĩ kamã apijaàm nẽ ri apa. Jakamã kêr
ka mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ
amnhĩ krã hpro. Nom kot ka mẽ amjên
ã apijaàm kêt nẽ ri apa hprãm japêr nẽ
mamrĩ amnhĩm akrã hkênh nẽ ri amnhĩ kuk
ã apijaàm kêt nẽ ri apa.

7 No mẽ inhmyjaja na pa htem amnhĩ krã
hpro hkêt nẽ. Te mẽ ixpê Tĩrtũm pyràk
nhũm mẽ anijaja te mẽ apê Tĩrtũm kra
pyràk o na pu htem axpẽn nhĩpêx. Tĩrtũm
krajaja na htem mẽmoj tã Tĩrtũm mã karõ
hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ mẽ anijaja na ka
htem mẽ inhmyjê mã mẽmoj tã karõ kamã
axihtỳx o apa hkêt nẽ. Na ka htem mẽ ixtã
apijaàm kãm mẽmoj tã mẽ ixwỳ.

8 Amnepê mã Tĩrtũm kot mẽmoj to ka-
tor krax rũm na pre myja kumrẽx nhĩpêx
hãmri nẽ kêp õkwa i hõ kapa nẽ ho kãm
hprõ nhĩpêx. No na pre nija kumrẽx nhĩpêx
nẽ õkwa i ho kãm mjên nhĩpêx kêt nẽ.
9 Myja mã na pre hprõ nhĩpêx. No nija mã
mjên nhĩpêx kêt nẽ. 10 Jakamã kêr ka mẽ
anijaja amjên ã apijaàm ã amnhĩ to amn-
hĩrĩt kaxyw hãmri nẽ mẽ inhmã Tĩrtũm nhỹ
hã tanhmã akapẽr jarẽnh to kaxyw rỳ kãm
amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ amnhĩ krã
hpro nẽ akuhê. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhjaja ja hã mẽ apumu nẽ
hkĩnh nẽ tee ri mẽ akukamã hamaxpẽr kêt

nẽ.

11-12 Nẽ wam ni kator xwỳnhta na pre
myja rũm kato. Tã na pa htem jarãhã
mẽ inhmyjaja hpãnhã mẽ anijê rũm ijapôj.
Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt. Tãm na pre ã
mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw ã mẽ
panhĩpêx anẽ. Tã mẽ ixpê Pahihti Kris kwỳ
hã mẽ inhmyjaja nẽ mẽ anijaja na pu htem
ri ahte papa hkêt nẽ. Na pu htem axpẽn
kutã pamã axpẽn hkĩnh o papa nẽ mẽmoj to
axpẽn kutã panojarêt o ri papa. Nẽ axpẽn
to presija ho papa. Na hte mẽ anijaja mẽ
amjên o presija ho apa. Nẽ mẽ amyjaja na
ka htem mẽ aprõ ho presija ho apa. Tã
kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã apijaàm o ri
hkôt apa. 13 Jakamã kwa mẽ kot amnhĩ krã
hproja kukamã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Xà mẽ
anhõ krĩ kamã mẽnijaja mẽ mjên ã hpijaàm
ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw amnhĩ krã hpro
nà? Koja mẽ ja kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr japêr kê mẽ rĩ mẽ anoo mã Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kupẽ xê hkwỳ
ho amnhĩ krã hprõ nẽ rĩ kãm amnhĩ jarẽ.
Nom koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nhũm mẽmyjaja tee ri ja hã mẽ omunh nẽ
ho kapẽr hkêt japêr hãmri kê mẽ rĩ amnhĩ
krã hpro hkêt nẽ ri pa.

14 Mẽ kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã
mẽ pahpumunh nẽ hkĩnh kaxyw na pu
htem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.
Na htem mẽ pahkrã hkĩ jarẽnh o: "Koja
mẽmyjaja hkrã hkĩ japjê nẽ ri pa nẽ ra kamã
omnajti." Anhỹr jakamã na pa htem amnhĩ
krã hkênh nẽ ri ixpa. 15 No mẽ anijaja na
htem mẽ ajarẽnh o: "Mẽnijaja na htem
hkrã hkĩ japjê nẽ ri pa nẽ kamã muxti."
Anhỹr jakamã na ka htem akrã hkĩ japjê nẽ
ri apa. Mẽ akĩ te kêp mẽ akrã hpro xà pyràk.
Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

16 E na pa ra mẽ amã krĩ hkwỳ kamã Kris
kwỳ nijaja kot mjên ã hpijaàm ã amnhĩ to
amnhĩrĩt kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hã mẽ harẽ. Tã koja mẽhõ nija tee ri ja ma
nhũm ja kêp omnuj japêr. Nhũm amnhĩ
jarẽnh o:

—Kêt. Kot paj tanhmã inhmã amnhĩ
nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã ri amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa. Koja inhmjên ja hã
ixpumu nẽ hpijaàm nẽ rĩ tãm.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ ka mẽ tee ri ã kot
amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã ama nẽ kãm:

—Kwa nà ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na
hte Kris kwỳjaja ã hamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
Anẽ.

Jejus tyk mã mẽ pajamaxpẽr pê tanhmã
mẽ pahte amnhĩ to hã mẽ pajarẽnh
*Matêwre 26.26-30; Makre 14.22-26; Rukre
22.19-20*

17 Nẽ na ka xep htem Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axpẽn wỳr akuprõ
nẽ kamã amnhĩ to mex kêt nẽ. Na ka
htem tanhmã amnhĩ tomnuj to pa tee ri
mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ. Nẽ amnhĩm
mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. 18 Na ka
xep htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽmoj tã
axpẽn mã akir nẽ axpẽn pê anhgrà. Nẽ
ahpỹnhã mẽmoj mã ajamaxpẽr jao ra mẽ
amã axpẽn kĩnh kêt nẽ. Na pa tee ri ã mẽ
ajarẽnh anhỹrja ma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. 19 Xà
na hte Tĩrtũm ahpỹnhã tanhmã mẽ pahte
amnhĩ anhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt
kãm mẽ pajapê hkêt ã amnhĩ jarẽ? Nà na
hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kãm mẽ
pajapê ho axpẽn pyràk kênã.

20 Nẽ na hte Kris kwỳjê piitã tõhã axpẽn
wỳr akuprõ nẽ Jejus tyk mã hamaxpẽr
kaxyw pãwti hkwỳ hku. Tã mẽ kajaja na ka
xep htem ja kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nom
axtem nẽ Jejus tyk mã ajamaxpẽr pê axàp-
kur kêt nẽ. Ãm mẽ axàpkur pix kukamã
ajamaxpẽr nẽ axtem nẽ axàpkur rũnh o
akrĩ. 21 Jao amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr.
Mẽ akwỳjaja wam mrar nẽ hpôx nẽ mẽ
apkur xà hã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja na xep htem
hkwỳjê rom mẽõta pinh pa. Nẽ wĩhtija
nhũm mẽ mããnẽn hpenh pa nẽ axtem nẽ
ho axpã. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja kot
amnhĩ to hapu nẽ hpôx xwỳnhjaja mẽmojta
ã hprãr pa. 22 Kwa mon ka mẽ amã hprãm
nẽ anhõrkwỹ kamã axàpkur kêt nẽ? Mẽ
kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
kamã na htem apkur rũnh hkêt nẽ. Ka
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽõ hkêt
xwỳnhjaja amnhĩ to hapu nẽ mra nẽ mẽõ
hã prã nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ. Kwa
xà kot pa ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx mex ã mẽ ajarẽ? Nà kot paj ã mẽ
ajarẽnh anhỹr kêt nẽ.

23 Pahihti Jejus na pre ja hã tanhmã inhmã
kapẽr to nẽ inhmã:

—Kêr ka mẽ tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ
axàpkur pê ixtyk mã mãn mẽ ajamaxpẽr pê

ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jakamã kot paj ixprĩ hã amnhĩ xô ri mẽ amã kot tanhmã inhmã kapẽr tota jarẽ ka mẽ inhma. Nà Jejus kormã htyk kêt ri Jut Kariot ra kot pôristi mã hã àmnênh kaxyw nhũm kamàt nhũm Jejus mẽ ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus pãwti hõ py nẽ o xa [24] nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ãm hãmri na ka hte mẽ inhmã mẽ inhõ mex o apa. Anẽ.

Nẽ hpãnhã pãwja o hkry pa nẽ ho mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx pa nẽ mẽ kãm:

—E na pa ã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anẽ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te mẽ kot ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã e kêr ka mẽ ixwakre kamã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtyk mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ pãwta kur o akrĩ. E mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Anẽ.

[25] Hãmri nẽ hpãnhã kop kãm wĩhtita py nẽ o xa nẽ mẽ kãm:

—E kop kãm wĩhtija te kêp Tĩrtũm kot mẽ atã amnhĩ jarẽnh nyw xà jarẽnh pyràk. Ixtyk kukwak ri koja mẽ ato hkra. Kot paj ty nhũm ixkamrô mẽ anê axkapĩ. Jakamã e. Mẽ kopja kamã wĩhti ho akõm o axpẽn nhĩpêx. Nẽ ho akõm pê ixte mẽ anê ixtyk mã ajamaxpẽr. Anẽ.

[26] Tã ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã na pu htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ pãwti hkwỳ hku nẽ mẽmo kagô hkwỳ o ixkõ. Nẽ ho pahkõm pê axpẽn mã Jejus tyk jarẽnh o pahkrĩ. Tã kêr pu mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa rãhã nhũm Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. [27] Jakamã kot kaj mẽ tõhã mẽmo arĩgro hã kot mẽ panê htykja mã ajamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nhũm mẽ anhĩõ mẽ awỳr axà nẽ nhỹ. Nom axtem nẽ Jejus tyk mã hamaxpẽr kêt japêr. Nẽ htỳx pãwti kur o nhỹ. Nẽ hkôt amarĩ mẽmo kagô ho hkõm o nhỹ. Koja ã htyk mã hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te Jejus o kapẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te ho kapẽr o:

—Nà Jejus amarĩ htyk nhũm hkamrô amarĩ hpikapĩr kênã. Na pre mẽ panê htyk kêt nẽ.

Anhỹr o ho kapẽr pyràk. [28] Jakamã kwa kêr ka mẽ ate pãwta kur kaxyw nẽ taxy kormã tanhmã ate amnhĩ nhĩpêx to mã ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:

—Kwa mãn pa Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixpa nà?

Anhỹr o mãn ajamaxpẽr. Hãmri nẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ pumu nẽ amarĩ axàmnhĩx aku. No kot ka mẽ kormã mẽmoj punuj kaga hkêt nẽ arĩ ri ho anhỹr o pa hãmri nẽ kãm ajamaxpẽr nẽ hkur kêt nẽ. Rỳ tanhmãn tee ri tanhmã ate amnhĩ tomnuj tota mã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ nẽ. Hãmri nẽ tokyx Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to mex prãm xàj amnhĩ to awỳ hãmri nẽ arĩ kormã axàmnhĩx pãwtita ku. [29] Koja mẽhõ mẽ akôt axà nẽ mẽmoj kukamã hamaxpẽr pê htỳx pãwti nhĩrênhta õ py hkur o nhỹ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ hã tanhmã ho. [30] Na ka mẽ ra axohtô nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ atỳx ri mẽmoj kukamã ajamaxpẽr pê pãwta ku. Jejus kot mẽ panê htykja mã ajamaxpẽr kêt pê atỳx tanhmã ajamaxpẽr to pê hkwỳ hkur o akrĩ. Mỳrapê na ka mẽ ra ja hã axà nẽ ri apa. Nẽ mẽ akwỳjaja ra htyk rax nẽ. [31] Nom kot ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ hãmri nẽ akupỹm tãm axpẽn kôt ajamaxpẽr nẽ axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ rĩ kormã pãwtita ku. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. [32] Na hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ pahto. Mẽ pahte ja hã amnhĩ pumunh nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw na hte ã mẽ pahpê hkrajê nhĩpêx anẽ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê hkôt kuwyta wỳr ma papa hkêt nẽ. [33] Jakamã e Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ axte Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nẽ ra axpẽn wỳr apikuprõnh pa hã axpẽn pumu nẽ rĩ kormã pãwti hkwỳ hku nẽ hkur pê Jejus kot mẽ panê htyk mã ajamaxpẽr o akrĩ. [34] Nẽ ka mẽ atõ ra amã prãm japêr nẽ anhõrkwỹ kamã apku nẽ rĩ kormã mẽ hkôt tẽ. Jao ra anhõhy htu nẽ ajamakêtkati nẽ akwỳjê jamãr o nhỹ. Kê mẽ hpôx pa ka mẽ atipxi nẽ Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpẽr pê hkur o akrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ.

Na ka prem mẽ ate inhmã kagà nẽ mẽnhta kamã mẽmoj tã ixkukjêr rax nẽ. Tã

na pa ra kagà ja kamã mẽ amã hkwỳ jarẽnh rax nẽ. Nom kot paj piitã harẽnh par kêt nẽ. Kot paj ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu nẽ kormã axte mẽ amã harẽnh jatur xàm kumẽ.

12

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê jarẽnh

Rõmãn 12.6-8; Wam Korĩt 14.29; Wam Pêtre 4.10-11; Wam Juãw 4.1-2

1 Nẽ kot paj hpãnhã mẽ amã tanhmã Tĩrtũm Karõ jarẽnh to ka mẽ inhma. Tanhmã kot mẽ pahkrã hto nhũm mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papaja kot paj mẽ amã harẽ. 2 Amnepê mã kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem sãnti hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kapẽr kêt tã ka prem hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te kot mẽ ano kupyr pyràk ka mẽ kãm mex o mex ã harẽnh o ri apa. Nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to hwỳr o ri apa. Ã na ka prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 3 Tã ra hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na htem ohtô nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa hã amnhĩ jarẽnh tã no ãm mẽ hkwỳjaja ja hã amnhĩ to hêx. Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja mẽhõ mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa hã amnhĩ jarẽ hã koja Jejus o kapẽr punuj o pa hkêt nẽ. Koja harẽnh o:

—Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã kwa pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Anhỹr o harẽ. Koja mẽhõ ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx. No koja mẽ amã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ ka mẽ ama nẽ Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa hã omunh kurê kumrẽx.

Tĩrtũm Karõ kãm mẽ pahte axpẽn to mex prãm ã harẽnh

Rõmãn 12.6; Epes 4.7; Wam Pêtre 4.10

4 Nẽ ahpỹnhã kot tanhmã mẽ panhĩpêx to xwỳnhja ãm pixii. Kêp Tĩrtũm Karõ. Na hte mẽ pahkarõ mã agjê nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahte axpẽn to mex kaxyw tanhmã mẽ panhĩpêx to. Kot tanhmã mẽ panhĩpêx to xàja ohtôô. Mẽ pahte ahpỹnhã ri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa kaxyw na. Tĩrtũm Karõ na hte ja kaxyw tanhmã mẽ pahkrã hto.

5 Nẽ mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa xwỳnhja haxwỳja ãm pixii. Kêp Pahihti Jejus. Tã na pu htem ahpỹnhã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

6 Nẽ kot mẽ pahto ajuta nhũm mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho papa xwỳnhja haxwỳja ãm pyxii. Kêp Tĩrtũm. Na pu htem ahpỹnhã tanhmã hkôt axpẽn xunhwỳr tỳx to kaxyw tanhmã axpẽn to mex to ho papa.

7 Nẽ Karõja na hte ahpỹnhã tanhmã axpẽn kaxyw mẽ panhĩpêx to pu mẽ axpẽn to ajuta mex o ri papa.

8 Jakamã na pu hte mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ma mẽ pahkwỳjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt papa.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja ma ỹ hã paxàh-pumunh mex pê ma ri kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ hkôt papa.

9 Nẽ mẽ pahkwỳjaja Karõ nhỹ hã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto ajuta hto kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx nẽ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex o papa nhũm mẽ akupỹm mex nẽ pa.

10 Nẽ mẽ pahkwỳjaja aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt papa.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ ô ri mẽ kãm harẽnh o mẽ hkôt ri papa.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh o papa. Rỳ pahprĩ hã mẽkarõmnuti nhỹ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o papa.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja nhãm mẽ kapẽr mar kêt tã ra mẽ kapẽr o pakapẽr.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ kapẽr o pakapẽrja ma nẽ mẽ kot mar kêt xwỳnhjê mã harẽ. Kormã aa pahte mar kêt tã ra pahprĩ hã mar mex nẽ mẽ kãm harẽ.

11 Ã na hte Tĩrtũm Karõ kãm hprãm xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ ahpỹnhã ỹ hã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri axpẽn kôt papa.

Te mẽ pahpê Kris nhĩ pyràk ã mẽ pa-jarẽnh

Rõmãn 12.3-8; Epes 1.22-23, 4.11-16; Korosẽ 3.15

12 E pa hpãnhã mẽ amã mẽ panhĩ kamã
tanhmã mẽmoj jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ
hã anohtỳx nẽ. Mẽ panhĩja ãm pixi htã no
ãm kamã mẽmoj xohtôô. Kamã mẽ pahte
nẽ kamã mẽ pahpa nẽ kamã mẽ pajakwa.
Nẽ mẽ panhĩnhu nẽ mẽ pano. Ã mẽ panhĩ
kamã mẽmoj xohtô kot anhỹr. Ja pyrà nẽ
Kris nhĩja ãm pixi htã te mẽ pahpê ĩ kamã
mẽmoj xohtôta pyràk. Mẽ pahkwỳjaja te
mẽ pahpê hte pyràk. Nẽ mẽ pahkwỳjaja te
mẽ pahpê ĩhkra pyràk. Nẽ mẽ pahkwỳjaja
te mẽ pahpê no pyràk.

13 Mẽ pahpê Kris kwỳjaja axpẽn kaxyw mẽ
paxohtôô. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ amarĩ ri mẽ kãm
mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja nẽ amnhĩ
mã ri mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja. Ã
ahpỹnhã mẽ paxohtô kot anhỹr tã nhũm
Tĩrtũm Karõ te mẽ pahpê Kris nhĩ pixi
pyràk o mẽ panhĩpêx. Nhũm Krisja mẽ pah-
piitã mẽ pamã Karõ gõ nhũm mẽ pahkarõ
mã agjê. Pixi htã mẽ pahpiitã mẽ pahkarõ
mã agjê.

14 Nẽ mẽ panhĩja pixi tã kamã tanhmã mẽ
pakute xàja ohtôô. Tã Kris nhĩja te kot mẽ
panhĩja pyràk. Uràk nẽ kamã mẽ paxohtôô.
Jakamã na pu htem ahpỹnhã tanhmã kãm
amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Karõ kot
tanhmã amnhĩ kaxyw mẽ panhĩpêx to xà
hkôt.

15 Nẽ kop ãm mẽ pahparja kapẽr ronhỹx
tee ri mẽ panhĩhkra pumu nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. Kêp ãm ixpê mẽ ĩhkra
ronhỹx pa inhmex nẽ ijarir. No ãm ixpê mẽ
hpar pix jakamã pẽr ãm mẽ hkĩnhã ixpê mẽ
hkwỳ hkêt ãm ixpê mẽ hatur xà pix na pa.

Anhỹr o amnhĩ jarẽnh japêr. Nom ja kot
anhỹr kêt. Axtem nhỹhỹm kot mẽ pahto pa
kaxyw na mẽ pahparja. Nẽ axtem mẽmoj tã
mẽ paxàpênh rỳ mẽmoj jamỳnh kaxyw na
mẽ panhĩhkraja. Na pu htem hamẽ wa ho
presija rãhã ho papa. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ
pahkwỳjê hõ mẽ parom Tĩrtũm Karõ nhỹ hã
mẽmoj tã àpênh tỳx ã omu nẽ hkĩnhã mẽ
pahte amnhĩ to warê hkêt ã amnhĩ jarẽnh o
papa hkêt nẽ.

16 Nẽ mẽ pajamakja kapẽr ronhỹx kapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kêp apu ixpê mẽ no
ronhỹx pa inhmex nẽ ijarir. No ãm ixpê mẽ
umar xà pix jakamã pẽr ãm ixte ho warê
hkêt kumrẽx.

Anhỹr o amnhĩ jarẽnh japêr. Nom ja kot
anhỹr kêt. Hamẽ wa mex kênã. Axtem ho
mẽ paxumar kaxyw na mẽ pajamakja. Nẽ
axtem ho mẽ parĩt kaxyw na mẽ panoja.
17 Kêp ãm mẽ pano pix ronhỹx pu mẽ parĩt
pix nẽ paxumar kêt nẽ ri papa. Rỳ kêp ãm
pajamak pix ronhỹx pu mẽ paxumar pix nẽ
parĩt kêt nẽ mẽ paxupãr kêt nẽ ri papa. 18 Mẽ
panhĩja pixi htã kamã hikukrêx xohtôô. Na
pre Tĩrtũm amnhĩ krã hkôt kamã mẽmoj
piitã hipêx nẽ hanhô. 19 Kêp ãm mẽ panhĩja
kamã ãm mẽmoj pixi ronhỹx pu mẽ pamex
kêt nẽ papa. 20 Tã no ãm kot anhỹr kêt. Mẽ
panhĩja ãm pixi htã kamã hikukrêx xohtôô.
21 Jakamã na hte mẽ panoja amnhĩ nê mẽ
panhĩhkra mã kãm:

—Tk kwa ma tẽ. Ixte ato presijare hã.

Anhỹr o kãm kapẽr kêt nẽ. Rỳ mẽ
pahkrãja amnhĩ nê mẽ pahpar mã kãm:

—Tk kwa ma tẽ. Na pa ato presija hkêt
nẽ.

Anhỹr o kãm kapẽr kêt nẽ. Ja pyrà nẽ
kot puj mẽ nhỹri Kris kôt panhĩõ pumu nẽ
pamex o pahte hakrenh ã amnhĩ jarẽnh kêt
nẽ. 22 Nẽ mẽ panhĩ kamã mẽmoj kwỳ te hir-
erek pyràk tã no pu mẽ arĩ pamã hapê nẽ.
Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ kormã mẽ kot Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja pu
mẽ pamã mẽ hkĩnh kãm tanhmã mẽ kutã
panojarêt to ho ri papa.

23-24 Nẽ na pu htem mẽ panhĩ kamã mẽ
pakukrêx kwỳ hã pahpijaàm nẽ hpro nẽ ri
ho papa. Nẽ hkwỳ hã pahpijaàm kêt nẽ
hpro hkêt nẽ ho ri papa. Nẽ hkwỳ mẽ pahpê
omnajti htã pu mẽ ho mex nẽ ri ho papa.
Tĩrtũm kot ã mẽ panhĩpêx anhỹr jakamã na
pu htem mẽ pakamã mẽ pakukrêx kwỳ mẽ
pahpê omnajti htã pu mẽ ho mex nẽ ri ho
papa. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ Tĩrtũm kôt mẽ
pahtõ nẽ mẽ pahtõx piitã ho mex o ri papa.
Nẽ tãm mẽ hipêx. Mẽ pahkwỳjaja muxre nẽ
mẽ pahkwỳjaja omnajti htãã. Tanhmã mẽ
kute htã pu mẽ kêp mẽ Jejus kôt mẽ pahtõ
nẽ mẽ pahtõx ã mẽ ho mex o ri apa.

25 Nẽ na hte mẽ panhĩ kamã mẽ pahpar
nẽ mẽ panhĩhkra nẽ piitã axpẽn kôt àpênh
mex o pa. No na hte mẽ pahparja nhỹhỹm
ma mra nhũm ihõja hkwỳm nhỹhỹm ma
mrar kêt nẽ. Na hte wa axpẽn kôt àpênh
mex o pa. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahpê
Tĩrtũm krajaja axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx
rãhã ho ri papa. Nẽ axpẽn to mex rãhã ho ri
papa. No ri axpẽn kwỳm ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri papa hkêt nẽ.

[26] Na pu htem tõhã nhỹhỹnh panhĩ kamã
paxà nẽ ri papa. Pahkrã tãtãk rỳ pakatut
gêk. Jao te mẽ panhĩ piitã kamã mẽ paxà
pyràk. Nẽ nhỹhỹnh akupỹm pamex nẽ te
panhĩ piitã hkôt akupỹm pamex pyràk. Ja
pyrà nẽ koja Kris kôt panhĩõ nhỹhỹnh à nẽ
ri pa. Rỳ tanhmã amnhĩ to nẽ ra hkaprĩ nẽ
ri pa pu mẽ ja hã omu nẽ ỹ hã pahkaprĩ nẽ
papa. No koja mẽmoj tã hkĩnh nẽ pa pu mẽ
ja hã omu nẽ ỹ hã pahkĩnh nẽ papa.

*Te m*ẽ pahpê Kris nhĩ pixi pyràk ã mẽ pa
jarẽnh

[27] Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja te mẽ pahpê
Kris nhĩ pixi pyràk. Ahpỹnhã mẽ pahte
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa htã mẽ
pahpê Kris kwỳ jakamã te mẽ pahpê ĩ pixi
pyràk.

[28] Nẽ mẽ pahte Kris kôt tanhmã pahkwỳjê
ho ajuta hto ho papa kaxyw na pre Kris
ahpỹnhã tanhmã mẽ paxunhwỳr to.

Mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte ỹ hã nhãm mẽ
kãm kapẽr jarẽnh o papa kaxyw mẽ
paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte ỹ hã tanhmã
kapẽr jarẽnh to ho ri papa kaxyw mẽ
paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o mẽ ahkre ho ri mẽ papa kaxyw mẽ
paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte aa mẽ kot
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri
papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja akupỹm mẽ à
xwỳnhjê ho mex o mẽ papa kaxyw
mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ kapẽr o mẽ hihtỳx
o mẽ papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte tanhmã mẽ
ho ajuta ho ho ri papa kaxyw mẽ pa
xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja nhãm mẽ kapẽr õ ho
mẽ pakapẽr o mẽ papa kaxyw mẽ pa
xunhwỳ.

Ã na pre ahpỹnhã mẽ pahpê hkwỳjê piitã
mẽ paxunhwỳr anẽ. [29] No na pu htem pah-
piitã axpẽn kôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho
ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã ỹ hã tanhmã pakapẽr to ho
ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã kapẽr jarẽnh o ri papa hkêt
nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

[30] Nẽ mẽ pahpiitã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho
mex o ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã mẽ kapẽr õ ho ri pakapẽr o
ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã ri mẽ kapẽrja ma nẽ
pakapẽr kãm pahkwỳjê mã harẽnh
o ri papa hkêt nẽ.

Na pu htem ahpỹnhã tanhmã Kris kôt mẽ
pahkwỳjê ho ajuta hto ho ri papa. [31] Tã
kêr pu mẽ pahpiitã pamã axpẽn kĩnh pê
tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa. Ja na
mex o kot mẽmoj piitã hakrenh par. E kot
paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka
mẽ inhma.

13

*M*ẽ pahte axpẽn kamã paxukaprĩ ho
papa hã mẽ pamã karõ

*Juãw 13.31-35; Karatas 5.13-15; Koros*ẽ
3.12-14

[1] Kot pa ma mẽ piitã ahpỹnhã mẽ kapẽr
kãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa
japêr. Ãm mẽ piitã mẽ kapẽr o ixkapẽr mex
o mẽ kãm harẽnh o ri ixpa japêr. Nẽ Tĩrtũm
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê kapẽr o mẽ ahkre
ho ri ixkwỳjê hkôt ixpa japêr. Tã inhmã
mẽ hkĩnh kêt kãm ixte mẽ ahkre ho ri ixpa
ronhỹx mẽ inhma nẽ ãm inhma. Nhũm
ixkapẽrja te ixte rat tatak pyràk o pa tee ri
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre kaprỳ ho ri mẽ
hkôt ixpa nhũm Tĩrtũm tee ri inhmã mẽ
hkĩnh kêt ã ixpumu nẽ inhmã:

—Nà amã mẽ hkĩnh kêt jakamã na ka tee
ri ixkapẽr o mẽ ahkre kaprỳ. Anẽ.

[2] Rỳ kot paj Tĩrtũm xàhpumunh tỳx o
mẽ kãm kapẽr pimxur kwỳ jarẽnh o ri
ixpa japêr. Rỳ Tĩrtũm mẽ kurom inhmã
mẽmoj to amnhĩrĩt pa omu nẽ mẽ kãm
harẽnh o ri ixpa japêr. Rỳ pa Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx piitã omunh par japêr. Rỳ
ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr tỳx kôt
ỹ hã kẽn krã hprêk õ mã ixkapẽr nhũm kot
inhmar nẽ inhmar xà hkôt nhãm pikamẽnh
japêr. Tã inhmã ixkwỳjê hkĩnh kêt kãm ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã
ixpumu nẽ inhmã:

—Nà amã mẽ hkĩnh kêt jakamã te axàh-
pumunh tỳx kêt kumrẽx pyràk. Na ka tee
ri ã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh anhỹr o ri apa
kaprỳ. Anẽ.

[3] Rỳ pa mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã
ixkukrêx nhõr par japêr. Rỳ Kris ã mẽ kãm

amnhĩ grônh kôt mẽ kãm xa nhũm mẽ hã ixpĩr japêr. Tã inhmã mẽ hkĩnh kêt kãm ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã ixpumu nẽ inhmã:

—Nà ã ate mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa htã amã mẽ hkĩnh kêt jakamã na ka tee ri ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Anẽ.

[4] Kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh hã kot puj mẽ kritpêm mẽ piitã mẽ kãm pahprĩ ho papa.
Jao axpẽn kãm pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ.
Nẽ pamã axpẽn to mex pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kamã pagryk kurê kumrẽx kêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o ri papa hkêt nẽ.
Kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh hã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

[5] Nẽ kot puj mẽ axpẽn kamã paxukaprĩ ho papa hã kot puj mẽ tãm axpẽn nhĩpêx rãhã ho papa. Jao amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Rỳ axpẽn kãm pagryk tokyx anhỹr hkêt nẽ. Rỳ koja mẽhõ tanhmã mẽ panhĩpêx kati hto pu mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ axte kot tanhmã mẽ panhĩpêx tota mã pajamaxpẽr kêt nẽ.

[6] Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hã kot puj mẽ tee ri mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ pahkaprĩ nẽ. Rỳ tanhmã kot amnhĩ to mex to hã omu nẽ pahkĩnh nẽ.

[7] Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hã kot puj mẽ arĩ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xà mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho ri papa. Nẽ mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã pajamaxpẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm pakuhê nẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.

[8] Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hãmri nẽ aa mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã panhũrer kêt nẽ. Nẽ arĩ mẽ pamã axpẽn kĩnh rãhã ho papa ho papa. Jar pika ja kamã mẽ pahte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri papa htã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ kuri axte ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mo kaxyw kot puj mẽ axte ri mẽhõ mã kapẽr jarẽ? Kot puj mẽ õ krĩ hwỳr api nẽ ra mẽ pahpiitã paxàhpumunh o axpẽn pyràk.

Nẽ na pu htem tõhã mẽ kapẽr õ ho pakapẽr o ri papa. Nom kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api hãmri nẽ kuri axte nhãm ri mẽ kapẽr o pakapẽr kêt nẽ.

Nẽ na pu htem jar mẽ pahkwỳjaja mẽ paxàhpumunh mex kôt Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri papa. Tã kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ pamã axpẽn kĩnh pixja kot puj mẽ arĩ õ krĩ kamã mẽ pamã axpẽn kĩnh tũm rãhã papa ho papa. [9] Jar mẽ pahpiitã mẽ paxàhpumunh tohtuj anhỹr o pakapẽr jakamã na pu htem kormã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh tohtuj anhỹr o ri papa. [10] Tã kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api nẽ kuri paxàhpumunh jatur xàm mẽnh pa. Jakamã nhũm jar mẽ paxàhpumunh tohtuj anhỹr xwỳnhta mẽ pahpê hapêx.

[11] E pa mẽ amã ja hã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Nà amnepê mã ixprĩre ri na pa pre ixtỳx ri mẽhprĩjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ hamaxpẽr o ijamaxpẽr. Nẽ mẽ kapẽr mex kêt o ixkapẽr o ri ixpa. Tã ra ixàptàr hãmri nẽ mẽ àptàrjê jamaxpẽr o ijamaxpẽr o ri ixpa. Te ra mẽ pahte kaxkwa kamã mẽ paxàhpumunh jatur xàm mẽnh parta pyràk mẽ aptàrjê jamaxpẽr o ijamaxpẽr o ri ixpa.

[12] Ja pyrà nẽ na pu htem kormã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh tohtuj anhỹr. Te mẽ pahte amnhĩ pumunh xà pynajre kamã pahprĩ hã amnhĩ pumunh mex kêêta pyràk. Nom kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ pahprĩ hã paxàhpumunh jatur xàm kumẽ. Te Tĩrtũm kot hprĩ hã tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh parja pyràk.

[13] E arĩ mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa xàja na axkrunẽpxi. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã ho papa kaxyw. Wamta na ja: Kêr pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr mex rãhã ho ri papa. Nẽ hkôt ja: Kêr pu mẽ arĩ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xà mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho papa. Nẽ hkôt ja: Kêr pu mẽ arĩ pamã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to mex to rãhã ho papa. Ja na mex o kot wamta wa hakrenh. E kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa.

14

Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto mẽ paxihtỳx ã harẽnh

Wam Korĩt 12.7-11, 12.27-31

1 E kêr ka mẽ arĩ amã axpẽn kĩnh pê axpẽn
to mex rãhã ho ri apa nẽ aa jam anhũrer
nẽ ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to
Tĩrtũm Karõ mãn amnhĩ to awỳ kê mẽ amã
tanhmã mẽ ajamaxpẽr to ka mẽ ahpỹnhã
tanhmã axpẽn to mex to ho ri axpẽn kôt
apa. Nẽ kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ
ajamaxpẽr o:

—Inhmã mẽ hkĩnh o ri ixpa hprãm tỳx.
Nẽ Tĩrtũm Karõ kot tanhmã ixto nhũm ixte
ahpỹnhã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho ixpaja
pa mããnẽn inhmã ho anhỹr prãm. Nẽ kot
tanhmã ijakwa hto nhũm ixte ahpỹnhã mẽ
kapẽr õ ho ixkapẽrja pa mããnẽn inhmã ho
anhỹr hprãm. No kêt ixte Tĩrtũm nhỹ hã
mẽ kãm kapẽr jarẽnhja na inhmã ho anhỹr
prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

2-4 Mẽ pakamã mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã
kapẽr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm Karõ nhỹ
hã ãm kumã pix mã kapẽr õta o kãm kapẽr
nhũm tapxipix mẽ kuma. No mẽ papajaja
na pu htem tee ri mar o pahkrĩ nom mar
kêt nẽ. Ãm kapẽr xwỳnhta pix koja mẽ
pakurom amnhĩ ma. Nom koja mẽ pakapẽr
kãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ pu mẽ mar mex
nẽ. Nhũm mẽ pakapẽr kãm Tĩrtũm nhỹ hã
mẽ pamã kapẽr jarẽ pu mẽ pahprĩ hã kuma.
Jao mẽ pamã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm
nẽ. Nẽ mẽmoj tã pahkaprĩ nẽ ri papa htã
mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxwỳnh kãm amnhĩ to
paxihtỳx.

5 Mẽ apiitã mẽ ate nhãm mẽ kapẽr õ ho
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnhja na mex. Nom
mẽ ate mẽ akapẽr o mẽ akwỳjê mã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh o ri mẽ apaja na mex o wamta
jakre. Kot ka mẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ akwỳjaja
mẽ amar kêt jakamã ka mẽ ã akapẽr anhỹrja
o Kris kôt mẽ ho mẽ hamaxpẽr o hihtỳx
kêt nẽ. Ãm kapxipix amnhĩ ma. Rỳ koja
kapẽr õja mar mex xwỳnhjê hõ amar japêr
nẽ mẽ akapẽr kãm akwỳjê mã harẽ. Hã koja
ja mex nẽ. Nom kot kaj mẽ apiitã ma mẽ
kapẽr kãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
ri apa nhũm mẽ piitã hprĩ hã amar mex nẽ.
Nẽ amar xà hkôt Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. 6 Jakamã e Kris kôt ixtõ nẽ
ixtõxjaja. Kot paj apu nhỹrmã ma mẽ awỳr
mõ hãmri nẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ amã
ixkapẽr japêr ka mẽ inhmar kêt nẽ. Nom
kot paj mẽ akapẽr o mẽ amã ixkapẽr ka mẽ
apiitã aprĩ hã inhmar mex nẽ. Pa Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽ rỳ tanhmã kot
amnhĩ nhĩpêx toja pa mẽ amã harẽ. Rỳ
Karõ nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽnh o ã mẽ
amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ ka mẽ aprĩ
hã inhmar mex nẽ. 7 Nom mẽ kapẽr õ ho
mẽ kapẽr o mẽ akôt ri mẽ pa xwỳnhjaja te
mẽhõ kot htỳx ri wiorãwti kakrênh xwỳnh
pyràk. Koja htỳx ri hkakrênh o xa nhũm mẽ
tee ri kot grer mar mã. Rỳ nhũm mẽhõ htỳx
ri pifti kakôr o xa nhũm mẽ tee ri mẽmo mẽ
grer mar mã.

8 Pôristijaja na htem amarĩ ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm mẽ
hkrãhtũmja mẽ kãm pifti kakô nhũm mẽ
kuma nẽ mẽ pijapu mã hamaxpẽr kurê
kumrẽx nẽ hwỳr hprõt. Nom koja kawax
pê hkakô rỳ htỳx ri tanhmã hkakôr to
nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. 9 Ja pyrà nẽ
kot kaj mẽ kapẽr õ ho akwỳjê mã akapẽr
nhũm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Ka te ãm mẽ
kãm ajakwa momok pyràk o axãm o amnhĩ
nhĩpêx.

10 Nẽ ahpỹnhã mẽ pakapẽr xohtôô. Na
htem ahpỹnhã mẽ kapẽr o amnhĩ kwỳjê mã
kapẽr nẽ axpẽn mar mex nẽ. 11 Nom koja
mẽhõ nhỹhỹnh pika hõ rũm ixwỳr mõ nẽ
mẽ kapẽr o inhmã kapẽr pa mar kêt nẽ.
Nẽ amnhĩ xwar kutã ixkapẽr o kãm ixkapẽr
nhũm ixpyrà nẽ inhmar kêt nẽ. 12 Jakamã
kot kaj mẽ amã Tĩrtũm Karõ xihtỳx xà ho
amã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho apa
hprãm hã kot kaj mẽ amnhĩ to awỳ nẽ kãm:

—Kwa amnhĩ kôt ijamaxpẽr o axihtỳx
Tĩrtũm. Pa anhỹ hã ixkapẽr o ma Kris kôt
ixkwỳjê ho mẽ hamaxpẽr o ixihtỳx o ri mẽ
hkôt ixpa. Kê mẽ akapẽr ma nẽ Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex o ri pa. Anẽ.

13 Nẽ kêr ka mẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja amnhĩ
to Tĩrtũm Karõ wỳ nẽ kãm:

—Ixte mẽ kapẽr õ ho ixkapẽr tã ixte
amnhĩ mar kêt. Jakamã kwa tanhmã ixto
ijamaxpẽr mex to pa amnhĩ mar mex nẽ
ixkapẽr kãm ixprĩ hã Kris kôt ixkwỳjê mã
ja jarẽ kê mẽ inhmar tỳx nẽ. Anẽ.

14 Nom kot paj nhãm mẽ kapẽr õ ho
Tĩrtũm mã mex ã harẽnh tã amnhĩ mar kêt
nẽ. Te ixpimtir kãm ixkarõ pix kapẽr pyràk.
No kot paj pam amnhĩ krã hkôt ixkapẽr o
kãm mex ã harẽ hãmri nẽ ra amnhĩ mar
mex nẽ. 15 Nà ja na inhmã mex jakamã kot
paj nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex
ã harẽ nẽ kãm gre. Nẽ mããnẽn ijamaxpẽr

xà hkôt ixkapẽr o mããnẽn kãm mex ã harẽ
nẽ kãm gre. Nà ja na inhmã mex. [16] Nom
kot puj mẽ ma mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar
xà hã ixkre hwỳr mra nẽ kamã Tĩrtũm mã
mex ã harẽ. Tã pa nhãm mẽ kapẽr õ ho
kãm ixkapẽr japêr. Ka mẽ ate inhmar o
akrĩ xwỳnhjaja tee ri inhma. Jakamã tee ri
inhma nẽ ixkôt Tĩrtũm mã akapẽr kêt nẽ.
Rỳ kãm:

—Nà ãm hãmri na ã amex ã ajarẽnh anẽ
Tĩrtũm.

Anhỹr o kãm akapẽr kêt nẽ. Mẽ ate
inhmaare hã kot ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ.
Jakamã kot paj ri mẽ akamã mẽ kapẽr õ ho
ixkapẽr kêt nẽ. Ãm mẽ akapẽr pix o mẽ
anom Tĩrtũm mã mex ã harẽ. [17] Kot paj mẽ
kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh
mex tã ka mẽ mẽmo mẽ kapẽrja aprĩ hã mar
kêt jakamã inhmar pê Tĩrtũm kôt amnhĩ
xunhwỳr tỳx kêt nẽ.

[18] Na pa hte tõhã mẽ arom nhãm mẽ kapẽr
õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Nom nhỹri
ahte nhỹ nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Ãm
hãmri na pre Tĩrtũm ja kaxyw tanhmã ixto
pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

[19] Tã na pu htem Tĩrtũm mã mex o mex
ã harẽnh kaxyw nẽ ma mẽ kot kãm amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkreta wỳr axpẽn wỳr mra
pa mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kapẽr o mẽ kãm
ixkapẽr. Nom kot paj nhãm mẽ kapẽr õ
ho mẽ kãm ixkapẽr ry rax kumrẽx tã no
nhũm mẽ inhmar kêt nẽ. Nom kot paj mẽ
kapẽr o ãm ixkapẽr krãnre htã no nhũm
mẽ inhmar mex kurê kumrẽx. Ja na inhmã
mex. [20] Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ.
Nẽ mẽhprĩrejê jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt
nẽ. Ãm Kris kôt mẽ àptàr tũmjê jamaxpẽr
o mãn kêt mẽ ajamaxpẽr o ri apa. Ãm
mẽmoj pixire hkôt kot kaj mẽ ãm hãmri
te mẽhprĩjê jamaxpẽr pyràk o ajamaxpẽr.
Mẽhprĩjaja na htem mẽmoj punuj kukamã
hamaxpẽr kêt nẽ. Na htem ãm htỳx pa. Tã
kêr ka mẽ uràk nẽ mẽmoj punuj kukamã
ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.

[21] Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã
Ijaewjê mã kapẽr to. Mẽ kapẽr o mẽ kãm
kapẽr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma.
Jakamã nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ
tã tanhmã mẽ harẽnh to. Tanhmã mẽ
harẽnh toja Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kamã na. Kot mẽ harẽnh kot:

E kot paj ma mẽ hwỳr axtem pika hõ rũm
pôristi hkwỳ rẽ kê mẽ ma mẽ hwỳr
mra nẽ mẽ unê. Hãmri nẽ amnhĩ
kapẽr o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ
tee ri mẽ kuma no ãm hkôt mẽmoj
pumunh kêt nẽ.

Koja mẽ ã mẽ hipêx anhỹr tã nhũm mẽ arĩ
kãm ixkapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr prãm kêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ harẽnh
kot anhỹr. [22] Jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ
mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
japêr. Nhũm Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjaja mẽ akôt agjê nẽ hkrĩ nẽ tee ri
mẽ akapẽr ma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
kêt nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ? Mẽ kot akapẽrta maare
hã. No kot ka mẽ akapẽr o Tĩrtũm nhỹ
hã mẽ kãm akapẽr nhũm mẽhprĩ hã amar
mex nẽ. Jao tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽ
apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr japêr.
[23] Nom kot ka mẽ apiitã nhãm mẽ kapẽr õ
ho Tĩrtũm mã mex ã harẽ nhũm amarĩ ri mẽ
pa xwỳnhjaja mẽ awỳr agjê nẽ mẽ akapẽr ã
mẽ ama nẽ hã mẽ apumu. Hãmri nẽ tee ri
hamaxpẽr nẽ mẽ akrã pipãnh ã axpẽn mã
mẽ ajarẽ. [24] Nom koja mẽ awỳr agjê ka mẽ
akatàt kôt mẽ amnhĩ kapẽr o Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o akuhê nhũm mẽhprĩ hã mẽ amar
mex nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kapẽr o akapẽr
ma nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Xep ixte amnhĩ tomnuj
xwỳnh na pa. Nà ãm hãmri na mẽ Tĩrtũm
kapẽr jarẽ. Nà ãm hãmri na kêt ja. Anẽ.

[25] Hãmri nẽ mẽ amã tanhmã kot amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ jarẽnh pa hãmri nẽ
hkaga nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ
hkõnkrã ho htẽm nẽ hkrĩ nẽ Tĩrtũm mã
mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ mẽ amã:

—Nà ãm hãmri na hte Tĩrtũm mẽ akamã
pa ho pa. Anẽ.

Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ pahte tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ
Atre 2.42, 5.12-13; Eprêw 10.25

[26] E Jejus kôt ixkwỳjaja. Kot paj hpãnhã
axtem mẽ amã mẽmoj tã karõ. Mẽ kot
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã
tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã karõ ka
mẽ inhma.

Nà kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ akrĩ
ka mẽ atõ amã Tĩrtũm mã mex ã harẽnh
ã mẽ grer o agrer prãm hãmri nẽ mãmrĩ
kãm ho gre. Hãmri nẽ agrer pa kê apãnhã
mẽhõ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳ ho
mẽ ajahkre. Nẽ ho anhỹr pa nhũm hpãnhã

mẽhõ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm kot tanhmã ho mex to hã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ jarẽnh pa hãmri nhũm mẽhõ nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ amã ujarẽnh japêr. Hãmri nẽ ujarẽnh pa kê mẽhõ hpãnhã mẽ akapẽr o hprĩ hã mẽ amã kapẽrta jarẽ.

E kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ Kris kôt axpẽn to axihtỳx kaxyw ã axpẽn pãnhã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

27 Nẽ ka mẽ atõ amã nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ kãm akapẽr prãm japêr. Nom kêr ka mẽ axohtô nẽ ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ atõ wa axkrutre rỳ axkrunẽpxire nẽ mẽ kapẽr õ ho mẽ kãm akapẽr. Hãmri nẽ axpẽn pãnhã akapẽr pa kê mẽhõ kot hprĩ hã mẽ kapẽr õta mar japêr nẽ mẽ apãnhã xa nẽ mẽ akapẽr o mẽ kãm harẽ kê mẽhprĩ hã mar mex nẽ. 28 Nom koja ja kaxyw mẽhõ amrakati japêr ka mẽ kapẽr õ ho akapẽr kêt nẽ. Ãm kapxipix nhỹri ahte Tĩrtũm mã akapẽr.

29 Nẽ kê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ wa axkrut rỳ axkrunẽpxi nẽ mẽ ajahkre ka mẽ aprĩ hã mar o akrĩ. Hãmri nẽ mar pa nẽ tanhmã mẽ harẽnh to. Ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã mẽ harẽ rỳ ho hêx ã mẽ harẽ.

30 Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj jarẽnh o xa. Rôm nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw mẽ atõ mã ajamaxpẽr kwỳ gõ. Ka kapẽr o ãm xwỳnhta mã kànhmã anhĩhkra pẽ kê apumu nẽ anhĩkrê. Hãmri ka hpãnhã xa nẽ mẽ kãm tanhmã ajamaxpẽr tota jarẽ. 31 Nom kêr ka mẽ anhĩpê mẽ kãm akapẽr hkêt nẽ. Ãm axpẽn pãnhã Tĩrtũm kapẽr o axpẽn jahkre nẽ ho axpẽn jamaxpẽr o axihtỳx. Ja mex. 32-34 Nom kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ apiitã anhĩpê atỳx ri akapẽr kêt nẽ. Ja na Tĩrtũm kêp hprãm nõkati. Mẽ ate axpẽn pãnhã axpẽn mã akapẽrja na kãm hprãm. Jakamã kê mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja taxy axpẽn jahkre hã axpẽn jamã. Nhũm mẽhõ kumrẽx kapẽr pa hãmri ka hpãnhã mẽ kãm akapẽr.

Nẽ kê mẽnijaja amarĩ mẽ ahkreja mar o hkrĩ. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. Jakamã kwa mẽ anijaja. Kêr ka mẽ amarĩ akryk mẽ mar o akrĩ nẽ axpẽn mã akapẽr o akrĩ hkêt nẽ. 35 No kot kaj mẽ tee ri mẽmoj ma nẽ mar mex kêt japêr tã hã axpẽn kukjêr kêt nẽ. Ãm akryk arĩ mar o akrĩ. Hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ rĩ kormã hã amjên kukja. Nom kot ka mẽ apikuprõnh xà hã ixkre kamã axpẽn mã akapẽr o akrĩ nhũm mẽ amjênjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ hpijaàm nẽ.

36 E na pa ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ anẽ. Tã te mẽ apê ja mex kêt pyràk. Kwa mon ka wem ja ma nhũm mẽ apê omnuj nẽ? Xà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar mex o ijakrenh kôt na ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ? Xà na pre Tĩrtũm mẽ akumrẽx mã kapẽr? Hã na ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ? Rỳ xà mẽ kapxipix mã na pre kapẽr? Hã na ka mẽ ixkapẽr ma nhũm mẽ apê omnuj nẽ? Nà ixkumrẽx na pa pre mẽ awỳr inhmõr nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kênã kot ka kêt mẽ axtem nẽ ã ajamaxpẽr anẽ. 37 Kot kaj mẽ atõ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà na pre Tĩrtũm tanhmã inhmã kapẽr to pa ô ri mẽ kãm ixujarẽnh mex o ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Nà na pre Tĩrtũm Karõ mẽ kaxyw tanhmã ixto pa ỹ hã tanhmã mẽ ho mex to ho ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ mããnẽn pa ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh mex kurê kumrẽx. Amnhĩ pyrà nẽ ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm ixkapẽr xwỳnh ã ixpumunh nẽ hã ijarẽnh kurê kumrẽx. 38 Nom koja ja hã ijarẽnh kêt ka mẽ ja hã omu hãmri nẽ tanhmã kot mẽ amã kapẽr toja ma nẽ ãm ama.

39 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ kê ma mẽ ate mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw mẽ ato mẽ axihtỳx.

Nẽ koja mẽhõ kãm nhãm mẽ kapẽr õ ho kapẽr prãm ka mẽ ja nê kãm akapẽr kêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 40 Nom kêr ka mẽ ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã axpẽn pãnhã axpẽn mã akapẽr nom anhĩpê kãm akapẽr hkêt nẽ.

15

Kris akupỹm htĩr kumrẽx ã harẽnh
Atre 2.23-36, 10.39-41; Wam Korĩt 6.14

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj axte mẽ amã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ ka mẽ inhma. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. 2 Na pa pre mẽ amã harẽ ka mẽ amnhĩ

kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm
mẽ ato hkra. Tã ka htem arĩ kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Koja mẽhõ
kot Tĩrtũm kapẽr mar tã amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ
tã omu nẽ ho hkra hkêt nẽ.

3 Na pa pre amnhĩ krã hkôt mẽ amã
tanhmã Kris jarẽnh to hkêt nẽ. Ixte kapẽr
mar xà hkôt na pa hte amnhĩ xô ri mẽ
amã tanhmã harẽnh to ho ri ixpa. Jejus
jarẽnhja na mex o kot mẽ ujarẽnh piitã
hakrenh par kumrẽx. Tã tãm kot paj
mẽ amã harẽ. Na pre Krisja mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ
panê ty. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
hkukamã harẽnh xà hkôt. 4 Hãmri nhũm
mẽ kẽn kre kamã haxà nhũm kamã nõr o
apkati. Nẽ axte hã apkati. Hãmri nhũm
Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Kapẽr ã kagà
htũm kot hkukamã harẽnh xà hkôt. 5 Tã
nhũm Simãw Pêtre kumrẽx akupỹm htĩr ã
omu nhũm hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre
ho mẽ pa xwỳnh maatijaja haxwỳja omu.
6 Hãmri nhũm mẽ kot hkôt mẽ pa xwỳnh
pê 500 jakrenh xwỳnh piitã anhĩpê haxwỳja
akupỹm htĩr kãm omu. Na pre ra mẽ
hkwỳjaja ty nhũm mẽ hkwỳjaja arĩ htĩr nẽ
pa. 7 Jakamã nhũm prem ra akupỹm htĩr
kãm omu. Hãmri nhũm hpãnhã Xiakreja
omu. Nhũm hpãnhã ỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa
xwỳnh piitã omu. Akupỹm htĩr kãm omu.
8 Tã pa na pa pre ijaxwỳja amnhĩ to hapu nẽ
akupỹm htĩr kãm omu. Te ixpê mẽ hkra kot
hapu pyrà nẽ amnhĩ to hapu nẽ omu. Na
pre kaxkwa kamã inhmã kapẽr o xa pa ixprĩ
hã omu. 9 No mẽ kot ixpyrà nẽ Kris nhỹ hã
mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maati hkwỳjaja
na mẽ mex o kot ijakrenh. Na pa pre hte mẽ
hkĩnhã amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Jao Kris pê
hkrajê homnuj tỳx o ri ixpa. Tã hkôt amnhĩ
xãm hãmri nẽ tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm
tỳx nẽ. Jakamã na pa hte Kris nhỹ hã
kapẽr jarẽnh o ixpa hã amnhĩ pumu nẽ ixte
hkôt amnhĩ xãm kêt ri tanhmã ixte amnhĩ
nhĩpêx toja mã ijamaxpẽr nẽ ixpijaàm nẽ.
10 Na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx o ixpa htã
nhũm Tĩrtũm arĩ kãm ijapê nẽ. Nẽ ixkamã
ukaprĩ nẽ. Pa pre hkôt amnhĩ xãm nhũm
ixto hkra pa ra kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to mex rãhã ho ixpa. Jakamã na hte tee ri
amnhĩ tã ixpumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to
hkêt nẽ. Rỳ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã Pawre japê nẽ
ixte ho mex tã nhũm ixkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt kumrẽx.

Anhỹr o tee ri hamaxpẽr kêt nẽ. Na pa
hte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa
rũnh o ỹ hã mẽ kapẽr o pa xwỳnh kwỳjê
jakre ho ixpa. Nom amnhĩ krã hkôt mẽ
ahkre hkêt nẽ. Ja kaxyw na pre Tĩrtũmja
ixto ixihtỳx pa ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa nhũm ja hã ixpumu nẽ
hkĩnh nẽ.

11 Nẽ Jejus jarẽnhja ãm pixii. Axtem hõ
hkêt. Nẽ ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê
kapẽrja nẽ pa ixte mẽ amã harẽnhja kot
axpẽn pyràk. Harẽnh tipxi. Kris kot mẽ
pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê htyk
nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr ã wa
harẽnhja na pa hte pix jarẽnh o ri mẽ akôt
ixpa. Ka prem inhma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
ajamaxpẽr tỳx nẽ.

*Tĩrtũm kot akup*ỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr
ã harẽnh

Rukre 20.37

12 Nẽ kwa ra ixte mẽ amã Kris htyk
nẽ akupỹm htĩr ã harẽnh tã ka xep mẽ
akwỳjaja axtem nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ
htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩx o ri apa. 13 Kwa mẽ
ajamaxpẽrja mex kêt. Kêp apu ãm hãmri
mẽ ate ã mẽ harẽnh anhỹr ronhỹx pre Kris
haxwỳja akupỹm htĩr kêt nẽ. Nhỹx pre htyk
o ty.

14 Nẽ kêp apu Kris akupỹm htĩr kêt ronhỹx
pa mẽ ãm mẽ amã kapẽr jarẽnh o
ixpa kaprỳ. Ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ
kaxyw hkôt ajamaxpẽr kaprỳ.

15 Nẽ kêp ãm akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx
pa mẽ ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o ri ixpa xwỳnhjaja mẽ amã
ho ixêx o ri ixpa. Na pa htem mẽ
amã Tĩrtũm ra kot akupỹm Jejus o
htĩr ã harẽnh o mẽ akôt ixpa. Tã kêp
apu akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx pa
mẽ ãm mẽ amã harẽnh o ixêx.

16 Nẽ kêp apu akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx
pre Kris haxwỳja akupỹm htĩr kêt
nẽ. Nhỹx pre ãm amarĩ tyn hapêx.

17 Nẽ Kris amarĩ htyk nẽ hapêx ronhỹx kot
pu mẽ ri amnhĩ kaxyw hkôt pa-
jamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
kaprỳ.

Nẽ Kris amarĩ htyk nẽ hapêx ronhỹx pre
Tĩrtũm Jejus kukwak ri mẽ panê mẽ
pahte amnhĩ tomnuj o hapêx kêt nẽ.

Nhỹx pu mẽ pahpiitã nhỹrmã ma
kuwy hwỳr pajapêx pa.
18 Nẽ kêp apu Kris htyk nẽ hapêx ronhỹx
ra mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr tã ra htyk xwỳnhjaja
ma mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê
kuwyta wỳr hapêx.
19 Nẽ kêp apu Kris htyk kumrẽx nẽ hapêx
ronhỹx pu mẽ kormã pahtyk kêt
xwỳnhjaja tee ri amnhĩ wỳr kamã
pajamak o ri papa kaprỳ. Nẽ
pahpê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.
Jao pahkaprĩ htỳx o mẽmoj piitã
hakrenh par kumrẽx nẽ ri papa.

*Kris kumr*ẽx akupỹm htĩr ã harẽnh

Atre 26.23; Sikũn Korĩt 4.14; Piripos 3.10-11; Wam Tesarõn 4.15-18; Apokarip 20.1-15

20 Nà mẽ htyk nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ htĩr
kêt ã mẽ harẽnhja kot anhỹr kêt. Ra Tĩrtũm
kot akupỹm Kris o htĩr jakamã koja mããnẽn
hkra htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã Jejus
pyrà nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr pa.
Jakamã na pu htem Kris akupỹm htĩrja mã
pajamaxpẽr nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr
o:

—Nà ra Tĩrtũm kot akupỹm Jejus o htĩr
jakamã koja uràk nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ
pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ
pahto mẽ pahtĩr. Nà koja ã mẽ panhĩpêx
anẽ. Ja kaxyw àhpumunh tỳx kumrẽx
xwỳnh kênã. Anẽ.

21 Nẽ amnepêm na pre Tĩrtũm my kot
waja nhĩpêx. Hãmri nhũm kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho ra mẽ htykja o hkrax.
Tã nhũm wamta kôt my hõta wamta rom
amnhĩ to mex o mẽ htyk tã akupỹm mẽ
ho htĩr o hkrax. 22-23 Tã mẽ pahpê wam my
pê Atãw kanrẽhã tàmnhwỳ jakamã kot puj
mẽ uràk nẽ nhỹrmã ty. No ãm mããnẽn
mẽ pahpê Kris kraa. Kris kumrẽx na pre
akupỹm htĩr. Tã koja nhỹrmã akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũmja kot
hipêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr.
Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pah-
pumunh kôt akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr
pa. No ãm kormã.

*Kris nh*ỹrmã kot mẽ htyk o hapêx ã
harẽnh

Juãw 11.25; Rõmãn 6.23; Wam Korĩt 15.54; Sikũn Ximotre 1.10; Eprêw 2.14; Apokarip 20.14

24-28 Nẽ koja Kris arĩ mẽ ho amnhĩptàr rãhã
nhũm Tĩrtũm mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê pê mẽ hihtỳx xà ho hapêx pa.
Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja nhỹrmã Tĩrtũm Kris kot kãm mẽ ho
amnhĩptàr kaxyw ãm. Anẽ.

Jakamã Jejus tapxipix koja mẽ ho amnhĩp-
tàr o pa. Koja Tĩrtũm pix mẽ ho amnhĩptàr
kêt nẽ. Nom koja pahi hkwỳjê hõ axte nhãm
mẽ ho amnhĩptàr kêt kumrẽx.

Tã mẽ kot mẽkarõmnuti hkôt kãm
tanhmã amnhĩ to ho mẽ pa xwỳnhjaja koja
Tĩrtũm ma amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ rẽnh
pa. Nẽ mẽhtykja o hapêx nhũm mẽhõ axte
htyk kêt kumrẽx. Jakamã koja Jejus Kris
mẽmoj punuj piitã ho hapêx nẽ Mẽpahpãm
Tĩrtũm nhĩhkram akupỹm mẽmoj piitã
haxàr pa. Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ã
mẽmoj to anhỹr par anẽ hãmri nẽ ĩhkram
mẽmoj jaxàr pa. Nẽ mããnẽn tãm kãm
amnhĩ gõ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tapxipix
mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa.

Mẽ htyk xwỳnhjê jarẽnh

29 Nẽ na hte mẽ pahkwỳjaja kormã kêp
Tĩrtũm kra hkêt tã Jejus kôt mẽ kot
amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ htyk xwỳnhjê mã
hamaxpẽr o pa. Hãmri nẽ mẽ kãm nhỹrmã
axte mẽ omunh prãm xàj mẽ uràk nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ hkrã kumrã.
Tã akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx mẽ ãm ã
pajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. 30 Nẽ paa. Na
pa hte ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja ja
hã inhma nẽ ixkamã gryk nẽ ixtã amỹnê
pa mẽ mỳrapê ixpunuj nẽ ri ixpa. No ãm
amnhĩ to htỳx nẽ arĩ ri mẽ kãm Kris kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã kêp ãm nhỹrmã
akupỹm ixtĩr mã kêt ronhỹx pa tee ri ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kaprỳ. 31 Na
htem apkati mẽ ixtã tanhmã àmnênh to ho
ri pa. Ãm hãmri na pa mẽ amã ã mẽ harẽnh
anẽ. Nom na pa hte tee ri amnhĩ kukamã
ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ nẽ ixpa hkêt nẽ. Mẽ
kot ixpĩr mã tã pa hte mẽ ate Pahihti Jejus
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã mẽ apumunh
kôt ixkĩnh nẽ ri ixpa. Nhũm te ixkamã
mẽmoj kêt pyràk pa hte ri ixpa. 32 Na pa hte
jar Epes kamã mẽ oprê xwỳnhjê kutã amnhĩ
to htỳx pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri
mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ kãm mar prãm kêt
jakamã hã ixtomnuj tỳx nẽ. No nhỹrmã
ixtyk nẽ akupỹm ixtĩr mã kêt ronhỹx pa
mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê jamaxpẽr o
ijamaxpẽr nẽ mẽ uràk nẽ ijamaxpẽr o:

Ixte ixtyk ã arĩgro pumunh kêt jakamã kot
paj mãmrĩ mẽmoj piitã hkur o ri
ixpa.
Nẽ mãmrĩ mẽmoj piitã ho ixkõm o ri ixpa.
Nẽ mãmrĩ mẽmoj piitã ri tanhmã ho ho ri
ixpa.
Ixtyk nẽ axte ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ixpare kaxyw ã.
Anhỹr o nhỹx pa ijamaxpẽr o ixpa. Kêp ãm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr mã kêt ronhỹx pu mẽ ã mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê jamaxpẽr anhỹrja kôt pajamaxpẽr pix o ri papa. No ãm ja kot anhỹr kêt.

33 Na htem mẽmoj jarẽnh o:

—Mẽ kot htỳx ri amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ gaa nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anhỹrja. Jakamã kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nê mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê pumunh mex o ri apa. 34 Kwa mẽ tokyx mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kot akupỹm mẽ ho htĩr kêt ã harẽnh xwỳnhjaja. Te mẽ ate Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt pyràk. Tã mẽ ate tokyx ja hã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ kamã apijaàm kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ.

Mẽ panhĩ nyw jarẽnh

Rukre 20.34-36; Rõmãn 8.10-11; Sikũn Korĩt 5.1; Piripos 3.20-21

35 Nẽ mãn ka mẽ atõ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ harẽnh ma nẽ tee ri mẽ hkukamã ajamaxpẽr nẽ hã ri tanhmã axpẽn kukjêr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã koja we Tĩrtũm akupỹm hkra htyk xwỳnhjê ho htĩr to? Ra mẽ htyk nẽ mẽ ĩ katõk nẽ hapêx par mã kênã. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr? Nẽ tanhmã koja we mẽ ĩ nywja kute wehe? Anẽ.

36 Nà na ka mẽ atỳx ri ã ajamaxpẽr anẽ nẽ tee ri mẽ hkukamã ajamaxpẽr. E kot paj ixprĩ hã ja hã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Nà na htem mẽmo y hkre. Te mẽ kot mẽ htyk jaxàr pyràk o hipêx nẽ hkre nhũm hikwỹ nẽ gaa nẽ higrõt hapôj. Nom te kêp mẽmo yta pyràk kêt. 37 Ãm hy pix na htem hkre. No higrõt kre hkêt nẽ. Rỳ tanhmãn pàr nywja kre hkêt nẽ. Ãm hy pix na htem hkre. Tã nhũm higrõt hapôj nẽ hprêk nẽ gaa nẽ ô.

38 Tĩrtũm na hte hamaxpẽr xà hkôt tanhmã ho nhũm higrõt hapôj nẽ hprêk nẽ ô. Tã ja pyrà nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt pahtyk tã koja akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ.

39 Nẽ mẽmo hy piitã te kot axpẽn pyràk kêt. Ahpỹnhã na. Ja pyrà nẽ ahpỹnhã ri mẽmoj piitã ĩ. Na axtem mẽ panhĩ nẽ axtem mry nhĩ nẽ axtem àk nhĩ nẽ axtem tep nhĩ. Mẽmoj piitã ahpỹnhã ri ĩ.

40-41 Nẽ kaxkwa kamã haxwỳja mẽmoj piitã ahpỹnhã no ãm muxre. Myytija mex. Nẽ mytwrỳreja axte mã no ãm haxwỳja mex. Nẽ kanhêti haxwỳja mex. Haxwỳja axte mã. Kamã hkwỳ hpôk kryre nẽ kamã hkwỳ hpôk rũnhti no ãm piitã mex.

Nẽ jar pika ja kamã haxwỳja mẽmoj piitã mex. No ãm te kot kaxkwa kamã mẽmoj jarir xwỳnhja mex pyràk kêt. Axtem na raa.

42 Tã koja mẽ panhĩ nywja haxwỳja axte mã. Te kot panhĩ htũm pyràk kêt. Na htem ty nhũm mẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjê. Nhũm mẽ hikwỹ nẽ gaa nẽ ĩ rerek nẽ hapêx. Tã koja Tĩrtũm akupỹm tanhmã mẽ pahto mẽ pahtĩr to pu mẽ hpãnhã pamex kumrẽx. Hãmri nẽ axte mã mẽ panhĩ nyw mex o mex jakamã koja axte htyk nẽ ĩ rerek kêt nẽ.

43 Na htem ty nhũm mẽ hagjê nhũm htyk xwỳnhta tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ amarĩ hikwỹ. Omnuj nẽ ĩ nhenhek nẽ hikwỹ. Tã koja Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nẽ mẽ kãm mẽ ĩ nyw gõ nhũm mẽ hpãnhã mex kumrẽx nẽ hihtỳx nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã pa ho pa.

44 Mẽ htyk nhũm mẽ kot mẽ hagjênh xwỳnhjaja na htem arĩ ĩ htũm ã hikwỹ. Ãm jar pika ja pix kãm ri mẽ papa kaxyw na mẽ panhĩ htũmja. No mẽ panhĩ nywja axtem Tĩrtũm nhõ krĩ kamã ri mẽ papa kaxyw jakamã koja mẽ panhĩ nywja axte mã. Tĩrtũm Karõ koja mẽ pamã kugõ.

Mẽ panhĩ nyw te kot Kris nhĩ pyràk ã harẽnh

Rukre 20.34-36

45-46 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Atãw jarẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm my kot wa Atãwja nhĩpêx.
Jakamã Atãw kêp pika nhõ xwỳnh
na pre. Anẽ.
Ã Atãw jarẽnh kot anhỹr. Ja pyrà nẽ na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nẽ Atãw pyrà nẽ pahpê pika nhõ xwỳnh. Tã

nhũm Atãwja pa nẽ gaa nẽ hpigêt nẽ ty.
Jakamã kot puj mẽ uràk nẽ papa nẽ gaa
nẽ ty. Nom nhũm Krisja Atãw kurom
kêp akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh jakamã
kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja Atãw pyrà nẽ
nhỹrmã mẽ pahtyk tã nhũm Kris akupỹm
mẽ pahto mẽ pahtĩr. Hãmri nhũm Tĩrtũm
Karõ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ axte
pahtyk kêt nẽ. Pãnhã axte mã mẽ pahpê
kaxkwa nhõ xwỳnh.

47 Nẽ Atãw na pre Tĩrtũm pika ho hipêx nẽ
ho htĩr nhũm ri pa. Nom Kris na pre Atãw
rom kaxkwa rũm mẽ pahwỳr wrỳ. 48 Tã
mẽ pahpê pika nhõ xwỳnhjaja te mẽ pahpê
Tĩrtũm kot wam my nhĩpêx xwỳnhta pyràk.
No mẽ pahte kaxkwa hwỳr ma papa mã
xwỳnhjaja te mẽ pahte kaxkwa rũm my kot
mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnh Krista pyràk. 49 Tã
kormã mẽ pahpê pika nhõ xwỳnh jakamã te
mẽ pahpê my pika ho hipêx xwỳnhta nhĩ
pyràk. Nom kot puj mẽ nhỹrmã ty hãmri
nẽ hpãnhã te pahpê kaxkwa rũm my kot mẽ
pahwỳr wrỳk xwỳnhta nhĩ pyràk.

*Axte m*ẽ pahtyk kêt kumrẽx ã mẽ pa-
jarẽnh

Juãw 11.25; Sikũn Korĩt 5.4; Wam Tesarõn 4.13-18

50 Nẽ kot puj mẽ panhĩ htũm rãhã Tĩrtũm
nhõ krĩ hwỳr paxàpir kêt nẽ. Panhĩ htũm
na hte ty nẽ rerek nẽ hapêx. Jakamã koja
Tĩrtũm Karõ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu
mẽ rĩ kormã ma õ krĩ hwỳr pajapêx pa nẽ
kamã papa ho papa.

51-52 E mẽ inhma. Na pre kormã Tĩrtũm mẽ
amã mẽmoj to amnhĩrĩt kêt tã ra inhmã ho
amnhĩrĩt. Jakamã kot paj ỹ hã mẽ amã harẽ
ka mẽ inhma. Nà kot puj mẽ pahpiitã mẽ
pahtyk kêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm kapẽr o
mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ pamã pifti kakô.
Mẽ pajaêr pê hkakô. Hãmri nhũm Tĩrtũm
kra ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjaja
akupỹm ĩ nyw o htĩr kurê kumrẽx. Nẽ
kormã mẽ pahtyk kêt xwỳnhjaja kot pu
mẽ mẽ pahtyk kêt ri mẽ uràk nẽ panhĩ
nyw kurê kumrẽx. Hãmri pu mẽ pahpiitã
pahtĩr o pahtĩr tũm nẽ papa. 53 Koja Tĩrtũm
mẽ panhĩpêx o te mẽ pahte paxê htũm o
papinhĩpanh nẽ hpãnhã paxê nyw jagjênh
pyràk. Jao mẽ panhĩ htũm o hapêx nẽ
hpãnhã mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ
axte pahtyk kêt kumrẽx nẽ ri papa ho papa.
54 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh
kot:
Na ra Tĩrtũmja mẽhtyk ho hapêx pa. Anẽ.
Te ra kot ho hapêx par pyràk o ã harẽnh
kot anhỹr. No ãm kormã. Jakamã kot
puj mẽ nhỹrmã panhĩ nyw nẽ ri papa nẽ
mẽ pahtõ axte pahtyk kêt kumrẽx. 55 Mẽ
pahtykja te mẽ kot makre par nhũm axte
kot mẽ hkamnhwỳr kêtja pyràk. Urà nẽ
koja Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr
pu mẽ axte pahtyk kêt nẽ. Nẽ axte ri
pamã ma hkêt nẽ papa. Nẽ axte paxà
hkêt nẽ. 56 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja
ã mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh kot anhỹr.
Mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot
puj mẽ nhỹrmã ty. 57 Nom nhũm Tĩrtũm
àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na
hte Pahihti Jejus Kris kukwak ri mẽ pahte
hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ pahte
amnhĩ tomnuj rênh pa. Pu mẽ nhỹrmã mẽ
pahtyk tã nhũm akupỹm mẽ pahto pahtĩr.

*M*ẽ pahte Jejus mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx mex to hã mẽ pamã karõ

*Karatas 6.9; Koros*ẽ 1.10

58 Jakamã e kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. Kêr
ka mẽ arĩ Pahihti Jejus kôt mãn amnhĩ
xunhwỳr tỳx rãhã ho ri apa. Nẽ kapẽr
kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Kot
kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaprỳ ho ri apa
hkêt nẽ. Ãm hãmri kãm mẽmoj to anhỹr
mex rãhã ho ri apa.

16

*M*ẽ kêp amrakati xwỳnhjê jarẽnh

Atre 11.27-30; Rõmãn 15.25-27; Sikũn Korĩt 8.1-24, 9.1-5; Wam Ximotre 6.18

1 Nẽ na pa pre krĩ pê Karatas kamã
tanhmã Jerujarẽ kamã Kris kwỳjê jarẽnh
to. Ijaew kwỳ kot mẽ pahpyrà nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽ nẽ mẽ kêp
amrakati hã mẽ harẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ kãm mẽ akàxpore
hkwỳ ho akuprõ nẽ ma mẽ hwỳr amẽ.

Anhỹr o mẽ kãm ixkapẽr. Jakamã kwa
kêr ka mẽ uràk nẽ mẽ kaxyw mẽ kãm
kàxpore hkwỳ ho akuprõ. 2 Mẽ panhõ arĩ-
gromnu pê sap ã hkwỳ ho akuprõ. Kot kaj
mẽ akàxpore rax japêr nẽ mẽ kaxyw hkwỳ
ho rax nẽ axi. Nom kot kaj akàxpore grire
japêr nẽ mẽ kaxyw mẽ kãm ho grire nẽ agõ.

Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõ ka
mẽ ra mẽ kaxyw ho apikuprõnh rax nẽ.
3 Nẽ ma mẽ kot mẽ kãm ho mõr mã
xwỳnhjaja ka mẽ ixkutêp mẽ akwỳjê rê. Kêr
pa pôj nẽ mẽ omu hãmri nẽ mẽ kaxyw kagà
nhĩpêx nẽ kamã mẽ harẽ. Nẽ mẽ kãm kugõ
nhũm mẽ ma Jerujarẽ hwỳr kàxpore mẽ ro
hã amnhĩ kôt o mõ nẽ mẽ kãm kugõ. Mẽ kot
kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ mẽ kamjaja
mẽ ate mẽ kaxyw mẽ rênh ã mẽ ajarẽnh ma.
4 Rỳ kot ka mẽ amã mẽ hkôt inhmẽnh prãm
nẽ mãmrĩ mẽ hkôt inhmẽ pa ma mẽ hkôt
mõ.

*Pawre kot amnhĩ kukamã amnhĩ jar*ẽnh
Atre 19.21-22

5 Nom kot paj tokyx mẽ awỳr inhmõr kêt
nẽ. Kot paj ja rũm ixkato nẽ hpãnhã ma
pika pê Masetõn wỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ
hkôt ixpa grire nẽ ma kormã mẽ awỳr Korĩt
wỳr mõ. 6 Hãmri nẽ pôj nẽ mẽ akôt ri ixpa
ryy nẽ. Nẽ ixtã amgrà pixi nẽ hapêx nẽ rĩ
kormã ma axte nhãm krĩ hõ hwỳr mõ. Nẽ
inhnojarêt ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳ nẽ inhmã
ixàpkur xà hkwỳ gõ pa ma mẽ hwỳr pry hã
hkur o mõ. 7 No ixte mẽ awỳr ixpôx nẽ tokyx
mẽ akurũm ixkator nẽ hpãnhã ma nhãm
krĩ hõ hwỳr inhmõrja na inhmã hprãm kêt.
Jakamã koja Tĩrtũm kãm ja mex pa arĩ ri mẽ
akôt ri ixpa hã ixtã mytwrỳ xohtô nẽ tokyx
ma nhãm inhmõr kêt nẽ. 8 Kot paj kormã
jar Epes kamã ri ixpa rãhã nhũm mẽ hkĩnh
pê Pẽtekos kato nẽ hapêx pa rĩ kormã ma
Masetõn wỳr mõ. 9 Na pa hte jar kormã mẽ
kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa
nhũm mẽ ohtô nẽ inhmar o pa. Mẽ kãm
mar prãm. Tã no nhũm mẽ hkwỳjaja ohtô
nẽ mẽ kêp ja omnuj nẽ nhũm mẽ hã ixkamã
gryk nẽ ixtomnu o pa.

Mẽ kot Ximotre ho mex ã mẽ harẽnh
Hapuhã Juãw 5

10 Nẽ kwa koja Ximotre mẽmo arĩgro hã
mẽ awỳr pôj ka mẽ omu nẽ ho mex nẽ.
Nẽ mẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳ kê mẽ
akutã apkur o pa. Na hte ixpyrà nẽ Pahihti
Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to mex o pa.
11 Kormã mẽ pahkĩnhã nyw tã kêr ka mẽ tee
ri ja hã omu nẽ ri axpẽn mã tanhmã harẽnh
to hkêt nẽ. Mẽ ãm akapẽr mex pix o kãm
akapẽr. Nẽ koja akupỹn nojarêt ka mẽ pry
hã kãm apkur xà hkwỳ gõ kê mex pê man
akupỹn ixwỳr mõ pa tokyx omu. Kot paj jar
mẽ pahkwỳjê mẽ akupỹn hpôx kamã ijamak
o ixpa.
12 Nẽ na pa hte xatã jar mẽ pahtõ Aporja
ma mẽ awỳr mõr kaxyw mẽ awỳr hano.
Kot jar mẽ pahtõ hkwỳjê mẽ ma mẽ awỳr
mõr kaxyw. Nom kormã. Koja xep mẽ jar
tanhmã amnhĩ to hpa nẽ rĩ kormã ma mẽ
awỳr mõ.

*Kagà jatur xà kamã Pawre kot m*ẽmoj tã
karõ
Epes 6.10-12; Sikũn Ximotre 1.7; Wam Pêtre 5.8-9

13 E kwa kêr ka mẽ arĩ amnhĩ wỳr Jejus
kamã ajamak rãhã ho ri apa. Nẽ hamãr pê
kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.
14 Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh pê tanhmã
axpẽn to mex to.
15 Mãn ka mẽ ra Estepti mẽ hkwỳjê jarẽnh
ma. Mẽ hkumrẽxjaja na prem pika pê Gres
kamã Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Tã xep mẽ
ra Kris kôt hkwỳjê ho mex o ri mẽ hkôt pa.
16 Kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
xwỳnhjê kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
o ri apa. Mẽ kot Kris mã mẽ ajamãr xwỳnh
piitã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ri
amnhĩ nhĩpêx mex nẽ.
17 Nẽ ota Estepti nẽ Akajkre nẽ Putuna-
treta na mẽ ra jar pôj. Pa mẽ Sostenes mẽ
wa mẽ omu nẽ wa ixkĩnh nẽ. Te ixte mẽ
apumunh nẽ ixkĩnh tỳxta pyràk. 18 Na xep
prem ma mẽ awỳr mõ nẽ tanhmã mẽ amã
kapẽr to ka prem mẽ ama nẽ akĩnh nẽ. Tã
mẽ ra amnẽ ixwỳr mõ nẽ tanhmã inhmã
kapẽr mex to pa mẽ kuma nẽ ijaxwỳja
ixkĩnh nẽ. Kwa kêr pu mẽ ã mẽ kot mẽ
panhĩpêx anhỹr xwỳnhjê ho mex o papa.
19-20 Nẽ ota jar pika pê As kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja piitã mẽ awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Akir
mẽ hprõ Prisireja wa. Nẽ wa õrkwỹ kamã
mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ
pikuprõnh xwỳnh piitã mẽ awỳr hpẽr mẽ.
Nẽ kêr ka mẽ nhỹri axpẽn pumu nẽ mẽ
apê Kris kôt mẽ ate axpẽn to atõ nẽ atõx ã
axpẽn mã akapẽr mex nẽ akĩnh nẽ.
21 E kot paj kagà jatur xà kamã inhĩhkra
ho mẽ amã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx ka mẽ omu.
Koja inhmã ixkapẽr ã kagà xwỳnhta ja hã
kagà hkêt nẽ. Pa kot paj hipêx. Ixpê Pawre
na pa ã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx anẽ ka mẽ omu.
22 Nẽ kwa kêr ka mẽ arĩ amã Pahihti Jejus
kĩnh o ri apa. Koja mẽhõ kãm hkĩnh kêt hã
koja Tĩrtũm ja hã homnuj tỳx kumrẽx.

E “maranat.” Mẽ pakapẽr kãm na htem
maranat jarẽnh o: “Kwa tokyx akupỹn mẽ
ixwỳr wrỳ Pahihti.” Anẽ.
23 E kê Pahihti Jejus Krisja mẽ ato mex nẽ
mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. 24 Ixpyrà nẽ mẽ
apê Jejus Kris kwỳ jakamã na pa hte inhmã
mẽ akĩnh nẽ.
Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa ã mẽ awỳr
kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

Sikũn Korĩt
Pawre wam Korĩt kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh kôt kagà hõ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp mry hkà ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê ho pa xwỳnh na pre. Tã hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnh. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ Korĩt kãm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Na pre ra mẽ hwỳr wamta nhĩpêx nẽ kumẽ. Wam kagà nhĩxi pê Wam Korĩt. Tã axte hkôt ja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr mẽnh jakamã kagà nhĩxi pê Sikũn Korĩt.

Na pre Korĩt kãm Jejus kôt mẽ htõjê hõ axtem nẽ nã puro kamã hpijaàm kêt o pa nhũm Pawre tee ri harẽnh ma nẽ mẽ hwỳr wam kagàta mẽ nẽ kamã tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ kãm karõ. Tã kagà ja kamã axte tanhmã hã mẽ kãm karõ hto.

Na pre ra Korĩt wỳr mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ hwỳr pôj nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr jarẽnh to ho mẽ hkôt pa. Nẽ tanhmã mẽ kãm Pawre ho hêx to. Jakamã nhũm kagàja kamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã àprãr to nẽ kãm mẽ hkĩnh tỳx ã amnhĩ jarẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm hã kagà ho:

1 Pa Korĩt kãm Tĩrtũm krajaja. Xà mẽ apiitã mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Mẽ amã nẽ mẽ anhõ pika pê Gres kamã Tĩrtũm krajê mẽ mẽ ato ixpimrààtã mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa hte Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ma Jejus Kris nhỹ hã krĩ piitã hkôt hkrajê jahkre ho ri ixpa. Tã Kris kôt mẽ pahtõ Ximotre mẽ wa mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ.

2 E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex rãhã ho pa. Nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mẽ wa kukwak ri ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri akĩnh nẽ apa ho apa.

*Pawre kãm amnhĩ xà htỳ*x kamã hamak pyma hkêt ã harẽnh

*Rõmãn 1.11-12; Koros*ẽ 1.11; Sikũn Tesarõn 2.16

3-4 Nà Tĩrtũm kêp mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhĩpêêxà na. Nẽ kêp Mẽpahpãm maati jakamã na hte mẽ pakamã ukaprĩ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Kot puj mẽ mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to nẽ pahkaprĩ nẽ ri papa nhũm ja hã mẽ pahpumu hãmri nẽ hamaxpẽr pix o akupỹm mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Mẽmo kaxyw na hte ã mẽ pahto mex anẽ? Nà mẽ pahte amnhĩ tã omunh nẽ amnhĩ pyràk mẽ hkaprĩ nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê jamaxpẽr o hihtỳx o mẽ hkôt papa kaxyw. Ja kaxyw na hte mẽ pajamaxpẽr o hihtỳx. Jakamã kwa pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

5 Na htem tõhã ixto Kris nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã ixto pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Tã nhũm Tĩrtũm inhĩpêx o te Kris nhĩpêx pyrà nẽ hamaxpẽr pix o tanhmã ixkrã hto pa mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ hkôt ixpa. 6-7 Na pa hte mẽ amã Kris kapẽr jarẽnh o ixpa. Mẽ ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã na hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjaja tõhã mẽ atã ixtomnuj nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Tã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳxja na inhmã hprãm. Na htem tanhmã Kris ã inhĩpêx to nhũm Tĩrtũm mẽ hã ixpumu nẽ tanhmã ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nẽ arĩ mẽ hkôt mẽ kãm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri ixpa. Na hte Tĩrtũm amarĩ ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate ã kot inhĩpêx anhỹr ã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx kaxyw na hte ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kaxyw nẽ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kot pa nhỹrmã Pawre pyrà nẽ tõhã mẽ mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixpa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ te ho Pawre nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã ixto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o mẽ ajamaxpẽr kaxyw na hte Tĩrtũm mẽ kutã ixto ixihtỳx. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ akupỹm tãm ajamaxpẽr pê Karõ nhỹ hã amnhĩ to axihtỳx kaxyw. Jakamã na pa tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr kêt nẽ.

*Tĩrtũm kêp m*ẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh

8 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma.

Na pa pre ma pika pê As wỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã ixtomnuj tỳx nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pê mẽ hkôt ixpa. Kironhỹx pa pre mẽ kamã ty. [9] Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Koja pẽr mẽ ixpĩ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ tokyx mẽ kêp amnhĩ pytà? Kot paj tee ri inhmã mẽ kêp amnhĩptàr prãm. Tĩrtũm pix na ja kaxyw mẽ kutã àhpumunh tỳx. Rỳ nhũm mẽ kot ixpĩr tã nhũm kot akupỹm ixto ixtĩr kaxyw tapxipix na àhpumunh tỳx. Nà kot paj amnhĩ kaxyw tapxipix mã mãn ijamaxpẽr o ri ixpa nhũm amnhĩ tã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja na kãm hprãm. Anẽ.

[10] Tã nhũm pre ã inhĩpêx anẽ nẽ xatã mẽ kêp ixpytàr o ixkôt pa. Koja ã mẽ kêp inhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Nà ã kot inhĩpêx anhỹr mã kênã.

[11] Nom kwa kêr ka mẽ apiitã arĩ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê kutã ixto ixihtỳx rãhã ho pa. Nẽ ixto mex rãhã nẽ. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot mẽ kêp tanhmã ixpytàr to hã ixtã omu nẽ ixtã kãm mex o mex ã harẽ.

*Pawre kot m*ẽ kãm amnhĩ tã aprãr ã harẽnh
Wam Korĩt 2.1-5

[12] Nẽ na xep pre atar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja tanhmã ixto kapẽr punuj to nẽ Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh kêt ã mẽ amã ixto hêx. Nẽ ijakwa nhĩkjê ho inhmã mẽ akĩnh nẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ato ixkapẽr punuj ã ijarẽnh o ri pa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Aa ixte tanhmã mẽ ano kupyr to hkêt. Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ nẽ tãm mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa nẽ tãm ri mẽ anhĩpêx o ri ixpa. No ijamaxpẽr tũm kôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt ã omunh xà hkôt pix mã na pa hte ỹ hã mẽ ato mex o ri ixpa. Ijamaxpẽr nyw o. Na pa hte Tĩrtũm pyrà nẽ mẽ piitã mẽ ho mex nẽ. No mẽ kajaja ixpyràn mẽ apê hkra jakamã na pa hte mẽ ato mex kumrẽx o ri ixpa. [13] Na pa hte mẽ amã kagà hkwỳ nhĩpêx nẽ ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽmoj jarẽnh to. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar mex kurê kumrẽx kaxyw. No na pa hte mẽ amã tanhmã ixêx to rỳ tanhmã mẽ ano kupyr to hkêt nẽ. [14] Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa htã kormã mẽ apiitã ja hã ixpumunh mex kêt nẽ. Nẽ Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã ixpumunh mex kêt nẽ. Jakamã na hte mẽ akwỳjaja ixto akapẽr punuj o pa. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã ãm hãmri Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã axpẽn mã ijarẽ pa mẽ ama nẽ ixkĩnh nẽ. Hãmri nhũm nhỹrmã mẽ panhõ Pahihti Jejus mẽ pahwỳr akupỹn wrỳ pa kãm mẽ ajarẽ nẽ kãm:

—E Pahihti. Jajê mã na pa pre akapẽr jarẽnh o ixpa nhũm mẽ inhma nẽ akôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kôt ixkĩnh nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja akĩnh pê tanhmã kãm ijarẽnh to ho akuhê.

*Pawre hêx kêt ã kot amnhĩ jar*ẽnh
Wam Korĩt 16.5-6

[15-16] Nẽ na pa pre ra mẽ awỳr ixkrà. Ixte ma mẽ awỳr inhmõr nhũm mẽ ate ixpumunh nẽ akĩnh ã mẽ akamnhĩx nẽ mẽ awỳr ixkrà nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà ma Masetõn wỳr inhmõr xwỳj ri kot paj ma Korĩt kumrẽx wỳr mõ. Hãmri nẽ Kris kôt ixkwỳjê pumu nẽ rĩ kormã hamũ Masetõn wỳr mõ. Nẽ mẽ kamã ri ixpa tãmtã awjanã nẽ akupỹn Korĩt wỳr mõ nẽ axte mẽ omu. Jao Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho axkrut nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri pa akupỹm Jutej wỳr inhnojarêt nhũm mẽ pry hã ixàpkur xà hã inhmã mẽmoj kwỳ nhõr japêr.

Anhỹr o ijamaxpẽr. [17] Tã kormã jar tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ka xep mẽ tee ri amnhĩ wỳr ixkãm ama nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Kwa Pawre kot ra mẽ pahwỳr nojarêt ã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩm nojarêt kêt kumrẽx. Mãn pre ãm mẽ pamã amnhĩ to hêx nà? Ra kot mẽ pamã amnhĩ jarẽnh tã tokyx hpôx kêtre hã. Anẽ.

[18] Kwa mẽ ri ã inhmã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na pa pre mẽ amã ixêx kêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm noo mã ãm hãmri mẽmoj jarẽnh o ri ixpa nẽ mẽ amã mẽmoj jarẽnh o ixêx kêt nẽ. Nà ãm hãmri na pa pre ma mẽ awỳr inhmõr ã amnhĩ jarẽ.

[19] Na pa pre ra Ximotre mẽ Siras mẽ wa mẽ amã Jejus Kris jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ kot amnhĩ nhĩpêx te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã harẽnh o ri ixpa. Jejus haxwỳja

amnhĩ to hêx kêt. Kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt na hte ãm hãmri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kôt na pa inhmã ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nẽ. [20] Ra Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri kot mẽ pahto mex ã amnhĩ jarẽnh jakamã na pu htem axpẽn mã harẽnh o:

—Koja Tĩrtũm Jejus kukwak ri mẽ pahto mex rax nẽ. Ra kot mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Nà Tĩrtũm mex o mex. Anẽ.

Tĩrtũm kot mẽ pa hwỳr Karõ rẽnh ã harẽnh

Rõmãn 8.14; Epes 1.13

[21] Nà Tĩrtũmja mex o mex. Kot mẽ pahpê hkra kaxyw amnhĩm mẽ paxunhwỳr jakamã na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa.

[22] Na pu htem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahwỳr agjê. Mẽ piitã mẽ kot mẽ pahpê hkra hã mẽ pahpumunh kaxyw. Te mẽ kot tanhmã mẽ hikukrêx kagà hto nhũm mẽ kot kêp õ dõn ã omunhta pyràk. Tã koja Tĩrtũm Karõ mẽ pakamã hkrĩ pu mẽ ja hã amnhĩ pumunh kôt Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahto mex rax ã amnhĩ tã omunh kurê kumrẽx. Ra kot mẽ pahto mex tã koja nhỹrmã mẽ pahto mex rax o wam kot mẽ pahto mex raxta jakre.

Pawre kãm mẽ kãm àkjêr prãm kêt ã kot amnhĩ jarẽnh

Wam Korĩt 4.21; Sikũn Korĩt 10.1-2

[23] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj kormã ma mẽ awỳr inhmõr kêt ri ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ma. Tĩrtũm tãm mẽ arom kot ijamaxpẽr kôt ixpumunh mex jakamã kot paj noo mã ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma.

Na pa pre ra mẽ awỳr inhnojarêt tã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj taxy kormã ma mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ hwỳr mõn pôj nẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta ã mẽ kãm akir nẽ nê tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã inhma nẽ hkaprĩ nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj kot paj kormã mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ.

Anhỹr o ijamaxpẽr. [24] Inhmã ma mẽ awỳr inhmõr nẽ tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã axte mẽ amã karõ kamã ixihtỳx prãm kêt. Mẽ akwỳjê rom ra mẽ ate Kris hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kênã. Tã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o akĩnh nẽ apaja na inhmã hprãm.

2

[1] Na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã mẽ amã akir nẽ nê tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ka prem inhma nẽ akaprĩ nẽ ri apa. Tã inhmã akupỹm mẽ awỳr inhmõr nẽ axte mẽ amã ixàkjêr prãm kêt jakamã na pa kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. [2] Kot kaj mẽ akĩnh nẽ apa pa ijaxwỳja ixkĩnh nẽ ixpa. No kot paj ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã mẽ amã akir ka mẽ tee ri inhma nẽ akaprĩ nẽ. Pa mẽ apumu nẽ ijaxwỳja ixkaprĩ nẽ.

[3] Ja pymaj na pa pre wam ixte mẽ awỳr kagà mẽnhta kamã mẽmoj nê tanhmã mẽ amã ixàkjêr to. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tokyx kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj ri tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj tota kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ ixkĩnh nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja ixpumu nẽ akĩnh nẽ. [4] Jakamã na pa pre ã mẽ amã kagàta nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ. Nẽ kamã mẽmojta nê tanhmã mẽ amã ixàkjêr to. Na pa pre ixkaprĩ htỳx nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o inhmỳr rax pê mẽ amã mẽmojta ã kagà. No ãm mẽ akaprĩ kaxyw na pa pre mẽ amã hipêx kêt nẽ. Ãm mẽ ate kamã harẽnh nẽ inhmar nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Nà Pawre na kãm mẽ pahkĩnh tỳx kumrẽx. Hã na pre mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ pajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ pakukamã hamaxpẽr pê kagàja kamã hã mẽ pamã akir nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Nà kãm mẽ pahkĩnh tỳx kãm na ã mẽ pamã kapẽr kãm hihtỳx anẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kaxyw na pa pre hipêx nẽ mẽ awỳr kumẽ.

Mẽ kot axte amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt ã mẽ kãm karõ

Rukre 17.3-4; Wam Korĩt 5.1-13; Karatas 6.1-2

[5-9] Nẽ wam kagàta kamã na pa pre mẽ amã mẽ akwỳjê hõ kot nã kaàkre kamã hpijaàm kêêta pa mẽ amã tanhmã hã karõ hto. Ra mẽ ate harẽnh mar tã nê kãm akapẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate inhmar nẽ nê

tanhmã kãm akapẽr to nẽ amnhĩ nê hanor kaxyw na pa pre mẽ awỳr kagàja mẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Ko. Koja mẽ ixkapẽr mar xà hkôt amnhĩ nê hanor japêr. Anẽ.

Tã ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ ixpyrà nẽ apijaàm nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr xà hkôt amnhĩ nê hanor kãm axihtỳx nẽ. Ãm hãmri na ka prem ã hipêx anẽ. Nhũm xep tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ hkaprĩ xàj ri mỳr o pa. Jao ra ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrta kaga nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx. Tã ra ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa mẽ tokyx akupỹm amnhĩ wỳr awỳ kê axte mẽ awỳr mra nẽ mẽ akôt pa. Ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kêr ka mẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Akupỹm tãm kãm akapẽr kê tokyx akupỹm tãm hamaxpẽr nẽ hkĩnh nẽ pa. Kot kaj mẽ tokyx ã hipêx anhỹr kêt nẽ nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ pa. Ja pymaj kwa mẽ amã hkĩnh ã kãm amnhĩ jarẽ nẽ akupỹm tãm kãm akapẽr pê tãm hipêx o ri apa. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ akupỹm hkĩnh nẽ tãm hamaxpẽr. [10] E kêr ka mẽ axte kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot kaj mẽ ã hipêx anẽ pa ijaxwỳja ma hipêx anẽ. No pa na pre tanhmã ixtomnuj to hkêt nẽ. Ãm Jejus kapẽr kwỳm na pre ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kot paj Jejus nhỹ hã akupỹm tãm hipêx nẽ kot amnhĩ tomnujta o ijamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ apiitã mẽ amex nẽ ri mẽ apa kaxyw. Jakamã kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ amex nẽ apa kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. [11] Kwa mẽ tokyx ja ho ajamakêtkati. Kê Satanasti tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ amã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tee ri tanhmã ri mẽ ato ho pa kaprỳ. Kêr pu mẽ Satanasti kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hkêt nẽ. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh mex kênã.

*Pawre kot Xitre japêr o pa hã har*ẽnh

[12] Nẽ na pa pre ja rũm ixkato nẽ ma Tôx wỳr mõ. Ixte mẽ kãm Kris jarẽnh o mẽ hkôt ixpa kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Nhũm Pahihti Kris ixkukamã tanhmã mẽ hkrã hto jakamã pa pre mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ piitã kãm ixujarẽnh mar prãm nẽ. Pa pre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ryy ho mẽ hkôt ixpa. [13] Na pa pre Xitre ra mẽ hwỳr ixkukamã hpôx ã hkamnhĩx tã nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã Korĩt kãm Jejus kwỳjê jarẽnh mar prãm. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr o ixpa. Nom kormã Xitre mẽ kurũm akupỹn hpôx kêt. Mãn kormã Masetõn kamã pa.

Anhỹr o ijamaxpẽr hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ ixkato nẽ ma Masetõn wỳr krĩ hkwỳ hkôt hapêr o mõ. Tã ra hwỳr ixkato nẽ omu.

*Te m*ẽ pahpê mẽhkuxwa xà pyràk ã mẽ pajarẽnh

Epes 5.2; Piripos 4.18

[14-16] Nà Tĩrtũmja mex o mex. Na hte mẽ pahto mex rãhã ho pa. Nẽ mẽ kot mẽ panê àmnàr xwỳnhjaja nhũm hte tanhmã mẽ ho pu mẽ ma paxàmnhĩx ri mẽ hkôt mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri papa. Te mẽ pahte mẽ hkuxwa xà ho ri mẽ hkuxwa ho papa pyràk. Mẽ pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã Tĩrtũm mã te mẽ pahkuxware nẽ ri mẽ papa pyràk. Nẽ te mẽ kãm Kris jarẽnh o ri papa pê te mẽ hkuxwa xà ho mẽ hkuxwa ho ri mẽ hkôt papa pyràk. Nhũm hte mẽ hkwỳjaja mẽ pama nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ mẽ paxujarẽnhja haxwỳja te kot mẽ hkuxwa xà kuxwa mex nhũm htem hpãr nẽ kãm ho amnhĩ kuxwa hprãm pyràk. Jao kãm mẽ pamar prãm nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ mẽ kêp mẽ pamar prãm nõkati. Mẽ kumã Tĩrtũm kapẽrja te kêp wenẽn kuxỳ htỳx nhũm mẽ kot hpãr nẽ htyk pymaj amỳm kuhê pyràk. Jao kapẽr kaga nẽ kêp amỳm amnhĩ xunhwỳ.

Nẽ na pu htem amnhĩ krã hkôt mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm nhỹ hã pix mã tanhmã harẽnh to ho papa.

*Pawre kot katàt kôt Tĩrtũm kap*ẽr o mẽ ahkre hã harẽnh

[17] Na hte mẽ kot mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja te Tĩrtũm kapẽr o wẽnê pyràk o mẽ hkôt pa. Jao kàxpore hprãm xàj amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to nhũm htem mẽ kuma nẽ hpãnhã tanhmã mẽ kãm amnhĩrer to. Nom pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt Tĩrtũm

kapẽr jahkre ho ixpa hkêt nẽ. Tĩrtũm kot
mẽ akaxyw ixãm jakamã na pa hte ixkatàt
kôt Kris nhỹ hã amarĩ mẽ amã kapẽr jarẽnh
o ri mẽ akôt ixpa. No mẽ uràk nẽ kàxpore
prãm xàj mẽ amã harẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kot
ja hã ixpumunh mex.

3

1 Mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ
to hêx xwỳnhjaja na htem nhỹhỹm nojarêt
nẽ mẽ kot mar xwỳnhjê mã:

—E kot paj ma nhãm krĩ hõ hwỳr mõ
nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre. Jakamã kwa
mẽ kaxyw inhmã kagà nhĩpêx nẽ kamã ixte
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex xwỳnh ã
ijarẽ nẽ hã kagà. Hãmri nẽ inhmã agõ
pa ma amnhĩ kôt o mõ nẽ mẽ kot inhmar
mã xwỳnhjê mã kugõ kê mẽ kamã harẽ nẽ
ijarẽnh ma nẽ kãm ixkapẽr mar prãm nẽ.

Anhỹr o na htem amnhĩ to mẽ hwỳr o
pa. No pa na inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
prãm kêt. Inhmã nhãm mẽ kãm amnhĩ to
jarkrar prãm kêt. Mẽ ate ja hã ixpumunh
mex. Ra mẽ piitã mẽ kot ixkatàt kôt ixte
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex ã ixpumunh mex
jakamã mo kaxyw kot pa ri amnhĩ kôt kagà
jamỳ nẽ ho ixpa? Nà kot pa amnhĩ kôt
hõ ho inhmõr kaxyw hã ixàhwỳr kêt nẽ.
2-3 Mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà pyràk.
Na ka prem ixte mẽ ajahkre ma nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Hãmri
nhũm Tĩrtũm mẽ amã amnhĩ Karõ rẽ nhũm
mẽ amã agjê ka mẽ ỹ hã amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri nhũm
mẽ akwỳjaja amnhĩ jaêr pê mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx nyw ã mẽ apumu nẽ mẽ atã axpẽn
mã ijarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre
Kris mẽ hwỳr Pawre mẽ. Na pre ma mẽ
hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ahkre nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tomnuj
kaga hpa nẽ hpãnhã Tĩrtũm kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Ãm hãmri na hte Pawre mẽ ahkre mex o pa.
Hêxta waa nẽ.

Anhỹr o mẽ atã ijarẽnh jakamã mo
kaxyw kot pa kagà hkwỳ jamỳ nẽ amnhĩ kôt
ho ixpa? Nà mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà
pyràk.

4 Na pa pre Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm
Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ tanhmã inhmã
kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ inhmã:

—E Pawre. Kêr ka ma mẽ kãm ixkapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr jakamã na pa hte Tĩrtũm kamnàr
rom ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt
ixpa. 5 Nom amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre hkêt
nẽ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ amnhĩ
krã hkôt mẽ kãm kapẽr o mẽ ahkre mex
nẽ? Nà Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã
ixkrã hto pa ô ri mẽ ahkre ho ri ixpa.

*Tĩrtũm kap*ẽr nyw jarẽnh

6 Nẽ Tĩrtũm na hte tanhmã ixkrã hto pa
Karõ nhỹ hã mẽ piitã mẽ kãm kapẽr nyw
jarẽnh o ri ixpa. Amnepêm Tĩrtũm kot
Ijaew mã mẽmoj tã karõ xwỳnhta. Mojes
kot kapẽr tũm jarẽnh o pa xwỳnhta mex tã
no nhũm mẽ tee ri hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx
prãm o pa. Nẽ xatã kamã harẽ nẽ omunh tã
tee ri kot hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm. Tã
mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt mỳrapê na
prem pikaprãr pan hapêx. No kêt Tĩrtũm
kapẽr nywja. Jejus jarẽnhja. Na hte Tĩrtũm
Karõ tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Jejus
kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao mẽ pahpê
pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. No na
hte nhãm mẽ hkwỳjaja kãm harẽnhja mar
prãm kêt nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj amnhĩ krã hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm
Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa
mã xwỳnh ã ijarẽ.

Anhỹr tã no ãm ã amnhĩ jarẽnh anhỹr
kaprỳ. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ
to mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr
tũm nẽ pa ho pa.

7 Nẽ Tĩrtũm kapẽr tũmta na pre Mo-
jes mẽ kãm harẽnh kaxyw nhũm mẽmoj
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rax kumrẽx. Naja
hkrakrak nẽ haxênh nẽ kamã kamàt kô
htyk. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kot hkôt
amnhĩ nhĩpêx kaxyw kẽn po hã mẽ kãm
mẽmoj tã karõ nhũm Mojes kumỳ nẽ mẽ
hwỳr o wrỳ nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Tĩrtũm
kot hirã htỳx kamã kãm kapẽr nhũm kuri
mar o ãm jakamã uràk nẽ ỹ hã hkuk nhĩrã
htỳx kumrẽx nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o
xa. Jakamã nhũm mẽ tee ri kot hprĩ hã
omunh mex kaxyw no ãm nom gêk tỳx nẽ.
Tã gaa nhũm hkuk kãm hirãja amnhĩm hprĩ
nẽ hapêx o mõ. Na pre ã Tĩrtũm Ijaewjê mã
kapẽr tũm nhõr anẽ. Hãmri nhũm Mojesja
ô ri mẽ kãm kamã harẽ nẽ harẽnh pa hãmri
nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Kêr ka mẽ nhỹrmã atyk tã kê akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ õ krĩ kamã kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixpa.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Mojes tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax kumrẽx nẽ ri apa. Anẽ.

8 Tã na hte Tĩrtũm jarãhã axtem tanhmã mẽ pamã kapẽr to. Pãnhã kapẽr nyw o kapẽr nẽ mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ Ixkra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra. Hãmri nhũm Ixkarõ mẽ amã agjê. Anẽ.

Kapẽr ja na mex kumrẽx o kot kapẽr tũm jakrenh. 9 Kapẽr tũmja mex tã nhũm htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã na htem ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax ã ri pa. No kapẽr nywja na tũmta rom mex o mex. Na hte Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr nywja jarẽnh o:

—Kot paj tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ to mex pix o ri apa. Jao ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

10 Nẽ kapẽr tũmja te kot kanê hpôk kryre pyràk. No kapẽr nywja mex o kot tũm jakrenh jakamã te kot mẽmo hpôk rũnh o kanê hpôk kryre jakrenh pyràk. Jakamã nhũm mẽ kot hirã rax kãm ri mrar gryk ã hpôk grire nhĩrã kamã mrar kêt pyràk. 11 Tĩrtũm kapẽr tũm te kot Mojes kuk pyràk. Na pre kamã hirã rax tã gaa nẽ amnhĩm hprĩ nẽ kamã hirã hapêx o mõ. Nẽ gaa nẽ hapêx. No kêt Tĩrtũm kapẽr nywja te kot Tĩrtũm nhĩrã htỳx rãhã ho rãhãta pyràk. Koja uràk nẽ aa hapêx kêt kumrẽx.

*Ijaewjê jar*ẽnh
Rõmãn 11.7-10

12 Nẽ Tĩrtũm kapẽr nywja mex o mex jakamã na pa hte ixàmnhĩx mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. 13 Te ixte Mojes kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. Na pre hte Mojes ixkĩnhã àmnhĩx Ijaewjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa hkêt nẽ. Mẽ kot hkuk kãm hirãta ra hapêx o mõr ã omunh nhũm hpijaàm pymaj na pre kupẽxê puroore ho amnhĩ kuk pro nẽ ri mẽ hkôt pa. 14 Jakamã nhũm prem hprĩ hã hkuk kãm hirã pumunh mex kêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja nhũm prem mããnẽn hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nẽ mẽmoj mar mex kêt pyràk jakamã mẽ kot mar tã hprĩ hã mar kêt nẽ. Nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. No mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ te mẽ nê mẽ hamak hpro xàta rênh par nẽ rẽnh pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽhprĩ hã kapẽr mar tỳx nẽ.

15 Tã na hte Ijaewjaja arĩ jarãhã Mojes kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh o pa. Nom arĩ mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nẽ kamã harẽnh o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx jakamã kormã hprĩ hã mar kêt nẽ. 16 Tã koja mẽ hkwỳjaja Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã omu nẽ te kot mẽ hamak nê hpro xà hpyr nẽ mẽnh pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽhprĩ hã kapẽr nyw mar tỳx nẽ. 17 Pahihti mẽ Karõja wa htipxi jakamã na hte mẽ pakamã agjê nẽ hprĩ hã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt o pa. 18 Ra mẽ pahte Pahihti Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ pahte mẽ kot amnhĩ jamak pro xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. Nhũm Pahihti Karõja tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Jakamã na htem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh kôt Tĩrtũm kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã omunh kurê kumrẽx. Kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx kêt tã ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Jao te tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mõ.

4

*Jejus kap*ẽr te kêp kanê pyràk ã harẽnh
Wam Korĩt 2.1-5; Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.1

1 Nẽ na pre Tĩrtũm ixto mex nẽ tanhmã kãm ixàpênh to hã inhmã karõ. Ixte ma mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Jakamã na pa hte ixàmnhĩx mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. 2 Nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ ixêx o ri ixpa hã ijarẽnh tã ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na pa hte amnhĩ tomnuj o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kot mẽ no kupyr kaxyw mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa htã pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ixprĩ hã mẽ kãm harẽnh o ixpaja na inhmã hprãm jakamã na pa hte ixkatàt kôt harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ piitã mẽ kot ixêx kêt kôt ixpumunh mex

kaxyw. Tĩrtũm kot ixêx kêt kôt ixpumunh
mex. [3] No nhỹrmã mẽ htyk nẽ ma kuwy
hwỳr mẽ pa mã xwỳnh pixjaja na htem hprĩ
hã ixkapẽr mar mex kêt nẽ. [4-6] Satanasti
tãm kêp mẽ hpãm. Kêp mẽ kãm Tĩrtũm
kapẽr mar prãm kêt xwỳnh piitã mẽ hpãm.
Jakamã na pa hte mẽ kãm tanhmã Jejus
jarẽnh to. Kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ te kot
Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã harẽnh
o ri ixpa. Hãmri nhũm Satanasti tee ri ja
hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã
nhũm tanhmã Tĩrtũm nê mẽ hkrã hto nẽ
te mẽ hamak pro pyràk o mẽ hipêx. Mẽ
kot hprĩ hã Jejus jarẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳr pymaj nhũm ã nê mẽ hipêx anẽ.
Jejus jarẽnh te kêp kanê hpôk mex pyràk
jakamã mẽ kot mar kêt xwỳnhjaja te kamàt
kô kamã ri mẽ pa pyràk. No nhũm Satanasti
tãm kot nê mẽ no kupyr jakamã nhũm htem
ã ri kamàt kô kamã mẽ pa pyràk o amnhĩ
nhĩpêx anẽ.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm
kamàt kô pix. Tã nhũm Tĩrtũm tanhmã
kapẽr to nẽ kapẽr o:

—E kê hirã kato. Anẽ.

Hãmri nhũm ra kapẽr xà hkôt hirã kator
kurê kumrẽx. Tã ja pyrà nẽ na pa pre kamàt
kô kamã ixtỳx ri ixpa pyràk nhũm Tĩrtũm
te kot inhmã kanê hpôk nhũm hirã pyràk
o inhĩpêx pa mex o mex ã omunh kurê
kumrẽx. Hãmri nẽ Jejus Kris kot amnhĩ
nhĩpêx ã omu nẽ te Tĩrtũm kot amnhĩ
nhĩpêx ã omunh pyràk. Wa kot amnhĩ
nhĩpêx te kot axpẽn pyràk.

Nẽ na pa hte pam tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Jejus Krisja pix
na pa hte harẽ. Tapxipix na kêp mẽ panhõ
Pahihti. Jakamã hkĩnhã te ixpê mẽ amã
ixàpênh xwỳnh pyràk o na pa hte mẽ amã
kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa.

Pawre te kêp poti gràre nhĩpêx pyràk ã harẽnh

Wam Korĩt 2.4-5; Sikũn Korĩt 11.23, 12.9

[7] Nẽ Tĩrtũm ixrom hihtỳx o hihtỳx. No pa
na hkĩnhã ixihtỳx kêt. Te ixpê poti gràre
nhĩpêx pyràk jakamã na pa hte Tĩrtũm
xihtỳx xwỳnh pix nhỹ hã mẽ kãm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm htem
inhma nẽ ãm hãmri ixte ỹ hã ixkapẽr ã
ixpumunh kurê kumrẽx. No pa ixte amnhĩ
krã hkôt ixkapẽr ã ijarẽnh kêt nẽ.

[8] Na pa hte mẽ hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh
o ri ixpa nhũm mẽ hkwỳja tõhã inhma nẽ ja
hã inhĩpêx kati nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã
ama. Nom nhũm Tĩrtũm mẽ kutã tanhmã
ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà kamã ijamak
pyma hkêt nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o
ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt
pix mã ijamaxpẽr tỳx rãhã pê tee ri amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa hkêt nẽ.

[9] Nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ohtôô. Na
htem xatã Jejus ã tanhmã ixtomnuj to htã
pa kormã ixtyk kêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm
kamnàr rom arĩ mẽ hkôt ixpa nhũm Tĩrtũm
ixkôt pa ho pa. [10] Na htem Jejus pyrà nẽ ixpĩr
kaxyw tanhmã inhĩpêx to. No ãm ko. Koja
mẽ nhỹrmã ixpĩ rỳ ko. Ixte amnhĩ kukamã
ixàhpumunh kêt. Kot paj ãm arĩ ixtĩr ri mẽ
kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Kêr
kê mẽ hkwỳjaja ixkapẽr ma nẽ axpẽn mã
tanhmã Jejus jarẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nà pẽr ãm hãmri na pre Jejus akupỹm
htĩr nẽ tanhmã hkwỳjê ho mex to. Ãm
hãmri na hte Pawre ja hã harẽ. Anẽ.

[11] Mẽ kot Jejus ã ixpĩr mã tã pa arĩ mẽ
kãm akupỹm htĩr ã harẽ. Tĩrtũm na hte
ja kaxyw tanhmã ixkrã hto pa arĩ mẽ kãm
harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. [12] Na pa pre ra mẽ
amã harẽ ka prem inhma nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jakamã ix-
pyrà nẽ mẽ apê atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh.
Nhũm htem piitã mẽ ate Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr ã mẽ apumu. Tã nhũm mẽ kot
Jejus ã ixpĩr kaxyw. Nom kwãr mẽ mãmrĩ
ixpĩ. Ja inhmã tanhmã kute hkêt. Mẽ kot
ixpĩr mã tã kot paj arĩ Jejus kapẽr jarẽnh
o ri ixpa rãhã ty. Ra mẽ kot ixkapẽr mar
nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ
pahpyrà nẽ kêp htĩr tũm nẽ pa ho pa mã
xwỳnh kênã. [13] Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ
ixpĩ. Na pa hte arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt ijamaxpẽr mex rãhã nẽ. Amnepê mã na
pre Pahi finat Tawija tanhmã Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh to nẽ harẽnh o:

Ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Hêx kêt
jakamã na pa hte mẽ kãm harẽnh
rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Tã pa hte Tawi pyrà nẽ mẽ piitã mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Tĩrtũm kot
mẽ pamã tanhmã mẽmoj to hêx to hkêt.
[14] Ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt akupỹm
Pahihti Jejus o htĩr jakamã kot puj mẽ
nhỹrmã uràk nẽ ty nhũm akupỹm mẽ pahto

mẽ pahtĩr nẽ ma war amnhĩ wỳr mẽ pahto
api.
15 Amnepêm na pa pre ma mẽ awỳr mõ
nẽ mẽ akôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
ri ixpa. Ka prem inhma nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ ixpyrà nẽ Tĩrtũm mã mex o mex
ã harẽ. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ Jejus ã
tanhmã inhĩpêx to. Koja mẽ gaa nẽ rĩ mẽ
hkwỳjaja mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

Pawre tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt
ã kot amnhĩ jarẽnh
Rõmãn 8.17; Sikũn Korĩt 1.7; Wam Pêtre 1.3-9, 4.12-16, 5.10
16 Jakamã na pa tee ri amnhĩ kukamã
ijamaxpẽr o ixkaprĩ nẽ ixpa hkêt nẽ. Mẽ
kot Jejus ã tanhmã ixtomnuj to htãã pa
hte ixàmnhĩx kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Ra
ixpigêt nẽ ixirerek o inhmõr tã inhõpinh
xà kaxwỳnh kãm ijamaxpẽr o Jejus kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. 17 Mẽ kãm ixkurê
xwỳnhjaja na htem Jejus ã inhĩpêx kati htã
ã inhĩpêx anhỹr japjê hkêt nẽ. Nom kot paj
nhỹrmã ty nhũm Jejus akupỹm ixto ixtĩr pa
Tĩrtũm mẽ wa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixpa
ho ixpa. Mẽ kot ixtomnujja na mẽ ho apkati
grêre no kot paj nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Krata
wa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ri
ixpa ho ixpa. Jao rãhã ho rãhã.
18 Jakamã na pa tee ri mẽ kot tanhmã
ixtomnuj tota kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa
hkêt nẽ. Ja koja tokyx hapêx. Na pa hte ãm
nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ kamã inhmex nẽ
ixkĩnh rãhã ri ixpaja pix kukamã ijamaxpẽr
o ri ixpa.

5

Mẽ panhĩ nyw jarẽnh
Piripos 3.21; Sikũn Pêtre 1.13-14
1 Nẽ mẽ panhĩja te kot tyrti hô ho ixkre
pyràk. Na htem tyrti hô ho ixkre nhĩpêx
nhũm gaa nẽ hapêx. Tã mẽ panhĩja na
hte uràk nẽ hapêx tokyx anẽ. Na pu htem
ri papa nẽ gaa nẽ pawej nẽ ty. Tã nhũm
Tĩrtũm hpãnhã mẽ pahpê hkrajê mã mẽ
panhĩ nyw gõ pu mẽ kuri õ krĩ kamã pamex
kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.
2-3 Na pu htem jar pahpunuj nẽ papa. Nẽ
mẽ paxà nhi nẽ mẽ pahkaprĩ nẽ. Mẽ panhĩ
htũmja te kot mẽ paxê htũm pyràk jakamã
na pu htem ty nẽ te paxê htũm kwrỳnh nẽ
hpãnhã nyw jagjênh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
Tã na pu htem amnhĩ kukamã panhĩ nywja
mã pajamaxpẽr o ri papa. Kot pu mẽ
kaxkwa kamã pahkarõ pix nẽ ri papa hkêt
nẽ. Mẽ panhĩ nyw ã kot puj mẽ ri papa ho
papa.
4 Nẽ na pu htem jar pahpunuj nẽ pamex
kêt nẽ ri papa. Nẽ tokyx mẽ pahtyk nẽ
panhĩ htũm o pajapêx nẽ hpãnhã panhĩ
nyw ã mẽ papa hprãm. Tã koja Jejus tokyx
akupỹn wrỳk japêr pu mẽ pahtyk kêt rãhã
tokyx panhĩ nywta o panhĩ nyw. Nom
koja tokyx akupỹn wrỳk kêt japêr pu mẽ
nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto
mẽ pahtĩr nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu
mẽ ho panhĩ nyw. 5-6 Na pre ra Tĩrtũm mẽ
panhĩ nyw kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ pahtã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ mẽ pahwỳr
Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ ja
hã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ pajamaxpẽr
o:
—Nà ra Tĩrtũm kot ixwỳr amnhĩ Karõ
mẽnh nhũm ixkarõ mã àr jakamã koja
mããnẽn nhỹrmã inhmã inhĩ nyw gõ. Ko-
rmã inhĩ htũm kamã ixpa nẽ Pahihti Jejus
mẽ wa õ krĩ kamã ixpa hkêt tã koja nhỹrmã
inhmã inhĩ nywja gõ pa inhĩ nyw o wa kuri
ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.
Anhỹr o pajamaxpẽr pê pahkĩnh nẽ papa.
7 Nẽ mẽ pahte jar pano ho nhỹri Je-
jus pumunh kêt tã no ãm panhõpinh xà
kaxwỳnh kãm kãm pajamaxpẽr mex nẽ.
8 Jakamã na pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã
pajamaxpẽr o papa hkêt nẽ. Na pu htem ãm
tokyx mẽ pahtyk nẽ ma Pahihti Jejus nhõ
krĩ hwỳr paxàpir jamãr o papa. Õ krĩja kêp
mẽ papapxà kumrẽx jakamã na pu htem ma
hwỳr paxàpir pix kukamã pajamaxpẽr rãhã
nẽ. 9 No ãm mẽ pamã ja pix prãm kêt. Na
pu htem mããnẽn pamã Jejus mã hprãm xà
hkôt nhỹri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to
ho ri papa hprãm o papa. Jar mẽ panhĩ
htũm rãhã rỳ mũtar kuri õ krĩ mex kãm mẽ
panhĩ nyw ã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to
ho ri papaja na mẽ pamã hprãm.
10 Nẽ na hte Krisja jar mẽ pahte tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh o
hkrĩ. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêxja nẽ
mẽ pahte amnhĩ tomnujja nhũm hte hã mẽ
pahpumunh rãhã ho hkrĩ. Tã koja nhỹrmã
kot mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ panhĩpêx
to. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa
xwỳnhjaja koja ra mẽ panê htyk kukwak ri
mẽ pahto mex nẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj

o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ homnuj tỳx nẽ.
Jakamã na pa inhmã kãm hprãm xà hkôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nẽ.

Mẽ pajamaxpẽr nyw jarẽnh
Rõmãn 6.4-6; Sikũn Korĩt 4.2; Epes 4.22-24; Korosẽ 3.9-10

[11] Nẽ Tĩrtũm kot hprĩ hã mẽ pahpumunh
rãhã ho hkrĩ jakamã inhmã kãm hprãm xà
hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm.
Mãn ka mẽ ra ja hã ixpumunh mex nẽ rỳ
ko. Mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr
prãm xàj na pa hte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o
ri ixpa. [12] Nom ixte ja hã amnhĩ to jarkrar
o ri ixpa hkêt. Ãm mẽ ate inhmar nẽ mẽ
kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx
xwỳnhjê mã tanhmã ijarẽnh to kaxyw na
pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr jahkre mex kumrẽx ã amnhĩ
to jarkrar tã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Tã mẽ ate aprĩ hã ixte Tĩrtũm
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã ixpumunh
nẽ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to kaxyw na
pa ã te ixte amnhĩ to jarkrar pyràk o mẽ
amã amnhĩ jarẽnh anẽ. [13-14] Mẽ kot ixkrã
pipãnh ã ijarẽnh tã Tĩrtũm na mẽ akaxyw
ixãm pa hte mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ
akôt ixpa. Ixkrã pipãnh kêt. Ixte Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to xwỳnh na pa. Tã mẽmo kaxyw na pa
hte ã kapẽr jarẽnh rũnh anhỹr o ri mẽ akôt
ixpa? Nà inhmã mẽ akĩnh kênã. Mẽ ate
Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na
pa hte ã mẽ amã kapẽr jarẽnh anhỹr rãhã
nẽ. Kris na pre tanhmã ixto pa inhmã mẽ
akĩnh nẽ. Te tãm kãm mẽ ajapê pyràk. Na
pre Kris amnhĩ grônh kôt mẽ pahpiitã mẽ
nê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj
mỳrapê tanhmã mẽ pahto pymaj nhũm mẽ
pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã te mẽ pahpiitã
Jejus kôt mẽ pahtyk pyràk o na pu htem
amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx tũmja mẽ pahpê hapêx par pyràk o
pu mẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx
o ri papa. [15] Mẽ pajamaxpẽr nyw o tãm mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw na pre
Jejus mẽ panê ty. Jakamã na pu htem axte
amnhĩ pix kukamã ri pamã mẽmoj prãm o ri
papa hkêt nẽ. Na pu htem mããnẽn Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ
nhĩpêx to ho ri papa. Ja kaxyw na pre
Tĩrtũm akupỹm Kris o htĩr pu mẽ kukwak
ri pajamaxpẽr nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa.
[16] Jao mẽ piitã mẽ hkrã hkà hã mẽ omunh
xà hkôt pix mã tanhmã mẽ harẽnh to hkêt
nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ harẽnh rỳ
mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ.
Amnepê mã na pa pre ã Kris jarẽnh anẽ nẽ
harẽnh o:

—Nà Krisja na hte mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm
ri kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri
amnhĩ nhĩpêx jakamã kot amnhĩ tomnuj
tỳx xwỳnh na.

Anhỹr ã harẽnh o ixpa. Tã axte ã harẽnh
anhỹr hkêt nẽ. Kot amnhĩ tomnuj xwỳnh
kêt jakamã na pa hte hpãnhã hkôt pix mã
tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Mẽ pahpê Tĩrtũm kràmnhwỳ hã mẽ pajarẽnh
Rõmãn 5.1, 5.10; Epes 6.20; Korosẽ 1.20

[17] Nẽ koja mẽhõ Kris kôt amnhĩ xãm
nhũm kot amnhĩ nhĩpêx tũmja kêp hapêx
nhũm hpãnhã kot amnhĩ nhĩpêx nyw pix
o amnhĩ nhĩpêx nẽ hamaxpẽr nyw pix o
hamaxpẽr. [18] Tĩrtũm na hte tanhmã mẽ
pahto pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ri papa. Na pu prem pamã hkurê htã
nhũm Kris kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjê ho hkràmnhwỳ. Hãmri nẽ
tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ
pamã karõ nẽ mẽ pamã:

—E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm
ixkapẽr jarẽnh o ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ
apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa ja hã
mẽ omu nẽ ixte mẽ anhĩpêx pyrà nẽ mẽ ho
ixkràmnhwỳ. Anẽ.

[19] Jakamã na pa hte ma mẽ kãm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj mex jarẽ ka
mẽ inhma. Nà na pre Krisja mẽ pahte
amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê ty. Nẽ
htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahpãnhã amn-
hĩrer par kumrẽx. Jakamã na ra Tĩrtũmja
Kris kukwak ri kãm mẽ pahpiitã mẽ pahto
hkràmnhwỳ prãm. Koja kukwak ri mẽ
pahte amnhĩ tomnuj piitã ho hamakêtkati
nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt kumrẽx. Kãm
mẽ pahto hkràmnhwỳ hprãm jakamã koja
ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã e kwa mẽ
tokyx Kris kôt amnhĩ xunhwỳ kê Tĩrtũm
kot inhĩpêx pyrà nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ ato
hkràmnhwỳ.

Anhỹr o mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt
ixpa. [20] Kris kot mẽ apiitã mẽ awỳr inhmẽnh
jakamã na pa hte ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh
o ri mẽ akôt ixpa nẽ mẽ amã:

—E Tĩrtũm kãm mẽ ajapê jakamã na
mẽ awỳr inhmẽ pa mõ. Jakamã kwa mẽ
tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato
hkràmnhwỳ. Anẽ.
21 Krisja aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj
to hkêt kumrẽx tã nhũm pre Tĩrtũmja te
mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh
pyràk o hipêx. Tã mẽmo kaxyw na pre
ã hipêx anẽ? Nà mẽ panê kênã. Mẽ
pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ
panhĩpêx o te aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj
kêt kumrẽx xwỳnh pyràk o mẽ panhĩpêx
kaxyw na pre ã mẽ panê Krata nhĩpêx anẽ.

6

1 Tã kot ã Kra nhĩpêx anhỹr jakamã kwa
mẽ ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ. No mẽ ama
nẽ ãm mar kêt nẽ. Tĩrtũm kãm mẽ pajapê
htỳx jakamã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa.
Kumã na pa hte ã mẽ amã kapẽr jarẽnh
anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 2 Amnepê mã na
pre Ijaew mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
Na ka prem amex kêt nẽ ri apa nẽ amnhĩ to
ixwỳ pa pre mẽ ama nẽ mẽmojta pê
mẽ apytà nẽ mẽ ato mex nẽ. Anẽ.
Jakamã kwa mẽ inhma. Tĩrtũm kãm mẽ
ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr prãm tỳx
jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ to awỳ kê ã
kêp mẽ apytàr anẽ.

Mẽ kot Kris ã tanhmã Pawre nhĩpêx to
hã mẽ harẽnh
*Sikũn Korĩt 4.7, 11.23-33; Koros*ẽ 1.10
3-4 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hã
ixtomnuj tã pa hte amnhĩ katut kôt mẽ kot
tanhmã ixtomnuj toja rẽ nẽ ho ijamakêtkati
tokyx anẽ. Nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh
rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot mar nẽ
ãm mar nẽ hkaga pymaj na pa hte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Mẽ kot ja hã inhĩpêx
punuj tã pa arĩ mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt
ixpa. 5 Mẽ kot Kris ã ixtak nẽ ijagjênh nẽ
tanhmã ixto kaxyw ixtã htu htã pa hte mẽ
kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixkuhê. Na pa pre
hte Tĩrtũm mã mẽ kãm kapẽr jarẽnh rax
nẽ. Jao tõhã inhõt kêt nẽ inhõtxwa ho ri
mẽ hkôt ixpa. Nẽ tõhã inhmã prãm tỳx
nẽ ri ixpa. Tã no ãm arĩ mẽ kãm kapẽr
jarẽnh rãhã nẽ. 6 Inhmã tanhmã ixte amnhĩ
tomnuj to hprãm kêt. Inhmã Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
prãm. Nẽ inhmã inhgryk tokyx anhỹr prãm
kêt. Ãm inhmã mẽ piitã mẽ hkĩnh kãm mẽ
ho mex pix prãm. Ã na pa hte Tĩrtũm Karõ
nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt
ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ra Tĩrtũm
kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw.
7 Na pa hte ixkatàt kôt mẽ kãm ixkapẽr
mex pix nẽ. Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja nhỹ
hã ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh jao tãm amnhĩ
nhĩpêx nẽ tãm ri ijamaxpẽr o ri mẽ hkôt
ixpa. Jakamã na htem ja hã ixpumu nẽ
ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. 8 Na hte mẽ hkwỳjaja kãm ixkĩnh
nẽ nhũm mẽ hkwỳjaja axtem kãm ixkurê
nẽ. Nẽ mẽ hkwỳjaja amnhĩm inhmex ã
ijarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja axtem axpẽn mã
tanhmã ixto kapẽr punuj to. Mẽ kot ixêx
nhi hã ijarẽnh tã pa hte ixkatàt kôt mẽ kãm
ixkapẽr o ri ixpa. Nom kwãr mẽ mãmrĩ
tanhmã ri ixto kapẽr to. Ja tanhmã inhmã
kute hkêt. 9 Na hte mẽ hkwỳjaja ixkamã
õkre kahak nẽ pika piitã hkôt axpẽn mã
tanhmã ijarẽnh to ho pa. Mẽ kãm ixpĩr
prãm tã no pa arĩ ixtĩr nẽ ixpa. Mẽ kot Jejus
ã ixtomnuj tỳx tã kormã ixpĩr kêt nẽ pa ri
ixtĩr nẽ ixpa. 10 Ixte Kris ã amnhĩ xà htỳx
kamã ijamak o ri ixpa htã arĩ ixkĩnh nẽ ixpa.
Nẽ ixkàxpore hkêt tã nhũm mẽ ohtô nẽ ixte
mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh kukwak ri mex
nẽ pa. Nẽ ixkukrêx rax kêt tã nhũm Tĩrtũm
ixto mex nẽ pa inhmex nẽ ixpa. Tã kot paj
nhỹrmã õ krĩ kamã kuri inhmex kumrẽx nẽ
ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Jakamã na pa
hte arĩ mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt ixpa. 11 E Korĩt kãm ixkràmnhwỳjaja.
Na pa ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx jarẽnh
par kumrẽx. 12 Inhmã mẽ akĩnh tỳx tã te mẽ
amã ixkĩnh kêt pyràk. 13 Kwa te mẽ ate ixto
mẽ akatut nẽ akuhê pyràk o inhĩpêx kêt nẽ.
Amnhĩ pyrà nẽ amã ixkĩnh nẽ hkêt wehe.
Te mẽ apê ixkra pyràk o na pa ã mẽ amã
ixkapẽr anẽ.

*Te m*ẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk ã
mẽ pajarẽnh
Wam Korĩt 10.20-22, 15.33; Epes 5.3-14; Sikũn Ximotre 2.4; Xiakre 4.4-5; Wam Pêtre 2.11, 4.1-6
14 Nẽ kêr ka mẽ kot Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjê mẽ mẽ mẽmoj tã
tanhmã axpẽn mar to hkêt nẽ. Rỳ mẽhõ ho
amjên rỳ mẽhõ ho aprõ hkêt nẽ. Ahpỹnhã
mẽ pajamaxpẽr kênã. Tanhmã kot we mẽ
hamaxpẽr nyw xwỳnhjaja nẽ mẽ hamaxpẽr
tũm xwỳnhjaja amnhĩ to nẽ axpẽn kôt
hamaxpẽr nẽ ri axpẽn kôt pa? Nà koja mẽ

ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ahpỹnhã
mẽ pajamaxpẽr. Na hte hirã htỳxja kamàt
kô mẽ pihkàr kêt nẽ. 15 Xà na hte Kris
mẽ Satanasti wa axpẽn kôt hamaxpẽr? Nà
wa kot axpẽn kôt hamaxpẽr kêt. Ahpỹnhã
wa hamaxpẽr nẽ ahpỹnhã wa kot amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ ahpỹnhã hirã nẽ ahpỹnhã
kamàt kô. Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja nẽ
mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjaja ahpỹnhã mẽ
pajamaxpẽr nẽ ahpỹnhã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx. 16 Na pu htem Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre kamã sãnti xunhwỳr
nẽ amnhĩ to hwỳr pê kãm mex o mex ã
harẽnh kêt nẽ. Axtem na sãntija. Mẽ panhõ
Tĩrtũmja sãnti rom htĩr tũm rãhã nẽ pa ho
pa xwỳnh. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê
Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Kapẽr ã kagà htũm
kot ja jarẽnh kot:

Ixkrajaja te kêp inhõrkwỹ nhũm ixpê õ dõn
pyràk. Te ixpê inhõrkwỹ kamã ixpa
xwỳnh pyràk jakamã kot paj ixkrajê
kamã ri ixpa ho ixpa. Ixpê Mẽhpãm
na pa. Anẽ.

17-18 ã Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja kot amnhĩ
jarẽnh anhỹr jakamã na hte mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjê nê mẽ pahkurê ho:

Kêr ka mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho
kwarĩ.
Nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ.
Kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ
nhĩpêx hã kot paj amnhĩ wỳr mẽ
awỳ nẽ mẽ ato ixkra.
Nẽ pa kot paj ixpê Mẽapãm maati. Anẽ.

7

1 Tã ã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra nẽ mẽ
pahkôt pa ho pa hã amnhĩ jarẽnh kot anhỹr
jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr pu mẽ
kapẽr ma nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt
nẽ. Nẽ mẽmoj punuj kukamã pajamaxpẽr
kêt nẽ. Nẽ ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã nẽ.

*Pawre kot Korĩt nhõ xw*ỳnhjê nhỹ hã
hkĩnh ã harẽnh

2 Nẽ kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr
ka mẽ tee ri amnhĩ tã tanhmã inhmã aja-
maxpẽr to hkêt nẽ. Na pa pre tanhmã mẽ
atõ hto hkêt nẽ. Rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka
mẽ ja hã ixpumu nẽ ixkôt tanhmã amnhĩ
tomnuj to hkêt nẽ. Rỳ pa pre ixêx rom
tanhmã mẽ anokupyr to ho ri ixpa hkêt
nẽ. Kwa mẽ amã ixkĩnh nẽ tokyx ixkôt
ajamaxpẽr kêt wehe. 3 Mẽ ate inhmar nẽ
amnhĩ tã apijaàm kaxyw na pa ã mẽ amã
ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Inhmã mẽ akĩnh
kênã. Na pa pre inhmã mẽ akĩnh ã amnhĩ
jarẽnh rax nẽ. Inhmã ri mẽ akôt ixpa rãhã
ho ixpa hprãm. Rỳ ka mẽ nhỹrmã apiitã
apikaprãr par japêr pa inhmã mẽ akôt ixtyk
prãm nẽ. 4 Na pa hte ra mẽ amã ijamaxpẽr
pê ixkĩnh nẽ ixpa. Nà kot kaj mẽ ixkapẽr ma
nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã kêr
ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Na
pa hte jar ra amnhĩ xà htỳx kamã ijamak
o ri ixpa htã no ãm mẽ amã ijamaxpẽr nẽ
ixkĩnh nẽ.

5 Nẽ na pa pre amnẽ Masetõn wỳr kormã
Xitre japêr o mõ. Hãmri nẽ Masetõnja wỳr
pôj nẽ hapêr pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh
o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ kãm
ixkurê xwỳnhjaja Kris ã inhĩpêx punuj nẽ
hã inhmã àkjêr pix o pa. Hãmri nẽ ma
Masetõn kamã krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm
ixto kapẽr punuj nẽ pa amnhĩ tã mẽ mar
o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ mẽ kajaja mẽ ate
Kris kaga nẽ nhãm mẽ hamaxpẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx pymaj na pa pre tee ri mẽ akukamã
ijamaxpẽr o ri mẽ hkôt ixkaprĩ nẽ ixpa. 6 Tã
Tĩrtũm kêp mẽ hkaprĩ xwỳnhjê pumunh nẽ
akupỹm mẽ ho mẽ hkĩnh xwỳnh jakamã
na pre ixkaprĩ hã ixpumu nẽ ixwỳr Xitre
mẽ. Pa pre omu nẽ akupỹm ixkĩnh nẽ tãm
ijamaxpẽr. 7 No ãm Xitre pumunh kôt pix
mã ixkĩnh kêt. Na pre ixwỳr pôj nẽ tanhmã
inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ ate tanhmã ho
mex to hã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ amã ixpumunh
prãm tỳx ã mẽ ajarẽ. Nẽ Kris kôt mẽ atõta
hpijaàm kêt o pa nhũm ixte kagà kamã hã
mẽ amã ixàkjêr nhũm mẽ ate ja hã omunh
nẽ ra amnhĩ kamã apijaàm o akaprĩ htỳx
ã mẽ ajarẽ. Nhũm Tĩrtũm kot inhnê mẽ
kãm ixkurê xwỳnhjê pumunh mex kaxyw
mẽ ate ixto hwỳr ã mẽ ajarẽ. Na pre ã inhmã
mẽ ajarẽnh anẽ pa kuma nẽ mẽ anhỹ hã
ixkĩnh tỳx kumrẽx.

8-9 Nẽ wam ixte mẽ amã kagàta nhĩpêx kêt
ri na pa pre tee ri mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
ajarẽnh ma nẽ mẽ akaxyw hipêx. Nẽ kamã
mẽ ate hpijaàm kêt xwỳnhta kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã omunh nẽ ãm omunh
o arĩ hkôt apa hã kagàta kamã mẽ amã akir
hãmri nẽ Xitre mã kugõ nhũm kupy nẽ ma
mẽ awỳr o mõ. Tã ka xep prem kamã harẽ
nẽ ama nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ. Nẽ
akaprĩ nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na Pawre ã mẽ ijarẽnh anẽ. Na pa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Tã nhũm Xitre akupỹn ixwỳr pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽ. Pa mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa pre axtem nẽ ã ri mẽ kãm ixàkjêr anẽ? Nà na xep prem kagàta kamã harẽ nẽ kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Anẽ.

Tã ãm hãmri na pa pre ã mẽ akaxyw hipêx nẽ mẽmojta ã mẽ amã ixàkjêr anẽ. Na ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ tee ri ajamaxpẽr o ra akaprĩ nẽ. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na ka prem ja hã amnhĩ pumu nẽ ã akaprĩ anẽ. Tã xep ra akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Jao akupỹm akĩnh nẽ ri apa. Jakamã ãm hãmri na pa pre mẽ awỳr wam kagàta mẽnh nẽ mẽmoj tã ã mẽ amã ixàkjêr anẽ.

10 Koja Tĩrtũm krajê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ akupỹm mex nẽ tãm hamaxpẽr pê hkĩnh nẽ ri pa. Nẽ axte tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hkêt nẽ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã koja mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê pyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ ra hpijaàm japêr. Nom hkwỳjaja kot ja hã omunh pix mỳrapê hpijaàm nẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hã koja nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm kra kot akupỹm hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kĩnhã Tĩrtũm pê awry rax kumrẽx nẽ ri pa.

11 Mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã tee ri amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã na ka xep ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Wam ixte mẽ awỳr kagà mẽnhta na ka xep prem kamã tanhmã ixte nã puro kamã hpijaàm kêt xwỳnhta ã mẽ amã ixàkjêr tota kamã akapẽr nẽ ama. Hãmri nẽ tee ri mẽ ate kormã kot amnhĩ tomnuj ã kãm axàkjêr kêt ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Mẽ ate jam ajamaxpẽr pê amnhĩ kamã apijaàmja na kãm hprãm. Tã ka mẽ hpijaàm xwỳnhta kamã agryk nẽ kãm akapẽr o:

—Kwa mẽ pahpê Jejus kwỳjaja mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nà na ka amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa mẽ hã apumu nẽ gaa nẽ apyrà nẽ ã amnhĩ tomnuj anẽ. Kwa ja kaga nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apê jamnuj ã mẽ apumunh kurê kumrẽx. Ãm hãmri na ka prem ã kãm akapẽr anẽ.

12 Nẽ ixte mẽ awỳr kagà nẽ mẽnhta kamã na pa pre nã puro kamã hpijaàm kêt xwỳnhta mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nẽ. Rỳ nã purota mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nẽ. Na pa pre mẽ apê Kris kwỳjê hwỳr kagà nhĩpêx nẽ kamã tanhmã mẽ amã hpijaàm xwỳnhta ã karõ hto. Mẽ ate kamã harẽnh hãmri nẽ inhỹ hã amnhĩ nê hanor nhũm Korĩt nhõ xwỳnh piitã kot ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kaxyw. Nẽ mẽ ate Tĩrtũm nom ã hipêx anhỹr jao mẽ amã ixkĩnh pê ixkapẽr kôt ã hipêx anhỹr ã amnhĩ pumunh kaxyw.

13 Tã nhũm Xitre ixwỳr pôj nẽ tanhmã inhmã mẽ ajarẽnh to. Na xep pre mẽ awỳr nojarêt nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Mẽ ate kagàta kamã harẽnh nẽ ijarẽnh mar nẽ kamã agryk pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Tã ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mã amã kugõ. Ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx nhũm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ tãm hamaxpẽr. Tã ra akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã mẽ ajarẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ijaxwỳja ixkĩnh nẽ. 14 Na pre kormã mẽ awỳr nojarêt pa kãm tanhmã mẽ amex ã mẽ ajarẽnh to. Tã nhũm xep ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pẽr ãm hãmri na pre Pawre inhmã mẽ mex ã harẽ. Mẽ mex kênã. Anẽ.

15 Tã nhũm pre mẽ arũm kato nẽ ra man akupỹn ixwỳr mõn pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽnh o:

—Na pa pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm ixkapẽr o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx nẽ ixto mex nẽ. Kormã ixte mẽ hwỳr inhmõr kêt tã mẽ harẽnh ma nẽ inhmã mẽ hkĩnh nẽ. Tã pa ma mẽ hwỳr mõ nhũm mẽ ixto

mex rax nẽ pa ra inhmã mẽ hkĩnh tỳx
kumrẽx. Anẽ.
16 Ã inhmã mẽ ajarẽnh anẽ pa mẽ ajarẽnh
ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Ãm hãmri na ka htem
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

8

Mẽ kot Kris kôt mẽ hkwỳjê pê õxỳ hkêt
ã mẽ kãm karõ

Atre 11.27-30; Rõmãn 15.25-27; Wam Korĩt 16.1-4

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj hpãnhã
mẽ amã jar Masetõn kamã tanhmã Jejus
kwỳjaja kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽ
ka mẽ harẽnh ma. Na hte Tĩrtũm mẽ kutã
nojarêt nhũm mẽ mex nẽ pa. 2 Mẽ hkwỳjaja
kot Kris ã mẽ hipêx kati nhũm mẽ kot
amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa htã hkĩnh
nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. Nẽ mẽ hkàxpore
hkryre htã ho õxỳ hkêt nẽ pa. Na htem
àmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã
hkwỳ nhõr o pa.
3-4 Tã na prem Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjê jarẽnh ma. Mẽ kêp amrakati hã
mẽ harẽnh ma nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ mẽ
kãm mẽ hwỳr mẽmoj rẽnh nẽ mẽ ho ajuta
hprãm nẽ. No ãm pa ixte mẽ kãm hã karõ
xà hkôt kêt. Mẽ tãmjaja mẽ hamaxpẽr xà
hkôt na prem ã hamaxpẽr anẽ nẽ mẽ kaxyw
kàxpore ho pikuprõnh rax nẽ. Hãmri nẽ
inhmã kugõ nẽ inhmã:

—Kwa na pa prem Jerujarẽ kamã Kris kôt
mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma nẽ mẽ inhmã mẽ
hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ ixkàxpore hkwỳ ho
akuprõ. Jakamã e amỳ nẽ ma mẽ hwỳr o
mõ nẽ mẽ kãm agõ kê mẽ tokyx ho amnhĩm
awjaprô nẽ kuku. Anẽ.
5 Pa mẽ kuma nẽ ixtỳx ho ãm kàxpore
grire hã hkamnhĩx nẽ ijamaxpẽr o:

—Kwa mo mẽ hikàxpore rax koja mẽ ri ho
akuprõ nẽ mẽ kãm kugõ? ãm mẽ hikàxpore
hkryre kênã.

Anhỹr o ijamaxpẽr tã no nhũm mẽ
kaxyw ho rax nẽ ho akuprõ. Mẽ hikàxpore
hkryre htã mẽ kãm õr rax nẽ. Hãmri nẽ
inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Na pa mẽ ra Pahihti Jejus Kris mã
amnhĩ gõ. Mẽ ixte tanhmã kãm amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw. Jakamã e
tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto. Kot
pa mẽ ama nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx.
Ja na pa mẽ inhmã hprãm nhũm Tĩrtũm
haxwỳja kãm ja prãm. Anẽ.
6 Na pa pre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã mẽ omu nẽ mẽ apê Korĩt nhõ xwỳnhjê mã
ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Xitre mã
mẽ ajarẽ. Na pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã
Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê jarẽ. Mẽ ate mẽ kãm
kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh kaxyw. Tã pa
pre jam ijamaxpẽr nẽ ra akupỹm mẽ awỳr
mẽnh mã nẽ kãm:

—Kwa ma akupỹm Korĩt wỳr mõ nẽ mẽ
kãm anẽ kê mẽ ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt
Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê kaxyw kàxpore hkwỳ
ho akuprõ nẽ tokyx mẽ hwỳr kumẽ. Ra
mẽ kãm Kris kôt mẽ hkwỳjê hkĩnh ã amnhĩ
jarẽnh kênã. E kwa tokyj. Anẽ.
7 Na ka htem amnhĩ to mex o ri apa.
Nẽ amnhĩ kaxyw Kris hkôt ajamaxpẽr tỳx
nẽ. Nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
mex o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ajamaxpẽr
mex nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri
apa. Nẽ mẽ amã ixkĩnh o ri apa. Jakamã
kwa kêr ka mẽ axàmnhĩx mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã mẽ akàxpore hkwỳ nhõr o apa.
Jao mẽ amã Tĩrtũm kĩnh tỳx ã amnhĩ to
amnhĩrĩt. 8 Ixte ã mẽ amã ja hã karõ anhỹr
tã hã mẽ atã ixihtỳx kêt nẽ. Ãm mẽ kamã
axukaprĩ hkôt mẽ ate mẽ kãm axàmnhõr
o apa kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ.
Masetõn kamã mẽ pahkwỳjaja kot amnhĩ
nhĩpêxta pyrà nẽ. 9 Ra mẽ ate Jejus Kris kãm
mẽ pajapê hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to hã mar mex. Amnepêm na pre kaxkwa
kamã mex kumrẽx nẽ ri pa ho pa nhũm
mẽmoj piitã kêp õ htã nhũm rer pa nẽ mẽ
pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pakamã kêp amrakati nẽ
ri pa. Hikàxpore hkêt nẽ ri pa. Tã mẽmo
kaxyw na pre ã mẽmoj mex piitã rer par nẽ
mẽ pahwỳr wrỳk anẽ? ãm kot mẽ pahto
mex pix kaxyw. Kot mẽ pahto mex nhũm
mẽ pahte kukwak ri mẽ paxàmnhĩx ri mẽ
pajamakêtkati nẽ mẽ papa kaxyw na pre ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ. Mẽ pahte nhỹrmã uràk
nẽ kaxkwa kamã pamex kumrẽx nẽ ri papa
ho papa kaxyw.
10 E kwa kêr ka mẽ tokyx kàxpore hkwỳ
ho apikuprõnh pa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê
hwỳr amẽ. Mẽ akumrẽxjaja na ka prem
ham amgrà hapêxta kamã ra mẽ kaxyw ho
apikuprõnhja krax. Mẽ amã mẽ ho mex
prãm xàj ham ho hkrax tã no ãm kormã
hatur xàm mẽnh nẽ mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ.
11 Kwa mẽ tokyx ja ho ajapêx nà. Na ka

prem ate ho anhỹr krax ã akĩnh pê kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh o apa. Tã kêr ka mẽ arĩ akĩnh rãhã ho apikuprõnh par jatur xàm amẽ. No mẽ ri atỳx tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kormã. Kot paj nhỹrmã ixkàxpore rax nẽ rĩ kormã mẽ hwỳr hkwỳ mẽ.

Anhỹr o mẽ ri ajamaxpẽr hkêt nẽ. Mẽ ate tanhmã akàxpore hkre kamã kute hã omunh xà hkôt mẽ kãm hkwỳ pix gõ. 12 Kêr ka mẽ axàmnhĩx akĩnh kãm mẽ kãm ho akuprõ. Ate amnhĩ kàxpore pumunh xà hkôt. Ka mẽ akàxpore rax nẽ mẽ kãm ho rax nẽ agõ. Rỳ mẽ akàxpore grire nẽ mẽ kãm ho grire nẽ agõ. Ja na kêt mex. 13 No mẽ ate mẽ kãm õr par nhũm mẽ arom mẽ hikàxpore rax nẽ ri paja mex kêt. 14 Nom ra mẽ akàxpore rũnh jakamã kwa mẽ amnhĩ kutã mẽ kãm hkwỳ ho hkryre nẽ ho akuprõ kê mẽ apyrà nẽ hikàxpore nẽ ri pa. Kêr ka mẽ nhỹrmã tanhmã amnhĩ to nẽ axà nẽ nhũm akàxpore apê hapêx nhũm mẽ ajarẽnh ma nẽ amnhĩ kuxwar mẽ ato ajuta nẽ mẽ amã hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ka mẽ akàxpore ho axpẽn pyrà nẽ ri apa. 15 Amnepêm Tĩrtũm kot kaxkwa rũm Ijaewjê hwỳr mẽõ rẽnh nhũm mẽ kot apkati mẽ amnhĩm hkawrà nẽ ho apkur o pata ã na pre Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja ã mẽ harẽnh anẽ nẽ mẽ harẽnh kot:

Na pre mẽ hkra xohtô xwỳnhjaja mẽ apkur xà hkawrà rũnh nẽ. Nẽ gôj kãm unhwỳ nẽ kuku nẽ piitã ho õhy htu. Nhũm mẽ hkra grêre xwỳnhjaja haxwỳja hkwỳ kawrà no ãm ho hkryre nẽ hkawrà. Nẽ gôj kãm unhwỳ nẽ kuku nẽ haxwỳja ho õhy htu hpa. Na pre htem apkati mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ akàxpore ho axpẽn pyràk o ri ho apa.

*Xitre m*ẽ hkràmnhwỳjê jarẽnh

16 Nẽ Xitre na pre ixpyrà nẽ kãm mẽ ato ajuta hprãm nẽ. Na pre inhmã mẽ atã amnhĩ jarẽ pa pre kuma nhũm ja inhmã mex nẽ pa ixkĩnh nẽ. Nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm tanhmã Xitre hkrã hto nhũm ã hamaxpẽr mex anẽ. Anẽ.

17 Tã pa ma akupỹm mẽ awỳr mõr ã hkukja nhũm inhma nẽ hkĩnh nẽ mẽ awỳr nojarêt kurê kumrẽx. Nom kormã ixte kãm mẽ ajarẽnh kêt ri nhũm tãm amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ awỳr hkrà. 18 Tã na ra nojarêt kaxyw. Kot paj ma hkôt Kris kôt mẽ pahtõjê hõ mẽ kê ma hkôt mõ. Kôt ixte mẽnh xwỳnhta na hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex nẽ nhũm htem amnhĩm mex ã harẽ. 19 Na pre jar Jejus kwỳjaja kot ma ixkôt Jerujarẽ hwỳr kàxpore hkwỳ ho mõr kaxyw nhũm prem amnhĩm mẽ kurê. Tã koja Xitre mẽ wa mẽ awỳr mõn pôj ka mẽ kãm kàxporeta gõ nhũm man akupỹn o mõ pa wa rĩ kormã ma Jerujarẽ hwỳr mẽ kãm o mõ. Mẽ kot hamỳnh nẽ mẽ pamã mẽ hkĩnh ã kot amnhĩ tã mẽ pahpumunh kaxyw. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw. 20-21 Nom kàxpore rax nhũm ixte mẽ hwỳr o inhmõr nhũm mẽ kot hã ixkamnhĩx pymaj kot paj ma amnhĩ kôt Kris kôt mẽ pahtõta o mõ. Ixte Xitre hkôt mẽ awỳr mẽnh xwỳnhta pa ma amnhĩ kôt o mõ. Nom ixàhkĩnh o ixpare hã. Tĩrtũm kot ja kôt ixpumunh mex tã kot paj ma amnhĩ kôt o mõ.

22 Nẽ ot pa ma Xitreta wa hkôt axte mẽ awỳr ja mẽ. Kêr kê mẽ axkrunẽpxi nẽ ma ixkukamã mẽ awỳr mõ. Ixte wa hkôt mẽnh xwỳnhta ixte kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Na hte kãm mẽ piitã mẽ ho ajuta ho pa hprãm nẽ. Tã mẽ ajarẽnh ma nẽ inhmã mẽ ajarẽnh o:

—Nà koja mẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mã kàxpore nhõr rax nẽ kãm ga. Mẽ kot amnhĩ to mex kênã. Anẽ.

Jakamã ra mẽ awỳr hkrà. Tã koja ma Xitre wa hkôt mõ nẽ mẽ ato ajuta ka mẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh pa.

23 Nẽ koja mẽhõ tanhmã Xitre hã mẽ akukjêr to ka mẽ kêp ixkràmnhwỳ mex ã harẽ. Nẽ kot inhĩhkô hã mẽ ho ajuta mex o pa hã harẽ. Na pre ra jar Kris kwỳjaja mẽ akaxyw kuta nẽ ma mẽ awỳr kumẽ. Jakamã koja ma mẽ awỳr mõ nhũm Kris kôt mẽ pahtõjê hõ wa pijakrutja wa ma hkôt mõ. Na hte wa haxwỳja Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 24 Koja mẽ awỳr pôj ka mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hkĩnh nẽ. Kê krĩ piitã hkôt Kris kôt mẽ pahkwỳjê piitã mẽ hã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Pẽr ãm hãmri na pre Pawreja mẽ pamã Korĩt kãm mẽ pahkwỳjê jarẽ. Na xep pre Xitre mẽ hkwỳta ma mẽ hwỳr mõ nhũm mẽ ho mex rax nẽ. Ra Pawre kot mẽ pamã mẽ harẽnh xà hkôt. Anẽ.

9

Mẽ kot kàxpore ho pikuprõnh ã mẽ harẽnh

1-2 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Kot paj Jerujarẽ
nhõ xwỳnhjê kaxyw mẽ atã ixihtỳx kêt nẽ.
Ra mẽ amã mẽ ho ajuta hprãm jakamã na
pa pre Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê
mã mẽ ajarẽnh o:

—Pika pê Gres kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja na prem ham amgrà hapêxta
kamã Jerujarẽ kamã mẽ pahkwỳjê jarẽnh
ma nẽ kãm mẽ ho ajuta hprãm. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà
nẽ kãm tanhmã mẽ ho ajuta hto hprãm.
3-4 Tã ot pa mẽ awỳr Xitre mẽ hõta wa mẽ ho
ixpimrààtã wa mẽ kumẽ. Mẽ kot kàxpore
hã mẽ akukjêr kaxyw. Kêr pa mytwrỳ hõ
hã ma Masetõn nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ mẽ
awỳr mõ nẽ ra ixte mẽ kãm kàxpore hkwỳ
ho mẽ apikuprõnh ã mẽ ajarẽnh kôt mẽ ate
ho apikuprõnh rax ã mẽ apumu nẽ ixkĩnh
nẽ. Nom kot pa mõ nẽ tee ri hapêr nẽ
te ixte Masetõn nhõ xwỳnhjê mã mẽ ato
ixêx pyrà nẽ ixpijaàm nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja
amnhĩ kamã apijaàm nẽ. 5 Ã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj na pa ã mẽ amã
kagàja nhĩpêx nẽ Xitre mã õr nẽ ma amnhĩ
kukamã mẽ awỳr mẽnh anẽ. Nẽ hkôt wa
mõr mã xwỳnhta mẽ ho ixpimrààtãã amnhĩ
kukamã wa mẽ kumẽ. Tã kê mẽ awỳr pôj nẽ
mẽ amã kagàja gõ ka mẽ kamã harẽ nẽ ama
nẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh jatur xàm
amẽ. Kêr pa mẽ hapu hã mẽ awỳr mõ ka
mẽ ra mẽ ixkutêp ho apikuprõnh pa nẽ mẽ
kãm agõ nẽ ajamakêtkati nẽ apa. No pa ixte
mẽ amã mẽ ate ho apikuprõnh kaxyw mẽ
atã ixihtỳx kêt. 6 Na htem piitã ã hamaxpẽr
anhỹr o pa nẽ hamaxpẽr o:

—Kot ka apur rax nẽ kamã anhõ rax nẽ.
Nom kot ka apur grire nẽ kamã anhõ grire.

Anhỹr o hamaxpẽr jakamã kêr ka mẽ api-
itã ajamakêtkati nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê
mã kàxpore nhõr mex nẽ. Kêr ka mẽ ho
apikuprõnh pa nhũm rax nẽ. Te mẽhõ
ihpur rax nẽ kamã õ raxta pyràk. Kê Tĩrtũm
ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu
nẽ nhỹrmã mẽ ato mex nẽ. 7 Nom kêr ka
mẽ anhõxỳ kamã mẽ kãm õr kêt nẽ. Mẽ
pahte pahkĩnh kãm panhõxỳ hkêt kãm mẽ
kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o
papaja na Tĩrtũm kãm hprãm. 8-9 Koja mẽ
hã mẽ apumu hãmri nẽ amnhĩm mẽ amex
ã mẽ ajarẽnh rãhã ho pa. Mẽ kãm Tĩrtũm
kĩnh xwỳnhjaja na htem àmnhĩx ri mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o pa. Te
Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte
àmnhĩx ri mẽ pamã mẽmoj nhõr o pa. Mẽ
pahwỳr na rẽ nhũm wrỳ. Nhũm mẽ pamã
mẽ paxàpkur xà nhõr o pa. Nẽ tanhmã mẽ
pahto pu mẽ paxà hkêt nẽ pajamakêtkati
nẽ paxàpênh o papa. Nẽ pamex nẽ ri papa.
Panhõ rũnh nẽ ri papa. Jakamã kwa pu
mẽ uràk nẽ paxàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o papa.

10 E pa ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ
inhma. Nà na hte ã Tĩrtũm mẽ pamã mẽ
paxàpkur xà nhõr o pa anẽ. Kot kaj apur
kãm ahkre nhũm tanhmã amã mẽmo hyta
nhĩpêx to nhũm amã hapôx mex nẽ amã
ô rũnh nẽ ka anhõ rax nẽ. Nẽ hkwỳ ho
axàpkur o apa nẽ axte hkwỳ hkre. Tã kêr
ka mẽ ã Tĩrtũm kot mẽ ato mex anhỹr ã
amnhĩ pumu hãmri nẽ uràk nẽ axàmnhĩx
ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã axàmnhõr
pê mẽ ho mex o ri apa. Nhũm Tĩrtũm
mẽ hã mẽ apumu nẽ mẽ amã mẽmoj nhõr
rãhã nẽ. Ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o apa.
11 Koja Tĩrtũm mẽ ato mex rax nẽ ka mẽ
anhõ mẽmoj rax nẽ. Ja o amnhĩ xwar
mẽ kêp amrakati xwỳnhjê kaxyw kàxpore
hkwỳ jaxwỳ. Kêr pa mẽ amã hkwỳ jamỳ
nẽ ma Tĩrtũm kôt mẽ pahkwỳjê mã o mõ
nẽ mẽ kãm kugõ kê mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ.
Nẽ mẽ atã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.
12 Hãmri nẽ mẽ akukwak ri mex nẽ ri pa. Nẽ
axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o ri
pa. 13 Koja mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkĩnh
nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ tã tanhmã
mẽ ajarẽnh to nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na pre Korĩt
kãm akôt mẽ ixkwỳjaja amnhĩ jarẽ. Na
htem akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri
pa. Jao mẽ ixpê õxỳ hkêt nẽ mẽ inhmã
kàxpore hkwỳ nhõr rax nẽ. àmnhĩx ri
hamakêtkati nẽ mẽ inhmã hkwỳ nhõr rax
nẽ. No ãm mẽ papxipix na htem ã mẽ
inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽ kêp
amrakati xwỳnh piitã ã mẽ hipêx anhỹr
o pa. Ãm hãmri na ka pre tanhmã mẽ
hkrã hto nhũm mẽ anhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa. Amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

14 Hãmri nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Ãm hãmri na hte Korĩt
nhõ xwỳnhjaja amnhĩ pyrà nẽ mẽmoj to
mẽ ixkutã nojarêt o pa. Jakamã aa mẽ ixte

amnhĩ tã mẽ inhno ho mẽ omunh kêt tã
mẽ inhmã mẽ hkĩnh nẽ. Kwa kêr ka mẽ
ixtã mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho apa
Tĩrtũm.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. [15] Tĩrtũmja mex
o mex. Nom na hte mẽ pahto mex pê mẽ
pamã kàxpore nhõr kêt nẽ. Kra Jejusja na
pre mẽ pamã kugõ. Kãm mẽ pajapê ho
mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ
nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Ja na
mex o kot mẽ pamã kàxpore nhõr jakrenh.
Mẽhõ koja uràk nẽ ã mẽ panê htyk anẽ? Nà
amrakati ho amrakati. Ãm Jejus pix na pre
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

10

Pawre kêp Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kapẽr
xwỳnh ã harẽnh

Epes 6.10-20; Wam Tesarõn 5.8

[1] E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà ixpê Pawre
kot paj mẽ akwỳ kot tanhmã ixto kapẽr
to xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽ ka mẽ apiitã
inhma. Nà na hte Kris mẽ pakamã gryk
tokyx anhỹr kêt nẽ. Na hte mẽ pahto mex
japjê nẽ. Tã inhmã uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx
anhỹr prãm nẽ. No na hte mẽ akwỳjaja
axpẽn mã tanhmã ixto kapẽr punuj to nẽ ri
axpẽn mã:

—Pawre na hte nhỹri krĩ kamã pa nẽ mẽ
pamã kagà nhĩpêx nẽ mẽ pahwỳr kurẽ nẽ
kamã mẽmoj tã mẽ pamã kapẽr kãm hihtỳx
nẽ hã mẽ pamã akir. Tã amnẽ mẽ pahwỳr
mõ hãmri nẽ te kãm mẽ pahpyma pyràk o
mẽ pamã kapẽr o pa.

Anhỹr o ijarẽ. [2] Nom inhmã mẽ awỳr
inhmõr nẽ mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr prãm
kêt tã kot paj nhỹrmã mẽ awỳr mõ ka mẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa japêr. Pa
ja hã mẽ apumu nẽ hã mẽ amã akir kãm ga.
[3] Na pa htem jar pika ja kamã Tĩrtũm kwỳ
hkêt xwỳnhjê kaêx ã ri ixpa nom mẽ uràk
nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ krã
hkôt tanhmã ijamaxpẽr to ho ixpa hkêt nẽ.
Na pa htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh
xà ho amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. [4] Nẽ Tĩrtũm
xàhpumunh tỳx xà ho mẽ kãm kapẽr jarẽnh
o ri ixpa. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kaxyw. Nẽ àhpumunh tỳx o na pa htem
mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr pymaj
mẽ kêp àmnàr xwỳnhjaja tanhmã mẽ nê mẽ
ho. [5] Na htem htỳx ri tanhmã Tĩrtũm nê
hkwỳjê mã kapẽr to ho pa. Amnhĩ kaxyw
hkôt mẽ hamaxpẽr kêt kaxyw tanhmã nê
mẽ kãm kapẽr to. Na pa htem ja hã mẽ omu
nẽ Tĩrtũm xàhpumunh tỳx xà ho tanhmã
mẽ kãm ixkapẽr to nhũm mẽ tee ri inhma
nẽ axte mẽ kêp àmnàr kêt nẽ. Pa mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ ohtô nẽ
kuma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx o pa. [6] Tã mẽ kajaja kot kaj
mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex tã mẽ
atõ ra kapẽr nhĩrôp xa nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to. Pa ja hã apumu rỳ hã ajarẽnh
ma nẽ hã amã akir. [7] Mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ
awỳr inhmẽnh kêt ã axpẽn mã ijarẽnh tã
kot kaj mẽ atõ ãm hãmri apê Kris kwỳ hã
amnhĩ pumu nẽ ra mããnẽn pa ixpê hkwỳ
hã ixpumunh kurê kumrẽx. Mẽ apyrà nẽ
ixpê hkwỳ kênã. [8] Na pa pre ma mẽ awỳr
mõ nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ
mẽ amã:

—Tĩrtũm na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mõ.
Ixte ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt
ixpa kaxyw. Anẽ.

Tã pa hte arĩ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri
ixpa. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ awỳr
inhmẽ pa hte ãm hãmri mẽ amã kapẽr
jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Na pa hte Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ amã ixkapẽr nẽ kapẽr o ixêx o
amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ixte tanhmã mẽ
atomnuj to ho ri ixpa kaxyw na pre Tĩrtũm
mẽ awỳr inhmẽnh kêt. Mẽ amã ixkapẽr
mex nhũm mẽ ate inhmar nẽ Kris kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o apa kaxyw na pre mẽ
awỳr inhmẽ. [9] E kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Na
pa hte mẽ amã ixpuma kaxyw mẽ awỳr kagà
rẽnh kêt nẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ tee
ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amnhĩ kamã
amã ma kaxyw kêt. [10] Mẽ akamã mẽ kãm
ixkĩnh kêt xwỳnhjaja na htem ijarẽnh o:

—Pawre na hte awry hã pa nẽ mẽ pahwỳr
kagà rẽnh nẽ kamã te kêp pahi ho amnhĩ
nhĩpêx pyrà nẽ mẽmoj tã mẽ pamã kapẽr
kãm hihtỳx nẽ. Tã mẽ pahwỳr pôj hãmri
nẽ kapẽr kaxyw nom kapẽr kãm hihtỳx o
kapẽr kêt nẽ. Jakamã mo kaxyw kot puj mẽ
hwỳr mra nẽ kapẽr ma?

Anhỹr o ijarẽ. [11] Nom ã ixte anhỹr kêt.
Kwa mẽ inhma. Kot paj nhỹrmã ma mẽ
awỳr mõ hãmri nẽ te kagà ja kamã mẽ amã
ixkapẽr pyràk o mẽ amã ixkapẽr nẽ ixkapẽr
xihtỳx o mẽ amã ixkapẽr kãm ga.

[12] Na hte mẽ akwỳjaja kot amnhĩ to mex
o mẽ ajakrenh ã amnhĩ to jarkrar o ri pa.

No ãm amnhĩ krã hkôt pix mã na htem ã
ri amnhĩ jarẽnh anẽ. Na hte Tĩrtũm ã mẽ
harẽnh anhỹr kêt nẽ. [13] Tã inhmã mẽ uràk
nẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr prãm kêt. Ãm ixte
Tĩrtũm kot tanhmã inhmã karõ hto xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ixpaja na inhmã hprãm.
Tã mẽ kajaja mẽ awỳr na pre inhmẽ. [14] Ra
kot mẽ awỳr inhmẽnh jakamã ixkumrẽx na
pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt ri mẽ amã
tanhmã Kris jarẽnh to ho ri ixpa. Tĩrtũm
kãm nhỹhỹm ixpa hprãm xà pix wỳr na
inhmã ixpa hprãm.

[15] No kêt mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri
Tĩrtũm kapẽr jahkre o mẽ pa xwỳnhjaja na
htem nhỹri krĩ kamã mẽ kot Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amnhĩ
to jarkrar o ri pa. Te tãm kot mẽ hwỳr mõr
nẽ mẽ kãm ujarẽnh nhũm mẽ kot mẽ mar
xà hkôt Kris kôt amnhĩ xunhwỳr pyràk. Nẽ
mẽ hã amnhĩ to jarkrar o:

—E na pa pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Ixkukwak ri
na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nom ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã amnhĩ
to hêx. No pa na pa hte ho mẽ uràk kêt
nẽ. Koja Tĩrtũm ma nhỹri krĩ hwỳr ixkwỳjê
hõ mẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Kris
kapẽr jarẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Kris
kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa mẽ harẽnh ma nẽ
mẽ ỹ hã ixkĩnh nẽ nom pa ixkukwak ri mẽ
kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to jarkrar
kêt nẽ. Ixte mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm
ixujarẽnhre hã kot pa hkêt mẽ hã amnhĩ
to jarkrar. Ãm Tĩrtũm kãm nhỹhỹm ixpa
hprãm xà pix wỳr na pa hte ixpa nẽ mẽ
kãm kapẽr jarẽ. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa pa ja
hã mẽ apumu nẽ mẽ are nẽ hpãnhã ma krĩ
hõ hwỳr Kris kot mẽ hwỳr inhmẽnh xà hõ
hwỳr mõ. Ka mẽ ja hã ixto Tĩrtũm wỳr o
apa. [16] Kot paj mẽ anhõ krĩ kamã mẽ piitã
mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh pa hãmri nẽ
hpãnhã ma krĩ hkwỳ hkôt ijapôx o ri ixpa
nẽ kamã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa.
Kormã aa mẽ kot mar kêt kumrẽx xwỳnhjê
mã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pa hte
ã mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm ixujarẽnh anẽ.
Jakamã nhũm mẽ ja hã ixpumu nẽ mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê pix wỳr ixpa hã
ijarẽnh kêt nẽ.

[17] Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot
mẽmoj tã mẽ kot amnhĩ to jarkrar ã harẽnh
kot:

Kêr ka mẽ kamjaja amnhĩ mex ã amnhĩ to
jarkrar kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix mã
mãn mex o mex ã harẽnh o ri ho
jarkrar o ri apa. Anẽ.

[18] Kot pu mẽ Tĩrtũm noo mã amnhĩ to mex
ã amnhĩ to jarkrar nẽ ãm amnhĩ to jarkrar
kaprỳ. Nom koja Tĩrtũm tãm ja hã mẽ pahto
jarkrar nẽ ãm hãmri mẽ pahte amnhĩ to
mex xwỳnh ã pahto jarkrar.

11

*Jejus kot m*ẽ hwỳr mẽ rẽnh ã amnhĩ to
hêx xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 7.15; Rõmãn 16.17; Karatas 1.6-9;
*Koros*ẽ 2.8; Sikũn Pêtre 2.1

[1] E kot paj te mẽ hkrã pipãnh xwỳnh kot
htỳx ri amnhĩ jarẽnh pyràk o tanhmã mẽ
amã amnhĩ to jarkrar to. Kwa mẽ inhma
nẽ ixkamã agryk kêt nẽ. No mẽ ixkapẽr
kumrẽx mãn ma. [2] Inhmã mẽ akĩnh. Te ho
Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm mẽ akĩnhta pyràk.
Te mẽ apê mẽhõ kukrit kãm my hkĩnh nẽ
kot ho mjên prãm xwỳnhta pyràk. Kãm
mẽmyjê piitã mẽ hkĩnh kêt ãm kãm pix
kĩnh. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ amã Kris kĩnh o
nhãm amã mẽ hkĩnh xwỳnhjê jakre. Te ho
mẽhõ ni kot kãm myta pix kĩnh nẽ kãm ho
mjên prãm xwỳnhta pyràk. Ja na pa inhmã
hprãm. [3] Ra mẽ amã Kris kĩnh tỳx o apa nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm
mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri Tĩrtũm kapẽr
jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ
ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Kwa nà ja mex kêt. Koja mẽ Pawre
kapẽr ma nẽ ãm kuma nhũm ja mex nẽ. No
mẽ pahkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja na mẽ
pamã mex. Ja na kêt mẽ pamã mex o mex.
Anẽ.

Hãmri nẽ ra kot Kris nê tanhmã mẽ amã
hêx to kaxyw. Te amnepê mã kagã kot mẽ
panã kot wa pê Ewa mã hêx nhũm kot mar
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxta pyràk. [4] Na pa pre
ra mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã tanhmã Jejus
jarẽnh to. Nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm Karõ
jarẽnh to. Nẽ tanhmã wa kot mẽ pahto hkra
hto hã mẽ amã wa harẽ ka prem inhma nẽ
mar tỳx nẽ. Tã nhũm ra mẽ kot htỳx ri
Tĩrtũm kapẽr jahkre xwỳnhjaja ixpãnhã mẽ
awỳr mõ nẽ Jejus kapẽr kwỳm ri tanhmã
mẽ amã ujarẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh o
hêx rãhã ho pa. Nẽ Tĩrtũm Karõja nhũm
mẽ amã tanhmã ho hêx to. Nẽ ixte mẽ

amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kwỳm ri ixpãnhã
tanhmã mẽ amã harẽnh to ho pa. Na
ka prem mẽ ama nẽ ãm hãmri harẽnh ã
hkamnhĩx. Kwa kêr ka mẽ ri mẽ ujarẽnh
piitã mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ
kot Jejus jarẽnh tã no ãm katàt kôt harẽnh
kêt nẽ. Ãm ri ho hêx o pa. Ka htem ama nẽ
ãm hãmri harẽnh ã hkamnhĩx nẽ mẽ amã
mẽ mar prãm nẽ. Mẽ kot mẽ amã harẽnh
o hêx o pa htã ka mẽ ama nẽ ra mẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kwa mẽ ri ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. 5 Kris kot mẽ awỳr
mẽ rẽnh ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ
to hêx. Ka prem ama nẽ ãm hãmri mẽ kot
mẽ amã harẽnh ã mẽ hkamnhĩx. Nom na
pre Krisja mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Kêt pa
na pre mẽ awỳr inhmẽ. 6 Mẽ hkĩnhã ixkapẽr
kror pyràk tã no ãm ixte Tĩrtũm kapẽr mar
tỳx. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêxja na ixte omunh
par. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

7 Na pa pre mẽ akôt ri mẽ amã Jejus jarẽnh
o ri ixpa no ãm hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr
o ri ixpa hkêt nẽ. Xà amarĩ ixte mẽ amã
harẽnh nẽ hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêtja
mẽ apê omnuj? 8-9 Kormã ixte mẽ amã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpata ã na pa pre
hte tõhã kàxpore ho presija no ãm aa hã mẽ
awỳr kêt nẽ. Jar Masetõn kamã Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja na prem ixwỳr hkwỳ rẽnh o pa
pa ho ixàpkur xà japrôr o ri mẽ akôt ixpa.
Mẽ kumã ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa
hkêt tã pa hte mẽ kukwak ri mẽ akôt ho
ixàpkur o ri ixpa. Tã kot paj arĩ ã mẽ akôt
ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽmoj tã
mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. 10 Ja inhmã mex.
Jakamã kot paj amarĩ mẽ anhõ pika pê Gres
kãm ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ixpa
anẽ nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Ãm hãmri
na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kris pyrà
nẽ ixêx kêt kênã. 11 Xà we inhmã mẽ akĩnh
kêt kôt na pa hte ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh pãnhã mẽ awỳr kêt anẽ? Nà inhmã
mẽ akĩnh jakamã na pa hte kapẽr jarẽnh
pãnhã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. Inhmã mẽ
akĩnh tỳx kênã. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh
mex. 12 No mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri
Tĩrtũm kapẽr jahkre xwỳnhjaja na htem mẽ
ajahkre hpãnhã kàxpore hã mẽ awỳr pix o
pa. Nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ to hêx to nẽ
mẽ amã:

—Nà mẽ ixte Pawre kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk. Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja kot axpẽn
pyràk.

Anhỹr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Nom ixte
ho mẽ uràk kêt kumrẽx. Mẽ ixte amnhĩ
nhĩpêx kot axpẽn pyràk ronhỹx pa mẽ uràk
nẽ kàxpore hã mẽ awỳr o ri ixpa. Nom ixte
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Kot paj aa ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa hkêt nẽ. 13 Ã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na
pre Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Mẽ
kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh ã amnhĩ
jarẽnh tã ãm amnhĩ to hêx. 14 Mẽ õ pahi
Satanastija te mẽmoj mex jarẽnh pyràk tã
no ãm na hte mẽ pano kupyr pê mẽ pamã
tanhmã hêx to ho mẽ pahkôt pa. Te kot
mẽmoj mex ã ãm hãmri kot harẽnh pyràk
tã no ãm ho hêx. 15 Tã hkôt mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjaja na htem uràk nẽ te tãm
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ
pahwỳr mra nẽ tanhmã mẽ pamã hêx to.
Satanasti pyrà nẽ mẽ pano kupyr kaxyw
tanhmã mẽ pamã hêx to. Nom koja Tĩrtũm
nhỹrmã mẽ pahtã mẽ homnuj tỳx kumrẽx
nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu.

*Tanhmã m*ẽ kot Kris ã Pawre nhĩpêx to
ã mẽ harẽnh
Atre 9.23-25

16 E kot paj axte te ixtỳx ri amnhĩ to
jarkrar pyràk o mẽ amã tanhmã amnhĩ
jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ ixkamã agryk kêt
nẽ. 17 Pahihti Kris nhỹ hã kot paj mẽ amã
amnhĩ jarẽnh kêt ãm amnhĩ krã hkôt kot
paj mẽ amã amnhĩ jarẽ. 18 Na htem ohtô
nẽ mẽ ate mẽ hã apijaàm kaxyw tanhmã
mẽ amã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Tã kot
paj mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã
amnhĩ to jarkrar ka mẽ inhma. 19 Mẽ ate
amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã
ka htem htỳx ri mẽ kot amnhĩ to jarkrar
o ri mẽ pa xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt
ajamaxpẽr nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê
kumrẽx. 20 Mẽ kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre
hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ pakurom
mẽ kot amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh
jakamã na htem mẽmoj tã mẽ amã karõ ho
pa.

Nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt nhỹhỹm mẽ
arẽ nẽ nhỹhỹm mẽ arẽ.

Nẽ mẽ apa pix kukwak ri apkur o pa.

Nẽ mẽmoj tã mẽ ajakwap mẽ atak o pa.

Ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã ka te mẽ ate
atũm kêt pyrà nẽ atỳx ri mẽ kapẽr ma nẽ
mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 21 Tã ixte
mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt tã kot

paj mẽ uràk nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ to
jarkrar to ka mẽ inhmar japêr. Te ixtỳx
ri amnhĩ jarẽnh pyràk o kot paj mẽ amã
amnhĩ jarẽ nom ãm hãmri mẽ amã amnhĩ
jarẽ. 22 Mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre hã
amnhĩ to mẽ hêx xwỳnhjaja na htem mẽ
amã tanhmã amnhĩ to jarkrar to nẽ mẽ
amã:

—E mẽ inhma. Mẽ ixpê Ijaew na pa mẽ.
Mẽ arom mẽ ixpê finat Apraãw kanrẽhã
htàmnhwỳ jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ
mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Nom ijaxwỳja ixpê Ijaew tã pa hte mẽ
uràk nẽ ja hã amnhĩ to jarkrar hkêt nẽ. 23 Nẽ
mẽ kot Kris kapẽr jarẽnh mex o pa hã amnhĩ
jarẽnh tã pa na pa hte harẽnh mex o mẽ
hakre. Te ixkrã pipãnh pyràk o ã mẽ amã
amnhĩ jarẽnh anhỹr tãã.

E pa mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ka mẽ inhma. Nà na pre Kris ã mẽ
kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ to
jarkrar xwỳnhjê hkĩnhã Kris ã ixpynênh nẽ
ijagjênh xohtô nẽ. Nẽ mẽ hkĩnhã tõhã ixtak
rũnh kumrẽx. Pa mẽ hkĩnhã xatã mẽ kot
tanhmã ixto hã kritpêm ronhỹx pa pre ty.
24 Na pre Ijaew krãhtũmjaja Kris ã ixkatut
kãm ixtak rũnh nẽ. Nẽ ixtak xàja pĩ hã mry
kà janhôr o ixtak. Nẽ ixtak kaxyw nẽ ixtak
xà jatur xà kamã kàx xwa gixre janhô nẽ ho
ixtak rũnh o ixkatut kà rê. Ixtak o 39 hãmri
nẽ rĩ kormã mẽ kot ixpĩr pymaj inhmã ure.
Na pre htem nhỹri ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ.
Na prem ã inhĩpêx anhỹr o 5 wês.

25 Nẽ na prem ra mẽ kot ixpĩr kaxyw nẽ
kẽn rũnh kwỳ jamỳ nẽ ho ixtak o kuhê. Nẽ
Rõm nhõ xwỳnhjaja haxwỳja pĩ ho ixtak rax
kumrẽx. Ã inhĩpêx anhỹr o axkrunẽpxi.

Nẽ na pa pre hte gô xujanãr kãm nhỹhỹm
Jejus jarẽnh o ri ixpa kaxyw pàr kãm mẽ
hwỳr ixpa nhũm pàrja tanhmã amnhĩ to nẽ
agjê. Kritpêm nhỹx pre hte gôja ixpĩ. Pa pre
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o axkrut. Tã arĩgro
hõ hã kê axte pàr õ mã axà nẽ ma axte krĩ hõ
hwỳr mõ. Nhũm kê pàrta axte mẽ ixpê axà
nhũm gôja nhỹx kê axte ixpĩ. Pa pàr jakà
hã kumỳ nẽ hã ijêt o amỹkry. Nẽ ho apkati.
Tã nhũm nhỹhỹnh pàr õja mõ nhũm kamã
mẽ mõr xwỳnhjaja ixpumu nẽ ixwỳr pàr o
mõ nẽ amnhĩ wỳr ixto api nẽ ma amnhĩ kôt
ixto mõ.

26 Na pa pre amnhĩ xà htỳx kamã ija-
mak o ri ã mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o
ri ixpa anẽ. Kironhỹx pre gô tàmja ixpĩ.
Nhũm mẽ àhkĩnh nhi xwỳnhjaja kironhỹx
prem mããnẽn ixpĩ. Nẽ Ijaew nẽ Ijaew kêt
xwỳnhjaja tõhã tanhmã ixtomnuj to ho pa.
Pa pre krĩ hkwỳ hwỳr ixpa rỳ kapôt ã ixpa
nhũm mẽ ixtã amỹnê. Pa pre gô xujanãr
kãm pàr kãm ri ixpa nẽ nhỹx kamã ty.
Nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ to hêx
xwỳnhjaja haxwỳja tanhmã ixtomnuj to pa
mẽ ỹ hã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri
ixpa. Ã na prem Kris ã inhĩpêx anhỹr o pa.

27 Nẽ na pa Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa
kurê ixkẽngrà nẽ ri ixpa. Nẽ tõhã inhõt
kêt ã ixtã apkati. Nẽ tõhã inhmã prãm nẽ
inhmã kôr nẽ ri ixpa. Nẽ tõhã ixê mex kêt
nẽ inhmã kry nẽ ri ixpa. 28 Na pa hte Kris
kapẽr jarẽnh o ri ixpa pê ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. Nom ja pix kêt. Na pa hte krĩ piitã
hkôt Kris kwỳjê hkukamã tee ri ijamaxpẽr
nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mãn mẽ arĩ Kris kôt
amnhĩ nhĩpêx mex japêr rỳ ko. Mãn mẽ ra
kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ
ra hkaga.

Anhỹr o ijamaxpẽr o ixpa.

29 Nẽ na hte mẽhõ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp
xa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to pa tee ri
omu nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx. Koja mẽhõ
tanhmã Tĩrtũm nê mẽhõ mã kapẽr to nhũm
kuma nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt pa
tee ri ja hã omu nẽ nê kêp àmnàr xwỳnhta
kamã inhgryk tỳx kumrẽx.

30 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa ã mẽ amã
amnhĩ jarẽnh anẽ. Te ixte amnhĩ to ijarkrar
pyràk no ãm mẽ ate ixirerek xwỳnh ã ix-
pumunh pix kaxyw. 31 Ãm hãmri na pa ã mẽ
amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Pahihti
Jejus nhĩpêêxà Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh
mex. Tĩrtũmja mex o mex. Koja mex o mex
tũm nẽ pa rãhã ho pa. Tãm kot ixirerek
ã ixpumunh mex. 32 Kormã krĩ pê Tamas
kãm ixpare ri na pre mẽ õ pahi Arêtja mẽ
kãm ixtã amỹnê nhũm pôristijaja krĩ hpu
hã kahê xà nhõ hakwakre piitã kãm hipôk
pa nẽ ixkãm hamak o kuhê. Pa tee inhmã
nhỹhỹnh ixkator nẽ ma mẽ umaj ixprõt
nẽ ixtẽm prãm nẽ ixirerek xwỳnh ã amnhĩ
pumunh kurê kumrẽx. 33 Tã nhũm Kris
kôt mẽ pahkwỳjaja hamaxpẽr nẽ kawà rax
mỳ nẽ o tẽ nẽ inhmã ãm pa hwỳr axà nẽ
kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ pàr nhõr o
kahê nhĩrô pê ixto wrỳ pa ixkato nẽ mẽ kêp
amũxu nẽ amnhĩm ixprĩ nẽ ma tẽ nẽ mẽ kêp

akunok. Ã na pre Tĩrtũm ixirerek xwỳnh ã
inhmã ixto amnhĩrĩt anẽ.

12

*Tĩrtũm kot Pawre mã m*ẽmoj to amnhĩrĩt
ã harẽnh

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà inhmã amnhĩ
to jarkrar hprãm kêt tã kot paj tanhmã
mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma
nẽ hã ixtã apijaàm japêr. Na hte Tĩrtũm
tõhã inhõt kãm ixkarõ mã tanhmã kapẽr to.
2-3 Amnepê mã amgrà hõ hã na pre tanhmã
ixkrã hto nẽ õ krĩ hwỳr amnhĩ wỳr ixto api.
Na pre ra hã amgrà pê 14 ãn. Apu inhĩ
rãhã ixto api rỳ apu ãm ixkarõ pix o api
rỳ ko. Ixte ja hã amnhĩ pumunh mex kêt.
Tĩrtũm pix kot ja hã ixpumunh. 4 Na pre
ixto api pa pôj nẽ õ krĩ kamã axtem tanhmã
mẽ kapẽr to hã mẽ kuma. Na prem mẽmoj
mex kumrẽx jarẽ pa kuma nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ
inhmã mar prãm nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr
o:

—Hêxta waa nẽ. Mẽmoj jarẽnhja mex
kumrẽx. Nà kot paj akupỹm wrỳ nẽ ixkwỳjê
mã harẽ kê mẽ ixpyrà nẽ kuma. Nà kot paj
anẽ.

Anhỹr tã nhũm Tĩrtũm Karõ ja nê ixkurê
nẽ inhmã:

—Nà kêr ka mẽ kãm ja jarẽnh kêt nẽ. Ãm
kapxipix kot kaj ama nẽ ri hã apa.

5 Anhỹr jakamã pa pre paxipix mẽ arom
mẽmojja pumu nẽ kuma nom kot paj ri
hã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kot paj ãm
Jejus pix tanhmã harẽnh to ho ri ixpa.
Jao ixrom mex o mex ã harẽ. Nẽ ixrom
hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh
ã harẽnh o ri ixpa.

6 Nẽ ixte Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr ixàpirja ãm
hãmri ixte hã amnhĩ jarẽnh tã kot paj ja hã
amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽ ate ja
hã inhmar kôt inhmex ã ijarẽnhja na inhmã
hprãm kêt. Nom kot ka mẽ ixte tãm amnhĩ
nhĩpêx ã ixpumu nẽ tãm ixkapẽr ã inhma
hãmri nẽ rĩ kormã inhmã inhmex ã ijarẽ.
Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na inhmã
hprãm. 7 Na pre Tĩrtũm inhõt kãm inhmã
mẽmoj mex kwỳ jarẽnh rax nẽ. Hãmri nẽ
hpãnhã inhmã:

—E na ka akwỳjê rom inhõ krĩ hwỳr api
nẽ mẽ kurom mẽmoj mex pumunh rax nẽ.
Tã ate ja hã amnhĩ pumunh nẽ ma mẽ kãm
hã amnhĩ to jarkrar o ri apa pymaj kot paj
Satanasti mã anẽ nhũm inhma nẽ tanhmã
atomnuj to ho pa. Nom ijamaxpẽr xà hkôt
koja ã anhĩpêx anẽ.

Anhỹr jakamã nhũm tanhmã inhĩpêx to
pa inhmex kêt nẽ ixpa. Te mrônhĩ rax
nhỹhỹnh kot ixkamnhwỳr nhũm inhmã tee
ri hkaxàr prãm kaprỳ nẽ ỹ hã ho inhgjêx
rãhã nẽ ixpaja pyràk. 8 Tã pa tee ri ja hã
amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to Jejus wỳ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa ra mẽmojta nhỹ
hã ixpunuj nẽ ixirerek nẽ ixpa. Kwa inhnê
ata pa akupỹm ixihtỳx nẽ ijamakêtkati nẽ ri
ixpa nà?

Anhỹr o amnhĩ to hwỳr o axkrunẽpxi.
9 Hãmri nhũm inhmã:

—Nà kot paj anê hyr kêt nẽ. Kot paj
ãm akutã inhnojarêt rãhã ho ri akôt ixpa.
Ka axirerek nẽ apa htã ixihtỳx xwỳnh ã
ixpumunh kôt ixkamnàr rom tanhmã inhỹ
hã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anẽ.

Ã inhmã kapẽr anhỹr jakamã na pa ix-
punuj nẽ ri inhĩrot nẽ ixpa htã ixrom hihtỳx
xwỳnhta nhỹ hã ixkĩnh nẽ ixpa. Nẽ kurom
ixirerek xwỳnh pix ã amnhĩ to jarkrar o ri
ixpa. 10 Jakamã kot paj Kris ã ixpunuj nẽ ri
ixpa htã ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa.
Kwãr mẽ mãmrĩ hã tanhmã ixto kapẽr to
nẽ tanhmã hã inhĩpêx to pa amnhĩ xà htỳx
kamã ijamak o ri ixpa. Nẽ ixpê amrakati nẽ
inhĩrot nẽ ri ixpa htã Kris nhỹ hã tanhmã
kãm amnhĩ nhĩpêx mex to rãhã ho ri ixpa.

*Pawre kot tee ri m*ẽ hkukamã hamaxpẽr
ã harẽnh

11 Tã mẽmo kaxyw na pa ã mẽ amã amnhĩ
jarẽnh anẽ? Nà mẽ ate ixtã apijaàm kêt
jakamã na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ.
Mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ajahkre xwỳnh ã
amnhĩ to hêx xwỳnhjaja na ka htem ixrom
kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ harẽ nẽ
mẽ hã apijaàm o ri apa. Nom ixte amnhĩ
to grire xwỳnh tã mẽ kot amnhĩ to rũnh
o ijakrenh kêt. 12 Na pa pre mẽ akamã ri
ixpa nẽ Tĩrtũm nhỹ hã aa mẽ ate mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o ri mẽ akôt
ixpa. Nẽ ỹ hã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho
mex. Nẽ mẽ nohkre xwỳnhjê no ho mex.
Na pa pre hte ã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx
anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Amnhĩ xà htỳx
kamã ijamak o ri ixpa htã Tĩrtũm xihtỳx xà
ho amnhĩ to htỳx nẽ ã mẽ amã mẽmoj to
anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate omunh
nẽ Tĩrtũm àhpumunh tỳx ã omunh kurê
kumrẽx kaxyw. Nẽ ixpê Kris nhỹ hã mẽ

ajahkre hã ixpumunh kurê kumrẽx kaxyw
na pa pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ri mẽ akôt ixpa. 13 Xàn pa pre nhãm krĩ hkwỳ
kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê ho mex tã mẽ
kajaja tanhmã mẽ ato mex to hkêt nẽ? Nà
na pa pre hte mẽ anhĩpêx o axpẽn pyràk.
Ãm mẽmoj pixire na pa pre mẽ uràk nẽ mẽ
awỳr kêt nẽ. Nhãm krĩ hkwỳ kamã ixpata
ã na pa pre mẽmoj to presija nhũm prem
inhmã õr o pa. Tã pa pre mẽ mõ nẽ mẽ akôt
ixpa nẽ mẽmoj to presija htã hã mẽ awỳr
kêt nẽ. Kwa mẽ ã ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja
ma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ.

14 Tã ot pa ra akupỹm mẽ awỳr inhnojarêt
kaxyw. Na pa pre ra mẽ awỳr inhmõr o
axkrut. Tã ra axte mẽ awỳr inhnojarêt
kaxyw. Kot paj mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt
ixpa nom te wam ixtẽmta pyrà nẽ mẽmoj tã
ri mẽ awỳr kêt nẽ. Ãm mẽ amã ixkĩnh pix
na inhmã hprãm. Mẽ apiitã te mẽ apê ixkra
pyràk. Na hte mẽ hkrarejaja mẽ katorxà nẽ
mẽ hipêêxà mã ujaprôr o pa hkêt nẽ. Mẽ
hipêêxà nẽ mẽ katorxà na hte hkrare mã
kot mẽmoj to presija xà hkôt kãm haprôr
o pa nom mẽmoj tã hwỳr kêt nẽ. Ja pyrà
nẽ kot paj mẽ apê ixkra pyràk ã mẽmoj tã
mẽ awỳr kêt nẽ. 15 Kot kaj mẽ mẽmoj to
presija japêr nẽ inhmã harẽ pa ixàmnhĩx
ixkĩnh kãm mẽ amã ixkàxpore piitã õr par
pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ mẽ amã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa rãhã ixtykja na
inhmã hprãm. Inhmã mẽ akĩnh tỳx kumrẽx
tã mẽ kajaja mẽ amã ixkĩnhja mẽ atã hkwỳ
jêt kêt kumrẽx. 16 Ixte amnhĩ mã mẽmoj tã
mẽ awỳr kêt tã na hte mẽ akwỳjaja ixêx rom
ixte nhãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã
kàxpore hã mẽ awỳr o ixpa hã ixkamnhĩx.

17 Kwa tanhmã na pa pre ri mẽ ano kupyr
to? Xà ja kaxyw na pa pre mẽ awỳr
ixkràmnhwỳta wa kumẽ? 18 Na pa pre Xitre
hã ixihtỳx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nẽ Kris kôt
mẽ pahtõja pa Xitre hkôt kumẽ nhũm wa
ma mẽ awỳr mõ. Tã xà na pre Xitre tanhmã
mẽ ano kupyr to? Nà na pre ã mẽ anhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Tã wa ixte amnhĩ nhĩpêx nẽ
wa ijamaxpẽrja kot axpẽn pyràk. Nà na pa
hte uràk nẽ mẽ ano kupyr o ri ixpa hkêt nẽ.
19 Mãn ka mẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh o:

—Nà Pawre mẽ hkwỳjaja mẽ kãm amnhĩ
to rũnh xwỳnh prãm jakamã na ã Pawre
kagàja kamã mẽ pamã amnhĩ tã àprãr anẽ.

Anhỹr o mẽ ijarẽnh japêr nom mẽ inhmã
amnhĩ tã tanhmã ixàprãr to hprãm kêt. Ãm
mẽ inhmã mẽ akĩnh nẽ mẽ ato mex prãm
jakamã na pa htem tanhmã mẽ amã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa. Na pa Tĩrtũm noo mã
Kris nhỹ hã ã mẽ amã mẽ amnhĩ jarẽnh anẽ.

20 Tã kot paj jatã ma mẽ awỳr mõ ka mẽ
akwỳjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr.

Mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr o apa.
Rỳ mẽmoj tã axpẽn kãm agryk.
Rỳ axpẽn kãm agryk tokyx anhỹr o apa.
Rỳ axpẽn pê anhõxỳ.
Rỳ axpẽn to akapẽr punuj o apa.
Rỳ mẽ ajakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr
o ri apa.
Rỳ amnhĩ to rũnh prãm xàj anhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa
pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx
ka mẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu. 21 Xà kot paj
mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu ka mẽ akwỳjaja
arĩ mẽ aprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amn-
hĩkati ho ri apa? Rỳ arĩ tanhmã ajamaxpẽr
punuj to ho apa? Rỳ atỳx ri apijaàm kêt o
apa? Kot ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa
ja hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ xàj inhmỳr rax
nẽ. Nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm noo mã ixpijaàm
tỳx kumrẽx.

13

*Pawre kot tanhmã amnhĩ kukamã m*ẽ kãm
karõ hto

1 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm tanhmã mẽ
kot amnhĩ tomnuj to xwỳnhjê jarẽnh kot:

Koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm
mẽhõ pyxi nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã omu nẽ awỳr tẽ nẽ amã harẽ ka mẽ
ama nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr
kêt nẽ. No koja mẽmojaja axkrut
rỳ axkrunẽpxi nẽ hã omu nẽ awỳr
mra nẽ axpẽn kôt amã harẽ ka mẽ
ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr kurê
kumrẽx. Anẽ.

Tã ra mẽ awỳr inhmõr o axkrut tã kot paj
akupỹm mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu. 2 Hapu
hã mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ akwỳ
kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ
hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm
amnhĩ nhĩpêx kêt kot paj nhỹrmã akupỹn
mẽ awỳr mõ nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ apumu nẽ hã mẽ atomnuj tỳx
kumrẽx kãm ga. Anẽ.

Jakamã kot paj mẽ ma mẽ awỳr mõ nhũm
mẽ akwỳjaja arĩ mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa
hã inhmã mẽ ajarẽ pa mẽ atã mẽ kuma nẽ
tanhmã mẽ ato htỳx nẽ. 3 Kot kaj mẽ ja hã
ixpumu nẽ aprĩ hã ixte Kris nhỹ hã ixkapẽr
xwỳnh ã ixpumunh tỳx kurê kumrẽx. Kris
ixrom hihtỳx o hihtỳx. Na pre ra mẽ ate
amnhĩ tomnuj o apata mỳrapê tanhmã mẽ
anhĩpêx to. Tã kot kaj mẽ kormã ã ate
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga hkêt hã koja
tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anhĩpêx kati
nẽ. 4 Amnepêm na pre Krisja te hihtỳx kêt
pyrà nẽ ãm arĩ mẽ kãm xa nhũm mẽ unê
nẽ pĩ kahpa ã kunhô nẽ kupĩ. Tã nhũm
Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o akupỹm ho htĩr
nhũm akupỹm htĩr o htĩr nẽ Tĩrtũm nhỹ hã
hihtỳx o hihtỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja
pyrà nẽ wam mẽ awỳr inhmõrta ã na pa
pre hte mẽ akamã te Kris kormã htyk kêt
ri hihtỳx kêêta pyrà nẽ mẽ akôt ixpa. Tã
kot paj ma akupỹm mẽ awỳr mõ hãmri nẽ
te Kris ra akupỹm htĩr nẽ hihtỳx o hihtỳxta
pyrà nẽ Tĩrtũm xihtỳx xà ho tanhmã mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx to. Hãmri
nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ Tĩrtũm nhỹ
hã ijamaxpẽr tỳx ã ixpumunh kurê kumrẽx.

5 Kwa mẽ aprĩ hã tanhmã mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx to hã amnhĩ pumu. Xàn ka htem
ãm hãmri amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt aja-
maxpẽr o ri apa nà? Kot kaj mẽ apê hkwỳ
hã koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ akamã hkrĩ
rãhã nẽ. Nom koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ
akamã hkrĩ hkêt ka mẽ ãm apê hkwỳ hã
amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 6 No pa na ixte ja hã
amnhĩ pumunh mex. Ixpê Jejus kwỳ na pa.
Ra ixkamã hkrĩ nẽ ixkôt pa ho pa jakamã
ixpê hkwỳ na pa. Tã mẽ ate ja hã ixpumunh
mexja na inhmã hprãm. Na pa hte ixpê
Jejus kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ hkêt nẽ.

7 Nẽ na pa hte mẽ ato tanhmã Tĩrtũm wỳr
to ho ri ixpa nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korĩt nhõ
xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to ho pa hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. Mẽmo kaxyw na
pa hte ã mẽ ato hwỳr anẽ? Ixte mẽ ajahkre
mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw kêt. Ãm
mẽ ate amnhĩ to mex rãhã ho ri apa kaxyw.
Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa
hãmri nhũm axtem mẽhõ mẽ awỳr mõn pôj
nẽ tanhmã mẽ amã mẽ ijarẽnh to nẽ mẽ
ijarẽnh o:

—Kwa Pawre mẽ hkwỳjaja na htem
Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri Korĩt nhõ xwỳnhjê
jahkre ho pa.

Anhỹr tã pa amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm
mẽ kuma. 8 Na pa hte Tĩrtũm kapẽr kutã
amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na pa hte ãm mẽ
ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã mẽ amã
karõ kamã ixihtỳx rãhã ho ri mẽ akôt ixpa.
9 Jakamã kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
o apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Mẽ
kot axpẽn mã ixirerek ã ijarẽnh o pa htãã. Ã
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa kaxyw na
pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korĩt nhõ
xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ kot amnhĩ tomnuj
kaga hpa nẽ hpãnhã akapẽr kôt pix mã mãn
amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

10 Tã pa kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj
ri ã amnhĩ kukamã kagà nhĩpêx nẽ mẽnh
anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tokyx
akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kot
pa mẽ awỳr mõ nẽ Pahihti nhỹ hã mẽ ate
amnhĩ tomnuj ã mẽ amã akir. Nom inhmã
ã mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr anhỹr prãm kêt.
Ãm ỹ hã kapẽr o mẽ ajahkre mex nhũm mẽ
ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho
apaja na inhmã hprãm.

11 E Kris kôt ixkwỳjaja. Ãm ja pix. Kwa
kêr ka mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. Nẽ Tĩrtũm kôt pix mã ri
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa rãhã ho
apa. Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axpẽn
kôt ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri
apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
apa nhũm Tĩrtũm mẽ akôt pa ho pa. Kãm
mẽ pajapê htỳx kumrẽx. Kêp mẽ pamã
mẽ pahkĩnh nẽ mẽ pajamakêtkati jagjênh
xwỳnh.

12-14 Nẽ ota jar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja
pa mẽ ixpimrààtã mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Mẽ
ixpiitã mẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx jakamã na
pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

Nẽ kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ
akutã nojarêt rãhã ho pa. Nhũm Tĩrtũm
arĩ kãm mẽ ajapê rãhã ho pa. Nhũm Karõ
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ axpẽn to mex
pix kukamã mãn ajamaxpẽr o apa.

Tã e ixkwỳjaja. Ãm ja pix. Ixpê Pawre na
pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ ã mẽnh anẽ.

Karatas

Pawre kot Karatas kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ pika pê Karatas kamã Kris kwỳjê hwỳr kumẽ. Na pre ra Ijaew kwỳjaja mẽ hwỳr mra nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre ho pa nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr hãmri nẽ mããnẽn mẽ ixpê Ijaew nhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Nom ã mẽ kapẽr anhỹrja kot anhỹr kêt. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ pahto hkra. Tã nhũm prem ã mẽ kãm ho hêx anhỹr o pa nhũm Pawre tee ri ã mẽ kapẽr anhỹrja ã mẽ harẽnh ma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm Karatas nhõ xwỳnhjê mã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã hprĩ hã Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà. Nẽ mẽ kãm:

1-2 Pa Karatas nhõ xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ nẽ mẽmoj tã mẽ amã karõ.

Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Jejus Kris na pre wa mẽ akaxyw ixãm. Ixte wa ỹ hã ma ri mẽ akôt mẽ ajahkre o ri ixpa kaxyw. Na pre Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Hãmri nhũm wa mẽ akaxyw ixãm. Pyka ja kamã na pre mẽhõ mẽ akaxyw ixãm kêt nẽ. Tĩrtũm mẽ Jejus Kris na pre wa ixãm. Jakamã na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Nẽ ota jar krĩ ja kamã ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ.

3 E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Nẽ mẽ ato mex rãhã nẽ. Ka mẽ wa ỹ hã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa.

4 Nà na pre Krisja amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja omnuj tỳx jakamã nhũm amnhĩ grônh kôt te mẽ kot amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ ã mẽ panê htyk anẽ. 5 Jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harẽnh o ri papa. Nà kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa.

Mẽ ujarẽnh pixi ãm hãmri hã harẽnh

Rõmãn 16.17; Sikũn Korĩt 11.3-4; Epes 4.14; Korosẽ 2.8; Sikũn Pêtre 2.1-3

6 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr. Na pre Tĩrtũmja Kris kukwak ri mẽ ato mex nẽ. Nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm xàj te kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã xep tanhmã mẽ ajamaxpẽr to nẽ ra hkaga kaxyw. Ra axtem mẽ ujarẽnh õja ma nẽ gryk ã Tĩrtũm kaga kaxyw. Pa tee ri mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ. Kwa mon ka mẽ axtem nẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã? 7 Jejus jarẽnh pix na ãm hãmri. Mo mẽ ujarẽnh mex õ kot ka kêt mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx? Nà amrakati kumrẽx. Ã mẽ amã ujarẽnh anhỹr xwỳnhjaja na htem Kris kapẽr o pihkàr rũnh kumrẽx o pa nẽ katàt kôt harẽnh kêt nẽ. Ka xep mẽ ama nẽ ajamaxpẽr kati rũnh nẽ.

8 Na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ ãm hãmri mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ ka prem inhma. Tã koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã nhãm mẽ ujarẽnh õ jarẽ nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ aa kator kêt nẽ. Mẽ pahtõ rỳ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm ja hã omu nẽ ma kuwy pê himôta wỳr amnhĩ nê kumẽ. 9 E kot paj axte mẽ amã ja jarẽ ka mẽ aprĩ hã inhma. Koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhta kwỳm ri tanhmã mẽ amã ujarẽnh to. Hã koja Tĩrtũm omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ kamã pa ho pa nẽ aa kator kêt kumrẽx.

Tĩrtũm pix kãm Pawre hkĩnh hprãm ã kot jarẽnh

Juãw 5.44; Atre 26.9-20; Karatas 2.6

10 Nẽ koja mẽmojaja ixkapẽr ma nẽ kãm mar prãm kêt o kãm ixkĩnh kêt japêr nẽ

mãmrĩ kãm ixkĩnh kêt. Tĩrtũm kãm ixkĩnhja pix na inhmã hprãm. Kop apu mẽ piitã kãm ixkĩnhja mãn inhmã hprãm ronhỹx pa Kris nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri ixpa hkêt nẽ.

*Tĩrtũm kot Pawre mã Kra Jejus o amnhĩrĩt ã har*ẽnh

Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.4

11-12 E Jejus kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixte mẽ ujarẽnh mex jarẽnh o ixpaja na pre jar pika ja kamã mẽhõ amnhĩ krã hkôt inhmã harẽnh rỳ inhmã ahkre hkêt nẽ. Jejus Kris tãm na pre ixwỳr kato nẽ inhmã ho amnhĩrĩt. Jakamã mex o kot pika jakamã mẽ ujarẽnh piitã hakrenh par. 13-15 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Tanhmã Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw ixãm to hã pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nà na pre kormã ixkêt ri ixkukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩm ixta nẽ amnhĩ kaxyw ixãm nẽ kot ixto mex ã ixtã amnhĩ jarẽ. Tã pa pre ixkato nẽ gaa nẽ ixàptàr nom kormã Jejus Kris kôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Na pa pre axtem nẽ inhmã mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm nẽ. Nhũm pre ixpyrà nẽ arĩ mẽ nywjaja haxwỳja kãm mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm nẽ. No inhmã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ hakrenh par prãm jakamã na pa pre mẽ inhĩgêt kôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri ixpa. Mẽ kapẽr piitãã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa kaprỳ. Na pa pre axtem nẽ mẽ kot Tĩrtũm Kra Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho ri mẽ hkôt ixpa nẽ inhmã mẽ himex prãm tỳx kumrẽx. Ã na pa pre amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

16-17 Tã pa pre ma Tamas wỳr mõ. Kamã tanhmã Kris kwỳjê nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ kormã mẽ hwỳr ixàhtêp o inhmõr mẽ nhũm Tĩrtũm tanhmã ixto nẽ inhmã Kra Jejus o amnhĩrĩt pa jatã omu. Kêp Tĩrtũm Kra hã pa ixprĩ hã omu. Nhũm inhmã kapẽr nẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw ixàpênh ã inhmã karõ nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmẽ. Ixkwỳ Ijaew wỳr inhmẽnh kêt nẽ. Na pre inhmã:

—E kêr ka ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa.

Anhỹr jakamã pa pre kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Jao tanhmã ixte kêp hkwỳjê nhĩpêx tota kaga nẽ ma pyka pê Arap wỳr mõ. Nom tanhmã amnhĩ tã Jejus kwỳjê kukjêr to hkêt nẽ. Nẽ Jerujarẽ hwỳr inhmõr nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja tanhmã amnhĩ tã mẽ kukjêr to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot inhmã hã karõ xà hkôt ma Arap wỳr mõ nẽ kamã kapôt ã ri ixpa. Kamã na pre Tĩrtũmja inhmã Jejus Kris kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho amnhĩrĩt o pa. Hãmri nẽ inhmã kapẽr pa amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ma akupỹm Tamas wỳr mõ.

18 Tã nhũm ra amgrà axkrunẽpxi nẽ hapêx pa Tamas rũm ixkato nẽ ma Jerujarẽ hwỳr Simãw Pêtre hwỳr mõ. Hãmri nẽ kuri pôj nẽ hkôt ixpikamẽnh ã ixtã semãn axkrut. 19 Nom mẽ kot Jejus nhỹ hã hkwỳjê jahkre ho mẽ pa xwỳnh maati hkwỳjê hõ pumunh kêt kumrẽx. Ãm Simãw Pêtre mẽ Pahihti Jejus tõ Xiakreja pix wa omu. 20 ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. 21 Tã pa pre mẽ kurũm ixkato nẽ hpãnhã ma pika hkwỳ hkôt ijapôx o mẽ hkôt ixpa. Ma pika pê Sir mẽ Sirisja wa hwỳr mõ.

*M*ẽ kot amnhĩ jaêr pê Pawre kot amnhĩ nhĩpêx nyw ã omunh ã mẽ harẽnh

22 Nom Jutej kamã Kris kwỳjaja na prem kormã ixpumunh kêt nẽ. Ãm Simãw Pêtre mẽ Xiakre pix na pre wa ixpumu. 23 Na pre ra mẽ hkwỳjaja tanhmã hkwỳjê kot axpẽn mã ijarẽnh toja ma. Na prem ijarẽnh o:

—Kwa Jejus ã mẽ panhĩpêx kati htỳx o pa xwỳnhta na pre tanhmã hamaxpẽr to nẽ hpãnhã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kaxyw. Ra kot Jejus nê mẽ pahkurê htã hpãnhã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Anẽ.

24 Hãmri nhũm Kris kwỳjaja amnhĩ jaêr pê ijarẽnh ma nẽ inhỹ hã hkĩnh nẽ. Nẽ ixtã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

2

*Pawre kot Kris kw*ỳ hkrãhtũmjê mã amnhĩ jarẽnh

Atre 15.1-11

1-2 Tã nhũm amgrà pê 14 nẽ hapêx nhũm Tĩrtũm akupỹm Jerujarẽ hwỳr inhmẽ pa ma akupỹm mõ. Panãpe nẽ Xitre mẽ pa mẽ mõ nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ Kris kwỳ

hkrãhtũmjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Mẽ tapxipixjê mã amnhĩ jarẽ nẽ ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o ixpa hã amnhĩ jarẽ. Na pa pre ra amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Koonẽn. Kot pa apu mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixte Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre ho ixpa hã ixkamnhĩx rỳ hã inhmã akir. Na pa hte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Kris jarẽnh o ixpa no ãm mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ finat Mojes kapẽr kôt mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ hkêt nẽ. Ãm mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr pix kaxyw na pa hte mẽ kãm hã karõ ho ixpa. Tã kot paj Kris kôt mẽ ixkrãhtũmjê mã ja hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã hamaxpẽr to nhũm ja mẽ kêp omnuj japêr nhũm mẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ixte Kris kapẽr jarẽnh o ixpaja nê ixkurê. Jakamã nhũm ra ixte mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ixpa nhũm mẽ kot inhmar xwỳnhjaja ijarẽnh ma nẽ tee amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ra hkaprĩ nẽ pa.

Anhỹr o ijamaxpẽr. [3] Tã na prem ixte amnhĩ jarẽnhja ma nẽ ja nê tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Pa mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nhũm mẽ inhma nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ jakàr kêtja nhũm mẽ kãm mex nẽ. Mẽ kêp tanhmã kute hkêt nẽ. Nhũm Ijaew kêt xwỳnh Xitre ixkôt pa nhũm mẽ kot omunh tã kot mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà krãhyr ã kãm karõ hkêt nẽ.

[4] Tã nhũm mẽ kêp Jejus kwỳ hã amnhĩ jarẽnh o hêx xwỳnhjaja mẽ ixtã akuprõ. Nom hêx rom mẽ ixte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh pix kaxyw. Hãmri nẽ ixkapẽr ma nẽ Xitre hã inhmã akir nẽ inhmã:

—Kwa na pre Xitre Jejus kôt pix mã amnhĩ xãm nom finat Mojes kot mẽ pahpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kwa ja mex kêt. Na htem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ mããnẽn finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kwa kãm anẽ kê amnhĩ my kwrỳt kà krãhta. Finat Mojes kot mẽ panhĩgêtjê mã hã karõ xà hkôt.

[5] Anhỹr tã pa prem mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. Kot pa ri mẽ kãm ja hã karõ hkêt nẽ. Ãm Jejus kapẽr kôt pix mã kot puj mẽ amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ finat Mojes kapẽr mẽ Jejus kapẽr o papihkàr kêt nẽ. Kot puj mẽ anhỹr o Jejus kapẽr o ahkà nhũm ja mex kêt nẽ. Jejus kapẽr kãm mo mẽ kot mẽmy kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ? Amrakati. Jakamã na pa pre ãm mẽ pano kupyr o mẽ pa xwỳnhtajê kapẽr ma nẽ ãm mẽ kuma.

[6] Tã pa pre ra Ijaew kwỳ pê Jejus kôt ixkwỳ hkrãhtũmjê mã amnhĩ jarẽnh pa. Tanhmã ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh to hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ inhma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêxja nhũm mẽ tanhmã mẽ kaxyw inhmã hã karõ hto hkêt nẽ. Tĩrtũm na hte mẽ kêp mẽ hkrãhtũm ã mẽ omunh xà hkôt mẽ hkwỳjê rom tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk. Jakamã na pa hte ijaxwỳja Jejus kôt mẽ ixkrãhtũmjaja kot amnhĩ to rax o ijakrenh ã tanhmã ijamaxpẽr to hkêt nẽ. [7] Na pa pre mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nhũm mẽ inhma nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm ahpỹnhã Pawre mẽ Simãw Pêtre wa kãm wa àpênh ã karõ nẽ Ijaewjê hwỳr Simãw Pêtre mẽ nẽ axtem Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr Pawre mẽ. Wa kot ahpỹnhã mẽ hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri pa kaxyw. Nà ãm hãmri na hte wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nà ja mex. Anẽ.

[8] Ra Tĩrtũm kot Ijaew wỳr Simãw Pêtre mẽnh tã hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw pa ixãm. ỹ hã wa ixte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt wa ixpa kaxyw. [9] Jakamã nhũm mẽ ixkrãhtũm Xiakre mẽ Simãw Pêtre mẽ Juãwja ixte mẽ kãm amnhĩ jarẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Tĩrtũm kot ixto mex nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmẽnh ã ixte amnhĩ jarẽnhja ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Panãpe mẽ wa inhmã kapẽr nẽ wa inhmã:

—Nà ãm hãmri. Kot puj xep mẽ anẽ. Ka mẽ Panãpe wa kot kaj wa ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri apa. No mẽ pajaja kot paj mẽ axtem mẽ pahkwỳ Ijaew kôt harẽnh o ri ixpa. Ã kot puj mẽ ahpỹnhã mẽ hwỳr papa anẽ. [10] Nom kêr ka wa inhmar kumrẽx. Kêr ka wa mẽ ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê pê amrakati xwỳnhjê ho mex o ri apa. Mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

Anhỹr o wa inhmã kapẽr pa wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj wa anẽ. Ra ã wa ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw kênã. Anẽ.

Pawre kot Simãw Pêtre mã àkjêr ã harẽnh
Atre 10; Rõmãn 3.21-31, 6.1-14

11-14 Tã nhũm Simãw Pêtreja man mẽ
ixwỳr krĩ pê ãxiok wỳr mõ. Nẽ jar mẽ ixkôt
ri pa. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew tã Kris kôt Ijaew
kêt xwỳnhjê hkôt pa nẽ mẽ kutã apkur o pa.
Ixpyrà nẽ àmnhĩx ri mẽ kutã apkur o ri mẽ
hkôt pa. Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ my
kwrỳt kà jakàr kêt jakamã na pa htem mẽ
kutã ixàpkur kêt nẽ. Tã ra mẽ ixte Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr jakamã ja mẽ ixpê tanhmã
kute hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ hkôt
ixpa nẽ mẽ kutã apku. Ra mẽ ixte Kris
kôt amnhĩ xunhwỳr kênã kot pa hkêt ri mẽ
hkôt ixpa hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ
hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Tã nhũm Xiakre kot mẽ ixwỳr mẽ rẽnh
xwỳnhjaja haxwỳja mẽ ixwỳr mõ. Mẽ ix-
pyrà nẽ mẽ kêp Ijaew tã mẽ ixpyrà nẽ Kris
kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã ra mõ nẽ mẽ
ixwỳr pôj. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ
omu nẽ mẽ umaj axte Ijaew kêt xwỳnhjê
kutã apkur kêt nẽ. Axtem nẽ õja py nẽ o
tẽ nẽ mẽ hkàx ã ahte apkur o nhỹ. Hãmri
nhũm ra mẽ ixri Ijaew kwỳ pê Kris kôt mẽ
pahkwỳjaja ja hã omu nẽ piitã uràk nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Simãw Pêtre ri Ijaew
kêt xwỳnhjê hkàx ã apkur o hkrĩ. Nhũm
ixkôt pa xwỳnh Panãpeja haxwỳja ja hã mẽ
omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ
nẽ mẽ hkàx ã apku. Hãmri pa tee ri ja hã
mẽ omu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ. Na
prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kamã mẽ ujarẽnh mex kwỳm ri
amnhĩ nhĩpêx. Jakamã pa ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹrja nê Simãw Pêtre mã ixkapẽr.
Mẽ piitã mẽ noo mã xa nẽ ã kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹrja nê kãm ixkapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà Simãw Pêtre. Ri ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pahpê Ijaew tã kormã
pahkwỳjaja hpôx kêt ri ka hte ixpyrà nẽ
axàmnhĩx Ijaew kêt xwỳnhjê kutã axàpkur
o ri apa. Tã amnhĩ wỳr mẽ pahkwỳjê pumu
nẽ axtem nẽ mẽ hkàx ã axàpkur o akrĩ. Kwa
nà na ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ra axtem
amnhĩ nhĩpêx. Te ate mẽ kãm akapẽr nẽ
mẽ kãm: "Kot kaj mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ my
kwrỳt kà jakà pa rĩ mẽ akôt ri ixpa nẽ mẽ
akutã ixàpkur o ixpa." Anhỹr pyràk. Kwa
ja mex kêt.

15 —Mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ kêp
Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh o: "Mẽ kot mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt
xwỳnhjaja." Anẽ. 16 Tã mẽ pahpê Ijaew tã
na hte Tĩrtũmja mẽ pahte mẽ panhĩgêt kot
amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã
mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ.
Ra mẽ pahte ja pumunh mex. Ãm mẽ pahte
amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpẽr
ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ
pahto hkra. Kot pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt
pajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ pahpumunh
kôt pix mã mẽ pahto hkra.

17 —Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na hte
Tĩrtũm amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ nẽ
mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kêt ã mẽ
pajarẽ. Jakamã na pu htem paxàmnhĩx
ri Ijaew kêt xwỳnhjê kot Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê hkôt ri papa ho papa. Ra
Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ amnhĩm mẽ mex
ã mẽ harẽnh kênã. Tã koja mẽhõ kormã
ja mar kêt nẽ tanhmã hã mẽ pajarẽnh to
nẽ mẽ pajarẽnh o: "Tk. Ra mẽ kot amnhĩ
kaxyw Kris kôt hamaxpẽr tã axtem nẽ Ijaew
kêt xwỳnhjê hkôt ri pa. Jakamã arĩ mẽ
kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã." Anhỹr
o mẽ pajarẽnh japêr. Nom ãm mẽ pahte
amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kaprỳ.
Na pu htem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra
tãm amnhĩ nhĩpêx mex o papa. 18 No kot
pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa htã
tanhmã pajamaxpẽr to nẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx tũm o awjanã hãmri nẽ amnhĩ tom-
nuj tỳx kumrẽx.

19 —Tã tanhmã kot puj wem amnhĩ to nẽ
mẽ panhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa? Na pu htem
pajamaxpẽr o: "Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm
ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ."
Anhỹr o pajamaxpẽr. Hãmri nẽ finat Mojes
kot mẽ panhĩgêtjê mã kapẽr piitã hkôt ri
mnhĩ nhĩpêx o papa nom tõhã hkwỳm ri
tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã nhũm
Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex
ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm
kot ã ja jarẽnh kot anhỹr. Nom kot puj mẽ
amnhĩ kaxyw Kris kôt pajamaxpẽr nhũm ja
hã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex
ã mẽ pajarẽ. Hãmri pu mẽ Tĩrtũm kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri papa nẽ axte mẽ pahpê
Ijaew nhĩgêtjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ
nhĩpêx hkêt nẽ. Te ra mẽ pahtyk nẽ
axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pyrà nẽ pãnhã
Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o
ri papa.

20 —Nẽ na prem pĩ kahpa hã Kris nhô nẽ
kupĩ nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj te ĩhkô
hã jêt nẽ haxwỳja htyk pyràk. Jakamã na
pu htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ Kris kôt
amnhĩ xunhwỳ nhũm Karõ mẽ pahkarõm
agjê pu mẽ te Jejus Kris kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao hpãnhã
mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ
nhĩpêx o ri papa. Kris kãm hprãm xà hkôt
pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho papa.
Kris kêp Tĩrtũm Kra htã kãm mẽ pajapê
kamã mẽ panê htyk jakamã na pu htem
amnhĩ kaxyw kôt pix mã pajamaxpẽr rãhã
ho papa.
21 —Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahto
mex kumrẽx nẽ mẽ pahwỳr Krisja mẽ nhũm
mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Tã na pa
pre kapẽrja ma nẽ mar tỳx nẽ hã ri ixpa nẽ
ho ijamakêtkati hkêt nẽ. Tã kop apu Tĩrtũm
kot mẽ pahte mẽ panhĩgêtjê kot amnhĩ
nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh
kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh ronhỹx pre
Krisja ãm mẽ panê htyk kaprỳ. Mo kaxyw
nhỹx pre mẽ panê ty? Anẽ.
Ã na pa Simãw Pêtre mã ixkapẽr anẽ
nhũm mẽ piitã apkur pê hã inhmar o hkrĩ.

3

Mẽ pahte amnhĩ krã hkôt pahpê Tĩrtũm
kra hkêt ã mẽ pajarẽnh

Karatas 5.16-23; Epes 2.8; Piripos 3.9; Sikũn Ximotre 1.9; Xitre 3.4-7

1 Kwa Karatas nhõ xwỳnhjaja. Te ri mẽ
ajamaxpẽr kêt kumrẽx pyràk. Amnepê mã
mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã
tanhmã Kris htykja jarẽnh to. Pĩ kahpa
hã mẽ panê htyk ã harẽ ka mẽ aprĩ hã
inhma. Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o
mẽ hêx xwỳnhjaja ixpãnhã mẽ awỳr mra
nẽ tanhmã mẽ amã ujarẽnh to ka mẽ ama
nẽ mẽ ajamaxpẽr o apihkàr rax nẽ. Jao
axte Kris tyk mã ajamaxpẽr kêt nẽ. 2 E mẽ
inhmã mẽmoj jarẽ. Mẽmoj tã mẽ apumunh
kôt na pre Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ
nhũm mẽ awỳr agjê? Xà mẽ anhĩgêt kot
amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
ã mẽ apumunh kôt? Nà na pre ja hã mẽ
apumunh kôt mẽ awỳr rẽnh kêt nẽ. Na ka
prem Kris jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
ajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ apumunh kôt mẽ
awỳr kurẽ nhũm mẽ awỳr agjê.
3 Na pu htem amnhĩ krã hkôt tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pahpê Tĩrtũm kra hkêt
nẽ. Tĩrtũm Karõ pix kukwak ri na pu htem
pahpê hkra. Tã ka mẽ axtem nẽ ajamaxpẽr
o:
—Nà Tĩrtũm ra kot ixto hkra jakamã kot
paj arĩ ri mẽ inhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx
kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa rãhã nẽ inhmex
kumrẽx nẽ ri ixpa. Anẽ.
Kwa ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt.
4 Mẽ akwỳ kot Kris ã mẽ atomnuj tã ka mẽ
amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa htã
Kris kaga hkêt nẽ. Tã ra axtem nẽ mẽ kapẽr
o mẽ hêx xwỳnhjê jamaxpẽr kôt ajamaxpẽr
o te Kris ã amnhĩ xà kamã ajamak kaprỳ
pyràk. Kwa nà mẽ ri mẽ hkôt ajamaxpẽr kêt
nẽ. 5 Na pre Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ
rẽ nhũm mẽ awỳr agjê nẽ mẽ amã aa mẽ
ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri
mẽ akamã pa ho pa. Xà mẽ anhĩgêt kot
amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã
mẽ apumunh kôt na pre ã mẽ amã amnhĩ
nhĩpêx anẽ? Nà ja kôt kêt. Ãm mẽ ate Kris
kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr
ã mẽ apumunh kôt pix mã na pre ã mẽ amã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.

*Tĩrtũm kot amnhĩ tã finat Apraãw pumunh kôt mex ã har*ẽnh

Rõmãn 4.1-25; Xiakre 2.23

6 Nẽ mẽ ixpê Ijaew pàr krax finat Apraãw
na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr
nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:
Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx
jakamã na pa amnhĩm amex ã ajarẽ.
Amex kumrẽx Apraãw.
7 Anhỹr o kãm kapẽr jakamã mẽ pahte
uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr
xwỳnhjaja te mẽ pahpê Apraãw tàmnhwỳ
pyràk. 8 Nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja.
Na hte Tĩrtũm mẽ pahto hpimràk tã mẽ
pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr ã mẽ
pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex ã mẽ
pajarẽ nẽ mẽ pahto hkra. Amnepêm na pre
Apraãw mã kapẽr nẽ kãm:
E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr jakamã
kot paj akukwak ri pyka piitã hkôt
mẽ piitã mẽ ho mex nẽ.
Anhỹr o kãm kapẽr jao mããnẽn mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽ. 9 Jakamã mẽ pahte
Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
pajamaxpẽr xwỳnhjaja kot puj mẽ pahpiitã
uràk nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

*Tanhmã Tĩrtũm kot m*ẽ panê pĩ kahpa hã
jêt xwỳnh nhĩpêx to hã harẽnh

Rõmãn 4.14, 7.10; Wam Korĩt 15.56

[10] Nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr o:

—E kot paj finat Mojes kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra. Anẽ.

No ãm ja kot anhỹr kêt. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Ixte amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja mẽ ãm mẽmoj pixire nẽ hirôp kuhê. Rỳ mẽmoj pixire nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pa ja hã mẽ omu nẽ hã mẽ homnuj tỳx kumrẽx.

Anhỹr jakamã tanhmã kot pu mẽ amnhĩ to nẽ Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ aa ho pixi nẽ hirôp pakuhê hkêt? Nà kot puj mẽ ho anhỹr kêt nẽ. Kot puj mẽ tee ri pamã ja ho anhỹr prãm kaprỳ. Jakamã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã xwỳnhjaja koja mẽ mex kêt nẽ.

[11] Na hte Tĩrtũm mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte ã mẽ harẽnh anẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja na pa hte mẽ mex ã mẽ harẽnh o ixpa. Mẽ tapxipixjaja koja mẽ nhỹrmã Ixkra mẽ wa ixri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

[12] Nom na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr pê finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mojes kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot:

Mẽ kot ixkapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

[13] Tã kot pu mẽ ãm kapẽr o pixire nẽ hirôp pakuhê hãmri nẽ mỳrapê pahtĩr tũm nẽ papa hkêt nẽ. Nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta hwỳr ma papa. Ja pymaj na pre Krisja ĩ ho mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ pahto pymaj ã mẽ panê htyk anẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pakuhpa hã Kraja homnuj nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pĩ kahpa hã jêt xwỳnhta na pre Tĩrtũm homnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh

[14] Tã ã Jejus Kris kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr kukwak ri na pre Tĩrtũm kot Apraãw nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ixpê Ijaew pix o mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho mex nẽ. Jakamã koja mẽhõ. Ijaew õ rỳ Ijaew kêt xwỳnhjê hõ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nhũm Tĩrtũm hã omu nẽ ho hkra nẽ hwỳr Karõ mẽ nhũm kãm axà.

*Tĩrtũm kot finat Mojes kukamã m*ẽ pahto mex ã harẽnh

Rõmãn 3.19-20, 5.20-21, 11.32; Eprêw 6.13-18

[15] E ixkràmnhwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ mẽmoj tã axpẽn ma. Pika hã war axpẽn ma rỳ mẽmoj tã war axpẽn ma. Hãmri nẽ wa hã axpẽn mar pa nhũm ja ãm hãmri nẽ ãm rãhãã. Koja nhãm mẽhõ tẽ nẽ axtem tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. [16] Ja pyrà nẽ na hte ã Tĩrtũm mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh anẽ. Na hte mẽmoj jarẽ nhũm arĩ rãhãã. Na hte jarãhã mẽmoj jarẽ nhũm jãã nhũm axtem hijuk ri mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Na hte ãm kapẽr pỹnh nẽ. Tã na pre Apraãw mã hkanrẽhã htàmnhwỳjê hõ kukwak ri Apraãw o mex ã amnhĩ jarẽ. Tàmnhwỳ piitã kukwak ri ho mex ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm kanrẽhã htàmnhwỳ Krisja pix kukwak ri ã Apraãw o mex ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

[17] E kot paj hpãnhã axtem tanhmã mẽ amã harẽnh to. Na hte Tĩrtũm kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho pa rãhã nẽ. Ã na pre finat Apraãw mã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tã ra hã amgrà pê 430 nẽ hapêx nhũm hpãnhã finat Mojes mã kapẽr. Kot mar nẽ amnhĩ xô ri Ijaew mã harẽnh o ri mẽ hkôt pa kaxyw. Tã no nhũm ra kot Apraãw mã mẽmoj jarẽnhta arĩ hã no htỳx rãhã nẽ aa ho hamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ kot Mojes mã tanhmã kapẽr toja nẽ Apraãw mã tanhmã kapẽr toja nhũm hamẽ wa ho hamakêtkati hkêt nẽ. Nhũm wa hamẽ arĩ rãhã ho rãhã. [18] Tã mẽ ano kupyr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem htỳx tanhmã mẽ amã harẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh o:

—Kwa kot puj mẽ Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hkêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri

ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto mex kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja kot anhỹr kêt. Kop apu ã kot anhỹr ronhỹx Tĩrtũm ra wam kot tanhmã Apraãw mã kapẽr tota ra ho hamakêtkati. Nom na hte arĩ kãm hamaxpẽr rãhã nẽ ho pigrành nẽ ho hapêx kêt nẽ. Na pre Apraãw mã kãm:

Kot kaj amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr hã kot paj ato mex kumrẽx. Anẽ.

Tã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnhja arĩ rãhãã. Na hte arĩ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjê ho mex nẽ. Nom mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho mex kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte mẽ ho mex.

*Mo kaxyw na Mojes kap*ẽr ã kagà?
Rõmãn 3.20, 5.20, 7.7

19-20 Tã mo kaxyw na Mojes kapẽr ã kagàja? Nà mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê mẽ pahkurê kaxyw. Na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj nê mẽ pahkurê. Mẽ pahte axpẽn pê paxàhkĩnh nê mẽ pahkurê. Nẽ mẽ pahte axpẽn mã paxêx o ri papa nê mẽ pahkurê. Ã mẽmoj nê mẽ pahkurê anẽ. Mẽ pahprĩ hã kapẽr mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr gõ. Na pre kaxkwa rũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjaja kumrẽx kãm harẽ nhũm kuma nẽ Ijaew mã hã kagà. Jakamã na htem harẽnh o: "Mojes kapẽr" anhỹr o harẽ.

Tã Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ Krisja kormã kator kêt ri nhũm Ijaew Mojes kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã nhũm Krisja kator o Mojes kapẽr o hapêx. Ra Tĩrtũm kot Kris kukamã ho mex ã amnhĩ jarẽnh xà hã arĩgrota kator mẽ nhũm Mojes kapẽr hapêx.

No na pre Tĩrtũm Ijaew mã ujarẽnh kaxyw tãm mẽ kãm ujarẽnh kêt nẽ. Kapẽr o wrỳk xwỳnhjê mã na pre harẽ nhũm mẽ amnhĩ xô ri Mojes mã mẽ kaxyw kãm awjarẽ. Kot mẽ ô ri mẽ kãm harẽnh kaxyw. No Apraãw mã na pre Tĩrtũm tãm kapẽr. Na pre hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ mẽnh kêt nẽ. Tãm kot kãm kapẽr jakamã kapẽrja na mex o Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr jakrenh.

21 Nẽ na pre Tĩrtũm tanhmã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ mẽ pamã:

—E kot paj amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpẽr ã mẽ apumunh kôt pix mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr. Tã xà na pre kapẽrja nhĩjuk ri axte amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—E kot paj mẽ ate Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Xà na hte mẽmoj jarẽ nhũm jãã nhũm ra hijuk ri axtem mẽmoj jarẽ? Nà Tĩrtũm kapẽr ãm hpỹnh kênã. Kop ãm mẽ pahte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh ronhỹx mẽ pamã:

—Ãm ja pix ã mẽ apumunh kôt kot paj mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Anẽ.

22 Nom na pre ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh o:

Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ apa xwỳnh na ka mẽ.

Anhỹr jakamã tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nẽ Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa? Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. Mẽ pahte kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Koja ãm mẽ pamã kapẽr o:

—Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã ajamaxpẽr pa ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽ nẽ mẽ ato ixkra nẽ mẽ ato mex o ri ixpa. Anẽ.

*Mojes kap*ẽr te kêp Kris xwỳj ri mẽ hamãr xwỳnh pyràk ã harẽnh
Rõmãn 10.4; Karatas 4.1

23 Nẽ kormã Kris kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ mẽ panê htyk xwỳj ri na pre Ijaew Mojes kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Nhũm kapẽrja te kot amnhĩm mẽ unênh nhũm mẽ kot hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa pyràk. Na prem Tĩrtũm kot mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xàj ãm pix ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. 24 Te mẽhprĩre nhũm Mojes kapẽr te kêp mẽ hamãr xwỳnh pyràk. Mẽhprĩ jamãr xwỳnhjaja na htem mẽhprĩjê pumu nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kaxyw tanhmã mẽ ahkre hto ho mẽ hkôt pa. Ja pyrà nẽ na

pre Ijaew tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw Mojes kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jejus Kris kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Tã nhũm Jejus tãm kaxkwa rũm wrỳ pa mẽ ixkwỳ pixjaja mẽ ixkwỳjê rom amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumunh kôt mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh kurê kumrẽx.

*Jejus kukwak ri m*ẽ pahpê Tĩrtũm kra ã mẽ pajarẽnh

Juãw 1.12; Rõmãn 8.14; Epes 1.5

25-26 Tã ra mẽ ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr jakamã na pre Tĩrtũm mẽ ixto hkra pa mẽ ra te ixpê hkra xàptàr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. Jao Mojes kapẽr kaga. Te mẽhprĩre ra mẽ ahkre kamã mẽ àptàr nẽ kot mẽ ahkre xwỳnh kaga pyràk. Hãmri pa mẽ ixpê Tĩrtũm kra xàptàrjaja hãmri axte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ.

27 Tã mẽ kajaja na ka pre mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr nhũm mẽ akwỳ kot mẽ apê Jejus kwỳ hã mẽ apumunh kaxyw nhũm mẽ akrã kumrã. Hãmri ka mẽ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 28 Tã ra mẽ pahpê Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh jakamã na hte Tĩrtũm ahpỹnhã ri tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh kêt nẽ. Mẽ pahpê Ijaew rỳ mẽ pahpê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Rỳ mẽ pahpê nhãm mẽ kãm paxàpênh xwỳnh rỳ amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwỳnh nhũm hte ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to hkêt nẽ. Rỳ mẽ anijê hkôt rỳ mẽ inhmyjê hkôt mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to kêt nẽ. Ãm mẽ pahte Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte ã mẽ pahpumunh o pa anẽ.

29 Nẽ na pre Tĩrtũm Apraãw mã hkanrẽhã htàmnhwỳ Jejus Kris o mex ã amnhĩ jarẽ. Tã Kris kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã pu mẽ Tĩrtũm noo mã uràk nẽ te mẽ pahpê Apraãw tàmnhwỳ pyràk. Jakamã koja Apraãw nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ pahto mex rax nẽ.

4

*Mojes kap*ẽr te axte mẽ pahpynênh kêt pyràk ã harẽnh

Rõmãn 7.1, 8.14-17; Karatas 3.23

1 E kot paj axte mẽ amã tanhmã mẽhprĩjê jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ ra hkra mã mẽmo hikukrêx nhõr kaxyw. Hikukrêx nẽ õ pika. Õ mẽmoj piitã õr kaxyw. No nhũm hkraja kormã hprĩre nẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã nhũm kormã hprêk jamãr o pa. Nhũm hkraja arĩ te kãm àpênh o pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Kormã hipêêxà kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm hipêêxàja kot kãm õ mẽmoj piitã õr kaxyw no ãm kormã hprêk jamã. 2 Tã kormã hkraja hprĩre ri nhũm hipêêxà tanhmã amnhĩ to nẽ ty. Nom nhũm hkraja mỳr pê kormã õ mẽmoj o amnhĩptàr kêt nẽ. Kormã hprĩre jakamã nhũm hipêêxà mỳr pê kot kãm hamãr o pa xwỳnhja kormã kãm hamãr o pa. Tã nhũm hipêêxà kot kãm amgrà jarẽnh xwỳnhta kato nhũm tãm mẽmoj piitã ho amnhĩptà. Ra àptàr mex nẽ hamaxpẽr mex nẽ amnhĩm ho amnhĩptàr pa. 3 Tã Ijaew na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Amnepêm kormã mẽ kot Mojes kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pata ã na prem te mẽhprĩre hamaxpẽr kêêta pyràk. Te kormã mẽ àptàr kêt pyrà nẽ jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm te kot amnhĩm mẽ unênh nẽ mẽ kãm ê pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. 4 Tã nhũm Tĩrtũm kot Kra hkukamã mẽ pahwỳr mẽnh xà hã arĩgrota kato hãmri nhũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ mẽhõ nhõhy rũm kato. Nẽ mẽ pahpyrà nẽ gaa nẽ hprêk nẽ mẽ ixpê Ijaew rom Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri pa. 5 Jao te kot Mojes kapẽr pê mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ hpãnhã pahpê Tĩrtũm kra kaxyw. 6 Tã mẽ ixpê Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus Karõja rẽ nhũm mẽ pamã agjê. Hãmri nẽ mẽ pamã kapẽr o:

—Ra mẽ apê Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm: "Pa Papaj" anẽ. Kêr ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ. Anẽ.

7 Jakamã na pu mẽ ra te pahpê mẽ kãm paxàpênh xwỳnh pyràk kêt nẽ. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na hte mẽ panhĩpêx o te Kra Jejus nhĩpêx pyrà nẽ mẽ pahto mex nẽ.

*Mojes kap*ẽr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx

xwỳnhjê jarẽnh

Sikũn Korĩt 11.3-4; Korosẽ 2.16-19; Eprêw 6.1; Wam Pêtre 1.14

8 Nẽ amnepê mã kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr kêt ri na ka prem Tĩrtũm jarẽnh mar kêt nẽ. Ãm atỳx ri sãnti mã mex ã harẽ nẽ kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Nẽ amã mẽmoj kĩnh nẽ amã hprãm xàj tanhmã amnhĩ to hwỳr to ho ri apa. Te mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ sãnti mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nom sãntija kêp Tĩrtũm kêt.

9 Tã ka prem Tĩrtũm jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ apumu. Tã tãm kot amnhĩ kaxyw mẽ paxunhwỳr jakamã kwa mon ka mẽ ra axtem nẽ akupỹm sãnti hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw? Nà mẽ ajamaxpẽrja mex kêt. Sãnti nhĩpêxta tanhmã koja amnhĩ to nẽ mẽ ato ajuta? ãm mẽ kot ĩhkra ho hipêx pix jakamã hihtỳxti hã. Amarĩ kuhê xà kamã kuhê ho kuhê xwỳnh kênã. Tã te kot akupỹm amnhĩ kôt mẽ arẽnh kaxyw pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ra axtem nẽ akupỹm hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kwa nà mẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

10 Nẽ na ka htem amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—Na pre hte Ijaewjaja Mojes kapẽr xà hkôt arĩgro hkwỳ hã axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽmo mytwrỳ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽmo amgrà hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã kot paj mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. Kê Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mon ka htem axtem nẽ ri ã ajamaxpẽr anẽ? Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. 11 Na pa ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr. Te ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaprỳ ho ri ixpa pyràk.

*Karatas nhõ xw*ỳnhjaja kot Pawre ho mex ã mẽ harẽnh

Wam Korĩt 9.21-23

12 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Ixpê Ijaew tã te ixpê Ijaew kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri ixpa. Jao Kris kapẽr gryk ã mẽ inhĩgêtjaja kot amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã kwa mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Wem ma amnhĩ to amõr gri kêt wehe. Wam ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem inhma nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ja hã tanhmã ixto hkêt nẽ. 13 Na pa pre ixàà nẽ mẽ awỳr mõ nhũm ixàja ixto htỳx nẽ pa tokyx ixkator nẽ ma akupỹm mẽ arũm inhmõr kêt nẽ arĩ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ixpa. 14 Kormã ixà nẽ tanhmã ixkute htã ka prem ja hã ixpumu nẽ ixto mex nẽ ixkamã anhõkre kahak kêt nẽ. Na ka prem te ixto Jejus Kris nhĩpêx pyràk o inhĩpêx. Nẽ te ixto Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh nhĩpêx pyràk o inhĩpêx. 15 Jao mẽ amã ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ mẽ amã ixto mex pix prãm. Nẽ nhỹri ixpumu nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ inhmã akapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Anopxàà. Inhmã amnhĩ no kaxàr nẽ amã õr prãm nom tanhmã kot pa mẽ amnhĩ to nẽ hkapa nẽ amã kugõ? Anẽ.

Nẽ mẽ amã inhmã mẽmoj mex pix nhõr prãm. Tã ra tanhmã ajamaxpẽr to nẽ axtem nẽ te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk o inhĩpêx.

Mẽ no kupyr xwỳnhjaja kot mẽ hamaxpẽr o pihkàr ã mẽ harẽnh

16 Nẽ na pa pre ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nom ra mẽ amã mar prãm kêt jakamã na ka mẽ axtem nẽ inhĩpêx o te ixte mẽ akutã amnhĩ xãm pyràk. 17 Mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja te mẽ kãm mẽ akĩnh pyràk o mẽ anhĩpêx no ãm mẽ kãm akĩnh kêt. Na htem mẽ amex kaxyw tanhmã mẽ amã kapẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ ate mẽ mar nẽ mẽ gryk ã ixkaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa pix prãm xàj na htem mẽ akôt tanhmã mẽ amã hêx to ho pa. 18 Pa mẽ harẽnh ma hãmri nẽ mẽ kamã inhgryk o ã mẽ amã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ awỳr mra nẽ ixwakre kamã rỳ inhnoo mã mẽ amã mẽmoj mex jarẽ nhũm ja inhmã mex nẽ. No nhũm mẽ amã mẽ hêx xwỳnhjaja axtem nẽ mẽ ajamaxpẽr o pihkàr pix kaxyw na htem mẽ awỳr mrar nẽ mẽ amã ã ujarẽnh o pa anẽ.

*Pawre kot tee ri m*ẽ hkukamã hamaxpẽr ã harẽnh

19 Te mẽ apê ixkra pyràk jakamã na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ tee ri ijamaxpẽr nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Te nhỹhỹnh ixà htỳx nẽ ixte amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpaja pyràk. Rỳ te mẽ

hpijagri ho mẽ hikwỹ xwỳnh õhy xà htỳxta
pyràk. Mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex
o apa hprãm xàj na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa. [20] Hêxta waa nẽ. Kop apu
ra mẽ awỳr ixpôx nẽ mẽ akôt ixpa ronhỹx
pa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Nhỹx pa ra ixprĩ hã
mẽ amã ixkapẽr ka mẽ inhma. Nẽ amnhĩ tã
inhmã mẽ akĩnh tỳx ã mẽ akamã inhgryk
kêt ã ixpumunh kurê kumrẽx. No kagà pix
kãm ixkapẽrja ka mẽ kamã harẽ nom aprĩ
hã inhmar mex kêt nẽ. Na pa tee ri mẽ
akukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ htỳx nẽ ixpa.

*Mojes kap*ẽr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê jarẽnh

Eprêw 12.18-29

[21] Kwa mẽ amã arĩ Mojes kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx o ri mẽ apa hprãm xwỳnhjaja. Mãn
ka mẽ kormã aprĩ hã Mojes kapẽr piitã mar
par kêt jakamã na ka mẽ amã hkôt amnhĩ
nhĩpêx prãm. E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã
harẽnh to ka mẽ inhma. [22] Nà Tĩrtũm kapẽr
ã kagà htũm kot finat Apraãw jarẽnhja. Na
pre hkra myja wa hamẽxkrut. Prõ Sara
kamã ja nẽ kot amnhĩm haprôr nhũm ri
kãm àpênh o pa xwỳnh Aga kamã ja. [23] Kãm
àpênh xwỳnh kamã ja na pre mẽ pahpiitã
mẽ pahpyrà nẽ amarĩ kato. No hprõ Sara
kamã ja. Sara na pre ra hpigêx tỳx nẽ. Ra
hkamrô hkêt ryy nẽ pa htã nhũm Tĩrtũm
kot wa hkra hkukamã wa kãm ujarẽnh xà
hkôt nhũm Apraãwja htu nhũm wa hkrata
kato. Tĩrtũm kot hkukamã wa kãm harẽnh
xà hkôt nhũm kamã hkra nhũm kato.

[24-25] Tã wa nita ã wa harẽnh kot anhỹr.
Na pre Tĩrtũm mẽmoj jarẽ. Te ho wa uràk
o wa harẽ no ãm hã kuxi nẽ ã wa harẽnh
anẽ. Jakamã ni wa harẽnhja te kot Tĩrtũm
kapẽr pijakruuta pyràk. Wam ni Agata te
kot hixêt prêk pê Sinai nhĩmõk ã Tĩrtũm kot
Mojes mã kapẽrta pyràk. Hixêtja pika pê
Arap kamã na pre. Jakamã nhũm Tĩrtũm
Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr nhũm kuma
nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã kagà. Tã na hte
arĩ jarãhã mẽ hkwỳjaja hamaxpẽr o:

—E kot paj mẽ panhĩgêt finat Mojes
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm
Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã
ijarẽ nẽ ixto hkra.

Anhỹr o hamaxpẽr no ãm ã hamaxpẽr
anhỹr kaprỳ. Ã mẽ hamaxpẽr anhỹr
xwỳnhjaja te mẽ kêp Apraãw mã àpênh
xwỳnh Aga hkrata pyràk. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ
kêp Ijaew nhõ krĩ jakamã haxwỳja te kêp
Agata pyràk. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja
haxwỳja te mẽ kêp Aga hkrata pyràk. Na
htem htỳx Tĩrtũm kot mẽ omunh nẽ mẽ
ho hkra hprãm xàj Mojes kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Jakamã
haxwỳja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh o pa
xwỳnh pyràk.

*Jejus kôt m*ẽ kot amnhĩ kaxyw hamaxpẽr
xwỳnhjê jarẽnh

[26] Nẽ hapu hã Tĩrtũm kapẽrta. Apraãw
prõ kumrẽx Saraja te kêp kaxkwa kamã
Jerujarẽ õja pyràk. Krĩ ja kamã mẽ pa mã
xwỳnhjaja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh
xwỳnhjê pyràk kêt. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw
Kris mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã na htem hamaxpẽr o:

—Ixte amnhĩ kaxyw Kris mã ijamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã na Tĩrtũm ix-
pumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto
hkra. Anẽ.

Ãm hãmri na mẽ ã wamtajê rom
hamaxpẽr anẽ. Tã ã mẽ hamaxpẽr anhỹr
xwỳnhjaja te mẽ kêp Sara hkra pyràk.

[27] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh
kot:

E kormã akra hkêt nẽ apa htã kêr ka mãmrĩ
akĩnh nẽ ri apa.
Nẽ kormã apijagri hkêt tã kêr ka akĩnh tỳx
nẽ ri apa.
Kormã amjên kot akamã hkra hkêt nẽ te
kot akaga pyràk tã kot kaj akra nẽ
akanrẽhã atàmnhwỳ xohtô rax nẽ.
Mẽ ohtô rax o ra amjên kot nhãm hprõ hõ
kamã hkrata jakre. Anẽ.

Ã kapẽr kot anhỹr o mẽ kot amnhĩ kaxyw
Kris kôt hamaxpẽr xwỳnhjê hkukamã mẽ
ohtô hã mẽ harẽ.

[28] E ixkràmnhwỳjaja. Te mẽ apê Ijak
kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk. Koja mẽhõ
amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr hãmri
nẽ te kêp Apraãw mẽ hprõ Sara wa hkra
Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk. Na pre
Tĩrtũm amnepê mã kormã Ijak kator kêt ri
ra hkukamã hamaxpẽr nẽ Apraãw mã harẽ.
Nẽ mẽ papajaja nhũm Tĩrtũm Ijak pyrà
nẽ mẽ pakukamã mẽ pamã hamaxpẽr nẽ
amnhĩm mẽ paxunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Tã
ra mẽ ate amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr
jakamã te mẽ apê Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ
pyràk.

[29] Nhũm Apraãw kot Aga kamã hkra Is-
maewja na pre hprõ kumrẽx kamã hkrata
pumu nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ kamã gryk pix

o pa. Nẽ tanhmã hipêx to pê ri haprỳ ho ri hkôt pa. Tã mẽ kot amnhĩ krã hkôt amnhĩ to Tĩrtũm kra hprãm xwỳnhjaja na htem ã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa. Na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu nẽ Ismaew kot Ijak nhĩpêx pyrà nẽ mẽ pakamã gryk pix o pa. Nẽ tanhmã mẽ pahtomnuj to pê mẽ pahto kapẽr o ri pa. [30] Tã no ãm kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Koja mẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm Apraãw mã kapẽr nẽ kãm: "E kêr ka amnhĩ nê ate haprôr nhũm kot amã àpênh o ri pa xwỳnh mẽ hkrata wa hano. Koja hkrata amỳr pê amnhĩm mẽmoj to àrĩk kêt nẽ.

Ate aprõ kumrẽx kamã akrata pix koja hõja rom amỳr pê mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa." Anẽ.

[31] Tã te mẽ pahpê àpênh xwỳnh kamã hkrata pyràk kêt. Te mẽ pahpê Apraãw prõ kumrẽx kamã hkrata pyràk. Te Tĩrtũm kot Ijak kukamã hamaxpẽr pyràk o na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr.

5

[1] Nẽ Kris kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm pê mẽ papytàr jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ arĩ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra Kris kot ja pê mẽ papytàr nhũm mẽ paxàmnhĩx ri papa kênã.

Mẽ pahpê Tĩrtũm kra hprãm xàj tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to

Juãw 8.32, 8.36; Korosẽ 2.20

[2] E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kot ato hkra hprãm xàj amnhĩ my kwrỳt kà krãhta hã kot kaj mẽ ãm amarĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm hã mẽ omu. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Krisja ãm ate amnhĩ tomnuj mỳrapê anê htyk kaprỳ pyràk o amnhĩ nhĩpêx. [3] Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ te kot ã mẽ amã kapẽr anhỹr pyrà nẽ mẽ amã kapẽr o:

—E ra amã apê Kris kwỳ hprãm xàj amnhĩ my kwrỳt kà krãhyr jakamã kot kaj mããnẽn Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr pyràk.

[4] Nom kot kaj mẽ atõ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra kãm ga. Anẽ.

No ãm ja kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te ate Kris kutã amnhĩ xãm pyràk nhũm Tĩrtũm ato mex kêt nẽ. [5] Nom kot ka mẽ axtem ajamaxpẽr o:

—Ra ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã koja Tĩrtũm hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ. Karõ ra kot ã inhmã ja ho amnhĩrĩt anhỹr kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Ãm hãmri ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja. [6] Jakamã mẽ pahpê Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kamã ra mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnhjaja nhũm mẽ pahkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja tanhmã kêp kute hkêt. Na hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. No kot pu mẽ Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx o ri papa. Nẽ mẽ pamã axpẽn kĩnh pê tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri papa. Ja na kêt Tĩrtũm kãm hprãm.

[7] Ra mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm mẽ hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o hêx to. Ka mẽ ama nẽ axte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex hkêt nẽ. [8] No ãm ã mẽ kot mẽ amã mẽ ujarẽnh anhỹr xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr xwỳnh kênã kot kêt axtem nẽ mẽ awỳr kapẽr o mẽ amã hêx o mẽ pa xwỳnhjê rẽ.

[9] Nẽ koja mẽhõ pixi nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ uràk nẽ kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm. [10] No kêt mẽ apê Kris kwỳ na ka mẽ. Ixte ja hã mẽ apumunh mex. Kot kaj mẽ axte ixkapẽr ma nẽ akupỹm Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nà kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axte mẽ kot mẽ apê àmnàr xwỳnhjê kapẽr mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Koja Kris mẽ atã

mẽ homnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu.

*Pawre kot m*ẽ kot amnhĩ jakàr ã mẽ kãm karõ hkêt ã harẽnh

11 Nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho pa. Ixte mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ hã ixto ri hêx o pa. Nom ixte anhỹr kêt ixkràmnhwỳjaja. Kop apu ixte mẽ kãm ja hã karõ ho ixpa ronhỹx Ijaew krãhtũmjaja ja hã ijarẽnh ma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ nhũm mẽ axte Kris ã tanhmã inhĩpêx to hkêt nẽ. Nom ixte ja hã mẽ kãm karõ hkêt. Ãm ixte mẽ kãm Kris kot mẽ panê pĩ kahpa hã htyk jarẽnh pix mỳrapê na htem ixkamã gryk nẽ.

12 Hêxta waa nẽ. Mẽ kot mẽ amã hêx o pa pê mẽ ajamaxpẽr o pihkàr xwỳnhjaja kop mẽ ãm mẽ anhõ krĩ rũm hapôx nẽ ma nhỹhỹm hapêx ronhỹx pa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

Mẽ pahte axpẽn to mex o papa hã mẽ pamã karõ

Wam Korĩt 13; Eprêw 13.3, 13.16; Wam Pêtre 1.22; Wam Juãw 3.11

13-14 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Nà na pre Kris amnhĩ kaxyw mẽ parê. Axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt kaxyw. Ra kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pê mẽ papytàr jakamã kêr ka mẽ amnhĩ tã ja ma nẽ axte atỳx ri amã hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hkêt nẽ. Mẽ ãm amã axpẽn kĩnh pix o ri axpẽn kôt apa. Nẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao mẽ piitã tãm mẽ hipêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te mẽ ate wam Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. 15 No kot kaj mẽ axtem nẽ axpẽn kãm axoprê ho ri apa hãmri nẽ te ra mẽ ate axpẽn to ajapêx par o amõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mry xoprê kot axpẽn par o pata pyràk. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ ãm axpẽn to mex pix nẽ mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri axpẽn kôt apa.

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh

Matêwre 26.41; Rõmãn 8.1-11

16 Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ kê mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê ka mẽ axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Ãm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 17 Tĩrtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêxja nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja wa kot axpẽn pyràk kêt. Te wa kot axpẽn kutã amnhĩ xãm nẽ wa pijapu pyràk. Jakamã kot puj mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. 18 No kot puj mẽ Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx. 19 Jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũmta mex kêt. Ra mẽ piitã mẽ kot ja pumunh mex.

Na htem htỳx ri hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa.

Jao mẽmyjaja hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati.

Nhũm mẽ hprõjaja mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati.

Nẽ mẽmy hkwỳjaja axtem nẽ mẽmyjê hkwỳ ho amnhĩkati.

Nẽ mẽni hkwỳ haxwỳja axtem nẽ mẽnijê hkwỳ ho amnhĩkati.

20 Nẽ mẽ kãm mẽmoj mẽ hikukrêx japê htỳx o kãm Tĩrtũm kĩnh jakre.

Nẽ mẽmoj kaxyw ma wajaga hwỳr amnhĩ to pa.

Nẽ hkwỳjê kamã oprê ho ri pa.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk pix nẽ.

Nẽ mẽmoj to axpẽn pê õxỳ nẽ.

Nẽ mẽmo mỳrapê axpẽn pê anhgrà nẽ amỳm ahpỹnhã ri pa.

21 Nẽ mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx rãhã ho ri pa.

Nẽ axpã nẽ mẽ grer kãm ri axpẽn kãm hpijaàm kêt o ri pa.

Ã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ra ixte mẽ amã ja jarẽnh tã pa axte mẽ amã harẽ. Mẽ ate hã ano htỳx rãhã ho ri apa kaxyw. 22 No mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na.

Tĩrtũm Karõ hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem axtem kãm axpẽn kĩnh nẽ.

Nẽ hkĩnh nẽ ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri axpẽn kôt pa.

Nẽ gryk tokyx anhỹr hkêt nẽ. Ãm axpẽn to mex pix o ri axpẽn kôt pa.

Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx.

Nẽ kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt
tanhmã mẽmoj to.
23 Nẽ axpẽn mã kapẽr mã hprĩ ho ri axpẽn
mã kapẽr.
Nẽ mẽmoj punuj piitã nê amnhĩ to htỳx
o ri pa.
Ã na hte mẽ kot Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ
nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja Karõ nhỹ hã
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Jao mããnẽn Mojes kapẽr kwỳm ri
amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Jakamã koja mẽhõ
mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nê tanhmã mẽ
pahkurê hto hkêt nẽ. 24 Tã mẽ pahpê Jejus
Kris kwỳ jakamã na pu mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx tũmja nhĩpêx o te mẽ pahte amnhĩ
nê hpĩr pyrà nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ.

*Tĩrtũm Karõ hkôt m*ẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ pamã karõ
*Epes 4.23-24; Koros*ẽ 3.10

25 Tã ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto hkra
jakamã kwa kêr pu mẽ ãm kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papa.
26 Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri
nẽ mẽmoj tã mẽ pahkwỳjê mã amnhĩ to
jarkrar o ri papa hkêt nẽ. Kot puj mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ pakamã gryk
nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

6

*M*ẽ pahte tanhmã axpẽn to ajuta hto hã
mẽ pamã karõ
*Matêwre 18.15-17; Rukre 17.3-4; Sikũn
Tesarõn 3.14-15; Xiakre 5.19-20*

1-3 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Mẽ apê Tĩrtũm
Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa
xwỳnhjaja. Koja Kris kôt akwỳjê hõ tanhmã
amnhĩ tomnuj to ka mẽ ja hã omu nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm akapẽr. Nom
kêr ka mẽ kamã agryk kamã kãm tanhmã
nẽ hkêt nẽ. Ãm kãm akapẽr mã aprĩ ho kãm
akapẽr nẽ akupỹm tãm ãm. Nom kwa kêr ka
mẽ amnhĩ pumunh mex nẽ uràk nẽ ã amnhĩ
tomnuj anhỹr kêt nẽ.

Kot ka mẽ atõ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
omu nẽ ãm omu nẽ nê tanhmã kãm akapẽr
to hkêt nẽ. Nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Pa ja nê tanhmã kãm ixkapẽr to hkêt nẽ.
Kurom ixte amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa
kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Kwa mẽ ã
ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã
ajamaxpẽr anẽ nẽ nê kãm akapẽr kêt nẽ
hãmri nẽ te ate amnhĩ to mex ã amnhĩ
jarẽnh kaprỳ pyràk.

Nẽ kêr ka mẽ axpẽn to ajuta mex o ri
axpẽn kôt apa. Jao Kris kôt amnhĩ nhĩpêx
mex nẽ.

4-5 Nẽ na htem piitã amnhĩm àpênh pix
tãnopxar o pa. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ
tãnopxar pê tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri
apa. Hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh
nẽ. Nom kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
mex o akwỳjê jakrenh ã mẽ kãm amnhĩ to
jarkrar o ri apa hkêt nẽ.

6 Nẽ kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkre xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ kãm mẽmoj
nhõr o ri apa.

7 Koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahtĩr ri mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt
tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri pu mẽ tee ri
amnhĩ kukamã pajamaxpẽr nom amnhĩ nê
tanhmã kãm paxêx to hkêt nẽ. Koja mẽhõ
kãm amnhĩ to hêx nẽ te tãm kot amnhĩ
mã hêx pyràk nom kot puj mẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ nê tanhmã paxêx to hkêt nẽ.
8 Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã
ri amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho apa hãmri nẽ
nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax ã ri apa.
Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà
hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹrmã ty
nhũm Tĩrtũm akupỹm ato atĩr ka kuri amex
nẽ ajamakêtkati atĩr tũm nẽ ri apa ho apa.

*M*ẽ pahte axpẽn to mex rãhã hã mẽ
pamã karõ
*Atre 20.35; Wam Korĩt 15.58; Xitre 3.14;
Eprêw 13.3, 13.16; Xiakre 1.27*

9 Jakamã kwa kêr ka mẽ arĩ tãm ri amnhĩ
nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt
apa nẽ jam anhũrer kêt nẽ. Mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx o ri apa anhỹr rãhã ty nhũm Tĩrtũm
nhỹrmã ja hã mẽ ato mex rax nẽ. 10 Tã kêr
pu mẽ arĩ Kris kôt pahtõjê ho mex rãhã ho
ri papa. Nom mẽ tapxipixjê ho mex kêt nẽ.
Pu mẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.

11 E ixte mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽnh
nhũm mẽ ate ja hã ixpumunh kaxyw kot
paj pam kagà jatur xà hã inhĩhkra ho inhĩxi
nhĩpêx ka mẽ ixte inhĩxi hã kagà rũnhtita
pumu.

*Jejus kot m*ẽ panê htyk ã Pawre kãm
harẽnh prãm ã harẽnh
Wam Korĩt 1.22-24, 2.1-2

12 Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx
xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr o:

—Nà kot paj Karatas nhõ xwỳnhjê mã
Kris pĩ kahpa hã htyk ã harẽnh o ri ixpa
hkêt nẽ. Kot pa anẽ nhũm mẽ ixpê Ijaew
kwỳjaja ja hã inhma nẽ hã tanhmã inhĩpêx
to. Ja pymaj kot paj mẽ kãm tanhmã harẽnh
to hkêt nẽ. Kot paj ãm mẽ kot amnhĩ my
kwrỳt kà jakàr pix ã mẽ kãm karõ kê mẽ
ixkapẽr xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pa hã
mẽ omu nẽ ma ixkwỳjê mã mẽ hã amnhĩ to
jarkrar o ri ixpa. Anẽ.

13 Te mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt ri
amnhĩ nhĩpêx pyràk tã no na htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra mẽ kot amnhĩ jakàr
tã no ãm Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ
nhĩpêx hkêt nẽ. Ãm hkwỳ hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kot kaj mẽ ama nẽ
mẽ uràk nẽ amnhĩ jakà nhũm mẽ ja hã mẽ
apumu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ ma ri mẽ hkwỳjê
mã mẽ atã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ mẽ
kãm:

—E Karatas nhõ xwỳnhjaja na pa prem
mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm
karõ nhũm mẽ inhma nẽ mẽ pahpyrà nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

14 No pa na pa hte ã mẽ kãm mẽmoj tã
karõ anhỹr o ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm
kot mẽ pahto hkra kaxyw mẽ panhõ Pahihti
Jejus Kris kot mẽ nê htykja pix na pa hte mẽ
kãm harẽ. Ra kot inhnê htyk jakamã te pa
ixte kuri ijêt nẽ ixtyk pyràk. Jakamã ra jar
pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te ixpê
htyk nẽ hapêx pyràk pa axte hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt pyràk.

15 No mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr
xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ jakàr kêt
xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ
ãm mẽ omu. Ãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papaja pix na
kãm hprãm. 16 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa nẽ apê Tĩrtũm kra mex nhũm
mẽ ato mex rax nẽ. Nẽ mẽmoj to mẽ
akutã nojarêt rãhã nẽ. Ka mẽ axàmnhĩx
ajamakêtkati nẽ ri apa ho apa.

17 Nẽ na prem Kris ã ixtak rax nẽ nhũm
ixkatut ã ixtak xà arĩ rãhã nẽ pa hte hã ixpa.
Ixte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
xwỳnh ã ixto amnhĩrĩt xà na. Jakamã kê
mẽhõ axte Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã tee
ri ixpumu nẽ tanhmã hã ixkukjêr to hkêt
nẽ.

18 E ixkràmnhwỳjaja. Kê Pahihti Jejus Kris
mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nẽ mẽ ato mex
rãhã ho pa. Nà koja mẽ ato anẽ.

Ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã
mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

Epes

Pawre kot Epes kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre o pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre krĩ pê Epes kãm Kris kwỳjê hwỳr hipêx nẽ kumẽ. Epes nhõ xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnh na pre mẽ. Nhũm pre ra Pawre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na pre hte Pawre ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus ã unê nẽ krĩ pê Rõm wỳr kumẽ nẽ kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Nom amarĩ hkrĩ hkêt nẽ. Na pre hte mẽ kot hwỳr mrar xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽ. Nẽ krĩ hkwỳ hkôt Jejus kôt hkwỳjê mã kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ. Jakamã na pre Epes kamã hkwỳjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ.

Nẽ kagàja kamã hprĩ hã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ htipxi nẽ ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ kãm hã karõ. Nẽ jar pika hkôt te mẽ kêp Kris nhĩ pyrà nẽ pa hã mẽ harẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ kãm:

[1] Pa Epes kãm Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa hipêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ixpê Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwỳnh na pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Tã pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr. Na ka xep htem Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

[2] E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mẽ wa ỹ hã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.

*Tĩrtũm kot m*ẽ pakukamã amnhĩm mẽ parênh ã harẽnh

Rõmãn 8.28-30; Wam Korĩt 1.21-22; Wam Tesarõn 1.4; Sikũn Tesarõn 2.13; Wam Pêtre 1.2

[3] Na hte mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhĩpêêxà Tĩrtũmja mẽ pahto mex rãhã ho pa. Mẽ pahpê Kra Kris kwỳ hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Ra wa Karõja mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã te ra mẽ pahte kaxkwa kamã wa kuri mẽ pamex nẽ mẽ papa pyràk. Tã ra mẽ pahte jar pika ja kamã paxàmnhĩx pajamakêtkati mẽ pamex nẽ ri papa jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩm ãm mex o mex ã harẽnh rãhã nẽ.

[4-5] Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã amnhĩm mẽ parê. Kris kukwak ri amnhĩm mẽ parê. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ pakukamã mẽ parênh anẽ? ãm mẽ pahte kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw. Jao tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kãm mẽ pajapê jakamã na pre mẽ pakukamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Ixkra Jejus Kris koja nhỹrmã ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ nê ty. Tã mẽ kot mẽ nê htyk ã harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja kot paj mẽ ho ixkra. Nà kot paj ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

[6] No mẽ papajaja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex to hã mẽ pahpumunh kôt na pre ã mẽ pahto hkra hã mẽ pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm Kra Kris pix kukwak ri na pre ã mẽ pajarẽnh anẽ. Kãm Kra japê jakamã na hte mẽmoj to mẽ pahpê hkwỳ hã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Jakamã na pu htem amnhĩ tã kãm mex o mex ã harẽnh o papa.

[7-8] Na pre Krisja mẽ panê htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh xà hkôt mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Koja aa tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Pu mẽ axte amnhĩ amnhĩ tomnuj o papa hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx jakamã na pre ã mẽ pahto mex rax anẽ. Ãm mex o mex nẽ àhpumunh o àhpumunh.

[9-10] Amnepêm na pre hamaxpẽr o:

—Nà na pa ra kaxkwa ho ixkato nẽ kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Nẽ pika ho ixkato nẽ kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Tã koja nhỹrmã Ixkra Kris mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa. Kaxkwa kamã nẽ pika piitã hkôt mẽmoj piitã ho amnhĩptà nẽ tapxipix inhỹ hã kêp mẽõ Pahihti. Koja ã amnhĩ nhĩpêx

anhỹr xà hã arĩgro kato nhũm ã amnhĩ
nhĩpêx o pa anẽ. Nà ja na inhmã hprãm.
Anẽ.

Ã Tĩrtũm amnhĩ kukamã hamaxpẽr
anhỹrja kôt na pre Kris kêp mẽ panhõ
Pahihti hã harẽ. Tã nhỹrmã mẽ pahto
amnhĩptàr kaxyw koja mẽ pakaxyw ãm.
Amnepêm ri mẽ pa xwỳnhjê mã kot kormã
ja ho amnhĩrĩt kêt tã ra jarãhã mẽ pamã ho
amnhĩrĩt.

11 Kris kukwak ri na pre amnhĩm mẽ
parê. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ
jarẽnh xà hkôt. 12 Tã mẽ ixpê Ijaew kwỳ
kumrẽx mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã koja mẽ piitã mẽ inhỹ hã Tĩrtũm mã
mex o mex ã harẽnh o ri pa.

13 Nẽ mẽ kajaja na ka prem mẽ ixpyrà nẽ
Tĩrtũm kapẽr ma nẽ ajaxwỳja hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja.
Tã ka prem ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ kot
inhĩpêx pyrà nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tom-
nuj piitã rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Hãmri nẽ
mẽ awỳr Karõ rẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ
akarõ mã agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa. Kris
kukwak ri na pre mẽ awỳr kurẽ. Amnepê
mã na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Koja mẽ Ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳ pa
ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra nẽ mẽ hwỳr
Ixkarõ rẽ. Hãmri nhũm mẽ hkarõ mã agjê
nẽ mẽ kamã hkrĩ ho hkrĩ.

14 Anhỹr jakamã na pre mẽ pahwỳr kurẽ
nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahwỳr agjê
nẽ mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Pu mẽ ja hã
amnhĩ pumu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixwỳr Karõ mẽnh
jakamã na ixkarõ hwỳr axà nẽ kamã hkrĩ ho
hkrĩ. Tã koja ra kot mẽ ixtã amnhĩ jarẽnh
xà hkôt ja hã ixto mex nẽ. Ra kot ixto hkra
kênã. Jakamã koja nhỹrmã ma amnhĩ wỳr
ixto api pa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixpa
ho ixpa. Hãmri nẽ kukwak ri axte tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

Jakamã koja mẽ piitã ã kot mẽ ho mex
anhỹr ã amnhĩ tã kamã ama nẽ amnhĩ tã
omu nẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho
pa.

*Pawre kot Epes nhõ xw*ỳnhjê ho Tĩrtũm
wỳr ã harẽnh

*Piripos 1.9; Koros*ẽ 1.9-12; Wam Tesarõn
5.23; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16; Eprêw 13.20

15 Nẽ na ka xep htem amnhĩ kaxyw Kris
kôt ajamaxpẽr tỳx pê amã Tĩrtũm krajê
piitã mẽ hkĩnh o mẽ ho mex o apa. Na pa
pre mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. 16-18 Nẽ
xatã mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ mẽ ato
hwỳr o:

—Pa Mẽinhĩpêêxà maati Tĩrtũm. Nà
amex o amex. Ka na ka pre mẽ ixwỳr
mẽ inhõ Pahihti Jejus Krisja mẽ nhũm mẽ
ixwỳr wrỳ nẽ hprĩ hã mẽ inhmã ate tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã ato amnhĩrĩt. Tã
Epes kãm akrajaja na xep htem akôt pix mã
ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Ãm hãmri
na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

—Nẽ kwa Tĩrtũm. Kê Akarõ tanhmã mẽ
hkrã hto kê mẽhprĩ hã akapẽr mar tỳx rãhã
ho pa. Jao ra ate mẽ ixkukamã mẽ ixtã
tanhmã mẽ ixto mex to hã amnhĩ jarẽnhja
kê mẽ kãm hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Nẽ
ate nhỹrmã mẽ ixpê akrajaja mẽ ixpiitã
tanhmã mẽ ixto mex to jarẽnhja kê mẽ kãm
hamaxpẽr tỳx pê hkĩnh rãhã ho pa ho pa.

19-20 —Nẽ kê mẽ axàhpumunh o axàh-
pumunh ã ate akupỹm Akra Kris o htĩr
ã apumunh mex nẽ Tĩrtũm. Na ka pre
axàhpumunh xà ho akupỹm ho htĩr nẽ ma
akupỹm anhõ krĩ hwỳr ho api nẽ amnhĩ
nhĩhkô hã ỹr nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Apyrà
nẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr kaxyw. Ã axàh-
pumunh xà htỳx kot anhỹr. Tã kê akrajê
piitã ja hã apumu nẽ axàhpumunh tỳx o ate
tanhmã mẽ ixto ajuta hto ho apa hã apumu.

Anhỹr o na pa hte mẽ ato hwỳr o ri ixpa.

21 Nẽ Krisja àhpumunh tỳx o
mẽkarõmnuti piitã hakrenh. Nẽ hihtỳx
o mẽ hakrenh jakamã krĩ nhõ xwỳnhjê
mã te mẽ àhpumunh tỳx kêt pyràk o na
htem htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. Nẽ
Krisja hihtỳx o pika piitã hkôt pahi piitã mẽ
hakrenh par kumrẽx. Nẽ hihtỳx o kot pika
piitã hkôt mẽmoj piitã mẽ hakrenh par.
Jakamã mẽhõ koja we tanhmã kot amnhĩ
nhĩpêx to hã kãm karõ rỳ kãm hamaxpẽr
gõ? Nà amrakati kumrẽx. Ra kot ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh kênã.
Nẽ hihtỳx o hihtỳx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh.
Nẽ àhpumunh o àhpumunh rãhã nẽ pa ho
pa xwỳnh. Nẽ hihtỳx o kot jar pika ja kôt
mẽ pajakrenh par nẽ hihtỳx o Tĩrtũm nhõ
krĩ kamã mẽ mẽmoj piitã hakrenh par. Tã
koja mẽmoj piitã ho amnhĩptàr rãhã htĩr
tũm nẽ pa ho pa.

*Kris te kêp m*ẽ pahkrã pyràk ã harẽnh

Rõmãn 12.4; Wam Korĩt 12.12; Epes 4.16;
*Koros*ẽ 3.25

22 Na pre Tĩrtũmja Kra Kris nhĩhkram
mẽmoj piitã haxàr pa. ỹ hã kot nhỹrmã
ho amnhĩptàr o pa kaxyw. Jakamã kot mẽ
pahto amnhĩptàr xwỳnh ã kêp mẽ panhõ
Pahihti. Nẽ te kêp mẽ pahkrã pyràk. Nẽ
mẽ papajaja te mẽ pahpê ĩ pyràk jakamã
na pu htem hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa.
23 Na hte mẽ panhĩja mẽ pahkrã kamã mẽ
pajamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to. Ja pyrà nẽ na pu htem mẽ pahkrã pyràk
xwỳnh Krisja kapẽr ma nẽ hkôt tanhmã ri
amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

Koja mẽhõ ãm hkrã pix nẽ ĩ hkêt nẽ pa
hãmri nẽ mex kêt nẽ. Na htem hkrã nẽ
mãã nẽn ĩ nẽ pa nẽ mex nẽ. Ja pyrà nẽ na hte
Kris mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa
hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ mex nẽ pa.
Pu mẽ pajaxwỳja hkôt ri amnhĩ nhĩpêx ã
amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ pamex nẽ papa
ho papa.

2

*Tanhmã Tĩrtũm kot m*ẽ pahto hkra hto ã
harẽnh

Wam Korĩt 6.11; Xitre 2.11–3.7

1 Nẽ amnepê mã na pu pre htem Tĩrtũm
kàx ã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa.
2 Nẽ jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ
nhĩpêx. Jao amnhĩ tomnuj pix o ri papa.
Nẽ mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kapẽr
kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Na pre
hte tanhmã mẽ pahkôt mẽ pahto ho pa. Mẽ
pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw mẽ
pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjê. Pu mẽ
amnhĩ tã omunh kêt tã ỹ hã amnhĩ tomnuj o
papa. Satanastija kêp mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê
nhõ pahihti na. Tã pu pre htem pahtỳx
ri hkôt amnhĩ nhĩpêx pix o ri papa. 3 Mẽ
pahpiitã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm
xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
Nẽ mẽmoj punuj kukamã pajamaxpẽr nẽ ra
hkôt ã amnhĩ tomnuj anẽ. Ã na pu prem
mnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
pahpumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Jakamã
nhũm tee ri mẽ pakukamã hamaxpẽr nẽ
hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na htem ixkapẽr kwỳm
ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho pa.
Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa
xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ixri htĩr tũm
nẽ mex nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Ixkĩnhã mẽ
kot amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã tanhmã
kot mẽ amnhĩ to nẽ ixri htĩr tũm nẽ pa ho
pa? Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja
mẽ nhỹrmã ma amnhĩ xà htỳx kamã hamak
tũm xàta wỳr ma hapêx pa. Nà koja mẽ anẽ.
Hêxta waa nẽ. Inhmã ma hwỳr mẽ pa prãm
kêt tã ra ma hwỳr mẽ pa kaxyw.

Anhỹr o hamaxpẽr. 4-5 Nẽ amnepêm ko-
rmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papata ã
te mẽ pahte amnhĩ xà htỳx kamã paja-
mak tũm xà hwỳr pryta ã mẽ papa pyràk.
Nom Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pakamã
ukaprĩ jakamã na pre mẽ pahto mex rax
nẽ. Nẽ akupỹm Kris o htĩrja ri te ra mẽ
pahte amnhĩ xà htỳx kamã pajamak tũm
xà hwỳr pryta nê mẽ pahto ujanãr pyràk o
mẽ panhĩpêx. Mẽ pakamã ukaprĩ nẽ kãm
mẽ pajapê ho ã mẽ panhĩpêx anẽ. Amarĩ
ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ panê mẽ pahte
amnhĩ tomnuj rênh pa. Jakamã kot puj mẽ
pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã mẽ hamak
tũm xàta wỳr papa hkêt nẽ. 6 Ra Tĩrtũm
akupỹm Jejus Kris o htĩr jakamã te ra Jejus
kôt akupỹm mẽ pahpê hkwỳjê ho mẽ pahtĩr
pyràk. Jakamã te ra õ krĩ kamã ĩhkô hã mẽ
pamex kumrẽx nẽ pahkrĩ pyràk. 7 Mẽmo
kaxyw na pre Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hkôt ã
mẽ pahwỳr Jejus Kris mẽnh nhũm mẽ panê
htyk anẽ? Nà kãm mẽ pajapê htỳx ã mẽ
pahte pahprĩ hã amnhĩ tã omunh kaxyw na
pre ã mẽ pahwỳr mẽnh anẽ. Tã kot puj mẽ
nhỹrmã kaxkwa kamã hwỳr pôj nhũm mẽ
pamã amnhĩ jarẽnh o:

—E mẽ amnẽ ixpumu. Inhmã mẽ ajapê
htỳx jakamã na pa pre mẽ akamã ixukaprĩ
xàj ma mẽ awỳr Ixkra Jejus Krisja mẽ nhũm
amnhĩ grônh kôt mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ anê
ty. Inhmã mẽ ajapê htỳx jakamã na pa pre
ã mẽ awỳr mẽnh nhũm mẽ anê htyk anẽ.
Inhmã mẽ apê ixkrajê japê xàj na pa pre ã
mẽ ato mex rax anẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr hãmri nẽ mẽ
pahto mex rãhã ho pa. 8-9 Xà na pu prem
pahpê hkra hprãm xàj amnhĩ krã hkôt mẽ
papamjaja kãm tanhmã amnhĩ to mex to nẽ
kãm:

—E kwa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ to mex
anẽ nẽ ã amnhĩ to mex anẽ. Jakamã kwa ja
hã ixpumu nẽ ixto akra nà?

Anhỹr o na pu prem amnhĩ to kuwỳ? Nà
na pu prem ã amnhĩ to hwỳr anhỹr kêt nẽ.
Na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja pix ã mẽ
pahpumunh kôt mẽ panê mẽ pahte amnhĩ

tomnuj rê nẽ mẽ pahto hkra. Kãm mẽ pajapê nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte ã mẽ panhĩpêx mex anẽ. Jakamã na pu htem amnhĩ tã omu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na xep hte Tĩrtũmja mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Anẽ.

[10] Nẽ Tĩrtũm tapxipix na hte tanhmã mẽ pahto pu mẽ amnhĩ to mex rãhã ho papa. Nom kormã kot mẽ pahto hkra hkêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Amnepêm tanhmã kot mẽ pakukamã hamaxpẽr to xà hkôt. No na hte tanhmã mẽ pahte amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ.

Tĩrtũm krajaja te kot axpẽn to htõ nẽ htõx pyràk

Karatas 3.28; Korosẽ 1.21-23

[11] E mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Na ka htem mẽ akatorxà nhõhy rũm ajapôj hãmri nẽ mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà jakàr kêt nẽ. Jakamã na pre ixkwỳjaja mẽ akurom amnhĩ jakàr ã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Ra mẽ ixte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ ixpumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ ixto hkra. Tã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot mẽ ixkĩnhã amnhĩ jakàr kêt jakamã mẽ kêp hkra hkêt. Nẽ mããnẽn mẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt.

Anhỹr o mẽ ajarẽnh o pa. [12] ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Na pa prem mẽ akurom amnhĩ my kwrỳt kà jakà nẽ mẽ akurom Kris kamã ijamak o ri ixpa. Jakamã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ixto mex ã amnhĩ jarẽ pa mẽ mẽ apyrà nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ akurom amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpẽr. Nà ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. [13] Te Tĩrtũm kàx ã ri mẽ apa pyràk tã ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jejus Kris kot mẽ panê htyk nhũm mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã ra mẽ apê hkwỳỳ. Jao arĩ hkàx ã ri apa hkêt nẽ. Te mẽ ixpê Ijaew kwỳ pyrà nẽ hpãnhã kuri ra ri apa pyràk. [14] Jakamã na pu htem Kris kukwak ri ra axpẽn nhĩpêx nyw o axpẽn nhĩpêx o ri papa. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja na pu htem te ra ixkre tipxi kamã ri papa pyràk. Nom amnepêm na pu prem ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja ahpỹnhã na pre. Na pu prem pamã axpẽn kurê nẽ axpẽn kàx ã ri papa. Nẽ nhỹri axpẽn pumu nẽ te pahte axpẽn pumunh kêt pyrà nẽ nhãm parĩt o ri mra. Tã nhũm Kris mẽ panê htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ htyk o te ra kot mẽ pahte axpẽn nhõrkwỹ hwỳr axpẽn wỳr o papa pyràk. Jao mẽ pamã axpẽn kurê ho hapêx nẽ hpãnhã tãm axpẽn kaxyw mẽ paxunhwỳ pu mẽ hpãnhã axpẽn to mex rãhã ho ri papa. [15] Amnepêm Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã karõja. Na pa prem mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ apumu nẽ mẽ akamã inhgryk nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Nà mẽ pahkĩnhã mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja Tĩrtũm mẽ ho hkra hkêt nẽ.

Anhỹr tã nhũm Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã mẽ pahto Tĩrtũm kra. Jakamã pa mẽ axte mẽ ate Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ apumunh kôt mẽ apê Tĩrtũm kra hkêt ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja pu mẽ axte axpẽn kãm pagryk o ri papa hkêt nẽ. Ra te ixkre tipxi kamã mẽ pahte axpẽn kôt ri papa pyràk.

[16] Kris na pre pĩ kahpa hã mẽ panê htyk o ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Nom Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã na pu htem arĩ pamã axpẽn kurê ho papa hkêt nẽ. [17] Na pre Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ate kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt xwỳnhjaja nẽ mããnẽn mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte kapẽr mar mex xwỳnhjaja nhũm pre akupỹm tãm mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. [18] Hãmri nhũm

Tĩrtũm mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê. Kris kukwak ri pix mã mẽ pahwỳr kurẽ pu mẽ ỹ hã paxàmnhĩx ri kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri papa. [19] Hãmri nẽ te mẽ pahpê nhãm axpẽn kaxyw mẽ urojê pyrà nẽ axpẽn kàx ã ri papa hkêt nẽ.

Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk ã mẽ pajarẽnh

Wam Korĩt 3.16; Sikũn Korĩt 6.16; Wam Pêtre 2.5

[20] Nẽ mẽ pahpê Jejus kwỳ jakamã te mẽ pahte ixkre tipxikamã ri papa pyràk. Nẽ te mẽ pahpê ixkre nhĩpêx mex pyràk. Nẽ Kris te kêp ixkre hkrax mã kuhê xà nẽ kỳxpê kãm nõr xà maatija pyràk. Nẽ mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kêp ixkre nhõkwa êja pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ixkre nhĩmõk ã pôja pyràk. [21] Ixkre mã kuhê xà nẽ kỳxpê kãm nõr xà maati kukwak ri pix mã na hte õkwa ê nẽ hã pôja kỳxpê mex nẽ axpẽn tã harir. Ja pyrà nẽ ãm Kris kukwak ri pix mã na pu htem te ixkre tipxi kamã ri papa pyràk o axpẽn nhĩpêx mex o ri papa. Te mẽ pahpê mẽ kot ixkre rax kumrẽx nhĩpêx o mõr nhũm muxre nẽ ãm xwỳnhta pyràk.

[22] Na htem amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx nẽ hipêx pa nẽ hwỳr agjê nẽ kamã pa ho pa. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm Karõja mẽ pahpê hkrajê karõ mã agjê nẽ mẽ pakamã pa ho pa. Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja Tĩrtũm mã te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk.

3

*Pawre kot Ijaew kêt xw*ỳnhjê mã mẽmoj to amnhĩrĩt ã harẽnh

*Rõmãn 15.14-21; Koros*ẽ 1.24-29

[1] Tã te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk jakamã na pa hte jar mẽ hagjênh xà kamã mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. Na pa pre hte ma mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr ixpa nẽ ixprĩ hã mẽ amã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Mỳrapê na prem ixpynê nẽ ijaxà pa arĩ jar ixkrĩ ho ixkrĩ. Nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpẽr tỳx pê mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. [2] Na pre kãm ijapê hã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw ixãm. Ma ixte ri mẽ akôt ixpa nẽ mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Ra mẽ ate ja hã ijarẽnh mar mex. [3] Na pre mẽ pahto hpimrààtã tanhmã mẽ pahto mex to hã inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa pre omu. Mẽ kajaja nẽ mẽ pajaja. Pika piitã hkôt mẽ piitãã tanhmã mẽ ho mex to. Na pre kormã kot mẽhõ mã ja jarẽnh kêt tã inhmã ho amnhĩrĩt pa pre omu. Tã kagà ja kamã kot paj mẽ amã hkwỳ ho grêre nẽ ho amnhĩrĩt nẽ mẽ amã hã kagà ka mẽ ixpyrà nẽ kamã harẽ nẽ ama. [4] Jao aprĩ hã mar mex nẽ. [5] Amnepêm mẽ pahkêt ri mẽ pa xwỳnhjê mã Tĩrtũm kot ja ho amnhĩrĩt kêt tã nhũm Karõ mẽ ixkwỳjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. ỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnh mẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ ixpa xwỳnhjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. Mẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnhjê mã ho amnhĩrĩt pa prem omu. [6] Na pre mẽ inhmã tanhmã mẽ ato amnhĩrĩt to pa prem ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akukamã ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri koja xep Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ ixpyrà nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex o pa. Anẽ.

[7] Tã nhũm Tĩrtũmja mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã ja jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa nhũm tokyx mẽ ate mar kaxyw. Na pre ixto mex nẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ akaxyw ixãm nẽ ixte ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw ixto ixihtỳx nẽ mẽ awỳr inhmẽ. [8] Tã mo kaxyw na pre mẽ akaxyw ixãm? Te ixte ja kaxyw inhmex kêt pyràk. Ixkwỳjaja ja kaxyw mex o kot ijakrenh tã nhũm pre ixpumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex kumrẽx jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Na pre inhmã:

—Kêr ka ma Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kãm: "Kot kaj mẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ kukwak ri amex nẽ apa." Anẽ. [9] Koja mẽ apê Ijaew kwỳjê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra. Kormã aa ixte mẽ kãm ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã pa akumrẽx mã harẽ. E ma mẽ hkôt ri mẽ kãm ã ijarẽnh anhỹr o ri apa kê mẽ ijarẽnh ma.

Anhỹr o mẽ pahto kator xwỳnh maatija inhmã kapẽr. [10] Tã mẽmo kaxyw na hte mẽ pahto hpimrààtã mẽ pahto hkra? Nà

kaxkwa kamã kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pytàr xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o papa hã mẽ pahpumunh kôt axpẽn mã tanhmã Tĩrtũm jarẽnh to kaxyw. Nẽ harẽnh o:

—Kokỹỹ. Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na hte tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nà Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx. Anẽ.

Koja mẽ ate amnhĩ to mex o apa hã mẽ apumu nẽ ã axpẽn mã Tĩrtũm jarẽnh anẽ.

11 Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã mẽ pahtã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nẽ Jejus kukwak ri ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jao mẽ piitã mẽ kãm àhpumunh o àhpumunh ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 12 Tã pu mẽ ra Jejus kukwak ri amnhĩ kamã pamã Tĩrtũm pyma hkêt nẽ. Kãm mẽ pajapê kênã kot pu kêt mẽ ri amnhĩ kamã pamã uma ho papa. Kot puj mẽ paxàmnhĩx ri kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho ri papa. Te ra pahte hwỳr paxàpir nẽ pano ho omunh nẽ kãm pakapẽr o pakuhê pyràk. 13 Jakamã kwa kêr ka mẽ kot mẽ atã tanhmã ixtomnuj to hã ijarẽnhja ma nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Ãm ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh ma nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Mãn Pawre kãm mẽ pajapê hã na pre amnhĩ grônh kôt mẽ pamex kaxyw mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Mẽ kot ja hã tanhmã hipêx kati hto htã nhũm jam urer kêt nẽ. Anẽ.

*Kris kãm m*ẽ pajapê kamã tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to

Juãw 3.16; Wam Juãw 3.1

14 Nẽ na pa hte mẽ ato Mẽpanhĩpêêxà maati hwỳr kãm ixihtỳx o ixpa. 15 Kêp mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahi Maati mex kumrẽx na. Kra hkwỳjaja ra kaxkwa kamã kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa nẽ arĩ pyka ja kamã mẽ pahpê hkwỳjaja kormã jar papa. Nom te mẽ pahpiitã mẽ pahte ixkre tipxi kamã Tĩrtũm kôt ri papa pyràk. 16 Jakamã na pa hte mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Nà amex o amex. E ot pa Epes nhõ xwỳnhjê ho awỳr o ixkrĩ. Kwa kê Akarõ mẽ kãm axàhpumunh xà hkwỳ gõ kê mẽ akôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

17 —Nẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr tỳx o pa. Te mẽmo pĩ hpàr jarê kot pika kaxwỳnh kãm pimành nẽ pika jamỳnh tỳxta pyràk. Nhũm kôk xàpêr tỳx tã tee kot kãm mẽnh prãmta pyràk. Kê mẽ pĩ hpàr jarê kot pika jamỳnh pyrà nẽ kãm axpẽn kĩnh o pa. Jao mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt rãhã ho pa.

18-19 —Nẽ kê krĩ piitã hkôt mẽ akrajê pyrà nẽ amnhĩ tã Kris kãm mẽ hapê htỳx o mẽ hapê htỳx ã amnhĩ pumu. Jao uràk nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh tỳx o pa. Nẽ kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pix o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ ajamaxpẽr pix o hamaxpẽr rãhã ho pa. Jao te mẽmo pĩ hpàrta pyrà nẽ akôt hihtỳx nẽ. Anẽ.

20 Kot puj mẽ ã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr anẽ nhũm mẽ pama nẽ ra àhpumunh tỳx xà ho ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ra kot mẽ pakamã pa ho pa kênã. 21 ã Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri mẽ pahpê hkrajê nhĩpêx anhỹr jakamã kwa pu mẽ pahpê hkra xwỳnhjaja kêr pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa. Nà kot puj mẽ ã kãm anhỹr o papa.

4

*Te ixkre tipxi kamã axp*ẽn kôt ri mẽ papa pyràk

*Rõmãn 15.5; Piripos 2.1-4; Koros*ẽ 3.12-17; Wam Pêtre 3.8

1 Nẽ ra mẽ kot Kris ã ijaxàr nhũm ixkrĩ htã pa ã inhmã mẽ akĩnh xàj mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anhỹr o ixkrĩ. Kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Ja kaxyw na pre amnhĩ kôt mẽ awỳ ka prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.

2 Nẽ kêr ka mẽ amã amnhĩ to rax o akwỳjê jakrenh prãm o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm axpẽn kãm axukaprĩ pix o mãn ri axpẽn kôt apa. Kê mẽhõ tee tanhmã ri mẽ ato htã ka mẽ kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ amã ri axpẽn hkĩnh pix o mãn ri axpẽn kôt apa. 3 Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx par jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã axpẽn kôt ri mẽ papa pyràk. Jakamã kêr ka mẽ axpẽn to mex pix kukamã mãn kêt ajamaxpẽr o ri axpẽn kôt apa. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Jao ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri axpẽn kôt ri apa ho apa. 4 Te mẽ pahte ixkre tipxi kamã ri axpẽn kôt papa pyràk jakamã mẽ pahpiitã mẽ pahkarõ kamã Tĩrtũm Karõja hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api nẽ kamã mẽ pamex rãhã papa ho papa.

5 Nẽ mẽ panhõ Pahihtija ãm pixii. Na
pu prem pahpiitã amnhĩ kaxyw hkôt pa-
jamaxpẽr jao ra mẽ pahpê hkraa. Tã
mẽ pahpê Kris kwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt
kaxyw na prem Tĩrtũm mã mẽ pahkrã
kumrã. Ã mẽ panhĩpêx anhỹr o axpẽn
pyràk o mẽ panhĩpêx o pa anẽ.

6 Nẽ Tĩrtũm haxwỳja ãm pixii. Kêp mẽ
pahpiitã mẽ panhĩpêêxà maati na. Na hte
mẽ pahpê hkrajê mã àhpumunh xà hkwỳ
gõ pu mẽ ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho papa. Nhũm hte mẽ pahkarõ kamã pa
ho pa. Jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã
ri axpẽn kôt papa pyràk.

*Kris kot ahp*ỹnhã tanhmã mẽ pahto mex
to hã harẽnh

*Rõmãn 12.3-8; Wam Korĩt 12.1-12; Wam
Pêtre 4.10-11*

7-8 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Kris
jarẽnh kot:

Na pre mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê pytàr pa nẽ ma akupỹm
kaxkwa hwỳr api.

Tã arĩ jar pika hkôt mẽ pahpê hkwỳjê mã
tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to ho
pa.

Na hte Krisja tanhmã mẽ pahte ahpỹnhã
kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw
tanhmã mẽ pahto paxàhpumunh to. Kãm
hprãm xà hkôt. 9 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh.
Ãm tapxipix na pre ã pika hwỳr wrỳk nẽ
akupỹm kaxkwa hwỳr àpir anẽ. Na pre ty
nhũm mẽ haxà. Hãmri nhũm akupỹm htĩr
nẽ kato nẽ ma akupỹm api. Tapxipix na pre
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 10 Tã akupỹm kaxkwa
hwỳr àpir xwỳnhta na hte kaxkwa kamã
nẽ pika hkôt amnhĩm mẽmoj piitã tanhmã
ho ho hkrĩ. 11 Na pre ahpỹnhã tanhmã mẽ
pahto mex to. Ahpỹnhã mẽ pahte tanhmã
kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw na pre
mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ piitã
hwỳr pamrar nẽ ỹ hã hkrajê mã kapẽr
jarẽnh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ pixi
kamã Tĩrtũm nhỹ hã hkrajê jahkre ho
ri mẽ hkôt papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte pahprĩ hã
mẽ piitã mẽ kãm tanhmã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx to nẽ Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr ã mẽ kãm harẽnh o papa
kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahpê pastô
kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr ã kagà jarẽnh o mẽ ahkre
ho papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

12 ã kot puj mẽ pahpiitã ahpỹnhã Kris mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa anẽ.
Kot puj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri papa
nhũm mẽ pamar tỳx nẽ. Nẽ gaa nẽ mẽ
pahpyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o
pa. Pu mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
o papa. 13 Nẽ gaa nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahpê
Tĩrtũm kra hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt
omunh mex nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt paja-
maxpẽr tỳx nẽ. Jao te ra hkôt mẽ paxàptàr
mex pyràk. Nẽ te kot amnhĩ nhĩpêx pyràk
o amnhĩ nhĩpêx.

14 Mẽhprĩrejaja na htem nhãm hamaxpẽr
nẽ nhãm hamaxpẽr o pa. Te kôk xàpêr nẽ
nhãm mẽmoj to mrar nẽ nhãm mẽmoj to
mrar pyràk. Nom kêr pu mẽ ho mẽ uràk
kêt nẽ. Ãm Kris kôt pix mã pajamaxpẽr tỳx
o papa. Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ pahte
hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm
xàj tanhmã mẽ pahto kaprỳ. Nom kêr pu
mẽ mẽ mar kêt nẽ. Ãm pakatàt kôt mẽ
àptàr kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o
papa. Jao Kris kôt axpẽn to paxihtỳx o papa.
15 Tãm axpẽn mã pakapẽr nẽ pamã axpẽn
kĩnh o axpẽn mã paxêx kêt nẽ. Kwa kêr pu
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mãn papa. Jao
te mẽ pahkrã Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk
o amnhĩ nhĩpêx mex o mõ.

16 Nẽ mẽ panhĩ kamã tanhmã mẽ pakuteja
piitã na hte mẽ pahkrã kamã mẽ pa-
jamaxpẽr xà hkôt axpẽn kôt ahpỹnhã
tanhmã axpẽn to ajuta hto. Te ixkre pixi
kamã mẽ pahte axpẽn kôt tanhmã axpẽn to
ajuta hto ho ri papa pyràk.

*Kris kôt m*ẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw ã
mẽ pamã karõ

*Koros*ẽ 3.5-11; Wam Pêtre 4.7

17 E kot paj Pahihti nhỹ hã mẽ amã mẽmoj
jarẽ nẽ nê mẽ amã ixkapẽr kãm ixihtỳx
nẽ ka mẽ inhma. Nà kêr ka mẽ axte mẽ
kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê kot amnhĩ
nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ.
Na htem htỳx ri tanhmã hamaxpẽr punuj
to ho ri amnhĩ tomnuj o pa. 18 Jao Tĩrtũm
mã hamaxpẽr kêt nẽ pa. Kãm hamaxpẽr
prãm kêt kumrẽx nẽ pa. Te mẽ kot omunh

nẽ nhãm hkrã pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Rỳ
te mẽhõ wa kot axpẽn kãm gryk kãm axpẽn
nhĩpêx pyràk o hipêx. Jao te kamàt kô kamã
ri pa pyrà nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx
pumunh kêt nẽ pa. Jakamã koja mẽ nhỹrmã
kuri htĩr tũm nẽ pa hkêt nẽ. 19 Na htem
tanhmã amnhĩ tomnuj to htã amnhĩ kamã
hpijaàm kêt nẽ pa. Nẽ axpẽn kamã hpijaàm
kêt rãhã ho pa. Ãm amnhĩ pix kukamã
hamaxpẽr nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
ri pa. 20-21 Nom Jejus Krisja ã kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt. Mẽ kurom tãm kot
amnhĩ nhĩpêx mex o pa xwỳnh nẽ tãm
kapẽr o pa xwỳnh na. Na pa pre ma mẽ
awỳr mõ nẽ ixprĩ hã mẽ amã ja hã harẽ ka
prem inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 22 Na pa pre
mẽ amã:

—Kwa mẽ ri axte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Ja na omnuj
tỳx. Na ka prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ
ajamaxpẽr punuj pix o ri apa. Jao amnhĩ
tomnuj rãhã nẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê
awry hã mẽnh pyrà nẽ axte ã amnhĩ tomnuj
anhỹr o ri apa hkêt nẽ.

23 —Nẽ kêr ka mẽ axte mẽ ajamaxpẽr tũm
nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ ajamaxpẽr nyw nẽ
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mẽ ê htũm
kwrỳnh nẽ rẽnh nẽ hpãnhã nyw jagjêx nẽ
ri hã pata pyrà nẽ ãm amnhĩ nhĩpêx nyw
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 24 Mẽ
ajamaxpẽr nyw nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
nywja axtem na. Te Tĩrtũm jamaxpẽr nẽ
kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Jakamã kwa kêr
ka mẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Jao kãm amnhĩ
nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ
nhĩpêx. Anẽ.

Na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Tã kêr
ka mẽ arĩ ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.
25 Mẽ pahpê Kris nhĩ jakamã te pahte ixkre
htipxi kamã axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk
jakamã kwa mẽ axte axpẽn mã mẽmoj to
axêx kêt nẽ. Nẽ amarĩ axpẽn xô ri axpẽn
mã mẽmoj to axêx kêt nẽ. Ãm tãm axpẽn
mã mẽmoj jarẽnh o ri apa.

26 Nẽ kot kaj mẽ mẽmoj tã agryk japêr. Rỳ
mẽhõ kamã agryk rỳ amarĩ agryk japêr. Tã
kêr ka ho ajapêx tokyx anẽ agryk japjê hkêt
nẽ. Kêr kê kormã kamàt kêt ri ka akupỹm
tãm akrã nhũm ja amã mex nẽ. 27 Nom
kot ka mẽ arĩ kamã agryk o ri apa nhũm
mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanastija ja hã mẽ
apumu nẽ te mẽ ate amnhĩ tomnujta ã mẽ
apynênh pyràk o mẽ anhĩpêx. Ka mẽ ra
hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Ja pymaj
kêr ka mẽ agryk japjê hkêt nẽ. Satanasti
kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ.

28 Nẽ mẽ axàhkĩnh o mẽ apa xwỳnhjaja
kêr ka mẽ axte mẽ kêp axàhkĩnh hkêt nẽ.
Mẽmoj tã apê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ
ho amnhĩm awjaprô. Nẽ mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã mẽmoj japrôr o ri apa. Kêr ka
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmta pãnhã ã amnhĩ
nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

29 Nẽ kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh kamã
tãm axpẽn mã akapẽr o ri apa. Nẽ akapẽr
mã agêt kãm ri axpẽn mã akapẽr kêt nẽ.
Ãm axpẽn mã akapẽr mã aprĩ ho axpẽn mã
akapẽr. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh nẽ mẽ amã
axpẽn to mex pix prãm xàj tãm axpẽn mã
ri akapẽr o ri apa.

30 Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ
rẽ nhũm mẽ pahpê hkra hã mẽ pahkarõ mã
agjê nẽ mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Koja mẽ
pakamã hkrĩ ho hkrĩ rãhã nhũm nhỹrmã
Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ pahto api pu mẽ
kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. Jakamã
kwa kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho amnhĩ kamã Tĩrtũm Karõ mã hkaprĩ
jagjênh kêt nẽ. Nẽ kãm hpijaàm jagjênh
kêt nẽ. Koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ
pahpumu nẽ mẽ pahkaga hkêt tã tee ri ja hã
mẽ pahpumu nẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kêr pu
mẽ ãm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã
ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

31 Nẽ kêr ka mẽ axte ri axàhkurê ho ri apa
hkêt nẽ. Nẽ agryk kãm axpẽn mã tanhmã
akapẽr punuj to hkêt nẽ. Rỳ axpẽn japrỳ
ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ atỳx ri axpẽn tã
apẽr o apikẽnh kêt nẽ. Nẽ ri axpẽn tã
mẽ kãm axàmnênh kêt nẽ. 32 Kêt mẽ ãm
axpẽn to mex pix nẽ axpẽn kãm axukaprĩ
ho ri apa. Nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ato ka
mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ tanhmã ho hkêt
nẽ tanhmã kot atoja ho ajamakêtkati kurê
kumrẽx. Tĩrtũm na pre Kris kukwak ri mẽ
pahte amnhĩ tomnuj grành pa nẽ axte kãm
hamaxpẽr kêt nẽ. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ
mẽhõ kot tanhmã atomnuj tota tokyx ho
ajamakêtkati nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt
nẽ.

5

1 Nẽ koja mẽhõ kãm hkra japê nhũm
amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ

nhỹrmã hkra nẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm hapê
nẽ. Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pahpê
hkwỳjê japê jakamã kêr pu mẽ amnhĩ pyrà
nẽ pamã pahkwỳjê hkĩnh tỳx o papa. [2] Kris
haxwỳja kãm mẽ pajapê jakamã na pre
htyk o mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer pa. Kêp Tĩrtũm Kra htã
amnhĩ mex pix kukamã hamaxpẽr kêt nẽ
ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã ã kãm
mẽ pajapê anhỹr jakamã nhũm Tĩrtũm ja
hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. Te ho mẽ
hkuxwa xà mex kuxwa pyràk. Jakamã kêr
pu mẽ amnhĩ tã omu nẽ uràk nẽ pamã
axpẽn kĩnh o axpẽn to mex o mãn ri papa.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga hã kot mẽ
pamã karõ

*Sikũn Korĩt 6.14–7.1; Koros*ẽ 3.16-17; Wam
Juãw 1.5-10, 2.15

[3] Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã kêr pu
mẽ pahprõ pix tãnopxar o ri papa nẽ nhãm
mẽnijê hõ kamã pahpijaàm kêt o ri papa
hkêt nẽ.

Nẽ kêr pu mẽ amnhĩ pix kukamã pa-
jamaxpẽr kêt nẽ. Ãm ja ho anhỹr hkêt
kumrẽx. Mẽ pahpê Tĩrtũm kra kênã kot
pu kêt axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
ri papa. Tĩrtũm krajaja na htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

[4] Nẽ mããnẽn mẽ pakapẽrja. Kêr pu mẽ
ri tanhmã axpẽn mã pakapẽr punuj to hkêt
nẽ. Nẽ ri axpẽn japrỳ hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ krã
hkôt pahtỳx ri tanhmã pakapẽr to hkêt nẽ.
Ãm tãm axpẽn mã pakapẽr mex nẽ axpẽn
mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o ri papa.

[5] Nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
kêt xwỳnhjaja nẽ axpẽn kãm mẽ hpijaàm
kêt xwỳnhjaja nẽ amnhĩ pix kukamã mẽ
hamaxpẽr o pa xwỳnhjaja. Ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm mẽ
Kris wa hkra hkêt. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja gryk ã wa kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

[6] Nẽ koja nhỹrmã mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ
mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to prãm xàj
hêx rom amã kapẽr nẽ mẽ amã:

—Kwa mon ka hte mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Ja mex kênã. Anẽ.

Koja ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ
ãm ama. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã mẽ
homnuj tỳx kumrẽx. [7] Jakamã kwa kêr ka
mẽ ate ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk
pymaj mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho
kwarĩ.

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh

Juãw 1.4, 3.19, 8.12, 12.35; Rõmãn 13.12; Wam Tesarõn 5.5; Wam Juãw 1.5

[8] Amnepêm kormã mẽ ate Tĩrtũm kôt
amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem te kamàt
kô kamã ri apa pyrà nẽ atỳx ri tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Tã ra Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ te hirã kamã
mẽ apa xwỳnh pyràk. Jakamã kwa kêr ka
mẽ hpãnhã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix
mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ra mẽ
apê hirã kamã mẽ apa xwỳnh kênã. [9] Kot
kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tãm amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ tãm akapẽr o apa. [10] Jao
Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri apa [11-12] nẽ te kamàt kô kamã ri
mẽ pa xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk
o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na htem hpimxur
pê tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa.
Nom kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ
kot amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh kêt nẽ.
Kot pa mẽ amã harẽ nẽ ixpijaàm tỳx nẽ.
Ixte harẽnh mã xwỳnhja omnuju. Tã kêr
ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. Ãm mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o
ri apa. [13] Mẽ kot ja hã mẽ apumunh nẽ tee
ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkukamã
hamaxpẽr kaxyw. Jao amnhĩ tomnuj kaga
japêr. [14] Te mẽ kot kanê hpôk rax kãm
mẽmoj piitã omunh mexta pyràk. Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja te ra
mẽ atyk nẽ mẽ anhĩkwỹ pyràk.
Nẽ te kamàt kô kamã mẽ anhõt nẽ mẽ
anhĩkwỹ pyràk.
Jakamã kwa te mẽ akrã hapôx nẽ kànhmã
mẽ akrĩ pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ
Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.
Kê Kris tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ te myt
kato nhũm mẽ ate arĩgro hã ri apa
pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

*Koros*ẽ 4.5; Sikũn Ximotre 4.2

[15] Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mex
o ri apa. Nẽ mẽ ri htỳx ri mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Nẽ ãm amnhĩ to mex pix o ri apa. [16] Na htem
ra Kris ã mẽ pahtomnuj o pa pu mẽ pamex
kêt nẽ ri papa. Tã nom kêr pu mẽ apkati mẽ
arĩ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
papa mã panhũrer kêt nẽ.

17 Nẽ ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽnh o ri
papa nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. Inhmã akôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx prãm jakamã kwa ixte amã mẽmoj
to anhỹr kaxyw ixkrãm ijamaxpẽr mex
jagjê nẽ ho amnhĩrĩt mex pa tanhmã amã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.
Anhỹr o amnhĩ to kuwỳ. Nom kêr pu
mẽ pahtỳx ri pajamaxpẽr kôt tanhmã kãm
amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.
18 Nẽ kêr pu mẽ ri pahpipãnh o papa hkêt
nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot puj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ te kagôxỳhti kot amnhĩ tã
mẽ pahkaxpre pyràk o mẽ panhĩpêx pu
mẽ tee ri pamã hkaga hprãm kaprỳ. Te
kot amnhĩm mẽ pahto àrĩk pyràk o mẽ
panhĩpêx nhũm ja mex kêt nẽ. Na htem
pipãnh kãm hamaxpẽr mex kêt nẽ ãm htỳx
ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tã kêr
pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ ãm
Tĩrtũm Karõ pix hkôt mãn ri amnhĩ nhĩpêx
o ri papa.
19 Nẽ kêr pu mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ
pahkĩnh kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh pê ho pagrer o pahkrĩ. 20 Nẽ mẽ
pamex nẽ ri papa rỳ pahpunuj nẽ ri papa
htã arĩ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho
ri papa. Kêp Mẽpanhĩpêêxà maati jakamã
mẽ pahpê Pahihti Jejus Kris kwỳ hã pu mẽ
kãm mex ã harẽnh rãhã ho papa nẽ aa ho
pajamakêtkati hkêt nẽ.
21 Nẽ kêr ka mẽ Kris ã apijaàm rãhã o ri
apa. Jao axpẽn kôt ajamaxpẽr nẽ axpẽn kôt
ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

*Tanhmã m*ẽ hprõ nẽ mẽ mjên kot axpẽn
nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ
*Wam Korĩt 11.3; Koros*ẽ 3.18-19; Wam
Pêtre 3.1-7
22 Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã api-
jaàm o ri apa. Nẽ mẽ hamaxpẽr mex ã
mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o
ri apa. Te mẽ ate Pahihti Kris kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri apata pyràk. 23 Kris
kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh nẽ kêp mẽ
papytàr xwỳnh jakamã te kêp mẽ pahpiitã
mẽ pahkrã pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ
pahpê ĩ pyràk. Jakamã na pu htem pahpê ĩja
te mẽ pahkrã kot tanhmã hamaxpẽr to xà
hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja pyràk. Ja pyrà
nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên jamaxpẽr
mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
mex nẽ. 24 Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na pu
htem hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Ja
pyrà nẽ kêr ka mẽ amjên kôt amnhĩ nhĩpêx
mex o ri apa.
25 Nẽ mẽ amyjaja. Kêr ka mẽ amã aprõ
hã ma ho ri apa. Te ho Kris kot mẽ pahtã
ma ho pata pyràk. Na pre kãm mẽ pajapê
xàj amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ
panê ty. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amã aprõ hã
ma ho apa anẽ. 26 Na pre Kris kãm mẽ pajapê
xàj mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà.
Te mẽhõ my kãm mẽhõ ni hkĩnh nẽ mẽmoj
punuj pê utàr nẽ ho hprõta pyràk. Nhũm te
mẽ kot axpẽn mã wa rer kaxyw nhũm nija
ma gôx mã htẽm nẽ wỳr nẽ amnhĩ to mex
nhũm mẽ kot axpẽn kaxyw wa ho mexta
pyràk. Hãmri nẽ te ra axpẽn mã wa rer
nhũm wa kot axpẽn kôt pa ho pata pyràk.

Ja pyrà nẽ na pre Jejus kãm mẽ pajapê
nẽ kãm amnhĩ kuri mẽ papa ho mẽ papa
hprãm xàj mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà nẽ mẽ pamã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tã mẽ pahpê
hkrajaja na pu htem kapẽr ma nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx o papa ho amnhĩ tomnuj
kaga. Te gôx kãm mẽ paxwỳr nẽ mẽ
pahte amnhĩ nê amnhĩ grã htyk kuhõnh par
pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri papa. Te ra paxwỳr nẽ amnhĩ nê
tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to grành
par pyràk. Nẽ te mjên mã xwỳnh wỳr nẽ
amnhĩ to mex pyràk.

27 ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã
te mẽ pamex nẽ ri papa pyràk. Hãmri nhũm
Krisja ja hã mẽ pahpumu nẽ kãm mẽ pajapê
htỳx nẽ. Jakamã koja nhỹrmã akupỹn wrỳ
nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahto api pu
mẽ kuri pa htĩr tũm nẽ papa ho papa.

28 Nẽ xà mẽ amyjaja mẽ amã amnhĩ japêê?
Nà mẽ amã amnhĩ japê ho na ka htem amã
amnhĩ tã ma ho apa. Tã kêr ka mẽ aprõ
nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã mata pyràk.
Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Te war apixire
nẽ war apa pyràk o wa axpẽn nhĩpêx. Kot
kaj mẽ tanhmã hipêx to nẽ te ate amnhĩ nhĩ
tanhmã hipêx to pyràk. 29-30 Na htem amnhĩ
nhĩ ho mex pix o pa nẽ kamã gryk kêt nẽ.
Nẽ kãm prãm nẽ apku. Nẽ kãm kôr nẽ ixkõ.
Nẽ nhỹhỹnh à nẽ amnhĩ kane. Na pu htem
ã amnhĩ to mex o ri papa anẽ. Ja pyrà nẽ te
mẽ pahpê Kris nhĩ pyràk jakamã na hte mẽ
pahto mex o pa. Te mẽ pamã mẽ papa mẽ
pahte amnhĩ nhĩ hã mata pyràk. 31 Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja mẽmyjê hõ hprõ kaxyw hãmri nẽ hipêêxà nẽ katorxà wa õrkwỹ kaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã hpãnhã ri pa ho pa. Te wa tipxi nẽ ri pa pyràk o wa axpẽn nhĩpêx o pa. Anẽ.

32 Na pre Tĩrtũm ã ja jarẽnh anẽ. Kapẽrja mex tã amnepê mã mẽ pa xwỳnhjaja na prem hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Na prem htỳx mẽ mjên kot tanhmã mẽ hprõ nhĩpêx to pix ã hkamnhĩx no ãm ja pix kêt. Mããnẽn te mẽ pahpê Kris nhĩ pyrà nẽ tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nẽ axpẽn nhĩpêx o papa hã ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr. Te ixkre tipxi kamã mẽ pahte Kris kôt mẽ papa pyràk o ã mẽ pajarẽnh anẽ.

33 Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja mẽ amã mẽ aprõ japê ho ri apa. Te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx. Nẽ mẽ anijaja kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ amjên ã apijaàm o ri apa.

6

Mẽ hkrajaja kot tanhmã hipêêxà nẽ katorxà nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Korosẽ 3.20-21

1 Nẽ mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapẽr ma nẽ hã ano htỳx nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ amã Pahihti Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. 2-3 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amex nẽ kritpêm atĩr nẽ ri apa ry nẽ.

Anhỹr jakamã kot kaj mẽ amã kritpêm atĩr nẽ ri apa hprãm hã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kormã mẽ aprĩre htã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. E kêr ka mẽ ã mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà nhĩpêx anhỹr o ri apa.

4 Nẽ mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kêr ka mẽ akrajê gryk kaxyw mẽ kãm apẽr o apikẽnh hkêt nẽ. Tãm mẽ kãm akapẽr nẽ Pahihti Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa. E kêr ka mẽ ã akrajê nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Mẽ pahte mẽ panhõ patrãw kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Korosẽ 3.22–4.1; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25

5 Nẽ mẽ ate mẽ kãm mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Te mẽ ate Kris kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jao mẽ hã apijaàm rãhã nẽ. 6 Nom kêr ka mẽ ãm mẽ noo mã pix mã ri mẽ kãm axàpênh mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ wa kre kamã mẽ kãm axàpênh mex rãhã nẽ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Mẽ apê Tĩrtũm Kra Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ patrãw mã axàpênh mex o ri apa. 7 Nẽ mẽ akĩnh kãm mẽ kãm axàpênh mex nẽ. Te mẽ ate Pahihti mã akĩnh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to pyrà nẽ mẽ kãm tãm amnhĩ nhĩpêx pê axàpênh mex o ri apa. 8 Kot puj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr pê pahkĩnh kãm tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa nhũm Pahihti ja hã mẽ pahpumu nẽ nhỹrmã ja hã mẽ pahto mex rax nẽ. Mẽ pahpê hkrajê piitãã. Mẽ pahte mẽ kãm paxàpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwỳnhjaja nhũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho mex rax nẽ.

Mẽõ patrãwjaja kot tanhmã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê nhĩpêx to

Korosẽ 4.1

9 Nẽ mẽ apê mẽ õ patrãwjaja kêr ka mẽ amã mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ àpênh ã mẽ kãm axàkjêr o ri apa hkêt nẽ. Tãm mẽ hipêx. Kaxkwa kamã mẽ panhõ Pahi Maatija mããnẽn kêp mẽ õ Pahi Maati jakamã ã mẽ hipêx mex anhỹr o apa. Tãm na kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê ho axpẽn pyràk. E kêr ka mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa.

*Tanhmã m*ẽ pahte Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to hã mẽ pamã karõ

Rõmãn 16.20; Sikũn Korĩt 10.3-5; Wam Tesarõn 5.8-11; Xiakre 4.7; Wam Pêtre 5.8-11

10 E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to jarẽ ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ Pahihti nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx rãhã nẽ apa. Ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kot ato htã ka Tĩrtũm xihtỳx o anhõpinh xà kaxwỳnh kãm kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Rỳ koja ate mẽmoj mex o anhỹr nê tanhmã ato ka mẽ amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu nẽ ãm omu nẽ arĩ Tĩrtũm xihtỳx nhỹ hã tãm ajamaxpẽr mex rãhã ho ri apa. 11 Na hte pôristijaja pijapu

kaxyw hãmri nẽ amnhĩ nê kàx o mẽ ê jagjê
nhũm mẽ tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm
hkaprỳ. Tã ja pyrà nẽ koja Satanasti mẽ
ate kapẽr kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ tã
hamaxpẽr ã omu hãmri nẽ Tĩrtũm xihtỳx
nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jao mẽ ate
amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx nẽ
mẽ ajamaxpẽr nyw pix o ajamaxpẽr. Kot
kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Satanasti
tee ri tanhmã kãm mẽ ato hprãm hkaprỳ.

12 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ kot mẽ
pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh maatijaja
axtem na mẽ. Mẽ kêp mẽkarõmnuti jakamã
mẽ pahkĩnhã mẽ ĩ hkêt. Ãm mẽ hkarõ
kaxkrit pix na mẽ. Na htem kôk kôt tanhmã
amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nẽ mẽ hihtỳx.
Na htem arĩ jar pika ja kamã mẽ kêp Tĩrtũm
kra hkêt xwỳnhjê ho amnhĩptà nhũm htem
mẽ hkôt ri htỳx tanhmã ri amnhĩ tomnuj
tỳx to ho pa. Nom amnhĩ tã mẽ omunh
kêt nẽ. 13 Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kot
mẽ akarõ mã amnhĩ Karõ jagjênh xwỳnhta
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jao mẽ ate
amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn ri mẽ
amnhĩ nhĩpêx. Kêr kê mẽkarõmnuti tee ri
kãm tanhmã mẽ ato hprãm kaprỳ ka mẽ arĩ
Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã kutã amnhĩ to
htỳx rãhã ho apa.

14 Jakamã kwa kêr ka mẽ axkãm ajamak
rom nẽ te ho sôrdat kot pijapu kaxyw ê
jagjênh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Na htem
amnhĩ nê môx kà ho mẽ ê jagjê nẽ mẽ hpre
xà ho amnhĩ pre hpa. Nẽ hipy kàx o mẽ
hinô kà jagjê. Hãmri nẽ rĩ kormã ma mẽ
kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã mra nẽ axpu.
No mẽ kajaja kêr ka mẽ kurom amnhĩ krãm
Tĩrtũm kapẽr jaxàr tỳx nẽ hkôt pix mã ri
ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nẽ hkôt ri amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. Jao te sôrdat pijapu kaxyw
kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk.

15 Na hte sôrdatjaja hpar kà jagjê nẽ aa
hopôx kêt nẽ. Ãm rãhã gõr nẽ hikwỹ. Jao
ra mẽ kutã pijapu kaxyw amnhĩ grônh rãhã
gõr nẽ hikwỹ. Tã kêr ka mẽ ma mẽ kãm
Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to
hã harẽnh o apa kaxyw nẽ sôrdat pyrà nẽ
amnhĩ grônh kôt ma mẽ hwỳr apa nẽ amnhĩ
kamã akahak kêt nẽ.

16 Nẽ sôrdatjaja na htem amnhĩ nê amnàr
xà hã kàx po jamỳ nẽ ho kuhê nhũm mẽ
tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm kaprỳ. Ja
pyrà nẽ koja Satanasti tanhmã mẽ ato ka
mẽ Tĩrtũm kêp mẽ anhõ pahi hã hihtỳx o
kot Satanasti jakrenhja mã ajamaxpẽr kurê
kumrẽx nẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.
Na hte Satanasti te kot mẽ pahwỳr krur
rẽnh pyràk o mẽ panhĩpêx. Jao xatã mẽ
pahte Tĩrtũm kaga hprãm xàj tanhmã mẽ
pahto. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to pymaj xatã tanhmã mẽ
pahto kaprỳ. Pu mẽ amnhĩ tã omu hãmri
nẽ Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã Tĩrtũm kôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx.

17 Nẽ na hte sôrdatjaja kàx o mẽ hkrãjapap
jagjê nẽ pijapu kaxyw mẽ kutã mra nhũm
mẽ tee ri mẽ hkrã jayr prãm kaprỳ. Ja pyrà
nẽ kêr ka mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix
mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nẽ ra kot
mẽ ato hkra mã ajamaxpẽr rãhã nẽ. Kê
Satanasti tee ri kãm mẽ akrã kamã mẽ amã
mẽ ajamaxpẽr punuj jagjênh prãm hkaprỳ.

Nẽ sôrdatjaja na htem mẽ kutã wapo
jamỳ nẽ ho kuhê. Nom mẽ papajaja
mẽ panhõ wapoja na axtem kêp Tĩrtũm
kapẽr. Na hte Tĩrtũm Karõ mẽ pahkrã
kamã kapẽr o amnhĩrĩt pu htem pix mã
pajamaxpẽr o papa nhũm Satanasti tee ri
kãm mẽ pahkrãm mẽ pajamaxpẽr punuj
jagjênh prãm kaprỳ. Te mẽ papijapu nhũm
mẽ pahte amnhĩ nê ho pakrihkrit pyràk o
hipêx.

18 ã Satanasti pê mẽ pahte amnhĩ nê
amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr. Jakamã kêr pu
mẽ amnhĩ to Tĩrtũm pix wỳr o ri papa kê
Satanasti kutã mẽ pahto paxihtỳx pu mẽ
hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.

Nẽ kêr pu mẽ mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ
ra Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ.
Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho papa nẽ aa ja
ho pajamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm krajê
piitã mẽ ho hwỳr rãhã ho ri papa.

19 Nẽ kwa kêr ka mẽ mããnẽn ixto Tĩrtũm
wỳr rãhã nẽ. Kot tanhmã ixto nhũm ixàmn-
hĩx ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh mex o ri mẽ
hkôt ixpa kaxyw. Mẽ kot ja hã tanhmã ixto
htã pa arĩ ixàmnhĩx mẽ kãm harẽnh mex o
ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ ixprĩ hã mẽ kãm Jejus
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽ. Kormã mẽ kot hprĩ hã ja mar mex
kêt. 20 Tã ixte mẽ kãm ja jarẽnh kaxyw na
pre Tĩrtũm mẽ hwỳr inhmẽ nhũm prem hã
ijaxà pa arĩ mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ ho
ixkrĩ. Jakamã kwa mẽ ixto Tĩrtũm wỳ kê
tanhmã ixto ixihtỳx to pa arĩ mẽ kãm kapẽr

jarẽnh o ixkrĩ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm nẽ
ijaxwỳja inhmã ja prãm.

Kagà jatur xà
*Koros*ẽ 4.7-8

21 Nẽ ot pa mẽ awỳr Xikitre mẽ. Kot
paj mẽ amã kagàja nhĩpêx pa nẽ kãm kugõ
nhũm kupy nẽ ma mẽ awỳr o mõ. Hãmri
nẽ mẽ awỳr o pôj nẽ mẽ amã kugõ nẽ mẽ
amã tanhmã ijarẽnh to ka mẽ ijarẽnh ma
nẽ akĩnh nẽ. Xikitre na hte Pahihti mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to o pa. Kris
kôt mẽ pahtõ na. Nẽ inhmã hapêê. 22 Tã ot
pa mẽ awỳr kumẽ. Kê mẽ awỳr pôj nẽ mẽ
amã ijarẽ ka mẽ kam ama nẽ akupỹm tãm
akrã nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.
23 E ixkràmnhwỳjaja. Kê Mẽpahpãm Tĩrtũm
mẽ Pahihti Jejus Krisja wa tanhmã mẽ akrã
hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa.
Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt apa.
Nẽ mẽ apiitã wa hkôt ajamaxpẽr mex o ri
apa. 24 E mẽ amã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris
kĩnh rãhã ho apa xwỳnhjaja. Kê Tĩrtũm mẽ
ato mex nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã
ho pa.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa
mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

Piripos
Pawre kot Piripos kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja unê nẽ ma krĩ pê Rõm wỳr kumẽ nẽ kamã haxà nhũm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Tã nhũm arĩ hkrĩ rãhã Piripos kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Na prem Pawre jarẽnh ma nẽ kãm ukaprĩ nẽ. Jakamã axpẽn kaxyw kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ amnhĩ tã kagàja nhĩpêx nẽ kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o hkrĩ htã arĩ hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho hkrĩ hã amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm ã amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm Jejus jamaxpẽr kôt pix mã hamaxpẽr prãm ã amnhĩ jarẽ. Ã na pre Pawre kagàja kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Piripos kamã Jejus Kris kôt ixkwỳjaja.
Xà mẽ amex na ka mẽ apa? E ixpê Pawre
na pa mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ kamã mẽ
amã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nhũm
Ximotre haxwỳja kãm ja mex nẽ. Wa ixpê
Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho wa
ixpa xwỳnh jakamã na pa wa mẽ awỳr hipêx
nẽ kumẽ. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre
xwỳnhjê hwỳr nẽ mẽ kãm mẽ ate tanhmã
amnhĩ to xwỳnhjê hwỳr nẽ mẽ ate mẽ mar
o akrĩ xwỳnhjê hwỳr. Mẽ apê Kris kôt wa
ixtõ nẽ wa ixtõxjê ho ixpimrààtã mẽ awỳr
hipêx nẽ kumẽ. 2 E kê Mẽpanhĩpêêxà maati
Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽmoj to
mẽ akutã nojarêt rãhã nẽ ka mẽ axàmnhĩx
ri ajamakêtkati nẽ ri apa ho apa.

*Pawre kot Piripos nhõ xw*ỳnhjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh

*Epes 1.15-19; Koros*ẽ 1.9-12

3 Na pa hte xatã mẽ amã ijamaxpẽr o ixkrĩ
nẽ mẽ panhõ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ato
mex toja pa kãm ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ
ixkrĩ. 4 Nẽ Tĩrtũm mã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ ato
kuwỳ. Ixkĩnh kãm mẽ ato kuwỳ.
5 Wam ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre
mẽ amã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ka
prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jakamã
inhmã axpẽn kaxyw ri kàxpore hkwỳ nhõr
o apa. Te ham mẽ ate ixwỳr mẽnhta pyràk
pa pre mẽ akukwak ri amnhĩm ho ixujaprôr
o ri ixpa pê nhãm ri mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri
mẽ hkôt ixpa. Na pa hte arĩ jam ijamaxpẽr
rãhã ho ixkĩnh nẽ ixkrĩ. Nẽ Tĩrtũm mã mẽ
ate ixto mex ã kãm mẽ ajarẽnh o ixkrĩ.
6 Nẽ na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã
Jejus jarẽ ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumunh
mex nẽ. Hãmri nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ to
htỳx kaxyw tanhmã mẽ ato mẽ axihtỳx to.
Tã koja arĩ mẽ ato mẽ axihtỳx rãhã nhũm
Jejus Kris nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ.
Koja ã mẽ ato mex anẽ. 7 Na hte tanhmã ixto
mex tota pyrà nẽ tanhmã mẽ ato mex to ho
pa nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ kormã mẽ kot ijaxàr kêt ri pa pre ma
mẽ piitã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri ixpa. Nẽ
ãm hãmri mẽ kãm harẽ. Mẽ kot mar nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr tỳx kaxyw pa pre mẽ hkôt
harẽnh rãhã ho ri ixpa. Ka prem ja kaxyw
inhmã kàxpore hkwỳ gõ pa pre ho amnhĩm
ixujaprôr pê mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o
ri ixpa. Tã nhũm prem jar Rõm kamã ijaxà
pa arĩ ixkrĩ htã ka mẽ axte ixwỳr hkwỳ mẽ.
Jakamã na pa hte mẽ amã ijamaxpẽr rãhã
ho ixkrĩ nẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx nẽ. 8 Te
Jejus Kris kãm mẽ ajapê htỳx pyràk. Tĩrtũm
kot ja hã ixpumunh mex.

9-10 Na pa hte mẽ ato kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. E Piripos nhõ xwỳnhjê
pumu. Na mẽ ra kãm axpẽn kĩnh o axpẽn
kôt pa. Kwa tanhmã mẽ hipêx to kê mẽ arĩ
kãm axpẽn kĩnh tỳx pix nẽ. Jao axpẽn to
mex rãhã ho pa. Nẽ tanhmã mẽ hkrã hto
kê mẽ amnhĩ krãm akapẽr jaxàr tỳx nẽ. Jao
tãm amnhĩ nhĩpêx mex nẽ hamaxpẽr mex o
ri pa. Nom kormã mẽ kot ja pumunh tohtuj
anhỹr. Tã kêr ka tanhmã mẽ ho kê mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã Jejus Kris akupỹn
mẽ ixwỳr wrỳ.

Anhỹr pa hte mẽ ato hwỳr o ixpa. 11 Nà
koja Jejus Kris mẽ akaxwỳnh kãm mẽ ato
mẽ axihtỳx ka mẽ ỹ hã axihtỳx pê tãm ri
amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri
axpẽn kôt apa. Nhũm mẽ piitã ja hã mẽ

apumu nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽ.

Pawre kãm Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm ã harẽnh

Atre 28.30-31; Epes 6.19-20; Sikũn Ximotre 2.9

12 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Na prem ra Jejus ã ixtomnuj tỳx nẽ hã ijaxà pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixkrĩ. Nom mẽ kot ã inhĩpêx anhỹr tã pa hte arĩ ixkrĩ xà kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ixkrĩ. Jakamã na mẽ ra ohtô nẽ tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma. 13 Pôristi kot inhĩhkô hã ixtãnopxar xwỳnhjê mẽ ixwỳr mẽ mrar xwỳnh piitã ixte Kris kapẽr jahkre ho ixpa pix ã mẽ kot ijaxàr ã ijarẽnh ma. 14 Nẽ jar Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja haxwỳja ijarẽnh ma nẽ ohtô nẽ ixpyrà nẽ Kris nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ hkwỳjê mã kapẽr jarẽnh rãhã ho pa. Ixpyrà nẽ kãm mẽ uma hkêt nẽ mẽ kutã amnhĩ to htỳx pê mẽ kãm harẽnh rãhã ho pa.

15-18 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja ixte mẽ amã Kris jarẽnh o ixpa hã ijarẽnh ma nẽ hã ixkamã gryk nẽ axtem hamaxpẽr nẽ ixwakre kamã gryk kãm mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o pa. Na htem hamaxpẽr o:

—E kot paj ma Pawre kot ra mẽ hwỳr mõr xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ kot ra mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh nhĩpy axte mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ inhgryk ã Pawre kaga. Hãmri nhũm mẽ hagjênh xà kamã arĩ hkrĩ tã tee ri mẽ hã ijarẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ rĩ amnhĩ pumu. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr tã pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ amã hprĩ hã Kris kapẽr jarẽnh kênã kot pa kêt tee ri mẽ harẽnh ma nẽ ixkaprĩ. Kwãr mẽ mãmrĩ ri ixkamã gryk kãm kapẽr jarẽnh o ri pa. Pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Nom na hte mẽ hkwỳjaja jajê rom kãm ixkĩnh kãm mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ tãm hamaxpẽr pê mẽ kãm harẽnh o pa. Ra mẽ kot ixpumunh mex jakamã nhũm Tĩrtũm kot jar mẽ hwỳr inhmẽnh nhũm ixte ãm hãmri mẽ kãm kapẽr mex jarẽnh o ri ixkrĩ hã ixpumunh mex. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhmã hamaxpẽr to xà hkôt mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh o pa. Mẽ kãm ixkĩnh kãm harẽ rỳ ixkamã gryk kãm ri harẽnh o pa. Ãm hãmri Kris kapẽr jarẽnh o pa jakamã pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

19 Nẽ ra mẽ ate ixto Tĩrtũm wỳr o apa jakamã koja Karõja ixkaxyw tanhmã jar Rõm kamã pahihti nhĩpêx to nhũm tokyx ixkator japêr. Pa ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ma mẽ akôt ixpa. 20 Nom inhmã Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hprãm. Jakamã koja mẽ ixkator pa ixkĩnh nẽ arĩ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nom koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ ixpĩ pa mẽ kutã mẽ kãm amnhĩ to htỳx nẽ ixãm rãhã nhũm mẽ ixpĩ pa ijamakêtkati nẽ ty. Kê mẽ ja hã ixpumu nẽ ixtã Kris mex o mex ã harẽ. Ãm Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã na inhmã amnhĩ nhĩpêx prãm. 21 Tã kot paj tanhmã amnhĩ to nẽ arĩ ixtĩr japêr hã kot paj ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa. Nom koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ hã ixpĩ pa ty nhũm Tĩrtũm ma kaxkwa hwỳr ixkarõ ho àpir kurê kumrẽx. Pa Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri inhmex o inhmex nẽ wa kuri ixpa ho ixpa. 22-23 Tã nhỹ na we inhmã mex o hõ jakrenh wehe? Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Inhmã tokyx ixtyk nẽ Kris kuri ixpa hprãm. Ja na inhmã hprãm o inhmã hprãm. Nom ko. Kot pa arĩ ixtĩr nẽ arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã ho ri ixpa. Ko. Ja mããnẽn inhmã mex. 24 No mẽ amã na arĩ ixtĩr nẽ ixpaja mẽ amã hprãm 25 jakamã kot paj pẽr tokyx ixtyk kêt nẽ. Kot paj arĩ ri mẽ amã Kris kôt mẽ ato mẽ axihtỳx o ri mẽ akôt ixpa. Jao ãm ho hkrãnre ka mẽ ra amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Jao akĩnh nẽ apa. 26 Tã kot paj nhỹrmã akupỹm ixtĩr rãhã mẽ awỳr mõ ka mẽ ixpumu nẽ akĩnh nẽ. Jejus Kris kot akupỹm ixkator ã akĩnh nẽ. Hãmri nẽ ixtã Jejus mã mex o mex ã harẽ.

Mẽ pahte Jejus ã pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ

Rukre 6.22; Sikũn Korĩt 2.14-16; Xiakre 1.12; Jutre 3

27 Jakamã e kêr ka mẽ Jejus Kris kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axpẽn kôt axpẽn to axihtỳx pê mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ pahpyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr pa nhỹrmã mẽ hagjênh xàja rũm ixkator japêr nẽ nhỹri ja hã mẽ ajarẽnh

ma rỳ ma mẽ anhõ krĩ hwỳr mõ nẽ ja hã mẽ
apumu nẽ ixkĩnh nẽ. [28] Nom kwa kêr ka mẽ
amã mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ ato xwỳnhjê
pyma hkêt nẽ. Mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx
kati hto htã kêr ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx
nẽ mẽ hkôt apa. Kêr kê mẽ amnhĩ tã mẽ
apumu nẽ tee ri hamaxpẽr hãmri nẽ axpẽn
mã:

—Kwa mẽ pahte Kris ã tanhmã mẽ hipêx
to htã na htem amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ
pamã harẽnh o ri pa. Pẽr mẽ kãm mẽ
pahpyma hkêt. Mãn hte Tĩrtũm tanhmã mẽ
ho nhũm mẽ ỹ hã kãm mẽ pahpyma hkêt
nà? Kwa tanhmã kot puj mẽ ho nhũm mẽ
Jejus kapẽr jarẽnh o pata kaga? Nà kot puj
mẽ ãm tee ri hã tanhmã mẽ ho kaprỳ. Mãn
ãm hãmri na htem nhỹrmã Tĩrtũm kuri htĩr
tũm nẽ pa ho pa hã amnhĩ jarẽnh o pa nà?
Anẽ.

Koja mẽ ã mẽ ajarẽnh anẽ. Tĩrtũm kot
mẽ ato mẽ axihtỳx ã mẽ apumunh kôt.
[29] Na pre tanhmã mẽ ato ka mẽ Kris kôt
amnhĩ xunhwỳ. Tã mẽ kot tanhmã hã
mẽ anhĩpêx to htã na hte Tĩrtũm mẽ kutã
tanhmã mẽ ato ka mẽ ỹ hã amnhĩ to htỳx
nẽ apa. [30] Ijaxwỳja na pa hte amnhĩ xà htỳx
kamã ijamak o ixkrĩ. Na pre htem Jejus ã
ixtomnuj o pa ka prem ja hã ijarẽnh ma nẽ
hã ixpumu. Tã ota kê mẽ ra axte tanhmã hã
inhĩpêx to. Pa kê amnhĩ xà htỳx kãm ijamak
o ixkrĩ ka mẽ ijarẽnh ma. Tã xep mẽ ixpyrà
nẽ Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa.
Nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ.

2

*Jejus kãm m*ẽ pajapê xàj tanhmã kot
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh

Rõmãn 15.5-6; Epes 4.1-6; Piripos 2.18

[1] Nẽ ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ
kukamã pajamaxpẽr o pahkaprĩ nẽ ri
papa hkêt nẽ. Ãm kãm mẽ pajapêja
mã pajamaxpẽr rãhã ho pahkĩnh nẽ
pajamakêtkati nẽ ri papa. Nhũm Karõ
mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pahto mex
nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt o ri mẽ
pakamã pa. [2] Tã kêr ka mẽ axpẽn mar mex
nẽ mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr o ri apa hkêt
nẽ. Te ri ixkre pixi kamã mẽ atipxi nẽ axpẽn
kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nẽ Tĩrtũm kãm
hprãm xà hkôt pix mã ajamaxpẽr o ri apa.
Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Kot kaj mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa ja hã mẽ apumu rỳ
hã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx.

[3] Nẽ kwa kêr ka mẽ axpẽn pumu nẽ ã
ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kot pa ri tanhmã jahti ho ajuta
hto ho ixpa hkêt nẽ. Ixte amnhĩ to rax o
hakrenh kênã kot pa hkêt ri ho ajuta. Kê
tãm mãn tanhmã ixto ajuta hto.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêt nhỹri
mẽhõ pumu nhũm tanhmã kute ka hã omu
nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa tanhmã kot pa we
ho ajuta htoo?

Anhỹr o ajamaxpẽr hãmri nẽ ajamaxpẽr
xà hkôt tanhmã ho ajuta hto.

[4] Jao Jejus pyrà nẽ mẽmoj to axpẽn kutã
anojarêt o ri apa. No ri amnhĩ pix kukamã
ajamaxpẽr o apa hkêt nẽ. [5] Kêr pu mẽ
te Jejus tanhmã hamaxpẽr toja pyràk o
pajamaxpẽr o ri papa.

[6] Kêp Tĩrtũm Kra kumrẽx jakamã te uràk
tã xà na pre ja hã amnhĩ pumu nẽ
amnhĩ pix kukamã ã hamaxpẽr anẽ
nẽ hamaxpẽr o:

Te ixte Tĩrtũm pyràk jakamã mẽmoj pi-
itã inhõ na. Jakamã kot paj jar
kaxkwa kamã inhmex nẽ ixkĩnh nẽ
ixpa ho ixpa nẽ aa rer nẽ nhỹhỹm
inhmõr kêt kumrẽx. Anhỹr o na pre
hamaxpẽr? Nà na pre ã hamaxpẽr
anhỹr kêt nẽ.

[7-8] Kãm mẽ pajapê xàj na pre kaxkwa kamã
mẽmoj mex piitã rer pa nẽ man mẽ
pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho
katorxà nhõhy rũm kato.

Kêp mẽ panhõ Pahihti htã te kêp mẽ panhĩõ
nẽ te kot amnhĩ to grire pyràk o
amnhĩ nhĩpêx o ri pa.

Nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa rãhã
nhũm prem kupĩ nhũm arĩ mẽ kãm
xa nẽ tanhmã amnhĩ tã mẽhõ hto
hkêt nẽ.

Na prem hipêx kati nẽ. Te kêp mẽ kot
amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê nhĩpêx
pyràk o hipêx nẽ pĩ kahpa hã kunhô
nẽ kupĩ.

Tã no nhũm mẽ kêp tanhmã amnhĩmnuj to
hkêt nẽ arĩ mẽ kãm xa. Mẽ panê na
pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

[9] Hãmri nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã omu nẽ akupỹm ho htĩr nẽ
akupỹm amnhĩ wỳr ho api.

Nẽ mex o mex ã harẽ.
Nẽ kot nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahto amnhĩptàr kaxyw mẽ pakaxyw ãm.
[10] Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã pahpiitã Jejus kutã pahkõnkrã ho rôrôk nẽ pahkrĩ hpa nẽ kàx pêê kãm mex o mex ã harẽ.
Mẽ pahpiitãã. Kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja nẽ pika piitã hkôt mẽ papa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ htyk xwỳnh piitã koja mẽ akupỹn htĩr pu mẽ pahpimrààtã Jejus kutã pahkõnkrã ho parôrôk nẽ pahkrĩ hpa nẽ kãm mex o mex ã harẽ.
[11] Nẽ kãm:
Pa Pahihti Jejus. Nà ãm hãmri na apê mẽ inhõ Pahi Maati hã apyxi mex na ka.
Jakamã mẽ ixtõ kot paj mẽmoj tã tanhmã amã karõ hto? Nà kot paj mẽ ixtõ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.
Kot puj mẽ nhỹrmã ã Jejus mã pakapẽr anẽ.
Jao mããnẽn Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã omu. Nẽ mex o mex ã omu.

Te mẽ pahpê kanhêti pyràk ã mẽ pajarẽnh

Matêwre 5.14-16

[12-13] Tã kwa ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh. Kwa kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Te ixte mẽ akamã ixpare ri mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mexta pyràk o ixwakre kamã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na pre ra Tĩrtũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nẽ tanhmã mẽ pahto pu mẽ ỹ hã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jakamã kwa kêr pu mẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx pymaj ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.
[14] Nẽ kêr ka mẽ mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ agryk kãm tanhmã ri ho hkêt nẽ. Nẽ mẽmoj tã axàpênh kaxyw nẽ ri hã axpẽn mã akapẽr kati kamã ho anhỹr kêt nẽ. [15-16] Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No kêt mẽ kajaja. Mẽ ate mẽ hkôt apa htã kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kurom mẽ apê Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ tanhmã ajamaxpẽr punuj to hkêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja te ri kamàt kô kamã ri mẽ kêp àhkĩnh o ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Tã kot kaj mẽ hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa nẽ te ate kanhêtija kamàt kô kamã hirã ho harir pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ apyrà nẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa kaxyw. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm nhỹrmã Jejus Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk ã arĩgrota ã pa mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ ixkĩnh kãm Jejus mã mẽ ajarẽ nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Kwa Pahihti. E jajê pumu. Na pa pre mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ inhmar tỳx nẽ nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jakamã na pa pre mẽ kãm akapẽr jarẽnh kaprỳ hkêt nẽ.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. [17] Na pa pre mẽ akôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã te ixte Tĩrtũm mã mẽ ato ixkĩnh xà nẽ kãm mẽ anhõr pyràk.

Nẽ koja jar Rõm nhõ pahihtija tanhmã ixto hkêt japêr. Rỳ tanhmã ixto. Nom kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã kãm ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto rỳ ixpĩ. Koja mẽ ã ixte mẽ anhĩpêx anhỹr ã ixpĩ pa ixkĩnh nẽ. Nẽ tanhmã ijamaxpẽr to hkêt kãm ty. Jakamã na pa ra ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã amnhĩ kĩnh ã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. [18] Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ajaxwỳja ixtã akĩnh nẽ apa.

Ximotre mẽ Eparoxit wa harẽnh

[19] Nẽ koja Pahihti Jejus kãm ja prãm hã kot paj ma mẽ awỳr Ximotre mẽ nhũm ma mẽ awỳr mõ nẽ ri mẽ akôt pa nẽ tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ apumu. Hãmri nẽ man akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã mẽ ajarẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o ixkrĩ hkêt nẽ. Ãm tãm mẽ akukamã ijamaxpẽr o ixkrĩ. [20] Ximotre tapxipix na ixpyrà nẽ kãm mẽ akĩnh nẽ kãm mẽ ato ajuta hprãm. Na hte mẽ ajarẽnh rãhã ho pa. [21] Nom jar mẽ piitã Ximotre kĩnhã amnhĩ mex pix kukamã hamaxpẽr o pa nẽ kãm Jejus Kris kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm kêt nẽ.

[22] Ximotre te kêp ixkra pyràk. Na hte ixkôt pa nẽ ixpyrà nẽ Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Pa pre wa ijamẽ mẽ kãm mẽ ujarẽnh mex jarẽnh o wa ri mẽ hkôt ixpa. [23] Tã koja mẽ tanhmã ixtã axpẽn mar to. Apu mẽ kot ixpĩr ã amnhĩ jarẽ rỳ ixkator ã amnhĩ jarẽ. Pa tanhmã amnhĩ tã mẽ mar to nẽ rĩ kormã ma mẽ

awỳr Ximotre mẽ kê ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ
amã tanhmã ijarẽnh to.
[24] Nẽ koja Pahihti Jejus kãm ja mex pa
ijaxwỳja ma mẽ awỳr mõ pu mẽ axte axpẽn
pumu.
[25] Nẽ kot paj tokyx ma akupỹm mẽ awỳr
Kris kôt mẽ pahtõ Eparoxit mẽ. Na ka prem
kãm kàxpore gõ nhũm man ixwỳr o mõ nẽ
inhmã kugõ. Hãmri nẽ jar inhmã àpênh rax
nẽ ixpyrà nẽ mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh o
pa. [26-27] Tã ra à htỳx nẽ. Kironhỹx pre mẽ
pahpê ty. Tã nhũm Tĩrtũm omu nẽ kamã
ukaprĩ nẽ. Nẽ mããnẽn pa ixkamã ukaprĩ nẽ.
Nẽ tee ri ixte à htỳx ã omunh nẽ ixkaprĩ
htỳx pymaj akupỹm inhmã ho mex nhũm
ra akupỹm mex nẽ ri pa. Hãmri nẽ kãm
mẽ apumunh prãm nẽ. Mẽ ate à htỳx ã
harẽnh mar nẽ akaprĩ hã mẽ ajarẽnh ma
nẽ tee ri mẽ akukamã hamaxpẽr. [28] Jakamã
inhmã akupỹm tokyx mẽ awỳr mẽnh prãm.
Tã koja mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr pôj ka
mẽ omu nẽ akĩnh nẽ tãm ajamaxpẽr. Pa
ijaxwỳja jar ixkĩnh nẽ tãm ijamaxpẽr. [29-30] Na
ka prem ixwỳr amẽ nhũm man ixwỳr mõ
nẽ jar ixri mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri
mẽ hkôt pa rãhã nhỹx hã ty nom kot amnhĩ
kamã kahak kêt. Jakamã kê akupỹm mẽ
awỳr pôj ka mẽ omu nẽ akĩnh nẽ. Nẽ kahti
hkôt amỳ nẽ ho mex nẽ. Kêp Kris kôt mẽ
pahtõ mex kênã. Ã na htem Kris mã mẽ kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjê
nhĩpêx mex anhỹr o pa.

3

Mẽmoj tã mẽ pahpumunh kôt Tĩrtũm kot tãm mẽ paxunhwỳr ã harẽnh
Piripos 2.18, 4.4

[1] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kris kêp
mẽ panhõ Pahihti jakamã kwa mẽ jam aja-
maxpẽr nẽ akĩnh rãhã ho ri apa.
Na pa ra mẽ amã mẽmoj jarẽnh rax nẽ.
Nẽ hã kagà rax tã kormã inhmã ja ho anhỹr
kaga hkêt nẽ. Kot paj axte mẽ amã hkwỳ
hã kagà. Mẽ ate hã ano htỳx nẽ ho apa
kaxyw. [2] Jakamã e kwa mẽ okora. Kêr ka
mẽ amnhĩ nê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx
xwỳnhjê pumunh mex o ri apa. Na htem
tanhmã mẽ amã kapẽr ho pa nẽ mẽ amã:
—Kot kaj mẽ ixpê Ijaewjê pyrà nẽ amnhĩ
my kwrỳt kà jakà hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra.
Anẽ.
[3] Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ pahte amnhĩ
jakàr kôt mẽ pahpê Tĩrtũm kra hkêt. Ã
kot anhỹr ronhỹx pu mẽ amnhĩ krã hkôt
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pahpê hkra.
Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ ate amnhĩ jakàr
kêt tã mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris
mã ajamaxpẽr jakamã mẽ ixpyrà nẽ mẽ apê
Tĩrtũm kra na ka mẽ. Na ka htem mẽ ixpyrà
nẽ Karõ nhỹ hã kãm mex o mex ã harẽnh
o ri apa nẽ mẽ ixpyrà nẽ Jejus kukwak ri
akĩnh nẽ ri apa. Nom na pu htem pahpê
hkra kaxyw amnhĩ jakàr kêt nẽ. [4] Kop ãm
amnhĩ krã hkôt mẽ pahte amnhĩ to Tĩrtũm
kra ronhỹx pa ra amnepêm amnhĩ to hkra
nẽ ri ixpa. Na pa pre ixpê hkra hprãm xàj
amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx
to rax o ixpa nom ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kaprỳ. E pa ja hã mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ
ijarẽnh ma.

[5] Na pa pre ixkato nẽ kormã ixtã semãn
pixire nhũm mẽ ixpê Ijaew ã inhmy kwrỳt
kà krãhta. Nom pa ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr
kôt ixpê Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Nẽ inhĩpêêxà
hkôt ixpê finat Pẽjamĩ kanrẽhã htàmnhwỳ
jakamã ixpê Ijaew mex na pa. Nẽ Ijaew
kapẽr o ixkapẽr o ri ixpa. Nom ja kôt ixpê
Tĩrtũm kra hkêt. Nẽ mããnẽn ixpê Parijew
nhõ xwỳnh jakamã na pa pre Tĩrtũm kot
finat Mojes mã mẽ pakaxyw mẽmoj tã karõ
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm.
[6] Jao tee ri mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê pumu nẽ mẽ homnuj tỳx o ri ixpa.
Na pa pre ijamaxpẽr o: “Nà mũjjaja na htem
mẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.” Anẽ
nẽ mẽ hipêx kati ho ri ixpa. Nẽ ijamaxpẽr
o: “Ra ixte finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex jakamã
na pa hte tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho ri
ixpa hkêt nẽ.” Anẽ.

[7] ã na pa pre ixpê Tĩrtũm kra hprãm xàj
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. Tã nom ãm
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkaprỳ. Na htem
ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kôt kêp Tĩrtũm
kra hkêt nẽ. Tã pa hpãnhã amnhĩ kaxyw
Kris kôt ijamaxpẽr nhũm ixto hkra kurê
kumrẽx.

[8] Ra ixte Jejus Kris kôt amnhĩ xãm jakamã
Jejus kêp inhõ Pahihti pa inhmã kapẽr kôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri prãm. No hkrax
rũm ixte amnhĩ nhĩpêx tũmja na pa ra Jejus
gryk ã hkaga hpa. Te ixte mẽmoj punuj
pyr nẽ amnhĩ katut kôt mẽnh nẽ axte kãm
ijamaxpẽr kêt pyràk. Jao amnhĩ kaxyw
Jejus kôt pix mã ijamaxpẽr o ri ixpa. [9] Nom

kormã ã ijamaxpẽr anhỹr kêt ri na pa pre
ixtỳx ri ijamaxpẽr o:
—Nà ixte Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa jakamã koja
Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ixto hkra.
Anhỹr tã nom ja kot anhỹr kêt. Na htem
amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx
to ho pa nhũm Tĩrtũm ã̃m ja hã mẽ omu
nẽ ã̃m hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra hkêt
nẽ. Nom koja mẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ
nhũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra kurê
kumrẽx. Jakamã ixte Kris kôt amnhĩ xã̃m
ã̃ ixpumunh kôt pix mã na pre ixto hkra
nẽ inhmex ã̃ ijarẽ. 10 Hã̃mri pa ra inhmã
Kris kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa
hprã̃m. Na pre ty tã akupỹm htĩr nẽ hihtỳx
nẽ àhpumunh tỳx o tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa. Tã ijaxwỳja inhmã uràn ã̃ amnhĩ
nhĩpêx anhỹr prã̃m. Nẽ inhmã uràk nẽ
amnhĩ xà htỳx kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixpa
hprã̃m. Mẽ kot hã ixpĩr mã tã pa uràk nẽ
Tĩrtũm kapẽr kaga hkêt nẽ ã̃m kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa rãhã uràk nẽ hã ty.
Ja na inhmã ho anhỹr prã̃m. 11 Kê Tĩrtũm
kot hipêxta pyrà nẽ akupỹm ixto ixtĩr pa wa
kuri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. 12 Inhmã Kris
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprã̃m tỳx
kumrẽx. Kormã ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx o
inhmõr nẽ kormã hatur xàm mẽnh kêt tã
inhmã tokyx hatur xàm mẽnh prã̃m. Na
pa ã̃ inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prã̃m tỳx
kumrẽx.
Nẽ na pa hte ixte amnhĩ tomnuj kêt ã̃
amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Na pa
hte arĩ tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nom
inhmã ã̃ amnhĩ nhĩpêx anhỹr prã̃m kêt. Nẽ
na pa kormã ixprĩ hã Kris kot amnhĩ nhĩpêx
mar o inhmõr nẽ hatur xàm mẽnh kêt tã
inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o inhmõr nẽ
tokyx hatur xàm mẽnh prã̃m. Ja kaxyw na
pre Jejus Kris amnhĩ kaxyw ixta. 13 Na pa hte
mẽ akurom papxipix ixte Jejus kã̃m hprã̃m
xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã amnhĩ to
jarkrar kêt nẽ. Nom ra ixte tanhmã amnhĩ
tomnuj to ho ixpata pa axte kã̃m ijamaxpẽr
kêt nẽ. Te amnhĩ katut kôt ixte rẽnh par
pyràk o hipêx nẽ axte kã̃m ijamaxpẽr kêt
nẽ. Nẽ Jejus kã̃m hprã̃m xà hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx prã̃m xàj amnhĩ kaxyw kã̃m
ijamaxpẽr o ri ixpa.
14 Koja nhỹrmã Tĩrtũm ixpê Kris kwỳ hã
amnhĩ wỳr ixwỳ nẽ inhmã:
—E amnẽ ixwỳr api Pawre. Kot kaj jarãhã
amnẽ mẽ ixwỳr api.
Anhỹr o nhỹrmã inhmã kapẽr jakamã na
pa hte amnhĩ tã ã̃m pix jamãr rãhã ho ixpa.
Pê ra Jejus kot amnhĩ nhĩpêx piitã omunh
par o mõ. Nà kot paj gaa nẽ hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. 15 Kwa kêr pu
mẽ pahpiitã ã̃ pajamaxpẽr anẽ. Jao amnhĩ
wỳr hamãr pê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o ri papa. Mẽ pahpiitã mẽ pahpê Kris kwỳ
kênã. Nom kot ka mẽ atõ ja kaxyw tee ri
amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:
—Nà tanhmã kot paj we amnhĩ to nẽ Jejus
kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri ixpa? Ja
kaxyw ixàhpumunh tỳxre hã. Anẽ.
Hã̃mri nẽ ã̃ ajamaxpẽr anhỹr o apaja
apê hihtỳx japêr. Hã koja Tĩrtũm hprĩ hã
tanhmã amã ja kukamã harẽnh to nẽ kaxyw
ato axihtỳx ka ixpyrà nẽ hkôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx o apa. 16 Jakamã kêr pu mẽ ã̃m
Tĩrtũm kã̃m hprã̃m xà hkôt pix mã tanhmã
kã̃m amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Ra mẽ pahte
hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa xàja kôt pix mã
arĩ amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa.
17 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Na pa ra
mẽ anoo mã Jejus kôt tã̃m ri amnhĩ nhĩpêx
o ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ja hã ixpumu
nẽ ixpyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
Hã̃mri nẽ nhỹri mẽ kot ixpyrà nẽ ã̃ amnhĩ
nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê hõ pumu nẽ uràk
nẽ ã̃ amnhĩ nhĩpêx anẽ. 18-19 Jejus kot mẽ
pamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê pĩ
kahpa hã mẽ panê htykja nhũm mẽ ra ohtô
nẽ hprĩ hã mar tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
nẽ. Mẽ kã̃m ã̃ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã̃
mar prã̃m nõkati. Jakamã te mẽ kã̃m Jejus
kurê xwỳnh pyràk. Na htem hã hpijaàm
kêt kã̃m tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho
pa. Nẽ kã̃m amnhĩ mex pix prã̃m. Nẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ ja hã amnhĩ
pumu nẽ hkĩnh nẽ. Nom tee ri ja hã amnhĩ
pumu nẽ hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Tã ã̃ mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽ
nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o pa tũm xàta wỳr hapêx. Nà koja
mẽ ã̃ amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ra ixte mẽ amã
ja hã mẽ harẽnh rax tã pa axte mẽ amã
mẽ harẽ. Inhmã mẽ hkaprĩ hkôt na pa
hte xatã mẽ amã ja hã mẽ harẽ. 20 Kêt
mẽ papajaja mẽ kurom mẽ pahpê kaxkwa
nhõ xwỳnh nom kormã. Koja nhỹrmã Jejus
Kris akupỹn mẽ pahwỳr kaxkwa rũm wrỳ.
Mẽ papytàr xwỳnh maati Pahihtija akupỹn
wrỳ hã̃mri nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ
pahto api. Jakamã na pu htem arĩ pahkĩnh

pê amnhĩ wỳr kamã pajamak rãhã ho ri
papa. [21] Na pu htem jar pyka ja kamã Jejus
kĩnhã paxirerek nẽ pahpunuj nẽ ri papa.
Nom koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ
hãmri nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ
nyw gõ pu mẽ uràk nẽ paxihtỳx kãm pahtĩr
tũm nẽ papa ho papa. Ã kot mẽ panhĩpêx
anhỹr kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tã
koja àhpumunh tỳx kãm mẽmoj piitã ho
amnhĩptàr pa. Pu mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

4

*Pawre kot m*ẽmoj tã mẽ kãm karõ
*Epes 4.3; Piripos 2.2; Koros*ẽ 3.15

[1] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Inhmã mẽ
ajapêê. Na pa hte mẽ ato ijamak o ixkrĩ nẽ
mẽ amã ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ jar mẽ
pahkwỳjê mã mẽ ajarẽnh o ri ixkrĩ. E kwa
kêr ka mẽ arĩ Pahihti kapẽr kôt pix mã mãn
amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

[2] Nẽ wa ka Ewox mẽ Sĩxika wa. Na ka xep
hte wa mẽmoj tã axpẽn kamã agryk rãhã
ho ri apa. Kwa wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja
mã anhũre nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihti
Kris kôt war ate axpẽn to war atõx kênã kot
ka kêt wa axtem nẽ mẽmoj tã axpẽn kamã
agryk o ri apa.

[3] Nẽ ka Xikitre. Apê ixkràmnhwỳ mex
jakamã kêr ka axpẽn tã wa nita wa kãm
akapẽr kãm axihtỳx nẽ kê war ama nẽ
akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Na pre wa ra
Kremẽn mẽ hkwỳjê mẽ hpimrààtã ixpyrà
nẽ Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx
to hã harẽnh o ri pa. Tĩrtũm nhõ kagà
kamã mẽ hixi piitã hikwỹ. Mẽ pahtĩr tũm
nẽ mẽ papa mã xwỳnhjaja ra Tĩrtũm nhõ
kagà kamã mẽ panhĩxi jaxwỳr par.

[4] Nẽ kêr ka mẽ apê Pahihti hkwỳ hã akĩnh
nẽ ri apa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
apaja na pa inhmã hprãm tỳx jakamã kot
paj axte mẽ amã harẽ. Kwa kêr ka mẽ akĩnh
nẽ ri axpẽn kôt apa.

[5] Pahihti Jejus ra akupỹn mẽ pahwỳr no-
jarêt jakamã kêr ka mẽ kutêp mẽ piitã ri mẽ
ho mex o ri mẽ hkôt apa.

[6] Nẽ kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ
to Tĩrtũm wỳr rãhã nẽ. Kot ka mẽ mẽmo
arĩgro hã apê amrakati japêr nẽ tee ri ja hã
amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to awỳ kê mẽ ama
nẽ mẽ amã mẽmoj gõ. Rỳ mẽ ate mẽmoj tã
hwỳr xwỳnhta tanhmã mẽ amã hipêx to ka
mẽ amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã inhĩpêx anẽ nẽ
inhmã ja gõ Tĩrtũm. Amex o amex.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. [7] Kot kaj mẽ
ã amnhĩ to hwỳr anhỹr o ri apa nhũm
tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ mẽ apê Jejus
Kris kwỳ hã ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri
apa. Hãmri nẽ mẽmoj tã tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt
nẽ. Ãm akĩnh rãhã ri apa. Tĩrtũm kot
tanhmã mẽ pahto nhũm mẽ pajamakêtkati
nẽ ri mẽ papaja mẽ pahte amnhĩ tã omunh
kêt. Ãm tapxipix kot ã mẽ panhĩpêx anhỹr
kukamã àhpumunh tỳx.

[8] E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Nà ixkapẽr
ã kagà jatur xà na ja. Kwa kêr ka mẽ
ixujarẽnh mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o
apa.

Nẽ kêr ka mẽ axàpênh mex pix kukamã
ri ajamaxpẽr o apa.
Nẽ mẽmoj mex pix kukamã ri ajamaxpẽr.
Nẽ axpẽn mã akapẽr mex pix kukamã ri
ajamaxpẽr.
Nẽ akatàt kôt akapẽr xàptàr pix o axpẽn
mã akapẽr hkukamã ri ajamaxpẽr o ri
apa.
Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx hkukamã mãn
ajamaxpẽr o ri apa.
Nẽ mẽ piitã ri mẽ ho mex o apa hkukamã
ajamaxpẽr.
Nẽ mẽ akapẽr mex pix kukamã mãn aja-
maxpẽr o ri apa.

E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja
kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa.

[9] Nẽ mẽ akôt ixpare ri na pa pre Kris kôt
amnhĩ to mex pix nẽ tãm ixkapẽr o ri ixpa.
Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akôt
ri pa ho pa. Kêp mẽ pamã mẽ paxàmnhĩx
pajamakêtkati xà nhõr xwỳnh na.

Mẽ kot Pawre hwỳr mẽmoj mẽnh nhũm
kot omunh nẽ hkĩnh ã harẽnh
Sikũn Korĩt 11.7-9; Piripos 1.5

[10] Nẽ amnepêm na ka prem xatã tanhmã
ixto mex to ho ri apa. Tã axte ã inhĩpêx
anhỹr prãm nom mẽ apê awry nẽ ixpa
jakamã ka xep prem tee ri tanhmã ixto mex
to hkukamã ajamaxpẽr kaprỳ. Tã jar mẽ kot
ijaxàr ã ijarẽnh ma nẽ ixwỳr Eparoxit mẽ
nhũm man ixwỳr mõ nẽ inhmã kàxporeta
gõ. Mẽ amã ijapê hã ixwỳr amẽ pa omu nẽ

ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ ixkĩnh kãm Tĩrtũm mã mẽ
ajarẽ. Ãm hãmri na ka prem ixwỳr amẽ.
11-12 Nẽ na pa hte tanhmã ixkute htã arĩ
ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Jakamã
kot pa mẽmo arĩgro hã ixpê amrakati nẽ
inhmã prãm japêr tã no ãm tee ri amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ hkêt nẽ.
Arĩ ixkĩnh rãhã ixàmnhĩx ri ixpa. Rỳ pa
inhõ mẽmoj rax japêr nẽ mããnẽn ixkĩnh
nẽ ixàmnhĩx ri ixpa. Na pa pre tõhã inhõ
rax nẽ ixpa. Nẽ tõhã inhõ hkêt nẽ ixpa.
Tã arĩ ixkĩnh rãhã nẽ ixpa ho ixpa. 13 Na
hte Kris mẽmoj piitã hkukamã ixto ixihtỳx
pa ỹ hã mẽmoj kutã ixihtỳx nẽ ixpa. Jao
mẽmo arĩgro hã inhmã prãm tỳx nẽ ri ixpa
htã ỹ hã kutã ixihtỳx nẽ ixàmnhĩx ri ixpa.
14 Tã jar ixpunuj nẽ ixkrĩ ka mẽ ijarẽnh ma
nẽ ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽ. Ãm hãmri na
ka prem ixwỳr arẽ. 15 Amnepêm na pa pre
mẽ anhõ pika pê Masetõn rũm ixkato nẽ
mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri ixpa ka mẽ
xatã ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽ pa ho amnhĩm
ixujaprôr o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ apê Piripos
kamã Kris kôt ixtõ nẽ ixtõx pixjaja na ka
prem ã inhĩpêx anẽ. Krĩ hkwỳ kamã Kris
kôt mẽ pahkwỳjaja na mẽ akĩnhã ã inhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kapxipix na ka pre
ã ixto mex anẽ. 16 Tesarõn kamã ixpare ri
na pa pre ixpê amrakati kumrẽx nẽ ri mẽ
hkôt ixpa ka mẽ xatã ixwỳr kàxpore hkwỳ
rẽ pa pre ho amnhĩm ixujaprôr rãhã ho ri
mẽ hkôt ixpa. 17 Nom mẽ ate ixwỳr hkwỳ
rẽnh kaxyw mẽ akamã ijamak o ri ixpa hkêt
nẽ. Rỳ ijamaxpẽr o:

—Ko. Koja Piripos nhõ xwỳnhjaja ijarẽnh
ma nẽ kãm ixkaprĩ nẽ ixwỳr kàxpore hkwỳ
rẽnh japêr.

Anhỹr o mẽ akukamã ijamaxpẽr kêt nẽ.
Nom ra mẽ ate ixwỳr hkwỳ rẽnh jakamã
koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato
mex nẽ. Ã mẽ pahte axpẽn kutã panojarêt
anhỹrja na kãm hprãm.
18 Tã nhũm Eparoxitja ham mẽ arũm kato
nẽ man ixwỳr mõ nẽ inhmã kàxporeta gõ.
Kwa na ka mẽ inhmã õr rax nẽ. Koja tokyx
ixpê hapêx kêt pa kritpêm ho ixàpkur o
ixkrĩ. Tã ot pa ho kõta nẽ tanhmã hkre
kamã kute pumunh xà hkôt hã kagà nẽ mẽ
awỳr kumẽ. Nà mẽ ate ixwỳr axàmnhõrta
na Tĩrtũm omu nẽ ixtã mẽ apumu nhũm ja
kãm mex kumrẽx. Te mẽ kot mẽ hkuxwaxà
hpãr nhũm mẽ kãm mexta pyràk nhũm ja
kãm mex nẽ. 19 Nà koja Tĩrtũm mẽ apê
Jejus Kris kwỳ hã mẽ amã mẽ ate mẽmoj to
presija xà nhõr rãhã ho pa. Mẽmoj piitã kêp
õ kênã.
20 E kêr pu mẽ Mẽpanhĩpêêxà maati
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã o
papa. Ja na inhmã hprãm.
21-22 Nẽ ot pa mẽ jar ixpiitã mẽ apê Jejus
Kris kôt mẽ ixkwỳjê hwỳr kagàja kamã mẽ
ixpẽr mẽ. Mẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm
kra hã. Pa nẽ Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ
pahtõxjaja. Nẽ Rõm nhõ pahi mã mẽ
àpênh xwỳnh kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja mããnẽn. Ãm jar mẽ ixpê Tĩrtũm
krajê piitã pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.
23 E kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ
akutã nojarêt rãhã nẽ. Jao mẽ ato mex o pa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr
kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

Korosẽ
Pawre kot Koros kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre o mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Tã nhũm mẽ kêp Jejus kra hkêt xwỳnh kwỳjaja Jejus ã unê nẽ haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nẽ krĩ pê Koros kamã Jejus krajê mã kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Koros kamã Jejus kwỳjê kamã Ijaew kwỳ nẽ kamã Ijaew kêt xwỳnh kwỳ nhũm Pawre mẽ ho hpimrààtã mẽ hwỳr kumẽ. Kormã mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ omunh kêt tãã. Nẽ kagàja kamã mẽ kot tanhmã Jejus o hêx to ho pa xwỳnhjê jarẽnh to. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt ã mẽ kot ho hêx xwỳnhjê jarẽ nẽ mẽ nê mẽ kãm kapẽr. Mẽ kot mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt kaxyw mẽ kãm kapẽr nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ nẽ mẽ kãm:

[1] Pa Koros kamã Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Kris kôt mẽ pahtõ Ximotre mẽ wa kumẽ. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjê hõ na pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. [2] Tã pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Mẽ apê Kris kôt mẽ ixtõ nẽ ixtõx na ka mẽ. Na ka xep htem Kris kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. E kê Tĩrtũm mẽ apê hkra hã mẽ akutã nojarêt rãhã nẽ. Ka mẽ amex nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx ho ri apa.

Koros nhõ xwỳnh kwỳjaja kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh

Wam Tesarõn 1.2-5

[3-4] Na pa ra Ximotre mẽ wa mẽ ajarẽnh ma. Mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ ajarẽnhja ma. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ amã mẽ hkĩnh ã mẽ ho mex o apa hã mẽ ajarẽnhja ma nẽ wa ixkĩnh nẽ. Jakamã na pa wa Pahihti Jejus Nhĩpêêxà Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm mẽ anhỹ hã wa ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. [5] Na pre Epas ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o mẽ akôt pa. Ãm hãmri kot mẽ amã harẽnhja. Tã ka xep prem ama nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ amnhĩ wỳr Jejus jamãr o ri apa. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ amnhĩ pyrà nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr mẽ pahto api nẽ mẽ pahto mex kumrẽx o mẽ pahkôt pa ho pa. Tã ka xep htem amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kutêp amnhĩ wỳr kamã ajamak rãhã nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkĩnh tỳx nẽ.

[6] Na hte Tĩrtũm ãm hãmri mẽ pahto mex pix rãhã ho pa. Nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ. Tã wam mẽ ate harẽnh marta ã ka mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ ri kapẽr kôt axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx mex pix o ri apa. Jao hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã na hte pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ apyrà nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ mẽ apyrà nẽ axtem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa.

[7] Nẽ mẽ awỳr mõrta ã na pre Epasja mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt pa ka prem ama nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Epasja wa ixpyrà nẽ kot Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnh. Nẽ wa inhmã hapêê. Na pre katàt kôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh pa. Kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã hã harẽnh o ri mẽ akôt pa. [8] Tã man akupỹn wa ixwỳr mõn pôj nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã Kris kôt atõ nẽ atõx piitã mẽ hkĩnh o ri apa hã mẽ ajarẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ wa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

Pawre mẽ Ximotre wa kot Koros kãm hkwỳjê ho Tĩrtũm wỳr ã wa harẽnh

Epes 1.15-23, 3.14-21; Piripos 1.9; Wam Tesarõn 5.23-24; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16

[9] Nẽ na pre Epas akupỹn wa ixwỳr pôj nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to. Mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr o apa nẽ mẽ amã Kris kôt akwỳjê piitã mẽ hkĩnh o ri apaja nhũm wa inhmã mẽ ajarẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã o jar mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ. Nẽ arĩ mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. Nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Ot pa Ximotre mẽ wa Korosẽ nhõ xwỳnhjê ho awỳr kaxyw amã mẽ harẽ. Kwa tanhmã mẽ hamaxpẽr to kê mẽ amã hprãm xà hkôt pix mã amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Akarõ nhỹ

hã hprĩ hã akapẽr ma nẽ ãm hkôt pix mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Anẽ.
10 Na pa hte wa ã mẽ ato Tĩrtũm wỳr anhỹr
rãhã ho ixkrĩ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa nẽ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx
o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ aprĩ hã
Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex o
mõ. Jao mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt pix
o ri apa hprãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja
hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. 11 Tĩrtũmja mẽ
pakurom mẽmoj piitã kaxyw àhpumunh o
àhpumunh. Nẽ mẽmoj piitã kaxyw hihtỳx
o hihtỳx. Jakamã na pa hte wa mẽ ato hwỳr
o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Koros nhõ
xwỳnhjê ho kê mẽ axihtỳx nhỹ hã mẽmoj
punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Mẽ kot Jejus
ã tanhmã mẽ ho nhũm mẽ kot amnhĩ xà
kamã hamak tã kê mẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Ãm
anhỹ hã mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to
htỳx nẽ hkĩnh kãm ri pa ho pa. Anẽ.

Na pa hte wa ã mẽ ato hwỳr anẽ.

12 Na pre ra Tĩrtũm amnhĩ ri mẽ pakutêp
mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ. Mẽ pahpê hkrajê
mã haxwỳ. Tã ka mẽ ỹ hã tãm amnhĩ
nhĩpêx o apa jao mẽ ate mẽmoj mex jamỳnh
mã tãm. Õ krĩ nhĩrã rax kumrẽx kamãã.
Jakamã kwa mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ
pahto htã kêr pu mẽ arĩ Tĩrtũm mã mex o
mex ã harẽnh rãhã ho ri papa.
13 Nẽ Satanasti kêp kamàt kô kamã mẽ
kot amnhĩ tomnuj ho mẽ pa xwỳnhjê pãm.
Tãm na hte mẽ ho amnhĩptàr o pa nẽ hkôt
na pu prem amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã
nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu.
Hãmri nẽ kãm kêp mẽ papytàr prãm xàj
mẽ pahwỳr Kra japê htỳx kumrẽx xwỳnhja
mẽ. Nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê
htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã kãm
amnhĩre. Tã pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ
nhũm Tĩrtũm hã mẽ pahpumu nẽ mẽ panê
mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Te
kot amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk. Jao
Satanasti pê mẽ pahpytà nhũm hpãnhã
Jejusja tãm kêp mẽ pahto amnhĩptàr o pa
xwỳnh.
14 Ra htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj
piitã hpãnhã amnhĩrer jakamã na pu htem
hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ pahte amnhĩ
tomnuj o hapêx pu mẽ axte Satanasti hkôt
ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm Jejus kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Kris mẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx te
wa kot axpẽn pyràk ã harẽnh

Juãw 1.1-5; Korosẽ 2.9; Eprêw 1.1-14

15 Nẽ Krisja te kot Tĩrtũm pyràk. Mẽ pahte
pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã Kra Kris kot
amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh mar kôt mããnẽn
Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex
nẽ. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm
Jejus pa ho pa rãhã nẽ. Jakamã kot amnhĩ
to rax o Tĩrtũm kot mẽmoj to katorja piitã
hakrenh par kumrẽx. 16 Na pre hipêêxà
Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj piitã ho kator pa.
Kaxkwa kamã nẽ pika hkôt mẽmoj piitã ho
kator pa. Nẽ kaxkwa kamã mẽ pahte pano
ho mẽmoj pumunh par xwỳnhjaja nhũm
pre ho kato. Nẽ kamã mẽ pahte pano
ho mẽmoj pumunh kêt xwỳnhjaja nhũm
pre mããnẽn ho kato. Nẽ kapẽr o wrỳk
xwỳnhjaja nẽ mẽ hkrãhtũmjaja nhũm pre
mẽ ho kato. Nẽ pika kamã mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjaja nhũm pre mẽ piitã mẽ ho kator
pa. Kãm hprãm xà hkôt Tĩrtũm nhỹ hã
mẽmoj piitã ho kator pa.
17 Tã na hte arĩ kaxkwa kamã nẽ pika hkôt
mẽmoj piitã hamãr rãhã ho pa. Kêp apu
kot hamãr kêt ronhỹx mẽmoj piitã akupỹm
hapêx pa.
18 Nẽ tãm na hte mẽ pahpê hkrajê ho
amnhĩptàr o pa. Te kêp mẽ pahkrã nhũm te
mẽ pahpê ĩ pyràk jakamã na pu htem kapẽr
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. Kumrẽx
na pre akupỹm htĩr o htĩr jakamã kot amnhĩ
to rax o mẽmoj piitã hakrenh par.
19 Nẽ na pre Tĩrtũm ã hamaxpẽr anẽ nẽ
hamaxpẽr o: “Nà Ixkra mẽ wa ixte amnhĩ
nhĩpêxja te kot axpẽn pyràk. Nẽ wa ix-
ihtỳx mããnẽn te kot axpẽn pyràk. Nẽ wa
inhmex xà mẽ wa ixàhpumunhja te kot
axpẽn pyràk. Ã wa ixte amnhĩ nhĩpêx kot
anhỹr. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja na mex
kumrẽx.” Anẽ.
20 Tã Jejus kot pĩ kahpa hã mẽ panê tyk
nẽ hkamrô pikapĩr kukwak ri na hte Tĩrtũm
mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pi-
itã mẽ ho hkra nhũm mẽ hamakêtkati nẽ
àmnhĩx pa ho pa. Kaxkwa kamã nẽ pika
piitã hkôt mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx mex
anhỹr o pa. Ã Jejus kot mẽ panê htyk anhỹr
jakamã kot amnhĩ to rax o kot mẽmoj piitã
hakrenh par.

Jejus kêp tãm mẽ paxunhwỳr xwỳnh ã
harẽnh

[21] Nẽ mẽ papajaja na pu prem pamã
Tĩrtũm prãm kêt o ri papa. Te hkàx ã ri
papa pyrà nẽ kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pa-
jamaxpẽr punuj nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj
to pix o ri papa. [22] Tã Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu.
Hãmri nẽ ra mẽ panê htyk jakamã amnhĩ
tã mẽ pahpumu nẽ Tĩrtũm noo mã tãm
mẽ paxunhwỳ. Te aa mẽ pahte tanhmã
amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk o mẽ panhĩpêx
nẽ tãm mẽ paxunhwỳ. Pu mẽ arĩ pahpê
Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kêt
nẽ hpãnhã pahpê hkràmnhwỳỳ. [23] Na pre
Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Kris kôt
pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ
pahpumunh kôt ã mẽ pahto mex anẽ. Tã
kêr pu mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa
nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Mẽ kot Kris ã tanhmã
mẽ pahto htã pu mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx
mex rãhã ho ri papa.

Kormã mẽ kot jar ijaxàr kêt ri na pa pre
hte mẽ kãm ã harẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt
ixpa. Tã ka prem Jejus jarẽnh ma nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Nhũm krĩ
piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ apyrà
nẽ harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

*Pawre kêp Ijaew kêt xw*ỳnhjê mã Jejus
jarẽnh xwỳnh ã harẽnh

Epes 3.1-13

[24] Nẽ ixte mẽ amã Kris kot tanhmã mẽ
panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpaja
ã na prem tanhmã ixto htỳx nẽ pa amnhĩ
xà htỳx kãm ijamak o ri ixpa. Tã arĩ Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jakamã na pa ixkĩnh nẽ jar ixkrĩ. Ixte Kris
kwỳjê kaxyw amnhĩ xà kamã ijamak tỳx o
ixkrĩ. Te mẽ apê Kris nhĩ pyràk xwỳnhjê
mãã. Tã pa te ixpê Kris kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o mẽ akaxyw amnhĩ xà htỳx kãm
ijamak o ixkrĩ.

[25] Na pre Tĩrtũm mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjê kaxyw ixãm. Ixte mẽ amã kapẽr
piitã harẽnh par nhũm mẽ ate mar nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa kaxyw. [26] Na
pre kormã mẽhõ mẽ awỳr mõr nẽ mẽ amã
harẽnh kêt nẽ. Tã ra Tĩrtũm kãm mẽ
ate mar prãm nẽ. Kãm mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjê mẽ mẽ pahpê Ijaew xwỳnhjê japê
o axpẽn pyràk. Nom na pre amnepêm ri
mẽ pa xwỳnhjê mã kormã ja hã amnhĩ to
amnhĩrĩt kêt nẽ. Tã ra jarãhã mẽ pahpê
Kris kwỳjê mã ja ho amnhĩrĩt. Mããnẽn kãm
mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê japê hã amnhĩ
to amnhĩrĩt. [27] Mẽ apê Ijaew kêt tã na ka
prem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm
Karõ mẽ akarõ mã agjê nẽ mẽ akamã pa ho
pa. Ka mẽ ra hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã
kot kaj mẽ ixpyrà nẽ nhỹrmã kuri atĩr tũm
nẽ amex rãhã ho apa ho apa. Ja na mex
kumrẽx. Tã ja na Tĩrtũm kãm mẽ ate mar
prãm nẽ mẽ akaxyw ixãm. [28] Jakamã na pa
pre Ximotre mẽ wa mẽ apiitã mẽ amã Kris
kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh kãm ixihtỳx o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ
kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt wa ixpa.
Nẽ jar mẽ hagjênh xà kamã krĩ piitã hwỳr
kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ. Mẽ kot kamã
harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ
hpãnhã Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ãm kôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw. Kêr pa
nhỹrmã kãm mẽ ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê jahkre nẽ kãm:

—E Pahihti. Ota akwỳjaja. Na htem akôt
amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Anẽ.

[29] ã ixte kãm mẽ piitã mẽ harẽnh anhỹrja
na inhmã hprãm. Ja kaxyw na pre Jejus ixto
ixihtỳx. Jakamã na pa hte Tĩrtũm nhỹ hã
tanhmã kapẽr o mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt
ixpa. Jao mẽ ho Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ mẽ
kãm kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ nẽ kamã
kapẽr o mẽ ahkre o ri ixpa.

2

*Pawre kot Jejus kap*ẽr o Koros nhõ
xwỳnhjê o hihtỳx ã harẽnh

Epes 3.14-19; Piripos 1.9

[1] E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ka mẽ inhma. Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm
wỳr rãhã ho ixkrĩ. Mẽ kajaja nẽ krĩ pê
Ratisej kamã Jejus kôt mẽ pahkwỳjaja. Ko-
rmã ixte mẽ apumunh kêt tã pa hte mẽ
ato Tĩrtũm wỳr kãm ixihtỳx ãhã ho ixkrĩ.
[2] Mẽmo kaxyw na pa hte ã mẽ ato hwỳr
anẽ? Nẽ mẽmo kaxyw na pa hte mẽ amã
kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ? Nà ãm mẽ
ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ Jejus kapẽr
kôt axpẽn to axihtỳx o ri apa kaxyw. Nẽ
mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa kaxyw. Pê te
mẽ ate ixkre tipxi kamã axpẽn kôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa pyràk. Jao aprĩ hã Tĩrtũm
kot amnhĩ nhĩpêx pumunh mex nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Kot kaj
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Kris kot amnhĩ
nhĩpêxta pumunh pa. Na pre Tĩrtũm tokyx
mẽ kãm Kris o amnhĩrĩt kêt tã ra mẽ pamã

ho amnhĩrĩt. [3] Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx
nẽ kapẽrja na pu htem Kris nhỹ hã pahprĩ
hã omunh nẽ mar mex nẽ. [4] Jakamã koja
mẽmojaja mẽ awỳr mra hãmri nẽ hêx rom
Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã
mẽmoj jarẽnh to. Te mẽ àhpumunh tỳx
pyràk o mẽ amã harẽ no ãm mẽ àhpumunh
kêt. Ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ Kris kaga
hkêt nẽ.

[5] Nẽ kormã arĩ Jejus ã ijaxàr nẽ ixkrĩ nẽ
kormã mẽ akôt ixpa hkêt tã ot pa hte mẽ
amã ijamaxpẽr rãhã ho ixkrĩ. Nẽ ra tanhmã
mẽ ajarẽnh mar to. Na ka xep htem Kris
kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx o ri apa. Te ahkrô
pê kukryt mut kuxêêti kot pĩ kupu htỳxta
pyràk. Nẽ ka xep htem arĩ amnhĩ kaxyw
Kris mã ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Pa mẽ
ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ.

[6] Na ka prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr pa. Tã kêr ka mẽ arĩ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã ho apa. Kêp mẽ panhõ
Pahihti kênã. [7] Jakamã mẽ ãm kôt pix mã
amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ aa hkaga hkêt nẽ.
Te mẽmo pĩ hpàr jarêja pika kaxwỳnh kãm
pimành nẽ kot pika jamỳnh tỳxta pyràk.
Nhũm kôk xàpêr tỳx tã tee kot mẽnh kaxyw
pyràk. Tã kêr ka mẽ pĩ hpàrta pyrà nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
mex o ri apa. Ra Epas kot mẽ ajahkre ho pa
xà hkôt. Nẽ amnhĩ krãm Kris kapẽr jaxàr
tỳx nẽ aa ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Pê akĩnh
kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã
ho ri apa.

[8] Nẽ kwa kêr ka mẽ kot hêx rom mẽ amã
tanhmã kapẽr to ho mẽ pa xwỳnhjaja ka mẽ
amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. Nẽ mẽ kapẽr
mar hkêt nẽ. Mẽ ate Kris kaga hprãm xàj
na htem tanhmã mẽ amã hêx to ho ri mẽ
akôt pa. Te amnepêm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
kwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto xwỳnhjê
pyràk. Hinhu hikôôti kapẽr kôt na htem
tanhmã mẽ amã hêx to nom Kris nhỹ hã mẽ
amã kapẽr kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ amnhĩ nê
mẽ omunh mex nẽ.

[9] Nẽ Kris mẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx
kot axpẽn pyràk. Nẽ wa hamaxpẽr kot
axpẽn pyràk. [10] Tã kêr pu mẽ pajaxwỳja wa
hamaxpẽr o pajamaxpẽr nẽ wa kot amnhĩ
nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kwa mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ kapẽr
to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ãm
mẽ ama. Kris na hihtỳx o hihtỳx o kot
mẽkarõmnuti nhõ pahi piitã mẽ hakrenh
par. Nẽ hihtỳx o hihtỳx o kot Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhjê piitã mẽ hakrenh par.
Nẽ àhpumunh o àhpumunh o kot mẽmoj
piitã hakrenh par jakamã kêr ka mẽ kapẽr
kôt pix ma nẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx
o ri apa.

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh
Rõmãn 6.3; Karatas 5.24

[11] Nẽ na hte ixkwỳ Ijaewjaja mẽ hkra
nhỹrmã hprêk nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx
ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kêp mẽmy kwrỳt
kà jakà. Tã mẽ kajaja. Mẽ apê Ijaew kêt
xwỳnhjaja na pre Kris mẽ anhĩpêx o te mẽ
kot amnhĩ jakàrta pyràk. Jao te kot mẽ
anê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm jakàr par
pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ra amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o apa. Nhũm htem
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ apumu nẽ
mẽ ate Jejus kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
apumunh kurê kumrẽx. [12] Tã na pu htem
jarãhã mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx
o papa hã amnhĩ jarẽnh kaxyw amnhĩ jakàr
kêt nẽ. Na pu htem hpãnhã amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx xwỳnhja kôt paja-
maxpẽr. Kot mẽ panê pahte amnhĩ tom-
nuj rênh par kôt pajamaxpẽr hãmri nhũm
mẽ gôx kãm mẽ pahkrã kumrã. Te mẽ
pahte gôx kãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm
rer par pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te Jejus
htyk nhũm mẽ kot haxàr nhũm nõr nhũm
mẽ pahte amnhĩ tomnujja ĩhkô hã nõr nẽ
hapêx par pyràk. Tã pu htem ra gôj rũm
pahkrã hapôj. Te Tĩrtũm kot akupỹm Kris
o htĩr pyràk. Jao ra mẽ pahte Kris kôt
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa
hkrax ã amnhĩ to amnhĩrĩt. [13] Amnepêm
kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr
kêt ri na pu prem ri amnhĩ tomnuj to nẽ
tanhmã pajamaxpẽr punuj to ho ri papa.
Tĩrtũm noo mã te ra mẽ pahtyk pyràk.
Tã Tĩrtũm te akupỹm Kris kôt mẽ pahto
pahtĩr pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ mẽ panê
mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã ho hapêx nẽ
axte kãm hamaxpẽr kêt kumrẽx. [14] Te mẽ
pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa
nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ pahpumunh nẽ
mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hã kagà hpar
pyràk. Nẽ kot kagàja pyr nẽ Kris nhĩhkô hã
pĩ kahpa hã nhôr pyràk. Jao te kot mẽ pahte
amnhĩ tomnuj ã kagàta hkaxônh nẽ rẽnh
par pyràk o hipêx. [15] Hãmri nhũm Krisja pĩ
kahpa hã htykja o mẽkarõmnuti mẽ mẽ õ

pahi Satanasti wa mẽ ho hirerek pa. Jao hihtỳx o kot mẽ hakrenh par ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Te mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ noo mã mẽ ho krihkrit par nẽ ma akupỹm õ krĩ hwỳr hkĩnh nẽ grer o mõrta pyràk.

16 Nẽ koja mẽmojaja mẽ awỳr mra nẽ tee ri mẽ ate mẽmoj kur o akrĩ hã mẽ apumu nẽ mẽ amã:

—Kwa na hte Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ja kur kêt nẽ. Nẽ ja ho hkõm kêt nẽ. Nẽ mẽ panhõ arĩgromnu pê sap ã ri mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Nẽ mytwrỳ nyw ã mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Na htem ã Tĩrtũm ã hkĩnh o pa anẽ. Tã ã mẽ ate mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt jakamã mãn mẽ apê Tĩrtũm kra hkêt nà. Anẽ.

Tã nom kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama. 17 Amnepêm kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pãnhã kapẽr pix ma nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Mẽ pahte mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mar kêt ã mẽ pamã karõ

18 Nẽ koja mẽmojaja mẽ awỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ amã:

—Na pre Tĩrtũm ãm mẽ papxipix mẽ inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma. Kot kaj mẽ inhmar kêt nẽ hãmri nẽ mẽ amex kêt nẽ apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr japêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ma. Rỳ nhũm mẽ amã:

—Tĩrtũm mẽ parom kot amnhĩ to rax o kot mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par jakamã kwa mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to hkêt nẽ. Kot ka mẽ anẽ nhũm mẽ ama nẽ mẽ akamã gryk nẽ. No kêt mẽ amnhĩ to kapẽr o wrỳk xwỳnhjê mãn wỳ. Koja mẽ ama nẽ mẽ akamã gryk kêt nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to. Anẽ.

Koja mẽ ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Te ho mẽ àhpumunh tỳx kãm mẽ kot ã mẽ amã kapẽr anhỹr pyràk no ãm mẽ kapẽrja mex kêt. Na htem amnhĩ krã hkôt te amnhĩ to rax pyràk o ã mẽ amã kapẽr jao mẽ hamaxpẽr tũm o hamaxpẽr o ri pa. No mẽ apyrà nẽ mẽ hamaxpẽr nyw o hamaxpẽr kêt nẽ. 19 ãm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre jakamã mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt. No mẽ papajaja mẽ pahpê Jejus kwỳ na pu mẽ. Nhũm Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã na hte tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to pu htem kukwak ri tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri papa. Nẽ hkôt axpẽn to paxihtỳx o ri papa. Mẽ pahpiitã mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa kaxyw. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt.

Mẽ pahte amnhĩ krã hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ pajarẽnh

Karatas 3.1-5, 5.1-9; Epes 2.8; Piripos 3.9

20-21 Nẽ wam mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm nẽ mẽ pajamaxpẽr tũmta te kot Kris kôt htyk nẽ mẽ pahpê hapêx par pyràk jakamã na pu htem arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽkarõmnuti hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã no nhũm xep ra mẽhõja mẽ awỳr mõ nẽ hêx rom mẽmoj nê tanhmã mẽ amã kapẽr to nẽ mẽ amã:

—Kwa mẽ ja jamỳnh kêt nẽ. Nẽ ja hkur kêt nẽ. Nẽ ja kupênh kêt nẽ.

Anhỹr o mẽmoj nê mẽ akurê ho pa. Xep mẽ ã mẽmoj nê mẽ akurê anẽ ka xep mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Kwa nà mon ka mẽ ri axtem nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx? 22 Tĩrtũm kot mẽmojja nê tanhmã mẽ pahkurê htore hã. Ãm mẽ kot amnhĩ krã hkôt mẽmoj nê mẽ akurê ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Mẽmoj kur nê mẽ akurê xwỳnhta na htem kuku nhũm hapêx kurê kumrẽx. Mo koja we Tĩrtũm omu nhũm kêp omnuj? Nà ja kot anhỹr kêt kênã. Mẽ ãm amnhĩ krã hkôt mẽ kot ja nê mẽ akurê. 23 Tã ã mẽmoj nê mẽ akurê anhỹr xwỳnhjaja na ka htem nhỹri mẽ omu nẽ mẽ kapẽr ma nẽ atỳx ajamaxpẽr o:

—Nà te Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa pyràk. Te mẽ àhpumunh tỳx pyràk o ã mẽ inhmã mẽmoj jarẽnh anẽ. Anẽ.

No ãm mẽ kot mẽmoj jarẽnhja kot anhỹr kêt. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra hkêt. Na htem ãm amnhĩ krã hkôt mẽmoj nê mẽ akurê ho pa. Nẽ hã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Mẽ ate ja hã mẽ mar nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh ã mẽ hkamnhĩx kaxyw. Na htem kot amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩ hto ho pa. No ãm ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Nẽ ãm htỳx Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hwỳr kaprỳ ho pa.

3

Mẽ pajamaxpẽr nyw nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh

Rõmãn 6.4-11

1 Nẽ na pre Tĩrtũm akupỹm Kris o htĩr nhũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te Tĩrtũm kot Kris nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pyràk o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr pu mẽ axte pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te Kris pyrà nẽ ra kaxkwa hwỳr paxàpir nẽ kamã ri papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao pajamaxpẽr nyw pix o pajamaxpẽr nẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na pre akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr xà kamã hkrĩ ho hkrĩ.

2-3 Nẽ ra mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te jar pika hkôt pajapêx par nẽ Tĩrtũm wa kuri kaxkwa kamã pamex nẽ papa ho papa pyràk. Jakamã kwa kêr pu mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw mã mãn pajamaxpẽr rãhã ho papa. Nẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm mã pajamaxpẽr kêt nẽ.

4 Kris kêp akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr xwỳnh. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũm te ho mex raxta pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ mẽ pahto mex rax kumrẽx.

Mẽ pahte akupỹm amnhĩ nhĩpêx tũm o paxujanãr kêt ã mẽ pamã karõ

Epes 4.17–5.2

5 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te ra mẽ apê htyk nẽ hapêx par pyrà nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

Jakamã axte ri axpẽn mjên rỳ axpẽn prõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ nhãm ri mẽmyjê hõ rỳ mẽnijê hõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ amã akukrêx rax prãm kêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ akukrêx rax gryk ã axte Tĩrtũm mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

6 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja Tĩrtũm kãm mẽ hprãm kêt. Koja nhỹrmã tanhmã ja hã mẽ homnuj tỳx to. 7 Amnepêm kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 8-9 Tã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn kãm agryk o ano hkà karôt o axpẽn pumunh kêt nẽ.

Nẽ mẽ axpẽn kamã axàhkurê hkêt nẽ. Ri tanhmã axpẽn tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

Rỳ axpẽn jakwa kamã mẽmoj ma nẽ ri axpẽn xô ri tanhmã ri axpẽn mã ho axêx to ho ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ akapẽr mã agêt o ri mẽ kãm akapẽr kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri mẽmoj to axpẽn mã axêx hkêt nẽ.

Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr tũmta ra mẽ apê hapêx par kênã.

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Rõmãn 12.2; Epes 4.23; Wam Pêtre 2.11

10 Nẽ na ka mẽ ra mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ra mẽ pahto kator xwỳnh maatija kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Kot kaj mẽ gaa nẽ rĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri apa. Kãm hprãm xà hkôt.

11 Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja ahpỹnhã na pu mẽ. Na mẽ pakamã Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ mẽ pakamã panhĩ nẽ kupẽ. Nẽ mẽ kãm àpênh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ mã ri àpênh xwỳnhjaja. Ãm ahpỹnhã mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahte anhỹr tã na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh kêt nẽ. Na hte mẽ panhĩpêx o axpẽn pyrà nẽ mẽ pahpiitã mẽ pakamã pa ho pa pu htem pahpimrààtã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa.

12 Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ kãm mẽ pajapê xàj mẽ pakukamã amnhĩm mẽ parê. Mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa kaxyw mẽ pakukamã mẽ parê.

Jakamã kêr ka mẽ axpẽn kamã axukaprĩ ho ri axpẽn kôt apa.

Nẽ axpẽn to mex pix o ri axpẽn kôt apa.

Nẽ mẽ amã amnhĩ to rax o axpẽn jakrenh prãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ ãm amnhĩ pix kukamã ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Amnhĩ mẽ nhãm mẽ hkukamã ajamaxpẽr o ri apa.

Nẽ mẽ ri agryk tokyx anhỹr kêt nẽ.

13 Nẽ koja mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Ãm ja ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ra Jejus kot mẽ panê

mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh par
kênã kot pu kêt mẽ amnhĩ tã tanhmã
mẽhõ hto. Tã kêr ka mẽ axpẽn to mex
o ri apa nẽ amnhĩ tã tanhmã axpẽn to
ho ri apa hkêt nẽ.
[14] E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri
apa. No ãm ja pix kêt. Nẽ mẽ mããnẽn amã
axpẽn kĩnh pê axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ.
Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mããnẽn
ra ixte mẽmoj tã mẽ amã karõta ka mẽ ho
anhỹr mex kurê kumrẽx. Mẽ pamã axpẽn
kĩnhja na mex kumrẽx o kot mẽmoj piitã
hakrenh par.
[15] Nẽ kêr ka mẽ Kris kukwak ri an-
hõxàhkre kaxwỳnh kãm akĩnh nẽ aja-
makêtkati nẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri
axpẽn kôt apa. Te ixkre tipxi kamã mẽ ate
axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx pyràk. Ã mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw
na pre Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ. Mẽ
pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw.
Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
kaxyw nẽ kãm Kra Jejus ã akĩnh ã amnhĩ
jarẽnh o ri apa.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã mex ã pagrer ã mẽ
pamã karõ
Epes 5.19
[16] Nẽ kêr ka mẽ Kris kapẽr piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Nẽ kapẽr o axpẽn
jahkre mex o ri axpẽn kôt apa. Tĩrtũm kot
amnhĩ nhĩpêx o axpẽn jahkre ho ri axpẽn
kôt apa. Nẽ kãm agrer o ri apa. Kãm mex
o mex ã agrer o ri axpẽn kôt apa. Nẽ kãm
kukwak ri akĩnh ã amnhĩ jarẽnh o kãm gre.
[17] Nẽ kêr ka mẽ Mẽpahpãm Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh o:
—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka pre mẽ
ixwỳr Akra Jejus mẽ nhũm mẽ ixwỳr wrỳ nẽ
mẽ inhnê ty.
Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ ãm
Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã
tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to rỳ ãm kôt pix
mã tanhmã akapẽr to ho ri apa.

*Tanhmã m*ẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã
mẽ pamã karõ
Epes 5.22–6.9
[18] Nẽ mẽ anijaja. Tĩrtũm kot myja kumrẽx
nhĩpêx nẽ hkôt kãm hprõ nhĩpêx jakamã
kêr ka mẽ amjên ã apijaàm o apa. Nẽ mẽ
hamaxpẽr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri
amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ
nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm.
[19] Nẽ mẽ amyjaja kêr ka mẽ amã mẽ aprõ
japê nẽ. Te amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ
hipêx o ri apa. Jao tanhmã mẽ homnuj to
hkêt nẽ.
[20] Nẽ mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ an-
hĩpêêxà nẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ wa
kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Ã mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na Tĩrtũm kãm
hprãm. Koja ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ.
[21] Nẽ kêr ka mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ
katorxà mẽ akra gryk kaxyw mẽ kãm apẽr o
apikẽnh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anẽ
nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ama nẽ hkaprĩ
nẽ.
[22] Nẽ mẽ ate mẽ kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka
mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ mẽ noo mã mẽ kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpêx mex to nẽ mããnẽn mẽ wa
kre kamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx
mex to. Nom mẽ kot axàpênh ã apumunh
nẽ hã kãm akĩnh pix kaxyw axàpênh mex
kêt nẽ. Mããnẽn mẽ amã Pahihti Kris kĩnh
ã akatàt kôt mẽ kãm mẽmoj tã axàpênh
mex nẽ. Mẽ noo mã nẽ mããnẽn mẽ wakre
kamã. [23] Nẽ mẽ akĩnh kãm mẽ kãm axàpênh
mex o ri apa. Te mẽ ate Pahihti mã
akĩnh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to
pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o tãm mẽ kãm
axàpênh mex o ri apa. [24] Te mẽ anhõ patrãw
pix mã axàpênh pyràk nom kumã pix mã
hkêt. Mããnẽn mẽ panhõ Pahihti Krisja mã.
Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
mã ajamaxpẽr pê akĩnh kãm anhõ patrãw
mã mẽmoj tã apê nhũm Pahihtija ja hã mẽ
apumu nẽ nhỹrmã mẽ ato mex rax nẽ. [25] E
kêr ka mẽ ã mẽ anhõ patrãw mã axàpênh
mex o ri apa anẽ. No kot kaj mẽ kapẽr kwỳm
amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu hãmri
nẽ nhỹrmã tanhmã hã mẽ anhĩpêx to. Na
hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê piitã
mẽ hipêx anẽ nẽ mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
Jakamã kwa kêr ka mẽ anhõ patrãw mã
axàpênh mex rãhã ho ri apa.

4

[1] Nẽ mẽ apê mẽ õ patrãw kêr ka mẽ kot mẽ
amã mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex nẽ tanhmã
mẽ homnuj to hkêt nẽ. Mẽ uràk nẽ kaxkwa
kamã mẽ anhõ Patrãw maatija hkrĩ. Kot mẽ
pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã
mẽ pajamaxpẽr to hã mẽ pahpumunh rãhã

jakamã kêr ka mẽ noo mã mẽ ho mex rãhã
ho ri apa.
E kêr ka mẽ apiitã ã axpẽn to mex anhỹr
o ri apa.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã
hã mẽ pamã karõ
Matêwre 7.7; Rukre 11.1-8; Atre 1.14; Epes 6.18
2 Nẽ kêr ka mẽ xatã Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh rãhã ho ri apa. Nẽ tanhmã mẽhõ
kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ ho
Tĩrtũm wỳ. Nẽ mẽ ate kãm amnhĩ jarẽnh
kamã kãm mex o mex ã harẽ. 3-4 Nẽ mããnẽn
ixto awỳ kê mẽ tokyx ixkator japêr. Pa
ixàmnhĩx mẽ kot kormã Kris jarẽnh mar
kêt xwỳnhjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa.
Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrta ã na prem
ixpynê nẽ ijaxà pa kormã jar ixkrĩ. Jakamã
kwa mẽ mãmrĩ ja hã ixto Tĩrtũm wỳr o apa.

Mẽ pahte apkati mẽ mẽ pahkwỳjê mã
Jejus jarẽnh ã mẽ pamã karõ
Epes 5.16
5 Nẽ kêr ka mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê
hkôt nhỹhỹm ri apa nẽ tãm ri Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt ri apa.
6 Nẽ kê mẽhõ awỳr tẽ nẽ tanhmã Jejus ã
akukjêr to ka amã hkĩnh ã aprĩ hã kãm aw-
jarẽ. Ahpỹnhã tanhmã mẽ kot hã akukjêr
to xà hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to kê
mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

*Pawre kot Koros w*ỳr Xikitre mẽ Ones wa
mẽnh ã harẽnh
Epes 6.21-22
7-8 Nẽ ot pa mẽ awỳr mẽ pahtõ Xikitre
mẽnh mã. Kot ma mẽ awỳr ixte mẽ amã
ixkapẽr ã kagà nhĩpêx o mõr kaxyw. Na
hte ixkôt Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa.
Inhmã hapêê. Tã kot paj mẽ awỳr kumẽ kê
ma mẽ awỳr mõ nẽ hprĩ hã mẽ amã ijarẽ.
Mẽ ate ijarẽnh mar nẽ tãm ajamaxpẽr nẽ
akĩnh kaxyw. 9 Mẽ akwỳ Onesti hkôt koja
ma mẽ awỳr mõ. Mããnẽn Kris kôt kêp mẽ
pahtõ hã mẽ pamã hapê xwỳnh na. Na hte
Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã
ho ri pa. Tã Xikitre mẽ koja wa ma mẽ awỳr
mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr pôj nẽ jar tanhmã
mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ijarẽ ka mẽ
ama.

*Kris kôt m*ẽ hkwỳ kot mẽ hwỳr hpẽr
mẽnh ã mẽ harẽnh
10 Nẽ ota Aristakja ixpyrà nẽ kêp prês nẽ
hkrĩ. Tã mẽ awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Panãpe htõ
Juãw Makreja mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ.
Na pa pre ra mẽ amã Juãw Makre jarẽ. Tã
koja mẽmo arĩgro hã akupỹn mẽ awỳr mõr
japêr ka mẽ omu nẽ ho mex nẽ.
11 Nẽ Jejus Justija mããnẽn mẽ awỳr hpẽr
mẽ. Jajaja mẽ ixpyrà nẽ kêp Ijaew. Tã
mẽ tapxipixjaja na htem ixpyrà nẽ mẽ ixpê
Ijaew kwỳjê rom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr nyw
o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Tĩrtũm kot Kra
Kris kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
ho hkra hã harẽnh nywja na htem mẽ kãm
harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Pa ja hã mẽ omu
nẽ ixkĩnh nẽ. 12 Nẽ mẽ anhĩõ Epasja mããnẽn
mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na hte Jejus Kris mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Nẽ mẽ
ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa nẽ mẽ ato hwỳr
o:
—Pa Tĩrtũm. E kwa tanhmã Koros kamã
akrajê ho kê mẽ akôt amnhĩ xunhwỳr tỳx
nẽ. Nẽ amã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o ri pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt
pix mã hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Anẽ.
13 ãm hãmri na hte mẽ ato hwỳr o pa.
Nom mẽ kapxipix o hwỳr kêt nẽ. Mããnẽn
krĩ pê Ratisej kamã nẽ krĩ pê Jerop kamã
Kris kôt mẽ pahtõjê ho hwỳr o ri pa. Mẽ ate
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa kaxyw.
Ixte ja hã omunh mex.
14 Nẽ jar mẽ pahtõ tôtô Rukre mẽ Tẽmtija
wa mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Tôtô Rukreja
kêp ixkràmnhwỳ mex na.
15 Nẽ kêr ka mẽ krĩ pê Ratisej kamã Kris
kôt mẽ pahkwỳjê mã ijarẽ. Nẽ Nĩpare mã nẽ
õrkwỹ hwỳr mẽ pikuprõnh nẽ Tĩrtũm mã
mex o mex ã harẽnh o mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã
mããnẽn ijarẽ.
16 Nẽ e kêr ka mẽ ixte mẽ awỳr kagà
mẽnhja kamã harẽnh pa nẽ hpãnhã krĩ pê
Ratisej kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hwỳr
amẽ kê mẽ apyrà nẽ kamã harẽ nẽ piitã
kuma. Nẽ mẽ kãm anẽ kê ra ixte mẽ hwỳr
kagà mẽnh xwỳnhta kê mẽ amã kugõ ka mẽ
kuxwar kamã harẽ nẽ ama.
17 Nẽ kêr ka mẽ Akip mã ijarẽ kê ra Tĩrtũm
kot kãm mẽmoj tã karõ xwỳnhta kê ho
anhỹr jatur xàm kumẽ. Kêp hkra hã kê tãm
kãm àpênh jatur xàm kumẽ.
18 Tã ãm ja pix. E paj pam amnhĩ nhĩhkra
ho hatur xà hã kagà. Mẽ ate ixte mẽmoj
tã kagà pumunh nẽ hkôt inhmã ajamaxpẽr
kaxyw. Nẽ ixte mẽ awỳr mẽnh ã ijarẽnh
mar kaxyw. Kwa kêr ka mẽ arĩ ixpê prês ã
ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa.

E kê Tĩrtũmja mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ amex nẽ ajamakêtkati nẽ apa ho apa. Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ ã mẽ awỳr mẽnh anẽ.

Wam Tesarõn

Pawre kot Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ ma krĩ pê Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kumẽ. Tesarõn kamã Jejus ã kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem Jejus ã mẽ homnuj o pa nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Hãmri nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kot mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kot arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ aa hkaga hkêt ã mẽ kãm karõ. Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn kaxkwa rũm mẽ pahpê hkwỳjê hwỳr wrỳk nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahto àpirja nhũm mẽ kãm harẽ. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa mẽ apê Tesarõn kamã Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja? Xà mẽ amex na ka mẽ apa? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Siras mẽ Ximotre mẽ pa mẽ awỳr kumẽ. Mẽ pahpê Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hkwỳ jakamã na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. Kot mẽ akutã nojarêt rãhã nhũm mẽ aja-makêtkati nẽ axàmnhĩx mẽ apa kaxyw.

2-3 Nà mẽmoj kêt. Na pa htem mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ ixpa hãmri nẽ mẽ awỳr kagàja mẽ. Na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. E mãn ka Tesarõn kamã akrajê pumu. Ãm hãmri na ka pre tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Na htem amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr tỳx nẽ. Jao mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ kamã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Nhũm mẽ kãm mẽ ixkurê xwỳnhjaja Pahihti Jejus Kris ã tanhmã mẽ ho ho pa htã nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ Jejus mẽ war akaga hkêt nẽ. Arĩ war anhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ Pahihti Jejus kutêp tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ãm hãmri na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Na pa htem mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ. Anhỹr o pa htem mẽ ato kuwỳ. 4 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà Tĩrtũm kãm mẽ ajapê jakamã na pre amnhĩm mẽ arê. Kot mẽ ato hkra nhũm nhỹrmã kuri mẽ amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw. Ra mẽ ixte ja hã mẽ ajarẽnh mar mex.

Mẽ piitã mẽ kot Tesarõn nhõ xwỳnhjê jarẽnh mar ã mẽ harẽnh

5 Nẽ na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus jarẽnh o mẽ akôt ixpa. Kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nom pa mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã ixujarẽnh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã na pa prem hihtỳx xà ho tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ka prem mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Na pa prem tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa ka mẽ ja hã mẽ ixpumunh o ri mẽ ixkôt apa. 6 Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Nẽ mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ato htã ka htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã akĩnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. 7 Tã nhũm pika pê Masetõn mẽ Gres wa kamã Jejus kôt mẽ pahkwỳjaja ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 8 Na ka prem tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt apa nhũm mẽ piitã mẽ akapẽr ma. Nom mẽ tapxipixjaja mar kêt nẽ. Na mẽ ra ohtô nẽ mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ ma mẽ kãm Jejus jarẽnh o pa. Ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽnh o ri apa nhũm mẽ piitã kot mẽ amar jakamã mẽ pajaja na pa htem mẽ kãm ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mo kaxyw? Ra mẽ kot mẽ ajarẽnh mar mex kênã. 9 Na pa htem nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj nhũm mẽ ixpumu nẽ ra mẽ tãmjaja mẽ inhmã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Kwa Tesarõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na xep kãm mẽ akĩnh nẽ. Amnepêm na pre htem amnhĩm sãnti nhĩpêx nẽ kêp mẽhpãm ã harẽ nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Tã ka xep prem ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ ama nẽ Tĩrtũmja sãnti rom ãm hãmri hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ gryk ã sãnti kaga hpa nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 10 Nẽ amnhĩ wỳr Tĩrtũm Kra kamã hamak rãhã ho ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri na ka htem amnhĩ wỳr kamã hamak rãhã ho apa. Na pre ty nhũm Hipêêxà Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ nhũm akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri pu mẽ ãm pix kukwak ri mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa htũm xàta wỳr papa hkêt nẽ.

2

Pawre kot amnhĩ jarẽnh
Sikũn Korĩt 1.12, 4.1-6

1-2 Nẽ kormã mẽ awỳr mẽ inhmõr kêt ri na pa prem kormã Piripos nhõ xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nom nhũm mẽ hkwỳjaja kãm mẽ inhmar prãm kêt nẽ. Na prem Jejus ã mẽ inhmã kapẽr punuj nẽ mẽ inhĩpêx kati pa prem amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o mẽ hkôt ixpa. Na ka prem ja hã mẽ ijarẽnh ma. Ã mẽ kot mẽ inhĩpêx anhỹr tã pa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr pê Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaga hkêt nẽ. Na pa prem arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã mẽ awỳr inhnojarêt nẽ Tĩrtũm nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ ma mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri ixpa. Ka prem mẽ inhma hãmri nẽ axohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 3 Nom pa prem ixêx rom tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ inhmã mẽmoj prãm xàj mẽ ano kupyr pê mẽ amã ixkapẽr kêt nẽ. 4 Rỳ mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh kaxyw pa tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot mẽ inhmar nẽ tapxipix mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh pix prãm xàj na pa prem mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Tĩrtũm tapxipix na hte tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh rãhã ho pa. Tãm na pre mẽ ixte kapẽr jarẽnh o ri ixpa kaxyw mẽ ixunhwỳ.

5 Xàn pa prem mẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽ hãmri nẽ mẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ato ixkapẽr punuj nẽ? Nà na pa prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa prem ixkatàt kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kôt tanhmã mẽ ajarẽnh to ho ri ixpa.

Nẽ xà mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ akĩnh nẽ hpãnhã mẽ inhmã amnhĩrer kaxyw na pa prem mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus kapẽr o mẽ ajahkre? Nà na pa prem kàxpore prãm xàj mẽ amã ixkapẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kot ja kôt mẽ ixpumunh mex.

6 Rỳ xà mẽ ate mẽ inhmex ã mẽ ixto jarkrar kaxyw na pa prem mẽ awỳr mõ? Nà mããnẽn ja kaxyw kêt. Ã mẽ ate mẽ ijarẽnh anhỹr prãm xàj na pa htem Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri ixpa hkêt nẽ.

7 Rỳ xàn pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã amnhĩ jarẽnh o:

—E mẽ ixte Jejus nhỹ hã ixkapẽr o ixpa xwỳnh jakamã kot paj mẽ amã tanhmã ixkapẽr to ka mẽ inhma nẽ hpãnhã mẽ inhmã amnhĩre.

Anhỹr o mẽ amã ixkapẽr? Nà na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Na pa prem te mẽ katorxà kot hkrajê nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ amarĩ mẽ ajahkre ho ixpa nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ.

8 Mẽ inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa prem mẽ amã ixprĩ hã Tĩrtũm kapẽr piitã harẽnh par o mẽ akôt ixpa nẽ mẽ kot ja hã tanhmã mẽ ixto pymaj tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ hkêt nẽ. Ãm ixàmnhĩx ri tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o mẽ akôt ixpa. 9 Mẽ apê mẽ ixkwỳ jakamã na pa prem tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hpãnhã mẽ ixàpkur xà rỳ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Na pa prem mẽ pamjaja mẽmoj tã ixàpênh pê mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa. Nẽ ixàpênh rũnh kumrẽx. Arĩgro hã nẽ kamàt kãm. Mãn arĩ mẽ ate ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã anohtỳx japêr ko. 10 Na pa prem tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ akôt ixpa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Jao tanhmã amnhĩ to mex to rãhã ho ri ixpa ka prem amnhĩ tã mẽ ixpumu. Nhũm Tĩrtũm haxwỳja ja hã mẽ ixpumu. 11 Na pa pre mẽ apê mẽ ixkra pyràk mẽ anhĩpêx o ri mẽ akôt ixpa. 12 Jao mẽ amã ixkapẽr mex nẽ. Nẽ mẽ akaprĩ nẽ apa xwỳnhjaja pa prem akupỹm mẽ ajamaxpẽr o mẽ axihtỳx hãmri nẽ mẽ apiitã mẽ amã ixkapẽr nẽ mẽ amã:

—Kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm tãm na pre amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã koja nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ pahto api pu mẽ Kra Jejus kukwak ri wa kuri pamex kumrẽx nẽ ri papa ho papa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

*Jejus kw*ỳjaja kãm Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr hkêt xwỳnhjê pyma hkêt

Atre 17.1-9

13 Nẽ ma mẽ awỳr mẽ inhmõrta ã na pa
prem mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ
akôt ixpa ka prem mẽ inhma nẽ mẽ ixte
amnhĩ krã hkôt mẽ ixkapẽr ã mẽ ixkamn-
hĩx kêt nẽ. Na ka prem ãm hãmri mẽ
ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ã mẽ ixpumunh
kurê kumrẽx nẽ amnhĩ kaxyw hkôt aja-
maxpẽr nẽ Jejus mẽ Hipêêxà wa hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Jakamã na pa hte mẽ amã ija-
maxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Hãmri
nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã ixkĩnh jarẽnh o
ri ixpa. Nà na ka htem arĩ Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 14 Nhũm hte mẽ
akwỳjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ Jejus
ã mẽ atomnuj nẽ. Nom mẽ kapxipixjaja
ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jutej kamã
Ijaew kwỳjaja na prem mẽ apyrà nẽ Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ hkwỳjaja tee
ri ja hã mẽ omu nẽ hã mẽ hipêx kati ho pa.

15 Amnepêm Ijaew na prem Tĩrtũm nhỹ
hã mẽ kãm kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê homnuj
nẽ mẽ hkwỳjê hpar o pa. Hãmri nhũm
hpãnhã mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja
mẽ uràk nẽ Pahihti Jejusja pĩ. Tã jarãhã
mããnẽn ã Jejus ã mẽ panhĩpêx anẽ nhũm
Tĩrtũm tee ri mẽ pahtã mẽ omu nhũm ja
kêp omnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ pahtã mẽ
kamã gryk nẽ.

Na hte mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho
hkra nhũm Ijaew kãm ja prãm kêt 16 jakamã
na htem mẽ akwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ
xunhwỳr pymaj mẽ anê mẽ ixkurê nẽ mẽ
inhmã:

—Kwa Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm
kapẽr jarẽnh kêt nẽ. Ja mex kêt. Anẽ.

Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ
nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri atĩr tũm nẽ apaja
mẽ kãm hprãm kêt jakamã na htem ã mẽ
anê àmnàr o pa anhỹrja o amnhĩ tomnuj nẽ.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pa xwỳnh
jakamã na Tĩrtũm mẽ kamã gryk nẽ. Koja
nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak
tũm xà hwỳr mẽ rẽnh pa.

*Pawre akup*ỹm Tesarõn nhõ xwỳnhjê
hwỳr hkrà hã harẽnh

Atre 17.10-13

17 Nẽ ma mẽ awỳr mẽ inhmõr tã mẽ anhõ
krĩ kamã mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja
na pre mẽ ixpumu nẽ mẽ anê mẽ ijano pa
prem ijapôj nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm krĩ hõ
hwỳr ixpa. Nom arĩ mẽ amã ijamaxpẽr
rãhã nẽ mẽ ato ijamak o ri ixpa nẽ xatã
akupỹm mẽ awỳr ixkrà. 18 Na pa prem
inhmã akupỹm mẽ awỳr inhmõr prãm tỳx
nẽ. Ixpê Pawre na pa pre xatã mẽ awỳr
ixkrà htã nhũm Satanasti tanhmã mẽ anê
ixpê amnàr to pa kormã mẽ awỳr inhmõr
kêt nẽ. Ãm tee ri inhmõr prãm kaprỳ.
19-20 Mẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx. Mẽ ate Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx mex jakamã koja nhỹrmã
Pahihti Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ pa mẽ
akuri xa nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Pahihti. E Tesarõn nhõ xwỳnhjê
pumu. Na ka pre mẽ hwỳr inhmẽ pa mẽ
hwỳr mõ nẽ mẽ kãm ajarẽ nhũm prem
inhma nẽ amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr tỳx
nẽ akôt amnhĩ xunhwỳ. Tã na htem akôt
tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ nẽ mẽ anhỹ hã
ixkĩnh tỳx kumrẽx.

3

*Pawre kot Tesarõn w*ỳr Ximotre mẽnh ã
harẽnh

Atre 17.14-15, 18.5

1-5 Nẽ kormã mẽ akôt ixpa ri na pa pre
Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã
mẽ atomnuj to hkukamã mẽ amã mẽ harẽ
ka prem mẽ inhma. Na htem ã Kris ã
mẽ pahkurê xwỳnhjaja mẽ panhĩpêx anhỹr
o pa. Tã nhũm prem ã mẽ anhĩpêx anẽ
pa mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ akukamã
ijamaxpẽr nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa mẽ kot Jejus ã
tanhmã mẽ homnuj toja mỳrapê mãn mẽ
tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus
kaga rỳ ko. Mãn ra Satanasti tanhmã mẽ
kãm Jejus o hêx to nhũm mẽ kuma nẽ
tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga. Kwa mãn
pu prem ãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
kaprỳ nà? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr
nẽ mẽ awỳr Ximotre mẽnh kaxyw nẽ kãm:

—Mãn ra Tesarõn nhõ xwỳnhjaja Jejus
ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ amnhĩ
xà htỳx kamã hamak o ra tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr. Kwa ma mẽ hwỳr mõ
nẽ ja hã mẽ omu. Hãmri nẽ mẽ kot Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr tỳx kaxyw mẽ hamaxpẽr
o axihtỳx. Hãmri nẽ akupỹn wa ixwỳr mõ
nẽ wa inhmã tanhmã mẽ harẽnh to. Kot
paj Siras mẽ wa akutêp jar Atenas kamã wa
arĩk. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ximotre na hte Siras mẽ wa inhĩhkô hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja nhũm wa inhĩhkô hã mẽ kãm harẽnh o pa. Tã pa pre mẽ awỳr kumẽ nhũm ma mẽ awỳr mõ pa Siras mẽ wa Atenas kamã kutêp arĩk.

*Ximotre akup*ỹn mõr nẽ Pawre mã mẽ harẽnh

6 Tã nhũm ra ham akupỹn mẽ arũm wa ixwỳr mõ nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Na ka xep htem arĩ amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Jao mẽ amã mẽ piitã mẽ hkĩnh nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Nẽ arĩ mẽ inhmã ajamaxpẽr nẽ ixpyrà nẽ mẽ amã mẽ ixpumunh prãm o ri apa. 7 Nà ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na pa wa ra jar ixpunuj nẽ ixpa nẽ Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak tã mẽ ajarẽnh ma nẽ tãm ijamaxpẽr. 8 Tesarõn nhõ xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ arĩ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx rãhã nẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh pê tanhmã Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. 9 Nà na pa hte wa mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Nẽ xatã Tĩrtũm mã mẽ ajarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka pre amnhĩ kôt Tesarõn kãm akwỳjê xunhwỳr tỳx nẽ nhũm htem akôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Ãm hãmri na ka hte ã mẽ hipêx anẽ. Na pa hte mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mã ijamaxpẽr o ri ixpa nẽ ixkĩnh nẽ.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. 10-11 Nom kãm ja pix jarẽnh kêt nẽ. Na pa hte wa mããnẽn arĩgro hã nẽ kamàt kãm amnhĩ to Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr kãm ixihtỳx rãhã ho ixpa nẽ wa kãm:

—Kwa Tĩrtũm mẽ Jejus wa. Na pa wa ra inhmã Tesarõn wỳr inhmõr nẽ mẽ pahkwỳjê pumunh prãm tỳx nẽ. Kormã mẽ kot akapẽr jatur xà mar kêt. Tã wa inhmã akupỹm mẽ hwỳr wa inhmõr nẽ mẽ kãm akapẽr jatur xàm mẽnh prãm. Mẽ kot mar nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. Kwa xàt ka wa akupỹm mẽ hwỳr wa inhmẽ nà? Anẽ.

Na pa hte wa ã amnhĩ to wa hwỳr rãhã ho ixpa anẽ. Tã koja wa akupỹm mẽ awỳr wa inhmẽ pa wa ma mẽ awỳr inhmõr kurê kumrẽx. 12 Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa. Nẽ mẽ amã akwỳjê hã ma ho te mẽ kam amã amnhĩ tã ma pyràk o ri apa. Ã kot kaj mẽ apiitã axpẽn nhĩpêx anẽ. Te wa inhmã mẽ akĩnh pê tanhmã mẽ ato mex to pyràk. 13 Koja Tĩrtũm ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ tãm ajamaxpẽr mex nẽ. Kêr kê Jejus nhỹrmã akupỹn wrỳ. Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mẽ ro hã akupỹn wrỳ. Hãmri ka mẽ Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm kutã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ tãm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh kôt akĩnh nẽ apikunhar o kuri akuhê. No ri tee ri amnhĩ kamã ajamaxpẽr nẽ ajakwamnajre nẽ akuhê hkêt nẽ.

4

*Tĩrtũm kãm m*ẽmoj prãm ã harẽnh
Rõmãn 13.11-14; Epes 5.3-14

1 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate mar nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw. Ka prem mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Tã kot paj axte ja hã tanhmã mẽ amã karõ hto. Pahihti Jejus nhỹ hã axte mẽmoj tã mẽ amã karõ. Jakamã kwa kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ ỹ hã amnhĩ to htỳx pê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 2 Na pa prem ra Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽmoj tã karõ. Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj mẽ amã hã karõ ka prem mẽ inhma. 3 Nà mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm. No kêt mẽ pahtỳx ri nhãm mẽnijê ho amnhĩkati o papaja na kãm hprãm kêt. 4 Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja aprõ pix tãnopxar o ri apa. No mẽ ri nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ anijaja kêr ka mẽ amjên pix tãnopxar o ri apa. No mẽ ri nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. 5 Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja kot htỳx ri kãm hprãm xà hkôt mẽnijê hwỳr mrar nẽ mẽ ho amnhĩkati htã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. 6 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ homnuj tỳx kumrẽx. Na pa prem ra mẽ amã ja jarẽ ka prem mẽ inhma. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hkêt nẽ. 7 Xà na pre Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ

nẽ mẽ pahto hkra? Nà ja kaxyw na pre
mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte tãm
amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw nẽ tãm ri
axpẽn nhĩpêx o ri papa kaxyw na pre mẽ
pahto hkra. 8 Jakamã kot kaj mẽ atõ ja hã
mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma nẽ arĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ mẽ pajaja mẽ ixkapẽr
nhĩrôp axãm kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp
kot kaj xa. Nẽ mããnẽn kot mẽ pahwỳr Karõ
mẽnh xwỳnhja kapẽr nhĩrôp kot kaj xa.

9 Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh pê axpẽn to mex
o apa hprãm xàj na pre Tĩrtũm tanhmã
mẽ amã kapẽr o amnhĩrĩt to ka htem ã
axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Jakamã kot
paj mẽ axte ja hã tanhmã mẽ amã nẽ hkêt
nẽ. 10 Na ka mẽ ra amã axpẽn kĩnh pê te
mẽ kam amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn
nhĩpêx o ri apa. Nẽ pika pê Masetõn kamã
Kris kôt mẽ akwỳjaja ka mẽ mããnẽn amã
mẽ hkĩnh pê ã mẽ hipêx anẽ. Tã kêr
ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ.
11 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri
nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx axàpênh pix
tãnopxar o ri apa. Jao mẽ hakwa kamã
nhãm tanhmã mẽ hixi jarẽnh to ho ri apa
hkêt nẽ. Nẽ ãm amnhĩ pix tãnopxar o ri
apa. Nẽ amnhĩ pa kukwak ri axàpkur kaxyw
amnhĩm axàpênh mex o ri apa. Na pa prem
ra ã ja hã mẽ amã karõ anẽ. 12 Kot kaj mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ amã prãm
xàj axàhwỳr o ri apa hkêt nẽ. Nhũm Kris
kwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
ã mẽ apumu nẽ axpẽn mã mẽ ate tãm
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hã mẽ ajarẽnh kurê
kumrẽx.

Kris kwỳ htyk xwỳnhjê jarẽnh
Matêwre 24.29-31; Wam Korĩt 15.51-58

13 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na ka xep mẽ tee
ri Kris kôt akwỳ htyk xwỳnhjê hkukamã
ajamaxpẽr. Jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã
mẽ amã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Nà
Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem ty nhũm
mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr
o hkaprĩ nẽ. Mẽ htyk nẽ ma Jejus wỳr
àpir kêt jakamã na htem mẽ mỳr pê hkaprĩ
htỳx nẽ pa. No mẽ papajaja na pu htem
ho mẽ uràk kêt nẽ. 14 Jejus na pre ty nhũm
Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã ra ã kot hipêx
anhỹr jakamã koja nhỹrmã Jejus akupỹn
wrỳ nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ
htyk xwỳnhjê karõ nhũm man amnhĩ kôt
kaxkwa rũm mẽ o wrỳ. Na pu htem ã ja
kôt pajamaxpẽr anẽ. 15-16 Na pre Pahihti
Jejus inhmã hkôt mẽ pahkwỳ htyk xwỳnhjê
jarẽnh o:

—Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ
ka mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh piitã
ma ixkutã axàpir o mõ. Nom kot kaj mẽ
arĩ atĩr nẽ apa xwỳnhjaja akumrẽx axàpir
kêt nẽ. Kormã. Koja Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnh krãhtũmja Tĩrtũm mã pifti
kakô. Kakôr tỳx pa ixkwỳ htyk nẽ hikwỹ
xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ ixàmra kamã mẽ
kumra. Nhũm mẽ hkarõ akupỹn mẽ hwỳr
wrỳ nẽ mẽ kãm gjêx pa. Hãmri nhũm mẽ
akupỹm htĩr nẽ kànhmã hkrĩ hpa nẽ ma
kumrẽx ixkutã àpir o mõ. 17 Hãmri ka mẽ ate
ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh arĩ mẽ atĩr nẽ
apa xwỳnhjaja ka mẽ hã ajêt nẽ mẽ atipxi nẽ
ma ixkutã axàpir o mõ pu mẽ kakrã kamã
axpẽn kaxpa. Hãmri nẽ mẽ pahpimrààtã
ma kaxkwam api nẽ inhõ krĩ hwỳr pôj. Kaj
mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixkuri amex kumrẽx nẽ
atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

18 ã Pahihti Jejus inhmã mẽ pakukamã
mẽ pajarẽnh anẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ
tee ri mẽ pahkwỳ htyk xwỳnhjê hkukamã
ajamaxpẽr hkêt nẽ. Ã ixujarẽnh anhỹrta ã
anohtỳx pê axpẽn jamaxpẽr o axihtỳx o ri
axpẽn kôt apa.

5

Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩ-
gro pumunh kêt ã harẽnh
Matêwre 24.32–25.13; Wam Pêtre 3.8-13

1-2 Nẽ mẽ pahte Jejus akupỹm wrỳk xà hã
arĩgro pumunh kêt jakamã kot paj mẽ amã
tanhmã hã kagà hto hkêt nẽ. Koja nhỹrmã
akupỹn mẽ pahwỳr nojarêt hãmri nẽ te kot
mẽ ahkĩnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà
nẽ mẽ pajaêr pê mẽ pahwỳr wrỳ. 3 Jakamã
koja kormã wrỳk kêt ri nhũm Kris kwỳ
hkêt xwỳnh kot amnhĩ wỳr kamã hamak
kêt xwỳnhjaja hãmri mex nẽ pa hã amnhĩ
pumu nẽ hkĩnh nẽ pa. Nẽ axpẽn mã kapẽr
o:

—Nà koja Tĩrtũm tanhmã mẽ pahto hkêt
nẽ. Arĩ mẽ pamex nẽ ri mẽ papa kênã. Nà
kot puj mẽ paxàmnhĩx ri pajamakêtkati nẽ
ri papa ho papa.

Anhỹr o axpẽn mã kapẽr rôm nhũm puh
Jejus mẽ haêr pê akupỹn wrỳ. Hãmri nẽ
ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o
pa htũm xà hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ
tee ri kêp hpimxur prãm kaprỳ. Te mẽ
htujarô xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na

htem mex nẽ pa htã hpijagri kaxyw õhy
xà htỳx kumrẽx nẽ tee ri kãm õhy xà hkêt
prãm kaprỳ ho hikwỹ. 4 Nom mẽ kajaja
kot kaj mẽ urà nẽ amnhĩ jaêr pê akupỹm
wrỳk kãm omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o akaprĩ hkêt nẽ. 5 Mẽ pahpê
Jejus kwỳ jakamã na pu htem kapẽr kôt ri
tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao te mẽ
pahte mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjê kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. 6 Na htem mẽ
pahkĩnhã akupỹn wrỳk kukamã hamaxpẽr
kêt nẽ. Te htỳx ri mẽ õt rãhã ho hikwỹ
pyràk. Nom mẽ papajaja na pu htem
akupỹn wrỳk kamã pajamak o papa pê kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to rãhã ho ri
papa. 7 Te kot ja pyràk. Na htem kamàt
kãm gõr nẽ mẽmoj mã hamaxpẽr kêt nẽ
htỳx hikwỹ. Nẽ mẽ hkwỳjaja kamàt kãm
axpã nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho pa. Jao hamaxpẽr mex kêt nẽ. Tã
mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja hte mẽ
uràk nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho pa nẽ akupỹn Jejus wrỳk mã hamaxpẽr
kêt nẽ. 8 No kêt mẽ papajaja. Mẽ pahte
hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Kêr pu
mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Satanasti kãm mẽ
pahte amnhĩ tomnuj prãm tã mẽ pahte kãm
hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx pymaj kêr pu
mẽ mẽmoj punuj pê amnhĩ to htỳx rãhã ho
ri papa.

Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr
tỳx rãhã nẽ.

Nẽ mẽ pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh pê mẽ
kutã panojarêt rãhã ho ri papa.

Nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ hkra Jejus wa kuri
pahtĩr tũm nẽ papa ho papa hkukamã
mãn pajamaxpẽr rãhã o ri papa.

Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri
nhũm Satanasti tee ri mẽ pahte amnhĩ
tomnuj prãm xàj mẽ pahkrãm pajamaxpẽr
punuj jagjênh kaprỳ.

9 Xà na pre Tĩrtũm mẽ pakamã gryk kãm
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà
hwỳr mẽ pajanor kaxyw mẽ parê? Nà na
pre ja kaxyw mẽ parênh kêt nẽ. Ãm Pahihti
Jejus Kris kukwak ri kot amnhĩ katut kôt mẽ
pahte amnhĩ tomnuj rẽnh par nẽ mẽ pahto
hkra kaxyw na pre mẽ parê.

10 Tã mẽmo kaxyw na pre Krisja mẽ panê
ty? Nà nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ
pamex kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ papa
ho papa hprãm xàj na pre mẽ panê ty.
Jakamã koja nhỹrmã akupỹm amnhĩ kôt ma
mẽ pahto àpir kaxyw akupỹn mẽ pahwỳr
wrỳ pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr
xwỳnh piitã ma hkôt kaxkwa hwỳr api
hãmri nẽ Tĩrtũm wa kuri pamex nẽ pahtĩr
tũm nẽ papa ho papa. Kormã mẽ pahtĩr
ri mẽ papa xwỳnhjaja nẽ ra mẽ htyk nẽ
hikwỹ xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho
htĩr. Hãmri nẽ mẽ pahto hpimrààtã amnhĩ
kôt mẽ pahto àpir pa. Mẽ pahte hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnh piitã koja Jejus nhỹrmã
akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ panhĩpêx mex anẽ.

11 Tã ã kot anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ
jam ajamaxpẽr o apa pê axpẽn jamaxpẽr
o hihtỳx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ Jejus kôt
axpẽn jamaxpẽr o hihtỳx o ri axpẽn kôt apa.
Ra ã mẽ ate axpẽn nhĩpêx anhỹr tã kêr ka
mẽ arĩ ho anhỹr rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga
hkêt nẽ.

*Tĩrtũm kap*ẽr o mẽ pajahkre xwỳnhjê
jarẽnh

Karatas 6.6; Wam Ximotre 5.17-19

12 Nẽ kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Na hte mẽ
kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja
mẽ ajahkre mex pê Tĩrtũm mã mẽ ajamãr
mex o pa. Na htem ã mẽ anhĩpêx mex anhỹr
rãhã ho ri mẽ akôt pa. Tã kwa kêr ka mẽ
amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kapẽr mar tỳx nẽ.
13 Nẽ mẽ hã apijaàm pê tanhmã mẽ ho mex
to ho apa.

Nẽ kwa kêr ka mẽ tãm axpẽn nhĩpêx nẽ
axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ axpẽn kôt ri
apa ho apa.

Mẽ pahte tanhmã Kris kôt mẽ pahkwỳjê
nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Epes 4.1-6

14 Nẽ koja Kris kôt mẽ anhĩõ kãm kaga nẽ
pa ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kê hpãnhã amnhĩ
xàpkur xà kaxyw àpênh o pa.

Nẽ mẽ kãm ma ho mẽ pa xwỳnhjaja ka
mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o axihtỳx o ri mẽ
hkôt apa.

Nẽ kormã amnhĩ kaxyw Jejus kôt mẽ
hamaxpẽr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja ka mẽ
tanhmã Jejus kôt mẽ ho mẽ axihtỳx to kê
mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

E kêr ka mẽ ã mẽ axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri
apa nẽ axpẽn kamã agryk tokyx anhỹr kêt
nẽ.

15 Nẽ koja mẽhõ tanhmã atomnuj to ka mẽ
ãm omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ.
Ãm ho mex o ri apa. Nẽ mẽ piitã tanhmã

mẽ ho mex to hpix kukamã ajamaxpẽr rãhã nẽ.

16 Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Mẽ pahpê hkra hã pahkĩnh rãhã papaja na kãm hprãm.

17 Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho papaja na mããnẽn kãm hprãm.

18 Nẽ tanhmã mẽ pakute htã arĩ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o papaja na mããnẽn kãm hprãm. Mẽ pahkĩnh nẽ papa kamã kãm mex o mex ã harẽ. Rỳ mẽ pahpunuj nẽ papa htã arĩ kãm mex o mex ã harẽ. Rỳ nhũm mẽhõ tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ arĩ kãm mex o mex ã harẽ.

Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Mẽ pahte tanhmã Tĩrtũm Karõ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

19 Nẽ koja Tĩrtũm Karõ mẽ amã mẽmoj tã tanhmã kapẽr o amnhĩrĩt to ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx. Rỳ mẽhõ mã tanhmã akapẽr to kurê kumrẽx. No kêr ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ atỳx ri hã apa hkêt nẽ. 20 Rỳ nhũm mẽhõ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã mẽ amã kapẽr to ka mẽ ama nẽ agryk nẽ tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. 21 Koja Tĩrtũm kapẽr kôt tanhmã mẽ amã mẽmoj jarẽnh to nẽ ãm hãmri Tĩrtũm Karõ nhỹ hã harẽnh ã amnhĩ jarẽ. Ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. 22 No koja Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽmoj jarẽnh to hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ja jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt harẽ. Ka mẽ tee ri ama nẽ amnhĩ krã kamã kapẽr xir tỳx kêt nẽ. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

*Tanhmã Pawre kot m*ẽ ho Tĩrtũm wỳr to hã harẽnh

Wam Tesarõn 3.3, 16

23 Nẽ na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ate mẽ inhmã mẽ ijamakêtkati xà nhõr jakamã na pa htem anhỹ hã ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Jakamã kwa kêr ka tanhmã Tesarõn kamã akwỳjê ho kê mẽ amnhĩ to mex rãhã ri pa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri hamaxpẽr rãhã nhũm Pahihti Jejus Kris akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. 24 Tã koja ã mẽ anhĩpêx anẽ. Ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Ã mẽ anhĩpêx anhỹr kaxyw na pre amnhĩm mẽ arê.

Kagà jatur xà

25 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ amnhĩ xwar ixto Tĩrtũm wỳr o apa.

26 Nẽ kêr ka mẽ atar Kris kôt mẽ pahkwỳjê piitã mẽ kãm mẽ ijarẽ.

27-28 Nẽ kê Pahihti Jejus Kris mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixte Pahihti nhỹ hã ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anhỹr jakamã kêr ka mẽ atar Kris kwỳjê piitã mẽ kãm kamã harẽ kê mẽ piitã ixkapẽr ma.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

Sikũn Tesarõn
Pawre kot Tesarõn kamã Jejus kôt kwỳjê hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ ma Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kumẽ. Na pre hte Tesarõn kamã mẽ kãm Jejus ã mẽ hkurê xwỳnhjaja Jejus ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Hãmri nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o hihtỳx. Nẽ mẽ kot arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ hamaxpẽr kôt hamaxpẽr o pa hã mẽ kãm karõ. Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn kaxkwa rũm mẽ pahpê hkrajê hwỳr wrỳk nẽ pika ho hapêx par ã mẽ kãm harẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm kagàja kamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Tesarõn nhõ xwỳnh kot Tĩrtũm kapẽr
mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja? Xà mẽ amex na ka mẽ apa?
Ixpê Pawre na pa axte mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Siras mẽ Ximotre mẽ pa mẽ awỳr kumẽ. Nà mẽ pahpê Mẽpanhĩpêêxà maati
Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris kwỳ na pu mẽ.
2 Jakamã na pa htem mẽ ato wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Wa kot mẽ akutã nojarêt rãhã ka
mẽ ajamakêtkati nẽ apa kaxyw. Nẽ mẽmoj to mẽ akutã wa nojarêt rãhã ho pa kaxyw.

*Tĩrtũm kot nh*ỹrmã hkrajê nhĩpêx kati xwỳnhjê homnuj tỳx ã harẽnh
Wam Pêtre 4.12-19

3 Nẽ na ka htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
ajamaxpẽr tỳx mex o ri apa. Nẽ axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ. Na pa htem ã mẽ ate
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã
ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. 4 Nẽ nhỹhỹm ixpa nẽ nhỹri krĩm agjê nẽ kamã Tĩrtũm kôt mẽ
pahkwỳjê mã mẽ ato amỹra nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Tesarõn kamã Kris kwỳjê jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽ õ krĩ kamã mẽ
hkwỳjaja na htem Kris ã mẽ hipêx kati ho pa nhũm htem amnhĩ xà htỳx kamã hamak pê
mex kêt nẽ pa. Tã nom tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o Jejus kaga hkêt nẽ. Na htem arĩ
hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Anẽ.

5 ã mẽ ate mẽ kutã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
apaja na hte Tĩrtũm hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ pa. Nẽ mẽ akukamã hamaxpẽr o:

—Mẽ kot Ixkra Jejus ã tanhmã mẽ hipêx
to ho pa htã ãm hãmri na htem mẽ kutã amnhĩ to htỳx o pa nẽ mẽ umaj wa ixkaga
hkêt nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ kêp ixkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt mex nẽ.
Nà koja mẽ nhỹrmã wa ixri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa.

Anhỹr o hamaxpẽr. 6 Nẽ mẽ kot Kris ã
mẽ anhĩpêx punuj xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ atã mẽ homnuj tỳx nẽ nhũm
mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. Ãm hãmri koja ã mẽ atã mẽ hipêx
anẽ. 7-10 Koja Pahihti Jejusja nhỹrmã man akupỹn pika hwỳr hirã htỳx kãm wrỳ nhũm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh xihtỳx xwỳnhjaja man hkôt wrỳ. Koja mẽ wrỳ
hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj tỳx kumrẽx. Jao ma mẽ kot amnhĩ
xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ kamã htĩr tũm nẽ amnhĩ xà
htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa. Koja ã Pahihtija amnhĩ nê mẽ kot hkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjê rẽnh anẽ nhũm mẽ pahkĩnhã Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri mex nẽ
pa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pahkĩnh ã wa mex o wa mex nẽ wa hihtỳx o wa hihtỳx ã wa omunh
kêt nẽ. Koja Pahihti Jejus nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ panê mẽ hipêx anẽ. Koja
wrỳ pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ pahkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ nhĩ nyw ã amnhĩ pumu nẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Amex o amex Pahihti.
Na ka pre mẽ inhnê ty hãmri nẽ mẽ inhmã mẽ inhĩ nyw gõ. Kot paj mẽ Tĩrtũm mẽ war
ari inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Ãm hãmri na ka ã mẽ ixto mex anẽ.
Nà amex kumrẽx o amex kumrẽx Pahihti. Anẽ.

Ã kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja amnhĩ tã
kãm mex o mex ã harẽnh anẽ. Ra mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã kot kaj mẽ ixpyrà nẽ ã kãm mex o mex ã harẽnh anẽ.

*Pawre kot Tesarõn nhõ xw*ỳnhjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh

11-12 Nẽ na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr
rãhã ho ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E Tesarõn kãm akrajaja
na pa mẽ ho awỳ. Na ka hte Akra Pahihti

Jejus Kris mẽ wa mẽ ho mex rax o apa. Jao amnhĩm mẽ arê nhũm mẽ ra kãm amnhĩ to mex prãm nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr rãhã pê mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt o pa. Jakamã kwa tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ akôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Kêr ka mẽ kot akôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ omu nẽ akĩnh nẽ mẽ kãm mẽ mex ã mẽ harẽ. Nhũm mẽ ate tanhmã mẽ ho mex to hã amnhĩ tã apumu hãmri nẽ mẽ amnhĩ pyrà nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã ho pa. Anẽ.

2

*Kot amnhĩ tomnuj t*ỳx kumrẽx xwỳnh maati jarẽnh

Matêwre 24.23-25; Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; Wam Juãw 2.18-19; Apokarip 13.1-18

1 Nẽ koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris akupỹn wrỳ pu mẽ ma kutã api nẽ kakrã kamã hkaxpa. Jakamã kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. 2 Koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus ra akupỹn wrỳk ã harẽnh japêr. Rỳ tanhmã mẽ amã Jejus hpôx xà hã arĩgro jarẽnh o hêx to nẽ mẽ amã:

—Kwa na ra Jejus akupỹn nojarêt. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Semãn ja kamã rỳ ko. Apu hõ hã koja apu wrỳ rỳ ko.

Anhỹr o harẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ã kot mẽ amã harẽnh anhỹr ã amnhĩ jarẽ rỳ nhãm mẽhõ kot ã kãm harẽnh anhỹr ã harẽ. Rỳ pa ixte harẽnh nẽ hã kagà hã ijarẽ. Nom kwa kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Rỳ ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã mẽ amã Jejus tokyx wrỳk ã harẽnh anẽ nẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã harẽnh anhỹr o hêx. Nom Tĩrtũm Karõ nhỹ hã rỳ pa inhỹ hã rỳ nhãm Kris kôt mẽ panhĩõ nhỹ hã ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. 3-4 Jakamã kêr ka mẽ ãm mẽ kot harẽnh o hêxja ma nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kormã Pahihti Jejusja akupỹn nojarêt kêt. E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà kormã Pahihti akupỹn nojarêt kêt ri koja mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm hkurê ho pa. Nẽ amnhĩ tomnuj tỳx o pa. Hãmri nhũm ra kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatija amnhĩ to amnhĩrĩt. Nom na pre ra Tĩrtũm tanhmã kot hipêx to hkukamã hã amnhĩ jarẽ. Koja xep gaa nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr kumẽ nhũm kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa rãhã nẽ pa ho pa.

Tã nom kormã Pahihtija akupỹn wrỳk nẽ ma hwỳr mẽnh kêt ri koja mẽ piitã omu nẽ kêp Mẽhpãm maati pixi hã harẽnh kaxyw mẽ kêp mẽ õ sãnti piitã hkrakrak pa. Nẽ mẽ kot mẽmo karõ ho amnhĩ pãm ã harẽnh xwỳnhja nhũm piitã hkrakrak pa. Hãmri nẽ axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jatur xà kamã hitom wỳr axà nẽ kamã nhỹ nẽ hêx rom mẽ piitã mẽ kãm kêp Tĩrtũm ã amnhĩ to hêx nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixpumu. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm na pa. Pa kot kaj mẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. No kêr ka mẽ anhõ sãnti ho apãm o apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Ãm paxipix ixpê Mẽapãm maati nẽ paxipix ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm.

Anhỹr o amnhĩ to hêx. 5 Na pa pre arĩ mẽ akôt ixpa ri ã mẽ amã harẽnh anẽ. Mãn arĩ mẽ ate ja hã anohtỳx rỳ ko. 6 Nom kormã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã arĩgrota kormã kator kêt. Mẽhõ kormã kot kêp àmnàr jakamã nhũm kormã kator kêt nẽ. Ra mẽ ate kêp àmnàr xwỳnhja jarẽnh mar. Tã koja hpôx xà hã arĩgro kato nhũm kêp àmnàr xwỳnhta kãm pry kaprã nhũm rĩ kormã mõ. 7 Nom na hte ra hpimxur pê Tĩrtũm nê mẽ piitã mẽ hkurê ho pa. Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nê mẽ ho ho pa. Nom kormã kêp àmnàr xwỳnhja kêp àmnàr jakamã nhũm hte mẽ noo mã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã kêp àmnàr xwỳnhja mã anẽ nhũm kuma nẽ kãm ure nhũm rĩ kormã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ mẽ piitã mẽ noo mã mõ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm hêx to ho pa. 8-12 Koja kato nẽ Satanasti mẽ wa mẽ piitã tanhmã mẽ nokupyr to ho ri mẽ hkôt pa. Nẽ hêx rom mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri pa. Koja wa hêx rom te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ja hã wa omu nẽ wa hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ ãm hãmri wa kapẽr ã wa hkamnhĩx. Kop apu ra mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ronhỹx ra Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Nom koja mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Ãm wa kot amnhĩ to hêx o wa pa xwỳnhta kôt pix mã koja mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx prãm.

Ja mỳrapê koja Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ nê wa kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhta wa omunh kêt nhũm wa tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ wa omu nẽ wa hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ wa gryk ã Tĩrtũm kaga jakamã nhũm nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàja wỳr mẽ rẽnh pa.

Koja Satanasti mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatita ã hêx rom tanhmã mẽ no kupyr to anhỹr o pa rãhã nhũm Pahihti Jejusja hirã rax kãm akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatita ã amỹnê nhũm mẽ kãm hpĩr kurê kumrẽx nhũm hapêx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

*Tĩrtũm kot tanhmã m*ẽ pahto mex to hã harẽnh

Rõmãn 8.28-30; Wam Tesarõn 2.13, 5.23-24

13 Nẽ amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ arê. Mẽ ate kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ ato hkra kaxyw mẽ arê. Kãm mẽ ajapêê. Na pre mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê nẽ tanhmã mẽ ajamaxpẽr to ka mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Na pa htem ja hã mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh kãm Tĩrtũm mã mẽ ajarẽnh o ri ixpa. 14 Na pre mẽ awỳr mẽ ixrẽ. Mẽ ixte mẽ awỳr ixpa nẽ mẽ amã tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpa kaxyw. Mẽ ate mẽ inhmar nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot Pahihti Jejus Kris o mex pyrà nẽ tanhmã mẽ ato mex to kaxyw. 15 Jakamã kwa kêr ka mẽ ra mẽ ixte wam mẽ awỳr kagà mẽnhta kamã harẽ nẽ mar tỳx nẽ. Nẽ mẽ akôt mẽ ixpa ri tanhmã mẽ ixte mẽ ajahkre htoja mã ajamaxpẽr mex nẽ hã ano htỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Jao Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa Kris kôt ixkwỳjaja.

16 Mẽpanhĩpêêxà maati mẽ Pahihti Jejus Kris wa kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx. Na hte wa tanhmã mẽ pajamaxpẽr o hihtỳx to ho pa pu mẽ wa ỹ hã tãm pajamaxpẽr o ri papa. Nẽ wa ỹ hã nhỹrmã wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa hkukamã pajamaxpẽr kaprỳ ho papa hkêt nẽ. 17 Na pa htem mẽ ato wa hwỳr o ixpa nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Jejus wa? Kwa kêr ka wa tanhmã Tesarõn kamã akrajê mã mẽ hamaxpẽr o hihtỳx to kê mẽ war anhỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm hamaxpẽr. Jao kapẽr mex rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

3

*Tanhmã m*ẽ pahte axpẽn to Tĩrtũm wỳr to hã kot mẽ pamã karõ

Korosẽ 4.2-4

1 Nẽ kwa Kris kôt mẽ ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ xwar mẽ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa. Mẽ ixte krĩ piitã hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ kot mẽ inhmar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw. Jao mẽ apyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. 2 Nom koja mẽ piitã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kãm Jejus jarẽnh mar prãm kêt jakamã kwa mẽ ixto Tĩrtũm wỳ kê mẽ inhnê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ Jejus ã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ.

3 Nẽ koja Pahihti tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamaxpẽr mex nẽ ỹ hã hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx o ri apa. Jakamã nhũm Satanasti mẽ ate amnhĩ tomnuj hprãm xàj tee ri tanhmã mẽ anhĩpêx to kaprỳ nhũm Pahihti mẽ anê omunh mex nẽ. Ra kot mẽ atã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 4 Koja ã mẽ anê hipêx anẽ ka mẽ ỹ hã tanhmã mẽ ixte mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. 5 Tã kê Pahihti tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ Tĩrtũm pyrà nẽ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ ho ri apa. Nẽ Pahihti Kris pyrà nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

Mẽ kãm kaga xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 4.12; Epes 4.28; Wam Tesarõn 4.9-12

6 E kot paj hpãnhã Kris kôt mẽ pahkwỳ kãm kaga xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma. Pahihti Jejus nhỹ hã kot paj mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Nà koja mẽ akwỳjaja kãm kaga nẽ amnhĩm mẽmoj tã àpênh kêt japêr. Nẽ mẽ ixte mẽ axàpênh mex o apa hã mẽ amã karõja kuhpa hã amnhĩm mẽmoj tã àpênh kêt japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. 7-8 Xà mẽ pajaja na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt inhmã kaga nẽ mẽmoj tã ixàpênh kêt nẽ ri ixpa? Nà na pa prem mẽ apa kukwak ri ixàpkur pymaj ixàpênh rũnh nẽ amnhĩ pa pix kukwak ri ixàpkur o ri ixpa. Na ka prem mẽ inhmã mẽmo mẽ apkur xà

ho mra pa prem amarĩ amnhĩm hamỳnh
nẽ hkur kêt nẽ. Na pa prem hpãnhã mẽ
amã amnhĩre nẽ kormã kuku. Tã kêr ka mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri axpẽn kôt apa
nẽ amnhĩ pa pix kukwak ri apku. Nẽ mẽ
amã kaga hã nhãm akwỳjê hpa kukwak ri
axàpkur o ri apa kêt nẽ. 9 Na pa prem amnhĩ
pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mẽ akôt ixpa.
Mẽ ate ja hã mẽ ixpumunh nẽ mẽ ixpyrà
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Nom mẽ
ixte Jejus mã tanhmã mẽ ajahkre hto nhũm
mẽ ate mẽ inhmar nẽ hpãnhã mẽ inhmã
mẽ ixàpkur xà nhõrja Jejus mã tanhmã kute
hkêt tã pa prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. Mẽ ate ja hã mẽ ixpumunh nẽ mẽ ixpyrà
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pa prem
amnhĩ pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mẽ
akôt ixpa. 10 Na pa prem mẽ amã ja hã karõ
ho:

—Koja mẽhõ kãm kaga nẽ àpênh kêt nẽ
ka mẽ ja hã omu nẽ kãm õ hkêt nẽ. Kwãr
mãmrĩ apkur kêt nẽ kãm prãm nẽ ri pa nẽ
amnhĩ pumu. Anẽ.

11 Tã xep ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nẽ kãm kaga nẽ àpênh kêt nẽ amarĩ ri
pa. Nẽ xep htỳx ri axpẽn jakwa kamã nhãm
mẽ hixi ho rêr o ri pa. 12 Kwa mẽ inhma Jejus
kôt ixkwỳjaja. Kot paj Pahihti Jejus nhỹ hã
mẽ amã mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê
jarẽ ka mẽ inhma nẽ mẽ inhmar tỳx nẽ. Kêr
ka mẽ kãm kaga xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ jam
ure nẽ hpãnhã àpênh mex o pa. Jao mẽ
apyrà nẽ amnhĩ pa kukwak ri apkur o pa.
Kêr ka mẽ ã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh anẽ.

13 Nẽ kwa kêr ka mẽ axpẽn to mex o apata
kaga hkêt nẽ.

14 E na pa mẽ ã Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj
tã mẽ amã karõ nẽ hã kagà anẽ. Tã koja
mẽhõ kamã harẽ nẽ kuma nẽ ãm kuma
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ka mẽ ja hã
omu nẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Tokyx kot
ja hã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ tã hpijaàm
kaxyw. 15 Nom arĩ Kris kôt kêp mẽ akwỳ
jakamã kêr ka mẽ arĩ kêp mẽ atõ rỳ atõx
ã tãm hipêx nẽ kãm akapẽr mex o ri apa.
Nom te ho kêp mẽ akwỳ hkêt pyràk o kãm
akapẽr kêt nẽ.

Tanhmã Pawre kot mẽ ho Jejus wỳr to hã
harẽnh

16-18 Nẽ na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus
wỳr rãhã ho ixpa. Kot mẽ pamã mẽ paja-
makêtkati xà nhõr jakamã na pa htem mẽ
ato kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Kwa kêr ka Tesarõn kamã
akwỳjê pumu nẽ mẽmoj to mẽ kutã ano-
jarêt rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ
hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa. Anẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa kagà jatur
xà kamã inhĩhkra ho amnhĩ nhĩxi nhĩpêx.
Na hte kagà nhĩpêx xwỳnh inhmã ixkapẽr
ã kagà. Nẽ hã kagà hpa pa hpãnhã hatur xà
kamã pam inhĩxi nhĩpêx. Tã na hapêx.

Wam Ximotre

Pawre kot Ximotre hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ Ximotre kêp Pawre ho ajuta ho hkôt pa xwỳnh na pre. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o Jejus kôt hkwỳjê jahkre ho pa. Hãmri nhũm Pawre krĩ hõ kamã pa nẽ kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ. Na pre ra Epes kamã mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ ahkre ho pa nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja kamã Ximotre mã tanhmã mẽ harẽnh to. Nẽ kot Tĩrtũm kapẽr o Jejus kwỳjê jahkre mex xwỳnhjê xunhwỳr kaxyw kãm karõ. Nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mẽ ahkre ho pa hã kãm karõ nẽ hwỳr kagà nẽ kumẽ. Nẽ kãm:

1 Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho ixpa kaxyw na pre Mẽpapytàr xwỳnh Tĩrtũm mẽ Jejus Kris wa ixta nẽ ixãm. Jejus kamã na pu htem pajamak rãhã ho ri papa.

2 Nà ra ate ixkapẽr mar xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra pyràk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr o ixpa nẽ ato wa hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. E Ximotre ho na pa war awỳr kaxyw. Kwa kêr ka wa kamã axukaprĩ nẽ kutã war anojarêt rãhã ho wa ri apa. Kot kaj wa ã ho mex anẽ nhũm war anhỹ hã hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa.

Anhỹr o na pa hte war ato kuwỳ

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh

Rõmãn 16.17; Wam Ximotre 6.3; Sikũn Ximotre 2.23; Xitre 1.5-16

3 Nẽ na pu pre wa Epes kamã papa tã pika pê Masetõn wỳr panojarêt nẽ tee ri Epes kamã Tĩrtũm kapẽr ho hêx o mẽ ahkre xwỳnhjê kapẽr ma. Jakamã na pa pre amã:

—E Ximotre kêr ka Masetõn wỳr ixkôt amõr kêt nẽ. Ãm jar Epes kamã arĩk nẽ ixwakre kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mã akapẽr nẽ ã mẽ hêx anhỹrja nê mẽ hkurê ho ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr o amã harẽ hãmri nẽ Epes kamã are nẽ ma Masetõn wỳr ahte mõ. 4 Mẽ hêx xwỳnhjaja amnepêm panhĩgêtjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã ujarẽnh toja nhũm htem mẽ kãm harẽnh pix o pa. Nẽ mẽ hixi piitã harẽnh o pa. Na htem ã amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã ujarẽnh anhỹr o pa. Jao axpẽn kwỳm ri mẽ ahkre nẽ mẽ hã axpẽn mã àkjêr o pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Tĩrtũm nhỹ hã kãm hprãm xà hkôt mẽ ahkre hkêt nẽ. Koja mẽhõ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ ahkre hãmri nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx pê tanhmã mẽ ahkre hto. Nom ixte amã mẽ harẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ahkre hkêt jakamã na pa pre inhnojarêt nẽ ã amã mẽ harẽnh anẽ nẽ mẽ kuri Epes kamã are.

5 Tã kêr ka arĩ mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa Ximotre. Nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx pê hamaxpẽr mex o pa. Jao tanhmã hamaxpẽr punuj to hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ te kãm amnhĩ tã ma pyràk o nhãm kãm mẽ hã ma ho pa. 6 Ixte amã mẽ hêx xwỳnh jarẽnh xwỳnhjaja na htem ã mẽ ahkre anhỹr kêt nẽ. Na htem htỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ ahkre hto. 7 Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽmoj tã karõja mẽ kot mar tỳx ã amnhĩ kamnhĩx nẽ ho mẽ ahkre hprãm tã no ãm hprĩ hã mar kêt nẽ htỳx ri ho mẽ ahkre ho pa. 8 Tĩrtũm kot Mojes mã mẽmoj tã karõja mex. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pre. 9 No na pre mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mã ã hã karõ anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mã na pre hã karõ.

Mẽ kot mẽ õ pahi kapẽr mar kêt xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp kuhê ho mẽ pa xwỳnhjê mã.

Nẽ Tĩrtũm ã mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ kot mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà hpar xwỳnhjê mã.

10 Nẽ mẽ hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽmyjaja kot mẽnijê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ myjê hkĩnh nẽ mẽ ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽnijaja kot mẽmyjê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ nijê hkĩnh nẽ mẽ ho amn-

hĩkati xwỳnhjê mã.
Nẽ mẽ kot mẽmoj to àhkĩnh nẽ nhãm mẽ kãm ho wẽnê o mẽ pa xwỳnhjê mã.
Nẽ ri mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjê mã.
Ã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ kaxyw na pre Mojes mã mẽmojta ã karõ. Mẽ kãm Jejus prãm kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. [11] Tã pa na pa hte Pahihti kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm ixãm. Tĩrtũmja mex o mex. Tãm na pre ja kaxyw ixãm.

Tanhmã Pahihti Jejus Kris kot Pawre ho mex to hã harẽnh
Atre 26.9-18

[12] Nẽ Pahihti Jejus Kris na hte ixto mex rãhã ho pa. Na hte tanhmã ixto pa ỹ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pre ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã ixàpênh ã karõ nẽ inhmã:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr mex jakamã kêr ka ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Anẽ.

[13] Nom amnepêm na pa pre hkôt ijamaxpẽr kêt nẽ. Ãm axtem nẽ haprỳ rũnh nẽ ho ixkapẽr punuj o ri ixpa. Nẽ hkwỳjê ho ixkrihkrit nẽ mẽ haprỳ nẽ mẽ htak. Nom kormã amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr kêt jakamã ixtỳx ã mẽ hipêx anhỹr o ixpa nhũm Pahihti ja hã ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ mẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. [14] Nẽ kãm ijapê xàj mẽmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa nẽ tanhmã ixkrã hto pa ra amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Hãmri nẽ kukwak ri ra inhmã hkwỳjê hkĩnh nẽ hpãnhã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt ixpa.

[15] Nẽ Jejus Kris ra wrỳk nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê htyk ã harẽnhja na pa hte harẽnh o ri ixpa. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex. Kê mẽ piitã kuma nẽ hã nohtỳx rãhã ho pa.

Kormã ixte hkôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o mẽ piitã mẽ hakrenh [16] nhũm Tĩrtũm ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw ixãm. Mẽ piitã mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ axpẽn mã ã ijarẽnh anhỹr kaxyw. Nẽ ijarẽnh o:

—Kwa Pawre na pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o pa nhũm Jejus Kris ja hã omu nẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Na pre tanhmã hkrã hto nhũm ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa pu mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kêr pu mẽ Pawre pyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kraja wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

Anhỹr o axpẽn mã ijarẽnh nẽ ixpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre Tĩrtũm ã ixto mex anẽ. [17] Jakamã na pa hte kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà kapxipix apê Pahi Maati. Nẽ arãhã ho arãhã nẽ amex o amex. Mẽ ixte inhno ho aa apumunh kêt tã kapxipix apê Mẽinhĩpêêxà maati. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã ã amã amex o amex ã ajarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Ximotre kot tanhmã Epes nhõ xwỳnhjê jahkre hto hã kãm karõ
Wam Korĩt 5.1-5

[18] Nẽ te apê ixkra pyràk Ximotre. Tã kot paj mẽmoj tã amã karõ ka inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nà Pahihti Jejus mã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa prem axãm nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja axàpênh kukamã amã kapẽr nẽ amã:

—E ate ma mẽ kãm Pahihti Jejus jarẽnh o apa kaxyw Tĩrtũm kot axãm jakamã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Tã kot paj ijaxwỳja kagàja kamã amã ixkapẽr nẽ mẽmoj tã amã karõ. Ka mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pê Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao aprĩ hã mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ hkôt apa. [19] Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpẽr mex nẽ. Nẽ mẽmoj punuj pumu nẽ amã ho anhỹr prãm tã Jejus nhỹ hã nê amnhĩ to htỳx nẽ ho anhỹr kêt nẽ. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nom kot kaj ja nê amnhĩ to htỳx kêt nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ te ate Pahihti Jejus kaga pyràk. Na pre pahkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkaga nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. [20] Imẽnew mẽ Aresãnja na pre wa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tanhmã Tĩrtũm o kapẽr punuj to. Mỳrapê na pa pre Satanasti nhĩhkram wa haxà. Kot tanhmã wa ho nhũm wa kot tee ri amnhĩ tomnujta ã amnhĩ pumunh nẽ tokyx

tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw.

2

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ
Rukre 11.2-4; Atre 10.34-35; Epes 6.18

1 E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã amã karõ Xi-
motre. Ka inhma nẽ ixô ri ho mẽ pahkwỳjê
jahkre ho ri mẽ hkôt apa. E ja kumrẽx kot
paj mẽ kaxyw amã hã karõ. Kêr ka mẽ piitã
mẽ ho Tĩrtũm wỳr ho ri pa. Nẽ kãm mẽ harẽ
nẽ mẽ kaxyw mẽmoj tã axàhwỳr o ri apa.
Kêr kê ama nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Kê
mẽ amnhĩ tã omu nẽ ã kãm kapẽr anẽ nẽ
kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka ã mẽ
ixto mex anẽ. Amex o amex. Anẽ.

2 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ õ pahi nẽ mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ ho ahwỳr o pa
ho:

—Pa Tĩrtũm? Kwa kêr ka mẽ inhõ pahi
mẽ mẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh piitã
tanhmã mẽ ho kê mẽ ixto mex o pa. Kêr pa
mẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa pê amã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ
ixàmnhĩx mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

3 Kot puj mẽ ã mẽ ho mẽ papytàr xwỳnh
Tĩrtũmja wỳr o papa anẽ nhũm mẽ pama
nhũm ja kãm mex nẽ.

E kêr ka ã mẽ kãm ja hã karõ anẽ Ximotre.

*Tĩrtũm kãm mẽ*moj prãm ã harẽnh
Sikũn Pêtre 3.9

4 Nẽ mẽ piitã mẽ kot kapẽr mar nẽ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

5 Ja kaxyw na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus
mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Tĩrtũmja
tapxipix na kêp Mẽpahpãm. Nẽ Kra Jejusja
tapxipix na kot Tĩrtũm mã tãm mẽ pax-
unhwỳr mã xwỳnh. Ja kaxyw na pre amnhĩ
grônh kôt wrỳ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato.

6 Hãmri nẽ gaa nẽ àptàr hãmri nẽ mẽ
pahpiitã mẽ panê ty. Jao Tĩrtũm mã mẽ
pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amn-
hĩrer pa. Tã mẽ pahpiitã mẽ pahte kot
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh mar nẽ
tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm
kãm hprãm.

7 Ja kaxyw na pre ixãm. Ixte Ijaew kêt
xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt ixpa kaxyw. Nẽ Jejus nhỹ hã tanhmã
mẽ kãm ixkapẽr to ho ri ixpa kaxyw. Nẽ
tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh kaxyw. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Na pa hte Ijaew kêt
xwỳnhjê hkôt ixpa nẽ ã mẽ kãm ixkapẽr anẽ
nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate Tĩrtũm Kra Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm. Jakamã
kwa mẽ tokyx amnhĩ kaxyw hkôt aja-
maxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

Ikrêsti kamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

8 Nẽ kot kaj mẽ tõhã Tĩrtũm kapẽr mar
kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nẽ Tĩrtũm
mã amnhĩ jarẽ nom kêr ka mẽ mẽmoj tã
axpẽn kamã agryk kamã kãm amnhĩ jarẽnh
kêt nẽ. Rỳ mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr
kamã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm tãm
mẽ ajamaxpẽr pix o kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ
tãm amnhĩ nhĩpêx kamã kãm amnhĩ jarẽ.
Ja na inhmã hprãm. Tã kêr ka ã Epes nhõ
xwỳnhjê mã ja hã akarõ anẽ Ximotre.

*Mẽ*nijaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
kaxyw mẽ hã kãm karõ
Wam Korĩt 14.34; Epes 5.22; Xitre 2.3; Wam Pêtre 3.1-7

9 Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt mẽ pahtõx-
jaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ
kaxyw amã karõ ka inhma. Nà mẽmyjaja
kot mẽ omunh nẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj
kê mẽ htỳx ri mẽ noo mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hkêt nẽ. Nẽ ja prãm xàj tanhmã
ê jagjênh to hkêt nẽ rỳ tanhmã ri mrar to
hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj
õkrexê mex jagjênh rỳ mẽ ĩhkra kamã kàx
mex jagjênh nẽ ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ
ja kaxyw tanhmã ri amnhĩ kĩ jaxwỳr to nẽ
ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ mẽ ê mex jagjê
nẽ mẽ noo mã htỳx ri hpijaàm kêt o pa hkêt
nẽ. Kê mẽmyjaja kãm mẽ hkĩnh prãm xàj ã
htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt nẽ.
10 Mẽ kãm anẽ kê mẽ kãm Tĩrtũm mãn kĩnh
xàj mẽ piitã mẽ kutã mẽmoj to nojarêt o pa.

11 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ Tĩrtũm kapẽr mar
kaxyw mẽ pikuprõnh xà hwỳr agjê nẽ akryk
Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ nẽ htỳx ri axpẽn
mã kapẽr o hkrĩ kêt nẽ.

12 Nẽ kê mẽ ikrêsti kamã Tĩrtũm kapẽr o
mẽmyjê jahkre hkêt nẽ. Rỳ kamã mẽmoj
tã tanhmã mẽ kãm karõ hto hkêt nẽ. Ãm
akryk Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ. 13 Mẽmo
mỳrapê koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà

na pre Tĩrtũm my kot wa finat Atãwja kumrẽx nhĩpêx nẽ kormã hprõ Ewa o hapu nẽ hipêx. [14] Nẽ Atãwja na pre kagã kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Prõ na pre mar xà hkôt Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp xa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. [15] Mỳrapê na htem mẽnijaja hpijagri ho hikwỹ nhũm mẽ hkrajaja à htỳx kãm hapôj. Tã nom koja mẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ã ixte mẽ kaxyw amã mẽmoj tã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ nhỹrmã mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. E kêr ka ã mẽnijê mã mẽmoj tã karõ anẽ Ximotre.

3

Pastô kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Xitre 1.5-9

[1] E kot paj hpãnhã tanhmã pastô jarẽnh to. Koja mẽhõ kãm kêp Kris kwỳjê nhõ pastô nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hprãm nẽ ãm hãmri ã hamaxpẽr anẽ. Ja mex. [2] Jakamã koja mẽhõ kãm kêp pastô hprãm hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Koja mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nẽ hprõ pix tãnopxar o pa.

Nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ.

Nẽ tãm hamaxpẽr.

Nẽ àmnhĩx amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ kuwỳ.

Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ.

[3] No kê mẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ àhkurê ho pa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ ho ri mẽ hkôt pa. Jao mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ amnhĩm kàxpore rax o pikuprõnh prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

[4-5] Nẽ hkrajê jahkre mex o pa nhũm mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ hã hpijaàm kãm tãm amnhĩ nhĩpêx.

Koja mẽ hkrajê jahkre mex kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn Kris kwỳjê jahkre mex kêt nẽ. Jakamã nhũm hkrajê mẽ Kris kwỳjaja tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

[6-7] Nẽ kê mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

Mẽ kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ hã hpijaàm o pa kaxyw. Nom koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho kapẽr punuj nẽ. Satanasti kãm hprãm xà hkôt.

Nẽ kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

Koja mẽ kêp pastô hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã tanhmã hamaxpẽr to nẽ amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ te kot Satanasti nhĩpêx pyràk o hipêx nẽ tanhmã homnuj to. Ja pymaj kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

E pastô na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kamã Jejus kwỳjê jahkre nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa Ximotre.

Mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ

Atre 6.1

[8] Nẽ kot paj hpãnhã amã mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê jarẽ ka inhma Ximotre. Nà koja mẽhõ kãm Kris kôt hkwỳjê ho ajuta hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Koja mẽ htỳx ri mẽmoj tã mẽ kãm hpẽr o pikẽnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽmoj to hêx to ho pa hkêt nẽ.

Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ amnhĩm kàxpore ho pikuprõnh nẽ ho rax prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

[9] Nẽ kê Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt hamaxpẽr o pa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pamã kapẽr piitã ho amnhĩrĩt jakamã koja Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjaja kapẽr piitã hkôt hamaxpẽr pê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa.

[10-13] Nẽ kê mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o pa.

Nẽ pastô pyrà nẽ mẽ hkrajê jahkre mex nhũm mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Nẽ kê mẽ hprõjaja mjên pyrà nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nẽ hkwỳjê ho kapẽr rỳ mẽ axpẽn jakwa kamã ri axpẽn mã mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nẽ.

Nẽ mjên pyrà nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx o ri pa. Nẽ amnhĩ to mex rãhã nẽ.

E koja mẽhõ kãm Kris kwỳjê ho ajuta ho pa hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom kêr ka mẽ kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ unhwỳr tokyx anhỹr kêt nẽ Ximotre. Taxy mẽ kamã ama nẽ aprĩ hã mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu mãn. Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ mex ã mẽ harẽ ka mẽ hã mẽ ama nẽ rĩ kormã mẽ kot mẽ ho ajuta ho pa kaxyw mẽ unhwỳ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã omu nẽ axpẽn mã mex ã harẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã hamaxpẽr mex o pa hã mẽ omu nẽ mẽ hã hpijaàm o pa.

*Pawre kot Ximotre mã amnhĩ jar*ẽnh

14 Nẽ inhmã awỳr inhmõr nẽ apumunh prãm Ximotre. Nom kot pa amnhĩ kukamã ã mẽmoj tã amã karõ nẽ hã kagà anẽ. 15 Kêr pa tokyx awỳr inhmõr kêt japêr ka ixte amã mẽmoj ã kagàta kamã harẽ nẽ ixkutêp ho mẽ ahkre ho ri apa. Mẽ kot mar nẽ hprĩ hã mẽ õ pastô nẽ mẽ kot mẽ ho ajuta ho mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh mar kaxyw.

Mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx nẽ pakatàt kôt mẽ piitã mẽ kãm pakapẽr o papa. Jao tanhmã mẽ kãm Jejus Kris jarẽnh to ho ri papa.

*Pawre kot Jejus mex o mex ã m*ẽ grer jarẽnh

16 Nẽ Jejusja mex o mex. Amnepêm kormã mẽ pahte harẽnh mar kêt tã pu prem harẽnh ma hãmri nẽ mex o mex ã pagrer o papa. Nẽ pagrer o:

Kris kêp Mẽpahpãm tã na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato.

Nhũm pre Tĩrtũm Karõja mex o mex ã harẽ.

Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja omunh o pa.

Nhũm ahpỹnhã pika piitã hwỳr tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnhja anhgrà.

Nhũm hte mẽ hkwỳjaja harẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Tã nhũm pika kamã àpênh jatur xàm kumẽ nhũm Tĩrtũm akupỹm amnhĩ wỳr ho api.

Na pu htem ã Jejus mex o mex ã pagrer anẽ.

4

*M*ẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã Kris kwỳjê jahkre hto xwỳnhjê jarẽnh

*Matêwre 24.4-13; Koros*ẽ 2.16-19; Sikũn Ximotre 3.1-9; Sikũn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16

1 Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw koja pika nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkwỳjê mã tanhmã Tĩrtũm kapẽr o hêx to ho pa. Na pre Tĩrtũm Karõ hprĩ hã mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja xep Satanasti hkwỳjaja Jejus kwỳjê hwỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Satanasti nhỹ hã mẽ kãm hêx o pa nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr nẽ Jejus kaga. Ã koja mẽ Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kukamã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

2 Nẽ Satanasti nhỹ hã mẽ kãm mẽmoj to hêx xwỳnhjaja ãm Satanasti pix mar o pa jakamã koja mẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj punuj pumu nẽ htỳx mex ã hkamnhĩx. 3 Tã koja mẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri ã Jejus kwỳjê mã hêx ho pa anẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ axpẽn mã ri mẽ rer o apa hkêt nẽ. Tĩrtũm kãm ja prãm kêt. Ãm ahte ri mẽ papaja na kãm hprãm. Anẽ.

Nẽ mẽ kot mẽmoj mex kur ã mẽ omu nẽ nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem ata hkur kêt nẽ. Tĩrtũm pê omnuj kênã kot ka kêt ri aku.

Anhỹr o koja mẽ kãm kapẽr o pa. 4 Nom Tĩrtũm na pre mẽ pamã mẽ apkur xà piitã ho kato. Mẽ paxàmnhĩx mẽ pahte piitã hkur o papa kaxyw. Jakamã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem mẽmoj kaga hkêt nẽ. Na pu htem mẽmoj kur kaxyw nẽ Tĩrtũm mã harẽ hãmri nẽ paxàmnhĩx kuku. 5 Tĩrtũm kot mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽnh jakamã na pu htem kãm harẽnh pê paxàmnhĩx piitã hkur o papa.

*Pawre kot m*ẽmoj tã Ximotre mã karõ
Sikũn Ximotre 1.6-14; Xitre 2.1-8

6 E Ximotre. Ixte mẽmoj tã amã karõta kêr ka ho Kris kôt pahkwỳjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã mẽ ahkre anhỹr jao ra Jejus Kris mã axàpênh mex nẽ. Na ka pre harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã kêr ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã kê mẽ piitã ja hã apumu.

7 Nẽ mẽ ujarẽnhja kot paj tanhmã amã hã karõ hto. Mẽ panhĩgêt xujarẽnh kamã mo Tĩrtũm jarẽnh? Amrakati kumrẽx. Jakamã

kêr ka mẽ hkôt ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri na.

[8] Nẽ na htem amnhĩ karo hprãm xàj tanhmã amnhĩ karo hto ho pa. Ja mex. Tanhmã kute hkêt. Na htem tanhmã amnhĩ karo hto nẽ gaa nẽ ra hkarore nẽ pa. No kêt mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o paja na mex o mẽ hkarota jakre. Na htem Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ mex nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa kuri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ja na mex o mex. [9] ãm hãmri ixte amã ja jarẽnh jakamã kwa kêr ka ja hã anohtỳx nẽ ri ho apa Ximotre.

[10] Nẽ Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Tã na pu pre amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm pahto hkra. Kãm mẽ piitã mẽ ho hkra hprãm jakamã na htem pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kra hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. Ja kaxyw na pu htem mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã o ri mẽ hkôt papa. Jao Tĩrtũm mã paxàpênh mex nẽ.

[11] E kêr ka ã ja ho pahkwỳjê jahkre anhỹr ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ho pa kaxyw.

[12] Nẽ kormã anyw tã kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri akapẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã ato htã arĩ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kutã anojarêt nẽ ajamaxpẽr mex pix o ri apa. Kot kaj kormã anyw tã ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ hã apumu nẽ kãm akapẽr mar prãm nẽ. Anyw ã apumunh tã kãm akapẽr mar prãm nẽ.

[13] Nẽ kêr ka mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ ka arĩ ixkutêp mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm ã kagà kamã akapẽr rãhã ho apa. Nẽ aprĩ hã tanhmã ho mẽ ahkre hto nẽ ho mẽ ahkre mex nẽ Ximotre.

[14-15] E kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa nẽ amã ho anhỹr kaga hkêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kot ate Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o amõr ã apumunh kaxyw. Kormã ate mẽ kãm Jejus jarẽnh o apa hkêt ri na pre pastô nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnhjaja ate Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw axãm. Hãmri nẽ anhĩmõk ã mẽ ĩhkra jaxwỳ nẽ axàpênh kukamã tanhmã ajarẽnh to nẽ ato Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm ate mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw amã ajamaxpẽr o hihtỳx. Tã kêr ka ỹ hã ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa.

[16] Nẽ kwa kêr ka amnhĩ pumunh mex nẽ Ximotre. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ akatàt kôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ ama nẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa.

5

*Tanhmã m*ẽ pahte Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to kaxyw mẽ pamã karõ

Sikũn Ximotre 2.24-25

[1-2] E kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate tanhmã ja nê kãm akapẽr to hã amã karõ.

Nà koja mẽhõ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ka harẽnh ma hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ja nê tanhmã kãm akapẽr to. Nom kêr ka kãm akapẽr mã agêt kêt nẽ.

Koja mẽwejjê õ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp anhĩpêêxà rỳ akatorxà pyràk o kãm akapẽr. Jao hã apijaàm o tanhmã kãm akapẽr to.

Rỳ koja apyrà nẽ mẽ nywjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp atõ pyràk o kãm akapẽr.

Rỳ mẽnijê nyw õ amnhĩ tomnuj japêr ka te kêp atõx pyràk o kãm akapẽr. Jao hã apijaàm o kot amnhĩ tomnujja nê tanhmã kãm akapẽr to.

E kêr ka mẽ kot amnhĩ tomnuj nê ã mẽ pahkwỳjê mã akapẽr anhỹr o apa Ximotre.

Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh

Xiakre 1.27

[3] Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳ pê mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽ. Nà koja mẽhõ nija hkra hkêt nẽ htàmnhwỳ hkêt nẽ pa nhũm mjên kêp ty ka mẽ apê Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu nẽ mẽmoj to kutã anojarêt rãhã ho ri apa. [4] Nom koja ra hkra rỳ ra htàmnhwỳ japêr kê mẽ tãmjaja tanhmã ho ajuta hto ho pa. Kãm õ nẽ kãm mẽmoj nhõr o pa. Kormã mẽhprĩre ri na pre mẽ õ wôwô nẽ mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà mẽ hamãr mex pê mẽ kãm õ ho pa. Tã ra mẽ àptàr jakamã kê mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hamãr mex pê mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa. Ja na Tĩrtũm kãm

hprãm. Ã mẽ kot hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa
jakamã te mẽ kot Tĩrtũm mã àpênh pyràk.
5 No koja mẽhõ ni ra wejre nẽ ahte ri pa.
Nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ hkêt nẽ ri pa. Tã kê
ja hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm kamnàr rom
amnhĩ to hwỳr o pa. Nẽ mẽ piitã mẽ ho
hwỳr o pa. Jao tãm hamaxpẽr. Ka mẽ apê
Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu hãmri nẽ mẽ
kam nẽ tanhmã kutã anojarêt to ho ri apa.
6 No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
Nẽ htỳx ri mẽ grer wỳr mra nẽ hpijaàm kêt
o ri mra ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ajuta
hkêt nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
pa nẽ arĩ htĩr tã te ra htyk nẽ hikwỹ pyràk.
7 E kêr ka ã ja hã Kris kôt pahkwỳjê mã
karõ anẽ. Kê mẽ ama nẽ ã mẽ mjên htyk
xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa. 8 Nom koja
mẽhõ amnhĩ kwỳjê ho mex kêt japêr. Nẽ
õrkwỹ kamã hprõ nẽ hkrajaja nẽ hipêêxà nẽ
katorxà nhũm mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr
kêt japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jao Jejus kaga nẽ te mẽ kot hkôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom amnhĩ tomnuj
tỳx o mẽ hakre.
9 Nẽ mẽ mjên htyk nẽ mẽ hkra nẽ
mẽ htàmnhwỳ hkêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ
tanhmã mẽ ho ajuta hto kaxyw hãmri nẽ
mẽ hixi piitã hã kagà. Nom kwa kêr ka aprĩ
hã tanhmã mẽ amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu
nẽ rĩ kormã mẽ hixi hã kagà.

Koja mẽhõ kormã mjên htĩr ri tãm hipêx
nẽ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati hkêt
nẽ.

Nẽ ra hã amgrà pê 60 rỳ ra hã 60 jakre.

10-11 Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o pa.

Nẽ hkrajaja kormã htĩr ri nhũm mẽ
hamãr mex nẽ mẽ ahkre mex o pa.

Nẽ nhãm krĩ hõ nhõ xwỳnhjaja õ krĩ
hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ.

Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex o
pa.

Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka ja hã mẽ
omu nẽ rĩ kormã mẽ ho ajuta kaxyw mẽ hixi
hã kagà. Nom mẽ hixi hã kagà kaxyw nẽ
mẽmoj tã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa
hã inhmã amnhĩ jarẽ pa ama nẽ rĩ kormã
anhĩxi hã kagà.

Kot kaj axte amjên kêt nẽ.

Nẽ tanhmã Kris kôt akwỳjê ho mex to ho ri
apa.

Nhũm mẽhõ mẽmo mỳrapê hkaprĩ nẽ pa ka
ja hã omu nẽ tanhmã ho ajuta hto.

E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa
hã amnhĩ jarẽ pa ama nẽ anhĩxi hã kagà.
Hãmri nhũm Kris kôt akwỳjaja amã axàp-
kur xà nhõr o pa. Anẽ.

Ã mẽ kãm akapẽr anẽ nhũm mẽ ama nẽ
amã:

—Ỳ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hixi
hã kagà. No kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt
xwỳnhjaja kêr ka kormã mẽ hixi hã kagà
hkêt nẽ. Koja mẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõja ma nẽ
wam tajê pyrà nẽ amã:

—Ỳ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na
pa Jejus Kris noo mã ã amnhĩ jarẽnh anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ ra hkurẽ
hapôj nẽ ra kot amnhĩ jarẽnhta kwỳm ri
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ axte mjên. 12 Ra
amnhĩ jarẽnh o:

—Ma kot paj ãm Jejus mã pix mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ axte inhmjên
kêt nẽ.

Anhỹr tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ kot
amnhĩ jarẽnh kwỳm ri axte mjên. Jao te
Jejus mã amnhĩ to hêx pyràk nhũm Tĩrtũm
pê jamnuj. Ja pymaj kêr ka mẽ kormã
mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwỳnhjê nhĩxi hã
kagà hkêt nẽ. Kormã mẽ hã amgrà pê 60
kêt xwỳnhjaja arĩ mẽ hkĩnh tỳx 13 jakamã
kot kaj mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr o apa
nhũm mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axte
amnhĩm àpênh kêt nẽ. Ãm kãm kaga nẽ
htỳx ri nhãm mẽ hwỳr mra nẽ nhãm mẽ
hwỳr mra. Nẽ amnhĩ pumunh mex kêt nẽ
htỳx ri axpẽn jakwa kamã ri mẽ hixi ho rêr
o pa. Nẽ nhỹri mẽmoj pumu rỳ tanhmã
mẽmoj jarẽnh mar to hãmri nẽ ma htỳx
ri hkwỳjê mã harẽnh o mra. Koja mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hãmri nhũm mẽ
kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja ja hã mẽ omu
nẽ mẽ hkôt mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê ho
kapẽr punuj nẽ. 14 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa pymaj kêr ka kormã mẽ nyw
xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ mãmrĩ axte mjên
nẽ o pa. Hãmri nẽ hkra nẽ hkrajê jamãr o
pa. Ja na inhmã hprãm. Koja mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ kêp Kris kôt
pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ hkôt tanhmã
mẽ pahto kapẽr punuj to hkêt nẽ. 15 Mãn
ka ra Kris kôt pahkwỳjê nyw pê mẽ mjên

htyk xwỳnh kwỳjaja tanhmã amnhĩ tomnuj
to hã mẽ harẽnh ma. Na prem Jejus kaga nẽ
Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.
[16] E kêr ka mẽ ã Kris kwỳ pê mjên htyk
xwỳnhjê nhĩpêx o apa anẽ Ximotre. Nom
koja mẽ akwỳ kamã mẽhõ nhõ wôwô mjên
rỳ katorxà mjên kêp ty kê tãm kãm õ ho
pa. Kêr kê Kris kôt pahkwỳjaja ãm mẽ kêp
mẽ mjên htyk xwỳnh pê mẽ hkra nẽ mẽ
htàmnhwỳ hkêt nẽ ahte ri mẽ pa xwỳnh
pixjaja tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa.

Mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê hkrãhtũm
kaxyw mẽ pahtã kãm karõ

Atre 14.23; Wam Korĩt 9.7-14; Karatas 6.6; Wam Tesarõn 5.12; Wam Pêtre 5.1-4

[17-18] Nẽ kot paj hpãnhã amã Kris kôt mẽ
pahkrãhtũmjê jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot mẽ harẽnh kot:

Kêr ka Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre
xwỳnhjaja mẽ ahkre pãnhã mẽ kãm
amnhĩre. Anẽ.

Nẽ mããnẽn mẽ harẽnh ã kuxi nẽ mẽ harẽnh
o:

Koja akrit amã àpênh o pa ka ho mex nẽ
kãm õ mex o apa. Anẽ.

Ã ja jarẽnh kot anhỹr jakamã koja Kris kôt
mẽ akrãhtũmja Kris mã tanhmã mẽ ato mex
to ho pa ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex
o ri apa. Kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre
mex jakamã ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer
mex nẽ.
[19] Nẽ koja mẽhõ pixi nẽ mẽ awỳr tẽ nẽ
amã Kris kôt mẽ akrãhtũm kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to ka ama nẽ
ãm ama. Nom koja wa hamẽxkrut rỳ mẽ
axkrunẽpxi nẽ mẽ awỳr mra nẽ axpẽn kôt
tanhmã harẽnh to ka mẽ ama nẽ ãm hãmri
mẽ kot tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota kôt
ajamaxpẽr. [20] Hãmri nẽ Kris kwỳjê piitã
mẽ noo mã kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta
mã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nê kãm
akapẽr kê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. Mẽ piitã mẽ kot hã amar nẽ nhỹrmã
tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate uràk
nẽ hã tanhmã mẽ kãm axàkjêr to pymaj
tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.
[21] E Tĩrtũm noo mã na pa ã amã mẽ
kaxyw mẽmoj tã karõ anẽ Ximotre. Nẽ Jejus
Kris mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê
noo mã pa ã amã karõ anẽ. Jakamã kêr
ka inhmar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri
apa. Jao mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
Nom kêr ka akràmnhwỳ kot tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã omu nẽ axtem nẽ ãm omu nẽ
ajamaxpẽr o:

—Nà kêp ixkràmnhwỳ kênã kot paj kêt ja
nê tanhmã kãm ixkapẽr to. Pa ho anhỹr kêt
nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ
hipêx o axpẽn pyràk.
[22] Nẽ kêr ka anojarêt kãm mẽ kot Tĩrtũm
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa
kaxyw mẽ unhwỳr kêt nẽ. Aprĩ hã tanhmã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã hã mẽ omu nẽ
mẽ hkapi nẽ rĩ kormã mẽ unhwỳ rỳ tee ri
mẽmoj tã mẽ omu nẽ mẽ hkaga.

Nẽ koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to
ka ja hã omu rỳ harẽnh ma hãmri nẽ uràk
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Arĩ Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx
pix o apa. [23-25] Na htem tõhã tanhmã amnhĩ
tomnuj to nhũm mẽhõ ja hã mẽ omu nẽ
mẽ harẽnh kurê kumrẽx. Kris kôt mẽ
hkrãhtũm kormã kot tanhmã hã kãm nẽ
hkêt ri nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ tanhmã
mẽ harẽnh to. Nom na htem tõhã hpimxur
pê tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm Tĩrtũm
pix ja hã mẽ omu. Tã koja nhỹrmã mẽ
piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã
harẽnh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja
haxwỳja. Na htem tõhã mẽ noo mã tanhmã
mẽhõ ho mex to nhũm hkwỳjaja ja hã omu
nẽ axpẽn mã mex ã mẽ harẽ. Nẽ tõhã
hpimxur pê tanhmã mẽhõ ho mex to nhũm
mẽhõ ja hã omunh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix
ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu. Tã koja
nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt
nhũm mẽ piitã harẽnh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ kwa Ximotre. Axà nẽ anhõhymnuj nẽ
ri apa jakamã kwa kêr ka gô pix o akõm o
apa hkêt nẽ. Mããnẽn wĩhti hkwỳ ho ixkõ
kêr ka anhõhy mex japêr.

6

Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê kaxyw mẽ
hã kãm karõ

*Epes 6.5-9; Koros*ẽ 3.22–4.1; Xitre 2.9-10;
Wam Pêtre 2.18-25

[1] E kot paj mẽ akwỳjaja mẽ kãm mẽ àpênh
o mẽ pa xwỳnhjê kaxyw mẽmoj tã amã
karõ. Mẽ kãm anẽ kê mẽ õ patrãw ã hpijaàm
o ri pa. Jao mẽ kapẽr ma nẽ hkôt kãm àpênh
mex nẽ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm
amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa pẽr Tĩrtũm kapẽr na mex kumrẽx.
Inhmã àpênh xwỳnhja na hte hkôt amnhĩ

nhĩpêx pê amnhĩ to mex o pa. Pẽr ãm hãmri na hte Pawre ho mẽ ahkre ho pa.

Anhỹr o hamaxpẽr. [2] Nẽ koja mẽ õ patrãw ra Kris kôt amnhĩ xãm japêr ka kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã anẽ kê Kris kôt mẽ kêp mẽ htõ hã mẽ kãm àpênh mex o ri pa. Nom kê mẽ uràk nẽ kêp Kris kôt hkwỳ hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Kris kôt ixtõ kênã kot paj kêt ri kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm ixàpênh mex o ri ixpa.

Anhỹr o hamaxpẽr kêt nẽ. Kê kêp Kris kôt htõ hã kãm ho mex prãm xàj kãm àpênh mex o pa.

E kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã ã tanhmã mẽ àpênh to ho pa hã karõ anẽ Ximotre.

*Tĩrtũm kap*ẽr kwỳm ri mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh

Rukre 12.13-21; Xiakre 5.1-6

[3] Nẽ na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnh kwỳjaja Kris kwỳjê mã Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa. Nẽ htỳx ri Jejus kapẽr kwỳm ri tanhmã harẽnh to ho pa. Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kapẽr tã nhũm htem htỳx ri tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa. [4] Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar tã mẽ àhpumunh tỳx kêt. Na htem tanhmã Tĩrtũm kapẽr kute hã axpẽn mã akir nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk o pa. Nẽ axpẽn mã kapẽr punuj nẽ mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx o pa. [5] Nẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr pix o pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapẽr mar tỳx kêt nẽ. Hãmri nẽ htỳx ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Kot paj Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ixpa nhũm mẽ inhma nẽ inhmã amnhĩrer mex nẽ pa ixkàxpore rax nẽ ri ixpa. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ja inhmã mex.

Anhỹrja o kãm hikàxpore rũnh prãm o amnhĩ to amnhĩrĩt o pa.

*Kàxpore jar*ẽnh

[6-8] E kot paj hpãnhã amã tanhmã kàxpore jarẽnh to ka inhma Ximotre. Xà na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nẽ amnhĩ kôt kàxpore hkwỳ jamỳ nẽ ho pajapôj? Nà na pu htem pahkênh nẽ panhỹ kamã pajapôj. Tã kot puj mẽ ja pyrà nẽ nhỹrmã ty nẽ mã ho anẽ nẽ panhỹ kamã ma papa. Jakamã kêr pu mẽ kormã pika ja kamã pahtĩr nẽ papa ri paxàpkur xà nẽ mẽ paxê pix tãnopxar pê pahkĩnh nẽ ri papa. Pakàxpore rũnh kêt tã na pu htem Tĩrtũm kamnàr rom pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ papa. Jao pajamaxpẽr o:

—Nà ixkàxpore rax kêt nẽ ixkukrêx rax kêt tã na hte Jejus ixkôt pa ho pa nẽ mẽmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa. Jakamã ixkàxpore rax kêt tã ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa.

Anhỹr o pajamaxpẽr o papa.

[9-10] Mẽ kot amnhĩm kàxpore o pikuprõnh rũnh xwỳnhjaja na htem kàxpore pix kukamã hamaxpẽr o pa nẽ gaa nẽ kàxpore rũnh gryk ã amnhĩ tomnuj o pa. Na pre mẽ pahkwỳjaja kàxpore rũnh prãm xàj Jejus kaga. Tã ra mẽ hikàxpore rũnh tã hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ pa hkêt nẽ. Na htem omnuj nẽ hkaprĩ nẽ pa. Ã na htem mẽ hikàxpore rũnh xwỳnh kwỳjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao kàxpore pix kukamã hamaxpẽr nẽ gaa nẽ ra gryk ã mẽ kot amnhĩ to mex xà kaga hpa nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ tanhmã hkwỳjê nhĩpêx punuj to. Te tutre kot harôj xành ã htỳx rapuuti hwỳr gjêx nẽ tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyràk. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurẽ.

*Pawre kot Ximotre mã m*ẽmoj tã karõ

*Koros*ẽ 4.17; Wam Ximotre 4.14; Sikũn Ximotre 2.1-7

[11] Nẽ kwa Ximotre kêr ka mẽ uràk nẽ kàxpore rax prãm xàj amnhĩ tomnuj o apa hkêt nẽ. Ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao Tĩrtũm pyrà nẽ ate amnhĩ jarẽnh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amã Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê mẽmoj to mẽ kutã anojarêt o ri apa. Nẽ Kris kôt mẽ hkwỳ hkêt xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã ato htã ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa. [12] Na ka pre Kris kôt mẽ pahkwỳjê noo mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr awỳr nhũm ate Jejus kôt amnhĩ xãm nẽ amã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprãm ã amnhĩ jarẽ nhũm ikrêsti kamã mẽ piitã ja hã ama. Jakamã kwa kêr ka arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.

[13-14] E na pa mẽmoj tã amã karõ rax ka piitã kamã harẽ nẽ mar pa. Tã kêr ka inhmã ja hã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Mẽmoj piitã ho htĩr xwỳnh Tĩrtũm mẽ Jejus Kris wa noo mã tanhmã ja hã inhmã amnhĩ jarẽnh to. Jejus htyk kaxyw nẽ àmnhĩx kot Pahi Põn Pirat mã amnhĩ jarẽnh xwỳnhta noo mã amnhĩ jarẽ nẽ inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj ate mẽmoj tã inhmã karõ piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jejus Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Ãm hãmri na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ Pawre.

Anhỹr o inhmã amnhĩ jarẽ.

Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer

[15] Nẽ koja Tĩrtũm akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽnh xà hã arĩgro jarẽ hãmri nhũm kot harẽnh xàta wỳr pôj nhũm akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ. Tĩrtũmja mex o mex. Tapxipix kêp mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ kêp jar mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati.

[16] Nẽ tapxipix na rãhã ho rãhã nẽ mex o mex jakamã puhã hirã rax kumrẽx. Tã hkĩnhã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot puj mẽ puhã hirã raxja kutã hkêt nẽ. Jao hwỳr mẽ pamrar kêt nẽ.

Nẽ aa mẽhõ kot no ho Tĩrtũm pumunh kêt tã kwa kêr pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh rãhã ho papa.

Axte mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh

Rukre 16.9

[17] Nẽ kêr ka Kris kwỳjê kamã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ kot amnhĩ to rũnh kôt amnhĩ to àmra ho pa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw mẽ hikàxpore rũnh kôt hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Kàxpore na hte hapêx tokyx anẽ. Mẽ kãm anẽ kê mẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Na hte àmnhĩx tanhmã mẽ pahto mex to ho pa nẽ mẽ pahpê õxỳ hkêt nẽ. Jao mẽ pahwỳr na rẽ nhũm mẽ pahpur go mex nẽ pu mẽ kamã panhõ rũnh o papa. Nẽ mẽ pamã myyti ho hirã pu mẽ kukwak ri parĩt mex pê mẽmoj tã paxàpênh o papa. Ã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex kot anhỹr pu mẽ kukwak ri pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Tã kêr ka mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã mãn hamaxpẽr rãhã ho pa. [18] Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ hikàxpore ho hkwỳjê pê õxỳ hkêt nẽ ho tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Nẽ àmnhĩx ho tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho ajuta hto ho pa. [19] Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ õ krĩ kamã mẽ kutêp mẽ kãm mẽmoj mex o akuprõ. Jakamã nhũm mẽ kormã jar htĩr nẽ pa ri mex nẽ pa nẽ mããnẽn nhỹrmã kaxkwa kamã mex kumrẽx o jar pika ja kamã mex nẽ pata jakre. E kêr ka ã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã ja hã karõ anẽ Ximotre.

*Pawre kot Ximotre mã m*ẽmoj tã karõ jatur xà

*Koros*ẽ 4.17; Wam Ximotre 6.14; Sikũn Ximotre 1.13, 4.5

[20] Nẽ ra Tĩrtũm kot ate kapẽr o mẽ ahkre ho apa kaxyw axãm jakamã kêr ka tãm amnhĩ nhĩpêx pê mẽ ahkre mex rãhã ho ri apa. Jao Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ ahkre xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Na htem mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr mex ã mẽ hkamnhĩx nom mẽ kapẽr mex kêt. Jakamã kwa kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ ahkre hto hã mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. [21] Na pre ra mẽ pahkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr gryk ã Jejus kaga.

E ãm ja pix. Kẽ Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa ã amã ixkapẽr ã kagà anẽ.

Sikũn Ximotre

Pawre kot Ximotre hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja Jejus ã unê nẽ krĩ pê Rõm kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Tã ra mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm Ximotre mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Na pre Ximotre Pawre hkôt pa ho pa hã mytwrỳ xohtô nẽ. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o Jejus kôt hkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm Pawre kagàja nhĩpêx nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ nhỹrmã mẽ kot Pawre pyrà nẽ Jejus ã hpĩr mã htã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt ã kãm karõ.

Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh tã nhũm Pawre Tĩrtũm kãm hprãm xà kuhpa hã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã Ximotre mã mẽ harẽ. Kot mẽ harẽnh mar nẽ Jejus kwỳjê nê mẽ omunh mex o pa kaxyw. Nẽ Ximotre kot Tĩrtũm kãm hprãm xà kot pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hã kãm karõ. Ã na pre Pawreja Ximotre mã mẽmoj tã karõ kamã hihtỳx nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

[1]Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa amã ixkapẽr nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ. Ixpê Jejus nhỹ hã hkwỳjê jahkre ho ixpa xwỳnh na pa. Tĩrtũm na pre ja kaxyw ixãm. Tĩrtũm Kra Jejus Krisja kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja nhỹrmã kukwak ri pamex kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ ri papa ho papa.

Pawre kot Ximotre ho Tĩrtũm mẽ Jejus wa hwỳr ã harẽnh

Atre 16.1-2

[2-3]Te apê ixkra pyràk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Na pa hte mẽ pakukamã mẽ panhĩgêt pyrà nẽ tãm ijamaxpẽr o ixpa pê Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã na pa hte ato Kra Jejus mẽ wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Arĩgro hã nẽ kamàt kãm amã ijamaxpẽr nẽ ato wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. E ixte ixkra puro Ximotre ho war awỳr kaxyw war amã ijamaxpẽr. Na ka hte wa ho mex nhũm war akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Te õ wôwô mẽ katorxà wa kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na pa hte kot amnhĩ nhĩpêx o paja mã ijamaxpẽr nẽ ỹ hã ixkĩnh nẽ. War ate kamã axukaprĩ ho ri apa kaxyw na pa ho war awỳ. War ate kutã war anojarêt rãhã ho ri war apa nhũm hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa ho pa kaxyw. Anẽ.

Pawre kot Ximotre nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh

[4]Nẽ na ka pre hte ixkôt ixto ajuta ho ri ixkôt apa htã pa pre nhỹhỹm inhnojarêt nẽ axtem axàpênh õ hã amã karõ hãmri nẽ Epes kamã are nẽ ma mõ. Ka amã ijapê xàj tee ri ma inhmõr ã ixpumu nẽ amỳr rax nẽ. Na pa hte arĩ ja hã inhnohtỳx nẽ ri ho ixpa Ximotre. Jao ra ato ama nẽ. Tã kot puj nhỹrmã axte axpẽn pumu nẽ pahkĩnh tỳx nẽ.

[5]Nẽ na pa hte akatorxà Enĩtre mẽ anhõ wôwôre Rojti wa kãm ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa. Na pre wa kumrẽx amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Tã ka wa hkanrẽhã wa uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ixte ja hã apumunh mex. [6]Na pa pre ate tanhmã Jejus mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa kaxyw axãm kaxyw anhĩmõk ã inhĩhkra xi nẽ ato Tĩrtũm wỳ. Kot tanhmã akrã hto nhũm ate Karõ nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Tã kêr ka arĩ ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa. [7]Na pu htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã pamã ma ho papa hkêt nẽ. Na pu htem ỹ hã pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh pê paxàmnhĩx tanhmã mẽ ho ajuta hto ho papa. Nẽ ỹ hã kapẽr o mẽ ahkre htỳx o ri mẽ hkôt papa. Nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx rãhã nẽ. Jao amnhĩ to mex pix nẽ.

[8]Jakamã kwa kêr ka amã mẽ kãm Jejus jarẽnh o apa pymaj tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ mẽ kot Jejus ã ijaxàr nhũm arĩ ixkrĩ hã ijarẽnh ma nẽ mẽ kot ixkuxwar ajaxàr pymaj mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ kot ã anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka amnhĩ kamã akahak kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx xà ho amnhĩ to htỳx nẽ ixpyrà nẽ ma mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh to rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot tanhmã hã anhĩpêx to htãã. [9]Na pu htem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ Jejus kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ mẽ pahto hkra. Hãmri nẽ mẽ pahte hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw

mẽ paxunhwỳ. Ãm Jejus pix kukwak ri na hte mẽ pahto hkra nẽ ã mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa anẽ. No na hte mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Koja mẽ nhỹrmã Ixkra Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ pa ja hã mẽ omu nẽ Ixkra kukwak ri mẽ ho mex nẽ. Anẽ.

10 Tã kormã mẽ pahte amnhĩ tã ã kot mẽ pajarẽnh anhỹrja mar kêt jakamã na pre Jejus mẽ pahwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to. Na pre ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Jakamã na pu htem ra amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã mẽ pahtyk tã nhũm Tĩrtũm kot Kra Jejus nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ Jejus kukwak ri wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. Jakamã na pu htem mẽ pamã pahtyk pyma ho papa hkêt nẽ.

11 Amnepêm na pre Tĩrtũm ixãm nẽ tanhmã inhmã ixàpênh ã karõ hto nẽ inhmã:

—E Pawre kêr ka Jejus nhỹ hã ma hkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt apa. Nẽ ixkapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

12 Tã ã kot inhmã kapẽr anhỹr nhũm ixte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpaja mỳrapê na htem Jejus ã tanhmã inhĩpêx kati hto ho pa. Pa hte ixpunuj nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ hkôt ixpa. Tã nom tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ. Ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr xwỳnhja na ixte tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh mex jakamã kot paj ty nhũm mẽ arĩ inhmỳr pê Tĩrtũm kapẽr mar o pa. Mẽ kot ja hã ixpĩr tã koja mẽ apê Kris kôt ixkwỳjaja inhmỳr pê arĩ mẽ kãm harẽnh o apa. Koja mẽ ã axpẽn mỳr pê amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã nhũm Pahihti Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ.

13 Kwa Ximotre. Ra ixte amã mẽmoj tã karõ rax jakamã kêr ka mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã o ri apa. Jao Jejus Kris nhỹ hã mẽ piitã mẽ noo mã amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa. 14 Ate mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri apaja ãm hãmri na. Tã koja mẽhõ htỳx ri tanhmã ho kapẽr punuj to rỳ axtem nẽ tanhmã harẽnh to ka ja hã ama nẽ nê kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Tĩrtũm Karõ ra kot akarõ hwỳr àr jakamã kêr ka ỹ hã ã Jejus jarẽnhja jamãr mex o ri apa anẽ.

*Pawre kot tanhmã amnhĩ jar*ẽnh to
Sikũn Ximotre 4.16-18

15 Nẽ mãn ka pre ra pika pê As kamã Kris kwỳ kot ixkaga hã mẽ harẽnh ma. Na pre Pijerti mẽ Emosti mẽ mẽ ohtô nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ ixto ajuta hkêt nẽ. 16-18 ãm Onẽsipti pix na pre mẽ kurom ijarẽnh ma nẽ man ixwỳr Rõm wỳr mõ nẽ ijapêr o ri mẽ hkôt mra nẽ ixwỳr kato. Hãmri nẽ xatã ixwỳr mra nẽ tanhmã ixto mex to. Jao akupỹm ijamaxpẽr o hihtỳx. Ixpê prês nẽ ixkrĩ htã kêp ixkràmnhwỳ hã amnhĩ jarẽnh ã hpijaàm kêt nẽ. Nẽ amnepêm kormã krĩ pê Epes kamã ixpa ri na pre mããnẽn tanhmã ixto mex to ho pa. Tã ã kot inhĩpêx mex anhỹr o pa jakamã na pa hte ho Pahihti Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Onẽsipti o na pa awỳ. Kot ixto mex rãhã ho pa jakamã kwa kêr ka ixtã omu nẽ kutã anojarêt rãhã ho apa. Nẽ õrkwỹ kamã hkwỳjaja mããnẽn tanhmã mẽ ho mex to. Hãmri nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ nẽ ixtã kamã axukaprĩ hã tanhmã ho mex to. Anẽ.

2

*M*ẽ pahte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx pix prãm ã mẽ pamã karõ
Wam Ximotre 6.11-16

1 E Ximotre. Jejus Kris kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã jakamã kwa kêr ka ỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ kamã akahak o ri apa hkêt nẽ. 2 Ra ate pa tanhmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre htoja mar jakamã kêr ka amnhĩ xô ri ã Jejus kôt mẽ pahkwỳjê jahkre ho apa anẽ. Mẽ kot amar nẽ pahpyràn axpẽn xô ri ho axpẽn jahkre ho pa kaxyw.

3-4 Sôrdat na htem mẽ hkrãhtũm kãm prãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao tanhmã kute htã kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tanhmãn à rỳ kãm prãm rỳ tanhmã omnuj to htã kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ hkrãhtũm kôt amnhĩ nhĩpêx. Na htem amnhĩ xàpênh kukamã tee ri hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Ãm mẽ hkrãhtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ Pahihti Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx

rãhã ho ri apa hprãm. Mẽ kot hã tanhmã atomnuj to htãã.

5 Nẽ mẽ hprõt tỳx xwỳnhjaja na htem hkwỳjê pê amnhĩ to wa hprãm xàj ãm ja pix kukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hprõt tỳx prãm xàj mẽmoj kot mẽ ho hirerek kêt nê amnhĩ jagri htỳx nẽ. Hãmri nẽ hprõt tỳx o hkwỳjê jakre nẽ amnhĩ to wa nẽ pôj nẽ kot amnhĩ to wa hã mẽmoj to kãnja. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ amã Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amã amnhĩ nhĩpêx prãm.

6 Nẽ pur kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja na htem mẽ hpur kãm àpênh pix tãnopxar o pa nẽ àpênh rũnh nẽ. Kãm kaga hkêt kãm àpênh o pa. Tã àpênh rũnhja kukwak ri ihpur kãm õ rũnh nẽ ho apkur mex o pa. Nom koja mẽ kãm kaga nẽ àpênh mex kêt nẽ hãmri nẽ õ grire nẽ apkur mex kêt nẽ. Tã kêr ka pur kãm mẽ àpênh rũnh xwỳnhjê pyrà nẽ Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Nẽ mẽ uràk nẽ amã kaga hkêt kãm axàpênh pix tãnopxar o ri apa.

7 E na pa ã ajahkre anẽ Ximotre. Tã kêr ka ixte ajahkreja ma nẽ kãm ajamaxpẽr rãhã nẽ. Koja Pahihti tanhmã akrã hto ka aprĩ hã mar tỳx nẽ.

8 Nẽ kêr ka Pahihti Jejus Kris mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Na pre katorxà hkôt kêp Pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ hã mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato nẽ panhõ pika kamã pa ho pa. Tã nhũm prem kupĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm akupỹm htĩr o htĩr. Ã na pre hte harẽnh anhỹr rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. 9 Mỳrapê na prem ijaxà pa arĩ jar ixkrĩ ho ixkrĩ. Na htem ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ axte ixte Jejus kapẽr jarẽnh o ixpa pymaj ijaxà. Tã ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr tã na hte Kris kôt pahtõjaja arĩ ixpãnhã mẽ kãm harẽnh o ri pa. Koja mẽ tee ri kãm Jejus jarẽnh o hapêx prãm kaprỳ. 10 Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Koja mẽ arĩ Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja mar o pa nhũm mẽ hkwỳjaja hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã pahpyrà nẽ kêp Jejus Kris kwỳ hã Tĩrtũm mẽ wa kuri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa.

Kris kwỳ kot tanhmã amnhĩ tã grer to hã mẽ harẽnh

11 Na pu htem mẽ pahpê Kris kwỳ hã ã amnhĩ tã pagrer anẽ:

Mẽ kot Kris ã mẽ panhĩmex tã kot puj mẽ akupỹm pahtĩr nẽ kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

12 Mẽ kot tanhmã Kris ã mẽ pahtomnuj to htã kot puj mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã ty nẽ nhỹrmã ĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o papa.

Nom kot puj mẽ amnhĩ kamã pakahak pê mẽ pahpê Jejus kwỳ hkêt ã amnhĩ jarẽ hã koja Jejus amnhĩ xwar mẽ pahpê hkwỳ hkêt ã mẽ pajarẽ.

13 Nẽ mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr kêê tã tanhmã amnhĩ jarẽnh to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Aa kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kuhpa hã ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex xwỳnhjê jarẽnh

Wam Pêtre 3.15-16

14 E Ximotre. Ixte ã mẽmoj tã amã karõ anhỹrja kêr ka ho mẽ ahkre rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ kãm hamaxpẽr rãhã nẽ.

Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o ri pa nẽ kapẽr ã tanhmã axpẽn mã àkjêr to hkêt nẽ. Koja mẽ hã axpẽn mã akir hãmri nẽ amnhĩ to mex kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ kot mẽ kapẽr mar xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr kukamã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ.

15 Nẽ na htem mẽ kãm mẽ àpênh mex xwỳnhjaja mẽ õ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt mẽmoj tã àpênh mex nẽ. Nhũm õ patrãwja hwỳr mra nẽ àpênh ã omu. Hãmri nhũm amnhĩ wỳr omu nẽ àmnhĩx noo mã apê. Kãm àpênh mex jakamã amnhĩ kamã kãm uma hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka Tĩrtũm noo mã kãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ aprĩ hã kapẽr o mẽ ahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kê ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã apumu nẽ anhỹ hã hkĩnh nẽ. Ka àpênh xwỳnhta pyrà nẽ amnhĩ kamã amã uma hkêt nẽ noo mã kãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

16 No mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽr mar nẽ ri mẽ hkôt axãm hkêt nẽ. Na htem mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ gaa nẽ te kêp mar pumaj amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 17 Tỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto xàja te kot mẽ hkànhy aa mex kêt nẽ ra omnuj

tỳx o mõrja pyràk. Jao mẽ kot mẽ kapẽr mar o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ mar pê ra mẽ hkôt amnhĩ tomnuj tỳx o mõ. Na hte ra Imẽnew mẽ Pijertija wa ã htỳx ri amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre anhỹr o pa. [18] Nẽ Tĩrtũm o hêx o mẽ hkôt pa nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr kêt ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã wa kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê Jejus kaga nẽ axte amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nom wa kapẽrja kot anhỹr kêt. [19] Kêt Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri na. Kot mẽmoj to hêx kêt jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr kaprỳ hkêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ pahpê hkrajê jarẽnh to nẽ harẽnh kot:

Tĩrtũm na kot hkrajê piitã omunh mex rãhã ho pa xwỳnh.

Anhỹr o mẽ pajarẽnh. Nẽ mẽ pamã mẽmoj tã karõ kot:

Kê mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm krajaja te kêp prat mex pyràk ã mẽ harẽnh

[20] Nẽ mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja mẽ õ xijere nẽ mẽ õ prat xohtôô. Prat kwỳ muxre nẽ hkwỳ omnajre. Prat pynajre na htem mãmrĩ kamã apku no prat muxreja ãm mẽmoj mex pix kaxyw na htem mêsti hã haxwỳ nẽ kamã apku. Kasamẽt ã rỳ mẽ hkra krã hkênh ã mẽ hkĩnh nhũm htem mêsti hã haxwỳ nẽ kamã apku. [21] Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjê hkôt hamaxpẽr kêt nẽ mẽ hkôt amnhĩ tomnuj kêt xwỳnhjaja te mẽ kot prat muxre pyràk. Na htem tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tanhmã hamaxpẽr punuj to ho pa hkêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ te mẽ kot prat muxre jaxwỳr nẽ kamã apkur pyrà nẽ mẽ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw mẽ unhwỳ.

Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

[22] Nẽ mẽ àptàr nyw jamaxpẽr punujja kêr ka te ate hamỳnh nẽ amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx Ximotre. Jao axte ho ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nom mẽ hamaxpẽr mexja kêr ka hamỳ nẽ amnhĩ krã him hagjê nẽ ho ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr rãhã nẽ. Nẽ amã mẽ kêp Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê tanhmã mẽ ho ajuta hto ho ri mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Na hte ã Pahihti Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

[23] Nẽ kêr ka mẽ kot htỳx ri amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Te ate mẽ kêp awry hã ri apa pyrà nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama. Na htem mẽ kapẽr mar o pa nẽ ra hã axpẽn mã tanhmã àkjêr to ho pa. Jakamã kwarĩ mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. [24] Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o papa xwỳnhjaja na pu htem mẽ kurom mẽmoj tã axpẽn mã paxàkjêr o ri papa hkêt nẽ. Na pu htem ãm mẽ piitã mẽ kamã paxukaprĩ pê mẽ ho mex nẽ mẽ kamã pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Na hte ã mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx o papa anẽ.

[25-26] Jakamã koja mẽhõ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkreja ma nẽ tanhmã ho amã kapẽr to ka ama nẽ amnhĩ tã tanhmã kãm akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm kamã axukaprĩ ho tanhmã hã kãm akapẽr mex to. Na hte Satanasti te kot amnhĩm mẽ unênh pyràk o mẽ hipêx nẽ tanhmã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o hêx to nhũm mẽ kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Tã kot kaj mẽ kamã axukaprĩ ho mẽ kãm akapẽr mex nẽ nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Te Tĩrtũm kot Satanasti pê amnhĩm mẽ utàr pyràk. Jakamã nhũm mẽ hpãnhã Tĩrtũm kapẽr mex ã harẽ nẽ harẽnh o:

—Nà pẽr ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Ãm mex o mex. Anẽ.

3

*Jejus akup*ỹn wrỳk kukamã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê jarẽnh

*Matêwre 24.4-13; Koros*ẽ 2.16-19; Wam Ximotre 4.1-5; Sikũn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16

[1] Nẽ Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja kot paj hpãnhã ixprĩ hã amã harẽ ka inhmar tỳx nẽ Ximotre. Koja Jejus akupỹn mẽ pahwỳr nojarêt pu mẽ pahpê hkwỳjaja pahpunuj nẽ papa. [2] Nẽ Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr o pa.

Jao hikàxpore rax o pikuprõnh pix kukamã hamaxpẽr pê hkwỳjê pê õxỳ htỳx o pa.

Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.
Nẽ tanhmã hkwỳjê japrỳ hto ho pa.
Nẽ mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà hã hpijaàm
kêt o pa.
Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kêt o pa.
Nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ho mex to nhũm
mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu
nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt
nẽ. Rỳ mẽ kãm: "Nà ãm hãmri na ka ã
ixto mex anẽ. Nà ja mex." Anhỹr o mẽ
kãm kapẽr kêt nẽ.
3 Mẽ ukaprĩ hkêt jakamã koja mẽhõ
tanhmã mẽ homnuj to nhũm amnhĩ tã
mẽ omu nẽ kamã gryk kurê kumrẽx nẽ
aa gryk o hapêx kêt nẽ.
Nẽ amnhĩ tã tanhmã hkwỳjê ho hêx to ho
pa.
Nẽ htỳx ri kãm hprãm xà hkôt tanhmã
amnhĩ tomnuj to.
Nẽ oprê ho pijapu pix kukamã hamaxpẽr.
Nẽ axtem nẽ kãm mẽmoj mex pumunh
prãm rỳ mẽmoj mex mar prãm kêt nẽ.
4 Nẽ mẽhõ ho hkràmnhwỳ htã axtem nẽ
mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkram
haxà.
Nẽ hamaxpẽr mex kêt o tanhmã amnhĩ
tomnuj to rãhã ho ri pa.
Nẽ amnhĩ to rũnh o mẽ piitã mẽ hakrenh
par ã amnhĩ to jarkrar o ri pa.
Nẽ amnhĩ krã hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx
prãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ
kãm Tĩrtũm kãm prãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx prãm kêt nẽ.
5 Hãmri nẽ mẽ kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh
o pa htã aa hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Ã
Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx
kot anhỹr jakamã kwa kêr ka ã mẽ hkôt apa
hkêt nẽ Ximotre.
6-7 Na htem hêx rom hkwỳjê nhõrkwỹ
hwỳr agjê nẽ kamã tanhmã mẽnijê mã hêx
to. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ
tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kaxyw. Nẽ
mẽ kãm mẽ kapẽr nyw mar prãm tã nhãm
mẽ kapẽr ma nẽ nhãm mẽ kapẽr mar nẽ
aa Tĩrtũm kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja hêx rom mẽ hwỳr
mra nẽ mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ tanhmã mẽ
kãm mẽmoj to hêx to. 8 Te kot amnepêm
finat Jãnre mẽ finat Jãmtija wa kot amnhĩ
nhĩpêxta pyràk. Na pre finat Mojestija
Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ ahkre hto ho pa
nhũm Jãnre mẽ Jãmti wa kãm mar prãm kêt
nẽ. Nẽ tanhmã ja nê hkwỳjê mã kapẽr to
ho pa. Tã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr o
mẽ pa xwỳnhjaja na htem wa uràk nẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ kapẽr nê
tanhmã hkwỳjê mã kapẽr to ho pa. Nhũm
mẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã ãm mẽmoj
punuj pix kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ kuma
nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kêt nẽ.
9 Tã nom koja mẽ hkwỳjaja tokyx hprĩ hã
mẽ kot mẽmoj to hêx ã mẽ omu hãmri nẽ
axte mẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ nhũm mẽ
rĩ amnhĩ pumu. Te amnepêm mẽ kot hprĩ
hã Jãnre mẽ Jãmti wa kot tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã wa omunhta pyràk.

Mẽ pahte Jejus ã pahpunuj tã hkaga
hkêt ã mẽ pamã karõ
Atre 13.50–14.7, 14.19-22
10 E Ximotre. Ate ixkôt apa ryy jakamã ra
ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx ho ixpa hã
ixpumunh mex.
Ixte tanhmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre
hto ho ixpaja.
Nẽ inhmã mẽmoj to anhỹr prãm
xwỳnhja.
Nẽ ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ija-
maxpẽrja.
Nẽ inhgryk tokyx anhỹr kêtja.
Nẽ ixte tanhmã Kris kôt ixkwỳjê ho mex
to ho ri ixpaja.
Nẽ ixpunuj nẽ ixpa htã arĩ Kris kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o ixpaja.
Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja ate
ixpumunh mex.
11 Na pa pre krĩ pê ãxiok nẽ Ikõn nẽ Ristija
kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ixpa nhũm
mẽ hkwỳjaja Jejus ã tanhmã inhĩpêx to pa
amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri mẽ hkôt
ixpa. Tã nhũm Pahihti Kris xatã mẽ kêp
ixpytà pa ixtĩr pê mẽ ĩhkra rũm ijapôx o
ixpa. 12 Na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ
pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ
pahtomnuj o pa.
13 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ
pa xwỳnhjaja koja arĩ mẽ kêp Kris kwỳ hã
amnhĩ to hêx pê mẽ nokupyr. Nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa. Jao ra mẽ tãmjaja
amnhĩ nokupyr o pa nẽ amnhĩ tomnuj tỳx
kumrẽx.

*Pawre kot tanhmã Tĩrtũm kap*ẽr ã kagà
jarẽnh to
Rõmãn 15.4; Sikũn Pêtre 1.19-21
14-15 No ka Ximotre. Amnepêm aprĩre rũm
na pa pre mẽ ixohtô nẽ Tĩrtũm kapẽr o

ajahkre ho ixpa. Akatorxà nẽ anhõ wôwôre
nẽ pa nẽ Kris kwỳjaja pa prem ho ajahkre
rãhã ho akôt ixpa ka mẽ inhmar tỳx nẽ
amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr. Jakamã
kwa kêr ka arĩ hkôt ajamaxpẽr mex rãhã
ho ri apa. Tĩrtũm kapẽrja na htem mar
pê amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. 16 Tĩrtũm
kapẽr ã kagàja Tĩrtũm kapẽr na. Na htem
ho mẽ ahkre ho pa. Koja mẽhõ hkwỳm ri
tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ kapẽr ma nẽ
tee ri amnhĩ tomnujja kukamã hamaxpẽr o
ra hkaprĩ nẽ. Rỳ tanhmã amnhĩ tomnuj to
htã kapẽr ã kagà kamã kapẽr nẽ Tĩrtũm kot
ã kot amnhĩ tomnuj anhỹrja nê mẽ pamã
kapẽr ã harẽnh ma nẽ amnhĩ tomnujta kaga
kurê kumrẽx. Rỳ kamã kapẽr nẽ Tĩrtũm kot
tanhmã mẽ pahte amnhĩ to mex to hã mẽ
pamã karõ kamã harẽ nẽ kuma. Hãmri nẽ
ỹ hã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Ã
na hte Tĩrtũm kapẽr kagàja mẽ kot mar nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho mex anẽ.
17 Na hte mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o
mẽ pa xwỳnhjaja kamã harẽ nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex pê mẽ piitã mẽ ho mex nẽ ho
mẽ ahkre mex rãhã ho pa.

4

*Pawre kot m*ẽmoj tã Ximotre mã karõ
*Koros*ẽ 4.5-6

1 Nẽ koja nhỹrmã Jejus Krisja akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ pahpiitã tanhmã
mẽ pajarẽnh to. Ra mẽ htyk xwỳnhjaja
nẽ arĩ mẽ pahtĩr xwỳnhjaja nhũm tanhmã
mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ
pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to.
Jao Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ
papa ho papa hã mẽ pajarẽ rỳ wa kuri pahtĩr
tũm nẽ papa hkêt ã mẽ pajarẽ. Jakamã
kwa Ximotre kot paj Tĩrtũm mẽ Jejus Krisja
wa noo mã mẽmoj tã amã karõ ka inhmar
tỳx nẽ. 2-4 Koja nhỹrmã mẽ kêp Tĩrtũm kra
hkêt xwỳnhjaja axte kãm Tĩrtũm kapẽr mar
prãm kêt nẽ nhãm mẽ kapẽr pix mar prãm
o ri pa. Jao amnhĩ kukamã hamaxpẽr o:

—Nà inhmã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt.
Kot mẽmoj piitã nê mẽ hkurê kênã. Kot paj
hpãnhã mẽhõ kot mẽmoj nê mẽ hkurê hkêt
xwỳnhjê kapẽr pix mar o ri ixpa. Nà kot paj
anẽ. Ja na inhmã hprãm. Nom kot paj axte
Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ.

Anhỹr jao kapẽr kaga nẽ hpãnhã htỳx
ri nhãm mẽ ujarẽnh pix ma nẽ hkôt
hamaxpẽr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Jakamã kwa kêr ka arĩ mẽ kãm Jejus
kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã
harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt apa Ximotre.
Mẽ kãm mar prãm kêt tã mãmrĩ ri mẽ kãm
harẽ. Nẽ nhỹri mẽhõ pumu nẽ kãm harẽ.
Mẽ kãm mar prãm xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ
kãm mar prãm kêt xwỳnhjaja ka mããnẽn
mẽ kãm harẽ. Nhũm mẽhõ tanhmã amnhĩ
tomnuj to ka hã omu nẽ tanhmã nê kãm
akapẽr to kê hkaga tokyx anẽ nẽ akupỹm
tãm amnhĩ nhĩpêx. Rỳ nhũm mẽhõ tãm
amnhĩ nhĩpêx o pa ka ja hã omu nẽ hã kãm
akapẽr nẽ kãm:

—Ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ anojarêt kêt kãm mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rãhã ho ri apa.
5 Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Mẽ kot
Jejus ã tanhmã anhĩpêx to htã kêr ka ỹ hã
amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh
o ri mẽ hkôt apa. Jao Tĩrtũm mã amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã nẽ. Kêr ka ã mẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa Ximotre.

*Pawre kot ra htyk kaxyw ã amnhĩ jar*ẽnh
Atre 20.17-35

6 Nẽ mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgroja ra hwỳr
ahtêp o mõ. Kot paj pẽr tokyx ty. Am-
nepêm na prem Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr
kaxyw nẽ mẽ hkõm xà kamã mẽmo kagôja
py nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã
mêstija ã hkapĩr pa nhũm hapêx. Tã te ixpê
mẽ hkõm xà kamã mẽmo kagô pikapĩrta
pyràk. Kot paj tokyx ty nẽ jar ijapêx. 7 Na
pa ra Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex
o ri ixpa. Mẽ kot tanhmã hã ixtomnuj to
htã pa hkaga hkêt nẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx
mex rãhã ra ixtyk kaxyw. 8 Ixte Pahihti
kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri
ixpa jakamã koja amnhĩ tã tanhmã ixto mex
to. Nom papxipix ixto mex kêt nẽ. Na hte
ãm hãmri tãm mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx.
Jakamã nhỹrmã kot mẽ piitã tanhmã mẽ
harẽnh to xà hã arĩgrota ã koja mẽ pahkĩnh
pê mẽ pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak o
papa xwỳnh piitã mẽ pamã mã mẽmoj mex
gõ.

*Pawre kot amnhĩ w*ỳr Ximotre hwỳr

9 Kwa na pa ra ato ijamak tỳx nẽ Ximotre.
Kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ tokyx
tanhmã amnhĩ to hpa nẽ man ixwỳr mõ.

[10] Na pre ra Kresẽx ma Karatas wỳr mõ
nhũm Xitre ma pika pê Tawmas wỳr mõ.
Nhũm Tẽmti ra tanhmã hamaxpẽr to nẽ
àpênh gryk ã ixkaga nẽ ma akupỹm Tesarõn
wỳr mõ. [11] ãm Rukre pix na arĩ ixkôt pa
jakamã kêr ka anojarêt hãmri nẽ ahte amõr
kêt nẽ. Makre mã anẽ kê man akôt ixwỳr
mõ nẽ tanhmã ixto ajuta hto ho pa.
[12] Nẽ Xikitre na pa pre ra Epes wỳr kumẽ.
[13] Nẽ Torôt kãm Kapti nhõrkwỹ kamã ixte
kry pê inhõ kamĩs pa hkà ryti rer jakamã
kêr ka anojarêt nẽ inhmã apy nẽ man
inhmã o mõ. Nẽ inhõ kagàta ka mããnẽn
inhmã amỳ nẽ o mõ. Nẽ mẽmo mry kà
hã ixte mẽmoj tã kagàta ka mããnẽn apy
nẽ mãn inhmã o mõ. E kêr ka anojarêt nẽ
ixkukrêxja jamỳ nẽ ixwỳr ho mõ.

*Tanhmã Aresãnti kot Pawre nhĩpêx to hã har*ẽnh

[14-15] Nẽ na pre kàx o mẽmoj nhĩpêx xwỳnh
Aresãntija ixtomnuj nẽ. Pa pre mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa
nhũm tee ri inhma nẽ kãm mar prãm kêt
nẽ. Hãmri nẽ ixkutã amnhĩ xãm nẽ inhĩpêx
kati nẽ. Nom koja Pahihti Jejus ixtã tanhmã
ho. Kwa kêr ka amnhĩ nê omunh mex nẽ
Ximotre.

*Pahihti Jejus kot Pawre mã hamaxp*ẽr o
hihtỳx ã harẽnh

[16] Nẽ pahi kot mẽ mar xà hã ixkre kamã
wam ixte mẽ kãm amnhĩ jarẽnhta ã na
pre mẽhõ ixyr pê mẽ kãm tanhmã ijarẽnh
to hkêt nẽ. Na prem piitã mẽ umaj ixk-
aga hpa. Nom kwãr mẽ mãmrĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Tĩrtũm kot ixtã tanhmã mẽ
hoja na inhmã hprãm kêt. [17] ãm Pahihti
Jejusja pix na pre mẽ kurom ixkaga hkêt
nẽ. Na pre ixto ixihtỳx nẽ pa ỹ hã mẽ
kãm tanhmã mẽ panê kot amnhĩ nhĩpêx
to hã harẽnh pa. Nhũm Ijaew kêt xwỳnh
kot inhmar o hkrĩ xwỳnhjaja ixujarẽnh mar
o hkrĩ nhũm Tĩrtũm inhnê tanhmã mẽ ho
nhũm mẽ ixpĩr kêt nẽ. [18] Koja Pahihti mẽ
kutã ixto ixihtỳx rãhã nẽ mẽmo arĩgro hã
amnhĩ wỳr ixto api. Pa Tĩrtũm mẽ wa kuri
inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho
ixpa. Pahihti mex o mex jakamã kêr pu mẽ
kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa nẽ
aa jam panhũrer kêt nẽ.

*Pawre kot tanhmã hkràmnhw*ỳjê jarẽnh
to

[19] Nẽ kêr ka Prisire mẽ mjên Akir wa
kãm ijarẽ. Nẽ Onẽsipti hprõ nẽ hkrajaja
ka mããnẽn mẽ kãm ijarẽ. [20] No Eras kormã
Korĩt kãm pa. Nẽ Toropti na pre à nẽ pa
Mĩrêt kãm kure nhũm ixkôt mõr kêt nẽ.
[21] Kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ amgrà
pê man tokyx ixwỳr mõ Ximotre.
Nẽ ota Epti mẽ Prutẽhti mẽ Rĩnre mẽ
Krawreja awỳr hpẽr mẽ. Nẽ jar Kris kôt
pahkwỳjê piitã awỳr hpẽr mẽ.
[22] E kê Pahihti Jejus ato mex rãhã nẽ mẽ
apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.
Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa awỳr
kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

Xitre

Pawre kot Xitre hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nhũm pre Xitre Pawre hkôt pa hã mytwrỳ xohtô nẽ. Tã kêp Jejus kôt hkwỳjê nhõ pastô kaxyw gô hipôk pê Kret ã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm Pawre kãm kagàja nhĩpêx nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ. Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja tanhmã kot ja nê mẽ hkurê to hã kãm karõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex pix xwỳnhjaja Jejus kwỳjê kaxyw kot mẽ rênh ã kãm karõ. Nẽ Jejus kwỳjaja kot axpẽn to mex o pa hã kot mẽ kãm karõ kaxyw kagàja kamã mẽ kaxyw kãm hã kagà. Ã na pre Pawre Xitre mã mẽmoj tã karõ nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

1 Pa Xitre? Xà amex? Ixpê Pawre na
pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Na pa hte
Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
ixpa. Nẽ ixpê Jejus Kris nhỹ hã hkrajê
jahkre o ixpa xwỳnh jakamã na pa hte
mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx
kaxyw tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to ho ri
ixpa. Nẽ mẽ kot hprĩ hã mar kaxyw Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. 2 Mẽ kot inhmar
nẽ nhỹrmã htyk nẽ ma Tĩrtũm mẽ Jejus
wa hwỳr àpir nẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa
ho pa hã amnhĩ kukamã hamaxpẽr kaxyw.
Amnepêm na pre Tĩrtũm ã mẽ pahpê hkrajê
hkukamã mẽ pajarẽnh anẽ. Nẽ ãm hãmri ã
mẽ pajarẽnh anẽ. Na hte mẽmoj tã amnhĩ
to hêx kêt nẽ. 3 Tã ra mẽ pakukamã mẽ
pamã mẽmoj to amnhĩrĩt nẽ inhmã kapẽr
o:

—E Pawre kêr ka ma mẽ hpiitã mẽ hkôt
ri apa nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:
“Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra hkôt
ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm
Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra.
Ka mẽ nhỹrmã atyk tã nhũm amnhĩ wỳr
mẽ ato api ka mẽ wa kuri amex kumrẽx nẽ
atĩr tũm nẽ apa ho apa.” Anhỹr o mẽ kãm
ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa Pawre.

4 Anhỹr o inhmã kapẽr tã pa ã amã
ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ Xitre. Pajamẽ
pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra
pyràk. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà
maati Tĩrtũm mẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus
Krisja wa hwỳr rãhã ho ri ixpa nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. Nà Xitre
ho na pa wa awỳ. Kwa kêr ka wa kutã
anojarêt rãhã ho ri apa. Kê wa akukwak ri
hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa. Anẽ.

Kris kwỳ hkrãhtũmjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Ximotre 3.1-13

5 Nẽ na pa pre Kret rũm inhnojarêt hãmri
nẽ amã axàpênh ã karõ nẽ Kret kãm are nẽ
man mõ. Na pa pre amã:

—E kêr ka jar arĩk nẽ mẽ kãm ixkapẽr
jarẽnh jatur xàm mẽnh o mẽ hkôt apa.
Nẽ Kris kôt pahkwỳjê mã mẽ hkrãhtũmjê
xunhwỳ. Kret kãm krĩ piitã hkôt. Na pa pre
ixprĩ hã tanhmã amã mẽ harẽnh to. Tã kêr
ka ate inhmar xà hkôt mẽ hkwỳjê kapi nẽ
mẽ unhwỳ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ unhwỳ.

6 Koja mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm
mẽ piitã axpẽn mã mẽ mex ã mẽ harẽ.
Nẽ mẽ hprõ pix tãnopxar o pa nẽ kuhpa
hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ kê mẽ hkrajaja hipêêxà pyrà nẽ amnhĩ
kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr o pa. Jao
hipêêxà nẽ katorxà wa kapẽr ma nẽ
wa hkôt amnhĩ nhĩpêx. No ri htỳx ri
amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ.

Anhỹr o na pa pre mẽ hã amã karõ. 7 Jejus
kôt pahkwỳjê hkrãhtũmjaja kot Tĩrtũm nhỹ
hã hkrajê mã kapẽr mex o pa jakamã na
htem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nẽ amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr o pa
hkêt nẽ.
Nẽ gryk tokyx anhỹr kêt nẽ.
Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa
hkêt nẽ.
Nẽ oprê ho pa hkêt nẽ.
Nẽ kàxpore rũnh prãm xàj hêx rom
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ.

8 Ãm àmnhĩx amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ
hwỳr o pa.
Nẽ mẽ piitã mẽ kutã nojarêt rãhã nẽ.
Nẽ tãm hamaxpẽr nẽ tãm mẽ piitã mẽ
hipêx o pa.
Nẽ amnhĩ tomnuj pymaj amnhĩ to htỳx
pê Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã
ho pa.
9 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar tỳx jakamã
kê mẽ arĩ hã nohtỳx nẽ mar tỳx xà
hkôt amnhĩ xô ri ho hkwỳjê jahkre
mex o pa.

Nẽ ho mẽ piitã mẽ hamaxpẽr o hihtỳx o pa.
Nhũm mẽhõ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã ujarẽnh to nhũm hã kuma nẽ hprĩ hã kãm tanhmã harẽnh to kê mar mex nẽ.

E Xitre. Na hte ã Jejus kwỳjê hkrãhtũmjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kêr ka aprĩ hã Kret kãm Jejus kôt pahkwỳjê kapi nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu. Nhũm mẽhõ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka ja hã omu hãmri nẽ kêp Jejus kwỳjê hkrãhtũm kaxyw ãm.

*Kret nhõ xw*ỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh

Xitre 3.9-11

10 Nẽ atar Kret kãm na hte mẽ ohtô nẽ kãm mẽ õ pahi kapẽr mar prãm kêt nẽ htỳx ri tanhmã Kris kwỳjê mã kapẽr to ho pa. Na hte Ijaew kwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao Ijaew kêt xwỳnh kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mẽ ixpê Ijaewjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt mãn amnhĩ nhĩpêx kêt wehe.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã kwa kêr ka ã mẽ kapẽr anhỹrja nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Na htem hpijaàm kêt o hikàxpore hprãm xàj ã mẽ kãm kapẽr anhỹr o pa. Jao mẽ hamaxpẽr o ahkà nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr. 12 Na pre ra mẽ hkwỳjê hõ tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ ahkre xwỳnhjê hõja mẽ harẽnh o:

—Kret nhõ xwỳnhjaja na htem hêx pix o pa. Nẽ oprê nẽ kãm kaga nẽ apkur xà pix kukamã hamaxpẽr o pa. Anẽ.

13 ãm hãmri ã mẽ harẽnh kot anhỹr. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx o ri mẽ hkôt apa Xitre. Kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxpẽr tỳx nẽ. 14 Nẽ kê mẽ axte Ijaewjê xujarẽnh nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ kãm karõ xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kapẽr kaga hpa. 15 Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja tãm mẽ hamaxpẽr o pa jakamã na htem Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnh pumu nẽ piitã mex ã harẽ. No mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr punuj pix o pa. Nẽ mẽmoj mex pumu nẽ mex kêt ã harẽ. Mex tã nhũm mex kêt ã harẽnh o pa. 16 Nẽ mẽ kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ tomnuj pix o pa. Jao kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh o hêx nẽ kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx pix o pa. Nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ kãm mẽ hkĩnh kêt nẽ. Tĩrtũm mã mẽ kot amnhĩ to mex kwỳ mẽ hã jêt kêt kumrẽx.

2

1 E Xitre kot paj tanhmã ate mẽ ahkre hto hã amã karõ ka inhma nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã karõ ho ri apa.

*M*ẽmy wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

2 Nẽ kêr ka mẽmy wejjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ to àptàr mex nẽ pa.
Nẽ pipãnh nẽ ri pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ gryk kaxyw htỳx ri hkwỳjê hã hpẽr o pikẽnh kêt nẽ.
Kê mẽ tãm hamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.
Nhũm mẽ hkwỳjaja kot mẽmoj tã tanhmã mẽ homnuj to htã kê mẽ arĩ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

E kêr ka ã mẽmy wejjê mã ja hã akarõ anẽ.

*M*ẽni wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Korĩt 14.34-35; Wam Ximotre 2.9-15, 3.11; Wam Pêtre 3.1-6

3-4 Nẽ mẽni wejjê mã anẽ kê mẽ kãm Jejus kĩnh xàj tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jao axpẽn jakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nẽ.
Nẽ kagôxỳhti ho pipãnh o pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽni xàptàr nywjê jahkre mex o pa. Mẽ kot mẽ mar nẽ mẽ uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jao mẽ kãm mẽ mjên nẽ mẽ hkrajê japê hã mẽ kãm mẽmoj to anhỹr o mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Kêr ka ã mẽni wejjê mã akapẽr anẽ.

*M*ẽni xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

5 Nẽ mẽni xàptàr nywjê mã anẽ kê mẽ tãm hamaxpẽr pê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ mẽ õrkwỹ kamã àpênh mex o pa.
Nẽ mẽ mjên kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.

E. Ã mẽni xàptàr nywjê mã karõ anẽ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hãmri nhũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ harẽnh o:

—Tĩrtũm kapẽrja mex kumrẽx. Mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anẽ.

*Mẽ*my xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Ximotre 4.12; Sikũn Ximotre 2.22; Wam Pêtre 5.5

6 Nẽ kêr ka mẽmy xàptàr nywjê mã anẽ kê mẽ mẽmoj punuj pê amnhĩ to htỳx o pa. Mẽ hamaxpẽr punuj nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to pê amnhĩ to htỳx o pa.

7 Nẽ kêr ka ajaxwỳja tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri mẽ hkôt apa Xitre. Mẽ kot ja hã apumunh nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw. Nom kêr ka tanhmã mẽ ahkre hto hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm ã apijaàm o akatàt kôt mẽ kãm kapẽr o mẽ ahkre pê tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

8 Nẽ kêr ka tãm akapẽr rãhã ho ri apa. Kêr kê mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja ja hã ama nẽ amnhĩ kamã hpijaàm hãmri nẽ apê Kris kwỳ hã tanhmã ato kapẽr punuj to hkêt japêr.

Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Epes 6.5-8; Korosẽ 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Wam Pêtre 2.18-25

9 Nẽ kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ õ patrãw kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

Jao mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ.

Nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm kapẽr punuj to hkêt nẽ.

10 Nẽ kê mẽ kêp mẽmoj to àhkĩnh kêt nẽ.

Nẽ tãm mẽ hipêx rãhã nẽ.

Nẽ kãm hkukrêx jamãr mex o pa.

Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ õ patrãw amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã àpênh xwỳnhta na hte inhmã àpênh mex o pa. Na hte ixkukrêx nẽ ixkrit jamãr mex nẽ ixpê mẽmoj to àhkĩnh kêt nẽ. Nà mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Pẽr Tĩrtũm kapẽr ãm hãmri na. Ãm mex o mex. Anẽ.

E Xitre kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã karõ.

Tanhmã Jejus kãm mẽ pajapê xàj amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh

Epes 2.8-10; Wam Tesarõn 1.9-10

11 Nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte mẽ pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra pu mẽ nhỹrmã wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. 12 Na hte ã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt anẽ nẽ mẽ pamã:

—E kêr ka mẽ apê ixkra hã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj to hkêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pê amnhĩ to htỳx nẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

13 Na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa jao pahkĩnh nẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus Kris jamãr o papa. Koja nhỹrmã mẽ panhõ Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ pu mẽ mex o mex ã omu.

14 Na pre Jejus amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw htyk o Tĩrtũm mã amnhĩrer pa. Mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà mẽ pahpê hkwỳja na kãm hprãm. Nẽ mẽ pahte tãm ri Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. Nẽ mẽ pahte uràk nẽ mẽ piitã mẽ kutã panojarêt rãhã ho papaja na kãm hprãm. Jakamã na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ.

15 E Xitre. Ixte mẽmoj tã amã karõja kêr ka ho Kris kwỳjê jahkre mex o apa kê mẽ ama nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka hã omu nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã nẽ kãm akapẽr to kê axte hkêt nẽ. Tã mãn ka inhma. Kêr ka ã Kris kwỳjê jahkre mex o apa anẽ.

3

*Tanhmã Kris kw*ỳ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Rõmãn 13.1-10; Epes 2.1-10

1 Nẽ kêr ka Kris kôt akwỳjê mã anẽ kê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

2 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ tanhmã hkwỳjê mã kapẽr punuj to ho pa hkêt nẽ. Rỳ mẽmoj

tã mẽ kãm àkjêr kêt nẽ. Kê mẽ tãm mẽ hipêx nẽ mẽ kamã ukaprĩ pê mẽ ho mex rãhã ho pa. Na hte ã Kris kwỳjaja axpẽn nhĩpêx o pa anẽ. [3] Kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pu prem Tĩrtũm mã pajamaxpẽr kêt nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ tomnuj pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa. Nẽ amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr. Jao mẽ pamã pam amnhĩ nhĩpêx prãm xà kôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Nẽ axpẽn tomnuj nẽ. Nẽ axpẽn kãm pagryk rãhã ho papa. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho papa jakamã nhũm pre mẽ piitã kãm mẽ pahkĩnh kêt nẽ. Pu mẽ pajaxwỳja pamã mẽ hkĩnh kêt nẽ.

*Tanhmã Tĩrtũm kot m*ẽ pahto mex to hã harẽnh

Rõmãn 5.6-8; Epes 2.4-10

[4] Tã pu prem Tĩrtũm kêp mẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh ma. Kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ mex o mex nẽ mẽ pakamã ukaprĩ hã harẽnh ma. [5-6] Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Nom mẽ pahte tanhmã amnhĩ to mex to hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ to mex tore hã. Na pre mẽ pakamã ukaprĩ nẽ ã mẽ papytàr anẽ. Tã tanhmã na pre mẽ papytàr to wehe? Nà na pre Jejus Kris kukwak ri te kot mẽ pane mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã kuhõnh par pyràk o mẽ panhĩpêx. Hãmri nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahwỳr agjê nẽ mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw gõ. Ã na pre Tĩrtũm Jejus Kris kot mẽ panê htyk kukwak ri mẽ pahto mex rax anẽ hãmri nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽnh anẽ. [7] Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ pahto mex anẽ? Nà kãm mẽ pajapê jakamã na pre ã mẽ panhĩpêx anẽ. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh tã kãm mẽ pajapê htỳx nẽ kãm tanhmã mẽ pahto hprãm kêt nẽ. Nẽ mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã mẽ panê ty. Jakamã mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Jejus kukwak ri mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Ã na pre Jejus mẽ pahto mex anẽ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa. Koja wa nhỹrmã ã mẽ pahto mex anẽ.

[8] Ãm hãmri na pa amã ã ja jarẽnh anẽ Xitre. Jakamã kwa kêr ka inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nẽ ho amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jahkre mex o ri apa. Kê mẽ amar xà hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

[9] Nẽ mẽ kot htỳx ri mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkôt apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ hkukamã mẽ higêt kôt apa hkêt nẽ. Rỳ finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã axpẽn mã mẽ àkjêr xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Na htem ã ri axpẽn mã àkjêr anhỹr o pa nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

[10] Nẽ koja mẽ akwỳjê hõ amnhĩ krã hkôt tanhmã hkwỳjê mã kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ hã axpẽn mã akir nẽ axpẽn pê pikjêr kaxyw. Ka ja hã omu nẽ ã kapẽr anhỹrja nê kãm akapẽr kê axte hkêt nẽ. Hãmri nhũm ama nẽ ãm ama nẽ arĩ ã mẽ kãm kapẽr anhỹr japêr ka axte nê kãm akapẽr. Tã ra ate nê kãm akapẽr o axkrut tã nhũm arĩ ã kapẽr anhỹr o axkrunẽpxi japêr ka ja hã omu hãmri nẽ mẽ amnhĩ nê hano kê axte mẽ apê Kris kwỳjê hkôt ri pa hkêt nẽ. [11] Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ ra Jejus wỳr pry kaga nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jao kêp Kris kwỳ hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

*Pawre kot kagà jatur xà kamã tanhmã Xitre mã kap*ẽr to

[12] Nẽ kot paj tokyx ma Nĩkop wỳr mõ. Kêr pa tokyx hwỳr pôj nẽ amgrà pê krĩ nhõ xwỳnhjê hkôt ixpa. Jakamã kot paj tokyx ma awỳr Atẽmti rỳ Xikitre mẽ. Kê mõ nẽ awỳr pôj ka tokyx tanhmã amnhĩ to hpa nẽ man ixwỳr mõ pu mẽ Nĩkop kamã axpẽn pumu.

[13] Nẽ ota mẽ akuri Apor mẽ axiwôkat Jẽntija. Koja wa mẽmo arĩgro hã ma krĩ hõ hwỳr nojarêt ka wa kãm mẽ apkur xà hkwỳ gõ kê wa ma ỹ kamã mõr kêt nẽ.

[14] Nẽ kêr ka Kris kwỳjê mã anẽ kê mẽ arĩ õrkwỹ pix kãm hkrĩ ho hkrĩ hkêt nẽ. Kê mẽ tanhmã axpẽn to mex to ho axpẽn kôt pa. Nhũm mẽhõ kêp amrakati kê mẽ tanhmã ho ajuta hto. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa.

[15] Nẽ ota jar Kris kôt pahkwỳjê piitã awỳr hpẽr mẽ Xitre. Nẽ kêr ka atar Kris kôt mẽ pahkràmnhwỳjê mã mẽ ijarẽ.

E ãm ja pix. Kê Pahihti Jejus mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa amã ã ixkapẽr nẽ hã kagà nẽ awỳr mẽnh anẽ.

Piremõ
Pawre kot Piremõ hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ hkràmnhwỳ Piremõ hwỳr kumẽ. Na pre Piremõja amnhĩm kãm àpênh xwỳnh Onesti japrô. Kàxpore ho haprô nhũm amarĩ kãm àpênh o pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ ma umaj krĩ hõ hwỳr hprõt nẽ tẽn amũxu nẽ kamã pa ho pa. Hãmri nẽ Pawre pumu nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Pawre arĩ kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ nhũm Onesti omu nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Pawre kãm Jejus jarẽ nhũm kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Pawre ja hã omu nẽ hkràmnhwỳ Piremõ mã kagà nhĩpêx nẽ kamã Onesti xyr pê kãm kapẽr. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ Onesti mã kugõ nẽ ma akupỹm õ patrãw Piremõ wỳr kumẽ nhũm ma mõ. Nhũm Pawre kagàja kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

1 Pa ixkràmnhwỳ Piremõ? Xà amex? Ixpê
Pawre na pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ.
Apê Kris kôt ixtõ hã inhmã akĩnh. Na
ka hte ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho apa. Ta ot pa awỳr kagàja
kamã ixpẽr mẽ. 2 Amã nẽ anhõrkwỹ kamã
Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw mẽ kêp Jejus kwỳ
hã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr. Nẽ Kris
kôt pahtõx Apti mẽ Akip wa hwỳr kumẽ.
Akipja na hte mẽ pahpyrà nẽ Pahihti Jejus
mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.
3 Na pa hte mẽ ato Mẽpanhĩpêêxà maati
Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã
ho ri ixpa. Kot mẽmoj to mẽ akutã nojarêt
rãhã nhũm wa ỹ hã mẽ ajamakêtkati nẽ
axàmnhĩx apa ho apa kaxyw.

Pawre kot Piremõ nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh

4-5 Na pa pre ajarẽnh ma Piremõ. Na htem
xatã tanhmã inhmã ajarẽnh to nẽ ajarẽnh
o:
—Hêxta waa nẽ. Piremõ na hte amnhĩ
kaxyw Pahihti Jejus Kris kôt hamaxpẽr tỳx
nẽ kãm mẽ ixpê Kris kôt hkwỳjê piitã hkĩnh
pê tanhmã mẽ ixto mex to ho ri mẽ ixkôt pa.
Anhỹr o inhmã ajarẽ pa mẽ kuma nẽ
anhỹ hã ixkĩnh nẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho
ixpa nẽ ato hwỳr o:
—Pa Tĩrtũm. Na xep hte Piremõ kãm
akĩnh tỳx nẽ akwỳjê ho mex rãhã ho pa. ãm
hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. 6 Na
xep mẽ piitã mẽ kãm tanhmã Jejus kot mẽ
inhnê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ
hkôt pa. Jakamã kêr ka tanhmã mẽ kot mar
xwỳnhjê hkrã hto kê mẽhprĩ hã mar tỳx nẽ
Kris kot tanhmã mẽ ho mex to hã amnhĩ tã
omu.
Anhỹr o ato kuwỳ. 7 Ate Kris kwỳjê ho
mex o apa jakamã te ate pa ixto mex pyràk
Piremõ. Na htem anhỹ hã hkĩnh nẽ pa. Pa
ijaxwỳja ajarẽnh ma nẽ anhỹ hã ixkĩnh tỳx
nẽ jar mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ.

Piremõ kot Onesti kamã ukaprĩ hã Pawre kot kãm karõ
Rõmãn 15.7; Epes 4.31

8 Nà ixte amã mẽmoj jarẽnhja tanhmã
kute hkêt. Kot paj ãm amã mẽmoj jarẽ
nẽ hã awỳ. Nom kot paj Kris nhỹ hã amã
tanhmã hã karõ hto hkêt nẽ. 9 Kot paj ãm
pahte axpẽn to pahkràmnhwỳ hã hã awỳ.
Ra ixwej tỳx nẽ Kris ã arĩ mẽ hagjênh xà
kamã ixkrĩ htã mẽmoj tã awỳ ka inhma nẽ
inhmã ho anhỹr japêr ko.
10 E amã àpênh xwỳnh Onestija na ixte
amã harẽnh kaxyw. Na pre man ixwỳr
mõ. Ixpê prês nẽ ixkrĩ nhũm ixwỳr mõ.
Pa omu nẽ kãm Jejus jarẽ nhũm inhma nẽ
pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm. Jakamã te kêp ixkra
pyràk. Hãmri nẽ ixto ajuta mex o pa. 11 Xep
kormã Jejus kôt amnhĩ xãm kêt ri na pre
amã àpênh mex kêt nẽ. Nẽ kãm kaga nẽ
htỳx ri tanhmã àpênh to ho pa. Tã ra Jejus
kôt amnhĩ xãm hãmri nẽ katàt kôt inhmã
àpênh mex o pa. Nẽ ixto ajuta mex nẽ. Koja
akupỹm amã apê hãmri nẽ amã àpênh mex
nẽ.
12 Jakamã ot pa akupỹm awỳr kumẽ
ixkràmnhwỳ. Nom inhmã hapê jakamã
koja ma akupỹm mõ pa ho ama nẽ. Tã kot
paj akupỹm awỳr kumẽ. 13 Kot jar ixri arĩk
nẽ apãnhã tanhmã ixto ajuta hto ho paja
na inhmã hprãm. 14 Jakamã kot kaj amã
akupỹn ixwỳr mẽnh prãm nẽ mãmrĩ ixwỳr
amẽ. Nom ixte ja pumunh kêt. Kam nẽ
amã hprãm xà hkôt tanhmã kãm akapẽr to.
Kãm anẽ kê akuri arĩk nẽ amã àpênh o pa
rỳ akupỹn ixwỳr amẽ. 15 Nom konẽn. Mãn
akupỹm awỳr mõr nẽ kêp Kris kôt akwỳ
hã amã àpênh mex kaxyw na pre Tĩrtũm
ixwỳr kumẽ nhũm ixwỳr mõ nẽ ixri Jejus

kôt amnhĩ xãm nẽ ixri pa hã mytwrỳ hkwỳ
hapêx pa akupỹm awỳr kumẽ. [16] Nom ra
kêp amã àpênh xwỳnh pix kêt mããnẽn kêp
Kris kôt atõõ. Jakamã kot kaj wa atar axpẽn
kôt Pahihti Jejus kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o
ri apa. Nom mããnẽn kêp ixkràmnhwỳ mex
ã inhmã hapêê. [17] Jakamã kot kaj ixpê Kris
kôt akràmnhwỳ hã ijarẽ hã kot kaj mããnẽn
inhmã ho mex o apa.
[18] Nẽ wam amã àpênh o pata ã mãn pre
apê mẽmoj to ahkĩ rỳ akàxpore hkwỳ ho
ahkĩnh japêr. Tã pa kot paj hpãnhã amã
amnhĩre. Ka inhmã tanhmã kàxpore jarẽnh
to pa amã amnhĩre. [19] Ixpê Pawre kot
paj tanhmã kot ato tewẽn toja pãnhã amã
amnhĩre. E pa amnhĩ nhĩhkra ho ã amã
amnhĩ jarẽnh ã kagà anẽ. Nom ajaxwỳja
na ka tanhmã ixto tewẽn to Piremõ. Na
pa pre amã Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽ
ka pre inhmar xà hkôt hkôt amnhĩ xãm.
Jao ixpyrà nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa mã
xwỳnhta pãnhã te ate ixto tewẽn pyràk.
[20] E kwa ixkràmnhwỳ. Ixpyrà nẽ apê
Kris kwỳ jakamã kêr ka ixkamã axukaprĩ
hã inhmã Onesti ho mex nẽ. Kêr pa ja hã
ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ tãm ijamaxpẽr.
[21] Nà ra ixte apumunh mex kênã. Kot kaj
ixte hã awỳrta kôt hipêx. Ja kaxyw na pa
amã kagàja nhĩpêx nẽ awỳr kumẽ. Nom kot
kaj ãm ja pix ho anhỹr kêt nẽ. Kot kaj ixte
hã awỳrja kôt amnhĩ krã hkôt tanhmã ho
mex to. Nà kot kaj ho anẽ.

*Pawre kãm Piremõ hw*ỳr mõr nẽ omunh
prãm ã harẽnh
[22] Nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kaxyw
mẽ ate ixto hwỳr o apa jakamã koja apu
tokyx ma mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã kwa kêr
ka ixkutêp tanhmã mẽmoj to mex to. Kêr
pa mẽmo arĩgro hã mõn awỳr pôj ka ra
ixkutêp tanhmã amnhĩ to hpa nẽ ãm ixpix
kãm ajamak o apa.
[23] Nẽ ota Epasja awỳr hpẽr mẽ. Na hte
ixpyrà nẽ Jejus Kris ã mẽ hagjênh xà kamã
kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ. [24] Nẽ Makre nẽ
Aristak nẽ Tẽmti nẽ Rukre mẽ awỳr hpẽr
mẽ. Na htem ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa nom ixrom mẽ kêp
prês kêt.
[25] E kê Pahihti Jejus Krisja akutã nojarêt
rãhã ho pa. Ta ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa
amã kagà nẽ awỳr kumẽ.

Eprêw

Ijaew hwỳr kagà

Kagà ja na pre Ijaew õ amnhĩ kwỳjê mã hipêx nom mẽ pahte hipêx xwỳnh nhĩxi mar kêt. Na pre tanhmã hamaxpẽr to nẽ amnhĩ nhĩxi hã kagà hkêt nẽ. Apu Pawre rỳ apu axtem mẽhõja na pre hipêx. Ijaew kwỳjaja uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã na pre hipêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Ijaewjaja mẽ hixi hõ pê Eprêw. Jakamã nhũm kagà nhĩpêx xwỳnhja mẽ hwỳr hipêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã mẽ kãm mẽmoj jarẽnh rax nẽ tanhmã Jejus jarẽnh to.

Nẽ mẽ hkwỳjaja hkwỳjê hkĩnhã kãm Jejus prãm kêt jakamã na prem hkaga nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o ujanãr prãm xàj tanhmã mẽ homnuj to ho pa. Jakamã nhũm kagà nhĩpêx xwỳnhja tanhmã ja hã mẽ kãm kapẽr to.

Nẽ na pre tanhmã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre hã kagà hto. Nẽ kaxkwa kamã õrkwỹ mexja nhũm tanhmã hã kagà hto nẽ mex o õrkwỹ kaàkre jakrenh ã harẽ.

Nẽ mẽ kot Jejus ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htã mẽ kot tee ri ja hã amnhĩ pumunh nẽ Jejus kaga nê mẽ hkurê kamã hihtỳx nẽ. Ã mẽhõja mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr o:

[1]Pa Kris kôt ixkwỳjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Amnepêm Tĩrtũm na pre mẽ panhĩgêtjê hwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ xatã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho amnhĩrĩt o mẽ hkôt pa. Nhũm Tĩrtũm xatã mẽ hkanrẽhã mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjê hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nom mẽ kãm kapẽr piitã harẽnh kurê kumrẽx kêt nẽ. Na prem ãm hkwỳ pix jarẽ. Tã nhũm hpãnhã mẽ hkwỳjaja wamtajê mỳr pê mẽ hwỳr mra nẽ axte mẽ kãm hkwỳ jarẽnh o ri pa. Jao ra mẽ kãm harẽnh jatur xàm mẽnh o mõ. [2-3]Tã nhũm Tĩrtũm Kraja mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr jarẽnh jatur xàm kumẽ. Kêp Tĩrtũm Kra jakamã te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ pa. Uràk nẽ mex o mex. Nẽ wa hihtỳx xàja tipxi. Nẽ wa àhpumunh tỳxja mããnẽn tipxi. Jakamã mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã Jejus pumunh pê te mẽ pahte Tĩrtũm pumunh pyràk. Uràk nẽ kot amnhĩ to rax o mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhũm Jejus Tĩrtũm kukwak ri mẽmoj piitã ho kator pa. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã kãm mẽmoj piitã õr pa. Kaxkwa kamã mẽmoj piitã nẽ jar pika piitã hkôt nhũm kãm piitã õr pa.

Nẽ Jejus xàhpumunh xà pix kukwak ri na mẽmoja arĩ rãhãã. Na pre mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par kaxyw mẽ panê ty. Hãmri akupỹm htĩr hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api. Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx xwỳnhja wỳr akupỹm api. Nẽ õ krĩ kamã upôk rũm pahi maati hkrĩ xà hã kuri hkrĩ ho hkrĩ. Nẽ ĩhkô hã mẽ pahto amnhĩptàr rãhã ho hkrĩ.

*Jejus m*ẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jarẽnh

[4-5]Nẽ Jejus kot amnhĩ to rax o Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakrenh jakamã na pre ã Tĩrtũm kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

Na ka amnhĩ to rax o mẽ kot ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakre.

Mẽ kot inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnh na mẽ.

No mẽ kurom apê Ixkra kumrẽx jakamã amex o ate mẽmoj piitã hakrenh par.

Nẽ apê pika nhõ xwỳnhjê hwỳr ixte amẽnh mã xwỳnh na ka. Nà apê Ixkra kumrẽx.

Kot paj jarãhã ixpê anhĩpêêxà hã mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt. Pa na ixpê anhĩpêêxà.

Anhỹr o Kra Jejus mã kapẽr. Na pre kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Jejus mã pix mã ã kapẽr anẽ.

[6]Nẽ koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr Kra mẽnh kaxyw hãmri nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã kãm:

E ota Ixkrata. Ixkra kumrẽx na. Kot amnhĩ to rax o mẽ piitã mẽ hakrenh par.

Jakamã kêr ka mẽ apiitã kutã arôrôk nẽ kãm mex o mex ã harẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. [7]Nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê na pre axtem tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

Ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja na pa hte nhỹhỹm mẽ kurẽ nhũm htem

inhmar xà hkôt ma nhỹhỹm mra
nẽ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
Te ixte ma nhỹhỹm kôk nẽ kuwyja mẽnh
nhũm ixkapẽr kôt nhỹhỹm mõrja
pyràk.
Anhỹr o mẽ harẽ. [8] No ã Krata jarẽnh anhỹr
kêt nẽ. Na pre tanhmã kãm kapẽr to nẽ
amnhĩ pyrà nẽ kêp Tĩrtũm ã harẽ nẽ kãm:
Pa Tĩrtũm? E ka kot kaj mẽ ho amnhĩptàr
rãhã ho akrĩ. Nẽ akatàt kôt mẽ ho
amnhĩptà.
[9] Koja mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mẽ
omu nhũm ja amã mex nẽ.
No koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka ja
hã mẽ omu nhũm ja apê omnuj nẽ.
Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho
paja na omnuj tỳx.
Tã ate inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx
jakamã na pa mẽ kaxyw axãm ka
akĩnh kãm mẽ ho amnhĩptà.
Ixpê anhõ Tĩrtũm na pa ã amã ixkapẽr anẽ.
Anẽ.
[10] Hãmri nẽ kãm:
Pa Pahihti. Nà amnepêm kormã mẽmoj
kêt ri na ka pre ixkukwak ri pika nẽ
kaxkwa ho akato. Ãm hãmri na ka
pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
[11] Tã nom koja nhỹrmã hamẽ wa hapêx pa.
Ãm kaxipix kot kaj kurom arĩ arãhãã
nẽ aa ajapêx kêt nẽ.
Kaxkwa nẽ pika koja wa nhỹrmã te ixkre hã
pô htũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
[12] Kot kaj wa hipêx o te mẽ kot ixkre nê pô
htũm mã hikranh par nẽ hpãnhã hã
nyw janhôr pyràk.
Jao pika nẽ kaxkwa htũm o ajapêx pa nẽ
hpãnhã nyw nhĩpêx. Kaxkwa nyw
nhĩpêx nẽ pika nyw nhĩpêx.
Nom kot kaj pika nẽ kaxkwa tũmta pyrà nẽ
aa awej nẽ axirerek kêt nẽ.
Kot kaj arĩ anyw nẽ axihtỳx rãhã apa ho apa
nẽ aa ajapêx kêt nẽ. Arãhã atĩr tũm
nẽ apa ho apa xwỳnh na ka.
[13] E jar inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho
amnhĩptàr o akrĩ.
Kot paj mẽ kãm akurê xwỳnhjê pynênh
pa nẽ man awỳr mẽ o mra nẽ an-
hĩhkram mẽ haxàr pa. Anẽ.
Ã na pre Tĩrtũmja Kra Jejus mã kapẽr anẽ.
No kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã kapẽr
anhỹr kêt nẽ.
[14] E kot paj hpãnhã ixprĩ hã mẽ amã
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jarẽ ka
mẽ inhma. Tĩrtũm mã na htem tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na hte nhỹrmã kuri
mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê hwỳr mẽ
kurẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã
mẽ ho ajuta hto ho pa. Na htem ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa.

2

Mẽ pahte Jejus kaga hkêt ã mẽ pamã
karõ
[1] Tã ã Tĩrtũmja Kra kot amnhĩ to rax o
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakrenh ã harẽnh
kot anhỹr jakamã kwa kêr pu mẽ kapẽr mar
tỳx rãhã nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o
papa. Kot pu mẽ ho anhỹr kêt hãmri nẽ
gaa nẽ hkaga. [2] Na pre Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjaja amnepê mã mẽ panhĩgêtjê
hwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ
nẽ ma akupỹm api. Nẽ katàt kôt ri mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Hãmri
nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ mar
mex xwỳnhjaja nhũm mẽmoj mẽ kãm mex
nẽ. No nhũm mẽ kot mar nẽ ãm mar
xwỳnhjaja koja mẽmoj mẽ kêp omnuj nẽ.
[3] Koja nhỹrmã mẽmoj mẽ kêp omnuj tỳx
kumrẽx nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã omu nẽ
tee ri kêp amnhĩptàr prãm kaprỳ nẽ mex
kêt nẽ pa. Nom mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar
tỳx xwỳnhjaja koja mẽmoj mẽ kãm mex
o mex. Koja Tĩrtũm amnhĩ katut kôt mẽ
kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm
hamaxpẽr kêt nhũm mẽ kuri htĩr tũm nẽ
mex rãhã nẽ pa ho pa. Na pre Pahihti Jejus
mẽ kot kapẽr mar o kuhê xwỳnhjê kumrẽx
mã ã ja jarẽnh anẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw inhmã
ajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ apumu
nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã ho
hapêx pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt
mẽ pa ho mẽ pa nẽ xwỳnhjaja mar tỳx nẽ
amnhĩ xô ri mẽ pamã harẽnh o ri pa. Nẽ
mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri. Nà ã ja jarẽnh kot anhỹr.
Anẽ.

[4] Hãmri nẽ mẽ pamã aa mẽ pahte mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ pahkôt
pa. Tĩrtũm Karõ kot ja kaxyw mẽ ho
mẽ àhpumunh tỳx jakamã nhũm mẽ ỹ hã
ahpỹnhã tanhmã mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa. Mẽ pahte ja hã mẽ omunh nẽ

kamã pano pyma kaxyw. Nẽ ã mẽ pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã ã Jejus jarẽnh anẽ nẽ ỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Anhỹr o pajamaxpẽr kaxyw na prem ã mẽ pahkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Mẽ pahpê Jejus tõ nẽ htõx ã mẽ pajarẽnh

Juãw 1.14; Rõmãn 8.3-4; Piripos 2.5-11; Korosẽ 2.9; Wam Juãw 4.2

5 Nẽ na pre Tĩrtũm amnhĩ kukamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ nhỹrmã kot akupỹm mẽmoj piitã ho nyw nẽ tãm mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa hã amnhĩ jarẽ. No na pre kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ kãm karõ hkêt nẽ. Koja jajaja mẽ pahto amnhĩptàr o pa hkêt nẽ. 6 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kwa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka hte pika ja kamã ri mẽ ixpa xwỳnhjê jamãr mex rãhã ho apa.

Akĩnhã amarĩ ri mẽ ixpa xwỳnh tã amã mẽ ijapêê.

Nẽ mẽ ixkutã anojarêt rãhã ho apa.

7 Na ka hte tanhmã mẽ inhĩpêx to pa mẽ te mẽ ixpê akapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyràk.

Jao mẽ uràk nẽ akukwak ri mẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa.

Mẽ uràn mẽ ixàhpumunh nẽ ixihtỳx kêt tã mẽ inhmex nẽ ixpa.

8 Na ka pre ra ate mẽmoj to akator xwỳnh piitã mẽ inhĩhkram haxà.

Nà ãm hãmri na ka pre ã mẽ inhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Amex o amex. Anẽ.

Na pre ra mẽmoj piitãã mẽ panhĩhkram haxà. Pika nẽ kaxkwa nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti nẽ kot mẽmoj piitãã hipêxja nhũm mẽ panhĩhkram haxàr pa. Mẽ pahte ĩhkô hã ho amnhĩptàr o papa kaxyw. No na pu mẽ kormã piitã ho amnhĩptàr kêt nẽ. 9 No kêt Jejusja na Tĩrtũm mẽ pakurom ĩhkram mẽmoj piitã haxàr par kumrẽx. Kormã pika ja kamã ri pare ri na pre tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hkĩnhã te amnhĩ to grire pyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Tĩrtũm kãm mẽ pahto mex prãm xàj ã mẽ pahpiitã mẽ panê htyk anẽ. Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ho api nẽ kêp Pahi Maati mex o mex ã harẽ. Na pre ã Jejusja mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ kukwak ri mẽ pahto mex nẽ.

10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator jakamã mẽmoj piitã õ na. Na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Inhmã ixkra xohtô hprãm. Kot paj nhỹrmã man amnhĩ wỳr mẽ ho api kê mẽ ixri mex rãhã nẽ pa ho pa. Nà kot paj ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ Ixkra Jejus koja kêp mẽ õ Pahihti. Koja mẽ uràk nẽ mẽmoj punuj pumunh o pa hãmri nẽ à htỳx kamã hamak o kêp mẽ õ Pahihti mã tãm. Anẽ.

11 Na hte Jejus mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nẽ hpãnhã mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra. Kêp Jejus Nhĩpêêxà nẽ kêp Mẽpanhĩpêêxà maati jakamã nhũm Jejusja mẽ pahpê htõ nẽ mẽ pahpê htõx ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ panhỹ hã hkĩnh nẽ.

12 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr. Kamã Jejusja Mẽpanhĩpêêxà maati mã mẽ pajarẽnh kot:

Koja ixtõ nẽ ixtõxjaja akapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ pa ma mẽ hkôt mra nẽ mẽ kãm akapẽr jarẽ nẽ mẽ ĩhkô hã amex ã gre. Anẽ.

13 Hãmri nẽ kãm:

Kot paj amnhĩ kaxyw akôt pix mã ijamaxpẽr mex o ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã kãm:

Ot pa akrajê hkôt ri ixpa ho ixpa.

Ka na ka pre mẽ kêp ixtõ nẽ ixtõx kaxyw inhmã mẽ agõ.

Koja mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw amã hamaxpẽr rãhã ho pa Tĩrtũm. Anẽ.

14 Nẽ mẽ pahpê pika nhõ xwỳnhjaja na pu htem ãm ri panhĩ pix ã papa. Nẽ panhĩ kamã pahkamrô hã ri papa. Jakamã na pre Jejus kot mẽ panê htyk kaxyw mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho mẽ pakamã kato. Tã mẽmo kaxyw na pre ĩ ho ĩ nẽ mẽ pahkôt pa? Nà ĩ ho htyk o Satanasti pê hihtỳx xà ho hapêx par kaxyw na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Satanasti kêp mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hpãm nẽ kêp mẽ htyk xwỳnhjê hpãm. 15 Jakamã na hte kot mẽ pahtã ĩhkra pikamỳr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ ỹ hã pamã pahtyk pyma nẽ ri papa. Tã ra Jejus kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ te kêp mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx jakamã pu mẽ tee ri pahtyk kukamã pajamaxpẽr o ri pamã ma ho papa hkêt nẽ.

16 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê ho
mex kaxyw na pre Jejus pika hwỳr wrỳk kêt
nẽ. Mẽ panhĩgêt finat Apraãw pyrà nẽ mẽ
panhĩ ho panhĩ xwỳnhjê ho mex kaxyw na
pre wrỳ. 17 Ijaew nhõ patrejaja na pre htem
mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ hpãnhã
Tĩrtũm mã mry hkwỳ pa nẽ hkamrô kapĩ
nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Kot hã mẽ omunh
nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw. Tã nhũm
Jejus wrỳ nẽ mẽmo mryta pyrà nẽ ã mẽ
panê hkamrô pikapĩr anẽ. Kaxyw na pre
mẽ pahtõ maatija mẽ pahwỳr ĩ ho ĩ nẽ wrỳ
nẽ mẽ pahpyrà nẽ ni nhõhy rũm kato. Jao
kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati. Na
pre Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mẽ panê
mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
pa. Tã kot mẽ pahpyrà nẽ mẽmoj punuj
pumunh nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o
pa jakamã kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh
ã pixi mex na. 18 Kormã htyk kêt ri na pre
mẽ pahpyrà nẽ omnuj nẽ ri pa. Nhũm
mẽkarõmnuti nhõ pahi kot tanhmã amnhĩ
tomnuj to hprãm xàj tee ri hkôt kãm ahkrox
o pa hkaprỳ nhũm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ amnhĩ nê ho axtem nẽ. Jakamã koja
Satanastija uràk nẽ tanhmã mẽ panhĩpêx to
nhũm Jejus mẽ pahtã omu nẽ amnhĩ pyrà
nẽ tanhmã kêp mẽ panhĩpêx to pu mẽ ỹ hã
kutã amnhĩ to htỳx nẽ papa.

3

Jejus kot amnhĩ to rax o Mojes jakrenh ã harẽnh

Juãw 1.17-18

1 E ixràmnhwỳjaja. Ra Tĩrtũm kot mẽ
pahte kapẽr mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx
o ri papa kaxyw mẽ pahto hkra jakamã
kwa kêr ka mẽ Jejus kot tanhmã mẽ pamã
amnhĩ nhĩpêx toja mã ajamaxpẽr rãhã ho
ri apa. Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ
nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm kapẽr o
mẽ pajahkre ho ri mẽ pahkôt pa. Nẽ te kêp
mẽ panhõ patre pyrà nẽ mẽ pahto Tĩrtũm
wỳr o pa. 2 Na pre Tĩrtũm finat Mojes
kwỳ kaxyw Mojesja xãm nhũm kãm hprãm
xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tã
nhũm hpãnhã mẽ pakaxyw Kra Jejusja xãm
nhũm Mojes pyrà nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà
hkôt pix mã tanhmã mẽ panhĩpêx to ho pa.
Hamẽ na pre wa Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt
tanhmã kãm mẽ panhĩpêx to ho pa.
3 Koja mẽhõ amnhĩm ixkre mex nhĩpêx
nẽ hipêx pa nhũm hkwỳjaja hwỳr mra nẽ
omu nẽ mex kumrẽx ã harẽ. Nom kot hipêx
xwỳnhta àhpumunh xà hkôt hipêx jakamã
tãm na mex o kot ixkreta jakrenh. Ja pyrà
nẽ finat Mojes kot amnhĩ to rax tã nhũm
Jejus kot amnhĩ to rax o kot hakrenh. Mojes
te kêp ixkre nhĩpêxta pyràk no Jejus te kêp
ixkre nhĩpêx xwỳnhta pyràk jakamã kot
amnhĩ to rax o kot Mojes jakrenh.
4 Nẽ mẽ kot ahpỹnhã amnhĩ krã hkôt
tanhmã ixkre nhĩpêx to jakamã kot hipêx
xwỳnhta na mex o ixkreja jakrenh. Tã ja
pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator
jakamã kot amnhĩ to rax o kot mẽmoj piitã
ho kator xwỳnh jakrenh par.
5 Nẽ finat Mojes na pre hte Tĩrtũm kãm
hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho
pa. Nẽ ma kãm hkwỳjê piitã hkôt mẽ kãm
kapẽr jarẽnh o ri pa. Tĩrtũm tanhmã kot
mẽ kãm kapẽr tota kukamã nhũm mẽ kãm
harẽnh o mẽ hkôt pa. No ãm Tĩrtũm mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho hpa xwỳnh pix
na pre.
6 Nẽ Kris haxwỳja na pre hte Tĩrtũm
kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho pa. Nom Mojes rom kêp Tĩrtũm
Kra kumrẽx jakamã kurom kêp mẽ panhõ
Pahihti kumrẽx. Tã kwa kêr pu mẽ kãm
hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ
nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ kot hã tanhmã mẽ
panhĩpêx to htã pu mẽ ỹ hã mẽ kutã amnhĩ
to htỳx nẽ papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ixpunuj nẽ ixpa htã kot paj ixpunuj
rãhã ixpa ho ixpa hkêt nẽ. Koja nhỹrmã
Tĩrtũm ixto mex kumrẽx pa axte tanhmã
ixpunuj to nẽ ixpa hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ.
Nà ja inhmã hprãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o
papa.

Mẽ pahte Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã
karõ

Wam Korĩt 10.1-11; Jutre 5

7-8 Amnepêm na pre mẽhõja tanhmã
Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kapẽr to nẽ kapẽr o:
E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx o apa.
No ama nẽ ãm ama nẽ ri hã apa hkêt nẽ. Rỳ
kapẽr pê akrã hihtỳx o apa hkêt nẽ.
Mẽ akukamã mẽ anhĩgêtjaja na prem ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr
pê hkrã hihtỳx o pa. Kapôt ã Mo-
jes kôt mẽ pata ã na prem kãm
Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ
tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ
akupỹm Ejit wỳr hkrà nẽ axpẽn mã:

"Kwa na pu mẽ ra pahpunuj tỳx
nẽ papa nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ
pahpumu nẽ tanhmã mẽ pahto mex
to hkêt nẽ. Mãn ra mẽ pahkaga nà?
E kwa pu mẽ awjanã nẽ ma akupỹm
Ejit wỳr mãn papa." Anẽ.

9-10 Na prem ã axpẽn mã kapẽr anhỹr o ri pa
hã amgrà pê 40.

Tĩrtũm xatã kot tanhmã mẽ ho mex to
nhũm mẽ kot amnhĩ tã omunh tã
ãm omu nẽ htỳx ri amnhĩ hkrã hkôt
pa.

Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kamã
gryk nẽ.

Hãmri nẽ hamaxpẽr o: "Nà pẽr mẽ
hamaxpẽr kot mẽ hã hkwỳ jêt kêt
kumrẽx. Te mẽ hamak kre hkêt
pyrà nẽ ixkapẽr mar kêt nẽ." Anhỹr
o hamaxpẽr.

11 Hãmri nẽ mẽ kãm: "E mẽ inhma. Ã mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê
kot kaj mẽ ma ixte mẽ amã pika mex
nhõr mã xwỳnhta wỳr apa hkêt nẽ."
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Anẽ.

Ã mẽhõja Tĩrtũm Karõ nhỹ hã te Tĩrtũm
tãm kot mẽ kãm kapẽr pyràk o mẽ
harẽnh anẽ. 12 Jakamã kwa mẽ okora
ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ to mex
o apa. Tĩrtũm kêp Mẽpahpãm ã pixi mex tã
kot kaj mẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj to rỳ
amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr kêt hãmri nẽ
te ate amnhĩ katut kôt ãm pyràk o hipêx nẽ
hkaga. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. 13 Kêt mẽ Kris kôt axpẽn to axihtỳx o ri
apa. Nẽ apkati mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr
rãhã nẽ. Kot kaj mẽ anhỹr kêt hãmri nẽ mẽ
amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt ã amnhĩ
to amnhĩrĩt. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho ri apa nẽ atỳx ajamaxpẽr o: —Nà ixte ã
amnhĩ tomnuj anhỹr tã nhũm Tĩrtũm ja hã
ixpumu nẽ ãm hã ixpumu.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Rỳ mẽ aja-
maxpẽr o:

—Nà na pa hte ã amnhĩ tomnuj anẽ nhũm
Tĩrtũm ja hã ixpumu nhũm ja kãm mex nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. 14 Kwa mẽ ri
ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Amnepê mã
mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm
kot mẽ pahto hkrata ã na pu prem amnhĩ
kaxyw hkôt pajamaxpẽr o papa. Tã kêr pu
mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr tỳx o papa
rãhã ty. 15 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot:

E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ.

No ama nẽ ãm mar nẽ ri hã apa hkêt nẽ.

Rỳ mẽ kot hkaga xwỳnhjê pyrà nẽ kêp akrã
hihtỳx kêt nẽ. Anẽ.

16 Mẽ panhĩgêtjaja na prem Mojes kôt pika
pê Ejit rũm kato nẽ hkĩnh nẽ ma kapôt ã
kormã pika mex wỳr pa. Nom Tĩrtũm kapẽr
mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã hkêt nẽ.
Na prem kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o hã
apkati grêre htã ra mẽmoj nhỹ hã omnuj nẽ
pa hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr. 17 Jao xatã kapẽr nhĩrôp kuhê
nẽ amnhĩ hkrã hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o pa ho ra hã amgrà pê 40. Hãmri nhũm
tee ri amnhĩ tã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj
nẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã kapôt ã ri pa nẽ
gaa nẽ pikaprãr pa. 18 Mẽ kot kapẽr mar kêt
jakamã nhũm mẽ kãm:

—Nà ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri
apaja mỳrapê kot kaj mẽ ixte mẽ amã mẽ
amex nhõr mã xwỳnhta wỳr apa hkêt nẽ.
Anẽ.

19 Tã mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr o pa hkêt jakamã na prem pika
mexta wỳr hpôx kêt rãhã pikaprãr pa.
Nhũm mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjê pixjaja
na prem mẽ mỳr pê hwỳr pôj nẽ kamã pa.

4

Mẽ pahte Tĩrtũm kukwak ri paja-
makêtkati nẽ ri papa hã mẽ pajarẽnh

1 Mẽ pahte Tĩrtũm kukwak ri paja-
makêtkati nẽ ri papa ho papaja Tĩrtũm
kãm hprãm jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ
pumunh mex o papa. Nẽ wam mẽ panhĩgêt
rom Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt mãn
kêt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Kêr pu
mẽ kurom mẽ pajamak kãm amnhĩ krit
xà hã pika mexta wỳr pôj. 2 Mẽ kot mẽ
pahpyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr mar mex tã na
htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.
Te mẽ kot mar kêt pyràk. 3 ãm mẽ kot amnhĩ
kaxyw Kris mã hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na
htem kukwak ri hamakêtkati nẽ ri pa ho
pa. Amnepê mã mẽmoj piitã hkêt ri na
pre Tĩrtũm mẽmoj piitã ho kator pa hãmri
nhũm apkati nhũm axte mẽmoj tã àpênh
kêt nẽ. Ãm õ krĩ kamã arĩ hamakêtkati
nẽ hkôkôt o hkrĩ. Tã mẽ pahte uràk nẽ
pajamakêtkati nẽ papa ho papaja na kãm
hprãm. No wam ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ
kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na pre Tĩrtũm

mẽ kot urà nẽ hamakêtkati nẽ paja nê mẽ
hkurê. Kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:
Na pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ kot
hipêx ã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj
nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm: "Nà
kot kaj mẽ ixkukwak ri axàmnhĩx
ajamakêtkati nẽ apa hkêt nẽ." Anẽ.
4 Nẽ kot harẽnh kot:
Na pre Tĩrtũm àpênh ã arĩgro kêp 6 hãmri
nhũm arĩgro pê 7ta ã nhũm axte
mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Na pre arĩ
hkôkôt o nhỹ.
Arĩgro pê 7 ã arĩ hamakêtkati nẽ hkôkôt o
nhỹ. Anẽ.
5 Nẽ mẽ kot kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjê
jarẽnh kot:
Kot kaj mẽ aa ixkukwak ri axàmnhĩx nẽ
ajamakêtkati nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.
6 Mẽ panhĩgêtjaja kot amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt jakamã na
prem hamakêtkati nẽ ri pa hkêt nẽ.
Tã mẽ papajaja na Tĩrtũm arĩ kãm mẽ
paxàmnhĩx nẽ pajamakêtkati nẽ papa
hprãm. 7 Amnepêm Ijaew Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr kêt jakamã na prem kapôt ã
pikaprãr pa. Hãmri nhũm amgrà xohtô
nẽ hapêx nhũm Tĩrtũm mẽ hkanrẽhã mẽ
htàmnhwỳjê hõ pê finat Tawija mã kapẽr
nhũm kuma nẽ mẽ pamã tanhmã kapẽr
tota ã kagà nẽ hã kagà kot:
Kwa kêr ka ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ.
No mẽ anhĩgêtjê pyrà nẽ akrã hihtỳx ho
inhma nẽ ãm inhmar kêt nẽ. Anẽ.
Na pa pre ra mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ.
8 Na pre finat Jojueja finat Mojes mỳr pê
ma pika pê Kanaã hwỳr mẽ hkanrẽhã mẽ
hkrajê o pa nẽ hwỳr mẽ o pôj. Tã nhũm
prem Jojue kukwak ri hamakêtkati nẽ pa
ho pa hkêt nẽ. Kêp ãm kukwak ri ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ronhỹx Tĩrtũm axte mẽ kãm
mẽ hamakêtkati nẽ mẽ hamak kãm amnhĩ
krit nẽ mẽ pata hkukamã harẽnh kêt nẽ.
9 Nom mẽ pahte kukwak ri pajamakêtkati
nẽ pajamak kãm amnhĩ krit nẽ ri papa ho
papaja na Tĩrtũm arĩ kãm hprãm. 10 Na pre
arĩgro pê 6ja ã mẽmoj piitã ho kator pa
nhũm apkati nhũm hamakêtkati nẽ hkôkôt
o nhỹ. Tã kot puj mẽ pahpê hkrajaja amnhĩ
to kuwỳ nhũm tanhmã mẽ pahkrã hto pu
mẽ kukwak ri uràk nẽ paxàmnhĩx nẽ pa-
jamakêtkati nẽ papa ho papa. Te Tĩrtũm
àpênh pa nhũm apkati nhũm hamakêtkati
nẽ hkôkôt o ỹrta pyràk. 11 Jakamã kwa kêr
pu mẽ amnhĩ to kuwỳ kê ã mẽ panhĩpêx
anẽ pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
rãhã ho papa. Nom kot pu mẽ pahkwỳ
Ijaewjê pyrà nẽ kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx
o papa hãmri nẽ mẽ urà nẽ paxàmnhĩx
pajamakêtkati nẽ papa hkêt nẽ.

*Tĩrtũm kap*ẽr te kot wapo xwa gix pyràk
ã harẽnh

12 Nẽ Tĩrtũm kapẽrja te ĩ ho tanhmã kot
mẽmoj to kaxyw hihtỳx pyràk. Nẽ te wapo
xwa gix pyràk. Koja mẽhõ õ wapo xwa
mex nẽ ho mẽmoj jakàr mex nẽ. Ho mry
hi jakàr mex pê kaxwỳnh kãm hi kanhĩn o
amnhĩrĩt. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr
mẽ pajamaxpẽr o amnhĩrĩt nẽ mex ã harẽ
rỳ omnuj ã harẽ.

13 Nẽ na htem Tĩrtũm pê mẽmoj to pimxur
kêt nẽ. Na hte hprĩ hã mẽmoj piitã omunh
pa. Nẽ mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh
pa. Na pu htem ã kot mẽmoj piitã omunh
par anhỹr xwỳnhja noo mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to rãhã ho papa.

*Jejus kêp m*ẽ panhõ patre maati hã
harẽnh

Eprêw 10.19-25; Wam Juãw 2.1-2

14 Nẽ Ijaew nhõ patrejaja na pre htem
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr
agjê nẽ kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Ja
pyrà nẽ na pre ra Jejus Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr
api nẽ kamã mẽ pahto hwỳr o hkrĩ. Kêp Kra
kumrẽx jakamã kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr
xwỳnh maati. Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ
kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa.
15 Satanasti na pre te kot mẽ panhĩpêx pyràk
o Jejus nhĩpêx. Nẽ tee ri kot tanhmã kãm
kapẽr to nhũm kot mar nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to hprãm xàj ãm ri kãm ahkrox
kaprỳ nhũm kutã amnhĩ to htỳx nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã kot Satanasti
kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex jakamã
na hte kêp mẽ pahtãnopxar mex o pa.
Kot mẽ paxirerek kôt mẽ pahpumunh mex.
16 Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ tã kamã
pahpijaàm kêt kãm paxàmnhĩx ri amnhĩ to
hwỳr o papa. Kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh
nẽ kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh jakamã
kêr pu mẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ pumu nẽ
amnhĩ to hwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ỹ hã
paxàmnhĩx nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

5

1 Nẽ mẽ panhõ patre maati Jejusja Tĩrtũm
na pre mẽ pakaxyw ãm. Kêp mẽ pahkwỳ
hã mẽ pakaxyw ãm nhũm hte mẽ pahto
Tĩrtũm wỳr o pa. Nẽ kãm mẽ pahkĩnh xà
nhõr o pa. Kot ja hã mẽ pahpumunh nẽ mẽ
pahte kapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho papa hã mẽ pakamã gryk o hapêx
tokyx anhỹr kaxyw.
2 Mẽ panhĩgêtjaja na pre htem mẽ õ patre
maati hwỳr mra nẽ kãm tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ kuma
nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. Mẽ urà nẽ kormã
kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx totuj anhỹr
jakamã na pre mẽ kot tanhmã amnhĩ jarẽnh
toja ma nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. 3 Hãmri
nẽ mẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj gõ nẽ
mããnẽn amnhĩ pãnhã kãm mẽmoj gõ. Mẽ
uràk nẽ kot amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê
amnhĩ pãnhã kãm mẽmoj gõ. 4 No na
pre hte patrejaja amnhĩ krã hkôt kêp pa-
tre maati kaxyw amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.
Tĩrtũm kot mẽ kaxyw mẽ unhwỳr jakamã
na pre mẽ kaxyw finat Arãwja xãm nhũm
kêp mẽ õ patre maati hã mẽ ho Tĩrtũm wỳr
o pa.
5 Nẽ Kris haxwỳja kêp mẽ panhõ pahi
maati hã tãm kot amnhĩ xãm kêt. Tĩrtũm na
pre mẽ pakaxyw ãm nẽ tanhmã kãm kapẽr
to nẽ kãm:
Nà apê Ixkra na ka.
Kot paj jarãhã ixpê Anhĩpêêxà hã mẽ kãm
amnhĩ jarẽ. Anẽ.
6 Nẽ hpãnhã kãm:
Kot kaj Mekijetek pyrà nẽ apê patre maati
hã mẽ ho ixwỳr rãhã ho ri apa. Anẽ.
7 Jejus kormã pika ja kamã pa ri na pre
amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa. Tõhã
hkaprĩ nẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ pumu nẽ
amnhĩ to kuwỳ. Nẽ tee ri mẽ kot hpĩrta
kukamã hamaxpẽr nẽ mỳr kãm amnhĩ to
kuwỳ. Kop apu Tĩrtũm kãm mẽ kot kêp hpĩr
prãm kêt ronhỹx pre tanhmã nê mẽ kãm
hkurê xwỳnhjê ho nhũm mẽ hpĩr kêt nẽ.
Jakamã nhũm pre ã amnhĩ to hwỳr anẽ. No
ãm Tĩrtũm kãm prãm xà hkôt kãm amnhĩ
nhĩpêx prãm jakamã nhũm kuma no ãm
tanhmã nê mẽ ho hkêt nhũm prem kupĩ.
8 Kêp Tĩrtũm Kra kumrẽx tã amnhĩ xà htỳx
kãm hamak kãm ty. Jao Tĩrtũm kãm hprãm
xà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh
mex nẽ. 9 Na pre amnhĩ xà htỳx kãm hamak
o amnhĩ mex o amnhĩ mex ã mẽ kãm amnhĩ
to amnhĩrĩt. Jakamã na hte mẽ kot kapẽr
kôt ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê mã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê nẽ nhỹrmã
Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa
mã xwỳnhjê hã mẽ harẽ. 10 Jakamã na pre
Tĩrtũm Mekijetek pyrà nẽ kêp patre maati
kaxyw ãm.

Mẽ pahte Kris kaga nê mẽ pahkurê
Wam Korĩt 3.1-2, 13.11, 14.20; Epes 4.11-16

11 Nẽ Jejus kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr
xwỳnh maati hã harẽnhja inhmã ixprĩ hã
mẽ amã harẽnh par prãm tã ka mẽ kormã
inhmar tỳx kêt nẽ. Pa tee ri ixprĩ hã mẽ
amã harẽnh kaprỳ. Te mẽ amã mar prãm
kêt o amõr pyràk. 12 Amnepê mã mẽ ate Kris
kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ kapẽr mar tỳx tã
kormã nhãm amnhĩ xô ri ho amnhĩ kwỳjê
jahkre ho ri apa hkêt nẽ. Te mẽ ate hã
ano hkêt pyràk jakamã na pa hte arĩ mẽ
amã kapẽr kot amnhĩrĩt mex xwỳnh kwỳ
ho mẽ ajahkre ho pa. No kot amnhĩrĩt
mex kêt xwỳnh o mẽ ajahkre hkêt nẽ. Te
mẽ hkaràre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na
ka htem amnhĩ nhĩpêx o apa. Na hte mẽ
hkaràre mẽõ mex kur kêt nẽ. Ãm kormã
katorxà hkà pix kaô. Ja pyrà nẽ ãm Tĩrtũm
kapẽr kot amnhĩrĩt mex xwỳnhta pix na ka
mẽ mar tỳx o apa nom kapẽr kot amnhĩrĩt
mex kêt xwỳnhja ka mẽ mar mex kêt nẽ.
13 Nẽ mẽ hkaràre kormã Tĩrtũm kapẽr
mar kêt jakamã na htem kormã mẽmoj mex
nẽ mẽmoj punuj pumunh kêt nẽ. Tã te mẽ
ate mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
14 Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar mex
xwỳnhjaja na htem hprĩ hã kapẽr piitã mar
tỳx nẽ. Kot amnhĩrĩt mex xwỳnhta mar tỳx
nẽ mããnẽn kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnhja
nhũm mẽhprĩ hã piitã mar tỳx nẽ. Te ho
mẽ àptàr kot mẽõ mex kur o pata pyràk.
Jao ra mẽ àptàr jamaxpẽr o hamaxpẽr o ri
pa nẽ hamaxpẽr o:
—Kot paj tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa
nhũm ja inhmã mex nẽ. Nom kot paj
axtem tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja
ixpê omnuj nẽ. Jakamã kot paj tãm amnhĩ
nhĩpêx pix o ri ixpa nhũm Tĩrtũm mã ja
mex nẽ. Anẽ.

6

1-2 Na pu prem ra Tĩrtũm kapẽr kot amn-
hĩrĩt mex xwỳnhta kwỳ ma. Tãm na ja:
Kris kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to hã harẽnhja.

Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga hã kot
mẽ pamã karõja.
Nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ paja-
maxpẽr ã mẽ pamã karõja.
Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã amnhĩ to
amnhĩrĩt kaxyw mẽ kot mẽ pahkrã
kumrãr ã pamã karõja.
Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho papa hkukamã mẽ kot mẽ
pahkrã hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ pahto
Tĩrtũm wỳr ã mẽ pamã karõja.
Nẽ mẽ pahtyk nẽ akupỹm mẽ pahtĩr ã mẽ
pajarẽnhja.
Nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà
htỳx kãm hamak tũm xà hwỳr mẽ kêp
hkra hkêt xwỳnhjê janorja.

Mẽmojja piitã pu mẽ ra harẽnh mar tỳx nẽ. Prĩ hã kot amnhĩrĩt mex. Tã kwa kêr pu mẽ hpãnhã hijuk ri kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnh kwỳ ma. Jao mẽ pahpê Tĩrtũm kra xàptàr mex nẽ ri papa. [3] Jakamã kwa kêr pu mẽ kot amnhĩrĩt mex xwỳnh kumrẽx kwỳ ma nẽ hpãnhã hijuk ri kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnh kwỳ ma. Nẽ axpẽn mã harẽnh rãhã ho ri papa. Nà koja Tĩrtũm kãm ja prãm pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã o ri papa.

[4-6] Na pre ra mẽ pahkwỳjaja Kris kaga nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Mẽ kot kapẽr mar tỳx tã axtem nẽ hkaga jakamã koja mẽ axte kapẽr mar kêt nẽ. Ra mẽ kãm mar prãm kêt. Kot puj mẽ tee ri axte mẽ kãm harẽnh o papa kaprỳ. Na prem hprĩ hã kuma. Tĩrtũm kãm mẽ ho hkra hprãm ã harẽnhja nhũm prem hprĩ hã kuma nẽ kãm mar prãm nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ te mẽ panhĩpêx pyrà nẽ mẽ hkarõ mã agjê nẽ mẽ kot amnhĩ to mex o pa kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto nhũm prem ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. Nẽ axpẽn mã mex o mex ã harẽnh o pa. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ pumu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Nà Krisja ãm hãmri àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ axte mẽ pamã àhpumunh tỳx o amnhĩrĩt pu mẽ omu.

Anhỹr o kapẽr tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga. Jakamã te mẽ kot axte Tĩrtũm pê Krata pĩ hã nhôr nẽ hpĩr pyràk. Nẽ te mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã haprỳ hto nẽ tanhmã kãm kapẽr punuj to pyràk. Jakamã kot pu mẽ tee ri akupỹm tãm mẽ unhwỳr prãm kaprỳ.

[7] Na hte Tĩrtũm mẽ pahto mex rãhã ho pa. Jao mẽ pamã mẽ pahpur ã na rẽ pu mẽ kamã panhõ rũnh nẽ. Jakamã mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xwỳnhjaja te mẽ hpur mex nẽ kamã mẽmoj ô rũnh pyràk. Nẽ uràk nẽ amnhĩ to mex o pa. [8] Nom koja mẽ hpur kãm mẽmoj nhĩgrõt mex kêt japêr. Kamã mrônhĩ nẽ kahpare nẽ mẽmoj punuj pix hapôj nhũm mẽ tee ri omu nẽ hkaga kurê kumrẽx. Tã mẽ kot Kris kaga xwỳnhjaja te pur punuj kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk nhũm Tĩrtũm te kêp pur nhõ dõn pyràk. Jao tee ri amnhĩ tã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ hkaga kurê kumrẽx nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak tũm xà pê kuwyta wỳr mẽ rẽnh pa.

[9] E ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa ã mẽ amã mẽ kot Kris kaga xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nom te mẽ ate mẽ uràk kêt. Kris kôt mẽ ate amnhĩ xunhwỳr xwỳnh mex na ka mẽ. Ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx jakamã te mẽ apê pur mexta pyràk. [10] Na ka htem Kris kôt mẽ akwỳjê ho mex o ri apa. Te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri apa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu. Tã koja tanhmã ja hã mẽ ato mex to. Kot tãm mẽ panhĩpêx o pa jakamã koja tanhmã mẽ ate axpẽn nhĩpêx mex tota ã tanhmã mẽ ato mex to.

[11] Tã kêr ka mẽ arĩ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã ty kê nhỹrmã ja hã mẽ ato mex nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na inhmã hprãm tỳx kumrẽx. [12] Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ amã kaga nẽ apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ nhĩpêx o te Tĩrtũm kra hkwỳ htyk xwỳnhjaja kormã htĩr ri kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Kot mẽ ho mex ã mẽ hã amnhĩ jarẽnhja nhũm prem amnhĩ tã kamã hamak rãhã ho pa. Tã amnhĩ tã kamã hamak o pa ry rax rãhã ty nhũm Tĩrtũm ra kot mẽ hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ho mex nẽ. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã ty. [13-15] ã na pre finat Apraãwja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kormã hkra hkêt tã nhũm Tĩrtũm kãm hkra nẽ kanrẽhã htàmnhwỳjê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ kãm:

—Pa Apraãw. E inhma. Kot paj aprõ mẽ war ato mex nẽ. Kot kaj war akra hãmri

nẽ gaa nhũm akanrẽhã war atàmnhwỳjaja ohtô rax kumrẽx. Ãm hãmri na pa ã mẽ hkukamã amã mẽ harẽnh anẽ. Kot paj amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt ã anhĩpêx anẽ. Ixpê mẽ anhĩpêx xwỳnh na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Tã ã kãm wa hkra jarẽnh anhỹr tã nhũm wa tokyx hkra hkêt nẽ. Nom tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm kot wa kãm hêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Ãm hkamnàr rom ã hamaxpẽr anẽ nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj wa nhỹrmã ixkra. Tĩrtũm tãm kot wa inhmã wa ixkra jarẽnh kênã. Anẽ.

Tã nhũm amgrà xohtô rax kumrẽx nẽ hapêx nhũm wa hkra. Nhũm axte amgrà hkwỳ hapêx nhũm wa hkanrẽhã htàmnhwỳ hkwỳ. Ra Tĩrtũm kot mẽ hkukamã Apraãw mã mẽ harẽnh xà hkôt. Tĩrtũmja hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre amnhĩ jarẽnh xà hkôt ã wa kãm wa hkra nẽ wa htàmnhwỳjê nhõr anẽ. Kot ra wa kãm hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. No ri nhãm mẽhõ nhĩxi jarẽnh kôt wa kãm wa hkra jarẽnh kêt nẽ. Mẽhõ kot we hihtỳx o hihtỳx o Tĩrtũm jakre nhũm we ri hixi jarẽnh kôt ã wa kãm mẽ harẽnh anẽ? Amrakati kumrẽx. Jakamã na pre wa kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixàhpumunh xà hkôt na pa ã war amã war akra jarẽnh anẽ. Anẽ.

16 No pika ja kamã na htem ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽhõ mã tanhmã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh to kaxyw nẽ mẽhõ hihtỳx o kot hakrenh xwỳnh nhĩxi jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixte jahti noo mã ã amã amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Kot hã amnhĩ to hêx nhũm hihtỳx o kot hakrenh xwỳnhta kot hã harẽnh mar nẽ hã tanhmã homnuj to pymaj na htem ã mẽ hixi jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kot tanhmã hã ho pymaj ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. 17 Nom Tĩrtũm na hte uràk nẽ nhãm mẽhõ nhĩxi jarẽnh kôt ri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Na hte tãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽmoj to anẽ nẽ aa hã amnhĩ to hêx kêt nẽ. Na pre mẽ pahpê hkrajê mã kãm:

—Kot paj nhỹrmã mẽ ato mex rax nẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Ixte amnhĩ pumunh xà hkôt na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Mẽ pahte ãm hãmri kot amnhĩ jarẽnhja mar nẽ amnhĩ to hêx kêt ã omunh kurê kumrẽx kaxyw. Koja Tĩrtũm mẽmoj tã ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hijuk ri axtem hpãnhã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. 18 Jakamã koja nhỹrmã ma amnhĩ wỳr mẽ pahto àpir ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ãm hãmri ixte amnhĩ pumunh xà hkôt na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Koja ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hijuk ri axte hpãnhã tanhmã mẽmoj jarẽnh to hkêt nẽ. Ra kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja koja arĩ rãhã nẽ. Jakamã e kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ra mẽ pamex nẽ ri papa kaxyw Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kêr pu mẽ arĩ kot mẽ pahto mex rax xà hã arĩgrota jamãr rãhã ho ri papa.

19 Na hte kanôre ho htỳx xàja kanôre ho htỳx nhũm ma gô hkôt pa hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex xà kamã pajamak o papa hãmri nẽ hkaga hkêt nẽ.

Amnepê mã na pre hte mẽ panhõ patre maatija Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ hkôt ã kupẽxê ho hitom maati hwỳr agjê nẽ kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o kuhê. Tã nhũm Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm ri hkrĩ hãmri nẽ patre maatita pãnhã tãm mẽ pahto hwỳr o hkrĩ. 20 Na pre ra mẽ pakukamã kaxkwa hwỳr api nẽ kamã pa ho pa nẽ finat Mekijetekja pyrà nẽ kêp mẽ panhõ patre maati. Tã koja mẽ pahto Tĩrtũm wỳr rãhã nẽ pa ho pa.

7

*Patre Mekijetek jar*ẽnh

1-3 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã finat Mekijetekja jarẽnh to ka mẽ inhma. Krĩ pê Sarẽ kamã na pre kêp mẽ õ pahi nẽ mããnẽn kêp mẽõ patre. Sarẽja mẽ pakapẽr kãm kêp: “Mẽ hamakêtkati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê nhõ krĩ.” Jakamã Mekijetekja mẽ pakapẽr kãm kêp: “Mẽ hamakêtkati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi.” Nẽ mããnẽn kêp: “Pahi kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh.” Nẽ Mekijetek nhĩpêêxà nẽ katorxà nẽ higêt nhĩxija mẽ pahte harẽnh mar kêt. Nẽ kator ã arĩgro nẽ htyk ã arĩgroja mããnẽn mẽ pahte harẽnh mar kêt. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot

tanhmã ja jarẽnh to hkêt. Ãm Jejus pyrà
nẽ kêp patre hã mẽ ho Tĩrtũm wỳr rãhã ho
pa xwỳnh pix ã kot harẽnh. Ãm ja pix na
mẽ pahte harẽnh mar. Nẽ kot amnhĩ to rax
xwỳnh jakamã na pre Apraãw nhỹri omu
nẽ hã hpijaàm kaxyw kãm hikukrêx kwỳ gõ.
Na pre hkwỳjê mẽ ra mẽ urojê kutã amnhĩ
xunhwỳ nẽ pijapu nẽ mẽ kêp mẽ õ pahi ho
4 nẽ mẽ himex. Nẽ mẽ kêp mẽ hikukrêx
kwỳptà nẽ hamỳ nẽ ma õ krĩ hwỳr o mõ. Nẽ
kormã pry hã mõr ri Mekijetek kaxpa nhũm
amnhĩ wỳr omu nẽ kãm:

—Pa Apraãw? E kê Tĩrtũm ato mex nẽ ka
amex nẽ apa. Anẽ.

Nhũm amnhĩ tã kuma nẽ hkĩnh nẽ.
Hãmri nẽ kãm mẽ hikukrêx kwỳptàr
xwỳnhta hkwỳ gõ nhũm hamỳ nẽ ma
amnhĩm o mõ. [4] Na pre Apraãw kot amnhĩ
to rax ã omu nẽ kãm mẽmojta kwỳ gõ. Kêp
mẽ pahpê Ijaew pàr krax jakamã mããnẽn
kot amnhĩ to rax tã Mekijetekja uràk nẽ kot
amnhĩ to rax ã omu nẽ kãm mẽmota kwỳ
gõ. [5] Finat Mojes kot Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh xà hkôt kãm kugõ. Na pre mẽ kãm:

—Mẽ akwỳ pê finat Rewi hkanrẽhã
htàmnhwỳjaja kêp mẽ anhõ patre jakamã
kêr ka mẽ kãm mẽ akukrêx kwỳ nhõr o ri
apa. Kot kaj mẽ akrit kêp 10 nẽ kãm ho pixi
nẽ agõ. Nẽ mẽ akàxpore kêp 10 nẽ kãm hõ
gõ. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm mẽ akukrêx nẽ mẽ
akrit kwỳ nhõr o apa anẽ. Nẽ kêr ka mẽ
kãm mẽmoj mex pix gõ. Mẽ kêp mẽ akwỳ
na mẽ. Mẽ apiitã mẽ apê Apraãw kanrẽhã
htàmnhwỳ jakamã kêr ka mẽ ã mẽ hipêx
anhỹr o apa. Anẽ.

[6] Tã Mekijetekja kêp Rewi hkwỳ hkêt tã
nhũm Apraãw amarĩ ã hipêx anẽ nẽ kãm
pahi htyk xwỳnhjê kukrêxta kwỳ gõ. Jao
hikukrêxta kamã mẽmoj kêp 10 nhũm omu
nẽ kamã kãm ho hpỹnh nẽ kugõ. Na pre
ã kãm mẽmoj nhõr anẽ. Hãmri nhũm
amnhĩm hamỳ nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri koja Tĩrtũm ato mex rax
nẽ. Anẽ.

Ra Tĩrtũm kot Apraãw kanrẽhã kãm
htàmnhwỳ ho ohtô nẽ mẽ hkukamã mẽ
harẽnh jakamã nhũm Mekijetekja ã kãm
Tĩrtũm kot ho mex ã harẽnh anẽ. [7] Mẽ
kot amnhĩ to rũnh o mẽ hakrenh xwỳnh
pixjaja Tĩrtũm kot mẽ ho mex kaxyw mẽ
ho àhwỳr o pa jakamã na pre Apraãw o
Tĩrtũm wỳ. Jao kot amnhĩ to rax o kot
hakrenh ã amnhĩ to amnhĩrĩt. [8] Hãmri
nẽ Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ kot amnhĩ
nhĩpêx pyrà nẽ Apraãw o Tĩrtũm wỳ nẽ kêp
mẽmojta jamỳ. Mẽ uràk nẽ mẽmoj kamã
kêp 10ja rũm ho hpỹnh nẽ amnhĩm hamỳ.
Nom kot amnhĩ to rax o Rewi hkanrẽhã
htàmnhwỳjê jakrenh. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê htyk
par ã mẽ harẽnh tã tanhmã Mekijetek htyk
ã harẽnh to hkêt jakamã kot amnhĩ to rax o
kot Rewi hkwỳjê jakrenh.

[9-10] Nẽ kot pry kamã Apraãw kaxparta
ã kormã Rewi kator kêt tã kêp Apraãw
kanrẽhã htàmnhwỳ mã xwỳnh. Jakamã
nhũm Apraãwja Mekijetek mã mẽ
hikukrêxta kwỳ nhõr jao te Rewi mã õr
pyràk. Tã nhũm amgrà xohtô nẽ hapêx
nhũm Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjaja hapôj
nẽ kêp mẽ õ patre nẽ ri pa. Jao Mekijetek
pyrà nẽ mẽ kêp mẽ hikukrêx kwỳ jamỳnh
o ri pa.

[11] Nẽ finat Mojes na pre Ijaewjê mã
tanhmã Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê
jarẽnh to. Kormã mẽ hapôx kêt ri nhũm
hkwỳjê mã tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ
kêp patre hã mẽ harẽ. Tã nhũm mẽ hapôj
nẽ hprêk nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr o ri mẽ
hkôt pa. Nom mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx
o pa kaxyw na prem tanhmã mẽ hkrã hto
hkêt nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ ã
mẽ hipêx anẽ? Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ
hpãnhã mẽ pahwỳr kỳj rũm mẽhõja mẽ
nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Nom kêp Rewi
hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt. Nẽ mããnẽn
kêp Rewi hpãm Arãw kanrẽhã htàmnhwỳ
hkêt. Axtem te Mekijetek kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk xwỳnh na pre. Jejus Krisja. Tãm na
pre mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ tanhmã mẽ
pahkrã hto pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o
papa. [12] No Mojes kapẽr kot Rewi hkanrẽhã
htàmnhwỳ pixjaja kêp mẽ ho Tĩrtũm wỳr
xwỳnh ã mẽ harẽnh. Tã nhũm Krisja mẽ
pahwỳr wrỳ nẽ mẽ hpãnhã kêp mẽ pahto
àhwỳr o pa xwỳnh. Jakamã na pu htem
axte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Pãnhã Jejus kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o papa.

[13-14] Nẽ Jejus kêp Rewi hkanrẽhã
htàmnhwỳ hkêt. Katorxà hkôt kêp Apraãw
tàmnhwỳ Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ na
pre. Ra mẽ pahte ja mar mex. Aa Juta
hkanrẽhã htàmnhwỳjaja kêp patre hkêt.
Na pre Tĩrtũm jajê mã mẽ kot mẽmoj nhõr
xà hã mêsti kunĩhtita ã kãm mẽmoj nhõr

nẽ hkwỳjê ho hwỳr ã mẽ kãm karõ hkêt
nẽ. Ãm Apraãw tàmnhwỳ Rewi hkanrẽhã
htàmnhwỳjê mã pix mã na pre ã mẽ kãm
ja hã karõ anẽ. Tã nhũm Jejus wrỳ nẽ mẽ
hpãnhã mẽ pahto hwỳr o pa. Mẽ uràk nẽ
kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt axtem
kêp Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ htã Rewi
hkwỳjê hpãnhã mẽ pahto Tĩrtũm wỳr o
pa.

*Mekijetek pyrà n*ẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr
xwỳnh jarẽnh

15-19 Nẽ Ijaewja na prem Mojes kapẽr mar
tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tã aa amnhĩ to
mex kêt nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu
nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjaja kêp
mẽ õ patre nẽ mẽ ho ixwỳr o pa htã nhũm
mẽ arĩ htỳx ri amnhĩ tomnuj pix o pa.
Jakamã koja mẽ axte ri mẽ ho ixwỳr o pa
hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ pakaxyw mẽ pahto àhwỳr
xwỳnhja ta nẽ ãm. Kra Jejusja nhũm kuta
nẽ ãm. Tãm na hte Rewi hkwỳjê rom
tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ kukwak ri
tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. Jao nhỹrmã ma mẽ pahte
Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr paxàpirja jamãr o
papa.

Jejus na hte Mekijetek pyrà nẽ kêp mẽ
panhõ patre maati nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr
rãhã ho pa. Kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ
hkêt tã Tĩrtũm pyrà nẽ kêp htĩr tũm nẽ pa
ho pa xwỳnh jakamã na pre Tĩrtũmja mẽ
pakaxyw kuta nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Kapẽr
ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Kot kaj Mekijetek pyrà nẽ mẽ ho ixwỳr rãhã
ho ri apa. Anẽ.

20-21 No Rewi hkwỳjê mã na pre ã kapẽr anhỹr
kêt nẽ. Ãm Jejus pix mã ã kapẽr anẽ nẽ kãm:

E kot kaj apê mẽ ho ixwỳr rãhã o apa
xwỳnh. Kot paj nhỹrmã apãnhã ax-
tem mẽhõ xãm kêt nẽ. Ãm kapxipix
kot kaj mẽ ho ixwỳr o apa rãhã ho
rãhã. Ãm hãmri na pa amã ã ixkapẽr
anẽ. Ixpê Pahi Maati hã ã ajarẽnh
anẽ.

22 Anhỹr jao Jejus kot amnhĩ to rax o Rewi
hkwỳjê jakrenh par ã ho amnhĩrĩt. Mẽ
kot Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh nhũm
mẽ kot mar nom hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã Jejus xãm.
Tapxipix na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu
mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. 23 Rewi
hkwỳjaja na prem axpẽn mỳr pê kêp mẽõ
patre nẽ ri pa htã htyk pa nẽ hapêx. 24 Nom
Jejusja htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã
koja mẽ uràk nẽ aa hapêx kêt. Koja mẽ
pahto Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa nẽ aa jam urer
kêt nẽ. 25 ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr
jakamã te kêp Tĩrtũm wỳr mẽ panhõ pry
pyràk. Na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ
nhũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj
piitã rênh pa nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã
mẽ pajarẽ.

26 Nẽ ãm hãmri kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr
xwỳnh maati mex na. Mẽ pakurom tãm kot
amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ aa kot tanhmã
amnhĩ tomnuj to hkêt. Tã ra Tĩrtũm kot
amnhĩ wỳr ho àpir jakamã nhũm ra kuri
mẽ pahto hwỳr rãhã ho pa. 27 Nẽ kot amnhĩ
to rax o wam mẽõ patre maatijê jakrenh.
Wamtaja na prem hkwỳjê pyrà nẽ amnhĩ
tomnuj o pa. Jakamã na prem apkati mẽ
amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj
gõ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to kuwỳ.
Hãmri nẽ rĩ kormã kot nhãm mẽ hwỳr mẽ
mrar xwỳnhjê mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hpãnhã
Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr pê mẽ ho kuwỳ.
No kêt Jejusja wam patre maati rom aa
kot amnhĩ tomnuj kêt jakamã na pre hte
mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm
mã mẽmoj nhõr o pa hkêt nẽ. Ãm mẽ
papajaja na pre mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã htyk o kãm amnhĩre. Ãm htyk tipxi
htã mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa.
Jakamã koja axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
nẽ. Mo kaxyw kot kêt axte mẽ panê ty?

28 Mojes kapẽr kôt na pre Ijaew amnhĩm
Rewi hkwỳjê xunhwỳ nhũm mẽ kêp mẽ õ
patre nẽ ri pa. Tã no nhũm mẽ uràk nẽ arĩ
amnhĩ tomnuj o pa nhũm Tĩrtũm tee ri mẽ
omu nẽ mẽ hpãnhã mẽ pakaxyw Krata xãm
nẽ kãm:

—Nà kapxipix mẽ kurom ate tãm amnhĩ
nhĩpêx o apa jakamã kapxipix kot kaj mẽ
hpãnhã mẽ ho ixwỳr o apa rãhã ho rãhã.
Anẽ.

8

*Jejus kêp m*ẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh
maati hã harẽnh

Rukre 22.20; Sikũn Korĩt 3.6-11

1 E kot paj axtem tanhmã mẽ amã mẽ
pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maatita jarẽnh
to ka mẽ inhma. Na hte kaxkwa kamã
Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ. ĩhkô hã kêp Pahi

Maati hã hkrĩ xà hã upôk rũm hkrĩ ho
hkrĩ. [2] Wam patre maatijaja na prem Tĩrtũm
nhõrkwỹ kaàkre wỳr mra nẽ kamã hitom
maati kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Nom
nhũm Jejus na hte mẽ kurom kaxkwa kamã
Tĩrtũm nhõrkwỹ mex kãm mẽ pahto àhwỳr
o hkrĩ. Õrkwỹ kaàkreja na prem ĩhkra ho
hipêx nom kaxkwa kamã õrkwỹ mexja na
pre mẽhõ ĩhkra ho hipêx kêt nẽ. Tĩrtũm na
pre tanhmã hipêx to nhũm kamã Jejusja mẽ
pahto hwỳr o hkrĩ.

[3] Nẽ mẽ pahpê Ijaew nhõ patre maatijaja
na prem mẽ ho hwỳr kaxyw nẽ mẽ kot
amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj
nhõr kôt mẽ ho kuwỳ. No Kris na hte ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra htyk o kot
kãm amnhĩ nhĩ nhõr jakamã na hte wam
patre maati pyrà nẽ xatã kãm mẽmoj nhõr
kêt nẽ.

[4] Tã na hte arĩ Ijaew Mojes kapẽr kôt amn-
hĩm Rewi hkwỳ kêp mẽ õ patre kaxyw mẽ
unhwỳ nhũm mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. No
Jejus kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt.
Katorxà hkôt kêp Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ
jakamã kop apu arĩ jar pika ja kamã htĩr nẽ
pa ronhỹx Ijaew nhõ patre pyrà nẽ kêp mẽ
ho Tĩrtũm wỳr o pa xwỳnh kêt. Ãm Rewi
hkanrẽhã htàmnhwỳ pixjaja na htem mẽ
kaxyw kãm mẽmoj gõ nẽ hkôt mẽ ho kuwỳ.
[5] Jar na htem arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa
nom kaxkwa kamã na htem ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr hkêt nẽ.

Nẽ jar Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreja te kot
kaxkwa kamã õrkwỹ mexta pyràk. Na pre
Mojes õrkwỹ kaàkre nhĩpêx kaxyw nhũm
Tĩrtũm tanhmã kãm hã karõ hto nẽ kãm:

—E jãã hixêt prêk nhĩmõk ã axãmta ã na
pa pre amã ixkreta kukamã ixprĩ hã tanhmã
mẽ ate hipêx to hã amã karõ. Tã kêr ka ã
hipêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kot kãm hã karõ xà
hkôt hipêx. Hãmri nhũm mẽ õ patre maati
ixkreja kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Na
prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

[6] Tã nhũm ra Tĩrtũm axtem mẽ hpãnhã
mẽ pakaxyw Kris xãm nhũm hte mẽ pahto
hwỳr mex o wamtajê jakre. Na hte kaxkwa
kamã mẽ pahpiitã mẽ pahpumunh mex
rãhã ho hkrĩ nẽ wamtajê rom tanhmã mẽ
pahkrã hto pu mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri
papa. Tĩrtũm kot finat Mojes mã kapẽrja
mex nẽ nom axtem na pre. Tã kapẽr nyw na
mex o kot wam kapẽr jakrenh. Kapẽr nyw
kôt kot puj mẽ pahtyk tã akupỹm pahtĩr nẽ
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ
pahtĩr tũm nẽ papa ho papa nẽ axte pahtyk
kêt nẽ. [7] Kêp apu Tĩrtũm kot Mojes mã kapẽr
kôt mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa ronhỹx
pre Tĩrtũm axte kapẽr nyw ã kagà hkêt nẽ.
[8] Nom wam kapẽr tũmta na pre mẽ mar tỳx
htã arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho pa nhũm tee
ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

Nà kot paj axte nhỹrmã mẽ apê Ijaew mã
axtem tanhmã ixkapẽr to.

[9] Amnepêm mẽ anhĩgêtjê mã na pa pre
ixkapẽr.

Na pa pre Ejit pê mẽ kator nẽ mẽ kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa
kaxyw tanhmã hã mẽ kãm karõ hto.

Nom na prem ixkapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ
ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pa tee ri
ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hkaga.

[10] Tã kot paj mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ
htàmnhwỳ nywjê mã axtem
ixkapẽr ka mẽ ixkapẽr nywja ma.

Kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ
ixkapẽr nyw mar tỳx nẽ hã ano htỳx
nẽ ho apa.

Nẽ akĩnh nẽ apa.

Nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o apa.

Nẽ axpẽn mã ijarẽnh o: "Nà ãm hãmri
Tĩrtũm kêp mẽ panhõ Tĩrtũm na."
Anhỹr o ri axpẽn mã ijarẽnh o apa.

Pa amnhĩ tã mẽ ama nẽ mẽ apumu nẽ
amnhĩ xwar mẽ apê ixkra hã amn-
hĩm mẽ ajarẽ.

[11] Kot kaj mẽ apiitã ixte amnhĩ nhĩpêx kôt
ixpumunh mex o ri apa. Mẽ akàx-
pore rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ akàx-
pore hkryre xwỳnhjaja mẽ apiitã
ixpumunh mex jakamã kot kaj mẽ ri
axte ixtã tanhmã axpẽn kukjêr to ho
ri apa hkêt nẽ.

[12] Nẽ kot paj mẽ ato mex rax o ixpa.

Nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnu hto
ho apaja mã ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

[13] Nẽ koja mẽmoj ra htũm hãmri nẽ hapêx
tokyx anẽ. Ja pyrà nẽ na pre Tĩrtũm mẽ
pamã kapẽr tũmta jarẽnh o:

—E kêr ka mẽ axte ixkapẽr tũm mar kêt
nẽ. Pãnhã ixkapẽr nyw pix mãn mar o apa
nẽ ãm kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã
ho ri apa. Anẽ.

9

Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre jarẽnh

[1] Nẽ amnepêm na pre finat Mojesja mẽ
panhĩgêt nẽ mẽ pahpãmjê mã tanhmã
Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre jarẽnh to. Tanhmã
mẽ kot hipêx to nẽ kamã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Nẽ kamã
tanhmã mẽ kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr to
hã mẽ kãm karõ. Nẽ tanhmã mẽ hkwỳjê
ho hwỳr toja nhũm pre mããnẽn mẽ kãm
hã karõ. No Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreja kêp
õrkwỹ kumrẽx kêt. Ãm mẽ kot omunh nẽ
kaxkwa kamã õrkwỹ kumrẽx mã hamaxpẽr
kaxyw na pre. [2] Jakamã nhũm prem Mo-
jes kapẽr ma nẽ hipêx. Kamã hitom
hamẽxkrut. Wam hitom kamã na pre kanê
hprêêti xãm nẽ kutã mêsti xãm. Nẽ mêsti
nhĩmõk ã Tĩrtũm mã õ pãwti jaxwỳ. Mẽ
panhõ patre na pre htem Tĩrtũm mã kugõ
nẽ mêsti ã kãm haxwỳ hãmri nẽ hkwỳjê ho
kuwỳ. Tã hitom ja na prem kêp Tĩrtũm nhõ
hitom mex ã harẽ.

[3-4] Nẽ hitom wa hkaêx kãm na pre kupẽxê
ho hakwakre kahê xàja ajêt. Haturxà kamã
hitomja na prem Tĩrtũm nhõ hitom maati
hã harẽ. Tĩrtũm na pre te hirã htỳx kãm
hwỳr wrỳ nẽ te kamã hkrĩ pyràk. Nẽ kamã
na pre Tĩrtũm mã mẽhkuxwa xà ho xêt xà
hã mês kunĩhtija kuhê. Na prem ôr o hipêx
nẽ kamã ãm nhũm kuhê. Nhũm pre hte
mẽõ patre hwỳr agjê nẽ kutã kuhê nẽ mẽ ho
Tĩrtũm wỳ. Nẽ mês kunĩhti haxwỳja hitom
maati kamã kuhê. Na prem pĩ ho hipêx nẽ
ôr o hpro nẽ kamã ãm. Mêstija kaxwỳnh
kãm na pre htem mẽmoj jagjê.

Tĩrtũm kot Ijaew mã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã karõ nẽ kẽn po hã mẽ kãm hã kagàja nhũm prem kamã kuxà nhũm hikwỹ.

Nẽ mããnẽn ôr o xijereja xà nhũm hikwỹ. Nẽ xijere kamã amnepê mã Tĩrtũm kot kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽõ rẽnh kwỳ hikwỹ. Mẽõja mẽ kot kãm: "Manã" anhỹr xwỳnhja na prem hkwỳ hkawrà nẽ xijere kamã kugjê hãmri nẽ mêsti kamã kuxà.

Nẽ finat Arãw nhõ kô kot ho amnhĩ kaxpar xà htũmta nhũm prem kamã kuxà. Tĩrtũm kot tanhmã ho nhũm kurũm pixôrã muxre hapôx xwỳnhta nhũm prem mããnẽn mês kunĩhti kamã kuxà nhũm hikwỹ.

[5] Nẽ himõk ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh
wa hkarõ nhĩpêxja wa hamẽxkrut nẽ axpẽn
kutã wa hkõn krã ho hkrĩ. Axpẽn wỳr
hara koror nẽ wa hkrĩ. Patre maati kot
omunh nẽ Tĩrtũm kot mẽ hkôt pa ho paja
mã hamaxpẽr kaxyw. Nẽ wa hkaêx kãm
ahkaprỳja Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ
tomnuj rênh mã hamaxpẽr xà na pre.

Ã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kot anhỹr. No
kot paj ixprĩ hã mẽ amã piitã harẽnh par kêt
nẽ. [6] Na pre hte mẽõ patre apkati mẽ wam
hitom wỳr agjê nẽ kamã Ijaew ho Tĩrtũm
wỳr o pa. [7] No hitom maatija ãm mẽ õ patre
maati pix na pre hwỳr agjê. Nom apkati mẽ
hwỳr pa nẽ gjêx kêt ãm amgrà pỹnh kãm
hwỳr gjêx pỹnh nẽ. Nẽ hwỳr gjêx kaxyw
nẽ mẽmo mry pa nẽ hkamrô ru nẽ o pa
nẽ hitom maati hwỳr ho agjê. Hãmri nẽ
ho mês kunĩhti nhĩmõk kamĩ nẽ Tĩrtũm mã
kãm:

—Pa Tĩrtũm. E ota mry kamrôta. Mẽ ixpê
akwỳjaja mẽ ixte amnhĩ tomnuj jakamã na
pa mẽ amnhĩ pãnhã mẽmo mry nhõkre jakà
nẽ kupĩ nẽ hkamrô ru nẽ man awỳr o mra.
Te kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê htyk
pyràk. Jakamã kwa ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja ã mẽ ixpumunh hkôt mẽ inhnê mẽ
ixte amnhĩ tomnuj rê.

Anhỹr o mẽ amnhĩ to kuwỳ. [8] Nẽ patre
maati pix na pre hitom maatija wỳr agjê
nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Ijaew na prem ixkre
kapem hamãr o kuhê nẽ hwỳr gjêx kêt nẽ.
Tĩrtũm Karõ kot hã mẽ kãm karõ xà hkôt.
Te Tĩrtũm pê amỳm kuhê pyràk. Tã na
htem jarãhã arĩ Ijaew kanrẽhã mẽ hkra nẽ
mẽ htàmnhwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
pa. Jao mẽ higêtjê pyrà nẽ Tĩrtũm pê amỳm
kuhê.

[9] Mẽ kot arĩ Tĩrtũm mã mry hpar nẽ
hkamrô ho mẽmoj kamĩr nẽ amnhĩ to hwỳr
o pa htã na htem arĩ hamaxpẽr punuj pix o
pa.

[10] Tĩrtũm kapẽr tũm kot tanhmã mẽmoj
tã mẽ kãm karõ hto.

Na pre tanhmã mẽ apkur xà hã mẽ kãm karõ hto nhũm htem pix kur o pa.

Nẽ tanhmã mẽ hkõm xà hã mẽ kãm karõ hto nhũm htem pix o hkõm o pa.

Nẽ tanhmã amnhĩmnuj to hã tanhmã mẽ kot amnhĩ kuhõnh to hã karõja nhũm htem hkôt pix mã tanhmã amnhĩ kuhõnh to ho pa.

Nẽ tanhmã mẽ kot ri mẽ hikukrêx kuhõnh to hã mẽ kãm karõja nhũm htem kôt pix mã tanhmã kuhõnh to ho pa.

Ã na pre Tĩrtũm Kris kukamã mẽ kãm
mẽmoj tã karõ rax anẽ. Kris kutêp pix mã ã
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. No mẽ
pahte arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw kêt.
Na pre ra Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm
kapẽr tũm o hapêx nẽ hpãnhã mẽ pamã
kapẽr nyw jarẽ pu mẽ hpãnhã nywta kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o papa. Kapẽr nywja mex
o mex. Nẽ mex o wamta jakrenh.

Kris htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer ã harẽnh

11 Tã na pre Krisja tãm mẽ pahwỳr wrỳ
nẽ kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati
nẽ patre hpãnhã mẽ pahto hwỳr o pa.
Nom jar pika ja kamã mẽ kot mẽ ĩhkra ho
Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre nhĩpêxta wỳr àr nẽ
kamã mẽ pahto hwỳr kaxyw na pre wrỳk
kêt nẽ. Na pre ra akupỹm kaxkwa hwỳr
api nẽ kamã õrkwỹ mex wỳr axà nẽ kamã
tanhmã mẽ pahto mex to nẽ tanhmã mẽ
pahto Tĩrtũm wỳr to rãhã ho hkrĩ. 12 ã
kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõ hitom maatija
wỳr àr tipxi htã mẽ pahpiitã mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Nom
mẽmo mry kamrô ho mẽ pahpãnhã amn-
hĩrer kêt nẽ. Môx kamrô rỳ motre kamrô
ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Amnhĩ
kamrô ho na pre mẽ pahpãnhã amnhĩre.
Tyk nẽ hkamrô pikapĩrta o mẽ pahpiitã mẽ
pahpãnhã amnhĩrer pa.

13 Nẽ amnepêm Ijaew kot Tĩrtũm kapẽr
tũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hkêt
jakamã nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ kot
amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh ã mẽ harẽ.
Jakamã na pre mẽõ patre xatã mry kamrô
ho mẽ hkamĩ. Môx kamrô nẽ motre kamrô
ho mẽ hkamĩ. Na pre môx krare hkwỳ hpa
nẽ ho hxêt nẽ hprà ho hkwỳjê kamĩ. Ã na
prem xatã mẽ hipêx anhỹr o pa. Tĩrtũm kot
ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh
kaxyw. Nom te mẽ krãhkà pix mex pyrà nẽ
mẽ hkrã kaxwỳnh kãm arĩ hamaxpẽr punuj
o pa. 14 ã na prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Nom Krisja mẽ kurom aa tanhmã
amnhĩ tomnuj to hkêt jakamã na pre mẽ
pahte amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nê ty. Te
mẽ kot amnhĩ nê môx rỳ motre hpar nẽ
hkamrô runhta pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ
mẽ panê Tĩrtũm mã amnhĩ gõ nhũm pre mẽ
kãm hkurê xwỳnhjaja kupĩ. Na pre Tĩrtũm
Karõja ã kot mẽ panê htyk anhỹr kaxyw
tanhmã ho hihtỳx to. Karõja aa hapêx kêt
kumrẽx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã na
pre Kris tykja kukamã tanhmã ho hihtỳx
to nhũm mẽ panê ty. Tapxipix na mẽ
pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw kêp
tanhmã mẽ pahkrã hto xwỳnh. Jakamã na
pu htem ra pajamaxpẽr nyw o pajamaxpẽr
o papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Na pa pre tee ri inhmã amnhĩ krã hkôt
tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm kaprỳ nẽ
ãm amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã Kris
kot inhnê htyk o hkamrô pikapĩr ã harẽnh
ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr tỳx nẽ
nhũm amnhĩ tã ixpumu nẽ ixte tãm amnhĩ
nhĩpêx o ixpa kaxyw ixãm. Jakamã kot
paj ãm Tĩrtũm pix mã kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri ixpa. Tĩr rãhã nẽ pa ho pa
xwỳnh jakamã kot paj nhỹrmã kuri uràk nẽ
ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Anẽ.

15 Nẽ amnepê mã na prem piitã Tĩrtũm
kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hkêt
nẽ. Mẽ kot xatã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã
amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Jakamã na pre Kris wrỳ nẽ mẽ pahte hkôt
amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê mã Tĩrtũm
kapẽr nyw jarẽ nẽ mẽ pamã:

—Kot paj mẽ anê ty nhũm Tĩrtũm ã ixte
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukwak ri mẽ ato
mex rãhã ho pa. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ
pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amn-
hĩrer kaxyw mẽ panê ty. 16-17 Te jar pika
ja kamã mẽhõ htyk kukamã hkrajê mã
tanhmã amnhĩ jarẽnh to pyràk. Na htem
htyk kaxyw nẽ hkrajê mã:

—Nà kot paj mẽmo arĩgro hã ty ka mẽ
inhmỳr pê ixpê ixkukrêx kwỳ o arĩk.

Anhỹr o na htem amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ
ty nhũm hkrajaja amnhĩm õ mẽmoj to àrĩk
pa. Mẽ hipêêxà kukwak ri mẽ hikukrêx mex
nẽ mỳr pê o pa. No kormã htĩr ri nhũm
mẽ kormã kêp hamỳnh kêt nẽ. Ja pyrà
nẽ na pre Tĩrtũmja Jejus htyk kukwak ri
tanhmã mẽ pahto mex to pu mẽ kukwak ri
mẽ pamex nẽ pahkĩnh nẽ ri papa.

18 Nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm kôt na pre hte mẽ
õ patre mry pa nẽ ãm hkamrô runh kôt pix
mã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa nhũm amnhĩ tã
mẽ omunh xà hkôt mẽ kuma nẽ tanhmã mẽ
ho mex to.

19 Na pre finat Mojesja Ijaew mã Tĩrtũm
kapẽr tũm piitã harẽ nẽ harẽnh pa hãmri
nẽ môx õxpĩ nẽ kaxyw motre hõxpĩ. Hãmri
nẽ xijere kamã hamẽ wa hkamrô runh pa nẽ

kamã gô hkwỳ ru. Hãmri nẽ kaxyw mẽmo
pĩ hpa hkryre pê "isop" jarẽnhja kwỳ kukẽ.
Nẽ kaxyw ôwêhti hkĩ kamrêkre hkwỳ hpy
nẽ isop mẽ ho pihkàr pa nẽ mry kamrô o go.
Hãmri nẽ ho hkwỳjê kamĩ. Nẽ ho Tĩrtũm
kapẽr ã kagà tũmta kamĩ. 20-22 Hãmri nẽ ho
anhỹr pa nẽ mẽ kãm:

—Nà na Tĩrtũmja ixte mry kamrô ho mẽ
akamĩr pumunh kôt mẽ pamã kapẽr o: "E
kot kaj mẽ ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri
apa hã kot paj tanhmã mẽ ato mex to rãhã
ho ri ixpa ka mẽ amex nẽ akĩnh nẽ aja-
makêtkati nẽ ri apa. Jakamã kêr ka mẽ mry
kamrô ho mẽmoj piitã hkamĩr pa. Nẽ ho
amnhĩ kamĩ. Kêr pa ja hã mẽ apumu hãmri
nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj tota
mã ijamaxpẽr kêt nẽ." Anẽ. Ã na Tĩrtũm
mẽ pamã kapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã mry kamrôta o õrkwỹ
kaàkre kamĩ. Nẽ hkre kamã mẽmoj kuhê
xwỳnh piitã nhũm ho hkamĩr pa. Ã na pre
mẽ õ patre mẽ mex kaxyw mẽ hipêx anhỹr
o pa. Mẽ kot tõhã mẽmoj to hpỹnhre nẽ
ho hkamĩr kêt jakamã kironhỹx pre mẽmoj
piitã ã hipêx anhỹr o pa. Kop apu mẽ
kot mry hpar nẽ hkamrô runh kêt ronhỹx
pre Tĩrtũm arĩ mẽ kot amnhĩ tomnuj mã
hamaxpẽr rãhã ho pa.

23 Na prem ã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre
kamã mẽmoj kuhê xwỳnh piitã mex kaxyw
hipêx anẽ. Te Tĩrtũm kot mẽ pahto mex
nhũm mẽ pahte nhỹrmã ma kaxkwa hwỳr
õ krĩ hwỳr paxàpirta pyrà nẽ. Nom mẽ
kot mry hpar nẽ hkamrô runhta kukwak
ri mẽ pamex nẽ papa hkêt. Ãm mẽhõ
kamrô kukwak ri mẽ pamex xwỳnhta pix
kukwak ri na mẽ pahpê pahtĩr tũm nẽ papa
mã xwỳnh. Ja na mex o mry kamrô piitã
hakrenh pa. 24 Jejus Krisja pix kukwak ri.
Tãm na pre patre pyrà nẽ mẽ pahto Tĩrtũm
wỳr kaxyw mẽ ĩhkra ho Tĩrtũm nhõrkwỹ
kaàkre nhĩpêxta wỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ixkre
kaàkre pix na pre. Na pre kaxkwa kamã
Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axà. Tã arĩ kamã
Tĩrtũm nhĩhkô hã mẽ pahto hwỳr rãhã ho
hkrĩ.

25 Nẽ Ijaew nhõ patre maati na hte amgrà
mẽ õrkwỹ kaàkre kamã hitom maati hwỳr
gjêx tipxi. Nẽ amnhĩ kôt mry kamrô ru
nẽ ho agjê. Tĩrtũm kot hã omunh nẽ axte
mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr hkêt
kaxyw. Nom Kris na pre mẽ uràk nẽ mẽmo
mry pa nẽ Tĩrtũm mã hkamrô kapĩr kêt nẽ.
Kamrô na pre mẽ panê axkapĩ. Nom patre
pyrà nẽ amgrà mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Na pre htyk o Tĩrtũm mã amnhĩ
nhõr tipxi. 26 Kêp apu patre pyrà nẽ amgrà
mẽ mẽ panê htyk o pa ronhỹx ra mẽ panê
htyk xohtô rax kumrẽx. Nhỹx pre amnepê
mã Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho katorta rũm
amgrà mẽ mẽ panê htyk o pa ho hkrax. Jao
xatã htyk o amgrà xohtô rax kumrẽx. Nom
ja kot anhỹr kêt. Na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ
mẽ panê htyk tipxi htã htykja o mẽ pahte
amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par
kumrẽx. Jakamã mo kaxyw koja axte ty?

27 ãm pahtyk tipxi htã koja Tĩrtũm
nhỹrmã akupỹm mẽ pahpiitã mẽ pahto
pahtĩr nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pajarẽnh
to nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ panhĩpêx to.
Kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
ã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ
panhĩpêx to. 28 Ja pyrà nẽ na pre Krisja
ãm mẽ panê htyk tipxi htã mẽ pahto ohtô
nẽ mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã
rênh pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho
htĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ho api. Tã koja
nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Nom
axte mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩ
rer kaxyw mẽ panê htyk kaxyw wrỳk kêt
nẽ. Ra kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer kênã. Koja akupỹn wrỳ nẽ mẽ
pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa
xwỳnhjaja ma akupỹm amnhĩ kôt kaxkwa
hwỳr mẽ pahto àpir pa. Ra mẽ pahtyk tã
nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ ma
amnhĩ kôt mẽ pahto àpir pa pu mẽ kuri
pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

10

Kris kot mẽ panê htyk tipxi hã harẽnh

1 Nẽ arĩ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm kôt
amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja kormã
hprĩ hã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto mex
to hã harẽnh mar tỳx kêt. Na prem kormã
hkwỳ pix ma. Na hte mẽ õ patreja amgrà
mẽ kànhmã kaxkwa hwỳr mry kamrôta pẽ
nẽ mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Kot ja hã mẽ
omunh nẽ axte mẽ kot amnhĩ tomnuj mã
hamaxpẽr hkêt kaxyw. Tã ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr tã arĩ Tĩrtũm kapẽr kwỳm
amnhĩ nhĩpêx rãhã 2 jakamã na prem xatã
kãm mẽmo mry kamrô runh o pa. Kêp
apu tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri hamaxpẽr
ronhỹx arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt

nẽ. Nẽ xatã amnhĩ pãnhã mry hpar nẽ
hkamrô ho Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kamã
mẽmoj kamĩr kêt nẽ. 3 Nom na prem tãm
amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mẽ kot amgrà
mẽ Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj
rênh kaxyw mẽ kot kãm mẽmo mry hpar
o pa htã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh
ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Arĩ mẽ kot amnhĩ
tomnuj o pa jakamã na prem mry hparta
ã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ pa. 4 Nom na hte môx
kamrô rỳ motre kamrôja mẽ panê mẽ pahte
amnhĩ tomnuj rênh kêt nẽ. 5-8 Jakamã na
pre Krisja mẽ pahwỳr nojarêt nẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh o:

Pa Tĩrtũm? E kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ.
Mẽ kot amnhĩ pãnhã amã mry hparta apê
hprãm nõkati nẽ amã hkĩnh kêt.
Ate mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh
kaxyw mẽ kot amã mẽmo mry
hparta amã hprãm kêt. Ãm
ixkukamã na ka pre ã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kaxyw mẽ kãm ja hã
karõ.
Mẽ kot mry nhĩpêx o te pa ixte mẽ nê ixtyk
nẽ ixkamrô pikapĩr pyràk o na prem
ixkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Jakamã na ka ra mẽ kaxyw inhmã inhĩ gõ pa
mẽ uràk nẽ inhĩ ho inhĩ.
Tã kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ. Ixte amã
hprãm xà hkôt pix mã ixte tanhmã
amã mnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw.
Akapẽr ã kagà htũm kot tanhmã
ixkukamã ijarẽnh to xà hkôt kot wrỳ
nẽ ã amã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ man mẽ pahwỳr wrỳ. 9 Kot Tĩrtũm
kapẽr tũm o hapêx par nẽ hpãnhã tãm
mẽ panê htyk kaxyw wrỳ. Jakamã na pre
nojarêt nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o:

—E ixte amã hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx kaxyw kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ.

10 Anhỹr jakamã wrỳ nẽ Tĩrtũm kãm
hprãm xà hkôt mẽ panê ty. Na pre nhãm
mẽhõ mẽ kãm hkurê xwỳnhjê mã õr nhũm
mẽ kot hpĩr nhũm amarĩ htyk kêt nẽ. Na
pre amnhĩ grônh kôt mẽ kãm amnhĩ gõ
nhũm prem kupĩ. Hãmri nhũm htyk o
mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê o
Tĩrtũm kra. Mẽ kot xatã mry hparta rom
htyk tipxi tã mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pãnhã amnhĩrer pa.

11 Nẽ mẽ õ patrejaja na htem apkati mẽ
Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kamã kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ apkati mẽ hkwỳjê
hpãnhã mry hkwỳ hpa nẽ hkamrô ru nẽ mẽ
ho Tĩrtũm wỳ. Tã nom ja hã mẽ omunh xà
hkôt mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh kêt
nẽ. 12 No kêt Kris na pre mẽ kot xatã mry
hpar xwỳnhta rom ãm htyk tipxi htã mẽ
pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩre.
Hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ
Tĩrtũm nhĩhkô hã Pahi Maati hkrĩ xà kamã
upôk rũm hkrĩ ho hkrĩ. 13 Koja kuri hkrĩ rãhã
nhũm Tĩrtũmja ĩhkram mẽ kot kutã amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjê jaxàr pa. Ja kaxyw na
kormã kuri hamãr o hkrĩ. 14 ãm htyk tipxi
htã htykja o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjê ho Tĩrtũm kra pu mẽ ra hpãnhã
tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Nẽ paja-
maxpẽr mex o ri papa. Tĩrtũm kãm hprãm
xà hkôt.

15 Amnepêm mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ
panhĩgêtjê mã kapẽr o pa. Tĩrtũm Karõ nhỹ
hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

16 —E na Tĩrtũm mẽ pamã amnhĩ jarẽ nẽ
amnhĩ jarẽnh o:

Kot paj nhỹrmã axtem ixkapẽr nyw o mẽ
amã ixkapẽr.
Nẽ mẽ akrãm hagjê ka mẽ mar tỳx pê hã ano
htỳx nẽ ho apa.
Ixkapẽr tũm na pa pre mẽ amã kẽn pota ã
hã kagà.
Nom ixkapẽr nyw kot paj axtem mẽ akrãm
hagjê.
17 Nẽ kot paj axte mẽ ate amnhĩ tomnuj mã
ijamaxpẽr kêt nẽ.
Anhỹr o mẽ pamã amnhĩ jarẽnh. Anẽ.

18 Tã ra axte mẽ pahte amnhĩ tomnuj mã
hamaxpẽr kêt ã kot amnhĩ jarẽnh jakamã
mo kaxyw kot pu mẽ arĩ amnhĩ pãnhã kãm
mẽmo mry hpar nẽ hkamrô runh o papa?
Tã mẽ pahkwỳjaja na hte arĩ kãm ja ho
anhỹr prãm o pa. E kwa mẽ axte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ ixkwỳjaja.

*Akup*ỹm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o
paxujanãr kêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 27.51; Rukre 23.45; Rõmãn 5.1-2; Epes 3.12; Eprêw 4.14-16

19-20 E ixkràmnhwỳjaja. Ra Jejus kot mẽ
panê htyk o hkamrô pikapĩr jakamã na
pu htem arĩ tee ri amnhĩ kukamã paja-
maxpẽr hkêt nẽ. Tĩrtũm axte kot mẽ pahte
amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt jakamã
na pu htem paxàmnhĩx amnhĩ to hwỳr o

papa. Te paxàmnhĩx õrkwỹ kaàkre kamã
hitom maati hwỳr pagjêx nẽ kamã amnhĩ
to hwỳrta pyràk. Jao ra mẽ papamjaja
amnhĩ to hwỳr o papa nhũm patre axte mẽ
pahto hwỳr kêt nẽ. Jejus na pre htyk o mẽ
pamã hitom maati wỳr hakwakre kahêxà hã
kupẽxêja kôt ã ho axkjê. Jao mẽ paxàmnhĩx
hwỳr mẽ pagjêx kaxyw mẽ pamã kahê xà
mẽ. 21 Tã ra kêp Tĩrtũm nhõ krĩ kamã
mẽ pahto hwỳr xwỳnh maati na. Nẽ mex
kumrẽx o jar pika ja kamã patre kot mẽ ho
hwỳr o pa xwỳnhta jakrenh. 22 Jakamã e
kwa kêr pu mẽ mãmrĩ paxàmnhĩx amnhĩ to
Tĩrtũm wỳr o papa. Ra Jejus kot mẽ panê
htyk nhũm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt
pajamaxpẽr rãhã ho papa jakamã kêr pu
mẽ axte mẽ pahpê amnhĩ tomnuj xwỳnh ã
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kêr pu mẽ nhỹrmã
tanhmã pajamaxpẽr punuj to rỳ tanhmã
amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã
amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ kamã amnhĩ to
Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx. Jejus ra kot
mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
par jakamã kot puj mẽ Tĩrtũm mã tanhmã
mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ jarẽ
nhũm mẽ pama nẽ axte kãm hamaxpẽr
kêt nẽ. Pu mẽ te paxwỳr nẽ pahte amnhĩ
nê pagrã htyk kuhõnh par nẽ akupỹm
pamex pyràk. Nẽ axte paxàmnhĩx amnhĩ to
Tĩrtũm wỳr o papa.

23 Nẽ mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ pahto
htã kwa kêr pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã
pajamaxpẽr kêt nẽ. Rỳ pajamaxpẽr o:

—Konẽn. Koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to
nẽ Kris ã ixpĩ rỳ ko. Pa apu mẽ kot ix-
pĩr pymaj akupỹm ixte amnhĩ nhĩpêx tũm
o awjanã nẽ akupỹm hkôt amnhĩ nhĩpêx
japêr rỳ ko. Anẽ.

Kwa pu mẽ tee ri ã pajamaxpẽr anhỹr
hkêt nẽ. Pu kêt mẽ pajamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot Kris ã tanhmã ixto htã kot
paj aa hkaga hkêt nẽ. Mẽ kot hã ixpĩr mã tã
kot paj hkaga hkêt kumrẽx.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. 24 Nẽ kêr ka mẽ
akwỳjê mã anẽ kê mẽ mẽmoj to axpẽn kutã
nojarêt rãhã ho ri axpẽn kôt pa. Jao tanhmã
axpẽn to mex to o ri axpẽn kôt pa.

25 Na pre ra mẽ pahkwỳjaja tanhmã
hamaxpẽr to nẽ axte mẽ pahkôt pikuprõnh
nẽ Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ hkêt nẽ. No kêr
pu mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêr pu mẽ arĩ xatã
axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽ pahte tee ri amnhĩ
kukamã pajamaxpẽr nê axpẽn mã pakapẽr
o papa. Kêt mẽ panhõ Pahihtija ra akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw jakamã kwa kêr pu
mẽ kutêp arĩ axpẽn mã pajamaxpẽr mex
nhõr pê tãm axpẽn nhĩpêx mex rãhã ho i
papa.

26 Mẽ pahkwỳjaja kot Tĩrtũm kapẽr mar
mex tã na htem kuma nẽ ãm kuma. Kwa
kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kris kot mẽ
panê htyk ã harẽnhja mẽ kot mar mex tã na
htem kuma nẽ ãm kuma nẽ hkaga kumrẽx.
Jakamã mẽhõ koja Kris pyrà nẽ htyk o mẽ
kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre? Nà
amrakati kumrẽx. Ãm Jejus pix na pre
Tĩrtũm ja kaxyw ãm. Tapxipix na pre ã
mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã nhũm mẽ
kot hkagaja mỳrapê koja mẽ nhỹrmã mẽ
tãmjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩre. 27 Mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr
xwỳnh na mẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ
kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kaxyw
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta nhĩpêx. Tã ra mẽ kot Jejus kaga jakamã
koja nhỹrmã ma hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm
mẽ tee ri kãm hwỳr pa hprãm kêt kaprỳ.
28 Amnepêm finat Mojesja kormã htĩr ri na
pre hte mẽhõ pixi nẽ kapẽr kaga nẽ akupỹm
kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to nhũm hkwỳjaja ja hã omu.
Tanhmãn axkrut rỳ axkrunẽpxi nẽ ja hã
omu. Hãmri nẽ ma Mojes wỳr mra nẽ axpẽn
kôt kãm tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã
harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma nẽ mẽ kãm
hã amỹnê nhũm tee ri kãm htĩr prãm kaprỳ.
Mẽ kot akupỹm amnhĩ nhĩpêx tũm o ujanãr
nẽ amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê na prem
mẽ kupa. Ã na pre htem mẽ hipêx anhỹr o
pa.

29 Nẽ koja mẽhõ tanhmã Tĩrtũm Kra Jejus
o kapẽr punuj to. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot ra mẽ kot kêp Tĩrtũm Kra hã
harẽnh mar mex tã axtem nẽ tanhmã ho
kapẽr punuj to ho pa. Kot mẽ panê htyk
nẽ hkamrô pikapĩr kôt kot mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pãnhã amnhĩrer ã harẽnh mar tã
kuma nẽ ãm kuma nẽ harẽnh o:

—Nà mẽ pahpyrà nẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnh nhũm mẽ kot hã hpĩr kênã. Na pre
mẽ panê htyk kêt nẽ.

Anhỹr ã harẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõja nhũm
mããnẽn tanhmã ho kapẽr punuj to. Kêp
mẽ pakutã nojarêt xwỳnh tã nhũm axtem
nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to. Mỳrapê
koja nhỹrmã Tĩrtũm tanhmã homnuj tỳx

to. Homnuj tỳx o mẽ kot Mojes kapẽr kaga
nhũm mỳrapê kot mẽ hparta jakre. Jakamã
kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt
nẽ. [30] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
jarẽnh kot:

Ixpê Tĩrtũm kot paj mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê homnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Nẽ mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê
jarẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ to mex o mẽ pa xwỳnhjaja
kot paj nhỹrmã mẽ ho mex rax nẽ.
No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa
xwỳnhjaja kot paj nhỹrmã mẽ hom-
nuj tỳx nẽ. Anẽ.

Ra mẽ pahte ã kapẽr anhỹr xwỳnhja kot
amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. [31] Jakamã kwa
mẽ okora. Kêr ka mẽ amnhĩ to mex rãhã
ho ri apa. Tĩrtũm rãhã ho rãhã nẽ hihtỳx
o hihtỳx jakamã koja mẽmoj tã akamã gryk
ka amex kêt o amex kêt.

[32] Nẽ amnepêm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr krax kãm na prem Jejus ã mẽ
atomnuj tỳx tã ka prem mẽ umaj hkaga
hkêt nẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹrja kukamã mãn ajamaxpẽr nẽ hã
anohtỳx rãhã ho apa. Jao arĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ mẽ umaj Jejus kaga hkêt nẽ.
[33] Na prem mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã mẽ
amã kapẽr punuj to nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx
to. Nẽ tõhã tanhmã mẽ akwỳjê homnuj tỳx
to ka mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã
axukaprĩ nẽ. Nẽ mẽ hkôt axkamẽ nhũm
prem mã mẽ ato anẽ nẽ. [34] Na prem mẽ
akwỳjê jagjê ka prem ja hã mẽ omu nẽ ma
mẽ hagjênh xà hã ixkre hwỳr mẽ hwỳr mra
nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Nhũm prem mẽ
apê mẽ akukrêx kwỳptà nẽ ma amnhĩm o pa
ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ ajamaxpẽr
o:

—Kwãr mẽ mãmrĩ ma amnhĩm hamỳn o
pa. Koja nhỹrmã Tĩrtũm inhmã ixkukrêx
mex o kot ja jakrenhta kwỳ nhõr rax nẽ pa
amnhĩm hamỳ nhũm aa ixpê hapêx kêt nẽ.
Hãmri nhũm axte mẽhõ aa ixpê utàr kêt nẽ.
Jar mẽ ixkukrêxta mexti hã. Anẽ.

Jao mẽ kot mẽ apê utàr tã ka mẽ akaprĩ nã
apa hkêt nẽ. Ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr
anhỹr pê akĩnh nẽ apa. Ãm hãmri na ka
prem ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ. [35] Na
ka prem mẽ kutã amnhĩ to htỳx kãm ã apa
anẽ. Tã kwa kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa. Kêr kê nhỹrmã Tĩrtũm ja hã
mẽ ato mex rax nẽ.

[36] Nẽ kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Mẽ kot Jejus
ã tanhmã mẽ ato htã ka mẽ hkaga hkêt nẽ.
Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa
nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm
mex nẽ. Hãmri nhũm ra kot amnhĩ jarẽnh
xà hkôt nhỹrmã amã mẽmoj mex nhõr rax
nẽ. Jakamã kwa mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx
to hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Kot kaj mẽ
Kris ã apunuj rãhã apa hkêt nẽ. [37] Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot Jejus jarẽnh kot:

Koja mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhta tokyx
wrỳ. Na ra wrỳk kaxyw nojarêt.
Anẽ.

[38] Nẽ harẽnh kot:

Ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ pa
xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Jao
nhỹrmã ixri htĩr tũm nẽ mex rãhã
nẽ pa ho pa.

Nẽ koja mẽhõ ixkaga pa tee ri kãm ixkĩnh
kêt ã omu. Anẽ.

[39] No mẽ papajaja te mẽ pahte mẽ kot Jejus
kaga nhũm kot amnhĩ tã mẽ homnuj mã
xwỳnhjê pyràk kêt. Arĩ mẽ pahte amnhĩ
kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã jakamã koja
nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ pahto api.

11

Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr
mex xwỳnhjê jarẽnh

Sikũn Pêtre 3.5-7

[1] Nẽ na htem Kris ã mẽ panhĩpêx kati
ho pa pu mẽ pahpunuj rãhã nẽ ri papa.
Te Kris kot mẽ pahto mex kêt pyràk pu
htem mẽmoj punuj pix kãm ri papa nẽ
kormã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex ã amnhĩ
tã omunh kêt nẽ. Tã ã mẽ pahte anhỹr tã
kwa kêr pu mẽ arĩ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
rãhã ho papa. Mẽ pahte pano ho Tĩrtũm
pumunh kêt tã kot mẽ pahkôt pa ho pa hã
amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho
papa. Jakamã na pu htem ãm kapẽr kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o papa. [2] Amnepê mã mẽ
pakukamã mẽ panhĩgêtjaja na prem no ho
Tĩrtũm pumunh kêt tã amnhĩ kaxyw kãm
hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa
nhũm amnhĩ tã mẽ omu nhũm ja kãm mex
nẽ.

[3] Nẽ mẽ papajaja na pu htem pajaxwỳja
mẽ pano ho omunh kêt tã amnhĩm harẽnh
o:

—Nà amnepêm kormã mẽmoj piitã amrakati ri nhũm Tĩrtũm ãm kapẽr pix o mẽmoj piitã ho kato. Ixte inhno ho ja hã omunh kêt tã kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ jarẽnhja jakamã kot paj hkôt ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

4 Na pre finat Atãw nhĩpêx nẽ kaxyw hprõ Ewa nhĩpêx. Hãmri nhũm wa hkra Apewja htõ Kaĩ rom amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o pa. Jakamã nhũm wa Tĩrtũm mã mẽmoj gõ. Nhũm Apew kot Kaĩ rom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt kãm mẽmoj nhõr jakamã nhũm amnhĩ tã omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ nẽ kot kãm õr xwỳnhta nhũm mex ã harẽ. Tã Apew amnepêm htyk tã pu htem arĩ harẽnh mar rãhã ho papa nẽ kãm pajamaxpẽr o:

—Apew na pre hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa.

Anhỹr ã kãm pajamaxpẽr.

5 Nẽ Atãw kanrẽhã htàmnhwỳ Enokja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Jakamã na pre htyk kêt nẽ. Na pre Tĩrtũm htĩr rãhã ma amnhĩ wỳr ho api nhũm hkwỳjaja tee ri hapêr o pa. Jakamã na pu htem arĩ axpẽn mã Enok kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr mex o pa hã harẽnh o papa. 6 Mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã mẽ hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Tã mẽ papajaja kêr pu mẽ Enok pyrà nẽ amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa. Nẽ pajamaxpẽr o:

—Tĩrtũmja htĩr rãhã ho rãhã. Koja nhỹrmã mẽ ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr xwỳnhjê ho mex rax nẽ. Nà koja mẽ ixto anẽ.

Anhỹr o mẽ pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ pajamaxpẽr ã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pajarẽ. No mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na hte ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ.

7 Nẽ Enok kanrẽhã htàmnhwỳ Noehtija na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom amnhĩm pàr raxja nhĩpêx. Na pre ra Tĩrtũm na rax kukamã tanhmã kãm ujarẽnh to. Kormã aa na wrỳk nhũm Noehti kot omunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr ma nẽ mar xà hkôt amnhĩm pàr rax kumrẽxta nhĩpêx. Õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ mẽ amnhĩm hipêx. No mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm gô tàm o mẽ hanhi nẽ mẽ himex pa. Nom Noehtija nhũm kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ. Kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr rãhã ho pa jakamã nhũm pre ã mex ã harẽnh anẽ.

8 Nẽ Noehti kanrẽhã htàmnhwỳ Apraãwja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Na pre Tĩrtũm kot kãm pika nhõr ã kãm amnhĩ jarẽ nẽ ra kot ma hwỳr mẽnh kaxyw. Hãmri nhũm Apraãw kuma nẽ hkamnàr rom õ pika kaga nẽ ma pika hõja wỳr pa. Aa kot ma hwỳr mõr nẽ omunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr mar xà hkôt õ pika kaga nẽ ma hwỳr pa ho pa. 9 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ omu nhũm Tĩrtũm kãm:

—E pika ja kot paj nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjê mã kugõ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ pikaja kamã pa ho pa. Ra kamã axtem mẽ uro hkwỳjaja ri pa nhũm Tĩrtũm kormã mẽ kator kêt ri nhũm mẽ õ pika hwỳr pôj nẽ mẽ kamã pa ho pa. Nom amnhĩm õrkwỹ mex nhĩpêx kêt nẽ. Kormã kêp õ pika kumrẽx kêt ã hkamnhĩx jakamã ãm mry kà o ixkre nhĩpêx nẽ kamã pa ho pa. Nẽ nhỹhỹm pa kaxyw nẽ kugrà nẽ ma amnhĩ kôt o pa. Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr rãhã jakamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Nẽ Apraãw kra Ijak nẽ htàmnhwỳ Jakoja wa Apraãw pyrà nẽ mry kà ho õrkwỹ nẽ ma amnhĩ kôt o pa. Nhũm Tĩrtũm kot Apraãw mã kapẽr pyrà nẽ wa kãm wa hkanrẽhã wa hkra nẽ wa htàmnhwỳjê mã pika nhõr ã amnhĩ kukamã wa kãm amnhĩ jarẽ. 10 Jakamã nhũm Apraãw kormã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir xa hã amnhĩ tã hamãr pê kot ho õ pika mã xwỳnhjê kamã pa ho pa. Kaxkwa hwỳr àpir mã xwỳnhta mex kumrẽx. Tĩrtũm kot hipêx jakamã koja mry kà ho ixkre nhĩpêxta rom aa hapêx kêt nẽ. Jakamã nhũm Apraãw mẽ pahpyrà nẽ ma kot hwỳr àpir xa hã amnhĩ tã Tĩrtũm jamãr rãhã ho pa. 11-12 Tã ra hpigêt tỳx nẽ hkurẽ hkêt nẽ pa. Te ra ri htyk kaxyw pa pyràk. Nhũm hprõ Sara haxwỳja hpigêx tỳx nẽ. Kamrô hkêt ã amgrà xohtô rax kumrẽx. Nhũm wa aa hkra hkêt nẽ pa htã nhũm Tĩrtũm nhỹrmã wa hkra hã wa kãm awjarẽ nhũm wa kuma nẽ amnhĩ kaxyw

hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nom amnhĩ
tã kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr
hkêt nẽ. Na pre wa kuma nẽ axpẽn mã:
—Nà kot puj xep hãmri tã pahkra. Tĩrtũm
kot hã ã pajarẽnh anhỹr kênã. Anẽ.
Tã ã wa kot hkra kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr anhỹr jakamã na pre Apraãwja
hprõ htu. Ra wa hamẽ hpigêt tỳx kumrẽx
tã nhũm htu. Nhũm wa hkra Ijakja gaa nẽ
wa kãm kato. Jakamã nhũm wa gaa nẽ rĩ wa
hkanrẽhã wa htàmnhwỳ xohtô rax o ohtô
rax. Ohtô ho kaxkwa kamã kanhêti xohtô
jakre. Nẽ ohtô ho gô xujanãr mỳri pikahti
grà hkryre jakre. Jakamã nhũm mẽ tee ri
mẽ ho kõta hpar mã. Nhũm Apraãw kêp
mẽ hpàr krax. 13 Tã nhũm Apraãw nẽ Ijak nẽ
Jakoja mẽ ri pa tãmtã nẽ htyk pa nẽ hapêx.
Tĩrtũm kormã kot mẽ kãm pika jarẽnhta
nhõr xwỳj ri ra htyk pa. Nom kormã mẽ htĩr
ri tanhmã kãm hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr
o:
—Nà kormã Tĩrtũm kot mẽ inhmã pika
jarẽnhja nhõr kêt tã koja nhỹrmã inhmỳr
pê ixkanrẽhã ixkra nẽ ixtàmnhwỳjê mã
kugõ. Nà koja mẽ kãm kugõ. Ra kot hã
inhmã amnhĩ jarẽnh kênã kot kêt mẽ kãm
õr kêt.
Anhỹr o kaxyw kãm hamaxpẽr rãhã ho
pa. Jao hkĩnh nẽ hamaxpẽr o:
—Nà inhõ krĩja axtem na. Na pa hte jar
pika ja kamã ri mẽ hkôt ri ixpa. Te ixpê mẽ
uro pyrà nẽ ri mẽ hkôt ixpa nom jar inhõ
krĩ hkêt. Inhõ krĩ na kêt axte mã. Anẽ.
14-15 Na prem ã õ krĩ hõ hkukamã
hamaxpẽr anhỹr o pa. No õ krĩ htũmta mẽ
kot hkaga nẽ pika hõ hwỳr mõr xwỳnhta na
prem ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Kop apu mẽ
kot amnhĩm tãm mãn jarẽnh ronhỹx prem
awjanã nẽ ma akupỹm hwỳr pa. Na prem
axtem krĩ hõ jarẽ nẽ kormã hwỳr mõr kêt
ã amnhĩ jarẽnh o pa. 16 Tã nhỹ krĩ na prem
ã harẽnh anẽ? Nà kaxkwa kamã Tĩrtũm
nhõ krĩja. Tãm na mex kumrẽx jakamã
nhũm prem kormã hwỳr ma àpir xa hã mẽ
pahpyrà nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm jamãr rãhã ho
pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ
mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ
kêp hkra hã mẽ harẽnh ã hpijaàm kêt nẽ.
Hãmri nẽ mẽ kutêp tanhmã õ krĩ ho mex to
ho pa.
17-18 Na pre ra tanhmã Apraãw mã hkra
Ijakja jarẽnh to nẽ kãm:
—Akra Ijak kanrẽhã hkra nẽ
htàmnhwỳjaja koja mẽ kêp ixkra. Anẽ.
Tã ra kot amnhĩ tã Apraãw kamã hamak
kaxyw hkukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:
—Xà we Apraãw kãm ixkĩnh tỳx kumrẽx
nẽ kãm ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa
hprãm nà? Xà we kãm ixkĩnh tỳx o hkrata
jakrenh? E pa kop we ja hã amnhĩ tã kamã
ama nẽ omu mãn. Anẽ.
Hãmri nẽ kot hkra hpĩr nẽ kãm õr ã kãm
karõ. Hãmri nhũm kuma nẽ ra kot kãm
hpĩr kaxyw. Kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã
omunh mex jakamã hkamnàr rom kot kãm
hpĩr kaxyw. 19 Nẽ hamaxpẽr o:
—Nà Tĩrtũm akupỹm kot mẽ ho htĩr
xwỳnh kênã.
Anhỹr jakamã kãm hkra hpĩr pyma hkêt
nẽ ra kot kãm hpĩr mã tã nhũm Tĩrtũm
amnhĩ tã omu nẽ nê kãm kapẽr nhũm kuma
nẽ hpĩr kêt nẽ wa ma akupỹm õrkwỹ hwỳr
mõ. Tã ã kot hkra nhĩpêx anhỹr jakamã
Apraãw mã te Ijak htyk nẽ akupỹm htĩr
pyràk.
20 Nẽ Ijakja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkam-
nàr rom amnhĩ kra wa kãm Tĩrtũm kot wa
ho mex kukamã wa kãm harẽ. Kra Jako mẽ
Ejauta wa kãm harẽ nẽ wa kãm:
—E koja nhỹrmã Tĩrtũm inhmỳr pê war
ato mex rãhã ho pa. Anẽ.
21 Nẽ Jakoja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkam-
nàr rom hkra Juje mã Tĩrtũm kot mẽ ho
mex kukamã harẽ. Na pre Jakoja hkra nẽ
htàmnhwỳ mẽ hpimrààtã hprãm xàj ma
Ejit wỳr pa nẽ kamã pa ho pa. Tã nhũm Jako
hpigêt tỳx nẽ ra htyk kaxyw. Hãmri nẽ hkra
Juje mẽ hkra wa mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E na pa tee amnhĩ kamã ama. Na pa
ra ixtyk kaxyw. Nom koja Tĩrtũm nhỹrmã
inhmỳr pê mẽ ato mex rax nẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ kaxpar xà hã pĩ hã
amnhĩ kaxpa nẽ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm mã
mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ akupỹm nõr
xà kamã nõn ty.
22 Nẽ Jujeja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao htyk
kaxyw nẽ hkamnàr rom hkwỳjê mã tanhmã
amnhĩ jarẽnh to. Ra hpigêt nẽ htyk kaxyw
nẽ hkwỳjê mã tanhmã amnhĩ tã karõ hto nẽ
mẽ kãm:
—E na pa ra ixtyk kaxyw. Tã koja Tĩrtũm
inhmỳr pê nhỹrmã Ejit rũm mẽ akator nẽ
ma akupỹm mẽ panhõ pika hwỳr mẽ ato
pa. Ra kot mẽ panhĩgêt Apraãw mã amnhĩ

jarẽnh xà hkôt. Jakamã kwa mẽ inhma. Kêr ka mẽ akupỹm anojarêt nẽ ma amnhĩ kôt ixtã kasãwja mỳ nẽ amnhĩ kôt ixto mõ. Hãmri nẽ mũtar mẽ panhõ pika kamã mẽ anhõ krĩ htã ijaxà pa jawỳ mẽ akuri ixtã pyka. Anẽ.

23 Nẽ Mojes katorxà mẽ hipêêxàja na pre wa haxwỳja jajê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Juje hkanrẽhã htàmnhwỳ na pre wa. Jakamã nhũm Ejit nhõ pahija tee ri Ijaew xohtô rax kumrẽx ã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm mẽ hkra myjaja mẽ hapôx kôt mẽ hamỳnh xwỳnhjaja kot mẽ hpar ã mẽ kãm karõ. Tã nhũm Mojes kato nhũm hipêêxà mẽ katorxàja wa omu nhũm muxre nhũm wa tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ pahi Paraohti mã mẽ hkra jamỳnh xwỳnh kot wa kêp hpĩr pymaj ho pimxur o hã mytwrỳ axkrunẽpxi. Tĩrtũm kamnàr rom wa amnhĩ tã kãm uma hkêt nẽ ã kêp hkra ho hpimxur anẽ.

24 Nẽ Mojes na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Kormã karàre ri na pre Paraohti hkra nija omu nẽ amnhĩm kumỳ nẽ ho hkra nẽ amnhĩ kôt o pa. Rãhã nhũm àptàr nhũm Ejit nhõ xwỳnhjaja kêp pahi Paraohti htàmnhwỳ hã axpẽn mã harẽ. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm aprã nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ixpê mẽ akwỳ hkêt. Anẽ.

25 ãm kãm Tĩrtũm kwỳjê kôt pix mã ri pa ho pa hprãm. Nẽ kãm Ejit nhõ pahi hkôt amnhĩ tomnuj prãm kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj pix o paja na mẽ kãm hprãm nhũm ja hã mẽ omu nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽ hkôt ri ixpa hkêt kumrẽx. Mẽ hkĩnh nẽ pa htã koja mẽ gaa nẽ ty nhũm mẽ hkĩnhja mẽ kêp hapêx. Nà kot paj Tĩrtũm kwỳjê hkôt mãn ri ixpa ho ixpa. Mẽ kot Tĩrtũm ã mẽ inhĩpêx kati htã pa arĩ mẽ hkôt ixpa ho ixpa. 26 Inhmã Ejit nhõ xwỳnhjê hkôt ixkukrêx rax nẽ ri ixpa hprãm kêt. Kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm ã tanhmã inhĩpêx to. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ pa ixpunuj nẽ ri ixpa htã koja Tĩrtũm nhỹrmã ixto mex rax nẽ. Nà kot paj Ejit nhõ pahihti hkôt ri ixpa hkêt nẽ.

Anhỹr jao ra mẽ pahpyrà nẽ Kris gryk ã mẽ hkaga. 27 Tã akupỹm mẽõ pika hwỳr Ijaewjê ho mõr kaxyw nhũm Ejit nhõ pahihtija tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. No nhũm Mojesja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o hkamnàr rom kãm mẽ uma hkêt nẽ. Nẽ mẽ kêp hkwỳjê kator pa nẽ ma akupỹm mẽõ pika hwỳr amnhĩ kôt mẽ o pa. Tĩrtũm kamnàr rom ã mẽ kêp mẽ ho kator anẽ. Aa kot no ho omunh kêt tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx nẽ hkamnàr rom mẽ kator nẽ hamakêtkati nẽ mẽ o pa. 28 Nẽ hkamnàr rom mẽ hkĩnh ã arĩgro mẽ kot kãm "Pas" anhỹr xwỳnhta ho hkrax. Kormã Ejit rũm kator kêt ri. Nẽ kaxyw amnhĩ kwỳjê mã hã karõ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽ ka mẽ inhma. Nà kot puj xep mẽ jarãhã ôwêhti hkwỳ pa nẽ hkamrô ru. Nẽ hkamrô ho panhõrkwỹ jakwakre hã pĩ kukõ. Hãmri nẽ ĩ kuxôt nẽ kuku. Koja kamàt nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pê mẽ hkra my kot wa piitã mẽ hpar mã xwỳnhja mõ. Hãmri nẽ mẽ pamỳ ri mõ nẽ ã mẽ pahte mẽ panhõrkwỹ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ tanhmã mẽ pahkrajê ho hkêt nẽ. Tĩrtũmja ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw ã inhmã karõ anẽ. Jakamã e pu mẽ hkamnàr rom ã amnhĩ nhĩpêx anẽ kẽ mẽ pahkrajaja mẽ pahpê htyk kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ã mẽ kot Ejit rũm kator xà hã arĩgrota ã mẽ hkĩnh o kator krax anẽ. Mẽ hkĩnhja na htem kãm "Pas" anẽ.

29 Nẽ Ijaewjaja na prem haxwỳja Ejit rũm kormã Mojes kôt mẽ pa ri uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr. Jakamã na prem ra gô xujanãr pê "Gô Kamrêk" anhỹr xwỳnhja mỳ ri kuhê nhũm Tĩrtũm mẽ kãm ho axkjê. Nẽ mẽ kãm hkôt ã ho amgrà nhũm mẽ hã hkamnàr rom mex nẽ rêr pa. No nhũm mẽ hkôt mẽ kot mẽ himex kaxyw mẽ mrar xwỳnhjaja. Ejit nhõ pôristijaja nhũm gôja akupỹm mẽ hã axkamur nẽ mẽ himex pa.

30-31 Nẽ Ijaew kot Mojes mỳr pê Jojue hkôt pa ri mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr o pa. Na prem ra Tĩrtũm kot mẽ kãm pika nhõr xwỳnhta wỳr pôj nhũm Tĩrtũm krĩ pê Jeriko hwỳr mẽ kurẽ. Mẽ kot kamã mẽ pa xwỳnh pê utàr kaxyw mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Mẽõ krĩ pu hã kahêja kẽn tỳx pix o na pre. Nẽ hprêk rax kumrẽx. Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ hã Ijaewjê mã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E mẽõ krĩja kot paj mẽ amã kugõ nom
kêr ka mẽ inhmar kumrẽx. Kêr ka mẽ
apkati mẽ mẽ õ krĩ hwỳr mra nẽ kupu
hpỹnh o atã apkati kêp 7 nẽ rĩ ma akupỹm
mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mar xà hkôt
ma Jeriko hwỳr mra. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ
Tĩrtũm kamnàr rom krĩ puhã kahêja kupu
hpỹnh o hã apkati kêp 7. Hãmri nhũm ap-
kati pê 7ta ã nhũm kẽn tỳx o kahêja mẽ kêp
amnhĩ krakrak nẽ rôrôk pa. Nhũm mẽ mra
nẽ hkôt krĩ hwỳr agjê nẽ krĩ nhõ xwỳnhjê
nhĩmex pa. Nom krĩ kamã kuprỳ pê Raapja
Ijaew pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr o pa jakamã nhũm mẽ kormã mẽ
himex kaxyw mẽ hwỳr mõr kêt ri amnhĩ
kukamã mẽ hkwỳjaja kot mẽ hã ukapi ho
pa kaxyw mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Hãmri nhũm
Raapja mẽ kêp amnhĩ pyrà nẽ Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ hkwỳ kot mẽ himex
pymaj amnhĩ nhõrkwỹ kamã mẽ kêp mẽ ho
amũxu nhũm mẽ hkà hkĩnh pê ma akupỹm
hkwỳjê wỳr mõ. Jakamã nhũm mẽ kot
mẽ himex kaxyw mẽ hwỳr mra hãmri nẽ
amnhĩ pyrà nẽ tanhmã Raap mẽ õ fãmii ho
hkêt nhũm mẽ arĩ htĩr nẽ pa. Mẽ uràk nẽ
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr o pa hã
omunh xà hkôt tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

32 ã na pre mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja Tĩrtũm kam-
nàr rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom
jajê pixjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
hkêt nẽ. Mããnẽn Giteãw nẽ Parak nẽ Sãsõ
nẽ Jepte nẽ Tawi nẽ Sãmuew nẽ Tĩrtũm nhỹ
hã mẽ kapẽr o pa xwỳnhjaja. Jajê piitã
na prem wamtajê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Nom
kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ kot hkamnàr
rom amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh kêt nẽ.
Kot pa anẽ nẽ tokyx harẽnh par kêt nẽ. Mẽ
ohtô rax kumrẽx jakamã na pa ãm hkwỳ pix
jarẽ nẽ hã kagà.

33 Na prem hkwỳjaja Tĩrtũm kamnàr rom
ma mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhõ krĩ
hwỳr mra nẽ mẽ kêp mẽ õ pika pytà. Nẽ
mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kamnàr rom mẽ ho
amnhĩptàr mex o pa. Nhũm prem kãm
Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja mẽ hkwỳjê pynê nẽ
ahkrehti kamã mry xoprê hkwỳ nhĩpy mẽ
kurẽ. Nhũm prem amnhĩ tã mẽ omu nẽ
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kurê
kumrẽx nhũm amnhĩ tã mẽ omu mẽ nê
te mry jakwa ho pikamỳr tỳx pyràk o mẽ
hipêx nhũm ãm mẽ omunh o kuhê nẽ
tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Ã na prem Tĩrtũm
kamnàr rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

34 Nhũm mẽ kot kuwy rax kãm mẽ hkwỳjê
rẽnh tã nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
mã hamaxpẽr tỳx nhũm amnhĩ tã mẽ omu
nẽ mẽ nê tanhmã kuwy ho nhũm mẽ hxêt
kêt nẽ. Nhũm pre mẽ hkwỳjaja wapo
ho mẽ hkamnhwỳr o mẽ hkwỳjê hpar
kaxyw nhũm mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ
nê tanhmã mẽ ho nhũm mẽ amnhĩ rê nẽ mẽ
umaj hprõt nẽ ma mra. Mẽ hihtỳx kêt tã
Tĩrtũm kamnàr rom ỹ hã hihtỳx nẽ mẽ kãm
mẽ hkurê xwỳnhjê ho krihkrit pa nhũm mẽ
ma akupỹm hapêx.

35 Nẽ mẽni hkwỳjaja na prem haxwỳja
amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o
pa. Jao mẽ hkrajaja mẽ kêp htyk tã nhũm
prem Tĩrtũm kamnàr rom mẽ ho kuwỳ
nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ ho
htĩr.

Ã na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr pê mex nẽ pa anẽ. No na pre
mẽ hkwỳjaja mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw kãm
hamaxpẽr tỳx tã nhũm Tĩrtũm tokyx mẽ
ho mex kêt nẽ. Na pre mẽ kãm mẽ hkurê
xwỳnhjaja Tĩrtũm ã mẽ par kaxyw. Nẽ
mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm ã mẽ hipêx kati ho pa
nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm
ty. Nhũm mẽ himex kaxyw nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ Tĩrtũm kaga. Kot kaj mẽ hkaga
pa mẽ amã inhũre nẽ mẽ anhĩmex kêt nẽ.
Anẽ.

No nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ
amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx pê mẽ
kãm:

—Nà mẽ kam nẽ mãmrĩ ixpĩ. Inhmã
ixtyk pyma hkêt. Kot paj ty nhũm Tĩrtũm
akupỹm ixto ixtĩr pa kuri inhmex kumrẽx
nẽ ri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh jakamã
hãmri Tĩrtũm kaga hkêt rãhã nhũm mẽ
himex.

36 Nẽ mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na
prem Kris ã mẽ hkwỳjê mã hpẽr o pikẽnh
pê mẽ htak xà ho mẽ htak rũnh o pa. Nẽ
kàx o mẽ hkwỳjê hpa hpre nẽ mẽ hte hpre
nhũm mẽ kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ.

37-38 Nhũm prem kẽn rũnh o mẽ hkwỳjê
htak o mẽ kupa. Nẽ mẽ hayr o mẽ hkwỳjê
pa. Nẽ mẽ hkamnhwỳr o mẽ hkwỳjê pa. Ã
na prem Kris kôt mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh

xà hkôt mẽ hipêx anhỹr o pa. Jakamã na pre
mẽ hkwỳjaja mẽ umaj mẽõ krĩ rũm hapôj nẽ
ma hprõt nẽ mra. Nẽ te mẽ õ krĩ hkêt pyrà
nẽ kapôt ã kêp amrakati nẽ ri pa. Mẽ ê hkêt
nẽ ôwêhti hkà ho ê nẽ ri hã pa. Nẽ motre
kà ho amnhĩ pre nẽ ri hã pa. Nẽ kẽn prêk
ã api nẽ kre kamã hpimxur o pa. Nẽ pika
hkre kamã hpimxur o pa. Nhũm mẽ kãm
mẽ hkurê xwỳnhjaja te mẽ kêp ahpunu nẽ
mẽ kêp ahkro pyràk o mẽ hipêx nẽ axpẽn
mã mẽ harẽnh o:

—Nà mẽ mexti hã. Kwa pu mẽ piitã mẽ
himex paa ri.

Anhỹr o mẽ harẽnh tã nhũm Tĩrtũm mẽ
uràk nẽ ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Na pre
mẽ mex kumrẽx ã mẽ harẽ. Nẽ nhỹrmã kuri
mẽ mex nẽ pa ho pa hkukamã mẽ harẽ.

39 ã na prem Tĩrtũm kamnàr rom mẽ kãm
mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx kãm
htyk o pa anẽ. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu
nẽ hkĩnh nẽ kãm mẽ hapê htỳx nẽ. No
nhũm mẽ kormã htĩr ri amnhĩm Tĩrtũm kot
mẽ ho mex xà jamỳnh kêt rãhã ty. 40 Tã mo
na pre Tĩrtũm kormã mẽ htĩr ri hkwỳjê pyrà
nẽ mẽ ho mex kêt nẽ? Nà na pre kormã mẽ
hkukamã hamaxpẽr o:

—Nà kot paj kormã mẽ ho mex kêt nẽ.
Kot pa mẽ mỳr pê mẽ kot ixkôt amnhĩ
xunhwỳr mã xwỳnhjê jamãr grire mãn. Kêr
pa inhõ krĩ kamã mẽ ho ixpimrààtã mẽ ho
mex rax kumrẽx. Nà kot paj ã mẽ ho mex
anẽ. Ja na kêt inhmã mex o kormã mẽ htĩr
ri ixte mẽ ho mexta jakrenh. Anẽ.

Jao ra ã mẽ papajaja mẽ pakukamã
hamaxpẽr anẽ.

12

Mẽ pahte Jejus pyrà nẽ mẽmoj kutã
amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ

Piripos 3.12-21

1 Na pre mẽ pakukamã mẽ pan-
hĩgêt kwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr pê ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak
o pa anẽ. Tã te ra mẽ kot kỳj rũm kaxkwa
rũm mẽ pahpumunh nẽ tanhmã mẽ pamã
kapẽr to pyrà nẽ mẽ pamã kapẽr o:

—E mẽ inhma mẽ ixkanrẽhã mẽ ix-
tàmnhwỳjaja. Na pa prem ã Tĩrtũm kamnàr
rom amnhĩ nhĩpêx o ixpa anẽ. Mẽ kot ja hã
mẽ inhĩpêx kati htã pa prem Jejus kaga hkêt
nẽ. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ã mẽ kãm mẽ
akurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx anẽ. Nẽ
mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix
mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Jakamã kwa kêr pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr rãhã ho mãn ri papa. Te mẽ
hprõt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. Na htem hprõt tỳx kaxyw
mẽmoj pytĩ jamỳnh nẽ ho hprõt hkêt nẽ.
Na htem ỹ kamã hprõt o hprõt tỳx nẽ wam
hkwỳjê mã wa nẽ mra. Ja pyrà nẽ kêr pu
mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx
mex o papa kaxyw tanhmã mẽ pahte amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga kurê
kumrẽx. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papa
xàja te mex pyràk no ãm mex kêt. Te ho
mẽ hprõt xwỳnh kot axtem nẽ mẽmoj pytĩ
mỳnh nẽ tee ri ho hprõt tỳxta pyràk. Kot
puj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa
nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt
nẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm kapẽr
gryk ã amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx rãhã
ho papa. Te ho mẽ hprõt nẽ nhỹri mẽ àhuk
xà pix kukamã hamaxpẽr rãhã hprõt tỳx
xwỳnhta pyrà nẽ ãm Jejus mã pajamaxpẽr
tỳx rãhã ho papa.

2 E kot paj mẽ amã Jejus kot tanhmã
mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja jarẽ ka mẽ
inhma. Nà kot mẽ panê mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw htyk nhũm
mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na
hte mẽ pamã pajamaxpẽr nyw gõ pu mẽ
amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr ho ri papa.
Na pre mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot pĩ
kahpa hã nhôr nẽ hpĩr mã nhũm mẽ kutã
mẽ kãm amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ kãm xa
nhũm prem kupĩ. Tã tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr o Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Na pre
hamaxpẽr o:

—Nà kwãr mẽ mãmrĩ ixpĩ. Kot paj ty
nhũm Inhĩpêêxà akupỹm ixto ixtĩr pa kuri
inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho
ixpa. Anẽ.

Tã na ra kaxkwa kamã Tĩrtũm xupôk rũm
mex nẽ hkrĩ ho hkrĩ. 3 Jakamã kwa kêr pu
mẽ kot ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã
pajamaxpẽr rãhã ho ri papa. Mẽ kot hipêx
kati htã nhũm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ xa.
Tã kêr pu mẽ uràk nẽ mẽ kãm mẽ pahkurê
xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rãhã ri papa.
Jao tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o mẽ
umaj Tĩrtũm kaga hkêt nẽ.

4 Na ka htem ma mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kot amnhĩ tom-
nuj kaga kaxyw tanhmã mẽ kãm akapẽr
to nhũm mẽ ja hã mẽ ama nhũm ja mẽ
kêp omnuj nhũm mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ

atomnuj to. Nom wam mẽ kot mẽ pahkwỳjê nhĩpêxta pyrà nẽ kormã mẽ atõxpĩr kêt nẽ.

Tĩrtũm kot tanhmã hkrajê nhĩpêx to hã harẽnh

Juãw 15.1-2; Eprêw 5.7-8; Xiakre 1.2-4

5 Nẽ mãn ka mẽ arĩ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ hã ano htỳx japêr. Mẽ pahpê Tĩrtũm krajê mã kapẽr jarẽnh kot:

Koja Pahi Maati tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to nê mẽ amã kapẽr ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ mẽmojta kaga kurê kumrẽx. No mẽ ama nẽ tee ri kot nê akurê xwỳnhta kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ o axtem nẽ Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Ama nẽ kot amã mẽmoj nê kapẽr xwỳnhta kaga kurê kumrẽx.

6 Na hte Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. Kot mẽ pahpê hkra hã mẽ pajarẽnh jakamã na hte ã mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

7 Jakamã kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj toja mỳrapê tanhmã apunuj kute nẽ ri apa htã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Kêt mẽ ãm ajamaxpẽr o:

—Nà ixte tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw na Tĩrtũm ã inhĩpêx anẽ. Ixpê hkra hã ixte amnhĩ to mex o ixpa prãm xàj ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o mãn kêt ajamaxpẽr. Na hte mẽ hipêêxà mẽ hkra kot amnhĩ to mex kaxyw ã mẽ hipêx anẽ. Tã Tĩrtũm na hte mẽ uràk nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ. 8 No koja mẽhõ hkra kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ ãm omu nẽ hã tanhmã ho hkêt nẽ. Hã koja hkraja te hipêêxà hkêt nẽ hã awrãre nẽ ri pa pyràk. Tã mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja kot puj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ pahto. Nom mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja nhũm hte ja hã mẽ omu nẽ ãm hã mẽ omu nẽ hã kormã tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ.

9 Nẽ na hte mẽ panhĩpêêxà mẽmoj tã mẽ pamã karõ pu htem kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ja mex. Nom kaxkwa kamã Mẽpahpãm maatija mẽ pahte mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxja na kêt mex kumrẽx. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ nhỹrmã kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

10 Nẽ mẽhprĩre na htem hamaakro nhũm mẽ hipêêxà tanhmã hã mẽ ho. Hã mẽ hkaprêprêk rỳ hã mẽ kãm akir. Amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ hipêx to. Mẽ kot ja hã amnhĩ pumunh nẽ axte hkêt kaxyw. Ja mex. Tã mẽ papajaja. Mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu htem tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ pahpumu nẽ tanhmã hã mẽ pahto. Mẽ pahte amnhĩ pumunh nẽ axte hkêt kaxyw. Uràk nẽ amnhĩ to mex pix o papa kaxyw. 11 Na hte mẽmoj tã tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ nẽ pahkĩnh kêt nẽ ri papa. Nom kot puj mẽ tokyx tanhmã amnhĩ tomnuj tota kaga nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ akupỹm pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

Mẽ pahte Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ

12 Jakamã e kwa kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ apa. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htãã. Ãm Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex pê akĩnh nẽ apa. 13 Kêr kê Kris kôt atõjê hõ tee ri mẽmoj tã amnhĩ pumunh kôt ra Tĩrtũm kaga kaxyw tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ akupỹm hkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ hkaga hkêt nẽ.

14 Nẽ kêr ka mẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri apa. Jao axpẽn kôt ajamakêtkati nẽ ri apa nẽ amnhĩ to mex pix kukamã ajamaxpẽr. No kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maati hwỳr axàpir nẽ kuri amex nẽ apa hkêt nẽ.

15 Na hte Tĩrtũm mẽ pahto mex nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã o pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkaga hkêt nẽ. Nẽ tanhmã ri ajamaxpẽr punuj to ho ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Kris kôt mẽ pahkwỳjaja ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj.

16 Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kãm apijaàm kêt o ri apa hkêt nẽ. Nẽ te finat Ejau kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ri apa hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm ã hpijaàm kêt nẽ hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa. Nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt kumrẽx. Kêp Ijak kra kot wa jakamã koja nhỹrmã hipêêxà mỳr pê kêp hikukrêx nẽ õ pika piitã ho àrĩk pa. Hãmri nhũm hipêêxà kot ho Tĩrtũm wỳr nhũm kot ho mex kaxyw mã tã nhũm axtem nẽ mẽmo arĩgro hã kãm prãm xàj kot kêp mẽmoj to àrĩk mã xwỳnhta htõ Jako mã hkaga

hpa. Mànkwrỳtre gôj kãm ãm prãm xàj kãm hkaga hpa. Jakamã nhũm Jako hpãnhã te kêp Ijak kra kot wa pyrà nẽ mỳr pê õ mẽmoj piitã ho àrĩk mã. [17] Gaa nhũm Ejau tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. Nẽ tee ri kãm Jako kot akupỹm kãm mẽmojta nhõr prãm kaprỳ. Nẽ mur nẽ hã hipêêxà wỳ no nhũm axte kãm mẽmoj nhõr kêt nẽ. Nhũm kot ho Tĩrtũm wỳr kaxyw tee ri amnhĩ to kuwỳ no nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm ho anhỹr kêt nẽ.

[18] Nẽ amnepê mã Tĩrtũm kot mẽ panhĩgêxjê mã kapẽr kaxyw na prem hixêt prêk pê Sinai jarẽnhja wỳr akuprõ nẽ hparpê kuhê. Hãmri nhũm hixêt nhĩmõk ã kuwy hpôk rax kumrẽx. Nẽ kuwy mỳr ri kakrã htyk ajêt. Nẽ kôk àpêr tỳx nẽ. Nhũm Ijaewjaja hixêt krax ã omu nẽ kãm maa ho htertet o kuhê. [19-21] Hãmri nhũm mẽhõ pifti kakô nhũm Tĩrtũm hixêt nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ hixêt ã axàpir kêt nẽ. Kot kaj mẽ atõ hã api rỳ mẽ akrit õ hã api ka mẽ ja hã omu nẽ kaxyw kẽn rũnh kwỳ jamỳ nẽ ho htak o apĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã tee ri kuma nẽ kãm ma htỳx kumrẽx nẽ amnhĩ nê kãm:

—Kwa hãmri Tĩrtũm. Axte mẽ inhmã mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Mojes pix mã mãn mẽ ixkaxyw tanhmã kãm akapẽr to. Anẽ.

Jakamã nhũm Mojes Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ kapẽr mar kaxyw hixêtja ã api. Kãm ma nẽ htertet rãhã mõ nẽ hã api. [22] Nom mẽ kãm ma ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh tã mẽ papajaja na pu htem mẽ kurom paxàmnhĩx kãm amnhĩ jarẽnh o papa. Na pu htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ hixêt prêk ã paxàpir kêt nẽ. Te ra mẽ pahte ma kaxkwa hwỳr õ krĩ hwỳr paxàpir nẽ pano ho omunh pê kãm amnhĩ jarẽnh pyràk. Õ krĩja mex o mex. Kamã kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja ohtô o ohtô. Na htem kamã hkĩnh rãhã ho pa ho pa.

[23] Nẽ õ krĩ hwỳr na hte hkra xàpir xwỳnhjaja ri pa. Nẽ mẽ papajaja na pu htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ te kaxkwa kamã kuri pakuhê nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mẽ pahpê hkra kot wa pyràk jakamã mẽ pamã uma hkêt. Nhũm pre Tĩrtũm ra õ kagà kamã mẽ pakutêp amnhĩm mẽ panhĩxi hã kagà hpa. Na hte mẽmoj piitã hamãr o hkrĩ. Nẽ krĩja kamã amnepêm kormã Kris kot mẽ pahwỳr wrỳk kêt ri nhũm ra amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr mex xwỳnhjaja haxwỳja ra kamã ri pa. Ra Tĩrtũm kot mẽ ho hkra jakamã nhũm mẽ kuri ri pa ho pa. [24] Nẽ Jejus haxwỳja kamã pa ho pa. Na pre mẽ panê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ pahto hkra pu mẽ paxàmnhĩx ri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ amnhĩ to hwỳr o papa.

Amnepêm na pre Tĩrtũm tee ri Kaĩ kot htõ Apew pĩr nẽ hkamrô pikapĩrja ã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kot paj hã homnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Tã ra hpãnhã Jejus kot mẽ panê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja ã omu nẽ ra axtem hamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Ixkraja mẽ nê ty. Jakamã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot pa Ixkra kukwak ri mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ pakukamã hamaxpẽr. Ã hamaxpẽr anhỹrja mex o mex.

[25] Na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêxjê mã xatã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa nhũm mẽ kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã gaa nẽ ra hã nohkêt pa nẽ akupỹm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mỳrapê tanhmã mẽ hipêx to. Tã nhũm Kraja kaxkwa rũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr. Jakamã kwa mẽ okora kêr pu mẽ panhĩgêtjê pyrà nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o paxujanãr kêt nẽ. Kot puj mẽ anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ uràk nẽ ja hã tanhmã mẽ panhĩpêx to.

[26] Amnepêm Tĩrtũm kot hixêt prêk pê Sinai kamã mẽ kãm kapẽrja. Na pre kapẽr tỳx o pika ho àk nhũm htertet tỳx nẽ. Tã koja nhỹrmã axte pika ho àk nẽ kaxkwa ho àk nhũm wa hamẽ htertet tỳx kumrẽx. Koja axte ho anhỹr ho pixi nẽ axte ho anhỹr kêt nẽ. [27] Tã nhỹrmã axte mẽmoj to àk ã amnhĩ jarẽnh jakamã koja mẽmoj to kator xwỳnhta piitã ho àk. Nẽ mẽ pahte panhĩhkra ho mẽmoj nhĩpêx xwỳnhja nhũm ho àk nhũm htertet tỳx kãm hpigrành pa nẽ hapêx. Nhũm mẽmoj htertet nẽ hpigrành kêt xwỳnh pixjaja arĩ rãhã ho rãhã. [28] No Tĩrtũm nhõ krĩ koja htertet nẽ hapêx kêt nẽ. Nẽ mẽ papajaja mẽ pahpê hkra jakamã

te ra kuri õ krĩ kamã ri mẽ papa pyràk.
Jakamã kot puj mẽ mẽ uràk nẽ pajapêx
kêt nẽ. Jakamã e kwa kêr pu mẽ amnhĩ
tã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh nẽ hã
pahpijaàm rãhã ho papa. Nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm pumaj
mẽmojta kaga kurê kumrẽx. Ã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm
kãm hprãm. [29] Hihtỳx o hihtỳx jakamã koja
mẽmoj tã akamã gryk kot kaj amex kêt o
amex kêt.

13

Mẽ pahte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Rõmãn 12.1-2; Epes 4.1-3; Korosẽ 1.10-11;
Wam Tesarõn 4.1-12; Wam Pêtre 2.11-12;
Wam Juãw 3.17-18

[1] Nẽ e kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr
pu mẽ arĩ Kris kôt pahkwỳjê ho mex o mãn
axpẽn kôt ri papa. Nẽ kêr pu mẽ tanhmã
pahpunuj to hã amnhĩ pumunh tã axpẽn to
mex mã panhũrer kêt nẽ. Ã axpẽn nhĩpêx
anhỹr rãhã ho papa.

[2] Nẽ amnepê mã na pre mẽmojaja
nhỹhỹnh mra nẽ mẽ panhĩgêtjê hõ hwỳr
pôj. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ htỳx axtem
krĩ hõ nhõ xwỳnh ã mẽ hkamnhĩx tã no
nhũm mẽ kêp Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnh kwỳ na prem. Hãmri nhũm amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt
mra nẽ kuri pôj nẽ kutã apku. Jakamã kwa
koja nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽmojaja ma mẽ
awỳr mõ ka mẽ omu nẽ axàmnhĩx amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr kurê kumrẽx kê
mẽ ari pôj. Ã mẽ hipêx anhỹr o apa hãmri
nẽ nhỹrmã mẽ panhĩgêtja pyrà nẽ amnhĩ
wỳr Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ
hwỳr japêr. Mẽ uràk nẽ ja hã mẽ omunh
kêt tã atỳx amnhĩ wỳr mẽ awỳ nhũm ja mẽ
amã mex o mex.

[3] Nẽ kêr ka mẽ ra mẽ kot Jejus ã mẽ
akwỳjê pynênh nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjê
mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa nẽ mẽ ho
ajamakêtkati hkêt nẽ. Te mẽ kajaja mẽ
ĩhkô hã mẽ hagjênh xà kamã apunuj nẽ akrĩ
pyràk o mẽ kãm ajamaxpẽr o ri apa. Jao mẽ
kamã axukaprĩ ho mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm
mẽmoj nhõr o ri apa.

[4] Nẽ mẽ kot axpẽn to hprõja na mex. Nom
kêr ka mẽ amyjaja ãm aprõ pix tãnopxar o ri
apa. Nẽ mẽ anijaja mẽ ajaxwỳja amjên pix
tãnopxar o ri apa. No mẽ hkuprỳjê hwỳr
mẽ mrar xwỳnhjaja nẽ nhãm mẽ kêp mẽ
hprõ ho amnhĩkati xwỳnhjaja nẽ nhãm mẽ
kêp mẽ mjên o amnhĩkati xwỳnhjaja koja
Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ homnuj tỳx
kumrẽx.

[5-6] Nẽ kêr ka mẽ akàxpore rũnh kêt ã
amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã aja-
maxpẽr o akaprĩ hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm mẽ
pamã kapẽr o:

Kot paj akôt ri ixpa rãhã ho ixpa nẽ aa arer
rỳ akaga hkêt kumrẽx.

Anhỹr jakamã kot kaj mẽ akàxpore grire
htã akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Aa Tĩrtũm kot
mẽ pahkaga hkêt ã amnhĩ jarẽnh jakamã
mẽmoj kot pu wem omu nẽ pamã nhãm ri
mẽ uma ho papa? Tĩrtũm kot mẽ pahkôt pa
ho pa kênã. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr
o:

Nà Pahi Maatija ra kot ixkôt pa ho pa xwỳnh
jakamã mẽmo kot pa hkêt ri inhmã
uma ho ixpa?

Mẽmo kot kêt ri tanhmã kêp ixto?

Anhỹr o pajamaxpẽr o papa. [7] Nẽ mẽ kot
Kris mã mẽ ajamãr o mẽ pa xwỳnh ra mẽ
htyk xwỳnhjaja ka mẽ arĩ mẽ kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho paja mã ajamaxpẽr
rãhã ho ri apa. Na prem Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkre mex nẽ. Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx
o ri mẽ akôt pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt pix mã hamaxpẽr rãhã ty. Tã kêr ka mẽ
uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã
ty.

[8] Nẽ Jejus Krisja arĩ rãhãã. Nẽ amnepê
mã kot amnhĩ nhĩpêxja mããnẽn arĩ rãhãã.
Aa kot amnhĩ nhĩpêxja nhĩjuk ri axtem
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt.

[9] Nẽ kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx rãhã ho ri apa. Na hte kapẽr o hêx
xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã:

—Amnepêm mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ amex
ã mẽ ajarẽnh kaxyw mẽ ate kãm mẽmo mry
nhõr nẽ akupỹm hamỳnh nẽ hkur o apa htã
ra ja ho anhỹr kaga. Kwa mẽ ja ho awjanã
nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kê
Tĩrtũm ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã
mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr. Nom xà na hte
Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽ?
Xà na htem mẽmo mẽ apkur xà hkur pê
amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx o
pa? Nà na htem anhỹr kêt nẽ. Na pu
htem mẽmoj kur kôt pamã Tĩrtũm kĩnh kêt
nẽ. Kêt mẽ paxàpkur xàja mẽ panhĩ pix o

hihtỳx kaxyw na. Na hte Jejus kôt mẽ pahto
paxihtỳx kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot amarĩ kãm
mẽ pajapê nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt
jakamã na pu htem ja hã amnhĩ pumu nẽ
amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx o papa.
10 Tĩrtũmja Jejus kot mẽ panê htyk ã
omunh xà hkôt ra kot mẽ pamex ã mẽ
pajarẽnh jakamã mo kaxyw kot pu mẽ axte
kot mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kaxyw kãm
mẽmo mry gõ nẽ hkwỳ hku? Koja mẽhõ
akupỹm Tĩrtũm kapẽr tũm o ujanãr jao
Jejus kot nê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja kaga.
11 Amnepêm na pre patre maatijaja tõhã mẽ
kãm mẽmo mry hpar xwỳnh hkamrô ru nẽ
guhkrax kãm kuru nẽ hamỳ nẽ ma o mra nẽ
Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre hwỳr hitom maati
hwỳr ho agjê. Tĩrtũm kot mẽ omunh nẽ
axte mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr
kêt kaxyw. Hãmri nhũm hpãnhã ĩ mỳ nẽ
krĩ pê ho kato nẽ ma o mra nẽ nhỹri amỳm
hkwỳjê hkàx ã ho hxêt pa. Tĩrtũm kapẽr
tũm kôt na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. 12 Tã ja pyrà nẽ na prem ma krĩ pê
amỳm Jejus o tẽ nẽ kupĩ nhũm hkamrô
axkapĩ. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer nẽ mẽ pahto mẽ pahpê Tĩrtũm
kra kaxyw ã htyk nẽ hkamrô pikapĩr anẽ.
13 Na prem Tĩrtũm kapẽr tũm gryk ã Jejus
kaga nẽ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ ma krĩ
pê ho kato nẽ o tẽ nẽ kupĩ. Tã kêr pu mẽ
jajê rom Jejus gryk ã mãn Tĩrtũm kapẽr tũm
kaga. Kwãr mẽ mãmrĩ Jejus pyrà nẽ Tĩrtũm
ã tanhmã mẽ pahto nẽ amnhĩ nê nhỹhỹm
mẽ pajano. 14 Kêt jar mẽ papapxàja kêp mẽ
papapxà kumrẽx kêt. Nẽ jar mẽ panhõ krĩja
kêp mẽ panhõ krĩ kumrẽx kêt. Mẽ pamã te
kot pô nhĩrõnh o ixkre pix pyràk. No kêt
mẽ panhõ krĩ kumrẽx koja jar mẽ panhõ
krĩ rom aa hapêx kêt nẽ. Tã tãm na pu mẽ
kormã ma hwỳr papa kaxyw arĩ amnhĩ tã
Tĩrtũm jamãr o papa.
15 Nẽ na htem Ijaew arĩ ohtô nẽ amnhĩ
pãnhã Tĩrtũm mã mry hpar ho pa. Nom mẽ
papajaja kot puj mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm Jejus kukwak
ri Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã ho
mãn papa. Jao te mẽ pahte kãm hkĩnh xà
nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
16 Nẽ kêr pu mẽ arĩ axpẽn to mex o ri
axpẽn kôt papa. Nẽ kê mẽhõ kêp amrakati
japêr ka ja hã omu nẽ amnhĩ kutã kãm anhõ
mẽmoj kwỳ. Ã kot puj mẽ axpẽn nhĩpêx
anhỹr rãhã ho ri axpẽn kôt papa. Kot puj
mẽ anẽ nẽ te mẽ pahte Tĩrtũm mã hkĩnh
xà nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Ã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex.
17 Nẽ kêr ka mẽ Kris kôt mẽ akrãhtũmjê
kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
nẽ. Na htem Tĩrtũm mã mẽ ajamãr o ri mẽ
akôt pa. Koja mẽ nhỹrmã mẽ kot tanhmã
mẽ anhĩpêx to hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.
Jakamã mẽ kãm mẽ ato ajuta prãm. Tã
kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ
nhĩpêx mex o ri apa. Kêr kê mẽ amnhĩ tã
mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. No kot kaj mẽ ama
nẽ ãm mẽ ama nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ
apumu nẽ hkaprĩ nẽ. Jao tee ri kot tanhmã
mẽ ato ajuta mex to hkukamã hamaxpẽr.
18 Nẽ kwa kêr ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã
ho apa. Inhmã Tĩrtũm noo mã tanhmã
amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Ãm inhmã
amnhĩ to mex pix o ri ixpa hprãm.
19 Nẽ kêr ka mẽ ixto awỳ kê tokyx akupỹm
mẽ awỳr inhmẽ. Na pa ra inhmã mẽ
apumunh prãm tỳx nẽ.

*Kagà nhĩpêx xw*ỳnh kot tanhmã mẽ ho
Tĩrtũm wỳr to hã harẽnh

Epes 3.14-19; Piripos 1.0-11; Wam Tesarõn 3.9-13, 5.23; Sikũn Tesarõn 1.11-12, 2.16-17

20 Nẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja na hte
mẽ panhĩpêx o te ôwêhti jamãr xwỳnh kot
hkrit jamãr pyràk o pa. Jakamã kêp mẽ
pajamãr xwỳnh maati mex na. Na pre mẽ
panê ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pamã ho
htĩr nẽ mẽ pamã harẽnh o:

—E ra Ixkra kot mẽ anê htyk jakamã kêr
ka mẽ ãm ixkapẽr nyw kôt pix mã ri amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ hãmri nẽ nhỹrmã ty pa akupỹm mẽ ato
mẽ atĩr ka mẽ ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.
Anẽ.

Tĩrtũm kêp mẽ pahto mẽ pajamakêtkati
nẽ ri mẽ papa xwỳnh na. 21 Tã na pa hte
tanhmã mẽ ato hwỳr to ho ixpa nẽ mẽ ato
hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. E kwa tanhmã ixkwỳjê ho
mex to kê mẽ kãm akapẽr kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa hprãm. Nẽ mẽ kãm tãm amnhĩ
nhĩpêx o pa hprãm. Nẽ kê Jejus haxwỳja
tanhmã mẽ ho mex to kê mẽ war amã
hprãm xà hkôt pix mã war amã tanhmã ri
amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Anẽ.

E kêr pu mẽ arĩ Jejus Kris mã mex o mex
ã harẽnh rãhã ho papa.

*Kagà jatur xà kamã m*ẽmoj jarẽnh

22 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà na pa ã
mẽ amã kagà nhĩpêx anẽ. Jejus kôt mẽ ato
mẽ axihtỳx kaxyw. No na pa ho ry nẽ hipêx
kêt nẽ. Ixte ho grire nẽ hipêx jakamã kwa
kêr ka mẽ kamã harẽ nẽ mar tỳx nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.
23 Nẽ mãn ka mẽ ra Ximotre jarẽnh mar
japêr. Na pre Kris ã mẽ hagjênh xà kamã
hkrĩ hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm xep mẽ ra
kator. Tã koja kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj
ri man ixwỳr mõ nẽ hpôx japêr kot paj ma
amnhĩ kôt mẽ awỳr o mõ ka mẽ omu.
24 Nẽ kêr ka mẽ kot Kris mã mẽ ajamãr
xwỳnhjê mã ijarẽ. Nẽ atar Tĩrtũm krajê
piitã mẽ kãm ijarẽ.
Nẽ ota jar Tĩrtũm kra hkwỳja piitã mẽ
awỳr hpẽr mẽ.
25 E kê Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ ato mex o pa.
Tã ãm ja pix. Na pa ã mẽ amã hã kagà ho
anẽ. Na hapêx.

Xiakre
Xiakre kot Jejus kôt hkwỳjê piitã hwỳr kagà nẽ mẽnh

Xiakre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus tõ nẽ kêp Jerujarẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ pastô na pre. Nẽ kêp Ijaew. Jakamã na pre hkwỳjê mã kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt uràk nẽ Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kurẽ. Jejus ã mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem mẽ hipêx kati nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Jakamã nhũm Xiakre kot mẽ hamaxpẽr o mẽ hihtỳx kaxyw kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa ixkwỳjaja. Xà mẽ amex? E ixpê Xiakre na pa. Ixte Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh na pa. Jakamã kot paj kagàja nhĩpêx nẽ pika piitã hkôt mẽ apiitã mẽ awỳr kurẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Mẽ pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr

Rukre 6.20-23; Rõmãn 5.3-5; Korosẽ 1.11; Wam Pêtre 4.12-19

2-3 E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to rỳ tanhmã apunuj to. Rỳ mẽhõ tanhmã Jejus ã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Arĩ akĩnh kãm amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ rĩ mẽmoj punuj pê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ ri apa. 4 Nom kêr ka mẽ tee ri tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ xàj Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ Tĩrtũm noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa.

Mẽ pahte tanhmã amnhĩ kute hã amnhĩ pumunh kôt amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã mẽ pamã karõ

Matêwre 21.18-22

5 Nẽ kêr ka mẽ mẽmoj mỳrapê tanhmã apunuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amã Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx prãm nhũm apê ja hihtỳx japêr. Rỳ mẽmoj tanhmã apê amnhĩ nhĩpêx to ka tee ri hkukamã ajamaxpẽr japêr. Kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx. Kot amã ajamaxpẽr mex nhõr nhũm ate ỹ hã tãm ajamaxpẽr kaxyw amnhĩ to awỳ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ to hwỳr anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ ama nẽ mẽmojta kutã tanhmã ato axihtỳx to kurê kumrẽx ka ỹ hã hkôt ajamaxpẽr tỳx mex o ri apa. Jao tanhmã akute htã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Koja Tĩrtũm tee ri amã mẽmoj kôt ajamaxpẽr tỳx prãm kaprỳ hã apumu nẽ hã amã àkjêr kêt nẽ. Koja ate amnhĩ to hwỳrta ma nẽ tanhmã ato mex to. 6 Nom kêr ka mẽ amnhĩ to hwỳr kãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Koonẽn. Koja apu Tĩrtũm inhmã ja ho anhỹr japêr.

Anhỹr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt nẽ. Ãm akĩnh kãm tanhmã ate amnhĩ to hwỳr toja kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà koja inhmã ho anẽ. Ixte amnhĩ kaxyw kãm ijamaxpẽr nẽ amnhĩ to hwỳr xà hkôt koja inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Anhỹr o hkamnàr rom ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ.

Nom kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. Nẽ te kôk nhãm àpêr nẽ nhãm àpêrta pyrà nẽ nhãm ri ajamaxpẽr nẽ nhãm ri ajamaxpẽrja o hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. 7-8 ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja na htem nhãm hamaxpẽr nẽ nhãm hamaxpẽr jao hamaxpẽr mex kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o amnhĩ to Tĩrtũm wỳ hãmri nẽ ãm amnhĩ to hwỳr kaprỳ. Koja ama nẽ ãm ama. Nom kot kaj mẽ tanhmã akute hã amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx pê amnhĩ to awỳ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt kãm tanhmã amnhĩ to hwỳr to nhũm amnhĩ tã ama nẽ hkĩnh nẽ tanhmã amã mẽmoj nhĩpêx to. Mẽ ate hã axàhwỳr xà hkôt tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to.

Mẽ kêp amrakati xwỳnh mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh
Eprêw 13.5-6; Wam Pêtre 1.24-25

9 Nẽ kwa mẽ akàxpore hkêt xwỳnhjaja. Jar mẽ apê amrakati htã mẽ apê Tĩrtũm kra na ka mẽ. Jakamã kêr ka mẽ akàxpore rũnh kêt tã mẽ apê Tĩrtũm kra hã amnhĩ pumunh kôt ajamakêtkati nẽ nẽ akĩnh nẽ apa.
10-11 Nẽ mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja. Mẽ akàxpore rũnh nẽ mẽ akukrêx rũnh tã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nẽ piitã rer pa nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pyrà nẽ anhỹ kamã Tĩrtũm kuri akrĩ nhũm tanhmã mẽ ajarẽnh to. Te mẽ apê mẽmo pixôrã kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte kwỳhtã axpẽn pê axpôt nẽ muxre nẽ mex nẽ harir. Tã gaa nẽ rĩ hã myt xàhpanh mẽ nhũm ra nhôôre. Nẽ gaa nẽ ra grà pa nẽ rôrôk nẽ hapêx. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã uràk nẽ ty nẽ akukrêx rer pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ akàxpore rũnh pumunh kôt akĩnh nẽ ri apa hkêt nẽ. Kêt ãm mẽ apê Tĩrtũm kra hã mãn amnhĩ pumunh kôt akĩnh nẽ apa.

Mẽ pahpunuj kôt pagryk nê mẽ pahkurê
12 Nẽ kot kaj mẽ atõ tanhmã apunuj to htã arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. No tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hkêt nẽ. Rỳ kot tanhmã ato xwỳnhta kêr ka mẽ amnhĩ tã kamã agryk nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm Jejus kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm amã hkĩnh ã amnhĩ tã apumu nẽ amex ã ajarẽ. Ka nhỹrmã kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã kêr ka mẽ tanhmã apunuj to htã ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr pê akĩnh nẽ apa.
13 Nẽ Tĩrtũm aa kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Nẽ mẽ papajaja mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw na hte mẽ pamã tanhmã àmnênh to rỳ mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt nẽ. Jakamã kot ka mẽ atõ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm tã kwa kêr ka Tĩrtũm tãm kot ja kaxyw mẽ akrãm mẽ ajamaxpẽr punuj jagjênh to hã hkamnhĩx kêt nẽ. 14-15 Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpẽr punuj xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. No Tĩrtũm Karõ na hte mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt nẽ. Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpẽr punuj nẽ gaa nẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ gaa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ.

*Tĩrtũm kot tanhmã m*ẽ pahto mex to hã harẽnh
Xiakre 3.17-18; Sikũn Pêtre 1.3-4

16 Nẽ e ixkwỳjaja. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj prãm xàj mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. 17 Na hte mẽ pahto mex pix o pa. Na pre myyti ho kato. Kapẽr pix o ho kato. Nẽ mytwrỳre ho kato. Nẽ kanhêti ho kato. Ja piitã ho kato nhũm mẽ pamã hirã mex o harir. Na hte mytwrỳre tõhã hirã mex o pa. Nẽ gaa nẽ nyw kaxyw nẽ kamàt kô. Nẽ gaa nẽ nyw mẽ nhũm akupỹm hirã. Ã na hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No Tĩrtũmja ã kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ nhĩpêxja ãm rãhã ho rãhã. Na hte mẽ pahto mex pix o pa. No tõhã tanhmã mẽ pahto mex to nhũm jãã nhũm tanhmã mẽ pahtomnuj to hkêt nẽ. 18 Tã kapẽr pix o kot ã mẽmoj to kator kot anhỹr. Nẽ mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt. Kãm mẽ pahto hkra hprãm xàj mẽ pamã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja nhũm pre mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Na pu prem kuma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Mẽ pahpê Ijaew kumrẽxjaja na pre mẽ pahto hkra.

Mẽ pagryk o papa nê mẽ pahkurê
Rõmãn 12.17-21; Epes 4.25–5.2

19 E ixkwỳjaja. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaxyw mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã kapẽr jarẽ ka mẽ mar tỳx nẽ. Koja mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nê mẽ amã kapẽr ka mẽ amnhĩ tã ama nẽ kamã agryk kêt nẽ. 20 Mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 21 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte amnhĩ tomnuj rỳ ajamaxpẽr punuj o ri apa hkêt nẽ. Na htem ohtô nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nom kêr ka mẽ kurom Tĩrtũm kapẽr mãn amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ. Kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem ho mẽ ajahkre mex o pa. Tã kêr ka mẽ ama nẽ amã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã ho ri apa. Na pu htem Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ

Kra wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

Mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Matêwre 7.24-27; Wam Juãw 2.3-6

22 Nẽ kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ ãm Tĩrtũm
kapẽr ma nẽ ãm mar kêt nẽ. Mããnẽn hkôt
amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ
ama nẽ ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra hã amnhĩ
jarẽnh kaprỳ. Jao nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra
wa kuri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. 23-24 Te
ho mẽhõ kot amnhĩ pumunh xà hpyr nẽ
kamã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ krã hkĩ jaê
rỳ amnhĩ kuk tyk pumunh pyràk. Tã te
kot ãm ja hã amnhĩ pumunh nẽ kot amnhĩ
to mex kêt rãhã akupỹm amnhĩ pumunh
xà xir nẽ ma htẽm nẽ axte amnhĩ kuk tyk
rỳ amnhĩ krã kĩ jaêrta mã hamaxpẽr kêt
pyràk. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm
mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja
te kot ja jarẽnh pyràk. 25 Tã kêr ka mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate Tĩrtũm
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw xatã
kamã harẽ nẽ mar tỳx o apa. Jao hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Tĩrtũm kot mẽ
pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa
hã mẽ pamã karõ xàja ãm hãmri na. Na
htem hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm ja
hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ nhũm mẽ
àmnhĩx hamakêtkati nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
o pa. 26 Nom koja mẽhõ kêp Tĩrtũm kra hã
amnhĩ jarẽnh tã htỳx ri kapẽr punuj o ri
pa hãmri nẽ ãm kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh
kaprỳ. Mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem
ã pakapẽr anhỹr kêt nẽ. 27 Axtem mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem mẽ hã awrã
rỳ mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê ho mex
nẽ mẽ hã pahpẽr o pahpikẽnh o papa hkêt
nẽ. Nẽ tanhmã mẽ kute hã mẽ omu nẽ
mẽ ho ajuta ho papa. Ã na pu htem pahpê
Tĩrtũm krajaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa
nhũm Mẽpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm ja hã
mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ. No na pu htem
mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê
hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm Tĩrtũm
kapẽr xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nhũm
amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ.

2

Mẽ pahte mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk ã mẽ pamã karõ

*Rõmãn 2.11; Koro*sẽ 3.25

1 E ixkwỳjaja. Pahihti Jejus Krisja mex o
mex. Tã ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã kwa kêr ka mẽ apê hkwỳ hã mẽ
piitã tãm mẽ hipêx o apa. Nẽ mẽ hipêx o
axpẽn pyràk. 2 Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã
Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ
nhũm hikàxpore rax xwỳnhta mẽ akôt axà.
ê mex nẽ ôr o ĩhkra kamã kàx hãmri nẽ mẽ
akôt axà. Nhũm hkôt mẽhõ pê amrakati
xwỳnhja tẽ nẽ axà. Nom wamta kĩnhã
kêp amrakati nẽ ê omnajti nẽ pikaxônhti.
Hãmri nẽ hikàxpore rax xwỳnhta hkôt mẽ
awỳr tẽn axà. 3 Tã tanhmã kot kaj wem ri wa
hipêx to? Xà kot kaj mẽ wa hipêx o axpẽn
pyràk nà? Nà xà kot kaj mẽ ã wa hipêx anẽ
nẽ wam àr xwỳnhta ê mex ã omunh xà hkôt
kãm kadêre hõ gõ nẽ kãm:

—E ota kadêre. Mãmrĩ hã nhỹ. Anẽ.

Hãmri nẽ ê pynajti xwỳnhta pumu nẽ
axtem nẽ kãm:

—E atar pikap nhỹ.

Anhỹr o ahpỹnhã wa kãm akapẽr? 4 Kot
kaj mẽ ahpỹnhã ã wa hipêx anẽ nẽ amnhĩ
tomnuj nẽ. Wam àr xwỳnhta ka kãm akapẽr
mex nẽ tanhmã ho mex to. No hkôt hõta
omnajti hã omunh xà hkôt te kamã an-
hõkre kahak pyràk o hipêx. Kot kaj mẽ ã
ahpỹnhã wa hipêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri
ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj nẽ.
5 Kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Mẽ kêp am-
rakati xwỳnhjaja mẽ hikàxpore hkêt tã na
hte mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm
amnhĩ tã mẽ omu nẽ kot mẽ panhĩpêx
pyrà nẽ mẽ ho hkra. Jakamã jar mẽ kêp
amrakati htã na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Jakamã koja
mẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex kumrẽx
nẽ pa ho pa. Mẽ kãm Tĩrtũm kĩnh o mẽ
pa xwỳnh piitã koja mẽ nhỹrmã ã mex nẽ
ri pa anẽ. 6 Nom kot kaj mẽ ahpỹnhã mẽ
hipêx nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. E pa mẽmoj tã
mẽ akukja. Mẽmojaja na htem tanhmã mẽ
ato hêx to? Nẽ mẽmojaja na htem juisti mã
tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to? Xà mẽ kêp
amrakati xwỳnhjaja? Nà mẽ tãm kêt. Mẽ
hikàxpore rũnh xwỳnhjaja na htem ã mẽ
anhĩpêx anhỹr o pa. 7 Nẽ ra mẽ ate hkôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhja nhũm mẽ axtem
nẽ tanhmã mẽ apê ho kapẽr to ho pa. Tã
ka htem mẽ kêp amrakati xwỳnhjê rom mẽ
kãm akapẽr mex nẽ mẽ kãm kadêre mex gõ

nhũm mẽ hã hkrĩ. [8] Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot ja jarẽnh kot:
Kêr ka mẽ piitã mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ
tã ma pyràk. Anẽ.
Ã kot mẽ pamã karõ kot anhỹr. Kapẽrja mex
kumrẽx. Kot puj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr
jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx mex nẽ. [9] Nom kot puj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ
hikàxpore rũnh xwỳnhjê ho mex to nẽ
ahpỹnhã tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê
nhĩpêx to japêr. Hã kot puj mẽ Tĩrtũm
kapẽr htũmta nhĩrôp pakuhê nẽ amnhĩ
tomnuj nẽ. [10] Kot pu mẽ kapẽr tũm piitã
hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa htã
ãm pixire nẽ hirôp pakuhê. Jao te pahte
kapẽr piitã hirôp pakuhê pyràk. [11] Na pre
Tĩrtũm mẽ pahte mẽ pahprõ pix tãnopxar
o papa hã mẽ pamã karõ. Nẽ mẽ pamjên pix
tãnopxar o papa hã mẽ pamã karõ. Nẽ mẽ
pahte axpẽn par nê mẽ pahkurê. Jakamã
kot puj mẽ pahprõ pix tãnopxar mex o ri
papa japêr. Nẽ mẽ pamjên pix tãnopxar
mex o ri papa japêr tã tanhmã pajamaxpẽr
to nẽ pahkwỳjê hõxpĩ. Jao te Tĩrtũm kapẽr
tũm piitã hirôp pakuhê hpar pyràk o amnhĩ
nhĩpêx.
[12-13] Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahtĩr ri
tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho papa hã mẽ
pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to.
Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã axpẽn to mex o
papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pajarẽ rỳ
mẽ pamã axpẽn kĩnh kêt ã axpẽn nhĩpêx
o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pajarẽ.
Jakamã mẽ kamã mẽ ukaprĩ kêt xwỳnhjaja
koja nhỹrmã ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ
mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Nom mẽ kamã
mẽ ukaprĩ ho mẽ pa xwỳnhjaja koja ja hã
mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ
mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rênh pa.
Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to mex nẽ tãm
axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ axpẽn
mã akapẽr mex nẽ axpẽn kamã axukaprĩ
pix kukamã ajamaxpẽr o apa.

Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh

Rukre 3.8-14

[14] Nẽ kwa ixkwỳjaja. Koja mẽhõ kot
amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xãm ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt ri amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Hã koja nhỹrmã ty hãmri nẽ
tanhmã kot we amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus
wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Nà koja anhỹr
kêt nẽ. Kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh tã hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja nhỹrmã wa
hwỳr àpir kêt nẽ.
[15] Nẽ xà koja mẽhõ kêp amrakati nẽ ri pa.
Nẽ ê pynajre pix jagjê nẽ ri hã pa. Nẽ õ hkêt
nẽ ri kãm prãm nẽ pa. [16] Ka mẽ ja hã omu nẽ
tanhmã kãm akapẽr to nẽ kãm:
—Kwa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. An-
hõrkwỹ hwỳr tẽn axê mex japêr nẽ axà nẽ
amnhĩm mẽmoj japêr nẽ aku. Koja Tĩrtũm
ato mex rax nẽ.
Anhỹr o kãm akapẽr tã kãm mẽmoj nhõr
kêt nẽ. Tã xà koja we ama nẽ amar xà hkôt
ê mex jagjê nẽ apkur mex o ri pa? Nà kot ka
mẽ ã kãm akapẽr anẽ nẽ ho ajuta hkêt nẽ
nhũm arĩ kãm prãm nẽ ê hkêt nẽ omnuj nẽ
ri pa. Na htem mẽ kapẽr pix o mẽ ho mex
kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã kãm akapẽr anẽ nẽ ãm
kãm mẽmoj tã karõ kaprỳ. [17] Ja pyrà nẽ koja
mẽhõ ra amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarẽnh tã kapẽr
kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hã koja ãm
kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.
[18] Nẽ kot kaj mẽ atõ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ
ajamaxpẽr o:
—Nà Jejus kwỳjaja na htem ahpỹnhã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na hte mẽ
hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr
tỳx pix o ri pa. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã
hkwỳjê ho mex to ho ri pa. Ã na htem
ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr to
ho pa. Anẽ.
Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ
hkwỳjê ho mex o mẽ pa xwỳnhjaja na htem
Tĩrtũm hkôt hamaxpẽr pê mããnẽn hkôt
amnhĩ nhĩpêx nẽ hkwỳjê ho mex o pa. Koja
mẽhõ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr hã
koja mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx pê tanhmã
hkwỳjê ho mex to ho pa. Na htem amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr pix o pa hkêt nẽ. Na
htem mããnẽn hkôt mẽ piitã mẽ ho mex o ri
pa.
[19] Na ka hte mẽ akwỳjaja ã ajamaxpẽr anẽ
nẽ ajamaxpẽr o:
—Nà Tĩrtũmja pyxi mex o pyxi mex. Tã
kot paj jam ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa nẽ ra
ixpê hkra hã ri ixpa. Nom kot paj kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hkêt nẽ.
Anhỹr o ajamaxpẽr nẽ ã ajamaxpẽr
anhỹr kaprỳ.
Nẽ ãm hãmri na ka htem Tĩrtũm pyxi
mex o pyxi mex ã harẽ. Nom na htem jam
hamaxpẽr kôt pix mã kêp hkra hkêt nẽ.

Mẽkarõmnutijaja na htem haxwỳja Tĩrtũm pyxi mex o pyxi mex kôt hamaxpẽr tã mẽ kêp hkra hkêt. Na htem ã hamaxpẽr anhỹr pê kãm uma ho pa. [20] ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt. Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt japêr. Hãmri nẽ ãm amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh hkaprỳ. E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. [21] Mẽ panhĩgêt finat Apraãw na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tã nhũm amnhĩ tã kamã hamak kaxyw hkra Ijak ã kuwỳ nhũm kuma nẽ ra kot kãm hpĩr nẽ õr kaxyw nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Hãmri nẽ kot hkra hpĩr nê kãm kapẽr. [22] Ra kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra kot kãm hkra nhõr kaxyw Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Na pre ã finat Apraãw Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex anhỹr o pa. Jao amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

[23] Nẽ kormã Apraãw wa hkra hkêt ri nhũm Tĩrtũm wa kãm hkra jarẽ nhũm kuma nẽ hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ mex ã harẽ. Nẽ kêp hkràmnhwỳ hã harẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na pre Apraãw hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Anẽ.

[24] ã na pre finat Apraãwja hkra kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr anhỹrja o ra hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra kot kãm hpĩr kaxyw. Nom kop apu amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr pix nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ronhỹx pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽnh kêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ mããnẽn hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. [25] Mẽhõ ni kuprỳ finat Raapja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr pê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na pre Ijaew myja wa hamẽxkrut nẽ ma Raap nhõ krĩ hwỳr wa tẽ. Mẽ hã ukapi nẽ kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ hwỳr wa tẽ. Hãmri nhũm Raap Tĩrtũm kot wa mẽnh ã wa omunh kurê kumrẽx nẽ pôristi kot tanhmã wa ho pymaj amnhĩ nhõrkwỹ kamã mẽ kêp wa ho amũxu nẽ wa nê mẽ kãm tanhmã hêx to. Nẽ hpãnhã nhãm pry hõ hkôt akupỹm wa kumẽ nhũm wa hkà hkĩnh pê ma akupỹm mex nẽ tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm wa hã Raap pumu nẽ amnhĩm mex ã harẽ.

[26] Tã kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hãmri nẽ apê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Te ra mẽhõ htyk nẽ nõr tã nhũm mẽ kot arĩ htĩr ã harẽnh kaprỳta pyràk.

3

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh

[1] Nẽ kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Mẽ axohtô nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hprãm tã kormã ja kaxyw mẽ apiitã mẽ amex kêt. Mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja kot paj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Mẽ ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho mẽ ixpa kênã kot pa hkêt mẽ ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa. Jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ rĩ kormã ho akwỳjê jahkre ho ri apa.

[2] Nẽ mẽ pahpiitã na pu htem tõhã mẽ pajakwa ho tanhmã amnhĩ tomnuj to. Mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk nẽ tanhmã mẽ kãm pakapẽr punuj to. Nom koja mẽhõ tanhmã kapẽr punuj toja nê amnhĩ to htỳx nẽ hãmri nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Mẽ pajakwa jarẽnh
Epes 4.29

[3] Na htem nhỹhỹm kawar o juk kaxyw hakwam kàx jagjê nẽ kãm nhỹhỹm o htẽm prãm xà hkôt ma nhỹhỹm ho juk o tẽ. Kàxja hkryre nhũm kawar rũnh tã no nhũm kãm ma nhỹhỹm ho mrar prãm xà hkôt ho juk o mra.

[4] Nẽ gô xujanãr kãm pàr rũnhta rũnh tã na hte kôk àpêr tỳx nẽ ma nhỹhỹm o pa. Nẽ pĩ ho pàr o juk xàta hkryre htã ma nhỹhỹm ho juk o mõ. Nhỹhỹm pàr o mrar xwỳnh kãm o mõr prãm xà hkôt o mõ.

[5] Ja pyrà nẽ mẽ pajakwaja hkryre htã na htem ho kapẽr o tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tõhã ho kapẽr mex nẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tõhã ho kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ tee ri mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ hkaprĩ nẽ rỳ kapẽr xwỳnhta kamã gryk nẽ.

Mẽ pajakwa hkryreja te kot kuwy jakrax kryre pyràk. Kot ka kuwy jakrax grire ho tẽ nẽ nhỹri põti kamã amẽ nhũm kôk ho apê nhũm hpôk rax tokyx anẽ. Hãmri nẽ ma pà ho hkaxàr par o mõ nẽ ho hkaxàr pa. 6 Mẽ pajakwaja mã kot anhỹr. Kot kaj atỳx ri tanhmã ho akapẽr punuj to nhũm mẽ ama nẽ axpẽn mã anhĩxi ho krĩ nhĩpêx ka amex kêt nẽ apa. Rỳ ka atỳx ri ajakwa ho tanhmã akwỳjê ho akapẽr to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã ama nẽ hkaprĩ nẽ rỳ akamã gryk nẽ. Satanasti nhỹ hã na htem ã mẽ hakwa ho kapẽr punuj anẽ.

7 Na htem tõhã mẽmo mry xoprê pynê nẽ tanhmã ho nẽ ra ho kãm ma hkêt. Kagã rỳ hagrôre rỳ àati rỳ gôx kãm mẽmo mryja nhũm htem unê nẽ tanhmã ho nhũm kãm ma hkêt nẽ mẽ hkôt pa ho pa. Nom na htem mry piitã ã hipêx anhỹr kêt nẽ. 8 Tã mẽ pajakwa te mẽ kot tee ri mẽmo mry ho kãm ma hkêt kaprỳ xwỳnhta pyràk. Na pu htem amnhĩ krã hkôt pajakwa ho pakapẽr mex pix kêt nẽ. Tanhmã kot puj mẽ pakapẽr punuj kêt kaxyw amnhĩ jakwa hto? Mẽ pakapẽr punuj te kot kagã xoprê kot mẽ hkamnhar nẽ õ wenẽn o mẽ hparta pyràk. 9-10 Na pu htem tõhã pajakwa ho tãm pakapẽr nẽ tõhã pakapẽr punuj nẽ. Nẽ tõhã Pahi Maati Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh tã ra axtem nẽ tanhmã mẽhõ japrỳ hto. Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩ pyrà nẽ mẽ panhĩpêx tã pu htem axtem nẽ tanhmã axpẽn japrỳ hto ho ri papa. Jao te pahte Tĩrtũm japrỳ pyràk. Kwa ixkwỳjaja. Kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja ã pakapẽr punuj anhỹr hkêt nẽ. Ãm mẽ pajakwa ho mẽmoj mex pix jarẽnh o ri papa.

11-12 Xà koja pà kamã hinore pyxi htã kamã gô xành nẽ mããnẽn kamã gô xenh nõkati? Nà koja anhỹr kêt nẽ. Na hte kamã gô mex pix nẽ rỳ kamã gô xenh nõkati pix nẽ.

Nẽ xà koja jààxô hpàr ã rãrãj harir? Rỳ ahkrô xô hã mànkwrỳtre harir? Nà na hte ahpỹnhã hpàr ã harir. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja pajakwa ho pakapẽr punuj pê ho papikamỳr tỳx nẽ. Nẽ te hinore kamã gô mex pixta pyrà nẽ ẽmoj mex pix jarẽnh o ri papa. No mẽ pajakwa nhĩkjê ho tãm pakapẽr nẽ hikjê ho pakapẽr punuj kêt nẽ. Ãm pakapẽr mex pix o pakapẽr o ri papa. Kwa kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho papa.

Tĩrtũm kôt mẽ àhpumunh xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 2.6-16

13 Nẽ kwa mẽ axàhpumunh tỳx xwỳnhjaja kêr ka mẽ amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx mex nẽ mẽ amã axpẽn japê hã axpẽn to ajuta mex o ri apa. Tĩrtũm kapẽr xà hkôt. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axàhpumunh mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 14 Nom kot ka mẽ mẽmoj tã axpẽn kamã agryk o ri apa. Rỳ amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hãmri nẽ ãm ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 15 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnh pixjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mẽkarõmnuti kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. 16 Axpẽn kamã mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjaja na htem amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ amnhĩ tã mẽ kamã mẽ gryk xwỳnhjê homnuj o pa. Tã ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumaj kwa kêr pu mẽ mẽmoj tã axpẽn kamã pagryk o ri papa hkêt nẽ. 17 Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem jajê rom tãm axpẽn nhĩpêx rãhã o pa.

Nẽ axpẽn kamã ukaprĩ pix o ri axpẽn kôt pa.
Nẽ tãm hamaxpẽr o pa.
Nẽ mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
Nẽ axpẽn tã hpijaàm o ri pa.
Nẽ tanhmã ri axpẽn no kupyr to hkêt nẽ.
Nẽ ri oprê ho pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn kamã õkre kahak kêt nẽ.
Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.
Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx rãhã nẽ.

Ã na htem Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 18 Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx pahkĩnh nẽ ri papa. Nhũm nhỹri mẽhõ wa axpẽn kãm gryk pu mẽ wa omu rỳ wa harẽnh ma hãmri nẽ mẽ pahtõ ma wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm pakapẽr nẽ tãm akupỹm wa ãm. Hãmri nhũm wa ra mẽ pahpyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx pê hamakêtkati nẽ wa ri pa. àmnhĩx ri hkĩnh nẽ wa ri pa.

4

Mẽ kot amnhĩ pix kukamã mẽ

hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 20.20-28; Juãw 16.24

1 Nẽ kwa mon ka hte mẽ akwỳjaja axpẽn
mã akapẽr mã agêt o axpẽn kãm agryk pix
o apa? Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr. Nẽ mẽ
amã amnhĩ jamaxpẽr kôt pix mã ri amnhĩ
nhĩpêx prãm. No Tĩrtũm kãm hprãm xà
hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. 2 Na ka
htem nhỹri mẽmoj pumu nẽ tee ri ho amã
anhõ hprãm kaprỳ. Nẽ amã ho anhõ hprãm
xàj õ xwỳnhta pĩr nẽ kêp utàr mã.

Nẽ na ka htem tanhmã axpẽn kukrêx
kute hã omu nẽ amã ho anhõ hprãm nẽ hã
õ xwỳnhta mẽ wa axpu. No mẽ amã hprãm
xwỳnhta mẽ ate hõ hã Tĩrtũm wỳr ronhỹx
ra mẽ ama nẽ mẽ amã hõ gõ. Tã mẽ ate hã
axàhwỳr kêt jakamã nhũm mẽ amã õr kêt
nẽ.

3 Rỳ ka mẽ tõhã mẽmoj tã awỳ nhũm kot
mẽ amar tã mẽ amã õr kêt nẽ. Kot mẽ amã
õr nhũm mẽ ate ho anhõxỳ ho apa pymaj
na hte tõhã mẽ amã mẽ ate hã axàhwỳr
xwỳnhta nhõr kêt nẽ.

4 Kormã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
kêt. Te mẽni hõ ra mjên tã nhãm kot mẽhõ
my ho amnhĩkati pyràk o na ka htem amnhĩ
nhĩpêx o apa. Jao mẽ amã mẽ apê Tĩrtũm
kra hprãm tã axtem nẽ mẽ kãm hprãm kêt
xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa nẽ mẽ
uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa.
Nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj gryk ã mẽ amã
Tĩrtũm prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

5 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã
Karõ jarẽnh to nẽ harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ
rẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ
pakamã agjê nẽ mẽ pahkôt pa ho pa.
Mẽ pahte hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o papaja na kãm hprãm. Anẽ.

Ãm hãmri ã harẽnh kot anhỹr jakamã kwa
kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx
rãhã ho ri apa.

6 Na hte Tĩrtũm mẽmoj to mẽ pakutã
nojarêt rãhã pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx
o ri papa. Kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot:

Mẽ kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt
xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã
mẽ omu nẽ mẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.

No mẽ kãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm
xwỳnhjaja na hte amnhĩ tã mẽ omu
nẽ mẽ ho mex o pa nhũm htem
hihtỳx xà nhỹ hã mẽ kãm hprãm kêt
xwỳnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ. Anẽ.

7 Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt
pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr
kê Satanasti tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj
to hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Nhũm tee ri amã àhkrox kaprỳ nẽ
akaga nẽ ma tẽ.

8 Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã
ri amnhĩ nhĩpêx o apa nhũm amnhĩ tã mẽ
apumu nẽ te kot mẽ apa hã mẽ ajamỳnh nẽ
mẽ ato pa pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ ato
mex o ri mẽ akôt pa ho pa. Nẽ mẽ atãnopxar
rãhã ka mẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to
hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga
kurê kumrẽx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Rỳ ka mẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj
to hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga nẽ
hpãnhã tãm ajamaxpẽr pix o ri apa. Mẽ apê
Tĩrtũm kra hã kêr ka mẽ ãm hkôt pix mã ri
tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Wam Juãw 1.5-10

9 Nẽ kêr ka mẽ tee ri ate tanhmã amnhĩ
tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ xàj
mur nẽ akĩnh kêt nẽ. Nẽ akaprĩ xàj amỳr
rax nẽ. 10 Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
o:

—Pa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ tomnuj
anẽ. Nom kot paj axte hkêt nẽ. Ãm inhmã
akapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm.

Anhỹr o kãm akapẽr kê mẽ ama nẽ mẽ
ate amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ato hkêt
nẽ. Ãm mẽ ato mex nẽ ka mẽ akupỹm
ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr nê mẽ
pahkurê

Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1-3, 14.10-13; Wam Korĩt 4.5

11 E ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ anhĩõ
kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ
tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pahkurê
kamã hihtỳx jakamã kot ka mẽ ri ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ te ate Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ
omnuj ã harẽnh pyràk. Rỳ te axàhpumunh
tỳx o ate Tĩrtũm jakrenh ã amnhĩ to jarkrar
pyràk. Jao kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
Na htem Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ

mex ã harẽ nẽ hkwỳ omnuj ã harẽnh kêt nẽ.
Piitã mex kênã.
12 Nẽ Tĩrtũmja tapxipix na kêp mẽ pahto
amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ tapxipix na
hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
mẽ pahpumunh hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh
to. Mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ
pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã
mẽ pajarẽ. Ãm tapxipix kot ã mẽ pajarẽnh
kot anhỹr xwỳnh. Tã ka mẽ axtem nẽ kapẽr
kwỳm ri tanhmã akwỳjê ho akapẽr punuj to
ho ri apa.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã pajamaxpẽr pê
kãm amnhĩ jarẽnh ã mẽ pamã karõ
Rukre 12.13-21
13 E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Na ka
hte mẽ akwỳjaja tanhmã amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr to nẽ akwỳjê mã amnhĩ jarẽnh
o:
—Koja apkati pa ma krĩ hõ hwỳr mõ nẽ
kamã mẽ kãm ixàpênh o ixpa hã ixtã amgrà
pyxi nẽ hpãnhã kàxpore jamỳnh rax nẽ
man akupỹn mõ.
Anhỹr o amnhĩ jarẽ. 14 Kwa mẽ ã amnhĩ
kukamã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ
pahtõ mẽ pahte amnhĩ kukamã paxàh-
pumunh mex? Amrakati kênã. Kot ka mẽ
ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh anhỹr tã
kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ri tanhmã
amnhĩ to nẽ ty. Rỳ tanhmã amnhĩ to nẽ
axà hãmri nẽ nhỹhỹm amõr kêt nẽ. Te mẽ
pahpê namê pyràk na pu htem ri papa nẽ
tanhmã amnhĩ to nẽ ty nẽ pajapêx tokyx
anẽ. 15 Jakamã mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ
jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kêt amnhĩ jarẽnh o:
—Koja Tĩrtũm kãm ja prãm koja apkati pa
ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Anhỹr o Tĩrtũm kamnàr o tanhmã amnhĩ
kukamã amnhĩ jarẽnh to. 16 No mẽ ate
amnhĩ krã hkôt amnhĩ kukamã amnhĩ
jarẽnhta Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt kêt. Ãm
amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ kukamã
amnhĩ jarẽnh kênã. Ã mẽ ate amnhĩ jarẽnh
anhỹrja mex kêt.
17 Nẽ mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêxja kot kaj
mẽ ate mar mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
japêr hãmri nẽ amnhĩ tomnuj o apa.

5

Mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 12.13-21; Wam Ximotre 6.9-10; Apokarip 18.14
1 Nẽ kwa mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja.
Mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nhỹrmã
mẽ amex kêt jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr o ra akaprĩ nẽ amỳr o
apa kurê kumrẽx. 2 Tĩrtũm noo mã mẽ
akàxpore te ra mẽ apê hapêx par pyràk.
Te ra mẽ anhỹ kamã mẽ ate amnhĩ tomnuj
xwỳnh ã kutã akrĩ pyràk. 3 Mẽ ate mẽ
akukrêx nẽ mẽ akàxpore ho apikuprõnh
rũnh tã ka htem mẽ akwỳjê pê ho anhõxỳ
ho ri apa. Mỳrapê koja nhỹrmã tanhmã
mẽ apê amnhĩ to nẽ omnu pa ka mẽ ho
apikuprõnh rax kaprỳ. Hãmri nẽ mẽ ate
amnhĩ tomnuj mỳrapê Tĩrtũm mẽ Kra wa
kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Ãm
kuwy kamã mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak
rãhã ho ri apa. 4 Na ka htem apur kãm mẽ
àpênh xwỳnhjê mã amnhĩrer kêt nẽ. Nhũm
mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ajamã hãmri nẽ
mẽ atã amnhĩ to Pahi Maati Tĩrtũm xihtỳx
xwỳnhta wỳr o pa nhũm mẽ atã mẽ kuma.
5 Mẽ akĩnhã mẽ kêp amrakati htã ka htem
ãm ja hã mẽ omu nẽ mẽ àpênh pãnhã mẽ
kãm amnhĩrer kêt nẽ amnhĩ pix kukamã
ajamaxpẽr. Nẽ amã prãm xà hpix kukamã
amnhĩm mẽmoj japrôr pê akĩnh o ri apa.
Jao te mẽ apê môx htwỳm nhũm mẽ kot
hpĩr nẽ hkrẽr mã mex ã harẽnh xwỳnhta
pyràk. Mỳrapê kot kaj mẽ môxta pyrà nẽ
nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri
atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. 6 Nom ja
pix kêt. Na ka htem mẽ anhõ krĩ kamã mẽ
anhõ pahi mã tanhmã akwỳjê ho axêx to ho
ri apa. Mẽ kot tanhmã atomnuj to hkêt tã
ka mẽ kãm mẽ ho axêx rũnh nẽ. Tã koja
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ hã tanhmã mẽ ato rax
kumrẽx ka mẽ rĩ amnhĩ pumu.

Mẽ pahte Jejus kutêp amnhĩ kaxyw kãm
pajamaxpẽr o papa hã mẽ pamã karõ
Sikũn Pêtre 3.1-13
7 E ixkwỳjaja. Koja mẽhõ tanhmã mẽ
atomnuj to htã ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Jejus
mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Pê akupỹn
hpôx xà hã arĩgro jamãr rãhã nẽ. Te pur
nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Koja
hpur kãm ahkre nẽ ahkre hpa hãmri nẽ
arĩ hamãr o pa nẽ kãm nojarêt kêt nẽ hã
na wrỳk jamãr o pa. Jao hamakêtkati nẽ
ô jamãr rãhã ho pa. 8 Tã kêr ka mẽ uràk
nẽ arĩ Pahihti akupỹn hpôx xà hã arĩgro
jamãr rãhã ho ri apa. Koja tokyx akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳ. Jakamã kêr ka mẽ kutêp
mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjê kutã amnhĩ to

htỳx nẽ ri apa. Nom tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o Jejus kaga hkêt nẽ. Arĩ hamãr
pê akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Koja
akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto mex
rax kumrẽx.
9 Nẽ kêr ka mẽ axpẽn to akapẽr o ri
apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nhũm Tĩrtũm mẽ ama nẽ tanhmã mẽ
ajarẽnh to. Kot mẽ pahpumunh xà hkôt
tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh na. Tã ra
tanhmã kot mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà
hã arĩgroja ra ahtêp o mõ.
10 E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ wam mẽ kot
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja kot
amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr rãhã nẽ. Na
prem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ
hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã tanhmã
mẽ hipêx to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã
hamak rãhã ho pa. Tã tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr pê Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Na
prem arĩ ỹ hã kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ
hkôt pa. Tã kêr ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kaga hkêt
nẽ. 11 Na prem amnhĩ xà htỳx kamã hamak
o pa rãhã ty hãmri nẽ Tĩrtũm kuri mex nẽ
hkĩnh nẽ pa ho pa. Ra mẽ ate finat Johti
jarẽnh mar mex. Na pre omnuj tỳx nẽ
pa htã amnhĩ tã Pahi Maati Tĩrtũm kamã
gryk nẽ hkaga hkêt nẽ. Hãmri nhũm amnhĩ
tã omu nẽ gaa nẽ ho mex rax nẽ nhũm
akupỹm mex kumrẽx nẽ pa. Pahi Maatija
ukaprĩ ho ukaprĩ nẽ mex o mex jakamã na
pre ã Johti ho mex anẽ. Tã koja ho mexta
pyrà nẽ ã mẽ pahto mex anẽ.

Mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
mẽ pamã karõ
Matêwre 5.33-37, 18.15; Rõmãn 12.15;
Karatas 6.1-2; Jutre 22-23
12 E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka
mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Kêr ka mẽ
mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ
akatàt kôt amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. Nẽ
amnhĩ jarẽnh o: "Nà kot paj ja ho anẽ."
Anẽ. Rỳ amnhĩ jarẽnh o: "Nà kwarĩ pa ja
ho anhỹr kêt nẽ." Anhỹr o amnhĩ jarẽnh
kurê kumrẽx. Kê mẽ akwỳjaja ãm hãmri
mẽ ate amnhĩ jarẽnh ã mẽ apumunh kurê
kumrẽx nẽ axêx ã mẽ akamnhĩx kêt nẽ. Mẽ
apê Tĩrtũm kra kênã kot ka kêt mẽ ri axtem
nẽ amnhĩ jarẽnh o axêx.
13 Nẽ koja mẽ anhĩõ mẽmoj tã tanhmã
amnhĩ to nẽ omnuj nẽ. Ka mẽ ja hã omu
nẽ kãm anẽ kê amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã
hamaxpẽr pê amnhĩ to hwỳr rãhã ho pa.
Rỳ koja hkĩnh nẽ ri pa ka mẽ ja hã omu nẽ
kãm anẽ kê hkĩnh kãm mex o mex ã grer
o pa. 14 Rỳ koja à nẽ nõ ka mẽ ja hã omu
nẽ kãm anẽ kê amnhĩ wỳr pastô nhỹ hã mẽ
kapẽr xwỳnh kwyjê hã karõ. Kê mẽ hwỳr
mra nẽ Jejus nhỹ hã mẽmo twỳm kwỳ ho
hkukõ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. 15 Kê mẽ ã mẽ à
xwỳnhjê hwỳr mrar nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr
o pa anẽ. Koja mẽ ho kuwỳ nhũm mẽ kuma
nẽ akupỹm mẽ ho mex. Nhũm mẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to japêr kê mẽ ja hã amnhĩ
jarẽ kê Tĩrtũm mẽ kuma nẽ ja hã tanhmã
mẽ ho hkêt nẽ. 16 Jakamã kêr ka mẽ atõ
tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tee ri ja hã
amnhĩ pumu hãmri nẽ tokyx akwỳjê mã
amnhĩ jarẽ kê mẽ tokyx ato Tĩrtũm wỳ. Kê
atã mẽ kuma nẽ tanhmã akrã hto ka axte ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ ra amex nẽ
apa.
Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx mex rãhã ho pa. Hãmri nẽ mẽmoj tã
kuwỳ nhũm kuma nẽ kãm tanhmã mẽmoj
to. 17 Te finat Eris kot mẽmoj tã hwỳr nhũm
kot mar nẽ kãm ho anhỹrta pyràk. Erisja
kêp mẽ panhĩõ na pre. Tã na pre hkwỳjaja
amnhĩ tomnuj pix o pa nhũm tee ri mẽ omu
nẽ mẽ hã na wrỳk kêt kaxyw ho Tĩrtũm wỳr
kãm hihtỳx nẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ kãm
ho anẽ nhũm na wrỳk kêt ry rax kumrẽx.
Hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê.
18 Tã nhũm Eris axte mẽ ho kuwỳ nhũm
axte mẽ hwỳr na rẽ nhũm akupỹm katàt
kôt wrỳk mex nẽ. Nhũm akupỹm mẽ hpur
kãm mẽ õja mẽ kãm mex nẽ akupỹm mẽ
kãm ô rũnh nẽ. Tã ã Tĩrtũm kot Eris mar
nẽ kãm mẽmoj nhĩpêx anhỹrja pyrà nẽ koja
mẽ pama nẽ mẽ pamã mẽmoj tanhmã ho.
19 Nẽ e mẽ inhma ixkwỳjaja. Koja mẽhõ
Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ te kêp hkra pyràk
o amnhĩ nhĩpêx. Tã tanhmã hamaxpẽr to
nẽ kapẽr kaga nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj
pix o pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ hwỳr mra
nẽ kot amnhĩ tomnuj nê kãm akapẽr kãm
axihtỳx kê tokyx hkaga nẽ akupỹm Tĩrtũm
kôt amnhĩ xãm tỳx nẽ ãm hkôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx. 20 Koja amnhĩ tã mẽ ama
nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx nhũm amnhĩ
tã omu nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota
ho hamakêtkati nẽ amnhĩ katut kôt kurẽ
nhũm nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa
ho pa. Koja amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã

hkaga hpa nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ hã tanhmã ho hkêt nẽ axte tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota mã hamaxpẽr kêt nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Xiakre na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

Wam Pêtre
Simãw Pêtre kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Simãw Pêtre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp tep pynênh o pa xwỳnh tã hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnh. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kamã kêp Jejus krajê nhõ pastô. Na pre krĩ piitã hkôt Jejus ã mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja tanhmã hã mẽ hipêx to nhũm Pêtre mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kãm kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt mẽ hwỳr kurẽ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ kamã kahak kêt nẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. Nẽ Jejus ã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tã nhỹrmã kaxkwa kamã mex nẽ pa ho pa hã mẽ kãm awjarẽ. Ã mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm:

[1] Pa mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot mẽ ato hkra xwỳnhjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Simãw Pêtre na pa. Ixte Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjê hõ na pa mẽ awỳr kagà nẽ kumẽ.

Na xep pre Kris ã mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ panhõ pika rũm mẽ umaj anhgrà nẽ ma ahpỹnhã krĩ hkôt ri apa.

Jao mẽ akwỳjaja ma pika pê Põt kamã krĩ hkwỳ hkôt apa.

Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê Karatas wỳr apa.

Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê Kapatos wỳr apa.

Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê As wỳr apa.

Nẽ mẽ akwỳjaja Pitĩn wỳr apa.

Ã ahpỹnhã pika hkôt mẽ apigrành par anẽ. Tã ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ apiitã mẽ awỳr kurẽ. Mẽ apỹnh nẽ mẽ ate kamã harẽnh nẽ ixkapẽr mar kaxyw. [2] Na pre Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr xwỳnhjê rê nẽ mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj jajê ho ixkra. Na pre ra Ixkra Jejus Kris ixpê mẽ nê ty nẽ htyk o hkamrô axkapĩ nhũm mẽ harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã nhũm Ixkarõ mẽ hkarõ mã agjê nhũm mẽ ra inhmã hprãm xà kôt pix mã ri inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr o mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh. Tã kê mẽ akutã nojarêt rãhã ho ri mẽ akôt pa ka mẽ ỹ hã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr pê pahkĩnh o papa hã mẽ pamã karõ

Rukre 12.32-34; Rõmãn 8.18-25; Sikũn Korĩt 4.16-18

[3] Nẽ na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja ty nhũm Hipêêxà Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã kot mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na pre mẽ pahpê hkrajê mã mẽ pajamaxpẽr nyw jagjê pu mẽ ỹ hã pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nẽ Jejus akupỹm htĩrja mã pajamaxpẽr nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm kot Jejus nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm ixto ixtĩr pa wa kuri ixtĩr tũm nẽ inhmex kumrẽx rãhã ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o pajamaxpẽr jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho papa. [4] Na ra mẽ pakutêp õ krĩ kamã mẽmoj piitã ho mex nẽ. Õ krĩ kamã mẽmoj kot omnu nẽ hapêx kêt jakamã na pu htem amnhĩ tã hamãr rãhã ho papa.

[5] Nẽ mẽ kot Kris ã mẽ atomnuj mỳrapê na ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Hihtỳx o hihtỳx jakamã koja mẽ pahkôt pa ho pa nẽ mẽ pamã pajamaxpẽr o hihtỳx rãhã nhũm nhỹrmã Jejus akupỹm mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh xà hkôt. [6] Jar mẽ pahte arĩ amnhĩ xà htỳx kãm pajamak o papa htã na pu htem Tĩrtũm nhỹrmã kot mẽ pahto mexta kukamã pajamaxpẽr hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ pahpê mẽ pahpunuj tũm nẽ ri papa ho papa mã xwỳnh kêt. [7] Na hte Tĩrtũm mẽ panhĩpêx o te mẽ kot ôr nhĩpêx pyràk. Na htem hprĩ hã tanhmã ôr kute hã omu. Kêp ôr kumrẽx ã omu rỳ mẽmoj mẽ ho pihkàr ã omunh kaxyw kuwy kamã kurẽ. Nhũm piitã ôr nẽ pigãnh pa japêr nhũm mẽ omu nẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Kêp ôr kumrẽx nẽ mẽmoj mẽ ho pihkàr kêt. Anẽ.

Na hte Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã mẽ pahpê Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ papa xwỳnhjaja mẽ pahte tõhã tanhmã pahpunuj to htã no nhũm mẽ panê ja rênh

kêt nẽ. Na hte amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hamaxpẽr o:

—Kot paj kormã ja hã mẽ hamã nẽ tokyx akupỹm mẽ ho mex kêt nẽ. Koja mẽ omnuj nẽ pa htã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ ixkaga hkêt nẽ arĩ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr rãhã ho pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ kêp ixkra hã mẽ omunh kurê kumrẽx. Te mẽ kot hprĩ hã ôr pumunh nẽ kêp ôr kumrẽx ã omunhta pyràk. Anẽ.

Jakamã kêr pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã ho papa. Mẽmo mỳrapê mẽ pahpunuj nẽ ri papa htã arĩ hkôt pajamaxpẽr rãhã nhũm Jejus nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri na ka prem amnhĩ kaxyw ixpix mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Mẽ kot ixtã tanhmã mẽ atomnuj to nhũm mẽ ate amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa htã aa ixkaga hkêt nẽ arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nà ãm hãmri mẽ ate amnhĩ to mex kumrẽx xwỳnh na ka mẽ. Kot paj mẽ piitã mẽ kãm ja hã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr.

Nẽ ôr o mẽ hikukrêxja mex tã koja arĩ mex rãhã hkêt nẽ. Koja mẽhõ kãm tanhmã homnu hto hprãm nẽ homnu hpa. No mẽ papajaja kot puj mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr rãhã ho papa hãmri nẽ ôrta pyrà nẽ pajapêx kêt nẽ. Kurom mẽ pamex tũm nẽ aa pajapêx kêt nẽ papa ho papa.

[8-9] Nẽ Jejusja aa mẽ ate ano ho omunh kêt tã na ka htem kãm mẽ ajapê htỳx nẽ kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ mẽ amã hkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr mex rãhã ho ri apa. Jakamã na pre Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ apê õ krĩ kamã wa kuri amex nẽ apa mã xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Ja kaxyw na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã jao pahkĩnh nẽ ri papa. Nẽ tee ri tanhmã amnhĩ kĩnh tỳx ã amnhĩ jarẽnh to hkukamã pajamaxpẽr. Kormã aa ã mẽ pahkĩnh anhỹr kêt tã mẽ pahkĩnh tỳx nẽ ri papa.

[10] Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex pê mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh par nhũm kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa hã mẽ pajarẽnhja. Amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja na pre mẽ pakukamã ã mẽ pajarẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ tee ri hã axpẽn kukjêr o ri axpẽn kôt pa. Nom hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Tã arĩ ri mẽ pakukamã hkwỳjê mã ja hã mẽ pajarẽnh o ri pa.

[11] Na pre Tĩrtũm Karõja Kris tyk kukamã mẽ kãm ã mẽ pajarẽnh anhỹr o amnhĩrĩt. Kormã Kris kaxkwa kamã pa ri. Kormã wrỳk nẽ katorxà nhõxàhkre rũm kator kêt ri nhũm pre hkukamã mẽ kãm tanhmã ho amnhĩrĩt to. Mẽ kot hpĩr nhũm kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm mẽ panê htykja ã hkukamã mẽ kãm harẽnh o amnhĩrĩt. Nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr nẽ kãm mex o mex ã harẽnhja nhũm hkukamã mẽ kãm harẽnh o amnhĩrĩt. No ãm hprĩ hã mẽ kãm mẽhõ nhĩxi hkôt harẽnh kêt jakamã nhũm prem harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã ri hamaxpẽr nẽ tee ri hã axpẽn kukjêr o ri axpẽn kôt pa. Nẽ hã axpẽn kukjêr o:

—Kwa mẽhõ koja we ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Xà koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà kormã?

Anhỹr o hã axpẽn kukjêr o ri pa. [12] Hãmri nhũm Tĩrtũm axte mẽ kãm Jejus jarẽnh kwỳ ho amnhĩrĩt nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ anoo mã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ amỳr pê mẽ akanrẽhã mẽ akra nẽ mẽ atàmnhwỳjê noo mã koja kato nẽ mẽ hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Mẽ papamjaja mẽ panoo mã kator nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o ã mẽ kãm ho amnhĩrĩt anẽ.

Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ jarãhã mẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ri ixpa xwỳnhjaja mẽ ixkapẽr ãm pixii. Na pa htem wamtajê pyrà nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx xà ho mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ akôt ixpa. Nhũm hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja mẽ ixkapẽr ma nẽ tee ri hamaxpẽr o mẽ pahpyrà nẽ kãm hprĩ hã harẽnh mar par prãm nẽ.

Mẽ pahte Tĩrtũm pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

*Epes 4.1-3; Koros*ẽ 1.10-12; Sikũn Pêtre 3.10-13; Wam Juãw 3.1-6

[13] E kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ Jejus kutêp mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho ri apa. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Pê tãm ajamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Nẽ mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o:

—Nà koja nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũm ixto mex rax nẽ. Nà koja ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

14 Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Te mẽhprĩre kot mẽ hipêêxà kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. 15 Tã kêr ka mẽ hpãnhã amnhĩ to mex o mãn ajamaxpẽr o apa nẽ Tĩrtũm pyrà nẽ amnhĩ tomnuj o apa hkêt nẽ. Tĩrtũmja kot amnhĩ to mex pix o pa xwỳnh na. 16 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ to mex pix o ri apa. Anẽ.

17 Tã koja nhỹrmã kêp Mẽpahpãm maati hã hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kôt mẽ pajarẽ. Hãmri nẽ ahpỹnhã mẽ panhĩpêx. Mẽ pahto mex nẽ rỳ mẽ pahtomnuj nẽ. Jakamã kwa pu mẽ nhỹrmã kot tanhmã mẽ pahtomnuj to pymaj hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa rãhã nẽ.

18 Nẽ kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ panhĩgêt pyrà nẽ pahtỳx ri amnhĩ tomnuj o ri papa. Tã nhũm Krisja te amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk o mẽ panhĩpêx. Mẽ pahte hpãnhã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. No mẽmoj to na pre mẽ pahpãnhã amnhĩre? Nà ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx. Na pre kàxpore ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Rỳ ôr o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Rỳ prat o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Jajaja hapêx tokyx anhỹr mã xwỳnh na. 19 Na pre ã mẽ hpãnhã amnhĩrer anẽ nẽ tãm mẽ panê ty nẽ htyk o amnhĩ nhĩ ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa. Nhũm hkamrô axkapĩ. Te amnepê mã mẽ panhĩgêt kot amnhĩ pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti hkrare hpar nhũm hkamrô pikapĩrta pyràk. ôwêhti krare mexre pix na prem kãm kupa. Mex nẽ tanhmã kute hkêt xwỳnh pix. Tã Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx nẽ mẽ panê ty nẽ htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. 20 Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩrer anhỹr kaxyw mẽ pakukamã kuta nẽ ãm. Tã nhũm amgrà ohtô nẽ hapêx nhũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. 21 Tã nhũm prem kupĩ nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ mex o mex ã harẽ. Mẽ pahte ja hã harẽnh mar kôt amnhĩ kaxyw Tĩrtũm pix mã pajamaxpẽr o ri papa kaxyw. Nẽ mẽ pahte amnhĩ wỳr Jejus jamãr rãhã ho ri papa kaxyw.

22 Tã pu prem ra kot ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao amnhĩ to mex pix o ri papa. Nẽ mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkĩnh o papa. Tã kwa kêr pu mẽ arĩ pamã axpẽn kĩnh tỳx rãhã ho papa.

*Te m*ẽ pakatorxà rũm mẽ pajapôx pyràk o axte mẽ pajapôx ã mẽ pajarẽnh

Juãw 3.1-21

23 Nẽ na pu prem mẽ pakatorxà nhõxàhkre rũm mẽ pajapôx pyrà nẽ axte mẽ pajapôx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra nẽ ri papa. Na hte mẽ pakatorxà nẽ mẽ panhĩpêêxàja wa ri pa nẽ gaa nẽ mẽ pahpê ty. No kêt Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũmja wa kurom rãhã ho rãhã. Tã ra mẽ pahte amnhĩ kaxyw kapẽr kôt pajamaxpẽr o pahpê hkra jakamã kot puj mẽ uràk nẽ nhỹrmã pahtĩr tũm nẽ papa rãhã ho papa.

Nẽ Tĩrtũm kapẽrja Tĩrtũm pyrà nẽ rãhãã. Koja aa hapêx kêt nẽ. 24 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot põti grà pyràk.
Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xàja te kot kapôt ã pixôrã pyràk.
Na hte põti tokyx grà nẽ hapêx.
Nẽ pixôrãja haxwỳja arĩgro htỳx mẽ nhũm grà tokyx anẽ nẽ rarak pa nẽ hapêx.
25 No Tĩrtũm kapẽr koja põti mẽ pixôrãta wa kurom aa hapêx kêt nẽ. Koja arĩ rãhã ho rãhã. Anẽ.

Tã kapẽrja tãm na htem mẽ pamã kamã harẽ pu mẽ pahpiitã mar o papa.

2

*M*ẽ pahte Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Rõmãn 12.2; Wam Korĩt 3.16-17; Epes 2.19-22

1 Nẽ kwa kêr pu mẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

Rỳ tanhmã axpẽn mã paxêx to hkêt nẽ.
Nẽ paxêx rom tanhmã ri axpẽn nokupyr to hkêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk kêt nẽ.
Nẽ tanhmã axpẽn japrỳ hto hkêt nẽ.
Kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa hkêt kumrẽx.
2 Mẽ hkaràre na htem ãm kãm pijaôr pix prãm. Nẽ gaa nẽ htỳxre nẽ ra hprêk o mõ. Tã kêr ka mẽ pijaôr pix prãm xwỳnhjê pyrà nẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Jao mar tỳx pê ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ nẽ gaa nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Te mẽ karàre pijaôr nẽ gaa nẽ ra hprêk o mõrta pyràk. 3 Ra mẽ ate Jejus kot mẽ pahto mex ã omunh mex kênã.
4 Nẽ na htem kẽn o ixkre nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ hkwỳ kawrà nẽ ri hkapi. Nhũm hõ mex kêt nhũm mẽ tee ri omu nẽ nhãm kumẽ. Tã ja pyrà nẽ na pre mẽ pahkwỳjaja tee ri Kris pumu nẽ htỳx mex kêt ã hkamnhĩx nẽ te mẽ kot kẽn mẽnhta pyràk o hipêx nẽ hkaga. No nhũm Tĩrtũmja amnhĩm Kris mex o mex ã harẽ. Te ho mẽhõ kot kẽn mex kêt ã hkamnhĩx nẽ mẽnh nhũm mẽhõ kot mex ã omunh nẽ amnhĩm mỳnhta pyràk. Nom Krisja kẽn rom kêp htĩr tũm nẽ pa xwỳnh jakamã nhũm pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.
5 Nẽ Tĩrtũm na hte nhỹrmã mẽ pahtĩr tũm nẽ wa kuri mẽ papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Te mẽ pahpê kẽn nhũm Tĩrtũm te kot amnhĩ Karõ mã mẽ pahto ixkre nhĩpêx pyràk. Jakamã na hte Jejus Kris tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Nẽ tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx mex to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ.
6 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã Kris jarẽnh to. Nẽ hã kuxi nẽ tanhmã harẽnh to. Te kêp kẽn pyràk ã harẽ nẽ harẽnh kot:
Kot paj nhỹrmã Ijaew wỳr mẽhõ mẽ nhũm mẽ hkôt pa ho pa.
Koja te kêp kẽn o inhõrkwỹ nhĩpêx kaxyw kẽn maati mex kumrẽxta pyràk.
Koja amnhĩ kaxyw hkôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja nhỹrmã ma inhõ krĩ hwỳr api nẽ hkĩnh nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.
7 Tã ra amnhĩ kaxyw hkôt mẽ pajamaxpẽr xwỳnhjaja. Kẽn pyràk xwỳnh pê Jejusja na mẽ pamã mex o mex. No mẽ kot hkaga xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr punuj xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ hkaga nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:
Na prem kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw hkawrà ho pa nẽ kẽn maatija pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga.
Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx. Anẽ.
8 Nẽ mããnẽn harẽnh kot:
Koja mẽ kapẽr mar kêt kumrẽx.
Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr o amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.
Mẽ kot Kris kapẽr mar tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã te ho mẽ kot amnhĩ nê kẽn kamnãr o amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja ja hã tanhmã mẽ ho htỳx kumrẽx. Ra kot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 9 No mẽ papajaja na pre Tĩrtũm jajê rom amnhĩ kôt mẽ paxunhwỳ. Nhỹrmã õ krĩ kamã mẽ papa ho papa kaxyw. Nẽ mẽ pahte mex o mex ã harẽnh kaxyw. Na pu htem Ijaew nhõ patre pyrà nẽ Pahi Maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Nom kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri te mẽ pahpê kamàt kô kamã mẽ pahtỳx ri mẽ papa xwỳnh pyràk. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hpãnhã te mẽ pahpê hirã mex kãm ri mẽ papa xwỳnh pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem amnhĩ to mex rãhã ho ri papa. Nẽ Mẽpahpãm maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Te mẽ kot mẽ ho àhwỳr xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ nhĩpêx o pata pyràk. Ã na pre Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw mẽ panhĩpêx.
10 Amnepêm kormã mẽ pahpê hkra hkêt ri na pre mẽhõ mẽ pakamã ukaprĩ hkêt kumrẽx pu htem pahpunuj nẽ ri papa. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra pu mẽ pahpê hkra hã ri papa nhũm mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho mẽ pahkôt pa.

Mẽ pahpê Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh ã mẽ pajarẽnh
Rõmãn 13.1-7; Xitre 3.1

11 E ixkràmnhwỳjaja. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ pahpê õ krĩ nhõ xwỳnh. Te mẽ pahpê jar pika nhõ xwỳnh kêt pyràk jakamã kwa kêr pu mẽ arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ pajamaxpẽr tũm o pajamaxpẽr kêt nẽ. Ra axtem mẽ pajamaxpẽr nyw nẽ axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw kênã. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kãm akupỹm mẽ pahte hkôt amnhĩ to paxujanãr prãm pyràk. Mẽ pahte axte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw. Tã nom kêr pu mẽ anhỹr kêt nẽ. 12 E kwa kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã akwỳ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã hã mẽ ato kapẽr punuj to htãã. Kot kaj mẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mẽ ixte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽnh tã mẽ kot amnhĩ to mex pix xwỳnh na mẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ nhỹrmã mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm. Na pre hte akrajaja anhỹ hã amnhĩ to mex rãhã nẽ pa ho pa pa ja hã mẽ omu. Nà xep amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

13 Nẽ mẽ apê Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã mẽ anhõ pahihti kapẽr ma nẽ kapẽr kôt mãn amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ mẽ anhõ pika kamã mẽ anhõ prêjitẽnja ka mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjaja ka mẽ piitã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. 14 Nẽ mẽ anhõ pahi nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ akaxyw mẽ unhwỳ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ kot mẽ ho kaxyw. Nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ kot mẽ õ pahi mã mex ã mẽ harẽnh kaxyw. 15 Tã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Hãmri nhũm mẽ ato kapẽr punuj xwỳnhjaja ja hã mẽ apumu nẽ axte tanhmã mẽ ato kapẽr to hkêt nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

16 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem paxàmnhĩx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Nom kêr pu mẽ pahpê hkra hã pahtỳx ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

17 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa.
Nẽ mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ hã apijaàm rãhã ho ri apa.
Nẽ mẽ apê Kris kôt mẽ ate axpẽn to mẽ atõ nẽ mẽ atõxjê hã amã axpẽn kĩnh pê axpẽn to mex nẽ.
Nẽ Tĩrtũm ã apijaàm rãhã nẽ.

Mẽ kãm mẽ apênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ
*Epes 6.5-8; Koro*sẽ 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10

18 Nẽ mẽ apê mẽ kãm mẽ axàpênh xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot mẽ ato mex o pa rỳ mẽ atomnuj o pa htã ka mẽ arĩ mẽ hã apijaàm pê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. 19 Tanhmã kot mẽ anhĩpêx punuj to htã ka mẽ arĩ kãm axàpênh mex rãhã nẽ. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri kãm axàpênh o apa. 20 Nom kot kaj tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm anhõ patrãw ja hã apumu nẽ hã atak ka amnhĩ xà htỳx kamã ama nẽ rĩ amnhĩ pumu. No kot kaj akatàt kôt kãm axàpênh mex tã nhũm amarĩ atak japêr tã kêr ka amnhĩ tã kamã agryk kêt nẽ. Arĩ kãm amnhĩ to htỳx kamã kãm xa nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato mex nẽ. 21 Amnepêm na pre mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Kris pyrà nẽ mẽ paxà htỳx kamã pajamak o papa hkukamã ja hã mẽ pahpumunh mex. Na pre Kris mẽ pakaxyw amnhĩ xà htỳx kãm hamak tỳx tã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm xa. Tã kêr pu amnhĩ xà htỳx kamã pajamak tã ỹ hã uràk nẽ amnhĩ to htỳx nẽ papa. 22 Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ pa ho pa. Nẽ aa mẽmoj tã amnhĩ to hêx o pa hkêt. 23 Mẽ kot kãm kapẽr punuj tã nhũm amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr punuj kêt nẽ. Nhũm prem homnuj tỳx kumrẽx nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak tã amnhĩ tã mẽ kãm àkjêr nẽ tanhmã mẽ haprỳ hto hkêt nẽ. Na pre ãm hamaxpẽr o: “Nà Tĩrtũm kot ixtã mẽ omunh mex kênã. Koja nhỹrmã mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to. Tãm

koja àhpumunh tỳx xà hkôt tanhmã ixtã mẽ harẽnh to. Mẽ kurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh kênã.” Anẽ.

24 Kris na pre te kawà kamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã gjênh nẽ ho nỳt nẽ htur rãhã pĩ kahpa hã mẽ panê htyk pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ pahte axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt prãm xàj. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ to mex pix o ri papa kaxyw. Tã ã kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak anhỹr o jêt jakamã kot puj mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Ra Jejus htyk o kot mẽ panê amnhĩrer par kênã.

25 Na pu pre te mẽ pahpê ôwêhti pikunor pyrà nẽ pahtỳx ri papa. Tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho ri papa. Tã nhũm Kris te kot ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti pikunor mã katorta pyràk o mẽ panhĩpêx. Pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Jao hkôt papa ho papa.

3

Mẽ mjên mẽ mẽ hprõ kot tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

*Wam Korĩt 7; Epes 5.22-25; Koros*ẽ 3.18-19; Wam Ximotre 2.9-15

1 Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Akĩnhã kormã kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr tã arĩ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt tã koja mẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kôt mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr japêr. 2 Na htem mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumunh o ri mẽ akôt pa.

3 Jakamã kêr ka mẽ anijaja amnhĩ mex pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Ma kot paj mẽ hkuxwaxà ho amnhĩ krã hkĩ kuxwa mex nẽ inhõkrexê mex jagjê nẽ ri hã mra. Nẽ kupẽxê mex kwỳ japrô nẽ ho amnhĩm ixê mex nhĩpêx hãmri nẽ hagjê nẽ ri hã mra. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ kãm ixkĩnh nẽ inhmex ã ijarẽ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 4 Tĩrtũm na hte ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Mẽ õkrexê nẽ mẽ ê mex na hte hapêx tokyx anẽ. No mẽ panhõpinhxà kaxwỳnh kãm tãm ri mẽ pajamaxpẽr nẽ pakamã amnhĩkrit nẽ papaja. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. 5 Amnepê mã mẽ pakukamã mẽ panhõ wôwô nẽ mẽ panãjaja. Mẽ hkwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot mjên kôt amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã na prem amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ kãm mẽ hapê nẽ. 6 Mẽ panhõ wôwô finat Saraja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mjên Apraãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kêp õ pahi hã harẽ nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã kot kaj mẽ uràk nẽ amnhĩ to htỳx nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Hãmri nẽ amnhĩ tã amã amjên puma hkêt nẽ apa nẽ te apê Sara hkra pyràk.

7 Nẽ mẽ amyjaja kêr ka mẽ tãm mẽ aprõ nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. Mẽ akĩnhã mẽ hihtỳx kêt jakamã mẽ kamã axukaprĩ rãhã ho ri mẽ hkôt apa. War ajamẽ war apê Jejus kukwak ri war atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh jakamã kêr ka mẽ ho mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Tĩrtũm kãm war ajamẽ war ajapê jakamã kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa hãmri nẽ ra axàmnhĩx mẽmoj tã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm mẽ amar kurê kumrẽx.

*Tĩrtũm krajaja kot amnhĩ xà ht*ỳx kamã hamak ã mẽ harẽnh

*Rõmãn 12.9-21; Koros*ẽ 1.10; Wam Tesarõn 5.14-15

8 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixkapẽr jatur xà na ja. Kêr ka mẽ ri axpẽn kôt ajamaxpẽr mex pê axpẽn to mex rãhã ho ri apa. Nẽ mẽ ate Kris kôt axpẽn to atõ nẽ atõx ã amã axpẽn kĩnh o ri apa. Jao axpẽn kamã axukaprĩ nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ. 9 Na pu prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahto mex ã amnhĩ jarẽ. Tã koja mẽhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. Nom kêr ka mẽ ama nẽ amnhĩ tã tanhmã ho rỳ tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm te Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex pix o ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. 10 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kot kaj mẽ amã amex nẽ akĩnh nẽ ri
apa hprãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ:
Kot kaj mẽ ri akapẽr punuj o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to axêx o ri apa hkêt nẽ.
11 Nẽ te mẽ ate amnhĩ katut kôt ate amnhĩ
tomnuj rẽnh o apa pyrà nẽ hpãnhã
amnhĩ to mex pix o ri apa.
Nẽ mẽ amã tãm axpẽn nhĩpêx pix prãm o ri
axpẽn kôt apa.
Nẽ mẽ amã ajamakêtkati nẽ axpẽn kôt apa
hprãm rãhã ho ri apa.
12 Na hte Tĩrtũmja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o pa xwỳnhjê jamãr mex rãhã
ho pa.
Nhũm mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to nhũm
mẽ mar kurê kumrẽx.
No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa
xwỳnhjaja na hte mẽ kutã amnhĩ
xãm nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ ho mex
kêt nẽ. Anẽ.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ harẽnh
kot anhỹr.

13 Nẽ kot kaj mẽ amã amnhĩ to mex pix
o apa hprãm nhũm mẽhõ ja hã tanhmã
mẽ atomnuj to hkêt nẽ. 14 No kot kaj mẽ
amnhĩ to mex pix o apa htã nhũm mẽhõ
ja hã apumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ
atomnuj ka amnhĩ xà htỳx kamã ajamak
japêr. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã tanhmã
mẽ ato mex to. Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri
mẽhõ kot tanhmã mẽ atomnuj to hkukamã
ajamaxpẽr pê amã mẽ uma ho ri apa hkêt
nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o
akaprĩ nẽ ri apa hkêt nẽ. 15 ãm amnhĩ kaxyw
Kris mã mãn ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ mẽ
panhõ Pahihti hã apijaàm rãhã ho ri apa.
Nhũm mẽhõ ja hã mẽ apumu nẽ tanhmã hã
mẽ akukjêr to nẽ mẽ amã:

—Kwa mẽmo kaxyw na ka pre Kris kôt
amnhĩ xãm nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa?
Anẽ.

Ka mẽ ama hãmri nẽ aprĩ hã kãm amnhĩ
jarẽnh kurê kumrẽx. 16 Nom kêr ka mẽ
akapẽr mã aprĩ kamã kãm amnhĩ jarẽ.
Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã
mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Koja mẽ Kris ã mẽ
ato kapẽr punuj rỳ hã mẽ atã hpẽr o axkẽ
nẽ pikunhar japêr ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ
ama nẽ ãm mẽ ama. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ
anhĩpêx anẽ. Kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu
nẽ arĩ amnhĩ to mex rãhã ho ri apa. Kêr kê
mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hpijaàm
nẽ.

17 Nẽ koja mẽ akwỳjaja mẽ ate Tĩrtũm
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ
apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã kêr
ka mẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
Ja na kãm hprãm. Nom kot kaj mẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ja hã mẽ apumu
nẽ pahihti mã mẽ ajarẽ nhũm kuma nẽ ja hã
tanhmã mẽ amã àkjêr to ka mẽ ra apijaàm
nẽ.

18 Nẽ Krisja na pre mẽ panê ty. Ãm htyk
tipxi tã mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩre.
Mẽ pakurom aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj
to hkêt tã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã
hpãnhã amnhĩrer pa. Mẽ pahte hkôt amnhĩ
xunhwỳr nẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ
hwỳr paxàpir nẽ kamã pahtĩr tũm nẽ papa
ho papa kaxyw. Mẽ kot hpĩr tã nhũm
Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm htĩr o htĩr.
19-20 Nom kormã akupỹm htĩr kêt ri na pre
hkarõ pix o mẽ htyk xwỳnhjê hwỳr mõ.
Ahpunu kamã mẽ hkarõ kêp prês nẽ hkrĩ
xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ mẽ kot Noehti kapẽr
mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm gô
htàm kot mẽ hanhir par xwỳnhjê mã kapẽr.
Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj
mỳrapê kuwy maati wỳr mẽ rẽnh ã mẽ
hkukamã mẽ kãm awjarẽ. Amnepêm kormã
Noehti kot pàr raxta nhĩpêx o kuhê ri na
prem kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ.
Nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk
tokyx anhỹr kêt nẽ. Arĩ amnhĩ tã mẽ hamãr
o pa. Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx prãm xàj arĩ mẽ hamãr ry ho
pa. No ãm tee ri mẽ hamãr kaprỳ nhũm mẽ
amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ htỳx ri
amnhĩ tomnuj o pa. Mẽ ãm grêre nẽ Noehti
kapẽr ma nẽ gô htàm pymaj hkôt pàr raxta
wỳr agjê. Ãm mẽ kêp 8 pix nẽ hwỳr agjê
nhũm gô htàm mẽ hanhir kêt nẽ. Tĩrtũm
na pre mẽ nê omunh mex nẽ. No mẽ kot
amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm gô htàmja
mẽ hanhir o mẽ himex pa. Nhũm mẽ kêp
8ja pix arĩ htĩr nẽ mex nẽ pàr raxta kamã
gô krãhkà hã mex rãhã pa.

21 Gô tàmja kêp hprĩ hã mẽ pahte Jejus
kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahto amnhĩrĩt
xà na. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kaga nẽ
hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx
o papa hã mẽ pahto amnhĩrĩt xà. Jakamã
na htem mẽ pahkrã kumrã. Nom mẽ kot
mẽ panê mẽ pagrã kugrành kaxyw kêt ra
mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ
to amnhĩrĩt kaxyw na htem mẽ pahkrã

kumrã. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Pu mẽ ra mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Te mẽ pahte gôx kãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj rer par pyrà nẽ hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa.

22 Nẽ na pre Jejus akupỹm htĩr nẽ ma akupỹm Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã pahihti hã mẽ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nẽ ra Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh nẽ pahi piitã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ.

4

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

*Epes 4.17-24; Koros*ẽ 3.1-11

1 Nẽ na prem Kris pĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm htyk kaxyw tã arĩ mẽ kãm xa. Ra kot amnhĩ xà hkukamã amnhĩ tã mẽ omunh tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o amnhĩ tã tanhmã ri mẽ kot hpĩr mã xwỳnhjê homnuj to hkêt nẽ. Arĩ mẽ kãm xa nhũm prem kupĩ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Mẽ kot hã tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ uràk nẽ amnhĩ xà htỳx kãm pajamak tã tanhmã amnhĩ tã mẽ ho hkêt nẽ. Na hte ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjaja axte amnhĩ tomnuj kêt nẽ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ. 2 Jakamã kêr pu mẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pajamaxpẽr tũm kôt axte pajamaxpẽr o papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa rãhã ty.

3 Amnepêm kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Jao nhãm mẽnijê pumu nẽ mẽ kamã pahpijaàm kêt hprãm.

Nẽ pahpipãnh o ri papa.

Nẽ mẽ pahpipãnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽnijê kamã pahpijaàm kêt.

Nẽ sãnti hwỳr pahkõnkrã ho pahkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer.

4 Tã Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nhũm arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ hêx rom amnhĩ kôt mẽ pamã tanhmã ri àhkrox to ho pa. Pu mẽ axte mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk kato nẽ tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to. 5 Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kutã hkrĩ. Nẽ kormã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽnh pa. Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã tanhmã mẽ hipêx to. Koja mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ htyk xwỳnhjaja nẽ kormã mẽ pahtĩr nẽ mẽ papa xwỳnhjaja nhũm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to.

6 Na pre Jejus ty hãmri nẽ kormã akupỹm htĩr kêt rãhã hkarõ pix o ma amex wỳr tẽ nẽ kamã mẽ htĩr ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr xwỳnhjê mã awjarẽ. Na prem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ra wej nẽ ty nẽ arĩ amex kãm ri pa. Jakamã nhũm Jejusja hkarõ ho ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Tã kormã mẽ atĩr ri mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr jakamã kot kaj mẽ ma hwỳr api nẽ wa ixkuri wa ixpyrà nẽ atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

Mẽ pahpê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Rõmãn 12.6-8; Wam Korĩt 12.1-11

7 Nẽ koja tokyx mẽ panhõ pikaja mẽ pahpê hapêx nẽ kamã mẽmoj piitã hapêx pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o apa.

Nẽ mẽ atỳx ri ajamaxpẽr ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj punuj nê amnhĩ to htỳx o ri apa ho ajamaxpẽr nyw pix o amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa.

8 Nẽ kwa kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt apa. Ja na mex o mex. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nhũm Kris kôt atõ rỳ atõxjê hõ tanhmã atomnuj to japêr ka amnhĩ tã omu nẽ ãm omu. Amã hkĩnh o ãm amnhĩ tã omu. Jao axte kot tanhmã atoja mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

9 Nẽ kêr ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr axpẽn wỳ nẽ axpẽn to mex o ri apa. Nom kêr ka mẽ agryk kãm amnhĩ wỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. 10 Na pre ra Tĩrtũm mẽ pahpê hkra hã ahpỹnhã tanhmã mẽ pamã mẽmoj tã karõ hto nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa

kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri axpẽn kôt papa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ hkôt axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. [11] Koja ma mẽ ate akwỳjê mã kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw mẽ amã karõ ka mẽ ama nẽ akatàt kôt ỹ hã mẽ kãm harẽnh mex o ri mẽ hkôt apa. Rỳ tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa kaxyw mẽ axunhwỳr japêr ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ hkamnàr rom mẽ ho ajuta mex rãhã ho ri apa. Mẽ apiitã Jejus nhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr kê Jejus kôt mẽ akwỳjaja amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

*Jejus kw*ỳjaja kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa hã mẽ harẽnh

Rukre 6.20-23; Juãw 16.1-4; Sikũn Tesarõn 1.3-12; Sikũn Ximotre 3.13; Eprêw 12.3; Xiakre 1.2-4

[12] E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Koja Kris kwỳ kêt xwỳnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Kêt mẽ akĩnh rãhã axpẽn kôt ri apa. Na htem ã mẽ pahpê Kris kwỳjê nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. [13] Mẽ arĩ akĩnh nẽ ri apa. Mẽ kot Kris pyrà nẽ mẽ panhĩpêx punuj tãã. Kêr kê Jejus nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ pu mẽ omu nẽ pahkĩnh tỳx o pahkĩnh tỳx. [14] Kwãr mẽ mãmrĩ mẽ pahpê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Na htem ã Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhjê nhĩpêx o pa anẽ.

[15] Nẽ mẽ apê Kris kwỳ jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to mex rãhã o ri apa.

Jao mẽ hpar o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ ri axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ nhãm mẽ hkaêx mã agjêx o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ tanhmã mẽ homnuj to ho ri apa hkêt nẽ.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm mẽ anhõ pahihti ja hã tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ kamã apijaàm tỳx nẽ. [16] Nom koja mẽ apê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ kamã apijaàm kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Ixpê akra Kris kwỳ hã na mẽ ã ixtomnuj anẽ. Nom ixpê akra jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Amex o amex o ate ixto akra jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

[17] Nẽ koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ pahpê hkrajaja koja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã tanhmã mẽ pahto mex to. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê ho hapu nẽ tanhmã mẽ hipêx to. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm mẽ pahkĩnhã tanhmã mẽ homnuj tỳx to. [18] Kapẽr ã kagà htũm kot ja hã mẽ pajarẽnh kot:

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ to mex xwỳnhjaja na htem àmnhĩx amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa kamã ty nhũm Tĩrtũm ma õ krĩ hwỳr amnhĩ wỳr mẽ ho àpir kurẽ kumrẽx.

Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa mex kêt nẽ. Anẽ.

[19] Tã koja Tĩrtũm kãm ja prãm japêr kwãr mẽ mãmrĩ Kris ã tanhmã mẽ pahtomnuj to. Nom kêr pu mẽ Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to mex pix o ri papa. Kêp mẽ panhĩpêx xwỳnh maati jakamã ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt koja tanhmã ri mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

5

*Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã m*ẽ kãm karõ

Atre 20.28-31

[1] E kot paj hpãnhã mẽ apê Kris kwỳ hkrãhtũmjê mã ixkapẽr ka mẽ inhma. Ijaxwỳja ixpê mẽ akrãhtũmjê hõ na pa. Na pa pre mẽ akurom Kris htyk kãm omu. Nom kot puj mẽ nhỹrmã pahpimrààtã mex o mex ã omu nẽ uràk nẽ mẽ pamex nẽ ri papa ho papa. [2-3] Jakamã e Kris kôt mẽ hkrãhtũmjaja kêr ka mẽ atar Kris kôt pahkwỳjê jamãr mex nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ ate kãm hkwỳjê jamãr kaxyw mẽ axunhwỳr jakamã kêr ka mẽ omunh mex rãhã ho mẽ hkôt ri apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mexta pyràk. Te mẽ kêp Tĩrtũm krit ôwêhti nhũm mẽ ate kãm mẽ hamãr o apa xwỳnh pyrà nẽ kãm mẽ omunh mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Nẽ akĩnh pê tanhmã ri mẽ ho ajuta hto ho ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Nom kêr ka mẽ ano

hkà karôt kãm mẽ ho ajuta hkêt nẽ. Rỳ
kàxpore hprãm xàj mẽ kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm amarĩ tanhmã mẽ
kutã anojarêt to pix kukamã ajamaxpẽr o ri
mẽ hkôt apa.

Nẽ kêr ka mẽ kãm mẽmoj tã karõ kamã
axihtỳx kêt nẽ. Mẽ akapẽr mã aprĩ kamã mẽ
kãm mẽmoj jarẽ kê mẽ amnhĩ tã mẽ apumu
nẽ mẽ apyrà nẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa.
4 E kêr ka mẽ ã Kris kôt mẽ akwỳjê jamãr
mex pê mẽ hipêx o apa anẽ. Hãmri nhũm
mẽ pajamãr xwỳnh maatija ja hã mẽ apumu
nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ
ato mex rax nẽ.
5 Nẽ e mẽ amy xàptàr nywjaja. Kêr ka
mẽ Kris kôt mẽ akrãhtũmjê kapẽr ma nẽ mẽ
hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Nẽ kwa kêr ka mẽ apiitã axpẽn nhĩpêx o
te anhĩõ kot amnhĩ to rax o ajakrenh pyràk.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:
Mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa
xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ kutã
amnhĩ xunhwỳ.
No mẽ kot amnhĩ to hkryre nẽ axpẽn tã
hpijaàm o mẽ pa xwỳnhjaja na hte
mẽ ho mex o pa.
6 Anhỹr ã mẽ harẽnh jakamã kwa kêr ka mẽ
Tĩrtũm ã apijaàm rãhã ho ri apa ixkwỳjaja.
Nẽ axpẽn mã ri amnhĩ to jarkrar o ri apa
hkêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja
ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã kot mẽ
pahto mex xà hã arĩgroja kato nhũm mẽ ate
amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ nẽ mẽ ato
mex rax nẽ.
7 Nẽ kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr pê akaprĩ ho ri apa hkêt nẽ. Ãm
te mẽ ate Tĩrtũm mã akaprĩ nhõr pyràk
o amnhĩ nhĩpêx nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ
akaprĩ hkêt nẽ apa. Tĩrtũm kêp mẽ pajamãr
xwỳnh maati kênã kot ka kêt mẽ ri akaprĩ
nẽ ri apa.
8 Nẽ kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ amnhĩ
nê kot mẽ pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh
maati Satanastija pumunh mex rãhã ho ri
apa. Na hte mẽ panhĩpêx o te ropkror kot
akunĩ kamã mry ho krihkrit o ri mrar pyràk
o mẽ panhĩpêx. Jao mẽ pahte Kris kaga
hprãm xàj apkati mẽ tanhmã nê mẽ pahto
ho ri mẽ pahkôt pa. 9 Na hte ã pika piitã
hkôt Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjê
nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ pahpyrà nẽ
amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa pê omnuj
nẽ pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr tỳx nẽ kutã amnhĩ to htỳx rãhã
ho ri apa. 10 Tĩrtũm kãm mẽ pajapê jakamã
na hte mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã
ho ri pa. Na pre mẽ pamex nẽ nhỹrmã mẽ
pahte kuri tãm amnhĩ nhĩpêx o papa mã
xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Kris kukwak ri ã mẽ
pajarẽnh anhỹr jakamã mẽ ate jar Kris ã
apunuj nẽ ri apa htã kot kaj mẽ kritpêm
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ry hkêt nẽ. Koja
Tĩrtũm mẽ akrã kamã mẽ ajamaxpẽr xihtỳx
jagjê ka mẽ akupỹm amex nẽ axihtỳx pê ate
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho
ri apa.
11 Tĩrtũmja hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh
o àhpumunh. Nẽ hihtỳx xà nẽ àhpumunh
xà koja aa kêp hirerek nẽ hapêx kêt
kumrẽx. Ãm hãmri na mẽ kot harẽnh kot
anhỹrja.

*Pêtre kap*ẽr jatur xà

12 Nẽ ota Kris kôt mẽ pahtõ Sirastija na
inhmã mẽ akaxyw kagàja nhĩpêx pa mẽ
awỳr mẽnh kaxyw. Na pa hte kãm ixkapẽr
nhũm inhma nẽ inhmã hã kagà. Na hte
Kris kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri
pa. Tã inhmã kagàja nhĩpêx. Mẽ ate kamã
harẽnh nẽ mar nẽ tãm ajamaxpẽr kaxyw.
Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ ajapê nẽ kot mẽmoj to
mẽ akutã nojarêt ã mẽ ate kamã harẽnh
kaxyw. Tã kêr ka mẽ kãm mẽ ajapê hã
amnhĩ tã harẽnh ma nẽ kapẽr kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Mẽ
akwỳjaja kot tanhmã hã mẽ ato htãã.
13 Nẽ ota jar Papirõn kamã Kris kôt mẽ
pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ.
Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ mẽ ho hkra
jakamã mẽ kêp mẽ atõ nẽ mẽ atõx ã mẽ
awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Xiakre mããnẽn mẽ awỳr
hpẽr mẽ. Te kêp ixkra pyràk.
14 Nẽ kêr ka mẽ nhỹri apê Kris kwỳ hã
axpẽn pumu nẽ mẽ axpẽn to atõ nẽ atõx ã
axpẽn mã akapẽr mex kurê kumrẽx.

E kê Tĩrtũm mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ amã
mẽ ajamakêtkati nẽ mẽ apa xà gõ ka mẽ
axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri apa
ho apa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã
mẽ awỳr kagà nẽ mẽnh anẽ.

Sikũn Pêtre
Simãw Pêtre kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Simãw Pêtre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Mẽ kêp Jejus kra hkêt xwỳnhjaja ra kot Jejus ã hpĩr kaxyw nhũm pre kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt Jejus kwỳjê hwỳr kurẽ nẽ kamã hprĩ hã mẽ kãm mẽmoj tã karõ. Mẽ kot arĩ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa hã mẽ kãm karõ. Nẽ hamaxpẽr o mẽ hamaxpẽr rãhã ho pa hã mẽ kãm karõ.

Nẽ mẽ hkwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja nhũm pre tanhmã mẽ harẽnh to. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ krĩ piitã hkôt mẽ hwỳr rẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt mẽ awỳr kurẽ. Ixpê Simãw Pêtre na pa wam ixte kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh tã axte hõ nhĩpêx. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre ho ixpa xwỳnh ã mẽ amã hipêx nẽ kumẽ. Na pa hte Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Nẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus Krisja Tĩrtũm pyrà nẽ mex o mex. Nẽ wa kot amnhĩ nhĩpêxja mex o mex. Jakamã na pre wa tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ amnhĩ kaxyw wa hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri papa. Na ka htem ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã pa mẽ amã kagàja nhĩpêx.

2 Nà Tĩrtũm mẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus wa kot amnhĩ nhĩpêxja na ka mẽ ra harẽnh mar tỳx nẽ. Wa kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã wa hamaxpẽr toja ka mẽ mar tỳx nẽ wa hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa. Jao axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ apa ho apa. Na pa hte ã mẽ ato Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr o ri ixpa anẽ. Na hte Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tĩrtũm kot mẽ pahto mex o pa hã harẽnh *Epes 2.12-13; Wam Tesarõn 1.2-4; Sikũn Pêtre 3.18*

3 Nẽ Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã àhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Hãmri pu mẽ ra uràk nẽ amnhĩ to mex nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Tã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api. 4 Na pre mẽ pakukamã amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj nhỹrmã ixkrajê mã ixte amnhĩ nhĩpêx mex kwỳ gõ nhũm mẽ inhỹ hã ho tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nẽ ixpyrà nẽ hamaxpẽr mex o pa.

Anhỹr jao te ra mẽ pamã hkĩnh xà mex kwỳ nhõr pyràk o mẽ panhĩpêx. Nẽ te ra kot mẽ pahkrãm hamaxpẽr mex jagjênh nẽ mẽ pamã kot amnhĩ nhĩpêx mex jagjênh pyràk. Mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà uràk nẽ tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri papa kaxyw. Jao mẽ pahte mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ hamaxpẽr punuj o pajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ hpãnhã mẽ pahte Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex. 5 Tã ã Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx mex anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr rãhã nẽ. Kot kaj mẽ ã amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hprãm hã kot kaj mẽ mããnẽn amã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr piitã mar prãm o ri apa. 6 Hãmri nẽ piitã mar pa nẽ mẽmoj punuj piitã nê amnhĩ to htỳx nẽ. Nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ umaj mẽ amã Kris kaga hprãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ amã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho apa hprãm.

Nẽ mẽ amã kapẽr mar rãhã ho apa hprãm.

7 Nẽ mẽ amã Kris kôt mẽ atõ nẽ mẽ atõxjê ho mex pix o ri apa hprãm. Jao te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt apa.

8 E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Hãmri nhũm mẽ akwỳjaja mẽ apumu nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx. 9 No kot ka mẽ atõ ixkapẽr mar tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri te Tĩrtũm kot anê ate amnhĩ tomnuj rênh

par mã ajamaxpẽr kêt pyràk. [10-11] No na ka
htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra
mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx
mex jakamã na htem ja hã mẽ apumu nẽ
Tĩrtũm kot mẽ ato hkra hã mẽ ajarẽnh kurê
kumrẽx. Kot kaj mẽ ã hkôt amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o apa nẽ mẽmo arĩgro hã apunuj
nẽ apa htã Jejus kaga hkêt nẽ. Hãmri nẽ
nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nhũm
mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka
mẽ õ krĩ kamã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris
wa kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa.
[12] Nẽ na ka mẽ ra Tĩrtũm kot amnhĩ
nhĩpêx mar tỳx nẽ amnhĩ krã kamã kot
amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx o ri apa.
Tã nom kot paj arĩ mẽ amã ja jarẽnh rãhã
ho ri ixpa. [13] Kormã ixtĩr ri kot paj xatã
mẽ amã harẽnh o amnhĩrĩt. Ja na kêt
inhmã hprãm. Mẽ ate nhỹrmã tanhmã ri
ajamaxpẽr to nẽ hkaga pumaj. [14] Na pre
mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja inhmã tokyx
ixtyk ã ijarẽ. Kot paj xep kritpêm ri ixtĩr nẽ
ixpa hkêt nẽ. [15] Jakamã na pa kormã ixtĩr ri
ã mẽ amã kagà nhĩpêx anẽ. Mẽ ate inhmỳr
pê arĩ omunh nẽ kamã harẽnh nẽ Tĩrtũm
kot amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa kaxyw.

*Pêtre kot no ho Jejus pumunh ã amnhĩ jar*ẽnh

Matêwre 17.1-5; Makre 9.1-8; Sikũn Ximotre 3.16-17

[16] Nẽ na pa pre ra tanhmã mẽ amã mẽ
panhõ Pahihti Jejus Krisja jarẽnh to. Hihtỳx
o hihtỳx ã harẽ nẽ àhpumunh tỳx o àh-
pumunh tỳx ã harẽ. Nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳk ã harẽ. No na pa pre amnhĩ
krã hkôt ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Na pa pre
inhno ho Jejus hihtỳx o hihtỳx ã omunh o
hkôt ixpa nẽ ixte omunh xà hkôt ã mẽ amã
harẽnh anẽ. [17-18] Amnepê mã kormã ixkwỳjê
mẽ mẽ ixte arĩ hkôt ixpa ri pa prem hkôt
hixêt prêk nhĩmõk wỳr api. Pa nẽ kaxyw
Xiakre nẽ Juãw mẽ pa mẽ hkôt ixpimrààtã
hixêt ã api nẽ himõk ã ixkuhê. Hãmri nhũm
Tĩrtũm tanhmã Jejus to nhũm hirã htỳx
kãm xa. Hãmri nhũm Mẽpahpãm Tĩrtũmja
mẽ inhmã kapẽr. Kaxkwa kamã hirã htỳx
rax rũm mẽ inhmã kapẽr o:

—E ota Ixkrata xa. Inhmã hapê ho inhmã
hapê. Anẽ.

Tã ra ixte mar xà hkôt pa amnhĩ xô ri mẽ
amã harẽ nẽ hã kagà. [19] Na pa prem ã hixêt
prêk nhĩmõk ã Jejus pumunh nẽ Tĩrtũm kot
tanhmã harẽnh to hã mar anẽ. Hãmri nẽ
ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na pre amnepêm Tĩrtũm
nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja
Jejus kukamã ã harẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã Jejus kukamã harẽnh toja
te kot kamàt kô kamã kanê hpôk nhĩrã
hkryre pyràk. Tã koja nhỹrmã akupỹn wrỳ
hãmri nẽ te myt kator nẽ hirã mex nhũm
mẽ pahte mẽmoj pumunh mex pyràk.
Jakamã kwa kêr pu mẽ kot tanhmã Jejus
kukamã harẽnh toja mar tỳx rãhã nhũm
nhỹrmã te myt kator pyrà nẽ akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳ. [20] Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm
kot tanhmã ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê
jarẽnh to. Mẽ kot mẽmoj kukamã ujarẽnh ã
mẽ harẽ. Nẽ Jejus kukamã tanhmã ujarẽnh
to hã mẽ harẽ. Ã mẽ kot mẽmoj kukamã
harẽnh kot anhỹr. Nom na pu htem amnhĩ
krã hkôt ã mẽ ujarẽnh anhỹrja mar tỳx kêt
nẽ. Koja Tĩrtũm Karõ hprĩ hã mẽ pamã ho
amnhĩrĩt pu mẽ rĩ kormã pahprĩ hã mar
tỳx nẽ. [21] Na pre ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ
pa xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã
ujarẽnh o pa hkêt nẽ. Tĩrtũm Karõ na pre
tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ỹ hã hkwỳjê
mã tanhmã harẽnh to ho pa nẽ ỹ hã mẽ
pamã hã kagà.

2

*Tĩrtũm kap*ẽr jarẽnh o hêx xwỳnhjê
jarẽnh

*Koros*ẽ 2.16-17; Wam Ximotre 4.1-5;
Sikũn Ximotre 3.1-9; Jutre 3-16

[1] Nẽ amnepêm na pre Ijaew kwỳjaja te
mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh
pyràk. Nom Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri hkwỳjê
mã tanhmã ho hêx to ho pa. Tã koja
nhỹrmã mẽmojaja mẽ uràk nẽ mẽ awỳr mra
nẽ ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa anẽ.
Nẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ ajahkre hto
ho mẽ amã hêx o mẽ akôt pa. Mẽ ate mẽ
mar nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw kaga nẽ hpãnhã
mẽ kot amnhĩ tomnuj kôt apa hprãm xàj
nhũm mẽ hêx rom tanhmã mẽ ajahkre hto
ho pa. Pahihti Jejus kot mẽ nê htyk tã nhũm
mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ axtem nẽ ri
kapẽr o hêx o pa. Mỳrapê koja Tĩrtũm tokyx
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà
hwỳr mẽ rẽnh pa.

[2] Koja mẽ ohtô nẽ mẽ kapẽr ma nẽ kãm
mẽ mar prãm nẽ. Nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr
nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao ra

hpijaàm kêt nẽ mẽ hkôt htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Tã ã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kapẽrja mex kêt ã harẽnh japêr. [3] Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem kàxpore pix prãm xàj mẽ awỳr mra nẽ tanhmã mẽ amã kapẽr jarẽnh o hêx to ho pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omunh rãhã ho hkrĩ. Na hte nhỹhỹm mrar kêt nẽ rỳ htỳx õt o hikwỹ hkêt nẽ. Na hte arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh rãhã ho hkrĩ. Tã koja nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma hwỳr hapêx pa.

[4] Nẽ amnepê mã kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja na prem axtem nẽ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp kuhê nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu hãmri nẽ amnhĩ nê mẽ kator pa. Mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ amnhĩ nê mẽ kator pa hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ hano. Nhũm prem ma hwỳr pa nẽ ahkre xupỳm kãm kamàt kô kamã arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Tĩrtũm kot mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgroja jamãr o hkrĩ. Nẽ tee ri kãm hapôx prãm kaprỳ ho hkrĩ.

[5] Nẽ amnepêm pika kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem haxwỳja piitã amnhĩ tomnuj pix o ri pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Nẽ mẽ hwỳr na rax mẽ. Mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr kumẽ nhũm wrỳk rax kumrẽx nẽ mẽ hanhir pa nẽ mẽ himex. Ãm Noehti mẽ hkwỳ pê 7 pixjaja nhũm mẽ kurom htĩr nẽ hkà hkĩnh nẽ mex nẽ pa. Noehti kormã na xwỳj ri kot mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa htã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Mỳrapê na prem piitã pikaprãr pa.

[6] Nẽ Sotõ mẽ Gomo wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja na prem amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o pa nhũm Tĩrtũm wamtajê pyrà nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Na pre kaxkwa rũm mẽ hipy mẽmo hpôk kwỳ rẽ nẽ ho mẽ ho hapêx pa. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ hipêx anẽ? Nà mẽ piitã mẽ kot mẽ harẽnh mar nẽ hamaxpẽr o:

—Na hte ã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr kaxyw na pre ã mẽ hipêx anẽ. [7-8] Nom Rohtija na pre Tĩrtũm Sotõ nê kator jakamã nhũm htyk kêt nẽ. Na pre hkwỳjê rom tãm amnhĩ nhĩpêx tã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê nhõ krĩ kamã õrkwỹ nẽ ri pa. Nẽ apkati mẽ tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkaprĩ nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr o pa. No nhũm mẽ amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh nẽ tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ apkati mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ kapẽr punuj o pa nhũm Rohti tee ri mẽ omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ pa. [9] Tã nhũm Tĩrtũm mẽ himex kaxyw nẽ mẽ nê kator nẽ mẽ himex pa. Na hte ã Tĩrtũm mẽmoj punuj pê mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pytàr anẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na hte axtem mẽ hipêx. Tã koja nhỹrmã mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgro kato nhũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà wỳr mẽ rẽnh pa. Ãm tapxipix kot ã mẽ hipêx anhỹr kaxyw àhpumunh tỳx. [10] Tã mẽ hpijaàm kêt kãm amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja koja nhỹrmã mẽ homnuj tỳx nẽ.

Nẽ Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem amnhĩ to jarkrar pix o pa. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hã hpijaàm kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ mẽ ho kapẽr punuj pê tanhmã mẽ haprỳ hto ho pa. [11] Tã nhũm htem amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. Mẽ kurom mẽ hihtỳx kumrẽx tã no ãm amnhĩ tã Tĩrtũm mã tanhmã mẽ ho kapẽr to hkêt nẽ.

[12] Nẽ mry xoprê na hte htỳx ri pa ho pa. Tã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja htem mry xoprêta pyrà nẽ htỳx ri hamaxpẽr mex kêt o pa. Jao hprĩ hã mẽmoj mar kêt tã htỳx ri hijuk ri tanhmã mẽmoj jarẽnh to.

Nẽ mry xoprêja htỳx pa nhũm mẽ kot hparja pyrà nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã kuwy hwỳr mẽ ho hapêx nẽ kamã mẽ rẽnh pa.

[13] Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot tanhmã mẽ ama hêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ homnuj tỳx nẽ. Na htem hpijaàm kêt nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Kamàt kãm nẽ arĩgro hã. Nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ tomnuj o pa.

Na htem te mẽ kêp Kris kôt mẽ atõjê pyrà nẽ mẽ akôt Tĩrtũm kapẽr mar xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ mẽ anhĩhkô hã mẽ kot Jejus tyk mã hamaxpẽr kaxyw pãwti hkwỳ hku. Nom htỳx hkur o hkrĩ nẽ htyk mã hamaxpẽr kêt nẽ. Kãm Jejus kĩnh kêt tã hêx rom hpijaàm kêt kãm mẽ anhĩhkô hã htỳx ri hkur o hkrĩ.

14 Nẽ nhỹri krĩ hwỳr pôj nẽ mẽnijê pumu
nẽ kãm mẽ hkĩnh nẽ. Ra mẽ mjên ri pa htã
nhũm mẽ kãm mẽ ho amnhĩkati hprãm nẽ
mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa.

Nẽ kormã mẽ kot Kris kôt amnhĩ
xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê hwỳr mra
nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr to pê mẽ
no kupyr o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mẽ mar
nẽ Kris kaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
prãm xàj ã mẽ hipêx anhỹr o pa.

Na htem hikàxpore rũnh o pikuprõnh
pix kukamã hamaxpẽr o ra ho õxỳ nẽ.

Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã
ra Tĩrtũm kot mẽ homnuj tỳx kaxyw mẽ hã
amnhĩ jarẽ. 15-16 Te mẽ kot kamàt kô kamã
pry juk ã hpikunor nẽ htỳx ri pa pyràk o na
htem amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
mar prãm kêt nẽ amnhĩ tomnuj pix o pa.

Amnepêm Peo hkra Paraãwta kêp
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh
tã axtem nẽ kàxpore rax prãm xàj tanhmã
amnhĩ tomnuj to kaxyw. Nhũm Tĩrtũm
tee ri ja hã omu nẽ Paraãw krit jumẽnreja
tanhmã hakwa hto nhũm kãm kapẽr.
Jumẽnre kapẽr kêt tã nhũm Tĩrtũm tanhmã
hakwa hto nhũm kãm kapẽr nẽ tanhmã
kot amnhĩ tomnuj to kaxywta ã kãm akir
nhũm amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã mẽ kot Tĩrtũm
kapẽr o mẽ hêx ho mẽ pa xwỳnhjaja na
htem Paraãw pyrà nẽ kàxpore rax prãm xàj
tanhmã amnhĩ tomnuj to pix prãm. 17 Te
hino ra grà nhũm mẽ tee ri kamã gô japêr
pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Rỳ te kakrã
hapôx nhũm mẽ kot omunh nẽ na wrỳk ã
hkamnhĩx kaprỳ pyràk. Tã ra Tĩrtũm mẽ
kaxyw kamàt kô htỳx pê mẽ kot amnhĩ xà
htỳx kamã hamak tũm xàta o mẽ nê. 18 Na
htem htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa hã mẽ
amã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Jakamã nhũm
mẽhõ ra amnhĩ tomnuj kaga kaxyw nhũm
mẽ tee ri ja hã omu nẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr pymaj tanhmã nê kãm kapẽr to nẽ
mẽ kãm:

—Kwa ixte amnhĩ tomnuj o ixpa htã
nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu
nẽ arĩ inhmex ã ijarẽ. Na pa hte mẽ
hkuprỳjê hwỳr mra nhũm ja hã ixpumu
nẽ ãm ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt
nẽ. Jakamã kwa mẽ ixpyrà nẽ arĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri apa. Koja Tĩrtũm tanhmã
hã ato hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ ra
hamaxpẽr kati nẽ. 19 Na htem mẽ kãm kapẽr
o:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mãmrĩ amã tanhmã
amnhĩ tomnuj to hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Mẽhõ kot kêt ja nê tanhmã
amã kapẽr to? Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xàja te kêp mẽ õ
patrãw pyràk jakamã na htem ãm kôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã kot pu mẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nẽ gaa nẽ axte.
Nẽ gaa nẽ ra ho amnhĩ pyràk. Hãmri nẽ tee
ri pamã hkaga hprãm kaprỳ nhũm te kêp
mẽ panhõ patrãw pyràk o mẽ panhĩpêx pu
mẽ ãm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

20 Nẽ koja mẽhõ ra Tĩrtũm kapẽr ma.
Nẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris jarẽnhja
nhũm hprĩ hã kuma. Kêp mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pê mẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh
ma. Tã nhũm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ
hêx xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ tanhmã kãm
ho hêx to nhũm mẽ kuma nẽ kot amnhĩ
nhĩpêx tũm o awjanã. Jao amnhĩ tomnuj
tỳx o kormã kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt ri
kot amnhĩ tomnujta jakre. 21 Kêp ãm aa
kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt rãhã htyk ronhỹx
ja kãm mex nẽ. Nom ra kot mar mex tã
ãm kuma nẽ hkaga jakamã koja mex kêt
kumrẽx. 22 Mẽ kot ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ harẽnh kot:

Rop na hte õjaĩr nẽ akupỹm õjaĩrta ku.
Nẽ hagrô na htem unê nẽ hkumrã nhũm
muxre. Tã nhũm mẽ kãm ure nhũm
akupỹm hprõt nẽ mra nẽ akupỹm
gyw o amnhĩ tomnu pa. Anẽ.

Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê
mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja
te mẽ kot rop mẽ hagrô wa kot amnhĩ
nhĩpêxta pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr kaga nẽ
akupỹm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

3

Tĩrtũm kot pika ho hapêx kaxyw kormã

amnhĩ tã mẽ pajamãr ã harẽnh

Matêwre 24.29-31; Xiakre 5.7-11; Apokarip 19.11-16, 21.1-8

1 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre ra
wam kagàta nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ. Tã ra
axte hkôt ja nhĩpêx. Hamẽ wa kamã na pa
mẽ amã Tĩrtũm kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to hã harẽ. Nẽ Jejus Kris nhỹrmã akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳk ã harẽ. Mẽ ate mar nẽ tãm
amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ajamaxpẽr o kutêp
mẽ apa kaxyw.

2 Amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
o ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm
kot nhỹrmã mẽ pahwỳr mẽhõ mẽnh mã
xwỳnhta jarẽnh o pa. Kot nhỹrmã mẽ
pahwỳr wrỳk nẽ mẽ pahto amnhĩptàr o pa
hã harẽnh o pa. Tã kêr ka mẽ kapẽr ma
nẽ hã ano htỳx nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa. Nẽ Jejus kot mẽ awỳr mẽ rẽnh
xwỳnhjaja ka mẽ kapẽr ma. Mẽ kot mẽ amã
mẽmoj jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem
tanhmã mẽ amã Pahihti Kris jarẽnh to ho ri
mẽ akôt pa. Nẽ tanhmã kot mẽ panê amnhĩ
nhĩpêx to hã harẽ. Tã kêr ka mẽ kapẽr ma
nẽ hã ano htỳx nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa.

3 Nẽ kwa mẽ inhma. Nhỹrmã Kris akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri koja mẽ kot amnhĩ
tomnuj tỳx xwỳnhjaja mẽ awỳr mra. Mẽ
hpijaàm kêt o pa xwỳnh jakamã koja mẽ
tanhmã mẽ akamã amnhĩ tomnuj to ho pa.
Nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ apumu nẽ mẽ
atã hpẽr o pikẽnh o pa. 4 Nẽ htỳx ri Kris ã
mẽ akukja nẽ mẽ amã:

—Kwa no Krisja? Amnepêm akupỹn
wrỳk nẽ mẽmoj piitã tanhmã hipêx to hã
amnhĩ jarẽnh tã arĩ Tĩrtũm kot mẽmoj to
kator krax rũm mẽmoj amarĩ rãhãã. Ra mẽ
panhĩgêtjaja pikaprãr par tã nhũm kormã
akupỹn wrỳk kêt nẽ. Kot mẽ pamã amnhĩ
to hêx kênã. Mo kaxyw koja kêt akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳ? Kot mẽ pamã amnhĩ to hêx
kênã. Anẽ.

5-6 Nom ã mẽ kot harẽnh anhỹrja kot
anhỹr kêt. Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax
rũm mẽmoj amarĩ rãhã hã mẽ kot harẽnhja
kot anhỹr kêt. Na pre Tĩrtũm kapẽr pix o
kaxkwa nẽ pika ho kato. Nhũm gô hkwỳja
kapẽr mar xà hkôt pika hã amnhĩ jahkre.
Nhũm hpãnhã panhĩ nhĩpêx. Tã no nhũm
mẽ kapẽr mar kêt kumrẽx. Nẽ mẽ kot
amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na pre Tĩrtũm
gô ho mẽ himex pa. Jao mẽ hwỳr na rax
mẽ nhũm mẽ hanhir o mẽ ho hapêx. No
nhũm mẽ kot Jejus wrỳk ã hpẽr o pikẽnh
xwỳnhtaja kãm ã mẽ harẽnh anhỹrja mar
prãm kêt. Ra mẽ kot mar tã kãm mar
prãm kêt nẽ arĩ mẽmoj piitã rãhã hã ri
harẽnh o pa. 7 Pika nẽ kaxkwaja arĩ rãhã
htã koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ
pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pah-
pumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nẽ
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà
hwỳr mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê rẽnh
pa. Hãmri nhũm rĩ kormã kaxkwa nẽ pikaja
wa pôr nhũm himõk ã mẽmoj piitã hkaxàr
pa nẽ hapêx.

8 Nẽ amgrà pê 1.000ja mẽ pamã amgrà
xohtô rax kumrẽx no Tĩrtũm mã te arĩgro
pixire pyràk. 9 Tã ra kot mẽ pamã tokyx
Jejus akupỹn wrỳk ã harẽnh tã nhũm kormã
wrỳk kêt jakamã nhũm htem tõhã tee ri
hamãr o pa nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Tĩrtũm kot tokyx
akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã amnhĩ
jarẽnh tã tokyx mẽnh kêt nẽ.

Anhỹr o harẽnh tã no ãm kot anhỹr kêt.
Na kormã amnhĩ tã mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê jamãr o pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj
kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xàj ko-
rmã amnhĩ tã mẽ hamã. Kãm mẽ kot amnhĩ
xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽhõ ho
pixire nẽ mõr prãm kêt jakamã na kormã
amnhĩ tã mẽ hamã. 10 Tã koja nhỹrmã mẽ
panhõ Pahihtija akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ.
Te mẽ àhkĩnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o mẽ pajaêr pê akupỹn wrỳ. Pu
mẽ pahtỳx ri tanhmã paxàpênh to ho ri
papa nẽ akupỹn wrỳk ã hkamnhĩx kêt rãhã
nhũm mẽ pajaêr pê akupỹn wrỳ. Hãmri
nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahte hkôt
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho àpir par kurê
kumrẽx. Hãmri nhũm rĩ kormã kaxkwa
kaxàr o hkrihkrit tỳx kãm hapêx pa. Nẽ
kanhêti mẽ myt nẽ mytwrỳre kaxàr pa. Nẽ
pikaja nẽ mããnẽn kamã mẽmoj piitã kaxàr
pa. 11-12 Koja nhỹrmã ã mẽmoj hapêx par
anẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ Jejus kutêp tãm
ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Nẽ Tĩrtũm
kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ.
Nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ
nhĩpêx to ho ri papa. Kêr kê Jejus akupỹn
wrỳ nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã mẽ pahpumu. Koja wrỳ nhũm rĩ kormã
kaxkwa nẽ pikaja wa kaxàr pa. Nhũm kuwy
mỳri kaxkwa kamã mẽmoj harir xwỳnhja

xêr nẽ ôr pa nẽ hapêx. [13] Tã kwãr mãmrĩ
mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja Tĩrtũm
axte mẽmoj mex nhĩpêx. Na pre amnhĩ
kukamã ja jarẽnh o:

Kot paj axte pika nẽ kaxkwa hõ nhĩpêx
nhũm mex o mex. Nhũm mẽ kot
amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr
nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm ixte
mẽ mex ã mẽ harẽnh xwỳnh pixjaja
koja mẽ pika nywja kamã mex nẽ pa
ho pa. Anẽ.

[14] Jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ
Kris kutêp kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex
rãhã ho ri apa. Jao kutêp ajamakêtkati
nẽ axàmnhĩx axpẽn kôt apa. Kêr ka mẽ
nhỹrmã amnhĩ wỳr omu nẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ate tãm amnhĩ
nhĩpêx o apa hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh nẽ
amnhĩ wỳr omunh o akuhê.

[15] Nom arĩ Jejus kãm mẽ pahkwỳjê ho
hkra hprãm jakamã na kormã amnhĩ tã mẽ
hamã nẽ tokyx akupỹn wrỳk kêt nẽ. Na
pre Jejus kôt mẽ pahtõ Pawre Tĩrtũm nhỹ
hã ã mẽ pamã ja hã kagà anẽ. Pawreja
ixkràmnhwỳ mex na. [16] Na hte mẽ pakaxyw
kagà nhĩpêx nẽ kamã mẽ pahte Jejus kutêp
tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ.
Na hte tõhã mẽmoj tã kagà pu mẽ kamã
harẽ nẽ tee ri pahprĩ hã mar mã no ãm mar
mex kêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o
mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhtaja haxwỳja kuma
hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt hijuk ri tanhmã
ho hêx to. Te mẽ kot hprĩ hã mar nẽ harẽnh
pyràk nom hprĩ hã mar kêt nẽ. Ã na htem
Tĩrtũm kapẽr ã kagà piitã ho hêx o pa anẽ.
Mỳrapê koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà kamã
hamak tỳx kumrẽx.

[17] Tã e Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Ra mẽ
ate mẽ harẽnh mar jakamã kwa mẽ okora.
Mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ mẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nẽ
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. [18] Na
ka htem mẽ papytàr xwỳnh Pahihti Jejus
Kris kôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Tã kêr ka
mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri
apa. Nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Kêr kê
amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽmoj to mẽ akutã
nojarêt nẽ. Krisja mex o mex nẽ hihtỳx o
hihtỳx. Tã kêr pu mẽ kãm mex o mex ã mãn
harẽnh rãhã ho ri papa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã
mẽ amã ja hã kagà nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

Wam Juãw

Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Na pre kagà hkwỳ nhĩpêx rax nẽ. Na pre mããnẽn Juãw kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa ã kagà nẽ Apokarip nẽ Sikũn Juãw nẽ Hapuhã Juãw nhũm pre ja piitã Tĩrtũm nhỹ hã hã kagà.

Juãwja Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ kêp Xiakre htõ na pre. Tã ra hpigêt tỳx nẽ kagàja nhĩpêx. Uràk nẽ mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã hipêx. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ kãm axpẽn kĩnh o pa kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ nẽ hã kagà. Ã na pre Juãw mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ kãm:

*Jejus kêp Tĩrtũm kap*ẽr o amnhĩrĩt xwỳnh ã harẽnh

Juãw 1.1-4; Eprêw 1.1-4

1 Pa ixpyrà nẽ mẽ ate Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? E
ot pa mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr
kumẽ. Ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o amn-
hĩrĩt xwỳnh jarẽnh kaxyw. Amnepê mã
kormã mẽmoj amrakati ri nhũm pre ra rãhã
ri pa ho pa. Ãm kukwak ri pix mã na pu
htem Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ
papa ho papa mã xwỳnh. Tã ỹ hã mẽ ixte
kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ ixpa xwỳnhjaja
na pa prem ixpiitã kormã akupỹm kaxkwa
hwỳr àpir kêt ri inhno ho omunh o ri hkôt
ixpa. Nẽ mẽ ijamak o kapẽr mar o ri hkôt
ixpa. Nẽ mẽ inhĩhkra ho hkupênh o ri
hkôt ixpa. 2 Na pre kaxkwa kamã Hipêêxà
hkôt ri pa ho pa htã amnẽ pika hwỳr mẽ
pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ jar mẽ pakamã
kato pa pre mẽ ixkwỳjaja omu. Tã mẽ ixte
omunh xà hkôt na pa htem amnhĩ xô ri
tanhmã mẽ amã harẽnh to. Koja nhỹrmã
akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ kuri
pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa. 3 Na
pa prem tanhmã kapẽr to hã mar o ri hkôt
ixpa. Nẽ kot tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx
to hã omunh o ri hkôt ixpa. Ta kagàja
kamã amnhĩ xô ri ixprĩ hã mẽ amã harẽ
nẽ hã kagà. Mẽ ate ixpyrà nẽ aprĩ hã kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽnh
mar kaxyw. Jao mẽ pahpiitã te ixkre tipxi
kamã mẽ papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o
papa nẽ axpẽn kôt pajamaxpẽr o ri papa.
Jao Mẽpanhĩpêêxà Maati mẽ Kra Jejus Kris
wa hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. 4 Tã pa
mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ.
Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ mẽ
ixpyrà nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa
kaxyw.

*Tĩrtũm mex o mex ã har*ẽnh

Juãw 8.12; Epes 5.3-21; Wam Tesarõn 5.5; Eprêw 4.14-16, 9.11-14

5 Nẽ Jejus kot tanhmã mẽ inhmã Tĩrtũm
jarẽnh toja kot paj amnhĩ xô ri mẽ amã hã
kagà. Nà Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêxja mex
o mex. Aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to
hkêt. Mex o mex jakamã na hte tanhmã
mẽ kot amnhĩ tomnuj to mã amnhĩ jagjênh
kêt. Ãm kot amnhĩ to mex o kot amnhĩ to
mex rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. 6 Kot mẽ
pahte amnhĩ tomnuj kêt ã mẽ pamã karõ
jakamã kot puj mẽ pahpê hkra hã amnhĩ
jarẽnh tã amnhĩ tomnuj pix o ri papa nẽ
ãm pahpê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ nẽ
amnhĩ to paxêx. Tĩrtũm krajaja na htem
amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ. 7 Nom kot
puj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ uràk nẽ tãm
ri amnhĩ nhĩpêx o papa. Nẽ kapẽr kôt ri
amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te ixkre tipxi
kamã ri Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris wa hkôt
axpẽn to papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Na
pre Jejus mẽ panê ty nẽ hkamrô axkapĩ. Jao
mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã
hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã ãm kukwak
ri pix mã na pu htem tãm amnhĩ nhĩpêx o
ri papa.

Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh

8 Nẽ mẽ pahte tõhã tanhmã amnhĩ tom-
nuj to jakamã kot puj mẽ aa pahte amnhĩ
tomnuj kêt ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ã amnhĩ
jarẽnh anhỹr o paxêx. Tĩrtũm kot mẽ
pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ
pahpumunh xwỳnh kênã.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Xiakre 4.9-10

9 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem
tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri
ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ nẽ. Nẽ

tokyx amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm mẽ pama nẽ Jejus kukwak ri tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Ãm amnhĩ katut kôt tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj tota rẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Ra kot mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Na hte Tĩrtũm amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã ra kot mẽ pahpê hkrajaja mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh par ã amnhĩ jarẽnh jakamã na pre ã mẽ panhĩpêx anẽ. Na hte mẽmoj tã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nhũm apkati nhũm ihkjê ho kumẽ nẽ axtem tanhmã mẽmoj jarẽnh to hkêt nẽ. [10] Ra kot mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh jakamã kot puj mẽ pahtõ ã mẽ pajarẽnh anhỹrja ma nẽ hkôt pajamaxpẽr kêt japêr. Rỳ kuma nẽ ãm kuma nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ixte tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã. Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ te ate Tĩrtũm hêx xwỳnh ã harẽnh pyràk. Jao amã kapẽr mar prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

2

Jejus kêp mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr xwỳnh ã harẽnh

Wam Ximotre 2.5; Eprêw 9.11-14

[1-2] E mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa hkêt kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kaxyw. Jejus Kris na pre mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Jakamã kot puj mẽ pahpê hkrajaja tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ te kêp mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ pakurom aa kot amnhĩ tomnuj kêt jakamã na hte mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr nhũm kuma. Hãmri nẽ kukwak ri pix mã mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

Tĩrtũm krajaja kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ kãm karõ

[3] Nẽ na pu htem Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ pumunh kôt pahpê hkra hã amnhĩ pumunh mex nẽ. [4] Nom koja mẽhõ kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm kêp hkra hã amnhĩ to hêx. [5] Na htem Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa pê kãm hkĩnh tỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Nẽ kêp hkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt mex o pa. [6] Jakamã kêr ka mẽ apê Jejus Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã mẽ pamã karõ

Juãw 13.34-35; Wam Juãw 3.14-18

[7] E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa ã mẽ amã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ. Kot paj mẽ amã mẽmoj nyw jarẽnh kêt nẽ. Ra mẽ ate mẽmoj mar xwỳnhta kot paj axte mẽ amã harẽ. Mẽ pamã axpẽn kĩnh nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o papa hã Tĩrtũm kot mẽ pamã karõta. Ra mẽ ate mar tã kot paj axte mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. [8] Wam Tĩrtũm kot mẽ pamã axpẽn kĩnh ã mẽ pamã karõja kormã Jejus kot mẽ panê htyk hkêt ri kot mẽ pamã hã karõta na. Tã ra Jejus kãm mẽ pajapê xàj mẽ panê htyk jakamã na pa axte ã mẽ ate axpẽn nhĩpêx anhỹr o apa hã mẽ amã karõ nẽ hã kagà. Mẽ ate Kris pyrà nẽ amã axpẽn kĩnh xàj tanhmã axpẽn kutã anojarêt to ho ri apa kaxyw. Nom kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ ã axpẽn to mex o papa anẽ. [9-11] Tã koja mẽhõ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã kãm hkwỳjê hkĩnh kãm àmnhĩx ri mẽ kutã nojarêt o pa hkêt nẽ. Hãmri nẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx. Jao te htỳx ri kamàt kô kamã pa pyràk. No koja mẽhõ kãm hkwỳjê hkĩnh kãm mẽ kutã nojarêt o pa nẽ mããnẽn Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Jao te hirã kamã ri pa pyràk. Jakamã tanhmã hkwỳjê homnuj to ho pa hkêt nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk o pa.

Juãw kot mẽ piitã ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm kapẽr to

[12-14] E kot pa ahpỹnhã tanhmã mẽ amã ixkapẽr to nẽ hã kagà. Mẽ apiitã te mẽ apê ixkra pyràk. Na ka prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ Kra kukwak ri mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã ra mẽ ate Tĩrtũm kêp Mẽpanhĩpêêxà Maati hã omunh mex.

Nẽ mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amgrà xohtô xwỳnhjaja. Amnepêm amrakati ri Jejus ra rãhã ri pa ho pa xwỳnhja kôt mẽ ate amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot paj mẽ amã tanhmã ixkapẽr to nẽ hã kagà.

Nẽ mẽ akwỳjaja ham Jejus kôt mẽ ate amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jakamã na hte Satanasti mẽ ate amnhĩ tomnuj prãm xàj tee ri tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ Jejus nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx pê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to

Matêwre 6.24; Eprêw 11.24-26; Xiakre 4.4

15 Nẽ kêr ka mẽ amã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ hamaxpẽr punuj xwỳnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ amã Tĩrtũm kĩnh kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 16 Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem mẽmoj punuj mã hamaxpẽr nẽ hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nẽ mẽmoj pumu nẽ ra kãm ho õ hprãm nom Tĩrtũm pê ja omnuj ã hkamnhĩx kêt nẽ. Rỳ tanhmã mẽhõ kot amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm. Nẽ tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri pa. Ã na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm kãm hprãm kêt. 17 Koja nhỹrmã mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja piitã hapêx pa. Nẽ mẽ hamaxpẽr punujja mããnẽn nhỹrmã hapêx pa. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa. No Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ kurom kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa.

*Kãm Kris kurê xw*ỳnh maati jarẽnh

Wam Juãw 4.1-6; Sikũn Juãw 7-11

18 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kukamã koja mẽmoj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Na pre ra Kris kôt mẽ panhĩõja mẽ pamã ã harẽnh anẽ nẽ harẽnh o:

—Koja mẽ panhõ Pahihti Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw hãmri nhũm kêp Kris ã amnhĩ to hêx xwỳnh maati kumrẽx nhỹhỹnh kato. Hãmri nẽ hêx rom te Kris pyrà nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ tanhmã mẽ hipêx to ho pa nhũm rĩ kormã Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Anẽ.

Na pre hkukamã ã harẽnh anẽ ka mẽ harẽnh ma. Tã ra mẽ kêp Kris ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja ohtô nẽ mra nẽ kãm hkurê xwỳnh maatita kukamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pê mẽ kãm amnhĩ to hêx o pa. Jakamã na pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja tokyx kêp Kris ã amnhĩ to hêx xwỳnh maatita nhỹhỹnh mẽ pahwỳr kato. 19 Na pre hkwỳjaja mẽ pahpê Kris kwỳjê hkôt ri pa htã mẽ pahkĩnhã kêp Kris kwỳ hkêt. Kêp hkwỳ ronhỹx arĩ mẽ pahkôt Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom axtem nẽ àhpumunh tỳx pyrà nẽ mẽ pahkaga nẽ htỳx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jao kêp Jejus kwỳ hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

20 No kêt mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pre Jejus mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pahkrãm kapẽr mex jagjê. Jakamã na pu mẽ mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê rom Tĩrtũm kapẽr mar mex nẽ.

21 Xà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà pumunh kêt kôt na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ? Nà ra mẽ ate omunh nẽ mar mex kênã. Tã mẽ ate mẽ kot tanhmã Jejus o hêx to xwỳnhjê pumunh mex nẽ mẽ harẽnh mar mex kaxyw na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Kêr kê mẽ mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr agjê nẽ tanhmã mẽ amã Jejus o hêx to ka mẽ aprĩ hã mẽ omunh mex kurê kumrẽx. 22 Tanhmã na htem Jejus o hêx to? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Nà koja mẽhõ mẽ amã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nà Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh kêt tã ka htem atỳx kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kwa kêt mẽ ixkapẽr kôt mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr ka mẽ ama nẽ kãm Kris mẽ Tĩrtũm wa hkĩnh kêt xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx. 23 Koja mẽhõ Tĩrtũm Kra Jejus kaga nẽ mããnẽn Hipêêxà kaga. No koja mẽhõ Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ xàm nẽ mããnẽn Hipêêxà hkôt amnhĩ xãm.

Mẽ pahte Kris kaga pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

24 Amnepêm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳrta ã na ka prem kêp Tĩrtũm Kra hã Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã harẽnh ma. Tã kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anẽ nẽ Mẽpanhĩpêêxà Maati mẽ Kra wa hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa rãhã ty. 25 Hãmri nẽ wa kuri atĩr tũm nẽ amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Ra Jejus kot ja jarẽnh xà hkôt.

26 Na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ.
Mẽ aprĩ hã mẽ amã Jejus o hêx xwỳnhjê
kapẽr mar nẽ mẽ kot mẽ amã hêx kôt mẽ
omunh mex kaxyw. 27 Tĩrtũm Karõ na pre
mẽ akarõ mã gjêx pa nẽ mẽ amã Tĩrtũm
kapẽr piitã o amnhĩrĩt mex o mẽ akôt pa.
Jakamã mẽmo kaxyw kot kaj mẽ Tĩrtũm
kapẽr o hêx xwỳnhjaja kot tanhmã harẽnh
toja ma? Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ amã ho
amnhĩrĩt o mẽ ajahkre mex o pa kênã kot
ka kêt mẽ nhãm mẽ kapẽr ma. Na hte
Tĩrtũm Karõja mẽ urà nẽ Tĩrtũm kapẽr ho
hêx kêt nẽ. Ãm katàt kôt kot ho amnhĩrĩt
mex jakamã kwa kêr ka mẽ mar tỳx nẽ hkôt
ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

Mẽ pahte tãm ri amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
pamã karõ
Juãw 14.25-26, 15.1-8

28 E Jejus kôt ixkrajaja. Kêr ka mẽ arĩ
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.
Kê nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk o tẽ
ka mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ akĩnh nẽ. Nẽ
akĩnh kãm axàmnhĩx kutã mra nẽ hkaxpa
nẽ amnhĩ kamã amã uma hkêt nẽ. Rỳ
mẽmoj tã amnhĩ tã apijaàm kêt nẽ. Ãm
axàmnhĩx akĩnh nẽ ma kutã mra. 29 Krisja
mex o mex jakamã na pu htem uràk nẽ
amnhĩ to mex o ri papa. Mẽ pahte amnhĩ
to mex o papa xwỳnhjaja uràk nẽ mẽ pahpê
Tĩrtũm kra na pu mẽ.

3

*Tĩrtũm krajê hkukamã tanhmã m*ẽ harẽnh
to
*Rõmãn 8.18; Sikũn Korĩt 3.18; Sikũn Pêtre
3.11-14*

1 Nẽ Mẽpanhĩpêêxà Maati kãm mẽ pajapê
htỳx kumrẽx jakamã na pre mẽ pahte hkôt
amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ
pahpê hkra hã mẽ pajarẽ pu mẽ pahpê
hkra nẽ ri papa. Ja na mẽ pamã mex o
mex. Nom mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjaja kot hprĩ hã ja hã mẽ pahpumunh
kêt jakamã na htem mẽ pahte tãm amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ pahpumu nẽ tee ri hamaxpẽr.
2 E Kris kôt ixkwỳjaja. Ra mẽ pahpê
Tĩrtũm kra htã kormã mẽ pahte amnhĩ
kukamã mẽ pahprĩ hã ja hã amnhĩ pumunh
mex kêt. Koja nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳ pu mẽ pano ho tanhmã kute
hã omunh mex nẽ. Hãmri nẽ tã te kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx mex
o papa. Ra mẽ pahte ja mar mex. 3 ã mẽ
pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr anhỹr o
papa xwỳnhjaja na pu htem kormã amnhĩ
wỳr Jejus kamã pajamak o papa. Pê uràk nẽ
mẽmoj punuj mã pajamaxpẽr kêt o papa.
Nẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt
nẽ.

*Tĩrtũm krajaja kot amnhĩ tomnuj o pa hkêt
ã m*ẽ kãm karõ
4 Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa
xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm
ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã kot puj mẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ mẽ uràk
nẽ kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. 5 No
Jejus na pre mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer kaxyw mẽ pahwỳr wrỳ. Aa kot
amnhĩ tomnuj kêt jakamã tapxipix kot mẽ
pahpãnhã amnhĩrer mã tãm. Ra mẽ pahte
ja jarẽnh mar mex. 6 Jakamã mẽ pahpê
hkwỳjaja na pu htem ri pahtỳx tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho papa hkêt nẽ. Ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp hkwỳ
hkêt. 7 Nom koja mẽhõ Kris pyrà nẽ tãm
amnhĩ nhĩpêx o pa hãmri nẽ kêp Tĩrtũm
kraa. Jakamã kwa koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr
kwỳm ri tanhmã mẽ amã kapẽr to ka mẽ
ama nẽ ãm ama. 8 Mẽ kot amnhĩ tomnuj o
mẽ pa xwỳnhjaja na htem Satanasti hkôt
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Satanastija
Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm nhũm
ã kot amnhĩ tomnuj anhỹr o pa xwỳnh na.
Tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o hapêx
par kaxyw na pre Tĩrtũm Kra Jejusja amnẽ
pika hwỳr wrỳ.
9 Nom mẽ papajaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra
na pu mẽ. Na pre mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ
rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã gjêx pa nẽ mẽ
pahkôt pa ho pa. Jakamã tanhmã kot puj
wem amnhĩ to nẽ Satanasti pyrà nẽ pahtỳx
ri amnhĩ tomnuj o papa? Nà kot puj mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 10 Koja mẽhõ
tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn
hkwỳjê kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Hãmri nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o kêp Tĩrtũm kra hkêt
ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ãm kêp Satanasti
hkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt kurẽ kumrẽx.

Mẽ pamã axpẽn kĩnh o te Jejus kãm mẽ
pahkĩnh pyràk ã mẽ pamã karõ
*Matêwre 22.39; Rukre 10.25-37; Juãw 13.31-
35*
11 Nẽ kêr ka mẽ arĩ amã axpẽn kĩnh pê tãm
axpẽn nhĩpêx o ri apa rãhã nẽ. Te amnepê
mã mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã

arĩgrota ã mẽ kot mẽ amã ja hã karõ pyrà
nẽ. 12 No mẽ ri finat Kaĩ kot amnhĩ nhĩpêx
pyràk o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kêp Satanasti
hkra jakamã na pre htõja pĩ. Kurom kot tãm
amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kamã gryk nẽ kupĩ.
13 Tã koja mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja
Kaĩ pyrà nẽ kêp mẽ aprãm nõkati nom kêr
ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 14 Kormã mẽ
pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu
prem mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o papa. Jao
mẽ pahpê kuwy hwỳr papa mã xwỳnh. Tã
mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã
ra pahpê Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri pahtĩr tũm
nẽ papa mã xwỳnh. Jakamã na pu htem
mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê kurom pamã
mẽ piitã mẽ hkĩnh o tanhmã mẽ ho mex
to ho papa. Mẽ kãm amnhĩ kwỳjê hkĩnh
kêt xwỳnhjaja arĩ mẽ kêp kuwy hwỳr mẽ pa
mã xwỳnh na mẽ. Ra mẽ pahte ja jarẽnh
mar mex. 15 Mẽ kãm mẽ hpar prãm o mẽ
pa xwỳnhjaja koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra
wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Ra
mẽ pahte mããnẽn ja mar mex. Jakamã kwa
mẽ amã akwỳjê hprãm nõkati ho ri mẽ apa
xwỳnhjaja. Tĩrtũm noo mã te ra mẽ ate mẽ
hpar pyràk jakamã kot kaj mẽ arĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nẽ nhỹrmã
Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ.

16-18 E ixkwỳjaja. Kwa kêr pu mẽ pajakwa
pix o pamã axpẽn kĩnh ã amnhĩ jarẽnh kêt
nẽ. Mããnẽn axpẽn kutã panojarêt o ri papa.
Nẽ tanhmã axpẽn to mex to. Tanhmã na
pre Jejus kãm mẽ pajapê hã amnhĩ nhĩpêx
to? Nà na pre kãm mẽ pamex prãm xàj
mẽ panê ty. Kãm amnhĩ tã ma hkêt kãm
mẽ pakamã ukaprĩ xàj mẽ panê ty. Tã kêr
pu mẽ uràk nẽ pahkwỳjê kamã paxukaprĩ
ho mẽ kutã panojarêt rãhã ho papa. Jao
mẽ paxàpkur xà hã panhõ pumu nẽ nhỹri
pahkwỳjê hõ pumu nhũm kêp amrakati.
Pu mẽ tee ri ja hã omu hãmri nẽ kãm mẽ
panhõta kwỳ gõ. Kot pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ hãmri nẽ pamã Tĩrtũm kĩnh
ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 19 Nẽ kot puj mẽ
ã axpẽn to mex o papa anẽ nẽ ra pahte
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ to
amnhĩrĩt. Hãmri nẽ ra paxàmnhĩx kãm
tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho papa. Amnhĩ
kamã pamã uma hkêt nẽ paxàmnhĩx paja-
makêtkati nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to.

Mẽ paxàmnhĩx amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã
mẽ pamã karõ

20 Nẽ kot puj mẽ mẽmo arĩgro hã tanhmã
amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã
amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã pagryk nẽ. Na
hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pahte amnhĩ tom-
nuj to hã mẽ pahpumu nom arĩ kãm mẽ pa-
japêê. Mẽ parom àhpumunh o àhpumunh
jakamã kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj prãm
kêt ã mẽ pahpumunh mex. 21 Jakamã puj
mẽ ã kãm pajamaxpẽr anẽ nẽ amnhĩ kamã
pamã uma hkêt kãm paxàmnhĩx tanhmã
ri amnhĩ to hwỳr to ho ri papa. 22 Kot
puj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã nẽ
mẽmoj tã kuwỳ. Nẽ kãm hprãm xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ pumunh
kôt mẽmoj tã kuwỳ. Hãmri nhũm mẽ pama
nẽ tanhmã mẽ pamã mẽmoj to rỳ mẽ pamã
mẽmoj gõ.

*Te ixkre pixi kamã m*ẽ pahtipxi pyràk ã
mẽ pamã karõ

23 Nẽ tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to
ho papa hã na hte Tĩrtũm mẽ pamã karõ?
Nà mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus Kris
kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o
papa hã na hte mẽ pamã karõ. Nẽ kapẽr xà
hkôt pamã axpẽn kĩnh o mẽmoj to axpẽn
kutã panojarêt o papa hã na hte mẽ pamã
karõ. Na hte ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ pamã karõ anẽ. 24 Jakamã kot
puj mẽ kapẽr xà hkôt axpẽn nhĩpêx o papa
nẽ te ixkre tipxi kamã mẽ pahte axpẽn
kôt Tĩrtũm kôt ri papa pyràk. Ra kot mẽ
pahwỳr Karõ rẽnh nhũm kot mẽ pahkarõ
mã gjêx jakamã na hte mẽ pahkôt pa ho pa
hã amnhĩ to amnhĩrĩt.

4

Mẽ kot Kris kapẽr jarẽnh ã amnhĩ to
hêx xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 12.1-3; Wam Juãw 2.18-26; Sikũn Juãw 7-11

1-3 Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkre kaxyw mẽ amã tanhmã Jejus Kris
jarẽnh to nẽ ãm hãmri harẽ nẽ harẽnh o:

—Na pre Tĩrtũm Kra Jejus mẽ pahwỳr
wrỳ nẽ ĩ ho ĩ ho mẽ pakamã kato. Tĩrtũm
tãm na pre mẽ pahwỳr kumẽ nhũm wrỳ.

Anhỹr o mẽ amã harẽ ka mẽ ama nẽ
kapẽr kôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ãm
hãmri na hte Tĩrtũm Karõ nhỹ ã harẽnh
anẽ. No koja Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt
ã harẽ ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt
ajamaxpẽr kêt nẽ. Kãm Kris kurê xwỳnh

maati nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja na hte ã
harẽnh anhỹr o pa. Na ka prem ra kãm Kris
kurê xwỳnh maatija tokyx hpôx ã harẽnh
ma. Tã na ra ỹ hã kapẽr xwỳnhjaja ohtô
nẽ pika piitã hkôt mẽ hkôt pa nẽ te Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã mẽ kãm kapẽr pyràk o amnhĩ
nhĩpêx o pa. Nom ãm amnhĩ to hêx o pa.
Jakamã e kwa ixkwỳjaja. Koja mẽhõ mẽ
awỳr mra nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh to ka mẽ aprĩ hã ama nẽ rĩ kormã kêp
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽ
rỳ kot amnhĩ to hêx xwỳnh ã harẽ.

4 Kêt mẽ papajaja jajê rom mẽ pahpê
Tĩrtũm kra na pu mẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõ kot
ra mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhta hihtỳx
o jajê piitã mẽ hakrenh. Jakamã na pu
htem ỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx o papa
nhũm mẽ tee ri tanhmã mẽ pamã Jejus
o hêx to kaprỳ. Pu mẽ kuma nẽ ãm mẽ
kuma. 5 Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt jakamã na
htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot
amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Jakamã na htem
Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã hkra hkêt
xwỳnhjê mã kapẽr to ho pa nhũm mẽ kuma
nẽ kãm mẽ mar prãm nẽ. 6 Nom mẽ ixte
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na
pa htem mẽ kurom Tĩrtũm nhỹ hã ixkatàt
kôt ãm hãmri mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri
ixpa. Jakamã ka mẽ apê hkra hã mẽ amã
mẽ inhmar prãm nẽ. No mẽ kêp hkra hkêt
xwỳnhjaja kãm mẽ inhmar prãm kêt.

Na pu htem pahprĩ hã mẽ kapẽr ã mẽ
kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to.
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã mẽ harẽ rỳ kãm
hkurê xwỳnh maati nhỹ hã kapẽr ã mẽ
harẽ.

*Tĩrtũm kãm m*ẽ pajapê hã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh

Juãw 3.16-21; Rõmãn 5.5-9, 8.35-37

7 E ixkwỳjaja. Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ
pahpê hkrajê ho pu mẽ pamã axpẽn kĩnh
nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ã axpẽn nhĩpêx
anhỹr jao axpẽn to mex pix nẽ. Ã Tĩrtũm
kot mẽ panhĩpêx anhỹr jakamã kêr pu mẽ
pahpê hkrajaja ỹ hã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr
o ri papa.

8 Koja mẽhõ Tĩrtũm kĩnhã kãm mẽ
hkwỳjê hkĩnh kêt hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ
hkêt o pa. Hãmri nẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt ã
amnhĩ to amnhĩrĩt mex nẽ.

9-10 Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx.
Kormã mẽ pamã hkĩnh kêt ri nhũm kumrẽx
amnhĩ rom kãm mẽ pajapê ho pa. Nẽ kãm
mẽ pajapê xàj mẽ pahwỳr Kra pyxita mẽ.
Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã kot mẽ panê
htyk kaxyw. Mẽ pahte kukwak ri amnhĩ
nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹrmã wa
kuri pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa
kaxyw. Ã na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr Kra
mẽnh anhỹr o kãm mẽ pajapê hã amnhĩ to
amnhĩrĩt.

11 E ixkwỳjaja. Tĩrtũm kãm mẽ pa-
japê htỳx jakamã kwa kêr pu mẽ uràk nẽ
pamã axpẽn kĩnh o papa. Nẽ axpẽn kamã
paxukaprĩ nẽ. 12 Aa mẽ pahtõ pahte pano ho
Tĩrtũm pumunh kêt tã na hte mẽ pakamã
pa ho pa. Pu mẽ kãm mẽ pajapêta pyrà
nẽ ỹ hã pamã axpẽn kĩnh o papa. 13 Na pre
mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã
agjê pu mẽ ỹ hã kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ
nhĩpêx o papa.

14 Nẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre
xwỳnhjaja. Mẽ ixte kot amnhĩ nhĩpêx nẽ
kot mẽmoj tanhmã ho hã omunh o ri hkôt
ixpa jakamã na pa htem ma mẽ piitã mẽ
kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ mẽ kãm
harẽnh o:

—Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr Kraja mẽ.
Kot mẽ pahpiitã mẽ panê htyk kaxyw mẽ
pahwỳr kumẽ. Anẽ.

15 Mẽ kot Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh
o pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ kamã pa
ho pa nhũm htem ỹ hã ã Kra jarẽnh anhỹr
o pa.

16 Na pu mẽ ra pahprĩ hã Tĩrtũm kãm mẽ
pajapê hã amnhĩ tã omu. Kãm mẽ pajapê
htỳx kumrẽx ã amnhĩ tã omu. Jakamã kot
puj mẽ uràk nẽ ỹ hã pamã mẽ piitã mẽ
hkĩnh o papa. Tĩrtũm mẽ mẽ pahtipxi nẽ
ri papa kênã.

Mẽ kãm axpẽn kĩnh xwỳnhjaja kãm
Tĩrtũm puma hkêt ã mẽ harẽnh

17 Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa
nẽ mããnẽn Kris kôt amnhĩ nhĩpêx ho papa.
Hãmri nhũm nhỹrmã Tĩrtũm kot Kra mẽ
wa kuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa
mã xwỳnhjê nhĩxi jarẽnh kaxyw pu mẽ tee
ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Ra
amnhĩ nhĩxi jarẽnh ma nẽ pahkĩnh nẽ.

18 Nẽ koja mẽhõ kãm hkwỳjê hkĩnh kêt nẽ
tanhmã hõ homnuj to. Hãmri nẽ kot amnhĩ
tã tanhmã ho pymaj kãm uma ho hwỳr
mrar kêt nẽ. No koja kãm hkwỳjê hkĩnh nẽ
tanhmã mẽ ho mex to ho pa nẽ kãm mẽ uma
hkêt nẽ. 19 Tĩrtũm kumrẽx na pre kãm mẽ
pajapê nẽ mẽ pakukamã tanhmã mẽ pahto

mex to. Tã pu mẽ ra amnhĩ pyrà nẽ pamã
hkĩnh o papa. Nẽ pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh
o papa.
20 Nẽ koja mẽhõ kãm Tĩrtũm kĩnh ã amnhĩ
jarẽnh tã kãm hkwỳjê hõ hprãm nõkati
hãmri nẽ ra kãm Tĩrtũm prãm kêt ã amnhĩ
to amnhĩrĩt. Kot kaj mẽ ano ho akwỳjê
pumunh o apa xwỳnhta amã hkĩnh kêê tã
tanhmã kot ka we amnhĩ to nẽ ate ano ho
Tĩrtũm pumunh kêêta amã hkĩnh ã amnhĩ
jarẽ? Nà ka ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o amnhĩ
to axêx. 21 Na pre Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr o
amnhĩrĩt o:
Kot kaj mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ
mããnẽn amã akwỳjê hkĩnh o mẽ ho
mex o ri apa. Anẽ.

5

*Tĩrtũm nh*ỹ hã mẽ pamã axpẽn kĩnh ã
mẽ pamã karõ
1 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh
ã harẽnhja. Koja mẽhõ kuma nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ Jejus kôt amnhĩ
xãm hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ ho hkra.
Nẽ koja mẽhõ kãm Tĩrtũm kĩnh hã koja
mããnẽn kãm hkwỳjê hkĩnh o pa. 2 Ja pyrà
nẽ kot puj mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh nẽ kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ mããnẽn pamã
krajê piitã mẽ hkĩnh ho papa.
3 Nẽ kot puj mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh nẽ
nhũm kapẽrja mẽ pahpê hihtỳx kêt nẽ. Pu
mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx mex o ri papa.
4-5 Na pu prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm
Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu
nẽ mẽ pahto hkra pu mẽ ỹ hã amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. No ri tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

*M*ẽmoj axkrunẽpxi nẽ kot Jejus kêp
Tĩrtũm Kra hã ho amnhĩrĩt
Juãw 1.32-34, 3.36, 5.31, 15.26
6 Nẽ Jejus pix na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw
ãm nhũm kêp Kra hã mẽ pahwỳr wrỳ.
Hãmri nhũm Juãw Paxisja pyhti kamã hkrã
kumrã. Kêp Tĩrtũm Kra hã hkrã kumrã. Tã
nhũm Tĩrtũm kapẽr kôt ma tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa. Nẽ ri hkwỳjê mã kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Tã nhũm mẽ kupĩ
nhũm kêp Tĩrtũm Kra hã pĩ kahpa hã ajêt
nẽ ty nẽ hkamrô axkapĩ. Ã mẽ panê amnhĩ
nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm Karõja kêp Kra hã
mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Ãm hãmri na hte ã
tanhmã mẽmoj to amnhĩrĩt to anẽ. Mẽmoj
to hêx kêt jakamã na pre Jejus kêp Tĩrtũm
Kra hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt.
7 Nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã mẽ pamã mẽmoj
to axkrunẽpxi nẽ ho amnhĩrĩt. 8 Tĩrtũm
Karõ na pre kêp Kra hã mẽ pamã ho amn-
hĩrĩt pu prem kêp Kra hã omu. Nẽ Juãw
Paxis kot hkrã kumrãrta ã pu mẽ mããnẽn
kêp Tĩrtũm Kra hã kot ho amnhĩrĩtja ã omu.
Nẽ mããnẽn kêp Tĩrtũm Kra hã pĩ kahpa hã
jêt nẽ htyk nẽ hkamrô pikapĩrta ã mẽ pamã
ho amnhĩrĩt pu mẽ kêp Kra hã omu. E mẽ
pamã mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ Jejus kêp
Tĩrtũm Kra hã kot ho amnhĩrĩt xwỳnh na
jajaja.
9 Nẽ na pu htem jar pahkwỳjaja kot
axpẽn mar xà hã ixkre kamã mẽ kapẽr ma
nẽ mẽ hkôt pajamaxpẽr. Tã koja Tĩrtũm
tanhmã mẽ pamã mẽmoj to amnhĩrĩt to pu
mẽ hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kêp
Tĩrtũm kênã kot pu kêt mẽ kapẽr prã nẽ
hkôt pajamaxpẽr kêt. Tãm na pre mẽ
pamã Jejus kêp Kra hã ã ho amnhĩrĩt anẽ.
10 Jakamã mẽ pahte Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja na pu prem Jejus kêp
Kra hã harẽnh ma nẽ hkôt pajamaxpẽr kurê
kumrẽx. No mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja na
htem Tĩrtũm kot kêp Kra hã harẽnh ma nẽ
ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr
kêt nẽ. Jao te Tĩrtũm kêp Hipêêxà hã amnhĩ
to hêx pyràk ã harẽ.
11 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja
jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà na pre Tĩrtũm
Krata mẽ pahpiitã panê ty. Jakamã kot puj
mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto
mẽ pahtĩr. Pu mẽ wa kuri pamex nẽ pahtĩr
tũm nẽ papa ho papa. 12 Mẽ pahpê Jejus
kwỳjaja kot puj mẽ ã pahtĩr tũm nẽ papa
anẽ. No mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjaja koja
mẽ nhỹrmã ty nẽ mẽ pahpyrà nẽ wa hwỳr
àpir kêt nẽ.
13 Na ka prem ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm Kra hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ
xunhwỳ. Tã pa ã mẽ amã kagàja nhĩpêx
anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mẽ pahte
nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa hwỳr mẽ
paxàpir ã mẽ pajarẽnhja mar nẽ amnhĩ
kaxyw hkôt ajamaxpẽr o ri apa kaxyw nẽ
kapẽr prãr o ri apa hkêt nẽ.

*M*ẽ pahte paxàmnhĩx mẽmoj tã Tĩrtũm
wỳr ã mẽ pajarẽnh
Juãw 14.13-14

14 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu
htem paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ mẽmoj
tã tanhmã hwỳr to ho papa. Kot puj mẽ kãm
hprãm xà hkôt mẽmoj tã kuwỳ nhũm mẽ
pama. 15 Na pu htem mẽmoj tã kuwỳ nhũm
mẽ pamar mex nẽ mẽ pahte mẽmoj tã hwỳr
xà hkôt tanhmã mẽ pamã mẽmoj nhõr to rỳ
tanhmã mẽmoj to. Ra mẽ pahte ja mar mex.

*Tĩrtũm kot tanhmã hkra hkêt xw*ỳnhjê
nhĩpêx to hã harẽnh
Rukre 22.31-32

16-17 Nẽ koja Kris kôt mẽ anhĩõ tanhmã
amnhĩ tomnuj to ka mẽ atõ tee ri ja hã omu
nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Ho awỳ kê nê tanhmã
kot amnhĩ tomnuj tota o hapêx nẽ ja nê
ho htỳx kê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kêt nẽ. Kot puj mẽ pahtõ tanhmã amnhĩ
tomnuj to nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ
pahpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Tã kot
puj mẽ amnhĩ tomnujta kaga nhũm ja hã
mẽ pahpumunh kôt tanhmã hã mẽ pahto
hkêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pixi koja
ho hamakêtkati hkêt nẽ. Koja mẽhõ Tĩrtũm
kaga ho hkaga nẽ aa hkôt amnhĩ xãm kêt
nẽ. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nhũm
ja kêp omnuj tỳx kumrẽx. Jakamã koja
aa ho hkra hkêt nẽ. Nẽ aa kot hkaga ho
hamakêtkati hkêt nẽ pa ho pa. Jakamã koja
hkaga xwỳnhta nhỹrmã ty nẽ kuri htĩr tũm
nẽ pa ho pa hkêt nẽ.

18 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem
amnhĩ tomnuj o papa hkêt nẽ. Tĩrtũm
Kra Jejus kot ja pymaj mẽ panê Satanasti
pumunh mex jakamã nhũm tee ri mẽ pahte
tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj mẽ
pano kupyr kaprỳ ho ri pa. Ra mẽ pahte ja
mar mex. 19 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu mẽ.
No mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja Satanasti
kot amnhĩ tã mẽ ho htỳx pyràk o mẽ hipêx
jakamã nhũm htem tanhmã amnhĩ tomnuj
to ho pa. Mẽ pahte ja mar mex.

20 Nẽ mããnẽn ja mẽ pahte mar mex. Na
pre Tĩrtũm Kra mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ
pamã tanhmã Tĩrtũm o amnhĩrĩt to ho pa.
Tapxipix kêp Mẽpahpãm ã mẽ pamã ho
amnhĩrĩt. Tã Jejus kukwak ri mẽ pahpê
Tĩrtũm kra jakamã kot puj mẽ nhỹrmã wa
kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

21 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ Tĩrtũm
kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri
apa rãhã nẽ. No nhãm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
kwỳm ri mẽ amã kapẽr o hêx xwỳnhjê
kapẽr ma nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx hkêt nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Juãw na pa krĩ piitã
hkôt mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ kurẽ.

Sikũn Juãw

Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr

wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho ri pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre hkrĩ hõ kamã Kris kôt htõx mẽ õ fãmii mã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o pa xwỳnhjê hõ mẽ õ krĩ hwỳr mra nhũm Juãw kràmnhwỳ nita omu nẽ htỳx kot mẽ ahkre mex ã hkamnhĩx. Hãmri nẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hkwỳjê jahkre kaxyw amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr kuwỳ. Hãmri nhũm Juãw tee ri harẽnh ma nẽ kãm kagàja nhĩpêx nẽ kamã kot amnhĩ wỳr hwỳr nê kãm kapẽr nẽ hprĩ hã kãm tanhmã mẽ kot Tĩrtũm o hêx to ho pa hã tanhmã mẽ harẽnh to. Kot kamã harẽnh nẽ mẽ harẽnh mar hãmri nẽ mẽ axkãm hamak rom nẽ ri pa kaxyw. ã na pre Juãwja hkràmnhwỳ ni mẽ hkwỳjê mã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

[1] Pa Jejus kôt ixtõx. Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Akrajaja nẽ apê mẽ hkatorxà mẽ mẽ ato ixpimrààtã mẽ awỳr kumẽ. Ixpê Juãw pigêtre na pa. Inhmã mẽ akĩnh nom papxipix inhmã mẽ akĩnh kêt. Mẽ pahpyrà nẽ mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja haxwỳja kãm mẽ akĩnh. [2] Mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa jakamã na pu htem pamã axpẽn kĩnh o ri papa.

[3] Na pa hte mẽ pahto Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm wỳr o ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Ot pa mẽ amnhĩ to awỳ. Akra Jejus Kris mẽ mẽ amnhĩ to war awỳ. Kêr ka wa mẽ ixkamã axukaprĩ nẽ mẽ ixkutã war anojarêt rãhã ho ri apa. Nẽ tanhmã mẽ ixkrã hto pa mẽ ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ixkĩnh nẽ mẽ inhmã axpẽn kĩnh nẽ axpẽn to mex o ri axpẽn kôt ixpa. Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Mẽ pamã axpẽn kĩnh kãm axpẽn to mex ã mẽ pamã karõ

Juãw 13.34-35; Wam Juãw 2.7-9, 3.14-18

[4] Nẽ na pa pre akra hkwỳjê pumu nhũm mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma nẽ mẽ ỹ hã ixkĩnh nẽ. Na xep prem Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Mẽ kot Mẽpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm kapẽr ã kagà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma nẽ ixkĩnh nẽ. [5-6] Jakamã na pa ã amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ. E kwa Kris kôt ixtõx. Kêr pu mẽ pamã axpẽn kĩnh o ri papa hã mẽmoj to axpẽn kutã panojarêt rãhã ho ri papa. ã ixujarẽnh anhỹrja nyw kêt. Amnepê mã mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã arĩgrota ã na prem ã mẽ amã karõ anẽ. Tã kêr pu mẽ arĩ pamã axpẽn kĩnh pê Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Kapẽr ã kagà kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pamã karõ.

*Tĩrtũm kap*ẽr o mẽ hêx xwỳnhjê jarẽnh

Rõmãn 16.17-18; Wam Ximotre 5.22; Wam Juãw 2.18-26, 4.1

[7] Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ ra ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm tanhmã ho hêx to ho pa nẽ mẽ kãm:

—Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt ãm mẽ panhĩõ na pre. Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr mẽnh kêt nẽ. ãm mẽ panhĩõ rũm na pre kato.

Anhỹr o mẽ kãm ho hêx o pa. Kãm Kris kurê xwỳnh maatija nhỹ hã na htem ã ri ho hêx o pa anẽ. [8] Jakamã kwa mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Kot kaj mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr hãmri nẽ mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkreta kaga. Kwa mẽ arĩ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw pix o mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã o ri apa. Nẽ arĩ mẽ amã axpẽn kĩnh kãm tanhmã axpẽn to ajuta hto rãhã ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ato mex nẽ. [9] Nom kot kaj mẽ nhãm mẽ kapẽr punujja kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Tĩrtũm mẽ akôt pa hkêt nẽ. Nom kot ka mẽ arĩ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ Kra Jejusja wa mẽ akôt ri pa ho pa rãhã nẽ. [10] Jakamã koja ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà kuhpa hã Jejus o hêx xwỳnhjaja mẽmo arĩgro hã mẽ anhõ krĩ hwỳr pôj ka mẽ omu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. ãm ri mẽ hkàx ã ri mra. [11] No kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ mar o akuhê hãmri nẽ te mẽ ate mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx pyràk. Ja pumaj kêr ka mẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ htêp kêt kumrẽx.

Kagà jatur xà
Hapuhã Juãw 13-15

[12] E Kris kôt ixtõx. Ixkapẽr jatur xà na ja. Ixkapẽr ã kagàja ãm hakotre nom inhmã mẽ amã ixkapẽr ry hprãm. Jakamã kot paj mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõ pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Pa rĩ kormã mẽ amã ixkapẽr jatur xàm kumẽ ka mẽ aprĩ hã inhma.

[13] Nẽ ota jar Kris kôt atõx krajaja awỳr hpẽr mẽ.

E ixpê Juãw pigêtre na pa ã awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

Hapuhã Juãw

Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr

kagà nẽ mẽnh o axkrut kôt hõ mẽnh

Juãw na pre mããnẽn kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Tã hkràmnhwỳ Gajore mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Na pre Jejus kwỳjaja ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao Gajore nhõ krĩ hwỳr pôj nhũm Gajore mẽ hpôx ã mẽ harẽnh ma nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ. Jakamã nhũm pre htem ma õ krĩ hwỳr pa hãmri nẽ kuri pôj. Nhũm Juãw ã Gajore kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã kãm mẽhõ pê Xotre kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã harẽ. ã na pre Juãwja Gajore mã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

1 Pa ixkràmnhwỳ Gajore? Xà amex? E
ot pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Apê
ixkràmnhwỳ mex na ka. Inhmã akĩnh.
2-3 Na pre ra Kris kôt pahtõ hkwỳjaja
ixwỳr pôj nẽ tanhmã inhmã ajarẽnh to. Na
ka xep hte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex
rãhã ho ri apa. Pa ajarẽnh ma nẽ anhỹ hã
ixkĩnh nẽ. Nẽ ato Tĩrtũm wỳr o ixpa. Kot
ato mex nhũm amex nẽ ajamakêtkati nẽ
apa ho apa kaxyw. Nẽ axà hkêt nẽ amex nẽ
ri apa kaxyw.
4 Ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri
ixpa jakamã te mẽ apê ixkra pyràk. Tã pa
tanhmã ate mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to ho apa
hã ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

*Gajore kot tanhmã Jejus kôt hkw*ỳjê ho mex to hã harẽnh

Wam Korĩt 16.10-11

5 E ixkràmnhwỳ. Na ka xep hte Jejus kôt
pahtõjê ho mex o ri apa. Aa ate mẽ omunh
kêt tã nhũm htem ma anhõ krĩ hwỳr pa
ka mẽ omu nẽ apê Jejus kôt mẽ htõ hã
mẽ ho mex nẽ. ãm hãmri na ka hte ã mẽ
hipêx anhỹr o ri apa Gajore. 6 Na pre ra mẽ
hkwỳjaja akupỹn ixwỳr pôj nẽ mẽ ixpê Kris
kwỳjê mã amnhĩ tã ajarẽ. Amã mẽ hkĩnh nẽ
ate tanhmã mẽ ho mex to hã ajarẽ. Nhũm
prem nojarêt ka xep pre mẽ kãm pry hã
mẽ apkur xà hã mẽmoj gõ nhũm mẽ inhmã
ajarẽ. Nà ãm hãmri na ka hte ã mẽ ho mex
o apa anẽ. ã ate mẽ hipêx anhỹr o apata
ã na hte Tĩrtũm apumu nẽ hkĩnh nẽ. 7 Na
htem krĩ piitã hkôt mẽ kãm Kris kot tanhmã
mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh kaxyw
ma mẽ hwỳr pa. Nom mẽ apkur xà hprãm
xàj mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
xwỳnhjê hwỳr pa hkêt nẽ. 8 Jakamã kwa kêr
pu mẽ papajaja mẽ pahpê Jejus kôt mẽ htõ
hã mẽ kãm mẽõ hkwỳ nhõr o papa. Kot puj
mẽ ã mẽ ho ajuta anẽ nẽ te mẽ pajaxwỳja
mẽ ĩhkô hã ri mẽ kãm Kris jarẽnh o ri papa
pyràk.

*Xotre kãm Juãw kap*ẽr mar prãm kêt ã harẽnh

Matêwre 20.25-28, 23.1-12

9 Nẽ ra ixte anhõ krĩ kamã mẽ apê Kris
kwỳjê mã kagà nẽ mẽnh nhũm mẽ ate kamã
harẽnhta. Na xep pre Xotreja kuma nẽ ãm
kuma. Kêp mẽ akrãhtũm prãm xàj kãm
ixkapẽr mar prãm kêt nẽ. 10 Na xep hte
tanhmã ixto hêx to ho pa. Nom papxipix
ixto hêx kêt nẽ. Mããnẽn Kris kôt mẽ pahtõ-
jaja nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽ awỳr pan pôj
nhũm xep tanhmã mẽ amã mẽ ho hêx to.
Nẽ mẽ hpôx ã mẽ omu nom amnhĩ nhõrkwỹ
hwỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. Tã ka mẽ kurom
amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳ nhũm xep
tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk
nẽ mẽ hã mẽ amã akir nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre nê mẽ ajano. Na xep hte
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kot paj
nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ hãmri nẽ mẽ apiitã
mẽ anoo mã hã kãm akir. Tanhmã kot mẽ
ixto hêx to nẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to
hã kãm akir ka mẽ apiitã hã inhma.

Mẽ pahte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ pamã karõ

Rukre 6.45; Rõmãn 12.9

11 E kwa ixkràmnhwỳ. Kêr ka ã Xotre
kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ
pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. No kêt mẽ kot amnhĩ to mex
o ri mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kêp Tĩrtũm kra
jakamã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr xwỳnhjê kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

*Tem*ẽtre jarẽnh

12 Nẽ Temẽtre na hte tãm ri amnhĩ nhĩpêx
nẽ ãm hãmri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex
nẽ nhũm mẽ piitã axpẽn mã mex ã harẽ. Pa
hte ijaxwỳja mẽ kãm mex ã harẽnh o ri mẽ

hkôt ixpa ka htem inhma. ãm hãmri na pa hte tanhmã harẽnh to ho ri ixpa.

Kagà jatur xà
Sikũn Juãw 12-13

13 E kagàja kamã na pa ãm ja pix jarẽ nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ Gajore. Na pa kormã harẽnh jatur xà mẽnh kêt nẽ. 14 Nom kot paj tokyx ma awỳr mõ hãmri nẽ rĩ kormã amã hatur xàm kumẽ.

E kê Tĩrtũm akutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ ota jar Kris kôt akràmnhwỳjaja awỳr hpẽr mẽ. Nẽ kêr ka atar Kris kôt ixkràmnhwỳjê mã ijarẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Juãw pigêtre na pa ã awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

Jutre

Jutre kot Jejus kôt hkwỳjê piitã hwỳr kagà nẽ mẽnh

Jutre na pre kagàja nhĩpêx. Xiakre pyrà nẽ kêp Jejus tõ na pre. Tã kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kurẽ. Na pre mẽ hkwỳjaja kêp Jejus kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã axtem nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jakamã nhũm Jutre kagàja kamã Jejus kwỳjê mã hprĩ hã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ kot mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. Nẽ mẽ kãm:

[1] Pa Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ. Tĩrtũm kot ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnhjê hwỳr. Mẽpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê jakamã na hte Kra Jejus Kris mẽ wa mẽ pahtãnopxar mex rãhã ho pa.

Ixpê Jutre na pa hte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ ixpê Xiakre htõ na pa.

[2] Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr ho ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa mẽ kot Akra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumu nẽ amã mẽ hapê hã mẽ kamã axukaprĩ rãhã ho apa. Kê mẽ kamã amnhĩ krit nẽ àmnhĩx hamakêtkati nẽ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt pa. Anẽ.

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê jarẽnh

Wam Ximotre 1.18-20, 6.12

[3] E ixkràmnhwỳjaja. Nà inhmã mẽ akĩnh. Na pa pre jãã mẽ amã kagà hkwỳ nhĩpêx kaxyw. Mẽ pahte Jejus Kris kukwak ri amnhĩ nhĩpêx nyw ã tanhmã mẽ pajarẽnh to nẽ hã kagà kaxyw tã kormã harẽnh kêt nẽ. Kot paj axtem mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm mẽ pamã kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt pa. Nẽ kapẽr o amnhĩrĩt pa. Mẽ pahte mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã kêr pu mẽ kapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ krã hi kamã haxàr tỳx nẽ hã papa. Nom koja mẽhõ kapẽr kuhpa hã tanhmã mẽ amã kapẽr o hêx to ka mẽ ama nẽ ãm ama.

[4] Na xep ra kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja mẽ akôt pa nẽ mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ nom amnhĩ to hêx. Ka xep mẽ aprĩ hã mẽ hêx ã mẽ omunh kêt nẽ mẽ kêp Jejus kôt mẽ atõ hã mẽ hkamnhĩx nẽ atỳx amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳ. Nom mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx pix kaxyw na htem mẽ akôt pa nẽ mẽ amã kapẽr o:

—Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx nẽ mẽ pakutã nojarêt ho pa jakamã kwa kêr pu mẽ mãmrĩ nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho papa. Koja ja hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Kãm mẽ pajapê kênã kot kêt hã tanhmã mẽ pahto. No kêt Jejus Krisja mẽ ate kêp mẽ panhõ Pahihti hã harẽ nom kêp mẽ panhõ patrãw rỳ kêp mẽ panhõ Pahihti hkêt. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã mẽ amã harẽnh anhỹr o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot amnepêm mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh kot:

Ã mẽ kapẽr anhỹr o paja mỳrapê koja mẽ mex kêt nẽ pa. Koja Tĩrtũm mẽ homnuj tỳx kumrẽx.

Anhỹr o kot mẽ harẽnh. Tã pa mẽ amã ixprĩ hã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate inhmar nẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex kaxyw.

Tĩrtũm kot tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx to hã harẽnh

Sikũn Pêtre 2.1-17; Sikũn Ximotre 3.1-9

[5] Nẽ amnepê mã mẽ panhĩgêtjaja kormã Ejit kamã mẽ pa ri nhũm Tĩrtũm Ejit nhõ xwỳnhjê rũm mẽ kator pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê nhĩmex pa. Ra mẽ ate mẽ harẽnh mar mex tã pa axte mẽ amã mẽ harẽ.

[6] Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja. Na prem Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa htã tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ ra kãm ja ho anhỹr prãm nõkati nẽ Tĩrtũm kaga. Jakamã nhũm mẽ hã amỹnê nhũm mẽ unê nẽ kàx o mẽ hkaxpre pa. Nẽ nhỹri pika kaxwỳnh kãm kamàt kô htyk kãm mẽ kurẽ nhũm mẽ arĩ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgro kato nhũm mẽ rĩ kormã hapôx pa. Hãmri nẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx.

[7] Nẽ krĩ pê Sotõ nẽ Komo nhõ xwỳnhjaja na prem haxwỳja kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. Nẽ krĩja wa

hpuhã krĩ hkwỳ kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja mẽ uràk nẽ nẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx rãhã ho pa. Nẽ axtem nẽ axpẽn pê ri mẽ hprõ ho amnhĩkati ho pa. Nẽ mẽmy hkwỳjaja ri axtem nẽ axpẽn to amnhĩkati ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja ã omu nẽ mẽ hipy kuwy hpôk kwỳ rẽ nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ kãm ma xàj tee ri hprõt kaprỳ. Nẽ hprõt kaxyw õrkwỹ rũm hapôj nẽ hxêt pa nẽ hapêx. Na hte ã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Jakamã koja nhỹrmã kuwy hpôk rãhã xwỳnhta wỳr mẽ piitã mẽ rẽnh pa nhũm mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa nẽ aa à hapêx kêt nẽ. Nẽ à htỳx rãhã papa ho pa. Tã mẽ pahte Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê jarẽnh mar nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga kurê kumrẽx kaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ pamã mẽ harẽnh o amnhĩrĩt anẽ.

Mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjê jarẽnh
Sikũn Pêtre 2.10

8 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjaja na htem ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê pyrà nẽ amnhĩ tomnuj tỳx pix o ri pa. Jakamã na htem tanhmã hpimtir punuj to hãmri nẽ hkrã hapôj nẽ hpimtir xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jao hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa. Rỳ mẽnijê hõ rỳ mẽmyjê hõ nhũm mẽ axpẽn kãm hpijaàm kêt o pa. Rỳ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê ho kapẽr punuj nẽ. Kapẽr mã gêt o tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to. ã na htem hpimtir punuj xà hkôt amnhĩ tomnuj o pa anẽ. 9 Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh krãhtũm Mikewja. Kêp mẽ hkrãhtũm tã aa mẽ kãm kapẽr mã gêt kêt nẽ. Na pre Mojes ty nhũm Mikew ra ma hwỳr tẽn wrỳ. Nẽ kuri Satanasti pumu hãmri nẽ Mojes nhĩ nê tanhmã kãm kapẽr to. Nom kapẽr mã gêt o kãm kapẽr kêt nẽ. ãm kapẽr mã hprĩ ho kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa ãm omu kê nõ. Kot kaj tanhmã ho nhũm Tĩrtũm apumu nẽ hã tanhmã hã ato. Anẽ.

10-11 Nom ixte mẽ amã mẽ hpimtir punuj jarẽnh xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjaja kot hprĩ hã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh mar kêt jakamã na htem htỳx ri ho kapẽr o haprỳ ho pa. Te ho mry xoprêja hamaxpẽr kêt nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ homnuj tỳx nẽ.

Te mẽ kot finat Kaĩ kot amnhĩ tõ hpĩr xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Nẽ te mẽ kot finat Paraãw kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ kàxpore rũnh prãm xàj Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ te mẽ kot finat Kore kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽ kaxyw mẽ õ pahi xãm xwỳnhta kutã amnhĩ xunhwỳ. Mỳrapê koja mẽ jajê pyrà nẽ kuwy hpôk rãhã xwỳnhta wỳr ma hapêx pa.

12 Na ka htem apê Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr akuprõ. Nẽ tõhã mẽ apê hkwỳ hã amã axpẽn kĩnh ã axàpkur kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Nhũm ixte mẽ amã mẽ harẽnh xwỳnhjaja mẽ akôt agjê nẽ mẽ akutã apku. Jakamã kwa mẽ o kora mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. Mẽ hipêx o te mẽ ate mẽ axàpkur xà hã mẽ anhõ kamã kẽnre pumunh nẽ hanhir nẽ rẽnh pyrà nẽ amnhĩ nhĩhkô hã mẽ pumu nẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Na htem hpijaàm kêt kãm amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr pê apkur rũnh o pa.

Te na wrỳk kaxyw htyk rax nẽ mõr nhũm mẽ kot omunh nẽ wrỳk ã hkamnhĩx tã nhũm kôk kot nhãm mẽnh nhũm wrỳk kêêta pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ kot ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex pyràk tã mẽ amã ho hêx.

Nẽ te mẽ kêp mẽmo pĩ hpàr ra ô mã tãm tã ãm htỳx rã nẽ aa ô hkêt nhũm mẽ kot krãhyr nẽ mẽnh nhũm grà parta pyràk.

13 Nẽ te mẽ kêp gô xujanãr kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte gô xujanãrja hakàx wỳr kapê nẽ mra nhũm hamrô kỳxpê amgrà kamã arĩk nhũm gô awjanã nẽ ma akupỹm hipôk wỳr mra. Ja pyràk na htem ma nhỹhỹm mra nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ nhãm mra nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ ma akupỹm mẽ kurũm mra. Nhũm mẽ mar xà hkôt amnhĩ tomnuj rãhã ho pa.

Nẽ te mẽ kot kaxkwa hã kanhêre nhỹhỹm htẽm nhũm mẽ kot nhỹhỹm htẽm xà hkôt omunh kêêta pyràk. Jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã kamàt kô kamã mẽ rẽnh pa nhũm mẽ aa hapôx kêt nẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh
Apokarip 20.11-15

14 Nẽ na pre finat Enokja amnepê mã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã

tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ hkukamã mẽ harẽ. Enokja finat Atãw kanrẽhã htàmnhwỳ na pre. Tã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh o:

Koja nhỹrmã Pahihtija man pika hwỳr akupỹn wrỳ. Kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh xohtô rax mẽ mẽ hpimrààtã akupỹn wrỳ.

15 Hãmri nẽ mẽ pahpiitã kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa xwỳnhjê pumu nẽ tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o: "Jajaja na pre mẽ kãm Inhĩpêêxà Tĩrtũm prãm kêt nẽ ri kapẽr kwỳm pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ kapẽr punuj o pa. Ã na prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa." Anhỹr o mẽ harẽ nẽ amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

Ã na pre finat Enokja mẽ hkukamã mẽ harẽnh anẽ. 16 Ãm hãmri na mẽ harẽ. Tã na hte arĩ mẽ hkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Na htem nhãm tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ amnhĩ krã hkôt htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ amnhĩ to jarkrar rãhã nẽ. Nẽ hêx rom mẽ kêp mẽmoj jamỳnh kaxyw tanhmã mẽ kãm hêx to.

17 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Koja mẽ ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o hêx anhỹr o mẽ akôt pa ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ kapẽr mar kêt nẽ. ãm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã mẽ amã mẽ harẽnh toja mã mãn kêt ajamaxpẽr tỳx rãhã o ri apa. 18 Na prem mẽ amã mẽ harẽnh o:

—Jejus akupỹn wrỳk xwỳj ri koja mẽmojaja mẽ awỳr mran pôj. Nom mẽ kot Jejus kapẽr kwỳm amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja koja mẽ. Hãmri nẽ mẽ apê Jejus kwỳ hã mẽ apumu nẽ mẽ atã akunha nẽ mẽ atã hpẽr o axkẽ nẽ Tĩrtũm ã hpẽr o axkẽ nẽ kapẽr ã kagà hã hpẽr o axkẽ. Anẽ.

19 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja mẽ pahpê Jejus kwỳjaja mẽ pahte axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳrja na mẽ kãm hprãm. Mẽ kamã Tĩrtũm Karõ gjêx kêt jakamã mẽ kãm amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hprãm.

Mẽ pahte Kris akupỹn wrỳk jamãr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Matêwre 24.45-51; Rukre 12.25-40; Karatas 6.1-2; Xiakre 5.19-20; Sikũn Pêtre 3.12-15

20 Kwa mẽ apê Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê rom apkati mẽ amnhĩ kaxyw Jejus pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Te mẽ kot mẽ hakre hã ra àptàr nẽ amnhĩ krãm mẽ hakre xà jagjênh tỳxta pyràk.

Jao Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Nẽ Karõ nhỹ hã amnhĩ to hwỳr rãhã nẽ.

21 Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã kãm ajamaxpẽr rãhã ho ri apa.

Nẽ Pahihti Jejus Kris kãm mẽ pajapê hã kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.

Koja nhỹrmã kãm mẽ pajapê hã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to pu mẽ kuri pahtĩr tũm nẽ pahkĩnh nẽ papa ho papa. Tã kêr pu mẽ arĩ akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xà hã arĩgro jamãr rãhã ho papa.

22 Nẽ mẽ pahkwỳjaja kormã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ kamã axukaprĩ nẽ aprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. 23 Na pre ra mẽ hkwỳjaja mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kêr ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ te mẽ ate kuwy hpôk rũnh nê mẽ hpa hã mẽ hamỳnh nẽ nhãm mẽ rẽnh pyràk o mẽ hipêx. Jao mẽ kot nhỹrmã Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjê hkôt kuwy hpôk rũnhta wỳr pa pymaj mẽ nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx o ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ mẽ hkaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

Nẽ htỳx ri mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ kamã axukaprĩ ho ri apa nẽ mẽ kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Xatã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Nom kwa mẽ okora kêr ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

Jutre kot Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh

Wam Pêtre 1.5-7

24 Nẽ kêr pu mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka hte amnhĩ kôt mẽ ixunhwỳr tỳx nẽ pa mẽ akaga hkêt nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kot kaj nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ ixto api pa mẽ Akra mẽ war akuri axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to mex pê anhĩrã htỳx rax kãm ixpa. Jao ixkĩnh tỳx nẽ ixpa ho ixpa.

25 —Apê mẽ inhõ Tĩrtũm ã apyxi mex kumrẽx na ka. Na ka pre Pahihti Jejus Kris kukwak ri mẽ ixpiitã mẽ ixte amnhĩ tomnuj pê mẽ ixpytà. Nẽ na ka hte anhĩrã htỳx rax rãhã ri apa. Nẽ amex o amex nẽ axihtỳx o axihtỳx nẽ axàhpumunh o axàhpumunh. Nẽ apê mẽ inhõ Pahi Maati hã apyxi mex na ka. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri ka pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa rãhã nẽ. Tã arĩ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho apa ho rãhãã. Nẽ kot kaj apkati mẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho rãhãã. ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa ho rãhã ho rãhã. Tã ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

E kêr pu mẽ ã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh anhỹr o papa.

Ãm ja pix. Ixpê Jutre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

Apokarip

Juãw kot Jejus nhỹ hã mẽmoj

kukamã harẽnh

Juãw na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx. Juãw Paxis kêt axtem Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ pê Juãw na pre hipêx. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja unê nẽ ma gô hipôk pê Patos wỳr kumẽ nhũm kêp prês nẽ gô hipôk kãm pa ho pa nẽ aa kurũm kator kêt rãhã ty.

Jakamã kormã htĩr ri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ gô hipôkja wỳr wrỳ nẽ kãm mẽmoj kukamã awjarẽ nhũm kuma nẽ hkôt mẽmoj pumu. Te hpimtir kãm mẽmoj pumunh pyràk. Hãmri nẽ omu nẽ kuma nẽ amnhĩ xô ri mẽ pamã hã kagà. Na pre mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ hã kagà. Mẽ kot Jejus kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot Jejus ã tanhmã kêp hkwỳjê to ho pa nhũm mẽ hkwỳjaja pikaprãr ã kagà. Nẽ Jejus kêp Pahi Maati hã kot nhỹrmã mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ rẽnh par ã kagà. Nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã hkrajê ho mex kumrẽx ã nhũm mããnẽn hã kagà. Hãmri nẽ mẽ pamã hã kagà o:

1-2 E kot paj mẽ amã awjarẽ nẽ hã kagà. Ixpê Juãw ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ anhĩpêx to ho ixpa xwỳnh kot paj mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà. Na pre Tĩrtũmja Jejus mã mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to ho ra kãm ho amnhĩrĩt pa. Kot amnhĩ xô ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã harẽnh kaxyw. Hãmri nhũm kuma nẽ kot amnhĩ xô ri inhmã ujarẽnh kaxyw man ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnh mẽ nhũm man ixwỳr wrỳ nẽ ô ri inhmã mẽmoj to amnhĩrĩt pa. Ãm hãmri ã inhmã mẽmoj to amnhĩrĩt anẽ. Tã kot paj amnhĩ xwar mẽ apê Jejus kôt ri mẽ apa xwỳnhjê mã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate mar nẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa kaxyw. Nà ixte hã kagà mã xwỳnhja koja tanhmã amnhĩ to nẽ tokyx mẽ pahwỳr wrỳ. 3 Jakamã kwa kêr ka mẽ aprĩ hã kagàja kamã harẽ nẽ ama nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ piitã mẽ kãm kamã harẽnh o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ato mex ka mẽ akĩnh nẽ apa ho apa. Nẽ mẽ kot mẽ axujarẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ nhũm mẽ apyrà nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa.

Juãw kot krĩ pê 7 kôt Jejus kwỳjê hwỳr kagà rẽnh

4 E ixpê Juãw kot paj atar pika pê As kamã krĩ pê 7 piitã hkôt mẽ apê Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjê hwỳr kagà nẽ kurẽ ka mẽ kamã harẽ nẽ ama.

Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. Nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka pika pê As kamã akrajê ho mex nẽ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho apa. Kê mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. Ja na inhmã hprãm. Anẽ.

Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhũm pre ra rãhã ho rãhã. Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx par tã nhũm Tĩrtũm aa hapêx kêt kumrẽx. Koja arĩ rãhã ho rãhã. Na hte kaxkwa kamã kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã mẽ papytàr rãhã ho hkrĩ.

Nẽ Tĩrtũm Karõ te kot Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr xà hã hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwrỳt pê 7 xãm xwỳnhta pyràk. Na hte Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Tã kê mẽ ato mex rãhã ho pa.

5 Nẽ Jejusja na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o pa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Tã nhũm prem axtem nẽ kupĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Jejus kumrẽx ho htĩr nhũm htĩr o htĩr. Nẽ kêp pika piitã hkôt pahi piitã nhõ Pahihti. Kãm mẽ pajapê htỳx jakamã na pre mẽ panê ty nẽ hkamrôja te mẽ panê hpikapĩr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Jao te mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr par pyràk o mẽ panhĩpêx. 6 Nẽ na pre mẽ pahpê patre nẽ mẽ piitã mẽ ho Hipêêxà Tĩrtũm wỳr o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Nẽ kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kãm hprãm xà hkôt mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Jakamã kwa kêr pu mẽ kãm mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

7 Nẽ koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr kakrã kamã wrỳ pu mẽ pahpiitã wrỳk kãm omu. Nhũm mẽ kot hpĩr xwỳnhjaja tee ri amnhĩ wỳr omu. Nẽ pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj

jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o
kãm ma htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ kãm ma xàj
mur nẽ htertet o kuhê. Koja nhỹrmã Jejus
akupỹn wrỳ nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.
8 Nẽ Tĩrtũm na hihtỳx o hihtỳx nẽ àh-
pumunh o àhpumunh. Nẽ aa kot mẽhõ ni
rũm kator kêt. Na hte amnhĩ jarẽnh o:
—Ixrãhã ixpa xwỳnh na pa. Amnepê mã
kormã mẽmoj piitã hkêt ri pa pre ra ixrãhã
ri ixpa ho ixpa. Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj
akupỹm hapêx tã pa arĩ ixrãhãã. Anẽ.

*Juãw kot Jejus akup*ỹm htĩr ã omunh

9 Nẽ ixpê Jejus kôt mẽ atõ Juãw na pa hte
mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm
hte mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja mẽ apyrà
nẽ hã inhĩpêx kati ho pa. Mẽ pahte hkôt
ri amnhĩ nhĩpêx o papa jakamã na htem hã
mẽ pahtomnuj tỳx rãhã ho pa. Tã pu htem
ỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ hkôt
amnhĩ nhĩpêx. Jakamã na pa pre Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ajahkre rãhã ho ri mẽ akôt ixpa.
Nẽ Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti hã mẽ amã
harẽ. Mỳrapê na prem hã ixpynê nẽ man
amnẽ ixto tẽ nẽ jar gô hipôk pê Patos kãm
inhmẽ pa kamã ixpê prês nẽ ixpa ho ixpa.
10 Tã nhũm tômĩk pa Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh o nhỹ. Hãmri nhũm Karõ tanhmã
ixkrã hto pa te ixpimtir kãm mẽmoj
pumunh pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽhõ
kapẽr ma. Te kot pifti kakôr tỳx pyràk
pa kuma. 11 Hãmri nhũm inhmã kapẽr nẽ
inhmã:
—Pa Juãw? E kot paj amã mẽmoj to amn-
hĩrĩt ka omu nẽ akwỳjê mã hã kagà. Nẽ hã
kagà hpa hãmri nẽ ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt
mẽ kêp ixkwỳ hã axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê hwỳr arẽ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ
mar nẽ axkãm hamak rom nẽ ri pa kaxyw.
Epes wỳr nẽ Emĩnã hwỳr nẽ Pekamõ hwỳr
nẽ Xijaxir wỳr nẽ Satre hwỳr nẽ Pirate
hwỳr nẽ Raxisej wỳr. Krĩ pê 7ja piitã hwỳr
ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr arẽ kê mẽ apyrà
nẽ mẽmoj jarẽnhja ma. Anẽ.
12 Hãmri pa ixte mẽhõja pumunh kaxyw
ho ijakẽx nẽ kanê hkwỳ pumu. Kanê kêp 7
nẽ piitã ôr o.
13 Nẽ kanê nhĩpôk ri mẽhõja te panhĩ pyrà
nẽ pahi hã ê mex kãm xa. êja hpar kõn kôt
hitep nhũm xa. Nẽ pahi hã mẽ hinô hpre
xà ho amnhĩ nhĩnô hpre nẽ xa. Hinô pre
xàja ôr pix o. 14 Nẽ hkrã hkĩ te kaxàt nhĩ jaka
pyrà nẽ hakaajre. Nẽ no te kuwy hpôk pyrà
nẽ hkarỳr tỳx nẽ. 15 Nẽ hpar te mẽmo kàx
karỳr tỳx pyràk. Nẽ kapẽr te gô hprõt tỳx
koko pyràk. 16 Na pre upôk rũm kanhêti ho
7 nẽ hamỳ nẽ o xa. Nẽ hakwa rũm wapo
põm kato nẽ akutã wa gixre nẽ ajêt. Nẽ
hkuk kamã hirã htỳx kumrẽx. Te myt kot
mẽ pano hã harir nhũm gêk tỳx pyràk. Ã
mẽhõja kot anhỹr.
17 Pa tee ri tanhmã kute hã omu nẽ inhmã
ma htỳx kumrẽx nẽ umaj tẽm nẽ hpar pê
te ixtyk pyrà nẽ nõ. Hãmri nhũm ixtã upôk
rũm ĩhkraja xi nẽ inhmã kapẽr nẽ inhmã:
—Kwa amã ixpuma hkêt nẽ. Pa na pa.
Amnepê mã kormã mẽmoj kator kêt ri pa
pre raa. Nẽ ixrãhãã. Koja nhỹrmã mẽmoj
akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã ixpa ho ixpa.
18 —Na pa pre ty tã akupỹm ixtĩr. Nẽ ixtĩr
o ixtĩr. Kam ixpumu. Kot paj axte ixtyk kêt
nẽ. Ixpê mẽhtykjê hpãm jakamã papxipix
na pa hte mẽ htyk ã arĩgro jarẽ nhũm mẽ
hã ty nẽ ma mẽhtykjê papxà hwỳr ma pa.
19 —E kêr ka ate mẽmoj pumunh xwỳnhta
pumunh tỳx nẽ akwỳjê mã hã kagà. Nẽ
mẽmoj kormã kot amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm
ate omunh mã xwỳnhta ka inhỹ hã mẽ kãm
hã kagà. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar tỳx
kaxyw.
20 —Nẽ kot paj axte ixprĩ hã ate mẽmoj
pumunh xwỳnhta jarẽ ka inhma. Nà kanê
pê 7ta te mẽ kot krĩ hkwỳ pê 7 kamã mẽ
kêp ixkwỳ hã axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê pyràk. Nẽ inhĩhkra kamã kanhêti
pê 7ta te kêp inhmã mẽ kot mẽ hamãr
xwỳnhjê pyràk. Anẽ.

2

*Epes kamã Jejus kw*ỳjê hwỳr kagà

1 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:
—E kêr ka krĩ pê Epes kamã ixkwỳjê
jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ amẽ. Nẽ kagàja
kamã mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:
Pa Epes kamã ixkapẽr mar kaxyw
axpẽn wỳr apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa
mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê ixupôk o kanhêti
ho 7 nẽ hamỳnh nẽ ho ixãm xwỳnhta na
pa. Nẽ ixpê ôr o kanê pê 7 nhĩpôk ri ixpa
xwỳnhta na pa ã mẽ awỳr ixpẽr mẽnh
anẽ.
2 Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex
o ixpa. Na ka htem inhmã amnhĩ nhĩpêx
mex nẽ pa ja hã mẽ apumu. Mẽ kot ixtã
mẽ anhĩpêx kati htã ka mẽ kutã amnhĩ to

htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Nhũm ixte mẽ awỳr mẽ rẽnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr pan pôj ka mẽ aprĩ hã mẽ kot amnhĩ to hêx ã mẽ omu. Hãmri nẽ tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ amnhĩ nê mẽ hanor kurê kumrẽx. Ãm hãmri na ka htem ã mẽ hipêx anẽ.

3 Nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja kot tanhmã ixtã mẽ atomnuj tỳx to htã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

4 ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr nyw ri na ka prem amã axpẽn kĩnh nẽ axpẽn to mex o ri apa. Nẽ mẽ amã axpẽn tã ma ho te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn nhĩpêx. Tã tanhmã ajamaxpẽr to nẽ axte ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jao te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Pa tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ.

5 Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ akupỹm mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr nyw ri mẽ ate axpẽn nhĩpêxta o akupỹm axpẽn nhĩpêx o apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj te mẽ apê mẽ anhõ kanê hpyr nẽ kapôt ã mẽnh pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ri apa nẽ gaa nẽ apikaprãr pa. Tã mẽhõ koja mẽ amỳr pê mẽ anhõ krĩ kamã mẽ kãm ijarẽnh o pa?

6 Nẽ mẽ kêp Nikoraw nhõ xwỳnhjaja na ka htem mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ ixpyrà nẽ apê ja hprãm nõkati nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ.

7 Tã ixte mẽ amã ixkapẽr jatur xà na ja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tĩrtũm nhõ krĩ kamã mẽmo pĩ hpàr kuhê xwỳnh. Mẽ kot ô hkur nẽ axte htyk kêt nẽ pa ho pa mã xwỳnhta. Kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ arĩ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty pa akupỹm mẽ ato mẽ atĩr nẽ ma pĩ hpàrta wỳr mẽ arẽ. Ka mẽ ma hwỳr mra nẽ ô hõ hta nẽ akrẽ nẽ axte atyk kêt kumrẽx nẽ apa ho apa.

E ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Epes kamã ixkwỳjê jamãr o pa xwỳnhta wỳr ã ixkapẽr ã kagà anẽ nẽ mẽ hwỳr amẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà hpa.

*Emĩnã kamã Jejus kw*ỳjê hwỳr kagà

8 Hãmri nhũm hpãnhã Emĩnã nhõ xwỳnhjê kaxyw inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Nẽ hpãnhã Emĩnã kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Emĩnã kamã ixkapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixrãhã ho ixrãhã ixpa xwỳnhta na pa. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pa pre ixrãhã nẽ ri ixpa. Koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã ho ixrãhã nẽ ri ixpa. Na pa pre ty no ãm akupỹm ixtĩr o ixtĩr. Tã pa ã mẽ awỳr ixpẽr mẽnh anẽ.

9 Nà na pa hte mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Na hte mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixtã mẽ atomnuj to ka mẽ apê amrakati nẽ ri apa. Nom mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx jakamã te mẽ apê mẽ hikukrêx rũnh kumrẽx xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ixkukwak ri akĩnh rãhã ri apa. Na hte mẽ kêp Ijaew ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ ato kapẽr punuj rũnh o pa. Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm Satanasti kôt pix mã na htem amnhĩ nhĩpêx o pa.

10 Tã mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja kot ixtã mẽ atomnuj tỳx o pa htã kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Koja Satanasti mẽ akwỳjê pynê nẽ mẽ ajagjê. Hãmri nẽ mẽ ate ixkaga hprãm xàj tanhmã mẽ anhĩpêx kati hto ka mẽ hagjênh xà kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o atã arĩgro pê 10. Nom kêr ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar mã tã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Kot kaj mẽ aa ixkaga hkêt nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ty pa akupỹm mẽ ato mẽ atĩr nẽ ma amnhĩ wỳr mẽ ato api. Hãmri ka mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa nẽ axte atyk kêt nẽ apa.

[11] E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽrja anhỹr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ ma kuwyta wỳr apa hkêt nẽ.

E. Ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Emĩnã kamã ã ixkrajê mã ixkapẽr ã kagà anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

Pekamõ kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà
Sikũn Korĩt 6.14–7.1

[12] Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ hpãnhã inhmã:

—E hpãnhã Pekamõ kamã ixkrajê jamãr o pa xwỳnhja wỳr kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Pekamõ kamã ixkapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê ijakwa rũm põm wapo akutã wa gix nẽ kator nẽ ãm xwỳnhta na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

[13] Na pa hte mẽ anhõ krĩ nhõ xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Satanasti kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã mẽ anhõ krĩ te kêp Satanasti nhõ krĩ pyràk. Ãxipas kot mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr o mẽ ahkre ho pa nẽ aa hkaga hkêt tã nhũm prem axtem nẽ ixtã kupĩ. Ka mẽ ja hã mẽ omunh tã mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ arĩ ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

[14] Mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Na hte mẽ akwỳjaja axtem nẽ Paraãw kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Na pre Paraãwja Parak mã tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ amnhĩ xô ri tanhmã mẽ anhĩgêt mã kapẽr to ho pa. Nom ixkapẽr kôt kêt ixkapẽr kuhpa hã tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm: "Mẽ mãmrĩ ma sãnti hã mẽ hkĩnh mã xwỳnhjê hkôt mra nẽ sãnti hã apku nẽ hã akĩnh. Nẽ mẽ uràk nẽ axpẽn pê axpẽn prõ ho amnhĩkati nẽ axpẽn pê ri axpẽn mjên o amnhĩkati nẽ mẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Ja mex kênã." Anhỹr o mẽ anhĩgêt mã kapẽr o pa nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tã ka mẽ akwỳjaja mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Kwa ja mex kêt.

[15] Na hte mẽ akwỳjaja Nikorawjê kapẽr kôt ixkapẽr kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ja mããnẽn mex kêt. [16] Tã ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ tomnuj anhỹr o pa ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ nê tanhmã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. Kwa mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ tokyx ja kaga nẽ akupỹm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj tokyx mẽ awỳr wrỳ nẽ te ijakwa rũm põm wapo kator xwỳnhta o mẽ hkanhwỳr pyràk o mẽ anhĩpêx. Nom ixkapẽr xihtỳx pix o tanhmã mẽ anhĩpêx to.

[17] E kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Nẽ kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj akupỹm mẽ ato mẽ atĩr hãmri nẽ ra pam mẽ amã mẽ anhõ ka mẽ hkur o apa. Te amnepêm Ijaew kapôt ã pa nhũm ixte mẽ hwỳr "manã" anhỹr xwỳnhta rẽnh nhũm mẽ kot hkur o pata pyràk. Nom ixte mẽ amã mẽ anhõja na hpimxur. Ãm papxipix na pa hte mẽ kãm õr o ixpa.

Nẽ kot paj mẽ atã mẽ anhĩxi nyw rẽ. Jao kẽn jakare hkwỳ hã ahpỹnhã mẽ anhĩxi nyw jaxwỳ nẽ mẽ amã kugõ. Ka mẽ hamỳ nẽ kapxipix amnhĩ nhĩxi nyw pumunh o apa.

E ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Pekamõ kamã ixkrajê hwỳr ã ixkapẽr anhỹr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

Xijaxir kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà
Jutre 3-23

[18] Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Xijaxir kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ amẽ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Xijaxir kamã ixkapẽr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê Tĩrtũm Kra na pa. Ixpê inhno te kot kuwy hpôk karỳr tỳx pyràk xwỳnhta na pa. Nẽ ixpê ixpar te kot kàx karỳr tỳx pyràk xwỳnhta na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

19 Na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx kôt
mẽ apumunh mex o ri ixpa. Na ka
htem amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr pê
inhmã amnhĩ to mex o ri apa. Mẽ akwỳ
kot ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka
mẽ umaj aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ amã
ixkĩnh tỳx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho ri apa. Nẽ axpẽn to mex nẽ ixkôt pix
mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ra ixkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o wam mẽ ate ixkôt
amnhĩ nhĩpêxta jakre. Nà ja inhmã mex
kumrẽx.
20 ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Mẽ
akôt niti ri pa xwỳnh Jejapewtita. Kêp
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã
amnhĩ to hêx xwỳnhtita. Na hte ixkapẽr
kupa hã tanhmã mẽ ajahkre hto ka htem
ama nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ.
Na hte mẽ amã: "Xê mẽ mãmrĩ ri mẽ
hkuprỳjê hwỳr mra nẽ mẽ ho amnhĩkati.
Nẽ axpẽn pê mẽ aprõ nẽ mẽ amjên o
amnhĩkati. Nẽ mẽ kot sãnti hã mẽ hkĩnh
nẽ hã apkur xwỳnhjê hkôt mra nẽ mẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tĩrtũm kãm ja mex
kênã." Anhỹr o mẽ amã kapẽr o pa. Nẽ
inhmã ja mex ã ijarẽ nom inhmã ja mex
kêt. Tã ra mẽ akwỳjaja kapẽr ma nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx ka mẽ ja hã mẽ omunh tã
amnhĩ nê nitita janor kêt nẽ nhũm arĩ ri
mẽ amã hêx o ri mẽ akôt pa. 21 Ra kot
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ akôt pa ry
rax kumrẽx tã pa kormã ja hã tanhmã
ho hkêt nẽ kormã amnhĩ tã hamã. Kot
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga kaxyw na
pa kormã hamãr o ri ixpa. No nhũm aa
hkaga hkêt nẽ.
22 Mỳrapê kot paj tokyx tanhmã ho
nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o
hikwỹ. Tã mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot amnhĩ tom-
nuj ã amnhĩ pumu nẽ hkaga hkêt hã kot
paj mã mẽ ho anẽ nẽ. Mããnẽn tanhmã
mẽ homnuj to nhũm mẽ nitita pyrà nẽ
amnhĩ xà htỳx kamã hamak o hikwỹ.
23 Nẽ nitita kot paj kêp hkrajê nhĩmex
pa. Ka mẽ apê ixkrajaja ja hã ixpumu nẽ
ixte mẽ apiitã ahpỹnhã tanhmã mẽ aja-
maxpẽr to hkôt mẽ apumunh ã ixpumu.
Nẽ ixte ahpỹnhã mẽ apiitã tanhmã mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ
apumunh xà hkôt tanhmã mẽ anhĩpêx to
hã ixpumu.
24 Na hte mẽ akwỳjaja akwỳjê rom nita
kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽrja mẽ kot
kãm: "Satanasti kapẽr pimxur" anhỹr
xwỳnhta kôt nhũm mẽ amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ. Na htem ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
mex o ri pa. Tã ã mẽ ate ixkôt amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o apa xwỳnhjaja kot paj mẽ
amã ja pix ã karõ ka mẽ inhma. 25 Kêr ka
mẽ arĩ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri
apa rãhã pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Ãm ja
pix ã kot paj mẽ amã karõ.
26 Nẽ kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê
amnhĩ to htỳx nẽ arĩ inhmã hprãm xà
hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hãmri pa
ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ate krĩ
hkwỳ hkôt mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptàr
o apa kaxyw mẽ axunhwỳ. Ka mẽ apê mẽ
õ pahihti nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o ri
apa.
27 Na pre Inhĩpêêxà ixte pika piitã hkôt
ri mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptàr kaxyw
ixãm.
Tã kot paj nhỹrmã amnhĩ pyrà nẽ mẽ
kaxyw mẽ axunhwỳ ka mẽ inhmã mẽ
hamãr o apa.
Nhũm mẽhõ ixkapẽr kwỳm ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ka mẽ ja hã omu nẽ hã
tanhmã ho. Te mẽ kot poti punuj mỳnh
nẽ mẽnh nẽ hkrakrak pyràk.
28 Kot paj ã mẽ ate mẽ hipêx anhỹr o
apa kaxyw mẽ axunhwỳ. No ãm ja pix
kêt. Kot paj te ixte mẽ amã kanhêti hõ
nhõr pyràk o mẽ anhĩpêx. Arĩgro hkôt
kanhêti no hpôk rax japôx xwỳnhta kot
paj te ixte mẽ amã õr pyràk ka mẽ ixri
atĩr tũm nẽ apa ho apa.
29 E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr
mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ
wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr
anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa. Anẽ.
—E Juãw. Kêr ka ã Xijaxir kamã ixkrajê
kaxyw ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh
anẽ. Anẽ.
Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hipêx nẽ
mẽ hwỳr kumẽ.

3

Satre kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà
Rukre 12.35-40

1 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:
—E hpãnhã Satre kamã ixkwỳjê jamãr
xwỳnh wỳr kagà nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ
mẽ kãm:

Pa Satre kamã ixkrajaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê inhĩhkra ho kanhêti pê 7 jamỳnh nẽ xãm xwỳnhta na pa. Nẽ ixpê inhĩhkra ho Tĩrtũm Karõ ãm pyxi htã te kamã kêp 7 jamỳnh nẽ ho ixãm xwỳnhta na pa mẽ amã ixkapẽr.

Na pa hte mẽ ate tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Mẽ piitã kot axpẽn mã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽnh tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na ka htem ixkuhpa hã pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jakamã te inhmã ra mẽ atyk nẽ mẽ anhĩkwỹ pyràk.

2 Na ka htem ãm akrành mã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx nom Tĩrtũm mẽ wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Ra Tĩrtũm mẽ wa ixte ja hã mẽ apumunh mex. Mẽ ate kormã wa inhnoo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũre nẽ wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ.

3 Kêr ka mẽ amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx nyw ri mẽ kot ixkapẽr o tanhmã mẽ ajahkre htoja mã ajamaxpẽr nẽ amnhĩ tomnuj mã anhũre. Nẽ ixkapẽr kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj nhỹrmã mẽ ajaêr pê akupỹn mẽ awỳr wrỳ nẽ ja hã tanhmã mẽ ato.

4 ãm mẽ agrêre nẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ axê jakare kamã apa nẽ tanhmã amnhĩ pê htyk to hkêt pyràk. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã ixri mẽ axê jakare kamã apa ho apa. Ra mẽ ate ja ho anhỹr mã tãm kênã. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

5 Nẽ krĩ piitã hkôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã atyk xwỳnh piitã kot ka mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ra mẽ hixija Mẽpahpãm Maati nhõ kagàja kamã na. Kamã mẽ atĩr o mẽ atĩr mã xwỳnhjê nhĩxi piitã hã kagà. Kot paj kagàta kamã aa mẽ anhĩxi grành kêt nẽ. Hãmri nẽ Inhĩpêêxà mẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã mẽ ajarẽnh o: "E mẽ jajê pumu. Ixkwỳ na mẽ." Anhỹr o mẽ kãm mẽ ajarẽ.

6 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Satrejê mã ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

*Pirate kamã Jejus kw*ỳjê hwỳr kagà
Wam Tesarõn 2.13-16

7 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Pirate kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh hwỳr kagà nhĩpêx nẽ amẽ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm kãm:

Pa Pirate kamã mẽ ate ixkapẽr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Inhmex o inhmex xwỳnh na pa. Aa ixêx kêt nẽ ixpa xwỳnh. Amnepê mã na pre mẽhõja pahi Tawi mã õrkwỹ mex ã saf jamãr o pa. Tã pa hte uràk nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr mẽ gjêx xà hã saf jamỳ nẽ ho ixpa. Ãm papxipix inhõ saf jakamã papxipix na pa hte mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ agjêx kaxyw mẽ amã kahê xà rẽ nẽ ixkra hkêt xwỳnhjê pê kahê. Kot paj mẽ apê ixkrajê mã kahê xà rẽ ka mẽ hwỳr agjê. Hãmri pa mẽ atã kahê nhũm ixkra hkêt xwỳnhjaja tee ri kãm mẽ akôt gjêx prãm kaprỳ.

8 Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex o ri ixpa. Mẽ agrêre htã na ka htem ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Jakamã kot paj te ixte mẽ amã Tĩrtũm nhõ hakwakre kahê xà mẽnh pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê mẽ amã kapẽr kaprỳ ka mẽ arĩ ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa.

9 Nẽ mẽ anhõ krĩ kamã mẽ akwỳjaja na prem ra Satanasti hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hêx rom mẽ amã amnhĩ to hêx nẽ mẽ amã: "E mẽ ixpê Ijaew mex jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx." Anhỹr o mẽ amã karõ htã no ãm mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh na mẽ. Tã kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ akupỹm mẽ awỳr mra nẽ mẽ akutã hkõnkrã ho rôrôk nẽ hkrĩ

nẽ mẽ amã: "Nà mẽ kajaja na ka pẽr mẽ
ixrom Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx. Mãn kãm
mẽ ajapêê." Anẽ.
10 Mẽ kot ixtã mẽ atomnuj tỳx nhũm
mẽ ate amnhĩ xà htỳx kamã ajamak tã
aa mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ ixte
mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkôt mẽ kutã
amnhĩ to htỳx rãhã arĩ ixkôt ri amnhĩ
nhĩpêx o apa. Jakamã mẽ kot nhỹrmã
mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja pika piitã hkôt
tanhmã mẽ homnuj tỳx to nhũm mẽ
amnhĩ xà htỳx kamã ama. Tã kot paj mẽ
anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ tanhmã
mẽ ato hkêt nẽ ka mẽ amex nẽ ri apa ho
apa.
11 E kot paj tokyx akupỹn mẽ awỳr wrỳ
nẽ mẽ ate ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ã
mẽ ato mex rax kumrẽx. Jakamã kwa mẽ
mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o inhmã
hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
rãhã ty. Kot ka mẽ anhỹr kêt kot pa mẽ
amã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.
12 Nẽ kot kaj mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ inhmã
hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
rãhã ty. Hã kot paj amnhĩ kôt mẽ ato
mẽ axihtỳx nẽ ka mẽ aa ixkaga hkêt nẽ.
Nẽ kot paj nhỹhỹnh mẽ atã mẽ inhĩxi
ho axkrunẽpxi nẽ haxwỳ. Inhĩpêêxà
nhĩxi nẽ inhĩxi nyw nẽ Inhĩpêêxà nhõ krĩ
nhĩxija kot paj nhỹhỹnh mẽ atã haxwỳ.
Tĩrtũm nhõ krĩ mẽ kot kãm: "Jeru-
jarẽ nyw" anhỹr xwỳnhta koja nhỹrmã
tanhmã amnhĩ to nẽ ra kaxkwa rũm pika
wỳr wrỳ.
13 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr
mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ
wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr
anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa.
Tã ãm ja pix. Na ra hapêx. Anẽ.
—E Juãw. Kêr ka ã Pirate kamã ixkrajê mã
ixkapẽr ã kagà anẽ. Anẽ.
Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

Raxisej kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà

14 Nhũm pre Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ
inhmã:
—E hpãnhã krĩ pê Raxisej kamã ixkrajê
jamãr xwỳnh wỳr kagà nhĩpêx nẽ amẽ. Nẽ
mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o:
Pa Raxisej kamã ixkrajaja. Ot pa mẽ
awỳr ixpẽr mẽ. Ãm hãmri ixkapẽr o ixpa
nẽ aa ixêx kêt xwỳnhta na pa. Jakamã
ãm hãmri na pa hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkre o ixpa nẽ aa ja kaga hkêt nẽ. Pa
na ixpê mẽmoj piitã hpàr krax.
15-16 Na pa hte mẽ ate tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã
ho ixpa. Kop apu mẽ ate ixkôt amnhĩ
nhĩpêx mex ronhỹx pa ja hã mẽ apumu
nẽ ixkĩnh nẽ. Nom mẽ ate ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt. No mããnẽn aa ixkaga
hkêt nẽ. Na ka htem ri atỳx amnhĩ krã
hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho apa nhũm ja ixpê omnuj nẽ. Kot kaj
mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa pa
hpãnhã amnhĩ nê mẽ akurê. Te mẽ kot
gô xenh nõkati janhir nẽ tee hkakinh nẽ
akupỹm hkapĩr pyràk.
17 Mẽ ate inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ
nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Nẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ
amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr mex kêt
nẽ.
18 Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ
akupỹm ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ.
Kêr pa ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut
kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj rẽ nẽ tanhmã
mẽ akrã hto ka mẽ inhnoo mã tãm amnhĩ
nhĩpêx mex o ri apa. Hãmri pa mẽ amã
tanhmã amnhĩ to amnhĩrĩt to ka mẽ aprĩ
hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex
nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri apa.
19 Xà inhmã mẽ ajapê hkêt ã na pa ã mẽ
amã ixkapẽr anẽ? Nà inhmã mẽ apiitã
mẽ ajapê htỳx kênã. Nom inhmã mẽ
ajapê htã ka htem ixkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Na pa tee ri amnhĩ tã mẽ apumu
nẽ ja hã tanhmã mẽ atomnuj tỳx to.
Tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer
nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.
Jakamã kwa mẽ tokyx ate amnhĩ tomnuj
kaga nẽ akupỹm amnhĩ kaxyw inhmã
ajamaxpẽr ho ri apa.
20 Na htem hkwỳjê nhõrkwỹ hwỳr gjêx
kaxyw hakwa krem kãm àkjêr o kuhê
nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ
hwỳr agjê. Nẽ mẽ ixkre hkre kamã axpẽn
mã kapẽr o hkrĩ rỳ axpẽn mã kapẽr pê
mẽmoj to hkõm o hkrĩ. Ja pyrà nẽ ot pa
mẽ ajamãr o ixpa. Mẽ ate inhmã anhỹr
nhũm ixte mẽ akôt ixpa ho ixpa nhũm
mẽ pahte axpẽn to mex o papa kaxyw.
21 Kormã mẽ kot ixpĩr kêt ri na pa
pre mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã
amnhĩ to htỳx o ixpa. Amnhĩ to htỳx
nẽ ri ixpa kamã ixtyk jakamã nhũm In-

hĩpêêxà akupỹm ixto ixtĩr nẽ akupỹm
amnhĩ wỳr ixto api. Hãmri nẽ amnhĩ
nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà
kamã inhỹr pa ixkrĩ ho ixkrĩ nẽ ĩhkô hã
mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o ixkrĩ. Tã kot
kaj mẽ atõ ixpyrà nẽ ate amnhĩ tomnuj
nê amnhĩ to htỳx nẽ. Nẽ inhmã hprãm
xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty.
Hã kot paj amnhĩ pyrà nẽ wa ixte mẽ
ato amnhĩptàr ã ixkrĩ xàja kamã amnhĩ
nhĩhkô hã mẽ akrĩ ka mẽ wa inhĩhkô hã
wa inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.
22 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr
mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ
wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr
anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã
ho ri apa.
Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.
—E Juãw. Kêr ka Raxisej kamã ixkrajê mã
ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ kagàja
piitã krĩ hkwỳ kamã ahpỹnhã ixkwỳjê hwỳr
arẽ kê mẽ kamã harẽ nẽ ixkapẽr ma. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus inhmã kapẽr anẽ. Pa
kuma nẽ ô ri mẽ piitã mẽ kãm hã kagà hpa.

4

*Tĩrtũm kot m*ẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà
jarẽnh

1 Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa
hwỳr mẽ gjêx xà hã hakwakreja amnhĩ kahê
xà mẽ pa omu. Hãmri nhũm axte mẽhõ
kapẽr tỳx xwỳnhta. Te kot pifti kakôr
tỳx pyràk xwỳnhta axte inhmã kapẽr nẽ
inhmã:
—E amnẽ ixwỳr api pa mẽmoj nhỹrmã
kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã amã
ho amnhĩrĩt ka omu. Anẽ.
2 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã
ixto nẽ ixto api pa kaxkwa kamã mẽmoj
pumunh o xa. Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr
ã hkrĩ xà maatita pa pre omu. Nhũm kamã
mẽhõja nhỹ. 3 Kuk kamã hirã htỳx kumrẽx.
Te mẽmo kẽn kamrêk karỳr jaxênh tỳx
pyràk. Nẽ kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà
puhã màxwỳxti grãgrãreja kãm hipôk nẽ
harir pa omunh o xa.
4 Nhũm hkrĩ xà maati puhã mẽ ho amn-
hĩptàr o hkrĩ xà kêp 24. Kamã mẽ àptàr
tũmjaja hkrĩ. Mẽ piitã ôr o mẽ ahkà htu nẽ
ê jakare nẽ hkrĩ.
5 Nẽ Tĩrtũm hkrĩ xà maatija rũm na
katõtõk nẽ hkrakrak nẽ haxênh japà nẽ
hikwỹ. Nẽ hkrĩ xà kapem kanê maati
pixi kamã kwrỳt pê 7ja pôk rãhã ho kuhê.
Kanêja te Tĩrtũm Karõ pyràk.
6 Nẽ hkrĩ xà kapem mẽmo te gô rax
pyràkja hkarỳr jaxênh tỳx kumrẽx nẽ
nõ. Te ho kàx karỳr jaxênh tỳx pyrà nẽ
hkarỳỳre. Nẽ hkrĩ xà puhã mẽmoj tĩr nẽ
kuhê pê kwat kuhê. Nẽ õkwa nẽ katut piitã
hkôt no. Ãm no xohtô rax kumrẽx. Na pre
ã mẽmoj kêp kwatja no xohtô anẽ pa omu.
7 Wamta te kot mry pê rêãwti pyràk. Nẽ
hkôt ja te kot môx myti pyràk. Nẽ hapu hã
hkuk te panhĩ hkuk pyràk. No hapu hã ja te
kot àànhàhti htor kaxyw hara koror pyràk.
8 Nẽ piitã hara kêp 6. Nẽ ĩ piitã kamã no.
Nhũm prem Tĩrtũm mã mex o mex ã grer
rãhã ho kuhê nẽ aa pinhkrênh kêt nẽ. Nẽ
kãm grer o:

Amex o amex Tĩrtũm.
Nẽ axihtỳx o axihtỳx.
Nẽ aa ate amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx.
Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri ka ra
arãhã ri apa. Tã arĩ arãhã ri apa xwỳnh na
ka. Kot kaj aa ajapêx kêt nẽ.
ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex rãhã ho
apa.
Nẽ amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

9-10 Nhũm prem xatã mẽ ho amnhĩptàr hkrĩ
xà kamã hkrĩ xwỳnhja mẽ kot kãm "Rãhã
pa xwỳnh" anhỹr xwỳnhta mã ã grer anhỹr
o kuhê. Kãm mex o mex ã grer pê tanhmã
kot mẽ ho mex to hã harẽ. Hãmri nhũm mẽ
àptàr tũm pê 24jaja mããnẽn kutã hkõn krã
ho rôrôk nẽ hipô hpa nẽ hkrĩ. Nẽ amnhĩ krã
rũm ôr o mẽ ahkàja kwrỳ nẽ hpar pê haxwỳ.
Kêp mẽ õ Pahi Maati hã hã hpijaàm kaxyw
wamtajê pyrà nẽ mex o mex ã harẽnh o hkrĩ
nẽ kãm:

11 ãm hãmri na pa htem amex o amex ã ajarẽ
Tĩrtũm
Apê mẽ inhõ Pahi Maati na ka.
Nẽ apê mẽ inhõ Tĩrtũm na ka.
Na ka pre mẽmoj piitã ho akato. Axàh-
pumunh tỳx nẽ ajamaxpẽr tỳx o
mẽmoj piitã amã hprãm xà hkôt ho
akator pa.
Jakamã na pa htem ã amex o amex ã ajarẽnh
anẽ. Mẽ ixrom axihtỳx mex kumrẽx
na ka hte apa Tĩrtũm. Anẽ.

5

*M*ẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer xwỳnh jarẽnh

Juãw 1.29; Piripos 2.5-11

[1] Tã pa pre arĩ te kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatita kamã hkrĩ xwỳnh nhĩhkra kamã kagà pa omunh o xa. Upôk rũm omu. No ãm axtem kagà kaxkep na pre. Nẽ akutã hã kagà nẽ menh ê ho ho htỳx xàja kêp 7.

[2] Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh xihtỳx xwỳnhja kapẽr tỳx kãm kapẽr o:

—E mẽ atõ na ate kagà mũj pyr nẽ ho htỳx xà hpôt mã tãm? Anẽ.

[3] Hãmri nẽ tee ri mẽ piitã mẽ hkapi nom nhũm ja kaxyw mẽhõ amrakati kumrẽx. Kaxkwa kamã amrakati nẽ pika kamã mããnẽn amrakati nẽ pika hkrak ri amrakati. Nhỹri mẽhõ kot kagà kaxkepta pyr nẽ hpôt nẽ omunh mã tãm xwỳnhja amrakati ho amrakati.

[4] Nhũm tee ri mẽhõ japêr nom mẽhõ pumunh kêt nẽ. Pa tee ri ja hã omu nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ inhmỳr o xa.

[5] Hãmri nhũm pahi hõja ixpumu nẽ inhmã:

—Kwa amỳr kêt nẽ. E mẽhõ mũj pumu. Juta kanrẽhã htàmnhwỳ xihtỳx xwỳnhta. Pahi Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ te kêp mry pê rêãw xihtỳx pyràk o hihtỳx xwỳnh mũj pumu. Kot mẽ kãm hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽmoj punuj piitã ho hapêx kaxyw mã xwỳnh jakamã tapxipix na kot kagàta hpyr nẽ ho htỳx xà hpôt par mã tãm. E ka omu. Anẽ.

[6] Hãmri pa kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ Jejusja pumu. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ xà maati kapem xa. Mẽmoj htĩr pê kwat mẽ àptàr tũm pê 24jê nhĩpôk ri xa. Mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr nhũm ra akupỹm htĩr nẽ xa. Nom ra axtem nẽ xa. àhpumunh tỳxja te kot pahi xàhpumunh pyràk. Nẽ hpàr kêp 7. Nẽ no mããnẽn kêp 7. Noja te Tĩrtũm Karõ pyrà nẽ kêp pika piitã hkôt pa xwỳnh. Ã Jejusja axtem nẽ ãm anẽ pa omu.

[7] Hãmri nhũm mẽ pahto amnhĩptàr o hkrĩ xwỳnhta wỳr tẽ nẽ ĩhkra kamã kêp kagà kaxkepta py.

[8] Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwat mẽ mẽ àptàr tũmjaja hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa nẽ hipô nẽ hkrĩ. Piitã wiorãwti jamỳ nẽ ôr o xijere kamã mẽhkuxwa xà jamỳ nẽ o hkrĩ. Nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nhũm mẽ mar o hkrĩ. Te xijere kamã mẽhkuxwa xà hpãr o hkrĩ pyrà nẽ mẽ kuma.

[9-10] Jakamã nhũm mẽ hkõn krã ho hkrĩ xwỳnhjaja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta kutã kãm grer o hkrĩ. Mẽ grer nyw o kãm gre nẽ kãm:

Na prem apĩ ka atyk o mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa.

Ahpỹnhã pika piitã hkôt mẽ urojê piitã hpãnhã amnhĩrer pa.

Nẽ ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh kwỳjê piitã mẽ hpãnhã amnhĩrer pa. Atyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa.

Jakamã nhũm mẽ kot akôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra nẽ ri pa.

Ka ra mẽ panhõ Tĩrtũm mã mẽ kêp patre kaxyw mẽ unhwỳ nhũm htem pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr o pa.

Tã atyk o ate pika piitã hkôt mẽ hpãnhã amnhĩrer jakamã kapxipix na ate kagàta pyr nẽ ho htỳx xà hpôt mã tãm. Anẽ.

[11] Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja nhỹhỹnh hapôj nẽ kuhê. Mẽ ohtô rax o ohtô rax. Ohtô rax o mẽ pajamaxpẽr jakrenh. Hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija wỳr mra nẽ kãm hipôk pa. Nẽ mẽmoj tĩr nẽ kuhê xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũmjê mã hipôk pa nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta mã kapẽr.

[12] Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

Ãm hãmri na pa htem amex o amex ã inhgrer o ixkuhê.

Mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.

Nẽ mẽmoj piitã anhõõ.

Nẽ ate mẽmoj piitã hkukamã axàhpumunh par.

Nẽ amex o amex jakamã na pa htem amã amex pix ã inhgrer o ri ixpa. Anẽ.

[13] Tã nhũm mẽmoj piitã Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm wa mex o wa mex ã harẽ. Pika hkôt panhĩ nẽ mry nẽ àk nẽ mẽmoj piitãã. Nẽ pika hkrak ri nẽ gô hkrak ri mẽmoj piitãã. Nẽ mẽ htykjaja. Nhũm mẽ piitã wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽ nẽ wa kãm:

E ate mẽ ixto amnhĩptàr ã akrĩ xà kamã akrĩ xwỳnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ war amex o wa amex.

Nẽ war axihtỳx o war axihtỳx.

Nẽ war axàhpumunh o war axàhpumunh.

Na pa htem ã war ajarẽnh anhỹr rãhã ixpa
ho ixpa. Anẽ.
14 Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjaja mẽ
kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka mẽ ã wa harẽnh anẽ.
Wa mex o wa mex kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ àptàr tũmjaja Tĩrtũm
mẽ Jejus wa hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ
hkrĩ hpa nẽ haxwỳja wa kãm wa mex o wa
mex ã wa harẽ.

6

Kagà ho htỳx xà pê 7 jarẽnh
Matêwre 24.3-14; Sikũn Tesarõn 2.3; Wam Juãw 2.18

1 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽ pahte amnhĩ
tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o xa. Nhũm
kagà kaxkepta py nẽ wam ho htỳx xà pôt.
Hãmri nhũm mẽmo tĩr pê kwatjê hõja kapẽr
tỳx kumrẽx. Te na katõtõk tỳx pyràk o
mẽhõj mã kapẽr nẽ kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.
2 Hãmri nhũm kawar jakajre nhỹhỹnh
hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõja õ kuxê mỳ
nẽ hã nhỹ nẽ tẽ. Hãmri nhũm nhãm mẽhõja
hwỳr tẽ nẽ kãm pahi hã mẽ ahkà htu. Hãmri
nẽ kãm tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ mẽ
kot kãm Tĩrtũm mẽ Jejus wa kurê xwỳnhjê
nhĩmex par kaxyw hakẽx nẽ ma pika hwỳr
tẽn wrỳ.
3 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer xwỳnhja wam kagà ho
htỳx xàta kôt axte ja pôt. Hãmri nhũm
mẽmoj tĩr pê kwatjê hõja axtem mẽhõj mã
kapẽr nẽ kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.
4 Hãmri nhũm kawar kamrêk mẽ hwỳr
hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nẽ tẽ. Nhũm
nhãm mẽhõja kãm wapo gõ nẽ ma pika
hwỳr htẽm nẽ wrỳk kaxyw hano. Kot hwỳr
wrỳk nẽ pikap mẽ pa xwỳnhjê kurê huk
kaxyw. Mẽ kot axpẽn par kaxyw ma mẽ
hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ wapota
py nẽ hakẽx nẽ ma mẽ hwỳr tẽn wrỳ.
5 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer xwỳnhja kagà ho htỳx xà
hõ pôt. Na pre ra ho axkrut nẽ hpôt tã
hpãnhã axte hkôt ja pôt. Hãmri nhũm
mẽmoj tĩr pê 4jê hõta mẽhõj mã kapẽr nẽ
kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ
Hãmri nhũm kawar tykre mẽ hwỳr hpôx
o tẽ. Nhũm hã ỹr xwỳnhja mẽmoj to peja
xà hã parãs mỳ nẽ o tẽ.
6 Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwatjê rũm
mẽhõja kãm kapẽr nẽ kãm:
—E kêr ka ma pika hwỳr mẽ hwỳr tẽn wrỳ
nẽ mẽ kãm myt pyxi kamã mẽ àpênh pãnhã
mẽ kãm mẽmoj to hkryre nẽ anhõ parãsta
kamã ho peja nẽ mẽ kãm õr o apa. Nom mẽ
apkur xà hã orti nẽ wĩhti ka mẽ kêp tanhmã
ho hkêt nẽ. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ hakẽx nẽ ma tẽn
mẽ hwỳr wrỳ.
7 Tã nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnhja axte kagà ho htỳx xà hõ
hpôt. Na pre ra ho axkrunẽpxi nẽ hpôt
tã hpãnhã axte hkôt ja pôt. Hãmri nhũm
mẽmoj tĩr pê kwat kot hitep xwỳnhja mẽhõj
mã kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.
8 Hãmri nhũm kawar ràrààre mẽ hwỳr
hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nẽ tẽ. Hã
ỹr xwỳnh nhĩxi na pre kêp "Mẽhtyk" anẽ.
Hãmri nhũm mẽhõja kãm kapẽr nẽ kãm:
—E ma pika hwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ
ho kê mẽ ohtô nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ
axkaprã. Kê mẽ hkwỳjaja pijapu kamã
axpẽn pa nẽ mẽ hkwỳjaja prãm xàj ty nẽ mẽ
hkwỳjaja tanhmã à htỳx kute kamã ty. Nẽ
mẽmo mry xoprêja mẽ hkwỳjê pa. E ma mẽ
hwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ ho ho apa. Anẽ.
Hãmri nhũm kuma nẽ hakẽx nẽ ma pika
hwỳr tẽn wrỳ. Hãmri nhũm mẽ htykjê
papxàja tanhmã amnhĩ to nẽ te kot hã jêt
nẽ ma hkôt mõr nẽ pika hwỳr wrỳk pyràk
pa pre arĩ omunh o xa.
9 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer xwỳnhja axte kagà ho htỳx
xà hõ hpôt. Na pre ra ho kwat nẽ hpôt tã
hpãnhã axte ja pôt. Hãmri nẽ hpôtja kôt
pa ra mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà
hã mêsti pumu. Nẽ hkrak ri mẽ hkarõjê
pumu. Mẽ kot hkwỳjê hkôt ri mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh nẽ Jejus kêp mẽ õ
Pahihti hã harẽnh o pa nhũm mẽ kot hã mẽ
hpar xwỳnhjê karõja pa pre mẽ omu. Nhũm
mẽ mêsti hkrak ri amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o
hkrĩ. 10 Kỳx pê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Ãm hãmri amex o amex Pahi Maati. Aa
ate mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to axêx to hkêt
kumrẽx. Kwa xà kot kaj tokyx pika hkôt mẽ
kot mẽ inhĩmex xwỳnhjaja tanhmã mẽ ixtã
mẽ ho nà? Anẽ.

[11] Hãmri nhũm mẽhõja mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm mẽ ê jakajre gõ nhũm mẽ hagjê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—E mẽ mamrĩ atar akôkôt o akrĩ. Koja Tĩrtũm kormã tanhmã mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjê ho hkêt nẽ. Kê mẽ axte mẽ apyrà nẽ mẽ akwỳjê nhĩmex mãn. Koja mẽ Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt axte mẽ akwỳjê pa nhũm rĩ kormã mẽ ato hpimrààtã tanhmã mẽ atã mẽ hipêx to. Jakamã e mẽ atar kutêp mãmrĩ akôkôt o akrĩ. Anẽ.

[12] Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta axte kagà ho htỳx xà hõ hpôt pa omu. Na pre ra ho 5 nẽ hpôt tã hpãnhã hkôt axte ja pôt. Hãmri nhũm pika htertet tỳx kumrẽx. Nẽ myyti ahtyk nẽ mytwrỳre te kêp mẽ hkamrô kamrêk tỳx pyrà nẽ ajêt.

[13] Nẽ kanhêti tanhmã amnhĩ to nẽ axrê nẽ pikap rôrôk pa. Te kôk xàpêr tỳx nẽ kot pàrerekre kormã ràx tã kot kãm hikranh par pyrà nẽ piitã rênh pa nhũm rôrôk.

[14] Hãmri nhũm kaxkwaja te kagà kaxkep pyrà nẽ amnhĩ to kaxkep o tẽ. Nẽ pika piitã hkôt kẽn prêk nẽ hixêt prêk maati piitã te hkrĩ xà rũm hapôx nẽ mrar nẽ nhãm hkrĩ pyràk. Nhũm gô hipôk piitã haxwỳja te hikwỹ xà rũm hapôx nẽ mrar nẽ nhãm hikwỹ pyràk. Pika htertet tỳx nhỹ hã ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ. [15] Hãmri nhũm pika hkôt mẽ piitã tee ri mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kãm ma nẽ htertet tỳx kumrẽx. Mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ pôristi krãhtũmjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ hihtỳx xwỳnhjaja nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ àpênh xwỳnhjaja. Ãm piitã mẽmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm ma ho kãm ma. Hãmri nẽ hpimxur kaxyw ma kẽn prêk kre japêr o hprõt nẽ mra. [16-17] Hãmri nẽ amnhĩ to kẽn prêk wỳ nẽ kãm:

—Kwa na ra mẽ ixto amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kamã hkrĩ xwỳnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa mẽ ixkamã gryk tỳx kumrẽx. Ra wa kot tanhmã mẽ ixtomnuj to xà hã arĩgrota kato. Koja wa mẽ ixtomnuj tỳx nẽ pa mẽ kutã hkêt nẽ. Kwa tokyx mẽ inhĩpy arôrôk nẽ wa kêp mẽ ixto amũxu. Anẽ.

7

Mẽ kot Tĩrtũm mã hkrajê kagà
Apokarip 9.4

[1] Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pê kwatja piitã ahpỹnhã pika nhĩtep xà hkôt kôk jatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Pika piitã hkôt kôk hpinhkrênh par nẽ àpêr kêt nẽ gô xujanãr kôt àpêr kêt kaxyw hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Nẽ pà piitã hkôt àpêr nẽ tanhmã pĩ hkwỳ ho pymaj nhũm mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ nê hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. [2] Na pre ra Tĩrtũm ja hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika hwỳr wrỳ nẽ pika nẽ gô xujanãrja tanhmã wa homnu hto. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr wrỳ nẽ kormã nê kôk ho htỳx. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja myt japôx xà rũm mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nẽ ĩhkra kamã mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ hixi jarẽnh xà hã kagàta py nẽ o tẽ. Hãmri nẽ kàx pê mẽ kot pika mẽ gô xujanãr homnu mã xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

[3] —Kwa taxy pa Tĩrtũm krajê nhõkrã kagà hpa mãn. Kêr ka mẽ omu nẽ mẽ tapxipixjaja tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

[4-8] Hãmri nẽ mẽ hkagà pa. Ahpỹnhã Ijaew pigrành xwỳnhjaja mẽ ho ohtô rax kumrẽx nẽ tanhmã mẽ hkagà hto. Pa tanhmã mẽ kute hã mẽ harẽnh ma nhũm xep mẽ ohtô rax kumrẽx.

Juta kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Rupẽ kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Gax kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ As kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Natari kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Manase kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Simeãw kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Rewi kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Isaka kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Jepurõ kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Juje kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Pẽjamĩ kamã mẽ kêp 12.000.

Ã mẽ ohtô rax kot anhỹr. Hãmri nẽ mẽ piitã mẽ pikamỳr par kãm mẽ kêp 144.000. Piitã kêp Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ na pre mẽ. Tã ã axpẽn kaxyw mẽ ohtô rax kumrẽx kot anhỹr tã nhũm mẽ hkagà pa.

Tĩrtũm kra hkwỳjê jarẽnh
Apokarip 14.1-5

9 Tã pa axtem mẽmoj pumu. Nhũm mẽ
ohtô rax nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuhê.
Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojaja.
Nẽ ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnhjaja nhũm
prem pika piitã kurũm kot mẽ ho amnhĩp-
tàr ã hkrĩ xà maatija kamã hkrĩ xwỳnh pê
Tĩrtũm mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnhja wa kutã kuhê. Mẽ ohtô
rax kumrẽx jakamã pa tee ri mẽ piitã mẽ
ho kõta hpar prãm kaprỳ. Nẽ piitã ê jakare
kamã kuhê. Nẽ hkĩnh nẽ hkĩnh xàj pô hkwỳ
jamỳ nẽ ho àpêr o kuhê. 10 Hãmri nẽ kỳx pêê
Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:
Hêxta waa nẽ. War amex o war amex Pahi
Maati.
Na ka pre Akra Jejus kukwak ri mẽ ixte
amnhĩ tomnuj ã tanhmã mẽ ixto
hkêt nẽ.
War ajamẽ mẽ ixkamã axukaprĩ rãhã ho apa
xwỳnh na ka wa.
Jakamã pa mẽ inhmex nẽ war awỳr api nẽ
war akuri inhmex nẽ ijamakêtkati
nẽ ixpa ho ixpa.
Ãm hãmri na ka hte wa mẽ ixto mex rax
kumrẽx o apa. War amex o war
amex. Anẽ.
11 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnhjaja Tĩrtũm krĩ xà mã hipôk nẽ hkõn
krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa. Nẽ mẽ àptàr
tũmjê mẽ mẽ htĩr nẽ kuhê xwỳnhjaja mẽ
ĩhkô hã kãm hipôk nẽ wam tajê pyràk nẽ
hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ. Hãmri nẽ mẽ
ohtô kot Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm kapẽr ã
mẽ kuma hãmri nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kaxyw
hpar pê htu mỳr pê hikwỹ hpa nẽ kãm mex
o mex ã harẽ nẽ kãm:
12 "Ãm hãmri na mẽ ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm.
Amex o amex.
Na ka hte mẽ ixto mex o apa.
Mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.
Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.
Jakamã na ka hte mẽ ixpiitã mẽ ixto mex
kumrẽx rãhã ho apa.
Ã ate anhỹr rãhã o rãhã jakamã na pa htem
amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã ho
ixpa." Anẽ.
13 Hãmri pa mẽ omunh o ixãm rôm nhũm
mẽ àptàr tũmjê hõja ixwỳr tẽ nẽ mẽ ê jaka
kamã mẽ hkĩnh xàj pô jamỳnh nẽ ho kuhê
xwỳnhjê hã ixkukja nẽ inhmã:
—E mãn ate mẽ ê jakare kamã mẽ kuhê
xwỳnh mũjjê pumunh nà? Tanhmã na
prem amnhĩ nhĩpêx to nẽ amnẽ api? Xà ate
mẽ omunh? Anẽ.
14 Hãmri pa kuma nẽ kãm:
—Nà ixte mẽ omunh kêt. Kêt ka na ixrom
ate mẽ omunh. Anẽ.
Hãmri nhũm inhmã mẽ harẽnh o:
—Nà na pre mẽ hkwỳjaja Jejus ã mẽ
homnuj tỳx kumrẽx nẽ mẽ kupa. Tã mẽ
kêp Jejus kwỳ jakamã na pre mẽ nê mẽ
kot amnhĩ tomnuj o hapêx nẽ te amnhĩ
kamrô ho mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã
kuhõnh par pyràk o mẽ hipêx. Jakamã
nhũm mẽ ê jaka kamã mex nẽ hkĩnh tỳx nẽ
pa.
15 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ
xà maati kutã kãm mex o mex ã
harẽnh rãhã ho kuhê.
Na hte mẽ ho mex rãhã ho pa. Mẽ hkôt pa
ho pa jakamã koja mẽmoj tanhmã
kêp mẽ ho hkêt nẽ.
16-17 Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer xwỳnh kot Tĩrtũm krĩ xà maati
kamã ãm xwỳnhta na hte mẽ hamãr
mex rãhã ho mẽ hkôt pa.
Te mẽ kot mẽ hkrit jamãr mex pyràk.
Nẽ te mẽ kot mẽ hkrit kõm o pa nhũm htĩr
nẽ pa pyràk.
Koja mẽ kuri htĩr tũm nẽ hkôt pa ho pa.
Nẽ axte kãm prãm kêt nẽ.
Nẽ axte kãm kôr kêt nẽ.
Nhũm arĩgro htỳxja axte mẽ hkà ho hxêt
kêt nẽ.
Koja Tĩrtũm te mẽ kot mẽ hkra no kagô
nhĩnhĩnh par pyràk o mẽ hipêx
nhũm mẽ axte hkaprĩ nẽ mỳr o pa
hkêt nẽ.
Pãnhã hkĩnh nẽ mex rãhã kuri pa ho pa.
Anẽ.

8

Kagà kaxkep o htỳx xà kot hitep jarẽnh

1 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu
nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer xwỳnhja kagà kaxkep o htỳx xà kot
hitepta pôt. Hãmri nhũm kaxkwa kamã
mẽmoj piitã hpinhkrênh pa nhũm mẽhõ
kapẽr kêt kumrẽx. Nẽ hpinhkrênh par o ra
hã ahtũm ry mex nẽ.
2 Hãmri nhũm Tĩrtũm kutã kapẽr o wrỳk
xwỳnh pê 7 nẽ mẽ kuhê xwỳnhjaja. Nhũm
kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ hwỳr tẽ nẽ
mẽ piitã mẽ kãm pifti gõ.
3-4 Hãmri nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê
hõja ôr o xijere py nẽ Tĩrtũm mã mẽhkuxwa
xà ho xêt xà hã mês kunĩhti hwỳr o tẽ. Mẽ
ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã ôr o

mêstija wỳr o tẽ nẽ kuri o xa. Hãmri nhũm mẽ kãm kamã mẽhkuxwa xà hkwỳ runh rax nẽ nhũm mêsti hã ho xêt o xa. Rôm nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Jakamã nhũm mẽhkuxwa xà xêt kũm mẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xàja mẽ nhũm ahkà nẽ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh nhĩhkra kamã xijere rũm Tĩrtũm kutã kàx mã àpir o pa.

[5] Hãmri nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja xijere kamã kuwy hpôk kwỳ ho nỳt nẽ ahpar mã pika hwỳr kumẽ nhũm ma tẽ nẽ pikap tẽm nhũm pika htertet tỳx nẽ kamã na katõtõk nẽ haxênh nẽ hkrakrak.

Mẽ kot pifti kakôr ã mẽ harẽnh

[6] Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh pê 7 kot pifti jamỳnh xwỳnhjaja ra kot pafti kakôr mã.

[7] Jakamã nhũm wamta õ pifti kakô nhũm na mê te kot jêr krã jakot pyràk xwỳnh mẽ kuwy te kot mẽmo kamrô kamrêk pyràk xwỳnhta pikap rôrôk pa. Nẽ nhỹhỹnh pika hkwỳ ho rax nẽ ho kaxàr pa. Nẽ põti nẽ akunĩ hkwỳ ho rax kumrẽx nẽ ho kaxàr pa. [8] Hãmri nhũm wam ãm xwỳnh nhĩjuk ri ãm xwỳnhja õ pifti kakô nhũm mẽmoj te kẽn krã hprêk pôk pyrà nẽ kaxkwa rũm ahpar mã tẽ nẽ gô xujanãr nhĩkjê kamã hpôk rãhã tẽn mrõ. Hãmri nhũm gô nhĩkjê kamã gôja mẽmo hkamrô hã amnhĩ jahkre hpa. [9] Jakamã nhũm gôx kãm mẽmoj htĩr nẽ ri mrar xwỳnhjaja pikaprãr pa. Nẽ gôx kãm pàr gô krãhkà hã pa xwỳnhja haxwỳja gjêx pa. Nẽ pàr kãm mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja hagjê nẽ pikaprãr pa. No nhũm gô mex kãm pàr kãm mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kurom arĩ htĩr nẽ.

[10] Tã nhũm wam ãm xwỳnhta wa hijuk ri ãm xwỳnhja õ pifti kakô. Hãmri nhũm kanhêti rax kumrẽxja axta nẽ hpôk o ma ahpar mã tẽn pikap tẽm nẽ pyhti nẽ hino hkwỳ ho ohtô nẽ homnu hpa. [11] Kanhêti nhĩxi pê na pre "mẽmoj xỳ xà" anhỹr jakamã nhũm tẽm nẽ pyhti nẽ hino hkwỳ ho ohtô nẽ homnu pa. Nhũm prem hwỳr mra nẽ hkwỳ janhi nẽ ho ixkõ nhũm ỳ nẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ho ixkõ nẽ axkaprã.

[12] Hãmri nhũm hpãnhã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja õ pifti kakô. Na pre ra ho axkrunẽpxi nẽ hkakôr tã hpãnhã ra axte hõ ja kakô. Hãmri nhũm mẽhõja tẽ nẽ myyti kura nhũm hkwỳ ahtyk nẽ hirã hkêt nẽ. Nhũm mytwrỳre nẽ kanhêti mã ho anẽ nẽ myyti pyrà nẽ hkwỳ ahtyk nẽ hirã hkêt nẽ harir. Jakamã nhũm kamàt kãm hirã mex kêt nẽ. Nẽ arĩgro hã myytija haxwỳja hirã mex kêt nẽ.

[13] Hãmri pa kaxkwa kamã àànhàhti pumu nhũm kỳx pê ri htor o pa pê tanhmã kapẽr to nẽ kapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kormã kot pifti kakôr xwỳnhjaja axkrunẽpxi nẽ kormã hkakôr kêt nẽ. Koja mẽ tokyx hkakô nhũm pika hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak tỳx o pa. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr nẽ inhmã mẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hêxta waa nẽ. Koja mẽ omnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

9

[1] Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ õ pifti kakô. Na prem ra ho kwat nẽ hkakôr tã hpãnhã axte hõja ja kakô. Hãmri nhũm kanhêti hõ axta nẽ pikap tẽm kurê kumrẽx nhũm mẽhõja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm mẽmoj tã saf gõ. Satanasti jagjênh xà hã ahkre xupỳm o htỳx xà hã safja nhũm kanhêti mã kugõ.

[2] Hãmri nhũm kupy nẽ ahkrehtita wỳr o tẽ nẽ kahê xà mẽ nhũm kurũm kuwy hkũm hapôx rax nẽ. Nẽ ma kàx mã àpir o pa nẽ myyti hpro hpa nhũm kamàt kô rax kumrẽx.

[3-11] Nẽ kuwy hkũmja rũm mẽmoj te krit pyràk xwỳnh kwỳjaja pikap rôrôk nẽ kuhê. Te kot krit pyràk tã mẽ hkuk te panhĩ hkuk pyràk. Nẽ mẽ hkrã hkĩ te mẽnijê hkrã hkĩ japjê pyràk. Nẽ ôr o mẽ ahkà jagjê. Nẽ mẽ wa japjê htỳx kumrẽx. Te rêãwti xwa japjê pyràk. Nẽ kàx o mẽ hinô hkà. Nhũm mẽ htor o hara hkoko htỳx o mra. Te ho kawar xohtô pijapu kaxyw kot mẽ hkjênh xà kamã mẽ htur nẽ mẽ hkjênh o hprõt nhũm hkoko htỳx pyràk. Nẽ mẽ hkamnhwỳr o pa kaxyw mẽ hanhyja te kot makre janhy pyràk. Ã kriitija kot anhỹr. Nẽ te nhỹhỹm oprê kaxyw nojarêt nẽ mẽ hkrit kawar hã hikukrêx mex rẽnh pyràk. Mẽõ pahija ahkre xupỳmta kamã kêp mẽ hkrãhtũm. Ijaew kapẽr kãm hixi pê "Apatõ." No Gres kapẽr kãm kêp "Aporiãw." No mẽ pakapẽr kãm kêp "mẽ hpar o pa xwỳnh." Hãmri nhũm Tĩrtũm kriiti mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt te makre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ri mẽ hkôt mẽ hkamnhwỳr o apa. Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr

o mẽ atã mytwrỳ pê sĩk. No ãm kêr ka mẽ
hpar kumrẽx kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ
xà htỳx kãm hamak pix kaxyw tanhmã mẽ
ho ho apa. Te makre kot mẽ hkamnhwỳr
nhũm à htỳx kumrẽxta pyràk. No mẽ ate
mẽ hkamnhwỳr nhũm mẽ hkamnhwỳr xàja
koja à htỳx o makre kot mẽ hkamnhwỳr
jakre. Nom ra mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ
hkagà xwỳnhjaja kêr ka mẽ omu nẽ ãm mẽ
omu nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Mẽ kêp
ixkwỳ na mẽ. Nẽ põ nẽ prãt ka mẽ ãm omu
nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm mẽ kot panhĩ
nhõkrã kagà hkêt xwỳnh pixjaja ka ã mẽ
hipêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Nom kêr ka
mẽ hpar kêt nẽ. Kê mẽ tee ri amnhĩ xà hã
maj kãm tokyx htyk nẽ hapêx prãm hkaprỳ
ho pa. E ma mẽ hwỳr mra nẽ ã mẽ hipêx
anhỹr o ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hwỳr
mra.

12 Na ra pika hkôt wam mẽ homnu xà pyxi
nẽ hapêx. No ãm arĩ hamẽxkrut.

13 Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnhjê hõja axte õ pifti kakô. Na prem ra
ho sĩk nẽ hkakôr tã axte hkôt hõja hkakô.
Nhũm Tĩrtũm kutã ôr o mêsti rũm mẽhõja
tanhmã kapẽr to. Mêsti janhà rũm kapẽr.
14 Pifti kakôr xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E na ra mẽ kot mẽ hkwỳjê nhĩmex ã
arĩgrota kato. Jakamã kêr ka ma pyhti pê
Erax wỳr wrỳ nẽ gô mỳ ri Satanasti mã mẽ
àpênh xwỳnh pê kwatja pumu. Na prem ra
mẽ hpa hpre nhũm mẽ gô mỳr ri arĩ hkrĩ ho
hkrĩ. Ka mẽ omu nẽ mẽ kãm mẽ hpa hpre
xà hpôt pa kê mẽ ma mẽ hkôt ri mẽ hpar o
pa. Anẽ.

15 Na pre ra Tĩrtũm mẽ kot mẽ hkwỳjê
nhĩmex o pa kaxyw mẽ kurê nẽ gô mỳ ri
mẽ unhwỳ nhũm mẽ kormã mẽ hpar xà hã
arĩgro jamãr o hkrĩ. Jakamã nhũm ã pifti
kakôr xwỳnhta mã mẽ harẽnh anẽ nhũm
kuma nẽ ma tẽ nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm
mẽ hpa hpre xà hpôt pa. Hãmri nhũm mẽ
ma pika piitã hkôt ri mẽ hpar o mẽ hkôt pa.
Nẽ mẽ ho ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ himex.
16 Nẽ ma amnhĩ kôt pôristi ho ohtô rax nẽ o
pa. Piitã kawar ã hkrĩ nẽ mẽ hkôt hprõt nẽ
hkoko ho mra. Mẽ kêp 200.000.000 hã mẽ
harẽ pa mẽ harẽnh ma. Mẽ ohtô rax o mẽ
ohtô rax.

17 Na pa pre arĩ te ixpimtir kãm mẽ
omunh pyràk. Nhũm kawar ã mẽ hkrĩ
xwỳnhjaja. Mẽ hinô kàja axtem kàx o. Nẽ
hkamrêkja te kuwy hpôk kamrêk pyràk. Nẽ
ràràrja te mẽ hkurôt kane xà pê ẽsôf ràràr
pyràk. Nẽ kakrã htyk. Ã kàx o mẽ hinô
hkà kot anhỹr. Nẽ mẽ hkrit kawarti hkrãja
te rêãwti krã pyràk. Nẽ mẽ hakwa rũm
kuwy hpôk mẽ ẽsôfti mẽ kuwy hkũm axpẽn
kôt hapôx o pa. 18-19 Nẽ kawarti jamy axtem
te kêp kagã xoprê hkrã pyràk nhũm mẽ
hamy ho mẽ hkamnhar o mẽ kupa. Nẽ mẽ
hakwa rũm kuwy hkũm mẽ kuwy hpôk mẽ
ẽsôfti hapôx xwỳnhta mã mẽ ho anẽ nẽ.
Jakamã nhũm kawartijaja mẽ hkôt ri hamy
mẽ hakwa ho mẽ hpar o pa nẽ mẽ ohtô rax
kumrẽx nẽ mẽ himex.

20-21 Tã nom nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ
pa xwỳnhjaja. Mẽ kot mẽ hkwỳjê hpar kêt
xwỳnhjaja hãmri ja hã mẽ omunh tã arĩ
amnhĩ tomnuj o pa nẽ kãm urer kêt nẽ. Arĩ
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Axpẽn pê
hprõ nẽ mjên o amnhĩkati nẽ axpẽn pê ahkĩ.
Nẽ axpẽn par o ri pa nẽ tanhmã axpẽn xy
hto ho pa. Ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o
pa nẽ kãm urer kêt nẽ. Ãm Satanasti hkôt
pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ amnhĩm
sãnti hkwỳ nhĩpêx. Pĩ ho hipêx nẽ kàx o
hipêx nẽ kẽn o hipêx. Nẽ hipêx pa nẽ amnhĩ
to hwỳr o pa. Nom mo kot mẽ mar kaxyw
sãnti jamak kre? Nẽ kot mẽ omunh kaxyw
mo no? Nẽ ri mrar nẽ mẽ ho utàr kaxyw mo
hte? Na htem arĩ ã amnhĩ to hwỳr kaprỳ
anhỹr o pa.

10

*Kagà kaxkep grire jar*ẽnh

1 Tã pa arĩ mẽmoj pumu. Nhũm axte
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh xihtỳxjê hõja
pika hwỳr wrỳk o tẽ. Nẽ êja kakrã ho na
pre. Nẽ hkrã mỳ ri màxwỳxti ajêt. Nẽ hkuk
te myt no kamã hirã htỳx pyràk. Nẽ akutã
hte kamã te kuwy hpôk pyràk. 2 Nẽ ĩhkra
kamã kagà kaxkep grire ra pipôt nhũm ma
o tẽ nẽ o wrỳ nẽ o xa. Nẽ gô xujanãr kãm
upôk rũm hte xãm nẽ kỳx pê amgrà kamã
apke rũm hte xãm nẽ o xa pa ixprĩ hã omu.

3 Hãmri nhũm kàx pêê amỹra. Te rêãw
hkàr tỳx pyràk. Nhũm hpãnhã kaxkwa
kamã mẽhõja kãm kapẽr. Te na katõtõk o
7 wês pyràk pa ixprĩ hã tanhmã kapẽr to hã
kuma. 4 Hãmri nẽ ra mẽ amã ã kagà kaxyw
nhũm mẽ ja nê inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Kwa nà kwarĩ ja kot kaj hã kagà hkêt nẽ.
Ãm ja pix kot kaj akwỳjê mã hã kagà hkêt
nẽ. Ãm kapxipix mãn ama nẽ ri hã apa.

Anhỹr jakamã pa mẽ amã hã kagà hkêt
nẽ. Ãm papxipix kuma nẽ ri hã ixpa.
5 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh
kot gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm
nẽ apke amgrà kamã ãm xwỳnhta hãmri
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr kaxyw nẽ kànhmã
ĩhkra pẽ. 6-7 Tĩrtũm pê kaxkwa nẽ pika nẽ
gô xujanãr o kator nẽ kamã kot mẽmoj piitã
ho kator xwỳnhja. Nẽ htĩr rãhã nẽ pa ho pa
xwỳnhja. Nhũm ỹ hã kapẽr nẽ kapẽr o:

—E hãmri. Amnepê mã na pre Tĩrtũm ỹ
hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjê mã
tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to.
Tanhmã kot pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê
nhĩpêx to hã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽmo arĩgro
hã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã
kot mẽ hipêx to hã mẽ hkukamã mẽ hã
amnhĩ jarẽ. Tã ra ã mẽ hipêx anhỹr
xà hã arĩgro kato. Jakamã koja kapẽr o
wrỳk xwỳnh kot hitepta õ pifti kakô hãmri
nhũm mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kurê
kumrẽx. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ.
Anẽ.

8 Pa mar o ixãm rôm nhũm wam inhmã
kapẽr xwỳnhta axte inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E ma pika hwỳr wrỳ nẽ gô xujanãr kãm
upôk rũm hte xãm nẽ amgrà kamã apke
rũm hte xãm xwỳnhta wỳr tẽ nẽ kêp kagà
kaxkep grire pipôt xwỳnhta py. Anẽ.

9 Hãmri pa kuma nẽ ma hwỳr wrỳ nẽ hã
kuwỳ nhũm inhmã kugõ nẽ inhmã:

—E mĩ. Apy nẽ akrẽ. ànhre. Te kot menh
xành pyràk. Nom kot kaj akrẽ nẽ anhõhy
xà. Nom mãmrĩ apy nẽ akrẽ. E mĩ. Anẽ.

10 Hãmri pa kêp kupy nẽ hkaki nhũm
ànhre. Pa hkrẽr pa hãmri nẽ inhõhy xà kurê
kumrẽx.

11 Hãmri nhũm kot inhmã õr xwỳnhta
inhmã:

—Nà ãm hãmri na ka apy nẽ akrẽ.
Jakamã kêr ka ano ho ate mẽmoj piitã
omunh xwỳnhja nẽ ajamak o ate mẽmoj
mar xwỳnhja nẽ ate tanhmã Tĩrtũm kapẽr
mar toja ka piitã hã kagà hpa. Hãmri nẽ
ate omunh xà hkôt akwỳjê mã piitã harẽnh
o apa. Mẽ kot nhỹrmã Tĩrtũm kot tanhmã
mẽ piitã mẽ hipêx to hã harẽnh mar kaxyw.
Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojê piitã
koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ. Ahpỹnhã ri
mẽ kapẽr xwỳnh piitã. Nẽ mẽ õ pahijaja.
Ãm mẽ piitã koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ.
Anẽ.

11

Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pijakrut wa
harẽnh

1 Tã nhũm mẽhõj inhmã mẽmoj to mĩdi
xà hã pĩ ryre gõ nẽ inhmã:

—E ja py nẽ Jerujarẽ hwỳr wrỳ nẽ kamã
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja o
mĩdi. Nẽ ixkre kamã amnepêm mẽ kot
amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti
nhõr xà hã mêstita mã ho anẽ nẽ ho mĩdi.
Nẽ ixkre kamã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh o mẽ hkrĩ xwỳnhjaja ka aprĩ hã mẽ
ho kõta.

2 —No ixkre kapem pikaja ka ho mĩdi hkêt
nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê mã hkaga jakamã koja mẽ htỳx ri
kãm hprãm xà hkôt tanhmã homnu hto ho
pa. Nẽ Jerujarẽ piitã hkôt ri homnu ho paja
ã hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6.

3 —Koja Tĩrtũm ma ỹ hã kapẽr xwỳnh ho
hamẽxkrut nẽ mẽ hwỳr wa kumẽ nhũm wa
ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ tee ri
mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ
omu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ wa hkaprĩ
xàj xak punure kaxô nẽ haxà nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri wa pa hã amgrà
axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jakamã
e. Pĩja py nẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ ixkreta o
mĩdi. Anẽ.

4 Wa pijakrut wa kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o wa pa xwỳnhta wa. Na htem wa
kot amnhĩ nhĩpêx ã wa harẽnh ma nẽ mẽmo
pĩ hpàr pê oriwêhti kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx toja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx.
Nẽ amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa
xwỳnh pê Jakaris kot kanê hpôk xãmta mã
mããnẽn hamaxpẽr. Oriwêhti xôja htwỳm
rax kumrẽx nhũm htem htwỳm opôj nẽ
ho kanê ho nỳt nẽ hpôk nẽ kỳx pê unhwỳ
nhũm mẽ piitã hirã kamã rĩt mex o ri mra.
Nẽ kanê hpôk mexja te kot Tĩrtũm kapẽr
pyràk. Nẽ kanê xãm xàja te kot Tĩrtũm nhỹ
hã kapẽr jarẽnh o wa pa xwỳnhta wa uràk.
Nẽ oriwêhtija haxwỳja te kot wa uràk. Ra
Tĩrtũm Karõ kot wa hkarõ mã àr jakamã na
hte wa hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o pa nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja te kanê
nhĩrã kamã ri rĩt mex nẽ ri pa pyrà nẽ hprĩ
hã mar tỳx nẽ.

5 Tã koja mẽhõ tanhmã wa hipêx to
kaxyw wa hwỳr tẽ nhũm wa hakwa rũm

kuwy hpôk kato nẽ kot tanhmã wa ho mã
xwỳnhta o hxêt o kupĩ.

6 Nẽ koja wa Tĩrtũm xàhpumunh tỳx xà
ho tanhmã ri mẽ hã mẽmoj nhĩpêx to pê
mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao
tanhmã na hto nhũm mẽ hã wrỳk kêt ry
nẽ. Rỳ tanhmã mẽ kêp gô hto nhũm mẽ
hkamrô hã mẽ kêp amnhĩ jahkre. Koja wa ã
Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kêp mẽmoj nhĩpêx anhỹr
ho wa pa. Nẽ xatã wa kãm hprãm xà hkôt
tanhmã mẽmoj tomnu hto. 7 Nẽ mẽ kãm
kapẽr o pa pê ã mẽ hipêx anhỹr o wa hã
amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6
nẽ rĩ kormã ho hapêx. Hãmri nhũm ahkre
xupỳm rũm Satanasti nhõ kôwenatôja kato
nẽ ma wa hwỳr tẽ nẽ nhỹri pry kahti ri
wa unê nẽ wa kupĩ nhũm wa pry kamã ty
nẽ nõ. 8 Hãmri nhũm mẽ wa haxàr kêt nẽ
nhũm wa arĩ pry kamã nõ. Krĩ kapem na
prem pĩ kahpa hã Jejus nhô nẽ kupĩ. Krĩ
nhõ xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx
xwỳnh na mẽ. Te ho amnepêm krĩ pê Sotõ
mẽ pika pê Ejit kamã mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. 9 Jakamã
nhũm mẽ kot wa haxàr nê axpẽn kurê
nhũm wa pry kamã arĩ ty nẽ nõ nhũm mẽ
piitã wa hwỳr mra nẽ wa omu. Nẽ ahpỹnhã
krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã
amnhĩ to nẽ ja hã wa omu. Ahpỹnhã ri pika
piitã hkôt mẽ urojaja. Nẽ ahpỹnhã ri mẽ
kapẽr xwỳnh piitã. Hãmri arĩ ahpỹnhã mẽ
õ krĩ kamã pa htã tanhmã amnhĩ to nẽ wa
htyk ã wa omunh ã hã apkati axkrunẽpxi
nẽ hkôt hã myt ahpa. 10 Koja mẽ wa htyk
ã wa omu hãmri nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hkĩnh
xàj axpẽn mã hkĩnh xà nhõr o pa. Wa kot
kormã htĩr ri tanhmã mẽ homnuj to ho ri
mẽ hkôt paja mã hamaxpẽr nẽ wa htyk ã wa
omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ.

11 Tã koja wa htyk ã apkati axkrunẽpxi
nẽ hkôt hã myt ahpa hãmri nhũm Tĩrtũm
wa kamã htyyxà rẽ nẽ akupỹm wa ho wa
htĩr nhũm wa kànhmã xa nẽ ri mra. Hãmri
nhũm mẽ kot wa omunh xwỳnhjaja tee ri
hã wa omu nẽ kãm wa uma htỳx kumrẽx.
Ãm kãm wa uma ho kãm wa uma.

12 Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽhõja wa
kãm kapẽr nẽ wa kãm:

—E war amnẽ mẽ ixwỳr war api. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma kakrã kamã
àpir o mõ. Nhũm mẽ kãm wa hkurê
xwỳnhjaja tee ri wa àpir ã wa omu.

13 Hãmri nhũm pika htertet tỳx nẽ. Nẽ krĩ
kamã ixkre ohtô nẽ grành pa nẽ mẽ hkwỳ
nhĩmex rax nẽ nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx
nẽ axkaprã. Mẽ kêp 7.000 nẽ pikaprãr
pa. Hãmri nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ pa
xwỳnhjaja tee ri mẽ omu nẽ kãm ma xàj
htertet tỳx nẽ axpẽn mã:

—Kwa Tĩrtũm mãn ã mẽ panhĩpêx anẽ.
Hihtỳx o hihtỳx jakamã kaxkwa rũm ã mẽ
panhĩpêx anẽ pu mẽ pahpiitã pano ho ixkre
pigrành ã omu. Anẽ.

14 E na ra amnhĩ xà htỳx kamã hamak
xàja hamẽxkrut nẽ hapêx. Tã no ãm arĩ mẽ
kaxyw pyxi nẽ arĩk.

Mẽ kot pifti kot hitep kakôr ã harẽnh
Apokarip 4.8, 5.9-14, 7.9-12, 14.2-5, 15.3-4, 19.1-2

15 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh
kot hitepja õ pifti kakô nhũm kaxkwa kamã
mẽ pa xwỳnhjaja kàx pê kapẽr o:

E ãm hãmri. Na ra Mẽpahpãm Maati mẽ
Jejus Krisja wa kêp krĩ piitã hkôt mẽ
piitã mẽ õ Pahihti na wa.

Koja Mẽpahpãm Maatija kêp Pahi Maati
rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24jaja.
Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr o hkrĩ xà
mã hipôk nẽ mẽ hkrĩ xwỳnhjaja. Hãmri ã
mẽ kapẽr anhỹrja ma nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm
kaxyw hpar pê rôrôk pa nẽ htu mỳr pê
hikwỹ. Hãmri nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ
kãm:

17 Pa Pahi Maati Tĩrtũm. Nà ãm hãmri mẽ
ixrom axàhpumunh o axàhpumunh
nẽ axihtỳx o axihtỳx.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na ka pre
arãhã apa ho apa.

Tã arĩ arãhã apa ho apa.

Ãm hãmri apê mẽ ixpiitã mẽ ixto amnhĩp-
tàr xwỳnh. Nà ãm hãmri amex o
amex.

18 Kot kaj tokyx mẽ piitã tanhmã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ
omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh
to.

Nẽ ra mẽ htyk xwỳnhjaja kot kaj mẽ piitã
akupỹm mẽ ho mẽ htĩr pa nhũm mẽ
pika rũm hapôx pa nẽ ma mra nẽ arĩ
mẽ htĩr xwỳnhjê nhĩhkô hã akutã
hkrĩ pa.

Ka mẽ piitã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ
omunh hkôt tanhmã mẽ harẽnh to.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja kot kaj ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà hwỳr amnhĩ nê mẽ arẽ nhũm mẽ ma hwỳr hapêx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ gryk tỳx kumrẽx.

Ka hpãnhã mẽ kot akôt amnhĩ xunhwỳr nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho mex to.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja.

Nẽ amnepêm mẽ kot anhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja.

Akrajê piitã kot atã hpijaàm xwỳnhjaja kot kaj kormã mẽ htĩr ri tanhmã amnhĩ to mex hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ ho mex to.

Ã kot kaj tokyx mẽ piitã ahpỹnhã mẽ omunh xà hkôt mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõrkwỹ hã hakwakre kahê xà amnhĩ mẽ pa kamã ôr o mês kunĩhtita pumu. Pu nhũm na hkatõtõk nẽ haxênh nẽ hkrakrak nẽ na mê te kot jêr krã hakotre pyràk xwỳnhja pikap rôrôk rax nẽ. Nẽ pika htertet tỳx o htertet tỳx pa arĩ omunh o xa.

12

*Mẽ*hõ ni mẽ kagãmnuti wa harẽnh

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt xwỳnhja pa omu. Nhũm mẽhõ nija xê te myt no mã hirã htỳx pyràk. Nẽ hpar nhõkwa kamã mytwrỳre ajêt. Nẽ kanhêti ho 12 o mẽ ahkà tu nẽ o xa. 2 Na ra htujarô nẽ hpijagri kaxyw õhy xà nẽ amnhĩ kamnhêr o xa.

3 Tã pa axte mẽmoj pumu. Aa mẽ pahte mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh õja pa omu. Kagãmnuti nom ãm axtem hkà kamrêk tỳx kumrẽx. Nẽ rax kumrẽx. Nẽ hkrã kêp 7. Nẽ hkrã piitã kamã ôr o pahi hã mẽ ahkà htu nẽ o nõ. Nẽ hkrã kamã pàr kêp 10.

4 Tã nhũm hamy ho apêr o kaxkwa kamã kanhêti ho ohtô nẽ pikap kurẽ. Hãmri nẽ õhy xà nẽ amnhĩ kamnhêr o ãm xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hkra kator nhũm kot kêp krẽr kaxyw kutã hamãr o nõ.

5 Hãmri nhũm hkra kato nẽ myre. Hihtỳx o hihtỳx ã kot pika piitã hkôt mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr mã xwỳnh na pre. Nhũm kagãmnutija kot kêp utàr nẽ hkrẽr mã tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja hwỳr wrỳ nẽ kêp kumỳ nẽ ma Tĩrtũm wỳr kaxkwa kamã kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija wỳr ho api.

6 Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri ma kot kêp o mõr ã omu nẽ hpãnhã nita o apkjê nẽ kot tanhmã ho kaxyw nhũm amnhĩ tã omu nẽ umaj hprõt nẽ ma tẽ nẽ nhỹri kapôt ã amũxu. Ra Tĩrtũm kot hkukamã kãm hpimxur xà nhĩpêx xà hwỳr hprõt nẽ ma tẽ nẽ kamã kêp amũxu. Nhũm Tĩrtũmja nê kagã pumunh mex nhũm kêp hpimxur mex ã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt hã mytwrỳ kêp 6.

Mẽ kot kaxkwa kamã mẽkarõmnuti kurê kaxàr ã mẽ harẽnh

7 Tã nhũm mẽ ra kaxkwa kamã kurê kaxàr kaxyw. Kagãmnuti mẽ hkwỳjaja nhũm mẽ ra Tĩrtũm kurê kaxàr kaxyw kutã amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hkrãhtũm Mikewja ma mẽ hwỳr amnhĩ kôt hkwỳjê o mra nẽ mẽ pijapu ho kuhê.

8 Hãmri nhũm kagãmnuti tee mẽ kutã amnhĩ to htỳx kaprỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja amnhĩ nê mẽ ho axtem nẽ kaxkwa rũm mẽ kator o mẽ kator.

9 Satanasti pê kagãmnutita kagã kot ni kator ewa mã hêx xwỳnh na pre. Nẽ hêx rom tanhmã hêx to ho pa xwỳnh. Jakamã nhũm Mikew mẽ hkwỳjaja hkwỳjê mẽ mẽ ho hpimrààtã amnhĩ nê pikap mẽ rẽnh pa.

10 Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽhõja axte kàxpê kapẽr nẽ kapẽr o:

E ãm hãmri. Na ra Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx o mẽ panê mẽmoj punuj piitã ho hapêx par kumrẽx.

Na pre hte Satanasti pê mẽkarõmnutija xatã hwỳr mra nẽ kãm tanhmã Jejus kwỳjê ho kapẽr punuj to ho pa.

Tã koja axte mẽ ho kapẽr kêt kumrẽx. Ra Tĩrtũm kot amnhĩ nê kator o kator nhũm ra ma mõr o mõr kênã.

Koja Tĩrtũm pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê japôx pa nẽ hpãnhã mẽ kaxyw Kra Krisja xãm nhũm pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr rãhã ho pa.

Nà ãm hãmri. Ja mex o mex.

11 Na pre Jejus kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja mẽkarõmnuti kutã amnhĩ to

htỳx nẽ pa. No ãm amnhĩ nhỹ hã ã
kutã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.
Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
xwỳnhta na pre ty nẽ hkamrô ho
mẽ kuhõ nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ
tomnuj o hapêx.
Jakamã nhũm prem kukwak ri Satanasti
kutã amnhĩ to htỳx rãhã pa.
Nhũm mẽ kot Jejus ã mẽ himex par kaxyw
tã nhũm mẽ kãm htyk pyma hkêt
nẽ. Ãm Jejus kôt arĩ amnhĩ to htỳx
nẽ mẽ hkôt pa rãhã nẽ.
Jao arĩ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ
hkôt pa.
12 Tã Tĩrtũm ra kot mẽ panê mẽmoj punuj
o hapêx par jakamã kwa kaxkwa
kamã mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ
akĩnh nẽ apa.
Nom gô xujanãr kãm nẽ pika kamã mẽ pa
xwỳnhjaja hêxta waa nẽ. Koja mẽ
mex kêt nẽ.
Nẽ ra Mikew mẽ hkwỳjaja kot amnhĩ
nê kaxkwa rũm mẽkarõmnuti mẽ
hkwỳjê kator nẽ pikap mẽ rẽnh par
jakamã nhũm Satanastija gryk tỳx
kumrẽx.
Tĩrtũm kot ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o pa tũm xàta wỳr mẽnh xà
hã arĩgro hwỳr amgrà grêre nhũm
tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ
gryk tỳx o gryk tỳx. Anẽ.
13 Hãmri nhũm kagãmnutija mẽ kot amnhĩ
nê kaxkwa rũm kator ã amnhĩ pumu nẽ
gryk tỳx nẽ. Nẽ gryk xàj ma akupỹm ni
kot hkra myre ho pijagri xwỳnhta wỳr tẽ nẽ
tanhmã ho kaxyw hkôt ho krihkrit.
14-16 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnhjê hõja omu nẽ nija mã àànhàhti jara
gõ. Kot kagãmnuti pê ho htor nẽ ma nhỹri
hpimxur xà wỳr htẽm kaxyw. Nẽ kormã
htor kaxyw nhũm kagãmnuti omu nẽ kot
gô ho hanhir kaxyw hkôt hakwa rũm gô
kapĩ nhũm hpikapĩr rax kumrẽx. Te pyhti
hprõt tỳx pyràk. Hãmri nhũm Tĩrtũm omu
nẽ nija nê tanhmã pika hto nhũm kãm axkjê
nhũm gô hprõt nẽ kamã pikapĩr pa. Jakamã
nhũm mex pê àànhàhti jara ho to nẽ ma
kapôt ã pimxur xà hwỳr ma tẽ. Nẽ kamã pa
hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6 nhũm prem hamãr mex rãhã ho pa.
17 Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri kãm hpĩr
prãm kaprỳ nẽ gryk tỳx kumrẽx. Hãmri
nẽ ma ni hkwỳjê hwỳr mõ. Mẽ kot Tĩrtũm
mẽ Jejus wa hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ
pa xwỳnhjê hwỳr tanhmã mẽ homnuj to
kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ tanhmã
kot mẽ ho kaxyw gô xujanãr mỳ ri nõ.

13

Satanasti nhõ kôwenatô wa kot gô xujanãr rũm kator ã wa harẽnh
Sikũn Tesarõn 2.3-5

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm gô xujanãr rũm Satanasti nhõ kôwenatôjê hõja te mrymnuti pyrà nẽ àpir o mõ. Kagãmnuti pyrà nẽ hkrã kêp 7. Nẽ uràk nẽ hpàr kêp 10. Nẽ hpàr piitã kamã pahi hã mẽ ahkà. Nẽ ahkà piitã hã axtem tanhmã Tĩrtũm o kapẽr punuj to nẽ tanhmã haprỳ hto hã kagàja hikwỹ.

2 Nẽ hkà te kêp ropkrorti kà pyràk. Nẽ hakwa te kot rêãwti jakwa pyràk. Nẽ ĩhkra te kot pààti nhĩhkra pyràk. Jakamã na pre kagãmnuti nhỹ hã hihtỳx o kêp pahi hã pika nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.

3 Nẽ hkrã hõ te mẽ kot hayr o hpĩr nhũm ra akupỹm htĩr nẽ arĩ hayr xà wakre rã nyw pyràk. Jakamã nhũm pika kamã mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

4 Hãmri nẽ kagãmnuti kot tanhmã mrymnuti ho nhũm ỹ hã mẽ ho amnhĩptàr jakamã nhũm mẽ piitã hamẽ wa hã hpijaàm kaxyw wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽnh o pa. Nẽ mrymnuti hã axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ pahtõ na mẽ pahte mrymnutita pyrà nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr? Mẽ pahtõ kot pu kutã xa nẽ paxihtỳx o hkurê kapa? Nà amrakati kumrẽx. Anẽ.

5-6 Hãmri nhũm Satanasti tanhmã mrymnuti ho nhũm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ ho amnhĩptàr o hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. No ãm axtem nẽ Tĩrtũm o kapẽr punuj o ri mẽ hkôt pa. Nẽ ri tanhmã haprỳ hto nẽ õ krĩja mex kêt ã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

7 Hãmri nhũm Satanasti ra kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw kãm anẽ nhũm axtem nẽ Tĩrtũm pê hkrajê kutã amnhĩ xãm nẽ mẽ hwỳr hprõt nẽ tanhmã hpijapu hto ho pa nẽ mẽ ho axtem nẽ mẽ ho krihkrit pa nẽ ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳjê

ho amnhĩptàr o pa. Nẽ ahpỹnhã mẽ kapẽr
xwỳnh piitã mẽ ho amnhĩptà.
8 Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx
nẽ mrymnuti hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ
kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm
mex o mex ã harẽ. No ãm mẽ piitã
hkêt. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnh kôt ra mẽ kot amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja tapxipixjaja na prem
hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Amnepê mã
kormã amrakati ri Tĩrtũm mẽ Jejus wa õ
kagà kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh
nhĩxi xwỳnh pixjaja na prem mrymnuti
pumu nẽ hkwỳjê rom hprĩ hã kot amnhĩ
nhĩpêx ã omunh kurê kumrẽx nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
9 E ka mẽ atõ axumar kaxyw ajamak kre hã
kot kaj ixujarẽnh piitã ama nẽ kãm
ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.
10 Jakamã kwa Tĩrtũm kôt ixkwỳjaja. Kwãr
mẽ mãmrĩ mẽ apynê nẽ mẽ ajagjê.
Nẽ kwãr mẽ mãmrĩ wapo ho mẽ ajayr o mẽ
apa.
Nom kêr ka mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Ixkaga
hkêt o ixkaga hkêt.
Mẽ ãm ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa
rãhã ty.

*Pika rũm mrymnuti hõ kator ã har*ẽnh
Makre 13.22

11 Tã pa mrymnuti hõ pumu. Nom wamta
pyrà nẽ gô xujanãr rũm kator kêt axtem
pika rũm kato. Nẽ ôwêhti hkrare pyrà nẽ
hpàr pijakrutre. Nẽ te ho kagãmnuti kapẽr
tỳx pyrà nẽ kapẽr tỳx kumrẽx o pa.
12 Gô xujanãr rũm mrymnuti xàpir
xwỳnhta nhỹ hã pika nhõ xwỳnhjê mã
kapẽr tỳx nẽ mẽ kãm:
—E pika piitã hkôt mẽ apa xwỳnhjaja mẽ
inhma. Kêr ka mẽ kot hkrã hõ jayr o hpĩr
nhũm akupỹm htĩr xwỳnhta kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nẽ kãm mex
o mex ã harẽnh rãhã nẽ.
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 13 Hãmri nẽ
Satanasti nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Jao kaxkwa
rũm tanhmã mẽ kãm kuwy ho wrỳk to
nhũm pikap rôrôk nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê
omu nẽ kamã no pyma nẽ. 14 ã ri mẽ noo
mã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ
hkôt pa. Gô xujanãr rũm mrymnutija noo
mã ã hêx rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ no
kupyr o pa nhũm mẽ omu nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx. Hãmri nhũm mẽ kãm mẽmoj tã
karõ nẽ mẽ kãm:
—E wam mrymnutita. Mẽ kot hkrã hõ
jayr o hpĩr nhũm akupỹm htĩr xwỳnhta kêr
ka mẽ kãm hkarõ nhĩpêx nẽ ho mẽ anhõ
sãnti. Kê mẽ piitã hwỳr mra nẽ kutã hkõn
krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ
kãm mex o mex ã harẽ.
Anhỹr o mẽ kãm hã karõ. 15 Hãmri nhũm
mẽ kuma nẽ mar xà hkôt hipêx nẽ ãm nhũm
xa. Hãmri nhũm mrymnuti kot hitepta
omu nẽ hwỳr tẽ nẽ tanhmã ho nhũm ra
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E kêr ka mẽ kot inhmex ã ijarẽnh kêt
xwỳnhjê pynê nẽ mẽ himex pa. Anẽ.
16 Hãmri nhũm pika rũm mrymnuti kator
xwỳnhta haxwỳja mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—E koja ixkwỳjaja inhỹ hã mẽ apiitã mẽ
apê ixkwỳ hã mẽ akagà. Mẽ ate amnhĩ
to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ ate amnhĩ to
hkryre xwỳnhjaja. Nẽ amarĩ mẽ kãm
mẽ axàpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ
axàpênh xwỳnhjaja. Nẽ mẽ akàxpore rũnh
xwỳnhjaja nẽ mẽ apê amrakati xwỳnhjaja.
Koja mẽ apiitã mẽ akagà hpa. Mẽ akwỳ
nhõkrã kagà nẽ mẽ akwỳ xupôk rũm mẽ
anhĩhkra katut kagà.
17 —Gô xujanãr rũm mrymnutita nhĩxi
kot paj mẽ atã hipêx. Rỳ hixi hã nũm
nhĩpêx. Hãmri ka mẽ axàpkur xà japrôr
kaxyw nhỹhỹm mra nhũm mẽ atã hixita
pumu nẽ rĩ kormã mẽ amã mẽmoj kwỳ ho
wẽnê ka mẽ amnhĩm haprô nẽ ho axàpkur o
ri apa. Nẽ mẽ ate mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja
koja mẽ apê mẽmoj japrôr kaxyw mẽ awỳr
mra ka mẽ tee ri nhỹhỹnh mẽ hã hixi japêr
hãmri nẽ mẽ kãm mẽmoj to wẽnê hkêt
nẽ. Ãm nhỹhỹnh mẽ atã hixi hã kagàta
pumunh pix kukwak ri kot kaj mẽ awjaprô
rỳ mẽmoj to wẽnê. Anẽ.
18 E kwa kêr ka mẽ ixte mẽmoj pumunh
nẽ mẽ amã hã kagàta pumu nẽ ama nẽ kãm
ajamaxpẽr tỳx o apa. Mrymnutita nhĩxi na
kêp nũm. Nũmja kêp 666. E kaj mẽ akrã hi
mex xwỳnhjaja kot kaj mẽ aprĩ hã ja mar
tỳx kurê kumrẽx.

14

*Tĩrtũm mex ã m*ẽ grer
Apokarip 7.1-8

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm
mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer

xwỳnhja hixêt pê Siãwja nhĩmõk ã xa.
Nẽ puhã mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ kuhê.
Mẽ ohtô ho mẽ ohtô. Piitã kamã mẽ
kêp 144.000. Nẽ piitã õkrã hã mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ
Hipêêxà wa hixi jaxwỳr pa mẽ omu.
2 Nhũm mẽ kaxkwa kamã grer o kuhê.
Mẽ grerja mex o mex. Te kot gô hprõt tỳx
hkoko htỳx pyràk. Nẽ te na katõtõk tỳx
pyràk. Nẽ te wiorãw môr xwỳnhjaja kot
hkakrênh mex pyràk pa mẽ mar o xa.
3 Nẽ mẽ grer xwỳnhjaja. Jejus puhã mẽ
ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ kuhê xwỳnhjaja na
prem Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ
xàta kuri grer o kuhê. Nẽ mẽmoj tĩr pê
kwat xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũm pê 24jê kuri
grer o kuhê. Mẽ grer nyw o gre. Ãm mẽ
tapxipixjaja mẽ kot mẽ grer nywja mar. Ra
mẽ kêp Tĩrtũm kra hã mẽ kot mẽ õkrã hã
Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa hixi ã kagà nhũm
Tĩrtũm kot ra mrymnuti mẽ hõta wa kêp
mẽ utàr nẽ amnhĩ wỳr mẽ ho àpir xwỳnh na
pre mẽ. Ãm mẽ tapxipixjaja mẽ grer nywja
ma nẽ wa kãm ho grer o kuhê.
4-5 Na prem tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Te mẽ
kot amnhĩ prõ pix tãnopxar rãhã ho pata
pyràk. Nẽ ri tanhmã hêx to rỳ tanhmã ri
amnhĩ tomnuj to ho pa hkêt nẽ. Ãm tãm
ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Mẽ kêp Tĩrtũm
mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer xwỳnh kwỳ jakamã na prem mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta
kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na
prem mrymnuti kutã rôrôk nẽ kãm mex o
mex ã harẽnh kêt nẽ. Tã mẽ kumrẽxjaja
Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri wa kãm grer o kuhê.

*Tĩrtũm kap*ẽr o wrỳk xwỳnh pi-
jakrunẽpxi jarẽnh

6 Tã pa axte Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê
hõ pumu nhũm kỳx pê ri htor o pa.
Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳjê
hkôt. Na ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnhjê
piitã mẽ hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot tanhmã
mẽ hipêx to hã harẽnh kaxyw. Ahpỹnhã mẽ
kapẽr xwỳnh piitã mẽ kãm harẽnh o pa. Nẽ
htor o pa pê kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ
kãm:
7 "E na ra Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj
mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Jakamã kwa
mẽ tokyx hã apijaàm kaxyw akõn krã ho
arôrôk nẽ akrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ.
Kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh na. Na
pre kaxkwa ho kato nẽ pika ho kato nẽ gô
xujanãr o kato nẽ hino ho kato nẽ mẽmoj
piitã ho kator pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ
tapxipix ã mãn apijaàm nẽ kãm mex o mex
hã harẽnh rãhã ho apa."
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 8 Hãmri nhũm
hõja wamta kôt tẽ nẽ uràk nẽ kỳx pê mẽ
kãm kapẽr o:
—Koja Tĩrtũm tokyx Papirõn grành pa.
Na hte krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ tomnuj pix
rãhã ho pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx te mẽ kot
kagôxỳhti ho hkõm nẽ amnhĩ mẽ mẽ piitã
mẽ kãm õr nẽ ho mẽ ho pipãnh pyràk. Na
htem mẽnijê piitã ho amnhĩkati o pa. Nẽ
amnhĩ kwỳjê pê mẽ hprõ ho amnhĩkati. Nẽ
amnhĩ mẽ pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê
mã anhỹr o pa. Mẽ kot mẽ uràk nẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa kaxyw mẽ kãm anhỹr o
pa. Ja mỳrapê na ra Tĩrtũm kot tanhmã mẽ
ho kaxyw mẽ hã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
9 Tã nhũm wa hkôt hõja tẽ nẽ wa uràk nẽ
kàx pê pika nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ
kãm:
—E mẽ ate mrymnuti kutã akõn krã
ho arôrôk nẽ akrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh
xwỳnhjaja. Nẽ mẽ ate karõ nhĩpêx nẽ kutã
akõn krã ho akrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh
xwỳnhjaja. Nẽ mẽ anhõkrã nẽ mẽ anhĩhkra
hã hixi hã kagà xwỳnhjaja.
10-11 —Tĩrtũm na tee ja hã mẽ apumu nẽ
mẽ akamã gryk tỳx kumrẽx. Mẽ ate kapẽr
kuhpa hã mrymnuti hkôt amnhĩ xunhwỳr
jakamã nhũm mẽ akamã gryk tỳx o mẽ
akamã gryk tỳx. Jakamã koja kuwy hpôk
rãhã ho rãhã xwỳnhta kamã mẽ arẽnh pa
ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã
apa ho apa. Koja kuwy hpôkja aa hapêx
kêt nẽ kurũm kàx mã hkũm àpir o pa rãhã
nẽ. Koja ã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ
apa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ ka mẽ kamã apa
ho apa nẽ aa kurũm ajapôx kêt nẽ kamã
amnhĩ xà htỳx kãm ajamak rãhã apa ho apa.
Arĩgro hãn kamàt kãm arĩ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr rãhã apa ho apa. Mẽ ate gôj rũm
mrymnuti mẽ hkarõ ho sãnti wa kutã akõn
krã ho arôrôk nẽ akrĩ nẽ wa kãm wa mex
ã wa harẽnhja mỳrapê kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj
pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhjê noo mã kot kaj mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.
12 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã kwa kêr
pu mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr

xwỳnhjaja mẽ hkukamã mẽ harẽnhja ma nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Mẽ kot tanhmã hã mẽ pahto htã pu mẽ hkaga hkêt nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã mẽ kurom ma õ krĩ hwỳr api nẽ kamã pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

Mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ htyk xwỳnhjê jarẽnh

Wam Tesarõn 4.16

13 Tã nhũm kaxkwa kamã mẽhõja axte inhmã kapẽr nẽ inhmã:

E Juãw. Kêr ka ã akwỳjê mã mẽmoj tã kagà anẽ nẽ mẽ kãm hã kagà ho: "E mẽ ate Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm ã mẽ apar nhũm mẽ atyk tã koja amnhĩ tã mẽ ato mex rax kumrẽx." Anhỹr o mẽ kãm hã kagà.

Anhỹr o inhmã kapẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõja kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ harẽnh anẽ. Ra Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh rãhã ho pa. Mẽ kot kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa pê mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rãhã htykja nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh mex. Koja mẽ ho mex kumrẽx. Mẽ kot Jejus ã mẽ hpar tã koja mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ kuri mex rãhã nẽ pa ho pa nhũm mẽhõ axte tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kot tanhmã mẽ kãm hkĩnh xwỳnhjê nhĩpêx to

14 Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã kakrã jakajre pumu. Nẽ kamã mẽhõj te panhĩ pyrà nẽ nhỹ. Nhũm ôr o pahi hã mẽ ahkà htu nẽ kuteere xwagixre py nẽ o nhỹ.

15 Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rũm kato nẽ kakrã jaka kamã ỹr xwỳnhta mã kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E pika nhõ xwỳnhjaja te mẽ hpur kãm mẽmo hy ra hkamrêk nẽ hikẽnh mã mex pyràk. Jakamã anhõ kuteere ata py nẽ ma mẽ hkôt tanhmã ri mẽ ho ho ri mẽ hkôt apa. Te mẽ kot mẽmo hy nhĩkẽnh o ri pa pyràk o mẽ hipêx nẽ ma ho mẽ himex o ri apa. Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ pika piitã mỳri õ kuteere ho apê nẽ te mẽmo hy jakàr pyràk o mẽ hipêx.

17 Hãmri nhũm axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rũm kapẽr o mẽ wrỳkjê hõja kato. ĩhkra kamã kuteere xwa gixre py nẽ o xa. 18 Hãmri nhũm axte hõja ixkre rũm kê hkôt kato nẽ hkukamã kator xwỳnhta mã kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E na ra Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã mẽ hipêx to kaxyw. Te mẽ kêp mẽ hpur kãm mẽmo xô pê uwa ra hkamrêk nẽ rênh mã tãm pyràk. Jakamã ma pika hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkôt ri anhõ kuteere ho mẽ himex o ri apa. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kuma nẽ ma pika hwỳr wrỳ nẽ mẽ hipêx o te mẽ kot uwa xô rênh nẽ prẽs kãm hkapĩr nẽ kagô janênh pyrà nẽ mẽ hkôt ri kuteere ho mẽ hpar o pa. Tĩrtũm ra mẽ kamã gryk tỳx o mẽ kamã gryk tỳx jakamã nhũm ã mẽ hkôt mẽ hipêx anhỹr o ri pa.

20 Jakamã nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax kumrẽx o uwa kagô jakre. Te ho pyhti hprõt o nõr pyràk. Jao upỳm o 2 met nẽ hkôt ho mêj met. Nom hprõt xà hkôt ry rax o ry rax. Ho 300 kirõm. Nhũm ã mẽ kamrô hprõt rax anẽ.

15

Tĩrtũm mex ã mẽ grer

1 Tã pa axte kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Hãmri nẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Aa mẽ pahte mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh pa pre omu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pê 7jaja ahpỹnhã pika hkôt mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj kaxyw akuprõ nẽ kuhê. Ãm jajê pixjaja koja Tĩrtũm nhỹ hã axte tanhmã mẽ homnuj to nẽ ho anhỹr pa hãmri nhũm ra ja hapêx o hapêx.

2 Jakamã pa axte Tĩrtũm kapem gô rax pumu. Te kot kàx karỳr jaxênh mẽ kuwy hpôk o pihkàr pyràk xwỳnhja hprõt o nõ. Nhũm Tĩrtũm kra hkwỳjaja gô mỳ ri ohtô rax kumrẽx nẽ kuhê. Na pre ra mrymnutija tee ri amnhĩ kôt mẽ rẽnh mã nẽ tee ri mẽ hã amnhĩ nhĩxi hã kagà hprãm kaprỳ nom nhũm mẽ hkaga nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ mrymnuti karõ ho sãnti mã mex ã harẽnh kêt rãhã ty nẽ kaxkwa hwỳr api. Jakamã nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm wiorãwti hkwỳ gõ nhũm mẽ piitã hamỳ nẽ gô rax mỳ ri ho kuhê.

3 Hãmri nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho pa xwỳnh pê Mojes mẽ mẽ pahte amnhĩ

tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa kot
Tĩrtũm mã grerta nhũm mẽ Tĩrtũm mã ho
grer o kuhê nẽ grer o:
E Pahi Maati Tĩrtũm. Na pa mẽ ra inhmex
pê awỳr ixàpir pa.
Ãm hãmri na ka hte tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho ri apa.
Aa tanhmã axêx to hkêt.
Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.
Nẽ mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.
Jakamã na ka hte mẽ inhmã aa mẽ ixte
mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o
apa.
Pika piitã hkôt ahpỹnhã mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjê nhõ Pahi Maati na ka.
Nẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh na ka.
4 Jakamã na htem piitã atã hpijaàm o pa.
Nẽ amã mẽ kapẽr xàptàr pix o amã kapẽr.
Nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã nẽ.
Ãm hãmri mẽ ixrom kapxipix amex
o amex.
Jakamã koja ahpỹnhã pika piitã hkôt akrajê
piitã ate tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm
mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to hã
ajarẽnh ma nẽ awỳr mra nẽ akutã
hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ amã
amex o amex ã ajarẽ. Anẽ.

Mẽ homnu xà hã xijere jamỳnh xwỳnh
jarẽnh

5 Tã na pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa
kamã Tĩrtũm nhõrkwỹ hã hitom xà piitã
amnhĩ kahê xà rẽ nẽ kuhê pa omu. Nẽ ixkre
kamã õ hitom mex maati haxwỳja amnhĩ
kahê xà mẽ nẽ xa.

6 Hãmri nhũm ixkreja rũm Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnh pê 7jaja hapôj nẽ kuhê.
Mẽ ê hakajre nẽ hirã htỳx kumrẽx. Nẽ mẽ
hinô pre xàja ôr pix o. Nẽ piitã Tĩrtũm mã
tanhmã kot mẽ homnuj to xà hã xijere pê
7ta jamỳnh kaxyw kuhê.

7 Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjê õja
mẽ kãm xijere hkwỳ jamỳ nẽ mẽ hwỳr o tẽ.
Xijere kêp 7 nẽ piitã ôr o. Nhũm hamỳ nẽ
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhtajê hwỳr
o tẽ nẽ ho mẽ hipêx nhũm mẽ ahpỹnhã
hamỳ. Xijere kamã Tĩrtũm gryk xà jamỳ nẽ
o kuhê.

8 Pu nhũm Tĩrtũm rũm kuwy hkũm hapôj.
Tĩrtũm mex nẽ hihtỳx xwỳnhta rũm hapôx
rax o ixkreta kunor pa nhũm mẽ tee ri hwỳr
gjêx prãm kaprỳ.

16

Xijere kamã mẽ homnu xà pê 7 jarẽnh

1 Tã pa arĩ mẽmoj pumu nhũm Tĩrtũm
nhõrkwỹ kamã mẽhõja kapẽr o wrỳk
xwỳnh pê 7jê mã kàx pê kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ kot ixkapẽr kwỳm ri
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nhũm ixpê
ja omnuj tỳx o ixpê omnuj tỳx. Jakamã e
mẽ anhõ xijereta jamỳ nẽ ma pika hwỳr
mẽ hwỳr wrỳ nẽ axpẽn pãnhã mẽ hã xijere
kamã mẽ homnu xà kapĩ. E mẽ tokyx ma
mẽ hwỳr wrỳ. Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pãnhã
mẽ hwỳr wrỳ. Nhũm wamta kumrẽx pika
piitã hkôt mẽ homnu xàta kapĩ. Pu nhũm
mẽ kot mrymnuti mẽ õ sãnti wa kãm mex ã
harẽnh nẽ amnhĩ tã wa hixi jaxwỳr xwỳnh
piitã hkànhy hpa nẽ à htỳx kumrẽx nẽ ri pa.

3 Hãmri nhũm wamta kôt hõja õ xijere py
nẽ gô xujanãr kãm hkapĩr pa nhũm gô te
mẽ htykjê kamrô pyrà nẽ kamã mẽmo mry
htyyxà rẽnh xwỳnh piitã pikaprãr pa.

4 Tã ra xijere kapĩr xwỳnh o axkrut nẽ õ
xijere kapĩ hãmri nhũm hkôt hõta õ xijere
py nẽ hpãnhã gô hkryre piitã hkôt hkapĩr
pa. Pyhti nẽ ri hino piitã hkôt hkapĩr pa
nhũm piitã gô xujanãr pyrà nẽ mẽ hkamrô
hã amnhĩ jahkre hpa.

5 Hãmri nhũm axtem Tĩrtũm kapẽr o mẽ
wrỳk xwỳnhjê hõ kot kãm gô piitã hamãr
xwỳnhta ja hã omu nẽ Tĩrtũm mã kãm:
Pa amex rãhã apa ho apa xwỳnh. Nẽ arãhã
apa ho apa xwỳnh.
Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kêp gôta nhĩpêx
anẽ.
6 Na prem mẽ kot akôt amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê mẽ mẽ kãm ri akapẽr
jarẽnh xwỳnhjê hpar o pa nhũm mẽ
hkamrô hpikapĩr rax nẽ.
Tã ka ra mẽ hã mẽ kêp mẽ hkõm xà homnu
hpa nhũm mẽ kêp mẽ hkamrô ã
amnhĩ jahkre nhũm mẽ tee ri ho
hkõm mã. Nà ãm hãmri na ka ã mẽ
kêp gô nhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Anẽ.
7 Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj
nhõr xà hã mêsti hpar pê hkrĩ xwỳnhjê hõja
kuma nẽ kãm:
Nà ãm hãmri na ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm.
Ãm hãmri na ka ã akrajê hã mẽ hipêx anẽ.
Ra ate mẽ hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt na ka
hte tanhmã mẽ hipêx to.

Nà apê mẽ inhõ Tĩrtũm Maati na ka. Mẽ
ixrom axihtỳx o axihtỳx nẽ axàh-
pumunh o axàhpumunh. Anẽ.
8 Tã ra axkrunẽpxi nẽ õ xijere kapĩ. Jakamã
nhũm mẽ hpãnhã hõja õ xijere o tẽ nẽ
myyti hã hkapĩr pa nhũm hkagro htỳx nẽ
pika hkôt mẽ pa xwỳnhjê hkà ho hxêt o pa.

9 Kagro htỳx o hkagro htỳx jakamã mẽ
hkà ho hxêt nhũm mẽ kamã hkà kajê hpa.
Hãmri nẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ hamaxpẽr
o:

—Nà Tĩrtũmtija na ã mẽ pahtomnuj tỳx
anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ kamã gryk tỳx nẽ haprỳ nẽ
tanhmã ho kapẽr punuj to ho pa. Nom mẽ
kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ kãm mex o mex
ã harẽnh kêt nẽ arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj
to ho pa.

10 Nhũm ra kêp kwat nẽ õ xijere kamã
mẽmojja kapĩ. Jakamã nhũm ra hpãnhã
hõja õ xijere o tẽ nẽ gôj rũm mrymnuti kot
mẽ ho amnhĩptàr xà hã hkrĩ xà hã hkapĩr
pa. Jakamã nhũm ra kot mẽ ho amnhĩp-
tàr xà hã pikaja kamã kamàt kô htyk par
kumrẽx. Hãmri nhũm mrymnuti mẽ hkôt
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hã kamàt
kô hpa nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx ã maj
amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kumrẽx.
11 Nẽ ã Tĩrtũm kot mẽ hipêx anhỹr ã amnhĩ
tã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ tanhmã ho
kapẽr punuj to ho pa. No ãm kot amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumunh nẽ kot
amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ.

12 Nhũm prem ra kêp sĩk nẽ õ xijere kamã
mẽmoj kapĩ. Jakamã nhũm hpãnhã hõja
õ xijere kamã mẽmojta o tẽ nẽ pyhti pê
Erax kamã hkapĩr pa nhũm gôja grà pa nẽ
te kêp pry pyrà nẽ nõ. Jakamã nhũm myt
japôx xà rũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja
nẽ pôristijaja hãmri pijapu kaxyw Jerujarẽ
hwỳr nojarêt nẽ hã hwỳr pa.

13 Tã nhũm kagãmnuti mẽ ỹ hã mẽ kãm
hêx o pa xwỳnh mẽ mrymnutita wa mẽ
hakwa rũm mẽmoj te priti pyrà nẽ hapôx
o pa. No ãm priti hkêt mẽ kêp Satanasti mã
mẽ àpênh xwỳnh kwỳỳ.

14 Jakamã na prem pika piitã hkôt mẽ kot
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o
hêx rom mẽ no kupyr o mẽ hkôt pa. Tã
pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê
mẽ ho pikuprõnh kaxyw mẽ hapêr o pa.
Mẽ kot Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx kurê kaxàr
kaxyw mẽ pijapu xà hã arĩgro kukamã mẽ
ho pikuprõnh o pa.

*Jejus kot amnhĩ kwỳ*jê mã kapẽr ã harẽnh

15 Tã nhũm Jejus pika hkôt hkrajaja arĩ mẽ
htĩr nẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
E mẽ inhma ixkwỳjaja. Akupỹm ixte mẽ
awỳr ixwrỳk xà hã arĩgroja ã kot
paj te mẽ àhkĩnh xwỳnh kot amnhĩ
nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ajaêr pê mẽ awỳr
wrỳ. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ wỳr
ijamãr rãhã ho apa. Kêr pa akupỹn
wrỳ ka mẽ amnhĩ wỳr ixpumu nẽ
akĩnh nẽ amnhĩ kamã amã ixpuma
hkêt nẽ. Anẽ.

*M*ẽ kot axpẽn kurê kaxàr kaxyw mẽ
pikuprõnh ã mẽ harẽnh

16 Tã nhũm Satanasti hkwỳjaja pika pi-
itã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê ho
pikuprõnh pa nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw
ma Ijaew kot kãm "Amaketõ" jarẽnhja wỳr
mra.

17 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnh pê 7 kot hitepta õ xijere py nẽ kàx
mã kamã mẽmoj kapĩr pa. Jakamã nhũm
Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ ho amnhĩptàr ã
hkrĩ xà rũm Tĩrtũm kàx pê kapẽr o:

—E hãmri. Na pa ra mẽ kot amnhĩ tomnuj
mỳrapê tanhmã mẽ ho jatur xàm mẽnh
kaxyw. Anẽ.

18 Pu nhũm na hkatõtõk nẽ hkrakrak nẽ
haxênh nhũm pika htertet tỳx nẽ. Aa mẽ
kot pika htertet tỳx kot anhỹr ã omunh kêt
kumrẽx.

19 Jakamã nhũm Papirõnja kajê
axkrunẽpxi. Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot
amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê nhũm
Tĩrtũm ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ pika htertet o
pika piitã hkôt krĩ grành pa. 20 Nhũm gô
hipôk piitã gôja hã axkamur nhũm hapêx
pa. Nẽ kẽn prêk nẽ hkrã hixêt rôrôk nẽ
hpigrành pa. Pika htertet tỳx kumrẽx
jakamã ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ. 21 Nẽ
na mê pê jêr krã jakootija mẽ piitã mẽ hipy
rôrôk. No ãm hkrã hkryre hkêt hkrã rũnh
kumrẽx. Ãm hpỹnh nẽ kamã kêp 40 kir nẽ
mẽ hã rôrôk nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã ã
omu nẽ Tĩrtũm kamã gryk tỳx nẽ haprỳ nẽ
ho kapẽr punuj nẽ.

17

*Tĩrtũm kra hkêt xw*ỳnhjê jarẽnh

1 Tã pa pre kê axte mẽmoj pumu. Nhũm
kot xijere jamỳnh xwỳnhjê hõja ixwỳr tẽ nẽ
inhmã:
—E ma ixkôt tẽ nẽ mẽmoj pumu. Anẽ.
Hãmri pa kuma nẽ ma hkôt tẽ nhũm
inhmã:
—Nà ahpỹnhã gô rax mỳri krĩ nhõ
xwỳnhjaja te ho ni hkuprỳ gô mỳ ri ỹr
nẽ kãm mẽmyjê piitã hkĩnh o ỹr xwỳnhta
pyràk. Na htem uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt
ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm htỳx ri tanhmã
amnhĩ tomnuj to ho pa. Jakamã koja Tĩrtũm
tanhmã mẽ homnuj tỳx to nẽ mẽ ho hapêx.
2 Krĩ piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja
na hte ma mẽ õ krĩ hwỳr mra nẽ te mẽ kot
mẽ hkuprỳjê ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ te pipãnh nẽ htỳx ri amnhĩ
nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm
krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ uràk nẽ amnhĩ krã
hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri
pa. E ma ixkôt tẽ nẽ ja hã mẽ omu. Anẽ.
3-4 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto
nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja ma kapôt wỳr
ixto mõ pa kapôt ã mrymnuti hkrã kêp 7
nẽ kamã hpàr kêp 10 xwỳnhta pumu nhũm
hkamrêêti nẽ xa. Nẽ ĩ piitã hã tanhmã
Tĩrtũm o kapẽr punuj to hã kagà. Nhũm
katut ã mẽhõ ni kuprỳta nhỹ. Mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh ã mẽ ê kakrã htyk nẽ
hkamrêk o hkukàr jaxà nẽ hã nhỹ. Nẽ ôr o
õkrexê. Nẽ ôr o hinwỳỳxê nẽ ĩhkra kamã
kàx. Ãm ôr pix o hikukrêx. Nẽ kẽn mex
karỳr pix o amnhĩ jamrêx. Nẽ ôr o kopti
hõ py nẽ hã nhỹ. Kopti kamã ni kuprỳ kot
amnhĩ tomnuj xà. Ãm kot mẽ kêp mẽ mjên
o amnhĩkati ho pa xà pix nhũm kupy nẽ o
nhỹ.
5 Nẽ õkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot:
Inhĩxi pimxur pê PAPIRÕN RAXTI.
Nẽ ixpê mẽ kêp mẽ mjênjê ho amnhĩkati ho
mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.
Nẽ ixpê mẽ kot axpẽn prõ ho amnhĩkati o
mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.
Nẽ ixpê mẽ kot Tĩrtũm nê mẽ kãm hêx o ri
mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.
Nẽ ixpê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ
nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjê nã na pa.
Anhỹr o õkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot
anhỹr. 6 Nhũm axpã nẽ nhỹ pa omu. No
ãm kagôxỳhti ho hpipãnh kêt. Mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ri mẽ kãm
Jejus kêp mẽ õ pahihti hã harẽnh xwỳnhjê
kamnhwỳr o mẽ hpar nhũm mẽ hkamrô
pikapĩr xwỳnhjê kamrô ho na pre axpã nẽ
nhỹ. Pa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu
nẽ tee ri ijamaxpẽr.
7 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnhja inhmã:
—Kwa mon ka ri ja pumu nẽ tee ri aja-
maxpẽr? E kot paj ixprĩ hã amã harẽ ka
inhma. Niti mẽ hã ỹr xwỳnh pê mrymnu-
tita. Krã pê 7 nẽ kamã hpàr pê 10 xwỳnhta
kot paj ixprĩ hã amã hamẽ wa harẽ ka wa
harẽnh ma.
8 —Nà mrymnutija na pre htĩr nẽ ri pa
tã ty nẽ ahkre xupỳmti kamã hikwỹ. Nom
koja akupỹm htĩr nẽ kurũm kato nhũm mẽ
piitã omu nẽ ahpỹnhã tanhmã hamaxpẽr
to. Amnepêm kormã amrakati ri Tĩrtũm
kot õ kagà kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã
xwỳnhjê nhĩxi jaxwỳr xwỳnhjaja koja kator
ã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã hamaxpẽr
to hkêt nẽ. No mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳr kêt xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ jaêr
pê akupỹm kator ã omu nẽ tee ri hkukamã
hamaxpẽr. Hãmri nẽ axpẽn mã: “Kwa
amnepêm htyk tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ
akupỹm htĩr nẽ api nẽ mõ.” Anhỹr o axpẽn
mã harẽ. Hãmri nhũm kato nẽ ma tẽ nhũm
Tĩrtũm tã ho hapêx kumrẽx nhũm hapêx o
hapêx.
9 —Kwa inhma nẽ jam ajamaxpẽr tỳx nẽ.
Mrymnuti krã pê 7ta te kêp hixêt prêk pê
7 pyrà nẽ hã ỹr xwỳnh ni kuprỳta te hixêt
prêk pê 7ta ã ỹr pyràk.
10 —Nẽ mrymnuti hkrã pê 7ja te kêp mẽ
ho amnhĩptàr xwỳnh pê 7 pyràk. Nhũm
mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja te mẽ kêp 5
nẽ ra htyk pyràk nhũm hkôt hõja arĩ mẽ
ho amnhĩptàr o pa. No kot hitepta kormã.
Nom koja mẽ ho amnhĩptàr ry hkêt nẽ.
11 —Mrymnuti htĩr nẽ pa htã htyk nẽ ra
akupỹm htĩr nẽ àpir xwỳnhta koja hkrã
hitepta pãnhã mẽ ho amnhĩptàr o pa.
Jakamã te mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 7jê
hõ pyràk. Koja hkrã pê 7ja mẽ ho amnhĩptà
nẽ gaa nẽ htyk mẽ nhũm hpãnhã mrym-
nutita hpãnhã mẽ ho amnhĩptà. Hãmri
nhũm rĩ kormã Tĩrtũm tã mẽ ho hapêx par
kumrẽx.
12 —Nẽ ate mrymnuti hkrã kamã pàr pê
10 pumunh xwỳnhta te mẽ kêp mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh pê 10 pyràk. No ãm
jaja na kormã mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ.
Koja mẽ nhỹrmã anhĩpê mrymnuti nhỹ hã
ahpỹnhã ri mẽ ho amnhĩptàr o pa nom

mẽ ho amnhĩptàr japjê hkêt nẽ. 13 Koja
mẽ tanhmã ja hã axpẽn mar to hãmri nẽ
mrymnuti mã anẽ nhũm mẽ hpãnhã mẽ
piitã mẽ ho amnhĩptà.
14 —Nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 10jaja
koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amn-
hĩrer xwỳnh kurê kaxàr kaxyw hwỳr mra
nẽ kutã pijapu ho kuhê. No ãm tee ri kãm
tanhmã ho hprãm hkaprỳ nhũm mẽ ho
axtem nẽ amnhĩ tã mẽ himex pa. Hihtỳx o
hihtỳx o kot mẽ ho hpimrààtã mẽ hakrenh
par. Nẽ kêp pika piitã hkôt mẽ ho amn-
hĩptàr xwỳnhjê nhõ Pahihti. Tãm na pre
amnhĩ wỳr mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ
pa xwỳnhjê wỳ nhũm htem amnhĩ kaxyw
hkôt hamaxpẽr mex rãhã ho pa. 15 —Nẽ krĩ
pê Papirõn kapem gô xohtô mỳ ri ni kuprỳ
hkrĩ xwỳnhta. Gô xohtôja te kêp ahpỹnhã
ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳ pyràk. Nẽ te
ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh kwỳ pyràk.
16 —Nẽ mrymnuti hpàr pê 10ta kêp mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh pê 10 pyràk. Jakamã koja
mẽ kãm ni kuprỳta prãm nõkati nẽ kamã
gryk tỳx kumrẽx. Hãmri nẽ hwỳr mra nẽ
kêp hikukrêx piitã utà nẽ kêp ê hkwrỳnh
pa nhũm hkênh mex nẽ xa. Hãmri nhũm
mẽ kupĩ nẽ ĩ hkrẽr pa nẽ kuwy kamã hi rẽ
nhũm kaxàr pa nẽ hapêx.
17 —Na pre pahi pê 10jaja mrymnuti hkôt
amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ
omu nẽ tanhmã nê mẽ kãm nẽ hkêt nẽ.
Jakamã koja mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o pa rãhã nhũm Tĩrtũm mẽ ho
hapêx. Nẽ mẽ õ krĩ mẽ mẽ ho hpimrààtã
mẽ ho hapêx pa. Hãmri nẽ mẽ ho hapêx o
mẽ ho hapêx.
18 —Nẽ ate mẽhõ ni kuprỳ pumunh
xwỳnhta te kêp krĩ rax pê Papirõn nhõ
xwỳnhjê pyràk. Nẽ mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhja pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjê hkrãhtũm na. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja
inhmã mẽ harẽnh anẽ. Pa kuma nẽ ô ri mẽ
amã hã kagà. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ aprĩ
hã mar tỳx kaxyw.

18

*Tĩrtũm kot Papirõn grành par ã har*ẽnh

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm
axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja
kaxkwa rũm ahpar mã wrỳk o tẽ. Tĩrtũm
nhỹ hã hihtỳx nẽ kamã hirã rax kumrẽx o
pika piitã hkôt mẽ kãm hirã pa. 2 Nẽ ahpar
mã tẽn wrỳ nẽ kàx pê kapẽr o:
E koja Papirõnja pigrành pa nẽ hpãnhã kêp
Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnhjê pa-
pxà nẽ kêp nhônhti papxà. Hãmri
nẽ aa kamã mẽmoj mex kêt kumrẽx.
3 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ amnhĩ
krã hkôt kãm prãm xà hkôt pix mã
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa.
Te mẽhõ pipãnh nẽ htỳx ri amnhĩ
nhĩpêx o pa pyràk.
Nhũm krĩ piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr
xwỳnhjaja mẽ hwỳr mra nẽ mẽnijê
ho amnhĩkati ho pa.
Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽmoj pumu nẽ kãm
hkĩnh nẽ haprôr kurê kumrẽx o pa
nẽ aa ujaprôr o hapêx kêt nẽ.
Jakamã na hte krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja
mẽ hwỳr mẽmoj to pa nẽ xatã mẽ
kãm ho wẽnê nẽ mẽ kukwak ri mẽ
hikàxpore rũnh nẽ pa.
Anhỹr o kapẽr. 4 Hãmri nhũm Tĩrtũm Pa-
pirõn kamã hkrajê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
E mẽ tokyx mẽ kot ri htỳx amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê nhõ krĩta rũm ajapôj
ixkrajaja.
Kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ ra mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx pa mẽ ato apimrààtã mẽ ate
amnhĩ tomnuj ã mẽ atomnuj tỳx nẽ.
5 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem amnhĩ tomnuj
rũnh o pa.
Mẽ kot amnhĩ tomnuj xà te mẽ kot kẽn
katutxô nhũm hprêk rax o kot
kaxkwa kanhwỳr kaxyw pyràk.
Na pa hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã
mẽ omunh rãhã ho ri ixpa. Jakamã
kwa ixkrajaja mẽ tokyx mẽ kurũm
ajapôj.
Anhỹr o hkrajê mã kapẽr. Hãmri nẽ kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã kãm:
6 E kwa mẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã
ixkrajê hã mẽ ho.
No ãm kêr ka mẽ tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ
kot ra tanhmã ixpê ixkrajê nhĩpêx
tota jakre.
Kê mẽ tanhmã ixpê mẽ ho grire htã ka mẽ
hã tanhmã mẽ ho htỳx kumrẽx o mẽ
kot mẽ hipêxta jakre.
7 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem mex nẽ pa.
Nẽ mẽ hikukrêx rũnh nẽ hkĩnh nẽ pa.
Nẽ tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri pa nẽ
amnhĩ jarẽnh o:

"Ot pa mẽ te pahi ni kot amnhĩ nhĩpêxta
pyrà nẽ ixkrĩ xà mex pix kãm ixkrĩ
pyràk.
Nẽ te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na
pa htem amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.
Nẽ mẽ ixkĩnh nẽ mẽ inhmex rãhã ri ixpa.
Ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh na pa
mẽ."
Anhỹr ã amnhĩ to jarkrar o pa.
Tã kêr ka mẽ tanhmã mẽ homnuj to kê mẽ
mexta pãnhã omnuj tỳx nẽ pa.
Nẽ kê mẽ hkaprĩ nẽ amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã nẽ pa ho pa.
8 E kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.
Jakamã koja mẽ arĩgro hpỹnh kãm mẽ
hkwỳjaja hpikaprãr rũnh nẽ nhũm
arĩ mẽ htĩr xwỳnhjaja omnuj nẽ pa.
Nẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ xàj mỳr o
pa.
Nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa.
Nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ kãm prãm nẽ pa rãhã ty nhũm kuwy mẽ
ho hkaxàr pa.
Ixpê Pahi Maati Tĩrtũm kot paj ixihtỳx kãm
ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.
9 Hãmri nhũm krĩ piitã kurũm mẽ ho amn-
hĩptàr xwỳnhjaja. Mẽ kot mẽ hwỳr mrar
nẽ mẽ hkuprỳjê ho amnhĩkati nẽ mẽ uràk
nẽ mẽmoj pumunh nẽ haprôr rãhã ho pa
xwỳnhjaja tee ri krĩ kaxàr nẽ kàx mã kuwy
hkũm àpir o paja pumu nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o
kuhê.
10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ ho hapêx par ã mẽ
omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Amỳm mẽ
omunh o kuhê nẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr nẽ htertet tỳx nẽ. Nẽ mỳr kãm
kapẽr o:
Hêxta waa nẽ Papirõn nhõ xwỳnhjaja.
Mẽ amex nẽ axihtỳx mex nẽ apa htã nhũm
Tĩrtũm mẽ anhĩmex pa. Hêxta waa
nẽ. Anẽ.
11 Nẽ mẽ hwỳr mrar nẽ mẽ kãm mẽmoj
to wẽnê ho mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja krĩ
pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ
hkaprĩ nẽ mỳr o kuhê. Nhỹri koja mẽ tokyx
axte mẽmoj to wẽnê? Mẽ kêp mẽmoj japrôr
rũnh xwỳnhjaja hkaxàr par kumrẽx kênã.
12 Na prem mẽmoj piitã ho pa nẽ mẽ
kãm ho wẽnê. Mẽmoj mex piitã. ôr o
mẽ hkukrêx nẽ prat o mẽ hkukrêx nẽ kẽn
jaxênh ã kàxpore xohtôô. Nẽ kupẽxê mex.
Kakrã htyk nẽ hkamrêk nẽ hkroore nẽ hã
hapjê. Nẽ mẽmo pĩ kuxware nẽ pĩ htỳx
nẽ kẽn jakàr nẽ kàx o ri mẽmo nhĩpêxja
nhũm prem mẽ kãm ho wẽnê ho pa. 13 Nẽ
mẽmo htwỳm nẽ mẽ hkuxwa xà. Nẽ mẽ
õ ho ành xà nẽ mẽ õ kuxwa xà nẽ xwỳgrà
nẽ harôj. Nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ kawar nẽ
kaxyw kawarti hkjênh xà hã karrotre. Nẽ
nhỹhỹnh krĩ hõ kamã panhĩ hkwỳ pynê nẽ
mẽ hwỳr mẽ o pa nẽ mẽ kãm mẽ ho wẽnê
nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt ri àpênh rũnh o
pa. Na prem ã mẽ kãm mẽmoj to wẽnê
anhỹr o pa. Tã ra mẽ kot mẽ haprôr xwỳnh
mẽ mẽ pimrààtã hapêx pa.
14 Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ hkukamã
hamaxpẽr nẽ te kot mẽ kãm kapẽr pyrà nẽ
mẽ kãm:
Hêxta waa nẽ. Mẽ amã mẽmoj prãm nẽ
amnhĩm haprôr xwỳnhta na mẽ apê
hapêx par kumrẽx.
Nẽ mẽ akàxpore rũnh nẽ mẽ akukrêx rũn-
hta mẽ mẽ apimrààtã ajapêx pa. Kot
kaj mẽ axte tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho apa hkêt nẽ. Anẽ.
15 Hãmri nẽ amỳm ri Tĩrtũm kot tanhmã mẽ
hipêx to hã mẽ omu nẽ kãm ma xàj mur nẽ
htertet o kuhê.
16 Nẽ mỳr kãm kapẽr o:
Hêxta waa nẽ. Na pre htem ê mex pix
jagjê nẽ ri hã mra. Kakrã htykre nẽ
hkamrêkre.
Nẽ mẽ hikukrêx mex o amnhĩ jamrêx nẽ ri
hã mra.
Nẽ ôr nẽ kẽn mex ã ohtô xwỳnh o amnhĩ
jamrêx nẽ ri hã mra.
17 Tã ra hapêx par kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm gô xujanãr kãm pàr nhõ dõn
nẽ mẽ kot mẽ kãm pàr o ri mrar xwỳnhjaja
nẽ mẽ kot kamã tep pynênh xà ho tep
pynênh o ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ pàr kãm
amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja hãmri mẽ hwỳr
mra nẽ wamtajê pyrà nẽ tee ri amỳm ri mẽ
õ krĩ pumu nẽ mỳr o kuhê. 18 Nẽ kurũm
kuwy hkũm xàpir o pa hã omu nẽ tee ri mẽ
hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre mex o mex.
Mex o krĩ piitã hakrenh par htã
hapêx pa. Anẽ.
19 Hãmri nẽ mur nẽ hkaprĩ xàj pika hkwỳ
jamỳ nẽ ho amnhĩ kamĩ nẽ mỳr kãm kapẽr
o:
Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre rax o rax.
Nhũm pre nhỹhỹnh pàr kãm mẽmoj to
wẽnê ho pa xwỳnhjaja mẽ hwỳr
mẽmoj to pa nẽ mẽ kãm ho wẽnê nẽ
mẽ hkukwak ri hikàxpore rũnh nẽ ri
pa.

Tã hãmri mẽ hapêx pa. Anẽ.
[20] Hãmri nhũm Tĩrtũmja krajê piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
E ixpê Tĩrtũm na pa ã mẽ hipêx anẽ.
Mẽ kot mẽ apê ixkrajaja tanhmã mẽ atomnuj to ho paja mỳrapê na pa mẽ atã ã mẽ hipêx anẽ.
Jakamã e kaxkwa kamã mẽ apê ixri mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ ate inhỹ hã ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ Jejus nhỹ hã mẽ akapẽr o ri mẽ apa xwỳnhjaja. Mẽ apiitã mẽ apê ixkra na ka mẽ.
E mẽ amnhĩ tã ja pumu nẽ akĩnh nẽ axpẽn mã apikunhar o akuhê. Pa na pa mẽ atã ã mẽ ho ijapêx anẽ. Anẽ.
[21] Tã nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja hihtỳx o kẽn rax kumrẽxja mỳ nẽ o tẽ nẽ gô xujanãr kamã kãm gêt nẽ kumẽ nhũm mrõ nẽ akunok. Hãmri nhũm kapẽr o:
E krĩta koja Tĩrtũm te ho ixte gôx kãm kẽn mẽnh nhũm mrõr nẽ hpikunor pyràk o hipêx nhũm hapêx par kumrẽx.
[22-24] Na pre hte krĩja kamã mẽ kot ri mẽ kãm mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja amnhĩ to rũnh o krĩ piitã hkôt mẽ hakrenh pa.
Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem pika piitã hkôt hêx rom tanhmã mẽ no kupyr to ho ri pa. Jakamã ra mẽmoj to wẽnê xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ hikukrêx rũnh gryk ã Tĩrtũm kaga.
No ãm ja pix kêt. Tĩrtũm krajê mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ himex rax nẽ. Hãmri nhũm krĩ piitã kamã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot mẽ hipêx ã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o pa.
Tã Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mẽ hipêx anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ himex par kumrẽx.
Jakamã koja mẽ axte hkĩnh nẽ hkĩnh xàj ri grer kêt nẽ.
Nẽ axte hkĩnh nẽ grer kãm hakwa kôr o ri pa kêt nẽ.
Nẽ axte ri wiorãw kakrênh hkêt nẽ.
Nẽ axte ri amnhĩm kawà hyr o hkrĩ hkêt nẽ.
Nẽ axte harôj kahuk o kuhê hkêt nẽ.
Nẽ axte mẽ õrkwỹ kamã kanê hpôk kêt nẽ.
Nẽ axte axpẽn mã ri hkrajê rer o ri pa hkêt nẽ. Koja ã mẽmoj kot anhỹr piitã hapêx pa. Anẽ.

19

Mẽ kot Tĩrtũm mex ã mẽ harẽnh

[1] Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nẽ kaxkwa kamã mẽ kapẽr ma nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ tanhmã axpẽn mã kapẽr to. Nẽ anhĩpê kàx pê kapẽr tỳx nẽ kapẽr o:
E pu mẽ pahpiitã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.
Tapxipix na hihtỳx o hihtỳx.
Nẽ tapxipix na àhpumunh o àhpumunh.
Nẽ tapxipix na mex o mex.
Tapxipix na mex o kot mẽmoj piitã hakrenh par.
Ra kot mẽmoj punuj pê mẽ papytàr par jakamã kêp mẽ papytàr xwỳnh ã pixi mex na.
[2] Na hte amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho pa.
Nẽ amnhĩ to hêx kêt nẽ.
Tã ãm hãmri na ã Papirõn nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.
Na prem mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex rax kumrẽx.
Nẽ krĩ piitã hkôt ri pa nẽ amnhĩ kôt mẽ kurẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ tomnuj o pa.
Nhũm Tĩrtũm tee ri hã mẽ omu nẽ ã hkrajê hã mẽ hipêx kati anẽ. Ãm hãmri na ã mẽ hipêx anẽ.
Anhỹr o axpẽn mã harẽ. [3] Hãmri nẽ xatã axpẽn mã:
Nà ãm hãmri na ã mẽ panhõ Tĩrtũmja mẽ hipêx anẽ nhũm mẽ kurũm kuwy hkũm kàx mã àpir o pa.
Koja krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa nẽ aa à htỳx hapêx kêt.
E pu mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Anẽ.
[4] Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24 mẽ mẽmoj tĩr pê kwatjaja hãmri Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã rôrôk nẽ kãm hipô hpa. Hãmri nẽ ã mẽ kapẽr anhỹr xwỳnhjê mã kapẽr nẽ kãm:
Nà ãm hãmri na ka mẽ ã Tĩrtũm mex ã harẽnh anẽ. E pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.
[5] Hãmri nhũm mẽhõja Tĩrtũm krĩ xà maati kamã kapẽr o:
E mẽ axte Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

Mẽ ate Mẽpahpãm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ apê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ amarĩ ri mẽ apa xwỳnhjaja nẽ mẽ apiitã mẽ ate Tĩrtũm ã apijaàm o mẽ apa xwỳnhjaja kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

*Kot m*ẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ hkwỳjê jarẽnh

6 Tã pa tanhmã mẽ kapẽr to hã mẽ kuma nhũm mẽ kàx pê kapẽr tỳx nẽ. Te mẽ ohtô rax kumrẽx kapẽr pyràk. Nẽ te gô koko htỳx rỳ na katõtõk tỳx pyràk. Hãmri nẽ mẽ kapẽr o:
E na ra Tĩrtũm kêp mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh.
Nẽ kêp mẽ panhõ Pahi Maati.
Nẽ hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh.
E pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽ.
7-8 Nẽ hã pahkĩnh nẽ.
Nẽ kãm hihtỳx o hihtỳx ã harẽ.
Te mẽ kot axpẽn mã mẽ rer xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
Jao mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta te kêp myja pyràk.
Nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh piitã te mẽ kêp nija pyràk.
Nẽ te mẽ kot axpẽn mã wa rer nhũm wa kot axpẽn kôt pa ho pa pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx.
Nẽ te mẽ kot mjên mã xwỳnh mã ê mex jakare nhõr nhũm kot hagjênh pyràk. Nẽ ê mexja te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xà pyràk. Anẽ.
9 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja inhmã:

—E Juãw. Pa amã mẽmoj jarẽ ka mar tỳx nẽ akwỳjê mã hã kagà. Tĩrtũm kapẽr kwỳ kot paj amã harẽ. Kêp Tĩrtũm kapẽr jakamã ãm hãmri na. Na hte mẽmoj jarẽnh o hêx kêt nẽ. E kapẽr ã kagà ho:
Na htem axpẽn mã mẽ rer kaxyw nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê wỳ nhũm mẽ hwỳr mra nẽ wa hã hkĩnh nẽ apkur mex nẽ.
Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr mẽ hwỳr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wỳr api nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hkĩnh nẽ apkur mex nẽ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ ho mex rax kumrẽx. Anẽ.

—E kêr ka ã akwỳjê mã ja hã kagà anẽ Juãw. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ kagà ja kamã mẽ amã hã kagà. 10 Hãmri nẽ hã kagà hpa nẽ ra ixte kãm mex o mex ã harẽnh kaxyw kutã ixkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nhũm tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ inhmã:

—Kwa ã ri inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Apyrà nẽ ixte Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh kênã. Jejusja apyrà nẽ kêp inhõ pahihti na. Jejus kapẽr na prem hkukamã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Jakamã kwa pu mẽ Tĩrtũm pix kutã mãn pahkõn krã ho parôrôk nẽ pahkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

Kawar jaka hã ỹr xwỳnh jarẽnh

11-16 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kamã kawar jakajre xa nhũm mẽhõja hã nhỹ. Hixi na pre kêp "Aa kot Tĩrtũm kaga hkêt xwỳnh." Anẽ nẽ hixi hõ na pre kêp: "Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh." Anẽ. Ã hixi kot anhỹr jakamã na hte katàt kôt ahpỹnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hkwỳjê jarẽnh to nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã hkwỳjê jarẽnh to. Na pre mẽ kot tanhmã hkwỳjê nhĩpêx to ho pa xwỳnhjê kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ mẽ hã tanhmã mẽ ho. Ã na pre kawar ã ỹr xwỳnhja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Nẽ no te kot kuwy hpôk pyràk jakamã hprĩ hã mẽmoj piitã omu nhũm mẽmoj kêp hpimxur kêt nẽ. Nẽ kêp pahi hã mẽ ahkà ho ohtô nẽ kutu. Nẽ nhỹhỹnh ĩ hã hixi hõ hã kagà nom ãm tapxipix kot amnhĩ tã amnhĩ nhĩxija pumunh. Na pre ra amnhĩ kamrô ho ê xy hpa nẽ xa. Nẽ hixi hõ pê:

TĨRTŨM KAPẼR O AMNHĨRĨT XWỲNH

Nẽ ê ryti hã hixi hõ hã kagà. Nẽ ihkjê hã ãm tãm. Hã kagà jarẽnh kot:

Ixpê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati na pa.

Nẽ hakwa rũm wapo xwa gixre põm katon ajêt. Kot ho tanhmã mẽ kot Tĩrtũm mẽ wa kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx to kaxyw. Jakamã ra mẽ piitã mẽ ho pikuprõnh pa nẽ mẽ hipêx o te mẽ kot prẽs kãm uwa xô kagô janênh pyràk nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax kumrẽx. Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh kot mẽ kamã gryk tỳx jakamã

nhũm ã kãm mẽ hipêx anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê.

Nhũm õ pôristi piitã uràk nẽ kawar jakare hã hkrĩ nẽ hkôt ri pa. Mẽ ê jaka muxre jagjê nẽ hã ma hkôt ri pa.

17-18 Tã pa axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh õja pumu nhũm myyti kutã xa nẽ kàx pê nhônhti mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ mẽ ixwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm ã akĩnh nẽ mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjê hã atu nẽ aku. Mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ pôristijaja nẽ mẽ hkrãhtũm nẽ kawar nẽ kawar ã mẽ hkrĩ nẽ ri mrar xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã ri mẽ àpênh xwỳnhjaja. Ãm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh mũj piitã mãmrĩ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hã atu nẽ mẽ aku. E mẽ tokyx nhônhti. Anẽ.

19 Tã nhũm mrymnuti nẽ krĩ piitã hkôt mẽ õ pahi nẽ mẽ õ pôristijaja piitã axpẽn wỳr akuprõ. Wam kawar jakare hã ỹr nẽ htẽm xwỳnh mẽ õ pôristijê hwỳr hprõt nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw axpẽn mar kaxyw akuprõ.

20-21 Hãmri nẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkurê kapa. No ãm tee ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tee ri kãm tanhmã mẽ ho hprãm hkaprỳ nhũm wam kawar jakare hã ỹr nẽ htẽm xwỳnhta hakwa rũm wapo xwagixre kator o mẽ himex pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjê pyràn htyk pa nẽ hikwỹ. Nhũm nhônhti mẽ omu nẽ mẽ hwỳr wrỳk o mra nẽ mẽ kuku hãmri nẽ kãm mẽ hkur kaga nẽ mẽ hkaga. No nhũm mrymnuti nẽ ỹ hã mẽ kãm hêx o pa xwỳnhta wa nhũm mẽ axtem nẽ htĩr rãhã wa unê nẽ ma wa o tẽ nẽ ẽsôf o kuwy maati kamã wa kumẽ. Hãmri nhũm wa kamã htĩr tũm nẽ hxêt rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa htyk kêt nẽ.

20

Mẽ kot Satanasti hpa hpre hã mẽ harẽnh

Wam Korĩt 15.20-28

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja kaxkwa rũm wrỳ nẽ ahkre xupỳmti hpro xà ho htỳx xà hã safja py nẽ kàx pytĩhti ho mẽ hpre xàja õ py. 2-3 Hãmri nẽ kagãmnuti pê hêx xwỳnh maati Satanastija pynê. Amnepêm Atãw mẽ Ewa wa kãm hêx xwỳnhta pynê nẽ kàx pytĩ o hpa hpre nẽ hte hpre hãmri nẽ ahkre xupỳmti nhĩtom xà mẽ nẽ kamã kumẽ. Hãmri nẽ akupỹm hpro xà ho hpro nẽ saf o hã ho htỳx. Kot pika piitã hkôt mẽ kãm hêx o pa pymaj ã hipêx anẽ. Koja tokyx kator kêt ry rax kumrẽx. Koja kamã arĩ hkrĩ hã amgrà xohtô nẽ. Hã amgrà pê 1.000 nhũm rĩ kormã Tĩrtũm akupỹm kator nhũm kato nẽ ri pa. Nom pa hkrãnre.

4 Tã pa mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr xwỳnh kwỳjê pumu. Kormã mẽ htĩr ri na prem Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ Jejus kêp mẽ õ pahihti hã harẽnh rãhã ho pa. Aa mẽ kot mrymnuti kutã hkõnkrã ho rôrôk nẽ kãm mex ã harẽnh kêt. Nhũm prem tee mẽ õkrã hã nẽ mẽ ĩhkra katut ã mrymnuti nhĩxi nhĩpêx kaxyw nom nhũm prem hkaga kamã hihtỳx nhũm prem kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ mut jakàr o mẽ kupa. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nẽ mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã mẽ hkrĩ. Jejus nhĩhkô hã mẽ hkrĩ hã amgrà pê 1.000 kaxyw. 5 Mẽ kumrẽx na pre Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ hkĩnh ã arĩ ty nẽ hikwỹ hã amgrà pê 1.000 jakre nhũm rĩ kormã akupỹm mẽ ho mẽ htĩr.

6 Wam akupỹm mẽ htĩr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra jakamã koja mẽ Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê kurom hkĩnh nẽ pa ho pa. Nẽ mẽ kurom mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà wỳr pa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris wa kuri mex kumrẽx nẽ wa kãm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Jejus nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o pa hã amgrà pê 1.000.

*Tĩrtũm kot kuwy hw*ỳr Satanasti mẽnh ã harẽnh

7 Tã koja amgrà pê 1.000 hapêx nhũm rĩ kormã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja akupỹm ahkre xupỳm wỳr tẽ nẽ Satanasti mã kahê xà mẽ nhũm kato. 8 Hãmri nẽ kê axte pika piitã hkôt tanhmã mẽ kãm hêx to ho ri pa. Gorti nhõ xwỳnhjê mã nẽ Makok nhõ xwỳnhjê mã nẽ krĩ piitã hkôt Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm hêx to ho mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm krajê kutã amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw amnhĩ kwỳjê ho akuprõ nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ axpẽn wỳr akuprõ. Te pikahti grà xohtô pyràk.

9 Hãmri nẽ ma Tĩrtũm krajê nhĩmex par
kaxyw mẽ hwỳr mra nẽ mẽ õ krĩ mã hipôk
pa nẽ kuhê. Mẽ õ krĩja Tĩrtũm mã mex
tã nhũm mẽ kot kêp grành par kaxyw ma
hwỳr mra. Hãmri nhũm kaxkwa rũm kuwy
hpôkja mẽ haêr pê mẽ hã rôrôk nẽ mẽ ho
hxêt pa.
10 No mẽ kãm hêx xwỳnh maati Satanas-
tita nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja
axte unê nẽ ma ẽsôf o kuwy maatita wỳr
o tẽ nẽ kamã kumẽ. Ra mẽ kot kamã
mrymnuti wa kot Tĩrtũm nê mẽ nokupyr o
pa xwỳnh wa mẽnh tã wa hkôt Satanasti mã
ho anẽ nẽ kamã kumẽ nhũm kamã pa ho pa.
Koja mẽ aa kator kêt kumrẽx. Nẽ arĩ kamã
amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho
pa.

*Tĩrtũm kot ahp*ỹnhã tanhmã mẽ piitã mẽ
harẽnh to kaxyw
Matêwre 25.31-46; Juãw 5.25-29
11 Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa
mẽ pikaja wa ra hapêx pa. Pa Tĩrtũm kot
tanhmã mẽ piitã mẽ harẽnh to hã hkrĩ xà
raxja pumu. Nhũm hakajre nhũm Tĩrtũm
kamã nhỹ.
12-13 Hãmri nhũm ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ
xwỳnh piitã akupỹm hapôx pa nẽ Tĩrtũm
kot tanhmã mẽ harẽnh to hã hkrĩ xàta
kutã hkrĩ pa. Mẽ piitãã. Mẽ kot amnhĩ to
rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre
xwỳnhjaja nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja
nẽ gô xujanãr kãm mẽ mrõr nẽ mẽ htyk
xwỳnhjaja. Ra mẽ htyk nhũm mẽ kot mẽ
hagjênh xwỳnhjaja piitã mẽ htykjê papxà
rũm hapôx pa nẽ Tĩrtũm kutã ohtô ho ohtô
nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm õ kagà py nẽ
kamã mẽ piitã mẽ hixi japêr. Kagà kamã
ra mẽ hkukamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho
mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi japêr. Nẽ kagà
hõ kamã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mẽ piitã mẽ hã kagàja.
Nhũm kupy nẽ kamã tanhmã mẽ harẽnh to
nẽ hkôt hprĩ hã mẽ piitã mẽ omunh pa nẽ
rĩ kormã ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to.
14-15 Hãmri nẽ mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã
xwỳnhjê nhĩxi hã kagàja kamã tee ri mẽ
hkwỳjê nhĩxi japêr nhũm kamã amrakati.
Jakamã nhũm mẽ ma kuwy maatita wỳr mẽ
o mra nẽ kamã mẽ rẽnh pa. Te axte mẽ htyk
nhũm mẽ kot kuwy kamã mẽ hagjênh pyràk
nhũm mẽ kamã rôrôk nẽ tee ri amnhĩ xà
htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa
kator kêt kumrẽx.

21

*Pika m*ẽ kaxkwa wa nyw jarẽnh
Sikũn Pêtre 3.8-13
1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm
ra pika mẽ kaxkwa nyw wa ho kato. Ra
pika nẽ kaxkwa nẽ gô xujanãr tũmja hapêx
pa nhũm kaxkwa mẽ pika nyw wa ho kato.
Nom axte gô xujanãr o kator kêt nẽ.
2 Hãmri nhũm Tĩrtũm nhõ krĩ mex pê
Jerujarẽ nywja tanhmã amnhĩ to nẽ pika
nyw wỳr wrỳk o mõ. Krĩja mex kumrẽx.
Mex o mex. Te mjên mã xwỳnh ê mex jaxàr
nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htẽm pyrà
nẽ pika nyw wỳr mex kumrẽx nẽ wrỳk o
mõ.
3 Hãmri nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩp-
tàr ã hkrĩ xà maatija kamã mẽhõja kapẽr o:
—Nà ãm hãmri. Na ra Tĩrtũm hkrajê hkôt
pa ho pa. Pika nyw kamã mẽ hkôt pa ho pa
nhũm mẽ tã no ho omu nẽ hkôt pa ho pa
rãhã nẽ. Nà ãm hãmri. Ja mex o mex.
4 —Koja hkrajaja hkôt pa ho pa nẽ axte
htyk kêt kumrẽx. Nhũm Tĩrtũm mẽ nê mẽ
no kagô nhĩnhĩnh pa nhũm mẽ axte hkaprĩ
nẽ mỳr kêt nẽ. Nẽ ri axte amnhĩ xà kamã
hamak kêt nẽ. Nẽ axte ri tanhmã omnu hto
hkêt nẽ. Ra mẽ hkaprĩ nẽ à nẽ mỳr o pata
hapêx par kumrẽx nhũm hpãnhã mẽmoj
nyw pix. Anẽ.
5 Hãmri nhũm Tĩrtũm tãm tanhmã inhmã
kapẽr to. Krĩ xà maati kamã ỹr xwỳnhta
tãm inhmã kapẽr o:
—E na pa ra akupỹm mẽmoj piitã ho nyw
pa. Jakamã e Juãw. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ
kukamã amã mẽmoj jarẽnh anẽ. Ixêx kêt.
Jakamã kêr ka akwỳjê mã piitã hã kagà hpa.
Kê mẽ kamã harẽ nẽ tokyx kuma nẽ hkôt
hamaxpẽr rãhã ho pa.
6 —Ra ixte amnhĩ kukamã mẽmoj mã
ijamaxpẽr xwỳnhja na pa ra ho anhỹr
pa. Ixpê mẽmoj piitã ho anhỹr o hkrax
xwỳnh nẽ mããnẽn ixpê mẽmoj piitã ho
ijapêx par xwỳnh. Nẽ ixrãhã ixpa xwỳnh.
Amnepêm kormã mẽmoj kator kêt ri na
pa pre ixrãhã ixpa. Nẽ ot pa arĩ ixrãhã
ixpa. Tã mẽ kãm kôr nẽ kãm gô hkwỳ
ho hkõm hprãm xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ kãm
ixpix prãm xwỳnhjaja kot paj te mẽ kãm
inhõ hino rũm gô hkwỳ nhõr nhũm mẽ kot
ho hkõm pyràk o mẽ hipêx. Hãmri nhũm
mẽ htĩr tũm nẽ ixri pa ho pa nẽ axte htyk
kêt nẽ. Kot paj ã mẽ hipêx mex anẽ.

7 —Mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nê
amnhĩ to htỳx nẽ ixkôt pix mã amnhĩ
nhĩpêx o mẽ apa rãhã mẽ atyk xwỳnhjaja
kot paj ã mẽ anhĩpêx mex anẽ. Ka mẽ apê
ixkra hã amex nẽ ixkôt ri apa rãhã ho apa.
Pa ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ ato
mex to rãhã ho ixpa.
8 —No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt
hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot ri mẽ hpar
prãm xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnijê
ho amnhĩkati xwỳnhjaja. Nẽ wajagajaja. Nẽ
mẽ kot amnhĩ to sãnti hwỳr o pa xwỳnhjaja.
Nẽ ri mẽ hêx nhi xwỳnhjaja. Ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh piitã koja mẽ
apê ixkrajê hkĩnhã ma kuwy maati wỳr
hapêx par kumrẽx. Te axte mẽ htyk pyràk
nom koja mẽ axte htyk kêt nẽ. Anẽ.

*Jerujar*ẽ nyw jarẽnh
Sikũn Korĩt 6.16; Karatas 4.26; Eprêw 12.22-24

9 Tã nhũm mẽ kot xijere pê 7 kamã Tĩrtũm
gryk xà jamỳnh xwỳnhjê hõja hãmri ixwỳr
tẽ nẽ inhmã:
—E ma ixkôt tẽ nẽ mẽmoj pumu. Na ra
krĩ nywja pika nyw wỳr wrỳk o mõ. Te mjên
mã xwỳnh ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre
nẽ mjên wỳr htẽm pyrà nẽ mex kumrẽx
nẽ kaxkwa rũm pika nyw wỳr wrỳk o mõ.
Nẽ kot ho mjên mã xwỳnhta te mẽ pahte
amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta
pyràk. E tokyx tẽ nẽ omu. Anẽ.
10 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto
pa ma kot inhmã kapẽr xwỳnhta kôt tẽ
nhũm ma ixto mõ nẽ kẽn krã hprêêti hwỳr
ixto api nẽ himõk ã ixãm. Pa Tĩrtũm nhõ krĩ
mex pê Jerujarẽ nywja pumunh o xa. Nhũm
mex o mex. Ãm hãmri te mjên mã xwỳnh
kot ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên
wỳr htẽm pyrà nẽ ahpar mã wrỳk o mõ pa
ixprĩ hã omu.
11 Na pre rax o rax nẽ mex o mex. Tĩrtũm
kamã pa ho pa jakamã nhũm kamã hirã
htỳx kumrẽx. Te kẽn mex ã kàxpore xohtô
jaxênh mex tỳx pyràk.
12-13 Nẽ krĩ puhã kahêja hprêk rax nẽ. Nẽ
hwỳr mẽ gjêx xà kêp 12. Na pre myt japôx
xà rũm axkrunẽpxi. Nẽ myt gjêx xà rũm
haxwỳja axkrunẽpxi. Nẽ akutã kahpa hkôt
haxwỳja axkrunẽpxi. Nẽ ahpỹnhã hak-
wakre hã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjaja
hamãr o kuhê. Nẽ hakwa kre piitã hã Ijaew
pê ahpỹnhã mẽ pikjêr kãm mẽ kêp 12jaja
mẽ hixi hã kagà.
14 Nẽ kahê xunhwỳr xà hkukamã kẽn py-
tyrja ahpỹnhã kêp 12. Kẽn pytyrta ã na mẽ
kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh
maati pê 12jê nhĩxi hikwỹ.
15 Tã nhũm kot ixto mõr nẽ inhmã mẽmoj
jahkre xwỳnhta ôr o mẽmo pĩ py nẽ kot ho
krĩ ho mĩdi kaxyw xa. Nẽ ho kahê piitã
ho mĩdi kaxyw. Nẽ mẽ gjêx xàja ho mĩdi
kaxyw.
16-17 Hãmri nẽ ho mĩdi hpa. Krĩja ry nẽ
kahpa piitã axpẽn pyràk. Nẽ hprêk piitã
mããnẽn axpẽn pyràk. Kamã mẽmoj piitã
ahpỹnhã kêp 2.200 kirõm. No puhã kahêja
hprêk o 64 met pix nẽ.
18 Nẽ kahêja kẽn jaxênh pix o kot amnhĩ
nhĩpêx jakamã mex o mex. Nẽ hkarỳr tỳx
kumrẽx. Nẽ kahê hkre kamã krĩ kamã
ahpỹnhã ri ixkreja ôr pix o kot amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ piitã hkarỳr tỳx.
19-20 Nẽ kahê xunhwỳr xà hkukamã kẽn
pytyrta ahpỹnhã ri kẽn mex pix o kot
amnhĩ nhĩpêx. Piitã mex kumrẽx nẽ
hkarỳrti.
Wamta kawax pê grãgrãre.
Nẽ hkôt ja kawax pê grãgrã kakrã htyk.
Nẽ hkôt ja kakrã htyk.
Nẽ hkôt hõja grãgrã karỳr.
Nẽ hkôt ja hkamrêk pihkàrti.
Nẽ hkôt ja grãgrã kakrã htyk.
Nẽ hkôt ja hkamrêk tỳx kumrẽx.
Nẽ hkôt ja ràràare.
Nẽ hkôt ja grãgrã mẽ pihkàr.
Nẽ hkôt ja ràràr mẽ pihkàr.
Nẽ hkôt ja grãgrã karỳỳre.
Nẽ hkôt ja kakrã htyk pihkàr.
Ã kẽn pytyr mex kot anhỹr.
21 Nẽ mẽ gjêx xà hã hakwakre kahê xà pê
12ja mẽmo kẽn jakooti rũnh kumrẽx pix o.
Nẽ krĩ kahti hkôt pry nhĩkwỹ xwỳnhja ãm
ôr pix o. Nẽ hkarỳỳre.
22 Pa pre tee ri krĩ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xà hã ixkre japêr nhũm amrakati.
Mo kaxyw koja mẽ axte ixkreja hwỳr mra?
Ra Pahi Maati Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh mẽ
mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
xwỳnhta ra hkrajê kamã pa ho pa kênã kot
kêt mẽ axte ri ixkreta o presija. Koja mẽ
kãm wa mex ã wa kãm harẽnh prãm nẽ
nhỹri tãm wa hwỳr mra nẽ ã wa kãm kapẽr
anẽ. Te mẽ pahte pahi hwỳr pamrar nẽ kãm

pakapẽrta pyrà nẽ wa hwỳr mra nẽ wa kãm
kapẽr.
23 Nẽ koja krĩja kamã myyti nẽ mytwrỳre
hkêt. Mo kaxyw kot kêt myyti nẽ
mytwrỳreja arĩ ri hirã ho pa? Krĩ kamã
Tĩrtũm pa ho pa jakamã kamã hirã mex
kumrẽx. Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnhta haxwỳja kamã pa ho
pa. Te kêp kanê hpôk rax kumrẽx pyrà nẽ
hirã mex o pa. Kot hirã mex o kot myyti
jakrenh. Ã Tĩrtũm mẽ Kra wa krĩja kamã
pa ho pa jakamã nhũm mẽ axte myyti ho
presija hkêt nẽ.
24 Koja krĩ nhõ xwỳnhjaja hirã mex pix
kãm ri pa ho pa nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o
ri pa. Tã koja mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja
Tĩrtũm wỳr mra nẽ amnhĩ rom kãm mex o
mex ã harẽ nẽ kãm:
—Na pre mẽ ixkwỳjaja mẽ ixpê mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh ã axpẽn mã mẽ inhmex
nẽ mẽ ixàhpumunh ã ri axpẽn mã mẽ
ijarẽ. Nom mẽ ixrom amex o amex nẽ
axàhpumunh o axàhpumunh. Jakamã ãm
hãmri na htem amã amex o amex ã ajarẽ
Tĩrtũm. Anẽ.
25 Nẽ krĩ hwỳr hakwakre koja amnhĩ kahê
xà rẽnh rãhã kuhê nẽ aa amnhĩ kahê hkêt
nẽ. Jar mẽ panhõ pika kamã na hte kamàt
kaxyw nhũm htem amnhĩ tã hakwakre
kahê hpa. No mo kaxyw koja mẽ axte pika
nywja kamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Koja
kamàt kêt nẽ hirã rãhã ho rãhã jakamã
nhũm mẽ amnhĩ tã kahê hkêt rãhã nẽ pa ho
pa.
26 Nẽ koja mẽ piitã Tĩrtũm wỳr mra nẽ
kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. Hêxta waa nẽ. Anhõ krĩja
mex kumrẽx. Mex o mex. Nẽ mẽ ixrom
amex o amex nẽ axihtỳx o axihtỳx. Nẽ mẽ
ixrom axàhpumunh o axàhpumunh. Ãm
hãmri na ka ra mẽ ixpê akrajê kamã apa ho
apa Tĩrtũm. Anẽ.
27 Nẽ koja mẽmoj punuj krĩja wỳr gjêx kêt
kumrẽx. Mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjaja nẽ ri
mẽ hêx xwỳnhjaja hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm
mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
xwỳnhta nhõ kagà kamã Tĩrtũm ri mẽ htĩr
tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi nhĩpêx
xwỳnh pixjaja koja mẽ hwỳr agjê nẽ kamã
pa ho pa.

22

1-2 Tã pa pre axte mẽmoj pumu. Nhũm
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja axte inhmã
mẽmoj jahkre. Nhũm Tĩrtũm mẽ kot mẽ
pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhja wa kot mẽ ho
amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati rũm pyhti hprõt.
Krĩ kahti hkôt pry pohti nõr xwỳnhta kahti
hkôt hprõt o nõ. Pyhti kamã gôja na htem
ho ixkõ nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Gô karỳỳre.
Nhũm mẽmo pĩ hpàr muxre xwỳnhja akutã
hijê nẽ xa. Pĩ xôja na htem kuwô nẽ htĩr
tũm nẽ pa ho pa. Na hte apkati mẽ ô rãhã
nẽ kuhê. Nẽ axtem hôja mẽ piitã mẽ mex
nẽ à hkêt kaxyw na hôja.
3 Amnepêm na pre Tĩrtũm Atãw mã kapẽr
nẽ kãm:
—Ate amnhĩ tomnuj mỳrapê kot paj
tanhmã pika homnu hto nhũm apê mex kêt
nẽ. Ka kamã apur nẽ kamã axàpênh rũnh o
apa rãhã nẽ rĩ kormã kamã axàpkur o ri apa.
Apê jamnuj tã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o apa rãhã ty. Anẽ.
Tã ra Tĩrtũm nhõ krĩ nyw kamã mẽ om-
nuj xàja amrakati kumrẽx. Nẽ Tĩrtũm mẽ
kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa õ
krĩ kamã pa ho pa jakamã mẽ pahte kamã
mẽ papa xwỳnhjaja kot puj mẽ wa kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.
4 Kot puj mẽ tã pano ho Tĩrtũm pumunh
o papa. Hãmri nhũm te mẽ pahpiitã mẽ
panhõkrã hã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx pyràk o
mẽ panhĩpêx.
5 Nẽ kot puj mẽ Pahi Maati Tĩrtũm nhĩrã
kamã ri papa nẽ axte myyti nhĩrã ho presija
hkêt nẽ. Koja kamàt hapêx pa pu mẽ axte
kanê ho presija hkêt nẽ. Nẽ Jejus nhĩhkô
hã hirã kamã mẽmoj to amnhĩptàr rãhã ho
papa.

Jejus tokyx akupỹn wrỳk ã harẽnh
Apokarip 1.1-3

6 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnh kot ixto mõr xwỳnhta axte inhmã
kapẽr nẽ inhmã:
—E nà ãm hãmri na ixte amã mẽmoj piitã
harẽnh xwỳnhja. Ãm hãmri na. Jakamã
kwa kêr ka arĩ hã ano htỳx rãhã ho apa.
Amnepêm Tĩrtũmja ỹ hã mẽ kapẽr o pa
xwỳnhjê mã tanhmã kapẽr o amnhĩrĩt to.
Kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã mẽ
kãm ho amnhĩrĩt nhũm prem kuma nẽ ô
ri ma hkwỳjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.
Tã ra mẽ hpãnhã pa mẽ awỳr inhmẽ. Mẽ
ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho apa
xwỳnhjê mã ixte ja jarẽnh kaxyw Pahihti
Tĩrtũmja mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Nà koja
mẽmoj tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 7 Na

pre Jejus mẽ amã amnhĩ jarẽnh o: “Kot
paj tokyx akupỹm mẽ awỳr wrỳ. Tã mẽ
ate ijarẽnh ã kagà kamã harẽnh nẽ mar
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot kaj mẽ akĩnh
nẽ ri apa.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Anẽ.

8 Nà ixpê Juãw na pa pre ã inhno ho
mẽmoj pumunh anẽ. Hãmri nẽ omunh pa
nẽ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot inhmã
harẽnh xwỳnhta kutã ixkõn krã ho ixtẽm
nẽ inhỹr kaxyw. Nom nhũm amnhĩ nê
inhmã kapẽr kãm hihtỳx nẽ inhmã:

9 —Kwa nà ri ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix kutã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. Apyrà nẽ ixpê Jejus kwỳ kênã. Na pa
hte apyrà nẽ ỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho ixpa. Nẽ mẽ apyrà nẽ kapẽr ã kagà hkôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem axpẽn
kutã pahkõn krã ho parôrôk kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix kutã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ.

10 —E ã ate mẽmoj pumunh nẽ mar anhỹr
xwỳnhja koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Jakamã kwa kêr ka akwỳjê pê ho apimxur
kêt nẽ. Piitã hã kagà hpa kê mẽ kamã harẽ
nẽ kuma nẽ mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr mã xwỳnhta piitã hkukamã harẽnh
ma. Koja tokyx mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

11 —Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ piitã tanhmã
kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwãr mẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja ã amnhĩ anhĩpêx anhỹr
o pa. Nẽ kwãr mẽ kot tanhmã kapẽr punuj
to xwỳnhjaja mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Nẽ kwãr mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o
ri mẽ pa xwỳnhjaja mãmrĩ Tĩrtũm kôt pix
mã ri tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã kaxkwa hwỳr ixto àpir
xwỳnhta inhmã kapẽr anẽ.

12 Hãmri nhũm hpãnhã Jejus tãm inhmã
kapẽr nẽ inhmã:

—E kot paj tokyx akupỹm mẽ awỳr wrỳ.
Nẽ akupỹm pôj hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja pa ja mỳrapê
ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm
xàta wỳr mẽ rẽnh pa. No mẽ kot ixkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot paj akupỹn
inhõ krĩ hwỳr amnhĩ kôt mẽ ho api.

13 —Nẽ ixrãhãã xwỳnh na pa. Amnepê mã
kormã mẽmoj kêt ri na pa pre ra ixrãhãã.
Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj piitã akupỹm hapêx
pa arĩ ixrãhã nẽ ixpa ho ixpa.

14 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ
tomnuj kuhõnh par xwỳnhjaja kot kaj mẽ
amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Nẽ akĩnh nẽ
ajamakêtkati nẽ ri atỳx apa ho apa. Te ho
mẽ kot amnhĩ xê kahõnh nẽ mex jagjênh
nẽ ri hã pata pyràk. Koja Tĩrtũm mẽ amã
anẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ õ krĩ hwỳr agjê
nẽ kamã ri amex kumrẽx nẽ ri apa ho
apa. Nẽ kamã mẽmo pĩ xô mẽ kot kur nẽ
htĩr tũm nẽ pa mã xwỳnhta wỳr mra nẽ
amnhĩm ô rê nẽ hkur o ri apa. Ra mẽ ate
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kot kaj mẽ
axàmnhĩx hwỳr mra nẽ amnhĩm hkwỳ rê
nẽ hkur o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ.

15 —Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa
xwỳnhjaja koja mẽ akĩnhã inhõ krĩ hwỳr
gjêx kêt nẽ. Mẽ kot ri mẽ y ho mẽ pa
xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnijê ho
amnhĩkati ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot
ri mẽ hpar o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot
ri sãnti nhĩpêx o te Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o
mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kãm ri hêx prãm
o ri mẽ pa xwỳnhjaja. Koja mẽ akĩnhã inhõ
krĩ hwỳr pa hkêt nẽ.

16 —E Juãw. Nà ixpê Jejus na pa awỳr
ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhta mẽ. Kot
ixkwỳjê kaxyw amã ixkapẽr jarẽnh kaxyw.
Ixpê Tawi pàr krax na pa. Te ixpê arĩgro
hkôt kanhêti hpôk rax kot arĩgro ho mõr ã
ho amnhĩrĩt xwỳnhta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus inhmã kapẽr anẽ.
17 Tĩrtũm Karõ mẽ Jejus kwỳjaja na htem
ã Jejus kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ
hkĩnh nẽ. Nẽ kãm kapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa amnhĩm anojarêt
nẽ tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti. Pa
mẽ tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri war
akôt ixpa. Anẽ.

Nẽ mẽ ate ja mar xwỳnhjaja kêr ka mẽ
uràk nẽ ã kãm akapẽr anẽ.

Nẽ te mẽ amã kôr nẽ ri mẽ apa pyràk
xwỳnhjaja kêr ka mẽ te Jejus wỳr amrar nẽ
õ gô ho akõm pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Te Jejus amarĩ mẽ pamã õ gô nhõr pyràk
o mẽ panhĩpêx pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ ra pahpê pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh.
Hãmri nẽ amnhĩ pãnhã tanhmã kãm amn-
hĩrer to hkêt nẽ.

*Nh*ỹrmã mẽmoj nyw par ã harẽnh jatur
xà

18 E ixpê Juãw na pa Jejus nhỹ hã mẽ
amã mẽmoj tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to

hkukamã ã mẽ amã hã kagà anẽ. Tã kwa
mẽ o kora. Kêr ka mẽ atõ amnhĩ krã hkôt
ri ajamaxpẽr o te ho ja pyrà nẽ hijuk ri
axte mẽmoj nhĩpêx kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho
kwarĩ. Kot ka mẽ atõ anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã
apumu nẽ kagàja kamã tanhmã mẽ hipêx
kati hto xàta o tanhmã anhĩpêx to ka arĩ
amnhĩ pumu.
[19] Rỳ ka mẽ atõ kagà kamã harẽ nẽ ama nẽ
tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:
—Nà ja kot anhỹr kêt. Na mẽ ãm harẽnh
o hêx. Kot paj kuma nẽ ãm kuma.
Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Hãmri nhũm
Tĩrtũm amnhĩ tã ama nẽ kagà mexta kamã
kot tanhmã mẽ ho mex toja o ato mex kêt
nẽ. Ka õ krĩ hwỳr axàpir nẽ mẽmo pĩ xô
mẽ kot hkur nẽ htĩr tũm nẽ pa kaxyw mã
xwỳnhta ka amnhĩm hõ hyr nẽ hkrẽr kêt
nẽ. Jakamã e kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ
kagàta kamã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr mã xwỳnhta jarẽnh ma nẽ aprĩ hã
piitã hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.
[20] E Jejus kot inhmã mẽmoj kukamã
tanhmã ujarẽnh to xwỳnhta na pre inhmã
amnhĩ jarẽnh o: “Kot paj tokyx akupỹn mẽ
awỳr wrỳ.” Anẽ. Ãm hãmri na pre ã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr
wrỳ hãmri nhũm mẽmoj piitã mex o mex.
Jakamã kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ
tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti
Jejus.
[21] Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm krajaja na pa
hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳr rãhã ho ri ixpa
nẽ kãm:
—Kwa akwỳjê pumu nẽ mẽ kutã anojarêt
rãhã ho ri apa Pahihti. Anẽ.
E mẽ ujarẽnhja na hapêx. Ixpê Juãw na
pa Jejus kot inhmã tanhmã ujarẽnh toja pa
amnhĩ xô ri mẽ amã hã kagà hpa. E na
hapêx.